

“ИЗГРЕВЪТ”

НА
БЯЛОТО БРАТСТВО

ПЕЕ И СВИРИ
УЧИ И ЖИВЕЕ

25

Библиотека
“Житен клас”

ISBN: 978-954-9915-17-4 (т. 25)

© Вергилий Николов Кръстев, съставител, редактор, 2011

© Всички права запазени.

Не се разрешава препечатването и разпространението на отделни части от книгата без разрешение от съставителя на сборника

ИЗГРЕВЪТ НА БЯЛОТО БРАТСТВО

**ПЕЕ И СВИРИ
УЧИ И ЖИВЕЕ**

Сборник

ТОМ 25

**Спомени на съвременници и последователи на
Всемировия Учител БЕИНСА ДУНО**

**Събрал, подбрал, записал, съхранил и представил
Вергилий Кръстев**

**Библиотека "Житен клас"
София, 2011**

6. Ние ще спечелим войната. Коя война?
Божествената война, която ще повдигне народите.
Българският народ ще бъде велик не както мислят българите, но велик пред Бога. А защо?
Защото днес Словото на Бога се дава чрез българския език.
7. Може докато съм на земята, а може и като замина на оня свят ще накарам всички българи да познаят Бога.
Това е моята задача!
Да науча българите да се кланят на живия Бог, който ни е дал всички блага; да разберете смисъла на живота; да придобиете истинската култура.
Седем пъти ще ги прекарам през огън, но ще станат истински човеци – носители на новата култура.
8. Слушайте Словото и го пазете.
Това е живото Слово. Това е Великият Дух.
Духът, това е живото разумно Слово.
Духът е онази разумна основа, върху която живеем.
Това е живият Христос, който изисква от всички хора Любов, носителка на вечния живот.
9. Никой не може да влезе в Духовния свят докато не издържи успешно своя изпит. Духовният свят е съвършен.
Следователно ще издържите изпита си на земята и след това ще влезете в духовния свят.

Амин

Из Словото на Учителя Дънов – Беинса Дуно
Съставил: Вергилий Кръстев, 8 май 2011 г., 21-22.30 ч.

ЧАСТ 1

БЪЛГАРИЯ И УЧИТЕЛЯТ ПРЕЗ БАЛКАНСКАТА И ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА

А. ПОГРОМЪТ НА БЪЛГАРИЯ (1912 – 1914 г.)

Публикации на Софрони Ников

**Б. ЕПОПЕЯТА НА БЪЛГАРСКАТА ВОЕННА МОЩ
1912 – 1919 г.**

**В. УЧИТЕЛЯТ ДЪНОВ ЗА ВОЙНИТЕ
1912 – 1913 г. и 1914 – 1918 г.**

А. ПОГРОМЪТ НА БЪЛГАРИЯ (1912 – 1914 г.)

Публикации на Софрони Ников

- I. Оправдание на милитаризма**
София, Военно книгоизд. на Гужгулов и Котев, 1912, с. 20–25.
- II. Балканската война**
София, печ. С. М. Стайков, 1913. 30 с.
- III. Глас към Русия**
София, печ. С. М. Стайков, 1913. 30 с.
- IV. Виновен ли е царят за погрома?**
София, печ. Искра, 1914. 32 с.
- V. Историческо значение на погрома**
София, печ. Искра, 1914. 32 с.
- VI. Трябва ли да се боим за бъдещето?**
София, печ. Искра, 1914. 32 с.

I. ОПРАВДАНИЕ НА МИЛИТАРИЗМА

Софроний Ников

София,

Военно книгоизд. на Гужгулов и Котев, 1912, с. 20–25.

Нека дадем пример и с една мирна победа, едно мирно политическо тържество — Това е примерат с нашето отечество, с България.

Всички знаем, какво беше нашето състояние и положение преди 20 години: размирици, кръвопролития, снемане и качване на царе, слаба търговия, почти никакви съобщения, никаква култура. Всички сили ни гледаха или с презрение за нашето немирство, или със злорадство; бидейки на един такъв кръстопът и имайки такъв трезв и пестелив народ, мнозина предвкусаха даже радост от едно наше евентуално заграбване. Търговия? — почти никаква. Търговията днес става само с крупни капитали, а ние нямахме такива, защото никой не ни даваше. Даже държавата не можеше да намери заем, колко повече търговците. Кой беше луд да си даде парите в една страна, която беше постоянно разкъсвана от вътрешни размирици и заплашвана отвън?

Но дойде моментът, когато нашият умен цар взе властта в ръцете си, извади армията настрана от партизанските борби, умири по този начин партизанските страсти — ако щем даже с тази тактика, в която го обвиняват, „разделяй и владей“ (*Която тактика, ако е вярно обвинението е била само докато се отслаби борбата, защото ние днес виждаме царят сам да обединява партиите*) — и държавата си отдъхна. Тогава се започна едно усилено културно строене, което беше удивително. Царят ни започна своите много чести (и тъй много ругани) посещения на чужди дворове и страни, с едничка само цел да се похвали, препоръча нашата страна, докато днес сме зрители на една съвсем друга картина.

Днес кредитът ни е голям. Направиха се големи заеми, с които двойно полза се докара за България — с тези пари и железници направихме и народът (който направи железниците) разбогатя. Търговията се усили невероятно; износът и вносът, по последното експозе на финансовия министър, се вдигна до невероятната за миналите години 500 мил. лв. цифра. Но най-важното придобиване за страната е идването на капитали в страната във вид на банки и крупни предприятия. Това извънредно много улеснява търговията и от нея, разбира се, народът богатей.

В политическо отношение днес сме вече единица, която не може да се игнорира. Както с право министърът на Франгия се изрази във Великото Народно Събрание миналото лято, Цар Фердинанд създаде България като политическа единица в Европа. Ние днес сме редом с хората. Нашата армия се вече смята за сила. Нашият глас се вече слуша. Взехме си Тракия окончателно, и силите ни поздравиха вместо да ни гълчат. След нас Гърция и Сърбия поискаха да присъединят към себе си Крит и Новопазарския санджак, но какво им казаха европейците на тяхното оправдание да искат това, защото България присъединила Тракия? — „България има триста хиляди щика и чудесна търговия, а вие какво имате? — И те си седнаха на местата. И триумфът на триумфите за двадесетгодишната умна политика на царя и правителствата му е онова третиране, с което ни

третираат днес всички страни. Нашият престолонаследник миналата есен се ползваше с най-голямо внимание от руския император през време на големите руски маневри, а когато Италия започна своята триполитанска акция Фремденблат, официалният орган на австрийската дипломация писа: „Време е вече Австро-Унгария да се споразумее с България“. С десет пъти по-малката България! Не с Румъния, която винаги е играла под гайдата на дипломатите във Виена?

И ние като страна няма вече какво да искаме. Ние сме уважавани и третирани като равен член в европейския концерт, нашите представители са третирани с уважение, нашата стока се търси, кредитът ни расте.

А това стана следствие уплаха на страната ни от опасностите, които ни окръжаваха преди 20 години. Това ни стресна, това ни направи да се организираме и замислим; и по един мирен начин, без война, ние достигнахме това, което Япония достигна с война. Ние похарчихме за войска и дипломация, и за представителство и реклами; много хиляди нашият цар похарчи за ходене, за канене на гости, за декориране, за паради, тържества и маневри — но ние трябваше да направим тия харчове, за да не правим много по-големи за война.

И както Япония не изгуби даже материално като похарчи милиони за приготвяне и война, толкова повече ние не изгубихме материално за тази наша мирна победа.

Защото, виждате какво явление представлява нашата финансова политика през последните 18 години. От 1894 година нашият бюджет се близо утрои, войската също, държавният ни дълг учетвори, толкова пристанища, железници, телеграфи и телефони, дори кабели и безжични телеграфи направихме, толкова държавни шосета и мостове и здания вдигнахме — и гледайте, че главният контингент на страната, земеделците, все същият лев на декар плащат данък. А колко в това време поскъпна всичко, което този същият народ продава? Житото три пъти, кокошката три пъти, яйцето четири пъти! Днес един декар средно дава около 30 лева, а данъкът му е все лев и аже под. А декарът на цвекло дава 120 лева, а и неговият данък е същият! Вижте народът как е разбогатял. Чухме министърът на финансите, какво ни каза за сумите народни пари спасени в каса, в банка и др. Народът беше заборчал малко на земеделската банка преди години за да откупи нивя на изселващи се турци, но днес тия нивя са вече изплатени и народът е издължен на банката. Не само министърът, но и всички констатираха едно голямо разбогатяване на народа през последните 7-8 години. *(Много интересно е в това отношение експозето на Министъра Тодорова пред сесия на О.Н.С. 1911 год.)*

Искат европейските народи едно примирие между раси и нации. Международни конгреси на религии и раси, като лятошния в Лондон, показват, че светът се стреми към това. Това вече както го казахме, не го искат само народните маси но дори и държавните глави. Но ако някак прибързат да реализират това преди пълното изравнение и побратимяване на всички народи, няма ли да бъде една прибързана постъпка? Па и провидението ще позволи ли? Человечеството има в историята на Рим пример на това.

II. БАЛКАНСКАТА ВОЙНА

ПРИЧИНИ, РАЗВОЙ И КРАЙ. ПО-ШИРОК ИСТОРИЧЕСКИ ОГЛЕД.
ИСТИНСКАТА ВИНОВНОСТ. ВЕЛИКО ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ
Софроний Ников

София,
печ. С. М. Стайков, 1913. 30 с.

Погром. Отечеството ни преживя един погром, който изпълва сърцата на всички българи с голяма скръб. Естествено е да желаем всички да се узнае кои са виновниците на това всенародно бедствие, и ако не да се накажат, то поне да получим онова успокоение, което винаги води подир себе си ясността. И българският народ с жадност чете полемиката в вестниците. Уви, обаче, истината не може да се намери във вестникарските препирни, тъй като изказаните мнения са всички едностранчиви. Във всички статии се прозира желанието да се стовари отговорността върху противния лагер и да се защити своя от всякаква вина. Естествено, при такива условия не може да се види истината. При това, в полемиката съзнателно се избягва да се говори за отговорността, която се припада от чужда намеса отвън, избягва се от политически съображения, но от това страда само истината.

Преживеният погром приема определена и смислена физиономия само когато се вземе цялата съвкупност на обстоятелствата на самата война и се свържат с миналата наша история. Такъв опит ще се постареем да направим в настоящата си брошура.

Причини, развой и край. Ще наредим един по един моментите на миналата Балканска война, без да търсим причините им. Това ще сторим по-после. Сега е необходимо да се види обективно самият сбор от факти, защото самият им изглед ще ни укаже на елементите, които ще ни дадат ключа на всичко.

Намирайки се постоянно под угрозата на Австрия, особено след присъединяването на Босна и Херцеговина към северната ѝ съседка, Сърбия настоятелно молеше България за съюз за "братство и приятелство". Този съюз имаше за основна нишка, според обясненията на Баучера, добре посветен във въпроса, запазването самостоятелното политическо съществуване на Сърбия. Според духът на договора, за да има истинско единение "на братство и приятелство", не трябвало да има никакъв спор между побратимените народи, ето защо в договора е било указано на една граница, в Македония, под която Сърбия няма да претендира *при никой случай*. Дълго време България е била молена от Сърбия и принуждавана от Русия, защото нашите държавници, познавайки твърде добре нашите "братя" сърби, не са искали да се оплетат в един такъв съюз, освен под гаранцията на руския император. До каква степен сърбите са били в нужда от този съюз, и са молили за него като за милост, се вижда от това, че те при А. Малиновото министерствувание били съгласни да не претендират дори и за Скопие, или въобще за каква да е "спорна зона". И в. *Мир* обясняваше лятос, че ако се е оставила спорна зона, то е само по молбата на Пашича да се залъже шовинистичния бяс на сръбската маса.

В това време в Турция работите все повече и повече се разбъркват след преврата в 1908 г. Още повече войната с Италия за Триполитания представлява твърде благоприятен случай да се издействува по мирен или боен начин автономията на Македония – една историческа задача на балканските народи.

Гърция беше отдавна молила България за един нападателен спрямо Турция съюз, за да може да осигури окончателно свободата на о. Крит, както и неговото присъединяване към метрополията. Подир подписването на съюза със Сърбия подновяват се преговорите и с Гърция, и се свършват благополучно, само без точно очертание на бъдещите граници, поради късото време.

Присъединяването на Черна-Гора не е било трудно, като се знае, че тя е напълно послушна на Русия, нейната покровителка и поддръжница.

Поканена била и Румъния да влезе в съюза против Турция, като за компенсация за участието била й предложена част от българска Добруджа. Обаче Румъния се отказала и обявила неутралитет.

Неутралитет обявяват и всички други сили на Европа, в това число и Русия. Но макар да е противоречиво, Европейските сили провъзгласяват *statu quo* на Балканите. Това противоречие крие нещо, което ще стане ясно после, когато ще почнем да търсим ръководната нишка, свързваща фактите.

Обаче, Русия е против войната, като за мотив дава своята неготовност в случай на погром на съюза да може да се притече на помощ.

Но съюзниците, особено България, се чувстват готови и силни сами да се бият с турската империя и обявяват войната.

Въпреки вярата на европейските държавници, България излиза победителка. Румъния отказва да влезе в съюза, защото също вярва в поражението на България, и от Турция тя се надява да получи исканата земя в Добруджа, затова и не спазва декларирания пред нас неутралитет – съдейства на Турция във войната с превози.

След генералното сражение при Люле-Бургас, Турция поисква мир, готова да даде всичко, само Цариград да не бъде взет. Вярвайки на всеобщо декларирания неутралитет, българското правителство не скланя на турското искане, а въодушевявано от общото европейско желание, преследвано от 200 години насам, да се изпъди веднъж за винаги Турция из Европа, то продължава победоносния ход на нашата армия.

До края на месец октомври, до 25-я ден на войната, Цариград щеше да бъде вече взет от турските ръце, но при Чаталджа Русия спира нашия марш.

Започват се преговорите. Сега Турция поддържана от Русия не дава и Одрин. В Лондонската конференция наистина Русия подписва с другите сили колективната нота за даването Одрин на България, но Турция не отстъпва. И войната се възобновява. Русия продължава да не дава Одрин на българите. Съгласява се тя на нашите молби, изказани чрез Люле-Бургаският герой Радко Димитриев, нарочно пратен за целта в Петербург, само при условие да шурмуваме крепостта, може би, защото руското правителство се е надявало, че ние не ще успеем и ще се разбием о тая скала. Но става небивало чудо – "модерната" крепост е пометена за

28 часа. Настроението на руските управляващи кръгове се вижда от играта на камшика по гърбовете на шумната тълпа по улиците на Петербург, събрала се, на другия ден след падането на Одрин, за да ликува за успеха на България и славянството.

Войната е вече свършена. България е победителка. България е силна, прославена, в устата на всички свят. Но когато е вече изтощена, ето какви работи се занареждат.

Неспазилата обещания неутралитет Румъния, вместо да очаква наказание за своята подлост, иска компенсация "за спазване неутралитет"! *Франкфуртер Цайтунг*, и други добре информирани вестници, съобщават, че Русия сама предложила да даде това възнаграждение на Румъния, за да я откъсне от Тройния съюз и привърже към Тройния Антант. За тази цел даже тя позволява на румънците в Бесарабия да си служат в църква на румънски език. Че това е дело на Русия се виждаше и по това обстоятелство, че попитана Румъния где иска да се третира въпроса за компенсацията, тя избира Петербург. Държава от Тройния съюз, подир неспазване неутралитет към държава близка до Тройния Антант, иска награда за своето престъпление в държава от противния ней лагер!

Сърбия, подписала договор, се окопава в не принадлежащи ней по този договор земи и иска ревизия на договора, като декларира, че няма да отстъпи нито педя от завзетата земя. Това прави Сърбия не само въпреки подписа на краля си и тоя на отговорния министър, но, главно, въпреки гаранцията на руския император. Как смее Сърбия да помисли даже това, когато, освен гдето се знае опасността за нея от развалянето на съюза, за който тя толкова беше молила, но е известно и това обстоятелство, че за да бъде признат от Русия на сръбския престол, зает след убийство, и след Русия от всички държави, крал Петър е дал два пъти клетва, с ръка на Евангелие, пред руския император за послушание. Това нам съобщава английския полуофициоз *Дейли Кроникл* от 13 юни като прибавя, че "ние знаем, какво всичко що се прави от Сърбия се командва от Петербург".

Против нас се опълчва и Черна-гора, цяла зима хранената от нас бедна страна. Нима може да се повдига съмнение в това, откъде тази държавица се инспирира за това си позорно дело, като се знае, че тя получава всичко, въоръжение, храна и пари от Русия, като да е нейна собствена губерния?

Гърция, и тя влиза в това позорно съзаклатие. Но преди да стори това, чрез своя пълномощен министър Панас, тя влиза в преговори направо с България, което е тъкмо според духа на сключения помежду двете страни договор, и базата за преговорите се вече установява. Всичко с нея ще се свърши благополучно, ако д-р Данев не съобщава това Неклюдову, който докладва на правителството си, и това му дава инструкции, както сигурно и до Атина, да се осуетят тези прави споразумения. Българското правителство не иска да спре преговорите, но Гърция отказва. Ако тя не виждаше, или не й се обещаваха полза от това, щеше ли да спре успешно отиващите мирни преговори?

Румъния повдига нови претенции. Официално Русия отговаря на Румъния, че няма да й се бърка в работата по това дело. Д-р Данев се съветва у Неклюдова и този го успокоява. "Русия няма да позволи. На Румъния й стига Силистра. България не е куп мед всеки да бърка в него."

И правителството не обръща внимание на румънските представления.

Трябва да се обърне много голямо внимание, за разрешение зададената ни проблема за виновността на погрома, на факта, че д-р Данев съобщава абсолютно всичко вършено от правителството рускому посланику, прилагайки точно и чистосърдечно своята политика на открити карти с Русия.

Българското правителство има точни и обширни сведения за несъюзнишкото поведение на Сърбия в окупираната от нея Македония. Още в медените за съюза месеци ноември и декември комитетът на М.-О. организация представлява в министерството на Външните работи рапорти с многобройни факти (само единият рапорт е съдържал 150) за лошото поведение на сърбите. Всичко това съобщавано на Русия, като гарантка на съюза, в отговор иде успокоение.

8-а Тунженска дивизия, свободна след падането на Одрин, се праща на запад. Пред смаяните погледи на Одринските герои-победители се изпречват увенчани с окопи висоти на Вардара, Брегалница, Злетовска река и Султан Тепе. Сръбски офицери и войници не само не се радват от пристигналите братски войски, но явно манифестират своята неприязън и самоволно начертаната от сърбите граница е непристъпна не само за мирно население, но и за борците за общата кауза, офицери и войници!

Наместо да демобилизира още през ноември, когато фактически за нея бе свършена войната, Сърбия държи войските си и след Одрин и прави всички приготовления. И когато се откриват преговорите в Лондон, сръбски и гръцки делегати протакат да подпишат договора, докато са принудени от сър Едуард Грей.

Още след Одрин, и специално на 13 април, цял месец след падането на крепостта, българското правителство моли руското да влезе в правата си на арбитър по съюза ни със Сърбия. Русия изказва мнение да не се бърза. Имало още време. На 18 май, след подписването на мира, нова молба, на която арбитърът дава същият отговор. В това време войската се изморява от бездействие и страната финансово се изтощава. На нашите молби Русия някак странно не реагира, до като по едно време полуофициозът *Новое Время* почва да подготвя България да даде на Сърбия не само спорната, но и нещо от неспорната зона. Това загатване започва да става по-настойчиво докато българското правителство получава вече официално запитване, дали то не би се съгласило да отпусне освен спорната зона и нещо от неспорната. Разбира се, на дипломатическия език на Русия спрямо България това значи, че ние трябва да дадем. По околни пътища даже се узнава, че Русия вече била фиксирала Вардар за граница с Сърбия и Струма с Гърция. Това се потвърждава от френския официоз *Temps* от 14 юли, когато пише, че и без и с война, тази щяла да бъде границата. Тази мисъл повтаря и руската преса, че каквото и да правят съюзниците, те няма да изменят решението на Русия. Това се засвидетелства и от органът на Гучкова, *Руская Молва*, след Букурещкия мир, когато той казва, че България от отсъствие на чувство на славянска солидарност се отказала да даде на Сърбия до Вардар и предпочела заедно с това да изгуби и Тракия! Това става явно и от *Дейли Кроникл* от 13 юни, четири дена преди сблъскването на съюзниците, че няма какво д-р Данев да ходи в Петербург, защото нему е известно, какво там

“кадията му е даваджия”, т.е. съдията е решил да ограби България. Това фатално решение на Русия става окончателно явно, когато тя предлага спорните въпроси да се решат в общо съвещание на четирите министри-председатели, нещо което говори и на глухите за изнудителния характер на тази *Conférence à quatre*.

Българският президент Гешев си дава оставката за да изплезе начело д-р Данев – най-довереното лице на Русия. Трябва да се обърне работата сега на молба. Как можеш иначе да се бориш с грамадната империя, която има послушни три въоръжени и окопани армии, амунициите на които идат открито от Русия и минават под носа на поставената на тясно България. Излиза Гешев, да се махне и последен повод на Русия да се съмнява в поведението на България. Нима Русия не познава чистосърдечията на д-р Данева?

Д-р Данев като президент иде със своята беззаветна детска доверчивост към Русия и заговорва по-войнствено към Сърбия. Праща се паметната телеграма до руския цар, телеграма прегледана и одобрена в руската легация. И д-р Данев все още вярва, или пък е бил непосредствено лъган от руския агент? Па и как можеше д-р Данев тъй скоро да се отърве от руската хипноза, станала негова окончателна жертва след толкова годишно себехипнотизиране с руската добродетелност? Можеше ли той да допусне сериозността на измяна от страна на Русия на договора, *склучен и гарантиран* от самата Русия? Можеше ли той да допусне, че велика Русия ще опозори името си като не попречи на контрагентите да спорят върху гарантирания от нея договор, *но и сама тя да го наруши*? Чистото русофилско сърце на д-р Данева не може да възприеме това, и с него целия народ. Разбира се, непосветеният народ не знае задкулиските машинации и затова смета за виновница само Сърбия, като чистосърдечно вярва на официалните публикации, че Русия ще запази договора; но един човек в самата среда на нещата трябваше да гледа по-трезво. Разбира се, това заслепление на д-р Данева си има своето оправдание както психологическо, тъй и историческо, но това ние ще разгледаме по-сетне и ще видим, че това е главната причина на погрома.

Ако д-р Данев беше тогава се отърсил, той лично, от казаната хипноза, той щеше да последва примера на г. Гешев, за честта на когото може да се каже, че той схванал положението и подал оставката си с мотивировка, че ако продължаваме тази фатална политика ще свършим с погром. Ако д-р Данев беше също излязъл в оставка, щеше да бъде променена политиката, която щеше да започне първо с удовлетворение претенцията на Румъния, да продължи с наказанието на изменниците, и да свърши с друго очертание на картата. Но ... историята има строго определени пътища, които тя следва под диктовката на железни и неизменни закони, на които хората-дейци са само едни послушни оръдия. Имаше една велика историческа задача да се разрешава, и необходимостта на това разрешение е по-тежка отколкото силата на отделните личности да попречат...

Манифестът на сръбския крал за обявяване война на България е вече готов и разпратен по частите; остава само да се пише датата и прочете на войските. Черногорският щаб на 11-й юни издава заповед за настъпване войските на крал Никола към София. Съюзените три армии

вече напълно готови, когато нашата – не, което сигурно трябва да е било известно Неклюдову по чистосърдечните доклади на д-р Данева. Всичко е вече готово, за да се използва и най-малкия повод, за да се нападне изнурената и изтощена за общата съюзна кауза България. Отлаганията и въздържанията на Русия вече постигнат своите цели.

Всичко това България не вижда, защото за нея е светотатство да не се вярва на Русия. Наистина, никой не мисли да воюва, защото заплашване иде от арбитъра. Каланът обаче готов – или да дойде д-р Данев в Петербург, где то в чисто руската атмосфера той няма никак да се съпротивлява да подпише вече решеното, или ще се създаде нищожен повод за нахвърляне. Един друг злетовски инцидент не е трудно да се създаде.

Няма що, д-р Данев ще отива. Там неизбежно ще се подписва смъртта на Македония, но не подозирайки и въоръжения натиск, който е бил готов да се упражни, правителството предприема 17 юни. Тъкмо това и се чакало от противниците.

17 юни е един последен опит на спасение. Един протест от страна на подло измамената честна България. И пак тук вярата в "матушка" Русия, вярата в императора – лице свещено за русин и русофил – тласка нашите държавници да направят "един инцидент", може би да "улеснят руската мисия, като с потупване "непослушните" сърби ги принудят да се подчинят на царствения арбитър". Защото, ако се мислеше за редовна борба, как ще се обясни, че я почваме без снаряди и, посред тържеството ни, да се спрем? Защото, ако се следваше борбата, на 18 вечерта IV-а армия щеше да бъде господарка на Велес, на 20 Скопие щеше да бъде в наши ръце, и може би до 25 от сръбската армия не щеше да се остави нищо, а до 30-й щеше да настигне същата участ и гръцката.

На 18 юни ние спираме. Но поканата на Русия до Сърбия и Гърция да спрат и те, не се изпълнява. Последват подред три покани за спиране; Сърбия нито на една не реагира. И какво е било естеството на тези официални явни телеграми се вижда много хубаво от това, че когато телеграмата на руското правителство гласи, че която страна не спре военните действия ще види вдигната от себе си протекторската ръка на Русия, ние спираме, и тази ръка се дига от нас; противниците ни не спират, а ръката продължи и продължава до днес да не се вдига от над тях.

Вече войната обявена, ние отново се залавяме на борба, обаче при крайно нежелани условия – не само неготови, но и нашите генерали изгубили инициативата на боя. Но и при това лошо условие, предизвикано от неочакваното обръщане на работите, и при колебливото налучкване каква е волята на Русия, от оскърбяване на която ние винаги сме се пазили най-старателно, нашите гениални генерали, с помощта на чудесната ни армия, макар и малко деморализирана от дълго стоене и изтощение, щяха да победят, ако Русия посредством своя агент в София не се бърка непрестанно и спъва нашите действия. Тук вече послушанието става престъпно, но дотолкова е било силно влиянието на кошмара наречен русофилство. Войските са нагласени да се действа в Стара Сърбия, где то като се опорочи тила на сръбската армия при Куманово, да бъде откъсната от нейната база и разбита в най-късо време. Но Русия не позволява да се бием в старите граници. Че как не позволява, когато

Сърбия е, която не иска да слуша? Защо не ни даде свобода на действие, а ни спъва?

Ние спираме, ние компрометираме нашите действия с тези бъркания на политиката в стратегията, а ето Румъния иде на руски лодки да "умирява" като нахлува в незащитения гръб на прекратителите на боя, а не в този на нежелаещите да сторят това. Като послушахме Русия да спрем и тъй се компрометира нашето положение в боя, защо "протекторската ръка" на Русия се вдигна от нас?

В това време минава през линията Мидия-Енос и Турция. Казват, всичките европейски дипломати викали на турците да не правят това, само Гирс им викал: "Да не минавате Марица!" което означава, "Идете до Марица". Руските държавници не скриват задоволството си от вземането на Тракия назад от Турция; кореспондента на *Новое Время* бе заведен от Цариград в Одрин със специален трен и му устройоха военни тържества, както преди няколко време на Пиер Лоти. Разбира се, от признателност за дадения им дар.

Румъния стига до София. Кой спре румънските войски да не вземат София и главно да не прекъснат ж. п. съобщения? Защото ако това бе сторено ние не можехме си представи какво бихме били сега. Ако ж. п. съобщения бяха прекъснати I-ва армия нямаше да може да отиде на помощ на II-ра, гърците безпрепятствено щяха да дойдат в София, гдето щяха да се срещнат и четирите армии и... Да, кой спря румънците на няколко километра от София? – Там е спасението на България. Царят, освободен от "протекторската" опека на руския агент чрез д-р Данева, бърза да изрази готовността си да отстъпи на румънските искания, и крал Карол достигнал желанието си издава заповед до войските си да спрат. Сигурно, някои наши, още не освободени от русофилската хипноза, ще кажат, че това е сторила Русия, но защо със спирането на Румъния не спряха и послушните на Русия, Сърбия и Гърция? Тези напъваха с всички сили и напразно нашите делегати чакат в Ниш за преговори. На Калиманското поле сърбите правят свръхчовешки усилия да отблъснат 7-та наша дивизия, за да се съединят с гърците; това сторено, II-ра армия щеше да бъде окончателно унищожена, централната ни армия оградена и може би в Кюстендилското поле щеше да намери своя вечен гроб.

На 5 юни 8 дивизия и Опълчението се хвърлиха към "Говедарник". Изморените и вече доста отпаднали духом войски на 6 юли вземат тази висота и застрашават Кочане и Щип. Десният фланг на сръбската армия се вижда в опасност от откъсване от центъра си; на 7-ми приема наляво и тъй се осуетява съединението на гърци със сърби. Положението е спасено. Главнокомандващият телеграфически поздравява IV армия като спасителка на отечеството. На 12 юли 6-та дивизия с нечеловечески усилия спира и отблъсва гърците при Пехчово и на 15, благодарение обходното действие на I-ва армия, гърците са застрашени от обграждане. На 16 гръцкият "победоносен" крал телеграфически моли румънците да принудят българите на петдневно примирие, иначе гробът на гръцкото величие е вече почти изкопан. На 17 примирието се подписва и макар то да почва от 18, един часа след пладне, гърците вдигат флаг още в 8 часа сутринта. Ако румънците не бяха заплашили с вземане София, на 19-20 юли от гръцката армия не щеше да остане освен жалки останки, а

не е трудно да се каже какво щеше да стане и със сръбската, която беше сломена с железните гърди на IV-та армия.

И тъй, предложения от Сърбия и сигурно одобрен от покровителката й план да се раздели България не успя благодарение само на този, който спря румъните и благодарение на нашата удивителна армия - народ. Нека се каже и повтаря за вечни времена, че когато цяла Северна България беше парализирана за нашия народен организъм от румънската окупация, когато Турция застрашаваше Южна и войниците вече знаеха за застрашените си домове, когато добруджанци получаваха писма от жените си, че като се завърнат у дома си не само тях, но и дъщерите си ще намерят опозорени; когато войници от Хасковско получаваха известия за изгарянето на домовете им и семействата им избягали към Балкана, тези войници, благоразумни и трезви, схващаха, че спасението е само в единение и дисциплина, и поведени на 5-6 и нататък те отиваха и превземаха позиции, пред които и отпочинала армия би се позамислила.

Държавни мъже, водители народни, в това време бяха вече изгубили кураж. Какво? Малко ли е да чувстваш, че имаш насрещу си една огромна Русия, която при това знае всичко твоё състояние благодарение донасянето й всичко що е ставало у нас. Добре, че войската не знаеше това; бидейки слепешката привързана в Русия, ако тя научеше, че Русия е против нас, тя щеше да се отчае, щеше да сложи оръжие и днес България щеше да бъде изличена из картата на Балканите.

Прочее, поклон на този, който побърза да спре румънците да не прекъсват ж. п. съобщения, и поклон на железния български войник, който не се сломи от толкова несгоди и теглила! Поклон пред него особено за неговото благоразумие и естествена дисциплинираност, защото той не стори това, което всяка друга нация би сторила на наше място. Обградени отвред, нашите врагове бяха разпръснали навред, че у нас настъпила анархия, че сме си убили цар и министри, че кръв се леела по улиците. Нашите клеветници бяха прави да пишат тъй не можейки да проникнат вътре от блокаса – защото тъй щеше да бъде във всяка друга страна при същите условия. Но не така беше у нас. Във всенародното нещастие честният и правият в борбата българин не се отчая, не се изгуби или опияни, а стреснат, направи усилия със своя ум и схвана, че спасението е само в твърдост и дисциплина. Такъв народ има бъдеще, защото собствените му качества са една сила, която не могат да съсипят ни влияния на обширни империи, ни подли съюзи на фалирали държави, издигнати от праха от чужди усилия...

Бързат преговорите за мир в Букурещ. Което е решено отрано то ще стане. Но въпреки увереността на Русия, че влиянието й е силно и че България ще остане в съюза, удивлението на всички е голямо от упорството на тази героична страна. Почти задушена, тя пак се бори. За пазарлък, т. е., за да й дадат срещу влизането изново в съюза, вземат се още земи. И понеже тази честна страна, която се гнуса от подлостта, е готова дори всичко да изгуби, но да не остава в един съюз устроен от Русия за съсипването на омразната й България и за падане от смърт една изменница, съюзените неприятели настояват за границата Струма и Места. Българите се опират. Те не дават това, защото не са победени, а само спънати. И те бяха готови още да се бият, стига само да ги

освободеше вече удовлетворената Румъния. Румъния може би щеше вече да остави свободен лъва да се разправи с отвратителните мишки, когато дойде ново "доброжелателно" влияние, дойде нова "помощ". Русия и Австрия предяха своите резерви по Букурещкия договор, колкото да се залъже България с надежда и българските делегати подписаха. Но що? Излъгани българите да подпишат, и Русия се отказва от ревизирането на този договор!

И тъй? – Ако Русия не беше гарантирала съюза със Сърбия война нямаше да има. Защо нашите послушаха Русия и имаха вяра в нея? – защото ние се въодушевявахме от русофилство, от увереност, че Русия няма да ни иска злото. От русофилско опиянение да отслужим и се отплатим на благотелката си, ние померихме да вземем Цариград и открием Дарданелите за Русия. Русия като не ни видя съсипана от Турция, както тя очакваше, а велика сила, побоя се от една нова неприятелска сила на Балканите, не познавайки сърцето народно, и ни намрази и реши нашето съсипване. Ако не беше нашата безгранична вяра в Русия, особено у д-р Данева, този безхитростен човек, ние щяхме да се усъмним в гаранцията на руския император и още през ноември щяхме да помислим да свършваме с Турция и да отиваме с още пресни сили да пазим Македония от хищниците. Ако не беше Русия уверена, че има право и власт хем да откъсне части от задължената ѝ България, за да си привлече нови протежета на сметка на нас и не беше уверила Сърбия, че хем ще бъде голяма за сметка на България, хем тази пак ще бъде заставена да остане в съюза и продължава да я пази от посегателството на Австрия, Сърбия нямаше да послуша. Защото, казахме го, за нея съюзът не бе за уголемяване, а за себесъхранение. И Гърция, извадената от тинята Гърция, водена от критянина Венизелос, който с помощта на България само виждаше отечеството си окончателно освободено, не щеше да прекъсва преговорите направо с България, ако не беше получила уверения, че ще има повече изгоди, ако почака от Русия да получи дела си – Русия, която искаше с тази си съдийска длъжност още повече да закрепи престижа си на Балканите. Черна Гора не щеше да извърши това грозно престъпление – да се нахвърли на благотеля си, ако не ѝ бе така заповядано от този, който я храни; можеше ли тя да не послуша? И най-после, когато от двадесет години насам бе явно, че руската политика на Балканите се стреми да даде Македония на Сърбия, и да отслаби България, как така нашите държавници подписаха договор, макар и с граница оставяща Македония на България? – Защото "имаха очи и не виждаха, имаха уши и не слушаха", русофилството ги беше заслепило. Да, войната нямаше да стане, ако руските дипломати не бяха използвали заслепени наши дипломати; заслепени от дълбоката признателност за нашето освобождение, а признателността заслепява тъй же добре, както и всяка друга страст и увлечение. Благородните пориви на сърцето са такава една страст каквато и порочните. И още едно, войната нямаше да бъде предприета и успешна пак, ако не беше това русофилство, този път у народната маса. Войниците на четиримилионна България нямаше да имат оня шеметен ентузиазъм при летенето си срещу двадесет милионна Турция, ако всеки от тях не носеше в себе си надеждата, не, пълната увереност, че *Матушка Русия* е с тях. Всеки от борците, тайничко в

сърцето си, го шепнеше, че, най-после, ако бъдем разбити, не ще бъдем унищожени, защото Русия ще спре победоносна Турция.

Знаеха ли руските държавници за тази вяра на народа? Знаеха ли те за факта, какъв свещен кумир съставляваше Русия за народната маса? Аз се просто удивявам, когато чета за съмнението на русите в признателността на народните маси. Значи те не познаваха проста и безхитроствена в политиката България.

И тъй? – Русия, със своите подозрения за измяна на българите и България, със своето дори детско доверие към Освободителката си, което доверие отива дори дотам да върши закачки, противни на "Майката", мислейки, че ще се извинят, защото се правят от синовна привързаност и любов – тези два елемента, подозрението и привързаността са виновни за нашия погром. Русия, мислейки, че има *право* да се бърка и пазейки своите интереси, считайки ги застрашени от България, и последната, считайки се не само задължена да слуша и да угажда, но и чувствайки, че в това е нейната гаранция за успех и съществуване, тъй се оплетоха взаимно, че погромът излезе като неизбежен резултат. Аз съм даже готов да допусна ненарочност от страна на Русия в нашия погром.

Защо това? Защо това *право* на Русия да се бърка във всички наши дела? Защо, от друга страна, това нейно *подозрение* към нас? Защо това основно чувство на *зависимост* наша от русите и от друга страна това капризно и опасно стремление за игра в самостоятелна държава? Защото имаше основание за руската подозрителност в нашето поведение на самостоятелност, макар сърцето ни да беше вързано безвъзвратно о Русия. Защо? Где е резона на тези четири елемента, които докараха погрома – право и подозрение на русите и привързаност и стремеж към самостоятелност у българите?

Не е трудно да се намери причината за това, ако се прегледа историята на руската политика на юг от двеста години насам. И за тази цел не трябва да се ходи далеч, а просто да се прочете документираната книга на бивш. министър Дим. Христов "Русия и Източния въпрос". Макар писана от русофил с явната тенденция да се покаже, че Русия ни е освободила, нас както и всички други балкански държавици, заради православието ни и от състрадание към неволите ни, но от всичко изтъкнато и цитирано се вижда, че това е второстепенното съображение след главното – излизането на Русия на всемирния пазар чрез Дарданелите.

За да направи от Русия една европейска държава Петър Велики виждаше, че трябва да "пробие прозорци" на своята затворена азиатска страна, т.е., трябваше да има изход на Балтийско и Черно морета. Със своите гигантски усилия той вдигна Русия и осигури Балтийското и Азовското морета, и остави на последниците си да достигат по-дълъг бряг на Балтийското и да излязат на Черното. За първата задача Русия раздели "славянска" Полша с тевтонски Германия и Австрия и за втората – взе Крим, и искаше да вземе и Молдова покрай Бесарабия. Вземането само северния бряг на Черното море не осигуряваше окончателно морето за Русия, и освен това то беше запушено с Дарданелите за целия свет. Завладяването на всички брегове на това море и излизането на Средиземното през Дарданелите съставляваше вече задача на руската политика при Екатерина Велика и нейните наследници. Само когато

Русия помери да присъедини към себе си Румъния, Австрия се сети за политиката на Русия и се съпротиви на присъединението на Румъния; и под предлог, че не иска тук да граничи с Русия, тя намисли да се бори с Русия за влияние и владение на Балканския полуостров. Това нещо и още повече излизането през Балканския полуостров на Средиземното море за Австрия състави жизнена задача вече след изпъждането ѝ из Италия при обединението на последната в средата на миналото столетие, когато Адриатическото море не беше вече само австрийско. Не можейки вече да завладява, Русия намери в стремлението на православните народи на Балканите към свобода, мост за достигането своята политика. Ще ги освобождава и уповавайки се на признателността им, ще ги има като свой фланг – десен срещу Турция; ляв срещу Австрия.

Би било голяма наивност да се мисли, че Русия се е ръководила само от сантименталности, когато е проливала потоците кръв на своите синове, още повече, когато историческите факти много ясно говорят за строго размерена руска политика. За Балтийското море тя жертвува славянска Полша на тевтонски държави. Във войната в 1877 година за влиянието си в Северна България даде на католическа Австрия окупирането на православна Босна и Херцеговина. И виждаме по-нататък, че когато се обмисля в 1883 година, въпроса за изпъждането на княз Александър из България и за настъпването пълен протекторат в България и Тракия, съображението, което въздържа още Русия е, че Австрия ще присъедини към себе си окончателно Босна и Херцеговина и ще глътне и Сърбия.

При започването на войната, Австрия обяви неутралитет срещу обещанието Босна и Херцеговина [да бъдат] нейни, ако Русия вземе до Балканите. Но Русия отиде до Санстефанска България, която връзаха далеч в Албания. Тъй Русия излъгваше Австрия и ѝ пресичаше пътя за Средиземното море. Австрия се вдигна, започна да се мобилизира и Русия се принуди да отиде в Берлинския конгрес, за да бъде окастрена България, която се смяташе за сигурно руска. За наше щастие в Англия царстваше империалистическата консервативна партия на Дизраели. Тя се побоя от излизането на руския колос на Средиземното море тъкмо срещу Суецкия канал – пътят на съобщение на житницата на Англия, Индия, с метрополията. Интересите на Англия изискваха самостоятелното съществуване на България и благодарение на нейните влияния и особено на естественото стремление на самите българи към свобода, а така също на стечението на обстоятелствата, в 1885 г. България се отърва окончателно от руската окупация, която негласно съществуваше с руски министри на войната и руски офицери във войската.

Да, Русия ни освободи преследвайки своята историческа задача, но... *ни освободи*. Че тя не дойде *нарочно само* за нашето освобождение ни най-малко не изменя факта на нашето освобождение, факта на нашето изпитване всичките блага на свободата. Макар за своите интереси, в Освободителната война, Русия да беше успевающа победителка, но за нас тя беше *Освободителка*. Гладният не знае какви мотиви ръководят даващия му хляб; но хлябът го нахранва и той е благодарен. И за стореното си добро нам Русия се считаше *права* да се бърка в нашите вътрешни работи, но защото пък освобождението ни не беше искрена едничка задача, а по-скоро даже лъжовна, за да прикрие пред народ и

войска истинската (използува се православието и славянството на руския народ, за да се популизира войната), то затова, естествено, Русия нямаше доверие в нашето поведение, в нашата признателност.

От друга страна, фактът на даряването нам свободата ни правеше признателни; това чувство не щеше да бъде по-малко, ако даже знаехме мотивите какви са. Но както естествен закон е, макар от духовно естество, признателността и привързаността към благодетеля, тъй же еднакво основан закон е, у всичко живо, да се стреми към свобода. Русите не разчитаха, че на Балканите ще освободят един народ, който в масата си е много по-жив и буден от руските народни маси, и заради това не очакваха силно стремление към свобода, ясно схващане своите национални интереси и достатъчно кураж за защита на своите интереси дори да се опълчат против благодетеля си. И интересното е, че у този народ се явява едно странно стремление към изравняване, съюзяване с Освободителката, върху почвата на извършеното ней благодеение. Цялата наша история от Освобождението ни насам, като че ли се състои в едно; като че ли всякога България е искала да каже на Русия: "Ти ни освободи. – Ти имаш вече веднъж завинаги нашето сърце. По-силна гаранция за нашата верност не търси. Но ти ни виждаш буден и жив народ. Дай ни да се управляваме сами – което ще бъде, едно, истинско ползване от дарената ни свобода, и, друго, по-добре ще се управляваме като разбиращи по-добре от вас нашите нужди. Тъй използвайки всичките възможни блага от дадената ни свобода, ние още повече високо ще ценим вашата заслуга, и още повече ще се привързваме. И за вашата велика задача – вземането на Цариград и излизането на Средиземно море, което е ваше право, ако вие поискате нашето сътрудничество, ние ще се притечем не само от гордо съзнание, че ние, малки, отиваме на помощ на вас, големи, но и главното, естествен закон е желанието у благодетелствувания да се стреми към отплата. Не се бъркайте във вътрешните ни работи и не ни изтъквайте постоянно стореното нам благодеение, за да не би чрез изпитаната болка от бъркането и напомнянето да се изплати стореното благодеение, да се изкорени признателността, и тъй ни изгубите. Стойте настрана! Разчитайте само на духовния закон на признателността, закон тъй же положителен и неизменен както и всички природни физически закони"...

Уви! Изглежда, че и досега русите не допускат сериозността на закона за признателността. И правилното изучаване на нашите отношения с Русия през изминалите 35 год. показва, че те не са нищо друго освен арена на сблъскването на тези четири елемента. – Право и подозрение от руска страна и признателност и свободолюбие от наша. Тъкмо същите тези четири елемента играха, и то много по-видно, в цялата Балканска война.

Вижте, наистина, как това е вярно.

За да осигури Цариграда и пресече пътя на Австрия, на Русия трябваше съюз на Сърбия с България. От подозрение пък Русия иска да увеличи Сърбия за сметка на България. Българите подписват съюз, не виждайки примката под влиянието на хипноза на признателността. Русия не позволява войната, защото тя гласи съюза за свой десен фланг за Цариград, а още не е дошло времето; не иска тя да се изтощават съюзниците ѝ. Но България се решава, в сърцето си облягайки се на руската помощ, но

забравяйки, че тази втора помощ на Русия ще ни коства стремлението ни за свобода, най-много олицетворявана от династията ни, представителя, на която е възплъщение на мъжка амбиция. България тържествува, и неблагодарно (забравяйки подозрението на Русия) лети към Цариград, тикана от духа на стремлението за свобода. Малката България знае много добре, че Цариград не е за нейната уста хапка; би било свидетелство на лудост у тогава, който би мислил, че ние можем да задържим този град за нази си пред вековното и правното стремление на обширна и нуждающа се Русия. Защото нуждата е право. Па и не знаеха ли нашите управници, че европейският концерт е всесилен в решенията си трибунал? Защо тогава се стремят към това, което не може да бъде тяхно? – За славата на последния разрешител на Балканската проблема, т.е., изпъждането на Турция от Европа и още – отплащането на Русия, като ние извоюваме изхода на Русия на Средиземното море. Не се ли говореше от нашите държавници, да ни се позволи да влезем в Цариград и Дарданелите “за да се сложи този въпрос на зелената маса на дипломатите”? И така щеше да бъде. И Русия тука, струва ми се, много събърка.

Най-голямото нещастие в европейските войни, гдето две държави се бият, а всички решават, е там, че победителката от победите си отслабва и въпреки победите си става жертва в ръцете на небилите се и запазили силите си. Дарданелите взети от руска съюзница, и въпросът сложен на зелената маса при всичките спазени сили на Русия, това са две обстоятелства, които щяха да осигурят успеха на Русия. Но Русия не би приела, казват, такъв подарък. Че това не би било подарък! Ние щяхме да изплатим един борч; а получения борч не е подарък. Но щяло много да въздигне България; че какво като я въздигне, когато веднъж Русия достигне своята задача и въздигната страна е нейно историческо творение?

Да, аз съм уверен, че ако не бяхме спрели на Чаталджа, а изпъдихме Турция в Азия, Дарданелите щяха най-малко да бъдат обявени завинаги свободни, неутрални, а това, най-малко, щеше да бъде един етап напред към постигането от Русия историческата си задача. И България щеше да достигне две свои велики задачи – обединена национално, и изплатила се за своето историческо съществуване, значи оправдала своето съществуване.

Но Русия, вместо да идва да спасява и окончателно да закрепва крака си в България, както се надяваше, изненадано се намери пред един неочаквано мощен народ и в бързия момент, вместо да използва този народ всецяло ней предан, уплаши се и реши да унищожи този народ. Една фатална грешка за Русия! Тя до такава степен се загуби, че като подтикваше Турция да си вземе Тракия и Одрин назад, не използва даже предложението, загатнато в турския официоз *Танин*, че турците са разположени да дадат компенсация на Русия с Дарданелите, срещу свещения град Одрин. Нещо повече, тя, с неподдържането Евр. сили турците да не минават подписаната в Лондон линия Мидия-Енос, откри вратата на всички сили да искат и получат концесии в турската империя срещу съгласието си да отстъпят, когато това за тях не важеше нищо.

Съсипването на България е вече решено. Това вече не е трудна задача, защото България е изтощена. Тя няма да се съпротивлява, едно, защото е изтощена и, друго, защото е скомпрометирана пред Австрия,

едничката възможна нейна добродетелка, със сключеният със Сърбия съюз. При тези условия вече може да се откъсне парче и даде на Румъния, за да бъде привлечена от Тройния съюз; да се откъсне по-голяма част и засили Сърбия, от чийто крал Русия притежава клетва за послушност. Така също, може да се усили привързаността на Гърция към руската съюзница Франция, като ѝ се даде много повече, отколкото се надява.

И оттам протакането на преговори за доизтощение на България; оттам доставка на амуниции за Сърбия; спиране нас и тикане Сърбия; оттам и желанието за пълното унищожение на България, ако не бе устойчивостта на неизтощимия докрай български селянин-войник.

И тридесет и пет годишната борба на Русия с България се свърши в Букурещ на 28 юли 1913 год. – Русия взе от България даденото ѝ някога. Русия в 1878 г. освободи около три милиона народ като проля кръвта на около 200,000 души свои синове; България в 1913 година с толкова жертви освободи също около три милиона народ в Тракия и Македония, и Русия взе тази придобивка на българското оръжие и го раздаде на своите нови протезети Румъния, Сърбия, Гърция и Турция – тъкмо еднакво количество! И днес България и Русия са квит! И слава Богу!

Взехме – дадохме! И ние днес сме свободни. Да, ние сме вече свободни от задължението си спрямо Русия и вече няма почва за ужасния кошмар на руското благодееие. Няма вече почва за заблуждаващата хипноза на признателност към Русия.

Свобода! Да свобода, защото задължението е робство.

Задължението е едно духовно робство, тъй же реално, както и физическото. Това е една психологическа истина известна на всеки човек, защото няма човек, който повече или по-малко да не е влизал в задължения. Даден човек получава известно благодееие от другия. Тези двама души не могат вече да бъдат приятели. Облагодетелствуваният винаги ще се счита задължен, в присъствието на благодетеля ще се чувства стеснен и никога свободен. От друга страна, благодетелят никога няма да забрави, че той е "повдигнал", "създал" оня и той няма да бъде свободен в присъствието на другия; у него винаги ще се явява едно дори естествено, несъзнателно презрение, едно поглеждане отгоре, едно настроение, което може да се изрази с мисълта – "Бедно човече, аз те създадох". Тези две лица ще се изравнят и побратимят, или сприятелят, само когато длъжникът се изплати. Само тогава и двамата ще се почувстват свободни едни при други. И робството бива толкова по-тежко, колкото по-ниско стоят тези две лица в своето културно развитие.

И Ницше е много прав, когато приблизително такава мисъл изказва: "Благодееието е злодееие". Разбира се, когато едно благодееие се извърши от някой велик светец, който щом направи благодееието и го забрави, благодееието си е благодееие. Но когато такава се направи от грамадното болшинство от човешката раса, то става с време истинско злодееие. "Благодетелят" никога не забравя своето добро дело, постоянно го мисли и настройва според него в отношенията си спрямо нещастника, който го е получил, и тъй нахално всеки път му го тика в очите, щото то става, на края на краищата, цял ад, извиква толкова озлобление, че наистина никак не изглежда да е благодееие.

Тъкмо същото е и между народи. И тук без даже изключението на светията, тъй като народите, по необходимост, се състоят главно от средно и ниско културни същества, които наистина в глупостта си ще обърнат доброто дело в източник на всякакво зло. Също така и тук благодетелствуваната нация ще се счита задължена, обвързана, не свободна. На всяка крачка тя ще се вглежда – дали постъпката ѝ е приятна на благодетелската страна, дали не е против нейните интереси, дали ще я одобри или не. Следствие на това, тя не ще може спокойно и старателно да обмисля своите постъпки, а ще се намира винаги в колебание, мъчейки се да налучква желанието на своята благодетелка. Ето това е била работата на България през всичкия свой минал уж свободен живот. И по природата на нещата, благодетелката винаги бива все недоволна; тя винаги ще съжалява за гдето е сторила благодееието, благодетелствуваната страна винаги ще бъде намирана недостойна за стореното ѝ добро. И това ще следва докато отношенията ще се изродят в такива между врагове, а не между приятели. И това ще следва дотогава докато задължението бъде изплатено.

Свободата е един от основните закони на природата. Този закон е основен в всички царства, и животно, и растително, и човешко. Едно дърво оградено с други, които му пречат на слънцето и въздуха, то ще се извива, ще се протяга в страни, докато достигне повече въздух и повече слънце. Тъй също и човека, както и обществените единици. И индивида и нацията не могат дълго да понасят веригата на задълженията – затова тъй много отлеква на този, който се е отплатил. И ако е вярно, че животът е само за свободното, то това, което не може да се освободи, да се издължи най-после, трябва да умре, защото самото робство ще го изтощи. Свободното, независимото, като че ли има само право на съществуване и уважение. Ние виждаме това много ясно в нашия ежедневен живот. Един търговец, докато работи с чужди пари, е не само зависим, но той и не се ползува с уважение; изплати ли се един ден и работи вече със свои капиталите той е уважаван и надежден търговец. Тъй и една нация не е почитана, не е уважавана, не е оправдала своето историческо съществуване, не е достигнала своя *raison d'être*, ако е зависима, ако сама не е извоювала своето съществуване.

Тъй беше България през всичкото време от нашето освобождение до тази война. И не го ли чувствахме ние на всяка една крачка? Не беше ли време, че когато някоя трета сила искаше да има работа с България, за да дойде при нас минаваше през Петербург? Или, ако инициативата беше от наша страна, нас принуждаваха да минаваме през Петербург? И ние се считахме и хората ни считаха за под опекунство. И това беше право, отговаряше на истината.

Бяхме ли ние свободни в нашата политика до тази война? Не, и по никой начин не. Свободна политика значи да си свободен да се подредиш на който искаш фронт, и се бориш срещу всекиго, който ти се струва твой враг за дадено време. Е, хубаво, можеше ли ние някога да се наредим с фронт против Русия? Никога, защото кой можеше да вдигне българския войник срещу освободителката му? Никой не можеше да стори това, защото народът е една стихия, която се води само от сърцето си, и винаги в критически момент сърцето ще доведе там, гдето е то вързано.

У нас е имало, наистина, моменти на австрофилска политика, но то само в мирно време и при незначителни сделки. По капитални национални въпроси тази политика не е била ефикасна.

Народната, реалната, политика наша трябваше да бъде по необходимост русофилска, защото това беше действителността. Затова именно д-р Даневата политика беше едничката реална политика. Той беше прав като казваше, че с Русия България не трябва да води друга политика освен тази на откритите карти. Защото, наистина, какво можеш да правиш, когато във всеки критически момент народа ще те зарече и ще си отиде към Русия? В критически моменти народът – стихия ще ти помете и цар и министри и ще отиде там гдето сърцето му го тегли. И като е така, като си фактически вързан, за да си сигурен трябва да действаш открито, праволинейно.

Либералната или националната политика у нас беше политиката на идеалното, на как трябва да бъде, но не на действителното. Беше у нас естествено да се стремим към свобода на действие, но ние нямахме тази свобода, защото връзката съществуваше, връзката на зависимостта, на обезателството. И русофилска и националистическа политика почиваха на закони в човешката природа – признателността и стремлението към свобода, но когато първата се основаваше върху реалността, другата беше политиката на бъдещето, на времето, когато няма да има вече зависимост. Ето защо те се сблъскаха и бореха докато не се изпълни волята на закона – пълната свобода.

И тази свобода, най-после, възтържествува. България се изплати на Русия, за стореното ѝ благодеяние. Сега тя е наистина свободна. Ней ѝ отлекна от товара. Тя чак сега е в състояние да води свободна политика; чак сега тя може да отива вред без да минава през Петербург; чак сега се тя отървава от опека; чак сега за първи път е *свободна* политически. До вчера България беше непълновъзрастна; днес тя е възмъжала, мъж, който може сам да ръководи своите дела.

Със своето поведение Русия откъсна сърцето на народа ни. Народът и да не знае още природата на руското поведение през миналата Балканска война той инстинктивно го чувства, па и полека-лека ще го узнае. И когато по този начин сърцето му не е с Русия, неговите водители са вече свободни да водят каквато намерят за добра политика, т. е. те са свободни вече да водят отсега нататък политика чисто национална, а не политика фобска или филска на който и да било фронт. Свободни от задължения спрямо Русия, ние вече днес сме равни ней, и можем да отидем или с нея или против нея, не по омраза или влечение, а по спокойно разбиране на своите интереси.

Ставайки свободни от духовното ни робство под Русия, това не значи, че ние трябва да почнем да я мразим и да бъдем винаги против нея. Защо ще бъдем против нея, защо ще я мразим? Тя беше права в своите претенции спрямо нас, защото ни беше дала свободата. И ние трябваше да знаем, че тоя дълг трябва да се плати. И добре че го платихме със спечелено, а не със самия си капитал. Ние приличаме на търговец, който със заетите хиляда лева спечелва още хиляда или повече, и като дава спечелените срещу дълга си, остава му капитала. Който не може да спечели, ще трябва да си плати дълга с капитала и остава без нищо. Да

благодарим на Провидението, че в тази война, благодарение усилената ни работа през изтеклите тридесет и пет години, можахме да спечелим тъкмо толкова земя, колкото на времето получихме от Русия и като го повърнахме, или тя като си го взе, ние си останахме цели. Даже може да се каже, че ние останахме с печалба! наистина, дадено на Румъния културно парче е равносилно на двойното по размери, но бедно място в западна Тракия, но излизането на Средиземно море е едно неизмеримо богатство. Не бяхме ли спечелили нищо, т. е., бяхме ли разбити от Турция, Русия щеше да ни пороби като неизплатили се длъжници, тъй както беше в древния мир; който не можеше да се изплати на кредитора си ставаше негов роб. Но като имаме с какво да си платим дълга, никоя сила не можеше да даде възможност на кредитора да вземе нищо повече. Ето, Русия не можа да ни види съвсем разграбени от новите ѝ протекжета, което от фактите се вижда да се е мислило, па и го казват някои, че решение в такава смисъл било вземано в Петербург. Не можа, защото, по закона на равновесието в природата, тя трябваше да вземе само равно на даденото.

Да, ние си платихме дълга. Малко болно беше, но кое плащане на дълг е приятно, но затова пък то води подире си облекчение. И ние знаем, че веднъж операцията извършена, човеку е по-леко без борчове, макар и без богатства, отколкото с борчове, но при богатства. Мнозина изпитват болка при мисълта какво сме имали и как сме го изгубили, но те не знаят за **великия закон на свободата**, според който никой никому не трябва да дължи. Понеже отделният човек чувствава своето задължение за това и чувствава облекчението от изплащането, когато пък нациите не го чувстват и затова когато дойде, е болно. Впрочем, ако имаме един мъж, който да е толкова патриот щото да забравя себе си и да живее живота на цялата нация, той ще чувствава и националната задълженост. И да не я чувстват хората от народа, един вид я чувствава Гения, Духа, на нацията и той няма да престане да действа докато не докара до изплащането.

И когато тази тежка за нас война ни доведе до изплащането на едно старо задължение, което, както видяхме постоянно ни спъваше, аз мисля, че ние можем да считаме тази война не за загуба, а за печалба. Днес, все едно, можем да кажем, ние сами сме извоювали нашата свобода. И с това можем да считаме, че заслужаваме нашето съществуване. Ето това е *великото историческо значение* на миналата война.

Ползи. Да, ние не изгубихме нищо, а спечелихме твърде много. Ние спечелихме свободата, свободата на нашите действия за в бъдеще. Ние се отървахме от една хипноза, който спъваше и помрачаваше нашата мислителна сила, и отсега нататък ние няма да очакваме други да мисли за нас, или, в мислите си, върху други да облягаме нашите надежди. Ние сега вече няма да се увеличаваме, защото няма вече върху кого да разчитаме, а ще държим очите си четири по всяка крачка, която правим.

Ние вече сме свободни от правото на когото и да било да се намеса в нашите работи, и отсега нататък вече ние ще вървим на собствените си крака, а не както досега на руски кокили.

При това, войната ни оставя в благоприятни условия спрямо съседите ни. Да ние се изплатихме на Русия, като тя ни ограби чрез нейните съседи, но ако това ограбване бе станало направо и при открито действие, а не чрез измама, ние нямаше да имаме никакви права над

веднъж взетото. Но понеже нашите съседи, сами нам задължени загдето ги извадихме из праха и им спечелихме тем припадащото се, послужиха за оръдия на Русия и получиха взетото от нас без плата, без проливане кръв при победа (защото за земя се плаща с проливане кръв при победа), то те остават нам много дължни. Не по-малко ни дължат те за дадените подписи. Подпис и дадена дума, когато не се изпълнят, са такова же задължение, както и получена помощ. И бъдещите ни отношения ще имат това преимущество за нас, че в случай на спречкване, ние ще се въодушевяваме от отмъщение – според древните теоретици на войната най-главното условие за успех. Нашите борби с тях ще бъдат популярни. А само популярните войни имат шанс за успех. Спрямо Русия ние не ще изпитваме нищо освен болка, болката на откъсването от уважаваното и редното, но не и неприязън. Тя беше права да си вземе даденото. Разбира се, по-хубаво беше ние да се изплатяхме ней с откриването Дарданелите за нейните параходи и тогава бившата задълженост щеше да се преобърне в една тясна дружба, но така било угодно на Провидението. Сигурно, преживените болки от грубото вземане своето ще ни послужи много, като ни направи мъдри, защото наистина мъдростта е дъщеря на страданието. За Русия ние ще запазим един спомен за една благодетелка, която има нещастieto по груб начин да си вземе своето, и една болка при съзнанието, че би могло да бъде по-добре, без да стават подигравки с договори, братство и приятелство, славянство и съседство.

Но една още велика печалба, от това катастрофално изплащане на нашия дълг, ние имаме в това обстоятелство, че катастрофата ни направи да се вгледаме в делата си, да накажем и изправим грешките си, да познаем недостатъците си, и да не се отпусаме – както щеше да бъде при тържество – а да се стягаме, да се стягаме за всемирната война, която, за нещастieto на човечеството, не може да се избегне. Нашите съседи, с които, сигурно, ние ще се разправяме в този общ катаклизъм, не ще могат да се приготвят, бидейки загрижени в тези къси години с уреждане двойно повече от старите им земи, като, при това, новите им придобивки са от неприятелски елемент. Малките си армии войска и чиновничество, както и финанси те ще трябва да разтегнат за да пазят, управляват и нареждат двойно повече територия. Наистина, и ние сме изтощени като тях, но нам не предстоят нови харчове, освен да затегнем армия и управление в предели вече познати.

И измъчени за отечеството ни, плакали за него, ние днес го имаме по-близо до сърцето си, ние повече ще бдим за неговото добро, ние с по-голяма ревност днес ще се заловим да му изцерим раните, да го закрепим и заякчим, - една не по-малка съществена придобивка от войната. Офицерите ще се заловят с нова ревност да повдигнат армията ни до подобающата висота, като по опит вече знаят какви й са недостатъците и кои преимуществата, чиновниците ще се заловят здравата да нагласят изново за правилна функция държавния механизъм; учителите с ревност ще се заловят да култивират у младото поколение любов и преданост към отечеството; и целият народ, обикнал повече татковината си, ще се залови изново със старото си трудолюбие да повдигне благосъстоянието на страната; а държавниците ни, вече свободни от кошмара на руската благотворителност, и поучени от горчивия опит, ще стъпят вече на

собствените си крака и ще се стараят занапред да водят отечеството ни по пътищата на собствените му лични интереси.

И ще настъпи нова ера в нашия исторически живот, ера на желана и законна независимост. И тогава само, под благодатното слънце на истинската свобода, ще разцъфти разкошно цвета на българския гений, мощен и свободен, и този самообладан, трезв и умен български народ ще отива от благосъстояние към по-високо.

Да, ето бъдещето, което ни предстои, започващо от дългата и тежка Балканска война, която за пръв път ни откри широките врати на истинската свобода.

Нека, прочее, остане Балканската война в нашата памет като истинска освободителна война. И нека да се възрадваме, да, сега да се възрадваме, на истинската свобода, която бяхме щастливи ние, нашето поколение, с своите мъки и кърви, да спечелим на нашата родина.

III. ГЛАС КЪМ РУСИЯ ТРИДЕСЕТ ВЪПРОСА

Софрони Ников

София

печ. С. М. Стайков, 1913. 30 с.

О, обширна и свята някога за нас Русия!

Малка и смирена България преживя големи мъки и страдания. Всички нейни чада горко оплакаха голямото нещастие, което сполетя тяхната родина. Голямо нещастие... небивала катастрофа, незапомнвана съдба! – в най-късо време такова падане от върха на многожелано достигане националния идеал до безжалостно разпокъсване и ново и по-тежко робство на една трета от чадата ѝ! Сълзи, свещени сълзи, се проляха по всички краища, от този скромен и скритен народ!

Но не толкова материалната загуба е, която кара народа да плаче. Морална е повече причината. Едно е, което главно измъчва всички сърца – че не може да се види причината на нашия погром. **Где ни е вината, где сгрешихме, щото да бъдем тъй тежко наказани?** Напразно търсим ние из миналото, нигде не можем да намерим такива големи грешки, щото да заслужим и толкова тежки наказания. Ако в старобългарско време сме правили грешки – бяхме достатъчно наказани с 500 години робство. А в новобългарското време напразно търсим грехове. Особено във войната. Не бяхме ли верни на съюза, не се ли изтощихме докрай за общата кауза? **При всичко че ние сами изнесохме всичката тежест на войната, поискаме ли нещо повече от съюзниците си освен писаното в договорите?** И тебе, създателко и покровителко на съюза, не те ли постоянно слушахме, не спряхме ли при Чаталджа, не искахме ли постоянно твое посредничество, твоя арбитър? Кажй! Где ни е вината? Не бяхме ли героични, не проляхме ли скъпоценната кръв на 152,300 души, не изгубихме ли завинаги 52 хиляди мъже и не останаха ли между

нас живи десетина хиляди осакатени? И когато ние дадохме платата за земя (кръв при победа) где ни е сега земята, где ни е придобивката? – Земята, придобивката ни, днес е у Сърбия, Гърция, Румъния и Турция. Но те платиха ли нещо за нея? Не, не платиха, защото не победиха. България бе спъната и те я ограбиха.

Но сълзите поспряха. Пред прочистените успокоени погледи почна да се изправя истината. Няма нищо тайно, което да не стане явно, казва великият Учител на човечеството. Малко по малко се повдига завесата на мистерията и измъченият народ прониква, открива... и е удивен!

Да, удивен е, защото страшни са въпросите, които се изпречват пред него. Неожидани са заключенията, които сами се натрапват от самите въпроси.

Виж ти сама:

1. Според изложенията на нашите бивши министри (виж *Мир и България*) и тези на Баучера, за който се казва, че бил посветен, Балканският съюз бил създаден по много причини, но една от тях била молбата, дори "със сълзи", казва *Мир*, на Сърбия, за да ѝ се гарантира самостоятелно съществуване, поради стремлението на Австрия на юг. За да бъде този съюз наистина съюз на братство и приятелство, трябвало да се направи такова съглашение, щото между двете побратимени нации да няма причини за никакво триене; ето защо към договора била прибавена географическа карта, в която ясно и точно била начертана една граница, на юг от която Сърбия не трябвало да претендира в никой случай. Е, хубаво; ако Сърбия е молила и следователно трябвало да трепери над този съюз, защо два дена преди мобилизацията, на 15 Септември, тя разпраща циркуляр до своите дипломатически агенти и до видни държавници в Европа, за да подготви почвата за по-големи претенции в Македония в случай на успех? Какво това показва? Или тя не е била застрашена от нищо и е нямала нужда от никакъв съюз, а просто плакала крокодилски сълзи, за да омотае България да се започне войната, от която, при неуспех, само България ще пострада, защото ще изнесе всичкия удар, а при успех ще бъде добре изтощена, за да може лесно да се вземе от нея каквото се желае – един хитър капан; или пък тя наистина е била в опасност, и искрено е "молила с сълзи", но тогава е била научена от някого да иска повече без да се бои от разстройване на съюза. България изтощена след победата и оставена без покровители – поради влизането ѝ в насочения против Австрия съюз – ще може лесно да се изнуди.

2. Според същите наши държавници – едни от създателите на съюза – този съюз бил "дипломатическо тържество" на Русия (в. *България*). С него тя туряла солидна преграда на пътя на своята вековна неприятелка Австрия на юг. Естествено, Русия трябваше да трепери над своята многожелана рожба, над своето "дипломатическо тържество". Но сръбският циркуляр от 15 септември копаяше гроб на този съюз. Русия не може да не го е знаела. **Защо тя не му се е противопоставила? Или защо не е предупредила за него България?** Това тя трябваше да направи като една честна гарантка. И тук се явяват две или: Или Русия

чаистина е имала нужда от тоя съюз, но не се е бояла от разстройството му: надявайки се на авторитета си да принуди България да остане в съюза и след ограбването ѝ; или е нямала нужда от него, а той е бил съставен само да се излъже България, за да влезе във война с Турция. При неуспех само България ще пострада и навярно ще трябва второ руско спасение, а при успех Сърбия може да бъде уголемена за сметка на изтощена България.

3. От двадесет и повече години насам, явно за цял свят, руската политика на Балканите гонеше даването на Македония на Сърбия. Назначаването на еп. Фирмилиан за Скопски митрополит, изпращането в Македония консули с инструкции да третират населението като сръбско, или македоно-славянско, мъката да премахнат схизмата, като изпъдят Екзарха от Турция и др., всичко това се виждаше и знаеше от всички. Със създаването на Балканския съюз, Русия изведнъж променяше своята политика; с § 2 от тайното приложение към съюзния договор тя даваше Македония на България. **Как ще се обясни тази крута промяна в руската политика, като се знае традиционната бюрократична неподвижност на руската дипломация?** Ако допуснем искреност в този обрат на руската политика, как ще си обясним тогава поведението и на Хартвига и на всички руски консули в Македония през време войната, поведение на явна омраза против България и българи? Значи, не е искрен; тогава, не е ли бил гарантиран съюза само да се впримчи България?

4. Още с влизането си в Македония Сърбия взе да върши дела, които явно говореха за намерението на нашата съюзница. Още през ноември М.-О. организация в София дала обширен доклад на българското правителство за противобългарските изстъпления от страна на сръбската войска. Това поведение на сърбите не престана цели осем месеци. Всичко е било докладвано на Русия; тя не може да не го е знаела и от рапортите на своите консули. Тя е била много и много пъти молена да се намеси; защо тя не стори нищо, за да спре работите, които застрашаваха съюза, който е бил нейно "дипломатическо тържество", и, което е главното, които работи водеха към опозоряването името на гарантината – име свещено за всеки русин и за всеки русофил? **Казват, че Сърбия не искала да слуша. Възможно ли е това?** Три милиона Сърбия да не слуша сто и шестдесет милионна Русия? И главното, Сърбия, която с този съюз беше отървана от едно положение на вещь между чук и наковалня – Австрия и България – да не слуша спасителя си? Сърбия, чийто крал Петър, по думите на английския полуофициоз *Дейли кроникл* (от 13. VI.), за да бъде признат на заетия с убийство сръбски престол, трябвало два пъти, с ръка върху Евангелие, да дава клетва на руския император за послушание? Фалирала и опозорена Сърбия да бравира името, честта, силата на огромна Русия?

5. **Защо Сърбия не демобилизира още през ноември 1912 год., когато за нея вече войната беше почти свършена?** Или, ако още е можало да има някои второстепенни причини армията да стои неразпусната, защо това не стана след 13 март, истинския свършек на войната? Да се бои от нас? – Но ние не сме претендирали за нещо повече от установеното

в договора? И не само тя не демобилизираше, а по произволно избраната си граница Вардар, Брегалница, Злетовска река, тя вдигаше окопи, редути и телени заграждения. Нима всичко това не говореше на Русия, че се заплашва съюза – нейното “дипломатическо тържество”, и се подготвя сблъскване? Направи ли тя нещо да го предотврати, като беше длъжна и силна, или...? Защо господин и госпожа Хартвиг получиха от крал Петра най-високи декорации след пропадането на Балканския съюз – руското “дипломатическо тържество”?...

6. Цяло зима гарантката Русия е била уведомявана, предупреждавана и молена да предотврати катастрофата, като влезе в своите права на арбитър, права свещени. На 13 април даже последвала официална писана молба от нашето правителство. **Защо руското правителство не реагира на всичко това? Защо тя още на другия ден след падането на Одрин не заповедта на Сърбия да демобилизира, а на България след 17 Май, подписването на мира в Лондон? Защо Русия е бавила, протакала, успокоявала,** когато с протакането озлобяването на поставените една срещу друга армии се е увеличавало, и всеки изпишен ден правил катастрофата по-неизбежна?

7. България беше изтощена и изморена от войната. Празнотата на нашите складове не е била неизвестна на Русия, като се знае как русофилските министри предано всичко са докладвали на руския агент в София. Значи, тя по това е знаела много добре, че ние не можем да воюваме, нито сме искали да воюваме, по докладването Неклюдову всички решения на нашия Министерски съвет. Ако сме държали войнствен език, то е било само да прикрием нашата отслабналост и уж да плашим противниците та по-скоро да се съгласяват на договорния арбитраж. Като знаеше това и като искаше всячески да покаже, и чрез дипломати и чрез преса, че Сърбия е която не се подчинява на арбитъра, значи тя може да причини войната, **то защо Русия прашаше параход след параход амуниции на тази уж непослушна Сърбия, и то ги прашаше под нашия собствен нос, по Дунава?**

8. Минават недели и месеци. Българската хазна се изчерпва; българската войска се деморализира от бездействие. Положение критическо. Само едното право бе на наша страна, и това право бе силата на нашите държавници и водители. **Защо едва тогава, в тоя критически момент, руската преса и г. Неклюдов подгатваха и запитваха – дали не ще бъдем наклонни да дадем на Сърбия, освен цялата спорна зона, но и част от безспорната? – “еще кусочек земи”, както не веднъж подгатвал подмигвайки Неклюдов? Какво значение има едно такова запитване на една велика държава, която никога няма да стори това освен при сигурност, че няма да ѝ се откаже? И, още повече, запитване на Русия спрямо България, какво друго значение ако не заповед? Защо именно тогава Русия задава това питане, па и защо го задава изобщо, създателката и гарантката на съюза?**

9. Между България и Гърция била достигната база за преговори и мирно разрешение на споровете помежду им. Гърция настоявала на Солун, нам давайки други концесии, и нашите се съгласяват. Д-р Данев съобщил това Неклюдову. **Защо подир това Гърция престанала да преговаря въпреки настояването на България?** Приета предложената от нея база, какви причини има Гърция да не бърза с преговорите, за да се свършат скоро и тъй се пристъпи към демобилизация, тъй желана поради крайното изтощение на страните? **Дали не ѝ е обещано повече, ако почака?** Иначе как да се обясни спирането ѝ? Ако споровете бяха с нея потъкмени, Сърбия щеше да остане сама и щеше да отстъпи много лесно.

10. Наближава развязката. Положението е вече критическо. И вместо съчувствие и желание да ни помогне, Русия предлага четирите министри-председатели да отидат в Петербург да конферират съвместно! Но изнудителният характер на тази конференция е очевиден и за децата! Защо да конферират съвместно, когато не са вързали съюз съвместно? България е вързала съюз по отделно и настоява на правото си по отделно да се споразумее. Conférence à quatre значи да делят съразмерно "плячката", но плячка ли беше Македония за България? България беше се съюзявала не да завоюва, а да освобождава с далечен изглед на балканска конфедерация, т.е., с желание на такова етнографическо потъкмяване, щото за напред да няма повод за триене между държавиците, съставляващи конфедерацията. Може ли да има на Балканите мир и съгласие, ако има племенни разпри? **Ако Русия искаше съюз гарантиран за дълго време трябваше ли да остави положение, което извиква не само несъгласие, но и озлобление?** Ако не трябваше, защо предлагаше "деление на плячка"? И нас обвиняват в желание да развалим съюза, когато съюзът се компрометираще именно с това желание да се третира Македония като плячка. Нима ако се сбъднеше, както и се достигна, искането на Русия да се сподели Македония, нима България би останала в съюза? Уви! Последующето време ни показа. Оградената и изнудена България не рачи да остане в съюза и от тогава започна крайното озлобление на Русия; очевидно тя е била уверена, че обградена до почти задушаване и скомпрометирана пред Тройния съюз с влизането си в Балк. съюз България ще се види оставена без приятели и ще прежали ограбеното и ще остане в съюза, но тя се много сбърка. Почти смазана България прояви дух на нравствен великан с тоя жест на погнусяване от подлото предложение след ограбването.

11. § 4 от тайното приложение към съюзния договор между България и Сърбия казва, че руския арбитър разрешава всички спорове, които могат да се повдигнат по тълкуването на договора. Но това право на арбитъра не се отнася и до § 2, защото този последен параграф не дава никакво място за спор. Той е категоричен. Към него е приложена карта с ясно теглена линия и с изрично подчертаване в договора, че в никой случай Сърбия не може да претендира за земя под тази линия. **Кой друг, освен бъдещия съдия, можеше да учи, да дава надежда на Сърбия, да иска арбитраж по § 4?**

12. Хартвиг, като представител на гарантинa, руския император, **защо още от зимата обещал на Сърбия до Вардар**, когато не това гарантинът е гарантирал в договора? Тъй ли постъпва един честен гарантин? Или Хартвиг е действал от свое име? Тогава **защо до сега не е наказан за това своеволие и сменен, а даже е високо награден?**

13. Д-р Данев се хвали, че той най-после успял да "победи" руската дипломация, да решава по § 2 от договора и му било вече обещано, че на България ще бъде дадено и от спорната зона нещо. Но **защо Русия, която сигурно трябва да е треперела (!) над своето "дипломатическо тържество" – съюза, защо тя чакà цели седем месеци да бъде "победена", а от самото начало не пази своите свещени права на арбитър? И още повече**

14. На 9-й юни руското правителство съобщило на българското "радостната вест", че сръбското приема арбитъра на Русия. Д-р Данев като тържествующ "победител" потрива ръце и стяга багажа си за път към Петербург. Това е било наистина радостна вест, защото България вече цяла зима чака и моли за този час, и успокоението е голямо; заговорва се да се даде отпуск на генерал Савов и да се даде дългосрочна отпуска на войниците. Да, хубаво. Но **защо това става току-що след свързването на съюза с Гърция на 5-и юни, след издаването заповедта (8 юни) на черногорската армия да тръгва за София, и едновременно с напечатването и разпращането на прокламацията на крал Петра за обявяване войната? И да се забележи, че когато България ще бъде успокоена, защото нейното справедливо желание е изпълнено, по разпилените части на сръбската войска ще има прокламации само без дати и място, които неща могат да се попълнят моментално по обща бърза телеграма от Белград. Защо тази прокламация сега, когато България е удовлетворена вече? Дали това говори за "дипломатическа победа" и за "избегната война", или... или говори за нещо ужасно? – Като не можах да склонят по дипломатически ред България доброволно да даде Македония, когато Данев ще бъде в Петербург и войската отпусната, да се нападне България всеки път при измислен повод? **Защо Русия, която от преврата насам гонеше политиката Македония за Сърбия и която цяло зима води поведение със същата умисъл, защо именно когато се отпечатва прокламацията и се дава заповедта на черногорската армия, и се знае, че българската не е готова, именно тогава се съгласява, а заедно с нея и Сърбия, да решава по § 2 на договора? Или всичко това е било капан?... О, страшна мисъл!****

15. Искрено ли е щяла Русия да решава по § 2 на договора? А **защо Дейли Кроникл (13-й юни) пише, че няма защо д-р Данев да ходи в Петербург, защото той знае много добре, че там кадията му е даваджия, т.е., че съдията е вече предрешил в негова вреда? Защо Тан от 14 юлий пише, че и да е нямало Междусъюзната война пак Вардар щял да бъде границата между Сърбия и България? Защо не веднъж руските передови вестници преди сблъскването предупреждаваха, че и след бой пак това ще стане, което е решил арбитъра? Значи, не поради войната**

Македония е дадена на Сърбия! Защо отказването на България след Букурещ да остане в съюза озлобява Гучкова да пише в *Голос Москвы*, че България, от отсъствие на славянска солидарност, предпочела да подари Тракия с Одрин на Турция вместо да даде доброволно до Вардар на Сърбия?

16. Ако Русия е искала искрено да съди по договора и ако сърби и гърци били съгласни на това, **защо не се удовлетвори справедливото искане на България за кондоминиум на завладените места?** Какво искаше тя? – безспорните места да се изпразнят от гръцките и сръбски войски и настанят български, а в спорните да се оставят смесени по равно гарнизони, подир което да се демобилизира. Защо не се направи това преди откриването конференцията в Петербург, гдето работите щяха да се продължат, и в това време войските додеморализират и държавите доизтощат? Известно е протакането работите на конференциите; защо се залягва България, че за два-три дена всичко ще се свърши? – Не е ли за това, че ако руският човек, Данев, се опре да подпише "решеното отдавна", тоговата с прокламации и заповеди армия да нападне "предизвикана" от България? Да, ако д-р Данев не е бил викан за бързо изнудване, защо не се изпълни искането му за отстъпване безспорното, за кондоминиум на спорното и разпушането на войската преди ходене в Петербург?

17. Балканският съюз бил "дипломатическо тържество" на Русия. Присъствието в него на Черна-Гора – страната, която винаги трябва да се счита нещо като една руска околия – и нейното първо започване на Балканската война, трябва да ни показва, че тази война е била желана и "благословена" от Русия. Да благослови, обаче, тази война на храненицата си Черна-Гора и на любимицата си Сърбия, въобще на съюза, нейното "тържество", Русия трябва да е била уверена в успех. Хубаво, но **защо, когато този неин съюз взема Одрин и помери да вземе и Цариград – тази мечта на Русия от двеста години насам – защо Русия възстана против и не даде?** Ако не е искала съюзът да вземе тези места, и като е вярвала в успеха на войната, значи и във вземането тези места, защо не е предупредила борците да не ги вземат? Значи, не е вярвала на успех. Но защо тогава е благословила борбата?!... При неуспех би пострадала само България; Сърбия и Черна-Гора не. Тогава? – Тогава, не е ли била "благословена" войната, па и съюз съставен, само за да бъде опропастена България?

Ако съюзът е руска рожба и ако Русия е благославяла войната с вяра на успех, щом като тя не беше предупредила съюзниците да не вземат Тракия, съюзниците сами, без да им се казва, щяха да се стремят, при успех, каквото имаха из тракийските полета, да превземат Цариград и изпъдят веднъж за винаги турците из Европа. Като протезирани от Русия това беше естествено у тях – да отслужат на освободителката си и тъй се отплатят за подарената им преди свобода. Да се смята, че съюзът като вземе Цариград няма да го даде е абсурдно, защото няма толкова глупав мъж на Балканите да мисли, че балканските народи имат уста за толкова голяма хапка. При това кой не знае, че в съвременните войни двама се бият, а на края всички решават? Цариград взет, въпроса за неговата съдба

щеше да се решава на някой конгрес, а в този конгрес Русия щеше да се яви с две големи тежести да тежат на нейна страна: Цариград взет от неин съюз, от славянски страни, от страни, за които тя е проливала кръв, и, второ, тежестта на нейната запазена неизтощена сила. Знайно е, че по днешната европейска практика – двама да се бият, а всички да решават – печелят не победителите, а запазилите силите си за да тежат при преговорите. Какви, прочее, по-благоприятни условия за Русия? Да беше тя самата се била за Цариград и да го беше взела, тя щеше по-трудно да може да си го осигури на конгреса, бидейки изтощена от войната, отколкото в този случай! **Защо Русия не използва случая?** – дали защото е била изненадана, и не могла да съобрази в момента? Но защо да бъде изненадана? – Защото не е очаквала успех. – **Значи тя е очаквала погром?** И "благославия" съюза на погром... от който ще пострада само България! Но Русия е проливала кръв за България. Преди войната тя обявява пред Турция *statu quo ante bellum*. Ако Турция беше нахълтала и разгромила България, Русия щеше да дойде да спасява своето "протеже". И срещу каква жертва? Дали само срещу династията ни?

Хубаво, сгрешили сме, че сме искали да вземем Цариград. Но спряхме се, не го вземахме; защо това озлобление на Русия против нас? Едни казват, че Русия не би приела дар от съюза. Че защо да не приеме? И дар ли би било то или изплащане дълг? Други казват, че на Русия не би било приятно да се прослави съюза, особено България, главната от съюзниците. Но защо да не се прослави съюза, рождбата на Русия? С прославянето на рождбата не се ли славеше и родителят?

Уви! Не се ли натрапва мисълта, че съвсем друго се е готвело със съюза и неочаквания обрат е извикал изненада и озлобление?...

18. Тържеството на Балканския съюз е тържество и на създателката Русия. Народната маса в Русия инстинктивно чувствуваше това и успехът на съюзното оръжие из Тракия извикваше у нея несдържан изблик от радост, както беше в случаите на падането [на] Одрин, пристигането на Радко Димитриев в Петербург и пр. **Защо руското правителство, ако имаше присърце съюзното дело, беше смутено от тази всенародна радост и заповяда да заиграят камшиците по гърбовете на събралия се на 14 март народ по улиците на Петербург, събрал се да се радва?** Защо се направи мъмрене на Думата и почти с едно махване на ръка възхитената дотогава от нас руска преса изведнъж се опълчи против нас? **Защо, когато нашата флота, при приближаването на румънските войски до Варна, избяга да се скрие в руското пристанище Ялта, защо е била посрещната с необяснима злоба и без да ѝ се даде въглища ѝ било заповядано до пет часа вечерта да излезе от руските води посред Черно море без въглища и на произвола на румънска и турска флота?** И когато после я оставят да остане, обезоръжават параходите, като вземат затворите на оръдията и известни части от парахода и миноноските, за да не могат те вече да плуват? Защо през всичко време екипажа не е бил пушан навътре от една определена граница? Защо се третират като разбойници дошли при "майка си" за покров? О, Русия, как ще обясниш това доверие синовно на България, която, според твоите дипломати, уж ти била изневерила, а тича сама под твоя покров в момент

на опасност? Защо, защо това по заповед опълчване целия руски народ против България? Защо тези лъжи и инсинуации по адрес на България – че не била искала да се подчини на арбитража, когато толкова месеци ние молихме само за него; че била пратила оскърбителна телеграма до императора, когато тя е била одобрена от руския дипломатически агент в София; че сме били изневерили на Русия, когато за по-голяма верност ней ние заменихме Гешева с Данева? Защо? Защо това настроение против нас на обичайния ни руски народ, чиито бащи и деца проляха кръвта си за него? Защо друго, ако не да бъде той, народът, подготвен за нещо, което иначе би го поразило?

19. Когато се започнаха разправииите за спогодбата между съюзниците, положението беше такова, че Гърция и Сърбия се бяха настанили в места, за които ние претендираме. Гърция беше полека-лека окупира и освободени от нашите войски места, а Сърбия беше се настанила освен в такива, като Дойран и Щип, но и съгласно договора ни с нея, не искаше да отстъпи безспорните земи на нашите войски. Законно беше нашето искане към Гърция: в общите за двете страни места да се поставят съвместни гарнизони и работата да се отнесе до арбитър; така също беше законно и това към Сърбия: безспорните да ни отстъпи, а в спорните да поставим по равно части за гарнизон, докато руският арбитър реши кое кому да се даде. Сърбия и Гърция не се съгласяваха, а се окопаваха и засилваха по завладените си места. От друга страна, арбитърът не реагираше на всички наши молби да се намеси в спора. Разбира се, в едни възможни бъдещи сблъсквания инициативата щеше да бъде само от българска страна, защото сърби и гърци си бяха заели, каквото им трябваше, а ние трябваше да нападаме, за да си вземем обратно. Положението се изостря, моленият да се намеси арбитър не реагира, но затова пък постоянно предупреждава, че който започне братоубийствената война ще бъде наказан. Това предупреждение, разбира се, се отнасяше само до България. **Защо арбитърът нас заплашва, а сам не се притича, в свещеното си право на арбитър, да премахне причината на нашето възможно нападане? Защо нападането да се счита и прокламира за наказуемо, а причината му не?** Какво трябваше да прави България, когато съдията не заповядва, имайки власт, на разбойниците да отстъпят от заграбеното, и когато пък от друга страна, я заплашва, че ако обяви война ще бъде наказана – какво друго ако не да се създават "инциденти"? Право пишеше *Дейли Кроникл* от 13. VI., че ако и България нападне, пак Сърбия ще бъде виновата, но не тъй мислеше съдията.

20. Арбитражът уж приет и президент-министрите вече ще отиват в Петербург. Ами ако там българите се опрат на "сподялбата на плячката" и готовата вече с прокламации и пр. противобългарска войска ни нападне, пускайки лъжата, че ние сме нападнали първи, кой не щеше да бъде готов да приеме лъжата за истина, като всички знаяха, че нападатели само ние можем да бъдем? Следователно, с всички гореказани предупреждения не се ли е приготвявало общественото мнение в дома и на чужбина?

21. На 17-и нашето нападение имаше чистия характер на нигритския "инцидент", оправдан от англ. преса. Но при Ангиста и Нигрита не последва нищо освен "Уравнение на инцидента". **Защо подир "Овчо поле" готовите прокламации се попълват и прочитат, и война се обявява на неготова и изтощена България?** Че нападането на 17-и не беше нищо друго, освен един мъчителен "инцидент" за нас, се вижда от това, гдето вече тържествуващи на 18-и сами ние спираме военните действия. Русия знаеше нашата неготовност за война; тя знаеше по откровените донесения на нашите русофили министри, че създаваме инциденти, защото няма как да защитаваме правата си, па и вярвайки, може би, че ние на самия арбитър отслужваме, принуждавайки уж непокорния контрагент да се подчини и не позори арбитъра. Тя знаеше, че ние може да създадем и инцидента на 17-и, но не с цел да воюваме, защото нямахме ни амуниции, нито бяхме си сменили политиката, Данев бидейки на власт, за да се опълчим против нея, и още повече доказахме това, като сами спряхме на 18-и; защо тогава тя приложи наказанието само срещу нас? Да, ние създадохме "инцидента", но не ние обявихме войната; войната се появи от сърби и гърци. **Защо "първите инциденти" се свършиха с "изравнение", но Шипския с погром?... Дали тогава не се очакваше този "инцидент"? Не беше ли вече готов трапа и ние имяхме слепотата само сами да се хвърлим в него?... Ужасна мисъл!... Прокламации и приготовления, едновременно с разни уверения за "дипломатическа победа", - не е ли това един капан, пред когото нам вързват очите? Сами ли паднем, или ни блъснат, е еднаква участ. Ако не бяхме се хвърлили ние сами, не щяха ли да ни блъснат с "предизвикано" нападение на всячески готовата им армия?... И какъв погром щеше да бъде то за България, ако добрият гений на народа не беше подшушнал на водителите ни, да не вярват на уверения и да не разпускат главнокомандующи и войска в отпуск, а напротив, да бъдат на щрек, па и първи да нападнат противника си и тъй намалят силата му. Дали, следователно, инициаторът на 17. VI. не е спасител на България? Защото неминуем щеше да бъде погрома ни, ако при нашата материална неготовност бяхме и нападнати неочаквано? А прокламациите готови из джобовите и на ротните командири, не говорят ли за неочаквано нападение?**

22. На 18-и ние спираме сами нашия успешен ход. Противниците не спират. По наша молба Русия три пъти кани Сърбия и Гърция да спрат. Русия да кани, а сърби и гърци да не искат да послушат! В една от телеграмите на руското правителство, печатана в руските вестници за оправдание на Русия, изрично се казва: "Която страна не спре военните действия, ще види да се вдигне от нея протекторската ръка на Русия." Е, хубаво, ние спираме веднъж и дважд, ние сбъркваме с това плана си, ние, послушни на Русия, направо се отнасяме до Сърбия с молба за примирие за свързване мир поради нахлуването на румънците, отиваме и чакаме напразно в Ниш, от там ни препращат и в Букурещ да чакаме напусто, и все Гърция и Сърбия не спират, не спират докато не бяха принудени от нас. **И защо тогава от тях не се вдигна и продължава до днес да не се вдига, протекторската ръка на Русия, а от нас се вдигна още от началото? Защо даже явно Русия прогласява, че каузата на Сърбия е нейна кауза?**

23. Румъния винаги е претендирала за граница с нас по линията Тутракан - Балчик. Знаейки това, при начеването на войната с Турция, България е канила Румъния да влезе в съюза и помогне в разгромяването на Турската империя, като ще ѝ се даде исканата граница, когато вече ще има оправдание пред българския народ за дадената жертва. Румъния, уверена заедно със силите на Тройния съюз, в успеха на Турция, не рачи да влезе в съюза и не спази обещания нему неутралитет, а направи всички услуги на Турция, защото се надяваше, че за това, без да даде никаква жертва, тя ще си получи от Турция предлаганото от България. Румъния се излъга. Но тъкмо когато протезираният от Русия съюз беше заангажиран в смъртна борба с една империя с традиции, Румъния поиска и получи в Петербург възнаграждение за своето престъпление! **Защо Румъния, бидейки от Тройния съюз, за престъпление против "дипломатическия триумф" на Русия (Балк. съюз) иска и получава от последната възнаграждение, вместо да очаква наказание?** Но ще кажат, че Русия ни спасила от нападение в гърба, като удовлетвори Румъния с гр. Силистра. Нима Русия не можеше да изшита на нищожна Румъния да мирува, още повече като е виновна? Но Румъния можела да не послуша? – Тя можеше и сега да не послуша, като ѝ се дава един гол Силистра без околията. Франкфуртер Цайтунг го каза: Русия, за да откъсне Румъния от Тройния съюз и я привърже към Тройния антант сама предложила да награди Румъния, и разбира се, не е можала да ѝ даде всичко искано, защото би било твърде очевидно намерението ѝ. Защо Русия, за своите дипломатически придобивки, къса нас, а не от себе си, когато и от към нея Румъния има претенции?

24. На 18-и юни спираме и дълги дни молим да се спрат и противниците ни. При това левият ни фланг отстъпва, и ние губим все повече и повече земя. Румъния мобилизира и тръгва да "умиротворява" но нахълтва в незащитена и искаща мир България, а не в искаща да воюва Сърбия; тръгва против нас да запазва "равновесие", когато ние с отстъпването си до старите граници изгубваме вече почти всичко придобито на запад, а не против Сърбия, която в туй време печели. **Защо Русия не само не я спре, но и даде своите понтонни лодки, за да улесни преминаването ѝ през Дунава?**

25. Турция знаеше, че цяла Европа ѝ определя линията Мидия-Енос, и не можеше да се противи на това решение. Официално знаем да е канена от сърби и гърци да нападне България в тил и си вземе Тракия с Одрин. Но тя нямаше да се отзове на поканата на тези две нищожни страни, които не щяха да могат да я защитят от Европейския концерт, който някога беше взел решение, на Турция да не се позволява да си взема назад веднъж взетото от нея. Официално знаем, че Русия и тя не е позволявала на Турция да мине линията Мидия-Енос – тя, намиращата се в гърба на Турция Русия - **но защо от непослушанието на Турция се възползуваха с концесии всички европейски сили, освен Русия?** Ако и Русия беше против, или ако и тя мълчеше, не щеше ли и ней да бъде предложила награда? Можеше ли Турция да бравира Лондонското решение, ако наистина имаше единодушие в силите? Па и само Русия

да беше несъгласната, можеше ли изнемошялата Турция да не послуша северния си съсед, когато силна и мощна тя го е послушвала много други пъти, като напр. в 1876 и 1897 год. Когато тържествующо и подир победа отиваше към Белград и Атина? Уви! Известно е днес, че Русия сама е пратила и Румъния и Турция. Руски държавници и журналисти не скриват това пред нашите делегати, отишли подир войната да оправдават България пред руското общество. Подир завземането Одрин турците заведоха със специален трен кореспондента на *Новое Время* в Одрин и му устройоха военни игри, както не преди много бяха направили такава же чест на Пиер Лоти. От Пиер Лоти те видеха полза; не бяха ли видели турците полза и от Русия? Изпращането на Турция от Русия се прозира и в цитираното място от Гучковия орган, гдето се казваше, че защото България не дала доброволно отвъд Вардар на Сърбия (което Русия иска от 25 години насам), тя даде и Тракия на Турция. *Новое Время*, подир подписването на Букурещкия мир, не поздрави ли "искрено и от дълбочината на душата си балканските народи... с щастливия изход на техните усилия", като прибавя, - "нека се надяваме, че това е истински як и добросъвестен мир?" Да, защо Русия прати Турция против България, когато България, защитавайки гарантирания от нейния император договор, си беше навлякла нападението на довчерашните ѝ съюзници, които, следователно са единичките нарушители на съюза – това "дипломатическо тържество" на Русия?

26. Румъния се заканва, мобилизира, минава Дунава, преваля Балканите и Данев все не влиза в споразумение с тази страна, слушайки винаги руския агент Неклюдова да не се бои, защото Русия няма да позволи... "България не била меден куп всеки да бърка в него." И трябваше Данев да прогледа и да избяга от президентството, гдето стоението му идеше да завърши с пълно унищожение на България, за да се отърве страната от "протекторските" съвети и успокоения на Русия, да удовлетвори румънците според желанието им, посредством италианския агент Куки Боасо, и Румъния да спре нашествието на войските си на 8 километра от София. **Защо руският агент е въздържал д-р Данева да не удовлетвори Румъния** до последния момент, когато просто щастието на България премахва този фатален човек от министерския пост и България е спасена? Защото, ако Данев още стоеше министър, румънците, неудовлетворени и не спрени, щяха да вземат София и прекъснат ж. п. линия, ние не щяхме да можем да пратим I-а и III-а армии на помощ на II-а, тази щеше да бъде окончателно унищожена, нашата цяло армия – заградена в кюстендилското поле и там унищожена от озверелата ръка на гърци и сърби, и днес от България не щеше да има нищо друго, освен едно възпоменание. Да, дали от доброжелателство е правил това г. Неклюдов? Но освен успокоението на Неклюдова, на коленопреклоните унижителни молби на царя и престолонаследника иде телеграма от руския император, - гаранцията, на чиято свещена за всеки русин и всеки русофил особа, ни правеше да имаме доверие в Балканския съюз и да почнем фаталната война – че близката нему до сърце България няма да бъде оставена да бъде унижена повече от границата на чрезмерното. Макар оскърбителна, тя все пак носеше надежда, че Русия няма да позволи

поне унищожаването на създадената от нея България. Но какъв характер трябваше да се отдаде на тази нова "надежда" и "успокоение", когато не идеше от Петербург заповед за спиране на ромъни, сърби и гърци? Нима и тук се натрапва ужастната мисъл, че и от руския император, от внука на Царя-Освободител, иде залъгване, за да не стъпим на краката си и сами да се защитим, докато не бъде вече късно? Или някой ще каже, че Русия е, която спре Румъния? Ами ако тя можеше да спре Румъния, защо да не може да спре и Сърбия и Гърция? Или ако те не са искали да я послушат, защо тя не си вдигна протекторската ръка от тях?

27. Когато гробът на България е бил почти изкопан, когато устроеният блокус е почти задушавал нашето отечество, когато краят е бил въпрос на дни, французкият дипломатически агент в Виена, според немските вестници, отишъл при граф Берхтолда да му предлага от страна на Франция и Русия, да не се бърка на балканската борба. Как да не се бърка, когато вече от послушание към Русия и от нейни бъркания България не беше се потъкмила с румънци и турци, и беше вече окончателно подведена и оплетена? Да не се бърка, когато вече България е задушавана и остава само последна агония? Защо, о "светая" Русь, чието "свето" православие щяло да спаси един ден света, и ти, "хуманна" и "свободолюбива" Франция, която и до сега пееш на всички гласове нехуманността на елзаското робство под Германия на твоите синове, **защо не помолихте силите, па и вие заедно с тях, да не се бъркате в балканската борба по-напред**, а не сега, когато забъркахте работите, когато вече спяхте българския лъв? Защо не си спазихте прогласения неутралитет през всичкото време, и тогава щяхме да видим дали щеше Турция да остане в Европа, дали щеше да има Албания, и дали сърби, гърци и румънци нямаше да си спазят договорните съглашения? Франция ни е чужда страна, но Русия да иска да не се бърка никой, когато с бъркането си тя ни бе оплела и ние вече умирахме! И да иска това, когато, следствие Неклюдовите и императоровите успокоения, Румъния беше при София! Руският император нам да телеграфира сигурност поне в старите граници и същевременно да действа пред европейските сили за неутралитет! Императорът на Русия! Знаят ли русите, що значи това за българското сърце?... Или по-право, що значеше?...

28. На Румъния бил предлаган от Сърбия проект за споделяване на България: На Румъния до Искър и Балканите; на Сърбия до Струма, Ихтиманската верига и Искър; на Турция – Тракия с Одрин и на Гърция – всичко между Струма, Балкана и Марица. Ние, които познаваме "великите" военни и финансови сили на Сърбия, и които знаем вечната ѝ опасност от глътване от Австрия и нежеланието на последната Сърбия да е голяма, **можем ли ние да вярваме, че Сърбия сама ще си съчини такъв проект?** Има ли тя толкова остро въображение? Можеше ли тя без страх даже да си въобрази такова нещо, а не и да го напише и предложи без изчервяване от срам и стеснение, ако погубването на създадената от Русия България не беше разрешено, да не кажем заповядано, от същата създателка и гарантирано от нея, тази, която щеше да пази входа при р. Сава за в Балканите, гдето щеше да се извърши убийството и разсичането?

Една Германия, една Англия, когато са поисквали злото на България, са се замислювали над правото на Русия върху тази създадена от нея страна; а Сърбия да крои смърт на тази България и все протекторската ръка на Русия да не се вдига от нея?

29. Принудената от железния български войник да иска телеграфически примирие за пет дена, за да измъкне войската си от явен погром, Гърция, а с нея заедно и разбитата о гранитната скала на IV-а и V-а български армии, от двете страни на Султан тепе, Сърбия, в Букурещ изявяват извънредно големи претенции. Даже безсъвестната наша гробарка Румъния се възмущава и прави натиск върху благодетелствуваните от нея Гърция и Сърбия. Но те не искат. Румъния вече почва да негодува от надуването, от претенциите им, и вече е може би склонна, па може и някое влияние да се яви, да отстъпи на молбите на непреклонна и поради нея изнудвана България, да вземе даденото ѝ да остави борците свободни, и тогава Гърция и Сърбия щяха да видят победители ли са; но на Сърбия и Гърция трябва да се дадат исканите земи. **Как, обаче, да се принуди България да подпише преди възможното отстъпване на Румъния?** Има още едно средство – да се залъже с ревизия. Русия и Австрия пращат телеграфически своите резерви по договора и България подписва. България подписва... а още мастилото неизсъхнало Сазонов велегласно разгласява, че нямам интерес да иска ревизия! Защо тогава, и в тоя краен момент, ни побъркахте? Или вие видехте, че и помощта на Румъния и Турция не беше достатъчна, за да спасите Сърбия и Гърция, а трябаше да прибегнете и до лъжа, до права лична лъжа?

30. Последен, тридесети въпрос. Последно, но не по-малко, "доброжелателство"! Турция ни заплашваше с нахлуване. Ако бяхме оставени сами да търсим лек на нашата болест, сигурно щяхме да можем и Турция да задоволим овреме – поправка на границата, отказване от контрибуция и др. – и да я спрем. Но "доброжелатели" ни "уверяват" да бъдем спокойни: "Европа е гарантка на подписаното в Лондон." Дипломатите на всички велики сили в София са единодушни в уверенията си пред софийското правителство, но самите Велики Сили не са единодушни. Невъзприана от нас, както не ни дадоха да спрем и Румъния, Турция дойде и в Одрин. Тя помери да мине и старата граница, гдето запали някои наши села, но срещна нашата редовна войска и спре. Конференцията свърши заседанията си в Букурещ, но България не е свободна да се разправи с Турция. Тя трябва да демобилизира преди румънци, сърби и гърци, и да се разправя с Турция без оръжие срещу 200,000 готова армия. Този удивително самонадеян народ, макар отвсякъде спънат, пак не се сдава; пак не иска да третира с турците при такива неблагоприятни условия. А Турция заплашва, вика ни на спогодба. И тук пак "доброжелателите" дават "уверения" на България да приеме преговорите с запазване резерва – ако не могат да станат удовлетворително, да се остави на европейските сили. Това било само докато ние отидем в Цариград. Европейските сили казват, че само при общо съгласие те могат да имат тежест. Несъгласието само на една сила ще попречи, защото по този начин би се нахърнило равновесието и общото сблъскване би било неизбежно. Съгласие нямаше

и ние бяхме и там оставени сами. Турция остави на страна от сама нея предложената на 6-и юли база за преговори, гдето даваше долината на Марица нам и ни изгони съвсем оттам. **Коя беше едната несъгласна сила?** Не ни ли го казват руски журналисти и държавници направо, като се бият в гърди викайки: ние, ние?

Трябват ли още въпроси, за да разбере и тъпоумия, че всичко това – съюз, договор, гаранция на императора, доброжелателства, са имали за задача само съсипването на България? “Умному мало довялет...”

И в тази работа се падна на д-р Данева да играе ролята... и да бъде изкупителната жертва! Защото д-р Данев играеше ролята на самозавързало очите си дете, затова той трябваше да бъде и жертвата. Колко са виновати русите пред този човек – тъй трогателно доверен тем!...

Да, Русия си изигра великата задача... но не съвсем. Тя, като една обичана и вярвана майка, с ласки и милувки поведе чистата си дъщеря до позора... но чистотата на дъщерята в последния момент откри очите на нещастната излъгана, даде ѝ свръхчовешка сила, и тя рипна, скъса булото и изскочи на свободната улица!

О, Русия, Божествената Правда е по-силна от 160-милиони империи.

О, “православна”, “християнска” и “светая” (?) Русь, знаеш ли, че Данев, когото ти лъжеше, беше фокусът на българското сърце, че него лъжейки, ти лъжеше целия тоя добър, скромен и безхитроsten български народ! Сещаш ли се ти, която претендираш, че твоята правда, “руската правда”, била едничка останала в развратния свет правда, която щяла да спаси света, сещаш ли се ти какво значи това, гдето българският селяк се биеше като лев и разгромяваше една десет пъти по-голяма империя, само защото скрито в сърцето си, като в едно светилище, носеше из тракийските полета, посред ужаси и несгоди, топлата, съживителната, радостната вяра, че ако турците ни разбият, “Майка” Русия бди над нас и не ще ни остави. **Разбирате ли вие, руски люде, какво значи тази вяра, тази надежда?** Ами замисляли ли сте се върху това, гдето, ето вече тридесет и три години, цел български народ, във всяка литургия, по четирите си краища, с любов и преданост поменава свещеното за него име на Царя - Освободителя? И го поменава дори и днес – но го поменува с болка, ох, с голяма болка! Ти не чувствуваше, ти не схващаше това, защото ти никога не си прашала у нас хора достойни, които да разберат това чисто и лъвско в същото време сърце. Ти не го разбираше и ти грубо, жестоко, немилостиво го оскърби и откъсна от тебе! Да, твоите агенти тук никога не са могли да оценят величието на този мирен и честен народ и ти, мислейки го за народ неблагодарен, съсипа го...

Ти го отритна, ти го оскърби в най-светите му вярвания, ти го постави почти на брега на гроба, и, след всичко до сега сторено, ти и го преследваш, като му пречиш да си намери заем и тъй да посрещне своите задължения честно и почтено. Да, в твоята злоба, ти погна твоите първи министри, Сазонов и Коковцев, да тичат по европейските столици да позорят малка и съсипана поради послушание към тебе България, и да ѝ пречат да излезе честно от своя позор; правиш това, но знай, че има Правда по-силна от Силата, че има Бог, истински Бог, не този, с който

ти само залъгваш тълпата, но в който не вярваш, а Бог, Създателят на небето и на земята, и на вашата обширна и на нашата малечка страна. **Да, има Бог, и вярвам, че Той е, който дава сила и кураж на моето честно и героично отечество да не пада духом, да не се бои от твоите угрози, да има вяра в живота...**

Прощавай вярвана и слушана някога Русия! Грубо отхвърпеното и оскърбено сърце на българина не е озлобено против тебе, то е само измъчено. **То имаше велики кумири** – майчинско покровителство, славянско братство, съюзнишка верност, културно съседство, гаранция на "Велики Сили" (!), но то е оградено от всичко това; то сега е празно, то е вече тъмно; няма вече свещения пламък на вярата да го осветлява. Всички тези кумири паднаха. Любав на освободител! Гаранция на покровител! Братство на славянин! Верност на Християнин! Съседство на културен народ! Гаранция на "Велики Сили"!

О, Европа, ти допусна през последната година страшни морални престъпления да се извършат в твоите предели: Русия не само не спази своята гаранция, но и използва своето положение на гарантин, за да достигне своите цели; **Сърбия** измени на дадена дума и подпис на своя крал; **Гърция** измени на своя съюзник и го ограби във времето, когато той се изтощаваше в борбата с общия враг; **Черна Гора** вдигна крак против тази, която я храни цяло зима; **Румъния** и не спази обещан неутралитет и използва случай да ограби; и твоите прословути "**Велики Сили**", като безчестни продажници продадоха на Турция своята дума и своята гаранция срещу концесии. Това са страшни престъпления. При такива светът не може да се държи. Светът се държи само на честност и верност – всичко това днес е потъпкано. Тежко ти, Европа! Ти извърши всичко това, за да избягаш уж от страшната катастрофа – общата война – но тъкмо с твоите безчестни дела ти приближи още повече тази катастрофа...

IV. ВИНОВЕН ЛИ Е ЦАРЯТ ЗА ПОГРОМА?

Софроний Ников

София,
печ. Искра, 1914. 32 с.

При всичко че напечатаните напоследък документи показаха по най-очевиден начин, какво цар Фердинанд не е ни повече, но по-малко виновен, отколкото правителството и главното командване на армията, обаче лудият бяс против него още не е утихнал. То беше грозно, и няма да се забрави никога от чувствующата част от нашия народ, това поведение на нашите държавници от миналия народняшко-цанковистки кабинет, гдето те използвайки обстоятелството, че още никой не знае документите по войната, пуснаха лъжата, че ако не бил 16.VI. всичко било наредено за да получи България според договорите, но царят сбъркал като дал заповед. Преди всичко това излезе лъжа, и главно – да съчиниш лъжа и стовариш вината на един неотговорен фактор, който не може да излезе по мегдани да говори и се защитава, нито да пише по вестници – това е безподобна подлост! А когато прибави и опасността за държавата от настройването всичко против държавния глава, на когото може да се излее всенародния гняв и тъй да се хвърли страната в сътресения, то това дело става и престъпно. И всичко това от отсъствие на нравствен кураж, да поемеш отговорността за стореното от тебе и от боязън за себе си не само да изтъкнеш невинния, но дори и този, чието нещастие би било всенародно сътресение!

Статията на генерал Фичева оправда царя за атаката на Чаталджа; документите печатани във вестник Камбана, оправдаха го и за 17 юни. Но тълпата е вече настроена. Тя вече си получи готово клише, което се връзва в мозъка и не се разделя от него. Масата е инертна; тя лесно не се поучава, лесно не се избива веднъж връзаното. И на където се обърнете ще чуете само един глас :главен виновник за катастрофата е царя; той е виновен за всичко. Не му е трябвало да атакува Чаталджа: той искал слава, затова искал да влезе в Цариград! Пригответил бил каляски и парадни дрехи, па даже и кръст, за да го забие на Св. София. Тази негова амбиция съсипа България, защото тогава Русия се разсърдила и намислила да ни унищожи.

После, за 17 юни. За да развали Балканския съюз; напротив на Русия; от послушание към Австрия; „лудост или предателство“, го каза един мъж с голямо име – заповядал нападението на сърби и гърци, когато те били вече приели арбитража и трябвало само да се отиде в Петербург и да се получи дори повече отколкото сме били очаквали – Струга и Дебър.

И хайката пред нищо не се спира; тя продължава: „Той е злият гений на България; откак му е стъпил крака в нашата страна, тя не е виждала добро. Той е причината за всички нещастия. Той...Той....”

И вдигна се изново вик за премахването му, за абдикация, па дори за република. „Долу монархизма, да живее републиката!“ - викаха депутати в Народното събрание.

Няма да се спираме да разсъждаваме върху вредата от подобни хули към короната и от подобни агитации, това не би завело да говорим върху причините, които а накарали законодателите да правят държавните глави особи свещени и неприкосновени, а така също върху кое е за предпочитане - монархията или републиката.

Ще се ограничим да си дадем ясна сметка само върху отговорността на царя за атаката на Чаталджа, както и за 16 юни, а подир това ще направим един оглед на неговата дейност през всичкото време на неговото царуване. Това ще направим, защото трябва да се даде на публиката едно разяснение върху тези две дати - 4 ноември и 17 юни - за да се знае точно положението, а следователно и отговорността за стореното. Освен това 17.VI. когато безогледно се хули всичката минала дейност на царя през изтеклите 26 години, не ще бъде зле да се направи един по-спокоен преглед за да се види, че даже ако той не е сторил нищо добро в този период, то поне периодът не е бил един от лошите, та да се отдават нещата на това или онова.

1. Атаката на Чаталджа. Легендата за някаква коленопреклонна телеграма на един началник на армия да се атакува Чаталджа и за неготовността на армията, изчезна като дим от недавнашната статия на генерал Фичев във в. *Камбана*. Генералът ни каза, че действително имало донесения за умора и липса на хляб, както и за холера, но помощник-главнокомандующия, генерал Савов, отива на фронта, вижда на самото място, че казаните работи не са в размери, които да попречат, и още повече, когато командующият I-ва и III-а армии уверява, че 80 на 100 сме сигурни да влезем в Цариград, тогава се издава заповед „напред!“ Тези пояснения на началника на щаба разсейват всичките версии за неподготвеност на боя и други, а още повече за виновност на царя, че той заповядал, когато всичко било неблагоприятно.

Като става ясно, че не царят сам, а цялото висше командуване е искало вземането на турската столица, повдига се въпрос защо е то трябвало, когато вече турците са искали да влязат в преговори за мир; и когато видим защо е трябвало това атакуване, ще разгледаме пък защо то не се е случило. За да се разбере, защо трябвало да бъде атакуван и взет Цариград, даже въпреки искането за мир, трябва да изтъкнем някои стратегически съображения. Читателите ще си спомнят, че на президенствата в Търново, по случай двадесет и петгодишнината на царя, генералитетът, като е изказал мнение, че българската армия е готова и може да нанесе победа над турската, е поправил тази многозначуща фраза: „но войната трябва да се свърши в петнадесет дена“. Тази фраза трябва да се разясни.

За една война с Турция, българската армия може да бъде мобилизирана и съсредоточена, готова за бой, за петнадесет дена. Обаче, турската за една война с нас, за не по-малко от 45 дена. Освен гдето турците пипат по-мудно, но и техните места са разположени и далечни, и нямат достатъчно железници да им послужат. На шестнадесетия ден от мобилизацията, Турция ще има против България приблизително еднакво количество войска и в следующите петнадесет дена, докато следва боя, турската войска и да се поувеличи от новодошли, обаче не ще има надмощие, поне над духа и стремителността на българската. В

тези, обаче, 15 дена войната трябва да е свършена - не с разбиването на Турция, защото тази империя няма да се даде само с разбиването на находящите и се войски на европейския бряг, а с поставянето и в такова положение, че и да натрупа всичките си многохилядни войски, тя вече да е безвредна. Какво трябва да се направи? - В края на тези 15 дена българската армия трябва да стигне до морето; останалата турска войска и да се трупа колкото иска зад морето тя ще е вече безвредна. Да се смята, че България може да се бие в Турция с цели армии би било абсурд. Ние можеше да разчитаме само на сега благоприятни, обстоятелството разделянето на Турция на две от Босфора и Дарданелите. Иначе войната с Турция беше невъзможна.

Това обстоятелство като е имал в предвид, генералният маршал фондер Голц паша (според недавнашна една негова стратегия в един немски журнал) е бил съставил такъв план за действие в една война с нас: Турците ще оставят всякакъв Одрин и Лозенград и ще срещнат атаките на българите. Благодарение естествената преграда, която представлява самата река, висотата на южните брегове и отбранителните качества на турската войска, българската ще може да бъде не само задържана, но дори и изтощена от напразни опити в продължение на цял месец и в туй време ще пристигне и се уреди цялата турска армия, дошла от азиатските провинции през Цариград, Мраморно море и Галиполи. И на четиридесет и петия ден вече повеждай турските войски напред и безпрепятствено ги заведи дори до Дунава.

Ние трябва да благодарим на Провидението, че през август, преди войната, паднаха младотурците и дадоха Кямил и Назъм наши. Последният мразеше немците; планът на фондер Голца той намираше за предателски - как ще оставят Одрин и Лозенград, как ще оставят гяурски крак да тъпчи турска земя и особено Султан Селим джамия! При това, старотурците си се носеха със славата на своите първи султани и войска, и смятаха за несериозна нашата сила; те бяха убедени, че даже без подготовка ще пометат нищожна България, както направиха 1876 год. със Сърбия и в 1897 год. с Гърция. Старотурците като не послушаха фондер Голца, не се спряха дори на Одрин и Лозенград, а излязоха напред да срещнат и пометат нашите войски, обаче те бяха пометени.

Боевете при Лозенград не бяха сериозни. Изненадана, турската войска се разбяга в паника. Сериозни боеве бяха вече от 16 до 21 октомври при Лозенград, но макар и там турската войска разбита, тя не можеше да се счита за унищожена. Даже и ако се вземеше за унищожена тази на лице армия, друга още по-голяма имаше да се събира, и естествено, по никой начин не можеше да се смята, че турската империя е разбита. Не се дава една империя след петдневна и с изгубването и 50 и 100 хиляди души. Трябваше зашеметената от бързия удар Турция да се постави в условие, че като се окопоти и събере да е вече безвредна. Казват да сме се спрели на 29 октомври. Ами това би било лудост! Особено да се спираме веднага след Люле-Бургас, на Еркене, това значеше да станем подир това жертва на фондер Голцевия план. Да, но Кямил паша искал мир. Не беше ли известна хитрината на турците от толкова столетия насам? И за един стратег, който знаеше, че след Люле-Бургаз Турция не бе разбита, не бе ли очевидно, че с искането мир Турция иска да печели време? Трябва

да се стигне до морето, да се вземе Цариград, само от стратегически съображения, ако не и от политически. Да, Цариград не беше хапка за нашата уста; той е болно място на руската политика; от там сигурно ще ни върне един „берлински“ конгрес, който в 1878 год. върна Русия, а колко повече нас; но ние трябваше да го вземем, както Прусия трябваше да вземе Париж в 1871 година за да осигури Елзас и Лотарингия.

Ако бяхме влезли в Цариград още през ноември; втора война нямаше да има. Защото като минахме бреговете ние можехме да ги пазим даже и не с цялата си армия. Тогава сигурно не щеше да има и със съюзниците война, защото остава покрай мините само три дивизии да пазят, а останалите девет прати на север и запад и да видим дали щеше да става въпрос за Македония и Добруджа.

Ние трябваше да го ним влизането в Цариград почисто стратегически съображения - каквото и да кажеше Русия или друга държава. Па и Русия нямаше защо да се бои от нашето влизане в този град; ако нея върнаха в 1878 год. още повече щяха да върнат и нас, още повече като и тя щеше да бъде един от съдиите в този конгрес. Па кой знае, можеше това наше влизане в Цариград да докара и една велика политическа полза, освен за нас стратегическата. Дали не щеше да се разреши веднъж за винаги проклетия „Източен въпрос“ и тъй да миряса „Ближния изток“? Но във всеки случай, едно щеше да бъде сигурно, че Русия щеше да постигне една крачка напред в своята политика на Дарданелите, когато сега, след нашето изпъждане от Родосто и Одрин и настаняването на Германия, нейната политика даже удари назад...

Невлизането в Цариград е нашата първа капитална грешка. Д-р Данев беше прав, когато казваше зимъс в Народното събрание, че войската е крива за безсилието на българската дипломация. Не беше грешка атакуването на Чаталджа, а непродължаването на атаката. Па и най-после, ако желанието да се атакува Чаталджа и да се влезе в Цариград ни доведе най-малко до Кара-су, една естествена преграда поради блатистите си брегове - и до тясната шия на Галиполиския полуостров, то ние трябва да сме благодарни, защото на това вече обстоятелство дължим успехите си във втората война. Спряхме ли малко-много вътре в европейските брегове, Турция щеше да бъде безумна да не си опита още веднъж късмета след дългото време, което и даваше примирието, когато тя можа да си натрупа войска от Азия. Но твърде неблагоприятните условия на Кара-су и на Булаирската теснина не й помогнаха. Ами каква щеше да бъде нашата участ ако нямаше тези две благоприятни условия, или ако бяхме останали на Еркене? Или ако Турция имаше успех на 26 януари, на Булхарския бой?

Тогава, главното командване като се знаело това стратегическо значение на вземането Цариград, или по-право излизането на морския бряг, защото за нас не важеше вземането на градове, а пропъждането противника зад морето, - то защо не е повторило и потретило атаката, или ако не е било възможно, защо е започнало?

Казват холерата била главната причина; но ако тази болест на 4 ноември не е била толкова разпространена, щото началниците да решат атаката, как е станала изведнъж толкова много и страшна, щото на 5 да стане вече невъзможно да се преповтори атаката? Да се каже,

че позицията е била непревземаема - и това не може, защото 29 и 32 полкове са били вече на турска линия. И трябвало да се пратят още няколко бригади да минат през този песек на турския фронт и вечерта цялата армия щяла да бъде в Цариград. Тъй както стана в Одрин. Когато командующият атаката научава че 10-й полк е вече взел форта „Айджи Йолу“ заповядва на всички чакащи назад полкове да нахлуят; тази силна струя ще набляга и дораздере оградата, като силната подкрепа ще даде кураж на 10-й полк да действа смело във фланговете. И тук около Одрин, се имаше работа с укрепен фронт, когато на Чаталджа имаше само едни прости окопи в началото на ноември. К-рът на 10-й полк нямаше нужда да иска помощ на 13 март, но генерал (тогава полковник) Рибаров е искал, молил за помощ; поне една бригада, на своите 29 и 32 полкове, като е обещавал вечерта на 6 ноември да бъде в желания край, а те му пращат само една дружина! А че сме щели вечерта наистина да бъдем в Цариград това днес е безсмислено за всички.

Турцитесабилитъйизненаданиоттазиатака, чеглавнокоманующият, Махмуд Мухтар паша, е дошъл сам със своя щаб на сто и петдесет крачки до българските войски гдето бил тежко ранен, и някои от офицерите му са избити. Това, сигурно, произвежда паника, артилерия вече взели да закачат и теглят, към Цариград паниката се раздава все повече и повече увеличена. А отзад цели дивизии стоят, няма кой да ги хвърли. Ако имаше у нас холера, още повече я имаше у турците. Ако имаше смърт - ние на война бяхме отишли, а не на свобода.

Тогава где е причината? Защо не се е пратила помощ на полковник Рибарову; защо не се е направило както при Одрин? Беше веднъж казано в един вестник, че причината се криела в това, че ген. Радков Димитриев, като виждал части от 4-и плевенски полк да отстъпват ранени, отпаднали, холерни, разчувствал се, изгубил кураж и дух и нямал вече кураж да продължи. Жалко тогава, че в такива съдбоносни моменти ние сме имали во главе народна сила една баба, която се натъжила и изгубила дух, когато видяла рани и смърт.

Но според мене има една много по-сериозна причина, за която още не се е писало много. А тя е присъствието около генерала, командующи двете съединени армии, на Гучкова, Немирович – Данченко и други руски хора. Сега нека влезнем в душата на Радко Димитриев. От юноша, с потурки, той е взет в Русия, хранен и възпитаван на руски смет, свършил там академия, като емигрант там прибран и благодетелствуван, за руския женен. При тази обязаност, любов и привързаност към Русия, при него в първите дни и ноември стоят видни руски личности, пратени от правителството им, и чува той от тях „Влизате в Цариград, но там настъпват Русия на мазола“. Какво ще чувства в такъв момент един Радко Димитриев? Вед, ако се анализира добре душата му, ще се види, че в този момент той се е боял да не обиди и не послуша по-скоро Русия, отколкото България. Ние трябва да съжаляваме, че командването на двете армии не беше дадено на по-старшия по чин и по-твърдия на характер генерал Кутинчев, или командването тук не го е взел сам генерал Савов, Кутинчев и Савов нямаше да допуснат никакви руснаци да им канерхат из щаба, и в този съдбоносен момент за отечеството щяха да мислят повече за него отколкото за Русия, към която нямат никакви обезателства. При това,

лично за себе си, те нямаше на кого да уповават в случай на неизпълнение на заповед, когато Радко Димитриев имаше на кого да уповава. За него Русия беше по-страшна, отколкото България.

И така излезе, според поменатата статия не генерал Фичев, Главната квартира искала да смени ген. Радко Димитриев и да го даде под съд за неизпълнение на заповед, но не посмяла. Не знае ли тя, че Русия и война би ни обявила даже за по един косъм от главите на д-р Данев и Радко Димитриев?

А! в този съдбоносен момент Русия ни попречи... Да, да се знае, ако бяхме взели Цариград, нямаше да има ни втора, ни трета война и сигурно днес България щеше да бъде велика и обединена. И даже, ако днес все сме нещо, то пак ние го дължим на желанието да вземем Цариград, че то ни накара да затворим хубаво турците зад Кара-су и Булхаир и тъй те, като се окопитиха нахлуха, не можеха да ни отблъснат през втората война. Във всеки случай, да дадем заключението, атакуването на Чаталджа е била генерална заповед, но нашата съдба - задължението ни към Русия, с освобождението ни от нея - ни попречи. И тази заповед не е само на царя, а е на целия генерален щаб, който е изработвал плана на действие.

17 юни. След напечатването на толкова документи телеграми разменени между нашите дипломатически агенти в странство и Министерството на външните работи, днес стана вече ясно положението, изтъкнато от генерал Савов в неговото писмо напечатано във в. *Дневник* през месец декември, а именно: ако не бяхме нападали на 17 юни ние щяхме доброволно да подпишем присъдата на това, което беше наш народен идеал цели 35 години – Македония на Сърбия и Гърция. Документите установиха по най-недвусмислен начин, че Русия знаейки нашата неготовност и изтощеност, и като и беше в това време приготвила Сърбия с материали пратени ней по Дунава с параходи, тя изискваше всички министър-председатели да отидат в Петербург, с пълна увереност, че докато се решава кому какво да се дава, или нашата армия ще се разбяга по домовете и нашият министър не ще подписва нищо друго освен това, което му се диктува, или ако тя се възпротиви на министровия надпис капанът от блок готов да се нахвърли и накаже България за непослушанието и доброволно да даде да я режат.

Това са виждали много добре нашите министри и за тях е имало само тази алтернатива: или да разпуснат армията и отидат доброволно да подписват унижението на България, с оглед на вътрешни бури като следствие на това доброволно отказване от народния идеал, или да проявят един нравствен героизъм, че въпреки устроения капан, и очевидната даже смърт, да направи един благороден жест и ако ще мре отечеството, то поне да умре с чест. Разбира се, във втория случай те са имали голяма надежда на успех.

Всички поменати телеграми и особено предупредителните телеграми на ген. Савов от 9, 13 и 15 юни - че ако до 16 включително не му се заповяда да се демобилизира, той ще воюва - всичко това показва, че цялото правителство е знаело и било в съгласие и с главното командване, и следователно всички ръководни и командующи кръгове са били патриотични и ще кажа даже, велики българи. Ако, обаче, правителството след погрома се откажа от великото си патриотично дело, то се оказа

само подло и страхливо да поеме отговорността, но не и предателско, ако наистина излизаше вярно, както то лъжеше, че било готово да отиде на арбитраж, въпреки всички документи. Ако въпреки всичките тези документи то все още настоява на своята лъжа, тогава то натрапва на себе си епитета, който българското гражданство му отказва - предатели, и това оставя на главното командване величието на патриотизма. Ако пък и генералите искат да се отърват от отговорността, тогава всякото наличие на чисто патриотичния жест, да се оставя отечеството на подло унижение, остава само на царя. Нека правителство и генерали се отказват, ако искат тогава за патриотите, за хората, които треперят над честта на отечеството, едничък българин, едничък, който е носил честа на нашата родина, е бил цар Фердинанд. Но аз лично се радвам, че всички наши държавни мъже - водители народни тогава - са били българи и патриоти, като се остави на страна нещастният им страх да поемат отговорността, като се извиняват те, че в уплахата от грозната катастрофа, нямаха спокойствието да схванат величието на жеста, който са направили с 17 юни, и да се гордеят с него, а не да се срамят. Да, аз се радвам, че те не заслужават страшна клетка „предатели“, въпреки даже тяхното лично старание да се окачествят сами такива, настоявайки на своята лъжа.

Значи, преди всичко, цар Фердинанд, не сам лично, има заслугата на патриотичното дело 17 юни. Второ, то беше наистина патриотично дело. И ето защо: Да кажем че ставаше така, както претендират бившите правителствени люде, че искали да стоят - да отидат в Петербург и доброволно подпишат Македония на Сърбия и Гърция. Ето какви последствия щеше да има:

1. Ние щяхме да се самооплюем като нация, защото щяхме без усилие да се откажем от правата си гарантирани от договори подписани от крале и министри и гарантирани от император.

2. Македонският народ щеше да ни намрази и да се отвърне от нас - хората, които като бяхме видели първата национална искра да се задържа в техните Струга и Дебър, и като ги бяхме от 50 години хранили с надежда и поддържали материално този дух да не угасва, след една величествена война, подло сме се отказали от него и сме го предали на много по-тежко робство; щеше да ни намрази, за гдето сме го извадили от по-леко и по-поносимо робство и предали на по-тежкото.

3. Ако 15-те хилядна Македоно-Одринска дивизия, съставена главно от мъже из зад Вардар, не направеше бунтове в страната, когато щяхме да ги разпускаме след проливане кръв за свобода, да отидат на ново по-лошо робство, то не щеше ли ние да изгорим от смърт от неокачествимото си лошо дело?

4. Най-важното от политическо гледище - ние не щяхме да имаме право да излезем из Балканския съюз, защото доброволно сме подписали ревизията на договора, и това, след като сме разбили турската империя за да освободим всички земи от Мидия-Енос до Адриатическо море, и като облагодетелствували Гърция и Сърбия са се засилили извънредно много на наш гръб, ние все пак да останем в съюза, за да пазим Сърбия от Австрия, Гърция от Италия, с нашия висок кредит да въздигнем този на фалиралите наши грабителци, и на края да служим на всемирната политика на Русия - тази Русия, която беше гарантирала един лъжлив договор, за

да не го съдържа когато жертвата България, бъде изтощена! Не, и триста пъти, не!

Балканският съюз бе един гроб за нас. Но щом като го бяхме направили: от славянска солидарност - да пазим Сърбия от Австрия; от признателност към Русия - да и помогнем във всеобщата война за разгромяването на Хабсбургската империя; от желание да постигнем националния си идеал - освобождението на братята българи в Македония и Одринско, па и па всички християни и други от турската империя – то ние можехме и трябваше да държим този съюз, за да продължаваме да изиграем веднъж започнатото хоро. Когато обаче тази Русия и тази Сърбия, тази Гърция, за които ние се пожертвувахме, се съюзиха, за да ни ограбят и ни ограбиха, да останем и след това да им служим би било безконечно подло и ниско. И може да има нравствени изводи, които не чувстват всичката низост да целуват цървула, който го рита, и викат днес пак да отидем в съюза, обаче народът ни не е толкова паднал ниско, за да се състои само от такива всемирни подлещи и страхливци. Оставаше ли съюзът, или възобновяваше ли се той днес, той в мирно време щеше да послужи за икономическото съсипване на Австрия, а в случай на война и за политическо разгромяване. Тя разгромена, могат да последват само две последствия: или Русия да помогне всички славяни и австрийски и балкански - а тежко под пиянски некултурен ботуш, въоръжен с камшик и цезура; или Сърбия да се обедини. А стане ли тя 12 милиона с всички сърби от Унгария, тя ще ни присъедини към себе си само с един указ. Да я задържат признателност, благородство, славянство, християнство! Ако тя сега, малка, има нужда от море, тогава ще има още по-голяма и нищо на света няма да я задържи да не ни унищожи. Па и ще заслужаваме това унищожение, защото една нация, която няма честолубие, не пази своето достойнство, е осъдена да мре. Да мре това куче, което като види над себе си вдигната тояга не бяга да се спасява! Да мре този, човек, който като види натегнат срещу му револвер, не бяга от него, или не се хвърля да се защити! Да мре тази нация, която е унижавана и оплювана няма честолубие да стане и да умие своя позор, а се оставя да бъде тъпкана! Да мре тази нация, чиито първенци до един са убедени и проповядват, че „по корем ще се влечим, но пак ще изпросим прошка от ограбилата и унижила ни Русия“.

Най-после, можеше благоразумието да ни накара, съдържайки сърцето си от блъскане от негодувание, да претърпим унижението да бъдем ограбени от контрагенти и гаранتي, ако виждахме вече положението безизходно, макар великото чувство на съзнание истинско човешко достойнство да изисква предпочитане смърт пред унижение; обаче, беше ли положението безизходно? Румъния не можеше да тръгне по-рано от 2 юли и на 1 юли изтичайки срока на нейния съюз с Австрия, а до това време всичко щеше да бъде свършено със Сърбия и Гърция, ако искахме да воюваме редовно. Правителството не е искало нищо повече от това, което се казва в заповедта за атака – да се ускори разрешението за кризата като накара Русия да побърза с арбитража и Сърбия да се подчини. Но там е всичкото зло на 18 юни. Това нашето правителство направи само от чувство на преданост към Русия, даже и тогава, когато се беше вече окончателно убедило, че всичко става по нареждане на тази сила. Ако

не бяхме спрели на 18 юни нашия победоносен ход, след ден-два ние щяхме да бъдем в Скопие и Солун и войната щеше да се спре, като Русия с Гърция и Сърбия щяха да се намерят пред един свършен факт – ние в Македония, както те искаха да ни ограбват на основание същия принцип – свършения факт на тяхното пребъждане в Македония. Значи злото е в спирането на 18 юни, а не в начеването на 17 юни.

Но като се вземе сега под внимание вече станалото, с нападението си на 17 юни ние днес имаме тези печалби:

1. Героичният акт – да не позволяваме да ни оплюват като нация;
2. Показахме на брата македонец, че дори съществуването си на карта сложихме за да останем нему верни;
3. Отхвърлихме един недостоен ярем – Балканския Съюз и
4. Най-главното, според мене, беше хубаво ударен по главата целия български народ от историческата истина – за която той беше затворил ушите си – че Русия не ни освобождавала от любов, нито ни покровителства от любов, и че когато ние, в даден момент, не искаме да я слушаме, то тя може да ни унищожи, както и без малко щеше да го направи, ако не и попречиха външните условия – удар, който да отрезви този народ, стига се е държал като невъзрастен човек, който все по чужди врати без срам и честолюбие, който се срами и бои да ходи на собствените си къси, но здрави крака, а все подскача на чужди кокили.

Виждаме, следователно, че цар Фердинанд никак не е виновен в катастрофата на Отечеството, освен заедно с правителството, с което са действали съгласно. И ако всички са сбъркали, те всички трябва да поемат отговорността, а не да се сговаря само на него.

И не е ли странно, недавно в *Камбана*, органът на републиканците, намира царя за виновен в...бездействие! Ако се бърка – „личен режим“! Ако не се бърка – бездействува! И тъй зле, и инак зле!

Но той все пак бил „злото на България“; „злийт гений на нашето Отечество“; „нищо добро не е той донесъл откак му е стъпил крака на таз земя“.

Осъдително е едно такова безогледно ругание. На тълпата това може да се извини, но не и на претендирующите за интелигентност. Да се говори, че цар Фердинанд нищо добро не е сторил на страната ни, значи или непознаване на нашата нова история, или пък кривене на душата. Най-после историята на неговото царуване е пред нас развива се пред нашите очи, и ако досега не само сме се вгледвали и замисляли върху нея, то поне сега можем да сторим това, когато се много говори по този въпрос, за заслуги или вреди на цар Фердинанда. Нека прегледаме набърже тази кратка история на неговото стоене между нас и сами да се убедим, а не да се водим в съжденията си това, което се говори по межданите, или се пише в партизански бяс по вестниците. Нека започнем със самото идване на княз Фердинанда и с всичката обективност разглеждаме живота му, за да видим дали от него повече зло отколкото добро е донесло на страната ни.

1. 1887 година беше една критична година в нашето историческо развитие. За да угодим на Русия, ние си изпъдихме княза; но защо нашите народни водители не оставиха България да стане една руска губерния и

не дадох да ни се натрапи за княз една неизвестна азиатска династия, Русия ни се разсърди. Тя си дръпна даже посланик и консули! Какво значи то да си дръпне една велика държава от една малка зависеща от нея държавица тези символи на приятелство и добро съседство?

Тръгваме да търсим нов княз на нашия овдовял престол. Но нигде не можем да намерим такъв. Кой смее да дойде? Кой смее да се опълчи против начумерения Александър III? От поканените, едни не искат да дойдат от личен страх; на други бащите им не позволяват. Тук можеше да дойде само един смел и амбициозен човек.

А вътре в държавата? - раздори, съзаклятия, убийства и контраубийства; търговия спряна, капитали скрити или не влизат от вън, част от будния елемент се разбягал по чужди краища. Една желязна ръка държи здраво юздите на държавата. Но тая ръка е застрашавана. Положението се натегва и никой не може да предвиди дали тя (ръката) ще утрае докрай; дали тя няма да бъде премахната, или няма, в отчаянието, да направи още една по-фатална грешка, да си наложи короната – защото не може една държава без санкционирана власт. Тежко на България и в двата случая. Без тази желязна ръка България на този кръстопът би била изгубена; с тази ръка като законна власт - повод за вечни раздори, на каквито е арена Сърбия.

Какво да се прави? Кой ще помогне на малката България? Кой да е чуждестранен принц от царска кръв би бил спасител, но никой не иде. Напразно тичаме и молим. Най-после, от Австрия се обажда един млад мъж, и това от негова страна е един неописан кураж. Европа трепери от мрачния цар. Всички западни монарси запитвани отговарят на младия амбициозен човек да се отнесе до северната столица, защото никой няма право над България, освен Русия, проливала кръв за нея. Но запитвано по околел път в Петербург, от там иде отговор до руския посланик във Виена „Молчать!“

Но принц Фердинанд прави голям риск. Той приема поканата и тръгва за България, макар Северът да е мрачен, не, страшен. В Търново той е коронясан; България има вече законен глава; духовете трябва да започнат да се успокояват. Желязната ръка на Стамболова трябва вече да започне да поотслабва стегнатостта на юздите; тя самата вече не е толкова застрашена; или да е - страната няма да пострада толкова много в случай на премахването ѝ.

А опасността, страшната опасност, от народната династия е избегната за винаги. Бурята преминава; далечни откати на гърма се раздават, все повече и повече отслабващи, няколко години докато в 1895 година всичко е вече спокойно.

Да, но принц Фердинанд, казват, не е дошъл от любов към нас; той дошъл за короната; дошъл от амбиция. Вярно е, но трябва ли ние да се бъркаме в душата му и да търсим какви мотиви са го ръководили - когато идването му донесе успокоение и, може би живот?

Трябва ли хлопащия вратата гладен да знае мотива, който е ръководил подаващия му пита хляб, за да му бъде благодарен за наситата? Па и где бихме намерили човек да рискува с живота си от любов или други алтруистични мотиви? Той дойде, страната започна да се успокоява и свободата ни вече се гарантираше - какво можехме да искаме повече?

2. Казахме, че като имаше вече законен княз на българския престол, желязната ръка на Стамболова трябваше да започне да поотслабва стегнатостта на юздите, но не трябваше да отпусне изведнъж. Бурята още не беше утихнала и едва ли ръката на новия владетел, още младеж на 26 години, и без никаква опитност в държавничество, беше в състояние да води сигурно народният кораб по неутихналото море. Ние няма да съдим тука Стамболова за неговите дела през периода на властването му до падането в 1894 год. Но те извикаха реакция, която трябваше рано или късно да се разиграе. 18 май 1894 година беше неизбежен, но тежко и горко, ако с падането на първия министър трябваше да падне и властующият княз. А това щеше да бъде неизбежно при едно условие - ако вторият княз имаше слабостта на първия - да се идентифицира с министрите си. Ние помним как покойният княз Александър първо явно манифестираше своето единодушие с консерваторите против либералите, как пък после с Каравелова викаше „който е против него е и против мене“. Това, разбира се, можеше да се извини у един 22 годишен млад човек, попаднал в една бурна среда, но то докара катастрофи и за страната, и за него самия. Тежко ни, ако и вторият княз беше се идентифицирал със своя първи министър. Реакцията против последния щеше да завлече и него. Всички помним, как когато имаше да се подписва смъртна присъда княз Фердинанд излизаше от страната, за да остави своя заместник да подпише и изпълни този акт. Право ли е било това или не, нека не съдим; дали князът тогава не е одобрявал тази политика на отговорния пред народа министър, или пък я е одобрявал, но трябва да му благодарим, гдето ревностно пазеше престижа на династията, като оставяше тези присъди на отговорността на един непостоянен фактор в страната, и резултатът излезе благотворен. Когато бурята завлече Стамболова, не завлече с него и династията, и тъй страната бе спасена от втори катаклизъм.

3. Падна Стамболов. Едно дело от велико значение предстоеше - помирението с Русия. Народът искаше това. Общата политика и тя го искаше - не можеше да се игнорира заслугата на Русия за освобождението на България от турско иго. Но спънки стояха по средата. Княгинята майка не даваше първородния ѝ син да мине в православието; тя беше дошла в България за княгиня, когато друга принцеса не се наемаше да дойде, само при обещанието, че децата и ще бъдат оставени в нейната религия. Тук стоеше още като спънка обещание, дадено на римския папа, обещание, което не можеше лесно да бъде забравено от един предан на религията си католик. Жертви тежки, но те трябва да се направят. Висшите отечествени интереси го изискват. Ако князът беше ония личен егоист, какъвто ни го представляват, той щеше да се съпротиви на такива лични жертви. Тъмен облак се надвисваше над семейното му огнище. Не е за един честолобив човек да откаже на даденото тържествено обещание на бъдеща жена - другарка, както и на главата на католическата църква, глава не тъй почитана както е у нас главата на православието. Какво нещо е то за един католик да не слуша своя папа, католик, за когото послушанието на папата е възведено в един от основните догми! Но това трябва да стане. Положение пак критическо. Тежко на страната без това примирение! И тук княз Фердинанд се показва на висотата на своето призвание - глава на народа. Той пожертвува личното си щастие за народа; той остави себе

си като човек, мъж и баща, за да остане само държавен глава на своя народ. Той даде да се покръсти син му при болната раздяла временно с наскърбената му жена, която излезе от страната, за да не гледа откъсването на любимия й първороден син от родната религия.

Жертвата принесена, облакът остава над семейното огнище, личното честолюбие накърнено, но страната е освободена от криза, и всичко това по своя нормален ред след 8-9 бурни години.

4. Бурната епоха в България, която започна със Съединението, се дължеше изключително на войската. Винаги намесването на армията в политиката е било нещастие за една страна. Да се извади тази сила на държавата вън от партизанските борби беше един акт на държавническа мъдрост. Тогава политическата борба ще стане безопасна за държавния организъм, и само при това условие ще може да има политическа свобода - абсолютно необходима за политическо възпитание.

В 1894 год. Политическите страсти все още не бяха заглъхнали в офицерските среди. С помощта на ген. Рачо Петров, човек послушен на княза - което послушание днес е една рядка добродетел - бърже беше направено всичко да се отведе войската вън от политиката; висши офицери бяха разместени, строги заповеди се издадоха за запазване всяко местенце в политиката; зададе се грамадна работа на офицерството за всестраниното повдигане на войската и величествения резултат се достигна.

Но главната сила при достигането този резултат е в един елемент, който е предмет на хули от страна на социалистите, които в своето безогледно подражание на Франция не си дават сметка дали сме дорасли до тази стара страна, която, въпреки своите много столетия свободен политически живот, все пак не се решава да въведе пропорционалната изборна система. Този елемент е: Военният министър - човек военен и назначен с одобрението на царя.

При наличността на нашите още неузрели политически нрави би било престъпление министърът на войната да бъде от партията и да не бъде частно отговорен пред постоянния елемент в управлението на държавата - царя.

Но било неконструктивно, защото според основния ни закон всички министри трябвало да бъдат избрани от народа и да отговарят пред него. Да, но еднакво в конституцията е сложено, че главнокомандующ на армията е царят. Тогава, естествено, непосредственият началник на войската, министъра, трябва да бъде подчинен на Главнокомандующия. Но даже ако това обстоятелство беше противоконституционно, ние все пак трябваше да допуснем тази формална грешка, защото благодарение само на нея ние сме прекарвали много и тихо последните двадесет години. И нито един не трябва да иска поправка на това догдето не узреем напълно политически.

5. След пълното успокоение на страната в 1895 година, настъпи един период на вътрешна политика, която е охарактеризирана с названието „личен режим“ и е извиквала бури от негодувание у всички власт-неимющи, обаче е била използвана и благославяна тайно от самите тях, когато са били на власт.

От 1894 год. насам, след падането на Стамболова, царят беше принуден да води страната само по един път - даден му от основния

закон, Конституцията – да натоварва някого да състави кабинет и после кабинетът да иска подкрепата на народа. Той беше принуден да прави така, защото вторият начин за съставяне кабинет – от парламентарно болшинство – не можеше, и не може и днес, да си прокара път, на което царят не е виновен. Следствие на отсъствието в народа политическо съзнание, всички тези тридесет и пет години власт-имеющата партия винаги е имала болшинство. Ние още не сме достигнали състоянието на Англия, гдето никоя партия не се решава от власт да произвежда избори, защото властта там не дава оная „зестра“, която дава у нас. И естествено беше, че ако царят не искаше да упражнява своето право да отнема власт и да я дава на когото мисли за добро, при условие този да добие и подкрепата на народа, тогава никога един кабинет не ще да падне, а нима това щеше да бъде израз на народната воля? При наличността на тази действителност не щеше ли царят да манкира на своят дълг – като безпристрастна среда между многото у нас партии – ако не се ползуваше от своите права да дава думата на всички?

Нашето партизанско заслепление е карало всички партии да хулят царя, за гдето е отнемал властта от ръцете им при свое болшинство в парламента, а в същото време да го хвалят, за гдето им дава властта при наличността на нищожно тяхно меншество. Демократите бяха едни от ревностните критици на „личния режим“, но когато при седем техни депутати им се даде властта (1908 г.) народняците имаха превъзходно болшинство. И ако нямаше друг фактор в държавата освен изборите това правителство щеше да пусне вечни корени. Но всички други партии викаха тогава против него, страната ечеше от митинги. Е, трябваше ли „омразният“ цар да остави пак народняци да си направят изборите само защото имат болшинство? Че нима, въпреки всички протести, народняците нямаше пак да дойдат с болшинство?

В 1901 година Рачо Петров беше натоварен да произведе свободни не партийни избори. Но какъв беше резултатът? Трябваше да се образува коалиция, но нравите не позволяваха това. Състави се един цанковистско-каравелов кабинет, за да излъжат първите вторите и оп с „истинско народовластие“ – народът сам да си поеме своите съдбини – се наложи до 1908 год., когато Александър Малинов изигра „блока“, за да се натрапи сам на държавното кормило. Направи се по-сериозен опит на коалицията вече в 1911 год. и то предвид предстоящата война с Турция. И опита продължава днес с либералите предвид новия изборен закон по пропорционалната система.

Когато даже сега, 1914 год., ние не сме узрели напълно политически, трябваше ли в конституционното право на царя в миналите години да виждаме „личен режим“? „Личен режим“ беше то за опозиционната партия, но винаги „конституционно право“ за властующата. Но за нас, народът, тази минала практика беше един чудесен начин за щастливо ръководство на народния кораб и случай на школуване на нашите държавници и на партиите им. В опозиция, всички мъже са с велики претенции. Те до болезненост са убедени, че тъкмо те са хората, които могат да водят, и възмущението им е сърцераздирателно, че не им се дава властта да учудят света. Наистина, защо да не им се даде шанса да видят каква е действителността, па и кой знае, може наистина те да са многожеланите

хора. И не видяхме ли ние отрезвяването на всички? - защото лесно се вика откън, а трудно се съди пред отговорността.

Пред държачия държавната власт сигурно се откриват такива гледки, за които той по-напред не е имал представление и затова отрезвява когато постои малко на високото място. Не е ли тогава една държавническа мъдрост да се допусне до отговорността всеки, който иска да борави с политика, за да се отрезви? И като бе водена по този път, България не мина ли и мирно и тихо тези двадесет години, и за този период не се ли повдигна благосъстоянието ѝ, а така също и името ѝ?

Нима Гърция беше по-добре при крал Георгия, който искаше да подражава на английския крал и „царуваше, а не управляваше“? Гърция дойде до банкрут. Нима не ни показа дейността на Народното събрание миналата Коледа какво би било ако и цар Фердинанд решише като настоящия покоен гръцки крал „да царува, а не да управлява“?

6. За финансовата политика на нашата държава през годините на царуването на сегашния ни цар няма много да се каже. Тя е била чудесна, защото друго съждение не може да се направи предвид факта на народното благосъстояние. Това благосъстояние на народа, размерите на чието повдигане много ясно се вижда от размерите от растенето на бюджета – от 40 милиона на 200 – не можеше да дойде у нашия беден народ, неимаш никакви капитали, освен благодарение кредита. Кой създаде кредитите? – Мъдрото управление и силната армия. Благодарение на тия два фактора и банките и фабрикантите на Европа не чувствуват нужда да се борят и пращат своите пари и стоки у нас, които ние правилно като използваме и честно като посрещаме нашите задължения още повече повишаваме кредита си и натрупваме собствени капитали.

Можем ли ние да имаме смелостта да откажем, че няма тук заслуги цар Фердинанд, като толкова важен фактор в нашето мъдро управление, както и като главнокомандующия на армията, комуто едничък е подчиненменяющий се военен министър? Само заслепеният партизанин може да откаже това.

7. Един достоен цар не трябва да гледа само да управлява добре; той трябва, доколкото зависи от него да осигури добро управление и за дълги години напред. Той трябва да остави добре приготвени наследници след себе си. Не малко ли са случаите в историята, гдето велики империи са пропадали благодарение преминаването им в ръце на недостойни царе?

Имаме ли да кажем нещо по това против цар Фердинанда? За майка на бъдещите царе той доведе дъщеря на виден царски род и на синовете и дъщерите си той даде наистина добро царско възпитание и образование. Когато децата настигнаха на възраст, когато трябваше да се въведат в живота, едно друго мъдро дело извърши той – намери една всеобщо уважавана и високоблагородна втора майка, с право наречена „милосърдието и благотворителността вълплътени“, която да довърши тяхното възпитание и тяхното въвеждане в живота. Но тази благородна жена царица Елеонора не трябваше само на бъдещите владетели на страната, тя трябваше още за българския дворец и за българския народ. Тя даде пример, тя поучи, тя поведе нашите жени и сестри по пътя на

благородно служене на отечеството. Тя не дойде да ги учи на моди, на разкош, на праздност; напротив, на скромност и трудолюбие.

И днес, когато ние си спомняме, че царят ни прекланя години и приближава към старост, ние не се боим за нашето бъдеще. От поминалата година, благодарение пълновъзрастия на Наследника, ние имаме и помощник на Царя, и с време този помощник ще възприема всичкото ръководство на държавния механизъм и когато главата ще слезе от сцената, ще се има негов гълен заместник и отечеството ни не ще види никаква криза.

И този бъдещи наш цар е добре пригответен. Тъй казват всички които са сведущи. Добре е подготвен благодарение само пак на царя Фердинанда, защото той е ония безличен човек, ония човек без амбиция, комуто е все едно какъв наследник оставя, като равнодушно гледа на своята страна. Ние хулим тази амбициозност у царя Фердинанда, но ние не се сещаме, че всичко, което той е неуморно е правил и още прави за страната ни, той го е вършил само поддържан и хранен от тази негова ненаситна амбиция. И какво, наистина искаме ние – да няма той амбиция? Ами че това е все едно да искаме да не бъде той и цар и мъж? Че кое е най-голямото украшение на един мъж – не амбицията ли, която го прави нещо повече от безразличното нищо?

8. Друга една заслуга на цар Фердинанд в нашата нова история е Независимостта, и то достигната без война. Нашето отечество беше цели векове под робство и негов идеал трябваше да бъде да достигне пълна политическа независимост. След освобождението в 1878 г. до пълната независимост нас ни деляха две важни прегради – суверенството на Турция и задължението към Русия. Истинският цар, па и истинската интелигенция, която трябва да бъде идеалистична, трябва да горят от велика ревност да видят своето отечество да не бъде то само под физическо, но и под морално робство; да има не само физическа, но и морална свобода. На 22 септември 1908 год. ние се отървахме от суверенитета, на 27 юли 1913 год. се отървахме и от благоденствието. Днес ние знаем какво нещо е война; оценяваме, следователно, великата заслуга от достигането първото само с пари.

Освен това в 1908 год. нам предстоеше война с Турция. След обявяване независимост ние щяхме да се бием с Турция вече като равни, когато преди нашата борба щеше да бъде погледната, юридически, като бунт, като въстание против суверен. Те са дребни работи, би рекъл някой, но в същност те тежат твърде много пред един европейски свят, който е отрасъл в законност.

9. Последна и най-велика заслуга на цар Фердинанд.

Понеже д-р Данев, с телеграмата си до С. Бобчева от 26 юни, беше предоставил спирането на румънците на Русия и тази не стори това, та ако д-р Данев все още останеше министър и след и пристигането на румънските войски до София, то те щяха да влязат в столицата ни и България щеше да бъде изличена от картата на Европа. Влезли в София, ж. п. движение щеше да бъде спряно, ген. Кутинчев нямаше да може да бъде пренесен бързо до Баня-Костенец, отдето той през Родопите пристигна в Неврокоп и там заплаши гърците, и тъй ги принуди на 16 юли да искат примирие; едва държаща се 2-а армия щеше да бъде отблъсната и разпиляна, 4 и 5

армии заградени в Кюстендилско поле и изклани до един, и съюзниците щяха да се съберат в София да делят България. Но румънците спряха, железницата бе свободна и помощта от 2-а армия дойде навреме, за да може да се успее да се спре гръцката армия и днес да сме още живи като нация. Кой спря румънците и тъй България днес е жива? Оранжевата книга казва, че румънците на 4 юли решават да спрат; тази дата е два дена след падането на д-р Данев и млъкването на зловещото руско агентство. Самият румънски крал ни го каза, че той заповядал да се спре войската от жал към Кобурговия дом. Па и казват, че Франц-Йосиф телеграфирал Карелю, че „Ти влизаш в София, но там унищожаваш дом на Кобурга“. Тежко ни, ако на нашия престол имаме татарската династия на Мингрели, натрапвана ни от Русия, или някоя наша домородна династия, или един неизвестен Батенберг! Тежко ни, ако нашата династия не беше свързана с роднински връзки с всички царски дворове и самата тя нямаше множество лични достойнства. Днес вместо България щеше да има Румъния, Сърбия и Гърция на Балканите.

И ако ние днес все сме една свободна нация, а не тъпкани и малтретирани от румъни, сърби и гърци, ако все още можем свободно да си говорим на нашата българска реч, ако днес се радваме на политическа свобода, а не сме тъпкани от „културни“ румъни, от пияни сърби и зверове гърци, това ние дължим на нашата династия, която като спря румънците даде възможност пак на народът-армия да спре гърци и сърби. Значи на тези два еднички фактори в една конституционна държава - Короната на народа – ние дължим нашата свобода. Това са днес нашите освободители и спасители, и никой друг. И като говорим за короната, това бе една много голяма нейна заслуга пред народа. А една заслуга, това е едно обезателство, една връзка. Днес вече Короната ни е свързана с народа; тя е венчана с него. Както ние бяхме свързани с Русия от стореното нам благодеяние – освобождението, и тази връзка можеше да бъде скъсана само с такова грамадно зло, равносилно на едно освобождение – каквото бе спъването на България през 1913 година и нахвърлянето пет неприятеля срещу нас, за да ни разделят по между си, както направи лятос Русия, тъй и Короната ще изгуби всякаква връзка с народа само когато един ден докара някое зло, което да е равносилно на спасението от смърт, каквото направи със спирането на румънската войска. И днес напразно ще се опитват да откъснат тези два вечни фактора, Короната и Народа. Това, което заслугата е вързала, не се разкъсва с хули и бунтове, колкото и ревностно да са проповядвани. И всеки българин трябва да се радва на това пущане на корени от страна на нашата царска фамилия. Идеалистът пък, който знае реалната сила на духовните закони, е спокоен и сигурен за мирното развитие на нашата страна; *занапред династически вълнения са невъзможни.*

Може народът да не знае още тази нова, последна, и велика заслуга на царския ни дом. Може той все още да си хули и ругае, обаче фактът на неговото спасение си е факт и връзката си е връзка, макар и несъзнавана. Тя си тежи сама по себе си, тя е факт пред Историята, пред Правдата, пред Провидението. А тези три са много по-силни фактора в историческия живот отколкото всичко друго.

Ние си зададохме в тази брошура въпроса: „Виновен ли е царят в погрома?“ И в изследването на неговите дела в България ние не само не намерихме никакви вини, но и се оказа, че той е твърде много заслужил в нашата кратка, но бурна история. Даже, нещо повече, на края намерихме една величайша негова заслуга, която го възвежда в „спасител на България“. В такъв случай ние виждаме колко грешим, гдето тъй безсмислено го хокаме и обвиняваме. Това показва колко ние без да мислим съдим за делата на нашите истински благодетели.

Ако ние бяхме добре възпитани в държавнически дух, трябваше при по-малко заслуги от страна на държавния ни глава, па даже и при никакви заслуги, или даже при явни вреди нанасяни на страната ни от негова страна, трябваше да пазим неговата особа от хули и обиди, просто от желание доброто на нашата държава. Наистина е право, че особата на държавния глава, какъвто и да е той, император, цар или председател, и каквито и да бъдат неговите заслуги и достойнства, трябва да се гледа като на свещена и неприкосновена, защото държавния глава е емблемата, символа на народното единство, е председателят на народа пред света. Даже да имаше държавният глава грешки трябваше да премълчават и прикриват, а не и да се съчиняват и разгласяват навред по пазарите. Който обича отечеството си трябва да трепери над царя си, да го тачи и пази от поругание, защото правейки така всеки с това тачи и пази отечеството си, неговото единство.

А се указва, че ние имаме во главе нашата страна един извънредно заслужил мъж и мъж с неизчерпаема енергия и амбиция, човек, който да въздигне, да създаде, да прослави нашата страна.

Нека, прочее се вгледаме в нашата близка минала история и нека се вразумим. Нека не вършим най-непростимата грешка да хокаме вместо да бъдем признателни. А когато се научим и вразумим от действителността, да се привържем към нашия държавен глава и се заловим за работа, благодарейки на Правителството за щастието ни да имаме постоянен държавен водител, какъвто не може да бъде един председател на републиката, и при това такъв един и способен и заслужил цар.

Най-после ако ние сме наклони да намираме само злини, то в нашия организъм династията ни и сегашния ни председател е най-малкото зло. Аз пък съм въобще достатъчно оптимист да не виждам много злини в държавния организъм, но най-малко го виждам в царя ни.

Наистина, нашето недоверие и нелюбов към царския ни дом може да се извини; пет столетия прекарани без наша родна династия, и привикнали да гледаме тези много години, на владетеля като на тиранин и мъчител, не е лесно за народното сърце скоро да се пречупи и изведнъж да обикне този институт. Но ние трябва да се убедим, че царският ни дом не може да бъде нам чужд, и не може да бъде противен на нашите интереси. Агитаторските думи, че династията ни като чужда, немска, не можала да се проникне от нашия национален дух, и щяла да бъде противна, не издържат критика; даже абсурдно е това, което казах, че царят ни за династията си иска да съсипе държавата, защото може ли династия без държава? Държавата съсипана и династията ще бъде съсипана: тези два института заедно отиват редом. Коя държава ще иска царят да съсипва? - не тази ли, която тъй ще иска да остави на своя син?

А можем ли да допуснем, че един баща ще се въодушевява от мисълта да съсипе наследията на своя син? Кой баща може да допусне, че един баща може да не иска доброто на своя син? Още повече да се допусне това у един амбициозен човек, който е рискувал живота си именно за тази своя династия? Да, можем да допуснем грешки – а всеки човек греши – но по никоя начин не и съзнателно желание злото.

Да, можем да извиним това недоверие и тази нелюбов у нашия народ към Короната, но време е да размислим и теоретически да се убедим в необходимостта от съществуването на доверие и любов, и като достигнем това убеждение да се стараем, и усилено да се стараем, това убеждение полета-полета да стане у нас и настроение. Време е вече да се привържем и ние към нашия царски дом, както това е в другите народи. Този царски дом е наш дом, български дом, той е символ на нашето, българското, единство и ако обичаме нашето отечество, и ако не искаме неговото единство да не се накърнява, ние трябва да пазим символът свещено и неприкосновено - само това ще гарантира целостта, прогреса и величието на нашето отечество. За него, за наши си, ние трябва да обичаме и пазим царя и династията си. Да, време е да се накараме със себеполитика, със себевъзпитание, да обичаме и вярваме.

V. ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ НА ПОГРОМА

Софроний Ников

София,
печ. Искра, 1914. 32 с.

Миналият народен погром извика у всички българи тайни или явни сълзи. Няма малко или много чувствителен човек, който да не изпита в случая неизразима скръб. Но ако искаме да узнаем коя беше главната причина на скръбта, ние ще видим, че това не е толкова материална загуба, отколкото съзнанието, че този погром нашето отечество не го е заслужило.

Напразно търсим в миналото грешки, които да могат да извикат такова тежко наказание; не намираме. Ако някога сме грешили в старото българско царство, с петстотин години робство сме се достатъчно изплатили. В новата ни история не намираме нищо. Напротив даже намираме заслуги към тези, които сега ни онеправдаха. Русия не само винаги сме слушали, но даже и един княз си изпълнихме на нея да угодим и с това такива бури вътрешни си създадохме. Към Румъния ние сме пазили едно коректно съседство, и когато в 1907 год. тя се разкъсваше вътрешно от селска революция ние не само не използвахме свободните и граници, както тя направи в 1913 год., но даже и я съжалявахме.

А на Сърбия? Не само ние нищо не ѝ дължим, но тя ни е твърде обязана. В 1885 година тя ни нападна най-подло и когато ние я разбихме, простихме и без да вземем нещо. Когато в 1904 год. Австрия я задушаваше митнически, ние без никой да ни подтиква, даже имайки во главе управлението русофобски кабинет, от чиста славянска солидарност притекохме и се на помощ и я спасихме, като заставихме Австрия да отстъпи. Даже тогава Сърбия предаде на Австрия нашето с акламация прието решение за митнически съюз, и тъй ни изложи пред империята. И въпреки тези две обиди ние пак, в 1912 год., се притичахме да влезем с нея в съюза, за да я пазим от унищожаване от страна на Австрия.

С Гърция в новата история сме нямали нищо. И Турция ни дължи едно коректно съседство от 1897 год., когато във войната си с Гърция тя беше изложила нам своя гръб.

През самата война? – Също нищо. Не се ли бихме с Турция честно? Ако в първата схватка тя можеше да претендира, че не е била още готова, с дълго примирие ней и се даде възможност да се организира, но и втори път беше сломена. Към съюзниците? – Не бяхме ли ние дори до престъпност великодушни, като възложихме страшната работа на турското разбиване само върху нашия гръб, като ги оставихме тях да почиват в тила ни? Не се ли отказахме от облагите, които ни предлагаха турците за сключване мир, само ако се откажем да поддържаме гърците в претенциите им за островите?

Да, нигде, нигде, грешка от морално естество!

Някои искат да кажат, че грешките са в нашите държавници, че те са виновни в погрома. Такова едно твърдение не е разумно. Никога едно всенародно нещастие, както и щастieto, не може да се дължи на отделна личност. То би било твърде голяма чест за нея. Съдбините на

народите се намират в ръцете на здрави исторически закони, като разбира се двигателните сили са в самия народ. Отделните личности играят второстепенната роля на агенти, оръдия, но не и на творци.

Тогава где е вината, щом като не е ни в народа, ни във водителите му? Не може наказание без вина; закона за справедливостта е връзан във всяко човешко сърце, и това винаги търси за всяко наказание собствената вина, както и за всяка сторена грешка съответно наказание. Сигурно целият български народ е в нещо виновен щом наказанието е общо, но в що се състои тази негова виновност?

Ето въпроси, които раздират българското сърце, а светлина от нигде. Напразно очакваме от партизанските изложения да получим разяснение. Бидейки крайно едностранчиви, те само още повече затъмняват въпросите вместо да ги разясняват. Все пак трябва да има нягде светлина.

Мене ми се струва, че светлината ще се намери от самите факти, ако само бъдат те спокойно разгледани и съпоставени. Стига само да се отстрани от всяко тесногърдо едностранчиво становище и особено да се поотдели малко, щото да може да обгърне в погледа си покрай катастрофата и миналата наша история, струва ми се, че той ще може да намери някои елементи, които да му укажат на пътя, по който ако върви да може да намери истината.

Такъв опит ще направим ние в настоящата брошура. Ние ще вземем **всеизвестните вече факти** и от тях ще се помъчим да направим своите изводи, като съдията, който не е присъствал при едно престъпление, от съпоставянето на фактите може да дойде до истината.

1. От изложенията на хора от двете партии съставлящи миналото правителство, (виж „Мир“ и „България“ и двата от 16 октомври 1913 г.) както и от тези на г. Бучера, печатани в „Таймс“ и преведени в „Мир“ миналото лято, излиза, че **Балканският съюз** е бил дело: на Сърбия, която „със сълзи на очи“ („Мир“) молила България за такъв, за да я пази от Австрия; на Русия – за да тури преграда на стремлението на Австрия на юг, заради което България нарече съюза „дипломатическо тържество“ на Русия; и още на България за освобождението на християните изпод Турция. Естествено, трябваше и Русия, и Сърбия да треперят над този съюз, както наистина България трепереше над него през всичкото време.

Обаче, два дена преди обявяването на мобилизацията, и едва три дни след подписването на последната военна конвенция с нас (на 15 септември) **Сърбия** разпраща по своите дипломатически агенти в странство и до видни държавници един циркуляр, с който подготвя почвата за претенцията си за цяла Македония, когато с подписването сръбско-българския договор тя признаваше Македония на България по най-категоричен начин.

През дните на мобилизация нашият консул в Солун докладва на правителството, че сръбският консул съвършено свободно и без стеснение говорил из консулското тяло, че когато Турция бъде разбита в предстоящата война, цяла Македония ще се падне на Сърбия.

Освен гдето това поведение на Сърбия беше безчестно, но то идеше да заплаши съюза. Да се каже, че Сърбия няма нужда от този съюз, и че тя е плакала с крокодилски сълзи за създаването му, не може

да допусне, защото всеки знае нуждата на Сърбия от него. Тогава с какво може да се обясни нейното безумно поведение? – Само с едно, че тя е била сигурна, била е гарантирана от някого, че хем ще получи исканата земя, и пак съюзът ще бъде запазен. Иначе тя нямаше да рискува.

От друга страна, **Русия** не могла да не знае за този циркуляр и за поведението на сръбския консул в Солун, ако не от донесенията на нейните агенти, то поне от оплакването на нашите министри. Но тя не тегли ушите на Сърбия, нито предупреждава България. При това, тя не може също да не види, че този циркуляр иде да заплаши съюза, нейното „дипломатическо тържество“, над което, естествено, тя трябваше да трепери. С какво може да се обясни това поведение на Русия? – Разбира се, с нищо друго освен увереността, че България ще бъде заставена да остане в съюза и след ограбването ѝ.

Русия не реагира ни най-малко и след поведението на Сърбия още от самото и влизане в Македония, поведението съвсем несъюзнишко. Македоно-Одринската организация през ноември донася до знанието на нашето вънкашно министерство 150 факта на сръбски изстъпления, и пред декември още един дълъг лист. Не по-малко крайно българофобско е поведението и на руските консули в тая нещастна земя. Владиги, свещеници и патриоти българи са намирали вратата на руските консули затворена за себе си, като са отивали да се оплачат от сръбските изстъпления. Русия не реагира и когато през своето стоене в Македония, докато ние се изтощавахме срещу общия враг, Сърбия се приготвяла всячески да запази Македония за себе си даже с война.

Русия не само не е могла да не знае това, но тя беше длъжна и да бди над него, защото съюзният договор и даваше най-свещени права на гарант и арбитър, мимо нейните лични интереси. А да се казва, че тя е правила представления пред Сърбия и тази не е искала да слуша, е абсурдно, като се знаят отношенията на тези две държави. "Дейли Кроникъл" от 13 юни 1913 год. говори с положителност, че каквото се върши в Сърбия се заповядва от Петербург, защото крал Петър, за да бъде признат на сръбския кървав престол най-напред от Русия и после от всички други държави трябвало два пъти с ръка на Евангелие, да дава клетва на руския император за послушание. Затова и той, английски полуофициоз, се учудваше на Русия как така тя се мъчи сама да развали съюза, който е създала с толкова усилия. Освен това, ако Сърбия това правеше на своя глава, то трябваше да бъде наказана от Русия за развалянето на съюза, нейното „дипломатическо тържество“, а не да бъде носена и пазена от нея както тя днес е; престолонаследникът Александър даже зет ще правят. Еднакво абсурдно е да се твърди, че за това поведение на Сърбия е виноват само Хартвиг, руският агент в Белград. Но щом като нещастно такова поведение на Хартвига докара до развалянето на съюза, беше ли господинът наказан? – Не, напротив, даже награден; предполагат го бъдещи министър на вънкашните дела на местото на Сазонова. А тъкмо щеше да бъде наказанието на Хартвига от неговото полуазиатско правителство, ако той наистина беше виноват за целия фалит на руската политика на балканите, а покрай това и на Дарданелите! Защото наистина страшна беше загубата на Русия на Балканите: Съюзът разтурян; една славянска държава намалена за сметка на три неславянски; Германия

и Англия настанени на Дарданелите, за които Русия в девет войни е дала милиони хора и милиарди рубли жертва! Разбира се на всичко това беше виноват само Сазонов, и за това сам той падна в немилост. Нито е виновато създаването [на] Албания в самостоятелно кралство за горното поведение на Сърбия.

Публикуването на руската "Оранжева книга" и румънската "Зелена" опровергаха тази лъжа на руската преса, с която искаха да извинят Сърбия. Ставаше ли дума за **Албания** на 15 септември, когато още не се знаеше дали ще се състои войната с Турция и дали ще бъде тя разбита, при издаването на казания по-горе циркуляр? От преди войната още Албания е била определена да бъде независимо кралство под суверенитета на Султана, и тази идея е на Русия и **Франция** още от 22 октомври, когато по молба на Турция Поанкаре е излязъл със своето предложение за интервенция между борците. (Виж "Зелената книга" – с. 5, виж също "Оранжевата книга" – документи 54, 57 от 26 ноември). Даже в последните документи изрично е казано: „да се даде на Сърбия във владение едно албанско пристанище не е възможно“ – думи на Сазанова.

България се изтощава за общата съюзническа кауза, а в това време сърби и гърци влизат във взаимно споразумение за ограбването на България. Те свързват съюз помежду си, окопават се в територия припадаща се нам според договора, приготвяват се всячески като получават (Сърбия) материали и всичко останало от Русия (и го прекарва пред нашите очи по Дунава), дори поканват Румъния (на 6 април) да влезе в съюза (виж "Зелената книга", с. 97), както и Турция (26 май, същата книга, с.104); когато, обаче, българското правителство се отнася до руското – да влезе в своите свещени права на арбитър, руското, вместо да се притече на помощ на онеправдания и изморения, иде с едно писмо на Сазанова до Неклюдова (14 май), гдето намира вина у България за поведението на съюзниците и сега едвам намира, че границата, определена между Сърбия и България била крива и предлага поправянето ѝ. И на 17 май вместо да сгълчи Сърбия, Сазонов заплашва България с Турция и Румъния, ако не се съгласи да отстъпи на Сърбия повече земи. И това ли е поведението на един честен гарант? Вместо облекчение на спора, телеграма на Бобчева от Петербург от 28 май окончателно убива нашите министри. Тя носи известие за становището на Русия, изказано от Хартвига, известие, което съвсем убива нашите министри и прави Ив. Гешева да си даде оставка. А ето самото становище:

„1. Спорната зона не била тая между Шар планина и линията на Охридското езеро, както в приложението към тайния договор, а се простира между Шар, Родопите и Егейско море (Цяла Македония!);

2. Българите са длъжни да направят отстъпки, защото Русия иначе няма да приеме арбитража;

3. Българите нямат работа да се пхат между Гърция и Сърбия;

4. Сърбия трябва да осигури изход към Солун чрез сръбска територия.”

Българското правителство иска изпълнението на военната конвенция, според която, след подписването на мира, Сърбия трябва да отстъпи безспорните градове да бъдат заети от наши гарнизони, а в спорните да се поставят смесени и тогава да се демобилизира; Руското,

като се прави глухо за това справедливо искане на България, предлага демобилизация, тъй като сърбите си остават в Македония, а не вън от нея, и се сърди гдето ние не искаме да я слушаме.

Ние настояваме да се разправяме с всеки от нашите съюзници поотделно, както и поотделно сме свързвали съюзи. Русия не иска и да чуе нашето справедливо искане, а настоява, повтаря и се сърди, да отидем да се разправяме заедно – при очевидността даже за деца изнудителния характер на тази обща конференция. И още от рано Сазанов приготвя нотка, **Румъния** да заплаши България да стои като един чук над непокорницата, която не дава доброволно да я ограбят. (29 май. Виж "Зелената книга" – документи 141 и 142). В това дело помага и **Франция**. На 13 юни даже Шебеко съветва Румъния да мобилизират и минират Дунав, за да принудят България на отстъпки ("Зелената книга" – документ 161), нещо, което Калинков потвърждава с телеграмата си от 15 и 16 юни.

Сърбия и **Гърция** са настанени там, гдето им се иска; разбира се България ще бъде, която ще напада. Но за да бъдат съвестите чисти, предупреждава се този, който стане причина за войната, той ще бъде наказан. Но кой ще бъде той? Напразно "Дейли Кроникъл" от 13 юни казва, че и да нападне България, пак Сърбия ще бъде виновна, защото тя е заграбила най-безсрамно, обаче Русия е дала дума, че ще бъде наказан, който първи гръмне.

Сърбия е въоръжена с руска помощ и хубаво окопана, а българската войска се бунтува и скоро ще се разпилее. Това нещо е напълно известно на руското правителство и все пак то настоява да отидат министър-председателите в Петербург на конференция. Напразно вика българското да не се оставя барута близо до огъня, руското не иска да чуе. Ще отидат министрите в северната столица, докато княгини и графини ще се изредят да дават вечери и обеди българската войска ще се разбяга и тогава българският министър ще-не-ще подписва, каквото му се диктува.

2. Поканена да влезе в съюза при разгромяването на Турция, ("Зелената книга" – документ 41), срещу което ще получи исканата поправка на границата в Добруджа. **Румъния** отказва, както се вижда, бидейки в отбранителен съюз с Турция и надявайки се от тази да получи исканото, когато тя ще тържествува над България. Обаче тя остава излъгана; Турция бива бита. Понеже тя не съдържа думата си да държи пълен неутралитет, а пропускаше пред себе си материали за Турция, може би тя нямаше да иска награда от България. Обаче на 22 октомври Русия сама ѝ предлага. А предлага ѝ според Франкфуртер Цайтунг, за да прилъже и откъсне от Тройния съюз. На 25 ноември д-р Данев, минавайки през Букурещ, е трябвало да обещае компенсация, сигурно когато е видял руското предложение. (Виж "Зелена книга" – документи 8 и 13). Обаче, когато минава през Виена и Лондон, бива най-грубо руган: защо дава, какво има той да дава, русите само имат право да дават, защото България е руска. И д-р Данев бяга от Йонеску и Мишу. Сазанов още през ноември ("Зелената книга" – документ 41); иска да се намеси той да потъкмява, защото иска да не изпусне Румъния, но тази не иска да се лъха никой между нея и България, защото знае, че ще трябва скъпо да плаща на Русия за полученото. Това желание на Сазанова той да дава и на Румъния да не

получават от него нищо, протака преговорите, докато турците спечелиха време да натрупат азиатските си войски зад Чаталджа и Булхаир, и, естествено, да искат да си опитат отново щастието. От "Зелената книга" се вижда, че Великите сили намират Румъния за виновна за подновяването на войната (документ 50 и 58), но тя не може да бъде държана отговорна, защото тя се вижда играчка в ръцете на Русия, която сама предлага на 22 октомври, а не дава на българското правителство да даде, искайки тя да даде, за да вземе, което си иска от Румъния (преминаването към Тройната Антанта), което тази не иска. Ако Русия беше оставила нашето правителство да удовлетвори Румъния още през ноември, сигурно още за Коледа войната щеше да бъде свършена...

А когато най-после завеждат Румъния в Петербург, вместо да я удовлетворят както се следва, види се, понеже не е дала исканата награда, дали ѝ като на подигравка, един гол Силистра! Разбира се, Румъния ще бъде сърдита и ще прави всичко възможно да се усложнят работите, за да получи повече и ние я виждаме още от април да си шушука със Сърбия и Гърция за съюза против България. Па и това е в полза на руската дипломация, защото тя ще има в Румъния един чук над главата на България, за да я плаши, с който тя наистина заплашва на 17 май, а на 15 юни я кара да мобилизира и си окупира исканите места като при това принуди България да склони да даде Македония на Сърбия.

3. По спора с Гърция още няма издадени документи, затова ще говорим по-малко известните обстоятелства. Според думите на г. Теодор Теодорова, казани в градското казино в София, при сключването на българо-гръцкия съюз „Гърция молеше като давец се за помощ“, предвид заплашването на Турция да накаже Гърция, загдето беше допуснала критски депутати в Атинския парламент; затова Гърция не е искала нищо повече от само остров Крит. Обаче, през зимата, поради проливането на кръвта на крал Георги в Солун, Константин настоявал и за този град. През март нашето правителство приема гръцката база за преговори, според която Солун се дава на Гърция. Отива Панас в Атина и Солун да почнат преговорите, но въпреки подканванията на нашето правителство не са продължили до самата война. Когато сме приели гръцката база, защо Гърция не продължи преговорите? Нима нямаше тя страшни загуби от държането мобилизирани всички свои войски цели три дълги месеци? Защо тя не преговаря, щом е вече приета нейната база? Сигурно защото трябва да ѝ е било обещано, че ако почака ще бъде възнаградена. Защо тя, Гърция, преговаря с Румъния за съюз ("Зелената книга" – документи 130 и 134), когато е получила известие, че ние приемаме нейната база? Дали и тук не е имало една ръка, която не е давала преки споразумения помежду държавниците, за да достига своите цели? И наистина в анкетата, направена по погрома във в. Дневник беше казано, че когато Неклюдову било казано за приемането базата на гърците, на доклада му в Петербург отговорили с бърза телеграма, че никакво споразумение не се допуска направо между договарящите. Разбира се, България не е искала да послуша, защото в гръцко-българския договор не е предвиден руски арбитраж, но Гърция се е подчинила, но дали от страх, или от обещани по-големи облаги? А! ако ни бяха оставили този втори път сами да се

споразумеем, Гърция щеше да демобилизира още през април и Сърбия, останала сама, щеше да се откаже от своите безчестни претенции. Значи и Гърция беше държана неудоволетворена, за да послужи и тя за целта – България да бъде принудена да даде каквото ѝ се иска, Македония на Сърбия; - а то не беше ли политика на Русия от тридесет години насам?

4. Победената два пъти, Турция се беше признала бита и подписа мир на 17 май. Тя бърза да демобилизира и си отдъхне от нещастната война, но ...нека говорят документите: на 17 юли (след цял месец!), г. Салабашев телеграфира д-р Даневу от Виена: „Помолих графа Цапари да даде Австрия точни инструкции на своите делегати за турско-българската граница, съгласно българското предложение, което е прието вече от всички велики сили. Той ми отговори, че техният делегат, майор Фишер, ще действа съгласно нашето желание, но че работата въпреки многократното искане на Турция за скоро уреждане, постоянно се отлага, понеже Русия отлага още да назначи свой делегат под различни предлози“. Значи и Турция се държи като трети чук върху главата на нещастната България! А че на 6 юли, след като на 3 юли румънците спряха да не влязат в София, Турция беше хвърлена от Русия, това не се скрива от руските държавници, па и се вижда от това, че за това „непослушание“ на Турция само Русия не се възползува да вземе компенсации.

5. Черна Гора нямаше с нас лично никакви разправии и при това ние я бяхме хранили през всичкото време на първата война. Сигурно, ако тя бе взела участие във войната против нас по своя воля, щеше да бъде наистина най-мизерната страна на света. Но тя трябва да бъде винаги смятана нещо като руска околия, тъй като всичката ѝ издръжка иде от Русия. Как може тя да предприема каквото и да било дело без заповед от тази която я храни и поддържа? А! бедната просешка страна, накарана да извърши най-голямото престъпление – да вдигне крак против тази, която я беше хранила! Черна Гора беше влязла в съюз със Сърбия месеци преди нашето нападение на 17 юни, и войската ѝ още на 8 юни беше получила заповед да върви в София, а не когато сме станали виновни пред Русия с нападението ни.

6. Присъствието на Черна Гора, храненицата на Русия, в Балканския съюз беше доказателство, че този Съюз е руско творение. Започването на войната на 4 октомври от същата тази Черна Гора, чийто крал е много стар и много беден, за да може да прави авантюри, беше свидетелство, че тази война беше благословена от Русия. Разбира се войната се благославя на победа. Но защо когато ние приближавахме победоносно към Чатаалджа и Цариград Русия бе изненадана и уплашена? Как? Че ти си благословила на победа, значи ние ще отиваме към Цариград, а не другаде, защо си уплашена? А! значи ти, о Русийо, не си се надявала на тържество, а на позор! Ами как може да се допусне любимицата Сърбия и собствената околия Черна Гора да бъдат пуснати на позор?...А! ясно е: главната сила на Турция ще бъде против България, а против Сърбия няма да има освен слаби части. Когато първата ще бъде разгромена и ще трябва да бъде спасявана от нахлулите в цяла Тракия турски войски, Сърбия победоносно

ще завладее Македония. И, разбира се, Турция ще бъде върната от Южна България, но Сърбия, като победителка, не ще бъде върната от Македония. Ето защо Сърбия още преди войната се готви за цяла Македония, защото и тя е уверена, че България ще бъде бита! Па, най-после, ако случайно България тържествува, тя пак ще бъде изтощена и тогава лесно може да се ограби.

7. Когато **България** напада на 17 юни тя не стори нищо друго освен сама да влезе във вече създадения за нея капан; но дали сама влезе в него, или я блъсват други, участта ѝ щеше да бъде същата. Пак светът щеше да знае, че ние сме виноватите, защото не беше трудно той да се излъже от вече подкупените европейски вестници. Въпреки нашето спиране на 18.VI. Румъния все пак мобилизира и ще влезе. Разграничаващата комисия по линия Мидия–Енос още чака руския пратеник и не почва работата си. Нашето правителство вече вижда неизбежното зло. От всички стотици документи, които днес четем из "Камбана", "Зелената" и "Оранжевата" книги, то не е можало да не се убеди окончателно, че всичкото нещастие иде от **Русия**, но като един доверчив син, който мисли, че въпреки всичката си сърдития майката си остава все пак майка, българското правителство, вместо да скъса всичко с тази сила и влезе в непосредствени сношения с Румъния, която цяла година не иска нищо друго от нас, и като я удовлетвори, даже да направи с нея съюз, и се разправи тогава с коварните си съюзници, отива и с телеграма от **26 юни** слага България в ръцете на Русия и предоставя ней да реже от нашата страна и да дава само да спасява каквото може. Но Русия не спира Румъния, която още не е привършила мобилизацията, нито се отказва от този свой мандат, с който д-р Данев си беше вързал ръцете и въпреки предупрежденията на Румъния, че до 30 юни може още да се третира с нея, не можеше да я спре сам. Напразно той ежеминутно запитва в руското агентство; от там го успокояват: няма още известие от Русия; бъдете спокойни; само Русия като вдигне пръст и Румъния ще спре. Но Румъния мина по Дунава на руски лодки и на 2-и юли разездите ѝ се явиха около София. Д-р Данев разбира се, да вдигне ръце и да извика „фалира моята политика на доверие в Русия!“ Според "Оранжевата книга" Румъния дава заповед за спиране едва на 5 юли; Шебеко на 8 юли телеграфира Сазанову, че едва тогава „идеята за встъпване в българската столица сега е окончателно изключена“. Но кога? – Когато пада човекът с доверие към Русия, с когото водителите на руската политика си играеха най-недостойно, когато млъква зловещото руско агентство, и новото правителство се отнася направо към Румъния на 4 юли.

Русия ли спря румънците? Това, преди всичко, не се вижда от никой документ, па и ако можеше тя да спре Румъния, защо не спря Сърбия и Гърция? Или ще каже някой, че не са искали да слушат? Тогава, защо още досега тя ги държи в топлата си пазва и не дава прашец да падне върху им? Румънският крал сам го каза, че спрял от съжаление към Кобурга, като си припомнил службата на Наполеона III. Тежко ни, ако имаме на нашия престол татарска фамилия, давана ни от Русия, Мингрели или някоя домородна династия, па даже и един никому неизвестен Батенберг. Румъния щеше да влезе в София; ж. п. линия щеше да бъде взета и движението спряно; ген. Кутинчев нямаше да може да отиде през Баня–

Костенец, Родопите, в Неврокол, где то той застраши флага на Гърция и я принуди да иска примирие. Напротив едва-държаща се 2-а армия щеше да бъде окончателно разпиляна, гърците навлезли в Дупница – Радомир; 4-а и 5-а армии заобиколени и изклани в Кюстендилско поле и тримата съюзници щяха да се съберат тържествено в София да делят България...

Русия не само изостави, но и спъна България, като прие и задържа дадения ѝ мандат, без да го приложи. Това доверие на България беше последно към тази страна, която ни бе дарила свободата. Не спирайки Румъния, Русия искаше нашето унищожаване като България, като разбира се е кроял план под друга форма и име да има същите места, за които тя някога бе проливала кръв. Обаче Румъния не я послушва до край. Тя спира пред самите врата на София, и България е спасена. Кой е новият спасител на нашата нещастна родина? – Те са двама; Кобург, заради когото Румъния не влезе в София, и народът, който със своята устойчивост спря сърби и гърци на бойното поле. На тези два еднички фактора в една кострукционна държава – Короната и Народа – ние днес дължим нашата свобода. Нямаме вече други освободители и благодетели! Отидохме да подписваме мир в Букурещ. Сръбските и гръцките искания са прекомерни. Сърбия иска даже това, което не може да вземе с оръжие – Пехцево и Царево-село. Даже Румъния негодува от това. Удовлетворени исканията и, па и повлияна от вѳн, тя може да отстъпи. България освободена да действа, тя пак, крайно изтощена ще се разправи с гърци и сърби. Да, но тези две трябва да бъдат увеличени на сметка на България, при всичко, че не са победили последната; какво да се прави с България, като не иска да подпише? Ще я залъжем, че уж запазваме резерви, само веднъж да подпише. Тѳй и става. Сазонова запазва резерви, българските делегати доверчиво подписват, но още не изсѳхнало мастилото на подписите и този мѳж тича по целия свят да казва, че няма интерес да иска ревизия! А, Русийо, голям грях имаш най-после и за тази недостойна лъжа именно в този краен момент, когато нещастна спъната от тебе България прави последни усилия поне Струма и Кавала да си запази – тѳй необходими за нейния живот. Не давайки и тези ти искаше и икономически да я убиеш! И казваш, че не сме те слушали! Подир всичко станало, пак те послушахме на 27 юли, и то чрез хора уж твои противници – русофоби...

Наредените осем пункта говорят много ясно сами по себе си. Ако Русия ни беше оставила сами да се разправим с Румъния, после с Гърция, и най-после с Турция, нямаше да има ни втора, ни трета война. Впрочем, ако тя самата не беше уверена в обаянието на своята сила, че ще може да застави България да остане в Балканския съюз, нейното „дипломатическо тържество“ и след ограбването – сама нямаше да си играе с този огън. Па и Сърбия нямаше да се поддава на това руско изкушение да иска да се увеличи на гърба на България при надежда, че съюзът, нейната защита от Австрия, не ще се развали. През май и юни миналата година, в дните на полемика, всички сръбски вестници не пишеха ли в унисон, че „пак съюза ще остане“ макар и не спасен договора? Уви, ако нещастната Сърбия беше подозирала великия дух на България и това свое днес окаяно положение – между три ужасно замахващи чука над главата ѳ, Австрия, България и Албания – то тя не щеше да слуша съветите на Русия.

Русия се бърка на всяка крачка, нашите държавници, при всичко

че вижда намерението ѝ, все пак я слуша. От една страна първата се опитва да окастри втората, защото преуголемена тя представлява опасност – да не би да поеме хегемонията на Балканите и един ден да ги откъсне от Русия; па и опасност от близостта на тази жизнена и напредничава България до Цариград. От друга страна, България и слуша и се бои за своето обединение и независимост. Тези четири елемента; Право на бъркане и боязън от руска страна; и послушание и боязън към Русия от наша страна – те са виновниците на погрома. Не ни ли показват напечатаните напоследък във в. "Камбана" документи как патриотично и рисковано се е държал д-р Данев спрямо Русия? Но какво да прави, когато насреща си има една огромна империя, която освен милисните си щикове има и морално право както над нашия собствен народ, тъй и над съседите ни, та е могла, благодарение на това, да ни оплете отвред? Факт е, че през Балканската война нашият малък и героичен народ е **водел паралелно две страшни войни**; народът-армия – с турци и после с изменили съюзници; дипломатията ни – с тази на 170 милиона Русия – война още по-страшна.

Но явява се въпрос. Отгде това право на Русия над нас, и от друга страна, защо това подозрение към нас? Така също, от где това наше задължено послушание към Русия паралелно с едно недоверие, което странно се смесва с първото? Обяснението на произхождането на тези четири елемента: право и подозрение у Русия, и послушание и недоверие у нас – ето обяснението на всенародното ни бедствие. А обяснението се крие само в едно – нашето освобождение от Русия изпод турско робство. Това, разбира се обяснява, само правото на Русия да се бърка; недоверието пак се обяснява с обстоятелството, че тя едно време не дойде да ни освобождава от любов към нас, а преследвайки своята заветна задача – излизането на Средиземно море.

Че ние не сме освобождавани специално за нас може лесно да се види като се прегледа историята на руската политика на юг от двеста години насам. И за тази цел не трябва да се ходи далеч, а просто да се прочете документираната книга на бившия министър Дим. Христов „Русия и Източния въпрос“. Макар писана от русофил, с явна тенденция да се покаже, че Русия ни е освободила, нас както и всички други български държавници, заради православието ни и от състрадание към неволите ни, но от всичко изтъкнато, и цитирано се вижда, че това е второстепенно съображение след главното – **излизането на Русия на всемирния пазар чрез Дарданелите**.

За да направи от Русия една европейска държава Петър Велики виждаше, „че трябва да „пробие прозорци“ на своята затворена азиатска страна, т.е. трябваше да има изход на Балтийско и Черно морета. Със своите гигантски усилия той вдига Русия и осигури Балтийското и Азовското морета, и остави на наследниците си да излязат на Черното. За първата задача Русия раздели „славянска“ Полша с тевтонски Германия и Австрия и за втората взе Крим, и искаше да вземе и Молдова покрай Бесарабия. Вземането само северния бряг на Черното море не осигуряваше окончателно морето за Русия, и освен това то беше запушено с Дарданелите за целия свят. Завладяването всички брегове на това море и излизането на Средиземното през Дарданелите съставляваше вече задача

на руската политика при Екатерина Велика и нейните наследници. Само когато Русия помери да присъедини към себе си Румъния, Австрия се сети за политиката на Русия и се съпротиви за присъединяването на Румъния; и под предлог, че не иска тук да граничи с Русия, та намисли да се бори с Русия за влияние и владение на Балканския полуостров. Това нещо, и още повече излизането през Балканския полуостров на Средиземно море за Австрия, състави жизнена задача вече след изпъждането ѝ из Италия при обединението на последната в средата на миналото столетие, когато Адриатическо море не беше вече само австрийско. Не можейки вече да завладява, Русия намери в стремлението на православните народи на Балканите към свобода мост за достигането своята политика. Ще ги освобождава и уповавайки се на признателността им, ще ги има като свой фланг – десен срещу Турция; ляв срещу Австрия.

Би било голяма наивност да се мисли, че Русия се е ръководила само от сантименталности когато е проливала кръв на своите синове, още повече когато историческите факти много ясно говорят за строго размерна руска политика. За Балтийското море тя пожертвува славянска Полша на тевтонски държави. Във войната в 1877 година за влиянието си в Северна България даде на католическа Австрия окупирането на православна Босна и Херцеговина. И виждаме по-нататък, че когато се обмисля в 1883 година, въпроса за изпъждането на княз Александър из България и за настъпването пълен протекторат в България и Тракия, съображението, което въздържа още Русия е, че Австрия ще присъедини към себе си окончателно Босна и Херцеговина и ще глътне и Сърбия. Дали, обратно, като присъедини Австрия в 1908 год. тези две провинции Русия не намери за навременно присъединяването на България към себе си. Вед, тя оставаше излъгана от Австрия!

При започването Руско-Турската война, **Австрия** обяви неутралитет срещу обещанието Босна и Херцеговина да бъдат нейни, ако Русия вземе до Балканите. Но Русия отиде до Санстефанска България, която вряза далеч в Албания. Тъй Русия излъгваше Австрия и пресичаше пътя за Средиземно море. Австрия се вдигна, започна да се мобилизира и Русия се принуди да отиде в Берлинския конгрес, за да бъде окастрена България, която се смяташе за сигурно руска. За наше щастие в Англия управляваше империалистическата консервативна партия на Дизраели. Тя се побоя от излизането на руския колос на Средиземно море тъкмо срещу Суецкия канал – път на съобщение на житницата на Англия, Индия с метрополията. Интересите на Англия изискваха самостоятелно съществуване на България и благодарение на нейните влияния и особено не естественото стремление на самите българи към свобода, а така също на стечението на обстоятелствата, в 1885 г. България се отърва окончателно от руската окупация, която негласно съществуваше с руски министри на войната и руски офицери във войската.

Да, Русия ни освободи, преследвайки своята историческа задача, но... **ни освободи**. Че тя не дойде нарочно само за нашето освобождение ни най-малко не изменя факта на нашето изпитване всичките блага на свободата. Макар за своите интереси, в освободителната война, Русия да беше успевающа победителка, но за нас тя беше **Освободителка**. Гладният не знае какви мотиви ръководят даващия му хляб; но хлябът

го нахранва и той е благодарен. И за стореното си добро нам Русия се считаше права да се бърка в нашите вътрешни работи, но защо пък освобождението ни не беше искрена едничка задача, а по-скоро даже лъжовна, за да се прикрие пред народ и войска истинската (използува се православието и славянството на руския народ, за да се популизира войната), то затова, естествено, Русия нямаше доверие в нашето поведение, в нашата признателност.

От друга страна, фактът на даряването нам свобода ни правеше признателни; това чувство не щеше да бъде по-малко, ако даже знаехме мотивите какви са. Но като естествен закон е, макар от духовно естество, признателността и привързаността към благодетеля, тъй же еднакво основан закон е у всичко живо, да се стреми към свобода. Русите не разчитаха, че на Балканите ще освободят един народ, който в масата си е много по-жив и буден от руските народни маси, и заради това не очакваха такова силно стремление към свобода, такова схващане своите национални интереси и достатъчно кураж за защита на своите интереси, дори с опълчване против благодетеля си.

Правилното изучаване на нашите отношения с Русия през изминалите 35 год. показва, че те са нищо друго освен арена на сблъскване на тези четири елемента:

Право и подозрение от руска страна и признателност и свободолюбие от наша.

Тъкмо същите тези четири елемента играха, и то много по-видно в цялата Балканска война.

Вижте, наистина как това е вярно.

За да осигури Цариград и пресече пътя на Австрия, на Русия трябваше съюз на Сърбия с България. От подозрение пък последната Русия искаше да увеличи Сърбия на сметка на България. Българите подписват съюз, не виждайки примката под влиянието на хипноза на признателността. България се решава на война в сърцето си, облягайки се на руската помощ, но забравяйки, че тази втора помощ на Русия ще ни коства стремлението ни за свобода, най-много олицетворявана от династията ни, представител на която е възплъщение на мъжка амбиция. България тържествува, и неблагоприятно (забравяйки подозрението на Русия) лети към Цариград, тикана от духа на стремлението за свобода. Малката България знае много добре, че Цариград не е за нейната уста хапка; би било свидетелство на лудост у тогава, който мисли, че ние можем да задържим този град за наши си пред вековното и правното стремление на обширната и нуждающа се Русия. Защото нуждата е право. Па и не знаеха ли нашите управници, че европейският концерт е всесилен в решенията си трибунал? Защо тогава се стремят към това, което не може да бъде тяхно? — За славата на последния разрешител на Балканската проблема, т.е., изпъждането на Турция из Европа и още — отплащането на Русия, като ний извоюваме изхода на Русия на Средиземно море. Не се ли говореше от нашите държавници, да ни се позволи да влезем в Цариград и Дарданелите „за да се сложи този въпрос на зелената маса на дипломатите?“ И така щеше да бъде. И Русия тука, струва ми се много сбърка.

Най-голямото нещастие в европейските войни, гдето две държави се бият, а всички решават, е там, че победителката от победите си отслабва и въпреки победите си става жертва в ръцете на небилиците се и запазили силите си. Дарданелите взети от руска съюзница, и въпросът сложен на зелената маса при всичките спазени сили на Русия, това са две обстоятелства, които щяха да осигурят успеха на Русия. Но Русия не би приела, казват, такъв подарък. Че това не би било подарък! Ние щяхме да изплатим един борч; а получения борч не е подарък. Но щяло много да въздигне България; че какво като я въздигне, когато веднъж Русия достигне своята задача и въздигната страната е нейно историческо творение?

Да, аз съм уверен, че ако не бяхме спрели на Чаталджа, а изпъдехме турците в Азия, Дарданелите щяха най-малко да бъдат обявени завинаги свободни, неутрални, а това, най-малко, щеше да бъде един етап напред към постигането от Русия историческата си задача. И България щеше да достигне две свои велики задачи — обединена национално, и изплатила се за своето историческо съществуване, значи оправдала своето съществуване.

Но, Русия, вместо да идва да спасява и окончателно да закрепва крака си в България, както се надяваше, изненадано се намери пред един неочаквано мощен народ и в бързия момент, вместо да използва този народ всецяло ней предан, уплаши се и реши да го унищожи. Една фатална грешка за Русия! Тя до такава степен се загуби, че като подтикваше Турция да си вземе Тракия и Одрин назад, не използва даже предложението заготвено в турския официоз "Танин", че турците са разположени да дадат компенсация на Русия с Дарданелите, срещу свещения град Одрин. Нещо повече, тя, с неподържането Европейските сили турците да не минават подписаната в Лондон линия Мидия—Енос, откри вратата на всички сили да искат и получат компенсации в турската империя срещу съгласието си да отстъпят, когато това за тях не важеше нищо.

Съсипването на България бе вече решено. Това вече не е трудна задача, защото България е изтощена. Тя няма да се съпротивлява, едно, защото е изтощена и, друго защото е компрометирана пред Австрия, едничката възможна нейна добродетелка, със сключения със Сърбия съюз. При тези условия вече може да се откъсне парче и даде на Румъния, за да бъде откъсната от Тройния съюз; да се откъсне по-голяма част и засили Сърбия, от чийто крал Русия притежава клетва за послушност. Така също може да се усили привързаността на Гърция към руската съюзница Франция, като ѝ се даде много повече, отколкото се надява.

И оттам протакането на преговори за доизтощението на България; от там доставка амуниции на Сърбия; пълното унищожение на България, ако не е устойчивостта на неизтощимия до край български воин-войник.

И тридесет и пет годишната борба на Русия с България се свърши в Букурещ на 27 юли 1913 год. — Русия взе от България даденото ѝ някога. Русия в 1878 г. освободи около три милиона народ като проля кръвта на около 150,000 души своите синове; България в 1913 година с толкова жертви освободи общо около три милиона народ в Тракия и Македония, и Русия взе придобивката на българското оръжие и го раздаде на своите протезети — Румъния, Сърбия, Гърция и Турция — тъкмо еднакво количество! И днес България и Русия са квит! И слава Богу!

Взехме – дадохме! И ние днес сме свободни. Да, **ние сме вече свободни от задължението си спрямо Русия** и вече няма почва за ужасния кошмар на Русия. Няма вече почва за блуждающия хипноз на признателност към Русия.

СВОБОДА! Да свобода, защото задължението е робство.

Задължението е едно духовно робство, тъй же както и физическото. Това е една психологическа истина, известна на всеки човек, защото няма човек, който повече или по-малко да не е влязъл в задължения. Даден човек получава известно благодеяние от другото. Тези двама души не могат вече да бъдат приятели. Облагодетелствуваният винаги ще се счита задължен, в присъствието на благодетеля ще се чувства стеснен и никога свободен. От друга страна, благодетелят никога няма да забрави, че той е „повдигнал“, „създал“ оня и той няма да бъде свободен в присъствието на другия; у него винаги ще се явява едно дори естествено, несъзнателно, презрение, едно поглеждане отгоре, едно настроение, което може да се изрази с мисълта - „Бедно човече, аз те създадох“. Тези две лица ще изравнят или ще побратимят, или сприятелят, само когато длъжникът се изплати. Само тогава и двамата ще се почувстват свободни един при други. И робството бива толкова по-тежко, колкото по-ниско стоят тези две лица в своето културно развитие.

И Ницше е много прав, когато приблизително такава мисъл изказа: „Благодеянието е злодеяние“. Разбира се, когато благодеянието се извърши от някой велик светец, който щом направи благодеянието и го забрави, благодеянието си е благодеяние. Но когато такова се направи от грамадно болшинство от човешката раса, то става с време истинско злодеяние. „Благодетелност“ никога не забравя своето добро дело, постоянно го мисли и настройва според него в отношенията си спрямо нещастника, който го е получил, и тъй нахално всеки път му го бута в очите, щото то става, на края на краищата, цял ад, извиква толкова озлобление, че никак не изглежда да е благодеяние.

Тъкмо същото е и между народи. И тук даже без изключението на светията, тъй като народите, по необходимост, се състоят главно от средни и нискокултурни същества, които наистина в глупостта си ще обърнат доброто дело в източник на всякакво зло. Също така и тук облагодетелствуваната нация ще се счита задължена, обвързана, неспособна. На всяка крачка тя ще се вгледва – дали постъпката и е приятна на благодетелската страна, дали не е против нейните интереси, дали ще я одобри или не. Следствие на това, тя не ще може спокойно и старателно да обмисли своите постъпки, а ще се намира винаги в колебание, мъчейки се да налучква желанието на своята благодетелка. Ето това е била работата на България през всичкия минал уж свободен живот. И по природата на нещата, благодетелката била все недоволна; тя винаги ще съжалява, за гдето е сторила благодеянието, облагодетелствуваната страна винаги ще бъде намирана недостойна за стореното и добро. И това ще следва, докато отношенията ще се изродят в такива между врагове, а не между приятели. И това ще следва до тогава, докато задължението бъде изплатено.

Свободата е един от основните закони на природата. Този закон е основен във всички царства, и животното, и растително, и човешко. Едно дърво оградено с друго, които му пречат на слънцето и въздуха, то ще се

извива, ще се протяга встрани, докато достигне повече въздух и повече слънце. Тъй също и човекът, както и обществените единици. И индивидът, и нацията не могат дълго да понасят веригата на задълженията – затова тъй много олеква на този, който се е отплатил. И ако е вярно, че животът е само за свободното, то това, което не може да се освободи, да се издължи най-после, трябва да умре, защото самото робство ще го изтощи. Свободното, независимото, като че ли има само право на съществуване и уважение. Ние виждаме това много ясно в нашия ежедневен живот. Един търговец, докато работи с чужди пари, е не само зависим, но той и не се ползува с уважение; изплати ли се един ден и работи вече със свои капитали той е уважаван и надежден търговец. Тъй и една нация не е почитана, не е уважавана, не е оправдала своето историческо съществуване, не е достигнала своя *raison d'être*, ако е зависима, ако сама не е извоювала своето съществуване.

Тъй беше България през всичкото време от нашето освобождение до тази война. И не го ли чувствахме на всяка една крачка? Не беше ли време, че когато някоя трета сила искаше да има работа с България, за да дойде при нас минаваше през Петербург? Или, ако инициативата беше от наша страна, нас принуждаваха да минаваме през Петербург? Съединение – Русия трябва да почне признаването; нов княз – също: Независимост – също. И ние се считахме и хората ни считаха за под опекунство. И това беше право, отговаряше на истината.

Бяхме ли ние свободни в нашата политика до тази война? Не, и по никой начин не. Свободна политика значи да си свободен да се подредиш на който искаш фронт, и се бориш срещу всекиго, който ти се струва твой враг за дадено време. Е, хубаво, можеше ли ние някога да се наредим с фронт против Русия? Никога, защото кой можеше да вдигне българския войник срещу освободителката му? Никой не можеше да стори това, защото народът е една стихия, който се води само от сърцето си, и винаги в критически момент сърцето ще доведе там, гдето е то вързано. У нас е имало, наистина моменти на австрофилска политика, но то само в мирно време при незначителни сделки. По капитали, национални въпроси тази политика не е била ефикасна.

Народната, реалната, политика наша трябваше да бъде по необходимост русофилска, защото това беше действителността. Затова именно Д-р Даневата политика беше едничката реална политика. Той беше прав като казваше, че с Русия България не трябва да води друга политика освен тази на откритите карти. Защото, наистина, какво можеш да направиш, когато във всеки критически момент народът ще те зареже и ще си отиде към Русия? В критическия момент народът-стихия ще ти помете и цар, и министри и ще отиде там, гдето сърцето му го тегли. И като е така, като си фактически вързан, за да си сигурен трябва да действаш открито, праволинейно.

Либералната или националната политика у нас беше политика на идеалното, на как трябва да бъде, но не на действителното. Беше у нас естествено да се стремим към свобода на действие, но ние нямахме тази свобода, защото връзката съществуваше, връзката на зависимост, на обезателство. И русофилска, и националистическа политика почиваха на закони в човешката природа – признателността и стремлението към

свобода, но когато първата се основаваше върху реалността, другата беше политиката на бъдещето, на времето, когато няма да има вече зависимост. Ето защо те се сблъскаха и бореха докато не се изпълни волята на закона – пълната свобода.

И тази свобода най-после възтържествува. България се изплати на Русия за стореното ѝ благоденствие. Сега тя е наистина свободна. Ней ѝ отлекна от товара. Тя чак сега е в състояние да води самостоятелна политика; чак сега тя може да отива вред, без да минава през Петербург; чак сега се тя отърва от опека; чак сега за първи път е свободна политически. До вчера България беше напълно възрастна; днес тя е възмъжала, мъж, който може сам да ръководи своите дела.

Със своето поведение Русия откъсна сърцето на народа ни. Народът и да не знае още природата на руското поведение през миналата Балканска война той инстинктивно го чувства, па и полека-лека ще го узнае. И когато по този начин сърцето му не е с Русия неговите водители са вече свободни да водят каквато намерят за добре политика, т. е. те са свободни вече да водят отсега нататък политика чисто национална, на който и да било фронт. Свободни от задължения спрямо Русия, ние днес сме вече равни ней, и можем да отидем или с нея, или против нея, не по омраза или величие, а по-спокойно разбиране на своите интереси.

Ставайки свободни от духовното ни робство под Русия, това не значи, че ние трябва да почнем да я мразим и да бъдем винаги против нея. Защо ще бъдем против нея, защо ще я мразим? Тя беше права в своите претенции спрямо нас, защото ни беше дала свобода. И ние трябваше да знаем, че тоя дълг трябва да се плати. И добре че го платихме със спечеленото, а не със самия си капитал. Ние приличаме на търговец, който със заетите хиляда лева спечелва още хиляда или повече, и като дава спечелените срещу дълга си, остава му капитала. Който не може да спечели, ще трябва да плати дълга си с капитала и остава без нищо. Да благодарим на Провидението, че в тази война, благодарение усилената ни работа през изтеклите тридесет и пет години, можехме да спечелим тъкмо толкова земя, колкото на времето получихме от Русия и като го повърнахме, или тя като си го взе, ние си останахме цели. Даже може да се каже, че ние останахме с печалба: наистина даденото на Румъния културно парче е равностойно на двойно по размери, но бедно място в западна Тракия, но излизането на Средиземно море е едно неизмеримо богатство. Не бяхме ли спечелили нищо, т. е. бяхме ли разбити от Турция, Русия щеше да ни пороби като неизплатили се длъжници, тъй както беше в древния мин; който не можеше да се изплати на кредитора си ставаше негов роб. Но като имаме с какво да си платим дълга, никоя сила не можеше да даде възможност на кредитора да вземе нищо повече. Ето Русия не можа да ни види съвсем разгромени от новите ѝ протежета, което от фактите се вижда да е мислила, па и го казват някои, че решение в такава смисъл било вземано в Петербург. Не можа, защото по закона на равновесието в природата, тя трябваше да вземе само равно на даденото.

Да, ние си платихме дълга. Малко болно беше, но кое плащане на дълг е приятно, но затова пък то води подир себе си облекчение. И ние знаем, че веднъж операцията извършена, човеку е по-леко без борчове, макар и без богатства, отколкото с борчове, но при богатства. Мнозина

изпитват болка при мисълта, какво сме имали и как сме го изгубили, но те не знаят за великия закон на свободата, според който никой никому не трябва да дължи. Понеже отделният човек чувствава своето задължение за това чувствава и облекчение от изплащането, когато пък нациите не го чувстват и затова, когато дойде, е болно. Впрочем ако имаме един мъж, който да е толкова патриот, щото да забравя себе си и да живее живота на цялата нация, той ще чувствава и националната задълженост. И да не я чувстват хората от народа, един вид я чувствава Геният, Духа на нацията и той няма да престане да действа, докато не докара до изплащането.

И когато тази тежка за нас война ни доведе до изплащането на едно старо задължение, което, както видяхме постоянно ни спъваше, аз мисля, че ние можем да считаме тази война не за загуба, а за печалба. Днес, все едно, можем да кажем, ние сами сме извоювали нашата свобода. И с това можем да считаме, че заслужаваме нашето съществуване. Ето това е велико историческо значение на миналата война.

27 юли 1913 г. е истинският ден на нашата политическа свобода. Тази дата трябва да замести **19 февруари**. Родени на историческата сцена на 19 февруари 1878 г., България прекара 35 години под опекунство, но това време тя не проспа, а работи, и като се приготви в 1912–1913 години беше подложена на изпит и този изпит тя издържа великолепно. Освободена в 1878 година, физически България беше оставена с две обезателства – турския суверенитет и руското благодеяние. От първия България се освободи на **22 септември 1908** год., което плати с пари; от второто на **27 юли 1913** год., като беше подмамена и ограбена.

Дългът към Русия – това беше нашата вина и тази вина ние изплатихме с погрома. И в такъв случай, погромът не е погром. Ние не трябва да бъдем опечалени от него, а напротив зарадвани. Защото едва след него ние станаме истинска свободна нация.

VI. ТРЯБВА ЛИ ДА СЕ БОИМ ЗА БЪДЕЩЕТО?

Софроний Ников

София,
печ. Искра, 1914. 32 с.

Миналият погром създаде в нас едно положение, което кара мнозина, ако не и всички, да се боят за бъдещето на България. Преди всичко, тази боязън е естествена. Един син, който до вчера е бил под покрива на баща си и е разчитал на неговата кесия, неговата храна и дрехи, винаги изпитва малък един страх, когато за първи път се види сам, оставен без подкрепа в живота. Той още не познава своите сили, той не знае дали те могат да го поддържат. Но ще мине някое време и друго, ще опита своите сили и способности, ще се роди вяра в него, и не след много и той ще стане като другите млади хора – мъж с пълна надежда в силите си.

Родени на историческата сцена в 1878 година от Русия и били цели тридесет и пет години под нейното опекунство, когато след паметния погром се почувствувахме изоставени от нашата покровителка, па и ние изстинали към нея поради злото, което тя ни стори, ние днес сме в положението на такъв един млад човек, който за първи път стъпва в живота. И ние като него изпитваме трепета на първите свободни дни, но и ние като него ще свикнем – както толкова други нации са свикнали.

Ако се вгледаме, обаче, в мотивировката на страха, ние ще видим, че тя е несъстоятелна: били сме малка държава и затова сме били под опасност да не ни глътне някоя по-силна държава, или да не ни разделят няколко сдружени малки. Преди всичко, животът ни показва, че не само ние сме малки, но че даже между другите малки има и по-слаби от нас. И друго, историята говори, какво разкапването на една държава съвсем не зависи от размерите ѝ. Даже, факт е, че силни и грамадни империи по-късо са живели от малки държавици. В древността виждаме, че малка Гърция живя много по-дълго и много по-мирно и щастливо от грамадната Римска империя. Да не превеждаме много други примери.

Историята има своите велики и мощни закони и животът на народите е напълно подчинен тям. Те са, които издигат бърже и солидно една малка държавица, без да се обръща внимание на нейните ограничени размери; и те са, които разрушават грамадни империи въпреки размерите им. Ето тези закони трябва да знаем и когато ги приложим към нашата страна, да оценим правилно застрашени ли сме, или не, а не само да се боим напусто.

Социологията, науката за народите, сравнява един народ с един човек и казва: които закони управляват живота на отделния човек, те също управляват и живота на един цял народ. А те са три:

1. Един човек е сигурен да живее, ако той е силен да се храни, да работи при дадени условия и се поддържа сам, без да става нужда да прибягва до чужда помощ.

2. Той е така също сигурен, ако, покрай пункт 1 е наследил от родителите си и един здрав организъм и тъй няма вътрешни причини за болести и смърт, и

3. Той трябва и да не стои на пътя на по-силни от него хора, които по пътя на своя необходим живот могат и трябва да го премахнат. Необходимостта е закон.

Така също и една нация. Ако тя е силна, преди всичко, да си извоюва свободата и после да я пази при условията, в които се намира; второ, ако тя има жизнеспособен организъм и няма вътрешни причини за развала, и трето, ако тя не стои на пътя на по-силни държави, които по закона на необходимостта на своето съществуване могат да я прегазят, то тя е сигурна за своето съществуване.

Удовлетворява ли България изискванията на тези три исторически закона? Ето на това ние трябва да си отговорим и да бъдем спокойни, ако отговорите са положителни и да се боим, ако не са.

Нека разгледаме трите тези закони по ред.

1. Сами ли сме си извоювали свободата и можем ли да я пазим в условията, в които живеем.

Преди тридесет и пет години, като турски роби, ние не можахме сами да се освободим, при днешната организираност на боевете. Русия, пътьом, гонейки своята задача, ни освободи. Тридесет и пет години ние водихме подопекунски живот, но този юношески период ние не проспахме, а най-усилено работихме. Създадохме се като една организирана и дисциплинирана държава с образцова армия, администрация и финанси, което и извика висок кредит пред света, и в 1912 година бяхме извикани на екзамен, за да бъдем изпитани дали вече сме възмъжали или още сме непълновъзрастни. Изпитът си ние издържахме великолепно.

Преди всичко, както обширно доказваме в брошурата си "Историческото значение на погрома", ние се изплатихме на Русия, като на нейното спъване ние дължим ограбването ни от всички наши придобивки. И особено, когато след окончателното ни спъване, като беше приела мандата да спира противниците, а не ги спре, нито ни развърза ръцете сами да ги спрем, Русия окончателно ни пожертва, както едно време ни бе спасила, и от тогава напред тя няма вече абсолютно никакви права над нас. Д-р Данев, символът на руското право, паднал на 2. VII. – в него момент се турна точка на руското влияние и започна нашата свободна и самостоятелна политика. Короната спряла румънците до София и народът-войска спрял гърци и сърби – ето тези са новите освободители и спасители. Каквото ние днес имаме – това ние дължим само на тези два виновника на нашата свобода. Обилната кръв която проляхме, е предостатъчна за свободата ни. Все едно че тази кръв ние сме лели за нашата първоначална свобода.

И второ, нашето желязно устояване в най-критическите ни моменти е свидетелство за силата ни и да защитим свободата си. В този исторически момент ние се самозащитихме от ближните си врагове; на Румъния устояхме с ценността на нашата династия; на гърци и сърби – със силата на нашия народ. Тези сили толкова, ако не повече, ще тежат и за напред.

Не е зле, за ясност, да направим едно сравнение с нашите съседи: Сърбия беше, като нас, освободена преди много години от Русия. В 1876 година тя не можа да защити себе си от победоносна Турция и Русия втори

път я освободи с една заплашителна телеграма. В 1885 година трети път беше спасена от победоносните български войски. И четвърти път тя беше спасена на 18 юний 1913 год. от победоносните български войски, когато тези бяха спрени със заповед от правителството. Тогава Сърбия прилича на един клиент, който след като е първоначално заборчлял, на три пъти подир това е прибягвал до нови заеми, за да се подкрепи, но с всеки нов път неговото обвързване е ставало по-пълно и по-пълно, докато вече не може да се освободи от робство.

Гърция, също, някога, бе освободена от Русия. Не знаем друг път, но втори път тя беше спасена от Русия в 1897 год., когато Ехтем паша отиваше победоносно към Атина, и трети път на 18 юний 1913 год., когато победоносните български войски бяха спрени.

Румъния, и тя още не се е изплатила. Едва ли може да се вземе нейната помощ, дадена около Плевен, за отплата на Русия.

И това, което миналото лято Гърция, Сърбия, Румъния и Турция взеха от нас, без да са ни победили, те го получиха дар от Русия, която с спъването ни си взе своето някога дадено и го раздаде на своите нови протежета. На това обаче казаните четири страни нямат право. Право в международните отношения е само проливането кръв при победа, а такова нещо те нямат на своя страна.

2. Има ли България здрав и жизнеспособен организъм, следователно, гарантирана ли е от вътрешни бури и вълнения.

За да си отговорим на този въпрос ние трябва да разгледаме подробностите на нашия народен живот.

а) Ще започнем със самите хора, с отделните единици, що съставляват народа. И от самото начало ние се срещаме с едно много отраднo явление. Ето едни хора, за които може с право да се каже прогресивни. Запитвал ли се е читателят за причината на поразителната трезвост на българина? От религиозност, от порядъчност? – Не; я дайте възможност на "бай Ганя" да се напие на чужда сметка дали той ще се посрами? Тогава защо не пие? Защото пази парицата. Но защо му е тази пара? Ако бяхме разгънали гънките на мозъка у всички наши българи, били те на полето или в града, сигурно едно нещо бихме намерили у всички – мисъл, съображение и сметка за утре. Няма да намерим абсолютно ни един у нас, който по приказката "вечерта да изпуква всичко, което през деня е изчукал". Напротив и последният изпукъсан работник се носи със свои мечти и планове за по-хубаво бъдеще. Няма ни един българин, който да е доволен от настоящето; ако днес има някой и друг грош, утре мисли да ги направи повече; ако днес е хилядник, утре иска да бъде стохилядник; а с време и милионер. На тази черта ние дължим нашето настояще благосъстояние и тази черта е гаранцията, че ние занапред ще се качим още по-нагоре.

И тази черта, прогресивността, е истинската **човешка черта**, чертата, която отличава човека от животното. Само животното не мисли за утре.

На тази черта нашият народ дължи своята трезвост и разумност. Ние не сме религиозен народ, благодарение на много причини, но едно е несъмнено – ние сме народ със събудена съвест, или по-право, с една

вродена естествена разумност. Благодарение на нея у нас престъпността е крайно ограничена и моралът е добре запазен.

б) Следствие на тази черта на амбициозност, благосъстоянието на народа е високо. Поразителен е прогресът, направен през последните 20 години. Когато за тези двадесет години направихме 700 милиона заеми, бюджетът ни се повдигна от 40 на 200 милиона, армията ни се утрои, държавният механизъм крайно усложни, толкова железници, пристанища и културни съоръжения – прекият данък си остана все един и същ. Благосъстоянието на народа особено може да се оцени по повдигането цената на всичко. Когато преди двадесет години декарът нива струваше до 5-10 лева, днес той е 200 и 500 лева, когато данъкът му е все един и същ – най-много лев на декар. Благосъстоянието може да се види и от количеството капитали, влезли отвън, както и от парите, спестени у народа. При нашето освобождение милионерите у нас се преброяваха на пръстите на едната ръка, а днес със стотици са тези, които имат десетки милиони.

Това повдигане на благосъстоянието имаше това благотворно влияние, че със поскъпването работната ръка вече бяха невъзможни крупни земевладения, а напротив – усилиха се и развиха дребните земевладелци – които днес съставляват главната сила на народа ни.

в) Но народът ни, макар да е много добър, не можеше сам да достигне до това благосъстояние без една мъдра и демократична финансова политика, без един разумен кредит. А това вече се дължи на управляващите кръгове. С едно далечно сравнение можем да поясним: едни овце могат да имат чудесни зъби, да могат да пасат, но ако те нямат добър пастир, който да ги води на добро пасбище, те ще умрат от глад. Сръбският народ по природа е същия с нашия. Дайте му едно мъдро управление и вие ще го видите, че той не ще се различава много от нашия. Но нещастните дипломатически борби, както и пьянската от шовинизъм интелигенция не са дали оная сигурност и свобода, които са абсолютно необходими за преуспяването на търговията.

Човек само тогава изважда своите пари и ги слага в търговия, само тогава изважда своите сили и ги слага във вид на култура по полето, когато той е гарантиран, че те няма да пропаднат. Но тази гаранция може да даде само администрацията. А ние сме имали такава администрация. Ние сме твърде много привикнали да ругаем и се оплакваме от нашите управляващи среди, но сме били винаги несправедливи към тях. Вярно е, че те не са идеални, вярно е, че те имат своите грешки по-големи или по-малки, но нали плодът им е мир и благосъстояние? А дървото се познава по плода. Грешат тези, които искат да видят в живота идеални хора и идеални условия, както тези, които искат в гимназии да намерят образовани професори. Както гимназията е за неучени ученици, *за да станат учени*, тъй и животът е за несвършени хора, *за да станат безпогрешни*. Когато ние ще станем идеални, ние вече няма да се раждаме.

Но при този материал, с който разполагаме за държавни мъже, имаме ли ние благосъстояние, ние трябва да бъдем благодарни. И не можем се оплака. Свобода и сигурност имаме голяма в страната. Никакво ограничение за никого. Спъват ли законите у нас способния човек да се вдигне на висотата, гдето може да го заведат силите му? От

друга страна, осигуряват ли у нас законите неспособният да стои високо, заемайки местото на способния? Кой способен човек у нас не може да стане министър, първенец, милионер? И кой неспособен министерски или милионерски син не е сигурен да падне до най-ниско състояние?

Като имаме такава свобода, такива демократични закони, и такива хубави наредби да осигуряват всякакъв успех, то пита се, има ли у нас почва за недоволство и бунтове? Защо може да се бунтува нашия народ: за богатство? – то е в ръцете му, ако е способен и силен да го сграби; за свобода на действие, мисли и слово? – кой му я отказва? Бунтува се само народ робски и беден. А! Тичат из народа много словоохотливци и с обилни сълзи оплакват лошото положение на страната и ревностно апелират към бунтове и революции, но тези люде извикват у селския народ само чувство на съжаление. Народът слуша тези позиви и не може да им отговори, защото не е учен, но като не може да си сформира отговор, той не може да не чувства, че у нас няма причина за недоволство. Народът чувства, че при тази система на управление, при тези наши държавници, колкото и да не са те свършени, – при тях той е достигнал това цветущо състояние. Той не може да си представи по-бързо разбогатяване и по-добра свобода – какво може да иска повече? Викат го на бунтове? – че за какво? За ограничена свобода? За мизерия, от която не може да се отърве? Или от унижено достойнство? Нищо подобно той не вижда в своето бащино огнище.

На това обстоятелство, на тази свобода и сигурност, се дължи това небивало чудо – запазването дисциплината у народа в ужасните дни на народно нещастие от 5 до 17 юлий 1913 год. Тук се позна какво доверие има народа към своите водители, че когато дойде катастрофата, всички я отдадоха на нещастieto, на Провидението, но не и на личности, които да станат да убиват, да наказват. Ако ние в тези паметни дни не видяхме народът да се бунтува, нито го видяхме след вдигането мораториума да отказва да плаща задължения, извинявайки се с мораториума, нито го виждаме в близки до катастрофата избори да прави изстъпление, то ние можем да бъдем сигурни, че докато трае това административно-стопанствено състояние нашата страна може да бъде гарантирана от всякакви сътресения.

г) Твърде често сме слушали само да се хули и кори нашата интелигенция, но никога да се хвали. Интелигенцията в един народ са професори, учители, инженери, чиновници, офицери. Като трябва да признаем, че и те не са идеални, защото не могат да бъдат такива, при все това, не са ли дали плод велик за страната ни? Е, хубаво, коя млада страна е минавала без чужденци инструктори? – Ние минахме без такива. Нашето **училищно дело** ние дължим само на нашите домашни учители, и можем да се похвалим, че не стоим ниско в това отношение в сравнение с напредналите културно страни. Голямо количество **съоръжения, железници, пристанища, мостове** и други, ние дължим само на нашите инженери. И общото мнение е, че нашите железници са построени и много умело и много евтино. Кой повдигна **администрацията на страната** до това хубаво състояние, ако не нашите чиновници? Особено трябва да бъдат похвалени чиновниците по банките; Земеделската банка си въздигна паметник неръкотворен със старателното и успешно

повдигане на земеделците и помагането им да се отърват от ноктите на лихварите. А **офицерството**? – не започна ли да се повдига нашата армия именно откак руските офицери си отидоха и нашите "капитанчета" поеха командата? Може би само в **църковно отношение** има още да се желае; поради царстването на материализма в науката и живота, цялото общество е индиферентно към духовното, затова и трудно се намират млади възвишени сили да се посветят на това най-благородно служение на народа - свещенството. Но и то ще дойде с време. Едностранчивото самообразование на младежта ще извика един ден непременно реакция, и свещеникът ще се яви, за да възпитава.

д) Следствие общото благодарението на народа и неговата дисциплинираност, както и благодарение достойнствата на нашия офицерски корпус, **нашата армия** не страда от онази болка, от която страдат тези на нашите близки съседи – Сърбия, Гърция и Турция, именно преторианство. И в това отношение нашата страна е гарантирана от вълнения. Армията е бивала винаги главното оръдие на революциите, но нашата армия не се състои от недоволници; съставена главно от селяни – имат ли те някакви причини да са недоволни от управлението?

е) Едно велико богатство има нашия народ, което трябва да се изтъкне, оцени, възхвали и отблагодари от всички ни; това са нашите жени, **българските жени**. Статистикът и икономистът трябва да разчитат в своите сметки двойни чифтове работни ръце у нас. Нашата жена не чака само от мъжа си да бъде хранена; тя не се смята ни робиня, ни тиранка на своя мъж, а равноправен другар-брат. Ето защо нашата страна не почувства никаква криза след една продължителна близо година война. Един французин недавно казваше: "Вие сте удивителен народ; подир война хлябът ви е по-евтин, отколкото е бил преди войната". Да, това е вярно, и ние го дължим на нашата достойна жена. Тя не смята за унизително да работи на полето редом със своя мъж, и когато той е извикан да изпълни своя дълг към отечеството, гдето жената съжaliaва, че не може да помогне, тя пък с радост се залавя да извърши всичката домашна и полска работа, да види мъжът, че и тя взема участие в общото народно усилие – като приготвя храна за поддържането на борците. Казват, общ бил този отзив на всички наши жени: "Той (мъжът) само да ми се върне жив, той няма да намери в къщи нищо да му отпсува!"

ж) Като последен, но не най-малък елемент в жизнения организъм на България, аз трябва да укажа на **династията ни**. "Какво добро може да излезе от Назарет? – ето, сигурно, мисълта, която изниква у всеки читател, когато разбере за какво ще искам да пиша. А! какво може да се каже добро за нашата династия? Не е ли викнало мало и голямо против всякакъв монархизъм и не се ли учи в училища и университети, че идеалното управление е републиката? Много може да се каже по тези въпроси, и не малко специално по нашата царска династия, но аз запазвам тази обширна материя за специална брошура – "Виновността на царя в погрома". Тук обаче само отчасти ще загатна, че ако благосъстоянието на народа стана в неговото царуване, и ако това ние отдадохме главно на самия народ, после на управляващата среда, която осигуряваше свободата и водеше финансовата политика, съществено необходими за търговията, то, естествено, би било нелогично да не се отдаде поне една

малка част от тази заслуга и на цар Фердинанда. В една конституционна държава държавният глава е постоянния елемент в управлението. Когато правителства се менят и, разбира се, малко-много не може управителната машина да не страда от това, постоянният елемент е, който задържа, крепи, регулира. Нима нему не се пада част от заслугата на управлението? Ние в специалната брошура ще видим, че не малка е тази част и че много и всеотдайни са заслугите на цар Фердинанда за България, но говорейки за здравите елементи, които съставляват нашия народен организъм, ние не можем да не поменем за нашия амбициозен цар. Ние хулим тази негова амбиция. Но тази черта не я ли констатирахме като отличителна черта на всички нас, българи? И като я похвалихме у народа, защо да я покорим у царя? И при това, не е ли амбицията, която различава човека от животното, която е главното украшение на човека? Само животното като се нахрани днес за утре не мисли. А човекът, колкото по-надалеч в бъдещето рови със своята мисъл, толкова по-велик бива. Мъдрецът отива дори да се рови да намери какво има и след гроба.

Между многото заслуги на цар Фердинанда стои и тази, гдето той полага големи старания да остави подир си един добре приготвен наследник, тъй че държавната машина да не пострада ни най-малко от смяната на ръководителя.

Това всичко са елементи на здравина в нашия организъм. До тогава, до когато те съществуват, ние можем да бъдем спокойни за нашето отечество. Бури и революции вътре са невъзможни, докато трае това състояние. Значи и в това отношение ние сме гарантирани да живеем дълго и мирно като отделна нация.

Няма да сторим зло и тук **да направим едно сравнение с нашите близки съседи.** Нека да кажем даже за **Русия**, която е най-голямата империя на света. Макар тя да е тъй обширна, едва ли обаче има страна по-слаба и, следователно, повече да трепери за своето съществуване. Много и много от жизнените елементи на България Русия не притежава. И следствие на това тази обширна империя се намира винаги върху вулканическа почва, гдето всеки път може да избухне революция. Много са чуждите нации и елементи в Русия, които не са доволни от руските порядки, и само дебнат случая да се вдигнат. Ето това е, което твърде много спъва грамадната империя.

Румъния е едничката страна, гдето робството още не е премахнато. Огромната маса е лишена от всички удобства и тъне в мизерия и невежество. Тя не е учена да чете, за да не чете вестници, за да узнава как стоят работите в другите страни и да се бунтува. Следствие на това и Румъния не може да има добра армия. Изпит и онеправдан роб не може да състави една силна армия. Румъния вънкашно изглежда на цивилизована държава, полирана е наглед, но вътре е изгнила и бунтовете през 1907 година винаги могат да се повдигнат – особено сега, след като румънското правителство има несретата да доведе своите тъмни маси да видят на дело това, което старателно се криеше от тях – благоденствието на селяните у другите държави. Тя има един крал, който в 40 години управление нищо не е направил за народа си, и една интелигенция, която почти с нищо не се е

една държава трябва да има. И там преторианството има пълен простор. И там финансите граничат почти с фалимент.

Виждаме, следователно, колко жизнен организъм имаме ние, и следователно не от там можем да се надяваме за идването на злото.

Сега да минем към *третия закон*.

3. Стои ли България на пътя на някоя по-голяма от себе си държава, която по необходимостта на своето развитие или съществуване трябва да я глътне.

Нуждата на народа в една държава е закон.

Но не прищевките на короната или на някаква преторианствующа армия. Една идеална дипломация трябва да има това предвид. Великият Гладстон казваше, че този дипломат е велик, който разбира и пази реалните интереси на съседните държави, както и тези на своята. Защото за Провидението, или за Историята, реалност в една държава не е ни династията, ни името, ни расата, а само едно – благоденствието и прогреса на народната маса. До ушите на Историята не стига нищо освен благодарностите, или оплакванията на народа, и ако е първото, тази държава е гарантирана в своето съществуване, ако ли второто – нищо не може да я запази. Защото земята, и всичко що става по нея, имат само едно назначение – да служат като училище, в която хората идват за да се учат и прогресират. Това е смисълът на живота и земята. Затваря се едно училище, което не може вече да изпълнява своето назначение. Разделянето човечеството на раси и народи – да се борят, конкурират – не е за нищо друго освен пак за прогрес.

Тъй схваната философията на Историята, стига само да се схване вярно нуждата на един народ, човек може безпогрешно да съди, като какво ще бъде поведението на тази държава в бъдещето.

Преди две столетия **Англия** започва да се задушава от голямо нарастване на населението, вследствие индустриалното развитие, и за нея се явяваше абсолютна необходимост да има колонии, за да си разреши населението – и Провидението поведе Англия и тя си откри и заякчи добри колонии. По пътя на колонизирането Англия беше последвана от Франция и Германия и преди две години и от Италия.

В **Италия** населението ставаше голямо; хората гладуват от теснотата, грамадна емиграция в Америка започна да плаши страната. През Средиземното море имаше една пустиня, която можеше да стане рай, ако не беше в ръцете на една неспособна да управлява държава – и тази нужда заведе Италия в Триполитания.

Сега, за нас се казва, че ние сме били на кръстопътя на сблъскването на интересите на две грамадни империи – Русия и Австрия. И това е което особено плаши нашите хора. Но преди да се установим върху реалността на тази опасност, нека разгледаме, дали тези нужди на тези две империи не са въображаеми. Защото повтарям, че нужда на една държава е това, което трябва на народа, а не е една прищявка на короната или други фактори.

Да вземем по-напред **Русия**. Има ли тя нужда да владее Балканите? Русия от колонии няма нужда. Тя има такива обширни полета, че би могла да храни и десеторно по-голямо население. Тя има абсолютна нужда, обаче от *свободен изход на Средиземното море през Дарданелите*. Но за да има такъв ход тя трябва да владее Балканите, за да пази проливите, ще кажат. Ако е само да пази водния път, то от западна страна ней стига да владее само до Мидия-Енос. Па и това днес не ще ѝ се позволи да владее. До 1871 година, т.е., до създаването на Германската империя и прокопаването на Суецкия канал, Русия можеше да вземе и владее Дарданелите, но оттогава напред тя среща там два страшни противника. Тези две най-силни по сухо и море империи няма да позволят на Русия да се настани на пътя на Германия за нейния пазар – Мала-Азия и на прага на Суецкия канал – пътя на Англия за житницата ѝ, Индия. Но руският народ все пак има нужда от изход на всемирния пазар. Това не е прищявка на един велик Петър, а е абсолютна нужда на простата народна маса. Защото огромна Русия има нужда от едно пристанище, което не замръзва зимно време. Едничките ѝ две – Владивосток и Петербург, зимно време замръзват. Но пътят на Русия за Дарданелите сега е през Берлин и Лондон – път много труден, почти непроходим. В Балканската война на Русия се поднасяше наготово свободен ход през Дарданелите, но тя отхвърли тази своя голяма и многожелаема придобивка. Ако не беше сдържала нашия ход до Цариград, в един наложителен общоевропейски конгрес България щеше да бъде върната назад, но и на Турция нямаше да бъде позволено да се настани изново на Босфорските брегове. Сигурно нямаше да се позволи на Русия да се вклини отгоре, ни на друга държава да се вклини отдолу, и проходът щеше да се наложи свободен. Русия на този конгрес щеше да тегне с две големи тежести – едната, морална, че нейн, славянски съюз е взел Цариград, и другата, физическата – неизтощената сила на нейните милиони щикове. Русия не може да вземе урок от 1878 година. Тя победи тогава, но беше изтощена, и в Берлин се яви слаба да може да тегне. И ако един ден тя пак успее да вземе Цариград тя ще има същото лошо условие – изтощеността.

Но нашата задача не е да съжаляваме Русия, освен ако не е само да отбележим, че тя като съсипваше България заради Дарданелите, тя ги изгуби за дълго време. Тъй е то, когато тя беше благословила Балканската война с умисъл България да бъде разгромена, царят ѝ пропъден и политически подчинена, че когато стана обратното, Русия беше изненадана, и в изненадата не съобрази да поддържа България до Царирад и Галиполи, което беше в полза на нейната вековна политика.

Тъй че ние днес не сме под опасност да бъдем направени Задунайска губерния – едно нещастие, защото то би било регрес за нас, които в масата си сме по-културни от Русия. Ние днес сме пазени от Англия и Германия.

Нашата опасност днес е по-скоро от страна на **Германия**. Когато тя използва играта на Русия с една глупава работа за нея – кому да даде Македония, на Сърбия или България – игра, която накара руската дипломатия да забрави временно своята мирова политика – и заедно с Англия разделиха в сфери на влияние Турция, тъй че днес България се

намира между самата империя (Германия) и новия ѝ пазар, Багдатския велиат – то днес ние сме на пътя на Германия и с нея трябва да отидем доброволно, ако не искаме да ни унищожи. В това отношение тя много лесно може да постигне целта си с помощта на нейните Румъния и Турция. Но у нас има достатъчно ум да не се изпречваме срещу мощната тевтонска държава, па и ако ли бъдем глътнати, това няма да бъде регрес за нас – ще влезем в по-културна държава.

Залъгалката на Русия на Балканите през миналата година доведе грамадно за нея нещастие, но едно велико щастие – споразумение между Англия и Германия по спорните им въпроси в Азия. Тъй че днес Русия наистина среща двете най-велики сили по пътя си на юг. Русия се стремеше за два изхода за своята търговия – Персийския залив и Дарданелите. По първия Германия и Англия се съгласиха да го пазят, както и по вторите. Даваме по-долу един цитат от в. Мир (бр. 4131) за да се види как стои този важен въпрос, защото това наистина се много докосва до нас. Германия и Англия съгласени, ние се намираме в тяхното мощно съседство, и сега политиката ни трябва да бъде с тих, а не с Русия, която е далеч отхвърлена от нашата страна.

“От Цариград съобщават на “Daily Telegraph”, че вече е потвърден със султанско ираде Англо-турският договор. Преговорите за този договор се водят отдавна и паралелно с преговорите изобщо за ликвидиране положението на Балканския въпрос. Както е известно, всички велики сили се възползуваха от разгромяването на турците, и си взеха своя дял от плячката. Това стори, разбира се, и Англия.

Англо-турският договор е сбор от няколко конвенции, които са сключени при едно разбиране по въпросите не само между Англия и Турция, а и между Англия и Германия. Това е един вид тройно съглашение от извънредно голямо значение. С него се решава въпроса за главните съобщения между Европа и Азия. Според този договор Англия се съгласява Германия да построи Багдатската железница чак до Басора на морето. В замяна на тая отстъпка, тя добива правото, да назначи двама администратори-англичани в Управителния съвет на Багдатската железница. Освен това ней се предоставят повечето места в администрацията, която ще се грижи за плаването по реките Тигър, Ефрат и Шат-ел-Араб. Портата признава също тъй протектората на Англия върху Кoweit, който постоянно ще се разширява. Заедно с това тая концесия на Англия в съдружие с Германия се отпускат и твърде важни концесии за петролей. Плаването по реките ще се даде на една компания, в която 30 на сто ще има участие Англия, 25 на сто Турция и 25 на сто Германия. В същност компанията ще бъде англо-германска.

Най-голямото значение на този договор се състои в това, че се туря едно солидно начало за премахване на всички спорове и недоразумения между Англия и Германия. А когато тия две държави дойдат до едно споразумение, цялото положение на Близкия изток може сериозно да се измени. Французите са много недоволни, че те са изключени от участие в тия съглашения, от които зависи цялата Трансазиатска проблема”.

От страна на **Австрия** ние не се намираме в опасност. Наистина, Австрия има нужда от колонии, но тя няма войска, за да си намери такива. За нея, следователно, се явява абсолютна нужда да има Балканите за свой пазар и особено да има свободен изход на Солунското пристанище. Това е нужда на народната маса, която, както видяхме, през нашата война толкова много гладува, нямайки где да изнесе своята стока и тъй да живее. Австрия умира, ако ѝ се затвори пътя на юг. И докато тя е империя, тя няма да стои мирна, докато не си осигури пътя надолу към Солун. Ето защо Балканският съюз беше един гроб за Австрия, и защо тя направи всички усилия да го развали. Но не трябваше Сърбия да прави и най-малкото, за да пропадне тази нейна опора против Австрия; едничката нейна опора (България) против тъжнението на северната мощна съседка днес е разсърдена и тя вече ще помага на Австрия, а не да ѝ пречи при унищожаването на Сърбия.

Австрия засега има нужда от западния Балкански полуостров, от Вардар нататък. Днес вече тя за стремлението си няма преграда, и това ще бъде свършен факт, щом като Русия се закачи негде. А Русия лесно може да се закачи от трите големи опасности, които постоянно висят над главата ѝ – вътрешната революция, жълтата опасност и Германия. Предвид на това, човек може да се почуди на лудешката постъпка на Сърбия да обере, разсърди и опълчи против себе си България, ако, разбира се, поведението ѝ не е било заповядано от Русия, която, сигурно я е уверявала, че и ще ограбят България и пак ще я принудят да остане в съюза, да служи на руските интереси, и да пази Сърбия от Австрия. С това свое поведение днес Сърбия се постави между три чука – покрай австрийския, и българския и албанския. Тя няма голяма надежда и в Русия, защото днес тази империя е твърде много отдалечена. Между нея и Сърбия, днес стои покрай България, и Германия.

Но когато Австрия ще стане господарка на половината Балкански полуостров, тогава пък ще заплашва нашето съществуване. Преди всичко това ще изиска много време, докато тя заеме и изпълни тези нови места със свои хора и стока. В това време, силно прогресираща България сама ще достигне това също цветущо състояние и Австрия, като не ще вижда в България една нова колония да си пласира стоките, не ще иска да я присъединява към своята и без това доста разноцветна империя.

Да, ние сме сигурни от Австрия и Русия, а така също и от Германия, ако само бъдем благоразумни да не ѝ пречим. Остават сега само близките наши съседи. Едва ли обаче трябва да се боим от тях; напротив те трябва по-скоро да се боят от нас.

Румънският народ, масата, има абсолютна нужда от свобода от робството и от просвета. Тази нужда е закон, и този закон трябва да се реализира. Ако с вътрешни реформи Румъния не даде това, което историята иска, щото всички народи да го имат – благоденствието и просветата – то Румъния ще трябва да падне под друга държава, която би могла да даде горните работи. Румъния не може да бъде експансивна държава; тя няма войска; тя може само да използва условията, за да краде. Да, но и на това му идва края. Нали е тя заплашвана от вътрешни бури? – Тя винаги трябва сега да се бои от обидената България, да не използва като нея момента. Тя този път няма да има за съседка мирната

благородна България от 1907 година, през време на миналата селска революция.

Предвид политиката на Австрия ние не само не трябва да се боим от Сърбия, но даже да се готвим да я видим, даже без нашата помощ, унищожена или унижена. Гърция? – тя е по-скоро за оплакване отколкото за боязън.

Не само ние нямаме причини да се боим от Румъния, Сърбия и Гърция, защото те са немощни вътрешно (втория закон), а и има Велики Сили, които според политиката си трябва да пазят България, но ние трябва да помним, че тези три държавици ни са длъжни. Те, без да ни победят, ограбиха ни в Букурещ. В тяхната съвест не може да не стои на видно място това тяхно престъпление; както и не може да се изличи от ничие българско сърце чувството на отмъщение към грабителите. И когато историята ще ни сведе до разправии – нещо неизбежно – у българите това чувство ще бъде сила, когато у тяхното съзнание – слабост. Една историческа истина е, че войните за отмъщение са били винаги сполучливи; виновните народи, напротив, винаги са били нещастни в борбата си. Отмъщението прави една война най-вече популярна. В една разправия с тези три наши съседни не ще бъде трудно на нашите държавници да популяризират войната и възпламенят борците. От друга страна, в съзнанието на нашите противници ще има убивающия духа елемент – гузността на съвестта.

Като говорим за – трябва ли да се боим за бъдещето, ние не трябва да пропуснем да кажем нещо за всеобщата война, която постоянно заплашва Европа. Ако Балканският съюз беше запазен, понеже той беше и руски съюз, ние щяхме да бъдем вкарани във всеобщия бой. Днес, обаче, ние сме сигурни да не вземем участие. Разбира се, тази война ще извика у нас само мобилизиране и стоене на щрек, освен ако не ни се падне да използваме нещо. Румъния иска да играе велика роля и сега не иска да отива с никоя от великите сили. Тогава, като се сблъска Русия и Австрия, те ще се срещнат на румънските полета, и естествено, Румъния ще бъде омаломощена, за да може да ни пречи да си вземем откраднатото през 1913 г.

Австрия, преди да започне голямата война, ще иска да си осигури гърба от към страна на Сърбия. Ние ще бъдем безумни да не използваме нейното желание, което трябва да бъде и наше желание. Наистина, няма място на Балканския полуостров за Сърбия и България. Имаше, ако Сърбия останеше честна на дадената си дума на съюз с нас на братство и приятелство. Но сега не, и хиляди пъти не. В сърбите не само няма най-елементарното чувство на обикновения човек на благородство и човештина, но от шовинистическо пиянство е лишена даже от здравия разсъдък да види, че ограбвайки България тя си копаеше гроб. Предвид на това, развалянето на Балканския съюз е едно спасително дело за България. Останеше ли този съюз, той щеше най-напред да съсипе Австрия икономически, а в случай на всеобща война, понеже той щеше да бъде леви фланг на Русия, и за политическото унищожаване на хабсбургската империя, Австрия умряла – Сърбия ще се обедини. А станели тя 12 милиона, тя ще ни присъедини към себе си, като една провинция. Защото, ако сега, малка Сърбия има нужда от море, то колко повече ще има тогава, когато стане четири пъти по-голяма? Ето защо днес всяка мисъл за подновяване на

съюза е мисъл за гроб на България. Докато Австрия е цяла и България е жива. Ние видяхме каква надежда можем да имаме върху славянство, братство, християнство и подобни принципи! Тези бяха уловки едно време за нас, но ние, сигурно, вече поумняхме.

В случай на всеобща война и Италия ще иска най-напред да си осигури гърба от страна на Гърция. И ней ние можем да спомогнем, ако не с друго, то поне да респектираме Гърция, да стои мирна.

Не малко важно е и нравствената страна на състоянието, в което ни остави погрома – ние бяхме обидени, изиграни в него. Следствие на болката чие не можем да се отдадем на веселие и безгрижие. Напротив, всички сме стегнати от нещастията и предвид опасността работим и ще работим, за да се приготвим хубаво. При това, ние не сме взели много нови земи, за да видим трудност да ги уредим и в скоро време да ги почувствуваме като неразделна част от нашия организъм. Уреждането няма да извика големи харчове, тъй както ще извика в Сърбия и Гърция, които се увеличиха чувствително – първата с 53% и втората с 91% от старите им територии. На тези две лесно разбогатени страни днес ще трябва големи харчове за поддържане двойна войска, и полиция, и чиновничество, учителство и пр., и естествено не ще им останат средства за приготвление на всеобщата война.

При всичките добри страни на нашата българска действителност, едно само беше зло, и от него ние се освободихме в Балканската война; това бе русофилството, т.е., причината на тази любов и привързаност към Русия – доброто, което ни направиха, като ни освободиха едно време. То беше велико добро, и народът ни беше наистина благороден, като признателността си към Освободителката беше възвел на култ, но лошото беше това, че Русия злоупотребяваше с признателността ни и си игра с нея в тази война, за да ни доведе до погром. До войната ние водехме, и трябваше да водим, руска политика, но това ни съсипа. Сега обидени и окрадени от придобивките ни от Русия, народът истина към нея и днес няма вече оная привързаност, която правеше русофилската политика у нас реална политика. Сега вече ние ще водим политика наша, политика на спокойно разбрани интереси, а не на чувства. Ние вече няма да ходим на руски кокили, а на наши собствени крака, но солидни крака. Това отрезвление на нашата политика е велика придобивка, а заедно с развалянето на Балканския съюз и особено с това, че Македония, нашият идеал, е днес полуосвободена (трудно беше да се освободи от една империя, а лесно е вече да се освободи от две слаби страни) – са придобивки, които заслужават всички велики жертви, които дадохме.

Като свършвам вече изложението си, с което искам да покажа, че ние удовлетворяваме в условията, в които се намираме историческите закони, за да можем да бъдем спокойни за нашето бъдеще, не ще бъде зле **да изтъкна един крупен недостатък у нас**, недостатък от чисто морално естество, за да се поправим полека-лека. Той е – **ние много обичаме да хулим, да не харесваме нашето, да го намираме за ниско, даже лошо**. Нима сърби и румънци намират толкова много хубости в своите страни, за да са просто пияни от любов към своето? Ами ако имаха нашата действителност, какви щяха да бъдат те?

Вярно е, че ние не сме пълно съвършенство. Па и нека се помни, че то на земята не е възможно. Но нашата действителност е много по-добра от тази на нашите съседи, пък и от много други. И ние би имали право повече, много повече, да се гордеем от нашето и много повече да го обичаме. Наистина, може да се допусне, че ние не сме доволни от това, защото вътре в себе си чувстваме идеал по-съвършен от това, що е, значи черта похвална; но като се измъчваме с постоянно неодобрение и корение, ние струваме една грешка. А! ние имаме право да обичаме и се гордеем с отечеството си, а не да се срамям от него и да го хулим! И думите на отец Паисий, казани преди 160 години и днес си остават думи със сила: **“О, неразумни народе, защо се срамуваш да се наричаш българин?”**

Много, много са народите, които ни намират в много отношения достоен народ и те не биха се срамили да се наричат на наше място българи. Впрочем, това произлиза отчасти и от нашето не добро себепознание. Всеки, който се замисли върху нашата действителност, изказана накратко под отдела на закон втори, и се убеди в нейната реалност непременно ще обикне своето отечество, и няма да му е мъчно да се нарича българин; даже ще се гордее. Да се срамят сърби, гърци и румънци, а не ние.

Не трябва да пропусна да кажа няколко думи и по една черта наша, която се намира от мнозина за осъдителна и не пропускат случай да я укорят. Това е нашата прочута **толерантност**. Преди всичко, тази черта затова е вродена у нас, защото ние наистина не сме чисти славяни – от което ние не трябва да се срамям. През нашите Балкани кои нации не са минавали и са оставяли свои потомци. Нашата кръв наистина не е чиста, но толкова по-добре. В науката е известно, че един потомък бива толкова по-жизнен, колкото по-от-далечни родители е плод. Северна Америка е едно такова голямо смешение от кръв на всички раси и нации на земята; затова е тя тъй жизнена и пълна с сили за велико бъдеще. И най-повърхностното наблюдение и сравнение с нашите братски народи славяни – руси, сърби и други, показва, че ние много се различаваме. Особено ние нямаме нищо от несдържаността и пиянството на славяните. Нашето **крайно сдържано благоразумие и пестеливост** са черти неславянски – да не говорим и за физическите черти, че и те не са славянски. Ето защо, следователно, сме ние толерантни, защото имаме кръв на много и много народи. *

Но там е величието на това обстоятелство, че само такива народи имат за напред бъдеще. Защо?

– Поради тези леки и бързи съобщения, които днес има в света, никоя нация не може да се затвори сама в своите предели, и да живее себедоволна. За да прогресираща и върви редом с другите;

– тя трябва широко да отвори вратите си за представители на чужди и по-напреднали държави, които като влизат носят и своята култура. Но като не можеш да затвориш вратата за чужденците и даже като трябва да ги отвориш широко, то трябва тези хора да се почувствуват у тебе като у себе си, да не бъдат спънати у тебе, да си живеят своя нормален живот. Е, хубаво, европейците намират тези условия у нас, у сърбите и гърците не. Две хиляди католици в София имат даже две църкви; шест хиляди такива в Белград нямат ни една. Ако днес не можеш без чужденци, то дай им да си се молят на Бога по своему – това не е в вреда на твоята държава. Религиозният човек е винаги добър гражданин.

Ние не трябва да се сърдим на тази черта; даже ние трябва да се гордеем с нея и да се надяваме на известна народна задача в бъдещето. Колкото повече отиваме напред, толкова повече народите ще се размесват. И Провидението за управлението на своите народи ще има повече нужда от народи, които имат по-широки сърца, за да обгърнат по-голямо количество хора и да ги управляват с по-голяма толерантност. И това е, което кара някои да вярват, че България е готвена от Провидението да умиротвори и управлява целия Балкански полуостров, защото само под толерантното управление на България, всички народи тук ще могат мирно и тихо да живеят.

От едно можем само да се боим – от вътрешна развала. Но засега тя е още далеч в бъдещето. За близкото бъдеще ние можем да бъдем сигурни да видим високо въздигане на България. Със своите достойнства тя има занапред да играе велика роля, и за заслугите си през Балканската война занапред да очаква наградите. Както занапред сърби, гърци и румънци имат да очакват наказание. Няма в света престъпление, което да не си получи един ден наказанието; няма и заслуга, която да не бъде един ден наградена. Това е по великия закон на равновесието, или, иначе казано, на справедливостта. Ние можем да бъдем спокойни в това отношение.

От такива народи като българския Историята има нужда, още повече в междината на едни нещастни нации като румънската, сръбската, гръцката и турската, и не само тя не дава да пропадне, но даже тя ще го въздигне за великите си задачи. Тъй че величие чака нашето отечество, а не позор, още повече подир величествения екзамен, който той издържа в 1912-1913 година. Той се показва възмъжал и героично узрял. И така, не остава освен да се гордеем с него и да го обичаме, а не да ни е срам за него и да го ненавиждаме.

Б. ЕПОПЕЯТА НА БЪЛГАРСКАТА ВОЕННА МОЩ (1912 – 1919 г.)

I. На война с войника : Епизоди и факти от военния и мирноювременния живот, с изнасяне забравени, но важни качества на народната непоктварена българска душа / **Минчо Сотиров**

1. Освободителната война (1912 – 1913 г.)
2. Европейската война (1914 – 1919 г.)

II. Епопеята на Бдинци през Великата война (1915 – 1918 г.)

1. Трети пехотен бдински полк във Великата Освободителна война (1915 – 1918 г.)
/[авт. и състав.] **Александър П. Игнатиев**
2. С Бдинци в боя през 1915 – 1918 г. :
кн. 1 – 2 / **Петър Кръстев**

III. Беседи по отечестволубие / Лазар М. Котев

I. НА ВОЙНА С ВОЙНИКА

Епизоди и факти от военния и мирновременния живот,
с изнасяне забравени, но важни качества на народната
непоктварена българска душа

Минчо Сотиров

Минчо Сотиров
Полковник зап.

1. ОСВОБОДИТЕЛНАТА ВОЙНА (1912 – 1913 г.)

Обяви се войната 1912/1913 г. – война, която бе култивирана почти 40 години, с най-системна подготовка във възпитателно и образователно отношение върху цялото битие на българина, на българската душа:

а/ духовно – с насаждение висшите граждански и военни добродетели, респективно моралния стабилитет, който осигурява 3/4 от победата;

б/ умствено – създаване обширни военни и общо образование за модерни технически действия;

в/ физическо – развиване телесното здраве и физическа структура на българина, за най-голяма износливост, при всички лишения, несподи атмосферни и др. такива, неминуемо свързани и идващи при една военна операция и

г/ материално-парично – средства, необходими за доизкарване на добър край първите три състояния при военното образование и възпитание на една душа, на един човек, държава, общество, дом, индивид, всичко бе олицетворение на едно дълбоко подсъзнание, **по закона на необходимостта и свръхсъзнание** – за наложителността от обединението на българското племе, за да заеме определеното му почетно място в общия човешки организъм, за да изпълни функцията на она орган, необходим за пречиштането на човешката кръв, стимула за дълъг живот, разумен живот, смислен живот. Тая мисия “казват” е определена свише и българското племе ще трябва да я изпълни – отменение няма, отлагане се допуска, но времената са така напреднали в пътя на своята еволюция, че можем да кажем и отлагане вече няма. Времето за международно разбиране, или както се казва, всесветско побратимяване, по пътя на взаимните отстъпки е наближило, напреднало е, да се реализира и някоя сила, откъдето и да идва тя, не ще е в състояние да парира това, така да кажем засега, международно разбирателство...

Българи! Познавайте себе си, да се смирим и заработим в пътя на взаимното разбирателство, за да разрешим възложената ни задача от Върховния Промисъл, като добри ученици на Живата Природа. Да се обикнем като братя, като чада на един баща, на един дом, на едно семейство! Това зависи напълно от нас – отвън не ще ни дойде – тая връзка е вътре в нас. Съзнайте и всички да се знаем дълбоко в душата

ни, че това взаимно разбирателство помежду ни, ще ни се наложи. Защо да не го реализираме по пътя на доброто? Защо да очакваме "тоягата"! Разумните да разрешават всичко на базата на взаимното доверие, на взаимната обич.

Българската държава, взета като индивид, в своята колективност от разнороден национален елемент и различие на религиозните вярвания, бе възплъщение на един мощен Дух, борчески и пламенен, пропит с живата вяра, че заветния му исторически идеал, от плеяда борци духовни и политически, безкористно и безвъзмездно работили в миналото, за даване условия на свободно развитие, във всеотдайна насока, за влагане творческите си дарби в производство и просвета, ще бъде реализиран. В този заветен племенен идеал бе вложена невидимата, но мощна сила, на дълбокото съзнание, че един е пътят на неговото сигурно реализиране – осъществяване висши добродетели, мъдрост, разум и знания и Любов Висша, Божествена, за общото благо, по закона на необходимостта, че благоденствието на индивида, на единичната клетка от организма, е включено в общото колективно благо. При това съзнание, всеки работеше не за себе си, а за другите и се чакаше камбанния звън, за да се оповести, че е настъпил моментът за събиране плодовете от 40 годишния добросъвестен труд и енергична дейност.

Доиде паметният **17 септември 1912 г.**, понеделник, ден на Луната, ден на поочистване, в който Височайшият Указ № 5 възгласи, възтръби, че е ударил часа за придобиване свободата на поробените братя, по историческия племенен завет. Ентузиазмът, с който се изпращаха героите храбреци, запасни войни, от техните домове - семейства и борческия дух и вроден патриотизъм и любов към Родината, с които се явяваха в своите войскове части, свидетелстваха за живата вяра, която бе израснала до непоколебимост в техните души, че наистина е дошъл часа за събиране плодовете от народните усилия, от тяхната дейност, за даване свобода и на обкованите още във вериги части, органи, от българското общо тяло, общ български организъм. Чакаше се момента за тръгване, за събиране тия плодове и влагането им, присъединяването им към тоя разпокъсан от "злата орисница" на Берлинския конгрес организъм.

Хубав октомврийски ден, 8 число, понеделник. Въпреки периодичното оросяване с благодатен дъжд през целия ден, 10-та Погранична дружина, взета в непосредствено подчинение на Главната Квартира и в състав 1 260 пушки (формирана от кадъра на мирновременната тогавашна **10-та Погранична рота** /от двата сухопътни взвода 82 човека, а морските два взвода останаха към Бургаския укрепен пункт/ развита до тоя състав – 1 260 пушки бердани, попълнени до две роти с опълченци от I и II призови от околията Бургаска, Анхиалска, Айтоска и засилен съставът ѝ с две роти опълченци от Троянската опълченска дружина), продължаваше до тоя ден да охранява пограничния участък – пограничната линия от с. Урумкьой /пограничния пост Канли-дере/ Бургаско до Черноморския бряг – пограничния пост "Атлиман" при с. Кюприя. Към дружината бе предаден и доброволческият отряд на г. Михаил Герджиков, в състав 152 пушки, носени от млади доброволци, почти всички интелигентни, а повече студенти.

Чуващите се от два дни топовни гърмежи към Свиленград, възпламеняваха старческите сърца на опълченците I и II призови и при

обиколката на 6 и 7 взвод от командира на дружината по пограничната линия, запитваха го тия мили наши "чичовци", които той наричаше "мили деца и момчета", защото наистина в своята живост и пъргавост и игривост, те бяха станали такива, и казваха: "Господин капитан, ние така ли ще стоим тука, като страхливци, само да вардим "линията"? Някои от опълченците знаели, че са имали назначение да пазят железопътната линия и останаха изненадани, като се видяха доведени на погранична линия и все търсиха да узнаят где е железопътната линия, която щели да охраняват/

... Ееее, там на запад се чуват далечни гърмежи топовни, ако тук не вярват на нашите бердани, то ние ще отидем там, гдето се бият. Как ще се върнем по домовете ни, какво ще разправяме на синове, внуци, жени, бабички, като ни питат, какво нещо е войната и колко противници сме уловили! Ще ни е срам да се върнем в къщи! Разрешете ни поне да си поиграем с "комшиите ни" на среща, да си хванем някой "роб"!

... Отговаряше им дружинния: Всичко ще бъде по вашето желание, а то е и желание на началството ни и на народа ни, който 40 години се е готвил за днешния ден. А пък като ви се ще роб отсега, хванете някоя "чалма"!

Възрадавани от това разрешение, като по телефон се разнесе по пограничната охрана и до вечерта на 6 число и сутринта на 7 октомврий се зачуваха где по-редки, где по-чести пушечни гърмежи срещу пограничните турски постове и турски селища. Ехото на бердановските гърмежи разтърсваше цялата околност и даваше вид на топовен гърмеж! Тая изненадата, тая стрелба, застави турските погранични части и пограничното им население да "офейкат" и по този начин очистиха граничната линия и нашите "момчета и чичовци" веднага се разположиха на "квартири" в заетите турски постови помещения, както биха го направили в собствените си домове, защото досега, две седмици вече, те бяха наистина пак на "квартири", но под покривите на Странджанските дъбове и екипирани с по една селска аба-ямурлук, с торба домашна през рамо за хляб и патроните до хляба и въоръжени с пука берданова /"адам-бойлия" както турците ги наричаха/ и на главата капкак – руно, а тук-там се съзираше войнишка стара фуражка, до колкото ги имаше такива в ротния склад и обути всички със селски цървули. Продукти се подвозваха със селски кола от войсковите, от етапните магазини в Бургас – разстояние 35 километра. Обоза на дружината се състоеше от мирновременните дългоухи добичета на граничната рота и реквизираните такива от крайграничните села, неодобрени за редовните мобилизирани войкови части. При все това всички бяха весели, радостни, че били щастливи и те в живота си сега, ако и на стари години, да вземат участие в Освободителната война. В някои погранични турски постове намериха хляб бял да се пече във фурните им и тогава радостта им още по-голяма бе и с насмешка си казваха: "Добри хорица са тия турци, брей ... доброто ви мислят ... хляба си с добро като ни го дават, така и държавата си ще ни дадат с добро, но ние ще си вземем само нашето, чуждо не искаме, само до Цариград повече не им искаме... Аслъ, който е владял Цариград, не е прокопсал!" ... Така си брътвеха тия "момчета"... А на върха "Босна", бяха устроили една засада и причакали тихо, безшумно турските войници, като отиват по нужда, / зер, знае българина, че към нужника все ще излезе някоя "чалма" и то без

пушка и така ще пипнат "феса"/ и наистина, устроения смел капан, даде своя лов – доведоха един "комшия", от когото се събраха много ценни сведения и се потвърди, че наистина, те имали нареждане, да се готви да напуснат пограничните си постове, вследствие на което се бе влял един необикновен страх у турската погранична стража. А и самите им офицери, с които бяха граниçarите ни в най-добри отношения, не се вясваха вече по пограничната линия, въпреки поканата им за среща!... И наистина, на 7 октомврий вечерта, турската гранична стража неусетно напуснаха граничната линия и охраната ѝ.

8 октомврий, хубав, приятен есенен ден, топъл... жажда за път вече обхваща целия състав на дружината и началници, и подчинени – особено като долетяваха сведения за успеха на нашите, на българите, пред Свиленград. Дружината бе в непосредствено подчинение, както се каза по-горе, на Главната квартира, настанена вече в Стара Загора. Заповед за преминаване границата от дружината не бе още получена, но сърцата туптят - връзка трябва да се държи с противника, а той вече е "офейкал" от своите постове и трябва сега да се догонва! Но нали сме хора на инициативата, все трябва да се предприеме "нещо" на "своя глава"... Юнаците си бърбореха: "Войната ще се свърши, а ние не сме още турчин "видели", срам голям ще бъде за нас!". За да се избавят чичовците от това мъчително положение, даде се заповед от командира на дружината за настъпление през границата за във вътрешността на турската империя и наистина, едва разбрали не доразбрали, прочели не допрочели тая заповед, екна "Ура" по всички гранични села и пунктове – върхове с командующе положение, които досега не бяха още завладени от дружината и се намериха "дирите" на отстъпилият турски аскер и избягалото турско население. Срещата с българите от край граничните села с ротите от дружината, която на описание не се подава, бе най-сърдечна, задушевна, братска. Само който е преживял една среща между двама родни братя, от които единият е бил свободен, а другият в затвор и сега вече и той свободен, може да чувствава излиянието на любовта между две души, едната настъпающа войска, а другата местно еднородно население, срещнали се след първото съобщение, че и двамата са вече свободни за да заживеят под един покрив, да заживеят един нов живот, който им носи свободна творческа дейност. Мръкна се. Настаниха се и 4-те роти от дружината на квартира в завзетите вече български села, и то се постави най-сериозна охрана пред тях – близка и далечна.

Предстоящият на утрешния ден поход, не смушаваше "момчетата". Чуваха се близки и далечни песни, българска мелодия във всяка почти къща на селата. Гайди, кавали, свирки оглушаваха нощния мрак и изпращаха заедно със своите свирачи и техните слушатели и играчи топла молитва, радушна благодарност към Бога на Свободата, за излятата му милост и над този поробен до сега български кът. Късно през нощта затихна всичко, само гласа на бухалите и воя на чакалите оставаха да се чуват във нощната тишина. Тихото шумолене на горските листа хармонираха на римуваните мелодични сладкопойни песни на нощните "народни обитатели" на горите; самодивите, самовилите, русалките край ручеите и водите на Странджанските долини...

Небето е чисто ясно. С трептящи звезди е покрит небесният свод. Ранобудният в дома си българин и тук при бойната обстановка си е все същият "ран петел", готов за нова дейност за през деня. Няма нужда от казармената "утринна заря", не се нуждае работливият българин от тръбен глас за да го разбудят от тежък сън – той е буден вече, умил се е и току гледаш из дворовете покрай някои плетове, или на полянки, по единично или по групи се събрали "чичовци" и си правят сутринната молитва, изказват своята благодарност към Баща си Творец – за дадената им през нощта охрана и призовават Неговата закрила за през деня, както върху тях така и върху домовете им. Слънцето е още далеч зад хоризонта. Само далечните едва доловими зари показват, че ще имаме добро слънце през деня. **Българинът знае закона и го изпълнява: "Който иска да бъде здрав, слънцето в леглото да не го заварва."** Така и старите църковници и служители Божии, при изгрева на слънцето са възгласили "Благословено Царство ... Благословен Бог Господ Наш ... Благословено Царство на Бога Триединния." Каква дълбока мистика се крие тук в душата на българина, каква ненарушима връзка с неумолимите, наглед тайнствени закони на Живата Природа! Заради спазването на тия закони именно от хората е имало изобилие във всичко. А сега?

Чиста храна трябва за душата, изобилие ще даде земята когато се прилагат на дело законите на живата природа, от която сме произлезли и която е неумолима в своите искания, а щедра в своите давания...

Слънчевите зари предизвестиха за настъпването на един хубав тих есенен ден. Радостта на "момчетата" бе голяма, че след дъждовните дни 7 и 8 октомври ще могат да се просушат в пътя си към Малко Търново, а там ще се отдаде хвала Богу на силната помощ, която ни се даде и ще се дава и ще могат да поздравят дружинният си с рождения му ден, защото по рано, с обява на войната той им бе казал, че на 9 октомври, рожденият му ден, дружината ще бъде в Малко Търново на братска среща с Малкотърновското братско и патриотично българско население...

9 октомври, вторник, ден Марсов – ден на борба, за воюване, за премахване всички пречки, за успех в живота.

От пунктовете, вчера заети от четирите роти на дружината, предстоеше усилен марш, за да не се даде възможност на противника да отстъпва безнаказано или пък да спира и се укрепява, а трябваше да се преследва енергично и безспирно. За това и се налагаше непременно да се заеме Малко Търново и предстоящите му висоти - преход от 25 до 40 км. за разните роти. Късовременното макар общуване с опълченците, доброто ни веч опознание, даваше непоколебима вяра на к-ря на дружината, че и днес въпреки умората на напредналите по възраст "чичовци", те ще проявят "момчешка" упоритост и енергия и дружината до вечерта докато е светло, със залаза на слънце, ще заеме своя обекти ще си осигури спокойствието с необходимите мерки за охрана. Така и стана.

Началникът вярва в своите подчинени, разчита на тяхното послушание и активност, а и подчинените вярват в уелите и разумните заповеди на своя началник, че като им дава работа - поръчения от какъвто и да било характер, той взел съответните мерки за тяхното сигурно изпълнение, пред лицето на противника. Взаимното доверие, почиващо на бащинските грижи и синовната обич и готовност за работа, осигуряват успеха във

всяко едно предприятие и импулсират изпълнителите на неговото точно и навременно изпълнение.

Насочените 4 роти в три колони от по рота всяка една и едната рота в дружинна поддръжка, бяха вече заели до 4 1/2 часа вечерта, без бой гр. Малко Търново в предлежащите му висоти; а доброволческия отряд на Мих. Герджиков, движещ се покрай Черноморския бряг и близката околност, в свързка със съседната нему 2-ра Погранична рота, поручик Василев Бенедикт, заемаше последователно градовете Василико, Ахтопол и близките турски села, от които населението бе избягало заедно с "храбрия турски аскер", след като бе опитало силата на българското оръжие при с. Потурнак, гр. Василико. Зер, не лесно "дума се дава". "Сербезлика" при мирната обстановка се трансформира в страх при бойна обстановка. Философът мъдрец казва: "Звяра господар, а влечугът – подчинен!"

... Нито едното бъдете, нито другото, а хора с достойнство, с характер, с честолюбие и себеуважение, но не болезнено – пазете чисти и святи тия качества и в другите хора, защото и те са подобни вам мислещи същества.

Бойният поход на чичовците бе наистина "момчешки". Нито пълноводните реки и потоци на Странджа, нито планинските върхове на Странджанските пресечени неравности и гребени, нито дивните гори на поетичната и идилична Странджа, можеха да замедлят стремителния марш на опълченците-чичовци към техния обект. На връх след връх, на гребен след гребен, като соколи летци, а не като пешеходци, се изкачваха чичовците, оглеждайки, претърсваха, както някой ловец за своя дивеч и веднага изпращаха своите най-верни, точни и добросъвестни донесения: "Противника избягал, никъде не се вижда, връзка със съседните патрули имаме." Ротните командири са в недоумение – как можа да очисти противника своята територия и то така вихрено, че и следите му да се губят, когато вчера заран му ядохме топлия хляб от граничните фурни по постове и в с. Гьок-Тепе! Дали не се е спрял някъде и дали не ще ни изненада! Нека по бавно вървим и не попаднем в засада... Обаче, когато човек има очи, които "виждат" далеко и през пространството и виждат самата действителност – реалност, боязливите мисли и донесения се пренебрегват. Те може само смут да донесат и боязън да внесат в душата на отговорния началник. И тогава?

... Трябва да се остави Истината да говори и се потвърждава дадената вече заповед: "Смело, безспирно напред. Търсете връзка с противника, с устрема си страх му създайте и обекта на всяка цена да се достигне преди мръкване. Турци няма в близост пред нас!" Тия ободрителни слова, енергичността и смелостта на действащите ротни командири, 1-ва и 2-ра роти, които бяха флангови, даваха вярата на началника водач, че успеха на днешното предприятие е осигурен...

Часът е 4 след пладне. Лявото странично прикритие и от после авангардна рота, е пред М. Търново, посрещната братски от местното чисто българско население, с доказана патриотичност, преминава града и заема предлежащите висоти. В 4 1/2 часа централните 3-та и 4-та роти Севлиевци и Ловченци, а след тях и десният страничен отряд от 1-ва рота, са пред М. Търново. Ако и не в задачата ми, споменуваме тия скъпи минути, за да се види, как в мили моменти, се вдълбочава българската

душа от Свободна България и потърсва вливане с душата на досегашния роб българин, за да му отнеме натрупалата се скръб от несигурен живот, имот, чест и да внесе в него широта и свобода с бъдни светли дни за творческа продуктивна интензивна дейност... Свобода, свобода, свобода!

Българинът има душа обширна като вселената, творчески дарби са вложени в него и затова той се бори за широки граници, за да пласира набралата се кондензирана енергия, в полезно производство. Не му ли се даде тая свобода, той ще я пласира в друга насока, в разрушителност. Гората, балкана, кръчмата, хазартните и др. заведения, му дават условия за такава дейност.

Малкотърновци очакваха да намерят тая търсена от векове свобода. Въстанието през 1903 г. доказва това. Получиха ли я от 1912 г. насам? Дадоха ли им се условия да развият своите творчески дарби и да ги вложат в продуктивна дейност и всестранно производство според местните условия! Дадоха ли им се съобщения модерни или даже и обикновени, в продължение на 15 вече години свободен живот и то при най-изгодни и богати природни богатства!...

Душата на народа иска работа. Умът е светъл и трезв, сърцето е чисто кристално, духът е бодър, пламенен... Общественици и народни водачи, възпитатели и просветители, духовници и политици, използвайте тия неоценими психични и умствени качества на българина, за общото благоденствие на страната. Подобни качества само в българина има – самоотвержен, смел и решителен, и готов към всички жертви. Гордейте се, че сте водачи на подобен Богоизбран народ и носещ своето благословение за светло бъдеще!... Щадете тия качества като зеницата на очите си, не допускайте покварата им, не ги петнете, за да не му докарвате лишни страдания, които наистина ще го повдигнат повече с придобитите от тях опитности, но и загуби ще му донесат и замедляват неговия прогрес...

Срещата бе неопишуема. И наистина, може ли да се отдаде на перото онова, което душата чувства! Може ли висшето да се подложи на перото на низшето! Може ли да се даде описание на Бога!... Не, всичко това може само да се чувства. И наистина, израза на тия братски чувства се вижда само, а устата мълчи. Наизлезлите граждани, или по-ясно, излезлият град да среща своите освободители, се хвърля върху шиите на всеки попаднал напред им воин, войник, подофицер или офицер, пешак или конник, целуваха се, сълзи се ронеха, плачеха, но нищо не говореха..., само хълцане се чуваше и откъслечни думи на братска любов... Отминават първите редове, същите любвеизлияния и по отношение на следните редици... с китки окичваха гърди, шапки, калпаци, пушки где око зърне и ръката китка слага, но ни дума не се чува при всички тия моменти! Душата като говори, езикът немее... Така достигнахме в центъра на града... След проверката и донесенията, че градът е чист и околността е очистена от противника, взеха се мерки за разположението на дружината на квартири и докато стане това разпределение, отслужи се благодарствен молебен за даруваната свобода на града и околията...

Може ли да се опише изблика на чувствата, на сърдечната радост, умственото просветление, душевната широта, духовния полет на тоя момент... Невъзможно е. Всичко това обаче личеше по израза на лицата на всички присъстващи... Един поглед само бе достатъчен да удостовери,

че наистина тия души, граждани и селяни, от околните села, дошли с ротите от дружината, се чувстваха свободни за пръв път след повече от 500 годишно робство и в техните умове се чертаеха вече перспективи за предстоящата им свободна творческа дейност в духовно, умствено, културно, икономическо и политическо отношение. Имат ли вече тая свобода Малкотърновския край?"...

... След молебена, благодарствени и поздравителни речи следваха една след друга. Вечерта братска среща с братска вечеря между града и освободителите му, както наричаха гражданите дружината...

... О, българино, велико е твоето предназначение, почетно място ти е определено в общия човешки организъм... ти ще играеш ролята на реформатор духовен, ти ще посочиш пътя на разумния живот, ти ще пречистваш венозната кръв и ще я преобръщаш в артериална... Пази свято това си предназначение... Светли са твоите бъднини, но докато си ръководен от духът на висшите добродетели, вложени в твоето битие... Смело напред... В борбата е живота. Чист, светъл, пламенен всякога бъди.

Така настъпи нощта на 9 октомври, за да дочакаме **10 октомври**, денят на подтяганиято на дружината, защото се предчувстваше, че предстои важни задачи да се разрешават... Всичко се види "за отворените очи" няма нищо скрито покрито по повърхността на земята. И от офицера, и от войници се предугаждаше, че не е почната още войната за дружината, че още сме на полето на играчките, на полето на илюзиите. За това и днес пак си повтаряха войниците "момчета": "Брей града взехме, 40 километра минахме, турчин не видехме, избяга той! Как ще се върнем по домовете си, срамно ни е, какво ще разправяме? А бабата ратай ще иска да й заведе – помагачка ханъмка ми поръча да й отведе."

"Чичо" все за работата на земята си мечтае, та аспъ и си е материалист по ум и демократ по дух. Българинът обича своята родина и всякога е готов всички жертви да даде заради нея, достатъчно е да има смел, умен и безкористен водач в пътя на самоотричането за общото благо.

От вчера към всяка рота се бяха прилепили по десетки селяни от разните села, през които са минавали ротите, дойдоха в Малко Търново, явиха се в щаба на дружината и пожелаха да вземат докрай участие с дружината, като влязат в нейните редове. Бе потребно оръжие. Поиска се такова от Бургас, коменданта на града и веднага се изпрати, и раздаде на доброволците-селяни и граждани от Малко Търново. Кое ги караше да желаят тъй настойчиво да искат да влязат в състава на дружината?... Една бе причината, един бе стимула на тяхната готовност към борба с риск да изложат своят живот – Любовта им към родната земя и да се запази спечелената вече придобивка - свободата на родния край.

... Всичко върви като на шега. То не е война! Шегите между "момчетата-чичовци" се нижат една след друга. Дружината е в и около с. Паспалово, родното огнище на войводата Георги Кондилов, южно от Малко Търново. Часа е 9 1/2 след пладне. Песни войнишки и народни, придружени с гайди и кавали, около накладени огньове, съвместно с населението нарушаваха нощната тишина и развеселяваха народната душа с начеващия свободен живот. Седенки имаше. Царевници се трошаха. Смехове и закачки с провиквания призоваваха всяко същество към съзнанието за необходимост от благодарствен апел към Всемогъщия,

за "начеващия изгрев на слънцето", на ново настъпилото време за нов живот...

... Конник един, измокрен, запъхтян и той и коня му, преуморени от дълъг безспирен път, за да изпълни даденото му поръчение, пристига от Созопол; най-близката до дружината телеграфо-пощенска станция в България – разстояние повече от 80 километра!... Зер, дирекцията на пощите и телеграфите се постара през 1911/1912 година да даде само подвижен материал – чашки и тел, и с помощта на местното гранично население в труд, работа и средства и готови станционни помещения, щяха да се построят телефонни и телеграфни линии до самата гранична линия и до всички гранични села!... Но простимо е за тях, защото канцеларските висши вождове толкова предвидливост имат, па и ще трябва да се работи!... А пък, най-лесното е да се даде отговор, какъвто и бе именно получен: "Ако на военните им трябва телеграф и телефон, нека си строят!"... Като че ли тия военни и местното гранично население не са еднакво правни граждани в тая страна?...

Подава се пакет от пристигналия конник, отваря го и чете к-ра:

"Стара Загора. Главна квартира. 11.10.1912 г. 1 часа и 30 минути преди пладне. № 464. През /вие/ Созопол за командира на 10 Погранична дружина М. Търново" и следва:

Веднага продължете настъплението от М. Търново за Бунар Хисар; Ако успеете на 12 октомврий да заемете последния пункт, ще извършите велико дело. Напред с кръста и оръжието

Подп. началник щаба на
действующата армия."

Казва в себе си командира на дружината: еее, момчета-чичовци, сега вече ще имате ратай с чалма и помагачка ханъмка на бабичките ви, както си мечтаехте!... Предстоеше сериозна работа...усилен поход... разстояние 48 километра по картата, което трябваше да се измине до 4 1/2 часа след пладне за да може привечер, преди стъмняване, да се заеме града Бунар Хисар и се поставят необходимите охранителни елементи... Знаеше се при това, че днес **11 октомврий** нашите победоносни войски почиват при Лозенград /по сведения се знаеше, че им била дадена 2 или 3 дневна почивка/. С отворена карта пред очи, разсъждаваше си командирът на дружината, за да се даде горната категорична заповед има две възможни положения – едното е, че трябва да се осигури спокойна почивка на Лозенградските ни войски, от поврати на противника, след погрома му до Лозенград и че трябва да се държи връзка с него и следи за пътищата на отстъплението му и другото е, че сведенията за противника са оскъдни и дружината ще трябва да играе ролята на рекогносцировъчен отряд... Във всеки случай, трябва дружината да се готви за сериозна операция. Разпоредено бе да се постави веднага в "казаните" месо за приготвянето "порции" за утрешния ден, а супата, топлатата чорбица, да се изяде преди тръгването на път и до 3 часа сутринта на 12 октомврий храната да бъде готова. Било в селските бакъри, било в съдовете и казаните от най-разнообразен вид и големина, на домакиния обоз на дружината, импровизиран стъкмен в М. Търново от оставените в турските казарми готварски съдове, приготвянето на храната започна...

Свикани бяха от командира на дружината находящите се в селото ротни командири, пратено бе и съобщение до групата отряд на подпоручик Аянов Д, който бе около с. Дерекьой, Лозенградско /като част от отряда на Мих. Герджиков/, съобщение се прати също и до самия началник на доброволческия отряд М. Герджиков, находящ се на Черноморския бряг към Ахтопол, за да държат ненарушима връзка с дружината на 12 октомврий, по посока към Бунар Хисар. Ротните командири също получиха съответните заповеди... Взаимното доверие наново се показва в изказа на лицата на близките помощници, ротни командири, които без да говорят, мислите им се четяха: "Всичко ще бъде изпълнено и задачата на Главната квартира ще бъде разрешена успешно!" Вярa непоколебима царуваше и в началници, и подчинени, защото те бяха вече спечелили взаимната си обич, вяpност и преданост едни към други. Моралният стабилитет бе на здрава основа, а това твърдеше, че 3/4 от успеха предварително е осигурен.

Постепенно нощната тишина зацарува, всичко се бе прибрало в своите покои, само началниците офицери будоваха и проучваха "нещо"... бдяха над картата, за да се опознаят с характера на силно гористата високостеблена и силно пресечена местност, с много горски пътища, минаващи и събиращи се пред с. Сазера, на върха на платото, за да се спуснат тия пътища към селата Куру дере, Аврен, Скопо и др. за към Бунар Хисар...

С. Сазера!... Ето едно име, от което тръпки побиват всеки българин, като чуе само името му. Населено с турци, кръвожадни до неописуемост. Цялото местно околнo по-близко и по-далечно население е треперело от тия турци зверове. Цялото българско околнo население е било ратай на това село. "Жива душа" както се казва, не е смеела да влезе в района на землището на с. Сазера... то е играла ролята на "Черен арап" в хайдут Сидер... Ето защо налагаше се да се вземат най-строги мерки за охрана, защото се знаеше още, че цялото това турско население е въоръжено с маузерови пушки и изобилно количество патрони. А то отстояше само на 8-10 километра от с. Паспалово, гдето бе дружината. Трябваше да се мине само по един коларски, малко нещо пообработен път. Другото бе пътеки из гората. Расчета на командира на дружината бе: Нощен марш със сигурни водачи от с. Паспалово и да се достигне до с. Сазера рано на сутринта до зори, като турците, по тяхната психика, още спят и то, ако не са напуснали селото си от страх и доброволно. Сведенията бяха, че тия турци не ще да се отстъпят без бой, даже имали и усилени окопи за отбрана... Към 1 часа полунощ се прибраха ротните командири за отпочиване. Командирът на дружината провери приготвянето на храната и написа потребните заповеди за утрешната дейност на всяко поделение от дружината. Часът бе 1 в полунощ, или 1 часа сутринта на **12 октомврий**, петък, ден на Венера, ден на Любовта, ден на жертвата, и затова от дружината се искаше една велика жертва в името на кръста – емблема на страданията и в името на оръжието – емблема на силата, на Духът... Настъпи нов период на размишление върху получената заповед от Главната квартира... Тихата спокойна нощ дава условия за подобни размишления и вземане на подобни решения... Какви сведения можеше да има Главната квартира, за да дава такава заповед на дружината? Спирката бе върху две възможни обстановки:

1. Нашите бойни части след тридневните упорити боеве 7-10 октомврий са на почивка в Лозенград и нямайки точни сведения за противника, изпраща се дружината като странично флангово прикритие, за да не бъдат изненадани, или най-малко обезпокоявани почиващите наши войски и да се държи заедно с това и връзка с отстъпващия поразен противник.

2. Почивка е дадена на нашите действащи части при Лозенград. Противникът с пресни сили или с ободрени войски се опитва да си възвърне заграбената територия и до една окончателно проверена обстановка и пълна ориентировка на Главната квартира за правдоподобни заповеди за бедните операции, дружината "се хвърля" напред към Бунар Хисар, за да стане преграда между своите почиващи части от една страна към запад и проявяващия се или готвещия се за нови действия противник от друга страна, от към изток и в такъв случай дружината трябва да е готова да приеме една най-сериозна среща с противника и го задържи, докато се подтегнат, настъпят и поемат новите операции отпочиналите и наши бойни единици.

Така си е размишлявал командирът на дружината и най-последно възгласи: "Утрешният ден ще разреши и уясни всичко. С нами Бог! Христос и Мохамед воюват – два принципа се борят и победата ще бъде на страната на Светлината, на Свободата, на Правдата, на Истината, на доброто!

В 4 часа сутринта предстоеше началото на марша. Разбудени в 3 часа чичовците се посмутиха нещо, защо така рано се будят, какво ли е станало?... Появата на началниците офицери и тяхното весело изражение, внесе успокоение, видимо поне, в подчинените им, но те запитваха: "Господин поручик, какво има? – Дружинният ще каже, отговаряха ротните командири и всички ще чуем и видим."... Появата на дружинния командир изостри любознателността на юнаците му. Изправили те уши, чакат да чуят слова..., а те бяха тъй къси!... Братски станаха поздравленията между началници и подчинени... След отговора: "Здравие желаем Господин капитан!" ушите пак се изостриха и очите опулени, чакаха нещо... Така е, юнака чака да види, какво важно поръчение ще му се даде и как славно да го изпълни... Обръща се командирът на дружината към своите герои и им казва: "Момчета и юнаци, по заповед на Главната квартира, на която знаем, че сме право подчинени, предстои ни днес един усилен поход, за доброто на българското племе и за сигурността на нашата непобедима армия, която е в и около Лозенград, в тоя момент. Вярвам в нашите сили, ако и старци наглед, вярвам във вашата безгранична любов към народа ни, за когото дадохте вече доказателства, че го любите и че сте готови към всички жертви за неговото общо благо. Ние ще изпълним тая възложена ни задача, за славата на българското племе. Да живее..." Ура, ура, ура! процепи нощната тъмнота и призова ранната зора да бъде водач и указател в пътя на беззаветно преданите на своя род военни съжителни...

С две странични прикрития и преден отряд, дружината потегли на път, изпратена от наизлезлите селяни и селянки, млади и стари, с благопожелания: "На добър път, на добър час, братя, Бог е с вас." Всяка група и отряд от дружината бяха придружени с най-добрите водачи-познавачи на местността - доблестни водачи от местните селяни...

Маршът усилено продължаваше, докато към 7 1/2 часа сутринта, предните охранителни елементи бяха посрещнати с пушечен огън от башибозук, останал из гората, за да даде възможност на избягалото от вечерта население от с. Сазера, да се изтегли към шосето Бунар Хисар – Виза и за към Чаталджа!... Със стремително ура и смело напред се излезе извън гората на върха и се зае селото Сазера, в което бе останала само една стара болна глуха ханъмка..., 25 празни сандъци от маузерови пушки и десетки сандъци от патрони за тях, свидетелстваха за въоръжението на това население... Безспирно, без почивка и отдиш се продължаваше марша по нататък към с. Куру-дере, което се зае в 2 часа след пладне. А до тоя час?... Дружината форсираше похода си. Никакви почивки, нямаше възможност да се правят. От 4 часа сутринта тръгване, едва в 8 часа можа да се даде първата почивка, след заемаването на с. Сазера и втората – в 2 часа след пладне, след заемаването на с. Куру-дере..., 10 часа вече непрекъснат поход от напредналите във възрастта "момчета" – опълченци, натоварени със своите селски торби, пълни с хляб, бойно снаряжение, съвсем непригодени за такъв дълъг поход, а приспособени, кой как могъл, от торби през рамо, на торби – ранцева форма. Изминати повече от 36 километра път, планинска и със силно пресечен характер местност, без видима умора или оплакване от страна на износилите войни. Трябваше обаче да се поощрява тая износливост и да се използва безропотното понасяне несгодите на дългия поход. Налагаха се, прочее, жертви и разум от страна на началстващите лица... Началниците офицери вървяха, без изключение, пеш между своите подчинени, движейки на разни места между редовете им, като водеха ободрителни разговори с чичовците. Всички яздитни коне бяха на разположението на уморените и безсилни войници. Постепенно се сменяваха ездачите – поне за малко, за да възобновят силите си... Обръща се дружинният към един до него находящ се опълченец: "Как си, момчето ми, бай Иване?"... Зер, той е на 46 години и повече, а дружинният едва на 37 години... "Е, добре съм, г-н капитан, малко краката треперят, но бабичката е крива, все мене караше да й нося дърва, вода, че била "кедерлия", а дядото й бил здрав, но сега да дойде да ме види, на кой "хал" съм дошъл, та и в къщи не ще ме пусне да припаря!"... Общ смях от околната група, дочули тоя интимен разговор и ето че почват закачките към бай Ивана, че като не държели вече краката му, всред пътя ще остане и къде ще отиде из тая непозната местност, из тоя непознат "мемлехет", кой ще му даде подслон, като негоден вече за работа!... Обаче, бай Иван почувствува момчешка младост, подскочи 3-5 крачки напред и нагоре и казва: "Дееее, бабичко, ела да видиш твоя Иванчо каква младост в душата му гори и пак дръвца ще ти носи, и с прясна водица ще те пои, а ти пък "кайвенце" на баджата ще му правиш и за младини ще си "хоратиме"!... Наново смях и обща закачка за младенческа възраст, която сили възобновява, свежест дава и освежава, елексир влива, огън вътрешен се разпалва, духът ободрява и туку глас се чуе: "Хайде, хайде момчета, че офейкаха турските гаджали тююю брей..., опашката им не видяхме... и смях, че все ще ни даде Господ късмет, за да хванем дъното на шалварите им!"... Обажда се дружинният: "Ееее, момчета "рахат отур", опашката им не виждаме, но лицата им ще видим, а след лицето и "опашката" им ще хванем!" ... Чуват се гласове: "Момчета, чувате

ли какво казва дружинния... на барут взе да мирише вече..., аз усещам това. Хитро говори дружинният, но и аз съм хитър да го разбера"... и пак смях се разнесе, че на страхливите миришело на барут, а на храбрите, на юнаците миришело само на горска шума... нов смях, че такива горски юнаци знаят само да ядат агне на хайдушки кебап, на шиш печени, но работа не вършат, а чуят ли "шумка да шумне" и духте да ги няма."... А трети се обажда: "А бе, братя ние и барут ще миришем, и в огън дай Боже да влезем, агнета на кебап ще ядем и слава на България ще дадем! ...така ме е майка учила, така ми е баща разправял, така ме е даскал на школото натъкмявал..., проклето е вече от Бога турско гаджалско царство и то ще си отива, а мястото му от българското ще се заеме"... и недосвършил още своите патристични насърчителни слова, ура безспирно еква и на километри се разнася из околната местност... "урра" от гърлата на 1260 пушки бедани, "фидан бойлии", ехо басисто и тенористо, какъвто е гласа на пушката "берданкалар" както я наричаха чичовците и в тях имаха вяра, защото тях са били обучавани през време на службата им, а неслужилите запасни опълченци казват: Пък ние само в къщи се обучавахме дърва да носим, та и сега ще се въртим само около казаните!... нов смях, че позициите от казаните ще "хвъркнат", защото бай Стоян не бил служил, но бил майстор да "обръсва" порциите от казаните...

Още по-напред друга една група от около 1/2 рота, заобиколили гайдата и тя надува ли се надува и издава скоклива мелодия на българско хоро, а пред гайдата някой чичо, облекчен от другарите си, играе ръченица, и редом с него други попотропват с пълния си товар, за да покажат как били играли хоро на сватбата си като младоженци..., а другари шегобийци подмятат: "А бе, аркадаш, ако така си играл на сватбата си, както сега ни показваш, сигурно булката ти ще да те е изпъдила вечерта от "одаята" и креслив смях с повикване: "бре, бре, бреее!...процели въздуха, за да окуражат бившия младоженец, а сега опълченец.

Още по-напред трета група обградили овчарска свирка и слушат мелодичния ѝ глас, на стара народна песен, когато майка оплаква своя син "хайдутин" и го наставя юнак да бъде, на бедни, сираци и вдовици и да помага, на тиранин турчин да не прощава, на чорбаджии ортак да не става, че те всички са, майко, изедници, те баща ти изядоха и много сълзи сирашки проляха!... На Бога вяра имай, Правдата въдворявай, Истината изявявай, иначе проклет бъди, сине... и не ще се наречеш мой син!... юнак, верен бъди и китка цвете всякога ще имаш от твоята Стояна..., китка ран босилек .. Издебва дружинният тая група незабелязан за никого, тихо безшумно и веднага извива се висок глас: "Турци сред нас, готови бъдете...", но свирка не спира, радостта сияе по лицата им, мисълта високо и далеко е отправена и отговаря чичо: "А вие ли сте г-н капитан, да заповядат турците, ние сме готови, сега бързаме на врага да стигнем до града, а ако искат и с тях ще се разправяме!"... Ни сянка от смущение. Поздравява ги дружинният за мъжеството им и спокойствието им и изказва благопожелание, да имат същите добродетели и качества и в най-тежките моменти на нашата бъдеще дейност... та даже в боевете, ако бихме имали такива! Отговор последва веднага: "... Такъв късмет, г-н капитан, да се пооцапаме в противникова кръвчица, хайде от твои уста в Божи уши!" Продължаваше се марша... Спираме пред с. Куру-дере.

Селяни, селянки бяха наизлезли за среща и кой каквото имал и успял да вземе, носи на ръце, за подарък на освободителя си български войник... С мощно "урра" дружината поздрави селото – селяните и "здрасти, здрасти братушки...", добре дошли, добре дошли, турците избягаха вчера, снощи..." се чуваха гласове в разни групи, образували се от селяни и войници. Почивка бе дадена. Наизвадиха се порциите месо от торбите-раници, сирене донесоха от селото и други хранителни продукти "царски обяд" се правеше... Вино пожелаха да донесат..., благодари им дружинния и пожела да не донасят за сега, защото път ни предстоеше, работа сериозна ни очакваше... "Е, както кажете господине!" отговаряха. До Бунар Хисар има още 14-16 километра, а вече навлизаме и в зоната на пътя на отстъплението на противника и вероятно е да влезем в контакт с неговите тилни охранителни части..., както и стана, ако и в слаб размер, а вероятно бе и да се е спрял неприятеля на някоя тилна позиция, защото той не бе ни най-малко обезпокояван от българското победоносно оръжие, респективно кавалерията, бе оставен свободно да се движи или отстъпва, както си иска и на където си иска... "Где е нашата кавалерия?" ме питаха чичовците. Те знаеха с две думи - разбития противник се преследва от кавалерия, за да не му се даде възможност да се окоптва, нито се спира и да се доунищожи, или най-малко да се обезвреди окончателно. Обаче тук нищо подобно не видя дружината. Наистина селяните от Куру-дере ни казаха, че вчера около 10 часа сутринта минали 300 души турски аскер от г. Самоков през селото им за към Лозенград, но като дошли до с. Скопо върнали се към Бунар Хисар. Часа бил 11 преди обяд. След тях били видели български конници по единично и по двама, движещи се към с. Аврен и по на изток, но за малко било това, защото и те се върнали пак към Лозенград... Ясно бе за дружината, че връзката за сега, с противника е нарушена. Такава не съществува. Всичките ни войници си почиват в Лозенград и празнуват славните си победи, а какво може да стане в тия моменти от единен опреснен противник енергичен противник?

Дружинният събра всички млади граничари - кадри на дружината, 82 човека и техните началници долни чинове и се обръща с тях с думите: "Деца на майка България, готови ли сте да продължите, вие младите граничари, пътя си, без да сте отпочинали и без да се яли... ще вървите и ще ядете до 4 1/2 часа, значи за 2 1/2 часа само, да изминете пътя до Бунар Хисар и да заемете тоя град, а най-малко, непременно да заемете висотите над града, преди да се е мръкнало и да рекогносцирате и съберете сведения за противника: где е, накъде той е отстъпил и кога и в какъв ред и порядък е бил в отстъплението си..." Готови бяха тия верни и предани дълга си мирновременни граничари, опитани през едногодишната им мирновременна служба по границата... Пожелаха и опълченци да отидат с тях и всичко 105 души, под обща команда, облекчени и само с пушка и патрони и хляб в ръка, продължиха пътя си през с. Аврен за Бунар Хисар... Облекчи се и цялата дружина: раници, ямурлуци, освен пушката и патроните, всичко се натовари на 15 кола селски с "читове" и непосредствено следвайки дружината, тръгна се за Бунар Хисар. Часа бе 3 след пладне.

Тръгналите преди 1/2 час млади граничари се изгубиха пред погледа на дружината. Чуваше се престрелка към с. Аврен... Имали среща с един

турски разезд, но го прогонили обратно към изток, отгдето е идвал... Донесение се получи и логично заключение се направи: или турските части настъпват с пресни сили откъм изток, или отстъпилите вчера са се спрели и се укрепяват на линията – висотите Сергин или Урум-бей – Соуджак, Виза!... Във всеки случай противник има в близост до нас... Какъв обаче бе тоя противник, от отстъпилите или пресни сили, това бе абсолютно необходимо да се установи до най-голяма точност и вярност. А кой ще ни съдейства в тая насока? С какви средства за целта разполагаше дружината?... Беднотия във всяко отношение... Трябваше да се разчита само на безкористната душа и готовност за жертва от страна, най-първо на верните и предани и изпитани млади граничари и усилен с опълченци и с водачи от местното население, които в тоя момент трябваше да бъдат вече по Бунар Хисарските висоти, и да се надяваме още на българската интелигенция от близките до нас български села, най-вече учителите, които са вземали участие във въстанието 1903 година и по-сетне в подържане и развиване духът на българското население!

Така размишлявайки, встъпвайки във все по-сериозни и по-сериозни моменти за една бойна обстановка, марша продължаваше безспирно и усилено преди мръкване да се заеме Бунар Хисар... Един дух на сериозност вече обхващаше всички и всеки поотделно си даваше усилия да изпълни днешната задача, а за нощес и утре "Бог пак ще промисли", но Той вече е промислил, клишето за утрешната дейност на дружината бе готово, но не бе още само отпечатано, за да можеха всички да знаят какво ни предстоеше да действа утрешния ден. Тия що имаха "отворени духовните си очи" виждаха това клише преди отпечатването му и преди излизането на открит показ!

В 7 часа след пладне дружината бе вече заела гр. Бунар Хисар и растави охраната си, като се разположи на позиция на висотата 192.4, срещу един евентуален източен или югоизточен противник. А висотата източно от града на около 2 километра, срещу "текето" се зае от полуразрушена наблюдателна отбранителна заставка. Почна се окопаване, укрепяване на позицията, с каквото можеше. Носим инструмент нямаше. От града се взема колкото може да събере в късото разполагаемо време и возимите в дружината за домакински нужди... Изпратиха се и патрули към всички посоки във форма на ваяр до с. Урумбегли и Инджекьой, защото от тях разчиташе да се събират най-точни данни за противника...

Всички без изключение подчинени и началници вложиха максимум енергия, за да дадат за лишен път доказателства, че въпреки усиления поход от 4 часа сутринта до 8 часа вечерта, без спирки и без почивки, готови са нов дан да дадат за своята Родина, за общото благо на своето племе, като ще продължават и през нощта да работят и си осигурят успеха за утрешния ден... Депутация от града дойдоха, носиха храна за дружината и да молят дружината да се разположи на квартири в града, за да си отпочинат уморените старци и момчета – жилища свободни и определени вече, само гостите да отидат в града... Благодариха им дружинния за тая братска покана, но отказа за тая вечер, докато се уясни положението за утрешния ден и бяхме поставени в известност за местонахождението на противника и неговите намерения... Патрул от града доведе пленници – 1 офицер и 25 редници, изостанали от бягащите на 11-того турска

армия, след разбиването ѝ при Лозенград... Младите граничари, които се прибраха при ротите си докладваха, че привечер, със заемаването на Бунар Хисар, са водили престрелка с два ескадрони турци южно от Бунар Хисар, които били идвали откъм с. Колиби за Бунар Хисар, вероятно за да го заемат, но били заставени да се върнат обратно. Бунар Хисарци дадоха сведения, че отстъпващите на 11-то турски части в безпорядък, смесени с турско население от граничните и други турски села, с уплаха бягали и щом дошли до Бунар Хисар, били отклонени от шосето за Виза и им дали посока югоизточна, между Люле Бургас и Виза, за да не се явяват пред концентриращите се там пресни турски войски. Тия сведения предстоеше да се потвърдят и от други места още и вследствие се оказаха верни.

Така днешния ден биде знаменателен с издръжливостта на българския воин и готовността му да развие максимум сили, за да изпълни своя свещен дълг към Родината си...

... Използува ли се всякога разумно тая готовност на жертви от страна на българина за общото благо в пътя на творчеството само? Имат отговор нашите общественици и водачи народни!...

Хубав, от сутринта, есенен ден, **13 октомврий 1912 г.**, събота, ден на Сатурна, ден на служене Богу... Казват, било фатално число – 13-то. Що е фаталност? ... Наопаки, благодатно число е, благословено число е... Фатално е за хората на егизма, на личния интерес, на измяната, на лъжата, но на идейните хора, на хората на Светлината, на хората на Правдата, на Истината, на Любовта Божествена, това число носи щастие, радост, веселие, блаженство, победа над враговете, от каквато и естество да бъдат те видими и невидими... Така бе хубав слънчев ден до към привечер, когато дойде пороен дъжд с буря от запад...

От тъмни зори командирът на дружината заобикаля верните си войници по ротно, поздравява ги братски, разменят се по някои шеги за "избягал турчин", всички са радостни, с весело изражение на лицата, готови за нова дейност в пътя на жертвата... Ясно личеше любознателността на всеки един, за да узнае какви са досегашните сведения за противника, къде той се намира, а къде са и нашите войски... Отговорът към всички и навсякъде бе един и същ: добре сме ние, а противника отстъпва и нашите са днес вече на път за насам, към Бунар-Хисар... До заранта, сведения от никъде още не се бяха получили, очакваха се обаче от изпратените през нощта патрули...

Презнощта се виждаха прожекторни светлини към Мидия и към Иниада, което идеше да потвърди имекущите се сведения от разни източници, че противникът стоварва войски при Мидия и от тоя пункт изпраща към Виза, но силно развълнуваното море пречи за успеха на десанта... Почнаха да пристигат последователно и патрулите от дружината, сведенията от които твърдяха за близостта на концентриращия се противник.

Разузнавателните патрули към с. Урум-бегли, с писмо от Димитър Гогов и Георги Калоянов, учител в това село ни дадоха първите твърде ценни сведения за разположението на противника при Виза, главните му сили от IV или III корпус – не знаеха точно, за находящия се южно от с. Соуджак 5000 пехота с 14 оръдия, при "Беклемето" и към "Текето" други 2500 души с 4 оръдия... Тия сведения се потвърдиха и от други българи местни жители, бягащи към нас. Твърдеше се и за извършващия се десант

при Мидия, но бурното море пречело за бързото стоварване на войските и големите началстващи турски лица, били недоволни от това забавяне на десанта. Все таки, имали досега около 5000 души стоварени, а щели да бъдат около 35000 души, които стояли в параходите на котва...

Всички сведения бяха последователно все по-сериозни и по-сериозни, докато към 9 часа преди пладне се чуха първите пушечни изстрели, постепенно зачестяващи се, по посока на наблюдателно-отбранителната застава, 1/2 рота, на височината срещу "Текето", по шосето Бунар Хисар – Виза, към моста на Пурлия, източно от Бунар Хисар на около 1/2 километра. До тоя час усилено се укрепяваше позицията, заета с три роти от дружината, а четвъртата рота – 2-ра Погранична, бе останала в прикритие на обозите на дружината и се намеряваше към с. Куру-дере.

Непрекъснатите обиколки на дружинния командир по позицията на дружината, било върху кон, било пеш, а също, такива обиколки и от страна на ротните командири, даваха мъжество на войниците. Тия мили, верни и предани на Родината чада, работеха неуморно и най-добросъвестно и прилежно през цялата нощ, по укрепяването на заетата позиция, но с какво? Повече с ръце и с помощта на малкото количество инструменти, както и по-рано се каза и то взет най-вече от града Бунар-Хисар. И селяни и граждани от тоя град помагаша на "момчетата-чичовци" за по-голям успех в работата им. Като минаваше дружинния край войниците и ги поощряваше, всеки пак искаше да запита и да узнае какви новини ще им каже от най-последните донесения!? И всякога погледа им се оправяше към изток, где то изстрелите все повече и повече се зачестяваха от една страна от нашата полурота, от друга естествено, че беше противник... Дружинният командир даваше успокоителни сведения, нашите днес тръгват от Лозенград за насам, 24 километра е, за 5-6 часа могат да вземат тоя път, а турците, чухте от Бунар-Хисарци, че на 11-тогo и вчера даже, са бягали и сами видяхте техните оставени при бяството им оръдия, долу по шесто от Лозенград... И пленниците им ни казаха същото!... А гърмежите, които чувате на изток от нашата полурота на височината, где то наблюдава и охранява, с вероятно някои плячкаджии башибозук от околните села... Войниците, вярвайки на думите на дружинния командир, защото всякога им разкриваше истината по положението и предстоящата работа и сега гледаха с доверие на неговите думи и му отговаряха: "Вие знаете какво трябва да вършим, така ще ни заповядвате и вярвайте в нас, г-н капитан, ние ще сме най-послушни и точни изпълнители на вашите заповеди. Имайте вяра в нас!"... На тръгване от всяка група или от ротата, командирът им казваше: "Нещо ново и проверено в истината, ако има, ще ви се каже. **Българинът обича истината и тя трябва да му се казва за обща полза на всички ни.**" Така се обикаляха всички роти, групи, работници по укрепяването и все е било необходимо са по няколко думи да се ободрят и тогава да се отиде до друга група рота... Бяха заети най-предните два хребета на кота 192.4 – около 700 метра пред Бунар-Хисар веригите и полянката.

Стрелбата при наблюдателната – отбранителната застава се усили твърде много. Наблюдавайки с бинокъл, забелязваше се вече неприятелска верига от войници редовни, а не башибозук, както се мислеше по-рано. Тая

верига неприятелска бе насочена срещу полуротата ни на височинката към "Текето"... друга верига се насочваше към кота 192.4 – видим обект, която ние заемахме... Далечно от фланговете на тия вериги се виждаха неприятелски конници..., а вглеждайки се в двата фланга и в по-дълбокия тил на настъпващите, забелязаха се две оръдия на височината, източно от р. Пурлия, които прекосяха шосето Бунар Хисар – Виза и прикриващи се между дърветата на гората, отминаваха в северна посока и северозапад, за да бъдат насочени на кота 192.4. След тия оръдия се забелязаха съгъстени пехотни части. Зад двете вериги забелязаха се и друга съгъстена пехотна част, която излизаше от коритото на р. Пурлия, в близост до шосето на Бунар-Хисар... От всичко вече личеше, че дружината има пред себе си редовна турска войска, не разбита, но войска, която не бе водила бой досега. Тя тихо и спокойно настъпваше. Това бе отряд от трите рода оръжие. Явяваше се въпрос – що може той да представлява? Дали не са авангард на редовни сили – най-вероятно в случая. Обстановката се очертаваше вече много ясно. Сведенията от пристигащите с усилен ход патрули, придружавани всякога с местни водачи-жители от с. с. Паспалово, Куру-дере, Бунар-Хисар, Урум-Беглий и от единични лица селяни, напълно бяха идентични, сходни и вече се твърдеше категорически, че във Виза се концентрираше турски корпус, пресни войски, дошли от Мала Азия, които не знаели, че техните войски били разбити при Лозенград, а наопаки били в успех и че преминали българската граница, навлезли дълбоко в България, и те сега бързали да ги достигнат! Даже и пашата на тия войници бил във Виза. Така те казвали на местното население, а това последното даваше тия сведения на дружината, които в последствие се потвърдиха, че са верни и така, новонастъпващите турски войски, като не са срещнали своите поразени при Лозенград войски, защото последните не са били допуснати "нито един човек" да премине по шосето за Виза, а още от Бунар-Хисар им е било дадено южна насока, имали са тия пресни войски висок морален дух, крепен и с вярата, че те ще закъснеят и няма да могат да достигнат победоносните турски пълчища и те пред тях ще бъдат "Дунава и там ще си поят конете"...

Намирайки се в тая бойна обстановка, дружинният командир обиколи наново позицията със своя силен кон "Албион", направи бърза проверка на извършеното по укрепяването ѝ, придружен със своя верен всякога конен ординарец Георги Георгиев, от Сливен, момък разпален и готов на всякаква жертва, за да изпълни своя войнишки дълг... Часът е 10 1/4 преди пладне. Погледът на храбреците войници и подофицери и офицери е изпитателен и те искаха да проникнат по израза на лицето на дружинния и по говора му, какво е положението и какво е неговото намерение за бъдната дейност на дружината. Те като че искаха да узнаят има ли "нещо страшно" или не! Где са нашите?... Турците вече ги виждаме пред себе си... Нямаше какво да се мълчи повече. Дружинният се обръща навсякъде към подчинените си с думите: "Братя и момци..., днес ще имаме бой..., вие виждате вече това..., на заетата тая позиция трябва да се задържим докрай... Сигурността, спокойствието на нашите войски при Лозенград и които са на път за насам, зависи напълно от дружината, от вас! На вас, юнаци, гледат днес нашите началници от Главната квартира до последния български войник... Там са вашите синове в действащата армия... Ние не

ще посраим българското оръжие. Помнете телеграмата на царя ни: "С кръста и с оръжието за велико дело!... Бог е с нас!..." За свобода водим борба днес..." Войнишко "урра" процепи въздуха и вълни на страх за врага отпрати към него. Така обиколи цялата позиция дружинния от десния до левия фланг, от шосето до върха почти. Навсякъде насърчителните думи на дружинния бяха посрещнати с "ура" и тържествено обещание, като се окуражаваха едни други чичовците: "Чувате ли, брей, тука ще се мре, ни крачка назад, никой да не отстъпва, ние сме вече стари, изпяхме си песента, но да спасим младите, нашите момчета!..." И тия думи се изговаряха с жар, с мъст за противника, който не трябва повече да гази българска земя... В това време отбранителната застава 1/2 ротата под силния огън на близкия напор на противника отстъпваше към десния краен фланг на дружината и застана на шосето Бунар Хисар – Виза. Часът е 10 1/2 преди пладне. Първият топовен гърмеж на противника поздрави дружината. Снарядът падна на върха 192.4, без резултат. Вторият снаряд падна на същото място, тоже без резултат. И понеже на тия поздрави на противника дружината не отговаряше – берданите мълчаха, противникът се одързости и почна да обсейва последователно и разхвърлено със снаряди и трите хребета пред Бунар-Хисар... Никой обаче не му отговаряше, па и хора не се надаха, освен полуротата, която бе отстъпила по-рано. Това мълчание на дружината твърде много тревожеше противника, силно го нервираше и той почна безсистемно да разхвърля своите снаряди по разните хребети на Бунар Хисарския масив. Пехотата му тоже пасуваше. Кавалерийските разузнаватели спокойно наблюдаваха от страни. Стрелбата му от батареята се усили и ускори, стана най-възможно честа, обаче пак никакъв отговор от страна на дружината – всичко бе занемяло..., ни отговор пушечен, ни движение от страна на противника не биваше пропуснато и за всичко се държеше точна сметка и се вадеха заключения за неговите бъдещи намерения – зер, очакваше се часа на разплатата, а той неминуемо трябваше да дойде най-скоро време. Берданите чакаха своето време за действие – те като че се подиграваха с артилерията на противника – те не приемаха поздравите от оръдията му и безгрижно почиваха, а същевременно кондензираха своята енергия за важния момент, към който се приготвяваха за действие... Пълно спокойствие от страна на дружината, ние само наблюдавахме. Пехотата на противника още продължаваше да чака "артилерийската подготовка" на боя, а кавалерийските турски разезди на двата фланга на дружината тоже продължаваха още да наблюдават само и те в недоумение..., знаят, че противник има, а тоя противник нито се вижда, ни отговаря... Залегналите между канарите, в своите окопни трапчета опълченците не се помръдваха от местата си... и те чакаха "нещо", а за сега само наблюдаваха... Турската батарея "беснееше" в своя огън, но... всичко бе безрезултатно за нейните господари!...

Часът е 11 1/2 преди пладне. Дружинният командир произвеждаше рекогносцировка за окончателно установяване силите на противника, настъпающ пред дружината. В това време пристигнаха от запад по шосето от Лозенград двама кавалеристи български, от 8 конен полк уморени и отпаднали физически от дълговременно пътуване и лутане / малко и грешка се направи, че не бяха взети имената на тия двама верни

служители на родината, имената на които впоследствие потребваха, но не се намериха повече/. Приблизиха се до дружинния командир, те му докладват: "Господин капитан, има заповед за Вашата дружина, да си отидете в дивизията, но вие водите бой, какво ще стане тогава?" Подават писмена заповед и бързат да се върнат обратно, че от 24 часа не са си били ходили и полка им не ги знаят къде са, не знаели дали е била предадена носената от тях заповед, много били закъснели и още не били яли от 1 и 1/2 дни! Задържа ги дружинния командир докато прочете заповедта, а те да си отпочинат и да се нахранят, като им се даде храна изобилно. Отваря получената заповед командира на дружината и вижда, че тя произлиза от трета армия, с дата 12 октомврий сутринта, без № и се съобщава чрез нея, на дружините от 5-та и 6-та дивизии, че по пътя за Бунар-Хисар е била изпратена на 11 октомврий от 6-та дивизия една дружина, която на 12 октомврий се намирала западно от развалини Ускюп-дере. На тая дружина да се предаде заповед, да се присъедини към полка си на 13 октомврий в с. Лефедже...

От прочитането на тая заповед, ясно бе:

1. Че тая заповед не се касае за 10-а Погранична дружина, която действа самостоятелно, в право подчинение на Главната квартира.

2. Че зад дружината на разстояние до 22 километра и повече, наши войски няма, макар в какъвто и да било състав и

3. Че имало е насочени войскове части към Бунар-Хисар, обаче по непонятни причини, всички тия наши предни части и то 5-а и 6-а дивизии, са били вече насочени към Люле-Бургас, което впоследствие и се потвърждаваше от разни източници и другари от тия дивизии. Както и да е. Ясно беше вече, че Главната квартира не е имала верни или точни сведения за противника и тя трябваше да се добере по всякакъв начин до самата действителност... А това означаваше, че дружината трябваше да осветли тая тъмнота и да донесе в най-скоро време необходимото, истинското местонахождение на противника и на първо време, поне вероятните негови намерения, доколкото това би било възможно на дружината, с разполагаемите нейни средства.

Дошлите двама наши кавалеристи бяха си отпочинали вече и нахранили /един бе подофицер/ и им каза дружинния командир, че носената от тях заповед не се отнася за нашата дружина, а се търси една изгубена от дни дружина, а ние сме тук по заповед на Главната квартира от Ст. Загора. Потвърди им се още това, което те сами виждаха, че дружината ни, 10-а Погранична дружина е изолирана засега и им се възложи, гдето видят наши части, да им кажат, че от Виза настъпват пресни турски войски към Бунар-Хисар. Даде им дружинния командир и донесение № 52, адресирано до командира на най-предната българска дружина или ескадрон, със съобщение, че противник в пресни сили настъпва от Виза към Бунар-Хисар в състав досега определен полк пехота, един ескадрон и батарея. А и самите двама кавалеристи виждаха всичко за да знаят какво да докладват всяка видяна от тях българска войскава част от какъвто и да било състав, виждаха още, че дружината бе влязла в един вече сериозен бой.

Така отпочинали и нахранени тия двама конници, не знаеха как да благодарят за даденото им гостоприемство, ако и за един час само. Взеха

ръцете на дружинния командир, целуваха ги многократно, просълзени, че с възобновени сили, свои и на конете, скоро ще се върнат и направят своя верен доклад, до всяка наша войскова група и ги помолят за подкрепа и донесение все по-назад и по-назад, до по-висшите началстващи лица, до които пък трябваше да се адресира едно по-пълно и ясно донесение, за една най-вярна ориентировка.

Появата на тия двама конници като мълния се разнесе по цялата боева линия на дружината, че наши конници вече пристигат, а това значи, че и пехота има близо зад тях..., подкрепата на дружината е вече сигурна.

... Тия мили старци и момчета, не знаеха всъщност, как дружината е още изолирана и на какъв "паяджин конец" висеше живота ѝ! Че тя бе оставена сама на собствените си сили за борба с врага, но и има сили по велики, несъкрушими, невидими, които дават своето съдействие, когато то бъде потърсено за общото благо, за добро, за Свобода! Изпратените от дружината патрули назад, за свързка с нашите части, се връщаха последователно и въпреки силните им старания да влязат във връзка с наши части, до 10-12-15 километра назад, никъде не срещнали такива... На всички тия патрули дружинния заповядваше категорично "никому ни дума за това, че не сте видели наши войски, ще мълчите като"риби"... и само ще казвате, всичко е хубаво"... Войници с подобни обезпокоителни сведения се задържаха повече при дружинния командир, под предлог да си починат, а всъщност да не общуват с ротите, за да не се зароди малодушие у бойците на позицията, която трябваше да бъде запазена непременно днес, най-малко до утре заран...

Веригите на противника почнаха своето настъпление, но много внимателно, много предпазливо, а даже и боязливо. Настъпят, залегнат, наново настъпят, пак залегнат и така продължават бавно. Дружината само наблюдаваше, защото берданите не достигат още до бойните редове на противника, а това като че създаваше повече страх на противника, защо да не получи отговор на своя най-силен и даже "бесен" огън! Какъв бе тоя насрещен противник, та така безстрашно мълчеше и чакаше неговото настъпление безропотно!...

Командирът на дружината извиква при себе си конния си ординарец, ефрейтор Георги Георгиев, винаги верен и смел при изпълнението на своя дълг, при всяко възлагано му поръчение и му казва: "Георге, една много важна заповед ще ти дам да занесеш до командира на 2-а рота поручик Василев Бенедикт, готов ли си да я изпълниш?"... Последва бързия отговор на ординареца, който бе всякога бърз в своите решения и отговор: "Г-н капитан, Вие ме познавате. Съмнявате ли се в моята вярност? За Вас всичко ще сторя и сега, всичко се изпълня, и то най-добросъвестно, та каквото ще и да става!" Тия думи бяха изречени с доблест, авторитет, готовност за всяка жертва, но дадената заповед непременно да бъде изпълнена. Израза на лицето и говора вдъхваха доверие на всеки едного, че заповедта която предстоеше да се даде, 50% е вече изпълнена... Заповедта бе: "Ти вече знаеш пътя към с. Куру-дере. По тоя път ще срещнеш командира на 2-ра рота с обозите и ще му предадеш тая писмена заповед. Ще знаеш, че нея пише и се заповядва на ротния командир да остави само един взвод с обозите, а с другите си

три взвода да ускори маршрута си най-усилено и като мине през с. Аврен, да се насочи срещу десния фланг на турците и в тила им, с много широк фронт, като показва с разположението си, че много войска наша иде откъм Малко Търново. Това, че ще го прави много предпазливо и внимателно и да влезе в добра връзка с командира на 1-а рота поручик Табаков, който е на крайния ляв фланг - позицията на дружината." Разбрано и полетя юнак Георги като вихър по права посока, без път, към с. Куру-дере. Минавайки край с. Аврен бил подгонен от турски разезд, обстрелван, но с добре гледания и здрав граничен кон, успява да се отдалечи, избяга и скоро намира среща по пътя си командира на ротата, предава заповедта и веднага се връща и донася подписания плик, че заповедта е предадена по принадлежност. Разправял на ротния командир, за истинското положение на дружината и противника. Командирът на ротата веднага тръгнал за да изпълни възложеното му поръчение, като му казал да доложи, че разбрал, за хода на боя на дружината, турския отряд... в 1 часа след пладне тая рота отблъсква неприятелски разезди при с. Аврен, хваща коне на убити конници и към 2¹/₂ часа се явява срещу турския десен фланг, разгъната в боен ред с твърде широк фронт, представляващ дружина и заплашва тила на противника... Тъкмо що бе пристигнала и групата от 56 души на подпоручик Аянов от доброволческия отряд на Мих. Герджиков, 2-ра рота водена от своя смел ротен командир поручик Василев с доста отдалечена от дружината /от фланговата 1-а рота/ с риск да бъде откъсната, обаче със задача, да произведе смущение в редовете на противника, много пъти по-силен от дружината, особено да смути десния му фланг, заемайки от 2 табора, които имаха стремеж да заемат кота 192.4 и по този начин като обхванат новия фланг на дружината, да я отхвърлят към низината, полето долу, по шосето и имат по този начин открит път си за Лозенград. В този стремеж на турците, те бяха се доближили на 60-80 крачки до нашия ляв фланг, а постепенно към десния фланг разстоянието ставаше все по-голямо, по причина разширението долината между двата хребета от масива. И към края, това разстояние достигаше широчина до 150-180 крачки между двете вериги, едната, турската на крайния източен хребет, който бе заела и другата от дружината, от 3-а опълченска Троянска рота, срещуположния ней западен хребет.

С напредването на 2-ра рота пор. Василев, видимо противника заемаше своето напредване. Командирът на дружината, възседнал на своя кон, веднага отиде към десния фланг на позицията и сам гласно предаваше, че нашата 2-ра рота вече обхваща десния фланг на противника, ние няма да отстъпваме ни крачка назад, а да сме готови да срещнем атаката на противника, ако той е предприел такава, или ще преминем в настъпление в контраатака... Ще очакваме и пристигането на подкрепление от към Лозенград... Умилено бе изражението на всички тия верни чада на родината ни. На места отговаряха: "Няма да отстъпим, г-н капитан, тук ще се мре, ако това е волята Божия, а на други места изслушваха дружинния командир и погледа им сам гарантираше тяхната войнишка преданост и вяност до себепожертвование. Така се завърна дружинния към левия фланг – най-опасното място на бойното разположение на дружината – там то бе критическо... На места войниците-чичовците-момчетата казваха на дружинния си: "Г-н капитан, ние и другите офицери, сме им потребни,

колко офицери сте в дружината само 5 души, и защо така се излагате на открито пред врага. Господ Ви пази, но и вий заради нас се пазете!"..

Стрелбата още повече се зачести, докато се обърна на ад от куршуми вече, маузерови и усилен артилерийска стрелба срещу нашите бердани и няколко кринкови пушки и без каквото и да било друг вид оръжие. Схващаше се, че противника вече бързаше да ускори със своята атака. Виждаха се и поддръжките му, които се приближаваха към веригите му. Оръдията едно по едно се преместваха на по-предна позиция. Една рота негова, движеща се покрай шосето и напред, дружинна поддръжка, бе много успешно обстрелвана, залпов огън на мерник 800 крачки и биде разпръсната с големи загуби и убити и ранени. Стрелбата от берданите се зачести, гдето имаше възможност да се нанасят сигурни поражения на противника – нашите храбреци пестяха патроните си за важни моменти, защото знаеха, че няма откъде да дойдат други. Постепенно стрелбата се зачестяваше все повече и повече. От нашата позиция почнаха да долитат донесения и се чуваха гласове: "Г-н поручик, г-н капитан, пушката ми се задръсти; г-н пушката ми усечка получи, и по-нарядко, особено от към левия фланг, гдето противника бе най-близо и трябваше да се отбива с огън, долитаха вече и гласове: "Патрони..., патрони..., дайте патрони!" Донесения идваха вече и в щаба на дружината от ротните командири за много повредени пушки и че бойците бездействуват поради липса на здрави пушки. На ранените веднага пушките се вземаха и даваха на здравите бойци. На всички донесения за повредени пушки, дружинния командир отговаряше: скоро ще имате маузерови пушки далнобойни, турците ще ни оставят техните си пушки..., само да има кой да ги носи. В тия тежки моменти Б. Хисарци принесоха велика заслуга, като носеха с риск на живота си патрони, гдето се оказваше нужда.

Противникът продължаваше да подтиква поддръжките си напред, а стрелбата му се учестяваше до най-възможната честа стрелба, но безсистемно разпокъсана, като че не виждаха и не гледаха накъде трябваше да стрелят. Нашите бойци тъкмо обратното всеки куршум трябваше "на място" да отиде и един противник по-малко да остане!

Втора рота все още продължаваше настъпването си срещу десния фланг на противника, а от неговите действия като че личеше, че той не я бе още сериозно забелязал, или че не даваше вид на нейното присъствие!... Наистина, неговото разположение бе твърде ниско от местонахождението на ротата, характера на местността и прикриваше от погледа на предното му разположение... Може би и разездите му късно са донесли за появата на тая рота, имаше въобще тук една неяснота за противника... До тоя момент дружината имаше вече 5 убити и 9 ранени... Положението стана много критическо. Отиваше се до една фаза на боя, гдето големия процент повредени пушки бердани бяха годни само за ръкопашен бой и за удар на щик... Бързотечни мисли като че минаваха на дружинния командир. Той като че търсеше поука за начини на действия в подобни случаи, от военната история, поука от борба за действие между две воюващи страни при подобно техническо различие във въоръжението и като че никъде не намираще подобни примери... Той бе твърде сериозен, дълбоко в себе си замислен и като че се спираше само върху единствена надежда и вяра с любов пропита, вярата му към храбростта и верността на подчинените му

войници и защитници и и наистина той имаше тая вяра, а и подчинените му имаха безпределна вяра в него, взаимното доверие съществуваше безукоризнено и неопетнено..., но с "ръце" само, може ли да се води бой?... Моралните сили, 3/4 от успеха бе на наша страна, а няхаме само 1/4 техниката... и на тия размишления като че се бе спрял командира на дружината само на тържеството на Божията сила, която би могла да се прояви като чудо... Той си размишляваше: ако загубим боя и дружината отстъпи разбита или унищожена, каква полза за него, че може би щял да остане жив!... Как би могъл да понесе позора на едно отстъпление, поражение и то да доведе може би до изненада на нашите войски западно от дружината! В такъв случай би било за предпочитане и той да падне, да даде живота си, заедно със своите подчинени щастливци, които биха изгубили живота си в тая неравна борба с противника за общото благо на Родината ни. Седнал на един висок камък в положението, "като орел на скала кацнал", дружинният се бе съсредоточил в себе си, отвреме навреме се обръща към верните си бойци с думите: "Имайте жива вяра в Бога, успехът ще бъде наш, ако и малко на брой, но сме силни"... Отправил цялото свое естество към несъкрушимите сили на върховната правда, отправил ум, сърце, воля към тях за съдействие, той, дружинният чакаше тая невидима помощ, тя идваше, но чакаше и своето време за проявление... Часът е 3 1/2 след пладне. Така вдълбочен и съсредоточен в себе си шепнеше той "нещо" – погледа му бе отправен към висините, това се виждаше от околните му войници и подчинени и като че говореше в своя вътрешен мир: "Господи Исусе Христе, Великий Учителю на Живота и Спасител на страдащите, Родоначалник на всички небесни светли сили и войнство, ще оставиш ли кръста да бъде поразен от полумесеца?"... И така стоящ неподвижно седнал върху канарата и в съзерцание, видял дружинният видение пред себе си, видимо и от някои войници от дружината, а даже и от турски войници, които впоследствие като пленници потвърдиха. Видението е било следното: "На далечина около 150 крачки пред бойната линия и под ъгъл 45 градуса нагоре, се очертава светъл огнен кръг, в средата на който се явява образа на Архангел Гавраил, държащ в дясната си ръка крехко цвете, стрък, емблема на блага вест... След малко, вдясно от него се явява св. Великомъченик Мина, държащ в дясната си ръка кръст и току веднага, между двамата и над тях се явява Св. Николай Чудотворец, държащ в двете си ръце златна корона и бавно я слага върху кръста... Дружинният изговаря силно: ПОБЕДАТА Е НАША! В тоя момент тая картина се изгуби и на същото място се явява веднага нов огнен диск и всред него се вижда образа на Господа Исуса Христа сияещ с бяла светлина, но това бе само за момент, защото образът се изгуби или по-скоро, като че се пръсна по всички посоки и от местонахождението му се спусна бяла гъста мъгла, между нашата и турската позиции във форма на веяло [ветрило], с център там, гдето бе кръга на диска, и в тоя миг войниците ни стрелци почнаха да викат гласно: "Г-н капитан, турците бягат!"... Тия гласове се зачуваха вече от много места и наистина, турците пред нас, срещу центъра ставаха от местата си и по единично отиваха назад или бежешком, или по-спокойно. Тая "мъгла" казваха ни Бунар Хисарци и те ясно са я видели. Само срещу левия ни фланг стояха твърдо на своите позиции, но доближили се вече на около 20-40-50 крачки и силно обстрелваха. Слезна дружинният от камъка,

постави снетия си от началото астраханен калпак и се отправи към левия фланг на бойното разположение... Като че куршумите вече не смущаваха нашите бойци. 2-ра рота бе вече много близо до десния турски фланг и застрашаваше тила им.. Ето момент за използване. Турски поддръжки неспокойно обръщаха фронт срещу веригите на 2-ра рота. Дава се бърза заповед на командира на 1-ва рота, поручик Табаков, и лично му заповядва дружинния командир: "Поручик Табаков, веднага в контраатака! Лично поведете ротата си, начело с взвода, при който сте сега!... Напред "урра!"... Надигна се поручика с належащите се около му храбреци..., град от куршуми ги обсипа..., 3 души, убити паднаха... Налегнаха изправилите се храбреци! Положението е критическо или ние ще бъдем унищожени тук, или трябва да се прогони противника и се освободим от неговия натиск – друг изход няма за разрешение въпроса, а излизането ни от това безизходно положение се налагаше да стане моментно... Нова заповед,,, "Напред на нож... в контраатака!,,,," Едва изречена тая заповед, гръмогласно се поде и разпространи по цялата линия: "на нооож!"... Това бяха лъвовете, които се хвърляха върху своите нападатели за да спасят живота си и да ги прогонят на там от гдето бяха дошли. Те не искаха техния живот, той не им бе нужен, но те трябваше да си отидат, за да оставят спокойно и българина да живее и се развива свободно в пътя на творчеството. Това е право и не може от никоя тъмна сила да бъде отнето... Светлината и свободата са права на всяко същество... Те, низамите [войници от редовната войска на Османската империя] малоазиянци, като че не виждаха какво става около тях и какво се искаше от тях – да напуснат доброволно окопите си и да си отидат при своите домове и родове, но те продължаваха да си лежат спокойно в окопните си трапчета и за жалост, мнозина намериха там смъртта си... Чичовците с безстрашие ги прегазваха и изхвърляха със своите бердани из окопите им. Те, турците, невежи малоазиянци, като че бяха хипнотизирани, като безчувствени стояха легнали в своите импровизирани от камъни трапчета, не се помръдваха и тук се чуват от разни места гласове: "Тюю брей, като гуцер залегнал, не се мърда от мястото си, буташ го, а той се прави на умрял!" От другаде глас се чуе: "Хей, Иване, я го гледай отзад ти, ще те убие, насочил пушката към тебе, как го не виждаш!"... И ето отстрани някой другар е забелязал опасността и я отстранява и спасява другаря си, като му дарува живота. Сега бе вече не редовен бой, а гонитба, както на сюзен се преследва дивеч от редица опитни ловци, които преследват равномерно, методично подплашения и бягащ пред тях дивеч... и все се чуват гласовете: ето тук още един, ето там еее, где е залегнал друг между камъните, а най-вече се чуваха и гласове: уааа, уааа..., цял сюзен бе това, а не редовен бой...

Отстъпващите от първата линия турски бегълци редовен аскер, бидоха задържани на задния, третия хребет от масива, от пристигащите там турски поддръжки на полка им, но енергичното настъпление и стремителното нападение отнаша страна от разни посоки, внасяше изненади всеки момент в турското разположение, те останаха неориентирани за истинското ни положение и състав, особено от появата на 2-ра рота и отряда доброволци. Подпоручик Аянов върху крайния им десен фланг, а по-подир и тила им, а от хвърлените най-сполучливо няколко бомби от доброволческия отряд върху състените части поддръжки, разколеба се

окончателно турския боен ред. Поддържките им се обърнаха в бягство, бидоха преследвани от безстрашните бойци и отлични стрелци, мнозина от които се увлякоха в тази "гонитба", докато почна да се стъмнява.

Така, в тая борба между една баданова пушка с 5-6 маузерови пушки и 5 кринкови пушки с едно артилерийско оръдие, се бореха два гиганта: Духът и техниката, свободата и робството, любовта към родината и племето срещу подлостта и омразата към всичко, което не е от ислямски произход...

Правдата с неправдата, творчеството с разрушителността и в резултат – Духът бе победител над робството, над смъртта. Светлината пропъди тъмнотата и огрея душите на борците граничари Бургасци, Анхиалци, Айтосци, Троянци, Ловченци и Севлиевци, съставляващи 10-та Погранична дружина, заедно с притеклите се към състава на дружината от разните села на М. Търновско и Бунар-Хисарски доброволци... Всеки принесе своята жертва пред Отечествения олтар на вечната свобода. Тоя успех на дружината зарадва всички, че те със своето себеотричане и готовност за самопожертвование спечелиха и извършиха **ВЕЛИКОТО ДЕЛО, С КРЪСТА И ОРЪЖИЕТО**, което им бе възложено от Върховното командване и дадоха спокойствие в действията и правилна ориентировка на отзад находящите се всички наши действащи войски...

В тия размишления при създалата се обстановка на полесражението, зачу се трясък от запад, гръмотевици, буря, мрачни, тъмни облаци, стихия приближавайки се към нас... Тия природни гърмове се смесиха с последните пукоти на берданите /малките топчета, които сме имали, казваха пленените турски войници/ и гърмежите на кримковите пушки /големите ни топове/ донесени най-вече от присъединилите се към дружината местни жители от българските села и Бунар-Хисарци... Боя продължаваше с постепенно намаляване силата му, оръдейните изстрели се чуваха все по-рядко и по-рядко, виковете на воюващите заглъхваха в нощния здрач и настъпи мрак, за да отстъпят място на гръмотевичните светкавици и фученето на бурята, с която се изливаше и пороен дъжд, носен в силен наклон от западния вятър – буря и поливащ гърбовете на нашите бойци, а миещ лицата на турските орди...

Вместо роптание за негодите, явили се сега и от природната стихия, чуваха се само радостни възклицания от нашите възрастни опълченци, които в своята житейска опитност имаха ценни поуки и казваха: "Ей Господи, благодарим Ти, че ни даде тая буря, тя ще прогони окончателно турците, ще им помага да бягат по-лесно, а дъжда ще ги измие от пред лицето и не ще останат нито един. Турчин на дъжд не стои – бяга и се крие!" Така и стана. С тая буря от запад с дъжд, биещ и миещ лицата на турските пълчища сред нас и около Виза, българското оръжие ще бъде оставено на спокойствие поне за един ден!..., а отстъпващите турски отряди пред фронта на дружината бе обърнат в безпорядъчно бягство и попилян по разни насоки из мрачевината в настъпилата октомврийска тъмна нощ, без дума, в непозната за тях местност...

Дружината се спря и закрепил на първата своя предпозиция, на най-историческия хребет на Бунар-Хисарските висоти... Боят бе окончателно спечелен за нас. Загуби имаше дружината: 30 убити, 2 умрели от раните и 37 ранени, а за противната страна, само убити повече от 280 души,

прочетени на следния ден, между които двама ротни командири, а ранени неизвестно... Хвърлените две бомби върху турската поддръжка, в състояние ѝ строй, за да бъде отстранена, дали 18 убити на камара един върху друг!... Хванатите единични пленници от дружината и най-много в с. Урум-Беглий, разправяха страшни неща за тоя бой... На въпросите, като бяха толкова многочислени, защо се разбягаха пред нашите стари "мустафеи", те отговаряха в общи черти: "А бе ефенди, вашите карагяурлар ни уплашиха!... Те ни се виждаха високи по два адам боя /два човешки ръста, вероятно от дългите селски ямурлуци/, а пушките им стърчаха по един адам бой над главите им... Вие имате много топове, а ние само 4 топа, може ли да се стои срещу тях. На вас ви помагаше стария Аллах, Той вървеше с вашите войници, ние Го виждахме и винаги стоеше над главите им и това виждахме много ясно!"... А други пък казваха: "На вас ви помагаше вашия Христос, Той беше водач на аскера ви и ние разбрахме, че нашия Мохамед е по-слаб от вашия Христос!" Те добавиха още: "Нас ни лъгаха, че българските войски били разбити при Лозенград /Кърк-Клисе/, бягали, вече били надалеко, а нашите ги гонели и ние трябваше да бързае за да стигнем нашия аскер, който бил минал вече границата и наши началници ни разправиха, че вече сме били навлезли в българска земя..., а като започна боя ни с вас, ние се "сацисахме"... отгдетойде тая изненада не разбирахме.

Пленник офицер разправяше искрено, че те, турците, бързали в настъплението си и не чакали войските си, които правили десант при Мидия, защото им казали, че една българска дивизия настъпвала от Бургас през Малко Търново и край морето за към Мидия, та трябвало да изпреварят тая дивизия и да преградят пътя ѝ от към М. Търново и да разбият българите окончателно при Лозенград...

Тук правим един малък **паралел** за последствията от заповедите и сведенията, когато те се дават на подчинените в своята истинска форма и при друг случай, когато подчинените се заблуждават и истината се крие от тях... Така, както бе и с нас през 1913 г. юлий, всяка вечер все в Солун "щяха да влизат" нашите войски, а те все на север отстъпват и бягат и от Солун се отдалечават. Резултатът бе ясен и много правдиво загатваха тогава верните граничари на дружинния командир, когато дружината находяща се към Белоградчик-Зайчар, а по подир и към Звонци-Пресека /Трънско/. "Г-н майор, ние не сме турци да ни лъжат..., ами нали идват наши ранени и отпускар и ни казват, че не в Солун, а отстъпват и бягат нашите към България и все приближават границата ни!"... Излизаше от това обстоятелство, че подчинените знаеха по добре положението от началника си дружинен командир!!!!... И дружинният ни бе принуден и вече не ни съобщаваше официалните бюлетени за хода на военните действия... Тук малко се отклонихме от мисълта ми, за да дадем израз на едно практикувано от някои началстващи лица средства за подържане духът у подчинените си, чрез лъжата!...

... Не, господа, водачи народни, българина-славянин обича Истината по своето духовно естество, колкото и горчива да е тя... Кажете му я рязко той ще се стресне, но ще вземе мерки, ще събере своите общи сили-духовни, умствени и физически, па и материални и ще посрещне всички несгоди и спънки, които му противодействат в пътя на неговото творчество и ще ги парира, като вложи максимум усилия, но успеха в тоя път на своята

дейност, той ще трябва да осигури... Проучете, опитайте и решавайте, т.е. прилагайте в своята обществена дейност, но само за общото благо!...

Така се свърши днешния неравен бой, към 9 часа вечерта. Командирът на дружината, обикаляйки позицията на бойното разположение на дружината и размишлявайки за днешния успех, не успех на дружината..., а успеха на българското оръжие, и придружен в тоя си обиколка само от един войник, а тоя войник бе и "дружината поддръжка", вървеше по хребета спокоен, разглеждаше разположението на бойците си, които бяха доста размесени в тоя вихров бой, даваше наставленията си на началстващите лица, окуражаваше старците, поздравяваше ги за геройското им държание, и с успеха на дружината и българското оръжие и с отличното разрешение на възложената задача на дружината от страна на Главното командване... Така отиваше от група на група, от взвод на взвод, от рота на рота... Наближил средата на позицията, между две роти, дружинният командир се спира веднага..., не в положение да продължи повече пътя си..., краката му не се подчиняваха на неговата воля, той стои като вдървен, прави усилия върви, но напразно..., от кръста надолу неподвижен е той..., скован о мястото, на което бе спрял като от някоя невидима сила... Размишлява си той: дали от дъжда, че цял като измокрен е вече протинал и краката са се схванали..., чуди се той какво става с него..., работа предстои и трябва сам да обиколи подчинените си и даде понататъшните си наставления, а те го очакваха..., те знаеха, че той ще ги обиколи. В това положение дружинният повиква придружаващия го войник Иван Георгиев и казва: "Иване, тръгни напред и намери ротния командир на близката рота, кажи му че съм заболял, не мога повече да вървя, краката ми са схванати." Опитва се Иван, верния страж, да подтикне началника си към движение, но безуспешно..., нито крачка, нито стъпка напред, не може да стане помръдва нещо е сковало краката със земната повърхност... И тъкмо когато да тръгне Иван и потърси близкия ротен командир, пред двамата, дружинния и Иван, на около 20 крачки от тях, пада един снаряд оръдеен и ударен о твърдите камъни на терена, пръска се на хиляди парчета, които отлетяха към дъното на дерето, напред и дадоха своя рев и пищене, но без вреда за нас. Милото първо момче Иван казва на дружинния си: "Г-н капитан, тоя снаряд ще да е последния и той за нас беше наречен, но Господ ни спря тук на това място и не можа да ни напакости!"... Така е, отговори дружинния, за мен бе, за нас бе определен от силите на разрушението, но има Творчески Сили, които пазят и те са по-силни от разрушителните. Силите на Светлината пазят и предупреждават!... И в тоя момент невидима Сила като че повдигна, поде на ръце стоящите двама граничари и ги понесе към другарите им по позицията, за да изпълнят и по-нататък своя войнишки дълг, за да се дадат последните нареждания за утрешния ден, когато може би, един енергичен противник, трябваше да предприеме с по-големи усилия едно ново напредване и нападение на нашата позиция и си отвори пътя за към Лозенград!...

... С тия размишления, трябваше да се дойде до едно заключение, какво ли би могло и какво ще да е направено от висшите ни началстващи лица, в близост и по-далеч до Главната квартира включително след изпратеното им донесение за хода на боя след контраатаката ни, в 3½

часа... Все се очакваше завръщането на първия конен ординарец ефр. Георги Георгиев, но той все не идваше още, а по разчета на дружинния командир, трябваше да се завърне поне към 8 часа вечерта, коня му бе силен и издръжлив... Донесението бе адресирано чрез Главния началник в Лозенград до Главната квартира в Стара Загора, с доклад, че Бунар Хисар е зает на 12-тогo вечерта, че се води бой на 13 същия с пълен успех за нас и положението запазено, но е необходима подкрепа – силите на дружината са вече изчерпани за една възможна и вероятна нова операция от наново засилен противник!...

В тия очаквания, дружинният командир като че си размишляваше и искаше да си даде един ясен отчет за извършеното до сега: на какви тактически или и даже стратегически принципи почиваше решението му, да приеме един бой срещу така превъзходен и числено и технически противник! Отговорът е един: На никакви!... А как биде приет тоя бой и защо?... Дали за да се изпълни дадената категорична заповед от Главната квартира, в един дух на единомислие и изчерпателност, че трябва да се спре противника и само през трупoвете на дружината да може да продължи пътя си на настъплението към Лозенград... А можеше ли да се достигне тоя резултат? – Можеше. Командирът на дружината имаше безгранично доверие към своите подчинени офицери и войници, пълна вяра в тяхната боеспособност и готовност за доброволна жертва пред общото благо, в пътя за реализиране племенния български идеал, към пътя на свободата. И те, подчинените имаха тоже пълна вяра в своя водач, че не ще ги хвърля безполезно в унищожителния огън на вековния угнетител, в ударите на петвековния бич на българското племе... И резултата доказа, че взаимното доверие, послушанието и водачеството, са били поставени на здрави основи.

Късно след полунощ, към зазоряване на **14 октомврий**, се завръща от Лозенград ординарец, който отнесе донесението ефр. Георги Георгиев и веднага се явява пред командира на дружината и му докладва: при най-бърз алюр тръгнал от позицията на дружината по шосето за Лозенград. По пътя за тоя град нашите войски стоят няма никакво движение. Навред от гдето минал съобщавал, че пресни турски войски настъпват към Лозенград. Някои се смеели, че бил уплашен, а други казвали му, че турците избягали за Цариград и вече им изгубили дирите и т.н. Станало му мъчно на тоя храбрец, защо не му вярват както са му всякога вярвали в ротата, че той е човек и войник на истината и бил решил никому вече да не казва, а само да предаде донесението на началника си. В Лозенград го отвели в най-близкия щаб на дивизия, гдето лично се явил пред началника на дивизията, подал носещото донесение адресирано до Главната квартира, прочел го и със силен ироничен смях казал: "Вашият дружинен командир е видял бягащи турци башибозук, турците са вече на Чаталджа! Няма никаква турска войска! Но понеже донесението е до Главната квартира, го изпратихме"... Ординарецът обяснява и настоячиво докладва на г-н генерала, че турски войски настъпват откъм Виза, че сам лично видял оръдията с бинокъла на дружинния си командир, видял също и турските вериги пехотата и поддръжките им. Обаче отговора пак бил същият: "Няма ги вече, момче, не е истина това, няма ги вече турците!"... При все това, с един ординарец бил отведен до щаба на 3-та армия... Там тоже

прочели донесението, разпитал и устно ординареца за всичко що е било с дружината, казали му и наредили веднага да се донесе телеграфно в Главната квартира съдържанието на донесението и му дали разписка, че получили същото и отправят обратно и най-бързо в дружината гдето и се яви и пак добавя войнствения и твърд честолобив Георги с думите: "Г-н капитан, много и колко много ми стана мъчно, че в Щаба на дивизията не ми вярваха нищо, колкото и да им твърдах истината, а толкова ми стана радостно, че в щаба на 3-та армия ме изслушаха и накрая и повторих им наново всичко и по-внимателно ме изслушаха до край... Много благодарни останаха, поздравяват ни..., имало и ваши познати офицери..."

Така е, за да имаме сигурен успех в едно предприятие и взаимна поддръжка, трябва да се вслушваме в донесенията, трябва да вярваме в думите на подчинените, и така вслушвайки се в молбите им, да се притичаме на помощ, за да облекчим положението им, а с това подпомагаме общото дело!... Безверието е давало всякога отрицателни резултати. Място е тук, да допълним и поясним, че на 15 октомврий, същия началник на дивизия, след като бе минал вече по позицията, гдето дружината води своя бой на 13 октомврий и след като бе видял резултата от водения бой и прочел до 280 трупове на убити, както лично казваше на дружинния командир в щаба на дивизията в Бунар Хисар на 15 октомврий, коригира своето първо недоверие и съмнение, с думите: "Поздравете вашите опълченци и им кажете, че за тяхното геройство аз ще донеса най-подробно на Главнокомандващия... Те и вие прославихте България и българското оръжие"... И веднага нареди до интенданта на дивизията си, да се даде облекло, храна, колкото иска 10-а Погранична дружина и да си отпочинат опълченците и да възобновят силите си... Колкото се касае до бойното въоръжение и снаряжение, берданите бяха вече заменени с маузерови пушки, патрони, паласки, торби, раници и пр. от убитите и ранени турски войници, от изоставените такива от бегълците. Шинелите тоже бяха заменени с нови такива от турския аскер, т.е. ямурлуците по право бяха заменени с турски нови шинели... Получиха се много поздравителни телеграми от началстващите лица, всички с въодушевление изказваха радостта си от успеха на дружината и наричаха: "Славата и успеха на дружината бе слава и успех на цялото българско оръжие и на българския народ!"...

По заповед на Главната квартира, получена чрез щаба на 5-а дивизия на дружината бе дадена почивка, като гарнизон в Лозенград, понеже е била много изморена, а когато да тръгне за тоя град, заповедта бе отменена и понеже била вече изпитана в боевете имала добра боеспособност и била готова и годна за по-велики дела, възложи се на дружината да охранява крайния ляв фланг на 3-а армия, на който фланг бе пък 5-а дивизия. И когато по повод на тая заповед командирът на дружината поиска инструкции от началника на същата дивизия, поне общи директиви за действията на дружината, особено пък, че съобщенията бяха твърде трудни и само с пешаци или конници трябваше да се поддържа свръзката, той отговаря на дружинния с думите: "Капитане, имам вяра във вас лично, имам вяра във вашите подчинени, имам вяра във вашата инициатива и съм сигурен в запазване левия фланг на дивизията ми, на армията, а сега да отидем в столовата на щаба на дивизията на обед - ще ни бъдете гост!"

Дружинният с няколко думи като благодари за изказаното доверие към верните му подчинени даде обещание на началника на дивизията само с думите: "Фланга на дивизията, на армията, ще бъде всякога запазен и осигурен, вярвайте в това Господин генерал!"...

Дружината макар за малко време бе оттеглена, просушиха се героите чичовци и момчета, хапнаха си топла храна, каквато не бяха виждали от 11 октомврий, отпочинаха си, отдадоха почитта си на падналите герои братя, които лъвски се бориха с тях за честта на българина, като се погребяха убитите 32 души в общи голям гроб, наредени един до друг със своите вещи на самата кота 192.4, с опело извършено от Бунар Хисарския свещеник в присъствието на цялата дружина...

15 октомврий, ден хубав, топло есенно слънце продължаваше да просушава още недоизсъхналите дрехи и обувки. Понеделник. Днес дружината трябваше да си отпочива според дадената ѝ по-рано заповед и да отстъпи мястото си, 1-а бойна линия на части от 5-а дивизия... Всичко е спокойно. Противникът и до днес не се бе още окопитил, още не се явява отникъде... Ясно е следователно, кои могат да бъдат причините за това. Помни той датата 13 октомврий, ето вече два дни минават и той се бои да се покаже, а всичко това дава възможност за правилни насоки при спокойно движение на нашите главни сили.

Към 3 часа след пладне се получи в дружината заповед № 907, без дата от щаба на 3-а армия със съдържание: "Заминете с дружината си за с. Евренджик /Софидос/ за да осветлявате посоките към Самоков и Мидия. Влезте във връзка с началника на 5-а дивизия чрез Бунар Хисар и с охранението на 5-а дивизия, което е на линията Чомгора-Урум-беглий-Соуджак. За по бързо предаваме донесенията от Евренджик до Бунар Хисар, устройте летяща поща. За това ви назначение известете началника на 5-а дивизия"... Не бихме се спирали на тая заповед и видим резултата от нейното изпълнение, ако да не бяха се явили причини от морално и психично естество, които в някои по-слабовати натури биха предизвикали малодушие и умиление, при констатиране студенината, надменността, гордостта на някои фактори от висши щабове, най-близки помощници, съветници и проводници на заповедите, давани от началника на 5-а дивизия.

С получаването на горната заповед от 3-а армия командирът на дружината се отправи веднага за Бунар Хисар, за да влезе във връзка с началника на 5-а дивизия, който с щаба си бе там разположен. Потърсен в самия щаб – нямало го – бил в клуба; потърсен в клуба – не бил идвал – бил в телеграфната телефонната станция, но и там не се оказал, бил в еди коя си улица, но и там не се намерил и завръщайки се към щаба, дивизията, по пътя е бил срещнат от дружинния. Цял 1½ час е трябвало да се търси и то без водач поне, защото всички били заети с важна работа... Докладвано за получената заповед от 3-а армия, началникът на дивизията отвежда дружинния командир в щаба на дивизията и по пътя му е давал нужните наставления с най-тих и спокоен говор, ясно и категорично. Отделил се за малко началника на дивизията, а поръчал на дружинния командир да влезе в салона, гдето ще дойде и той. В салона имало голям брой офицери и ординарци – щатни и прикомандировани към щаба и повечето от тях се хранели. Имало е познати и съвипускници на дружинния командир. На

поздрава му при влизането в салона, болшинството от тях не само че не са отговорили, но и непогледнали с поглед поне на поздрава – зер, заети със сериозна работа! Те са дивизионери, щабни офицери, а пред тях се явил един обикновен армейски офицер, който трябва да знае само да изпълнява, който има само задължения. Затова види се и болшинството от тях при по-раншното запитване същите, за местонахождението на началника на дивизията, не счетоха за нужно да обърнат внимание даже на отправения им въпрос. Наистина, може би и не заслужаваха тяхното почтено внимание, един граничен офицер, обут в цървули с навуща бели и черни върви, с оплескани от кал куртка и панталони в къс шинел, с калпак, с герб, макар че тоя граничен офицер, заедно с подчинените си офицери опълченци от I и II призови, не бяха си отпочинали три цели денонощия, 11, 12, 13 и 14 октомврий, макар че бяха изминали в един ден по планинските пътища поход от 45-50 километра на 12 число; макар че на каменистата позиция цяла нощ са се окопавали и на следния ден водили неравен бой с четворно по силен противник, на 13 число; измокрени от поройния дъжд същия ден вечерта; цялата нощ след това бодърстваха срещу възможно нови изненади от страна на настъпващия от към Виза противник и едва на 14 число можеха да си поотпочинат и то пак на 1-а бойна линия, ако и при липса на противник; макар и не яли цели 46 часа поради пълната импровизация на всички обози и бързото движение напред... Тия щабни господа не си даваха види се още отчет, че ако не бяха тия "чичовци" със своето себеотрицание, не щяха сега да седят спокойно на трапезата, а някъде много назад и "кой знае" при каква обстановка... и бойна, и домакинска! Но казваше си дружинния със своето спокойствие: простено да им бъде, защото горделивия човек е слепец, който не види къде върви и ще бъде заставен да се смири от самия закон на необходимостта, като опита последствията на своята гордост, както и дойдоха дните 17 и 18 октомврий. Помнете, господа водачи, светила на българската душа: КАКЪВТО Е КВАСА, ТАКОВА ЩЕ БЪДЕ И ТЕСТОТО!... Тачете обширността на българската душа, не вливайте смрад в нея, пазете чисто и кристално сърцето на българина от поквара..., знаещия, мъдрецът е смирен и любвеобилен, глупакът е горделивец и надменен... Бъдете мъдри и разумни, уважавайте всяка душа, която и тя като вас има един свещен идеал и се стреми към него, за да го достигне, за да го реализира!...

Дойде началника на дивизията. Поканил дружинния да седне и почнал да дава своите наставления... Присъстващите, виждайки сериозния разговор между двамата и като разбрали види се, кой е тоя новодошъл, па като "приказва" и с началника на дивизията, тогава почнали да го поздравяват с "добре дошъл" и изказват похвали към него и дружината... Отговорът на дружинния както и всякога е къс, отговарял: "Ако сме изпълнили войнишкия ни дълг, ние сме радостни и доволни с вас!"... След получаването директивите от началника на дивизията и след обща закуска, дружинният се завръща при дружината си, носейки на своите "момчета" бащинските поздравии и похвали от началника на дивизията и изяви им неговата вяра, че и сега възложената на дружината задача, която е с много важен характер, ще бъде изпълнена най добросъвестно и с преданост за общото благо на армията и народа ни, като се осигури

спокойствието на готвещите се да преминат вече в настъпление и бой редовните наши войскови части!...

Вестта за новата заповед и задача на дружината бе изслушана най-съсредоточено и внимателно от всички подчинени. Дружинният отправи апел към верните си и послушни деца на Родината. Тиха и безшумно движение; тясна връзка между началници с водачите им пред тях местни жители и подчинените и всички след дружинния, който с щаба на дружината ще върви на чело на всички и ротите една след друга. Всичко ще се предава чрез органите за свързка... Какво послушание бе проявено... Тръгване в 5½ часа след пладне, по шосето Бунар Хисар – Виза, през "Текето", преминаване през моста на р. Карач /Пурлийската/ при с. Пурлия, от гдето турското население бе избягало и по левия бряг на реката в северна посока до Урум-Беглий, гдето дружината стигна и го заема 11½ часа през нощта като постави необходимата охрана и почна разузнаването и търсенето връзка с охранителните елементи от 5-а дивизия. Нощта бе ясна душна... Способстваше за доброто изпълнение марша и др. последствия от него. Всичко спокойно..., обаче никъде не видяхме по пътя на движението на дружината охраната на 5-а дивизия – 2-та ѝ бригада, г-н полковник Софрониев, както гласеше заповедта от щаба на 3-а армия... А "и турци не се обадиха", макар че били разположени, охраната им на хребета, източно от левия бряг, по който ставаше нашето движение, както се установи впоследствие!...

16 октомври, вторник, марсов ден, ясно небе, топло слънце. Предстоеше на дружината да продължава пътя си, за да заеме с. Евренджик, според даденото и поръчение...

В 7 часа преди пладне дружината тръгна от с. Урум-Беглий, по 3 пъти разпределена: в главни сили две роти, в центъра и две странични прикрития – ляво и дясно – същевременно те и рекогносцировъчни отряди, от по една рота през с. Сергил за Евренджик – лявото прикритие, и през с. Соуджак за Евренджик – дясното прикритие. По тоя начин и трите колони от дружината имаха краен общ обект – с. Евренджик, гдето трябваше да се стигне от всички, преди залеза на слънцето, за да има време за правилно заемане селото, затвърдяване на висотите около му, за отпор, за всяка евентуалност.

По пътя на движението на дружината, особено при преминаването на Соуджанското дере, се срещнаха и прекосяха най-пресни следи от скоро минали кавалеристи – най-малко 1/2 или цял ескадрон и всички главни насоки от тия следи имаха пътя си към Соуджак... Разследваха началстващите лица, па и от разсъдъка на обикновения войник, нямаше да се отклони мисълта, коя е тая кавалерия, що е минавала тъкмо преди дружината?... Да беше наша? – Не, защото досега нито един кавалерист български не бе видян от дружината /освен двамата на 13-тогo при боя на дружината/... А също отдалеко не беше се зърнала такава... Ясно бе, че това е била турска кавалерия. Божем, трябваше да влезем във връзка с охраната на 5-а дивизия - респективно тя се заемаше от 2-а бригада на дивизията, но за съжаление и охрана никаква не видяхме досега, а приближаваше селото Евренджик... В недоумение всички са, но заповедта е дадена и тя трябва да се изпълни – селото трябва да се заеме. Може би нашата охрана – от 2/5 бригада да е още по-напред. Дружината продължаваше пътя си,

необезпокоена от никого. Налагаше се и дружината сама си взема най-строги предпазителни мерки за собствена охрана и за всяка евентуалност и парира една изненада от страна на противника, ако би опитал да нападне из засада, било по фронта, било от страни, било от тил... Към 4½ часа след пладне с. Евренджик биде заето от дружината – централно от две роти, безпрепятствено. Населението е чисто гръцко. Нито един човек не избягал – всички налице, и прави впечатление на много интелигентни селяни гърци... Веднага се явява депутация – общинската власт за да засвидетелстват своите верноподанически чувства към съюзника си българите и да предложат услугите си за нуждите на дружината. Нареди дружинният командир за най-усилена охрана около селото и околните нему висоти се заеха усилено с отбранителни застави. Самото село е в низина. Изпратиха се разузнавателни патрули към всички посоки в кръг на селото: от една страна за връзка с очакващите се странични прикрия, които не бяха пристигнали и от друга – за разузнаване към противника и от трета – за възстановяване връзка с охранителните елементи от 5-а дивизия, като очакваше дружинния, че и те от своя страна ще потърсят такава. Всички останали хора от дружината се разположиха на квартири, поради липса на платнища или каквито и да било други предпазителни вещи против атмосферните есенни влияния. Нареди се и за бързото приготвяне на топла храна за вечеря за цялата дружина...

Пристигнаха последователно и двете странични прикрития - роти. От тях лявата рота, водила слаба престрелка с турски разезд при с. Сергин, а то се намира вляво и в тил на дружината – северозападно от с. Евренджик. Тоя разезд бил прогонен към изток. Другата, дясната рота, не видяла нито наши даже и единични хора, нито каквато и да било охрана от 2/5 дивизия, която трябваше да бъде непременно по пътя на движението ѝ, поне около с. Соуджак, нито пък е видяла турски части... В какво недоумение..., да се охранява левия краен фланг на една войскова част, която не съществува нито за погледа, нито в каквато и да било реалност според дадената ѝ задача – 2-а бригада от 5-а дивизия, в бойна част... При тая неизвестност и голяма тъмнота във военно ориентируващо отношение, налагаше се и се изпратиха нови реконгнисцирващи патрули, в усилен състав от изпитани безстрашни храбреци, които образуваха веер от с. Сергин на север и към изток в полукръг към посока Виза и до с. Соуджак. Селата Сергин и Соуджак при едно неблагоприятно тактическо положение, те оставаха в тил и във фланговете на дружината... Заповедта към всички патрули бе най-категорична, непременно връзка с нашите войскове части от 5-а дивизия и най-точни сведения за местонахождението на противника и в най-скоро време да се донесат в щаба на дружината, всички тия ценни сведения!...

Не се изминаха и два часа даже от изпращането на разузнавателните патрули и почнаха да пристигат известия от всички тях, от всички посоки, че видели късно привечер, на стъмняване, турски части, които се движили все към с. Соуджак, а източно от с. Сергин имало един ескадрон турска кавалерия, от който един разезд от 6-7 души водили на смръкване престрелка с обоза на дружината, който бе получил заповед да тръгне през с. Урум-Беглий през с. Сергин за с. Евренджик, но спрял за нощуване при с. Сергин. В тая престрелка особено са взели живо участие освен

охраната на обоза няколко опълченци, най-стари и слабосилни, но голяма мъжественост е проявила и доброволката милосърдна сестра г-ца Тодорка Янкова – учителка, която пожела и се присъедини към дружината от М. Търново... Ето пристига и първия патрул от към с. Соуджак, пратен специално за свръзка с находящите се в с. Соуджак части от 5-а дивизия, включително с командира на бригадата, който тоже тогава трябваше да бъде там, както гласеше заповедта от 3-а армия и устно дадените директиви на дружинния командир от н-ка на 5-а дивизия... Дружинният не повярва на това донесение и изобличи остро всички войници от патрула, че били страхливи и не са отишли до селото... Умълчаха се тия добри ратници и бойци, но мълком си излязоха... Ето пристига и втория патрул от същата посока и със същата цел изпратен. И той докладва същото положение, че селото Соуджак е в "турски ръце". И на тоя патрул не повярва дружинния командир и тях изобличи в страхливост и им каза: "Вие храбреците граничари, които имахте една отлична непорочна мирновременна служба, водихте славни боеве от нищо не се уплашихте, а сега от тъмнатата се уплашихте и не сте отишли до с. Соуджак, отстоящо само на 8-10 километра оттук, от нас. Ами, че там е командирът на бригадата от 5-а дивизия, а вие ми докладвате, че в селото имало два полка турска пехота... Как е възможно това? Искате, аз ли, дружинния ви командир, да отида в патрул?"... По лицата на тия верни всякога към службата и към дружинния командир войници, познати още от мирновременната им граничарска служба, се обрисова тъга, тежка тъга на душата им се вля от проявеното към тях недоверие, те като че се чудеха, какво става с дружинния им командир, как по-рано той им вярваше и ние сме били всякога най-верни към него, а сега проявява такова голямо недоверие и то в такива важни моменти?... И как твърдо изказва своето към нас недоверие... Виждайки това тяхно мъчително психично състояние, обръща се дружинният към старшия на патрула ефрейтор Иван Денчев и му казва: "Иване, познаваме се от границата, добре те познавам, затова и се произведен ефрейтор и ти добре ме познаваш, кажи ми истината – ходихте ли в село Соуджак?... Какво видяхте? Пълната истина ми кажи!"... Напълниха се очите на примерния войник Иван със сълзи, затрогнаха се всички присъстващи от щаба на дружината и ротните командири, които в тоя момент бяха събрани по служба... Отговори Иван, твърде развълнуван: "Г-н капитан, винаги сте ми вярвали, защото ме познавате и по сърце и по душа, знаете моето поведение и моля Ви, вярвайте ми и сега. Стигнахме до края на гората, пътя от това село за Соуджак, из гората се щуряха тук там единични турски войници и събираха дърва. Промъквахме се в тъмнатата като техни хора, не им говорихме нищо, от края на гората се виждаше селото, на една поляна имаше много палатки чадъри и се чуваха само турски думи. Имаше и много коне, нашите водачи се обаждаха на някои техни из гората войници и те казваха, че били два полка пехота и един полк кавалерия. Утре ще вървят за България..., бяха много спокойни, нашите пък водачи им казваха, че били турски башибозук и гърци от селото... Ето ново недоумение: в с. Соуджак вместо българска бригада, с която дружината трябваше да влезе във връзка се явява турска бригада!...

Взирайки се в картата и размишлявайки за положението на дружината, попаднала и то в изпълнение на дадена заповед, 12 километра в гърба на

турците, явява се пред командира на дружината и третия патрул, който е изпратен по друг път пак за към с. Соуджак. И този патрул разузна същото и докладва същото, както предишните два и подаде обратно на дружинния капитан донесението № 59, адресирано до командира на бригадата от 5-а дивизия, находяща се в с. Соуджак, с когото трябваше да се влезе в връзка. Все в същото време пристигна и друг патрул откъм с. Сергин и докладва на дружинния, че тая вечер същото село било заето от около 30-35 турски кавалеристи и отряда на подпоручик Аянов бил заел позиция и ще нападне тая нощ селото за да го заеме от турците. Местните жители и бегълци българи откъм селата около Виза, даже и с. Пенека, явиха, че "много турски аскер" настъпвал откъм Виза в северозападна и западна посока, по всички имеющи се пътища..., ясно бе, че се е стремяла да заеме позиция пред с. Соуджак, в северна посока към с. Урум Беглий и в южна посока, към с. Чонгора, една бърза ориентировка, даваше тая представа поне на пръв поглед...

Веднага се изпрати донесение № 61 до командира на бригадата от 5-а дивизия, с която трябваше да се влезе във връзка и до щаба на 5-а дивизия в Бунар Хисар. В тия донесения се обрисуват най-подробно обстановката, при която бе поставена дружината и необходимостта да се оттеглят към с. Урум-Беглий... Часът е 11 по полунощ. Обстановката, при която бе поставена дружината ясно се очертаваше. **ВРЯЗАЛИ СМЕ СЕ КАТО КЛИН В ТУРСКОТО РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ЕДНА ДЪЛБОЧИНА САМО ОТ ОКОЛО 12 КИЛОМЕТРА.** Дадената на дружината заповед изпълнена, но каква печалба от това?... При един смел и енергичен противник, пригоден към мощни действия, да бъде пленена цялата дружина, без да е имала връзка със съседни части и то при най-голямото ѝ старание да възстанови даже на свои средства и сили тая връзка. Какво предстоеше да се прави сега? Все "нещо" трябваше да се предприеме. При общото обсъждане обстановката от страна на всички офицери от дружината, а те бяха вече 5 души – 3 действащи и двама запасни, решението, до което се достигна, бе единодушно взето, след проявеното спокойствие при това обсъждане и търпение бе само едно и не можеше да бъде друго, а то се очертаваше така: Командирът на дружината заповяда, веднага да се напусне с. Евренджик и да се отстъпи за с. Урум-Беглий – висотите му и то по единствения път, който останал още незапет от противника – пътя през гората, в близост до с. Сергин. Тая заповед бе дадена лично и устно само на ротните командири. И само на офицерите и никой друг не знаеше какво предстоеше на дружината. Дружинният каза, че сам ще организира това оттегляне на дружината и всички да бъдат спокойни... До това време хората се бяха навечеряли и легнали да почиват, но голяма част се "въртяха" около щаба на дружинния – те предугадиха, че "работата" не върви на добре!...

Излиза на улицата командира на дружината. Вижда събрани големи групи войници и го питат: "Г-н капитан, какво има?"... Как жадно очакваха те, да чуят една дума от своя началник... Какви неспокойни вибрации се чувстваха у тях, душевния им мир бе неспокоен и напрегнат. Отговори им се, както всякога: "Всичко момчета, е добро!"... Всички сега ще излезем по ротново въвн от селото и ще отидем на позиция, защото утре ще имаме бой с противника – той е близо до нас! Ще слушате ротните си командири, от вас искам само спокойствие и тишина, и всичко ще се нареди за хубаво и

от добро по-добро ще стане! Който ни е помагал досега, Той ще ни помогне и в този момент, и тази нощ, и утре!"...

Ротните командири, според дадените им наставления, събраха войниците си от квартирите им и ги отвеждаха на край селото, на западната му крайнина, и построени под стрехите, на лунна сянка, за да не се виждат, очакваха и другите си хора и заповедите на дружинния.

Като излезе на крайнината на селото дружинният командир забеляза, че улиците му са забарикадирани със селски кола и то доста нагъсто поставени. Запитва той кмета и първенците на селото, 10 души, които бяха взети заложници за сигурността на дружината и те му отговарят, че всяка заран идвали турски кавалеристи, та да се пазели от тях... А сега, като има в селото български аскер, защо ви е забарикадирането? — Отговарят пак същото. Обаче остана съмнението у всички, че може би има тук издайничество, но нали утре пък ще дойдем. Остави се този въпрос, за да не се вдига и създава тревога в тия тежки моменти.

Обиколи дружинният всички роти, една по една, тихо премина покрай тях, лично им предаваше, че "отиваме на позиция", около селото — така да знаят и селяните и апелира най-много за една образцова тишина през нощта, никакво дрънкане на оръжие, щикове, манерки за вода, никакви приказки, всеки взвод хората ще се държат "за полите си" човек о човек; взводния със своите водачи се държи за предстоящия взвод; всеки ротен със своите водачи ще се държи за предвръвящата рота и сам дружинния с най-опитните вече добри верни смели водачи, застана на главата на дружинатам и никой никого да не търси за каквото и да било. На слабосилните да се облекчи товара... Часът е 1 през нощта, сряда, 17 октомврий. Лунна тиха нощ. Тихо, безшумно дружината тръгна в походен ред от с. Евренджик, като избираше по тъмните, сенчестите места. Нищо не се чуваше, освен тихото тайнственото спокойно стъпване на оттеглящите се назад предани бойци от 10-та Погранична дружина, за да изпълняват възложената им задача: "охраната на левия фланг на 3-а армия заема от 5-а дивизия"... и то без да успее да влезе във връзка и до сега, с тия, които тя щеше да охранява, а и те не я търсеха... Може би имаха нужда от охрана на фланга си, или пък не знаеха къде е този фланг!... В 3 часа сутринта, дружината бе вече створ на с. Сергин и южно от него, когато един патрул от охраната на обоза пресрещна командира на дружината и му докладва: привечер, снощи, водили престрелка с 35 турски кавалеристи, от които били убити 7 души и 5 коня, и пленили 2 коня, забарикадирали в едно отделно здание в самото село Сергин, ескадрония командир с 12 войници, а другите войници избягали източно от селото...

Дружината вече се намеряваше във зоната на влиянието на противника — те бе преминала вече западно от линията Соуджак — Сергин и можеше да се спре за едно отпочиване и наново да продължи пътя си, докато е още тъмно. Даде се малка почивка на дружината. Селото Сергин отстои на 3-4 километра от пътя на движението на дружината. С 1/2 рота от дружината отиде сам дружинния, към селото, за да провери положението. Дадените от противника загуби бяха верни. Това бяха кюрдска кавалерия. Забарикадираното също добре обградено. На предложението от дружинния към ескадронния командир да се предадат доброволно, те отговориха с няколко пушечни изстрела, от които 3 върху командира на

дружината, отляво от прозорците на зданието. В тая стрелба убиха един от четниците, от доброволците на подпоручик Аянов, които доброволци искаха да се справят с тия турци, не знаейки какво ще бъде утрешния ден... Дадох се от дружинния нужните нареждания за пленяването им на утрешния ден, още на съзоряване и се донесе за резултата... Дружината продължи пътя си за с. Урум-Беглий, като прибра и обозите си със себе си, и пристигна в това село към 8 часа сутринта и се разположи на позиция на висотите южно от с. Урум-Беглий като потърси връзка с левия фланг на 5-а дивизия и успя да стори това... Така дружината изпълни възложената ѝ задача, да заеме с. Евренджик, без да даде ефект заемането на това село, освен риска да изложи сама себе си в едно пълно поражение и унищожение... И наистина, на 17 октомврий сутринта, на съзоряване още един турски табор /една дружина/ е заобиколил селото Евренджик околоръст, заема изходните пунктове за селото, повиква кмета и видните селяни и им предлага: "Снощи на мръкване късно, в селото ви дойде българска войска 138 души, да ни ги предадете веднага, иначе отговаряте с главите си"... Кметът отговорил, че няма в селото никаква българска войска... Турският началник потвърдил, че има и са ги чели "един по един" – тъкмо 138 души!"... По всичко изглежда, че въпроса тук се е касал за 1-а Погранична рота, поручик Табаков, дясното странично прикритие, който броеше в състава си тъкмо 138 души... Неговият път бе в близост до с. Соуджак и турците наистина са видели това наше движение, но защо не са противодействали, това никак не можа да се изясни. Кметът наново потвърдил, че няма в селото никаква българска войска. Наистина, снощи били дошли много повече от 138, но още през нощта се завърнали обратно. Водил се "пазарлък", не е било възможно да дойдат и де се върнат, без да са свършили някаква работа. Най-после проверили из цялото село и видели, че наистина няма български аскер и се завърнал табура назад...

Началници, спечелете доверието на вашите подчинени при едно дълбоко вътрешно съзнание от тяхна страна и ваша, за неразривна връзка помежду ви и ви ще имате пълно послушание и търпеливо изпълнение на вашите заповеди докрай!...

Общественици, спечелете доверието на членовете от вашето общество и те ще ви дадат всичко, що им поискате за реализиране идеала на вашето общество за общото благо на целия организъм..., пробудете съзнанието им.

Управници, спечелете доверието на вашия народ и той ще понася със стоицизъм всичко що му натоварите, когато види и се увери, че товара който слагате на плещите му е за общото благо и за реализиране на народния идеал...

Бъдете безкористни във вашата дейност и вашия народ ще ви възнагради достойно и премного за вашата обществена дейност, като слуги негови, защото "работникът е достоен за своята заплата!"

19 октомврий 1912 г. петък, ден Венерин, ден на Любовта и саможертванието, ден, в който Великият Учител на Живота, Господ Христос победи смъртта чрез своята смърт, за да получи възкресение!

Време облачно, предвещаващо, че ще има сълзи да се леят и тъги в сърцата да се вливат на едни, а радост обливат други...

Вече 4 дни горещи, упорити боеве се водят по линията и по висотите на Бунар Хисарския масив зает всецяло от българските лъвове

и насрещните високи от Урум-Беглий към Соуджак – Бонгора до Люле Бургас. Боеве за надмощие и съкрушение. Дали "робът, досегашен българин, да победи, съкруши и унищожи своя досегашен властелин и угнетител, и си извоюва свободата, или да продължава да остане и за в бъдеще роб, и изгуби окончателно своята независимост и потвърди необходимостта от разпокъсването на българското племе... Борба на живот и смърт, и от двете страни... Перото на капацитета на военен писател не е в състояние да опише ония епохални, епични боеве, с пълно приложение тогавашната техника и от двете воюващи страни, с влагане военните познания, тактически и стратегически и от двете страни, от най-големия до най-малкия началник. Само за един спокоен наблюдател, застанал на една командваща висота, каквато бе тая, която дружината бе заела и се бе разположила за охранението на левия фланг на 3-а армия – 5-а дивизия бе открита картината на боевете. Всичко наядно от дружината, целия терен бе изложен като на длан. По бойния фронт и позициите изобщо се виждаше всяко едно движение и от двете воюващи страни – било за настъпление, било за оттегляне, било за настаняване и позиция и укрепяването й... А 10-а Погранична дружина разположена южно по хребетите и югоизточно в гората от Урум-Беглий, бе скрита за противника и тя до днешния ден спокойно си изпълняваше своята задача. Тя не издаваше своето притеснение никому, но даваше вид да се разбере от противника, че срещу неговия десен фланг има "нещо" от българска страна и дали нещо му се готви за изненада, или само за собствена охрана, това противника не можа да си изясни до последния момент. Това обаче бе печалба за българите, че противника бе заставен или сам се застави и държеше на десния си фланг два полка пехота, които в най-критическия за него момент не можеха да вземат участие в боевете за в негова полза!...

Левият фланг на 5-а дивизия вече се заемаше от 3-а бригада на същата дивизия. Бригаден командир - полковник Иванов Никола /дядо Колю или дядо Никола, както го наричаха подчинените му, които го обичаха синовно и той се носеше пък бащински към всички/. До днес, за нещастие или за щастие, всекиму според схващането, дружината, в цели 4 дни, не бе в състояние да възстанови свръзка с бригадата на г. полковник Софрониев, а с тая бригада, веднага, същия ден се потърси и влезе във връзка постоянна, която не се наруши и до края на тая позиция.

Имаше от щаба на бригадата един офицер за свръзка с дружинния и от дружината един подофицер за същата цел. Сутринта на тоя ден положението бе доста спокойно. Към 11 часа преди пладне командирът на дружината тръгна с органа за свръзка подпоручика към щаба на 3-а бригада, за да се ориентира лично за положението при самия командир на бригадата. Щабът на бригадата бил на разстояние около 1 километър от нашата позиция в югозападна посока. А то се оказа, че 4 и повече пъти било по-далеко това разстояние... Окопите наляво фланговата дружина била на кота 192.4... над Бунар Хисар значи, а колко дружината била напред пред бойното разположение на дивизията. По пътя на движението си, командирът на дружината среща конен ординарец, носещ за него заповед от 19, от 9 часа преди пладне, без № от командира на 3-та бригада, гласяща: *"Левият фланг на дивизията се опира на 192.4 и малко*

напред. Настъпете към Урум-Беглий за да обезпечите левия ни фланг като наблюдавате пътищата от с.с. Евренджик, Соуджак и Сергин. Отговорете за получаването и взетото решение." К-р на бригадата, полковник Иванов.

От прочитането на тая заповед ясно бе вече на дружинния командир, че началството не знаеше местонахождението на дружината, въпреки непрекъснатите и ежедневни донесения, даже и по 3-4 донесения на ден. По тия съображения командирът на дружината реши да се срещне лично с командира на бригадата и го осветли за истинското положение според последните стekli се събития и да получи необходимите нови напътвания, ако има разпореждания в допълнение на досегашните такива!... Към 2 часа след пладне, се представлява пред бригадния 3/5 бригада и устно му докладва командира на дружината:

1. Че ние вече владеем не само с. Урум-Беглий, но и висотите южно и югоизточно от селото и гората, по левия бряг на реката Караач – Пурлийска, но за това пък не издаваме нашето присъствие, по която причина и няма досега противник срещу нас;

2. Че в с. Инджекьой има един взвод от дружината, заема го заедно с команда хлебопекари. Това село е североизточно от Урум-Беглий.

3. Че патрули от дружината скрито отиват в близост до с. Сергин, а това село понякога отиват и турски разезди.

4. Че в с. Соуджак се намерват още двата турски полка пехота, но са взели досега участие в боевете – тия сведения са от изпитани куриери местни жители.

5. Че колоната, която била видяна вчера рано сутринта, да се движи от Соуджак за Инджекьой е фиктивна, нито един турски войник не се е движил или в тая или в друга близка посока, а това е била нашата рота, която вечер изпраща дружината, за да охранява пред гората източно и наблюдения пътищата пред нас, а сутрин, същата рота се прибира обратно в с. Урум-Беглий на почивка и храна, като в тоя си път избира пътеки през гората незабелязано за противника, а наблюдението през деня се извършва от височините над с. Урум-Беглий.

Командирът на бригадата остана твърде зарадван от тия донесения и още повече, че има случай лично да се види с командира на дружината. Веднага докладва за всичко на началника на дивизията в Бунар Хисар по телефона и добави, че и командира на 10-та Погранична дружина е сега тук при него. Началникът на дивизията поиска да му се яви на телефона, командира на дружината, което и стана и го разпита още по-подробно за бойната обстановка и положението около района, във владение на когото беше вече дружината, за отиването и връщането от с. Евренджик и пр. като в резултат се изясни: 1/ че дружината владее твърдо целия десен бряг на р. Караач, а противникът е само по левия бряг и нито един негов войник няма по десния бряг; 2/ че върха "Ак-тепе", на крайния десен фланг на противника, още не е зает от турците и всяка нощ дружината изпраща техните патрули с местни жители и те отиват на самия връх, и рано сутринта се завръщат, защото денем пък турците изпращат свои разезди и оттам наблюдават през целия ден непрекъснато. Командирът на дружината докладва и за миналото положение, че не е можал да влезе във връзка цели 3 дни с командира на бригадата от дивизията, която бе до сега на

левия фланг и вземаше отговорност върху себе си за тая нередовност, а сега вече е във връзка с 3-а бригада и няма да бъде нарушена тая връзка. Началникът на дивизията почти прекъсна командира на дружината и му казваше: "Аз не мога да намеря командира на бригадата, та ти ли ще го намериш. Благодарни на дружинния командир за дадените му по телефона осветления и му предава следната заповед: "Действайте както намерите за добре. Имам вяра, че вие ще направите това, което е необходимо за съвършеното опазване и осигуряване левия фланг на дивизията. Сега ще дам заповед, левия фланг да настъпи, вам оставам да пазите. Сбогом!"...

Даваше се пълна инициатива на дружината за действия, а по-добро от това и не може да се иска. Дайте задача и оставете изпълнението ѝ на началника на частта, комуто се дава тая заповед - свободни действия, свободни в инициативата, а висшия началник да гледа своите по съществени действия за врага на неговата висша компетентност и да не се обременява с излишни запитвания и указания - това само страхливите от отговорност правят... Кажете задачата - искайте крайната цел - резултат. Оставете подчинения свободно да работи без един постоянен гнет и тормоз върху него, като че нямате доверие в него... Който не вярва в себе си, не вярва и на подчинените си!...

Завърна се командира при дружината си при с. Урум-Беглий, като застана на десния фланг и прати един подофицер за нова връзка с командира на левофланговата дружина от 45 полк - била дружината на подполковник Бончев... Съобщи се на ротните командири, че се почва настъпление на нашия ляв фланг от дивизията, че са дошли вече и идват нови сили пресни подкрепления откъм запад, от артилерия и пехота, апелира дружинния да се развие най-голяма бдителност и бодрост и най-сериозна охрана, защото и противника ще вземе мерки и трябва да се задържим на позицията ни, като предаде и поздравите и вярата на началника на 5-а дивизия към отличните действия на дружината, за да бъде непременно запазен левия ѝ фланг при предстоящото настъпление. Всички с радост и възхищение приеха дадените нареждания и очакваха часа за настъплението.

Ето обаче, че и от страна на турците се подготвяваше настъпление и едно след друго почнаха да пристигат донесения от наблюдателните и охранителни патрули, от куриерите местни жители, които твърдяха, че двата турски полка от с. Соуджак били извадени напред и разположени единия полк в първа линия, като удължил крайния десен фланг и заел "Ак-тепе", което вече и се забелязваше, с появата на пехотни части по фланга. Ясно личеше, че турците засилваха десния си фланг, с когото предпочетоха да преминат в настъпление... Съобщи се това и на командира на дружината подполковник Бончев, с молба да донесе и по-нагоре. Дружината, от своята наблюдателна-охранителна позиция виждаше ясно започнатото настъпление от двата един срещу друг разположени противници: левият наш фланг и десния - турски... Дружината наблюдаваше като от птичи полет!... В това двойно настъпление, енергичността се увеличаваше и от двете воюващи страни... Нашата артилерия и особено новодошлите и току-що настанени на позиция батареи, се премерваха!... Те бяха изненада за противника, ясно се забелязваше вече неговото безпокойство!... Той почна да "търси" тая неизвестна досега за него батарея, где бяха разположени,

как дойдоха, отгде се явиха, тая изненада за него, го накара да стреля безразборно, разхвърлено, разсеяно, без всякакъв резултат за в полза на турците... Огънят на нашите батареи твърде бързо стана действителен и почна да нанася чувствителни поражения на противника... Колкото тоя наш огън бе унищожителен, поради своето спокойствие от страна на нашите смели и отлични артилеристи, пропити с твърде технически познания, толкова противника стана по-неспокоен и по-колеблив... Чрез постепенното явяване все нови и нови бойни вериги отзад напред, виждаше се, че противника искаше непременно да даде един силен тласък и на своя краен десен фланг, да го импулсира и да му даде възможност да завземе висотата по десния бряг на р. Караач и по тоя начин да добие командващо положение на целия боен фронт. Бунар Хисар – Люле Бургас и застраши типа ни, като има пред себе си най-късото разстояние до Лозенград... Обаче, късно бе вече за него предприемането на тая операция и да разчита на успех в нея. Нашето разположение бе подкрепено с пресни тилни части, а и други още пристигаха – това било части от 3-а пехотна дивизия. нейните колони се забелязваха по шосето към Бунар Хисар и турците вероятно искаха да авансират чрез един настъпателен боен акт. Бегом, така да се каже, настъпваха турските бойни вериги, за да слязат по-скоро в коритото на реката и да почнат да се качват по склоновете на висотите, находящи се на десния бряг на реката, обаче огъня на нашата артилерия бе много унищожителен... Прогресивният и с косене огън на нашата лявофлангова артилерия, застави противника да се спре..., големи и много големи загуби понасяше той. Едва бе почнало да се смрачава, обаче наблюдателното око отстрани, гдето бе спокойно, ясно виждаше какви големи загуби търпеше противника, как орediaваха неговите бойни вериги и поддръжки, как падаха ранени и убити по 5-7-10 души наведнъж, а понякога и повече, от една серия снаряди 3-4, които като кандила се пръскаха, светваха, разнасяйки своя гръм, за да поразят настъпващите бойци от противника!... И внасят едно разколебание в неговите редове. Така съсредоточен артилерийския ни огън от повече батареи, даваше великолепа феерична гледка за наблюдателя, който би бил свободен от бойни действия и жаден за картини смъртоносни, а внасяше ужас и смърт на бойците, които бяха под огъня на тая "фееричност", под огъня на много сполучливо пръскащите се снаряди... В трепетно състояние, забелязваше се, как турските най-предни вериги, които бяха вече близо докъм коритото на реката, настъпващи прави, се спряха за късо време, като че една невидима вълна психична ги разлюляваше ту напред, ту назад; направиаха опит, подтиквани види се от своите началници, да тръгнат пак напред, минаха няколко крачки и пак спряха..., ново колебание..., от нова вълна раздрусани..., но тоя път страхът взе надмощие и ...предните 3-4 вериги редове се обърнаха като "по заповед" кръгом и веднага в бягство почнаха да отстъпват. Идващите след тях поддръжки, сплизащи откъм връх "Ак тепе" и южния му хребет, не успяха да спрат тия бягащи вериги, а наопаки, веригите обърнаха в бягство поддръжките си и ги увлякоха в своето отстъпление... Боят бе спечелен вече за нас, трябваше енергично преследване, това се извършваше и от артилерията с огън и от пехотните ни части с напредване. Нашият ляв фланг настъпи, слезе в реката, премина коритото ѝ и почна да се изкачва по склоновете на левия

й бряг... Стъмни се. Преследването продължаваше непрекъснато, докато към полунощ почнаха да се чуват на връх "Ак-тепе" викове: урра, напред ... Аплах, пак урра..., гърмежи един след друг по разни посоки, като че всичко се бе премесило, за да даде израз на анархията в ада... След един час всичко утихва... Зазори се... На тоя връх загуби и от двете страни... Така привърши тоя ден, 19 октомврий, знаменателен по своите епични борби между двата велики принципа в живота за свобода...

20 октомврий, събота, бе с победоносно настъпление и преследване отстъпващия противник, по целия боен фронт.

Дружината – 10-а Погранична, по своя инициатива, в изпълнение възложената ѝ задача, настъпи от с. Урум-Беглий за с. Сергин, което зае на **21 октомврий** и изпрати разузнавателни усиленни патрули към Самоков и с. с. Атрус-Ургас-Евренджик и г. Мидия /донесение № 78 до к-ра на 3/5 бригада/.

Вечерта на 21 октомврий се получи в дружината заповед от същия бригаден командир за същата цел... Явствува, от това, че между подчинените и началник има единомислие за бъдеща дейност...

22 октомврий, понеделник, по предизвестие пристигна в с. Сергин отряд от дружина пехота /от 45 полк/, една Планинска с. с. батарея и един селкси взвод конници, за да се даде възможност на дружината, опирайки се на тоя отряд да настъпи и проучи пътищата, посоките и пр. за правилно и успешно насочване една значителна войскова част към Мидия /заповед № 48 от к-ра на 3/5 бригада/... Каква печална картина представляваха бойците от тоя отряд... Слаби, немощни, едва движещи се, поглед гаснещ, впит в земята, като че ѝ говореха на нея: "Кога ще прибереш и нас в твоите студени прегръдки?"...

Начело командирът на дружината, подполковник Шапкаров Тодор, съслужващ на дружинния командир от 1905/6 година в Нова Загора 32 полк. Каква радост..., братска среща и то на бойното поле, между двамата дружинни командири... Запитва го дружинният командир защо хората му са така слаби? Сълзи се явиха от умиление на очите му и отговаря: "... Пет дни не са яли топла храна тия мили войници и безропотни бойци, а и другата храна малко и ненавреме!" Отговори му се: "Ние имаме изобилна храна и почти е готова, ще ми бъде радостно да ни гостувате, ще наредим ето сега..., като има за нас и за вас ще има."... Ето идва и батерейния командир капитан Вълнаров Тодор и казва на дружинния командир: "От три дни нямаме хляб в батерейта..., имате ли и можете ли да ми заемете поне по едно парче хлебец за хората ми?" Отговори и на него дружинният: "Бъдете спокойни г-н капитан, по цял хляб ще имате. Нашата фурна в с. Инджекьой ни достави много хляб види се, защото трябвало и гладни да нахраним!"... Радостни сълзи се явиха по очите му. И така е: от един добър баща началник така само трябва да обича своите деца-бойци и те всякога ще го слушат и с преданост и вяност ще изпълняват поръченията му.

Дружината – "момчетата" бяха вече събрани за обед – тъкмо ще разсипват храната. Обръща се към дружината командирът ѝ и казва: "Момчета и братя, вие виждате, ето там спря вече дружина български герои и батарея бойци, които поразиха противника и той сега бяга... Те не са яли 5 дни топла храна и 3 дни хляб не са получавали, можем ли да ги приемем гости на нашата братска трапеза?"... Ние всеки ден имаме

топла храна по два пъти и хляб изобилно..." Недоизказал още думите си дружинния командир и десетки гласове се обадиха: "Г-н капитан, те са нашите синове..., ние ги посрещаме с радост, отстъпваме им всичката си храна, до довечера пак ще сготвим..., а и хляб имаме... Нека заповядат, па и така да бъдат посрещани и гощавани и нашите момчета, които са в 3 дивизия и кой знае къде сега и тя настъпва!"...

... Другарю боец и брате мой войнико..., чувствала ли е душата ти изблика на радостта и благодарността за подобно гостоприемство? Ако не си го изпитвал или сторил, не си ли поне чувал за подобна братска пожертвувателност по закона на Великата Жертва!... Отречи се от себе си, за да помогнеш на ближния си, на съидейника си... Перото не може да опише подобна картина на самопожертвувателност, на себеограничение, на братска жертва, макар и в най-малък размер... Тя само се чувствава от този, за когото се прави и от ония, които са били в положението на един подобен страдающ...

Целият отряд на подполковник Шапкаров си споделиха топлата храна на дружината, получиха хляб, но помолиха, за да бъде истинска братска трапеза, трябва и дружината-опълченци да ядат заедно с тях, за да се знае, че всичко е споделено между стопани и гости!... Мила картинка е тая обща братска трапеза между опълченци от 10-а Погранична дружина, действащата дружина от 45 полк, артилеристи и кавалеристи и какви ми ти разговори се водеха помежду им... Така и офицерите, след войнишкия обед седнаха и те на обща братска трапеза...

Водачо народни, общественико, от всяко поле на твоята дейност, цениш ли безкористно това велико качество на себеотричане, като една голяма ценност и духовна заложба в душата на твоя единородец, в душата на българина?... Задай си този въпрос, без да си отговаряш. Вливал ли си твоята душа в душата на тия, на които ти си застанал като водач, или пък, че те са те поставили за водач?... А чувствал ли си да се влива тяхната душа в твоята и да представлявате едно цяло по ум, по мисъл, по сърце?... Помни, водача и общественико, ако ти не влееш твоето духовно, умствено и волево естество в това на твоите подчинени, на твоите членове общественици и ако не потърсиш и не почувствуващ влиянието и на тяхната душа в твоята, и на тяхното сърце в твоето, и на техния ум в твоя, и на тяхната воля в твоята, т.е. ако не се доберете до хармонични помежду ви мисли, желания и действия, за общото благо и да виждат в тебе един постоянно светец със силна светлина фар, силен светъл ум, знай, водачо и общественико, че ти ще бъдеш детрониран от самите собствени твои хора и членове на обществото ти, начело на които си застанал...

В деня, в който ти си бил акламиран и величан, и не си отдал хвала Богу, не си отдал хвала на тия, които са те издигнали на своите плещи и ако същия ден измениш на хармонията, която ви е дала блестящи успехи, помни, в този същия ден вечерта "на залез слънце", ще залезе и твоята звезда и ще бъдеш лоруган и разпнат от същите тия твои членове на обществото ти, ще бъдеш детрониран и унищожен...

Обикни и обичай подчинените си бащински и те ще се жертват докрай за тебе, техния баща! И тогава ще имаш награди, лаврови венци..., благодарността на твоите подчинени, синовната им обич и любов...

От 21 ноемврий 1912 година до 17 януарий 1913 година, войните действия срещу турците бяха преустановени – имаше примирие, водеха се преговори за мир... и бяха притиснати... Почти цели два месеца свободно време. В какво се употреби и използва това свободно време, свободно от военни действия. В разните части на войската, различно се използва, в зависимост ще кажем ние, от образователното и възпитателно стъпало, на което е стоял всеки началник... Подобряваха се, усилваха се фортификационните постройки, землянки бойни и домакински инвентар. Произвеждаха се занятия, а с това се освежаваха знанията и се поддържаше дисциплината в частите, даваха се почивки, но само в самите войскове части, а не за по домовете – отпуск /доколкото се знае, в никоя дивизия не се даваха домашни отпуски/; допуснати бяха в някои части бази, игри, които впоследствие се обърнаха на прекалени развлечения в игра на карти и "черпня" винце или ракийца, и то между другари само, а по-подир между войници и подофицери, а още по-подир и между войници, подофицери и офицери. Все по същия ред и "невинната игра" на карти се обърна на хазартни игри "за забава", или "за убиване на времето", както се изразяваха някои... А още по сетне хазартните игри започнаха да стават със заемане на пари от подчинен на началник – разбира се, по "познанство" само, или по родство. Докато най сетне се достигна до положението, да виждате група от няколко души войници, подофицери и офицери, играят на карти, а до групата "лежи" буре с вино и чака своя ред да бъде изпразнено постепенно, както се изпразва джоба на картоиграча, който губи, постоянно губи и за да се засили, прави заеми от другаря си или от друг играч и това се в "интереса" на другарството и на компанията... А колкото за четиво, такова. Боже упаци, та и "на война ли ще четем!" Освен по частна инициатива, другаде не се виждаше наличност на книги за прочит от характер исторически, национален, образователен и др., та работа на ума да се даде!...

Каква е характерната черта на българина? "Впрегнат" ли е в работа, възложено ли му е някакво поръчение, той работи съсредоточено, за да доведе до добър край изпълнението му и то в най-скоро време; привърши ли обаче тая си работа, или поръчение, трябва да започне нова, от друго естество работа, защото, иначе, бездействието го води към послабление в дисциплинарно отношение... В българина има напластена енергия, според неговото духовно естество и той трябва да работи, да разходва тая енергия в полза, в творчество. Ето защо и българина винаги търси простор, широта, за да вложи, за да пласира своите творчески дарби в производство, а като няма водач добър, който да му окаже пътищата за подобна дейност българина ще я употреби в спане "изтягане, лежане", игра на карти с "почиване" до в по-голям размер, развлечение между "мъжкия пол" /в населените пунктове/ и т. подобни. Ако ли през периода на почивката му, се дадат няколко само дни отпуск в дома му 2-3 само за престояване в семейството си, освен дните за пътуване, по-голяма награда, по-внимателен и влизащ в нуждите на подчинените си началник, няма за нашия войник. Защо му е тоя отпуск? За почиване ли? – Не, а за надзираване, за упътване и даване директиви на домашните си. По природа българина е материалист, той обича своя имот повече от всичко

друго: "За една бразда пушка вдига и смърт носи!" Той е доволен да мине край нивата, край кошарата, при уволнението му в отпуск и тогава ще си отиде в дома си, да види челяд, да даде своите наставления на другарката си за бъдната ѝ дейност или пък да настави чадата си всекиму според способностите му и така се завърне в частта си спокоен, че всичко в дома му е наред – така, защото той с очите си го е видял и с "уста наредил", добитъка си е погладил, поразменил е със "Сивчо" или със "Сакара" или с дългоухия "Марка" по някоя приятелска приказка, погладил ги е и ги оставя в послушание на върнатата си другарка и чада, които като него ще обработват имота и гледат добитъка...

Използваха ли се тия характерни, отличителни черти на българския боец през периода на войните? Имат думата на тоя ответ началстващите лица и водачи народни, какъв бе резултатът там, гдето се използваша и какъв бе там, гдето се пренебрегваша, резултатите в единия и в другия случай са налице и последствията известни...

С. Подима, на черноморския бряг, южно от г. Мидия.

25 януарий 1913 година, петък, ден на Венера, ден на жертвата.

Време тихо, мъгливо, а през гъстата мъгла се прозира червенината на слънчевите отражения, предвещаващи хубав слънчев зимен ден...

Брегът на морето от чифл. Чилингос до с. Ормали, се наблюдава от 10-а Погранична дружина, а самото с. Подима се отбранява от същата дружина /оперативна заповед № 28 от 21.1.1913 г./ Охраната на брега е винаги будна - "момчетата-чичовци" винаги бодърстват, защото знаят и предвиждат последствията, ако биха допуснали да се намали даже бодростта им т.е. биха били "спяща охрана".

Вчерашният следобеден ден бе прекаран особено весело от членовете на дружината, находящи се в селото: прищяло им се на "момчетата" I и II призови опълченците, да си поиграят българско хорце и наистина, от 3-5 след пладне си потропаха..., било под звуците на гайдата на готвача от Котел, било под тихия мелодичен глас на кавала, било под ритъма на мелодични, ако и монотонни български песни.

Вечерята преустанови хорото в тоя хубав слънчев топъл зимен ден. Казва дружинният командир на близките си помощници офицери: "Днес много са се разиграли "момчетата ми", но да видим какво ще излезе!

Закон е: След много веселба, смях, радост, ще дойде скръб и тъга и страдания." Нека си поговорят, г-н капитан, казва бай Ноне – зап. поручик Ноне Добрев от Ловеч, командира на 5-а Троянска опълченска рота, нека да развеселят и гостете от селото. И наистина, и те вземаха участие заедно с дружината.

Завърна се от обиколката си по проверка охраната на брега, командира на 2-а погр. рота, поруч. Василев Бенедикт – всичко е добре и благополучно. След войнишката вечеря, събраха се и офицерите 5 души, на общия си стол за вечеря. "Сладка трапеза" – приятна другарска трапеза, когато има хармония между началници и подчинени и взаимното доверие добива затвърдяване и готовност за себеотрицание по пътя на безкористното за общото благо! Всички са весели, особено вдъхновение имаше, разговори, песни се припяват, свирене на цигулка. Особено бе весел поручик Василев Бенедикт. Свири до унесеност на цигулка, придружено и с игра, и свире, и пее, и играе. Неуморим бе той тая вечер.

Прибраха се офицерите в квартирите си след 11 часа вечерта, а поручика остана да продължава свиренето си и играта, и песните си... Казват: "Тоя смях и игра не е на добро, нека Господ ни закриля!"...

Към 2½ часа след полунощ – сутринта на 25 януарий се получи в щаба на дружината съобщение, че вечерта на 24 януарий, към турската охрана, към пясъчната ивица на Деркос, се чували викове "Аллах, Аллах" и като че се отправяли акламации към флота, повече се забелязвали сигнализации откъм вътрешността на морската повърхност.

Дружинният командир чете това съобщение и обмисля, какво ли могло да сторят турците, дали биха се решили да правят десант, какво ли би могло да стане! Зер, за десант сме чели и чували из страниците само на военната история, обаче в практиката никога, никога не прилагано. Часът е вече 4 сутринта. Мъгла гъста, към брега нищо не се вижда, нищо не се забелязва. Дава дружинният бързи нареждания по цялата охрана, от всичките ѝ елементи, за най добро наблюдение и проверка на цялата охрана и зорка бдителност. Сам изправен на балкона на своята квартира, отгдето има широк и открит поглед към морето, наблюдава по разни посоки с бинокъл, обаче гъстата мъгла не позволява нищо да се види... Към 5 часа мъглата почва да се разведрява, става все по-рядка и по-рядка, почва през нея слабо да се прозира, ако и на близко разстояние. Мъглата още повече се разреждава и окото вече виждаше охраната, като силуети, които се очертаваха по брега, движението им се забелязваше, но в морето нищо не се вижда... Часът е 5½ сутринта. Мъглата става още по-рядка. Вижда се вече и близката водна повърхност и постепенно се открива все по-голям и по-голям кръгозор. С бинокъла се вижда вече много добре и охраната – най-близката охрана е на около 1000 крачки от селото, от щаба на дружината. Кръгозорът става вече бързо по-широк и открито се вижда цялото ни разположение, там гдето характера на местността позволява това. Митническото здание на с. Подима, край самия бряг на морето е отворено – там има полурота застава – всички бодри, свързочният патрули се в движение. Часът е вече 6 сутринта, но при все това има дрезгавина за просто око... В миг погледа на дружинния командир бе привлечен от две големи черни точки, задаващи се от вътрешността на морето с движение и насока към брега, в перпендикуляр. Размерите на тия "две черни точки" стават все по-големи и по-големи – бързо растат. Насоката им и точно към селото. Вече се забелязват и други черни "точки" – по две такива отстрани на всяка голяма, по една отзад тях, всичко по 3 малки точки, около всяка по-голяма. Всичко това вървеше в най-бърз ход и се очертаха вече, че това бяха военни параходи – два големи контра-торпильори и отстрани на тях спомагателни съдове, по три към всеки торпильор. В най-силен ход се движеха вече и приближаваха брега. Часът е само 6 и 10 минути пр. пладне и се даде първия топовен изстрел – снаряда падна всред селото и се пръсна, без да причини каквато и да било загуба. Движението на морските съдове продължаваше при най-бърз ход. Суматоха, "олелия" неописуема от страна на населението, всичко се разтича да бяга кой на където "очи му видят", а най-много бягаха в посока към гората по пътя за към село Странджа. Съветите към селяните, окуражаването им от страна на членовете от дружината не помогна с нищо, заплашванията тоже и се даде заповед: Веднага цялото село да бъде опразнено от населението и

то отиде в западна посока, докато бъде повикано... Раздадох се втори и трети изстрели: втория без взрив, се удари в стената на зданието на шаба на дружината и го разтърси само, а третия отиде нагоре високо над селото към гората. Артилерийската стрелба зачести твърде много, но и параходите още се движеха ту напред, ту в страни, не се бяха още установили...

Изпрати се бързо донесение с конен ординарец до шаба на 5-а дивизия – единственото средство за свързка от страна на дружината с когото и да било... Много пъти бяха искани телефони връзки, обаче "все нямаше", а на 26 – на следния ден след боя, дружината бе свързана с телефони... Почнаха да пристигат и от охраната последователно донесения за дошлите вече два турски "парахода" и шест миненоски, а те лодки – част моторни и част с лопати и са до брега вече и в тях турски пехотни войници...

Дружинният непрекъснато наблюдаваше за маневрирането на противника... "Двата парахода" се спряха тъкмо срещу селото, обаче веднага обърнаха в южна посока и отминаха успоредно на брега и се закриха зад хребета край брега... Изстрелите от "двата парахода" или големи контр-торпильори, или малки крайцери продължаваха най-усилено по разни посоки и даваха най-разсеяна стрелба...

Охраната на дружината бе залегнала край брега всеки елемент на своята позиция и чакаше удобния момент за действие. И на най-малката единица от охраната бе определена заблаговременно позицията от която трябваше да действа при нужда в свързка със своите съседни елементи...

На огъня от турската морска артилерия не се отговаря по никакъв начин от когото и да било, нито с огън, нито с движение, нито един човек не се движеше, като че всичко бе "замряло", като че нямаше "жива душа" край брега на морето. Това мълчание силно дразнеше турското командване и стрелбата им бе "много глупава" – без каквото и да е ефект. А нашите "топчета" – берданите и кримки от доброволците местни жители – почиват и чакат своя ред. Все таки, това наше мълчание, на дружината, като че даваше все повече и повече мъжество на турците и те добиха кураж за да почнат разтоварването на своите войски. Те доближиха до възможно най-близо до брега и застанаха един съд срещу селото, срещу зданието на митницата, на едно разстояние от по 400 крачки от брега и на около 5-600 крачки от самото митническо здание, в което бе разположена заставата от 1/2 рота Троянско опълчение. Другият параход спря срещу хребета...

Ясно бе оттук, какви са намеренията на противника: а/ слезлите на брега срещу митническото здание да се насочат към селото и б/ слезлите на брега срещу хребета да заемат сами хребета и се затвърдят там, та по тоя начин да дадат възможност да слязат повече войски на брега и настъпят към вътрешността, и застрашават тила на нашето разположение при Странджа.

Артилерийската стрелба се учести до най-голямата възможна бързина. Часът е 6¼ сутринта – 7 часа. Стрелбата от морската артилерия ако и най-честа, бе много разсеяна... Никакви загуби за дружината.

В миг като че едновременно 6 лодки бяха отвързани от параходите и то досега ги влачеха със себе си из морето и се отпавиха право към

брега в 5-6 минути, лодките бяха на самия бряг и веднага наскачаха турските войници от тях, повече от 120-150 души, отлично екипирани, въоръжени и снаряжение, заеха брега и залегнаха... Разтоварените лодки бързо се връщат към параходите и почна товаренето на други войници от параходите за да слезат и те на брега. 2-ра Погранична рота, която заемаше охраната на брега, обстрелва залегналите на брега войници – това бе изненада за противника. Ясно личеше, че той не очакваше това... Суматоха се забеляза в неговите бойци... Обстрелян биде и от партизански отряд на подпоручик Никола Стоянов Милев от същата 2-ра Погранична рота, който току-що бе пристигнал от своите обиколки и проучвания.

До това време вече бяха насочени трите роти от селото, гдето бяха по квартирите: 1-а Троянска опълченска рота зап. пор. Нено Добрев, по фронта пред селото и в подкрепа на своята полурота в митническото здание; 1-а Погранична рота поручик Табаков Тодор и 3-а опълченска Троянска рота з. поручик Иванов – по водораздела на източния хребет – южно от селото Подима и по самия хребет на източна посока към брега; към 2-а Погранична рота, поручик Василев Бенедикт... Настъплението бе най-стремително, смело, вихрено – намеренията на противника бяха вече ясни и дружината трябваше и можеше да действа най-правдоподобно при създалата се обстановка... Чувството на другарство бликаше между всички чинове. Послушание бе проявено от всички, от по-рано разясняваните задачи за случай на отбиване десант, разрешавани в последните няколко дни на самата позиция, даваха увереност на всеки подчинен, че той и сега пред лицето на противника, ще изпълни, ще разреши правилно и в действителност своята задача...

Наближавайки позицията на дружината, гръмогласно "ура" от двете роти движещи се вихрено по водораздела на хребета, процепи въздуха и даде своето ехо из стръмните склонове и водните долини на Странджа планина, а създаде страх на врага, който бе натоварен "като сардели", един до друг върху бордовете на параходите си и в долните им отделения, от които бързаха да излизат и да се товарят на лодките, за да слезат по-скоро на брега... Те бидоха тласкани като "овце" от своите началници види се, за възможно бързо влизане в лодките им... Те ценяха времето и всяка забава заради тях знаеха, че им носеше катастрофа. Ненадейната поява, скрито от погледите на противника, на двете ни роти предизвика голяма суматоха в противника – той едва сега ги видя и обърна оръдейния си огън срещу тях, но бе вече много късно за него. Ротите бяха вече на определените им места и прикрити в своите землени закрития, благовременно приготвени и оттам заемаха последователно и бързо бойните си окопи-закрития за действия срещу настанилия се на брега противник, от когото само малка една част се възкачи на ската на хребета – единични хора, а другите му въведени в суматоха от смелите действия, граничарите, бяха в недоумение какво да вършат и току само стреляха с оръжието си безогледно по каква посока... А като залегнали на открито върху морския пясък, правеха си трапчинки от него, но бе съвсем безполезно – те бяха на открито и много по ниско от нашите стрелци. Противникът търпеше вече загуби от ранени и убити – гърчеха се те в предсмъртна агония – разстояние само 200 крачки между двете воюващи. Всички бойни преимущества бяха на наша страна. Борбата се усили от двете страни и стана твърде ожесточена. Под

прикритието на своя артилерийски и пушечен огън противника прави нови опити да разтовари на брега своите "храбреци". Лодките са натоварените на тях бойци идват наново насочени към брега, обаче победоносните бердани отправят своя огън към тях – той е действителен, разстояние около 400 крачки и лодките почват да лъкатушат из водата, за да избегнат пораженията от голямокалибрното оръжие. Една лодка е ударена види се с повече куршуми и явява се суматоха в находящите се в нея бойци, тя почва да потъва, близо е до брега, част от хората падат в морето, други изгазват на брега, залягат до своите другари... Вярата в успеха на дружината се засили, но създаде се страх неописуем в редовете на противника, който страх предизвика противодействие в неговите хора за да бъдат разтоварени повече на брега. Отбранителната ни застава от 1/2 рота от 1-а Троянска опълченска рота открива огън, залпове, по парахода, близо стоящ срещу нея, срещу митническото здание – разстояние 600-700 крачки. Огънят бе най-действителен, той със своята изненада внесе нова суматоха в редовете на противника, а от понесените загуби, се забелязваше "лудото тичане" по борда на парахода от неговите хора, търсейки място где да се скрият и повечето наблягаха да слязат в долните етажи на парахода... Няколкото залпа от полуротата, скрита зад зданието и в окопите си и подкрепена с единичния огън от наблюдателните постове из техните окопи, внесе вече необуздан страх в противника и той бързо взе да отдръпва парахода навътре в морето – лодките върнаха обратно натоварените на тях войници, за да вземат на себе си техните другари, които бяха на брега. Параходът надава тревожни сигнали и усилено се оттегля навътре в морето, за да избегне пораженията от нашия пехотен огън... Неговите тревожни сигнали обърнаха вниманието на другия параход и нова още по-силна суматоха и в неговите хора – "всичко се обърка" в състоянието на противника. Находящите се на брега почнаха да бягат към лодките във водата, газят, за да достигнат която и да било лодка, а и те имат стремеж да им помогнат в техните усилия и ги приберат в себе си – борба за живот се води: отпред имат вода дълбока, отзад куршумите на чичовците не ги оставяха на спокойствие, а ги импулсират по скоро да се "качат" в лодките си и да си отидат... Артилерийска стрелба обстрелва митническото здание и окопите около му – ефектът бе много слаб. Обстрелва и настъпващите по открито и системно, бавно, но сигурно с успех, взводове от същата рота, която идваше от селото..., ефекта и тук бе слаб – имаме само 7 ранени. Стрелбата бе до неимоверност разсеяна...

При другия параход, срещу хребета се разиграват по сериозни сцени от страна на противника: някои лодки не искат да тръгнат за брега, ако и натоварени вече с войници, за да ги разтоварят. Войниците претендират и насилват /както казваха впоследствие пленниците им/ да се качат с тях в лодките им и офицерите им, техните началници па и самия началник на доброволческия им отряд Арслан бей и тогава ще тръгнат те за слизане на брега... Нашата пушечна стрелба се усилва до най-голяма скорост. Партизанският отряд на подпоручик Стоянов Никола Милев тоже усилва стрелбата си и веднага преминава в настъпление заедно с двете роти, по хребета, с намерение да се атакува противника, преди да е успял да прибере своите хора от брега.

Дадена бе вече заповед за обща атака от дружината. Огънят се учести. Противникът и той учести своя огън и по всичко личеше вече, че той се бе отказал от по-нататъшните си действия за стоварване бойци на брега, а бе съсредоточил всичкото си внимание да прибере обратно стоварените на брега негови хора, но пак наново... прави опит да изпрати към брега натоварените вече с войници лодки. В този момент на нашето настъпление, командирът на 2-а Погранична рота поручик Василев Бенедикт, в съгласие с действията на двете роти находящи се горе на хребета..., преминава в настъпление – контраатака, като повежда лично ротната си поддръжка, полурота, находяща се по северния склон на хребета, обаче излизайки от крайната на гората и минавайки по една поляна, бива обстрелван от скрити на брега стрелби, из храсталака, убиват двама души от движещите се с него бойци, раняват трима души и самия него. Поручика раняват смъртоносно в корема, от която рана, след половин час почина. Така този доблестен офицер даде днес себе си изкупителна жертва за благото на родината, която тъй много обичаше и винаги в песни възпяваше и в декламации величаеше. Все в това време турските войници водят спор със своите началници – те сами, лично да ги отведат на брега, като се качат с тях в лодките... Забелязва се, че парахода срещу хребета се оттегля по навътре в морето, отдалечава се от лодките с войниците, които искали при себе си и своите началници офицери... Чува се един оръдеен "глух" изстрел, едната лодка се разцепва на две и веднага биде потопена с всички в нея войници. Върху празните лодки са успели в тази борба да се качат някои турски войници и да се върнат обратно в параходите си; идват наново две празни лодки за да вземат и други от брега войници, обаче усилената ни вече пушечна стрелба и започнатата атака срещу противника, не позволи да се качи никой в каквато и да била лодка. Гребците на друга лодка, опитващи се да се доближи до брега, бяха ранени и убити и лодката потопена... Друга лодка до самия бряг почти остана без гребци и биде взета от дружината като "трофей" и наименована впоследствие "Трофей Подима" и служеше на 10-а Погранична рота до 1920 г. в нуждите ѝ... Стрелбата и настъплението продължаваше. Опитите на противника да прибере на борда си своите бойци остана без резултат, особено като виждаше енергичното настъпление на нашите роти и превъзходството ни в численост, а за качество няма какво и сравнение да се прави даже – морално противника бе окончателно сломен. Той се оттегляше вече навътре в морето, за да бъде недосегаем от пушечния ни огън. Той даде ранени и убити и пленени живи 28 човека... Лодките на противника под прикритието на своя артилерийски огън правиха нови отчаяни усилия да се доближат до брега и си вземат обратно хората – види се той не виждаше още, че те вече бяха във владение на българските храбреци... Всичките опити на противника бяха сполучливо осуетявани от безстрашните граничари, които без жал за своя живот, лъвски се хвърляха към брега, за да достигнат до противника си турци и не им позволят по никакъв начин да се оттеглят на параходите си... Най-после "героя им" Арслан бей, даде своята заповед на параходите и те се оттеглиха във вътрешността на морето, като "поздравяваха" дружината с последователни оръдейни редки изстрели за "сбогом"!...

Закритите по единично на разни места останали живи турци, дигаха и развяваха червени кърпички, знак, че се предават... Всичко затихваше.

Убитите се погребяха, живите пленници, 28 човека, бидоха изпратени в щаба на 5-а дивизия. Целият отряд са били "Доброволци лазистанци" – "Лазистан гюнлююси" – според надписа на турски език, написан, ушит върху платнена червена ивица с бели конци и пришити на левия ръкав над лакътя на всеки един от тях. Всичките са били един отряд от 1000 души доброволци под началството на Арслан бей "страшния Лазистински герой", за какъвто минавал между своите си – непобедим "сербез адам"...

Към края на боя пристигнаха, по своя инициатива две роти от 2-ри пехотен Искърски полк за подкрепа. Чувството на другарство и "движение на изстрел" ги бе довело при дружината... Хвала ви другари бойци, готови за подкрепа!...

За горния бой се изпрати ново донесение, адресирано до командира на 1/5 бригада и началника на 5-а дивизия: "Берданите поразиха противника. Паракордите му се оттеглиха навътре в морето. На брега пленени 28 души", като се представи и релация за боя.

Така се сражаваха 870 берданя и около 250 маузерови пушки, срещу турската флота, доброволчески отряд повече от 1000 души, от които 1/3 едва ли успяха да слезат от борда на паракордите и да избягат на брега, в един период от 6½ часа сутринта до 1 часа след пладне... И берданите излязоха победител над морската артилерия... и над морските военни съдове, за да се увенчае с нови победи знамето на българското оръжие, на българското племе, в лицето на 10-а Погранична дружина.

Получиха се многобройни поздравителни телеграми от разни щабове на дивизии и армия, за успеха на дружината и в тоя бой над противника ни", получи се и поздравителна телеграма за производство "в чин майор за бойно отличие" на командира на дружината. А казано е в Свещената книга: "Не нам, не нам, Господи, а на името Твое отдай Слава!" Ние сме слуги на Твоя народ и трябва да изпълним само задълженията си към него, а Ти ще запазиш правата ни те никога не са загубени, а всякога запазени, всякога отдавани и никой не може да ги отнеме!

Общественици, началници и подчинени, изпълнете задълженията си и вашите права ще бъдат запазени, не ще има нужда вие сами да ги търсите... Права търсят ония, които не са изпълнили задълженията си безкористно... Доброто семе винаги ще даде добър плод...

След сполучливото отбиване десанта при с. Подима, турците не преставаха да наблюдават брега и да търсят останалите на него свои другари "доброволци лазистанци". Много от тия доброволци били се решили на тоя рискован подвиг, защото познавали тия брегове по професия рибари, и почти всяка година идвали тук да рибуват и сега като ги лъгали, че няма българска войска в селото, казали им, че щом слезат на брега, ще заемат селото и веднага ще настъпят към с. Странджа и ще се явят в тил на българската войска..., обаче забравили, че "без Бога сметката си правили!"

На **26 януарий**, следния ден, турски крайцер прави обиколка в близост до брега и успоредно на него като се движеше, с наблюдател на върха на мачтата може би търсеха още своите другари, които са смятали и сигурно, че като познавачи на местността, все ще да са успели да се скрият из гъстите храсталаци и при случай да избягат...

Неделя, **27 януарий 1913 година**, ден ясен, топъл... Командирът на дружината излезе по обиколка на охраната край брега... Наближава

хребета югоизточно от селото и го среща войник с донесение: "Че откъм нос Карабурун тръгнал един голям параход, успореден на брега и се движи в северна посока!"... Дружинният усили ход с коня си и се качи на водораздела, отгдето се наблюдаваше ясно цялата морска повърхност. Вижда, че наистина един грамаден броненосец гордо плува из морските води, като че е господаря на тоя терен, на пространството до где поглед виждаше..., така гордо продължаваше своя ход към север и "нещо страшно" като че искаше да каже, че съдържа в себе си... Дойде до в створа на развалини Анастасиева стена, към с. Ормали и обърна се назад и се върна към нос Карабурун. След ½ час наново взема северна посока и успоредно се движеше, но малко по-близо до брега и по всичко личеше, че сега няма намерение да се връща назад... Идва до умиление човек, като вижда безстрашните граничари, подават само глави из врати и прозорчета на землянките си, гледат броненосеца, гледат дружинния и му отправят въпроса: "Г-н майор, дали няма и тоя да стовари войници?"... и като че отправяха апел към Господа на Силите, за да ги избави Всемогъщия от "тая зла напасть"... Отговаряше им дружинния: "Щом не искате да се биете и с тоя голям параход, хайде, опитайте силата на вашата мисъл, силата на нашата молитва към бога, силата на вашата вяра към Бога, и щом сте силни, парахода ще си прави само разходка и каквото поискате от Господа, ще ви даде, защото **закона е един: няма желание нереализирано, няма молитва нечута и неизпълнена**"... Просияха лицата на момчетата-чичовци и току се чуват от разни вратички на землянките думите: "Господи, Господи!" и други молитвени слова. Броненосеца премина покрай участъка на дружината и отиде до в створ на чифлика Чилингос, върна се назад и през всичкото време се виждаха двама наблюдатели, стоящи на върха на мачтата му. Запитваха войниците: "Дали още търси своите хора, останали на брега от десанта, или пък разузнава за нови опити за десант, нека се опита"...

Така размишлявайки и следвайки движението на броненосеца, даде той два последователни изстрела, от голямокалибрено оръдие, от борда "поздрави дружината" и гордо, гордо си замина на юг... Отдалечи се към нос Карабурун, изгуби се от погледа ни, за да се яви наново към 3 часа след пладне, но вече съвсем близко до брега... Това доста посмути ветераните граничари, но тяхната смелост и готовност за парирание всякакъв удар от страна на противника им даваше мъжество и вяра в техния успех... Наближаваше вече и е в створа района на разположението на дружината... Схваща се ясно мисълта, която бе обхванала бойците: "То се разбра, че ще се бием и с тоя параход, ами да си прегледаме оръжието!"... И ето чуват се щракания на затвори, преглеждане канала на цевта на пушката, проверяват се патроните и всеки като че си казва: "Ти само да дойдеш, пак ще опиташ силата ни!"... Но същевременно се отправят и апели към Небето, към Господа, за помощ и по-добре да не дохожда, а "му се отрежат краката", не му искаме злото, но и нас на мира да остави... Така движейки се, броненосеца спря: "Ще стоваря войски!"... разстояние около ...600 крачки от брега... Наблюденията продължават най-зорко... Стои неподвижен броненосеца..., минава час, час и половина..., нищо не се работи в него и от него навън нищо не излиза... Любопитството и любознателността, какво става в него, се увеличаваше моментно. Часът е

вече 5 и повече след пладне, примрачава, почва да се вижда по-дрезгаво, пушека на броненосеца се увеличава, а той все си стои неподвижен на едно и също място. "Нашите бургазлии", нали са моряци, гледат и се "зверят" и току веднага се чува глас: "ЗАСЕДНАЛ Е!" И като по телефон се разнася вестта, че турския броненосец е заседнал на пясъците... Радост неопишуема от всички, че молитвата им тъй скоро е била чута и изпълнена от Провидението, което не иска да се лее човешка кръв, колко Бог е многомилостив и се чуват радостни възгласи от "старците" /да ме простят момчетата, че ги нарекох сега старци/, опълченците "Благодарим Ти, Господи!"...

Повика дружинния няколко от местните жители, най-добрите познавачи на морето и неговото крайбрежие, опитните моряци, те оглеждат добре мястото и казват на командира: "Параходът е заседнал, там има много насипани пясъци, които са като копанки и той се е загнездил в такава една копанка и на никъде не може да мърда!"... И наистина, постепенно почна да се очертава много ясно, как носа на броненосеца ставаше все по-висок и по-висок в сравнение със задната му част – кормилната. Личеше, че парахода се стремеше да излезе от това си положение чрез едно усилно движение напред, но не успяваше и все повече и повече се качваше по-нависоко. Нададе вече и тревожни сигнали... Смръкна се... Не се виждаше повече, а и осветление нямаше на него... Изпрати се донесение до командира на 1/5 бригада и на началника на 5-а дивизия.

Сутринта на следния ден, **28 януарий**, още от ранни зори се забелязваше присъствието на товарни параходи и два контраторпильори, които бяха свързани с въжета от броненосеца и го теглеха назад – обаче всичките усилия да го освободят от засядането останаха напразни... Почна се разтоварването на парахода – броненосец, с едно постоянно движение на лодки натоварени от броненосеца до товарния параход – разтоварват ги и се връщат обратно за ново натоварване... Види се имаше стремеж да се облекчи парахода и тогава да го изтеглят назад...

След пладне същия ден се появи североизточен вятър, който постоянно се усилваше, усилваха се и морските вълни, разтоварването ставаше много трудно и даже невъзможно. Бученето на морето бе през нощта силно и предвещаваше буря и на **29 януарий** сутринта, морските вълни обливаха вече целия броненосец и той биде наклонен на една страна, бурята бе вече много силна. Наклона ставаше все по-голям и по-голям, докато на **30 януарий** сутринта се видя, че целия почти броненосец е обърнат и повален и се виждаше коремната му част нагоре, и стана жертва на морските вълни, на вълните на неподдаващото се на проучване Черно море. Така загина и изчезна в морските вълни турския броненосец "Асари-и-Тефик", за да остави на спокойствие българския воин, нахождащ се в охрана на морския бряг, или в тила на бойното разположение на армията, защото нито единия, нито другия не искаха чуждото, и своето си недаваха. Загина "Асари-и-Тефик", дали че молбата на "момчетата" от 10-а Погранична дружина бе чута и веднага изпълнена, или пък "така му било писано", знаем, че случайности в природата няма, всичко почива на строги математически закони – всяко последствие е резултат на една по-раншна причина – двата велики неумолими "закони за причините и последствията" дирижират в цялата вселена...

11 март 1913 година, понеделник, с. Подима.

Южен вятър духа, топли вълни на пропет носи, природа да съживява, небе ясно, топлина изпраща, природа да възраства... Морето тихо, като че световните бури са престанали и всичко е преминало в тихо движение, като че всичко се е отдало да работи за общия подем на човечеството! Каква илюзия! Какви подмолни планове се крояха в тоя момент! По заповед от н-ството, 5-а дивизия /телегр. № 432 от 1/5 бригада и № 1367 от н-ка 5-а дивизия/, 1-а и 3-а опълченски Троянски роти трябваше да заминат за М. Търново, гдето да образуват гарнизон, дружината, 10-а Погранична, да останеше в състав само две роти, 1-а и 2-а погранична рота, в състав: 4 офицери, 46 подофицери, 408 войници и 44 коне и придадени 1 1/2 конни взводи /2 офицери, 42 долни чиновци и 4 коне/.

... Важно събитие, важен момент от живота на една бойна строева единица, особено в случая съставена от опълченци I и II призови и между тях един кадър само от 80 души млади действащи граничари... И тая бойна единица от обявяването на войната и до днес е действала все в първите редове на армията съвместно с действащите млади призови, а нейния състав бе, както се знае, от най-възрастните служили и неслужили от Бургаски окръг и Ловешко, и Троянско, но хора с формирана житейска опитност, затвърдени в своя характер... На тая бойно вече свързана дружина, предстоеше днес да бъде разпокъсана на две групи... Колкото радостен момент от една страна, че се даваше възможност на две роти да се оттеглят в тила и да си отпочинат, толкова бе тежко и тъжно, че се разделят от другарите си бойци, с които изнесоха толкова много страдания, несгоди, лишения, неволи и то все при бойна обстановка... Който не е опитвал раздялата между двама бойни другари, които са делили скърби и радости на бойния фронт, той само не може да си представи днешния мил момент, що трябваше да преживее дружината, с тая си раздяла на две части и с оглед вече да не се съберат под едно дружинно знаме – знамето на 10-а Погранична дружина, което бе осветено с кръвта на падналите бойни другари от дружината, при изпълнение на своя дълг към многострадалното си българско племе и който дълг те изпълниха с достойнство и с чест за нацията и армията, най-очебиешо изтъкнато в боевете на 1 октомврий 1912 година при Бунар Хисар и 25 януарий 1913 година, десанта при Подима...

Моментите на раздялата бяха мили: благодарствен молебен за общата досега съвместна безпорочна служба; благопожелания за още побезкористна бъдеща служба, с дълбокото съзнание, че само с подобна дейност ще се повдигне достойнството на българското племе, което с всестранието си развитие, ръководено от своите водачи, по пътя на себеотрицанието, за общото благо ще заеме почетното си място в общия световен човешки организъм...

Имат ли съзнанието за подобна дейност водачите на племето ни в пътя на неговата еволюция?... Нека тоя въпрос винаги стои пред нас без да си отговаряме на него!...

След общия другарски-братски обяд, двете роти тръгнаха за гр. Малко Търново, изпратени до навън от селото от братята си, другите две роти, които оставаха на бойния фронт и за в бъдеще, за огледало на младите българи, на своите си синове.

11 юний 1913 година, вторник, ден марсов, ден за победа отрицателните качества у човека... Бивак при с. Бойници, на западната граница.

Политическото положение и бойното състояние и намерения за "дребната рая" неизвестно, и за водачите – предрешено!...

При все това, иска се "отгоре" да се знае мнението на войниците: да воюваме ли с досегашните ни съюзници сърби и гърци, или да не воюваме?... Положение смешно от една страна и трагично от друга: да се допитваме до подчинените си за известни мероприятия от държавен интерес, когато те не са в състояние да знаят нищо в момента, то значи да нямат вяра в себе си водача или началника, да няма вяра в успеха при реализирането на своя или общия идеал, та като е в това съмнение и след като претърпи крах, неуспех, да има смелостта да каже: "И вие, подчинените на народ и армия, бяхте всички съгласни с нас, водачите ви!"... Т.е. измиваме си ръцете, като Пилата!... Не е така, началници и водачи народни. Началника предприема, решава, привежда в изпълнение и носи отговорност за последствията: наградата приема, позорния стълб не отбягва и спасение зад граница не търси... В началника са включени и двата закона: причините и последствията.... Е добре, реченото – речено, заповяданото – заповядано и изпълнено.

Четем пред подчинените ни войници, послушните изпълнители на народните искания, разни извадки от вестниците... Зер, пресата е непогрешна и неподатлива на частни мисли и интереси?... Четем, а войниците слушат, какви биле отношенията ни с досегашните ни съюзници и съседи – сърби и гърци, за тяхното изневеряване и пр. и пр. и желанието им да ни опропастят окончателно, па даже и за подялба на България се говори... Устно им се разяснява... и българина мъдрец, стои прав и слуша, вдълбочен в себе си върху бивачната поляна, съсредоточен, но както в кръчмата пред изборния агитатор и кандидат за народен избраник, гдето тоже слуша, но "знае си той" за кого ще гласува.

"Еее, момчета, сега си говорихме като българи, всички еднакво интересувачи ни доброто на народа ни, който чакаше тия моменти за обединение при това положение..., при тия отношения със съседите ни, които ясно е вече, не се считат за съюзници, какво трябва да правим, кой път ни предстои да изберем: да си отидем по домовете ли с незавършена работа, или да се опълчим срещу тях и им поискаме наложително това, което е наше право, което те навремето са признали за цяла истина, а сега искат да ни го отнемат и то насилком даже... Общо мълчание и дълбоко замисляне... Погледът е съсредоточен в земята – зер материален въпрос се разрешава тук – мисли се за земното, като условие за достигане небесното, висшето. Момент важен. Размишлява българина, съсредоточен в своя вътрешен мир, в своята душа. Знае той закона и иска да съедини в едно, да доведе в хармония ума и сърцето, и взетото решение да приведе в изпълнение чрез силата на разумната воля. Мъдрец е българинът в сериозните въпроси, но не българина израснал в лишения и изпишъци, а оня, който е излязъл из всред закона на живата природа... Той знае нейната неумолимост, затова иска да бъде безпогрешен в своето решение... Запитва дружинния командир някой по име – мълчат, само го поглеждат и не отговарят, и те пък от своя страна изпитват самия него – той какво

мисли... Най-после чуха се гласове: "Нека да каже вместо всички ни, нашия другар и добър брат бай Ст. Ш. от с. Д. /Бургаско/. Обръща се дружинния към бай Ст. Ш., който в тоя момент тъкмо искаше да доложи, че желае да говори. Разреши му се. И започна верния на родината ни служител, бай Ст. Ш.: "Г-н майор, ако ми е позволено да говоря открито така, както си обикновено говори не като началници и подчинени, а като българи, както казахте, които еднакво милеем за нашата многострадална страна и ако моите думи бъдат одобрени от другарите ми, ще се смята, че то е общото ни мнение и желание, ако ли не, нека и те да кажат"... И продължи бай Ст. със следните смисъл думи: "Ние признаваме, че имаме право на тия територии, които нашите съюзници искат да ни оспорват и да ни отнемат..., и сме готови, и това да защитим правата си със сила, ако не разбират от добро... Обаче ние чуваме, че румъните се обявяват против нас..., турците не ще стоят мирно, а ще си вземат обратно Тракия..., така "подучуваме"!... И при това положение, кой ще запази нашата мощ и досегашните ни придобивки? Затова казваме Ви, понеже питате за нашето мнение, нека си отпочинем, българина, исторически погледнато, не може да воюва повече от шест месеца, заради това, нека се задоволим с придобитото досега, да го осигурим и ще дойдат добри дни да си вземе цяла Македония... Обаче, пък казвайки, че това е наше мнение, тъй както ние разбираме тук, гдето сме сега, на вика ни, а там "горе" имаме управници, които знаят истинското положение и в политическо отношение, и в дипломатическо, и икономическото състояние на страната и моралната стойност на армията ни, защото, чуваме, че имало полкове разбунтувани и не изпълнителни..., та нашите просветени управници, като знаят всичко по разните въпроси, които са във връзка с въпросите, които нас питате, те ще определят какво трябва да се работи и НИЕ СМЕ ГОТОВИ ДА ИЗПЪЛНИМ ДОКРАЙ техните нареждания и заповеди, защото и те обичат нашата страна като своя родина и ще искат всякога нейното добро. Така ние мислим и вярваме, че е за доброто на всички ни"... Завърши бай Ст. със силно развълнувана душа, защото чистотата на тая душа предвиждаше "онова", което висеше като тъмен облак над българското племе... Всички войници отговаряха, че са съгласни с казаното от техния другар бай Ст. Ш., напълно го възприемат и гласно добавяха: "Г-н майор, готови сме да изпълним докрай дадените ни заповеди, дълга си като войници за общото благо, за благо на Родината ни... Дано настъпят с това светли дни в нейната история!" С "урра" бяха изпратени последните им думи. Така и се донесе на началството...

Резултатът от войната с дотогавашните ни съюзници сърби и гърци, към които се присъединиха и румъни и турци, през 1913 година, е известен на всички ни – **"СВИХА СЕ ЗНАМЕНАТА ЗА ПО-ДОБРИ ДНИ!"**

2. ЕВРОПЕЙСКАТА ВОЙНА (1915 – 1919 г.)

В стремежа си европейските държави да избегнат всеобщата, или по-добре, Световната война, те си я наложиха. "На шега уж" хвърлената ръкавица биде приета, войната биде обявена, защото няколко банкери и няколко плантатори я искаха, за разширение и запазване производството на своите колонии и сигурното, и скъпото пласиране на своите произведения. Масите са безропотни изпълнители на своите господарски заповеди.

"Дошъл бил" и за нас българите 11-ий час и 59-тата минута и да не "прескочим" 12-ий час, заловихме се на "световното хоро", а видяхме после, че много и твърде много рано сме се заловили... преждевременно се уморихме и не бяхме в състояние да доизиграем докрай ролята си и да получим очакваните блага, които бяха наше право, по заветен исторически път, а други отнеха тия ни права, по благодат, "за да не бъдем изпреварени" в живота ни, но законът е един и неумолим: "Законните права никога не се губят и никой не може да отнеме!"

3-ти пехотен Бдински полк излиза от състава на 7-а пехотна Рилска дивизия при г. Серес, за да се премести на позиция северно от Битоля и влезе в състава на 6-а пехотна Бдинска дивизия. От **18 декември 1916 година** този полк зае и се затвърдяваше на позицията си кота 12348, северно от Битоля, при с. Смегово...

Кой български ум би склонил своята памет и да забрави огнените дати от **11 до 19 март 1917 година!** Това бяха дати, дни, през които Бдинския полк, този скромен, безропотен, чистосърдечен, верен и предан народен труженик и неуморим борец, трудолюбив земеделец, безстрашен герой боец на бойния фронт, трябваше да отстоява на адския барабанен, разрушителен и унищожителен огън артилерийски изходящ от всички известни дотогава разнокалибрени оръдия, шесторно по-многобройни от нашата артилерия, на оглушителния трясък минен, бомбен и гранатохвъргачен с тяхната разрушителност, на картечния и пушечен непрестанен огън и на "поздравите" на обезпокоителния окопно-оръдеен огън!... И въпреки понасяните загуби, да изпълни този полк до край своя дълг, да разреши своята задача, като часовей на вратата на Македония. "Тая врата" трябваше да се запази и да не се допуснеше противника да заеме командващата висота 1248, северно от Битоля, защото зад полка имаше само една рота бригадна поддръжка, повече турци, а по назад всичкия резерв по пътя за Прилеп, бяха само дивизионните походни фурни със своя хляб и брашно и интендантски магазини... Въпреки донесенията, че противника готви атака за 1248, никой от назад находящите се, отвън бригадният командир, като че не виждаха тая системна подготовка на противника...

Всеки би си представил катастрофата, която би сполетяла нашата армия на Македонския фронт, ако противника би успял в своя осемдневен неравен за нас бой, осемдневна неравна за нас борба, за Бдинеца, да завземе позицията на полка и по този начин да имаше свободен отворен път за Прилеп и през Бабуна планина за в долината на Вардар и Велес! Даже един частичен негов успех, какъв морален упадък би виел в духа на бойците източно от 1248 към к. 1050 по нататък в източна посока, които имаха своята комуникация към Прилеп!...

Бдинецът съзнаваше своята тежка отговорност и със свойствения си стоицизъм водеше и отстояваше в борбата си с успех за общото благо, докато останаха на бойната линия от целия полк само 286 пушки на **19 март**, на която дата биде сменен полка – останките му – позицията му и заменен с други пресни бойни части наши и германски...

Що бе тая сила, която крепеше на позицията затвърдили се там Бдинец?... Дали неуморната денонощна работа от 18 декември 1916 година, от когато зае тая позиция и я укрепяваше под непрестанния гнет на противниковото превъзходно въоръжение и изобилни бойни припаси, безконтролно, без сметка разходвани? Изобилието на храната, или превъзходството в облеклото, в обувката ли, за които ежедневно почти се донасяше, че са в оскъдица... Дали изобилния шанцов инструмент – носим и возим, какъвто едва имаше и едва бе достатъчен за работа по всички фортификационни постройки, бойни и домакински?... Дали изобилието на фортификационен материал – дърво, желязо, цимент, за постройка на скривалища, галерии, телефонни станции и др. такива необходими при съвременната техническа борба?... По-голямата част от тоя материал се носеше на гръб от самите войници, от разстояние повече от 10 километра!... Наистина, несгодите са неумолимите спътници, неразделните другари на войната, но те все биха могли да се преодолеят, или поне намалят, при една смисленост, планомерност, безкористие и ръководими разпоредители, от една единствена идея: всички грижи и всяка работа да бъде само за общото благо, защото индивидуалното благо е включено в общото благо! Коя бе тая сила, която крепеше Бдинеца на неговата позиция, като че бе "вързан" върху ѝ и противника със своите частични успехи само до в предните ѝ окопи, не реализира нищо в тая борба, не може да го "откърти", ако и да освен с материално превъзходство – бойно и домакинско, но още и числено петорно повече и трябваше, Бдинския полк с три дружинния си състав /4-тата бе на Галчица планина/ да се бори непрестанно и да отблъсква последователно бесните атаки от 3½ францужки дивизии, в осмодневната си борба. Съставът на тия дивизии бе най-разноцветен – пъстрокожи бойци, събрани от цялото земно кълбо на францужките колонии. Питаме се, коя бе тая сила?... Това бе несъкрушимия боен дух, пламенен и борчески, който не гаснеше в Бдинеца през всичките фази на неговия живот. Не е бил гаснал, а е бил пламенен и борчески и на Сливница през 1885 и на Чаталджа през 1912/13 година; и на Струма през 1916 година и навсякъде при по-маловажни и по-високи моменти, гдето Бдинеца е бил изпращан за да изпълни един свой Свещен дълг за общото благо... Сега през мартенските боеве – 1917 година, бяха същите морални устои, които прославиха българското племе и оръжие за неговата свобода, чрез Бдинеца, защото в неговата душа липсваше, каквато и да била поквара. От неговата душа бликаше безкористна Любов към родината му, безграничен бе той в излиянията на тая си Висша Любов, прояви и доказва готовността си за самопожертвование, при пълно себеотрицание, при изпълнение своя Отечествен дълг за благо на родното огнище, за свободата на българското племе в пътя на неговото обединение... Кой е виновен, ако това обединение не се реализира сега?... Във всеки случай, не е виновен българския боец, който доблестно изпълни своя свещен дълг от началото и до края... Бдинеца знаеше само един завет: "Изпълни дълга

си и твоите права ще бъдат запазени!"... Тоя закон бе ръководната мисъл на Бдинеца при изпълнение своя войнишки дълг и своите граждански задължения... Налагаше се, прочее на неговите началници да крепят тия висши добродетели в Бдинеца, в българския боец, и да ги затвърдяват все повече и повече, до култ в неговото естество духовно, умствено и физическо. Допусне ли се веднъж проявление, разлагането е готово и наново съграждане и съзиждане и заздравяване на болния организъм е вече твърде трудно, а някога идва и умираването завинаги. Имаме примери от нашата история...

12 март 1917 година. Неуморима и без прекъсване работа по укрепването на позицията кота 1248 продължава под непрекъснатия гнет на противниковия огън. Хората са уморени от усилената работа и изтощени... Вече три месеца непрекъсната фортификационна дейност се развива и проявяват големи усилия... Храна..., топла храна бе необходима за наваксване разходваните физически сили и енергия... Такава на позицията не можеше да се готви – всичко по склоновете към противника с наклон към Битоля бе открито и на всеки мернал се човек или на всеки появил се пушек отгдето и да било по позицията, противника "поздравяваше" с всички видове огън. Храна се подвозваше от тила – приготвяваше се при нестроевата рота... И то само вечер или през нощта можеше да се носи и раздава...

Привечер към 6½ часа се докладва по телефона от командира на строевата рота на командира на полка, че за офицерите от щаба и др. била приготвена вечерята и изпратена и моли да се раздаде. Запитан командира на нестроевата рота: "Ами за войниците храната къде е?" Отговаря, че не успели да приготвят такава, защото закъснели продуктите, а само за офицерите могли да приготвят?!... Чува се по телефона недоволния и умъчен глас на командира на полка: "Как имахте смелостта да пратите топла храна само за офицерите, а на войниците не! Може ли един началник да седне на трапеза и се храни, когато неговия войник, който еднакво с него страда, не ще може да има какво да яде?... Как ще може да се поддържа духа у подчинените, при подобни обстоятелства, и при тежките условия на позицията тук?... Може ли един началник да се храни, а войниците му да стоят гладни?... Изправете веднага грешката, поне една оризова чорба, спържена, подмазнена да се приготви и тутакси донесе на позицията!"... Всичко бе изпълнено най-бързо и навреме... Недосетливост от страна на прехраната, ако и със стремеж да приготви нещо по-хубаво и за войниците, но не е правилно..., или за всички храна, или за никого, освен болните!... Към 9½ часа бе донесена на позицията топла храна. Ядоха и войниците, тия мили деца, а още по-сладко ядоха и офицерите, като виждаха радостната усмивка на своите верни бойци, че поне топла чорбича оризна имаха, но и те бяха радостни и благодарни бяха, че началниците им са се погрижили... И от тоя ден нататък, полковата прехрана никога не оставяше полка без храна и то винаги най-доброкачествена и изобилна силна храна... Тоя малък факт мина и замина като ежедневник..., в забвение и то само като един изпълнен дълг от един началник... Но какво бе учудването на командира на полка, когато след 3-5-6 дни получава ред писма, телеграми от Видин, от разни лица, частни и длъжностни, и му благодарят за полаганите грижи за техните синове,

братя, мъже, съграждани... Учуден от тия благодарности, командирът на полка запитва телефонистите, кой е съобщавал във Видин за подобни грижи и за какви грижи се отнасят тия благодарности?... Денонощно бдинците над апаратите си телефонисти, мили чада на Родината, докладват на командира си, че те всяка нощ, към 1-2 часа, след полунощ, когато всичко затихне, по щабовете, вземали телефонна линия право за Видин и говорили. А за в случая старшият телефонист, подоф. Стан.... като взел линията – права телефонна линия за Видин, преди 4-5 вечери, когато не бе приготвена храната за целия полк /освен тия за офицерите/ предал във Видин разговора между командира на полка и командира на нестроевата рота...

13 март 1917 година, на върха 1248 – северно от Битоля.

През изтеклите два дни противникът непрестанно обстрелваше по целта в позиция на Бдинския полк и Ломския – разположен на Червената стена, западно от Битоля. Правеше пробни опити за атака – проучвания, на разни места, но се уверяваше след загуби, че противника – защитниците на позицията, бяха още "живи", а не избити, както са и предполагали!

Но денят **15 март**, ще остане паметен за пъстрокожия, разноцветен противник, защото ще разправят на деца, внуци и правнуци, как са бягали пред страшните българи, които били "человекоядци"! Както казваха пленниците им...

През цялата нощ противникът обстрелваше с тежка, полска, планинска артилерия и с мини от голям калибър разположението най-вече на 2-а дружина от Бдинския полк, на к. 1248 и 3-а дружина от Ломци, на Червената стена. Още в 1½ часа преди пладне противника предприе атака срещу дружината на к. 1248, но биде отблъснат, прогонен със загуби от огъня на охранителните войници. В 3 часа и 20 минути тоже сутринта, атакува 3-а дружина – Ломци, но и оттук отбит със загуби за него големи.

На разсъмване цялата неприятелска артилерия откри барабанен огън по горните две дружини – заемащите от тях важни тактически пунктове на полковите участъци. До 8 часа и 45 минути всички окопи, ходове за съобщения, скривалища, са разрушени. Бойците няма къде да се укрият, а нашата артилерия, безучастна зрителка на тия ужаси и разрушения, морални и технически мълчи!... Молби се отправят постоянно и се иска нейното съдействие, но тя все си продължава да мълчи! Това нейно бездействие правеше печално и скръбно въздействие на героите Бдинци и Ломци..., но техния борчески дух бе несломяем, но не и непоклатим. Като че пехотата имаше за задача да се бори сама със съвременната техника и да опита своята пехотна мощ!...

В 9½ часа сутринта командира на полка и командира на 2-а дружина подполковник П. Кр. стоят в един ход за съобщение, на южния скат на масива кота 1248, водещ от "Наблюдателната висота" пред самата к. 1248 и за към предната линия окопи и наблюдават как противника се приготвя да атакува 3-а дружина Ломци на Червената стена... Всичките приготовления на противника се виждаха много ясно от местостоянието на двамата началника. Веднага се телефонира до командира на бригадата на "Опълченската висота", защото 15 полк не можеше да види нищо от това, което работеше противника пред лицето му – характера на местността закриваше всичките му действия... Взеха се мерки за парирание готвещата се атака.

Противникът засили своя огън и пред 2-а дружина Бдинци. На десетина крачки от стоящите двама началници, паднаха едно след друго 3 снаряда от окопно оръдие!... Докато се разменят мисли от двамата началници от где се "обажда" тоя нов "гост", защото досега го нямаше, командирът на дружината, едър снажен, смел, храбър воин, скочи прав и се покатери по насипа на хода за съобщение, за да наблюдава за това окопно неприятелско нападение, па и без да му мине през ум, че с това се издава и нашето бойно разположение... В тоя миг, войника-ординарец, за свързка отряд до тия двама началници, рипва, хваща десния крак на командира на дружината и смъква от насипа качилия се дружинен командир и казва: "Г-н подполковник, Вие сте потребен нам, на дружината и на командира на полка, защо се излагате така открито, аз мога да наблюдавам също така добре както и Вас!" И без да чака отговор, подхопна се и зае мястото на наблюдател и твърде бързо се откри мястото на новото окопно оръдие, което биде обстреляно и прекрати дейността си...

Колко началници има с подобна обич от страна на подчинените си? И кое би ги заставило така да обичат своите началници и се жертват заради тях? Какви качества трябва да има такъв един началник?...

Началници, любете подчинените си, грижете се бащински за тях, отнасяйте се майчински с тях и вие всякога ще имате тяхната готовност да се жертват заради вас!

Противникът усилено се приготвяваше за една сериозна атака към "Куполната висота" на Червената стена. Тия негови приготовления се виждаха и наблюдава много добре от полковия наблюдателен пункт на Бдинския полк, от командира на 1/15 дружина и от наблюдателния пункт на бригадата /дето са началник щаба на бригадата/. Противникът пренасяше чувалчета с пръста и леки рогатки, телени мрежи и се затвърдяваше постепенно с напредването си към заемащата от 3/15 дружина позиция. Какво трепетно състояние за страничните наблюдатели, да виждаш как твоя съидейник, съсед ще бъде нападнат и да не можеш да му помогнеш. Донесения се правят едно след друго от бързо по-бързо, иска се артилерийски огън за противодействие на противника, указват се точно местата где и какво противника работи, обаче нашата артилерия мълчи... Мълчи и не се обажда, под предлог, че това било наши, български части... Така им бил донесъл командира на батареята майор Т. Нови донесения се правят, че това абсолютно не са никакви наши части, а са само французи, които ясно се виждат, как вървят по пътя от с. Дихово, виждат се и техните работещи команди и възкачването им по южния склон на Червената стена, с насока към позицията на 3/15 дружина..., но напразни бяха тия настойчиви донесения, че не са наши части, а противник... за жалост, не се повярва на тия донесения... Така въведено в заблуждение висшето началство, не даде нареждане за обстрелване противника с артилерийски огън и той необезпокояван от никого, маршируваше съвсем свободно и заемаше Куполната висота, дето и се затвърди, та на другия ден се дадох напразни жертви за обратното ѝ заемане и то без успех за нас... При такъв един акт, какъв може да бъде духа на бойците пехотници или най-малко, как би им се отразило в морално отношение. Защо да се има доверие в един само подчинен, а да не се вярва на донесенията на други трима още отговорни началници, все по същия въпрос. Какъв

може да бъде резултата в подобни случаи..., на какво се базира подобно недоверие?...

16 март 1917 година на в. 1248 Бдински полк.

От ранна утрин още, по всичко личеше, че днес противника - французите са решили да предприемат решителна атака и на всяка цена да заемат в. 1248, явния гоним обект на тяхната досега подготовка и воюване и което вече им коштува грамадни загуби на хора и материали... Ясно личеше как те вливаха последователно пресни части в предните си бойни редове. Днес французите вкарват в бойно разположение и действие нова дивизия, срещу бойния участък на Бдинския полк, а Бдинци са все същите, в един и същ състав, без подкрепа от гдето и да било, без подсилване състава на полка, който бе вече твърде много намалял, но останалите бойци достойно изпълваха отсъстващите си другари чрез усиление моралната си стойност... Непрестанният артилерийски разнокалибрен огън правеше адски разрушения и всички фортификационни постройки биваха неузнаваеми; минния огън бе в разгара си... Тия "съвършенства" на съвременната техника, не пожалиха днес и гробовете на убитите и погребани до с. Снегове, чинове от полка, находящи се югоизточно от к. 1248 на югоизточните склонове на масива, северно от Битоля... Падналата мина, или голям калибър снаряд, заравяйки се в земята, изхвърлял пръст на височина 2-3 метра и повече, и измежду тая пръст се виждаха разкъсани на още по дребни части ръце, крака, корпуси на тялото, вследствие пръскането на снарядите и мините на десетки парчета... И така, в ужасите на войната ще се видят изровени от земята и разпокъсани на парчета и телата на погребаните умрели и убити..., и тях жестокостта на противника не оставя на спокойствие... Колкото пък за по-дребния огън: картечен, пушечен, гранатохвъргачен, окопно-оръдеен, не ще се спираме – той бе в пренебрежение пред голямокалибрения...

Виждайки тая фаза на боя, за да не бъде полка изненадан от една бърза и вихрена атака на противника, трябваше полковата поддръжка да се изведе напред и приближи към своите частици, които при нужда налагаше й се да ги подкрепи и отбие атаките на противника – на атакуващия. А и един преграден огън от страна на противника, би направил невъзможно такова едно предвижване, или ще бъде съпряжено с големи загуби, както бе това на 13 март... Привлече се полковата поддръжка напред. Залегнаха скритом, незабелязано от окоето на противника, ротите от полковата поддръжка, като се настаниха добре в окопите /резервите/ и в ходовете за съобщения по самата кота 1248 – северно от самия тригонометрически пункт... Стрелбата на противника беснееше по разни посоки. Ако и доста ясно времето, мъгла обаче се бе образувала от праха земя, който падащите снаряди и мини издигаха във вид на облаци нагоре, а и самите снаряди и мини по своето неизброимо количество, образуваха облак, под сянката на който Бдинския полк отпочиваше, за да се хвърлят кат олъвове разярени срещу атакуващия, ако би имал смелостта да напада и опитва да завзема даже и педя от тяхната отбранителна позиция.

Командирът на полка застанал между своите верни защитници на най-важния пункт от дивизионната позиция, наблюдаваше към противника и от време на време слизаше от наблюдението си се, вглеждаше в полковите чада, за да им каже, както и другите началстващи лица, по

някоя ободрителна думица... Всички гледаха и се радваха за готовността на всекиго от отбраната, да се пожертвува за общото благо, включващо в себе си честта на българското оръжие, честта на родината, на българското племе...

Снарядите на противника зачестиха да падат в по-голямо количество около полковата поддръжка. Дали противника не предугади за местонахождението на повече и то съгъстени части от полка, или искаше да прави разрушения и в тила на бойците от първата линия, за да не им даде възможност да се спират, но липса на удобни места за задържане при една успешна за него атака... Командирът на полка се обърна към находящите се около него войници, сврели се като пилци около майка си и им казва: "Момчета, много сте съгъстено тук събрани..., недай Боже да падне един снаряд, какви жертви ще дадем!... Разпръснете се по-нашироко!" Отговарят няколко души: "Щом Вие сте тук, г-н подполковник, ние знаем, че ще бъдем запазени... Вас Господ Ви пази и нас чрез Вас ще запази!"... Какво умиление предизвиква във всяка една душа подобна жива вяра! Каква радост чувства сърцето на всеки началник от привързаността на подчинените му и в най-тежките минути на живота им. Да имат вярата, че той е, началника им, който можел и живота им даже да опази!

В този момент дотърчава бързо един телефонист от полковата телефонна станция и предава на командира на полка, че началника на дивизията заповядал, веднага да му се яви командира на полка на телефона без забава... Командирът казва: "Предайте, че сте ми казали за тая заповед и аз ще дойда!..." Моментът бе важен за наблюдения към противника, а и заповедта трябва да се изпълни... Телефонистът пак повтаря: "Заповедта, г-н подполковник, незабавно да се явите, важно нещо имало да Ви говори!"... Разбра се, че ще е в свръзка с положението или намеренията на противника, или преминаване в атака от наша страна и да авансираме противника в неговите намерения... Войниците като чуват предадената заповед, казват на командира си: "Нали пак ще дойдете при нас, г-н подполковник?" – "Да, юнаци, винаги съм при вас и веднага ще се завърна..." Бързо отива командира на полка към телефонната станция, отстояща на около сто крачки от наблюдателния пункт, скрита в един бряг на позицията. Наближавайки станцията, той чува оглушителен трясък зад себе си и казва: "Голям снаряд падна – къде ли ще е?" Взема слушалката на телефона, запитва го н-ка на дивизията за хода на боя, докладва му се обстойно за всичко, осветлява се по положението и без да има други особено важни въпроси, освободен е командирът на полка и се връща при своите юнаци. Вървейки още по самия ход за съобщение към наблюдателния си пункт, вижда посърналите лица на героите като че уплашени..., Запитва ги как сте юнаци, какво има. Отговарят му: "Голям снаряд падна, г-н подполковник, ето там, гдето бяхте Вие преди малко!"... Идва командира и се спира до мястото на наблюдението си и, о ужас! На мястото гдето е стоял преди десетина само минути паднал голямокалибрен снаряд сред групата войници и убити 6 души на място с разпокъсани тела и 8 души тежко и леко ранени..., 14 души загуба на млади жизнерадостни синове войници..., и то само от един снаряд!... Съдба ли е това?... Един извикват назад "по служба" за да бъде избавен в най-критическия момент, други 14 души стават жертва на същия съдбоносен момент. Обръща се

командира към войниците си: "Какво стана, юнаци?" – "Щом заминахте, г-н подполковник, и падна снаряд и ето какво направи, нали казахме, че като сте Вие тук и ние сме запазени. Недейте ни оставя повече. Бъдете с нас тук или където и да сме стойте при нас. Нали вече не ще ни оставяте сами. Ако ще е необходимо да се отива някъде, пратете нас, ние ще отидем с радост и ще се върнем, след като сме изпълнили най-добре и навреме всяка ваша заповед... Нали ни обичате... Бъдете около ни и ще бъдем запазени и ние с вас заедно!"... Какъв мил разговор между родители и деца, като че се водеше той. Но днешната дата – 16 март е траурна дата за Бдинци. Те дадоха ред загуби, включително с пленените от противника, по причина, че съседа от 8 дивизия към левия фланг напусна позицията си и откри фланга на Бдинци.

Днешният ден **18 март 1917 година** си отива, със своите сътресения от боен характер, както и предишните дни от 11 март до днес...

Вече цели 7 денонощия, без прекъсване Бдинският полк отстоява непрестанните атаки от страна на последователно влизащите в бой три французки дивизии и чрез стоицизъм и контраатаки запазваше своята позиция въпреки нанесените му вече грамадни загуби... От изгубените предни линии окопи, които противника завзе, той, последния не придоби нищо. Обаче и тая загуба не трябваше да стане, но тя се предвиждаше, защото не може да има друг резултат за една позиция, когато тя се раздели между два различни полка от различни дивизии, а всъщност самата позиция бе неделима и трябваше да бъде във владението само на един полк – трябваше да влиза в състава само на един полкови участък... Това се искаше и от командира на полка още при разделението и между 6-а и 8-а дивизия... Това стана причина полка да бъде изоставен от своя съседен полк – отляво, който напусна позицията си на 16-то и противника "нахлу" през напуснатия участък и се яви в гърба на 1/3 дружина, гдето бяха пленени голямо число войници и офицери с командира на дружината майор Дон... Тер... Това бе траур за Бдинци... Нежелан траур!...

До тая дата, 18 март, полка бе непрекъснато на позиция, вече три месеца и под денонощния непрекъснат обезпокоителен огън трябваше да се окопава и приготвява своите фортификационни постройки...

Какво сила бе необходима да работи върху тия души Бдински, за да отстояват докрай всички тия несгоди и ужаси на войната!... Командирът на бригадата в своята релация за 18 март, отдел "Състояние на хората", пише: "... а особено от последните 7 дневни преживени ужаси в боевете, от големите лишения и преумора, на не малко от хората, мозъка им се е сковал, разсъдъка и съзнанието не работи; говорих на някои разбрани войници или подофицери неща, но или не те чуват, или не те разбират, краката на много са се вдървили и не са в състояние да изминат нито един километър в час. Настъпило като че на част от хората едно отчаяние, на които похвалите и заплашванията малко им влияят. Някои от тях са станали равнодушни към всичко и като че предпочитат смъртта, за да се отърват от това тежко и несносно положение. Някои се отказват от храна, или пък не им идва на ума да се хранят. Има не малко, които несъзнателно се напикват. Теглата на тоя препълнен с лишения, несгоди и разрушителен за организма им живот, ги прави безчувствени и индиферентни към всичко... Належащо е едно отегляване на хората назад, за отмора, почистване и

др. след което уверен съм, същите тия герои ще извършат чудеса."... А ще добавим тук още и фактите, че имаше случаи, когато бойци, всред оглушителния трясък на мините и при силни душевни и мозъчни сътресения и напрежения, излизаха от окопите си, качваха се върху насипите им и играеха "ръченица", или скачаха с вдигнати и размахваха ръцете и това ставаше на едно разстояние 150-200-300 крачки от противника. И при все това, всички, от най-малкия до най-големия изпълнител на дълга ни към родината, стояха в своите разрушени окопи, които непрестанно поправяха, доколкото това бе възможно и очаквайки всякога своя противник всеки момент, всякой Бдинец, даваше в себе си обещание, че не ще отстъпи нито педя от своята позиция... Само върху трупите им мина на 16-тогo противника, за да завземе 200-300 метра от предните окопи от позицията на Бдинския полк, но важната висота – кота 1248, към която се стремеше врага разноцветен, остана и докрай във владението на Бдинци... Духът бе тая сила, която бе овладяла Бдинския полк и се бе проявила в плът и кръв чрез тях и крепила бе през всичките дни на боевете тяхната морална стойност и стабилност!...

Противникът бе ли победител в тия боеве? – Не, е единствения отговор. Той бе сломен..., без успех останаха неговите бесни атаки... Готовите при Битоля камиони за напредване към Прилеп, се върнаха обратно в Солун... Генерал Сарай бе съкрушен от Бдинци... Кабинета Бриан подаде оставка и може би вярно "казваха нам германците" – "Бдинци сваляха Бриана!"

Все за резултата от тия боеве, Бдинци получиха заради своята издръжливост много поздравителни писма и телеграми, както служебни, така и частни. За ценността на проявените добродетели от Бдинския полк, при изпълнението на своя племенен дълг, ще си позволим да цитираме само три документа, а да оставим читателя сам да потърси основните елементи, които в своето съединение са дали добитите резултати след неравния осемдневен бой. Това са:

- 1/ Заповедта до 1/6 бригада № 89 от 19 март 1917 година;
- 2/ Писмо от г. Н.Т. Попов от 23 март 1917 година, от хан Мраморица, Командира на 3-й пех. Бдински полк;
- 3/ Поздрава от Македонската дивизия от Беласица до героите Бдинци....

През юний 1917 година, 3-й пех. Бдински полк зае нов боен участък пред с. Братиндол – западно от Битоля, перпендикулярно на шосето Битоля – Ресен и простиращ се до северния склон на Червената стена, или така наречения "Равнинен участък". По двата му фланга противника имаше командующе положение: отляво, разположението му по южните склонове на масив 1248 и отдясно му по североизточните склонове на Червената стена, южно от с.с. Търнава и Магарево..., курортните места на Битолчани.... Така, че полка бе разположен в една низина, дето движението денем бе невъзможно – всяко движение на единичен човек се забелязваше и веднага обстрелваше от противника... Това бе трудно поносим тормоз, но трябваше да се понася и това изпитание на издръжливост и търпение от безропотния Бдинец... Моралният стабилитет на полка и тук бе на големи изпитания. Дадоха се обаче доказателства, че Бдинци са закалени, несъкрушими защитници на своята Родина...

Средната част на заемащата от полка позиция бе издадена – наричала се “издадения ъгъл”. Това бе един клин, врязан в разположението на противника на една дълбочина около 1/2 километра, а това много дразнеше врага и той имаше един непрестанен стремеж, да заеме на всяка цена и влезе във владение на тая издадена част – врязана в неговото бойно разположение. Тоя издаден ъгъл от разположението на полка даваше едно малко макар командване над противниковото разположение – той бе ниско, ако и в равнината, и позволяваше на полковите наблюдатели да следят по-отблизо неговите движения в близост на Битоля...

Паметни ще останат във французката военна история дните **1, 2 и 3 септември 1917 година** – дни, в които противника се опита да завземе “издадения ъгъл”, но скъпо плати за своята мощ, но безразсъдна атака, пред много по-слабите части на Бдинци – 58 французки полк, подкрепен от десеторно по-силна артилерия от нашата, се бори с една дружина Бдинска и нямаха никакъв успех в тая борба... Но даде импулс на Бдинци да работят по-усилено върху своите землени закрития и ги усъвършенстват, за да не търпят загуби пред могъщата артилерия на противника.

Противникът не се отказа от своите намерения да завземе, когато и да било тоя клин в неговото разположение и да се освободи от него!

Още по-паметни ще останат във военната история на противника дните **19, 20 и 21 октомври 1917 година**. Пак същия 58 французки полк, по заповед, “отгоре” трябваше на всяка цена да завладее в тия дни тоя “издаден ъгъл” от полковата равнинна позиция, под заплашване, че ще бъде разформирован полка /по казането на пленници/ ако не успее да завземе това “късче земя” от българите...

Три дни и три нощи непрекъснат артилерийски разнокалибрен огън и минен, подготвяше французската атака и унищожаваше нощния труд в Бдинци, по укрепяването на позицията им. В тоя участък само нощем можеше да се работи и се извършва движение из самите окопи и ходовете за съобщение или вън от тях... Но в тия дни, непрестанната артилерийска стрелба и нощем, много пречеше за поправка направените през деня разрушения – все таки, поправките ставаха и с помощни роти, и то идваха из отзад, на разстояние от повече от 15 километра, от дивизионната поддръжка... Въпреки тия усилия, противника успяваше и все повече и повече разрушенията ставаха по-големи и невъзможно вече да се поправят през една нощ, освен по главните поне землени закрития. Не останаха ни окопи, ни ходове за съобщения... До третия ден всичко бе “изорано” – ни следа от фортификационните постройки – мястото им не се познаваше... Французите действаха с принципа, че артилерията, не пехотата завладява неприятелските окопи, затова не пожалиха снаряди, сипеха ги изобилно и с ожесточение по бойния участък на Бдинския полк и отчасти, за маскировка и по Ломския полк, на Червената стена. Най-голямокалибрените оръдия, 21 с.-метрови разрушаваха “издадения ъгъл” и по всичко личеше, че там противникът ще насочи своята атака...

По изчисление на нашите артилериисти, противникът бе изстрелял повече от 180 000 снаряди по позицията на полка, през тия дни...

Тактиката на противника ни французи се проучва вече година почти от страна на полковите началници. Според начина на всяко негово действие знаеше се какви са и неговите намерения и методите за реализирането. И

в случая, след подобна една подготовка на атака, знаеше се, че на третия ден сутринта, на разсъмване, противника непременно ще предприеме атаката си. И тъй, французите винаги атакуваха, избираха началото на атаката си, ранната утрин, когато противникът е най-много уморен след нощно бодърстване и морални терзания от огнения гнет... И в днешния ден не можеше да бъде другояче – на разсъмване непременно трябваше да се очаква атака, особено след такива колосални разрушения на всичките без изключение видими фортификационни постройки – закрития, само галериите на Бдинци не знаеше противника где и са и те бяха здрави, с изключение на подредените във входовете галерии от попадналите случайно около тях снаряди.

По тия съображения, към 4½ часа трябваше да се очаква атаката на 58 французки полк, срещу издадения ъгъл на позицията на Бдинци... Цялата нощ бе прекарана в напрегнато състояние и следение количествата на снарядите и силата на неприятелската артилерия в разните пунктове от полковия участък, от което да се вади заключение и за вероятния избран за атака пункт от страна на противника. Връзка бе необходимо да се държи с всички предни елементи от бойното разположение, полка и навреме докладва за станалите промени, за да се имат предвид бъдещите намерения на противника и съобразно това се направят и нашите разпореждания, за да имаме свобода на действие и инициативата да бъде винаги в наши ръце... Всички щабни офицери бяха на поста си – все около централата на телефонната станция. Бе пък необходимо и едно малко ободряване, чрез една малка почивка от 1/2 часа уединение за да бъде началника освежен за важните моменти на боя.

Командирът на полка съобщава на подчинените си предани и високо добросъвестни офицери от щаба на полка, които непрестанно бяха около му, ще се оттегли в землянката си за 1/2 час и само за извънредно важни донесения да го повикат, иначе, да го оставят съвсем спокоен. Има време за неприятелските пехотни действия. Часът е 3½ сутринта... Така изолиран в своята къщичка-землянка, седнал на леглото си, той, к-ра на полка, по неговото казване впоследствие, вдълбочава се в себе си, размишлява за хода на боя и възможните предстоящи действия на противника и последствията от тях и начините пък от наша страна за парирането им. Спира се той на мисълта, какви противодействия бихме могли да проявим ние, за да не получи никакъв актив противника, и тая си атака да завърши без успех... Вярa в своите защитници има, в придадената към полковия му участък артилерия тоже има – тя би могла над противника, защото съвместно работеше с пехотата няколко пъти и се бе премерило всяко оръдие много добре в своя "план-квадрат". А най-после имаше жива вярa и в Провидението, че и то ще ни помогне, защити, ние защитаваме една права кауза: свобода на своето племе от външни посегателства. Така вдълбочен в своето висше Аз, той се вижда, че "пътува" към позицията на полка, вижда се стоящ прав на дадения фланг на бойното разположение на полка, отвътре на нашата телена мрежа и оглежда самото бойно разположение, вижда всички направени от противника до тоя момент разрушения и че пътя на противника е открит – няма нищо, което да му попречи да навлезе под прикритията на своя преграден огън в нашите окопи или по добре в заемащата от полка позиция, защото никакъв окоп не

се виждаше, даже и местата им не се очертаваха вече, всичко бе заличено от неприятелската артилерия... В този момент съзира той, че "отгоре", откъм небесните синевини, слизат грамадно множество хора-человеци, стотици и хиляди, облечени в синкава форма облекло, предвождани от Свой Вожд Учител и Началник, гологлави, с дълги коси до над раменете и от всеки косъм на главата излиза по една светеща виолетова звездичка... Формата на строя на това войнство бе равноностранен триъгълник или равнобедрен... Слизаха всички под ъгъл 45 градуса от юг към север... "Кацва" Вожда на земята, а след него в миг кацват и всички с него войни и застават между нашата и противниковата позиция – там, где то бяха телените мрежи на двете воюващи страни... Тръгва водача – Началника – Учителя – Вожда на това войнство пред телените ни мрежи, със смел войнишки ход, а след Него и войниците Му и отиват до крайния ляв фланг на бойното разположение на полка. Спират се.... Веднага, в миг, обръща се Водача кръгом и след Него войнството Му тоже, без всякаква чуема команда се обръща и застава пак зад Него, като Той образува върха на новия триъгълник. Издига Вожда – Началник и Учител Своята Дясна ръка нагоре, издигна погледа си тоже "нагоре", помълча за момент и проговори: "ДО ТУК ЩЕ ДОЙДЕ НЕПРИЯТЕЛСКИ КРАКИ!" И отпусна дясната си ръка надолу, като че очерта линията определена от Него – тя бе между двете телени мрежи – нашата и тая на противника, в близост до нашата телена мрежа... Тия думи бяха изречени със заповед неотменяема. И щом изрече тия Слова, цялото това войнство /не искаме да кажем небесно, за да се избегне съблазънта/ се изгуби – Вожда – Учителя – Началник и всичките Му хора-человеци... и командира на полка се вижда седнал пак на леглото си, на същото си място в землянката си... Часът е 3¼, значи всичко това видение е станало в разстояние на ¼ час само... Размишлява върху това си видение командира на полка, вярва жива се влива в него, че днешната атака ще бъде неуспешна за противника... Излиза от землянката си, отправя се за в телефонната централа, поисква линии с всички дружинни командири, наблюдателите на полка и батерейните командири придадени към полка..., иска той едновременно разговор с всички... Часът е 4 сутринта. Присъстващите офицери от щаба на полка остават в изумление: Кога си е отпочинал командира им и дойде при тях..., какво ли е станало..., за тях нищо не е станало..., по телефона нищо не е предадено.... Обаждат се адютанта на полка, храбрия, енергичния и духовит капитан Ал. Игн.: "Всичко е спокойно, г-н подполковник, ние щяхме да Ви повикаме, когато имаше нужда, нали имате вяра в нас!"... Знаете, да, вяра имам все едно като че аз сам работя, но ще съобща в предните линии, че боя е вече решен в наша полза и да бъдат по-спокойни и бодри... Те гледат командира учудено..., какво им той говори, преди атаката на противника да е произведена..., отгде знае той за подобен изход на боя?... Но тия офицери и друг път са имали подобни опитности и с мълчаха, а и телефонната централа бе готова за работа... Всички подчинени са на своите телефони, въоръжени със слушалките в ръка... Предава им командира на полка: "Г-да, бъдете спокойни така, както и аз спокойни ви говоря, след 20 минути, точно в 4½ часа, противника ще предприеме своята очаквана от нас атака. Моля дружинните командири и наблюдателите от високите места да наблюдават най-зорко за противника и щом видят, че той се издигне от своите окопи,

веднага да съобщите по телефона направо на батарейните командири, че противника в "план квадрат №..." настъпва. Моля батарейните командири да имат насочени своите оръдия точно по определените им квадрати и с получаването на съобщението за настъпването на противника, да открият своя унищожителен огън. Така противника ще може да дойде най-много до нашите телени мрежи, ако и разрушени и ще се върне назад! Разбрано ли е, г-да?"... Последва отговор-доклад: "Разбрано, г-н подполковник!"... Обажда се обаче, командира на 3-а дружина безстрашния храбрец майор Ст. Т. и казва на командира на полка, със свойственото му спокойствие: "Г-н подполковник, Вие не знаете какво е тук положението, нито окоп, нито ход за съобщение, нито телен мрежа, а само разорана и то дълбоко разорана нива!... Аз съм решил и ще дочакам противника и ще приема атаката му тук на позицията при щаба на дружината, гдето имаме закрития още неразрушени!"... Отговаря му командира на полка: "Майор Т. бъдете спокойни напълно, както всякога сте били спокойни при много трудни моменти; бъдете смел и с вяра, както всякога сте били за успеха на предприеманото от вас всяко дело. Противникът ще дойде най-много до мястото, гдето е била телената ни мрежа!"... Наново докладва майора: "Ама, г-н подполковник, както спокойни ни говорите, като че нищо не е разрушено". И наистина прав бе тоя дружинен командир, защото противника щеше да атакува неговия дружинен участък с най-големите сили и там бе съсредоточен най-силния разрушителен огън на противника. Наново потвърждава к-ра на полка: "Зная точно истинското положение, майор Т., но ви уверявам, както Вас и всички ви другите, че успеха днес, въпреки всички преимущества на противника, ще бъде за наша полза..., само моля всички ви, зорко наблюдение и своевременно съобщение на батарейните командири, а те от своя страна да открият веднага своя унищожителен огън!... Време не остава, готови, внимателни всички, бодри по своите пунктове!... Имайте винаги открити линиите си с батарейните ни командири от участъка на полка. Аз ще бъда на наблюдателния пункт на полка... Сбогом!"...

Едва се привърши разговора ни по телефона, едва ли се бяха изминали десетина минути и артилерията на противника пренесе своя огън напред, образува своя преграден огън, а това значеше, че атаката се предприемаше от негова страна... Нашите наблюдатели виждат ясно от своите странични наблюдателни пунктове, как предните хора на противника се надигат от своите окопи, излизат от тях и напредват в бойна верига, а зад тях се готвят съгъстени части да ги последват...

Зер, мисли си противника, че след направените от него разрушения, всички защитници са избити, "жива душа" не е останала и нему не остава, освен да направи "една разходка" с пушки на рамо и да завземе искания от него боен участък на Бдинци... Той бе забравил к. 1248 през март същата 1917 г. т.е. само 7 месеца по-рано!... Бдинеца е бодър, буден на своя пост. Неговото соколово око не изпуска нето едно помръдване на противника, в каквато и да било насока. Предава се по телефоните до батарейните командири..., те от своя страна откриват унищожителен огън срещу противника. Още първите попаднали снаряди в предните редове на атакуващия, нанасят му големи загуби, разколебават предните му атакуващи елементи, обръщат ги в паническо бягство, а те повличат

следващите техни другари и всичко почва да бяга, но накъде?... Едни бягат назад към своите окопи, преследвани от унищожителния огън на смелата ни артилерия и вярната стрелба на закритите картечници, а други бягат напред към нашите телени мрежи, гдето смятат огъня ни е по-слаб и там в разрушената позиция на своя враг да бъдат спасени... Да увардят живота си..., а вместо да се спасят, те увиснаха на телените мрежи... Бягството на противника бе паническо и той остави многобройни убити и ранени войници и офицери на полесражението. А каква жалка картина представляваха увисналите на телените ни мрежи французки пияни войници, от устата на които течеше коняк и друго питие, а имаха още по една манерка пълна тоже с течност от същото питие спиртно... Така противника дойде "САМО ДО ТАМ", до гдето му бе определено тая заран от "Невидимите помагачи". А тия "Невидими помагачи" са всякога с нас и ни съдействат, когато сме във връзка с тях и когато имаме нужда от тях, а тая нужда е винаги една необходимост за човека от света, за човека от земята, от земното училище...

За да се поддържа обаче тая връзка, необходима е Светлина и Чистота умствена, духовна и физическа... Трябва безкористно до себеотричане изпълнение на своя дълг за общото благо и тогава връзката се ще се запази.

В разни епохи на българското Възраждане много жертви се дадоха, много кърви се проляха, много средства се изразходваха и в резултат досега имаме пред нас действителността на положението... Въпреки всенародното желание реализира ли се заветния български идеал – обединение на българското племе?!... Нека си задаваме тоя въпрос без да даваме отговор, за да не предрешим реализирането му...

Не е въпроса в търсене на виновници, не се достига до резултат като определяме кой е работил по-добре и кой по-зле. Имаме пред нас една действителност и трябва да признаем, че въпреки стремежа на всички строители на народното обединение, защото всички са искали доброто на племето ни и щом не е достигнат желаният резултат, явувствува, че методите и начините, по които се е решавала тая общонародна задача, не са били правдоподобни, затова и не са дали очаквания край...

Трябва да се потърсят нови методи, нови начини за работа... А те, тия методи и начини са вложени вътре в нас, остава само да се развият както се развиват посети на времето семена, да възрастнат тия творчески дарби, защото ги има във всеки един като истински българин и те ще дадат непременно желаният плод за радост на общото българско тяло, български организъм... И сега българският народ и племе зове на безкористна дейност тия свои труженици, за да бъдат достойни заместници и продължат творческото дело на Хилендарския монах Отец Паисий и последвалите го плеяда борци, имената на които не е нужно да се напомняват за да не бъде осквернена тяхната памет и да не бъде обезпокояван техният дух на себеотрицание и безкористие за общото народно благо... Те борци и духовни, и политически, и финансисти, и просветни – те са наречените с общото име "НАРОДНИ БУДИТЕЛИ", които не са очаквали фондове и заплати в пътя на своята дейност, а са давали и материално, и умствено, и духовно при изпълнението на своя племенен дълг... Те бяха светили и

негаснещи фарове на нашия народ и затова техните духове продължават и ще продължават да бъдат водачи на народните стремежи в пътя за реализирането на техните идеали, а те са идеали и наши и на цялото българско племе. Те бяха чисти в своите дела, чисти ли са като тях и досегашните им заместници?... Безкористни ли са в своите мисли, желания и действия. Нека те сами си отговорят всеки в себе си и за себе си, не сме ние съдниците да ги съдим - те сами себе си като съдят, никой не ще ги съди!...

И в края на Световната война, българите завършиха с неуспех или с успех. И едното и другото. Ако почерпим поука и я приложим в бъдеще в нашето управление и живот имаме успех; ако ли не сме почерпили поука, както от досегашните ни многобройни исторически опитности, завършили сме с неуспех.

В края на септември 1918 година, наложи се да се подпише примирието в Солун. Паметна дата ще остане 29 септември същата год. Историка ще каже защо е паметна: радостна или траурна?! И едното е паметно и другото е паметно! Всекиму според разбирането и схващането. Дадоха се 4 български дивизии, с най-висок дотогава морален стабилитет, в пленничество, заложенчество 1:6 сборната от 3-тога разбира се и това бе за благо на Родината, и за благо и сигурността на противника, съчетание на две блага!...

Бдинският полк влизаше в състава на Бдинската дивизия – една от 4-те горни дивизии... И тоя полк се сдаваше в плен-заточник... На **2 октомври**, сряда, с.г. полка, след напускането позицията си при Братиндол по заповед и след като бе правил много обиколки в пътя на определения му път за отстъпление, достигна през г. Тетово при с. Желина. Тук се получи в тоя ден заповедта, че ще се сдава на противника оръжието, и др. имущества на полка и се предупреждаваше да се запазят или унищожат архиви, знамената на полка и пр., въобще да не се сдават ценности на противника... А кое бе най-ценното? То бе оная полкова светиня, която прибираше под своята закрила и групираше Бдинските лъвове и през 1885 година, и през 1912/13 година и през 1915/18 години... Това бе полковото знаме!... Как можеше да се опази то? Знаеше се, че всеки противник и най-глупавия, ако може да има глупав противник, ще иска непременно да притежава знамето на войсковите части, с които е водил боеве – това е най-голямата придобивка и гордостта за един победител.

Какво да се прави знамето на Бдинския полк?... Ето въпрос, който интересуваше и най-младия Бдинец... Събрани офицерите от полка, по случая, реши се да се изгори... Някои офицери предложиха да им се даде и да избягат със знамето в България от пленничество... Преодоля обаче мнението – да се изгори. Командирът на полка обаче, с малцина офицери си бе решил какво ще стане с полковото знаме-светиня..., емблемата на привързаността към всичко чисто и свята в българската душа и Народния Главен Водач. Направиха онова, което бе решено...

Вечерта, към 4½ часа, полка бе построен в каре и полковото знаме с дръжката и калъфа, който обвиваше цялото място на плата и лъва над него, след назидателна реч пред всички полкови чиновци и при изблик на душевни сълзи, биде изгорено тържествено и полка се разпусна, след окончателното обръщане на пепел "изгорялата" светиня...

На **4 октомврий** полка сдаде оръжието си при гара Жостов. Искаха се и знамената. Разпитваха се разни полкови чиновци от французите, какво е станало с полковите знамена, обаче всички знаеха, че беше изгорено на Бдинци знамето, така и отговаряли на шпионските разпитвания от страна на французите... Обаче знамето на Бдинци, плата бе пришит в куртката на знаменосеца подофицер, лъвчето бе в командира на полка, също и патента на знамето...

На **15 октомврий** с.г. Бдинския полк минаваше покрай Битоля, на път за с. Песочница, южно от Лерин, гдето трябваше да спре на бивак за по-продължително време. На бивак при Битоля началникът на дивизията съблещи на началниците на частите, че французите узнали, че имало пришити знамена на гърбовете на знаменосците подофицери и щели да правят претърсвания, или доброволно да им се дадели знамената..., касаело знамето на Бдинци, командирът докладва, че то било изгорено още към Тетово!

В тоя ден и на тоя бивак, идва при полка, при свои познати, сестрата на покойния Дамян Груев – македонския революционер. Командирът на полка използва тоя случай и повиква знаменосеца в палатката си и казва му, да разшире плата от знамето от куртката си и му го предаде, за да бъде дадено на съхранение при сестрата на Дамян Груев, която ще го запази и донесе в България... Плата биде взет и пришит на куртката на същия командир на полка, между хастара на куртката и плата на самата куртка... Това знаеха само верния ординарец на командира на полка, редн. Ванко Дочков, адютанта на полка, капитан Ал. Игнатиев – на други абсолютно никому не бе казано нищо, но се разчу, че полковото знаме било пратено в България, а други си твърдяха това което знаеха, че знамето на Бдинци е изгорено... Във всеки случай, всички знаеха, че на е налице вече полковото знаме.

На **20 октомврий** с.г. неделя, началникът на дивизията съобщава наново на началниците на частите, че французите искат на всяка цена, да се одобият с военни знамена и предади категоричната си "заповед": Веднага всички знамена да се предадат на французите, иначе, щели да направят претърсване и в когото се намери военно знаме, щял да бъде застрелян – безразлично офицер или подофицер, или войник! Кой българин би дал знамето на своята войскава част, ако и под страх на застрелване! Изглежда, че "победоносния" противник още не бе опознал характера на българина "победен"!... Пак се повтори на началника на дивизията, че полковото знаме е изгорено при с. Желина!...

Така продължаваше полка да изпълнява своя дълг към родината, като пленник заложник, докато се почна разпрашването на войниците и подофицерите на разни домакински работи из пленническите депа и неприятелските складове и работилници и другаде, което разпрашване почна от **20 октомврий** по ешелони от разна големина по число и продължи до **28 октомврий**, докато полковия състав от 2774 войници и подофицери и 85 офицери, на **29 октомврий** останаха само офицерите с 29 ординарци войници, и те бидоха настанени в пленническия лагер Гросетти, западно от Лерин, около дванадесет, четиринадесет километра... В тоя лагер бяха събрани постепенно офицерите от 6-а дивизия, около 305 души и от сборната дивизия около 256, та всичко имаше около 586 офицери, с тия и от 302 дивизия...

Излишно е да се описват терзанията на пленниците заложници. Пред нас не се свеняха противниците да казват: "Вие, българите сте виновни за продължаването на войната и Франция да даде двойно повече загуби, та ние ще ви се отплатим с моралните терзания, които бихме могли да ви създадем!"... И наистина, на всяка крачка те ги създаваха, но това не влиза в нашата задача..., нямаме за цел да съдим никого, а само да извадим най-ве забравените, затаени ценни кътчета на българската душа и бъдат посадени тия кътчета с ценни семена и дадат преизобилен плод за общото благо на племето ни...

На **6 февруарий 1918 година** в 11 часа преди пладне пристигна в лагера Гросетти офицерът за свръзка, българския представител на французите. Съгласенско главно командване на източната армия г. полковник Йос. Петров, който говори пред офицерите пленници-заложници по ред служебни въпроси. Командирът на полка използва неговото присъствие и му заяви, че полковото знаме е в него и понеже французите обмисляли да дезинфекцират всички дрехи без изключение, по причина появилите се инфекциозни болести, помоли го, би ли се решил да получи това знаме и го отнесе във Военното ни министерство – София и при завръщането на командира, да си го получи от Министерството. Речено и свършено: срещу разписка знамето биде предадено на г. п-к И. Петров и отнесено в България...

През **юлий 1919 г.**, когато командира на полка се завръща от пленник-заложничество и се представлява във Военното министерство, получава знамето на полка и го отнася в полка във Видин, гдето на 19 юлий бе предадено на Бдинци, които, ако и в тягостно състояние, от моралните терзания на нахлулия в страната ни противник, дълбоко в душата си отдадоха хвала на другарите си герои, които са запазили високоценната за тях полкова светиня, появата на която бе изненада при празненството на края на **октомврий 1926 година**, когато се даваха "наградите за спасението на полковото знаме"...

Така и в тая голяма война Бдинци излязоха с чест отначало и докрай, без каквото и да било петно при изпълнението на своя велик роден и племенен дълг в пътя на реализиране заветния исторически идеал – обединението на българското племе..., с дълбокото съзнание, че тяхното индивидуално благо е включено в общото народно благо!

14 януарий 1929 година
Неделя
Бургас

II. ЕПОПЕЯТА НА БДИНЦИ ПРЕЗ ВЕЛИКАТА ВОЙНА (1915 – 1918 г.)

авт. и състав.
Александър Петков Игнатиев

Господин Полковник,

Младите Бдинци наследниците на титаните – светци, които Ви водихте по бранните поля през Великата война 1915 – 1918 год., Ви поднасят бойната си история, написана с изобилната им кръв, която ляха за светлия народен идеал: "Обединението на племето ни."

Издигнатите неизблеми паметници при Връшка Чука, Струма, Битоля, Брачин Дол, к. 1248 и пр., ще говорят на вечни времена за бойната слава и честно изпълнен дълг към Короната и Родината, от Вас и безсмъртните герои Бдинци.

Ний младите Бдинци, въодушевявайки се от геройските Ви дела, които не са засенчени от нищо, а са оградени с ореола на безсмъртието, даваме свещен обет, че догдето слънце грее над Родната земя, няма да престанем да работим за "Обединението на целокупния български народ."

1.1.1927 г.
гр. Видин

Подполковник: Командир на 3-а пех. Бдинска дружина

1. ТРЕТИ ПЕХОТЕН БДИНСКИ ПОЛК ВЪВ ВЕЛИКАТА ОСВОБОДИТЕЛНА ВОЙНА (1915 – 1918 г.)

Видин, Комитет за издигане паметник на падналите синове от
Бдинската покрайнина през Великата освободителна война,
[1927]. 192 с.

ВМЕСТО ПРЕДГОВОР

“Любете България и научете
се да умирате за нея, защото
няма по-достойна смърт
от тая
за Отечеството, за Родния
бащин кът!...”

Да живеем в тъмнината на едно време, не знаейки, какво ще ни донесе утрешният ден - това е великият трагизъм в съдбата на нашия народ!

Мислехме, че ви разоръжихме, а всъщност ви въоръжихме, бе казал наскоро един просветен и благороден чужденец, дошъл в нашето Отечество за контрол по прилагане точките на репарационните задължения, наложени на България по мирния договор в Ньой. Защото не в отнемане хладното и огнестрелно оръжие е истинното обезоръжаване на един народ: най-силното негово оръжие е в съзнанието за мощта на неговия творчески и национален дух!

Възвеличавайки делата на един полк във Великата Освободителна война, комплектуван от един благодатен кът на Родната земя, историята на който започва от Страшимировци, авторът - най-скромният участник в създаването Бдинската епопея - ще счита изпълнена поставената си задача, ако е успял с това именно оръжие да обяви мобилизацията на целокупното съзнателно и любещо своята Родина българско гражданство.

31 Март, 1925 година
БДИН

“...Над сянката ви клета
Не мисли никой днес, освен поета
И майките свети!.....”
Ив. Вазов

Във воплите и сълзите по вашите хубави души, крилати войни - витези, чутовните и славни подвизи, на които обезсмъртиха родното име и се носят като дивна легенда из уста в уста по поля, балкани, урви и чукари,

топих аз перото, що написа наследиято гордо и безценно на вашите деца. Победните щикове на вашите праведни легиони блестят по-ослепително от слънцето, пролятата ваша скъпа кръв багри по-ярко при изгрев пурпура над китните тракийски и македонски родни поля и буди ранната утринна хвалебна песен на сладкопойна чучулига...

Приемете този скромнен труд за възхвала на вашите безсмъртни дела от едно сърце, което след вас е обичало по-силно само България!

Брезен, 1925 година

Авторът

1.1. МОБИЛИЗАЦИЯ И СЪСРЕДОТОЧЕНИЕ КРАЙ ГРАНИЦАТА

Първият мек и приятен есенен ден на 1915 година, окъпан в кървавочервения пурпур на зората, изгря под тежкото впечатление за предстоящи съдбоносни събития. Глашатаяте и селските кехаи сновяха вече неспокойно из улиците и с треперещ от вълнение глас четяха Височайшия указ № 7, с който се обявяваше обща мобилизация на Българската армия. Изведнъж улиците се изпълниха с народ. По лицата на всички се четеше задълбоченост. Групи – по групи вредом коментираха живо предстоящите събития: “България ще пази само границите си”, възкликваха някои от приближените на правителството меродавни. Не, тъкмо сега е моментът да си възвърнем изгубеното през злополучната междусъюзническа война, възразяваха други! - “Аз пък мисля, че е настъпил моментът, за да развеем отново победните си знамена, както бе казал Царя”, отсеке един буен младеж, два пъти тежко раняван през Балканската война храбрец!

И тъй като полкът се комплектува почти само от града и околията, рано още сутринта на другия ден пристигнаха и последните групи запасни от най-далечните села.

Полкът бе почти попълнил своя личен и конен състав, по щата на военно време, когато в 9 часа пред пладне на **14 септември** се получи заповед 1-а дружина да тръгне за с. Брегово, където до вечерта да стигне и се яви в подкрепа на конните части, получили там специално назначение. 2-а, 3-а и 4-а дружини останаха на квартири в града, като продължиха строевите си занятия и произведоха по дружинно един пробен близък марш в пълните си бойни състави.

Рано утринта стана известно, че на полка предстои марш. След обеду, поделенията, затегнати и напълно екипирани, бяха построени на своите сборни места. В 1 ч. и 30 мин. след пладне полкът напусна квартирния си район в града и през гъст шпалир от цялото гражданство и дошлите от селата близки на запасните, възторжено акламиран и обсипван с град от цветя, букети и венци, се построи в сборен ред, западно от града при Държавния лозов разсадник.

На 1-а дружина бе заповядано да тръгне от с. Брегово и ношувайки в с. Боаница, на другия ден се отправи за гр. Кула и влезе в състава на полка.

Обширното поле е заляно от голяма маса народ. Тук се отслужи тържествен молебен от Н. В. Пр. Митрополита Г. Г. Неофита в съслужение с

цялото градско духовенство. Митрополитът призова Божията благословия над войните и изпроси над тях закрилата на Небето в постигане идеалите на Българския народ. Държаха прочувствени речи също командирите на бригадата и окръжният управител. И двамата изказаха силната вяра, че Бдинци и тоя път ще удвоят славата на своето скъпо име и ще увенчаят с нови лаврови венци победното си знаме.

Настана тежкия час на раздяла. Слънцето прижурия силно и напращащите потни лица на бъдещите защитници на България се обсипват непрестанно с горещи сълзи и целувки. Картината е мила и трогателна. Тук са и малкото останали ветерани опълченци и поборници, които с блага усмивка и просълзени очи отправят ободрителни слова към бъдещите герои. Раздялата е тежка: майки, съпруги и невръстни деца, коленичейки, шепнати отправят горещи молитви към Небето, за да закрили и запази скъпите им близки.

В 3 часа и 30 минути полкът тръгна за първия си нощлег – с. Буковец.

1.2. ВОЙНА СЪС СЪРБИЯ

Съсредоточението след мобилизацията на войските от областта е привършено. Сме в първия ден на Листопад. Излизат се с шеметна бързина в ефирни вълни последните милувки на знойна омара от бящото на юг лято. Синорите са пожълтели. Студен вятър пронизва леко и носи във вихър окапалите листа. Устата шепнат тайнствени думи. Там, де свършва хоризонтът, танцуват призраци. Група надгробни кръстове стърчат, обезличили своите надписи, а може би не са и имали такива. Потоци кръви багрят реките. Душата се свива болезнено. Някакъв неземан ек бучи непрестанно. И небето изведнъж се помрачава. Тъмни облаци, застигайки се, се редят в гъсти стени. Телеграфите и телефоните денонощно тракат и шумят. Раздавачите безспирно носят твърде бързи шифровани известия. Атмосферата е спъстена. Всеки чувства кошмара, налегнал го за кратък само миг. Очаква се нещо страшно и може би – велико. – “Има ли вече известие?” питат се всички?

Часът е 6 сутринта. Войниците се събират по ротно на своите сборни места около ротните си командири. Патроните са вече раздадени, закуската също и обядът – на ръце. Настъпва гробно мълчание. Ротните командири с развълнуван глас прочитат заповед № 1 по действащата армия за обявяване от нас война на подлите сърби, бивши наши вероломни съюзници. Громки, непринудени “Ура” – процепиха въздуха и разтърсиха земята: “Да живее Царят на Българите, да живее България”, се слушат възгласи и втора вълна от по-мощно “ура” отново заглуши зловещото бучение на вятъра.

Часът е 10½ пред пладне. Небето се поразведри. Очертанията на граничните чукари е пълно. Сръбските окопи и редути са видими и с просто око. Дружините са готови да тръгнат – към славата.

Раздаде се първият наш артилерийски изстрел. Това предизвика голямо любопитство у войниците и силно нетърпение. Няколко гласове извикаха “браво”, а после – продължително “ура”. Първият снаряд бе попаднал точно в сръбските окопи и избухнал във вулкан от пръст и камъни.

Към 12 часа и 30 минути след пладне стана известно, че по цялата линия на фронта на дивизията нашите войски имат успехи.

Тази радостна вест извика жив ентусиазъм у всички войници и желание час по-скоро и те да вземат дял от този успех.

Кошмарът е преминал. Духовете успокоени. Искрата бе хвърлена. Пожарът е в своята стихия - сърцата горят в буйни пламъци!

На хоризонта проблеснаха вълшебните лъчи на вечерницата. Тя прашаше своите поздравя на бъдещите герои и ги приканваше към отморен сън. Улиците са глухи. Само движението на патрулите нарушава нощния покой. Малки облачета пъплят и отново изпъстрят ведрия лазур. Прохладата прави съня по-сладък и по-дълбок: свирепи боеве, геройски и чутовни подвизи, награди за делата, целувки на гордите сестри и майки, признателността на освободените от иго братя, признателността на общата наша родна майка България - ето сладките трепети на краткия сън на бъдещите герои!

Нощта преваля. Ротните командири бърже дават заповедите си за стягане за път. Закуската и обядът на ръце са раздадени. Часът е 3 след полунощ. Дружините са готови за нощен марш.

Заблаговременно бе заповядано да се избере позиция за отбраната на града за в случай на всяка евентуалност; такава бе избрана западно от града, след като, разпределена на три участъка, даде се заповед за бързото укрепяване позицията от дружините. До сега границата ни се пазеше от пограничните войски, усилен с опълченци, на които трябваше да се даде незабавна подкрепа, тъй като не бе изключена възможността сърбите да форсират границата.

Вследствие издадената оперативна заповед по дивизията, издаде се такава и по полка, в изпълнение на която 3-а дружина се изпраща към с. Големаново в разпореждане на командира на бригадата; 4-а - митницата, а 2-а - към село Киряево в разпореждане командир 3/VI бригада; 1-а дружина запази старото си положение - на квартири в града като полкова поддръжка.

Отиваха те, героите, далеч от майчини ласки, далеч от копнежите на близки - всички поверили своите грижи на общата ни майка земята под покровителството на Небето; те бяха поверили живота си на Бога. Земята ги приюти в своите недра, а Небето проля обилни сълзи за техния млад живот, който с готовност те даваха за свободата и величието на България...

Всички зашепнаха някакви слова и топли молитви се отправиха към Небето: "Боже, пази нази и България!" - "В походна колона, челната рота ходом", раздадох се громки команди. Дружините тръгнаха. Дъжд проливен заваля. Небето плачеше.

Денят свари 2-а дружина два километра югоизточно от село Киряево и тук, измокрени до кости, спряхме, за да получим заповед. В това време и при тия условия шумата и клонете на високата дъбова гора не са лош дъждобран. Калените в миналите войни ободряваха новациите, защото неприятелските снаряди зловещо виеха вече над главите ни. Някои зевзеци правеха даже смехории; бяхме на артилерийски изстрел от противника. След един час нещо се върна дружинният командир, който бе отишъл да се представи командир 3-а бригада. По заповед на последния, две роти

бяха назначени поддръжка на 52-и полк, а другите две – бригаден резерв. Командирът на дружината привлече тези две роти в дясно в една дъбова гора, която не се обстрелваше от противника и в която нямаше до това време никакви попадения.

Дъждът валеше. Пък и платница войниците нямаха. Изпитанията, на които бяха подложени тези доблестни синове, бяха тежки: умора, мокрота, студ, безсъние – нищо обаче не смути духа им! Всички чувствахме, че това е само началото на тежестите, що трябваше да понесем. И обикновеният ред не се побърка, и чай, и топла чорба, и варено месо – нищо не липсваше. Чаят само приличаше на какао, понеже бистра вода нямаше, тъй като от дъждовете всички извори, потоци и рекички представляваха гъсти разтвори от глина.

Утрото на **5-и октомврий** ни свари на път. Под прикритието на непрогледната мъгла двете роти се дигнаха и дружината отново бе събрана, като се разположи под навеси в дерето, западно от с. Киряево зад една от батареите на придадените към бригадата артилерийски части. Така войниците бяха запазени от пехотния огън, но не и от артилерийските изстрели на противника, с когото части от 52-и полк водеха вече бой. Дружинният и ротните командири бяха излезли напред за изучаване позициите, подстъпите на местността и разположението частите на бригадата, към която дружината бе придадена за маневриращи войски, когато, връщайки се, към тях започнаха да пищят прелитащите неприятелски куршуми. Ротните фелдфебели и подофицери в това време не стояха – те даваха спокойно своите заповеди към войниците, обикаляха и ободряваха ги. И войниците видяха, че не са така страшни куршумите, даже и когато улучат, тъй като фелдфебелът на 8-а рота – първата жертва – бе ранен в левия лакът в момента, когато под прелитащите куршуми, прав и не запазен е предавал на взводните подофицери заповедите на ротния си командир.

Боят продължаваше. Ежечасно пристигаха известия за наши успехи, тук сме взели редут и пленници, еди где се предават, друга наша рота атакувала две неприятелски роти и завладяла окопите им, като пленила около 50 сърби, а останалите – избити и пръснати в безпорядък. Започнаха да прииждат и пленници. Пренасяха и наши ранени: "Ако тия старичоци, говореха си нашите левенти, могат..., ами ние – чудеса: Ще хвъркнем!" И сърцата на всички по-силно затуптяха.

Часът бе 11½, когато се зачуха гласове: "Бригадният, Бригадният командир!". Действително, беше командирът на 3-та бригада. В този момент един прелетял неприятелски куршум ранява леко един войник. Бригадният го потупва успокоително по рамото. Той присъства при превръзката. Раната е на смешно място. Раненият се смее. Смеят се и всички войници: "И куршумите им не хелят", хвърлят се подигравки по адрес на сърбите!

Слизайки от коня, бригадният вижда (той е бивш началник на Военното на Н.В. Училище) едно младо кандидатче, свой възпитаник. Накривило комитски своята фуражка, заруменяло от блискащите го полузамръзнали дъждовни капки, подкървавило очи, то има войнствен вид. – "Все такъв ли си още, млад бунтовнико?" – "Сега и страшен още, Господин полковник", отговаря самоуверено то! И бригадният с просълзени от умиление очи, го целува по челото.

Офицерите, с бодър юнашки вид и силно любопитство, са го наобиколили. – "Господа, щастлив се считам, че ми се падна случай да действам рамо до рамо с Бдинци, създали най-великата епопея на Българската легендарна военна мощ! Бдинската дивизия – дивизия, съставена от първостепенни войски. Погледнете тия старци, гледам и Вас, Господа – всичката ми надежда е у вас!" Силно обнадежден, той стисна юнашки ръката на дружинния и замина към фронта на 52 полк.

Ротните командири попитаха своите войници, кои от тях желаят да отидат напред в патрули за събиране сведения за противника и разузнаване за неговото разположение и численост, тъй като – по всичко бе видно – в тая посока бе малко работено и тия сведения бяха твърде оскъдни. Всички желаят. Тогава дружинният заповяда да се изпратят предимно от хората на близките села, които добре познават тази местност.

По цялата линия чрез патрулиране сърбите владеят нашите постове, които са наблизко до техните. Мъглата е гъста и непрогледна. Един силует с бавни стъпки крадешком се спуска от чуката към местността "Лилков дреняк", минава "Пльочака", "Багановец" и се озовава на "Свински връх" – стотина крачки пред сръбските окопи. Над главата му пишат куршуми – водят се престрелки. Връща се и отива на пост № 8. По този начин храбрият митнически граничар, младши подофицер В. Цветков, среща първия наш патрул, комуто съобщава, че както нашият, така и сръбският постове са незаети от противника. На пътя си патрулът се среща със сръбския такъв, когото, ако и по многочислен, прогонва се огън и завладява поста. Праща донесение, като за своя охрана поставя часовая. Вътрешната обстановка привлича със своите лакомства героите – зер ще могат да си похапнат топъл качамак, отдавна не виждали такъв. Гъсти кълба дим се издигат на високо из мъглата. Котлето и гърнето с боб врят. Качамакът е вече готов.

По цялата неприятелска линия се раздават пискливите звукове на тревожни сигнали. Сърбите са в паника. Цяла тяхна рота е готова да преследва "многочисления" противник. А патрулът, под охраната на часовая, спокойно обядва. Но, трябва да се отстъпи. Сърбите са много повече, па, освен това, задачата не е такава, тя има за цел само разузнаване. Нахранили се здраво, те спокойно стават и задигат следните трофеи: 1 кирка, 2 лопати, шинел, куртка, 1 тенекия газ, стенна лампа, стол, една жива овца, торба с царевично брашно, 1 делва свинска мас и разни делови книжа. Прегазват р. Шашка – над колене дълбока и като отправят по една остроумна подигравка по адрес на обезумелите сърби, връщат се в дружината. Какво е било учудването на войниците от 52-и полк при вида на смелчагите бдинци, минавайки през техните вериги! Всички останали патрули изпълниха тоже бляскаво своите задачи, като при завръщането си донесоха ценни сведения за противника и трофеи.

Нашите войници слушаха с жив интерес разказите на патрулите. Отвред се пущаха шеги и подигравки по адрес на "сияйните". Добитите резултати бяха повече от отлични. Вярата в собствените ни сили стана непоколебима. Успехите ни се виждаха сега вече сигурни, те бяха предрешени от вярата в нашето могъщество. Всички патрулни войници бидоха представени за награда.

През целия ден на 4-и октомври и до обяд на 5-и дружината остана в същото бойно разположение. Навесите се подобриха и в дълбочината на

дерето се накладоха огньове. Войниците се подсушиха. През цялата нощ противникът обстрелваше по площади и шрапнели и гранати, които само я илюминираха и я правеха по-феерична. Разговорите отстъпваха място на шегите: "Оти ги хабят, та ги не чуват, че може да им потребват? Големи будали били това сърбите, брей!"

1.3. ВРЪШКА-ЧУКА

Войниците бяха обядвали и дърпайки под навесите издълбоко своите лулички, водеха шегобийни разговори, когато свързките донесоха заповед да се направи преглед на оръжието, шанцовия инструмент и неприкосновения запас. Ясно бе, че тези приготовления означаваха близък марш за предстоящи бойни действия. Мълвеше се за обща енергична атака по целия фронт на дивизията. Не се съмнявахме, че на полка ще бъде възложена най-трудната задача и това изпълваше сърцата ни с гордост. След малко, дружинният повика ротните командири...

Гъста, непрогледна мъгла е паднала като нощ на земята. Под прикритието на тази мъгла в 2 часа след пладне дружината потегли за Връшка-чука, в подножието на която стигна към 4 часа след пладне. Тук бе щабът на 51-и пехотен полк с две свои дружини, в разпореждане на който се придаваше дружината. Началниците-офицери се представляват на командира на полка. В този момент няколко неприятелски шрапнели разтърсват с оглушителен трясък гористите дерета. – "Те ни изпревариха с поздрава си, обърна се към нашите командирът на полка: това е вместо "добре дошли", те често ни поздравяват!" Нашите се изсмяха. Войниците се смееха тоже: безразборното и безцелно харчене снарядите от сърбите показваше само безконечния техен страх.

Часът е 6 след пладне. Дружината е увенчала чукара и левия му склон. Тя заема фронта на един полк, като в ляво държи свързка с 52-и пехотен полк. За опора на юнаците – стрелци служат наредени камъни, за закритие железните им гърди, а за поддръжка високият им дух. Затишието е пълно. То предвещава само страшната буря, която ей сега ще се разрази над главите ни. От време на време само покоят се нарушава от зловещия вой на студения вятър.

Точно в 11 часа пред полунощ всичките патрули, секрети и часовои донесат, че противникът настъпва по целия фронт. Гъстата мъгла пречеше да се вижда по-далече, но на 30-40 крачки пред фронта се очерта дългата настъпваща неприятелска верига със сгъстени части зад средата и фланговете. Ротите и картечните откриха вихров огън по противника, който започна да хвърля бомби, пръскащи се над нашите стрелци. Артилерията му пък изсипваше непрекъснато урагани от шрапнели. Нищо, обаче не смути защитниците – герои и на бомбите се отговори с бомби, за пръв път употребени от взетите от нас трофеи. Това спря противника, който залегна и заедно с бомбите откри силна пушечна стрелба. Ротните поддръжки извикаха от място "ура" и противникът, силно разстроен от понесените загуби, започна да отстъпва, преследван от нашия непрекъснат пушечен огън. Борбата трая около половин час, след което всичко утихна. Вятърът, пронизващ и студен, отново запя своята зловеща песен.

Утринта на 6 октомври настъпи по-студена и дъждовна. Проливен дъжд заплиска по канарите и ледена буря зави зловещо откъм изток.

Защитниците са измокрени до кости. Полузамръзнали ръце и крака. А дъждът се вали. Свечерява се. О, достойни бранители, нови по-тежки изпитни ви очакват!

Часът е 6 след пладне. Гъсти, люшкани от бушуващия вятър, облаци притискат с ледената си водна маса земята. Противникът пак настъпва. В бесен рев се носят слова на проклетия и псувни. Освирепяла команда, носеща в двете си ръце бомби, приближава 30-40 крачки до нашите окопи и ги хвърля над главите на защитниците. С адски трясък те се пръскат и ни нанасят загуби. Артилерията му ни обсипва с град от шрапнели. Ала героите не потрепват. Силен вихров огън поваля първите вериги и ги приковава към земята. Нови, още по-освирепели вълни се вливат в първите редове на противника и откриват по нас ужасен огън. Нашите неуморно поддържат огневата борба, в която вече имаме надмощие. "Мерете се точно, стреляй вярно", предупреждават началниците, тичайки из нашите вериги! - "Коси вляво и в дясно, мори тая сган", реве някой над картечния мерач! Това е картечният фелдфебел Никола Ников. Но, картечницата не стреля: мерачът е вцепенен в положение на стрелящ. Тогава фелдфебелът го отмества и сам здраво пипва картечницата. Оказа се, че един неприятелски куршум е пронизал очните ябълки на мерача... Един и половина часово напрежение... Противникът е разколебан. Неговият огън отслабва. Дружни залпове на нашите стрелци съпровождат отстъплението му и забиват куршуми в гърбовете му. Сега се чуват само далечни единични пушечни изстрели...

Санитарите и музикантите, влезли в същата роля, са на работа. Те помагат на леко ранените и пренасят тежко ранените и убити. Не свършили още работа, нова атака и ... още други осем последователни през всеки половина час! Героите надминаха себе си. И те победиха себе си, многочисления враг и стихията. И тук неволно ми идваше на ум безсмъртно възпятата Шипченска епопея от народния певец Вазов, която всеки от нас още като ученик е учил да декламира.

В цялата линия лежат безжизнени, замръзнали трупове – офицери и войници, тела, в които е жив още само духът... Черният призрак напусна трона опозорен и посрамен. Смъртта избяга победена. Тя умъртви телата, но не сломи духовете: духът на българския войник остана и сега безсмъртен. Картината е и трогателна, и величествена!

Противникът е изгубил веднъж завинаги желанието и смелостта да ни напада. Но, възможността не е изключена! Една огромна човешка фигура се движи измежду войниците и се мъчи да влее последната живителна струя: "Ей сега, имам сведения, противникът ще предприеме още по-енергични нападения", предупреждава дежурният! И героите направиха най-големия жест – блага победна усмивка заигра по замръзналите им лица. Към осем часа пред пладне пристигна 1-а рота от 52-и полк. Трябва да се снемат защитниците за съживяване. Но, те не са в състояние да се помръднат от местата си! И носилките се турят в действие: стотици тежко ранени от стихията герои, не отстъпили и пред нея, се пренасят за съживяване при накладените долу огньове.

Сладка, отморна дрямка помага на топлика и животът бавно, но сигурно се възвръща. И всичко това се струва като отминал тежък сън, и пак отново луличките, и пак шегите и смях!

4-а дружина още на 4-и срещу 5-и зае позиция при митницата за установяване връзка с нашите части, заемащи Бачище и Връшка-чука, и за запълване големите междинни пространства; 3-а дружина срещу добре укрепените неприятелски позиции на висотите "Райков соват" и "Рунтава могила"; 1-а дружина запази досегашното си положение — полкова поддръжка.

Противникът заема силно укрепени позиции с няколко реда солидни изкуствени препятствия, усилен с многобройни картечници и артилерия с всички данни за точна стрелба.

При това той държи и командващо положение с всички преимущества за държание — инициативата в своите ръце и отвред възможност за настъпление, ако и местността да е гориста.

Гъста, непрогледна мъгла е обвила цялата околност и дребен, снежен дъжд вали непрестанно. Войниците са мокри до кости. От стръмните склонове на неприятелските позиции се стичат мътни, буйни пороизи. Това прави почти невъзможна работата по окопаването, а и хората са полузамръзнали и възможност за подсушаване няма, ако и дене да се правят опити за наклаждане огньове.

Противникът, с добре организирани малки отделения, предприема непрекъснато опити, за да си пробие път през нашето разположение и да компрометира по такъв начин будната ни охрана, но все безрезултатно: той бива отблъскван с големи за него загуби. Артилерията му сее по цялата наша позиция шрапнели и гранати и прави още по невъзможна работата по укрепяване и организиране позициите.

От страна на 3-а дружина се направиха няколко упорити опити за проникване и напредване към неприятелското разположение, но безрезултатно, вследствие неуспеха на съседните нам части, гдето противникът има незначителен успех.

Липсата на всякакви данни за точна стрелба на нашата артилерия не даваше възможност за минаване към активна отбрана и настъпление и принудени да водят борба още и със стихията, нашите части бяха приковани към позицията, на която се водиха и непрекъснати частични боеве до 13-и вечерта, когато огънят на противника, подържан с упоритост, започна съвършено да отслабва.

Небето постепенно се изясни и очертанията на неприятелските позиции стана пълно. Нашата артилерия, с доста пригответени вече данни за стрелба, откри разрушителен огън по противника. Изпратените, обаче, след това наши разузнавателни части донесоха, че още на 14-и преди разсъмване противникът е очистил позициите си. Сведенията, които бяха донесени изпращаните напред наши разузнавателни отделения, се напълно потвърдиха: противникът бе отлично укрепил и организирал позициите си за упорна отбрана и притиснат от към фланга от съюзните нам войски, той е бил принуден да се оттегли преждевременно и заеме по-изгодно положение за отбрана. Макар и загубил доста от състава си, полкът, съгласно оперативната заповед по дивизията, трябваше да мине в настъпление с всички мерки и бойна охрана и действуваше за разбиването и пленяването на противника, за когото бе установено, че заема позиция западно от с. Планиница на линията коти 462-472, последната от които бе и най-важният, заема от него пункт.

В 8 часа сутринта на 17 полкът настъпи в две колони: 2-а и 4-а дружини с картечната рота и придадената им планинска артилерия по Московския път със задача да атакуват и завладеят висотата 472, а 1-а дружина по пътя Зайчар – Звездан – Гъмзиград с обект висотите 369, 388, 402 и 454, като действа във фланг и тил на противника, заемащ последната висота и с това улесни задачата на двете наши дружини: 3-а дружина оставаше и сега за временен гарнизон в гр. Зайчар.

Времето бе облачно и мъгливо. С тръгването още на дружините заваля проливен дъжд. Реката Кривовирски Тимок бе излязла от коритото си и поради това, движението на 1-ва дружина до с. Звездан беше без път. Но и другите дружини, поради силните пороизи и глинести калове, срещнаха големи затруднения при движението си напред.

Към мръкване охранението донесе, че е влязло в контакт с противника, предните части на когото заемат линията – на висотите 388, 389, 402, 454 и 472. Тук нашите авангардни части и завързаха бой с него. Към 1 часа след полунощ противникът, заемащ висотата 472, след енергична артилерийска подготовка, се опита да мине в настъпление и атакува нашите части, обаче атаката му не успя и той биде повърнат с големи загуби за него в убити и ранени.

Гъстите денонощни мъгли и непрестанен дъждовен ромол не даваха възможност на нашата артилерия да вземе нужните данни за точна стрелба, поради което и решенията от наша страна бързи и енергични атаки не можеха да бъдат предприети още същата вечер.

Но същите тези пречки, от друга страна, бяха щастливо условие за 1-а дружина, която успяла да се приближи на 200 крачки до противника, без да даде големи жертви, се хвърля в атака на нож и завладява висотата 454.

На 2-а дружина бе заповядано в 3 часа след полунощ на 19-и да атакува висотата 472 и я вземе на всяка цена. Точно в тоя час атаката бе извършена, обаче падането на 454 е разколебало противника, който не дочаква удара и очиства позицията, като се оттегля на висотите западно от с. Оснич.

От заловените многобройни пленници се установи, че срещу дружините на полка е действал целият 3-и прякоброен сръбски полк с две полски батареи. В добре блиндираните си окопи противникът остави голямо количество муниции, шанцов инструмент, множество убити и тежко ранени.

За да не се изгуби връзката с него, предстоеше енергичното му преследване и достигане крайната цел – пленяването му и окончателно обезвреждане. Войниците, обаче, бяха съвършено изнурени от непрекъснатите бойни маршове и сражения, извършвани при най-неблагоприятни атмосферни условия и лишение от топла храна, а 1-а дружина не беше получавала два дни дори и хляб.

Въпреки всички тези несгоди, полкът, организиран, настъпи енергично по шосето за гр. Больовац. Противникът бе очистил града и заел висотите 887 и 440. Добре организираното и енергично преследване не му даваше време да се опомни и само след слаби авангардни боеве полкът спечели големи успехи, като застави противникът да отстъпи в паническо бягство към гр. Соко-баня. Към този боен марш се присъедини и 3-а дружина,

която тоже взе живо участие в общите усилия на полка при изпълнение трудната му, но славна бойна задача.

Благодарение на този устрем, рано сутринта още на **22 октомврий** противникът отстъпва в паническо почти бягство по целия ни фронт и това даде възможност на съюзните нам германски войски без бой да вземат града Парачин и по този начин да се установи връзката ни с тях.

С незначителни жертви полкът в тези боеве взе множество трофеи: оръдия, картечници и муниции и повече от 600 пленници с много сръбски офицери. От разпита на последните се установи, че срещу нас са действали 3 сръбски полка с множество артилерия.

Отстъпил към планинските бърда на Албания, противникът съвсем стесни фронта си, поради което войските от нашата дивизия станаха напълно излишни за тоя фронт и за нас войната със сърбите бе свършена.

След доста дълга, освежителна почивка, получена биде заповед, съгласно която дивизията оставаше в общоармейски резерв, заради което тя да се съсредоточи в и около града Дупница и остане там до втора заповед в разпореждане на щаба на действащата армия.

1.4. 5-и, 6-и и 7- ОКТОМВРИЙ НА ВРЪШКА-ЧУКА (Балада)

Връшка-чука! Епопея дивна на чутовен български героизъм! В две думи едно величие – кървава драма на един неравен двубой! Борба на две стихии – победата и смъртта!

След преживените усилия на българската военна мощ, които доведоха пълния разгром на нашите близки врагове, моята памет денонощно ми рисуваше по една мозайка от онова величие, на което бях свидетел. Човекът или българският войн по право, нанасе едновременно три победи: над стихии, над врага и над смъртта. И оттогава той стана безсмъртен.

В ушите ми още бучи трясъкът на бомбите и гранатите, пискливото и пронизително свистене на куршумите, тътнежът на земята, предизвикан от дружните топовни гърмежи на българските скорострелни батареи.

При жумяща лампа, навел глава над моя дневник, клепачите се затварят от преумора, ръцете инстинктивно тършуват импровизираното легло. И моят дух се понася в обятията на Морфея под тежестта на кошмара, налегнал ме за кратък само миг...

И ето същият чукар, и пак така тайнствен, величествен – горд и могъщ. И на същото място, гдето видях много кръв, земята я бе попила и там бяха нацъфтели първопролетни минзухари. Зефирът гальовно поклащаше срамежливите им морави главички. Изведнъж едно сияние заигра в ефирни вълни по склоновете на каменистия гребен и в неговия ослепителен блясък в светлорозов воал протегна мраморна ръка призрак, увенчан с корона от лаври. "Кажи ми, небесно величие, кажи ми, Богиньо, коя си ти, кое е твоето име и защо си толкоз хубава?" – "Аз не съм Богиня, АЗ СЪМ БЪЛГАРИЯ!" – "Мила Българийо, майко, аз не съм те виждал така хубава, позволи ми да падна в твоите крака, да целуна ръцете ти и да те прегърна! Защо твоята уста е кървава, майко, и защо, когато си толкоз хубава, ръцете и нозете ти са покрити с рани?"

“Тези рани, дете, са от веригите, що носих дълги години, но те ще заздравеят скоро, защото моите синове, българските синове, разкъсаха тези вериги за вечни времена и възвърнаха моята сила и моята младост, а кръвта, що багри устата ми, е от кървавите чела на моите достойни синове, които тук целунах!” – “Кажи ми майко, нещо за Бдинци, за нашата дружина, за нейните храбреци, които тъй беззаветно ти служиха!” – “Слушай”, рече тя:

Гъстееят мъглите и вятър беснее,
Бушува по стръмни, скалисти върхове:
как вредом е тъмно - светликът гаснее:
Страхотно се носят неземни екове!

И с вихри прегърната страстно в нощта,
Във танци пониса се лудо смъртта:
Вторачва тя поглед и влива очите
Към смелите войни, пълзящи в скалите...
О, чука ужасна, със кърви обляна.
Ти колко живота във себе омрази!
Втората наша дружина сплотена
Се с твоите стихии тук славно срази!

На върха доснежен дружиний командир
Следеше по тебе надлъж и на шир
Мъгли ти непрогледни, мълчане ти гробно
Със свити юмруци, със заканване злобно...
Застанал на върха тайнствен, скалист,
Замръзнал, треперещ кат есенен лист,
Картина велика пред мен се откри
И поглед ми в нея вторачи се, впи:

На твое то студено тяло каменисто
Железен стоеше, чукар, властелин:
Мъгли ти разпръсна чело му сребристо,
Че български беше достоен той син!
Простря той десница си мощна в простори
(О чудо, ушите ми чуха тогаз):
Железни вериги, смъртта проговори,
Станахте о вие, юнаци, завчас!

“Студени, железни са вашите гърди
“Не мога ги с нищо аз вече вледи:
“Безсилно, на прах си разтрито, олово,
“Желязно величие вий носите ново!”

И три дни, три нощи атаки безспирни.
Куршуми, гранати в пространства ефирни,
На бомби гърмежи, картечни ехтения -
Разтърсват земята топовни бумтения!

* * *

Отрано подранил е друмник незнаен, 1)
Поздравя зората на кървав чукар.
Пред призрак коленил, наведен и смаян.
Почувства се също кат в църковен олтар.

“Нещастен без тебе твой татко остана,
“О сине, продумай ти дума една!”
“Във втора дружина съм тука паднал.
“Но чуката също, о тате, падна!”

Събудих се. България е велика. Слънцето грее по-ярко с топлика на милиони лъчи Българската земя. И тогава из гърдите ми, обезумял от радост, се изтръгна вик: “Безсмъртни герои, вие увековечихте своето име и с кръвта си написахте най-дивната елопея на безсмъртното родно величие! О, колко страстно те любя свещена Българска земя – да живее велика България!...”

1) Баща от с. Р. намира убития си единствен син в една урва на самия чукар след преминаване границата от нашите войски.

1.5. В КРИВА-ЛИВАДА

Макар и преждевременно изваден на бивак, полкът се готвеше да празнува след бойния си празник, отпразнуван на същото място, и Светлото Христово Възкресение, когато точно на Великия четвъртък се получи заповед от Щаба на II-а армия, към състава и в разпореждането на която той биде придаден, за стягане за път. Явно беше, че този предстоящ марш имаше за цел да ни приближи към частите от II-та армия, които се намираха при бойна обстановка.

След двудневен марш полкът биде разположен по дружинно на биваци из Кресненското дефиле в така наречената местност Крива-ливада – по десния бряг на реката Струма.

Тук работата по направата на тесноколейката, която бе в проект, трябваше да започне в най-усилен темп и в това отношение на полка се възложиха големи задачи по направата на тази толкова важна линия за обслужване стратегически и домакински нуждите на цялата ни втора армия.

Че на полка щяха да се възложат големи технически задачи – бе видно от обстоятелството, какво той биде преформиран, тъй като една голяма част от състава му бе предварително изтеглена и пратена на Добруджанския фронт.

Във всеки случай това бяха съображения на нашето командване и усърдността, с която бе изпълнена задачата, що се възложи на полка, бе достойно оценена, гдето трябва, тъй като след няколко седмици само по стръмните склонове и урви на Кресненското дефиле се ясно очерта трасето на новата тесноколейка.

1.6. В БЕЛАСИЦА

Честните и както винаги, съвестни и предани усилия на Бдинци бяха добре оценени и от командващия армията и за да бъде близо до бойното разположение на македонските полкове, заемащи стратегическите масиви на Беласица планина, полкът биде привлечен в подножието на същата и тук той извърши една колосална работа, която съперничи по своите свръхчовешки усилия с историческите постройки на Древния Изток.

Някогашните кози или най-много конски пъти днес са солидни 8-метрови шосета, които дават възможност и на тежката артилерия да се движи свободно по непрестъпните нявга масивни гърди на величествената Беласица, обрасли с буйни кестенови и букови гори. Дълги години туристите или природоизпитателите, както и историкът, които ще посетят тези места, ще се удивляват пред свръхчовешките усилия на строителите на тези монументални добивки, без дори и да подозират, че те са дело на калените и докрай издръжливи в трудностите на войната Бдинци.

Вдълбоченият и не повърхностен наблюдател не можеше да не се въодушевява, когато виждаше тези дребни по ръст, но високи по дух и носещи в съзнанието си наследieto на едно славно минало, хора на равнината и на производителния труд да се приспособяват и съперничат и на най-изпечените планинци.

От друга страна, този труд – не бива да се отрече – подежда благотворно върху душите на бъдещите, получили вече своето бойно кръщение, труженици.

Тук витаеше духът на Самуила: от белоснежните върхове на китната Беласица се откриваха далечните хоризонти за окото, които опираха при глъбините на Бялото море. Тази дивна природна красота и тези величествени гледки говореха за едно велико минало на българския род и име – за свещените завети на нашите деди и бащи.

И всеки взор, отправен към неизмеримите Беломорски простори, говореше за историческите завети на нашите предци и племе. Тази необятна картина на минало народно величие вдъхновяваше всички и колко тук въздишки, слова, възторзи и копнежи се изляха по онова, що е родно и мило – само един Бог можеше да бъде свидетел!

Ако и снежна и студена, Беласица криеше в своето безмълвие много жар, тя стопли сърцата и възпламени душите. Всяка лунна вечер, каквито често тук биваха, началниците събираха около себе войниците си и им разказваха за Самуила, за Йоана Асеня, за Крума Страшни и за Симеона Велики, подвизите и величието на които обезсмъртиха Българското име през вековете.

И Беласица, мълчалива, но жива свидетелка на недостигнато родно величие, даде онова, което бе нужно за бъдещите подвизи и безсмъртни дела на героите!

1.7. В ДОЛИНАТА НА СТРУМА

Най-после, свършиха дългите и тягостни очаквания - полкът отново получи своята бойна задача.

Привлечен в състава на VII Рилска дивизия, на **13 септември 1916 година**, въз основа заповедта № 1867 от н-ка на последната, той трябваше да смени 22-и пехотен Тракийски полк и заеме за отбрана участъка южно от с.с. Ени-кьой и Кара-Орман.

Така, I дружина зае за отбрана южно от Ени-кьой до свършването на леса, югоизточно от с. Долно Караджово; IV дружина от леса до с. Агова махала; III дружина от Агова махала до с. Ени-махле и II дружина – участъка от Ени-махле до Кара-Орман.

Картечната рота на полка запази в цялост състава си и остана в очаквателно положение, докато събитията и боят се развият.

Нощта срещу 14-и необикновено мека и приятна, каквито биват всякога продължителните лунни нощи на южния климат, свари полка неориентиран достатъчно върху положението и всички условности на боя, обаче готов за нови подвизи и слава. Ако в горното си течение буйна и пакостна, тук тихата Струма бавно протича по цялата Струмска долина и пои буйните струмски нивя и другите разни южни култури. В необикновено плодородната тази земя, понеже военните действия се развиха по време на незапочване още беритбата, повечето от нивята бяха необрани и не знаеха кому да предложат своята обилна и богата жетва. Тук вирееха, между другите култури, памукът, кафето, маслината и др.

Почвата бе песъчлива, размесена с чернозем – по предположение бивше пресъхнало дъно на Техинското езеро, както обикновено биват обширните речни долини и това беше по-скоро един нанос, който я правеше още по-плодородна.

На едно протежение – негде на 500 метра, а негде и до два километра – бреговете бяха обрасли с буйна камъшева растителност, достигаща дори до 4-5 метра височина. Това обстоятелство намаляваше проходимостта и подстъпите към позицията на противника – такива представляваха само пътищата, свързващи населените пунктове от двата бряга на реката и бродовете на същата. Противникът, обаче, разположен по склоновете на Круша планина, беше при по-големи изгоди; той можеше свободно да наблюдава всяко движение в разположението на нашите позиции.

Щом се спуснеше здрач и нощта хвърляше своята черно-кадифена мантия на южното небе и залееше обширната долина с мекотата на Беломорския топлик, веднага въздухът се разтърсваше от оглушителния вой на стотици чакали, лисици и вълци, които изобилно тук обитаваха из гъстите дебри на тропическия камъш. Този вой, траещ с чести прекъсвания не особено дълго, караше нашия непривикнал към южната природа войник да трепне, още повече, когато от нашите предшественици бяхме узнали, че насреща стоящите ни Шотландци наподобяваха воя на обитаващите камъшите зверове, подавайки своите бойни сигнали.

Противникът, имащ всички условия за точно наблюдение, от една страна, а от друга – услугите на враждебното нам гръцко население в гр. Серес, не можеше да не узнае за станалата дислокация и че той има в участъка на полка нов свой противник. И ето представителите на най-културната нация, третирайки българина като дивак, трябваше да прибягнат до прийоми, при водене на една модерна война, които означаваха, че те не познават никак дори качествата на българския войник. За да всеят смут и уплаха в нашите войници, цели отделения предрешени шотландци, като за в цирк, настъпваха неочаквано из пролуките на камъша, смятайки, че срещу тях стоят диваци из различните техни колониални владения и че по този начин нашите защитници ще напуснат позицията си изумели. Но, за голяма тяхна изненада, испитаните храбреци от Лозен град, Люле-Бургас, Булаир и Одрин спокойно и търпеливо причакваха глупостта на културния противник и като улавяха всеки път почти страшните "чудовища" устройваха си с тях весели зрелища. И когато се случеше в числото на тези наивници да попадне в плен някой интелигентен шотландец, той разказваше на съвършен француски език най-чистосърдечно на нашите офицери, как техните войници са били лъгани от своите началници, че

българите са диваци и ядат живи хора и че те могат да се изплашат дори и от подобни зрелища!

В 7 часа и 15 минути *предпладне* на **15.IX.** от страна на противника по целия участък на полка биде открит рядък артилерийски огън с прекъсвания. Най-чувствително, обаче, бяха обстрелвани с. с. Горно и Долно Караджово, Комарян, Джами махле, Агова махла и Кара-орман. В това време над нашето разположение летеше непрекъснато неприятелски аероплан, който коригираше данните на стрелбата и повидимому, разузнаваше подробно за разположението на нашите войски. Явно бе, че тези действия на противника означаваха подготовка за едни предстоящи бойни действия от по-голям мащаб.

В 3 ч. *след пладне* артилерийската стрелба по посочените по-горе села се усили, четвърт час след което противникът, поддържан от своя преграден огън, настъпи с множество леки картечници към същите села, с цел да ги завладее. Нашите защитници дочакаха спокойно настъпващия противник и с дружен поривист пушечен и картечен огън го отблъснаха и заставиха да отстъпи, понасяйки големи загуби.

По-късно към 3½ часа, срещу с. Комарян настъпиха две неприятелски роти с две картечници. Забелязани своевременно, те бяха обстреляни от полската батарея на този дружинен подучастък, а така също и с пушечния огън на охраняващата рота, заемаща с. Комарян. Завързалата се огнева борба продължи до 5 часа *след пладне*. Благодарение на численото си превъзходство и огнево надмощие (главно артилерийско) противникът не може да бъде спрян в напредването си и за да не се изложи на отделно разбиване, нашето охранение биде принудено да се оттегли с бой на около 200 крачки северно. Тук огневата борба отново продължи до 7 часа *след пладне*, когато на командира на IV дружина биде заповядано да нареди за контраатакуване на противника още същата нощ без артилерийска подготовка и възстанови старото положение. На артилерията биде заповядано до момента на атаката да поддържа рядка стрелба по зетия от него наш терен; с цел да се попречи на затвърдяването му в него.

Точно в 1 часа *пред пладне* трите роти от дружината с придадения им картечен взвод настъпиха в две линии и тихо и незабелязано се приближават на 100 крачки до противника. Бомбиерите хвърлят дружно бомбите, а ротите се хвърлят на атака, благодарение на която неочаквано от противника в паническо бягство напуска завзетата наша позиция и се оттегля на десния бряг на река Струма. Заеманата от противника позиция е осята с множество неприятелски трупове и трофеи, вдигането на които е било невъзможно поради неочакваното напускане тази част от завладяната по-преди наша позиция.

В същото почти време противникът атакува със също такъв състав участъка на III дружина и успяха по същия начин да завладее селото Джами-махле. С контраатака обаче, дружината успява да прогони противника отатък Струма и да си завладее обратно загубеното, като към 2 часа след полунощ успява да възстанови напълно старото положение.

Едновременно с това противникът премина брѳда срещу селото Кара-Орман и атакува заемащата го наша застава. Тук, обаче, претърпял неуспехи в другите участъци, той не може да развие никакъв успех и посрещнат от нашия енергичен пушечен и картечен огън, бива принуден преждевременно да отстъпи.

Макар тук-таме и да предприемаше частични нападения, явно бе, че те се правят от него главно с разузнавателна цел. От друга страна, по цялата линия нашите наблюдатели постоянно донасяха, че нощно време в разположението на противника се чува голямо движение, че той строи на реката мостове и че въобще у него става голямо прегрупиране на войски. Попаденията далече в нашия тил от голямокалибрени снаряди сведочеха, че противникът е изнесъл напред много от своите тежки оръдия и че всичкото това означаваше едни акции в по-голям размер от негова страна, особено централизирани в и около моста Орляк.

Положението на **23 септември** в разположението на полка е почти същото, като първа дружина заема подучастъка южно от с. Еникьой до леса, югоизточно от с. Долно Караджово; IV дружина с картечната рота от леса до с. Агова махапа; III дружина – Агова махла до с. Гудели и II дружина – от с. Ени-махле до с. Бейлик-махле. Полкът граничеше надясно с 14 и Македонски полк, а вляво един ескадрон дивизионна кавалерия. Към *10 часа преди пладне* противникът започна да обстрелва с артилерийски огън участъка между с. с. Горно-Караджово и Кара-Орман. Този огън биде прекъснат към 12 часа, за да започне отново и още по-ожесточено по целия участък на полка към *2 часа и 30 мин. след пладне*. Под прикритието на този именно огън неговите пехотни части с картечници настъпиха, както следва:

Една неприятелска дружина, усилена с една картечна рота и една планинска батарея, настъпи от гората, южно от с. Долно-Караджово и се насочи към същото село. Въпреки силния наш огън, противникът продължи настъплението си и успя да се приближи на 200 крачки от линията на нашите постове. Тук обаче, той биде принуден от нашия ефикасен, главно пехотен и картечен огън, да залегне и се помъчи наново чрез огън, главно артилерийски, да продължи настъплението си. Това обаче, не му се удаде и той биде принуден да отстъпи в паническо бягство, като остави на полесражението много убити и ранени. Само пред участъка на 2-а рота бяха преброени 400 неприятелски трупа. Към *6 часа и 30 минути* противникът се оттегли към горичката и там се изгуби. Едновременно с това той настъпи и по посока на с. с. Гудели и Ада-чифлик. Въпреки упоритото им и храбро държание, войниците от заставата бяха принудени да отстъпят; впоследствие обаче, командирът на дружината контраатакува във фланг и успява да заеме обратно селото.

Всички тези частични и общи атаки, благодарение неустрашимостта и безпримерната храброст на нашите войници, бяха отбити без особени за нас загуби, като на противника не се удаде да завладее нито педя наша земя. Тук трябва да споменем за особено храброто държание на началниците на предните два взвода – впоследствие всички ранени, които няколкократно контраатакуваха и отблъскваха противника, водейки свиреп ръкопашен бой: с това те го приковаваха и задържаха, парализирайки неговия успех и дадоха възможност на нашите части да се приближат и го контраатакуват с по големи сили.

Така, въпреки надмощието на противниковия артилерийски огън, въпреки неговата по-голяма численост, въпреки липсата на възможност за укрепяване нашите позиции поради пясъчливия терен и невъзможността да се копае, тъй като само на 30-40 см извираше вода, противникът беше

отблъснат по целия участък с големи за него загуби, без да може да завладее нещо от нашето разположение.

Настъпи едно относително затишие, което не можеше да означава нищо друго, освен приготовления за близки по-важни действия. Затова сведочеха наблюденията както в предните линии, така и в тила на противника. Строяха се и укрепяваха мостове на реката, изкуствени препятствия в бродовете ѝ, а най-главното, наблюдаваше се голямо движение и прегрупироване на части по шосето към моста Орляк, което не можеше да означава друго, освен че в този именно участък и ще се развият най-сериозните бойни действия.

Изобщо, позицията на полка бе изградена на една песъчлива почва, благодарение на което единствените фортификационни съоръжения – стрелкови окопи едва на колене се постоянно рушеха. Липсваше и инженерен материал, за да можеха да се направят поне за наблюдателите по-солодни скривалища и наблюдателници, които да ги запазят едва от леките неприятелски артилерийски изстрели. Това, което бе направено изключително с разполагаемия подръчен материал, даваше само илюзия на укрепяване. Познавайки условията на терена, противникът често предприемаше разрушителни действия по нашите окопи, в какъвто случай защитниците, за да не търпят големи загуби, биваха принудени да търсят спасение на открито, маскирани от буйната растителност на нивята.

Отбраната на с. с. Горно и Долно Караджово бе възложена на I дружина от полка. Преди боя дружината имаше следното разположение: 4-а рота с един картечен взвод пред с. Долно Караджово, 3-а рота при с. Горно Караджово; 4-а дружина вляво от нея и вдясно – една дружина от 14 пех. Македонски полк. В дружинна поддръжка 2-а рота, разположена зад 4-а и 1-а рота – зад 3-а рота. Предните постове от ротите в 1-а линия бяха разположени срещу онези на противника, владеещ тук и левия бряг на реката.

В 5 часа и 30 мин. преди пладне на **30 септември** противникът откри по целия участък на полка разрушителна артилерийска стрелба, която по позицията ни при Долно Караджово бе най-силна. Явно бе, че противникът предприема офанзивни действия с цел да завладее с. Долно Караджово и от там да разшири своите успехи. До 8½ часа всички наши фортификационни построения бяха разрушени до неузнаваемост, а от непрестанните взривове на фугасните гранати цялото полесражение бе покрито от гъст, непроницаем облак, размесен с прах и дим. Противникът засили още повече своя артилерийски огън: около 150 негови разнокалибрени гърла бълваха адски огън над защитниците, стоящи вече вън от всякаква фортификационна закрила и загубили половината от своя състав в този кипящ вулкан от огън и желязо. Под прикритието на този смъртоносен огън гъсти неприятелски пехотни маси настъпиха срещу позицията на 4-а рота, с цел да завладеят с. Долно Караджово. Въпреки всичкия ужас, духът на нашите храбреци не беше сломен, завърза се ожесточена картечна, пушечна, а на места и ръкопашна борба. Противникът има освен огнево, но и числено надмощие, поради което тази рота биде принудена да се оттегли малко назад, от гдето, подпомогната от дружинната поддръжка, контраатакува противника и го отхвърля към южната окрайна на селото. Чувствайки своето огнево, а така също и числено надмощие, въпреки храброто държание на нашите

войници, решени да умрат, но да не отстъпят нито педя земя, противникът с още по-голяма ярост продължи своя разрушителен артилерийски огън и към 9 часа отново настъпи с една своя пехотна дружина и множество картечници между с. с. Долно и Горно Караджово. Сега вече противникът успя да завладее южния край на с. Долно Караджово и междинния участък между него и Горно Караджово. Нашите части, обаче, го контраатакуваха и отблъснаха с големи за него загуби. Така, този участък на няколко пъти минава ту в наши, ту в ръцете на противника. Последният, обаче, озверял вследствие своите неуспехи, откри наново адски разрушителен артилерийски огън с всичките свои оръдия по атакуемия от него участък и пак наново го завладява. Но тук става нещо, което по своето величие надхвърля рамките на подвига и се озарява от ореола на безсмъртието. Храбрият командир на дружината, подполковник Недков, с бодри и самоуверени слова, вдъхва мъжество в останалите като сянка от дългите изтощения защитници и накарва да се пробуди в тях силата на разярения лъв; посред този смъртоносен огнен дъжд, на чело със своя храбър вожд, защитниците се хвърлят със своите ножове върху противника, който се принуждава отново да отстъпи завладения от него наш участък. Изтощени и оредели свършено от непрекъснатия и опустошителен неприятелски огън, храбрите наши защитници, под бесния напор на противника, биват принудени да отстъпят на около 400 крачки, където се установяват и с последните си сили спират и задържат по-нататъшното настъпление на противника. Организираната контраатака с участието на една дружина от 22 Тракийски полк, под общото командване на подполковник Недкова, не можа да постигне големи успехи, понеже противникът бе организирал блестящо илюминиране на мястото на полесражението чрез непрекъснато хвърляне на хиляди светещи ракети и приближаването на контраатакуващите наши части биде открито още на 200 крачки. По тях противникът откри ураганен артилерийски огън. Падат убити един след друг командирът на дружината, подполковник Недков и почти веднага след него заместникът му капитан Вълчев; почти три четвърти от офицерите излизат от строя – едни убити, а други ранени. Огнят на противника все повече и повече се засилва, нанасяните ни от това загуби стават все по-големи и по-големи и по този начин, по-нататъшното настъпление от наша страна става вече невъзможно. Контраатакуващите спират на около 500 крачки северно от селото, гдето се установяват и водят бой до вечерта на **1 октомври**, когато се получи заповед от командира на бригадата, че с. с. Горно и Долно Караджово се дават за отбрана на 22-и Тракийски полк, а I-а дружина да се снесе от позицията и остане в полкова поддръжка на същия.

Рано сутринта на **2 октомври** I-а дружина получи заповед отново да настъпи и вземе участие в наново организираната контраатака на с. с. Горно и Долно Караджово, която трябваше да почне в 7½ часа преди пладне. По същите причини и тази контраатака пропадна. Въпреки нашият неуспех, противникът не можа да регистрира повече свои успехи, освен завладяване линията на разположението на предните наши роти, но и тези успехи му костват грамадни материални и човешки загуби.

В тези епични боеве, които прославиха името на българското оръжие и както се изразява поета "Единци покриха с венци родния край", полкът даде загуби в убити и ранени 13 офицери и 700 долни чинове.

Противникът е изгубил по-нататък охотата си за нападение, поради което бе заповядано да се оставят слаби заслони в заеманите досега от нас позиции, а дружинните се оттеглят на главната позиция и заемат участъци за укрепяване и отбрана, както следва: III дружина с 4 роти, една планинска батарея, 4 картечници и половин взвод пионери от първия мост на шосето Осман камила – Серес до пътя Ада чифлик – Серес; IV дружина с две роти, една планинска батарея, една картечница от пътя Ада чифлик – Серес до пътя Какараска – Серес; II дружина с четири роти, 3 планински батареи, две картечници и половин взвод пионери от пътя Какараска – Серес до р. Бродска включително.

1.8. В ОКОПЪТ

За правда борците, презрели животът
За светли идеи, за родната чест –
Под знамето лъвско, развято в окопите,
Пробуждат дълбоко заспалата свест.
Светци мъченици кат Благий Иисуса
Ще видиш сал тамо със мощни тела;
Съдба им по-страшна от тая на Хуса –
Горящи, венчани, безсмъртни чела
В миража, в съня си за Родния кът
Те виждат жената и своето дете –
Сълзите на близки в реки да текат,
Коленила майка молитви чете...
И питам се ази кат Надсон: "Животът
Къде е безсмъртен, къде е велик?"
И стонът народен ми шепне: "В окопът –
Там мъртвите раждат се в Божия лик".
Че тука трудът е на целия свят
И туй, що измисли човешкий прогрес!
Наследство ни скъпо, народний завет;
Със силните силни да бъдеме днес!
И тези окопи без край, без конец,
Обърнали взор към безсмъртния мир,
Със стълбата в път към Небесний Творец
И виждат далеко - надлъж и нашир!
И колчем погледна прострени тела -
Героите наши след кървава бран -
Целувам земята под морни чела
И виждам за Рая човешкий керван...

1.9. ВИСОТАТА 1248

На 3 декември 1916 г. полкът напусна състава на 7-а пехотна Рилска дивизия, като сдаде участъка си на 146-и пехотен Турски полк и се отправи за гара Тумба, гдето трябваше да се натовари и отпътува, за да влезе в състава на своята 6-а пехотна Бдинска дивизия.

Кой беше крайният пункт на маршрута – това, не бе известно. Така, пътуването в 7 ешелони продължи до 18 декември. Този марш бе

обусловен от ред неизвестности, разпокъсан и не даващ възможност полкът да бъде събран, преди да изпълни оная тежка бойна задача, за която бе и така набързо отправен. Най-после, на 12 декемврий щабът на полка по телефона влезе във връзка със с. Старосръбци, где то бе разположен щабът на дивизията и получи заповед от началника на същата – I-а дружина (първият пристигнал вече ешелон) да тръгне веднага от град Прилеп, за да смени и заеме позицията на IV-а дружина – от 2-я пехотен Искърски полк. Останалите полкови ешелони също тъй последователно биваха отправяни за заемане подучастъците си след пристигането им.

На **18 декемврий** полкът окончателно зае позиционния си участък к. 1248 – с. Снегово, в западна посока до билото – водораздела на хребета, който се снишава към с. Братин-дол и източно от него – по водораздела на монастирчето, южно от село Ръщани включително. Заемането участва на полка биде съпроводено със 7 жертви от наша страна.

Полкът смени и зае участва на 51 пехотен полк при същото разчленение: три дружинни подучастъци, именувани сектори "А", "В", "С" от запад към изток. Така, секторът "А" се зае от 3-а дружина; секторът "В" от I-а дружина и секторът "С" от IV-а дружина. В полкова поддръжка остана II-а дружина (последният ешелон), която на **21 декември** бе вече на мястото си северно зад к. 1248. Със заемането на позицията полкът влезе в подчинение на 3/6 бригада, а от **28 декември** влезе в състава на 1/6 бригада и в подчинение на командира на същата. Полковият позиционен участък се намираше по планинския масив 1248, през склоновете на който са прокарани шосетата Битоля – Прилеп и Битоля – Крушево на Изток и Битоля – Ресен – Охрид на запад. Западните му крайни склонове се владееха от 15-и пехотен Ломски, а източните - от 23-и пехотен Шипченски полк.

Масивът 1248 има планински характер – силно пресечен с големи и стръмни оврази, които имат началото си от единствения общ водораздел на масива – с обща директриса от северо-запад към юго-изток. Между овразите склоновете са стръмни, почти перпендикулярни. Пониженията на тия хребети отиват все към гореказаните шосета, а дъната на овразите са почти безводни или слабоводни. Тук-таме, обаче, се срещат изворчета или чешми, които, при топене снеговете или след дъжд, се увеличават. Местността е почти гола, незалесена, тук-таме, обаче, се срещат остатъци от стара гора и то обикновено към западните склонове. Източните пък са съвършено голи. Донякъде е запазена гората към североизток - по склона на Опълченската висота към с. Секирани.

Масивът започва с едно постепенно понижение северно от Битоля, к. 821, обща посока северозападно и постепенно разширяване, като от общия водораздел хребетите се удължават източно и западно. Така повишаван, масивът достига към върха Кнероманица, наречен наблюдателна висота, южно от който е разположено селото Снегово, а след това – *Кота 1248, която днес и във всичките векове ще крие славата на полка!*

От к. 1248 в северозападна посока се идва до безименната висота, западно от с. Разви Кочище. Тя биде наречена Опълченска. Тя е и с по-голяма абсолютна височина от к. 1248 и представлява съединителен възел на разклоненията на масива за към с. Братин дол – Червената стена на запад и Чернобогско бърдо на изток. От тая висота-възел масивът се дели

и получава две разклонения: едно – североизточно към с. с. Секирани – Кабаловци и другото – северозападно към к. 1150 и с. с. Облаково – Стрезово. Боевете се извършиха между града Битоля и к. 1248 – върха Кнероманица, т.е. по югоизточните склонове на целия масив.

Югозападно от к. 1248 през шосето Битоля. Ресен е разположен планинският масив Перистер, полите на западните склонове, на който се къпят в Преспанското езеро. Източно, от към река Черна, се вижда ясно историческата по своите кръвопролитни боеве к. 1050, а на северозапад, потънала в сянката на тъмите, величавата и горда Бабуна планина. Местността въобще изобилства с извори и рекички, предлагащи на жадните своята чиста и кристална вкусна балканска вода.

Пътищата за и от позицията първоначално представляваха кози пътеки и такива за пешаци; впоследствие, обаче, те се разработиха и бяха достатъчни, за да обслужват живота на позицията.

Самото техническо устройство на позицията, изобщо, представляваше по-големи удобства за противника, тъй като окопите и всички други фортификационни съоръжения бяха разположени на понижаващия се склон към противника и бяха ясно видима цел за него от всички положения; друг щеше да бъде въпросът, ако ние бихме имали офанзивни задачи и преимущества, в какъвто случай противникът би очистил лесно целия масив до к. 821, ако ние бихме рекли да предприемем настъпление.

Във фортификационно отношение ние бяхме тоже при големи неизгоди, тъй като позицията бе със слаби, да не кажем никакви, фортификационни засилвания и следователно, на полка предстоеше огромна и непосилна работа в това отношение, а средствата липсваха почти и главно, нашите предшественици бяха допуснали врага на 100 крачки към бойното ни разположение и по тоя начин той представляваше опасен съсед, прозорците на когото гледаха в нашия двор.

И започна една непосилна, упорна и планомерна свръхчовешка работа по укрепяване позицията при всички физически лишения, които са постоянен спътник на войната, и при това работа, лишена от помощта и удобствата на всякакви технически средства, празнотата от които трябваше да бъде запълнена единствено от рядката и чутовна издръжливост на безропотния бдинец, давал в миналото и сега живи доказателства за предана и беззаветна служба към родината.

Какво да кажем за артилерията наша, когато оная на противника я далече превъзхождаше по численост, та дори и по качество? И, ако нашата артилерия можеше да претендира за съперничене в известни отношения, това се дължеше единствено само на същия она висок дух, който живееше и в артилериста, както и в пехотинеца. Ще бъдем несправедливи, ако отречем, че, макар и недостатъчна и несъвършена, работата, която биде извършена по укрепяване на позицията, може да се извърши в голяма степен благодарение мощната и будна закрила на нашата артилерия. Тук бдинци, чрез положените основи на своето безсмъртие, започнаха и дълго градиха новата неръкотворна постройка на старопрестолния си Бдин.

Много кърви попиha тези пусти планински чукари и много братски кости погълна тази родна земя, която трябваше педя по педя, след големи жертви за врага, да бъде отстъпвана под бесния негов напор и срещу петорно по-силната негова артилерия!

Тук се издигна и братската могила, която за късо време можа да стигне величината на едно малко градско гробище. Всеки божи ден тук гинеха юнак след юнак и гробището все повече и повече растеше. И врагът виждаше това, понеже всичко ставаше под близките негови погледи.

И ето **16 март** – злокобен ден, който предвещаваеше разразяването на една страшна буря, бе свидетел на един позор, който петнеше името на 4 културни нации, стоящи с яростта на всичката своя сила срещу несъкрушимата стена, образувана от геройските гърди на шепа защитници-бдинци!

Картината бе колкото грозна и възмутителна, толкова и трогателна: противникът не можеше да смути и разколебае духа на живите защитници и насочи своите удари срещу мъртвците. Той насочи ударите на цялата си голямокалибрена артилерия срещу братската наша могила и тогава стана това, което никой не можеше да предвиди и да очаква: мъртвците изхвъркваха из гробниците си и махайки ръце и крака, отправяха погледи на проклетие към смутителите на техния покой, след което отново биваха убивани и погребвани в земята. Това даде само нов кураж на доблестните защитници-бдинци, за да могат да се подготвят за новия подвиг, който наскоро ги очакваше. Ръкавицата биде хвърлена и поета с гордост и достойнство и всеки защитник с християнско смирение се приготви, та с подвига да оживее в смъртта чрез безсмъртието на своя полк!

Осем денонощия кървави усилия, при които, след като всичко физическо бе замряло, оставаше да живее само духът!

Противникът, след непрекъснатата масова артилерийска подготовка, хвърля се нови и нови части и групи към предните наши позиции, храбро отбивани от нашите изнеможели от глад и умора, но силни по дух защитници!

Безформени гъсти облаци покриват и засенчват небето. Нищо не може да се разпознае, освен очертанията на близките хълмове, покрити като с тъмен воал.

По целия небосклон искрят непрекъснати огнени ивици от мощния артилерийски огън на неизброимите разнокалибрени французки оръдия, които местят капризно своя преграден огън. Човек до човек образуват безкрайната змия от хора, която пъпли в тъмнината на нощта през могилки, долчини и оврази. Никакъв подвоз на храна – всичко е ангажирано в боя, а и всичко, което носи храна, е убито.

Всички страхопочитно шепнат в устата си някакви смътни молитви и слушат страховитото и адско бучене на тежките неприятелски гранати и мини, които със своето непрекъснато експлодиране произвеждат страшни земетръси.

Една твърда и непреодолима преграда от огън, желязо и дим се изпречва пред смъртния наш поглед. Тогава всичко живо там, запъхтяно и охкащо, през гранатни ями и кал, размесена с кръв, през тела, ръце и глави на убитите, които тук лежат от 2-3 дни, подхвърляни от огнения вихър, разкъсвани и раздробявани и няколкократно пъти от ново убивани, запълват гранатните ями на родната земя, която, като че ли уплашена от бесния вой и грозен смъртоносен вихър на войната – отказва да ги приеме в своите недра. Никакъв ред всичко е разбъркано – всичко представляваше един безнадежден хаос!

Един страшен и пронизителен писък: брат намира своя брат мъртъв – разкъсан, с откъсната глава, която гледа безнадеждно и безпомощно към своя изстинал, облян в кърви труп! Сълзи и ридания, ридания и сълзи!

Отново бученето и тътнежът се увеличават. Огнени водопади и фонтани се размесват с гейзери от изригващата гореща пръст и се сливат с охканията и с предсмъртните въздишки, но и с честите, макар и отчаяни, команди: “Напред, напред!”...

Дррр, дррр – тракат ядовито картечните, свистят злокобно неприятелските куршуми над нашите глави!...

Започна най-страшното – ръкопашният бой. Една наша група, водена от смел офицер, се хвърля на нож върху цяла неприятелска рота, навлязла в нашия окоп, но бива избивана от друга по-силна, настъпваща отзад с пресни сили неприятелска група. Нови усилия с нов устрем: група – след група, водени от наши офицери и подофицери, се хвърлят с презрение в обятията на смъртта. А светлината все прояснява края на нощта и зората започва да белее, но не за да възвести поздрава на деня, а да засили кръвожадността на врага!

И ето отново страшното бучение разтърси прашните и затъмнени простори на планинския масив и отново земя, кръв и желязо се размесиха със страшен трясък в една обща маса! Никакъв живот, никакъв човек, никакво растение не се вижда повече – само костеливите протегнати ръце на смъртта се кълчат срещу нашите загасващи очи и това не беше нищо друго, освен мъртвешкия танец на смъртта, надвесила се над масива, за да погълне и малкото останали живи защитници!

Земята погълна телата и попи кръвта на титаните-герои. Над прашното и облачно пространство грееше вече топлото мартенско слънце. Над безкръстните гробове витаеха душите на загиналите в неравна бран великани БДИНЦИ. БДИН остана и сега девствен. Опръсканото с топла кръв БДИНСКО ЗНАМЕ и този път не прие никакво друго петно.

Заглъхна пукота, занемяха батареи, престанаха със своето злокобно тракане картечници и техният пушек, размесен с пръст и желязо, покри телата на мъртъвците и сложи върху тях погребалната плащеница и не чутата благодарност на род и племе.

Слънцето прижурия вече и топли полумъртвите тела на шепата останали живи бойци и целува с топлика на милиони лъчи засъхналите уста на тези светци-защитници, напукани в буквите на една само дума: “Проклятие!”... Едва около 300 полуживи Бдинци бяха смъкнати от кървавата Голгота и отведени при щаба на бригадата зад опълченската висота. Тук те приеха светото причастие и получиха по ред поздравите на всички началници, включително и тия на негово Царско Височество Престолонаследника – настоящият цар на българите.

И тези полуживи, с вдървени крайници и тъп безжизнен поглед, щастливци бяха безчувствени към похвалите, защото всичко преживяно беше един страшен кошмарен сън, който ги държеше още под хипноза на видения и изживян ужас.

Но, когато в 4 часа след пладне на **31 март**, те получиха сърдечния и личен поздрав на Престолонаследника, изведнъж по лицата им заигра блага животворна усмивка и едно мощно и гръмогласно войнишко “Ура” заля балканските усой и се отекна чак до върховете на Перистер. Това

“Ура”, изтръгнато непринудено от геройските им войнишки гърди, разнесе славата на полка като някоя красиво написана легенда, за да се носи от уста в уста и да бъде безсмъртна гордост на неговото завидно име!

Току-що закусили, получили се заповед войниците да се построят общо на словесни занятия, за да им бъде прочетена от специално изпратения офицер следната

ЗАПОВЕД

по 1-а Бигада от 6-а пехотна

Бдинска дивизия

№ 89

19 март 1917 г., 1½ км сев. к. 1248

ОБЩИ РАЗПОРЕЖДЕНИЯ

Параграф 1

Обявява се благодарност

Тази вечер и последната рота от 3-ти пехотен Бдински полк се сменя от позицията и полкът се установи на почивка за ново организиране и привеждане в ред.

Този полк от 18 декември м.г. заемаше позиция за отбрана на кота 1248, най-важния пункт не само в участъка на дивизията, но и на корпуса. По-голямата част от полка през всичкото време бе в бойна част. Чиновите от полка съзнавайки нуждата от силно укрепена позиция със скривалища за бойците и картечните при една позиционна война, каквато сега се водеше, денонощно работиха по усиляването на своята позиция, според крайно оскъдните материали и средства за превоза им, направи се много повече от очакваното, за което от всички началстващи лица полкът получи признателност и благодарност.

За усиляване позицията и скривалищата за бойната част работеше освен полковата, но и бригадната поддръжка. Топла храна на хората на позицията, вследствие силния неприятелски огън, не можеше да се докарва и дава всякога редовно. Хлябът им се даваше не всякога в нужното и полагаемото се количество по липса на достатъчни превозни средства, при всичко че началниците полагаха много големи грижи за това. Хората лежаха във влажните окопи и скривалища, които при дъжд се разкалваха – без постилка и завивка. От усилената работа и от артилерийския, минен, картечен и пушечен огън нито едно денонощие не са си отспивали. Всички тези лишения и несгоди бдинци понесоха с радост, съзнавайки положението на Отечеството ни и дълга си към Царя и Отечеството и бяха готови да понесат и много по-тежки трудности и лишения от тези, които понасяха. Нито един ден не мина, без да бъдат обстрелвани с артилерийски, минен, пушечен и картечен огън на противника. Никой не можеше безнаказано да си подаде главата от окопите и скривалищата през деня. При все това, при запитване за желаещи да отидат в патрул – за узнаване разположението и силите на противника, за хващане пленници или друго рисковано предприятие, почти всички пожелаваха. Това показваше, колко е висок духът на бдинци и готовността им да си пожертвуват живота. Това много ме радваше и аз бях уверен, че бдинци в предстоящите бойни, решителни

действия ще извършат още по-славни дела и ще покрият името на полка, знамето си и името на българското оръжие и своето име с още по-голяма слава, отколкото във войните през 1912, 1913, 1915 и 1916 години и в това очакване аз не останах излъган: показаната от тях храброст, самопожертвуване, упоритост и издръжливост надминаха много моето очакване. Дисциплината на този полк беше образцова.

На **10-и т. месец** противникът започна своя разрушителен и унищожителен огън със своята окопна, планинска, полска и тежка артилерия и с мини да обстрелва разположението на полка, а особено левия му участък. От снарядите, от голям калибър на неприятелските оръдия и мини през деня почти всички окопи, закрити ходове и скривалища на войниците са срутвани до неузнаване. По-голямата част от защитниците са засипвани с пръст, камъни, дървета и др., картечните не само от първата, но и от втората и третата линия окопи биваха разхвърляни и засипвани и през нощта, при поправката на окопите, не можеше да се узнае мястото им и да се намерят. Гранатите от тежките оръдия и мини правеха такива големи ями, в които могат да се скрият 5-10 човека.

Артилерийският огън не преставаше. Този огън, преди да тръгне противникът в атака, се обръщаше в барабанен.

Противникът почна своите атаки на **13-и т.м.**, като ежедневно през денонощието произвеждаше 2-3 такива. Всички атаки бяха отбивани от героичните бдинци с големи кървави загуби за него.

На **16-и т.м.** противникът с около 3-4 дружини, след най-силна артилерийска подготовка, като разруши окончателно всички окопи, ходове и скривалища, премина в атака. Първата неприятелска дружина, която влезе в окопите на бдинци бе контраатакувана от 1, 2, 3, 4 и 9-а роти и унищожена; след това влезе в окопите друга неприятелска част и тя бива контраатакувана и унищожена. Противникът отново с барабанен огън обстрелва героите защитници и им нанася големи загуби. В това време настъпилият срещу дружината от 56-и полк, която е отстъпила, противникът обхваща левия фланг на остатъците герои от казаните роти и ги почти унищожава и успява да заеме първата позиция само тогава, след като мина по трупове на героите й защитници. И в другите бойни участъци бдинци произвеждаха последователни контраатаки.

Командирът на полка подполковник Сотиров сам повежда полковата поддръжка да контраатакува противника, но бива спрял от преградния му унищожителен огън; взима позиция и спира настъплението.

На **17-и същия месец** бдинци, под началството на своя храбър полкови командир, минават в настъпление, за да заемат отново изгубената вчера позиция, вземат част от изгубените окопи, но биват спрени от силен артилерийски, минен, картечен и пушечен огън на разстояние 200-400 крачки от противника, гдето по заповед се спират и укрепяват.

На **18-и същия месец** остатъците герои от около 400 човека водят ожесточен бой с противника; последният успява да обхване фланга им и им се явява в тила. Тогава храбрите бдинци, след като понасят големи загуби, биват принудени да отстъпят на кота 1248 и южния му хребет, гдето успяват да задържат по-нататъшното настъпление на противника, докато пристигнаха две опълченски роти, които се затвърдяват на позицията.

Котата 1248, която противникът искаше да заеме на всяка цена, не

му се удаде и сега е в наши ръце. Понесените от противника жертви в тези боеве са грамадни.

В боевете от 10 до 19 този месец Бдинци показаха извънредна упоритост, себеотрицание и героизъм. Те прославиха себе си, името на българското оръжие и окичиха с нови неувяхващи лавни своето знаме. За тези геройски подвизи аз изказвам своята сърдечна признателност и благодарност на доблестния командир на полка подполковник Сотиров и на всички чинове, герои и светци от този славен полк. Коленича пред святата памет на загиналите герои и със сълзи на очи молих да ме Бог да ги въведе в рай Божий. Вечна им памет!

Настоящата заповед да се прочете пред всички роти и команди от бригадата ми.

(подп.) Командир на бригадата
полковник Николов
Вярно, Бригаден адютант
(подп.) Капитан Белоречки.

Вх. № 2590
29.III.1917 г.

До командира на 3-и пехотен
Бдински полк
В с. Лопатица

Преди да заглъхне ехото от адския трясък на осмодневния барабанен артилерийски бой при висотата 1248, преди да засъхне обилно пролятата кръв от защитниците ѝ; преди родната земя да приеме в своите прегръдки костите и телата на пожертвувалите се герои за нейното величие, гърмът на победата се разнесе из милото ни отечество: извършеният, нечуван досега в историята на войните, подвиг от Бдинци учуди България и нейните верни съюзници, хвърли в шеметен припадък враговете ни и блесна ореола на неуведаемата слава за Българската армия в лицето на самоотвержения и безподобно храбрия 3-и пех. Бдински полк.

Извършеното от Бдинци, които като гранитна скала отбиваха бесните атаки и силния напор на враговете, стократно заслужаваха перото на поета у нас.

Душата на всеки българин тъне в море от сълзи за дадените свещени жертви в кървавата разпра за защитата на България, чрез запазването на висотата 1248, но същевременно тя се къпе в океан от радостни сълзи, че Бдинци, със своите бронени гърди, с несъкрушимия им боен дух отстояха честта и славата на своята мила родина.

Въпреки обстоятелството, че считам перото ми слабо да отдаде дължимата дан за легендарното геройство на Бдинци, проявено в борбата им с враговете през непреривния осмодневен кървав бой при поменатата висота, аз дръзнах и излях чувствата си за тази им лавроносна победа в няколко реда, като си позволих смелостта да ги посветя вам, като на пълководец, който със своето безгранично себеотрицание, поразително безстрашие от смъртта, наедно със своите титани – офицери и войници, нанесе съкрушителен удар и победа не само на многобройните врагове, но и на самата смърт.

Ето защо, като се покланям пред светлата памет на падналите герои – бдинци, с най-голямо душевно смирение казвам: "Бог да ги прости, вечна им памет", същевременно възкликвам: "Да живее непобеденият 3 пехотен бдински полк, да живее неговият доблестен вожд и всичките му герои-офицери.

23.III.1917 г.

Н. Т. Попов

Хан Мраморница (по шосето Битоля – Крушево)

1.10. НА БДИНЦИ

Н. Т. Попов

Г-ну подполковнику М. Сотирову
(По случай непосредственото му участие в отбиването на атаките след осмодневния барабанен артилерийски бой на висотата 1248)

Бдинци, Лъвове титани
Наша слава непобедна,
Що се носи от балкани
И до хижата последна.
Вас Ви Сливница познава
От победата гръмовна;
За България тогава
Храбростта ви бе чутовна,
При Чаталжа с лъвска сила
Вражеската мощ сломихте,
А при Струма бистра, мила
Родний край с венци покрихте.
Днес при Битоля прославен -
Древността ни от дедите -
В осмодневен бой неравен
Разгромихте вий вразите;
Там, де вий сте трепет леден
Враговете ни сковава,
Зер часът им вече последен
В боя с вас за тях настава.
Бдинци! Лъвове, титани
Наша слава непобедна,
Що се носи от балкани
И до хижата последна.

Хан Мраморница
по шосето Битоля – Крушево
25.III.1917 г.

1.11. НА ГЕРОИТЕ БДИНЦИ

Т. И. Бъчваров

"....Трябваше да бъдеш на още по-величавия Перистер и от там с духа на Самуила да слушате и се възхищавате от оная епопея, що на плещи изнесе от 11 до 19 март великана – Бдинец на висотата 1248. То бе неземено съкрушение на врага разноцветен, събрал се от цялото земно кълбо против избрания народ”...

На кървава бран вас вика дълг свещенни
В робска земя, де врагът вероломен
Вериги ковеше за брата наш роден...
Герои, грабнахте вий лаври нетленни!
От где вий литнахте, юнаци безстрашни -
На княз Страшимира, потомци достойни!
От тихий ли Дунав и степите знойни!
През Хемус ли горди по друмища прашни?
Летяхте вий смело, герои бурливи,
На сплаши ви громул топовен, ни сила
На сбир пъстрокожи! За Родина мила
Вий, Бдинци, летяхте така безстрашливи!
Със слава постлахте вий пътя си труден
В битки жестоки с ордата дива!
Перистер отеква "Ура" ви гръмлива
От върхове снежни до Охрида чуден!
И в няма възхита от подвиг свещени
Витаела сянката на Самуила
С бранници войни – неземената сила...
Герои, грабнахте вий лаври нетленни!

Привет от Беласица
на храбрите Бдинци

1.12. ГАЛИЧИЦА

Съдбата пожела да увеличи славата на полка и заради туй 4-та дружина биде снета от позицията и отправена към гр. Ресен, в който стигна на 2-и март.

Мощният по численост противник в същото време готвеше да нанесе решителен удар и между Преспанското и Охридско езера, та като прегази масивните гърди на величественния в. Томорос и дълбоко-снежните обятия на Галичица планина, да се спусне в Ресенската равнина и след като превземе града, да удари в гръб цялото разположение на нашата дивизия и по този начин, развивайки своите успехи, да компрометира цялото ни общо бойно разположение.

Дружината е увенчала с двете си роти ледния Томорос. Студеният вятър клати бавно позлатените от първите утринни лъчи на слънцето негови вкоченявали върхове. За опора на юнаците-бдинци служат ледените брустверчета на набързо импровизираните с нечовешки усилия малки

стрелкови околчета, а за упования и морална сила — техният борчески дух, никога досега не сломяван, макар че не веднъж е бивал подлаган на тежките изпитания на борбата.

Малкото картечници, от друга страна, с които се разполагаше, не можеха да действат поради големия студ; глицерин тоже липсваше, па и всички охладители, бяха замръзнали, а срещу могъщата — повече голямокалибрена — неприятелска артилерия ние имахме само няколко планински топчета, но и те не бяха успели още да заемат изгодни позиции и следователно, да действат.

Студеният мрак, който нощта застели целия връх, правеше картината на боя още по-страшна, особено предвид на пълната неизвестност както за местността, така и за силата и разположението на противника.

Трябваше да се построят солидни закрития против страшното разрушително действие на неприятелската артилерия, обаче средствата за това липсваха и доблестните защитници трябваше със своите ножове, с ръце и с дребния си шанцов инструмент да разбиват скалите и да ровят триметровия сняг, за да си построят що годе закрития срещу неприятелските удари.

От друга страна, трябваше на всяка цена да се добият каквито и да са сведения за противника. И ето на **12 срещу 13 март** в тъмнината на нощта, при пълна неизвестност и непознат терен, петима смелчаци се втурват към разположението на противника и довеждат един пленник французин, от когото се добиха ценни сведения за това, което не ни беше известно. Срещу нашите две роти, размесени с шепа храбри австрийски опълченци и германски егери, беше застанала цялата 76-а пехотна французска дивизия, снабдена с 6 полски батареи и няколко тежки оръдия.

Още преди да съмне на **13 март** няколко светещи червени ракети раздират общия мрак, в който тънеше цялото бойно разположение и един ужасен гръм и трясък разтърсват земята: стотици бомби хвърчат и тряскат пред и зад защитниците от всички посоки; десетки картечници и автоматични пушки непрестанно тракат и хиляди смъртоносни куршуми зловещо пишат над главите на юнаците. Ето, редят вече веригите, ние даваме загуби!

Земята ври... Грамадни огнени гейзери, размесени с дим, камъни и сняг тресат със страшна сила земята и ни нанасят чувствителни загуби. И посред тоя ужас няколко гъсти пехотни вълни налитат бясно една след друга върху шепата наши герои от 14-а и 15-а роти, увенчали двете скалисти висоти, съставляващи ключа на цялата позиция.

Започва една неравна, стръвна и ожесточена борба — борба на един срещу петдесет! Девет последователни атаки, една след друга по-ожесточени и по-кръвожадни! И макар че тук беше една само дружина от полка, една шепа бдинци, те знаеха, че тук се решаваше честта и завидната слава не само на дружината, но и на целия полк — на хубавото и скъпо бдинско име. Нещо повече — тук бе подложена на карта съдбата на Отечеството, съдбата на България!

Дружен поривист огън, навреме открит, поваля като откосена първата настъпваща неприятелска вълна. На бомбите се отговаря с бомби... Но, озверелият противник, подкрепян непрекъснато от своята мощна артилерия, повтаряше и потретяше бесните си атаки, все тъй, обаче, храбро и неустрашимо, както и първата, отбивани.

Противникът е пред последните си усилия. В момента, обаче, в който той беше готов да скочи в нашите окопи, мощно "ура" процепва въздуха и стотици български ножове се насочват срещу гърдите му от нашите самоотвержени защитници, изтощени до крайна степен, обаче все още с железна и борчески дух.

Врагът отстъпи. Французият главнокомандващ генерал Сарай, лично наблюдаващ тези боеве, биде измамен в своята сметка и неговите надежди, което се доказва от намерените пред позицията книжа – да чества победата си в Ресен – бидоха осуетени.

Трябваше при все това, да не заспиваме на колосалните наши успехи и да се вземат всички мерки на очаквателност, тъй като – ясно личеше – противникът ще повтори своите нападения. Веднага се дадоха нареждания за прибиране всички патрони и бомби на убитите, защото превозът на мунции, поради снежните наеища и лоши, непроходими пътища, почти невъзможен.

Ние не бяхме излъгани в нашите очаквания. Тъкмо при съзряване, на **18 март**, противникът започна яростно да обстрелва със своя разрушителен огън цялото наше разположение. Смъртта беше наново развъртяла своята главоломна коса и тук над снежната постеля, един след друг, намираха вечната си почивка уморените от дълги борби герои. Изнемощели от глад и тежка безсъница, защитниците и сега бяха готови да посрещнат всякакъв удар, но не и да допуснат врага да прегази позицията, освен по техните трупове!

Моментът беше решителен. Към 5 часа след пладне в цялата дружина бяха останали всичко около 20 бомби, а патроните бяха почти на свършване. Положението бе критическо. Противникът отстоеше от нас само на няколко крачки... Патроните се свършиха. Куршумите и бомбите отстъпват мястото си на камъните. О, велик час!...

Няколко минути още и противникът ще се хвърли върху нашите окопи!... Но, тук стана нещо, което никой не можеше да предвиди и очаква: в гладните, измършавели и полузамръзнали тела се пробуди изведнъж лъвът, яростният Бдински лъв и всички защитници – здрави и ранени – до един мигновено изхвъркват из своите окопчета и с мощен вик "ура" насочват блестящите острила на своите ножове към гърдите на бясно шурмуващия противник! Той не можа да издържи, както никога, контраудара и позорно обърна гръб!...

Честта на полковото знаме биде спасена. Шепа храбреци извършиха такива чудеса от храброст, които ги правеха достойни потомци на великата епопея при Шипка. България биде спасена!...

Заглъхнаха оръдията, затихна просторът. Слаби слънчеви лъчи раздират мрака и след малко хоризонтът се прояснява. Един живителен съгряващ топлик пробужда като от тежък сън героите и едва сега чак, опомнени, те могат да разберат величието на извършения подвиг. На другия ден дружината биде сменена от 177 Турски полк.

Сменена от позицията, дружината се готвеше за път, за да влезе отново в разпореждането на началника на дивизията, когато на **25 март** се получи от Председателя на Ресенската община следната *телеграма*:

"До Командира на 4-а дружина – 3-и пехотен Бдински полк. Днес цялото гражданство привества на тържествената панахида за

скъпите неоценими жертви на поверената ви дружина, които сложиха геройски костите си за спасяването на милата ни родина от неприятеля. Всички с умилено сърце и с трогнати души и благоговение отдадохме заслужената почит към тяхната памет. Моля приемете най-сърдечните ми съболезнования. А на останалите живи герои, от мое име и от това на гражданството, предайте сърдечен и искрен привет. Живейте за чест и слава на обединена България."

Малко по-после същият председател на Ресенската община отправя до командира на дружината следното писмо:

"Храбрий Командире, в дни на върховни изпитания Ресенци ще си спомнят за стоящите пред народния идеал, далеч от чаровния дъх на семейното щастие, за стоящите на фронта под страшния ехтеж на смъртоносните оръдия и чувстващите хиляди несгоди – за героите от 4-та дружина.

Ресенци не могат да не си спомнат дните, преживяни от **12 до 20 март 1917 година**. Ресенци още повече не могат да забравят героите, които през тези дни спасиха Ресен от неприятелското омърсяване. Името на героичната IV дружина, 3-и Бдински полк, ще бъде за вечни времена записано – врязано в нашите сърца.

Не може да се забрави за ония, които с кръвта си пишат нова история за България, за ония, които с костите си чертаят границите на **ВЕЛИКА БЪЛГАРИЯ**. На 24-и того цялото Ресенско гражданство присъства на панихидата, която се отслужи за скъпите и неоценими жертви от поверената ви дружина, които геройски сложиха костите си за спасяването на Ресен. Всички с умилен сърца, трогнати и благоговейно, отдадоха заслужената почит към тяхната памет. Тяхната безпримерна преданост към Отецеството и неподражаемата лъвска храброст ще оставят в нашите сърца заветен спомен на удивление. А тяхната пролята кръв за спасяването на Ресен ще бъде в нашите сърца чувства на вечна признателност. Ние се прекланяме пред техния прах. А на останалите живи герои – Вам лично, на г-да офицерите, подофицерите и всички редници изказваме нашата най-сърдечна признателност и благодарност. Нищожен е този дар, който правим за войниците ви, но тяхната заслуга към Ресен ще бъде записана със златни букви в летописа на общината. А един ден, когато Ресенци издигнат паметника на свободата, се едри букви на първо място ще запишат името на дружината. Да живеят такива храбри синове на **ВЕЛИКА БЪЛГАРИЯ!**"

1.13. БРАТИН-ДОЛ – ТЪРНОВО

Попълнен след тежките загуби с млади войници от 2-а, 3-а, 5-а и 36-а допълняющи дружини, далече още необучени и неподготвени за една бойна дейност, полкът трябваше по необходимост отново да заеме един от най-важните участъци от фронта на дивизията – равнинния участък Братин дол – Търново.

Позицията има общо направление от североизток към югозапад, започваща от притока на р. Голяма при с. Търново, включвайки в себе си селата Търново и Братин дол и опирайки се на шосето Битоля – Ресен. Вдясно държи връзка с 2-а дружина от 15-и пехотен Ломски полк, а вляво – с 1-и Софийски полк.

Позицията на противника върви почти успоредно на нашата, като срещу десния ни фланг се доближава дотолкова, че изкуствените препятствия опират едно на друго; към средата пък се отдалечава на 7-800 крачки, а вляво при селото Братин дол се приближава на разстояние 200-300 крачки.

Местността е хълмиста, образувана от поройни наноси и понеже населението от двете тия села я използва като работна земя – за предпазване от пороищата - нивите са оградени с високи каменни зидове, които я правят силно пресечена и с много удобни подстъпи и за двете страни.

Общо участъкът се включва от масива 1248 и северните борови склонове на величествения Перистер.

Цялата позиция е силно изложена както на погледите, тъй и на изстрелите на противника.

Полкът смени 4-и Опълченски полк, временно заемащ тази част от бойния участък на дивизията, докато частите ѝ, вследствие понесените големи загуби през мартенските боеве, се преустрои и попълниха своите бойни състави.

До заемането му от полка, този участък е бил един от най-тихите, тъй като с нищо не е привличал вниманието на противника. Затова и фортификационните съоръжения бяха почти никакви, па и самите окопи представляваха едва стрелкови трапчета, или даже само трасирани такива.

За ходове, за съобщение и дума не можеше да става, такива абсолютно не съществуваха, а скривалищата – обикновени дъсчени, маскирани с пръст навеси, които, ако и поставени на здрави греди, не можеха да противостоят дори на планинските снаряди.

Предстоеше една грамадна, колосална работа по укрепяване позицията, тъй като от ръководните фактори се съзнаваше ясно, че този равнинен участък може да играе ролята на ключ на позицията и че стига да се опита, противникът би могъл оттук да спечели значителни и решаващи успехи.

Съзнавайки това и по молба на полка, щабът на дивизията командирова тук придадените му пионерни части, а така също изиска от Г. К. 62 и едно отделение германски техници.

И започна една систематическа и непрекъсната денонощна упорна работа по укрепяване позицията в тоя равнинен участък. Удълбочиха се окопите до естествените им размери, построиха се втора и трета линия такива; свързаха се помежду си с ходове за съобщение и се построи и общ такъв, водещ към близкия тил на позицията. Едновременно с това се започна и строенето на здрави и солидни скривалища и галерии, които да противостоят и на тежките неприятелски снаряди. Подобриха се също и изкуствените препятствия, каквито почти нямаше и позицията започна да добива вид на една модерна и годна за упорна отбрана позиция.

Ала противникът в това време бдеше и тъй като самата позиция бе силно изложена на неговите погледи, тази работа не можеше да остане незабележима и нему, естествено, се налагаше да вземе нужните сериозни мерки. И оттук нататък укрепителната работа биваше съпроводжана с жертви, и то не малко; а някога противникът предприемаше и по-сериозни

акции с цел да проникне към нашето разположение, или пък да залови пленници, от които да узнае за нашите намерения.

Наистина, полкът, преустроен вече в 3-и дружинен състав, имаше всякога свободна една от дружините си и можеше да облекчава положението на своите поделения, които непосредствено участваха в боя, въпреки това, обаче, стоенето на позицията и положението на предните части, при което те се намираха, правеше ежедневно да понасяме големи загуби било при укрепяване позицията, било за отбиване честите опити на противника да спечели известни успехи.

Той виждаше нашата усърдна работа по укрепяване позицията, а това се вършеше навсякъде по фронта и побърза да компрометира тая работа и да спечели един значителен успех дотогава, докато позицията не бъде добре и напълно укрепена.

И ето към 7 часа преди пладне на **2 септември** противникът оживи своята артилерийска дейност. Неговият огън доби характер на разрушителен, по-съсредоточен към левия подучастък на полка. Към 10½ часа огънят поотслабна, за да се засили отново и да продължи така целия ден. Видно бе, че тази артилерийска дейност бе продължително подготвявана, тъй като стреляше се от нови посоки и места, где то по-рано не бяха поставени оръдия, а и независимо от това, числото на тежките оръдия беше много по-голямо, па и самата стрелба масирана и съсредоточена. Явно беше, че противникът преследва една по-определена цел, а именно завладяване част от нашия участък.

Нашата артилерия отговаряше сегиз-тогиз, принудена да пести снарядите и да проверява от време-навреме само данните на своята стрелба, като бъде готова за решителния момент, който все повече и повече наближаваше.

Загубите, които понасяхме, бяха вече големи и недовършените и неусъвършенствани закрития не можеха да противостоят на многочислените с тежки неприятелски снаряди и ние действително от час - в час търпахме скъпи и многочислени загуби. Цели скривалища и галерии биваха затрупвани, ходовете и отдушниците запушвани и защитниците, изнемощели от усилия да открият поне един изход за своето спасение, намираха тук под развалините и разрушенията своята геройска и мъченическа смърт.

Позицията орedia съвършено: гаснеха един след друг десетки след десетки и стотици след стотици нейни доблестни и самоотвержени защитници, а противникът все усиляше и нито за минутка не прекъсваше своя адски разрушителен огън не само с тежките си оръдия, между които и две 32½ см морски, но и с многочислените си минохвъргачки, снарядите, на които – произвеждащи ями да се поберат два взвода – тежаха по 102 килограма единият!

В тези страшни минути, поддържайки разрушителния си огън, противникът неочаквано дава преграден огън и без съпротива, успява да отнеме един незначителен преден окоп от най-издадената част на Братиндолския ни подучастък.

Извършените, обаче, непосредствено след това контраатаки – при тази обща дезорганизация на позицията – не дадоха резултати и на 8 вечерта бе дадена заповед, след къса артилерийска подготовка от наша

страна, противникът да бъде контраатакуван и да се завземе обратно изгубеното. Но, противникът ни далече превъзхождаше с надмощието на своя артилерийски огън и тази контраатака тоже пропадна.

Делото, обаче на разплата довърши сборната щурмова рота на полка, която едва към *1 часа след полунощ* успя да завземе обратно изгубения наш окоп и да възстанови старото положение на позицията.

Самите окопи, а така също и принадлежащата към тях местност, са истинско полесражение, дълбоки локви кръв, размесени с вещи от облеклото и всевъзможни трофеи, множество трупове на убити и тежко ранени, карти, книжа, съестни предмети и др. оставени на полесражението от противника в неговия панически страх и бягство, сведочат за една непобедна мощ и за един несломим дух – качества, които винаги са отличавали героя-бдинец.

И този път полкът не затъмни в нищо ореолът на своята слава. Тези боеве, в които той даде скъпи и многочислени жертви, но и един заслужен и скъпо платен урок на противника, прибавиха няколко от последните страници на неговата блестяща военна история!

Неуспял в предначертаната си цел и дал неизброими жертви, противникът дълго време проявяваше нервност и пилееше безмилостно своите муниции, за да държи защитниците под страшен и непрекъснат морален и физически терор. Братин дол – Търново – сега това бе най-неспокойният, най-страшният участък, в който се умираше и при бой, и при носене на храната, и при самото хранене! Десет месеца бдинци търпяха безропотно този гнет, докато в пролетта на 1918 година в един хубав първопролетен слънчев ден биде получена заповедта – полкът да се смени от 16-и пехотен Ловченски полк и да се оттегли на почивка, разквартируван в с. Дебрище и близките нему села.

Възстановяването на моралните и физически сили бързо настъпваше. Въпреки всичко, полкът прекара в абсолютна почивка не повече от една седмица. Останалото време до заемане отново позицията, той прекара в обучение.

Два месеца едва не минали и полкът трябваше да се яви и заеме за сигурна отбрана своя мил и скъп равнинен участък – там, където бе вложил едногодишни кървави усилия за укрепяването му – там, където бе оставил почти половината от своите достойни чада!...

И той брани още нови 5 месеца с достойнство своя участък и никога никой не помисляше да отстъпи нито педя земя, а напротив лелееше и очакваше оня тържествен час, когато щеше да се даде общ сигнал за настъпление по целия фронт, за каквото се говореше, тъй като, по сведения, противникът бил изгубел окончателно всяка вяра за решителни успехи и възнамерявал да изостави своята Балканска експедиция.

1.14. ДОЙДИ СИ, ДОЙДИ!

Ал. П. Игнатиев

Лелея те с песен, надеждо крилата,
О сине, едничка утеха на мен,
Че слънчо чаровен във първа позлата
Ще прати и нази по-хубав ден!
Измина се моят, увехнаха рози,
Набрани за твоето морно чело:
Целувки безумни, сълзи и възторзи –
Букет за героя на свято дело.
Аз чакам те вечер и луда весел
С молитви те пазя от страшни беди
В съня ил наяве, едничък мой блян,
И шепнат уста ми: "дойди си, дойди!"
– Не чуваш ли тука, кой глас те зове –
Народу ни щастие се днеска кове,
При мене ще бъдеш велики блажен:
По сладък от всичко дългът е свещен!

Предсмъртният момков пробудил я вик,
Зората огряла бе Родния край:
Слънчо вторачен в студения лик –
Усмивката мъртва целува се май!

Не е желателно и не би трябвало тази славна история да бъде свързана със спомена за най-позорния акт, какъвто един народ чрез своите изчадия би могъл да извърши – това не е задача на настоящия труд.

Но, едно трябва да се знае: полкът напусна последен с чест и достойнство позицията и то след предупреждението, че само това ще донесе спасението на държавата ни от да бъде тя плячка на чужди нашествия.

В паметта ми нивга няма да се заличи споменът за страшната онази потресна картина на унижението, на което бяха изложени първостепенните войски на България в един момент, когато, по един знак само, те бяха готови да се разплатят и с недостойния противник – подкупник и с двама по-недостойни синове – предатели! Всеки войник, за да се спасеше Отечеството ни от поругание, трябваше да сложи наземи оръжието – оръжието, щикът на което още никой не бе пречупил! И ето, страхопочитно приближавайки, всеки един се прекръстваше и устата му неволно зашепваха сърдечна молитва, той слагаше, целувайки го, своето вярно оръжие, а сълзите из очите на всички безспирно се лееха и проклинаха онези пъклени изчадия, които залепиха върху светлото чело на родината страшния позор на предателството!

Полкът, частица от въоръжения и днес още потиснат – Български народ, води достойно във всички войни борбата за извоюване човешки права и свободи на своите братя-роби, както и за защита на Родната земя и човешината. Всичките тези войни бяха злополучни за България, но те бяха водени самоотвержено и с доблест – с чест и спечелиха за името на България една слава, която я покрива с ореола на безсмъртието!

Ние трябва високо да ценим тия подвизи и добродетели и да ги сочим всякога на възрастващите поколения, за да им бъдат те вечно един достоен пример за подражание, за да им бъдат още и един светъл идеал в живота!

При съкровените чувства на съзнание неизразимата признателност към всички, които загинаха за прослава на Българското име и за величието на Родината, авторът, подгвайки мислено колене в знак на израз на дълбока почит към тяхната памет, им отправя следните слова:

Поклон пред делата, пред славата вечна,
Що вий сътворихте в борба безконечна
По урви, чукари, поля и балкани,
Витязи крилати, герои - титани!
Орли непобедни в просторите родни,
Със пориви живи души благородни,
Вий дадохте всичко и своя живот
Пожертвахте също без страх, без ропот!
Чада вий достойни на гордия Бдин -
Свидетел ви беше сам Господ един
На скъпо ни име при заший конец
Сложихте и други от лаври венец.
Ликувам и плача - завиждам, че с вас
Съдба не споделих във великия час,
Безсмъртен да бъда, в смъртта оживял -
Да имам по равно и тука аз дял!

1.15. СПИСЪК НА ОФИЦЕРИТЕ ОТ 3-И ПЕХОТЕН БДИНСКИ ПОЛК ПРЕЗ ВОЙНИТЕ 1915 – 1918 год.

1.	Полковник Христов Белю	– командир на полка
до 4.XI.1916 г. - жив
2.	Полковник Сотиров Минчо	– командир на полка
от 4.XI.1916 г. - жив
1-а ДРУЖИНА		
3.	Майор Недков Иван	– командир на дружина - убит
4.	Майор Терекиев Дончо	– командир на дружина - жив
5.	Капитан Дограмаджиев	– командир на дружина - жив
2-а ДРУЖИНА		
6.	Майор Кръстев П.	– командир на дружина - жив
7.	Майор Желязков К.	– командир на дружина - жив
3-а ДРУЖИНА		
8.	Майор Вълков Тома	– командир на дружина - жив
9.	Подполк. Тодоров Йордан	– командир на дружина - жив
10.	Майор Тотев Ст.	– командир на дружина - жив
11.	Подполк. Иванов Павел	– командир на дружина - убит
12.	Майор Николов К.	– командир на дружина - жив
13.	Капитан Манков Никола	– командир на дружина - жив
14.	Майор Хесалчиев Михаил	– командир на дружина - жив

4-а ДРУЖИНА

15. Майор Йончев Илия	– командир на дружина – жив
16. Майор Митев Александър	– командир на дружина – жив

1-а РОТА

17. Капитан Вълчев Георги	– командир на рота – убит
18. Подпор. Казанджиев Сл.	– командир на рота – жив
19. Подпор. Първанов Димитър	– мл. офицер – жив
20. Поручик Оковски Петър	– мл. офицер – убит
21. Подпор. Балабанов Христо	– мл. офицер – убит
22. Подпор. Филков Лазар Лазаров	– мл. офицер – жив
23. Подпор. Миков Йордан Туцов	– мл. офицер – жив
24. Стоянов Рачо	– мл. офицер – жив

2-а РОТА

25. Подпор. Ганоч Фрати	– мл. офицер – убит
26. Подпор. Гочов Илия	– командир на рота – жив
27. Подпор. Симеонов Светослав	– мл. офицер – жив
28. Подпор. Петров Димитър	– мл. офицер
29. Подпор. Гайданджиев Маню	– мл. офицер
30. Поруч. Попов Кънчо Добрев	– мл. офицер – жив
31. Поручик Лиловски Тодор Митев	– мл. офицер – жив
32. Подпор. Павлов Иван	– мл. офицер – убит
33. Петров Борис Негиов	– мл. офицер – убит

3-а РОТА

34. Капитан Цанов Цанко	– командир на рота – жив
35. Поручик Пастрамов Никола	– мл. офицер
36. Подпор. Найденов Радко	– мл. офицер
37. Подпор. Любенов Асен	– мл. офицер
38. Подпор. Стоянов Асен Илиев	– мл. офицер – жив
39. Подпор. Йончев Ангел Йорданов	– мл. офицер – жив
40. Подпор. Иванов Никола Георгиев	– мл. офицер
41. Подпор. Капарашов Стефан	– мл. офицер

4-а РОТА

42. Поручик Великов Стефан	– командир на рота – жив
43. Поручик Клечов Васил	– мл. офицер
44. Подпор. Въков Цоко П.	– мл. офицер – жив
45. Подпор. Николов Симеон	– мл. офицер – жив
46. Подпор. Трълков Ангел	– мл. офицер – убит
47. Поручик Кайцанов Стоян	– мл. офицер – жив
48. Офицер к-дат Илиев Ал.	– мл. офицер – жив

5-а РОТА

49. Подпор. Милчев Георги	– командир на ротата –
починал
50. Подпор. Георгиев Христо	– мл. офицер – жив
51. Подпор. Машиях Аврам Исак	– мл. офицер – жив
52. Подпор. Коленцов Михаил	– мл. офицер – жив
53. Подпор. Димитров Георги Енков	– мл. офицер – жив
54. Подпор. Денев Борис Георгиев	– мл. офицер – жив
55. Офицер к-дат Станев Ст.	– мл. офицер – жив
56. Поручик Живков Петър Т.	– командир на рота – жив

57. Поручик Пашанков Т. Петров	— мл. офицер - жив
58. Подпор. Младенов А.	— мл. офицер - убит
59. Подпор. Витанов Евтим	— мл. офицер - починал
60. Подпор. Кохенев Моско	— мл. офицер - убит
61. Подпор. Димитров Теодор Кирков	— мл. офицер - убит
62. Подпор. Божинов Кръстю Иванов	— мл. офицер - убит
63. Подпор. Първанов Игнат Митев	— мл. офицер
64. Подпор. Христов Ванко	— мл. офицер - убит

7-а РОТА

65. Капитан Попов Димитор	— командир на рота - жив
66. Капитан Монеv П.	— командир на рота - починал
67. Поручик Генов Ст.	— командир на рота - жив
68. Поручик Попов Иван	— мл. офицер
69. Подпор. Добринович Тодор	— мл. офицер
70. Подпор. Яначков Методи	— мл. офицер - жив
71. Подпор. Русков Димитър	— мл. офицер
72. Поручик Филипов Марко	— мл. офицер - жив
73. Поручик Велев Георги Велев	— мл. офицер
74. Поручик Бояджиев Никола Маринов	— мл. офицер
75. Поручик Никола Панов	— мл. офицер - убит

8-а РОТА

76. Подпор. Игнатиев Александър	— командир на рота - жив
77. Подпор. Табаков Тодор	— мл. офицер - жив
78. Подпор. Попов Илия	— мл. офицер - жив
79. Подпор. Тихчев Христо	— мл. офицер - жив
80. Подпор. Янкулов Кръстю Томов	— мл. офицер
81. Подпор. Данчев Илия Корманов	— мл. офицер - жив
82. Подпор. Денчев Христо Митев	— мл. офицер
83. Подпор. Ярхй Аврам Челеби	— мл. офицер
84. Подпор. Ламбов Цеко Витков	— мл. офицер
85. Подпор. Керезов Георги Ангелов	— мл. офицер

9-а РОТА

86. Подпор. Димитров Иосиф	— командир на рота - убит
87. Поручик Минков Атанас	— командир на рота - жив
88. Подпор. Джалдети Арон	— мл. офицер
89. Подпор. Лазаров Тодор	— мл. офицер
90. Подпор. Попов Константин	— мл. офицер - жив
91. Подпор. Костов Любомир	— мл. офицер
92. Подпор. Николов Асен Георгиев	— мл. офицер
93. Подпор. Стефанов Вълчо Велков	— мл. офицер
94. Подпор. Лиджи Изидор Моренов	— мл. офицер
95. Подпор. Георгиев Иван Георгиев	— мл. офицер

10-а РОТА

96. Майор Костов Яким	— командир на рота - жив
97. Подпор. Цоков Младен	— командир на рота - жив
98. Подпор. Цоцов Иван Дамянов	— мл. офицер
99. Подпор. Анастасов В.	— мл. офицер
100. Подпор. Мошев Самуил Яков	— мл. офицер
101. Подпор. Ненков Симеон	— мл. офицер
102. Подпор. Донков Саво Митов	— мл. офицер

11-а РОТА

103. Поручик Икономов Иван	— командир на рота - жив
104. Поручик Велев Никола	— командир на рота - жив
105. Подпор. Михайлов Мифаил	— мл. офицер
106. Подпор. Петров Тодор П.	— мл. офицер
107. Подпор. Колицов Марин	— мл. офицер - убит
108. Подпор. Недялков Христо Николов	— мл. офицер
109. Подпор. Масленков	— мл. офицер - жив
110. Подпор. Цанов Асен	— мл. офицер - жив
111. Офицер к-дат Магеров	— мл. офицер - жив

12-а РОТА

112. Поручик Живков Ст.	— командир на рота - жив
113. Подпор. Ванков	— мл. офицер
114. Подпор. Стойков Цеко Флорически	— мл. офицер
115. Подпор. Павлов Павел Янков	— мл. офицер
116. Поручик Мицев Серафим Иванов	— мл. офицер - жив
117. Поручик Хлебаров Никола	— мл. офицер

13-а РОТА

118. Капитан Анастасов Ст.	— командир на рота - жив
119. Подпор. Георгиев Никола	— мл. офицер
120. Подпор. Яков Сабитаи	— мл. офицер
121. Подпор. Джонов Боян	— мл. офицер - жив
122. Подпор. Флорчев Петър Матов	— мл. офицер
123. Подпор. Яков Георги	— мл. офицер

14-а РОТА

124. Поручик Розанов	— командир на рота - жив
125. Подпор. Стоянов Флоро Труев	— командир на рота - жив
126. Подпор. Соломонов Йосиф	— мл. офицер
127. Подпор. Хараламбов Славчо	— мл. офицер
128. Попов Кирил Динов	— мл. офицер
129. Бокачев Светослав Францов	— мл. офицер

15-а РОТА

130. Поручик Бърков	— командир на рота - жив
131. Поручик Тодоров	— командир на рота - жив
132. Подпор. Даков Кирил	— мл. офицер - убит
133. Подпор. Бараков Аспарух	— мл. офицер - убит
134. Подпор. Трифонов Ц.	— мл. офицер
135. Подпор. Анастасов Ст.	— мл. офицер
136. Подпор. Тодоров Иван Живков	— мл. офицер - убит

16-а РОТА

137. Подпор. Миленков Христо	— командир на рота - жив
138. Подпор. Тотев Цено	— мл. офицер
139. Подпор. Филипов Иван	— командир на рота - убит
140. Подпор. Лазаров Никола	— мл. офицер - жив
141. Подпор. Деянов Георги	— мл. офицер - жив

КАРТЕЧНИЦИ

142. Поручик Попов Гаврил	— командир на рота - жив
143. Подпор. Йорданов Мирчо	— командир на рота - жив
144. Подпор. Милев Георги	— мл. офицер - жив
145. Подпор. Бабулков Иван	— мл. офицер
146. Подпор. Никола Ников	— мл. офицер - убит

ТЕЛЕФОННА КОМАНДА

147. Подпор. Младенов Стефан	— началник Т. команда - убит

НЕСТРОЕВА РОТА

148. Подпор. Табаков Георги	— командир на рота - жив
149. Подпор. Каменов Панайот	— заведующ Прехрана - жив

ПЕХОТЕН ПАРКОВ ВЗВОД

150. Поручик Пасков Мито Петков	— началник пар. взвод - жив

2. С БДИНЦИ В БОЯ ПРЕЗ 1915 – 1918 г.

Петър Кръстев, о.з. полковник

КНИГА 1

Видин, Дружество на бойците от фронта, 1943. 60 с.

С БДИНЦИ В ОГЪНЯ (през 1915 – 1918 год.)

Посвещава се на младите бдинци

Три пълни години непосилни напрежения – стопански, финансови, духовни и физически! Три години кървава борба с много врагове – диви и културни, снабдени с най-модерното оръжие и защитни средства – последна дума на техниката! – три години в смъртно състезание, при неравни условия, с най-силните първоразрядни армии в света, българският народ, изтощен от току-що завършилата се катастрофална за него война, преживя отново тежки страдания, понесе много още жертви – кървави и материални, но покри с нова слава бойните си знамена.

По стечение на обстоятелствата и развилнелите се събития, той бе принуден през октомврий 1915 г. отново да развие победните си знамена и влезе в огнения вихър на бушуващата от 1914 г. Велика европейска война, която опустошаваше страните на цивилизовани и християнски държави най-безмилостно, за да запази своята независимост и постигне политическите си идеали. Борба – тежка, борба – почти с голи ръце, защото оръжието му беше износено и почти негодно вече, облекло и снаряжение му не достигаше, бойни припаси липсваха за артилерията му, гладът го дебнеше и често съпътстваше, поради зле организирания – по разни причини – тил. Борба – жестока, борба – безнадеждно изпитание, пред което бе изправена крайната сиромашия на един беден, селски, но честен и родолюбив народ срещу бляскавите изобилни материални богатства на плутократични държави, непресъхващият извор от злато, на които бликаше из дълбоките каси на юдомасонски световни банкери и правеха войната все по-кървава, по-ужасна и по-дълготрайна. *България даде жертвите си.*

При все това, историята отбележи в своите страници само бляскавите победи на българската армия. Тайната на тия победи се криеше изключително във високия ѝ борчески дух – оръжие страшно, наследство от бащи, деди и прадеди, в силата на което се чупеха всички постижения на новата техника; дух, който развихряше енергията на масите в стихия, срещу която не можаха да противостоят никакви материални сили. Победата се носеше навсякъде на острието на българския нож.

Това не бе война обикновена, а *подвиг*, извършен от цялата единна българска войска, съкрушителната мощ на която остана като тъжен спомен у тия, които изпитаха тежестта на нейния удар.

Съответен дял на участие в този велик подвиг се пада и на старите славни 3-и п. Бдински и 51-и п. полкове, комплектувани от Видинска и част от Кулска, Белоградчишка и Ломска околии. **Само откъси от техните**

героични дела са предмет на настоящата I-а книга, а при добри възможности ще следва като продължение издаването на още няколко с единствената цел – да се предаде в ръцете на нашите млади сили част от съкровищницата с проявленията на ценните духовни качества на техните бащи, за да им служи като извор, отдето да черпят вдъхновение за сили – духовни и морални. Изложенията, направени в разказвателна форма, са от абсолютна достоверност и в края ще се съпроводят с един албум от около 10 000 кв. см – автентични картини с кратки пояснения из бойната дейност на 51-и п. полк на Битолския фронт.

От автора

2.1. В ПОХОД

На 18 септември 1915 г. в 3 часа след пладне всички части, напълно мобилизирани и готови за действие, напуснаха с песни и музика квартирните си райони и излязоха из града: тези от 51-й п. полк се отправиха за с. Водна, Кулско, където се събираше целия полк, а тия от 3-и п. Бдински полк – към разсадника северозапад от града, където бе определено сборното му място. Тук се отслужи тържествен молебен, извършен от Н. В. Пр. Видинския митрополит г. г. Неофит, който след това произнесе напътствено и патриотично слово, а заедно с това благослови българското оръжие.

Широкото и равно поле между града и разсадника бе изпъстрено от навалица народ из града и селата, предимно жени и деца - изпращачи. Денят бе извънредно горещ. Слънцето силно печеше и тежка мараня легна върху обширното пространство. Въздухът трептеше и стана тежък за дишане. Войници почнаха да падат от слънчасване, други се смущаваха, а навалицата се натискаше и пълнеше междините между ротите и другите подразделения. Всички чакаха, с видимо нетърпение, излизането из тази гореща пещ. Точно в 4 ч. сл. пладне частите се изтеглиха в походна колона последователно и влязоха в шосето за гр. Кула. Грамадната маса народ се размърда и също се повлече в движение заедно с колоната по двете ѝ страни и из между редовете ѝ - на запад. Никому не се искаше да остане, а всеки се притискаше да бъде по-близо до близкия си, да му се изприкаже и вземе последно сбогом. Тежка раздяла: майки – старици подтичваха и се притискаха до свидни чеда, ненагледни левенти и с благословии и добри пожелания обливаха ръцете им със сълзи; немощни старци с треперещи ръце и тежки въздишки протягаха бъклицы с руйно вино към синове и внуци за последно прощаване; смутени съпруги и изплашени невръстни дечица преплитаха крака из между редовете и с хленч целуваха ръцете на милия татко и скъп съпруг; свенливи девойки несръчно подаваха китки – цветя, с поглед забит в земята. Тежко и мълчаливо вървеше колоната, притискана от всички страни от неразбраната тълпа. Трогателни моменти... Смут потискаше душите на всички, болки свиваха сърцата им, защото траурът от Балканската война още лежеше над много селища – ужасът на войната им бе познат.

Най-сетне протръби сигнала "По караулите" и ехото му се разнесе над пъстрата маса от войници и изпращачи; колоната трепна, разнесоха се команди, всички изправиха глави и земята се задруса от твърдите стъпки

на стройните редове на Бдинци. Така, колоната неусетно се измъкна из недрата на масата, а там при кръстопътя, южно от разсадника, частите бодро задефилираха пред командира на бригадата, и ехото от гръмовитото им ура се издигна високо, прелетя назад и се размеси с шума на тълпата, изостанала далече зад колоната. Още няколко минути и последната се спусна по надолницето на шосето и се загуби от погледа на размахващата кърпи и престилки тъпла.

Към здрач, полкът пристигна и се разположи за нощуване на квартири в с. Буковец, като постави само вътрешно охранение. Вечерята бе готова и бързо раздадена, а скоро след това всичко в селото утихна, защото умората и силната горещина, от прощалните преживелици при раздялата със скъпи близки, хвърли в дълбок сън войниците.

През тази нощ станаха следните промени в личния състав на офицерите: командирите на 5-а и 7-а роти капитани Белоречки и Попов Д. бяха преназначени – първият за адютант на 1-а бригада, а вторият – адютант на полка. Вместо тях бяха назначени – за командир на 5-а рота поручик Милчев Г. и на 7-а рота капитан Монеv П. Последният, макар и титулярен ротен командир, по известни и сериозни причини бе оставен до този момент без длъжност и вървеше с полка като излишен.

На другия ден, след раздаване на закуската, полкът тръгна по шосето за Войница – Кула по ешелонно, като I-я ешелон – II дружина тръгна в 7 часа пр. пладне, а другите, без I дружина, която бе заминала за село Брегово, тръгнаха една след друга по на няколко км. разстояние.

Този ден времето бе прохладно, движението по-леко, войниците отпочинали, ободрени и весели. Песни, свирни на разни инструменти и провиквания се носеха след колоната и очертаваха пътя ѝ, а срещнатите дезертъори сърби, водени от наши опълченци, предизвикаха буря от провиквания и буйни ура.

Към 5 часа след пладне I-я ешелон (II дружина) пристигна в гр. Кула, посрещнат най-тържествено и радостно от населението, събрано източно от града. Красива девойка, спретнато облечена в народния си костюм, с няколко слова поднесе букет от живи цветя на началника на ешелона, а нестихващо ура, изтръгнато из гърдите на тази навалица от жени, деца и стари хора, съпроводи колоната до другия край на града. Дъжд от живи цветя обсипваше пътя на движението ѝ.

Дружината се разположи на квартири в западния край на града, като застана в ролята на авангард на полка и изпрати охрана на запад с инструктивна цел.

Късно през нощта пристигнаха и другите две дружини (III и IV) и тихо се разположиха на квартири в останалата част на града.

И така, полкът към **20-и септември** бе събран в гр. Кула с II, III, IV дружина и спомогателните си части, а I-а дружина бе още в с. Брегово, където бе изпратена по-рано.

От другия ден още – **21 септември** се започнаха усилените строеви занятия и бойно обучение, а заедно с това и укрепяване на гр. Кула. За цепта се дадоха на всяка дружина добре определени сектори, в които се почна работа. Всички щабофицери, под ръководството на командира на бригадата, в няколко дни обиколиха самата граница за изучаване местността, посредством решаване на тактически задачи, а същевременно

и за събиране сведения за сърбите, които явно, с населението, укрепяваха границите си. Нашата граница се пазеше от опълченци, сменили вече пограничната рота. Оттук се изпратиха и тайни съгледвачи през границата. Навсякъде денонощно кипеше работа, която между другото даде своите резултати, изразени в готовите вече няколко линии окопи, добре маскирани и то само за едно кратко време – от 21 до 28 септемврий. Неизвестността измъчваше, но ясно бе, че войната скоро ще избухне.

На **29 септемврий** II дружина се изпрати в с. Големаново, а I-а дружина от Брегово се премести в с. Бойница. Другите части от полка останаха в гр. Кула.

На **30 септемврий** на II дружина се даде участък за охранение западно от Големаново, но току що бе го заела, получи се заповед да го предаде на III дружина, пристигнала вече от гр. Кула, а тя да се върне обратно в града. Тази заповед бе изпълнена и II дружина късно през нощта пристигна в Кула, като се разположи на квартири пак в западния му край.

В *резюме*: срещу 1-и октомврий полкът имаше – I дружина в гр. Кула, пристигнала същата нощ, II дружина в движение, III дружина западно от с. Големаново или източно от "Райков суват", а IV дружина – западно от с. Извор махала в разпореждане на началника на дивизията, спомагателните части - в гр. Кула.

2.2. ОБЯВЯВАНЕ НА ВОЙНА

1-и Октомврий 1915 година

Рано сутринта, когато градът още спеше, офицерите бяха събрани в щаба на полка, където през цялата нощ цареше голямо оживление. Там се прочете манифеста за обявяване войната и оперативната заповед за почване на военните действия.

И така, войната е обявена! Всички с облекчение въздъхнаха, защото мъчителната неизвестност изчезна. Неописуема радост озари лицата на всички. Настъпи решителния час, отново се развиват победоносните знамена за реализиране народния идеал! С бързината на мълния се разнесе и предаде на всички части новата съдбоносна вест, посрещната с нестихващо "ура", ехото на което се разнесе далече зад "Връшка-чука" като зловец предвестник на вероломния враг!

Прочее, край на мирния период! Свършиха се монотонните отегчителни занятия - всеки се готвеше дълга си да изпълни.

И ето, зората на 1-й октомврий се роди при силна и ожесточена канонада, защото се задруса от грохота на оръдията; границата се очерта от белия дим на шрапнелите и черните гейзери на фугасите. За там бдинци горяха и заповедта не закъсня. Всички получиха ролите си в кървавата драма, първото действие на които започва вече. Дружините от полка се раздвижиха: III – остана западно от Големаново срещу "Рунтава-могила", вляво от ломци; IV дружина западно от с. Извор-махала по двете страни на шосето Кула – Зайчар, II дружина – в гр. Кула, а I дружина в движение от с. Бойница за г. Кула.

2.3. ПЪРВО КРЪЩАВАНЕ В ОГЪНЯ

Беше 2-и октомврий 1915 г. – втория ден на войната. Мъглив ден. Ситен дъждец валеше. Втора дружина от 3-й Бдински полк, като поддръжка на 3/6 бригада, бе разположена в дълбокото дере на запад от с. Киряево, зад десния фланг на 52-й п. полк, който водеше огнев бой със сърбите. Макар прикрита, при дружината прелитаха случайни куршуми, които намираха жертвите си, от които първа беше фелдфебелът на 8-а рота Тоно Маринов от с. Ново село, Видинска околия. Войниците разбраха, че макар и да са в дълбоко дере, но волните движения се наказват и се притиснаха зад предния склон, като усилиха работата по постройката на трасираните там блиндиращи окопи.

Изложени на опасност, криещи само неизвестности; поставени под неспирния тътнеж на огневия бой, който все повече и повече се засилваше; пред гледката на много носилки с ранени и убити, пренасяни към превързочния пункт, войниците тежко изживяваха тия първи минути от кървавата борба, лишени от възможността непосредствено да вземат участие в нея. Но така е на война! След минута или час съдбата, може би, ще изправи и тях пред подлия враг и тогава с острието на ножа ще се намери отдушника. Времето тежко върви: минутите са часове, а часовете – дни... Трескотията става непоносима; чуват се ясно траканията на картечниците, а грохота на оръдията в мъглата почна да раздрусва земята...

Минало бе доста време, когато из мъглата се донесе гръмогласното българско "ура", ехото на което се издигна високо и навлезе в общия хаос на адския шум. Трепват всички и се залавят за пушките. Затракаха ножовете. ледени тръпки побиват телата. Остра жажда изгаря гърлата. Блясват кървясали очи, а погледът блуждае в пространството и често спира, с безразличие, върху кървавите носилки. Всички са на крак, чакащи знака на началниците. Но намесата на последните връща спокойствието в редовете. Денят преваля...

Мъглата почна да почернява от вечерния здрач. Дъждът се засили и сега на едри капки се изливаше върху измъчените борци. Повлякоха се мътни пороизища с шум из дерето и обливаха краката им. Разрешиха се малки огньове. Запращаха съчки и задимяха мокри кютуци. А в това време напред трескотията стана буйна, размесена вече с ехтежа на бомбите. Пламъците на експлозиите раздираха тъмнината, а дъждовните капки блестяха като бисери в непрозрачността ѝ. Мъчителна безкрайна нощ настъпи...

* * *

Зазоряваше се. Умората от безсънието, негодните условия и нервното напрежение през нощта бяха ударили печата си по зацапаните с кал лица.

Към 9 часа пр. пладне се поискаха от командира на дружината охотници, за да бъдат изпратени напред за разузнаване към и пред десния фланг на 52-й полк. През цялата нощ там трескотията не престана. Охотниците трябваше да бъдат хора от тия места, за да могат да се ориентират добре в мъглата. Никой не дочака да го питат: всички желаеха, на всички тежеше тази мъчителна неподвижност зад бойната линия.

Изпратиха се само исканите хора и под командата на мл. подоф. Р. Иванов патрулът тръгна бодро напред, прикрит с излъчената от себе си охрана. Местността е планинска, кръстосана със скалисти дерета и покрита с едра гора, на много места непроходима, но добре позната на патрула. Последният се насочва на сръбския пограничен пост "Затворница" – на седловината, южно от "Връшка-чука". Скоро бойната линия е отмината, но това не безпокои храбреците; те се прехвърлят през долове и скали, промъкват се през храсталаци и усои, губят се из мъглата и пак се събират. Тънък ветрец раздухва мъглата. Патрулът заляга. Притулен зад камънака, той се ориентирва, но е и неочаквано изненадан от внезапната среща там с митническия граничен мл. подофицер В. Цветков, смъкнал се от чуката към "Затворница" в разгара на огъня. Той съобщава, че сръбският пост е наскоро опразнен. Тогава бързо се взима решението да се проникне там и се претърси, за да се прибере всичко и отнесе на началството.

След едно смело припълзяване из неравностите храбреците се вдигат и стремително прибягват към постовото помещение. Обаче, открити вече, те биват обсипани с огън от двете страни, а освен това пресрещнати и от един по-силен сръбски патрул. Принудени да спрат, те откриват бърз и убийствен огън срещу него и го прогонват. Още един скок и патрулът се вмъква в помещението, като оставя охрана отвън.

Пресните следи от бягство показват, че сърбите са напуснали скоро поста, като не са имали време да приберат нищо. На огнището вреше още котел, а в пепелището гърне с боб. Започна се трескава работа и докато едни подреждат трофеите за по-лесно изнасяне, други забъркват котела, изтръскват качамака, изсипват недоварения боб в намерената там бика и сядат на "приятна" закуска! Натоварени след това с плячката, те се спускат бързо в обратен път и благополучно се прикриват в дълбоките дерета. Опасността е избягната и патрулът с песни се насочва към мястото на дружината си, където бива посрещнат с радост и голям интерес от другари и началници.

Между донесените вещи, съставляващи цялата покъщнина на поста, имаше една красива брошура, напечатана на луксозна бяла хартия, илюстрирана с художествени картини из "българските зверства" 1913 г., предназначена за помагало при възпитанието на сръбските войници в духа на един бесен и екзалтиран шовинизъм, и един учебник по география от Шреплович, изд. 1896 г., предназначен за основните училища и пропит от същия дух, защото в поделението на материала, Видинска и "Средецка" области са показани като чиста сръбска земя, населена с "враговете" на сръбския народ.

Радост и веселие се въдвори в редовете на дружината, всички се подбодриха и едно настроение на високо боен дух озари лицата им. Всички желяеха да се срещнат с врага, всички бяха готови за подвизи големи.

Храбреците бяха наградени с кръста за храброст и повишени в чин.

Другите части от полка също така влязоха в престрелка с противника, като продължаваха укрепването си.

2.4. В НОЩЕН МАРШ КЪМ “ВРЪШКА-ЧУКА”

1-ви октомври е. Току що бе престанал тихият дребен есенен дъждец и зората на деня бе подгонила нощния мрак, утринната улична тишина на спящия още пограничен градец Кула бе нарушен от конски тропот и той почна тревожно да се събужда. Конни ординарци бързо разнасяха манифеста за обявяване войната и заповедта за военните действия, които почнаха този ден. Споменът от страшните кървави издевателства и грабеж през 1885 и 1913 години, извършени тук от сърбите, възкръсна и призрака на страха от новото им нашествие смути, за миг, духът на това измъчено крайгранично население. Но, маршируващите вече колони на частите от Бдинския полк известен и изпитан по своите славни дела в миналите войни, окуражи и повдигна духа на изплашеното население, състоящо повече от жени, деца, старци и баби. А грохотът на първите наши оръдия, които възвестиха със своите урагани започването на военните действия и белите облачета от пръскащите се шрапнели над “Чуката”, извикаха възторжена радост у всички и непрекъснато “ура” изпровождаше войските до сборното им място, където всеки бързаше да отиде и отнесе по нещо – китка живи цветя, храна, вино или плодове, за да засвидетелства топлите си чувства към Бдинци. Канонадата ставаше все по-силна и по-силна, а на “Чуката” и около нея черни гейзери от експлозиите на фугасите и белия дим на шрапнелите показваха мястото на врага. Любопитни млади граждани из дълбокия тил, под звука на канонадата, бяха прелетели с автомобил от гр. Видин, за да се порадват и адмират делата на Бдинци, но бяха заставени да се върнат обратно, защото не бе време за сантиментални разходки – на бойното поле не можеше да се търпят безделници, а всеки бе длъжен да изпълни дълга си. Малки и големи войскове колони напущаха града и с бодра маршировка, песни и музика заминаваха по посока на канонадата и потъваха в доловете и горите. До вечерта градът се опразни от строевите части и там остана само 2-а дружина от Бдинци, като резерв на полка.

Здрачавахе се. Там напред - в неизмеримия простор на тъмнината се чуваха още оръдията и картечниците, ехото на гърмежите на които заливахе града, а нощта метна върху него черното си було и го обви в своята непрогледност. Скоро всичко потъна в безмълвие. Печатът на ужаса на войната се сложи върху града и отникъде никакъв шум, нито светлина. Само бодри патрули тихо кръстосваха улиците по всички посоки, излизаха до полето, вгледваха се в дълбокия мрак, ослушваха се, пошепнуваха нещо с наблюдателите, поставени на изходите на града, пак се връщаха и потъваха из тъмните улици. Среднощ е. Безмълвието се наруши, светлинка от електрически фенерчета, като светулки, прониза уличния мрак и пак замря. Шумът от тихи стъпки на група хора, едва долавян, се носеше из тъмнината на откъслечи, като че се щадеше спокойствието на нощта. Това бяха малки групи офицери, които заповед някаква бе раздвижила и те, напуснали уютни квартири, бързаха към частите си. Петел нейде изпляска крила и проточи басовия си глас, а след него екна състезанието на гордите му другари из всяка къща. Човешки силуети, като черни сенки излизаха из дворовете на квартирите си и тихо бързаха към западния край на градеца. Не след много време, на поляната, южно от шосето, залича голямото тъмно петно от хора, мълчаливи, но бодри и готови за път. Това бе 2-ра

дружина от Бдинския полк, с 2 картечници. За миг само и тази тъмна маса потрепна, излъчи от себе си малки охранителни групици, които тласна напред и в страни, проточи се като черна змия по селския разкалян път, в югозападна посока и се погълна от зеющата тъмнина на близкия дълбок дол. Местността бе хълмиста, пресечена с дълбоки дерета, със стръмни склонове, покрити с едри гори, а пътят бе тесен, кален и дълбоко изровен, като на много места трапищата се бяха обърнали в тинести, мъчно проходими и дълбоки блата, пресичащи пътя по цялата му ширина. Нищо не се виждаше и само плясъкът от стъпките по лепкавата кал показваше, че тук по неравния и разкалян път, всред дълбоко заспалата природа, се движеха живи хора, отиващи там където дългът ги зовеше. Едър и тихо падащ дъжд заваля и движението се извънмерно затрудни. Но, въпреки тежките незгоди, дружината с двете картечници пристигна на разсъмване около с. Киряево – при щаба на 3/6 п. бригада, в чието разположение остана през дните **2, 3 и 4 октомврий**, като се разположи северозападно от селото. Дъждът се усили, а гъста мъгла легна покрай границата. Жесток огнев бой се водеше напред от частите на 51-и и 52-и п. полкове, но противниците еднакво бяха скрити в мъглата.

5-и октомврий е. През цялата нощ дъждът не престана, а мътни пороища изпълниха дола. Платнища не достигаха и всички бяха измокрени до костите, а краката им киснеха във водата на пороите. След пладне дружината с картечниците, по заповед, тръгна за "Връшка-чука" и под прикритието на мъглата, пристигна там и остана в разпореждането на командира на 51-и п. полк. Щабът на този полк бе под палатки в подножието на югоизточния склон на "Връшка-чука", която го закриляше от неприятелския огън. Слаби огънове от запалени мокри храсти и кукурузени кочани димяха около палатките за огрев на тия, що слизаха почти замръзнали от позицията.

Часът бе 6 след пладне. Вечерният здрач размеси тъмнината си със сивата мъгла и обви страшната "Чука", последната се загуби и стопи в черния му мрак. На 2 крачки нищо се не виждаше. А горе – трескотията се усилваше, ехото от грохота на сръбските оръдия и пукота на техните гранати се размесваше с писъка на острия и буен вятър, който обгръщаше "Чуката" и разплискваше по дрипавата ѝ снага студения и изливащ се, като из ведро, дъжд. 5-а и 6-а роти с девет картечници от дружината получиха заповед да излязат на позиция на върха и сменят почти замръзналата 3-а дружина от 51-и п. полк, изтощена и от водените дотогава боеве. 7-а и 8-а роти останаха в разпореждането на командира на полка, който през нощта е изпратил 8-а рота на южния склон на "Чуката" и на десния фланг на 1/51 дружина, а 7-а рота е оставил да охранява щаба му. Цял взвод водачи от 51-и полк предшестваша из гъстата мъгла ротите, които възлеха тежко по стръмното нанаягорнище на източния склон на "Чуката" – единствен защитен от огъня на противника. Пръснати по един и на малки групи всички бавно се движеха нагоре, като се промъкваха между едри каменни блокове от повалени скали, катереха се по остри зъбери, които прехвърляха с голяма мъка и тежки усилия. Стръмнината бе повече от 60 градуса, височината – около 600 м., но върхът не се виждаше. След тежка умора всички се изкачиха и събраха зад източния гребен на самия връх. Смяната се извърши и дружината на 51-и п. полк се спусна по обратен път.

Тук, на самия връх бе също така непрогледно, а предметите се виждаха като петна в тъмносивата нощ. Почвата бе скалиста и окопи нямаше, но остри зъбести редове, образувани от каменни пластове, избутани из недрата на земята на повърхността ѝ, измити и издълбани от дъждовете, служеха като прикрития за стрелба, вместо окопи. Там, където тия ръбове бяха прекъснати, то ниски и неравни стени от сух камък, зидани от защитниците, продължаваха огнената линия и запълваха опасните празнини. Цялата дължина на фронта на тази линия не бе по-голяма от 250-300 крачки и се зае така: дясната половина от 5-а рота с два взвода верига и 2 взвода ротна поддръжка; лявата половина – от 6 рота, с 3 взвода верига и 1 поддръжка, а картечниците се поставиха в слабите каменни гнезда помежду двете роти. Ротите се командваха от титулярните си капитан Тотев и поручик Милчев, картечниците – от фелдфебела Никола Нинков, а цялата отбрана – от командира на дружината майор Кръстев. Местността слабо се понижаваше напред, пречупваше се и образуваше плитка долчинка, от която почваше да се повишава към сръбската позиция, отстояща от нас на 400-500 крачки. Последната имаше няколко линии блиндиращи окопи с ходове за съобщения, скривалища, 4 картечни гнезда, а всичко това бе обградено с висока каменна стена, в двора на която се затваряха и оръдията.

Пред лявата половина имаше един пояс от няколко реда телена мрежа. С така гарнирано чело, изтласкана от източните вериги на Стара планина, "Връшка-чука" самотно стърчеше, надвесена над хълмистата равнина, през която минаваше шосето Зайчар – Кула – Видин. Северният ѝ склон е извънредно стръмен, на много места почти отвесен, обкичен с грамадни, високо изправени, тежки скали и покрит с гъста непроходима гора. От тази страна "Чуката" бе непристъпна. Южният ѝ склон по-полегато се спущаше на юг към "Затворнишка поляна", на запад височината се разтягаше и вземаше формата на яйце – 5 до 6 км. дълго, с острия си край на северозапад. Почвата бе навсякъде скалиста, а повърхността осеяна с едри камъни. Цялата "Чука" бе покрита с трудно проходимы едри храсталаци, с изключение на част от южния ѝ склон и самия ѝ връх.

Часът е 11 през нощта. Всички бяха на местата си, където, с насочено оръжие, с напрегнати нерви и затаен дъх, мъчително изживяваха тежките часове на тъмната нощ, с трепетно очакване на това "страшно", което тя криеше така грижливо в тъмните си, пълни със страхотни неизвестности, пазви. Безмълвие гробно и злокобно се настани върху позицията: всеки чуваше туптенето на немирното си сърце. Но, това бе миг. Шумът на бягащите наши секрети и условия им сигнал се разнесе, а с него заедно – и ураган викове, звероподобен рев и вой от най-цинични ругатни, в които не се пощади и "българската" Богородица, се изсипа гръмогласно от запад върху защитниците. Тъмна и дебела вълна от хора застрашително се носеше из мъглата по целия фронт, гонена от други две подобни – по една зад двата фланга. Огнена завеса от десетки вражески снаряди, пръскащи се безредно пред нашите окопи, изпревари човешките вълни, а когато тази завеса се провлече през окопите и се разсея по източния склон на "Чуката", стотици бомби нервно се изсипаха върху мълчаливите защитници; тъмнината се разкъса от блясъка на страшното им избухване, а голата и дрипава снага на "Чуката" затрепери под ударите на ръбестите

им парчета, които с остър писък се забиваха в скалистата ѝ повърхност, причиняваха ѝ рани, обливани с топлата кръв на Бдинци. Разстоянието е само 20 крачки, тъмните вълни се сляха в една голяма черна маса, която се надвеси над мъртвата огнена линия. Но, последната се запали и ехото на буйния вихров пушечен огън, разкъсвано от нервното тракане на картечните, заглуши рева на врага, който, смутен и уплашен, падна на лицето си и откри бърза и безредна стрелба, куршумите на която хвърчеха високо над главите на защитниците и прелитаха далече на изток. Очертаха се две горящи, непрекъснати по цялата ширина на фронта линии, които бълваха огън и лава една срещу друга само от 20 крачки разстояние. Но, не се измина нито $\frac{1}{2}$ час и вражеската линия почна да се колебае, да гасне и да замира, а в този момент отекна от високите зъбери, където бе разположена поддръжката на 5-а рота с фелдфебела Иван Ангелов, мощното наше "ура" и подхванато от веригата, ехото му се втурна между редовете на противника и го отхвърли назад и пръсна в мъглата така, както вихрушката помита и разнася из пространството есените окапали листа. Отново всичко утихна, смътно из мъглата се долавяха тежките стенания на ранените, които врагът бе изоставил неприбрани в бягството си. Така бляскаво бе отбита тази бясна атака, която бе първия бой на изпитаните и храбри Бдинци в тази война. Врагът жестоко бе наказан за неговата дързост, бойното поле бе постлано с убити и ранени, които той, под закрилата на мъглата, прибира през цялата нощ. За други действия не му остана време.

Нощта преваляваше. Зората на **6-й октомврий** студена и мразовита, бавно настъпи и разчисти сивата и гъста мъгла от чернилото на нощния мрак. При все това, непрозрачността бе така голяма, щото всеки, който би дръзнал да се отдели, макар и наблизо от мястото си, рискува да се загуби и попадне в плен. Дъждът не престава, а студеният източен вятър свирепо го гонеше, изстудяваше, блъскаше по чукарите, като ту смесваше и събираше ледените му струи в маса, която изливаше като с ведро върху мокрите и студени тела на защитниците; ту ги разбиваше и пръскаше в остър снежен прашец, когото забиваше като огнени искри в лицето и очите им, които кървясваха и не можаха да се отворят от болки. През целия ден противникът поддържаше слаб артилерийски огън. След пладне пристигна на позицията и 7-а рота на кап. Монеv, защото щабът на 51-й полк, когото охраняваше, бе се прибрал в с. Киряево и тя застана зад лявата половина на позицията в дружинна поддръжка. Двете картечници се преместиха към левия фланг на разположението, защото мястото им се знаеше вече от противника.

Тежко се изнизваше денят, студът ставаше нетърпим и хората ужасно страдаха, но смяна не можеше да се очаква, защото зад нас нямаше никакви части.

Към $5\frac{1}{2}$ часа след пладне, когато вечерния здрач току-що бе нагазил из гъстата мъгла и от запад се разнесе ехото от тропота на много човешки стъпки, а след малко - див рев и отвратителни псувни долетяха и заляха позицията. Черна маса от много хора се носеше застрашително и като грамадна вълна се издигна и изпрати стотици бомби, които със страшен трясък се изсипаха върху защитниците. Последните млъчаха, а когато избухналите бомби осветиха бойното поле и те забележиха, че

тази ревяща маса се бе почти надвесила над тях, натиснаха спусъците на пушките и светна "Чуката", заблещяха дъждовните капки като светли очички в мъглата, трепна черната вълна, залюля се, люшна се и разля по земята, а мястото ѝ се запали... Адът се въдвори на земята... Забушува огнената стихия и ехото ѝ се слясва с рева - на страшната и ледена виелица, вилнеюща тук от три дни и обливаща със студен мраз телата на изтощените и полузамръзнали борци. Ревеше и тежко стенеше "Чуката", а неравната ѝ снага се постилаше с горещо желязо, щедро изпращано от вражеските стоманени чудовища, смъртоносните ядра на които къртеха скалите и с облаци от начупен камък обсипваха повърхността ѝ. Стотици бомби кръстосваха тъмнината и експлодираха със страшен пукот из редовете на защитниците, а светлината им раздираше гъстия мрак и осветляваше каменистото и кърваво дъно на ада... Гореше "Чуката", а върхът ѝ приличаше на кратер на немирен вулкан, изригващ огън и лава със страшно бучене. Борбата бе неравна - на един срещу трима, но духът не отслабваше. Мощното Бдинско "ура" отскочи от скалите, разкъса ехото от воя на стихията и се смеси с рева на вулкана; блеснаха късите ножове на героите и трепна черната маса, бълваща огън срещу тях, издигна се отново, но подгонена от гръмовното "ура" на Бдинци, потъна и се стопи в мъглата. Шумът на отдалечилите се вече стъпки и далечния писък на отвлечените ранени, сочеха за бързото изчезване на врага. А тук: огънят замря, затишието настъпи, нарушавано от охканията и тежките въздишки на умиращите и ранените. Всичко живо се изправи, за да раздвижи замръзнало тяло, а часовите и патрулите заеха отново местата си. Виелицата беснееше и пишеше, като безмилостно изливаше студения си дъжд върху защитниците и обагрената с кръвта на героите скалиста "Чука". Не отмина нито 1/2 час и отново се разнесе тревожния сигнал на бойните часови, които тичешком се прехвърлиха в окопите.

И отново - див рев и бясно налитане на дръзкия враг в тъмнината на нощта; отново огън, отново кръв, отново адът се върна на земята... Започна пак неравната борба - по-жестока, по-кървава, по-страшна в черната фатална нощ. Светеше "Чуката", друсаше се и ревеше, а от скалистите ѝ зъбери отново връхлетя мощното наше "ура" - по-гръмогласно, по-страшно блесяха отново ножовете и врагът е в безредно бягство... за да се отново устрои и пак повърне... Страшна и огнена нощ! Часът е 4 след полунощ. Шестата вече бясна атака е все пак бляскаво отбита. Врагът е зле наказан - бойното поле е покрито с неговите убити и ранени, но и защитниците бяха сразени вече от стихийната мразовита виелица. Те бяха вече полуживи трупове, с подути крака, ръце и лица - почти неспособни за работа. Жилавите ръце се отказваха да манипулират с оръжието, краката са вдървени, тежки и неподвижни, от замръзналите уста излизаха звукове не свързани и замиращи. Затворите на пушките спряха безупречните си действия, а картечниците замръзнаха и трябваше да се снемат от позицията за огрев и почистване, а нямаше с какво да се заменят. Поддръжки нямаше никъде, артилерията мълчеше, а на изпратеното донесение и молба за подкрепа отговор не се получи. Страшната криза неумолимо настъпваше. Дружинната поддръжка (7-а рота) се разля равномерно по цялата позиция между замръзналите, а последните с носилки се отнасяха долу - зад позицията за огряване и съживяване. От 3-тях роти едва се образува една

сборна от 80 човека, която трябваше да защитава позицията на всяка цена до сутринта.

Цялата нощ усилията на ординарци и офицери, изпратени на телефона за поискване от щаба на 3/6 бригада поне артилерийска подкрепа, останаха безрезултатни, защото по липса на кабел, единствената телефонна станция бе на няколко километра назад и под "Чуката", а неопитните, но "практични" телефонисти – приспособени в тъмнината на нощта и между скалите, бяха останали неоткриваеми.

Сърбите са упорити в преследване на своята цел, а тя бе да ни унищожат на "Чуката", за да открият шосето Кула – Зайчар и отворят вратата на гр. Видин и с това да компрометират военните ни операции още в началото на войната. Кризата стигна до върха на своята страхотност! Седмата атака, произведена към 5 часа сутринта, бе отбита с усилия от полуживите защитници. За щастие, най-после, връзката с щаба на бригадата бе открита, положението описано, а към 5¼ часа прелетяха над главите на защитниците първите наши фугаси от гаубичната артилерия около Киряево и тяхната мощ се почувствува веднага от противника. Преградата от огън се изпречи като защитна стена пред изтощените и неподвижни герои и поведените 8-а и 9-а атаки бяха по-лесно отбити с помощта на артилерията, която застави врага да се прибере в окопите си и успя да убие охотата му за нови атаки.

Съмна се. Зората на **7-и октомврий** откри жалката картина върху кървавата снага на страшната "Чука". Потънали в локви от студената дъждовна вода, събрана в окопите и размесена с топлата още кръв, със сложени на земята пушки, лежаха защитниците неподвижни, с вцепенени крака и ръце, подути и тежки, с набъбнали лица, изтъкнали стъклени очи, с неподвижен поглед, със замръзнали и стиснати уста. Защитата на позицията бе мъртва! Към 10 ч. *преди пладне* пристигна една рота от 52-полк, която веднага се вля в мъртвата позиция, а всички полуживи се смъкнаха – едни с носилки, други – подкрепяни с ръце, в подножието на източния клон на "Чуката" – за отгряване и съживяване. До вечерта от цялата дружина се формира една сборна рота и се постави като поддръжка на тази – от 52 полк. Но и противникът – уморен и изгубил 2/3 от състава си, според казването на заловените пленници, не предприе нищо през нощта.

На **8-и октомврий** дружината бе сменена и с големи усилия пристигна в с. Извор-махла, където бе оставена резерв на полка и на квартири, за да се отгреят, просушат и отпочинат хората. И действително, след 4-5 дни само дружината отново бе годна способна за подвизи, за нови славни дела, които не закъсня да сътвори при к. 472, гр. Болевац, на Струма, к. 1248 и пр.

По разкази на сръбски пленници и дезертьори, техните загуби – в убити и ранени са били над 300 души. Те са имали заповед на всяка цена да унищожат отбраната на "В. чука", за да открият пътя за Видин, но желаязната съпротива на Бдинци, макар и слаби по число, съкруши волята им.

Загубите на дружината бяха 129 човека, от които 6 убити, а останалите ранени, изключително от бомби.

Втора дружина доблестно и героично изпълни дълга си в тези нощни боеве - първи в тази война и постави началото на по-нататъшната си бляскава дейност.

Така гр. Кула бе спасен, Видин защитен и общото положение тук затвърдено.

Всички войници от 5-а и 6-а роти и 2-те картечници бяха повишени в "ефрейтори", подофицерите – по-горен чин, а офицерите – наградени с ордена за храброст. На ротите се дадоха по 70 кръста за храброст, които се раздадоха, по избор, от самите войници. Другите части на полка водеха огнев бой на първите си позиции, с изключение на 3-а дружина с майор Вълв, която несполучливо поведе атака срещу "Рунтава могила" и се оттегли на изходната си позиция.

2.5. НОЩНАТА АТАКА НА к. 472 (На 18 срещу 19 октомврий 1915 г.)

17-и октомврий бе ден суров и мъглив. Още не бе успяла зората да разгони нощният мрак из гъстата мъгла, която от няколко дни държеше пред нас непрозрачната си завеса, и улиците на гр. Зайчар се пълнеха с гъсти колони от частите на VI дивизия, които стройно маршируваха към началния си пункт, западно от града. Дребен дъждец ромолеше и се попиваше от облеклото на хората. Шосето Зайчар – Болевац – Парачин се белееше от бялата кал, която покриваше цялата му ширина, а страничните пътища бяха се изгубили под дълбоката и гъста тиня. В 8 ч. преди пладне и Бдинският полк, откъсвайки се от началния си пункт, се изнизваше из града в две колони, влачещи се из голямата кал като два черни змея в западна посока. Едната, състояща се от I дружина и 1 полк с. с. [стрелково съединение] батарея, под командата на командира на дружината майор Недков, в ролята на странично прикритие, се насочваше по пътя Зайчар – Звездан, Гъмзиград, покрай р. Черния (Кривовирския) Тимок със задача за този ден – да заеме изходното си положение за атака на к. 454. Другата – под командата на к-ра на II дружина майор Кръстев и в състав от същата дружина, без 8-а рота, която бе останала още при с. Извор-махала като прикритие на артилерията, картечната рота на полка с капитан Гавр. Попов и една полска с. с. батарея в ролята на авангард на полка поемаше "Московския път" (Зайчар – Оснин), който се губеше под дълбоката и гъста лепкава кал, където батареята затъна и бе отмината, със задача – да заеме този ден изходното си положение за атаката на к. 472. Остатъкът от полка, под командата на командира на полка полковник Христов Б. се движеше в главни сили зад авангарда.

Към 1 часа след пладне челният отряд, воден от поруч. Милчев, командир на 5-а рота, едва отминал к. 386, внезапно обстрелван с пушечен огън отдясно, спря движението си и се прикри в гъстата гора до пътя за ориентиране. Източно от к. 454 ясно се забеляза един новоизровен окоп, върху насипа на когото, застанали прави 86 д. сърби размахваха платнищата си, като за предаване. Началникът на авангарда изпрати 7-а рота на капитан Монеv в тази посока със заповед – предпазливо да настъпи, защото неведнъж сърбите са показвали своето вероломство по същия начин и да плени тази група, като същевременно влезе във връзка

с I дружина вдясно. За съжаление тази рота, откъсната от дружината, цяло денонощие се губи из гори и долове, без да изпълни нито едната, нито другата задача, па даже и не държеше вече връзка и с дружината си.

Към 6 ч. след пладне – на здрач, авангардът (5-а и 6-та р.) без батареята, която остана в калта, пристигна на 700 кр. пред к. 472. Челният отряд бе посрещнат със силен артилерийски пушечен и картечен огън, но позицията на противника бе обвита в гъста мъгла и нищо не се виждаше от нея. Силна пушечна стрелба се завърза в челния отряд (5 р.), обсипвани с лава и огън от противника. К-ра на дружината усили тази рота с цялата 6-та рота на кап. *Тотев* и огънят се още повече усили. Картечната рота застана зад десния фланг в очаквателно положение. Трескотната стана непоносима, противникът се стремеше с огъня си да отхвърли нашите роти, но те храбро упорстваха и се местеха все по-напред. Изходното положение е заето. Вляво частите от дивизията също заемаха своите места. Тясна и отлична връзка с тия части и II дружина се поддържаше от 14-а рота на полка на капитан *Митов Ал.*, храбър офицер, който постоянно се движеше между войниците си, които, силно обстрелвани, даваха загуба от противниковата артилерия, като лично се явяваше при к-ра на II дружина за указание и сведение. Впоследствие той, по желание, взе участие с ротата си и в нощната атака, заедно с II дружина. Вдясно – за I дружина и 7-а рота нищо не се знаеше. Всички патрули, изпращани в тая посока, се връщаха без успех.

Вечерният мрак навлезе в мъглата и я сгъсти още повече; дъждът не преставаше; бойците, засегнали на голата камениста почва, отговаряха на противника с буен вихров огън. Дружината е съвсем изолирана, кабел липсваше за свързване с главните сили, които останаха далеч назад в тъмнината. Силно обезпокоен, щабът на полка изпраща напред с разполагащия си кабел телефониста редн. професор *Ст. Младенов*, който в най-силната трескотия и в рояк от куршуми и снаряди спокойно устройваше станцията близо до командира на дружината, когото свърза с щаба на полка. С големи настоявания и почти със заплашвания командирът на дружината върна професора обратно в щаба на полка, защото нямаше нужда от него тук - в огъня. Службата на станцията се прие от дружината, а храбрият професор, видимо недоволен, се отправи бавно и спокойно към щаба. Обезпокоен също от страшната и непрекъсната трескотия, щабът на полка почна да изпраща последователно частите, с които разполагаше към бойната линия и в разпореждане на к-ра на II дружина; така: най-напред току-що пристигналата от с. Извор-махала 8-а рота на пор. *Игнатиев Ал.* след това – цялата IV дружина с к-ра си майор *Йончев Ил.* и най-после – и музикантският взвод с капелмайстора *Кирчев*. Всички тия части, непотребни за момента, не бяха допуснати от н-ка на авангарда под огъня, а по негова заповед останаха на почивка, но в готовност, в дълбокото дере зад огнената линия.

Дъждът не преставаше, инструмент за окопаване почти нямаше и бойците, измокрени и треперещи от студ, лежаха върху голата земя, готови да се хвърлят върху противника, който така силно ги безпокоеше с интензивния си огън. Цялата нощ изтече под огъня, а другия ден – **18 октомврий** се заповяда да се почне атаката в 9 ч. Но след едно кратко разузнаване лично от к-ра на бригадата полковник *Ас. Николов*, придружен

от к-ра на полка, атаката се отложи до втора заповед, поради много гъстата мъгла, която пречеше на ориентирането. Денят изтече мъчително под непрекъснатия огън на противника, който се опита на два пъти да отхвърли нашите роти, но безуспешно. Към 5 часа сл. пладне к-рът на II дружина майор Кръстев получи заповед по телефона – да атакува в 7 ч. с. в. противника с дружината си, към която се придаваха и I дружина и картечната рота, да го унищожи и превземе к. 472. В тази заповед, предадена в категорична форма, "да се атакува *coût-que-coûte*", без да се гледа на жертвите, се сочеше 7 часа, който съвсем не отговаряше на обстановката. Началникът на атаката затова помоли да му се даде пълна свобода на действие по отношение часа на атаката, но отгоре не се съгласяваха за нищо с доводите на тази молба и по телефона се даде място на остри пререкания, с груби заплашвания, които траяха до 10 ч. преди полунощ, като най-после мълчаливо се остави въпроса в ръцете и на отговорността на този началник. Последният свика към 10½ часа през нощта ротните командири и командира на IV дружина и лично им даде наставления и заповед за атаката, като определи и часа 2 за започване, към което време излизаше и луната, която макар че бе в последния си четвърт, но все пак внасяше малко светлина в мъглата.

Точно в 2 часа след полунощ, като по магия, мъглата се вдигна, луната се показа и разреши тъмнината; неприятелската позиция ясно се очерта като някакъв висок, врязващ се в синьото небе, черен параван, който се прокъсваше на много места със светлината от огъня на пушките и картечниците. Частите бяха готови в съответните строеве: условният сигнал е подаден от н-ка на атаката, който лично я поведе така: 5-а, 6-а и 14-а рота в I линия; зад тях и в отстъп вдясно – 8-а рота II линия; в III линия – IV дружина, сама в две линии, също в отстъп в дясно. Картечната рота се остави на мястото си за действие срещу неприятелските картечници, които бяха на левия му фланг, със заповед – след успеха да се прехвърли веднага на заетата позиция за преследване на противника.

Така наредена тази тежка маса, в която всички имаха големи бели превръзки за разпознаване, в гъсти строеве на близки разстояния, добре свързана технически, обиколена от всички страни с патрули, които имаха бели флагчета на пушките си, обединена с една желязна дисциплина, стимулирана от желанието да унищожи противника, се понесе макар и тихо, но страшно по нанагорнището. Огънят у противника отслабваше и замираще, куршумите му летяха над главите ни, шрапнелите безвредно се пукаха във въздуха, а всичко това бе признак на голяма умора или страхливо и частично напускане позицията. Мълчаливата маса, стопила се в чернилото на нощта, невидима и страшна, се бързо носеше напред с устрема на стихията към вражеските окопи, които вече се очертаваха в сивата нощ. Решителният момент настъпи, условният знак е предаден. Гръмна "Шуми Марица", а командата "Напред на нож" и "ура" се разнесе отпред, издигна се високо и обля атакуващата маса, която трепна и зарева с бойния си рев, приличен в тъмната нощ на вря на морската стихия и отлетя напред в дълбочината на тайнствената непрозрачност. Всеки се натискаше да бъде пръв в борбата. Омайните звуци на народния химн се носеха над гори и долове и изпълваха пространството, а ехото на гръмогласното наше "ура" отскачаше от скала на скала и догонваше

позорно бягащия противник, който не дочака удара, защото страшен бе блясъкът на българския нож... той нямаше сили да го срещне. Разля се стихията като морска вълна върху позицията, в окопите на която залови няколко десетки пленници, защото всичко друго се пръсна и в паническо бягство се насочи към Оснич и Болевац, прикривайки се из горите.

Резултатът бе бляскав: противникът, който бе целия 5-и п. полк, бе разбит и пръснат; много оръжие, сандъци с патрони, картечници, волско месо, па даже и буре вино паднаха в ръцете на победителите. Така също убитите и много ранени не бяха прибрани. Бляскав бе резултатът още и за това, че от страна на атаката не се дадоха никакви жертви – нито убити, нито ранени, нито загубени. Всички бяха упоени от тази славна победа и позицията гръмна от песента "Съюзници, разбойници".

Вляво се чуваше вече "Шуми Марица" и българското "ура" от другите части на дивизията, които бяха почнали атаката си, а нашата 1 дружина и 7-а рота се явиха след това от к. 454.

Към 5½ часа сутринта победният ракет се подаде и всички щабове на полка, бригадата и дивизията, както и една полска с. с. батарея пристигнаха "на галоп".

След обикновения рапорт на началника на атаката, атакуващите части бяха горещо похвалени и с най-ласкави поздравии поздравени за бляскавия успех, а батареята остана в бездействие и тук, макар че имаше много благодарна цел, поради липса на снаряди.

Това дело на герои-Бдинци внесе в историята на полка им още една златна страница.

2.6. АТАКАТА ПРИ БОЛЕВАЦ (20 и 21.X.1915 г.)

БЕРОЛОМСТВОТО НА СЪРБИТЕ

Ведро утро настъпи след проливните дъждове, които от началото на военните действия, с малки прекъсвания, обливаха земята и размекваха почвата по полето, обезличиха и скриха в мътна вода и гъста кал лошите пътища.

Бе 20 октомврий, 6 часа преди пладне, когато 1-ва и 2-ра дружини с картечната рота на Бдинския полк напуснаха местата си, като маневрени войски на бригадата между к. 472 и с. Оснич и тръгнаха по билото на к. к. 472, 479 (в. "Дел") за с. Планиница, където полкът се съсредоточи веднага за по-нататъшни действия; боят при в. Исзевица, к. 760 и южно от нея още продължаваше и едва към пладне затихна. Противникът отстъпи. Дружините минаха през с. Планиница и по шосето на Болевац се насочиха към вис. Буково, където през цялата нощ Ломци водеха кървав бой от 5-100 кр. разстояние със задържалите се в силно укрепената си позиция сърби. Последните отстъпиха и оттук във вериги, които спокойно, в добър ред, спираха от позиция на позиция по неравната местност между Буково и Болевац, като постепенно се отдалечаваха, докато се изгубиха. За да се възстанови съприкосновението с врага, к-ра на 1/6 бригада, полк. Николов в присъствието на к-ра на полка полк. Христов Б. заповяда ЛИЧНО И УСТНО на к-рите на 1-ва и 2-ра дружини, които едновременно пристигнаха източно от Планиница, да образуват заедно с едно с. с. и едно не с. с.

артилерийски отделения от 12-и артилерийски полк и картечната рота на полка, КОЛОНА ЗА ПРЕСЛЕДВАНЕ, която отново да влезе в контакт със сърбите, като енергично ги преследва и не им позволява никъде да спрат. Към 12 часа на пладне колоната бе готова и движението бе организирано, а в 30 минути след пладне тя тръгна по шосето на Болевац в следния ред: две роти от 1-ва дружина, една полска с. с. батарея и 1/2 картечна рота – в авангард, под началството на к-ра на 1-ва дружина майор Недков, а в главни сили на колоната останаха – една рота от 1-ва дружина (тази дружина бе с 3 роти, защото едната рота бе оставена за гарнизон в мината "Бор" - при Зайчар), две артилерийски отделения, без една батарея, 1/2 картечна рота, 2-а дружина под командата на к-ра на последната майор Кръстев, който тръгна на около 1 км след авангарда със съответните мерки на охранение. Пътят на движението бе добре издържаното шосе, което от с. Планиница минаваше през в. Буково, покрит с едра и рядка гора, а оттук правеше един завой на северозапад и вземаше посока към Болевац.

Тук в гората миризмата на още прясната човешка кръв, размесена с тая – на изгорелия барут и бомбовия експлозив, а в момента на движението и с миризмата на тамяна, разнасяна от кандилницата на полковия свещеник, дразнеше обонянието на калените вече бойци, а изострения им слух долавяше тъжната мелодия на заупокойната молитва, идееща нейде от хладните недра на буковата гора. Санитарите като сенки още бродеха с носилките и вършеха мълчаливо своята скръбна работа, трупайки на купчинки, до зеющите големи черни ями, телата на падналите през тази кървава нощ герои Ломци, над останките на които свещеникът отправяше топли молитви към Всевишния, за да приеме и приюти в мирните си покои буйните им души. Памятна ще бъде за ЛОМЦИ тази кървава нощ на в. Буково (к. 620), където те гърди с горди през цялата нощ водеха борба с упорития враг от едно близко разстояние и където със своя героизъм в борбата, те покриха бойното поле със стотици трупове, а знамената си – с вечна слава.

Покрусена от тъжната картина, с отложени шапки и затаен дъх, колоната премина мълчаливо кървавата гора с нескритото желание да отмъсти на врага. Макар, че задачата на колоната бе – енергично преследване на противника, но движението бе тежко и бавно поради това, че бойните обози на батареите, състоящи се от стотици реквизирани брички, теглени от слаби и отпаднали от умора коне, вървяха непосредствено зад батареите си в колоната и извънредно много затрудняваха движението на пехотата. Съприкосновението не се постигна – противникът се съвършено изгуби и трябваше да се вземат мерки за предпазване от изненади, още повече че местността бе осеяна със скрити в гънките ѝ сръбски войници, които при приближаване, изпъкваха и се предаваха с оръжието си, като даваха съвсем неопределени сведения за войските си. Движението се извършваше без задръжки, макар и бавно. Към 1½ часа след пладне, когато колоната бе само на няколко км. от гр. Болевац, отделни конници от разездите, изпратени от дивизионната конница напред, окичени най-грижливо с красиви венци от живи цветя, прехвърлени през двете им рамена и други – окачени на вратовете и гърдите на конете им в много "весело" настроение, придобито от извънредно "ДОБРИЯ" прием на жителите на гр. Болевац, се връщаха към колоната и донесоха, че "в града, както и

на 5-6 км. западно от него, противник няма и че населението от града с бели байраци е събрано източно от него – на полето, за да посрещне тържествено победоносния български войник”. Тези донесения се отнесоха от същите конници в щабовите на полка, бригадата и дивизията, които следваха на няколко км. назад с частите си. Към 3½ часа след пладне, когато колоната приближи на 2-3 км до града, гледката се откри към него и наистина полето бе почерняло от населението, събрано там с високо издигнати големи бели байраци. В този момент големите щабове се носеха на галоп и отминаха колоната, предшествувани от музикантския хор на Бдинския полк, когото гонеха почти бегом, за да излезе с тях пред колоната и влязат най-тържествено в града, който така покорно им устройва най-мила и трогателна среща със своите граждани – жени, мъже, деца и дезертьори сърби.

На веселите закачки на началника на дивизията, началникът на колоната обърна вниманието му, че сърбите са вероломни, че донесенията на “веселия” разезд не трябва да се вярват и че няма защо щабовите да излизат напред и пречат на колоната, която има за задача да заеме града и очисти пътя от евентуално догонения противник. Но много радостният началник с насмешка и весела гримаса отлетя напред, а след него и другите щабове излязоха на шосето и образуваха пред колоната едно внушително конно ядро. Само след ½ час, когато колоната навлезе в тясното дефиленце, образувано от дълбоко врязаното шосе в гребена на местността, на около 1 км източно от града и тъкмо, когато главата на колоната се показва, спускайки се към равнината, внезапно артилерийски ураган, идещ от височините западно от града, изсипа с голям трясък десетки гранати пред колоната, последвани от високо пръскащи се шрапнели, а след това, и от бърза, но безвредна пушечна и картечна стрелба. Изненадата не бе голяма, защото това не бе първи път. Ефектът бе слаб: никакви загуби в колоната, само големите щабове изпаднаха в комично положение, защото в пълен карьер трябваше да се пръснат из полето, за да открият фронта на колоната, като се отказваха от предлаганото им сръбско гостоприемство, проектирани да бъде едно от най-тържествените, с кърваво жертвоприношение на чадата на ограбена България. Авангардът бързо се разгърна в боен ред, прегази р. Арнаут и потъна в града, като стремително го премина и излезе на западната му окрайнина по височините, където и спря в престрелка. Една скорострелна батарея успя да откачи и застана на открита позиция по десния бряг на реката, а главните сили на колоната се развърнаха в боен ред и бързо се покриха в гъстата върбова гора, вляво от шосето и източно от града. Другите батареи останаха в бездействие с тежките си бойни обози, защото не можаха да излязат от шосето поради стръмните му брегове от двете страни. Населението, което така “тържествено” бе устроило тази среща, изчезна и като че в земята потъна заедно с белите си байраци.

2-ра дружина от главните сили на колоната напусна веднага гората и се прехвърли през реката, която с една част от войниците си прегази, а с друга – се прехвърли през разрушения железен мост. Бе вече здрач, когато цялата колона зае западната окрайнина на града. Стрелбата утихна. Нощта тури край на действията и колоната заноси на запад от града така: авангардната дружина, усилена с 7-а рота – на позиция на к.

308 (Рудима); 2-а дружина без 7-а рота – на позиция по ж.п. линия с две роти при гарата, а една при западния изход на града, северно от шосето, артилерията остана отгатык реката, източно от града. Нощта премина в буйна престрелка с прекъсване между предните части на двете страни. Сръбската артилерия поддържаше слаб, но непрекъснат огън, насочен изключително по гарата. Градът бе прегледан от специално изпратена команда с офицер и всички сръбски войници, скрити из къщите бяха пленени с оръжието им. Населението се остави на спокойствие, като не му се позволи да излиза никъде. Бойните обози се разположиха в града заедно с кухните, които веднага почнаха да готвят топла храна за войниците.

Още през нощта (срещу 21 октомврий) гъста мъгла залегна на позицията и направи нощната тъмнина още по-непроницаема, обстоятелство, което наложи засилването на охранението и бодърстване на всички части, още повече, че нямаше положителни сведения за силата и състава на противника. На другия ден – **21 октомврий** зората прочисти мъглата от нощния мрак и тя почна да се влачи от север на юг, като оставаше светлосива, но все така непроницаема като нощта. Въпреки това, към *7½ часа сутринта* противникът откри силна пушечна, картечна и артилерийска стрелба; авангардните роти почнаха да отговарят, но огънят бе недействителен, защото мъглата бе още гъста. Една наша с. с. батарея излезе на позиция западно от гарата на височината. 2-ра дружина настъпи и се приближи към 1-а дружина (авангардната), като се разположи в и около старите турски таби – западно от лозята и града. Сръбската батарея пренесе огъня си веднага по тия стари укрепления, но без резултат, защото много гранати не достигнаха, а тия, що падаха около укрепленията, с редки изключения, не експлодираха, а се забиваха с остър плясък в размекналата от дъждовете почва; шрапнелите се пукаха много високо и не причиняваха никакви загуби. 4-та дружина бе изпратена с 1/2 планинска батарея през с. Извор – в обхват на противника от север, още от вчерашния ден. Към *1½ часа преди пладне* след слаба съпротива от противника, 1-а дружина завладя продълговатата гориста височина, нахождаща се 300-400 кр. източно от к. 387, откъдето тази дружина се стремеше да развие действията си за превземане и последната. Стрелбата на сърбите се усилваше с течение на времето, а артилерията пренасяше огъня си последователно по всички пунктове на разположението ни. Към *1 часа след пладне* командирът на бригадата, придружен от командира на полка, пристигна при разположението на 2-а дружина и след кратко обсъждане на положението, предаде устно на командирите на полка и тия на 1-а и 2-а дружина следната заповед: *“Противникът с две дружини и една батарея заема к. к. 387 и 440. Бдинският полк да го атакува и разбие, като действува енергично с две дружини по фронта, а с една – го обхване от север.”* При това даде сведения, че вляво – към върха “Главица” ще действува колона от 15 п. Ломски полк. По силата на тази заповед, командирът на Бдинския полк полк. Христов заповяда ударът да се произведе така: 1-а дружина – в бойна част с всичките си роти (2, 3, 4 и 7), като се насочи на к. к. 387 и 440; 2-а друж. – в полкова поддръжка, като се движи непосредствено зад десния фланг на 1-а дружина, с обект к. 44; 4-а дружина с 1/2 пл. батарея да настъпи през с. М. Извор, около

което тя бе от предшестващата вечер, във фланг на к. 440 – от север; 3-а дружина, която в походна колона току-що пристигаше и главата ѝ се показваше из западния изход на града, се насочи веднага, без да спира зад левия фланг на 1-а дружина. Тази дружина пристигаше от гр. Зайчар, гдето бе вражеския гарнизон. В 1½ часа след пладне още мъглата не бе се вдигнала, атаката се поведе под силния огън на противника, но последният не бе ефикасен поради гъстата мъгла. По гъстотата на огъня и големината на обстрелваното пространство ясно личеше, че противникът е много по-силен от две дружини и че разстоянието до него не бе голямо. Към 2½ часа след пладне влачещата се мъгла, като по чародейство, се внезапно вдигна и бойното поле се откри. Гледката бе великолепна, картината – колкото величествена и страшна, толкова и трогателна. Красивото есенно слънце, едва изплувало из гъстата маса водни пари, в които бе потопено цели 20 дни, блесна и обсипа със златните си лъчи бойното поле. Позицията на противника, почерняла от изровените няколко реда немаскирани блиндиращи окопи, бълваше огън и лава срещу нас на едно разстояние от 300-400 кр. и на една ширина от 1-2 км. Бойният ред не трепна, а спокойно и смело се движеше напред и с твърда крачка маршируваше под огъня на врага в този ред: 2, 3, 4 р. р. – в бойна верига; 7-а рота – зад 4-а р. – дружинна поддръжка; 2-а дружина в две линии от взводни колони на бойни разстояния – вървеше стройно зад 4-а и 7-а роти, като почти се равнеше с последната; 3-а дружина зад левия фланг в две линии; 4-а дружина във вериги настъпваше от север към к. 440. Цялата тази маса, добре насочена, здраво свързана – технически и духовно, в стройни редове като на маневри маршируваше бодро и спокойно срещу смъртта с непоколебимото решение да срази смъртно врага. А когато след миг само музиката на полка, вървяща под огъня, с храбри си фелдфебел Илия Христов за 2-а дружина, изпълни пространството с омайните звуци на "ШУМИ МАРИЦА", след това засвири и "СЪЮЗНИЦИ, РАЗБОЙНИЦИ", масата трепна и се залюля, крачката се усили, краката се понесоха във въздуха и не стъпваха вече на земята; рухна стройността и всичко се обърна в един рояк от хора, безредно натискащи се все напред и все по-близо един до друг, докато най-после, въпреки страшния огън, масата от хора се обърна в едно черно кълбо, носещо се неудържимо, със стихийна стремителност над земята. Още един момент и страшно зарева стихията, като с мощните вълни на победното бдинско "ура" заля вражеските окопи и заглуши трескотнята, излизаща оттам, обърнала се сега в едно адско бучене. Моментът е сублимен и критичен, но и духът е силен, блеснаха къси ножове и стихийното черно кълбо се разля като опустошителна морска вълна из сръбските окопи. Настъпи страшния хаос, в който моментите не могат да се разграничават, нито долавят поради своята скоротечност и гоненица: викове на обезумели от страх врагове, дрънкане на ножове и снаряжение, пъшкания и стенания на умиращите и ранените, победния вик "ура", клетвите и свойствените цинизми и псувни на деморализираните сърби, сърцераздирателните писъци, молби за пощада, вдигане на бели кърпи за предаване, упорито блъскане от всички страни, забъркване и размесване на много хора, лутащи се и търсещи нещо с очи. Стихията бушуваше над вражеските окопи, изригващи сега гъсти маси от хора – полудели и обезумели от страх, хвърлящи вече

оръжие и снаряжение и бягащи с вой и писъци като разбито ято яребици из гъстата гора. Прелетяха последните звуци на народния химн, затишие почна бавно да се въдворява върху бойното поле. Врагът е съкрушително разбит и в паническо бягство, като остави в ръцете на победителите Бдинци 6 полски оръдия, 2 картечници, пълни окопи с пушки и патрони и повече от 700 пленници с 4 офицери и няколко торби с ордени.

Това не бе обикновена атака, това бе стихийен удар от шепа Бдинци срещу многоброен и силно укрепен противник. Тук не бяха само две негови дружини, каквито бяха сведенията на бригадния командир, а цели 4 полка: 13, 14, 15 и 8 сръбски полкове. 4-а дружина настъпи от север, а 1-а и 2-а дружина бясно атакуваха от фронта, като се хвърлиха "на нож" от 300 крачки сами, без никаква подготовка с артилерия, срещу един *пет пъти по-силен противник и го сразиха неоправимо*. (Наблюдаващия тогава тази атака от турското укрешление, западно от гр. Болевац, командир на бригадата о.з. генерал Ас. Николов, в бр. 1302/1926 г. на "Народна отбрана" пише дословно така: "1-а и 2-а, 3 дружина се осмелиха да атакуват *пет пъти* по-многочислен противник")

В бягството си сърбите не можаха да приберат нито убитите, нито ранените си, воплите и циничните клетви на които, по адрес на Пашич и крал Петър огласяваха през цялата нощ бойното поле.

Силно размесените дружини се приведоха в ред и настъпиха напред до р. Миравачка, където и заночуваха на позиция със съответните мерки на охранение, защото нощта настъпи веднага след боя и попречи на по-далечното преследване, а сърбите бяха пръснати из гората и изненадите не бяха невъзможни. Към полунощ се донесе топла храна, а на връщане конете бяха натоварени с живите сръбски ранени, отнесени на превързочния пункт за превръзка.

Така славно Бдинци завършиха този неравен бой, като благодарение на бързия и стихийния удар, избягнаха големите загуби, оставиха на бойното поле 6 убити и около 30 ранени, въпреки страшната стрелба на сърбите. Загубите на последните бяха големи в убити и ранени, а всичко останало живо се пръсна и разбяга панически по разни посоки.

Наред с проявления в този бой героизъм Бдинци проявиха безгранично великодушие и милосърдие към врагът, като отплата за неговото вероломство на вчерашния ден – изоставените от самия него ранени бяха прибрани и превързани, а виновното население на гр. Болевац ненаказано за "тържествената" среща с белите байраци, а оставено свободно в града.

I, II и IV дружини останаха на позиция източно от р. Миравачка, а III дружина на майор Вълв се изпрати напред при разклонението на пътя за Сокобана в нощно охранение. Нощта мина спокойно. Много сръбски войници се явиха и предадоха.

2.7. ЛОВ НА КОНЕ

1916 г. Ясна и красива октомврийска нощ бе. Мъртва тишина владееше о низината на Струма, която, притискайки се близо до северните поли на Круша планина, тихо се плъзгаше по дълбокото си тинесто дъно, извиваше като змия плътната си снага и излъчвайки тесни ръкави с вода,

които изливаше в тъмните пазви на обширния камъш, безшумно и лениво отминаваше на изток. Силен кикот на изгладнели чакали зловещо се разнесе и изпълни пространството, а от южния край на гр. Серес се спусна малка група от смели охотници, която се насочваше право на юг. Водена от мл. подофицер от 6-а рота на Бдинския полк *Трастаров* от с. Ново село, Видинска околия, тя се понесе като черно петно из тъмносивата нощ, прехвърли ж. пътната линия, остави до нея част от себе си и се стопи в непрогледните сенки на гъстия и висок камъш.

Квичеше и се кикотеше глутницата диви зверове, а доблестната група като черен призрак се носеше край камъшите и най-послед потъна в една гъста и висока царевича – около 3 км далече пред позицията. Малка отмора, с бърз оглед на местността тури край на движението. Тук групата се раздели на две такива от по 6 човека, едната от които се скрива в тъмнината, в югозападна посока, като навлиза в блатливия камъш до царевичата, а другата повръща малко назад и потъва в близкия камъш на 150-200 кр. от първата и в отстъп от нея. Така поставени засадите – сред блатливото място, водата на което, просмуквана от облеклото, запълнюва по кожата им, "спокойно" очакваха зората. Те избързаха тук толкова рано, защото всяка сутрин бяха виждали из тази царевича да излиза английски разезд напред, който влизайки в борба с наши патрули, увличаше ги към нея, където ги очакваше смърт или позорен плен.

Ужасени от светлината на настъпващата зора гладните чакали с воя и писъка на отчаяния звяр – не намерил и тази нощ плячката си, се разбягват из камъша, а слабият утринен ветрец, полъхваш от юг, донася до ушите на треперещите от студ храбреци далечния шум от конски стъпки. Те са бодри и готови. Английският разезд от 5 конници излиза на полянката южно от царевичата и пред тях две засади. Тук той се спешава и отправя огън срещу засадата, оставена при ж.пътната линия, която отговаря с огън и почва да настъпва срещу него. Други 20 английски войници с една картечница излизат из камъша и се прикриват в царевичата в засада и подкрепа на конниците, но близо до нашите две засади, невидими от тях. Конниците, притиснати от огъня на първата засада, настъпваща бързо към тях, отстъпват назад, за да я доведат в увлечението и на тяхната силна засада, без да подозират, че зад тях се крие смъртта. Наближили до едната от нашите засади, последната открива убийствен огън върху тях и в смущението им с вик "ура" се хвърля "на нож". Двама конници падат тежко ранени, а конете им остават в ръцете на Трастаров и другарите му. Другите трима англичани се качват бързо на конете си и се хвърлят в бяство, но посрещнати от огъня на другата засада, увисват на седлата и се изгубват на изток из камъша. Ударът е така неочакван, бърз и силен, смъртна е уплахата у английската силна засада и тя избягва из гъстия камъш без пушка да гръмне.

Храбреците, водени от смелия си началник Трастаров, отстъпват бързо с богатата си плячка и довеждат на позицията две големи, красиви английски кавалерийски кобили с пълното им снаряжение, включително и сабите на бившите им ездаци. Цялото съдържание на чантите от седлата: шоколад, бисквити, захар и др. деликатеси, останаха притежание на героите, а кобилите – в щаба на полка за яздитни коне на офицерите. От намеренията в седлата бележници се взеха добри сведения за врага. Това

бляскаво дело е подвиг, достоен за голямо поучение – слаба пехотна група, изолирана и далече от своите, влиза в борба с конници, добре въоръжени и пред лицето на силна пехотна част с картечница, побеждава без загуби. Подвигът бе оценен добре и героите наградени с кръстове за храброст.

2.8. КОТА 1248

Гробница свещена, неръкотворен и безмълвен паметник на Бдинци – титани, паднали за отечеството, ще остане тя за вечни времена. Кърваво червен фар, който с огнения блясък на велика саможертва ще осветява историческия път на млади Бдинци – към народния идеал! Много усилия погребва, много човешки жертви приюти тя в студените си недра...

Осем деноноция (10 - 18 март) Бдинци с 1, 2 и 3 дружини са под барабания огън на врага. Страшен е напорът му, ясни са стремежите му: тук той искаше да пробие фронта и улесни задачата на армията си – да нахлуе и разори бедна и слаба България.

Осем деноноция огненият ваялк, изригван от повече от 150 разни калибрани смъртоносни чудовища, мини и аеропланни бомби, газеше позицията, късаше и безследно разхвърляше телените мрежи, заравяше окопите, събаряше галерии и скривалища и всичко живо помиташе и затрупваше под развалините.

Осем деноноция адски трясъци от силни и отровни експлозиви и зловещи писъци на парчета огнено желязо и разкъсания въздух пълнеха пространството, отнасяха глави, разтваряха черепи, чупеха гръбнаци и кости, късаша меса и нерви, изтърбушваха човешки тела. Трепереше и се гърчеше, люлееше и се друсаше котата от страшните удари на горещото желязо, а гладката ѝ повърхност се разкъсваше и покриваше с дълбоки рани, които се промиваха с топлата кръв на Бдинци.

Черна тъма от дима и парите на експлозивите, от черните гейзери от пръст, пясък и желязо легна върху земята, всичко се скри в черните ѝ пазви.

Само ослепителният блясък на червено-жълтите огнени езици на експлозиите раздираше непрогледността на тъмата и образуваше чудна феерия, в която, като неземни сенки с бронзово-червени лица, в огън и кръв Бдинци-герои се бореа със смъртта, лудо беснееща тук... Борба неравна и страшна, в която бяха изправени, в смъртно състезание, моралната сила на Бдинци с неизмеримо грамадните материални сили на врага. При това, те бяха оставени само на своите собствени сили...

И намаляха редовете им: стопи се в огъня на 1-а дружина, а слабите ѝ остатъци се разхвърлиха по разни посоки; полужива е 3-а дружина, но запази мястото си. 2-а дружина се хвърли в контраатака, след като е събрала и остатъците от 1-а, но не подпомогната от артилерия, по липса на снаряди, тази контраатака бива спряна на 200 крачки от противника. Това стана **на 17 март преди пладне**.

Огненият и смъртен ваялк на врага нагазва в редовете на смели Бдинци и им причинява грамадни загуби. Снегът почервения, а над него се издигаше пара от топла човешка кръв. Кризата е голяма и застрашителна, поддръжки няма, артилерията мълчи. Но духът не отпада и Бдинци се

задържаха на новата си открита позиция. Победата е тяхна, защото врагът спря също своето настъпление и се отказа от намеренията си. Котата 1248 остана в ръцете на Бдинци – това е тяхна слава!

Слаби резерви от разни части пристигнаха и на другия ден. Бдинци се оттеглят на почивка и преустройство назад на 7-8 км. зад котата.

Печално преустройство!

Преустройват се части от хора съставени, а тук - само остатъци тъжни: от цели 3 дружини само няколко офицери и 386 войници. Това бяха не войници, а живи сенки, в които едва пъплеше душата. Изтощени физически, с разкъсани нерви, с тежка мъка по загубени другари и началници, като сомнамбули се движат из мястото на почивката на десния бряг на р. Шемница, с поглед забит в земята.

Бедни герои Бдинци! С какво можеше да се изтръгне отново потиснатият от толкова страшни впечатления и преживелици техен болен дух? С какво можеха да се стоплят отново техните поледенели и разкъсани сърца, за да избликнат оттам нови желания за по-славни дела? С какво можеше да се запали отново пламъкът на родолюбieto в техните гърди, за да се отново развихри в стихия тяхната енергия и сила? Трябва някакво чудо да стане. И ето, стана! Иде! Иде!... С бързината на мълния се разнасят тия две думи из бивака. – Иде престолонаследникът! "Сбор". "Строй се" и пр. команди се разнасят. Каква магическа сила у тия две думи! Изчезнаха полуживите сенки, а вместо тях стройни Бдинци, с развърнати рамене, с вдигната глава, с устремен напред поглед посрещат Н.Ц.В. с гръмогласен отговор на неговия поздрав, а искрените му слова за признателност, благодарност и възхвала на техния героизъм, довършиха останалото. Наболялата им душа намери отдушник и излитна в стихийно "ура" в пространството; лицата се подбодриха; нови искрящи пламъчета заиграха в очите им – израз на тяхната готовност за нови усилия и нови жертви. "Ура" се носеше и съпровождаше Престолонаследника, докато той премина р. Черна и се загуби в планинската пътека, водеща към с. Старосръбци.

И Бдинци отново попълнени и преустроени, развиха своята мощ и спечелиха нова слава в следващите събития до края на войната.

2.9. 51-и ПЕХОТЕН ПОЛК НА "ПЕРИСТЕРИ"

След тежките и кръвопролитни боеве през м. м. ноемврий и декемврий 1916 г. около гр. Битоля, с които 51-и п. полк спря нашествието на французите пред к. 1248, той бе прехвърлен югозападно от този град, за да се изпречи и там, като несъкрушима стена – по високите, стръмни и скалисти склонове на Баба планина и образувалите се по тях непристъпни и каменисти върхове – гиганти, пред същия враг. От върха "Гарван", изправен като страж над тихите води на Преспанското езеро, на северния му бряг до Червената стена на североизток – това бе позицията, дадена за отбрана и укрепяване на източните от редица кървави боеве герои с многото и пъстри врагове по скалистите чуки на Чеган и Малка Нидже. Това бе планински лабиринт, граничещ на запад с шосето Битоля – Охрид, с дължина около 12 км. и дълбочина 9-10 км. от високи непристъпни

масиви, попукани и скалисти, прорязани и кръстосани с дълбоки тъмни усой, обкичени с грамадни висящи или прави скали и напъстрени с черни и дълбоки дъна, пропасти и пещери – свърталища само на диви зверове. Тук храбрият и изпитан 51-и п.полк бе прострял своята непобедима мощ и разви грамадни усилия, изразени в един упорит труд и безпределно себеотрицание, за да се създаде, под огъня на врагът в 1½ година, от този невъобразимо недостъпен лабиринт, непревземаема крепост от 3 успоредни, силно укрепени линии. Върховете 2130, 2127 ("Средорога") и 2031, съставляващи дясната половина на 1-та отбранителна линия, се свързваха в една масивна верига, дълга около 4½ км с гол и широк гребен, повърхността на когото бе обсипана с едри и безредно разхвърлени каменни блокове, някъде – със сдобен, като чакъл гранит, а една част – измита и оголена, прилична на асфалтова покривка – грапава и прошарена, с високо издигащи се сиво-червеникави зъбери, прилични на старовремски бойни кулички – обиталища на орли, бухали и кукумявки. Източният склон на тази верига, все така грапав и каменист, се стръмно спущаше напред, за да се срещне някъде в дълбините със западния склон на срещуположната планинска верига – от в. в. "Калугерица", (2200), 2090, 2112 и "Маришица" и заедно образуват дълбоката долина, в дъното на която клокочеше и се изтягаше като сребърна ивица р. "Перистер". Последната безшумно бързаше към юг, за да отнесе и излее безропотно, като кръвна дан, бистрите си води в Преспанското езеро. Обратно – западния склон, обрасъл в долната си половина с почти непроходим храсталак, по-полегато се спущаше надолу и силно се стесняваше, като се вмъкваше и плътно притискаше помежду страните ни идещите от запад два успоредни грамадни, диви и непроходими, осеяни с остри камъни и покрити с гъсти и високи храсталаци, планински масиви. Така се образувало дъното на дълга и тясна долина, в което се сребрееха студените извори, от които бликаха бистрите води на буйната р. Шемница. Здравото притисната в тесните обятия и тежките масиви, последната лудо се блъскаше и теглеше и с див рев и шум, скачаше от скала на скала и разбивайки в прах прозрачното си тяло, събираще по-надолу немирните си води и по далечен път ги отнасяше и изливаше в кърватата Черна. А току на изток от изворите ѝ, под окото на вражеска "Калугерица" изтягаше своята гола снага дълга седловина, за да свърже к. 2031 (крайния пункт на дясната половина) с каменистия гигант – к. 2449 – навъсен и мрачен, застрашително изправен на десния край на другата половина на позицията. Надвесен тежко над долината на р. Червена, гиганта заканително бе вирнал плоското си и грапаво чело срещу "Калугерица" – набраздена с много линии вражески окопи. плътно затворени в няколко пояса телена мрежа. Къпещ вечно отвесните си сивосини скали в непрогледна, мътна и гъста мъгла, този великан излъчваше от себе си в югоизточна посока дълъг и грапав гребен, протегнат като ръка, скалистия юмрук на която "Буджоите" бе издигнат над главата на дръзкия враг, отстоящ отгук само на 150 крачки, а от северния му склон се изтегляше грапава, скалиста и тясна седловина, която го здраво свързваше със зъберите на величавия "Перистер". С високо издигната в облаците глава (2610 м.), увенчана със сребърна диадема от вечния тук сняг, царят на планините "Перистер" стърчеше гордо и величествено, вторачил властелинския си поглед на изток над "Дервишка", "Камена

планина", "Калугерица", к. к. 2090, 2212, "Муза" и "Маришица", в скалите на които пъплекха и се ровеха пъстроцветните пъплички на врага. Източният му склон, отначало полегат, образуваше малка тераса, подпряна от изток с висока, отвесна и скалиста стена, а оттук стръмно се спущаше надолу, за да се срещне със западния склон на "Камена планина" и заедно образуват долината на р. Червена – слаба, но буйна и шумлива, водите на която се плъзгаха и гонеха по скалистото ѝ корито, за да се излеят някъде в р. Шемница. Западният му склон почти отвесен, осеян с грамадни блокове гранит, с висока и буйна растителност, непроходими в долната му половина, гъсти гори и храсталаци, криещи в тъмните си недра страшни пропасти и пещери, слизаше до дъното на р. Широка. Последната – страхливо плъзгайки се по скалистото се дъно, блъскаше своите пенести води от скала на скала, за да ги изхвърли някъде на север и излезе в р. Шемница. На север великанът с грапава и къса седловина се свързваше в обща верига с к. к. 2547, 2429 и 2473 – скалисти, изострени и попукани масиви, плътно покрити по западните си страни с безредно нахвърлени на етажи и стъпала каменни блокове, между които зеяха черни пропасти и пещери. Източният им склон, покрит тук-там с редки храсталаци, осеян също с едри камъни, слизаше до р. Червена. Така завършваше лявата половина на грамадната планинска позиция, като допираше на север до Меча-дупка от Червената стена.

При най-тежки условия: непристъпна скалиста местност – с почва неподдаваща се на никакъв инструмент, постоянният неприятелски огън, липсата на материали и инструменти в необходимото количество и качество, при липса на навременна закрила от нашата артилерия, в борба тежка с природните стихии, бушуващи често в планините, при студ над 24-30 градуса под нулата, в борба с лишенията от недостиг на облекло, храна и превозни средства, тази позиция бе не само защитена от врага, но и обвърната на недостъпна крепост, след непосилен труд и безпределна преданост на делото, проявени от всички, без изключение войници и техни началници от този с желязна дисциплина и висок дух полк – качества, запазени и в най-тежките моменти, когато катастрофата завърши със заложничество, носещо всички елементи на деморализацията. Първата отбранителна линия, обемаща в себе си на една дължина близо 12 км, к. к. 2130, 2127, 2031, 2449, 2559, 2610, 2547 и 2473 бе набраздена с три линии дълбоки окопи, издълбани в земята и скалите, някъде иззидани с едър камък над земята; с дълбоки скривалища под земята, зад и в отвесните скали; пътеки кръстосващи всички посоки на непроходимата местност и няколко пояса телена мрежа. Всичко бе дълбано, дупчено и забивано в една чисто скалиста почва почти с голи ръце, а материалите, бойните припаси и хранителни припаси се изнасяха на гръб от самите защитници от разстояние 8-10 км. С неимоверни усилия, за доста продължително време, бе построена и една въздушна линия зад "Перистерата", която почна да снабдява с материали лявата половина на позицията макар, че вместо мотори, обслужваха линията волове, но това внесе известно облекчение в снабдителната служба, защото материалите се изкачваха из планината и изхвърляха на около 900 кр. зад позицията. Също на р. Шемница по-долу на около 3 км се построи и една дъскорезница, където се започна усиленото рязане на талпи, греди и дъски. Втората и третата отбранителни

линии – една от друга на 2-6 км бяха усилен с 2-3 реда окопи, но по липса на материали и главно – работни ръце, защото грамадната позиция се укрепяваше и защитаваше само от две дружини на полка, не можаха да се доукрепят.

Противникът заемаше източно срещу полка планинския масив от Камена планина вкл. до брега на Преспанското езеро, както се спомена по-горе. Заедно с усиленото си укрепяване, като всеки окоп, издигнат над земята, веднага затваряше в гъсти телени мрежи, покровителстван от мощната си артилерия, той дебнеше и се промъкваше все по-близо към нас и на издадените места строеше силни окопи, отлично защитени от кръстосания огън на неговите – артилерия, минохвъргачки, картечници и пушки. Така постепенно изникнаха пред нас един след друг предните му окопи, срещу дясната половина на позицията ни, наречени от нас: “Л. Джордж”, “Бриан”, “Скорпион” и “Скалата”. Това бяха пипалца, с които противникът искаше да държи пулса на нашата отбрана. Разстоянието на тия окопи от наша позиция бе – пред “Скалата” само 150 крачки, а по другите места – 300-600 крачки. Разстоянието пък от главните линии окопи бе от 600-1200 кр. Приближаването на противника силно безпокоеше храбрите властелини на царя на планините, защото бяха постоянно под наблюдението и близкия му огън и те, без да спират тежката си работа по укрепяването, почнаха с внезапни нощни нападения, систематически предприемани, последователно водени ту близо, ту далече в тила му, да разрушават издигнатите постройки, да избиват гарнизоните им и да отвличат живи пленници. Врагът затрепери и спря своето приближаване, а от “Скалата” се оттегли, като прегърна строгата пасивна дейност, изразена в гъстото и плътното ограждане с широки пояси телена мрежа.

* * *

Тежко и мъчително минаваше времето в позиционната борба: нерадостно се низеха дните един след друг, късаха се от настоящето и отлитайки в неизвестното, събираха се в седмици, месеци и години, а борбата не спираше. Изнурителната нескончаема работа в земята и скалите, постоянната кървава борба с неумолимата и студена смърт, която дебнеше защитниците, скрита във всеки куршум, във всяко парченце от граната, бомба или камък, във всеки атом от отровния газ – така щедро ден и нощ и в голямо изобилие изпращани от врага, изтощаваше защитниците и намаляваше редовете им. Но духът не отпаднаше: всеки живееше с дълбокото съзнание за правотата и светостта на нашето дело и че борбата е на живот или смърт, всеки бе готов за подвиг. И наредиха се чрез редица героични дела подвизи чувовни в низа от перли, блясъка на които не ще угасне не вечни времена, а легенди ще останат да разказват и ги предават от поколение на поколение за наизидание на всички българи – стари и млади.

6-и септемврий бе, 1917 г. – горещ ден, изтекъл неспокойно под вражеския артилерийски огън. Мръква се. Вечерният здрач се надигна из дълбоките планински дерета и бавно пропълзя нагоре по скали и чукари, а последните се гурнаха и загубиха в черния му мрак. Времето бе тихо и прохладно. Нощта – ясна и звездна, но тъмно бе тук – в планините, като в рог. Зловеща тишина цареше, нарушавана само от монотонното звънтене

на инструмента, който дълбаеше скалите под земята и тежките въздишки, откъртени от морните и потънали в гореща пот гърди на защитниците. Не далече напред, пред тъмната ивица на гъстата телена мрежа, часовите като блуждаещи сенки се разхождаха безшумно, като ту спираха и прилагаха ухо до земята, ту пак се изправяха и продължаваха тежката си и пълна с отговорност служба: там бяха поверени живота и участието на другарите им бойци, които сега с кървава пот забиваха слабия инструмент в стиснатите и вкаменили се недра на земята. От време на време нощната тишина се страшно разбиваше от силните и остри трясъци на падналите стотици огнени ядра от изпратените вражески урагани; тъмнината се раздираше от огнените езици на отровния им експлозив. Някъде откъм центъра нервно тракаха картечници; а ехото им, преминало долината на р. Перистер, се сливаше тук с шума на прелиталите им куршуми, които, като рояк разсърдени оси, съскаха и обсипваха като с градушка окопите. Не закъсня да се обади с равномерния си и отмерен пукот и автоматична пушка, куршумите на която будеха смъртта около бистрите извори на р. Шемница, единствено място за черпене вода за пиене. И пак затишието се връща, а в тъмното някъде, звукът на инструментите се сливаше с тежкото стенание на ранените. Санитари бродеха с носилки през позицията и вършеха своята тъжна работа.

Така бе "спокойно" на позицията през тази красива лятна нощ.

Часът е *10 преди полунощ*. С бързината на мълнията тихо се разнесе и прелитна от скала на скала, от окоп в окоп песента на пъдпъдъка, а от скалистите високи зъбери – тъжния глас на бухала. Това бе сигнал условен и познат. Всичко замря на мястото си, а инструментът тихо се замени с пушката. Часовите преминаха и залегнаха в окопите си зад телената мрежа. Мъртва и злокобна тишина овладя нощта. Само там горе – на "Средогора" (2127) затъмня още повече и лек шум, приличен на шепота на гората в тиха нощ, се смъкна по ненадолнището. Изправиха се четири черни кълба от хора и се спуснаха безшумно към р. Перистер, а пътя зад тях се бележеше с поставяне хора за слухова връзка, посредством, чукане на камък с камък. Това бяха нападателните групи на доблестните подпоручици *Луков* и *Агопов*, съставени от по 50 човека, съпроводени и пазени от силни охранителни патрули. Обектът, изучен добре от порано, бе предния неприятелски силен окоп "Скорпион", построен високо горе в планината пред к. 2112, когото противникът все повече и повече уголемяваше и засилваше независимо от това, че дълбоко, непристъпно планинско дере го отделяше от нас. Катеренето по стръмните страни на планината, обсипани с блокове от откъртени скали бе трудно и опасно.

Случайно откъртеният камък можеше да компрометира опасното предприятие; погрешно направената стъпка можеше да причини шум и предупреди противника. Стръмнината бе повече от 60 градуса, но движението не спираше. Обути в шаячни обувки, героите вървяха безспирно, тихо, предпазливо, а напуканите и заострени камъни причиняваха рани на краката им. Това бяха безмълвни черни сенки, които невидима някаква сила гласкаше все напред и напред и те пъплеха и се катереха, изправяха се над скалите, потъваха в бездните между тях, излизаша и се открояваха в хоризонта, спираха се за къса отмора, прислушваха се в земята, пак

тръгваха и спираха, вторачваха поглед нагоре, но още далеч във висината е "Скорпион", а при това и добре пазен от всички страни. Необходими са смелост, внимание, тишина и предпазливост.

Потайна доба минава вече. Петел нейде из окопите пропя. Подплашена кукумявка от скалите прелитна над главите на групите и зловещият ѝ писклив смях изпълни долината. Острите стрели на суеверието пронизаха сърцата на героите и те болезнено се свиха, а въображението почна да им дава картини мили от роден край и образите на скъпи близки се занизаха един след други в паметта им. Всички са в замая, плътно притиснати в земята и с обронени върху камъните глави. Тежък сън притискаше кръвясали клепачи, а телата се отпускат в сладка дрямка... Но и действителността с всичката си страхотност разведри главите на всички. Още едно и последно усилие и върхът е достигнат, охраната на противника – останала вече назад. Частъ е един. Всички са на местата си, готови за нападението. Охранителните патрули, пристигнали по-рано на определените места, сега пронизват нощната тъмнина със светлиния лъч на електрическо фенерче, а оттук им отговарят също така. Пак затишие късо... Ясно се чува шумът и говора на противника, работещ в "Скорпиона"; виждаха се и блуждаещи групи около окопа отвън. Решителният момент бързо приближава... Време за губене няма. Нападателят обърнати цели на слух, напрягат зрение, за да разпознаят добре обекта си. Нервите се опъват до крайния предел, сърцата лудо забиват в гърдите, дишането се усилва, разсъдъкът се замъглява, нервната треска раздрусва телата... Време крайно е... Изправят се силуетите на храбрите подпоручици – ориентировката е пълна, знакът е даден. Издигат се в непрогледна тъмнина две черни вълни, политат напред със стремителността на стихията, за да се излеят – едната на подпоручик Луков зад "Скорпион", във входа за съобщение, свързващ го с поддръжката му, отстояща оттук само на 100-150 крачки назад, разлива се по дъното му, прерязва телефонния кабел и унищожава свръзката с артилерията и поддръжката, помита всичко живо и излиза та застава като преградна стена между разединения противник. В този момент другата вълна на подпоручик Агопов потъва и се разлива под земята в зеещата черна дълбочина на "Скорпиона", изпълнена сега с гъстия дим на хвърлените бомби. Тук е дъното на ада. Непрекъснатите експлозии на бомбите събаряха високите стени на окопа, а блясъка на огнените им кълба раздираше тъмнината и осветляваше пътя на храбреците. Паника страшна, изразена в лудо и безумно тичане, вик и писъци сърцераздиращи за помощ, безредно хвърляне на бомби, се внедри в редовете на врага и пак... затишие. Нощната тъмнина легна по-тежко върху земята, а там долу... на дъното се чуваха само тъпите звукове от ударите на ножовете, прикладите и инструментите, писъкът на ранените, тежките и последни въздишки на умиращите, бързите стъпки и дивия рев на бягащите живи врагове. Поддръжката на "Скорпион" е в тревога: тя полита в безредие напред, но се натъква на невидимата преградна стена на подпор. Луков. Слабо изсвирване и десетки бомби се изсипват върху обезумялата поддръжка, земята се раздрусва от внезапното им избухване, а огнените им езици се размесват и обвиват редовете на изплашения враг... Страшен рев, нови писъци, стенания на ранени..., тъмнината всичко поглъща..., полето опустява, затишието се въдворява. Дрезгавият глас на

нервно изсвирване долита от "Скорпион". Това е сигналът на подпоручик Агопов. Време е. Всички скокват и заедно с трофеите от оръжие и предмети от снаряжението, влачейки живи пленници, стремглаво се спускат по обратен път, в свободни групи, ориентирайки се в зловещата тъмнина от спасителния звук, причиняван от ударите на камък в камък от останалите назад другари.

Зората току-що се канеше да запали своя светилник, за да разкъса нощния мрак и освети кървавия окоп, страшен трясък и адски огън разтърси и запали земята: трябваше българската храброст и любов към отечеството да бъдат жестоко наказани, а вражеската безпечност и спомена гордост – зле отмъстени! Получил късно сведение, поради унищожения кабел за станалото със "Скорпион", врагът лудо, безредно и нервно сееше по позицията ни фугасите си от десетки оръдия, като не щадеше и "Скорпиона"... Но късно! Всичко бе предвидено и усилията му останаха безрезултатни, а предизвикателството – без отговор, защото защитниците се бяха прибрали навреме в скривалищата си, а героите на "Скорпион" отдавна бяха в горещите обятия на Морфея и отморяваха изтощен организъм в лека и сладък сън, в дълбоките си скривалища.

Загубите на нашите нападателни групи бяха: храбрият фелдфебел Никола Димитров от с. Смърдан, убит по непредпазливост при отстъпването и един ранен, а противникът загуби защитниците на "Скорпион" – около 1/3 рота. Ножовете на всички от групата на подп. Агопов бяха силно окървавени.

Това смело, с такъв бляскав резултат нападение, принуди французите да спрат своето приближаване и да затворят окопите си в гъстата телена ограда, от която даже и патрули не изпращаха вече навън.

2.10. В СЕНКИТЕ НА СКАЛИТЕ

Бе 3 септемврий 1918 година. И този ден изтече "спокойно" под противниковия артилерийски огън. Тиха нощ настъпи, която всичко скри в непрогледната си тъмнина. Гробно мълчание рано овладя долината на р. Червена; а тя, немирна и буйна, лудо скачаше по скалистото си дъно и бързо отнасяше монотонната си песен из стръмното нанадолнище, където и замираще. Върховете "Буджоите" к. к. 2449 и 2610 заглъхнаха в мъртвило, като че там жива душа нямаше. По на юг к.к. 2031 и 2127 ("Средорог") бяха се стопили в чернилото на нощния мрак. Само там – долу, пред телената мрежа предпазливо дебнеха и сновяха черните силуети на бодрите часови.

Полунощ бе. От скалата, изправена като дрипав призрак на седловината между к. к. 2449 и 2610 се откъсна черно кълбо и бавно и безшумно се провлече по стръмнината към вечно клокочещата река – право на изток. Това бе групата от доблестни и безстрашни охотници от I дружина на полка с храбрия си началник младият подпоручик Тома М. Стоянов (сега чиновник в Б. з. к. [Българска земеделска кооперативна] банка – Видин) – всичко единадесет на брой, слаби по число, но силни по дух и преизпълнени от желанието велик подвиг да извършат. Погълната алчно от тъмнината групата за миг изчезна в неизмеримите ѝ дълбини,

като бързо прережа бистрите води на реката и отлети, макар с тежки усилия, но безпогрешно ориентирана. към високите скали – непосредствено пред силно укрепената неприятелска бойна линия, където се прикри. Тук тя трябваше да остане цяло денонощие, защото обекта ѝ бе далече. Каква дързост! – Без подкрепа, сама, без друга охрана, далеч от своите, групата се разположи пръсната в предложените ѝ от скалите така гостоприемно, опасни приюти. Каква черна мисъл доведе тези великани тук, така близо до смъртта, която ехидно им се надсмиваше и размахваше над главите им ледените си крила! Какво безумно желание овладя сърцата им, за да прибягнат тук в сенките на скалите да се залепят в студения им камък и сами на камък да се обърнат – така близо до будния и опасен враг. Презрели всички опасности те дойдоха тук подвиг да извършат. Свити, будни те отморяваха вече изтощен организъм в студения си гнезда, а заедно с това наблюдаваха и работата на противника. Последният, винаги предпазлив, и сега кръстосваше небесата с разноцветни ракети, които пукащи се над главите им, силно осветляваха пространството между двете страни, а така също и скалите, късите сенки на които бяха ненадеждни скривалища на героите. Секрети вражески открито се виждаха между "Калугерица" и "Камена-планина", а патрулите му често спираха пред скалите не подозирайки, че тук смъртта бе разперила над главите им черните си крила. Но героите ги оставяха безнаказано да си отминават, защото тяхната задача бе да проникнат дълбоко в сърцето на противниковата позиция. Трескаво кипеше работата около и по склоновете на "Калугерица", шумът оттам дразнеше слухът и опъваше нервите на борците, а чести светлинки от електрически фенерчета се лутаха като светулки по тъмното ѝ набраздено чело...

Нощта вече превалиаше. Зората на **4-и септември** бавно разкъсваше непрозрачната завеса на нощта и откриваше раждането на новия ден. Черното покривало на царя на планините "Перистер" се раздра; дрипите му, паднали в краката, се провлякоха надолу по долината, а на главата му блесна и засия снежната му диадема. Просъниха се и к. к. 2031 и 2127, смъкнаха нощните си мантии, издигнаха се и надвесиха над р. Перистер, за да се огледат в слабите ѝ води. Изправи се и мрачният гигант к. 2449, протегна тъмна снага, отметна дрипавата си сивочерна завивка и заканаелно се издигна срещу "Калугерица", а последната бавно и сънливо, провирайки глава из тъмносивото си було, издигна гарнираното си с окопи чело и вторачи погледа си зад "Средорога".

Денят победи нощта и над в. "Маришица", чупейки се в утринната роса, блеснаха златните лъчи на животворното слънце, осветиха скалите и обляха морните тела на героите с благодатния си топлик. Умората от нощното бдение, жаждата, гладът, острите и студени камъни, абсолютната им неподвижност изтощаваха силите и потискаха душата им. А слънчевият топлик и шепота на реката – безконечен и тих, сладък и приспиващ ги унасяха в лека и опасна дрямка. Но всяко заспиване тук бе сигурна смърт; всяко непредпазливо отместване или случайно помръдване бе гибел! И каква благодарна плячка биха били те, стига будното око на "Калугерица" да ги стрелнеше; от всички страни с радост биха кръстосали огнените си снопове през морните им тела.

Времето бавно течеше; минутите бяха часове, а часовете - вечност. Слънцето се изправи високо и спря над долината, а палещите му лъчи почнаха да жарят неподвижните герои; жажда огнена ги измъчваше, а така близко изворът на р. Червена клокочеше и избликваше студените си бистри води, като ги тласкаше надолу в коритото си. Отново мъртвило злокобно зацари: по двете страни на долината живо душа не се виждаше. Само реката ту скачаше по скалистото си дъно, ту тихо като змия се провираше между грамадните каменни блокове, сринати от планините, хвърляше се с ярост от другата им страна и разбиваше в нея немирната си снага, а песента ѝ все така тиха и монотонна отлиташе и замираще в дълбоката и тясна долина.

Най-после тежкия ден се откъсна от настоящето и постепенно изчезваше в настъпващия мрак. Слънцето току-що бе прехвърлило "Средорога" и вечерният здрач настъпи. Нощната тъмнина бавно пристъпваше и постепенно разстилаше черната си покривка върху долината и тежки въздишки на облекчение разтърсиха отмалелите гърди на измъчените охотници. Време е; всички добре са ориентирани и знаят къде по-будно и къде по-слабо се пази от противника – това те сами видяха. Обектът им не бе далече, обаче рискът – голям, защото трябваше да преминат през бойната линия на противника и бързо достигнат храсталака при чешмата, наохрана се зад нея. Избраната посока бе помежду Калугерица и Каменна планина, през по-слабо пазената долчинка. Нападението пък трябваше да стане при чешмата зад бойната французка линия, където ежедневно се виждаха да слизат отзад Калугерица групи французи за вода. От постоянното движение бе се образувала и пътека, която отдалече се виждаше – признак, че там са на постоянни биваци французки части, скрити зад върха. Там искаха да надникнат героите; за там те тръгнаха. Водени от смелия си началник, те вървят пипнешком и с усилия из тъмнината, припълзват през някои места, предпазливо и тихо и успяват в кратко време да се хвърлят и прикрият в отбелязания храсталак до чешмата. Охотниците са вече всред неприятелската позиция, укрепена и пазена добре. Кризата настъпва. Отпаднали от умора и напрежение, с напрегнат слух и зрение, със силно дишане, ехото на което се разнася и изчезва в безмълвието, като подземно съскане. Откъртени от Калугерица каменни блокове, подхвърлени от динамитния взрив с голям шум, като топци се търкалят и скачат по стръмното и скалисто надолнище покрай групата, поглъщат се от зеещата черна пропаст и падат по каменистото ѝ дъно със страшен трясък, ехото на който изпълва долината с адско бучене.

Не след дълго време, човешки силуети се открояват на хоризонта над чешмата и се губят в слизащата надолу пътека, водеща точно на засадата. Още няколко мига и из тъмнината изпъква вражески войник, а зад него - върволица други, идещи спокойно и безопасно със запалени цигари, за вода.

Моментът е решителен: кръвта нахлува в главите на героите, нервите им се опъват до крайния предел, сърцата ще изхвъркнат из гърдите; всички неволно се издигат от земята, готови да се хвърлят върху врага и окървяват ножовете си. Всеки се боеше да не изпусне момента. Но кръв не трябва да се пролива, а само живи пленници отведат. Знакът е даден.

Всички като един скокват, водени от храбрият си началник, нахвърлят се безшумно върху французите, а храбреците от групата Ион Ф. Заев от с. Брегово, Видинска околия и Яшар Османов от с. Арчар, първи и сами хващат за вратовете по един французин като запушват устата им с кърпи. Другите смъртно изплашени с писък се разбягват в разни страни. Целта е бляскаво постигната; смелите охотници с богатия си лов – живи хора, бързо, водени от самите пленници по безопасни посоки, се спускат в долината на р. Червена, влизат в разположението на полка без пушка да са гръмнали.

Успехът е пълен; замисълът идеално изпълнен; нападението светкавично и дружно изпълнено, така щото никой от бойната линия не усети нищо, а това помогна на нападателите да се завърнат щастливо всички здрави и читави.

Сведенията, дадени от самите пленници и тия, донесени от групата, установиха най-положително, че там на Каменна планина бе целия 61 пехотен французки полк.

3. С БДИНЦИ В БОЯ ПРЕЗ 1915 – 1918 г.

Петър Кръстев, о.з. полковник

КНИГА 2

Видин, Дружество на бойците от фронта, 1944. 77 с.

3.1. "СОФИЯ ИЛИ СМЪРТ!" (1912 г.)

Разбита от съкрушителния и светкавичен удар на българската армия през 1912 г. м. октомврий, турската многочислена, добре въоръжена и модерно екипирана с всичко необходимо армия, бе в паническо и безредно отстъпление на изток, като бе посяла изминатото пространство с много оръдия, оръжия, купища артилерийски снаряди, обозни коли и много домашни багажи, хвърлени от населението, бягащо, заедно с нея.

Настигната при Люле Бурғас, където се успяла добре да се укрепи на силни позиции след тридневни кървави боеве, тя бе отново разбита и принудена да отстъпи в същото паническо безредие към Чаталджа – желязната врата на самия Цариград, където почва веднага да се преустройва и засилва бързо съществуващата крепост с нови съоръжения, за да спре българското победоносно шествие към свещения им град.

Поради извънредно лошото време, липсата на какви да е пътища и развилнялата се в страхотни размери холера, движението на нашите войски ставаше извънредно трудно из дълбоките калища и през пълноводните от непрестанните дъждове напречни рекички. Това даде достатъчно време на разбитите азиатски пълчища, да се отново организират и застанат пред нас като стена, зад която трупаха все нови и нови пълчища, които като пороища бликаха из обширна и дълбока Азия.

В началото на м. ноемврий нашата армия се изправи между Черното и Мраморно морета на линията Деркос-Буюк Чекмедже и почна да слага своите съкрушителни удари върху врага.

На 4-и и 5-и ноемврий нападателните си действия Бдинци бяха насочили срещу центъра на страшната позиция – редута "Махмудие" и се врязаха като клин в предните му окопи, далече откъснати и издадени напред пред другите части. Тук те бяха изложени на ударите на противника от всички страни, а от редута "Каракол-нокта" ги обсипваха с огън и в гърба. Обаче, получили заповед да отстъпят и се подравнят със съседите си, те смело извършиха това и на 6.XI. макар с тежки кървави загуби завзеха източния край на хълма, върху когото е разположено селото Езетин – вече в развалини и почнаха укрепяването си.

По висши съображения нашата офанзива бе спряна и частите по цялата бойна линия продължиха укрепяването и преустройването си. Зад турската линия също кипеше усилена дейност, целяща най-много засилване падналия дух у битите пълчища. За това и по случай "Курбан-байрама" им на 6, 7 и 8.XI, цяла вълна от фанатизирани ходжи заливат малкото пространство от Цариград до Чаталджа. Размесват се между обезумелите от страх, съкрушени духом аскерлий и почват пламенното си въздействие върху тях, за да запалят религиозния им фанатизъм,

обещавайки им "блаженството в рая", след като изтребят до крак българите и спасят исляма от тая напасть!

Като резултат на тази пропагандна дейност се явява: *доброволческият табор* от закleti доброволци курди, най-закалени войници, събрани от седем полка и други две команди от по около 200 души. Тия специални части от главорези носеха на своите такета отличителния белег, изразен с две думи: "*София или смърт*"; "*Смърт или победа*" и "*Смърт на аслана*" (лъва), даден им като скъп дар при клетвата, която те лично са полагали под свещеното мохамедово знаме "*Санджак и Шериф*".

И ето: на **8.XI** в *8 часа вечерта* група от тия вещи кръввволоци внезапно нападат първата линия окопи на съседния вдясно от Бдинци 15-и Ломски полк, където посрещнати с ножове от будни Ломци, оставят убити 48 човека и ранени 45 души, а другите се разбягали.

На **9-и** с. м. към *4½ часа сутринта* подобни две команди, съставена от 10-и л. полк от най-храбрите му войници, снабдени със светещи ракети с копринени парашутчета и много ръчни бомби се промъкват и през незаето пространство обхождат левия фланг на Бдинци, нахлуват в тила му и със зверска стръв нападат полковата му поддръжка от 3-а и 4-а роти. Последните, вдигнати по тревога, поведени лично от храбрия си командир на полка полковник Тенев, който през тази нощ е бил там, срещат с нож дивата сган и със светкавична бързина я прогонват, като убиват от тях 52 човека и 35 раняват, но и Бдинци понасят скъпи жертви; убити 35 души, между които намират славната си смърт к-ра на полка полк. Тенев и командира на 3-а рота поручик Гицов, ранени 50 човека, между които бе и подпор. Оковски.

По този ред, ако притежателите на такетата не можаха да видят София, то там отидоха – в Софийския музей само техните такета.

Така, пред ножа на Бдинци, завършиха "свещената" си мисия "избраниците на турската защитна армия при Чаталджа".

3.2. БОЕВЕТЕ ЗА КОТА 1248 (от 10-18 март 1917 г.)

Паметни и незабравими по своята опустошителност и проявления от Бдинци героизъм ще останат боевете за к. 1248, бляскавият резултат на които постави корона върху тяхната прослава.

Неизмерими бяха усилията и недостигнато бе себеотрицанието, с които Бдинци укрепиха, отбраняваха и запазиха тази случайно създадена позиция на южния фронт, недрата на която погълнаха хиляди титани, за да носи тя днес спомена на свещена гробница, на запад от която, като мъртъв и безмълвен паметник, самотно и тъжно стърчи с обгорялата си глава историческата к. 1248.

В края на м. ноемврий 1916 г. слаби части от 51-й полк, прикриващи тежкото отстъпление на полка около Битоля, биват догонени от противника и принудени да спрат на високата хълмиста местност между града (к. 821) и к. 1248 – пред последната. Обсипвани безспирно от адски огън, те почват бързо да се окопават, но французите се нахвърлят бясно върху тях и навлизат в окопите им, където за тяхна горчива изненада, стари Бдинци, герои от Чаталджа и Люле Бургас, макар изтощени, ги посрещат

с късите си ножове и страшното победно "ура", избиват голяма част от тях, а другите изхвърлят из окопа и ги преследват със силен огън, като продължават работата по бързото си окопаване. Но противникът е само отхвърлен, той не е унищожен: нови части му пристигат и го засилват, а огънят му запалва окопа. Отстъплението вече към к. 1248, която би била една добра позиция, става невъзможно и затова предните части биват постепенно усилвани с нови такива не само от полка, а от съседния 4-и опълченски полк. По този ред това място постепенно укрепявано от тия части, се обръща на позиция на полка, въпреки големите ѝ недостатъци. Това бе гребенът, находящ се югоизточно от к. 1248, образуван от слабото пречупване на югоизточния ѝ склон. В свой ред и противникът не стои: той дебне и се приближава, като всяко място силно укрепява и опасва с гъсти телени мрежи. Разстоянието до него е само 120-150 крачки. Артилерията му почва силната си разрушителна дейност, за да го покровителства. От този момент тук почва дългата, изнурителна и тежка позиционна борба.

На **22-й декемврий 1916 г.** от Струма пристига 3-и п. Бдински полк и влиза в състава на XI германска армия, към която по-рано бе придадена VI дивизия. Изтощеният и много пострадал в боевете 51-и п. полк се сменява с току-що пристигналите дружини. Заедно с това настъпи и влажната и студена зима. Почна постоянен валеж, ту сняг, ту дъжд, почвата се силно разкаля, пътищата и пътеките, водещи към позицията се обезличиха в дълбоката кал; нощта пак всичко замръзваше и пречеше на окопната работа. Почва вече гигантската денонощна работа по укрепяването и отбраната на позицията, така близо до противника и под силния му огън. Дружините от полка се сменяваха, но не за почивка, защото за такава време нямаше: когато предните работеха на самата позиция, тия що бяха отзад носеха на гръб денонощно материали по укрепяването ѝ от едно разстояние 8-9 км назад, защото липсваха други подвозни средства. Всичко бе на работа и всички бързаха, защото до м. март трябваше планът за укрепяването да бъде изпълнен, понеже пролетта носеше неизвестности. Занизаха се дни и нощи в тежък физически труд, под смъртния огън на противника и винаги при лишения от най-необходимото. Хлябът стана вече рядкост: често един кг. хляб се делеше на 16 дажби за цялото денонощие! При това, всичко, което се издигаше през нощта, през деня се разрушаваше от артилерията на противника, която сипеше ураганите си върху работното поле цялата нощ. Работниците редееха, числото им се намаляваше – мнозина намираха мъченическата си смърт под развалините, други излизаха ранени или измръзнали. Въпреки всички несгоди, бдинци напругаха сили и браздяха, дълбаеха земята, дупчеха скалите почти с голи ръце, защото липсваха им погребните материали, пък и специални инструменти. Духът не отслабваше.

И ето, в началото на март позицията бе прошарена с 3 линии окопи, свързани с ходове за съобщения, съскривалища, галерии, наблюдателници и картечни гнезда, телени мрежи, телефони с подземни кабели - всичко направено от подръчен материал, пренесен от 9-10 км. на гръб. Бдинци с повишен дух, поради постигнатия успех в укрепяването, бяха готови за действие. И драмата почна, заедно с пукването на пролетта. На **8 срещу 9 март** полка бе разместил силите си така: II и III дружини в бойната линия, като първата заемаше участъка от пътеката Битоля – Снегово и на юг

около 900 кр., а другата (III) – от тук до Братиндол; I дружина бе в полкова поддръжка, а IV дружина в разпореждане на началника на дивизията. Вляво от II дружина бе 56 полк, а вдясно от III дружина – 15 пех. Ломски полк. Тази нощ бе използвана за прочистване и поправка съборените постройките през деня от неприятелската артилерия.

Зората на **9 март**, студена и мразовита, обвита в гъста мъгла, се роди в тряска на стотици снаряди, изсипали се върху позицията. Противникът почна отрано силна артилерийска от много батареи, пушечна, минна и картечна стрелба, съсредоточена върху участъка на II дружина, която непрестанна целия ден и цялата нощ срещу 10 март. С малки прекъсвания, тя продължи и другия ден, като батареите се увеличиха, а огъня им от време на време се обръщаше на барабанен, като разрушаваше вече и скривалищата. Няколко аероплана се въртяха ниско над позицията и коригира огъня на артилерията си. Така изтече целия ден, а щом се здрачи, всичко живо излезе из дупките си и независимо от непрестанния огън на противника, работата продължи през цялата нощ. Светещи ракети осветяваха цялото бойно поле.

* * *

11 март настъпи, навъсен и мрачен. Гъсти и черни облаци покриваха небето, а студен и дребен дъжд почна да вали. Непрекъсваният през цялата нощ артилерийски огън се обърна на барабанен, стрелян от всички калибри оръдия; прибавиха се и стотици тежки мини, които падаха отвесно върху скривалищата и ги разхвърлиха из въздуха – I, II и III линия окопи, както и всички места на поддръжките се биеха непрекъснато. Земята трепереше и се друсаше – нямаше педя място не поразено. Ужасният трясък оглушаваше защитниците, а на мнозина из ушите струеше кръв. Адско бучене овладя пространството – всичко се сливаше в един хаос, в който не можеше да се различи нито грохота на оръдията, нито тряска на снарядите и мините, нито остроото съскане на куршумите и лудото квачене на картечните...земята се късаше и постилаше с огнено желязо и човешки трулове. Ротите бяха в скривалищата, останали още здрави, а наблюдателите от I и II линия, усилявани вече няколко пъти, бодърстваха и наблюдаваха из скритите си скривалища. Към *10 часа пр. пладне* противникът настъпи с няколко вериги към II дружина, но бодрите защитници го отблъснаха със загуби назад. В замяна на това барабанный огън се засили още повече и само на здрач поутихна, като се обърна на ураганен, който трая до сутринта, когато се обърна пак в барабанен и посрещна зората на **12 март** като трая целия ден. Противникът направи нов опит да настъпи, пак срещу II дружина, като изпрати силни вериги напред, но доблестните защитници ги отхвърлиха обратно в околите им. Нощта премина въ тежка работа под огъня. Съмна се, настъпи **13 март**. Топлите лъчи на пролетното слънце, които бързо разгонваха утринната студена омара и красивото ясно небе, тъжно се посрещнаха от изтощените физически, гладни, измръзнали и с разкъсани нерви защитници. Четвърти ден е вече от как адът бе тяхно жилище. Барабанный огън започнал отрано, към *12 часа на пладне* достигна кулминационната си точка и всичко разрушаваше и убиваше. I и II линии окопи са засипани и съборени, скривалищата и галериите разбити и разхвърлени, телените мрежи разкъсани и безследно пръснати из позицията, телефонните съобщения

унищожени, наблюдателите избити и затрупани. Въздухът, преситен с черния дим на експлозивите и разсеяната пръст, става непрозрачен, гъст и невъзможен за дишане и всичко живо се душеше, а големите разрушения, многото човешки жертви, писъка и охканията на ранените и затрупаните в развалините, протеклата топла и димяща кръв, пъплеща по нанадолниците на окопите, съкрушаваха духът. Към пладне от позицията на II дружина не бе останало нищо здраво, освен една част от III линия окопи (наречена "централен" ход) и малко от скривалищата до развалините на с. Снегово; но и тук мощния и унищожителен вражески огън, насочван от аеропланите му, в кратко време всичко разруши и зарови.

Пропадна резултата от гигантския труд на бдинци! Останалите живи от тази дружина се събраха от началниците си в III линия – "централния" ход, където единствено можеха да се прикрият и от където можеше да се срещне противника. Към 1.45 часа след пладне противникът започна и преградния си огън, като образува на едно разстояние от около 150 крачки зад дружината една гъста огнена завеса. Позицията заприлича вече на горящо гнездо, опасно отвсякъде със страхотен огън! Нямаше съмнение вече, че ударът е близък. И наистина, към 2 ч. и 15 мин. след пладне барабанный огън затихна, а от неприятелските окопи като морски прилив, се надигнаха и разлиха напред черни човешки маси, които стремително, като разярени вълни полетяха към окопите на дружината, като се разкъсаха на две групи – по една срещу фланговете ѝ. По даден сигнал, нашата артилерия почна преградния си огън, обаче, това не смути нападателите; със силен бяг те се стремяха към нашите окопи, за да се прикрият там от снарядите на нашата артилерия. Уверени, че тук всичко е избито и изгорено от тяхната силна артилерия, французите летяха безспирно напред, без да подозират, че там ги чакаше смъртта.

От левия фланг на дружината внезапно затрака нервно, останала по чудо незаровена картечница от II наша линия с подпоручик *Мирчо Йорданов* и десният фланг на противника спря, силно разколебан. Но левият му фланг бързо напредваше и бе стигнал вече на 20-30 крачки пред окопите ни. Моментът е върховен! Кризисът голям – дъхът на противника се чувства вече. Всичко живо се размърда из развалините на окопа, затракаха ножовете, приготвиха се бомбите. С широко разтворени и кървясали очи, със силно биещи сърца, с напрегнати нерви бдинци чакаха решителната заповед. Храбрият подпоручик *Витанов*, командир на 8 рота, срещу която се носеше освирепелия противник, виждайки вече последния така наблизил и получил заповед за действие, се изправя и извиква "Напред на нож!" Цялата 8 рота и част от 5 рота с поручик *Милчев* се хвърлиха с бойния рев върху врага, земята се друсаше от избухването на техните бомби, гъстият дим на които скри всичко в своята непрогледност. Само откъспечно се чуваше писъка и тежкото охкане на ранените от противника, а когато нашето страшно "ура" се разнесе из пространството, булото от дима се разкъса и картината бе открита. Панически бягаха французите, гонени вече от отлично действащата в момента наша артилерия, като увлякоха в позорно бягство не само по-задните вълни, но и поддръжките из окопите. Всичко в безредие бягаше към Битоля. Само строгата заповед върна в окопите контраатакуващите, за да се прикрият от почналния, с по-голяма ярост барабанен огън, насочен срещу тях. Противникът бе отстъпил и на

десния си фланг, така щото там не стана нужда от контраатака. Тежки загуби понесе тази наша дружина (II), но победата бе на бдинци, когато 1248 – обекта на противника, беше далеч от него. Още по-ценна е тази победа, защото бе спечелена от шепа борци, бити непрекъснато цели 4 денонощия от барабанныя огън на повече от 150 оръдия и безброй минохвъргачки и защото противникът покри бойното поле с много жертви и изразходва стотици хиляди снаряди! Но, французката покрусена гордост и измамена самоувереност трябваше да бъдат отмъстени! И започна тогава с по-голяма свирепост барабанныя огън, с видимо желание да се запали, изгори и избие всичко живо, останало тук – върху разрушената позиция. До вечерта и през цялата нощ земята кипеше и гореше от масата желязо, с такава жестокост изпращано от врага. Нищо от развалините не можа да се поправи през нощта, макар че дружината бе усилена с работници от I дружина.

Тъмнина бе навред, тъмно беше и в душите на изморените бойци, които търсеха отмора в нейните дълбини. Но, не би, защото и **14 март** се роди в страшен ужас - барабанныя огън бе още по-силен и личеше, че числото на стрелящите батареи и тежки минохвъргачки бе увеличено с нови такива. А една 18 см. дългобойна батарея от към село Бистрица, Битолско, просто нанизваше на големите си бели снаряди останалите здрави до с. Снегово скривалища и със страшен трясък безследно ги разхвърляше из въздуха, заедно с хората. *Даже пресните братски гробове на паднали бдинци не останаха незасегнати и при всяко избухване там хвърчеха високо из въздуха части от мъртвите им тела...умрелите втори път умираха!* Ротите останаха без скривалище и останалите живи залегнаха зад топографическия гребен, на открито! Всички телефонни станции бяха отново разрушени, телефонистите до крак избити и разкъсани. Пълна изолираност настъпи, цялата позиция на дружината гореше в огън, неизвестността, която криеше в себе си само мъченическа смърт, измъчваше всички, но духът не отслабна. Барабанныят огън продължи със същата ярост и през нощта срещу 15 март. Въпреки това, работата по възстановяване разрушенията се почна и продължи през цялата нощ. Сега не се работеше вече за пресъздаване на някаква позиция, а всяка група работеше за себе си окопчета и скривалища, които на другия ден ще бъдат отново разрушени до неузнаваемост.

Цялата позиция гореше в огън. Тъмнината над нея се раздираше и гонеше от гъстите червено-жълти пламъци от експлозиите на стотици ядра, които търсеха жертвите си из тази страхотна феерия, обгърнала цялото бойно поле. Тежко се изнизваше нощта; зората бавно я изместваше и откриваше раждането на новия ден – **15 март**, комуто предава кървавото наследство на разрушената позиция. Това бе шестия ден от жестоката борба. И днес противникът продължи барабанныя си огън, а между това, опита щастието си в едно масово настъпление към бдинци, но биде жестоко наказан и отхвърлен. За това пък нищо не остана от огъня му.

Срещу **16-и март** в *1½ часа през нощта* по силното настояване на командира на многопострадалата II дружина, остатъците ѝ бяха сменени с I дружина и отдръпнати назад на мястото на поддръжките за преустройство и почивка. Но това не бе за дълго време: към 4 ч. *след пладне* дружината бе извикана напред за контраатака на французите, които бяха успели

да прекъснат бойната линия на I дружина и да навлязат в окопите ѝ. Дружината, поведена от своя командир, разчленена на групички, се вдигна и бързо премина без загуби пространството, което я делеше от щаба на полка и което бе под страшния огън на французката дългобойна 18 см батарея при с. Бистрица, Битолско. Събрана зад скалите при щаба на полка, тя бе насочена от командира на полка напред, но едва излязла на предния склон на върха "Кероманица", тя бе спряна от барабания огън на противника, стрелян сега от повече от 250 разнокалибрени оръдия. Тя залегна на открито. Времето застудя и снегът почна да вали така гъсто на големи парцали, щото образуваше една плътна завеса, която пречеше на наблюдението. Скоро настъпи и нощта, а барабания огън не престана. Снегът отрупваше войниците и студът почна да се чувствава. Командирът на дружината получава към 11 ч. през нощта по телефона заповед от командира на полка: *"Утре – 17 март с цялата дружина и остатъците от I дружина, които да се намерят (I) и устроят в 3 роты още през нощта или всичко с 7 роты да продължи контраатаката. Начало в 5 часа сутринта, към който час нашата артилерия ще я подпомогне с барабанен огън."*

До определения час, след големи усилия през цялата нощ, всичко бе готово за действие и чакаше само заповед или сигнала за почване. Обаче, артилерията мълчеше. Тя не откри и по-нататък огън, защото нямала снаряди. Контраатаката се поведе от командира на дружината из гъстопадналата мъгла, но щом се стигна дерето, което ни делеше от врага или 200 кр. до него, силен артилерийски, минен, пушечен и картечен огън запали земята и спря ротите, които залегнаха върху снега, който не преставаше да вали. Криза страшна настъпи! Така близко до противника, под силния му и верен огън, без поддръжка и без подкрепа на артилерията... Снегът почервеня от кръв... Щабът на полка с командира слиза долу при ротите, но с нищо не можеше да се помогне. Една дружина от 55-и п. полк бе изпратена в подкрепа, но тя бе насочена вляво, за да заеме празния промеждутък, образувал се между Бдинци и 56-и п. полк. Обаче, за нещастие тази дружина, попаднала под ужасния огън, не издържа и се пръсна, а по-голямата ѝ част бе пленена от французите. Възползвани от останалото незаето празно пространство, французите обхождат левия фланг на бдинци, принудени вече да се отдръпнат назад. Макар с тежки жертви, бдинци пак издържаха силния вражески натиск и спряха пред в. "Керомашница". където се и задържаха. Французите, изморени от упорството на Бдинци, които също им причиниха големи загуби, спряха своето настъпление и к. 1248 остана не в тяхно владение. *Това бе голяма победа*, но струваше на бдинци много скъпо: от цели три дружини (I, II и III) останаха в строя около 386 войници с няколко офицери. Само II дружина загуби 89% от офицерите. Това бяха и най-кръвопролитните боеве на бдинци през цялата война, но резултатът им спечели и най-голямата слава за тях.

На 18 март след пладне те бяха сменени от други части и оттеглени назад за почивка.

3.3. "САРАЙ" – В ОГЪН

2 януарий 1917 година бе студен и снежен ден. Полкът заемаше позицията югоизточно от к. 1248, включена между селата Снегово и Братиндол, като 3-та му дружина бе срещу пътеката, идеща от Битоля по билото от к. 821, а другите две дружини (I и IV) бяха вдясно от нея до с. Братиндол. 2-а дружина бе в полкова поддръжка северозападно от к. 1248.

За укрепяване и засилване на тази толкова неудобна, случайно избрана за позиция местност, денонощно се работеше и то под огъня на противника, който всичко разрушаваше и ни причиняваше тежки загуби.

Заедно с това, противникът бавно пълпеше напред, като усилено се укрепяваше и грижливо ограждаше с гъсти пояси от телена мрежа. Разстоянието до него не бе повече от 300 кр., а пред 3-а дружина бе се примъкнал само на около 120 крачки и там бе издигнал солиден окоп, наречен от нас "Сарай", когото всяка нощ заграждаше от всички страни с телена мрежа. Тук, поради близостта на двете бойни линии, обикновената телена мрежа нямаше приложението си, а денем, зад позицията двете страни се строяха железни рогатки от готов фабричен материал, които нощно време охотници с големи рискове изнасяха напред и ги поставяха на местата им. Най-после, след тежка работа и кървави жертви, нашата телена мрежа допре до французката, но вражеската артилерия с буен и съсредоточен огън винаги я разкъсваше и разхвърляше в пространството. Това измъчваше защитниците, защото възобновяването на разрушената мрежа вземаше нови жертви. Освен това, "Сарай", издаден така близо и над нашите окопи, бе за нас едно демонско око, което скрито и добре маскирано, будно и безопасно бдеше и всяко помръдване или всяка лопата изхвърлена пръст из окопите ни се последваше от масови урагани, които обсипваха посоченото място с много снаряди, мини и бомби. Нощем пък това бе извор, от който бликаха безспирно светещи ракети, които със своите кандила осветяваха цялата наша позиция и местността около нея, а това улесняваше наблюдението на неговите будни наблюдатели. "Сарай" бе зло, което трябваше да се обезвреди или често наказва. И реши се участта му! Командирът на 3-а дружина капитан *Томев* организира нападението му, което трябваше да стане тази нощ. Едно полско оръдие, пренесено на части в предната линия окопи срещу "Сарай", бе добре окопано там, а 12 души охотници бяха готови за смелото предприятие.

Снегът не престана, времето застудя, а земята се покри с дебела снежна покривка. Гъста мъгла още повече сгъсти черния мрак на нощта. В "Сарай" е затишие, но светещите ракети излитаха непрекъснато и осветляваха снежната покривка на земята, която блестеше, като че бе обсипана с диаманти.

Всички роти са на местата си, предчувствайки, че нещо страшно ще стане, а групата охотници, облечени с бели ризи върху горното облекло, с пушки и бомби, с напрегнати нерви очакваше условия знак.

Точно в 1 часа след полунощ адски трясък събуди нощта: оръдието ревна и като стихия почна да залива с куршумите на своите картечи от това близко разстояние "Сарай"! Засвяткаха и други батареи и с бърз огън връхлетяха върху него и го обсипаха със смъртна лава от десетки фугасни гранати и шрапнели от всички страни. Обаждаха се и минохвъргачките из

дълбоките си гнезда и след миг само тежки мини, падащи из висините, се забиваха дълбоко в плътната му снага и със страшни експлозии събаряха стените му. Картечници обсипваха с нервен трясък съседните окопи, за да не може никой глава да повдигне. А не след много време в страшното и безспирно бучение силен взрив около "Сарай" друсна земята, а ехото му се разнесе и изчезна в общия хаос – експлодираха бомбените батареи, поставени преждевременно под телените му мрежи от наши смелчаци и я разхвърлиха на парчета. Пролуката е направена, вратите на "Сарай" се отвориха, а той трепери, трепти и гори в разноцветни огньове, като се откроява в тъмната нощ като плаваща тъмночервена ивица над снега.

Решителният момент настъпва. Огнят се пренася по другите пунктове от позицията на противника; нападателната група изхвърква из окопа си, стремително се спуща към "Сарай", обсипва го с бомбите си, а след избухването им, в един скок през пролуките на телената мрежа, се намира на дъното му. Нов блясък осветлява скритите му и тъмни приюти, а ехото на подземното бомбено бучение, разкъсвано от човешки писъци, се издига и разнася над "Сарай", след което гробно затишие отново се настанява там. Чистенето е свършено...Заграбили разни войнишки предмети и един слабо ранен французин в ръката, героите се върнаха здрави и без загуби в окопите си където радостно и с горещи поздравии бяха посрещнати от всички.

Страшна тревога настъпи у французите, които с безреден огън от много батареи обсипаха позицията ни без да подозират смъртната участ на "Сарай", защото нашите герои бяха прорязали кабела на телефона им и голяма част от него задигнали и свързката им бе унищожена.

Така бляскаво се извърши първото в позиционната борба на този фронт нападение от шепи храбри бдинци, които имаха като най-силно оръжие безстрашието и високия си дух. От разпита на пленения французин, който първоначално се страхуваше от "человекоядците-българи" да не го изядат, се събраха добри сведения.

Героите бяха наградени с кръст за храброст.

3.4. "ФУРАЖИРОВКА" 1916 г.

"Хей дяволи – стягайте се за довечера, че ще трябва да направим една малка "фуражировка" из тръсталаците, покрай Струма, за да се пооблажим утре, па да има и за една седмица запас." "Не чувате ли какво гъмжило е от безстопанствен добитък из тия гъстаци, избягали след стопаните си, а и свини грухтят, та диви ли са или питомни, па подивели, ще видим, когато поприхванем някоя и друга. Па трябва и да се поповетрим малко, защото толкова търкаляне из окопите, гъби поникнаха по гърбовете ни. Но знайте, че отиваме на "кленза" да играем там, защото ония "хайдучи" по един човек с артилерия стрелят, а добитъкът е между нас и тях. Ама тъмни са още нощите, а вие с дявола конкурс държите за такива работи из тъмнината." Така старият над 50 години о.з. поручик *Цоков Младен*, произведен от фелдфебел за бойни отличия при Чаталджа в чин подпоручик, се обръщаше към войниците си, като ги наричаше винаги с това прозвище "дяволи", когато работата е сериозна, а когато

е при весело настроение, което рядко се случваше поради тежестите на войната, "дяволите" ставаха "деца". Но и последните само когато са в строя го титулуваха "Г. поручик", а иначе той бе за тях "дядо Младен". Всеки би помислил, че взаимните отношения между войници и началник в тази рота са противодисциплинарни, вредни, опасни и лишени от всякаква сериозност. А това би било прибързано заключение, защото пор. Ц. бе уважаван и обичан от всички, особено от войниците си – и всички другари, подчинени и н-ци се обръщаха към него с това мило прозвище. Наистина той бе със сравнително по-слаба духовна култура, оперираше с малко думи в своя говор, но за това пък имаше широка душа, любвеобвилно сърце, от което бликаха топли чувства, с които обливаше и завладяваше сърцата на подчинените си. При това, физически здрав, червендалест с набито тяло, закръглено пълно лице, среден ръст, здрави крака, върху които се клатеше и малко шкембенце, той бе издръжлив и служеше за пример на всички; бялата му коса, подстриганата остра брадичка, отпуснатите бели мустаци издаваха неговата опитност и практичност в живота. Фаталист, той вярваше в предопределението на съдбата и за това винаги спокоен изпълняваше безшумно своя дълг, за да не можеше да се познае кога той е бил по-малко безстрашен. Доброто срещаше с радост и спокойствие, лошото – с безразличие и утеха, че така трябвало да бъде. Паднеше ли убит около него, той го прикриваше с платнището и кръстейки се казваше: "Така му било писано – и у дома си да беше, пак щеше да умре." Запищеше ли някой ранен, той го укоряваше и сочеше му убитите, утешаваше го, като му казваше: "Хе, ще ти отмине като на кученце, доскоро виждане" и си отминаваше. Носеше се скромно; облеклото си носеше до разкъсване, за което много пъти са му правени бележки от началството, някой път отговаряше: "Та мигар тия дяволи не са по-окъсани от мене?" А когато в един прекрасен ден бе облякъл новите си сини панталони, докато ротният кърпач му обърне старите такива, една "неверница" (както казваше той) се пуква около него, обръща го няколко пъти във въздуха и го тръшва на земята с широка рана от парче под лявото му седалище – на място деликатно, той с пълен ботуш от кръв, се явява на дружинния си командир и долага, че е ранен с прибавка: "Това нищо не е, а нещастieto е, че новите ми панталони отидоха." Крайно пестелив, той отбягваше да се храни от офицерската кухня, защото там в някои случаи се доплащаше, а се задоволяваше само с дажбата, като икономисваше от хляба си за "гладни" дни, а такива често имаше и тогава той изтърсваше икономията си пред най-гладните. Налагаше ли му се случая да изпълни особена задача, той много не говореше – у него липсваха огнени слова и гръмовити фрази, а почваше, както и днес: "Хей, дяволи", разказваше им накратко задачата и завършваше с думите: "Па бъдете по-дяволи от хайдуците, що са дошли от през морета да ни избиват и плякосват." Така и сега след като им каза за "фуражировката" добави: "А бе, то добитъкът от камъша не ще ни избегне, ние ще си го ловим, когато поискаме, ама друг трън има в очите ни, друг трън, който ни много бодне и ни прави пакост. Тия "хайдуци" онзи ден ни надпревариха с 200-300 кр. и заеха чифлика пред нашия десен фланг, а днес от кулата му се обажда и картечница, която не дава да шавнем при светлина, а и добър наблюдателен пункт е, от който свободно гледат към "Тахино", по течението на Струма към Серес и към

Нигрита, откъдето ги поддържат, па съобщават за всякакво движение по низината на Струма. Тоя трън трябва да отсечем по-напред, а знаете ли що срам изтеглих снощи, когато началството бе тук и ми каза: "Твоите дяволи излязоха глупави, та "хайдучите" ги изпревариха и заеха чифлика; сега вие ще гледате, а те ще ви чукат отгоре, та дим ще се вдига, а освен това вътре било пълно с фураж и добитък. Там довечера ще трябва да се настаним, като прогоним тия плячкаджии с някаква изненада" и замълча.

А-а-ах! Отпусчица, отпусчица! Изстена някъде в края на окопа *Теню* – завсека на ротата, когато наричаха "тенекето" заради бърливостта му. Знаете ли вие – дядо Младенови деца, какво струва десетина дни отпусчица за мене... зер венчах се и другия ден тръгнах, а сега... сънища та сънища – мира ми не дават... оттатък чифлика отивам, ама... при булката да отида. Това разсмя всички, а и д. Мл. не закъсня да се обади: "А бе то за отпуска лесна работа, та има и кръст за храброст, ама утре там трябва да бъдем, сочейки чифлика. За това I и II взводове да бъдат готови и когато им дам сигнала, ще тръгнат с мен, но много лудории да няма – всичко трябва да се извърши тихо и безшумно, III и IV взводове и една картечница ще ни дойде; под командата на фелдфебела ще тръгнат зад нас на около 50-100 крачки, но с патрули вдясно за охрана. До чифлика има-няма 200-300 крачки. Хайде почивайте сега, па довечера – Бог е добър и ще ни помогне!" – с това се свърши предаването на задачата.

* * *

Все така тиха и красива бе и тази септемврийска нощ, както отлетелите до сега. Потайна доба отдавна бе минала. В окопите на 7-а рота става раздвижване, а не след много време тъмни сенки изпълзват из тях и се насочват на юг из тревата на равнината, върху която недалече стърчеше и се открояваше в небосклона като от мукава изрязана черната постройка на чифлика "Али бей". Гробно мълчание е. Прегърбените силуети на единични хора с безшумни скокове излитаха все в тая посока и бързо се топяха в чернилото на нощта. Това бяха "дяволите" на дядо Младен, които бързо се носеха след него, ориентирайки се по валчестия му силует, а за свързка, издаваха условни звукове – "питъ-пидък", "пит-пидикъ", имитирайки песента на пъдпъдъка. Английският часовой пред вратата на чифлика е вече близо. Той е в смъртна уплаха, защото чувствуваше все по-близо тия невидими "пъдпъдъци" и нададе отчаян вик, по който се вдигна в тревога заставата им, но внезапно бърз и силен огън открит от "дяволите" по прозореца на кулата, където слаба светлина издаваше присъствието на хора, забърка още повече противника и той заедно с картечницата си, се спуща стремително към изхода, излиза в безредие и се хвърля в паническо бягство на юг, където потъва в камънаците. Време за губене няма. Два взвода излизат на позиция пред чифлика, първия взвод в охрана пред чифлика, а останалия взвод го прегърбва и събира плячката за лесно изнасяне. Победеният ракетен сигнал е подаден и от този момент чифлика е в ръцете на храбрата 7-а рота. Изнасянето на ечемик и сено почва веднага, защото по подадения ракет, всички обозни коне на цялата дружина, пригответни и приближили се по-рано до позицията, навлизат в чифлика и почват товаренето. Няколко нощи тази работа се повтаряше редовно. Намереният добитък и свине, събрани тук от бившите му стопани, дядо Младен изпрати по равно на всички роти, макар, че подвигът бе извършен само от неговата рота.

Благодарение бързото действие, внезапността, която страшно изплаши противника и голямата тишина до стрелбата, осигуриха пълния успех на това нощно предприятие, което прогони англичаните далече назад. Подвигът бе оценен добре и на представените отличили се от рогата бяха раздадени награди и отлуск. В отличилите се на първо място бе и "тенекето".

3.5. "БРИЯН" – НАПАДНАТ 1917 г.

Така бе наречен фрунцузкия окоп, построен на една никому ненужна тук издутина, изпъкнала като гноен цирей върху източния склон на укрепления "Средорог", южно от Перистер. Това бе злодейско око, което, скрито в черните пукнатини на скалите, не изпущаше нищо от това, що ставаше на "Средорога". Добре свързан технически с главната си позиция, отстояща на 400-500 кр. назад, а само на около 300 кр. пред "Средорога" (к. 2127) "Бриян" вечно тънеше в безмълвие, но мръднеше ли нещо в нашата позиция, той пищеше по телефона и вражеската артилерия от к. 2090 обсипваше щедро с буйния си огън посочения обект. Наистина и от наша страна не му прощаваха – урагани страшни го обсипваха с фугасите си, обвиваха го в облаци от дим, пясък и камъни, но неуязвими оставаха защитниците му, защото бяха добре скрити в черните приюти на голите скали.

Непригоден и опасен за нападение с открита сила, защото добре бе легнал в удобните скали, в този окоп се бе настанило едно зло, което дебнеше и никому спокойствие не даваше. То бе станало нетърпимо вече и трябваше да се обезвреди, но рискът е голям, защото непристъпна е скалистата местност, а будната му и мощна артилерия го добре пазеше. При все това, всички желаеха да се отпуснат долу и унищожат нахалния гост на "Средорога" и участта му бе решена...

Но и "Бриян" е неспокоен – от два дни той бе огнище, което бълваше огнена лава срещу "Средорога", признак, че там става нещо... Това ускори изпълнението на плана за унищожението му.

Красива и тиха юнска нощ бе, а там, долу около "Бриян" тъмнината е черна, като в рог. Милиарди звездички – тия вечни свидетели на човешката неволя, покриваха небесния свод, трептяха и като светли очички надникваха в дълбочината на злокобието й...

Мъртвило тежко легна върху позицията. Всички нареждания се даваха полугласно и шелнешком. Ротите останаха в скривалищата си в бойна готовност, вместо да излязат на работа из окопите. Дежурните части са засилени, наблюдателите и секретите пред телените мрежи са увеличени. Всички чувстваха, че нещо страшно ще стане и неизвестността ги измъчваше. Тежко изживяваха страшните минути на царящото безмълвие..."Бриян" също е в затишие. Случайно ли бе това мълчание, съвпаднало с това оттук или бе предвестник на страшна буря, предугадана там?

Бавно се движи и часовниковата стрелка, но когато тя кацна върху един часа в нощта, силен трясък раздруса земята, разби безмълвието, а ехото му изпълнило пространството, заскача от скала на скала, от дере

в дъре и рева планината с едно адско бучение. Тъмнината на нощта се разкъса от светкавиците на 16 наши оръдия, които бясно и с неукротима ярост връхлетяха със съсредоточения си и разрушителен огън върху "Бриян". Други наши оръдия засвяткаха заедно с тях и изпращаха ураганите си по други пунктове на позицията, за заблуда.

В същия момент, от "Средорога" се спускат бързо и тихо, като черни кълба три групи от по 50 човека, с облекчено снаряжение и в шаячни обувки, от които едната се насочва южно от "Бриян" и застава на определено място, за дясно охранение срещу вражеската позиция; лявата – вляво странично прикритие, а средната се смъква в каменистото дъре, наречено "Сува река". Последната под прикритието на артилерийския огън, водена от смелия си началник поручик *Юрданов*, отива на изток и спира зад "Бриян" срещу хода на съобщение, където заляга и се прикрива в камъниците, за да се предпази от пораженията на нашата артилерия. Две бомбови батареи, донесени от групата предпазливо, са готови за залагане под неприятелската телена мрежа. В това време "Бриян" се друсаше и трепереше под мощния удар на нашите оръдия; телената му мрежа се разкъсваше и отнасяше в пространството, а от непрекъснатите експлозии нагъсто падащите фугаси, мястото му приличаше на горещо гнездо в черната непрозрачност на нощта. Не след много време, артилерията пренася огъня си, по други точки на позицията и тъкмо когато защитниците на "Бриян" се почувствуваха свободни, адският трясък на бомбовите наши батареи, заложили под остатъците на телената му мрежа, внася нов смут в редовете му, а когато нападателната група се изправя, хвърля бомбите си в окопа, а след тях налита и се разлива като вълна над защитниците му, смъртна паника ги овладява и почва безредното им бягане из тъмнината, за да търсят убежище в нейната непрогледност. Но "чистенето" е в разгара си – "Бриян" е в светлина от бомбените експлозии, стените му се събарят, а от дъното му се долавят само писъци, охкания, пъшкания и тъпи удари. "Бриян" гори, "Бриян" безпомощно агонизира. Гарнизона му е избит и пръснат, а никой още участта му не знае, защото телефонния му кабел е отрязан и свързката с артилерията му унищожена.

Отново гробно мъртвило падна около кървавия окоп, а специфичната миризма на бойното поле изпълва пространството, разнася се по нанагорнището и пропълзва до "Средорога". Мъртвило е и тук, където стотици хора с тежка мъка изживяват часовете и минутите на очакването края на кървавата драма. Отникъде никакъв шум... всички чуват дишането си... никой не смее да проговори – ни за добро, ни за лошо. Така е на война.

Но ето, че към 3 часа след полунощ, из дълбочините някъде на "Сува река" се донася най-напред смътно, а после по-ясно като из под земята ехото от песента "Съюзници-разбойници" и всички с облекчение отдъхват, защото това е предвестник на доброто. Най-после, към призори, групите пристигат всички весели и бодри, без загуби, а храбреците от нападателната група донасят и следните трофеи: *7 руски магазини, три линейни пушки, 1 лека картотечница, 1 нивелир, 3 руски шинели, 1 фуражка, 1 раница и много части от телената мрежа на противника*, донесени от тях, които не са могли в тъмнината да вземат друго нещо, което би послужило като доказателство за участието им в нападението.

Този подвиг, така бляскаво извършен, застави врага да бъде много предпазлив и да не смее вече и патрули да изграща напред. Сведенията, събрани по тоя начин бяха ценни и доказаха, че там от 2-3 дни бяха сменени французите с руси от I специална Руска бригада, пристигнала от Солун.

Всички участници бяха наградени, при тържествена обстановка, с кръста за храброст и с по 30 дневен домашен отпуск за "бойни отличия".

3.6. ПРИ ЕЗЕРОТО ТАХИНО (Подвиг)

Красива бе зората на **25 септември 1916 г.** Слънцето, като грамаден кървавочервен диск се измъкваше бавно зад хоризонта и когато се издигна над него, сноп от лъчи позлатиха гладката повърхност на ленива и мътна тук Струма, а други – заиграха из китните и росни върхове и гъстия камъш и ги посребриха. Адски трясък раздруса земята и поздрави раждането на новия ден. Много противникови оръдия от разни калибри обсипаха мястото на заставите на II дружина от Бдинци, със стотици смъртоносни ядра. Огнят бе ураганен, а от време навреме се обръщаше на барабанен, с прекъсване. Ниско хвърчащ аероплан управляваше стрелбата им. Не бе по-слаба канонадата и вдясно по разположението на полка. Гъстият и висок камъш пречеше на непосредственото наблюдение, а връзката в тази бластиста и опасна местност бе слаба и ненадеждна, поради липсата на технически средства и силно разтегнатото разположение на частите в дадения не по силите им участък.

Към **6 часа сутринта** срещу село Кара-Орман (Серско), разположено на северозападния бряг на езерото, след артилерийска подготовка, вражески пехотни части преминаха реката и прикрити от огнения ваяк на своята артилерия, бързо настъпиха в тая посока, но изненадани от буйния огън на храбрата 5 рота на поручик *Милчев Г.*, окопана и добре маскирана в крайнината на селото, бързо отстъпиха под закрилата на преградния си артилерийски огън и се скриха в окопите си. Обаче, по-на запад, по брода "Фитоки" незабелязано из гъстия камъш преминават други части и скрито се насочват и примъкват към заставата от I взвод на 6 рота, която бе добре окопана южно от с. Ени-Махле. Скрита в блиндирания си окоп, тази застава мъчително изживяваше, в момента тежките и дълги минути на вражеския артилерийски огън, който бе запалил земята около нея и тя не виждаше приближаващата я смъртна опасност.

Когато към **12 часа на пладне** артилерийският огън се пренесе оттук, то на около 150-200 крачки пред окопа и фланговете му неочаквано изпъкват, като изпод земята, две роти шотландци, с шарените пред тях бомбиери, подържани от огъня на осем картечница, разположени вдясно и почти в тила ни взвода.

И почва се борба страшна и неравна, борба на 1 срещу 8. Първата линия от бомбиерите на противника със силен бяг се пръска пред окопа, обхваща фланговете му и хвърля бомбите си от три страни срещу него. Зад тия други вълни ги застигат, хвърлял бомбите си и лягат на земята. Така безспирно се гонят вълните, настигат се, хвърлят бомбите си и пак лягат на земята, докато дохождат близо до окопа, огнената линия на когото е още мъртва, защото силен пушечен, картечен и бомбен огън

обсила защитниците – никой глава не може да повдигне. Това окуражава противника, но той е смъртно изненадан, защото когато се вдига и полита със зверски рев напред, защитниците го посрещат с бомбите си, които експлодират със страшен пукот, а пламъците им се увиват между редовете му и ги разредяват още по-силно.

Отново вълна след вълна се настигат и с адски трясък се изсипват бомбите върху оределите вече защитници. Картечници нервно квачат почти зад гърба им, но духът им не отпада и когато ехото на страшното българско "ура" се размесва с адския шум на горещия неравен бой, пробивайки си път с ножа, храбреците заемат втория си окоп на 50-60 крачки назад и оттам почват пак борбата.

Смутени и разсърдени от това спокойно измъкване, англичаните с още по-голяма ярост се нахвърлят от всички страни върху тях, но също тъй по-яростно бидоха отхвърлени с нож от малко останалите здрави герои, подпомагани с огън от тежко ранените си другари. Противникът е бесен и отново налита, сключва обръча в кръг и запалва с огъня си окопа, но нови бомби, излитащи от там го спират и държат на място. Огнена лава от олово и желязо безспирно пълзи по окопа, но корав е бдинецът, той зле отмъщава. Нови дивашки викове: *"Предайте се диваци! Защо още се биете? Ще ви унищожим!"* – на вълни се носеха на развален български език и достигаха до ушите на защитниците. И ето, развързката настъпва! Слабите вече остатъци от взвода, поведени от смелия си началник офиц. кандидат *Коста Николов* (архитект от Видин) се вдигат и на нож с победния вик "ура" се понасят назад, разкъсват обръча и пак спокойно отстъпват и заемат синура на селското гробище, на около 200 крачки от кървавия окоп. Оттук непрекъснати огън спира англичаните и те уморени от този 8 часов жесток бой, бързо отстъпват зад река Струма, а Бдинци, получили вече подкрепление, се окопават бързо и преустройват за нова борба.

Гробно затишие, нарушавано слабо от стенанията на последните въздишки на умиращите, почна да се настанява върху бойното поле, а вечерният здрач прогони страшния ден. Нощта бавно простря черния си мрак и обви в него, като в голямо траурно знаме, кървавата картина, оставена ѝ на попечение от огнената буря... там лежаха между многото убити врагове и петдесет потънали в кръвта си трупове на героичния взвод, останал само с 14 души живи.

Подвигът бе добре оценен. Всички бяха наградени с кръст за храброст, а офиц. кандидат К. Николов с кръста за храброст I степен и повишен в чин подпоручик за бойни отличия.

3.7. В ПАЗВИТЕ НА МЪГЛАТА

В красиво, ясно и слънчево утро се роди денят **19-и юлий 1918 г.** Но при все това пустинна глухота и гробно мъртвило царяха върху позицията, под земята на която се чуваха тъпо само ударите на стоманените длета, които дълбаеха скалите и разтваряха каменистите ѝ недра.

Къпейки се в топлика на изгриващото слънце, дремливо стърчеха изправени като два исполина един срещу други само на 150 крачки една от друга двете скали: *"Французката"* – висока и плътна, непреодолима преграда, препречена върху седловината предовенчаната с много окопи

и гъста телена мрежа "Калугерица" (к. 2320) и "Нашата скала" – малка, но силна твърдина пред в. "Буджойт" – върху същата седловина, която бе като съединителен мост между двете неприятелски позиции. Обливани щедро от блясъка на слънчевите лъчи, чулещи се в утринната роса, която се бистреше по студения още тел на гъстите телени мрежи, последните приличаха на сребърна паяжина, обтегната между двете скали, а издълбаните им бойници светеха като прозорчета на някакви старинни бойни кули. Слънцето бавно и лениво се издигаше над хоризонта и обилно ръсеше земята с летния си топлик, а когато се издигна до най-високата си точка, почна силно да припича. Тежка мараня постепенно се разливаше по позицията, а сгорещеният въздух трептеше и се увиваше около голите скали, плътните и студени тела на които обвиваше с огъня си. Гората спря своя шепот и спотаи дишането си, а листата и се помрачиха, свиха и увиснаха от страшния пек. Злокобното затишие легна още по-тежко върху горящата земя, а цялата природа, подтисната от него, като че заспа. Само изостанали някъде птичета уплашено прехвъркваха, лепяха се по скалите и бързо потъваха в черните им дупки и пукнатини.

Пладне прехвърляше и когато слънцето се наведе на запад, внезапно задуха тънък планински вятър, а тихата огледална повърхност на Преспанското езеро се набръчка и раздвижи. Високо в синьото небе черно облаче заплува над езерото, а сянката му като грамадно мъртно петно падаше и се размазваше върху сиво-зеленикавите му водни браздички. Далече някъде се чуваше глухото буботене на гръмотевици, а ехото му се сливаше тук с шума на гората.

Небето почна да затъмнява и малкото облаче, обърнало се вече в гъста черна маса, застрашително надвисна ниско над "Баба" планина и скалистите ѝ и непристъпни разклонения – смрачи се, като че черната нощ нагази върху позицията на полка. Вятърът се засили, а писъкът му разби тежкото мъртвило. Тъжната песен на бухала, разнесена нейде из скалите, се размеси с вятъра, разля се из долините и замря далече в дълбочините им.

Внезапно страшна светкавица проряза черното небе, оглушително процепи въздуха, спусна се в ослепителен зиг-заг, с адски трясък се плъзна по високото чело на "Перистер" (к. 2610) и се загуби. Земята се друсна, вятърът за миг спря своята песен и се ослуша, а заедно с това още по-страшен подземен гръм избухна – разтвори земята, разцепи скалите и изхвърли из недрата им черен облак от дим, из който се гонеха и преплитаха високи тъмночервени пламъци. Това бе един от складовете с бойни припаси, изровен тук с кървави усилия и скрит дълбоко в основите на скалите, а така лесно намерен от разрушителната светкавица...

Сигналът е даден: бясна планинска буря се разрази върху позицията. Вятърът завилня лудо и с бесен рев се вмъкваше в гората, извиваше вековни явори и елхи, биеше клоните им от земята, чупеше и кършеше ги из корен и лудо катурваше из нанадолнищата. С писък и вой излизаше оттам, нападаше с ярост скалите, увиваше се с рев около тях, провираше се из пролуки и пещери, заливаше каменните масиви и ги прескачаше; повличаше се из поляните, ровеше там и раздухваше високи стълбове от пясък и прах, издигаше се високо и най-после тежко се тръскаше върху гърба на планината и къртеше блокове от скалите...

Едри капки дъжд, размесени с големи зърна градушка закапаха и заплюяха като куршуми по каменистата снага на планината. Подгониха се светкавици чести и с трясък заскачаха от скала на скала, разтягаха ослепително огнените си стрели, късаха черния мрак и се забиваха в скалите и земята. Проливен дъжд почна, а гъстите му струи, разлюлявани от свирепия вятър, размесваха водите си и като из ведро ги изливаха, къпеха скалите, миеха шумата на гората. Пороища мътни се спуснаха към планинските дерета и влачейки с гръм и трясък камъни, дървета, пясък и чакъл, прегазваха окопи, пълнеха скривалища, отвлечаха телени мрежи, отнасяха и живи хора.

Беснееше стихията, ревяха долини и пещери, пищяха гори и храсталаци, трещяха светкавици и режеха тъмнината, небето гореше, хоризонтът трептеше в синьо-червени огньове. Адът се настани върху земята.

* * *

Върху позицията на двете страни нищо живо, всичко бе се скрило от страшния ураган; но от време на време откъслечно се носеха из вятъра остри човешки викове – белег, че и там борбата със стихията е в разгара си. Само от в. "Буджоит", тласкани от вятъра, гонени от светкавиците, обливани безмилостно от дъжда, малки групички от хора се смъкват надолу по посока на французкия пост, който пазеше "тяхната" скала. Това бяха храбреците от нападателната група на доблестния и смел подпоручик *Матеев*, които в страхотията на бясната буря отиваха със себеотрицание да изпълнят дълга си. Опасната вражеска "скала" естествено силна, добре укрепена и затворена в гъсти телени мрежи, будно пазена от силно укрепени постове и огъня на артилерията ѝ, бе непристъпна и неуязвима в друго време.

Малко на брой – само 11 човека, но силни по дух и воля, те влязоха в борба непосилна и опасна със стихията. Това бяха свръхчовеци, прилични сега на сенки, които стихията ту блъскаше и събаряше, ту дигаше и понасяше напред, ту залепваше в скалите и прехвърляше пред тях, ту пръсваше и пак събираше и най-после хвърляше в бездните между скали и блокове, където яростни пороища с бесен рев се смъкваха и обливаха с вода, пясък и камъни морните им тела. Светкавици чести, с ослепителен блясък и остър трясък кръстосваха огнените си стрели над тях, лъкатушеха и раздираха черния мрак на нощта. Осветявани мигновено в тази страшна феерия, ту приличаха на призраци, тласкани от някаква неземна сила все напред и напред.

Близко е вече французкия пост, но бурята е прогонила защитниците му, а блясъкът на светкавиците откриваше самотността и пустотата му. Смелата група бързо преминава през него и се спуща в дълбокото дере на р. Перистер, южно от скалата и далече от телените ѝ мрежи, за да намери там – във вражеското разположение убежище от вилнеещата буря и скривалище сигурно от силния противник. Тук, треперещи от студ и мокрота, свити зад камъните, храбреците почиват и събират сили за тежката си задача. Нощта напредва – близо сред нощ е; бурята е утихнала и само далечното буботене на гръмотевиците и клокоченето на буйните планински потоци държат буден спомена за нея.

Вятърът престана; затишието отново се въдворява върху позицията, а гъста и непрогледна мъгла се повлича, пропълзява из низините и

сгъстява още повече черния мрак на нощта. След малка почивка групата напуска дерето на р. Перистер запълнюва из стръмнината на север, за да излезе близо до седловината, пътека, която водеше от "Калугерица" за "французката" скала. Само по тази пътека бе възможно движението и ежедневно на здрач тук слизаха отгоре вражески войници, носещи храна, топла борба и др. материали на защитниците там; а след това по същия път се връщаха назад. Към тази пътека отиваха нападателите, за да застанат в засада и причакат вражеските войници, които с внезапен удар да заловят в плен. Предприятието бе колкото съблазнително, толкова и опасно, защото там ще бъдат в средата между неприятелските "Калугерица" и "Скалата", а при това ще трябва да престоят тук цяло денонощие. Всяка непредпазливост би била жестоко наказан от цялото унищожение на групата – било от огъня на противника, било от нападението му от две страни. Най-после след тежки усилия цялата група пристига до желаното място, посрещната от зората на новия ден (20-и юний), която разрежда мъглата и се прикрива из камънаците.

Кризисът настъпва: смелчаците са тук, на около 200 крачки зад скалата, а около 300 крачки пред главната вражеска позиция. Явно е, че всяко неразумно действие, всяко лишно движение, всеки шум би ги изправил пред опасна изненада. Скрити в мокрите пазви на мъглата, гладни и мокри до кости, те мъчително изживяват тежките часове на суровия ден, в очакване решителната минута, в която съдбата ще ги изправи срещу врага. Макар и бавно, тази минута се приближава, и към 8 часа вечерта слухът им долавя шум на човешки стъпки, идещи от "Калугерица", а не след много време и светлината на цигари пробива тъмнината. Това бяха французки войници, които все така безпечно, защото са в бойното си разположение, весели и с високи разговори, слизаха от "Калугерица" и отнасяха разни материали и в няколко баки топла чорба за защитниците на скалата. Нападателите пропълзват тихо по-близо до пътеката, проверяват ножовете, приготвят бомбите, за всеки случай, прорязват кабела, който съединява скалата с главната позиция и скрити в тъмнината на нощта, приклякват до самата пътека. Готови за борба, със затаен дъх и силно вълнение те изживяват последната минута, която ги дели от богатия лов. Още миг и французите се подравняват в тях - време за губене няма вече... знакът е подаден от началника, чиито силует се откроява в тъмнината. Всички скокват и без шум се нахвърлят върху противника, който смъртно уплашен надава страшен вик и почва с ярост да се защитава с баки, кирки, лопати и пр. Борбата се разгорещява и тогава ножа влиза в ролята си. Но когато французите забелязват блясъка му и изпитват неговото острие, пръскат се със зверски писък към дерето на р. Червена.

Нападателите грабват двама ранени французи и се спускат по обратен път за позицията на полка, където пристигат след тежка умора, заедно с пленниците си, от които единият е смъртно ранен в главата и носен на ръце, в агония, а другият бе с тежка рана в едната ръка. Всички герои са здрави и бодри, а ранените се превързаха и изпратиха в болниците назад.

Страшна тревога се вдигна в неприятелското разположение, а защитниците на "французката скала" в паническо бягство я напуснаха,

като оставиха там всичкото си имущество, което бе прибрано на следната вечер от нашата 4 рота, която настъпи под командата на ротния си командир капитан *Пантеев* и прибра от там много одеала, сламеници, кабел за телефони, няколко комплекта ски и други материали.

Така бляскаво и с безподобно себеотрицание бе извършен този подвиг от шепа герои и то всред неприятелското разположение.

Резултатът бе ценен: събраха се положителни сведения от пленниците, а "французката скала" бе напусната завинаги. Още по-ценен бе подвигът, защото се извърши без жертви от групата.

Всички герои бяха наградени със съответните награди.

3.8. МЕЧКАТА В КАПАНА

Студен и мразовит бе 4 януарий 1918 г. Термометърът показваше 24 градуса под нулата. Дебел сняг покриваше земята, а повърхността му, със замръзналата си ледена покривка, блещеше като огледало под ясното небе. Денят мина "спокойно" под редкия артилерийски огън на противника. Много студено време, дебелия сняг, който достигаше на много места до 3-4 метра и пълното спокойствие, което владееше върху позицията на противника, изключваха вероятността за по-сериозни действия през деня. Наблюдението бе непрекъснато, а часовите, наблюдателите и дежурните части се сменяваха по-често за огрев в жилищните подземия. Но в планините времето е непостоянно. С настъпването на вечерния здрач, внезапно силен снежен ураган се разрази и връхлетя върху "Баба планина", Перистерата и другите ѝ разклонения, нагази из позицията и със страшен рев и писък почна да мете окопите и да ги отрупва със сняг и блокове от лед, откъртени от скалите и носени като перушина из въздуха. Зарева планината, запищяха скали и дрипави зъбери, загърмяха дълбоките ѝ черни усой, а от дълбочините им някъде, се носеше и размесваше с адския трясък ехото от отчаяния рев на гладни глутници от изплашени диви зверове – мечки и вълци. Като че някакви потайни сили, откачили се от ада, излизаха над земята и гръмовно вливаха своята мощ в силата на стихията, която с ярост беснееше, раздрусваше земята, цепеше скалите и всичко срещнато ядовито хвърляше в дълбоките дерета и затрупваше с дебел сняг. Окопи, скривалища, телени мрежи - всичко бе обезличено, а от "Средорога" (к. 2127) отнесе живи четирима часови, останките на които се намериха едва през пролетта, когато снеговете се стопиха... Тук бе 3 рота от полка, на която един от наблюдателите не успял да избяга от бурята, остава в наблюдателницата си, построена близо до телената мрежа и се скрива в скривалището ѝ, от където, макар и близко могъл да наблюдава през незасипания още отвор. Телефонът е запазен и той се обажда в ротата си. Облечен добре – в дълъг кожух, обут в топли обувки, студът не го плаши, но страшната самотност в тази бурна нощ е вледенила сърцето му. С тежка мъка изживява часовете на нощта, а последната е вечност. Скривалището е затрупано, отворът за наблюдение запушен, черния мрак се съгъстява около него и умората му надвива. Главата му натегва, клепачите отслабват и се затварят, съзнанието му се замъглява, сладка и опасна дрямка го мами. Леко е на душата му... радостно той се носи из родни полета, обиколен от скъпи образи на мили свои. Студена

струя, бясно втурнала се през окопа на скривалището, връхлетява върху него, раздруска отпуснатата на гърдите му глава и обсипва челото му със снежния си пращец... Ураганът е на затихване, но ревят на дивите зверове пробужда нощта... Наблюдателят се размърдва и в полусънно състояние прави усилие с лопатката си да пробие снега в отвора на наблюдателницата. Смутен от неуспеха си, той се хвърля върху снега, натрупан пред входа в самия окоп. След голяма мъка пробива дебелината му и излиза на повърхността, ляга на корема си и почва наблюдението.

Телената мрежа, която е на около 50 крачки пред него, е затрупана и почти заравнена от снега, а право пред него, върху нея се откроявали в нощната здрачина две тъмносиви кълба, прилични на два валяка търкалящи се из снега, в самата мрежа. Но снегът е още мек и валяците ту затъвали и се губели, ти излизали отгоре и се дърпали напред, но все там... Силен рев се разнася из затишието, настъпило след бурята, а облак от снежен прах обвиват валяците... Ясно става вече за самотния наблюдател, че това са две големи мечки, гонени и докарани тук от стихията и попаднали в телената мрежа, като в капан. Смъртен страх пробива, като мълния сърцето му при тази явна опасност. Призракът на смъртта заиграва пред него... Той трепва, но скоро се опомня. Миг още и отекват над снежната земя няколко отмерени гърмежи. Наблюдателят, готов за нова стрелба, търси резултата от тях.

Утринната зора на новия ден едва разрежда непрозрачността на тази тежка тъмносива нощ и отзад из хода за съобщения, водещ към наблюдателя, борещи се с дебелия сняг, няколко войници от ротата успяват да достигнат до него. А напред, в телената мрежа единия от опасните зверове се търкаля и разхвърля снега, като с лопата, а другия - откъснал се от телената мрежа, с отчаян рев, по обратен път се спуска в близкото дере, где то се загубва.

Бързо, на предпазливо, войниците се спускат към телената мрежа и в голям кървав кръг намират мечката мъртва. С голям труд и бавно последната, влачена из снега, бива отнесена в ротата, където кожата ѝ бива одрана, а месото очистено. На тежест около 80 кг и с подкожна спанина около 10 см, дивият звяр бе предаден на ротните готвачи, които за пръв път в живота си трябваше да приготвят храната за другия ден от него. Добре изкиснато, отлично сготвено, месото се изяжда с голямо задоволство от войниците.

Наблюдателят от 3-а рота *Д. Якимов*, за неговата издръжливост, твърдост и безстрашие в тази страшна нощ и за смелостта му да влезе сам в борба с опасните зверове, бе съответно награден.

3.9. ЛОВ НА МЕЧКИ

Голяма мечка стръвница вилнееше по шосето Битоля – Охрид, зад полка, който бе на позицията си на "Перистер". Див звяр, който бе задал страх на населението, а нам правеше големи пакости, като умъртвяваше добитъка ни и лишаваше частите от това слабо, но единствено подвозно средство, па даже нападаше и живи хора. Ежедневно мълвата носеше все по-тревожни новини за нея, особено от като се намериха останките на непознат германски войник, пътувал по това шосе. Необходимост

неотложна стана убиването на кръвожадната пакостница. Но за това трябваше да се организира една група от смели борци - охотници, защото борбата с опасния звяр не бе лесна. Охотници имаше много, а войниците от 3-а рота, които бяха вкусили вече от мечешкото месо по-рано, желаеха всички да отидат. Работа за всички нямаше и за това избраха от тая рота само 6 души смелчаци, които набързо се снабдиха с всичко необходимо за 7 дни.

Третият ден е от тръгването на смелата група в тази тежка експедиция. Стихийната снежна виелица, завилняла още от първия ден на излизането ѝ от полка, не бе престанала и с ярост постилаше земята с дебел сняг, под който всички пътища и пътеки се скриваха безследно. Разстоянието, което бе изминала групата в тия два дни едва бе около 9 км, но тя не спира, а продължава борбата със стихията и напредва още около 3 км в западна посока. Пресекла вече шосето в Битоля – Ресен тя навлиза в опасната зона и с големи предпазвания на здрач спира се и се устройва на една обширна поляна всред голяма девствена гора, където човешки крак не е стъпвал; тук ще бъде нейния стан. Част от групата построява набързо една колиба, а другата – донася големи купища дърва, образува клада и я подпалва, след което всички обграждат със снежен насип мястото си и построяват една висока наблюдателница до колибата. В скоро време огънят се разгорява и изхвърля високи червено жълти големи пламъци, които осветляват добре близката околност; смелчаците сядат близо до огъня на сладка вечеря. Наблюдателят е на поста си, а останалите в приятни разговори и с димящи лулички се препичат около огъня и поддържат големи пламъци; те не се боят от изненада, защото и мечката се плаши от огъня. Бурята отдавна е затихнала и те се отдават по смени на почивка.

Цели три денонощия тук те изживяват тежкото време на едно мъчително и празно очакване и най-после на четвъртия ден, последен от дадения им срок, наблюдателят забелязва някакво движение из гъстата гора, а шумът и трясъкът от чупене сухи дърва достига до слуха на всички. Нямало е вече съмнение, че това е звярът, който случайно или по миризмата на човека се е насочил право на група. Със силно вълнение, че най-после ще изпълнят задачата си, а от друга страна – от безпокойствието от близката опасност и неизвестността за изхода на борбата, групата заема позиция и зачаква още по-мъчително. Не след много време страшния рев на дивия звяр, който издава присъствието му само около 100 кр. вътре в гората, се размесва с трясъка на чупените дървета, изпълва гората с едно гръмовно бучение, разнася се далече и губи над нея. Затреперват по-слабо нервните и почват безредна и ранна стрелба. Сигналът вече е подаден, борбата почва и може да вземе трагичен край, ако всички бъдат овладени от безпокойствието на избързалите вече стрелци. Звярът е вече пред гората и кръвта, която тече върху снега, ясно се вижда. Ожесточен и разярен от раняването му, той се изправя на задните си крака и бясно се хвърля върху мястото на стрелбата, с отворена паст, в която се белеят здравите му зъби. Стрелбата не стихва, но той напредва. Страшният момент настъпва. Стрелбата е вече на упор, а мечката с кървава пяна в уста и с безспирен рев се хвърля върху снежния насип, към стрелците. Отровният ѝ дъх залива лицата им, но никой не мърда от мястото си, а

когато смъртта с радост замахва черното си крило над тях, ред. *Иван Стойков* изпраща спокойно първия си куршум право в сърцето на звяра и той се катурва под насипа, където в ужасна борба със смъртта най-последно издъхва.

Върху скърпената набързо примитивно шейна звярът е натоварен и довлечен в полка от групата мечкоборци, където бяха посрещнати с музика и голямо веселие от полковите поддръжки.

Одрана, тази мечка даде чисто тегло над 150 кг с подкожна сланина над 12 см.

Месото ѝ се раздаде на желаещите роти за вкусна храна.

Смелчаците бяха съответно наградени, а опасността в тила напълно премахната.

3.10. БЕЗСТРАШНИЯТ ПОДОФИЦЕР [ФЛОРО ГУГОЛОВ] 16.III.1917 г.

Вече шест денонощия откак вилнееше огнената стихия на барабания огън на повече от 150 французки от разни калибри оръдия; шест денонощия безспир те обливаха със смъртна лава позицията на II дружина от Бдинци, югоизточно от к. 1248. Всички окопи са заринати, галериите-скривалища разрушени, телената мрежа разкъсана и разхвърляна безследно, картечните на цели роти дълбоко затрупани в земята, всички пътеки и подстъпи към позицията – прекъснати. Дружината е загубила вече 50% от състава на бойците си и 89% офицери. Духът не отпадаше и всеки опит на противника за атака биваше кърваво отбиван. При все това, на 15-и през нощта срещу 16-и март дружината бе сменена с I дружина, която бе до този момент в полкова поддръжка и изтеглена северозападно от котата, за да се преустрои, снабди с необходимото снаряжение, оръжие и бойни припаси, да си отпочине и пригответи за нова активна дейност.

Но едва преустроена и снабдена, а още неотпочинала, дружината получи в 1 часа след полунощ на 16-и заповед да излезе напред и контраатакува вмъкналия се противник в позицията на I дружина. Поведена от дружинния си командир, разчленена на малки групички, II дружина със силен бяг премина пространството, обстрелвано непрекъснато от една 18 см вражеска батарея и без загуби се съсредоточи напред около щаба на полка, скрита от погледа на противника. Времето застудя, сняг почна да вали на гъсти и едри парцали, които образуваха непроницаема снежна завеса и наблюдението напред стана абсолютно невъзможно. Сведения от I дружина липсваха в щаба на полка, от наблюдателния пункт на когото се виждаха само отрупани със сняг човешки фигури, движещи се в разни страни по позицията ѝ, без да се познават какви са - французи или българи са те! Необходимо беше неотложно и бързо да се разузнае що става там, за да се насочи правилно и поведената контраатака. Още повече, че мощната вражеска артилерия пренесе огъня си по контраатакуващата II дружина и обсипвайки я от всички страни с урагани от гранати и шрапнели я прикова на мястото ѝ.

Дружината е на открито и почва да търпи загуби в убити и ранени. Снегът не престана, нито намали гъстотата на валежа си. Белите човешки

силуети се лутаха из мъртвата позиция, положението е още неясно. Тогава от близката 6-а рота се извика един подофицер за разузнавач. Старши подофицер *Флоро Гуголов* от с. Гъмзово, Видинско, се изправи из снега, готов да отиде на опасното разузнаване напред, за да види лично що става там в безредната лутаница из окопите на I дружина. Получил ясна заповед, храбрецът с едно "слушам" се спусна като орел надолу към празната ниша II линия окопи, посрещнат от силния огън на противника – артилерийски и картечен, и се загуби зад снежната завеса. Пъргав, енергичен и безстрашен, той се хвърля с няколко скока в един от празните там окопи на около 200 кр. пред позицията на I дружина и почва да наблюдава блуждаещите снежни силуети; обаче, открит от противника, мястото му се запалва от огъня му. Маса снаряди се изсипват със страшен трясък върху това място, за да се накаже чудното презрение към французката мощ от този герой. Наблюдението става вече невъзможно, но храбрецът не се отказва, а излиза из окопа и се повлича из дълбокия сняг напред и макар с бързината на охлюва, той печели нов терен, а това го приближава към целта. Добре заровен в снега, отрупан отгоре с такъв, той е маскиран и продължава да наблюдава, като успява лично да види с очите си, че белите силуети са французи, които се събирали от разни посоки, за да настъпят напред и че от I дружина нямамо никакви следи та Намерен и тук от окоето на противника, той бива обсипан отново с огъня му, но това не го смущава вече; той е изпълнил задачата си и без това готов да отстъпи, защото застояването му в този снежен гроб го води към "бялата" смърт. Запазил достатъчно още сили, храбрецът напуца бързо мястото си и със силен бяг на скокове се насочва по обратния път. Но огънят на противника го съпътства, като се стреми да го унищожи. Гонен така от смъртта, след тежки усилия из дълбокия сняг, героят пристига в дружината и прави лично доклада си на к-ра на полка. Положението е вече изяснено и контраатаката се насочва правилно.

За този подвиг ст. подофицер *Флоро Гуголов* бе повишен на мястото в чин фелдфебел и награден със знака на военния орден за храброст I степен.

3.11. ДВЕ ДЕНОНОЩИЯ ПОД СНЕГОВЕТЕ **27-и и 28-и март 1918 г.**

Гореща и непоносима пролет настъпи долу – в низините през м. март, а тук – на Перистерата снеговете не бяха почнали още да се топят – термометърът свиваше живака си още под нулата. Дебел сняг, с ледена покривка покриваше земята, а скалите облечени в гладкото си ледено одеяние, блестяха ослепително от чупенето на слънчевите лъчи в огледалната им повърхност. При това, от време на време преваляха през този месец и нови снегове, които удебеляваха снежната покривка и заличаваха единствените пътеки за движение към позицията. Това създаваше големи грижи, труд и усилия в снабдителната служба на полка, но всички живееха с надеждата, че и мъките ще се стопят скоро в близкото стопяване на снеговете, защото м. март е в края си, а така близко е пристигнал и топликът. Но законите на природата тук в планините не всякога са в сила да надделеят над капризите на планинските стихии.

Зората на **27 март**, смутена от близкия тътнеж на приближаваща стихия, бързо разкъса полупрозрачната си завеса и откри новия ден, роден всред хаоса от адския трясък и неземен вой на планинския снежен ураган, връхлетял така неочаквано върху планините и позицията на полка. С неизмерима сила и отчаян писък той се тръскаше върху снежната земя, къртеше ледената обвивка на скалите на блокове и парчета, които носеше из въздуха като трески, а из висините почна да изсипва като из чували гъст, на дребни корави пращинки сняг, с който пълнеше всички празнини и дупки. Небето като че падна върху земята и сложи върху нея всичкия си носим товар от сняг, който в скоро време изравни всички неравности по нея и образува безбрежно снежно море, върху което останаха да стърчат като каменист остров само зъбестите върхове на тежките и масивни скали. Всичко живо се скри под земята: дивите зверове – в своите тъмни леговища и пещери, а защитниците на позицията – в подземните си скривалища. Вилнееше ураганът и свирепо гонеше цели облаци от сняг, които изсипваше в окопи, скривалища и телени мрежи, за да не останат и следи от тях. Всичко живо, което би се осмелило да подаде глава над снега, рискуваше да бъде пометено и изхвърлено като с лопата из окопа в планинските дерета и усои. Ходовете за съобщения, входовете и вратите на скривалищата бяха вече зарити дълбоко под снежната пелена. Борбата със стихията в скривалищата е в кипел: всеки се стремеше да изхвърли натрупания сняг навън, но без успех, защото срещу всяка изхвърлена лопата нагоре се изсипваха нови десетки такива и борбата спираше. Времето тежко минаваше, нищо вече не можеше да се вижда, а присъствието на урагана се чувствуваше само по тътнежа на неговата страшна песен. Всяко движение от тила към позицията бе абсолютно невъзможно. Само телефоните, кабелите на които бяха дълбоко закрити в снеговете, безупречно работеха и служеха за свързка със задните щабове и части. По тях се получаваха и сведения за силата на бурята. Всички опити, направени на 27 и 28 март за излизане до позицията на изпратените части от бригадата, за изнасяне храна или само сухари, останаха без резултат. Защото всеки, който се опитваше да премине през границата на урагана, намираще там сигурната си смърт.

Сменяването на дните с нощите се познаваше само по часовника, защото снегът отдавна бе прикрил небето с 3-4 метровата си дебелина над нас. Тежко бе положението под снеговете, защото към мъчителната загриженост се прибавяха и още последиците от лишенията, поради липса на храна, гориво, па и в достатъчно количество въздух. Ранцевия хранителен запас, който отдавна подлежеше на заменяване с пресен такъв, защото бе се развалил и разпилял в толкова боеве, сега бе послужил за слаба и недостатъчна закуска на войниците. Освен това, тия жалки остатъци от храна бяха послужили и за притегателна точка на много гадни плъхове, дупките на които, запушени от бурята, намериха изхода си тук – в скривалищата и донесоха нови грижи на блокираните защитници със своите дръзки нападения върху празните раници и торби, които обираха без стеснение, че лишават стопаните им от последните трохи. Шанцовият инструмент, който вече не можеше да служи за друго, в случая послужи за оръжие в борбата с тия изгладнели гадове, които дадоха не малко жертви в своите гладни пристъпи върху още по-гладните

хора. Едва на **29 март** сутринта от щаба на бригадата предадоха по телефона следното съобщение: "По планините няма вече замъгляване, а има само силен блясък от слънцето." Всички почнаха да пробиват снега над скривалищата. След тежка работа, най-после към 10 часа преди обяд се показаха първите групи, излезли на повърхността, а към края на деня целият полк пое чистия въздух над пробитата снежна черупка, в която изживя тежките часове на цели две денонощия. Работата не престана през целия ден. Картината бе великолепна! Всички неравности в планината бяха изравнени, всички дерета и усьи изпълнени с дебели снежни преспи от 5-10 метра. Повърхността бе се заледенила с дебела прозрачна кора, която мъчно се подаваше на инструмента, а издържаше с тежки товари коне. Опасност от противника нямаше никаква, защото и той бе при същите условия. При това, движението не бе възможно по тая гладка, покриваща като с разтопено сребро земя, ослепително блестяща повърхност, която отразяваше лъчите на силното слънце и пречеше на зрението. С тежки усилия пристигнаха първите транспорти от изпратената от тила храна, по нареждане на щаба на XI германска армия. Макар и цели две денонощия под снеговете, гладни, изолирани, измъчвани от една тежка неизвестност войниците бяха бодри и весели, с повишено чувство на гордост, че издържаха едно изпитание, което е изключителна рядкост. Но жестоката и капризна смърт и тук взе няколко жертви: двама войници умряха от задушаване и други четирима бяха отнесени от бурята, захвърлени в дълбоките дерета, а трупове им се намериха едва след разтопяване на снеговете.

3.12. ВЪВ ВРАЖЕСКИЯ ЛАЗАРЕТ

Зловещото затишие, което като никога, бе заседнало върху позицията на полка пред в. "Перистер" (2610) и к. 2449 на **14 септември 1918 г.**, внезапно бе разбито към 3 часа след пладне от адския трясък на стотици снаряди, изпратени от артилерийските вражески урагани, които запалиха земята. Денят тежко отиваше към своя залез, а огънят не само че не отслабна, но с настъпването на нощта ставаше все по-буен и по-буен, като от време на време се обръщаше на барабанен. Биеха се всички окопи и всички пътища и пътеки зад позицията, водещи към нея. Движението на транспортите, носещи материали на позицията спря, а пешеходците с голяма мъка заобикаляха из дерета и скали, за да се запазят от огъня. Едновременно всички окопи на противника почнаха една небивала досега пушечна, картечна и минна стрелба и обсипваха нашата позиция с маса олово. Особено силен и съсредоточен огънят беше върху к. 2449 и седловината, която я свързваше с "Перистер" (к. 2610) – най-достъпната посока към нашата позиция. Това бе предвестник на по-важно предприятие, което противникът подготвяше, а честите му атаки през нощта потвърдиха това. Но, стари бдинци бяха будни и бодри – атаките биваха отбивани силно с буйния им огън.

Положението не се измени с нищо и на **15 и 16 септември**. През нощта на последния французите, възползвани от гъстата и черна мъгла, повеждат няколко атаки и последователно една след друга, но биват отхвърляни със загуби обратно в тъмнината. Упорството на нашата отбрана

е несъкруσιμο, но и противникът е упорит – той повтаряше атаките си след всяка негова несполука и изтощаваше силите на защитниците, които нямаха никакви поддръжки, за да очакват смяна за почивка. Най-после, командирът на 12 рота, капитан Гълъбов, доблестен и храбър офицер, решава да проникне лично зад бойните линии на противника, за да разбере намеренията му. Той взема със себе си 7 души охотници, смели като него, и след полученото разрешение, се спуска напред срещу огъня, слиза в дерето на р. Червена и се загубва в тъмнината.

След малка почивка, сигурен в ориентировката си кап. Гълъбов повежда групата напред и след големи усилия, предпазвания, а на много места и припълзявания между скалите, той достига пред самите окопи на противника, бълващи безспирно огън над главите им. След малка отмора, с тежко пълзене из камънаците, групата се измъква вляво и се насочва срещу празното пространство между "Калугерица" и "Камена планина", скоква на крака и прибягва нагоре, като спира вече зад бойната линия на французите. Трескотната тук е така силна, че поглъща шумът от това движение и групата остава неоткрита. Още малко усилия и групата е вече близо до позната чешма, построена по северния склон на в. "Калугерица". Позната е по това, защото на [4].IX.[1918] г. тя бе нападната от смелата група на подпоручик Тома Стоянов, с бляскав успех. Сега около нея имаше охрана, часовоя на която се виждаше ясно и който най-безпечно весело разговаряше с други французи, слезнали тук за вода. Моментът е сгоден, часовоят е записан. Групата, водена от храбрия си началник, скоква и без шум се нахвърля върху обезумелите от страх французи. Последните със зверски рев се пръскат в тъмнината, но двама души са здраво заповени, устата им запушени с кърпа и бързо повлечени назад към позицията ни.

На разсъмване групата без загуба и без пушка да е гръмнала пристига в полка с двамата също така здрави пленници. Последните бяха двама фелдшери от близкия до чешмата французки превързочен пункт.

Сведенията, събрани от тях, установиха, че нови гръцки полкове са пристигнали, от които 38-я е на позиция срещу нашия 52 полк, до Преспанското езеро и че противникът готвил решителна офанзива на този фронт, което се и потвърди от развилите се скоро събития.

3.13. НА "ТОМОРОС"

Март 1917 г.

"Томорос" – незнаен, високо издигнат и вечно къпещ се в облаците и техните гъсти мъгли, планински каменист колос – свързка естествена и яка на неделими родни езера – Охрида син и стара Преспа. "Томорос" – паметник студен и бездушен на Самуилова слава, днес сближи и спои с кръвта на бдинци две отдалечени от вековете епохи, за да разнася на вечни времена легенди за българската слава.

* * *

Мартенско време настъпи. Неочаквано гореща вълна се разля из низините на Битолско и времето стана тежко поносимо. Но там горе, по главните позиции, изрязани в студената плът на "Баба планина", "Перистер", к. 1248 и "Томорос", особено на последния, капризът на "баба" Марта се изрази в луда снежна виелица, която със страшен

писък покри земята с дебел сняг, зарови долинки и дървета, отрупа с плътни преспи пътища и пътеки, а живакът притисна към 15 градуса под нулата. Изнемогваха там защитниците под ледените ѝ удари, а мощната противникова артилерия сливаше смъртния си вой с нейната песен и шареше позицията с грамадни черни петна от горещо желязо, камъни и пясък. Окопи няма, нито скривалища, а дълбоки дупки, изровени в снега служат за такива. Снабдяването се затруднява и носи все повече и повече лишения и несгоди.

Бдинци с I, II и III дружини са пред к. 1248, а IV дружина на **1 март** се отправя за г. Ресен, където същия ден пристига и застава за корпусен резерв в междуетерния участък, под командата на германския полковник Тиери. Под началството на капитан *Митов Ал.*, дружината почва с ред бойни упражнения своята подготовка за близка активна дейност, а на **12 март** тя получава следната заповед: *"6 п. френска дивизия с 210, 227 и 225 п. полкове, 1 дружина от 176 п. полк, 6 полски и планински батареи и две тежки 12.5 см оръдия е атакувал и отблъснал предните части източно от "Томорос". 3/4 дружина да замине напред и заеме втората позиция. На нея се възлага надеждата да запази позицията"*. Заповедта е ясна. Дружината тръгва и след един мъчителен и тежък нощен поход през снегове и плътни преспи, пристига и заема означената позиция, където заедно с 2 картечници, 3 строеви роти и една картечна рота от австрийската дружина води ожесточени и неравни боеве от **12 до 17 март** с. г. Вляво от нея са били 12 егерска германска дружина с 2 роти от 2/23 австрийска опълченска дружина, една планинска българска батарея, а вдясно спешени 7 и 10 български конни полкове. В участъка на дружината са били поставени и една силно пострадала от боевете егерска дружина и една австрийска планинска батарея. Това са сили сравнително слаби пред противниковите такива, и при това силно изтощени от поразията на страшната зима. 4-та дружина се влива в неукрепената позиция, където ротите ѝ почват да се ровят в дълбокия сняг, за да си построят подслони за запазване от огъня на врага и лошото време. Но, мощна е вражеската артилерия! Огънят ѝ е непрекъснат и стотици огнени ядра се лукат и силно избухват, като отбелязват мястото си с обгорели големи черни кръгове върху снега, прилични на опожарени островчета в безбрежното снежно поле. Безспир са и вражеските пристъпи напред и въпреки жилавата отбрана и буйния ѝ огън, врагът се примъква на 30-50 крачки пред позицията, където бива спрян от огнената лавина, слизаща от позицията в очите му. Тук почва борба неравна и жестока, борба на един срещу трима! Бомби безчет се изсипват и ровят в дебелия сняг, избухват със страшен пукот, ехото на който скача от скала на скала и в неспирно бучение се разнася из пространството. Артилерията с много оръдия съсредоточава огъня си върху бдинци, държащи ключа на позицията, а картечници, примъкнали се близо, сърдито квачат и обсипват защитниците със съскания, като разсърден рояк оси.

Реве планината, земята трепери, огънят се засилва и се обръща в барабанен, а снегът става кървавочервен.

Седем дни напорът на противника не отслабва, но и духът на изтощени бдинци е несломим - всеки нов пристъп те отбиват бляскаво с мощното си "ура" и държат противника на разстояние. Последният е

смутен и всеки нов опит да забие клин в разположението на бдинци, се разбива кърваво в коравината на фронта им.

На **12 март шестнадесетата му атака** е отбита все така кърваво, все така буйно, все така гърмоносно се носеше победното бдинско "ура" и гонеше освирепелия враг. Позицията е запазена.

Противникът е уморен, обезсилен, задачата му пропаднала, а усилията му кърваво наказани. Победата е на бдинци, славата е тяхна – положението е спасено доверието и надеждите възложени там бяха оправдани бляскаво.

Борбата е на стихване... жестоката виелица е също уморена, но не прекъсва лесента си, а с жаловити вопли и тъжен скимтеж издигаше прозрачни облаци от сняг и посипваше с тях пресните безкръстни братски гробове на 59 бдински чада от тази храбра дружина, паднали убити тук, а други 234 души ранени и премръзнали бяха извадени от ледените ѝ прегръдки и отнесени назад.

"Томорос" спечели завидно място в историята на полка, а на дейността на IV дружина се даде стойността на велик подвиг.

Всички отличили се бяха щедро наградени с кръстове за храброст, а командира на дружината капитан Митов Ал. бе повишен в чин майор "за бойни отличия".

3.14. ЗНАМЕТО Е СПАСЕНО

На **25 срещу 26 септември 1918 г.**, т.е. цели 10 дни след нещастния пробив на Добро поле, полкът се оттегли по заповед от укрепените си позиции по "Баба планина" и "Перистер" за гр. Скопие. На 26 сутринта пристигна в гр. Ресен, където влиза в общата колона на дивизията. От този ден до **2 октомври** – цели 7 денонощия, полкът при най-неблагоприятни условия, под натиска от противника, извърши тежки преходи, като изминаваше на ден по 30-55 км, а на 2 октомври към 10 часа преди обед пристигна и се разположи до селото Царакиново – 20 км югозападно от Скопие на бивак. Тук, с официална заповед и за пръв път му се съобщи страшната новина за фаталния пробив, също и за оставянето му във временно заложенничество, понеже попаднал в числото на тия наши злочести войски, които са се намирали западно от Скопския меридиан. Заповедта гласеше още: *"Спасявайте знамената и унищожете ценностите, за да не попаднат в ръцете на противника."* Заповедта бе тежка, но категорична, а неизпълнението ѝ носеше страшни отговорности пред историята и народа. Всички ценности скоро се обърнаха на пепелища, но кой би дръзнал да изгори символа на нашата чест, в свещените дрипи на който се криеха толкова много духовни ценности, завещани на грядущите поколения – извор, от който те винаги ще черпят вдъхновение за морална и физическа мощ! А кой би бил спокоен зрител на предаването му във вражески ръце? Това не можеше да стане, макар че враговете ни бяха стегнали тясно кордона, с който бяхме обградени. Кордонът трябва да се пробие, макар че ще трябва още рискове, а може би и жертви. Потребно бе да се намерят героите, които да се подложат на нови смъртни изпитания, като поемат всички отговорности, но знамето да спасят. Полкът можеше временно да се лиши от него в новото си робство,

а след това, ако съдбата би пожелала, той пак ще се събере под неговата сянка.

И лесно бе да се намерят героите между редовете на този славен полк, храбрите и доблестни войници на когото заслужаваха по-друга участ от тази, дарена им от един позорен договор.

* * *

2 октомврий бе ден красив и слънчев, но съкрушителна скръб и тежка тъга донесе на полка, който едва тук – на 20 км от лобното място – Скопие, разбра и почувствува горчивата участ, която му поднасяше злата съдба, като отплата на героизма, проявен от него в кървавите борби срещу враговете от целия свят.

Към 1 часа след обед, в малка селска къщица, близо до самия бивак, при командира на полка бе повикана една малка група офицери, а заедно с тях и ст. подофицер *Христо Петров*, известен на всички в полка по своята храброст, неустрашимост, силно здраве и голяма неизчерпаема енергия. Това бе героят на полка, който притежаваше вече III степени от кръста за храброст, защото за него бе чуждо подлото чувство на страх и затова винаги, по желание бе участвал във всички най-опасни нощни предприятия на полка и с големи отличия. Жребият бе паднал и сега върху него – той бе избраника на командира на полка. Последният му довери тайната и възложи тежката и опасна задача – да пренесе знамето в България, като му даде всички необходими за случая наставления и добави: *“Ако пренесеш знамето благополучно ти ще спечелиш славата на негов спасител, ако ли паднеш убит в дългия и опасен път и знамето пропадне, то този, който те изпраща сега е запазил и за себе си един куршум! Предавам в ръцете ти честта не само на полка, а и тази на българската войска!”*

Храбрецът изправи гордо глава, а в очите му заиграха светли пламъчета – израз на неговата готовност да се саможертва, но на подвиг велик да отлети! След това подгъна колене и целувайки ръка на началника си, проговори буйно: “Не, аз няма да умра, а знамето ще спася!” Тръгна. Разреши му се да си избере негови верни другари 6-7 души и с тях да замине. Веднага командирът на полка откъсна знамето от дръвцето му, опасна на голо тялото на героя и му пожела щастлив път, като заповяда веднага да го снабдят с храна, пари и здрави коне от I картечна рота.

Безстрашният Христо, горд, подбодрен и весел влезе в бивака, носейки на себе си скъпия предмет. Той жадуваше по-скоро да тръгне, макар че пътя му минаваше през размирна Албания, в горите на която много чети нападаха наши транспорти, обираха ги, а войниците избиваха; пък и Сърбия не ще му даде по-добро гостоприемство, но пътя там минава.

Към полунощ малката чета бе готова, а между редовете ѝ бяха неговите верни приятели – смелите ст. подофицери Васил Водов от с. Бориловец, Кулско и Никола Воденичарски от с. Ново село, Видинско. Там той довери и тайната за всякаква случайност. Добре снабдени с карабини и здрави коне те изчезват невидимо из бивака същата нощ.

А в полкът още след пладне бе обявено, че знамето ще бъде “изгорено”, за да не попадне в ръцете на противника, който не скрито бе заявил, че то ще украсява музеите му в Париж! Назначен бе командирът на 3 рота капитан Бояджиев с един взвод от ротата си скрито, но

тържествено, с отдаване последната чест на "знамето", представлявано сега само от дръвцето и навития около горния му край кожен калъф, да го изгори и обърне на пепел, в близката до бивака, едра царевица, без какви да е остатъци. Не след много време, из царевицата се разнесе дрезгава като плачът на отчаянието команда: "На знамето, за почест!", а след това черен стълб от дим се издигна от нея и разнесе из бивака. Когато пък пространството се изпълни с тъжната мелодия на "Кол славен", свирена от музиката на полка при това скрито погребение, тежка скръб потисна душите на хилядите славни борци, а очите им обърнати към свещения дим, търсеха да видят скъпия предмет... и сълзи едри закапах по изгорелите им лица. Мнозина скрито минаваха и бродеха през свещената царевица – нова гробница на тяхната слава, но нищо не откриха, защото следите и остатъците бяха дълбоко заровени, а всеки имаше желанието да притежава поне пращинка от свещения прах...

* * *

Лети нашата славна четница на своите здрави коне, минава долове, дерета и гори, кръстосва непристъпните усои на албанските планини и приближава вече сръбската граница. Пътищата са задръстени от обози – германски и австрийски – отстъпващи към Сърбия и през нея за земята си, а нашата бърза експедиция върви безспирно, пътища не търси, а отбива се от тях, препятствия не познава, опасности я не спират.

Срещнатите албански бандити са били нищо за тях – нашите сами налитали на тях и без пощада са ги унищожавали и бързо отминавали.

Сръбската граница е близо, но и храбреците остават малко: едни от умора и неиздържливост изостанали, други загубени из горите, трети може би убити, но героят Христо върви безспирно, макар останал само със ст. подофицер В. Водов и Н. Воденичарски. Конете не издържат и падат от глад и умора, но те вървят все напред и напред. Гъстата мъгла, легнала неподвижно по сръбската граница криела опасни изненади за тях. При все това, те се чувствали по-свободни, но не за дълго. Втора седмица вече почва от тяхното излизане в тежкия поход те си позволяват едно кратковременно спиране за отмора и ориентиране. Но внезапно из мъглата с див рев се нахвърлят върху тях няколко сръбски войници и насочват оръжията си срещу тях. Васил Водов и Н. Воденичарски успели да избягат и се скрият из гъстата мъгла, а Христо Петров хвърлил оръжието си и се предава доброволно на сърбите, като ги помолил да го заведат при капитана им, за да му съобщи важни новини за българската армия, от която той е дезертьор, след което да моли да го оставят да живее в Сърбия. Той добре разбрал, че тия сърби са пост от граничното им охранение и скроил плана си.

Обезоръжен и каран от сръбските войници към ротния им командир, който бил някъде назад из мъглата Христо влиза с тях в разговор и се оплакал, че е много гладен. Снабден с парче хляб, което веднага изял, а след това запушил и дадената му цигара, интимно почнал да им разправя за живота на 51 полк в Сърбия, когато е бил гарнизон цели 9 месеца в нишката област през войната. Увлечени в приятния разговор, сърбите се поотпуснали и станали по-доверчиви към него. Но навлизайки по-дълбоко в гъстата гора, в която и гъстата мъгла би била надеждно прикритие, Христо скоква и като светкавица хлътва в гората, където тъмносивата мъгла го

поглъща. Вик и куршуми го подгонват, но той е невидим и безспирно бяга с бързината на елена, криволичи из гората, увира се в тесни пролуки, шибан жестоко от сплетените клонища, но все бяга, бяга, а след него близката застава се спуща с голям шум от крясъци и свойствени псувни на сърбите. Умората настъпва и се налага. Христо пада като отрязано дърво на земята. Той не изгубва съзнание, но безпомощно гледа през гората синьото небе, а страшна треска от преумората разтърсва изтощеното му тяло. Гърмежите престават, шумът се отдалечава в друга посока, опасността е отстранена, но Христо няма сили да се изправи и на всеки опит да стори това, той падал по-тежко върху земята. Жестока мъка къса сърцето му, горещи сълзи бликват из очите му, а едната му ръка притиска плътното скъпия предмет.

Нощта настъпва, никакви гърмежи не се чуват и гробно безмълвие изпълва гората, през което едва се долавя шепота на умиращите й окапващи листа. Някъде отблизо вълчия вой разбива безмълвието и се разнася из гората, където и замира. Тежка дрямка натиска и затваря очите на героя и той се унася в лек и приятен сън... всецяло паднал вече в ръцете на съдбата.

Колко време е спал той не помни, но когато отворил очи, той забелязал, че мъглата е просветнала, което значи, че денят е настъпил. Гладен, изтощен, но отпочинал вече, Христо скоква на крака и почнал скитаницата си из гората, за да намери изход из нея. Цели 3 дни и нощи, почти без почивка, гладен и хранил се само с шума героят броди из опасната гора, но мъглата не се вдига, за да се ориентира къде е. Едва на четвъртия ден към края му, когато злополучната мъгла почнала да почернява, той дочул скърцания на някаква кола и човешки говор. Настръхнал от изненадата, той се метнал върху земята и с голяма мъка пропълзъл по посока на спасителния шум и забелязал път, по който се движил някакъв български транспорт от много волски кола, към които за изненада на всички обозни войници, не напътил. Присъединил се към тях той разбира, че и те бързат за българската граница и че не е далеч вече "Връшка чука", западно от г. Кула. Обозът спира за вечеря и нощна почивка, а Христо след като се нахранил продължил пътя си към българската граница, към която пристигнал към разсъмване. След една по-дълга почивка, той преминава благополучно и това място и се отправил свободно към гр. Кула, където и пристигнал към пладне. Приет в комендантството, където открил тайната, той бил добре нахранен и с кола изпратен за гр. Видин, където пристигнал късно през нощта. На другия ден предава срещу разписка знамето на допълнящата дружина, а днес същото знаме е в 36-и пех. полк в гр. Оряхово, предадено му от бившата жандармерийска дружина.

Така героят Христо Петров след дълго пътуване, всред много рискове и смъртни опасности, при тежки страдания – физически и душевни, пренесе полковото знаме благополучно през Албания и Сърбия в отечеството си. Честта на полка бе спасена! Подвигът е добре оценен и ст. подофицери Христо Петров и другарите му Васил Водов и Никола Воденичарски – негови сподвижници до сръбската граница, бяха наградени с повишение в по-горен чин и наградени с кръст а за храброст I степен от военния Министър, а впоследствие при голяма тържествена обстановка с участието на целия гарнизон и присъствието на много народ от града и селата при площада на паметника, Негово В. Царят чрез началника на

гарнизона, награди героите със особения скъп знак "за спасяване знаме", а самото знаме — със сребърна гривна, върху която са написани техните имена.

3.15. ЕДНА НОЩ - ОТ МНОГОТО ТАКИВА В ПОЗИЦИОННАТА БОРБА 1916 г.

В низината на Струма сме. Вечерният здрач на красивата септемврийска нощ бавно пропълзя из полето, провлече се по реката и мочурите, така изобилно разхвърляни из гъстия камъш, който покриваше терена по левия ѝ бряг, навлезе в отводнителните канали като в ръкави, разтегна и метна своята черна покривка върху земята. Неспokoйният ден е прогонен. А веднага след това безмълвие грубо овладя пространството, нарушавано само от шума на лекото полюляване китните върхове на буйния камъш, приличен на слабо съскане. Тежко надвесена над Струма Круша планина, криеща в хладните си недра нашите врагове — англичани, се откри от хоризонта на юг, прилична на изрязан картон, над когото луната предпазливо надникна в тъмната нощ и я поръси с бледата си светлина. Мътна тук Струма сънливо и тихо провлечаше плътната си снага, бавно отнасяйки шепота на слабите си вълни през "Тахино" към Орфано - на Бялото море. Напред някъде - в дълбоките пазви на тъмнината се чуваше спокойния лай на бойните кучета, а пред тепените мрежи безшумно блуждаеха патрулните охранителни двойки.

Всички други, със сложени пушки до тях, мълчаливо дълбаеха земята под обезпокоителния вражески артилерийски огън.

Така се нижеха минутите и часовете на тази нощ прилична на много такива в позиционната борба.

* * *

Времето лети, потайна доба приближава и все сега, както всяка нощ — при добро и лошо време, нощното безмълвие се разкъса от зловещия и страхотен вой на стадо чакали, обитаващи обширните пространства с камъш и излезли да търсят своята плячка. Приличен на нервна и буйна караница между много жени, мъже и деца този "зов" на дивия звяр, поглъщаше в себе си всеки друг шум и причиняваше ужас у тях, които за пръв път го чуваха, още повече, че това ставаше в пространството между двете бойни линии. Там — също между последните се намираха и много бостани, обработени върху парцели от наносна почва между камъша, които със своя плод съблазняваха бойците от двете страни и ги увличаха в опасни предприятия. На смъртно състезание излизаха тук често бдинци с англичани, а това причиняваше по някой път тревога по двете бойни линии.

И ето, възползуван от големия шум на чакалите, командирът на 5-а рота храбрият поручик *Милчев Г.* с тридесет бойци, от които 14 с оръжие за охрана, а останалите с чували и платница се вмъкна в тъмнината на юг пред позицията на ротата си и се насочва към големия бостан, познат от по-рано на всички. На бдинци бе добре известно, че и англичаните, минавайки реката, слизаха често към бостаните, устройваха там засади и чакаха своя човешки лов. Те бяха добре подготвени за това, но и нашите

не оставаха назад и често пъти достигаха отлични резултати като смело нападаха самите засади и пленяваха част от тях. Предпазливо се точиха из тинестите рибарски пътеки, с охрана сигурна, нашите смелчаци, а пляска от стъпките им в лепкавата дълбока кал се губеше в квиченето на дивия звяр.

Охраната заема мястото си, разчленена на три групи, а зад нея бързо се почва "беритбата" на бостана. Внезапен бърз картечен огън разбита тишината на нощта, обаче, без ефект. Но предприятието е вече открито. Веднага двете крайни групи от охраната навлизат в калните камъши със стремеж да се явят в обход на картечницата, която издаваше своето място с безредната си вече стрелба. Не след много време българското ура излита из камъша и се разнася из дълбините на тъмната нощ.

Врагът е смутен и изплашен и ясно се чува бягството му из мокрите мочури въвн от бостана. Затишие отново настъпва.

Тихо управлявана само със сигнали нашата група, водена от смелия си командир, е в обратен път, а когато след пристигане на позицията се почва проверката установява се, че загуби няма, а напротив между купищата от донесените дини и пъпеши, уплашени са се мъдрели двама "Джоновци", заловени при бягството им из бостана.

Подвигът е добре оценен и всички участници съответно наградени. Сведенията, които пленниците дадоха, че англичаните готвили офанзива в края на септемврий, се потвърдиха от действието им впоследствие.

III. БЕСЕДИ ПО ОТЕЧЕСТВОЛЮБИЕ

Лазар Михайлов Котев

София, Лазар М. Котев, 1939. 112 с.

ЛЮБОВ КЪМ ОТЕЧЕСТВОТО

Скъпо е Отечеството за човека.

В него той за пръв път е бил озарен от животворните слънчеви лъчи, изпитал е горещата майчина любов и нежните майчини целувки и милувки; в него, заобиколен от най-близките на сърцето си хора, той е бил гален и милван, бил е предмет на общо внимание и нежни грижи и е плувал в доволство, щастие и блаженство.

В отечеството си човек е прекарал най-щастливите си дни, най-крехката си възраст – детинството, когато безгрижен и невинен като ангел, свободен и волен като птичка, радостен и щастлив, той е припкал неуморно и ненаситно по цял ден с милите си другарчета, прелитал е като пеперудка от едно място на друго, любувал се е на чудно красивата природа, и всичко туй е омайвало и пленявало впечатлителната му детска душа.

В отечеството си той посрещнал възшебната пролет с пременената в дивна зеленина и пленителна пъстрота природа, с белоснежното кокиче, златния минзухар, буйния кукуряк, нежния синчец и сладкото чуруликане на славея, и всичко това го е пренасяло благоговейно към небето и го е карало да благославя неволно великия творец, създателят на тази райска родна земя.

Да, свидна е за човека родната земя! В нея той е прекарвал златното си детинство; всеки храст, всяка могила, долчинка, горичка, полянка, крият в себе си мили и скъпи спомени за него – спомени, врязани дълбоко в крехката му душа и нежното му сърце. Тия спомени няма да се заличат никога; те го привличат и привързват с непреодолима сила към свещената родна земя, към незабравимото бащино огнище. Наистина, може ли човек да забрави милия майчин образ и образа на близките до сърцето му същества? Те са завладели цялата му душа, не се отделят от нея, стоплят сърцето му и го крепят, насърчават и утешават в дни на преमेждия, несполуки и нещастия, в дни на изпитани, скърби и неволи.

Скъпо е Отечеството ни и затова, че то пази грижливо спечелената ни с потоци кръви сладка свобода и закриля бащински правата, честта, имота, живота и интересите ни.

Мило е Отечеството ни още и затуй, че то пази свето родния ни език, пращадковската ни света православна вяра; че завардва чисти и непокътнати народните ни предания, нрави и обичаи и пази свето в себе си скъпия спомен за славното минало и сладката надежда за великото бъдеще на народа ни.

Скъпа и незабравима е родната ни земя още и затова, че ни е завещана като ценно наследство от миналите поколения; че крие в

недрата си свещения прах и скъпите останки на славните ни и велики деди и прадеди, че над нея се носят сенките и духовете на народните ни герои, светци и мъченици, които ни ободряват, утешават и закрилят от тежки беди и зли прежеждия и ни сочат бляскавия път към щастието и величието на народа ни.

Мила ни е нашата земя, защото в нея е гърмела славата на българското име; тя е била свидетел на скърбите и радостите, на щастието и нещастieto, на величието и подема, преживени от народа ни; защото тя е оросена и напоена със скъпата кръв на юначните ни прадеди и защото, най-после, тя пази в себе си скъпите за всяко българско сърце велики народни блянове и надежди, заветни мечти и идеали – за слава на бъднина, за велика и целокупна България!

Скъпо е Отечеството ни най-после и затова, че ние самите сме част от него, откъснати сме от неговото сърце, фиданки сме от същия дънер; защото в него са вложени сърцето, душата и цялото ни същество и с него ни свързват хиляди най-тесни невидими и неразривни връзки.

Най-силно се чувствава влечението и привързаността към Отечеството, когато човек се намира далеч от него - в чужбина. Каква мъка, какъв копнеж се явява у него да се завърне по-скоро в нея! Какво щастие и неопишуема радост изпитва той, като чуе случайно да се говори родния му език, или срещне някой свой съотечественик? Това го знае всеки, който е имал случай да се откъсне, макар и за малко, от бащиното си огнище, от милата си татковина и е бил принуден да живее в чужбина.

Моята бащиния

Мойта бащиния мила
Е при Стара планина;
Все за нея аз милея
В тази чуждата страна.

За да се пак завърна там,
Съм готов живот да дам.
Ах, колко си ти драг за мен
О, земен рай, рай най-блажен!

Ах, дали ще пак да видя
Дунава тих и засмян,
И високи, горделиви
С вечен сняг покрит Балкан.

В блаженство бих потънал цял,
И нищо веч не бих желал.
Ах, колко си ти драг за мен,
О, земен рай, рай най-блажен!

Щом е толкова скъпо Отечеството ни, света длъжност ни се налага да го обичаме от все сърце и душа, да му служим честно и предано и да работим с всичките си сили и средства за неговото преуспяване, благоденствие и величие.

Да обича човек Отечеството си и да му служи, е все едно да обича себе си и да служи на себе си; да защитава отечествените интереси, значи, да защитава своите собствени интереси, защото интересите на Отечеството са неразривно свързани с тези на неговите поданици, на неговите синове; неговото преуспяване, благоденствие и щастие е и тяхно щастие, и напротив, когато го сполетят нещастия, бедствия и злочестини, когато то изгуби чуждо иго, под черно робство, същата участ ще сполети и неговите синове, и те ще изгубят честта, имота и най-скъпото от всичко – свободата си, и ще заживеят злочест и позорен живот под чуждо иго. Петвековното ни робство под турците е най-красноречив пример в това отношение, пример известен и на децата у нас. Това трябва да ни накара да възлюбим Родината си страстно и да я пазим като зеницата на очите си.

Както е известно, нашето Отечество е било някога велико и силно царство, с граници до трите морета: Черно, Бяло и Адриатическо и до Карпатските планини; а днес то е разпокъсано и се намира в тежко положение: около една трета от него пъшка още под чуждия хомот. И ние, ако сме истински българи и достойни синове на своето Отечество, ако милеем за общонародните ни интереси и идеали, свещен дълг ни се налага да се притечем на помощ на поробените ни братя. И не трябва пред нищо да се спираме, догдето не постигнем напълно общонародния ни идеал – обединена и целокупна България – и догде не ѝ възвърнем древната слава и величие!

И тъй, велика добродетел е да обича човек Отечеството си, Татковината си! Свето нещо е да се жертва за Родината си! Сладка е за човека подобна жертва. Няма по-велика и по-света длъжност за него тук на земята от дълга да обича Отечеството си пламенно и да му служи честно и предано.

Голяма и незабравима е славата на тези велики родолюбци, които са презрели дом, жена, деца, спокойствие, здраве, имот, живот и всичко най-мило и най-скъпо за тях, за да служат на народа си, като са сложили най-после и живота си пред народния олтар за величието и славата на Отечеството си. Благодарното и признателно отечество и потомство няма да забравят никога подобни свои скъпи синове: техните имена и славни дела ще бъдат написани със златни букви в историята, ще се предават, като свещен завет от поколение на поколение, от род в род на вечни времена; паметници ще красят техните свети гробове за пример и наизидание на бъдещите поколения; хвалебни песни и стихове ще им сплетат народните певци и поети за великите им дела и славни подвизи; неувяхваща слава и лаврови венци ще красят безсмъртните им имена; а великите им души ще намерят заслужената си награда горе на небето.

Щастлива е нашата земя, че е родила и откърмила много такива родолюбци, много достойни синове, с които тя заслужено се гордее. На кого не са известни славните имена и светлите образи на великите апостоли и борци за скъпата ни свобода: Левски, Хр. Ботев, Любен Каравелов, Раковски, Хаджи Димитър, Стефан Караджа, Бенковски и много други? Знаят ги тях и в най-затънтените колиби; известни са те и на децата у нас. Тези велики българи са обичали родната си земя до себезабрава; отрекли се от себе си, те се предали всецяло да работят за благото на злочестото си

поробено Отечество, за което сложиха най-после и костите си. Те запалиха искрата на свободата в народа ни; събудиха го от петвековния мъртвешки сън и му пошепнаха сладките думи: "Свобода и човешки правдини." Тези думи подеждоуваха чародейно; те разпалиха сърцата, раздвижиха духовете, разбудиха съзнанието, окрижиха надеждите, вдъхнаха в народа чувство на народна гордост, на безгранична самоувереност и възбудиха непреодолимо желание за независим живот; а всичко това предизвика доста паметните бунтове и въстания, които потопаха земята ни в кърви, обърнаха вниманието на целия свят и накараха нашата освободителка Русия да ни подаде мощната си братска десница и да ни освободи от робството.

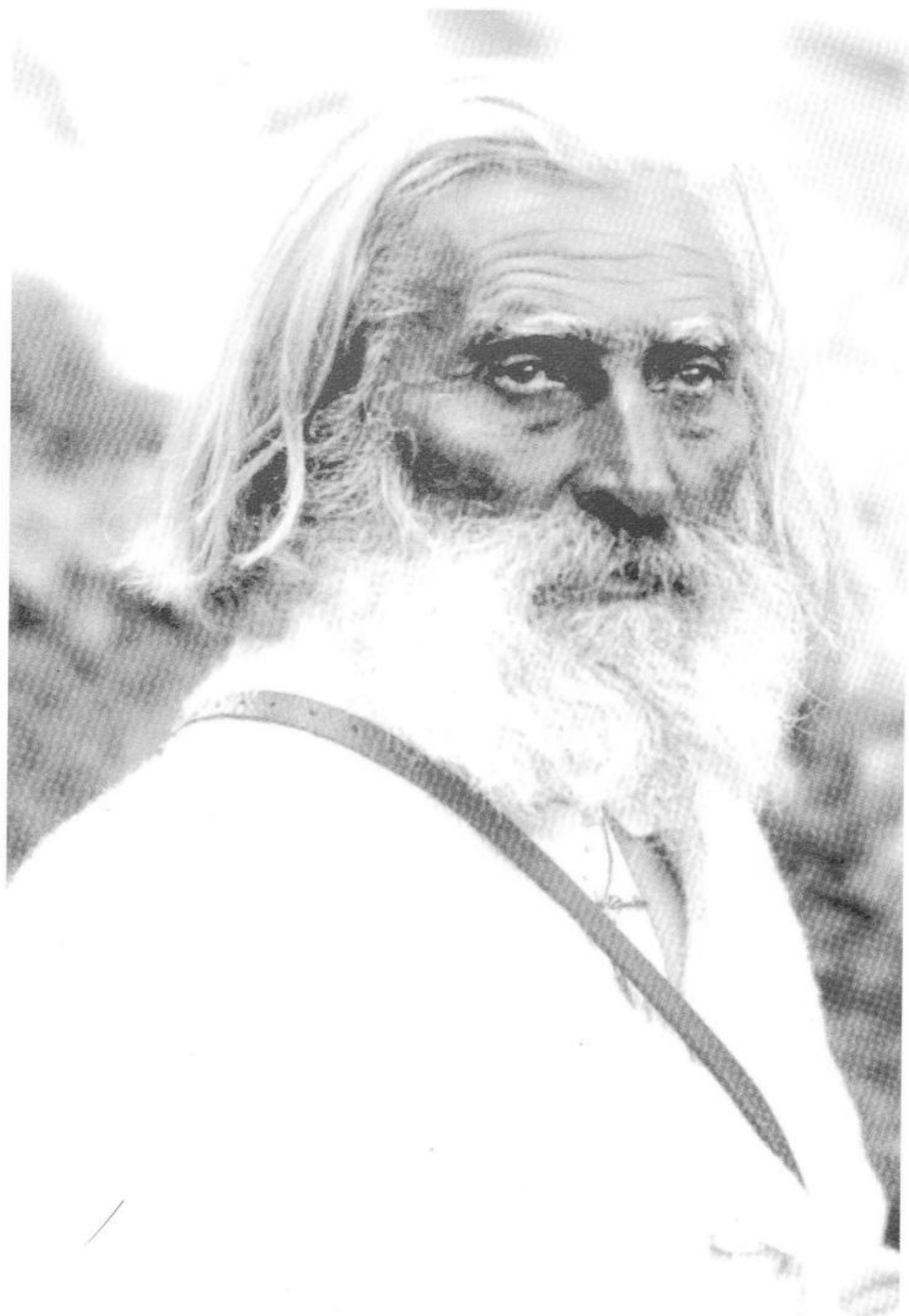
А можем ли да забравим хилядите герои от последните ни освободителни войни, които с дивните си подвизи смаяха света и отрупаха българското име с нова слава и неувяхващи лаври, като го увенчаха с безсмъртните имена: Шипка, Сливница, Селиолу, Люле-Бургас, Бунар-Хисар, Булаир, Одрин, Тутракан, Дойран и много други? Те извършиха чувовни подвизи: превзеха с открити гърди две непристъпни крепости: Одрин и Тутракан, спечелиха бляскави победи в редица най-ожесточени и кръвопролитни сражения, разгромиха войските на всички съседни държави и пребродиha със славните си и победоносни знамена целия Балкански полуостров. Това е един рядък пример на героизъм, който се дължи на **унаследения от великите ни деди и прадеди несъкрушим воинствен дух и на беззаветна любов към Родината.** Ето как поетът възпява славните подвизи на героите:

Българийо, за тебе те умряха,
Една бе ти достойна зарад тях,
И те за теб достойни, майко, бяха,
И твоего име кат, мълвяха,
умираха без страх!

Ив. Вазов

На безсмъртните герои

На вас, юнаци, легендарни,
Безстрашни лъвовe балкански
На подвизите великански,
На ликовете лъчезарни,
О, паднали във бой неравен!
На братския ви гроб забравен,
Тези мисли мои посветих,
И китка росна аз ви свих
От невен, лилии и крин,
От рози, здравец и ясмин,
Събрани в бойните полета
На Одрин, Чаталджа проклета,
Люле-Бургас и Лозенград,
На Булаир, на Шар, Малград,
На Виза, Чорлу и Сарай,

1. Учителят Петър Дънов

2. Софроний Ников

Софроний Никовъ биография

Роденъ въ гр. Елена на 17 мартъ 1874 годъ.

Основателъ на Теософското общество въ България и на Теософската книжнина.

Въ начало той постъпва въ Военното училище, където свършва и става действащъ офицеръ. Въ тая професия той не се чувствава добре. Неговата душа, жадна за повече знания отъ обикновеното, не може да бжде спокойна.

Той се раздѣля съ другари, заминава въ Петербургъ и постъпва въ Висшата духовна академия. Тукъ Софроний учи и работи, обаче пакъ не се чувствава напълно доволенъ отъ знанията, които му се даватъ. Исква повече да знае отъ това, което се преподава въ академията. Недоволенъ, той напуска академията и ние го виждаме въ Америка 1887 годъ.

Въ Америка смогналъ да бжде въ връзка съ всички носители на Теософската мисль. Работейки известно време при тия хубави условия, Софроний можалъ да научи много нѣща, които въ послѣдствие използвалъ като дошълъ въ България. Пожелалъ да иде въ Индия и види голѣмитъ великани на окултизма, които съ своитъ дѣла поразявали материалистичъти учени.

Въ Индия той бива изненаданъ отъ голѣмитъ знания, които притежавали адепитъ, силитъ, съ които си служели и вършели чудеса. Тогава се заражда силното желание да се върне въ България и изнесе предъ своя народъ, че има нѣщо повече отъ това което е обикновено човѣкътъ. И че всичко не се свършва съ смъртъта. Нека хората малко се взратъ въ себе си и около. Да проучатъ добре природата и си дадатъ правилни обяснения за всичко. И действително той остана въ своята хубава родина. Неговитъ идеи биватъ подкрепени отъ състоятелни хора, които даватъ възможность да излъзатъ маса книги въ България.

Почва своята апостолска дейность. Ние го виждаме изъ дѣла България да обикаля и предава своитъ знания.

Той е и основателъ на Комасонството.

Билъ е свещеникъ на източно православната църква и после отлъченъ.

Софроний сега е свещеникъ на Всемирната либерална църква.

3. Биография на Софроний Ников

Ал. П. Изнаниев

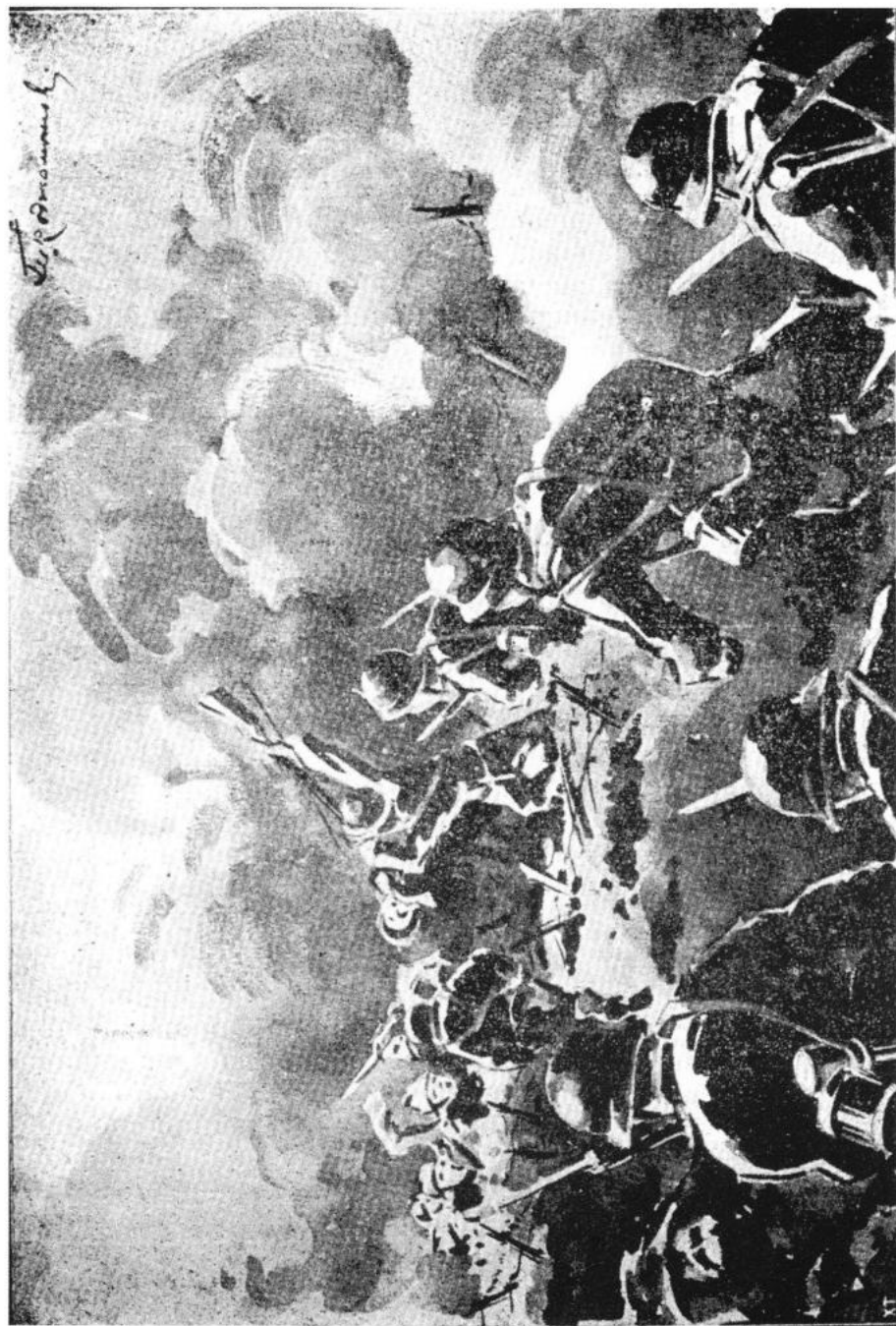

3-и Пехотенъ Бдински Полкъ
въ Великата Освободителна война
1915—1918 г.

4. Иллюстрация от книгата "Епопеята на Бдинци през Великата война 1915-1918"

5. Кръвопролитните ръкопашни боеве на к. 1248.
Илюстрация от книгата "Епопеята на Бдинци през Великата война 1915-1918"

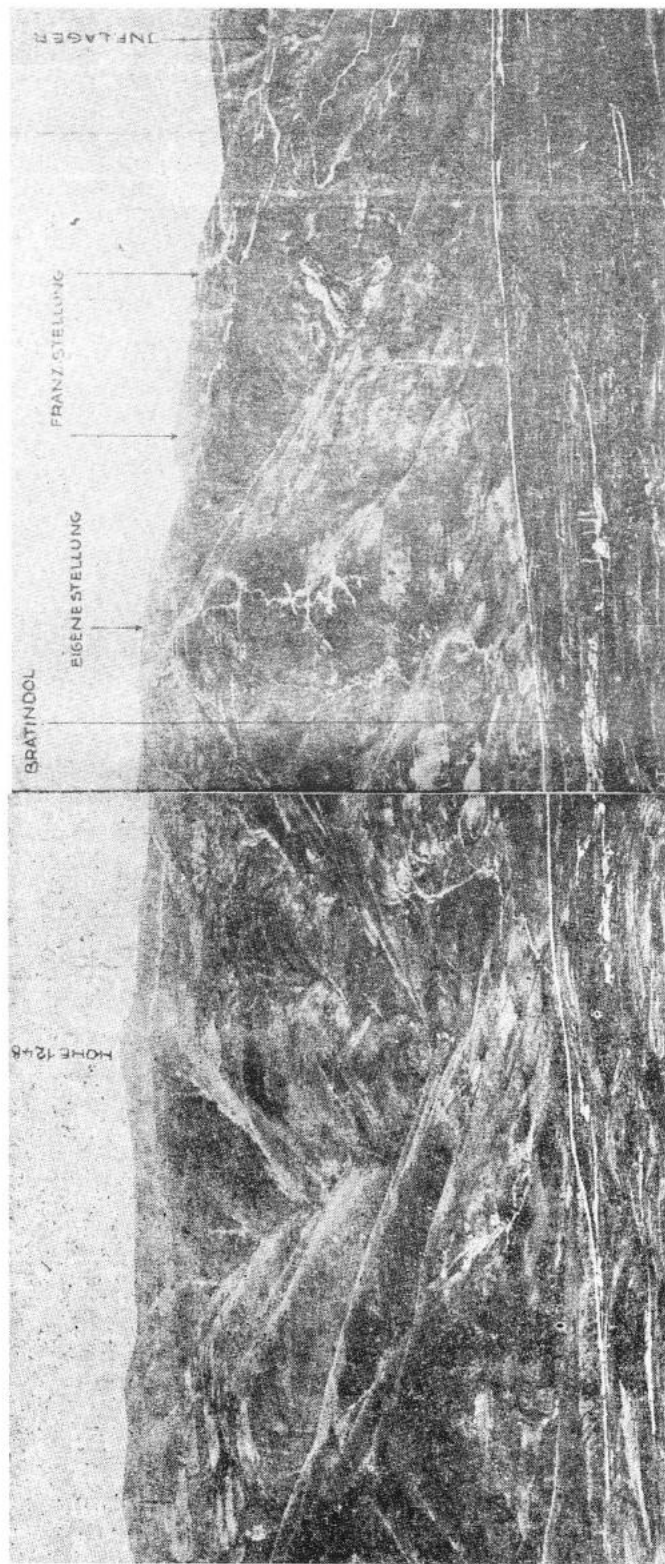

6. Нашата контраатака при Братин дол.

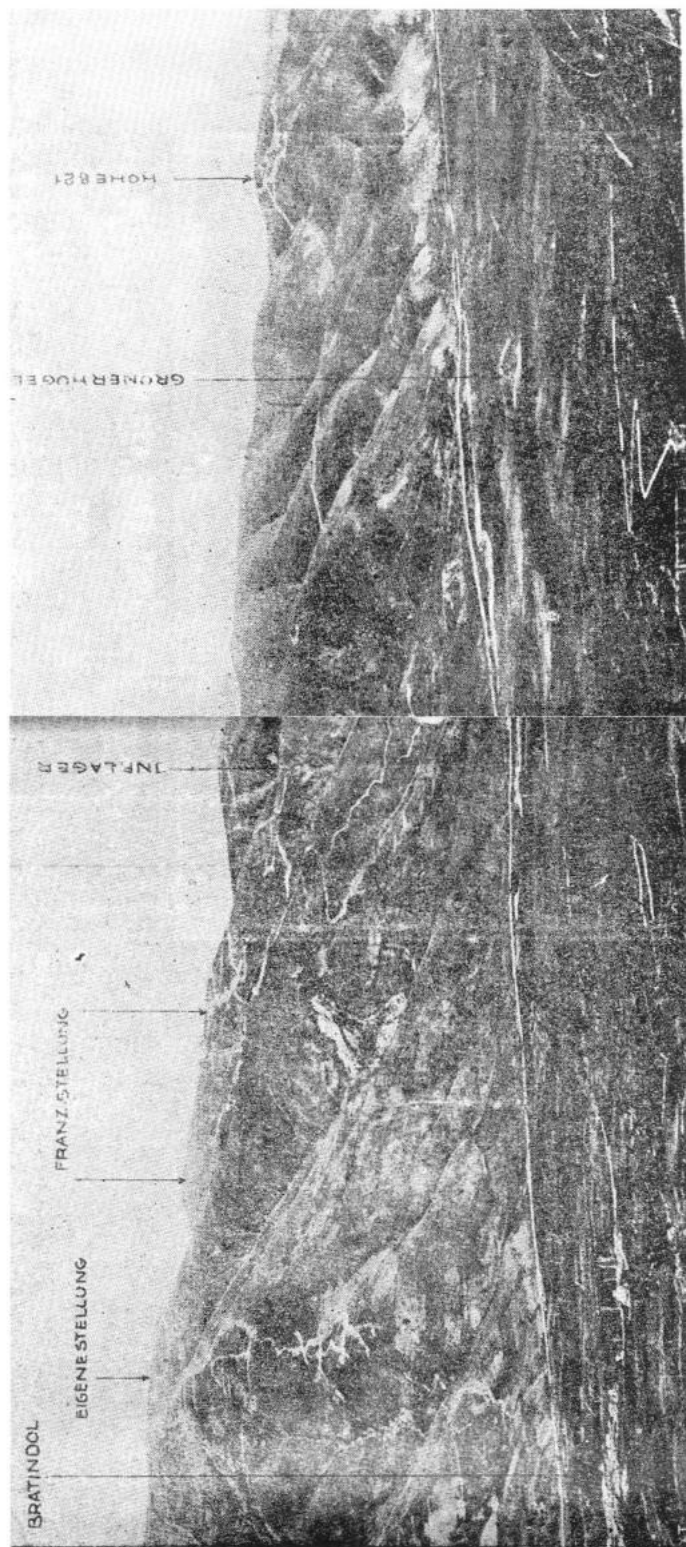
Илюстрация от книгата "Епопеята на Бдинци през Великата война 1915-1918"

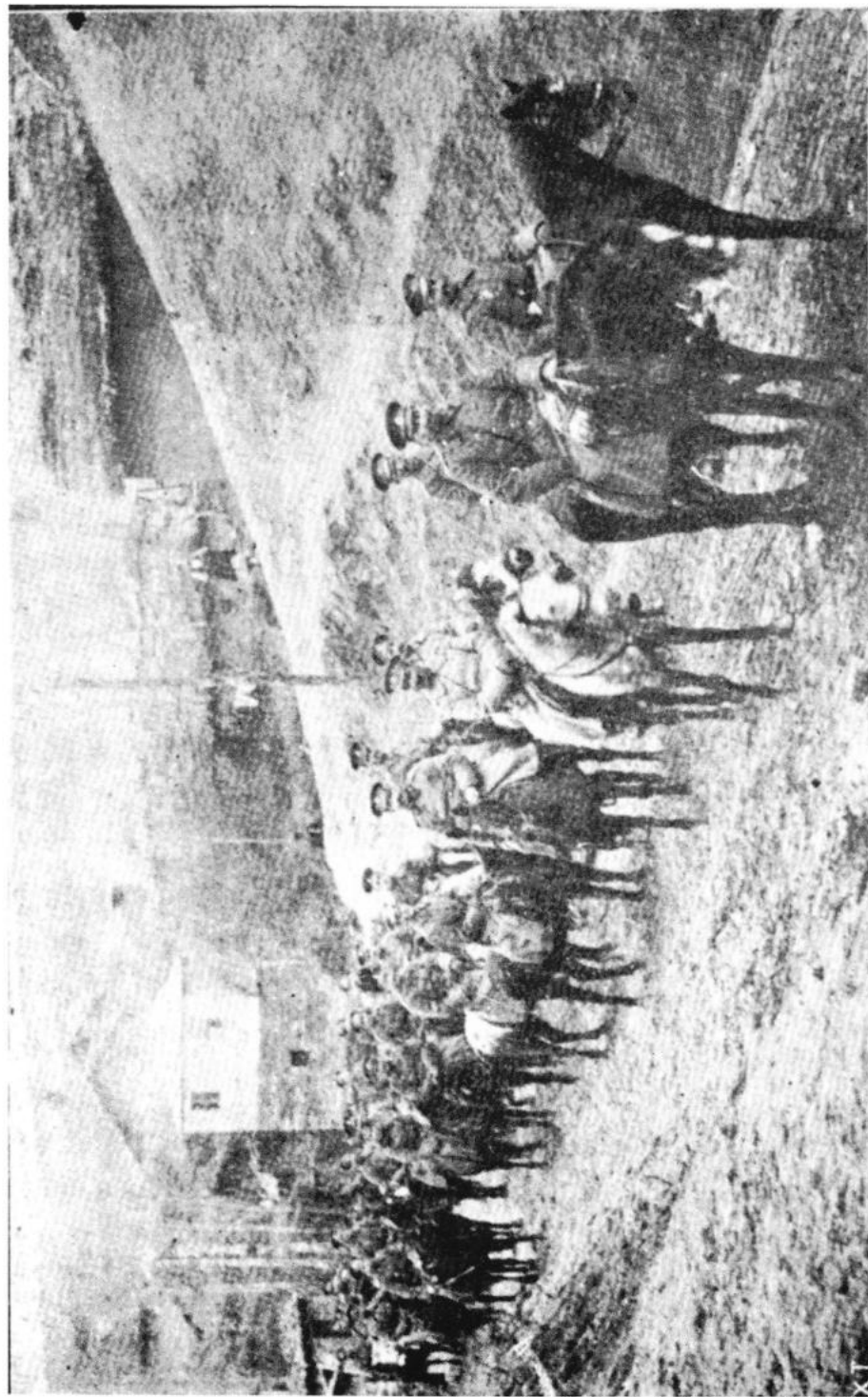
7. Ожесточения бой на в. Томорос.
Илюстрация от книгата "Епопеята на Бдинци през
Великата война 1915-1918"

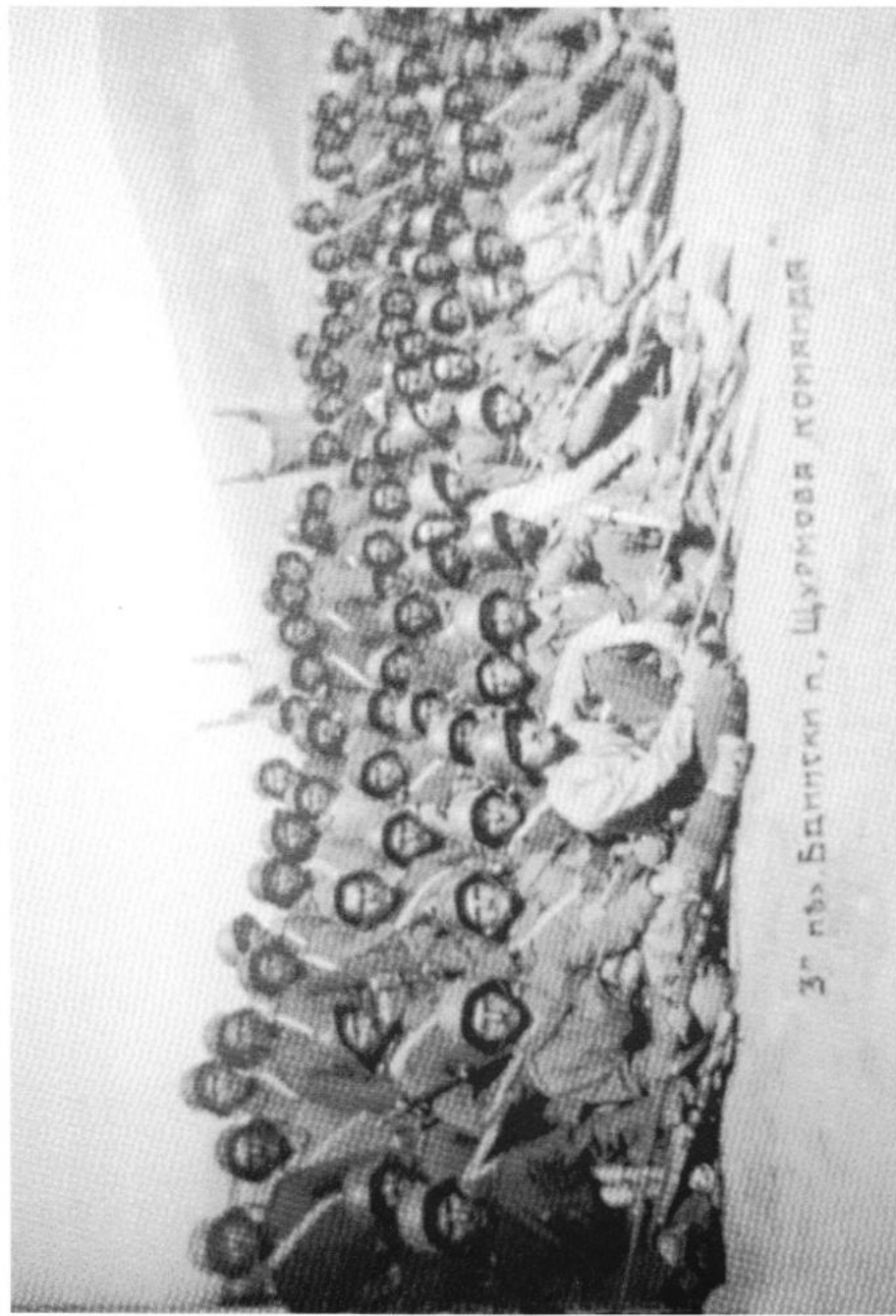
8. Позициите на "Бдинци" на к. 1248, Братин дол, Червената стена.
Карта от книгата "Епопеята на Бдинци през Великата война 1915-1918".

9. Позициите на "Бдинци" на к. 1248, Братин дол, Червената стена.
Карта от книгата "Епопеята на Бдинци през Великата война 1915-1918"

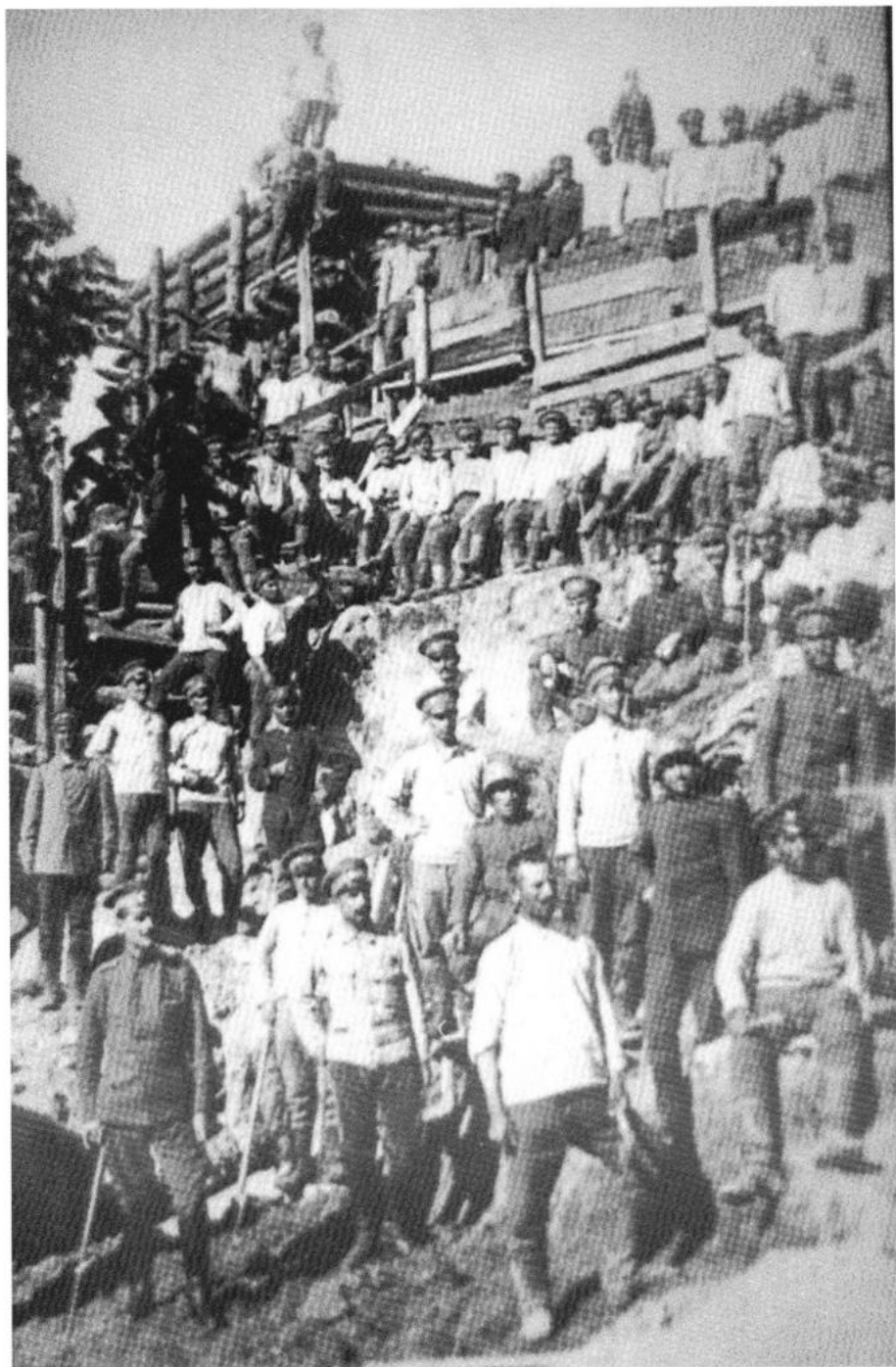
10. Офицерите от полка, начело с к-ра на бригадата генерал Шкойнов. Минчо Сотиров е до него
Снимка от книгата "Епопеята на Бдинци през Великата война 1915-1918"

12. Щурмовата рота на 3-ти Бдински пехотен полк

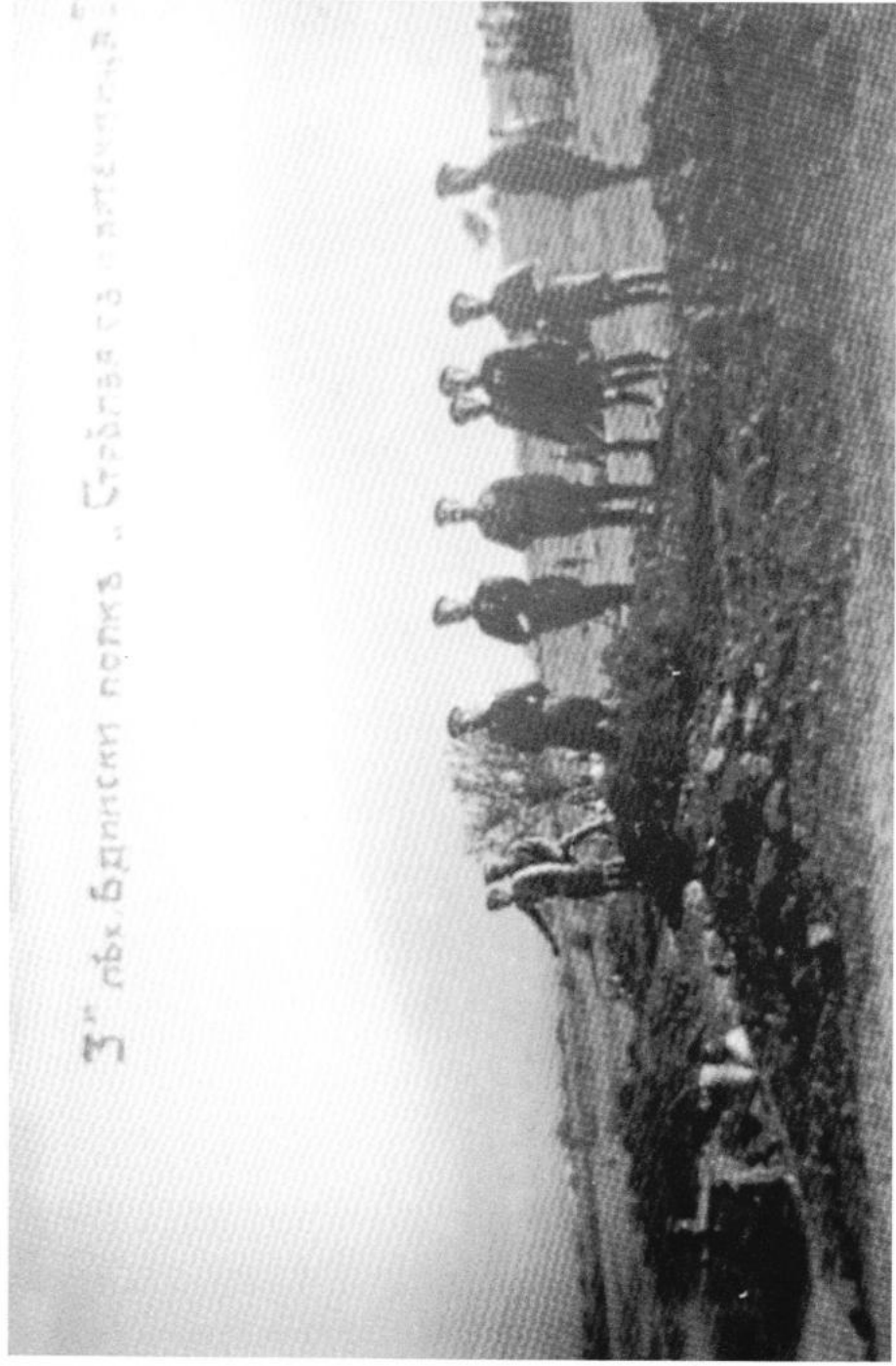

13. Строеж на скривалища на позиците на полка

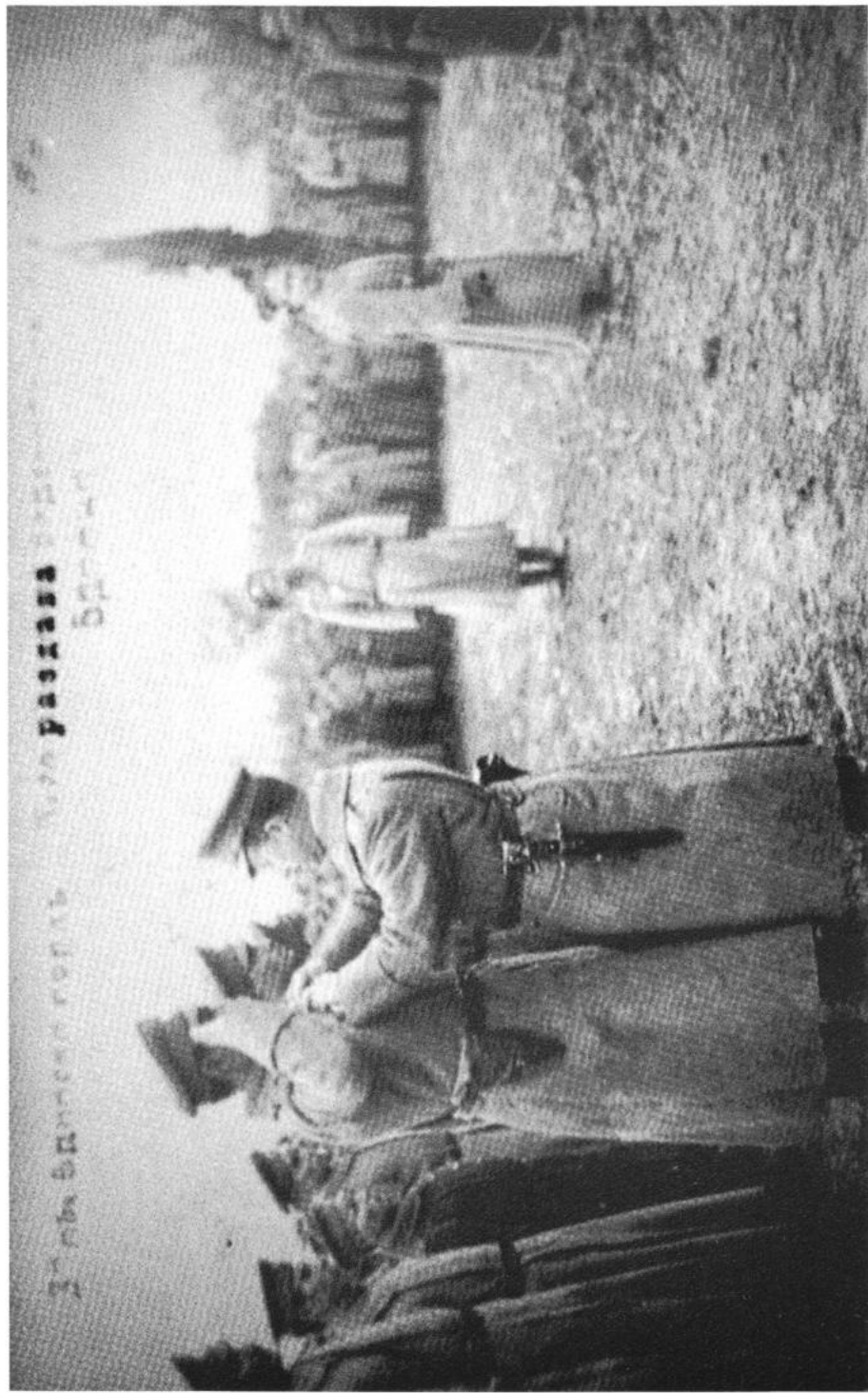

14. Скривалища, зад втората линия окопи
при с. Магарево

3-й пех. Брестский полк. Стрелба с картечью.

15. Полевые занятия – стрельба с картечью

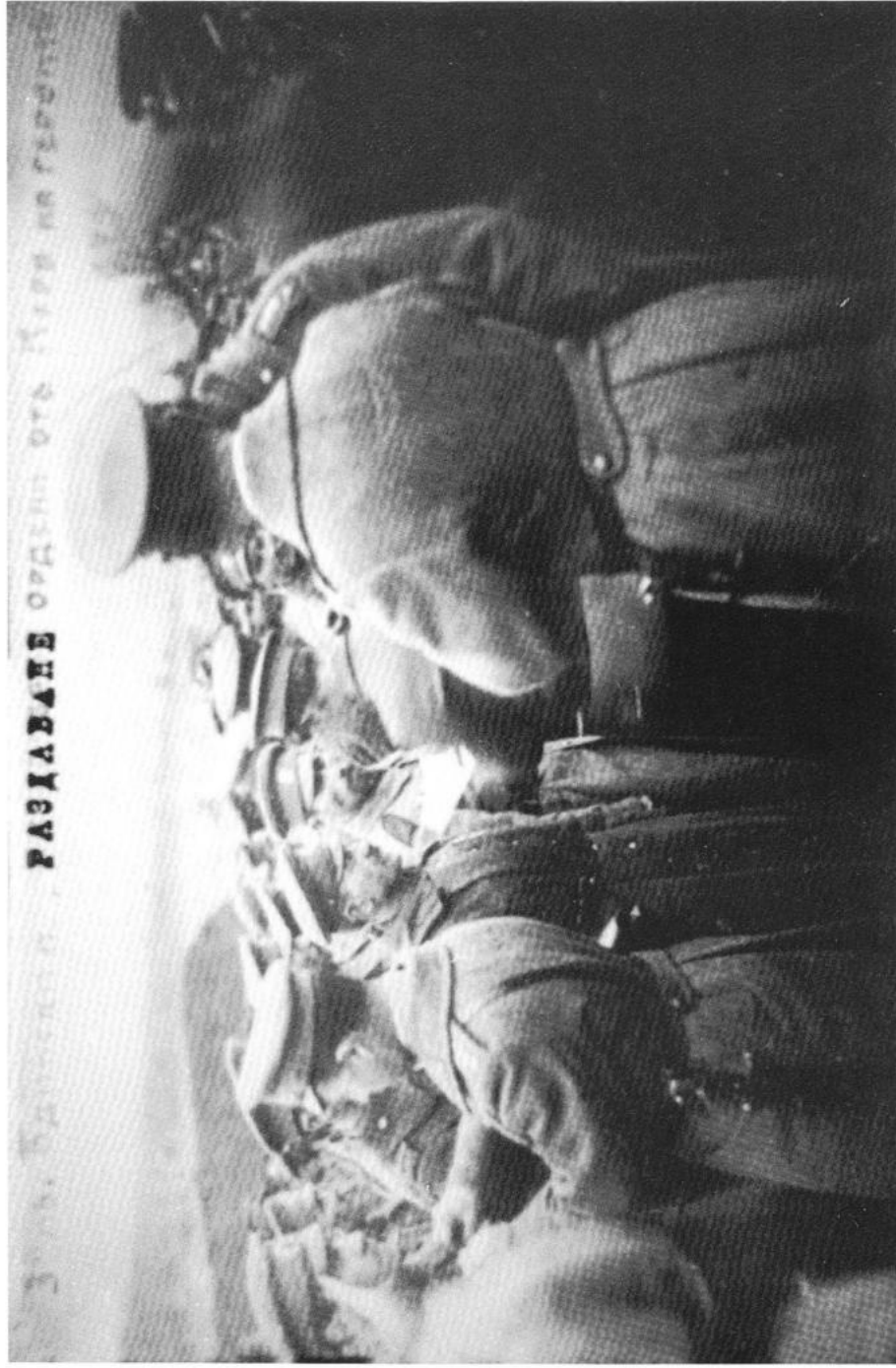
16. Командирът на полка Минчо Сотиров награждава героите

17. Минчо Сотиров като командир на полка награждава героите

18. Командирът на Бдинци, Минчо Сотиров награждава героите

19. Командирът на полка Минчо Сотиров раздава награди на отличилите се

20. Взеги трофеи след котраатаката при Братин дол

3^я пбх. Бднскн полкъ , на войнишки обяд

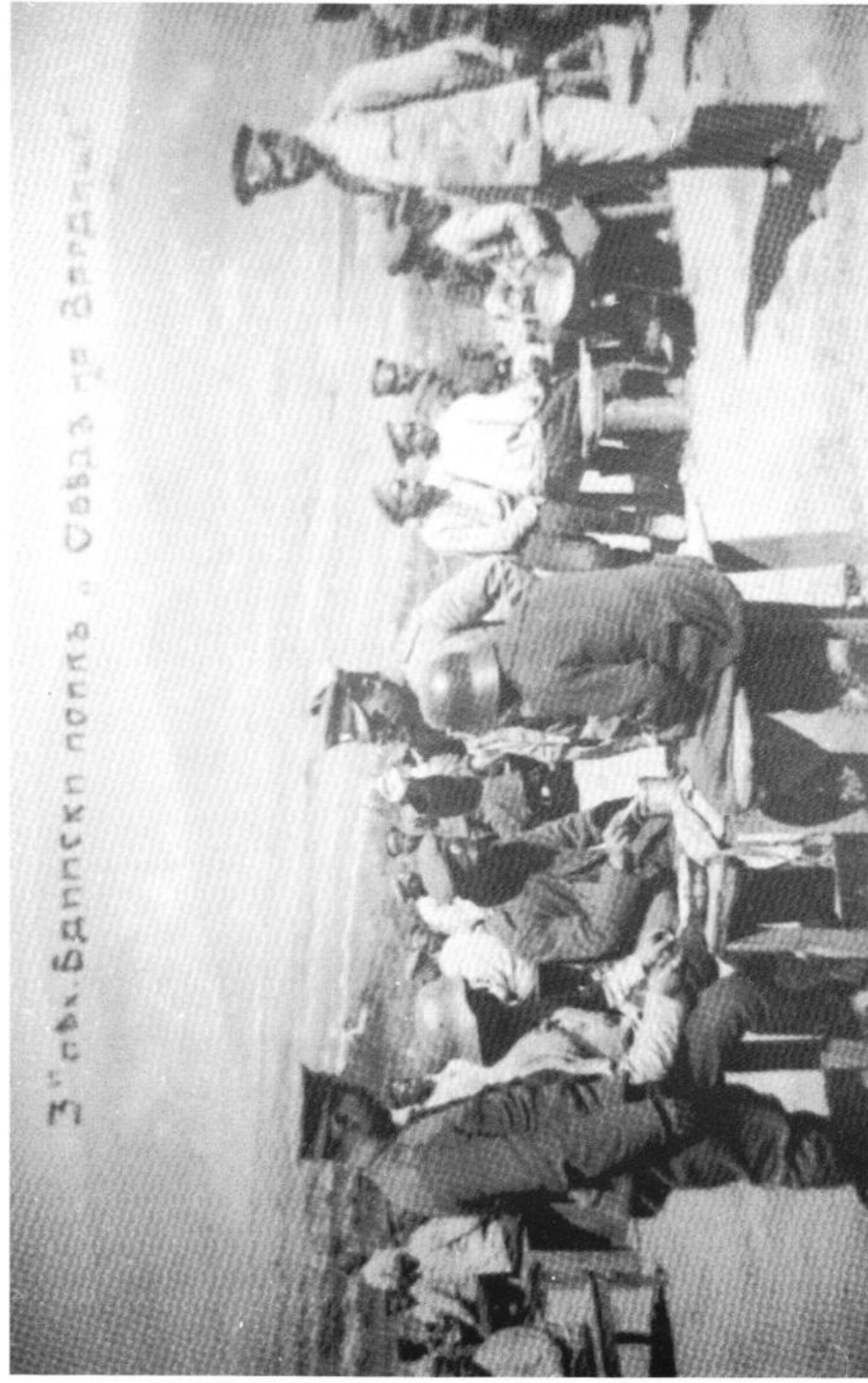

21. На войнишки обяд

3-й батальон полка, К-ль на войнишкы обяд

22. Войнишкы обяд

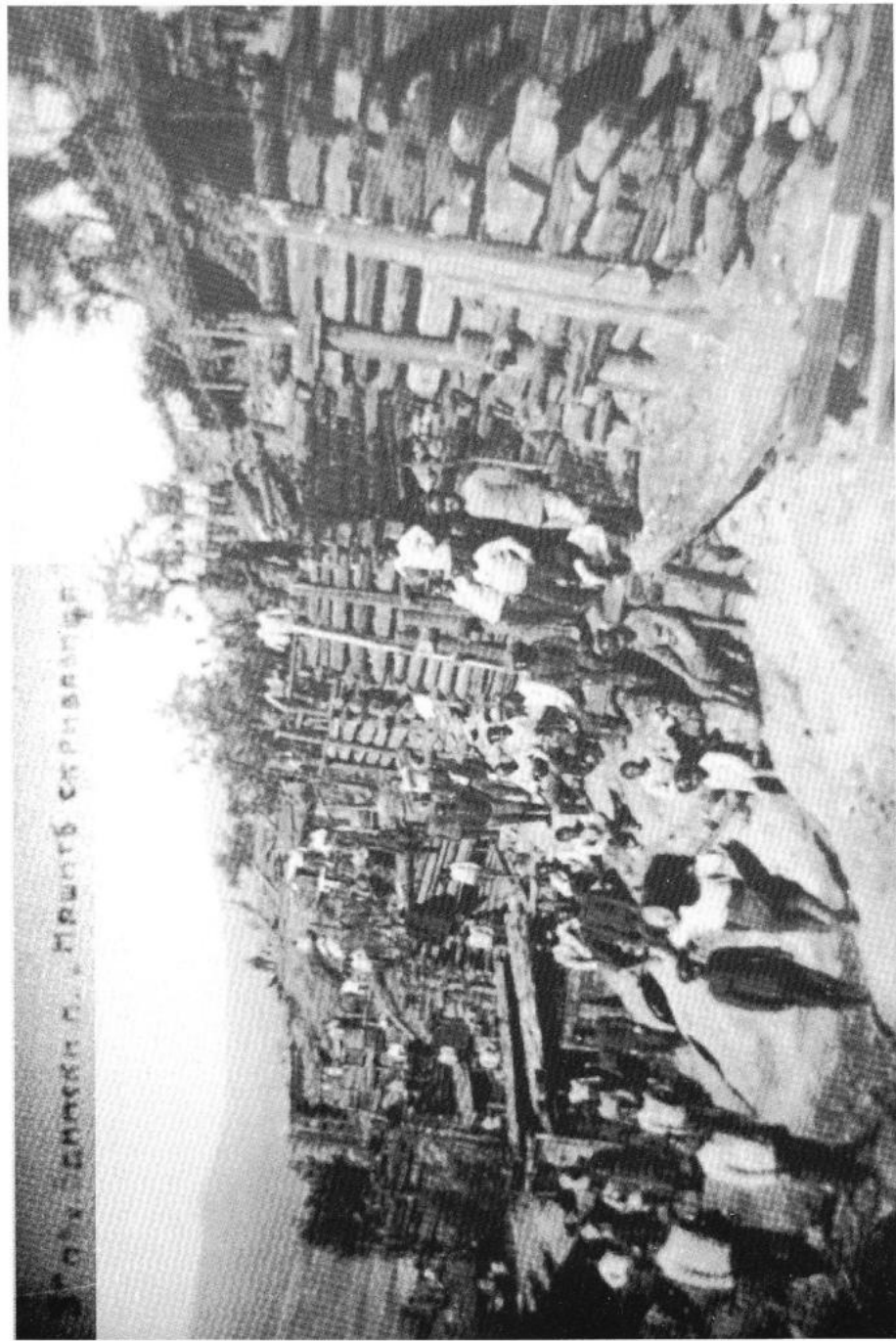
23. Командирът следи и за порциите на войниците

24. Грижи за личната хихиена - войнишко пране

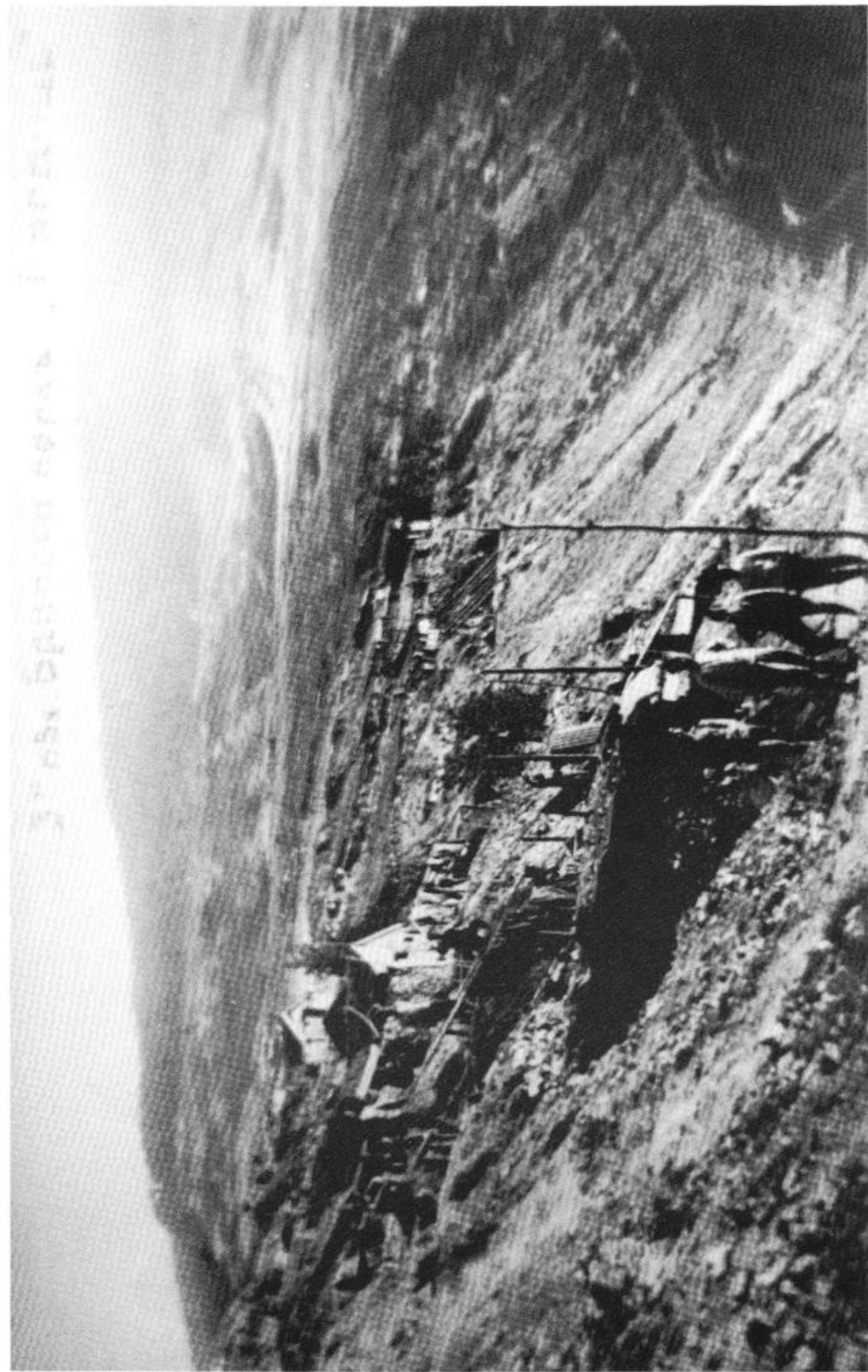
25. Грижи за личната хигиена - войнишка баня

26. Скривалища на позиците на полка

27. Телефонистите на работа

28. Телефонната връзка е прекарана

На Мраморния морски край,
Где гроб до гроб земя покриват,
Останките ви где почиват,
Възпети от певци, поети,
Оплакани от майки клети.

Загинахте, но вий сте живи,
Деца юначни горделиви;
Духът ви вечно ще витаи
Над планините в родний край
И над Тракийските полета,
Где с песни сам поета
Ще вашият подвиг да разнася
От Хелеспонт до Дунав белий,
Далеч до сръбските предели,
Догдето Божий свят светува,
И родна реч догде се чува!

Килифаров

Велики са заслугите на тези незабравими български синове. Те са светци, мъченици в новата ни история; с тяхната кръв се изкупи свободата ни. Техните славни дела и велики подвизи ще останат паметни в историята ни и на вечни времена ще бъдат гордостта на Отечеството ни; а безсмъртните им имена и скъпата им памет ще се възпяват и славят винаги от признателното потомство и ще му служат като пътеводна звезда на самоотвержено служене на Отечеството.

Отечество, люлка на моите отци

Отечество, люлка на моите отци,
На моите герои, народни светци.
За тебе сърцето ми само пламти,
За мен не земя, рай земен си ти.
Родино моя,
За мен не земя, а рай земен си ти,
Скитал съм се много, познавам света;
Видял съм и чудни и славни места:
Развити, свободни, честити земи,
Но не тъй магнитни за сърцето ми.
Родино моя,
Но не тъй магнитни за сърцето ми,
Звездите над тебе по-мили трептят,
Цветята в полето по-сладки цъфтят,
И птичето някак по-нежно цъфти...
За мен не земя, а рай земен си ти,
Родино моя,
За мен не земя, а рай земен си ти.
За теб аз волно изгнаник станах,
Далеч по научни път разум собирах,

Да съм по-достоеен за твоята любов,
Кога ме повикаш, да кажа "готов",
Родино моя,
Кога ме повикаш да кажа "готов".
Готов да отплащам синовна си дан,
Да вода, да следвам народния керван,
С перо или сабя, с везни ил остен,
Каквото отредиш, че длъжност е мен.
Родино моя,
Каквото отредиш, че длъжност е мен.

Стоян Ватралски

Любовта към Отечеството ни налага да го защитаваме не само с оръжие в ръка и да се жертваме за него, но да го защитаваме също със слово и перо и с всички други средства, с които разполагаме.

Ще се явят случаи, когато наши народни врагове ще се опитат да хвърлят хули, клевети и злословия против нашето Отечество, да го представят в най-черни краски с цел да го уязвят, унижат и злепоставят пред вънкашния свят. Света длъжност се налага на всеки просветен и любещ Родината си българин да излезе в нашия и чуждия печат да отбие тези клевети, като изобличи клеветниците и докаже неверността на техните твърдения и по този начин защити честта и доброто име на своето Отечество. Но не и достатъчно само това. Нашите учени хора, добри родолюбци, трябва да излязат с научни трудове и да запознаят вънкашния свят с нашия народ: с неговото минало, с неговите нрави и обичаи, с неговата култура, с несправедливите, извършени спрямо него чрез мирните договори, със справедливите негови исторически и политически права и претенции, за да спечелят съчувственици и защитници на нашето народно дело сред външния свят.

Любовта към Отечеството ни налага също да обичаме и предпочитаме своето пред чуждото; да ценим високо и пазим своето своята народност, православна вяра и майчин език; своите нрави, обичаи и предания; своята родна литература, изкуство и музика и изобщо всичко свое. Те може да не са така съвършени, както тези на по-напредналите от нас народи, но те са скъпи за нас, защото са ни оставени в наследство от нашите деди и прадеди; защото представят нещо самобитно и оригинално българско и са дело на българския творчески гений. Ние трябва да се стремим да ги развием, облагородим и усъвършенстваме, а не да ги изоставяме и да възприемаме чуждото, което ще ни обезпечи като народ, та не ще можем да вложим нещо свое в общата съкровищница на човечеството.

Нашият народ, според общото признание на видни чужденци, които са изучавали народите на Балканския полуостров, стои по-високо от своите съседи по своите душевни качества и способности.

Той е жизнеспособен, предприемчив, издръжлив, трудолюбив, трезвен, храбър и с напредничав дух.

Той е освободен едва преди 60 години и все пак ги е надминал в много отношения. Не напразно ни наричат прусаци и японци на Балканите.

Народът ни притежава много ценни душевни заложби, които, ако бъдат напълно развити, ще ни издигнат на голяма висота, както в културно, така и във всяко друго отношение.

Но народа ни притежава и някои лоши качества, които спъват неговото успешно развитие и обезсилват до голяма степен благотворното влияние на добрите му качества. По-главни от тези отрицателни качества са: **егоизъм (себелюбие), завист, липса на сговор и слабо развито чувство на родолюбие.** Поради тези свои отрицателни качества, а особено поради недостатъчно развито чувство на родолюбие, нашият народ не цени своето, слабо е привързан към своята народност, към своя език и своето минало и слабо почита своите заслужили хора и своите народни светини. Българин, като изпадне в средата на хора от чужда народност, ще почне веднага да се приспособява към тях; ще се мъчи да говори техния език, да подражава маймунски на техните обичаи; ще възприеме и усвои постепенно всичко тяхно и в късо време ще се обезличи като българин. По този начин, с хиляди българи са изгубили своята народност, като са се претопили и станали гърци, власи, сърби или турци, и нашето здраво и жилаво племе е послужило като тор за засилването на другите народи, а особено на враждебните нам съседи. Това е голям срам и позор за нас, които, наистина, сме един по-способен и по-мъжествен народ – да се оставим да ни мачкат и да ни налагат своята народност, език и обичаи нашите съседи.

Нека вземем пример в това отношение от народите със силно развито чувство на родолюбие и народно съзнание. Например, англичаните и французите. Англичанинът, където и да отиде не се отказва от своето Отечество. Ще накара другите да учат и говорят неговия език, но той техния – никога! А от народността и езика си англичанинът за нищо в света няма да се откаже и да приеме чужда народност и език. Мощна духом, съзнателна и горда е английската нация! На тези свои ценни качества именно тя дължи необикновените успехи, които е постигнала във всяко отношение, а особено: да стане владетелка на една четвърт част от земното кълбо.

Ние имаме значителни малцинства под чужда власт, но те са съвършено неорганизирани и неподготвени да отстояват своите политически и културни права, затова са и най-зле поставени между всички други малцинства. Немските и маджарските малцинства, напротив, силно сплотени и здраво организирани, водят смела и упорита борба за своите народностни права, поради което са си извоювали доста завидно положение. И в това отношение неуспехите на нашите малцинства се дължат на слабо развитото чувство на отечестволюбие, на национално съзнание и национална гордост.

Любовта към Отечеството ни налага да изпълним дълга си към него до край. Ще се случи понякога, щото отечеството ни да бъде нападнато от външни врагове с цел да загребат част от земята ни, или пък ние сами да се притечем в помощ на поробените ни братя, за да ги отървем от чуждо робство. Това ще ни принуди да водим продължителна война, която може да се проточи с години. Днешните войни са съпроводени с извънредно големи физически и душевни напрежения, а тях може да издържи и понесе докрай само народ, въоръжен с необикновено търпение

и постоянство и с неизтощима енергия. Подобни ценни качества може да притежава само народ, проникнат от безгранична любов към своето отечество, понеже само такава любов е в състояние да поддържа духа и подхранва енергията и търпението докрай.

Последните войни доказаха, че нашият народ не притежава в достатъчна степен тези ценни качества: търпение, постоянство и упоритост. В началото на тези войни ние спечелихме бляскави победи над врага, но впоследствие, поради тяхната продължителност, търпението ни започна да се изчерпва, духът ни да отпада и енергията да отслабва, което се отрази пагубно върху понататъшните военни действия. На много от войниците силно домиляха домовете, та искаха час по-скоро да се свърши войната, без да искат да знаят за ужасните последици от една изгубена война. Те се интересуваха само за своите лични интереси, а за общите отечествени интереси малко искаха да знаят. А всичко това показва, че нам ни липсва не само търпение, но и нещо много по-важно – липсва ни онзи непреодолим вътрешен подтик, който тласка човека към най-велики и благородни дела; липсва ни онази пламенна любов към Родината и онова дълбоко съзнание на дълга към нея, които не се спират пред никакви трудности и препятствия и карат човека да даде доброволно всички жертви и да сложи най-после живота си за благото на Отечеството.

Днешните войни представляват състезание на волите и характерите на воюващите страни. Която от тия страни има по-силна воля и по-твърд характер, за да прояви по-голямо търпение, постоянство и упоритост, да издържи поне един час повече от противника си срещу неимоверните трудности, лишения и опасности на войната, та ще победи. А тези борчески качества ще може да прояви в най-висока степен само онази войска, която се въодушевява и движи от най-пламенна любов към Родината.

За успешния завършек на войната, не е толкова важно да се спечелят първите сражения, а е много по-важно спечелването на последните сражения, които ще решат изхода на войната. Но подобни успехи може да постигне само войска с висок морален дух, проникната от най-възвишено родолюбие и решена на всяка цена да победи. Въоръжена с неизтощимо търпение и постоянство, такава войска и след претърпяването на ред поражения, няма да се отчае и да падне духом, а ще продължава търпеливо и упорито борбата, догдето изтощи противника и разколебае духа му и чак тогава тя ще му нанесе последния съкрушителен удар и ще спечели крайната победа. "Който изтърпи докрай, той спасен ще бъде", казва и самото свето Евангелие.

Нашият народ е храбър, мъжествен, издръжлив и с корав дух и, ако беше възпитан и в дух на истинско отечестволубие, той щеше да бъде непобедим, понеже чувството на родолюбие, щеше да го накара да постави интересите на Отечеството си над своите лични интереси, да прояви най-голямо търпение и постоянство, да издържи и най-продължителната война, но да не допусне да претърпи поражение. Ето защо, повелителен дълг се налага на българското семейство, училище, казарма и общество да развият до най-висока степен чувството на родолюбие в подрастващите поколения, ако искаме да осигурим бъдещото съществуване, преуспяване и благоденствие на Отечеството ни.

Любовта към Родината ни задължава също да изпълним дълга си към нея, без да обръщаме внимание на това, дали са го изпълнили другите или не. Дългът към Отечеството е личен дълг и всеки трябва да го изпълни сам за себе си, като свой свещен дълг. Неизпълнението му от някого не дава основание никому другиму да не го изпълни и той. "Стадо без крастави не бива", казва пословицата. Във всяка човешка среда, човешко общество, а така също и във войската все ще се намерят поковарени и безсъвестни хора, които да не изпълнят своя дълг, но честните и родолюбиви граждани и войници не трябва да вземат пример от тях, а напротив, трябва сами да им дадат пример за достойно изпълнение на своя дълг, за да ги накарат да се засрамят, та и те да изпълнят дълга си. Между гражданите и войниците трябва да съществува благородно съревнование кой по-добре да изпълни отечествения си дълг, а не как да избегне от изпълнението му.

През последните ни войни се намериха безсъвестни граждани и войници, които търсеха и най-малката причина, за да се отклонят от изпълнението на своя отечествен дълг. — За най-обикновена причина им служеше това, че други не били изпълнили дълга си, че тези или онези били злоупотребили с положението си, че войската не била хранена и облечена добре и прочее. И тези работи те ги разгласяваха между другарите си, та ставаха причина, щото и те да последват техния осъдителен пример. Това са хора себелюбци, със слабо развито чувство на родолюбие, хора поковарени и пакостни, недостойни синове на своето Отечество. Но родолюбивите и доблестни войници и граждани трябва да изобличават подобни войници и да не допускат тяхната зловредна агитация.

Да се откажем от изпълнението на отечествения си дълг затова, че не са го били изпълнили други е крайно лекомислено и **престъпно**, защото с това се пакости не другиму, а на своето Отечество, като се оставя то без защита, на произвола на враговете. Това е същинско предателство против отечествените интереси.

В. УЧИТЕЛЯТ ДЪНОВ ЗА ВОЙНИТЕ 1912–1913 г. и 1914–1918 г.

- 1. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНИТЕ**
Балканската война (1912-1913 г.) и Първата световна война или Европейската война (1914-1918 г.)
- 2. УЧИТЕЛЯТ ЗА БЪЛГАРИЯ И ВОЙНИТЕ**
- 3. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНИТЕ, ЗАПЛАТАТА И ХЛЯБА**
- 4. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНАТА 1914–1918 г.**
Първата световна война или Европейската война
- 5. УЧИТЕЛЯТ ЗА МИРА И СЪГЛАШЕНИЕТО СЛЕД
ВОЙНАТА 1914–1918 г.**
- 6. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНИТЕ И СЪДБАТА НА БЪЛГАРИТЕ**
- 7. УЧИТЕЛЯТ ЗА БЪЛГАРИЯ СЛЕД ВОЙНИТЕ**
- 8. УЧИТЕЛЯТ ЗА СЕБЕ СИ, ВОЙНИТЕ И ЗАКОНА
НА ЛЮБОВТА**
- 9. УЧИТЕЛЯТ ЗА УБИЙСТВОТО, НАСИЛИЕТО И ВОЙНИТЕ**
- 10. УЧИТЕЛЯТ ЗА ДУХОВЕНСТВОТО И ВЪТРЕШНИЯ ГЛАС**
- 11. УЧИТЕЛЯТ ЗА НОВОТО УЧЕНИЕ И ВОЙНИТЕ**
- 12. УЧИТЕЛЯТ ЗА НОВАТА КУЛТУРА, НОВАТА ЕПОХА И
БЪЛГАРИТЕ**

1. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНИТЕ

Балканската война (1912-1913 г.) и

Първата световна война или Европейската война

(1914-1918 г.)

1.1. ВОЙНИТЕ И ВЯРАТА

СПАСЕНИЕТО : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 25 февруарий, 1917 г. София. – В: Все що е писано. София, 1942, с. 54-55.

“...Съвременните хора се страхуват от условията на живота, искат да знаят, какво ще стане с тях. Българите искат да знаят, какво ще стане с България. – Нищо лошо няма да стане. България ще продължава своето съществуване. Бог казва днес: Ако хората ме слушат, само една дума ще кажа, и войната ще престане. Понеже не слушат, ще ги оставя да се бият, докато се вразумят. Много хора, които не почитат баща си и майка си, не любят ближния си, те още живеят според законите на Мойсея. И до днес още има между хората паразити. Ние не се нуждаем от паразити. Светът има нужда от добри хора, от красиви цветя, които надалеч разнасят своето благоухание. Светът се нуждае от благородни души и сърца, от разумни майки, бащи и деца. Това иска Бог. Това е проповядвал Христос преди две хиляди години.

Днес хората се делят на религиозни и светски: първите вярват в Бога, а вторите Го отричат. Иде време, когато ще им се даде още едно доказателство, че Бог съществува. Тогава и слепите ще прогледнат, но, ако не са готови да приемат новата светлина, ще станат по-нещастни, отколкото са били по-рано. Тази е причината, дето очите на някои слепи не се отварят. Разумният свят ги щади, оставя ги слепи, за да не страдат повече...”

1.2. МРАВУНЯКЪТ НА ГОСПОДА И ВОЙНИТЕ

ПО ПРЕДАНИЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 2 май, 1920 г. София. – В: Ще управлява всички народи. София, 1948, с. 100-103.

“Един ден отидох в Борисовата градина и седнах на една пейка. Близо до мене виждам един мравуняк. Една мравка ме полази. Хванах я с двата си пръста, та се обърна, започна да ме хапе. – Защо ме хапеш? – Знаеш ли, че мога да те стисна между двата си пръста и да те изпратя, дето не си миспила. Тя отговаря: Боря се с два страшни великана. – Това са двата ми пръста. Ти нямаш представа за човека, затова си позволяваш да хапеш. – Да, но ние имаме свои пътища и съобщения, и който си позволи да минава по тях, ще го хапем. – Никакви пътища и съобщения не ме плашат. Ако

пъкна бастуна си във вашия мравуняк, ще ви пръсна на различни страни. Пуснах мравката на свобода и продължих своите размишления.

Казвам: И хората се намират в положението на мравките. Докато са силни и здрави, те мислят, че могат да правят, каквото желаят. Обаче, щом ги хванат двата пръста на Провидението, те започват да се гърчат, да хапят и казват: Два великана ни нападнаха. – Това са двата пръста на Провидението, които неизбежно ще дойдат.

Казвате: Ако не са тези два великана, по-добри хора от нас няма да се срещнат. – Днес Бог е стиснал българите между трите си пръста – сърбите, румъните и гърците. Казвате: Ако не бяха тези пръсти, лесно щяхме да се справим. Имаме си мравуняк, имаме закони. – Бог може да разбърка мравуняка ви, да измени вашите закони. Като дойде до европейските народи, Бог ги хваща с петте си пръста и ги пита: Готови ли сте да живеете братски помежду си? Ако не сте готови, и вашия мравуняк мога да разбъркам. Хората наричат това революция, а аз – разбъркване на мравуняка. Достатъчно е да пъкна бастуна си в мравуняка, за да разпръсна мравките по всички страни на света. Има мравки, каквито са термитите, които внасят страх и трепет между хората. Те имат своя артилерия, кавалерия; опасни са термитите, всичко изядат. От тях богат и животните, и хората.

Сега хората очакват нещо ново. Едни очакват да се оправи светът по магически начин, а други очакват революция. Светът е оправен, няма защо сега да се оправя. Обаче, умните хора трябва да разсъждават правилно. Мислите ли, че ако мравунякът се разпръсне, няма да се премести другаде? Ако хората живеят братски помежду си, ще видят, че Божественият свят е оправен: има изобилно храна за всички; материал за съграждане на къщи също има за всички; за всички има добри условия за живот. Злото се заключава в това, че всеки иска, светът да се оправи индивидуално за него, на него да е добре.

Един ден грънчарите се обърнали към един мъдрец с молба, да им изпрати сухо време. – Ще бъде според желанието ви – казал той. След това дошли при него земеделците с молба, да им изпрати дъжд. – Ще бъде според желанието ви. – Не, грънчарите и земеделците трябва да се споразумеят помежду си. Времето трябва да бъде и сухо, и дъждовно, т.е. и добро, и лошо. Каквито промени и да стават, те са на място. Не е лошо, че времето се променя, но всяка промяна трябва да се използва разумно. Каквито промени да стават в разумния живот, ние трябва да се подчиняваме. Днес народите искат да се освободят от царизма. Добре е това, но в каквато партия да влизат, доброволно, или насилствено, тази партия пак има своя глава – цар. Може да го наричат водител, но той е цар на партията. Какво, всъщност, правят хората? Отказват се от един порядък и в края на краищата, това говори за анархия, за неразбиране принципите на разумния живот. Който признава ума, той живее в ума; който признава сърцето, живее в сърцето; който признава волята, живее във волята; който признава душата, живее в душата; който признава духа, живее в духа. **Основният принцип в живота на всички е да съзнаваме, че сме разумни същества и докато спазваме законите на разумния живот, ще живеем добре; щом ги нарушим, ще дойдат лошите последствия.** – Кога идат лошите последствия? – Когато живеем по старите предания;

когато едни работят по-малко, за сметка на другите; когато всеки се стреми да забогатее, да се осигури.

Днес, при скъпия живот, всеки се нуждае от много пари. Може ли България да задоволи нуждите на всички хора? Въпросът не се отнася до парите. Важно е, може ли България да произведе толкова храна, че да задоволи всички? Ако хората се обичат и прилагат любовта, те ще разменят помежду си това, което имат в изпишък. Обаче, при сегашните условия на живота, това е невъзможно. Бъдещето ще реализира този идеал. За това са нужни най-малко 350 хиляди години. Тогава ще се създадат нови гърнета, т.е. нови мозъци, в които ще се влее новата мисъл. Тогава хората няма да се питат, коя религия е по-права, кой обществен строй е по-добър, кое управление е по-добро. Тогава те ще имат светъл, ясен ум, който ще бъде видим; тогава душата и духът на хората ще бъдат видими. Днес те не са видим, но след 350 хиляди години и умът, и сърцето, и душата, и духът ще бъдат видим, както се вижда спънцето. Запишете това в книгата на вашия живот, че един ден, когато бъдещето поколение разтваря тази книга, ще каже: Това е било предсказано в далечното минало. Който го е предсказал, думите му са истинни и верни.

Сегашните хора казват: Видимото ще си остане видимо, а невидимото – невидимо. Аз пък казвам: Като се срещнем след 350 хиляди години, вие ще виждате ума, сърцето, душата и духа ми, но и аз ще виждам вашите. Това е новото учение. – След 350 хиляди години ли ще бъде това? – Те са като 350 деня. Хиляда години са като една година. Светът ще претърпи големи промени. Тогава хората няма да живеят по старите предания. Ще се тури край на свещените глупости и престъпления. Всичко старо ще остане в архива на сегашното човечество...”

1.3. ВОЙНИТЕ НА БАЛКАНСКИЯ ПОЛУОСТРОВ

МЕРИЛО ЗА ПРАВИЛНО РАЗБИРАНЕ : [Съборна беседа от Учителя, държана на] 20 август [1920 г.], втори ден – петък, 7 ч. сутринта [В. Търново].

– В: Беседи, обяснения и упътвания от Учителя държани на учениците и слушателите на Бялото Братство на събора през лятото на 1920 г. в гр. В. Търново, 19-24 август. София, 1920, с. 43.

“...Колко години има откак българите са приели християнството?

– В 864 година. Значи всичко 1200 години. А в тези 1000 години на Балканския полуостров е имало 150 войни. Тъй че на всеки 8 години се пада по една война.

Някои казват за нас, че сме били против войната. Не, и ние сме за войната, но да воюваме без да убиваме. Ние воюваме за събаряне на затвори и бесилки. И тъй, ние се различаваме от другите по това, че туй, което те събарят, ние градим, а това, което те градят – ние събаряме. Те убиват хора, ние ги въздигаме, оживяваме, те градят затвори, а ние ги събаряме. По това се отличават хората от новото и старото учение. В нашата програма влиза унищожението на всички болници и затвори, всички окови и пушки; когато се приложи новото учение в света, дори и в най-затънтените места ще има училища...”

1.4 ВОЙНИТЕ И ЧОВЕКЪТ КАТО ОБРАЗ И ПОДОБИЕ НА БОГА

КОЙТО ДОЙДЕ ПРИ МЕН : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 16 март, 1924 г. София. – В: *Който дойде при мен*. София, 1950, с. 9-10, 10.

“...Всички хора, като души, имат еднакви права. – Защо? – Защото всички са излезли от Бога, и Той еднакво гледа на тях. Бог гледа еднакво на всички същества – от най-малките до най-големите. – Как е възможно това? Нали човек има образ и подобие на Бога? Той е по-високо от всички животни, и Бог към него трябва да има особено отношение. – Не говорете така. Сегашният човек е далеч от образа и подобие на Бога. Днес, когато на бойните полета се избиват милиони хора, не може да се говори за такива, които са запазили образа и подобие на Бога! **Образ и подобие на Бога имат само онези, които любят.** Невъзможно е да поддържаш убийството и да говориш за любов. И в свещената книга се говори за извършени убийства, но какъв е резултатът от тези деяния? Когато Каин уби брата си, Господ веднага го запитва: Каине, къде е брат ти Авел? – Не зная, не съм слуга да ходя подир него – отговори Каин. – Кръвта на Авела вика към тебе. И за да не те убие никой, ще туря белег на челото ти, всички да те познават. Така, векове ще носиш греха на твоето престъпление. След всичко това вие минавате за християни, за културни хора. Казвате: Този да се обеси, онзи да се убие. Как смеее след това да проповядвате Христовото учение? Ако светът може да се оправи с убийства, с обесвания, досега би се оправил. Всъщност, оправен ли е светът? Значи, този закон не е правилен. Светът не се оправя нито с убийства, нито с обесвания...”

“...Ще кажете, че религиозните хора са умопобъркани. – Всички хора са умопобъркани. – Целият свят е потънал в грях – казва Писанието. Щом е така, хората не знаят, какво правят. Те са като умопобърканите. – Ние сме хора на 20 век, културни хора сме. – Аз познавам само една култура, според която не се позволява абсолютно никакво престъпление! – Невъзможно ни е да приложим тази култура в абсолютния ѝ смисъл. Ние живеем на земята, имаме деца, трябва да се грижим за тях. Не можем да бъдем абсолютно честни, все ще послъжем, ще пооткраднем нещо. – Че имате деца, че живеете на земята, това не е оправдание. Ще живеете без лъжа, без кражба...”

1.5. ВОЙНИТЕ И ЧОВЕЧЕСТВОТО

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС : 10 [неделна] беседа от Учителя, държана на 3 ноември, 1929 г. София - Изгрев. – В: *Крадецът и пастирът : [Беседи, XII серия]* т. 1. София, 1937, с. 218-219.

“...Какво допринася войната за човечеството? – Разрушения, унищожения, страдания. Във време на война, хиляди и милиони хора се убиват, осакатяват, полудяват, инвалиди стават, а същевременно и финансовото положение на държавите се влошава. Те претърпяват големи финансови кризи, които се отразяват зле и върху частния живот на хората.

Благодарение на тези кризи, много милионери полудяват. В един ден те стават последни сиромаси. Това става главно в Америка, дето има много милионери. Това положение в страната представя голяма финансова война. Уилсон даде 14 правила на американците, но те не устояха на тях. Сега, за цялата бяла раса иде по-строг закон от Уилсоновите правила – Божественият закон. Един главнокомандуващ е натоварен с великата задача, да покаже на бялата раса, че Божият закон иде в света. Той ще се наложи на хората. Този закон е неизменяем, и никой не може да го отмени. Когато бялата раса признае съществуването на Божия закон и го приложи в живота, главнокомандуващият ще бъде уволнен от своята служба и ще го назначат слуга на шестата раса. Хората от бялата раса също така ще се уволнят от своите служби и ще се заместят с нови хора – с хора от шестата раса. Христос, в една от своите притчи “за лозето”, е предсказал това. Лозето ще се отнеме от ръцете на старите слуги и ще се предостави на нови слуги, да го обработват по нов, правилен начин.

Сега, като слушате това, вие не трябва да се плашите. Човек трябва да се страхува и да мисли, преди да е сгрешил. **Щом сгреши, нищо друго не му остава, освен готовността да изправи погрешката си и да носи последствията на своя грях.** Нашата цел не седи в това, да се занимаваме с греховете на хората, но човек трябва да знае, че всичко, каквото върши, се пише върху него. Като знае това, той трябва да изучава себе си, да изучава и своя ближн. Да познава човек себе си, т.е. да познава доброто в себе си, това е истинската наука. **Злото пък не представя никаква наука. То представя само условие за придобиване на Божествената наука.** В този смисъл, зло, лош живот не съществува. Истински живот е само доброто, т.е. добрият живот. Когато добрият живот претърпи някакви отклонения, тия отклонения ние наричаме лош живот. Всъщност, лош живот не съществува. Добрият живот подразбира разумни, правилни отношения между хората. Когато животът на човека е добър, той не може да се лиши от благата на този живот...”

2. УЧИТЕЛЯТ ЗА БЪЛГАРИЯ И ВОЙНИТЕ

2.1. МИСЛИ ЗА БЪЛГАРИЯ

ЯКОВ И ИСАВ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 8 април, 1917 г. София. – В: Все що е писано. София, 1942, с. 72-73.

“...Днес всички българи искат да знаят, какво ще стане с България. - Ако следва Божиите пътища, нищо лошо няма да й се случи. Всеки трябва да се грижи за своето индивидуално развитие, да дава ход на добрите си мисли и желания, като постепенно се освобождава от страха. Колкото по-добри ставате, толкова и страхът ви ще се намалява...”

2.2. БЪЛГАРИЯ И ВОЙНИТЕ

ЗАТОВА СЕ РОДИХ : 1 [неделна] беседа от Учителя, държана на 10 октомври, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 16-17.

“...Следователно, когато ние искаме да наложим своята воля, т.е. нашето съзнание върху Божественото подсъзнание, винаги в нас ще се роди дисхармония, противоречие. Затова, първо човек ще вложи в душата си най-важния закон – Любов към Бога, а после ще дойде до своята воля. На първо място великото в света, а после малкото. Първо Бог, а после ти. Най-безопасното положение на ученика в духовния му живот е да взима всякога последното място. Ето защо, ученикът винаги трябва да взима последното място във физическия живот.

Христос е казал: “Син человечески не дойде да Му слугуват, но сам Той да послужи.” Само Един може да ни даде първото място в света. Само Бог – най-умният и най-мъдрият в света – може да ни даде първото място. Искаме ли ние сами да вземем първите места, да станем първи, силни, богати хора в света, ние вървим в крива посока на живота си. Ако всеки човек иска да заема първото място между хората в света, ще се яви голямо състезание. В това отношение, в целия съвременен свят има едно надпреварване, кой да заеме първото място: Франция иска да бъде велика, Англия иска да бъде велика, Германия иска да бъде велика, па и малката България иска да бъде велика. Какви ли планове не си крои България, но не й се отдават! Ще кажете: “Съдбата ѝ е такава.” – Не, съдбата ѝ не е такава, но друго нещо е определено за България, а не да бъде велика в този смисъл, какъвто разбират съвременните държави. Аз съм чел Божествената книга, в която е писано, че **България ще бъде малка държава. На България не е позволено да се разправя с оръжия!** Ако иска да се подигне, тя трябва да служи на Бога, и тогава ще ѝ се даде едно почетно място. Не иска ли да служи на Бога, всички ще я тъпчат.

И след всичко това ще дойдат писатели и поети, да я възпяват и оплакват: “Българийо, майко мила!” Кой от тия съвременни поети, които се заели да възпяват България, са тръгнали между народа да го учат, какво трябва да прави. Всички се обръщат към културната младеж, нея търсят, на нея възлагат всичките си надежди. Де е тази културна младеж? – Аз наричам “културна младеж” всички хора, които са родени с идеали. Всеки, който отпосле възприема някакви идеали и се заема да им служи, той мяза на натоварена камила, или на едно натоварено магаре, което само пренася товар от едно място на друго, а за него нищо не остава. Такива идеи има навсякъде. Такава младеж има и в Англия, и във Франция, и в Германия, и в Америка, но никой не се нуждае от нея. **Днес се изисква младеж, родена с идеали.** Казвате: “Ние ще напътваме младежта.” – Няма какво да я напътвате. Тази младеж се нуждае само от малко вода. Вие ще я полеете с вода, както поливате някое малко дръвче, и тя ще тръгне по своя път. Казвате: “Ние, старите, ще възпитаваме младежта.” – Няма какво да я възпитавате. Откак светът съществува, все се възпитава, и все по-лош става. Колкото повече се занимаваме с възпитанието на младежта, толкова повече забатачваме...”

2.3. РЕЛИГИОЗНИ ТЕЧЕНИЯ В БЪЛГАРИЯ И ПРОРОЧЕСТВО ЗА ИДВАЩО ИЗПИТАНИЕ (1926–1937 г.)

ТАЗИ ПРИТЧА : 12 [неделна] беседа от Учителя, държана на 26 декемврий, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 21-24.

"... "Христос казва: "Иде време, когато хората няма да се кланят нито в Ерусалим, нито в тази, нито в онази гора, но ще се покланят на Бога в Дух и Истина." Тогава кои хора ще обичате? Една църква, един Бог има в света, и Той е навсякъде.

Мнозина казват: "В България се явиха много нови течения, много религиозни движения и секти, има опасност да ни опропастят." Питам: кой е бил причина за досегашните опропастявания на България? Нима България само един път е пропадала? Тя е пропадала много пъти обаче, религиозните движения ни най-малко не са били причина за нейното пропадане.

Нека българските учени, възпитатели и управници се погрижат да всадят в душите на младото поколение стремеж към идеен живот.

Нека всеки българин се стреми да бъде честен, добър, умен и справедлив! Ако всеки българин развие в себе си тези четири качества, това значи той да стане добър гражданин, дълбоко проникнат от националистични идеи. Казват за някого: "Този човек много обича народа си." По какво познавате, че той обича народа си? – По това, че работи много за неговото прославяне. Да изтезаваш народа си така, че повече да не е годен да служи само за да го прославиш, това не е никаква обич, никаква любов.

Много българи днес искат да бягат от България. Те казват: "Дойде ни вече до гуша, не може да се живее повече тук, искаме да стидем някъде в странство. Поне ще знаем, че сме между чужди хора." Питам: каква любов е тази да изтезаваш своя ближен, за да го прославиш? Всеки човек има право да използва някое животно да му служи, но той няма право да го изтезава. Всеки трябва да се отнася с животното, като със същество, в което също така, както и в човека, има вложена разумна душа. Често хората се осъждат един други, че не живеели добре помежду си, че не водили добър, разумен живот. Казвам: нека тия хора, били те управници, духовни лица или учители, първи дадат пример на добър, чист и свят живот, та всеки, който види това да заработи върху себе си, да постигне всичко онова, което му липсва. Аз бих поздравил всеки, който пръв покаже пример, как се живее добре. Не е достатъчно само да се разисква върху въпросите, как бил разпнат Христос на кръста, кой Го разпнал и т.н. Казвам на тия хора: всички вие сте виновни за разпъването на Христа, едно време, **но и днес не сте престанали да разпъвате Христа**. Като търговци, като банкери и лихвари, вие сте разпнали повече от 20 души в живота си, онещастливили сте много вдовици и за това, ако искате да изправите погрешките си, трябва да върнете парите на тия хора назад. Мисли ли някой човек, че може да стане богат от парите на тия вдовици, той е на крив път. Мисли ли този човек, че Господ няма да закачи котлите на тия вдовици на неговия врат? – Ще ги закачи разбира се.

Казвам: **страшно нещо иде сега за света, не само за България, но и за целия свят.** То ще дойде до главата и на праведните, и на религиозните, и на светските хора. За това нещо може да се каже, че човек нито е сънувал, нито на ум му е дохождало това, което ще се случи. Всички хора ще познаят, че има Правда в света. Никому не се позволява да лъже, нито да заблуждава в Името Божие! Това нещо ще се провери **най-много в продължение на десет години от днес.*** Съдбата ще бъде безпощадна. Да не мислите, че на земята се прави някакъв заговор. Не, хиляди и милиони същества идват от невидимия свят, въоръжени със своите огнени пушки и мечове. Цялото духовенство трябва да знае, че никому не е позволено да лъже и заблуждава в името Господне. Иначе, те ще се намерят в положението на пророк Валаама, на когото една нощ се яви Господ и рече: "Ако дойдат чловеци да те повикат, стани, иди с тях! Но каквото ти река, него да направиш." (Числа 22:20-36) И стана Валаам на сутринта, оседла ослицата си и отиде с Моавовите князове и разпали се гневът Божий, защото отиде; и застана ангел Господен на пътя пред Валаама, за да му се съпротиви; и понеже ослицата видя ангела Господен, че стоеше на пътя с гол нож в ръка, свърна ослицата от пътя и отиваше към полето, а Валаам удари ослицата, за да я оправи в пътя. Тогава Господ отвори устата на ослицата и тя рече Валааму: "Що съм ти сторила, че ме биеш сега третия път?" А Валаам рече на ослицата си: "Ти се подигра с мене. Да имах нож в ръката си, сега бих те убил." И ослицата рече Валааму: "Не съм ли аз твоята ослица, от която си ездил от когато си до този ден? Имала съм навикновение друг път да ти правя така?" А той рече: "Не." Тогаз отвори Господ на Валаама очите, и видя **ангела Господен**, че стоеше на пътя и гол нож в ръката му. И преклони се и падна на лицето си. И рече му ангелът Господен: "Защо би ти ослицата си досега три пъти? Ето, аз излязох да ти се съпротивя, понеже пътят ти не е прав пред мене. И ослицата ме видя и свърна от мене. Ако тя не бе свърнала от мене, аз сега щях да те убия, а нея да оставя жива." Тогоз рече Валаам на Ангела Господен: "Съгрших, защото не знаех, че ти стоеше на пътя против мене; и сега, ако не ти е угодно, аз ще се върна." Ангелът Господен рече Валааму: "Иди с човеците, но каквото ти река, него да говориш." И отиде Валаам с Валаковите князове.

Пред всеки проповедник, пред всеки владика седи по един от тези ангели със своите мечове. Те ще проверят и разберат това нещо в продължение най-много на десет години. Ние не сме против духовенството, но казвам, че и те, както и всички вие ще бъдете свидетели на тия времена и ще разберете, дали това което ви говоря е истинно, или не. Истински е този пророк, чийто думи, чийто предсказания се сбъдват..."

*Бележка на съставителя: 1926+10=1936 г.; 1936/37 г. е гражданската война в Испания

3. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНИТЕ, ЗАПЛАТАТА И ХЛЯБА

3.1. ВОЙНИТЕ И ХЛЯБА

РАДВАЙТЕ СЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 15 април – Велик-ден, 1917 г. София. – В: Все що е писано. София, 1942, с. 84-85.

“...Ето, днес Христос ви среща на пътя и казва: “Радвайте се”. Веднага се отправят към Христа въпроси: Как да се радваме, когато нашите синове, братя и мъже умират на бойните полета? Как да се радваме, когато животът е тежък, няма достатъчно хляб, дрехи и обувки? Как да се радваме, когато направихме големи дългове? Ти можеш ли да превърнеш камъните на хляб? Христос отговаря: “Човек живее не само с хляб, но и с всяко живо и благо слово, което излиза от устата на Господа, както и от устата на всеки добър и праведен човек.” Сегашните учени търсят начин да създадат хапчета, които да задоволяват глада на човека. Те мислят, че по този начин ще разрешат важните икономически въпроси. Не е този пътът, по който трябва да върви науката. Преди всичко, **човек трябва да се домогне до живия хляб, който се крие в Словото Божие.** Щом намери този хляб, той ще разреши въпроса и за хляба от камъни. Словото Божие е висша, духовна материя, от която могат да се извадят екстракти за поддържане на човешкия живот. Затова, именно, Христос казва, че човек се храни не само с хляб, но и с всяко Слово, което излиза от устата на Бога. Той взе пет хляба и пет риби и нахрани пет хиляди души, с което доказва силата на Божието Слово. Възможно ли е това? – Възможно е. Нима от едно житно зрънце не излиза цял клас? От една ябълкова семка израства голямо дърво, което след две-три години дава стотици и хиляди килограма ябълки. Ще кажете, че всичко излиза от земята. – Не само от земята, но и от слънцето.

Сама по себе си, земята е резервоар, в който се складират нещата и ако слънцето не ги привлича нагоре, те ще останат дълго време заровени в земята и ще изгният. Един ден, когато хората се научат да умножават хляба, както Христос направи, всички икономически въпроси ще се разрешат. Казват, че и без това знание има много милионери в света. – Те са книжни милионери. Какво може да направи човек с книжното си богатство? Ще кажете, че богатството е нужно за земята. Какво ще правите с това богатство, когато смъртта дойде при вас? Тя ще ви хване за врата и ще каже: “Върви след мене! Ти ще й даваш от своите милиони, но тя не признава книжните пари. Колкото и да си богат, тя ще те вземе със себе си. Ако срещнеш на пътя си Христос, Той ще те пита, защо си толкова окъсан. За оправдание, ще кажеш, че си живял и работил с единствената цел да се осигуриш на земята, да направиш живота си по-лек и радостен. Христос ще ти каже: Криво си разбрал моето учение, криво си разбрал радостта. Радостта се основава на великите добродетели, а не на парите. **Само добродетелният човек може да се радва. Задачата на човека не се заключава в печелене на пари, но в прилагане на истината, правдата и добродетелта.** Ако човек не говори истината, не постъпва справедливо

и не прилага доброто, ще дава отчет за делата си. Той не се е родил да живее и да работи само за пари...”

3.2. ЗАПЛАТАТА ОТ ОБЩОЕВРОПЕЙСКАТА ВОЙНА (1914-1918 г.)

**ДА НАЕМЕ РАБОТНИЦИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана
на 10 ноември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942,
с. 350-353.**

Каквото е спечелил човек на земята, на земята го оставя. Единственото нещо, което взема със себе си, това е мотиката, т.е. оръжието, с което ще копае. Мотиката символизира работа. Значи, работа има и на небето, и на земята. Докато е на земята, човек трябва да благодари за тялото си – най-голямото богатство, с което може да се разполага. В него са вложени дарби и способности, които трябва да развива. Така, той придобива духовно богатство, което занася със себе си.

“Човек домовит излезе, щом се съмна, да наеме работници за лозето си.” – Кой е домовитият човек? – Господ. Той слиза на земята да наеме работници за лозето си. Колкото европейски народи намери, Той ги нае за работници на своето лозе. Те работиха пет години, и войната се свърши. Сега се връщат от работа, и Бог им плаща. Българите се питат помежду си: По колко ли ще ни се плати? – По един пенез. – На англичаните? – По един пенез. – На германците, на сърбите, на французите, на руснаците? – На всички по един пенез. – Някои се биха повече. – Нищо от това, на всички ще се плати по един пенез. И на вас, които ме слушате днес, пак ще се плати по един пенез. Такъв е законът на Божествената справедливост. Той трябва да се постави за основа на съвременното общество. Работата на всички хора не е еднаква, въпреки това; домовитият господар платил на всички по равно – по един пенез. Ако обичаш, обичай с един пенез. – С колко ме обичаш? – С един пенез, или с три гроша и 30 пари. На колко пари се равняват три гроша? – На 120 пари. Числото 120 е резултат. То играе роля във вселената. И 12 е резултат, но в човешкия живот. Като прибавите още 30 пари към 120, получавате 150 – число, при което злото излиза навън.

В 1915 г. българите се намесиха в общоевропейската война, което показва, че ще минат през чистене. Между 1913 и 1918 година има известно отношение. 1918 г. е продължение от 1913 г. И този път те ще минат през огън, да се пречистят. След това няма да помислят вече за война.

Всяко нещо, което става в света, има свое определено време. Всеки човек се ражда на определено за него време, затова хората се различават помежду си. Забелязано е, че онези, които се раждат от 9 (22) март нататък, се повече идеалисти, умът в тях работи повече от сърцето и страдат главно от главоболие. Кажете ли някой, че страда от главоболие, аз зная, че той е роден през март, когато слънцето е в зодиакалния знак Овен. Овенът е кротък, но когато се срещнат два овена, удрят главите си. Който се бори с материята, осакатява ума си. Това явление се забелязва особено в живота на поета. Започне ли той да се грижи за материалната си прехрана, поезията му изчезва. Ето защо, като дойде в ума ви една

светла, Божествена мисъл или в сърцето ви красив импулс, красиво желание, веднага ги приложете. Отложете ли ги, вие сами се осакатявате. Кажете ли, че тази мисъл е неприложима, вие се спъвате. Ако беше неприложима, тя нямаше да дойде в ума ви. Не я ли приложите вие, друг ще я приеме. Така хлопа Бог на човешките умове и сърца. Който не Го приеме, ще ходи от човек на човек да се предлага за съдружник, да вземе участие поне в изговарянето на звука "ха". Може да вземе участие, но ще знае, че заплатата му ще бъде "тин" – звук, който се чува при пуцане на десетачетата в тенекиената кутия. **Ако на земята не се научите да работите и да свирите, на небето никога няма да се научите.** Ако отидете неподготвен на небето, веднага ще ви върнат на земята. Това е закон на прераждането.

Човек е дошъл на земята да мине през мъчението, през труда и през работата. Като човек, ще се мъчиш; като ангел, ще се трудиш. Дойдеш ли до работата, ще работиш като Бога. С други думи казано: Ще се мъчиш със стомаха си, докато смелиш храната. После ще се трудиш с ръцете си. Най-после ще работиш с главата си. Хората се мъчат, трудят и работят, но мъчно успяват, защото си служат с отрицателната глаголна форма "не мога." Как могат да вършат отрицателни работи? Както могат да се проявяват в отрицателното, така могат и в положителното. – Ще правя погрешки. – Прави погрешки, и върви напред. За предпочитане е човек да се труди и работи, макар и да прави погрешки, отколкото да не работи и да не греши. Който прави погрешки, може и да ги изправя. Който мрази, може и да обича; който прави зло, може да прави и добро. Сегашният разсипник един ден ще стане добър пестовник.

Кое е добро? – Което е в хармония с великите Божествени закони. Всяко действие, което взема участие в повдигането на цялото човечество, е добро. **Постъпките на човека се определят от резултатите, които те произвеждат.** Човек определя някои свои постъпки като лоши. Обаче, като види резултатите им, тогава може да определи, добри ли са били, или лоши. Резултатът на човешкия живот определя неговото бъдеще..."

3.3. ХЛЯБЪТ ДА СЕ ДАВА ДАРОМ В БЪЛГАРИЯ*

ХЛЯБЪТ И ЖИВАТА ЕНЕРГИЯ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 22 май, 1921 г. София. – В: Новият човек : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомври 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 207-209.

"...Сега чета по вестниците, хлябът се повишил на 6 лева. Започват всички вестникари, забръмчат – "6 лева хляба". Ама после станал 4 лева. Добре, свалят опашките си. На другия ден дойде хляба 8 лева, пак опашките нагоре. Защо туряме цена на хляба при такива разбирания на живота? Когато Господ даде хляба на земята, Той забрани да се продава. И най-голямото проклятие в света е, че това велико благо се продава.

*Бележка на съставителя: Извадката може да се прочете и в редактираното слово издадено 1947 г. – виж : ЖИВАТА МЕРКА : [Неделна] беседа държана от Учителя на 22 май, 1921 г. София. – В: Новият човек. София, 1947, с. 192-194.

Абсолютно забранено е да се продава хляба и брашното. И след това се питаме, защо светът бил.

Първото условие е хлябът да се дава без пари. Няма по-голямо безчестие от това, да отидеш да си купуваш хляба, да ти се продава хляб. Бъдещите хора ще се чудят на сегашните, че са били такива говеда. Говедата на XX век са продавали и купували хляба. И след това теорията, че онези хора, които са злоупотребили с продажбата на житото, до четвъртото поколение хаир не са видели. Не мислете, че този кармически закон прощава. Не казвам, това да стане изведнъж, но да дойде в нашите умове мисълта, че хлябът трябва да бъде без пари, понеже така е определено отначало. Ни помен да няма от това, да се продава хляба. **И България трябва да бъде първата държава, която да приложи това правило: хлябът без пари.**

Да се повърна назад. Хлябът ще стане без пари само тогава, когато се изпълнят Христовите думи: "Онзи, който направи този закон, хлябът да бъде без пари. трябва да е праведен човек" Ако е грешеният, той ще създаде по-лош закон, затова нека хлябът бъде без пари. Онзи, който създава този закон, трябва да бъде човек праведен, мъдър и благороден в най-висш смисъл.

И сега знаете ли, колко жени, колко момичета има в света, които са продали своята чест само за хляба, изгубили са най-възвишеното и благородното от себе си, само за хляба! И сега седим и казваме: "Господи, да бъде Твоята воля!" Да бъде Твоята воля, но да стане нашата воля, все тъй се молим ние. Ходим с хубави дрехи, с цилиндри, а тези наши сестри в порока киснат! – Защо? – За един самун хляб продават своята чест. Е, как ще оправдаем това нещо, ние бащи, майки, министри, царе, учители, професори? Ще кажете: "Тъй Господ направил нещата." Лъжа е това! Вие направихте тези неща в миналите поколения. Следователно, това, което хората направиха, ние трябва да оправим. Ако някой е развалил къщата на някого, умните трябва да я поправят! Затова у нас трябва да влезе този велик импулс, а не само да се числим към някоя школа и да казваме, че такъв бил Бог, онакъв бил Бог.

Питам: Във вашия град хлябът продава ли се? – "Да, ние сме културни хора, черният хляб е по-евтин, белия – по-скъп." Казвам: аз имам особено мнение за вас. Ако това разбиране в света не се промени, животът за в бъдеще може да стане 100 пъти по-ужасен отколкото е сега. В 100 години хората ще се изродят само от тази фалшификация на хляба с примеси от вар, пясък, боб и други. – Защо го фалшифицираш? Всеки иска да спечели. Сега вие, религиозните хора ще кажете: "Това не е наша работа, има държавници". Когато в света дойде онзи облак, който плава на небето, от една капка лие? Нали всяка капка в него има инициатива да слезе, да измие нещо като падне, иска да причини някаква полза. Тези хиляди капки измиват цветята, тревите и започва всичко да расте. Ние сме сега тези водни капки. Ако вие не турите вашия ум, желание, инициатива, как ще стане всичко това?

В един от еврейските пророци Господ, казва: "Когато потърсите с всичкото си сърце, ще намерите Господа." – Какво значи да намерите Господа? Значи да започне този велик закон на Любовта да действа у вас..."

3.4. ГЕРОИТЕ ОТ ВОЙНАТА 1914-1918 г. И ПАРИТЕ

ОНЕЗИ ДНИ ЩЕ СЕ СЪКРАТЯТ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 25 май, 1924 г. София. – В: Който дойде при мен. София, 1950, с. 180, 180-181, 185.

“...Христос казва: “Заради избраните, онези дни ще се съкратят.” Съвременните хора са фалирали почти във всяко отношение: в религиозно и научно, в обществено и политическо. Военните казват, че в света имало много герои. Ние видяхме тези герои на бойното поле. Всички искат да бягат. Ние ги видяхме в сегашната война, заровени осем метра дълбоко в земята. Къде са истинските герои, да излязат открито срещу неприятеля? Видяхме много герои, но всички с маски на лицата си и така се бият. След всичко това се казва, че във войната имало геройство. Какво геройство има в това, да се пазих от задушливите газове? Не е ли същото и в морално отношение? Чуваш, че касиерът в някоя банка задигнал 5-600 хиляди лева и избягал. Търсили го навсякъде, но не могли да го намерят. В края на краищата, религиозните проповядват морал, който не издържа никаква критика. – Защо? – Защото това, което е морално за българина, не е морално за французина, за англичанина. И това, което е морално за англичанина, не е морално за българина. Има известни принципи, общи за цялото човечество...”

“...Сега, като изнасям известни истини, мнозина казват за нас, че не сме с всичкия си ум. Така е. Щом изнесеш една велика истина, казват, че не си с ума си. Кога хората са приели истината на своето време? Не донесе ли Христос една велика истина на света? И какво направиха с Него? След Него дойдоха апостолите, но и те бяха гонени. Така постъпват с всекиго, който иска да внесе една нова идея, било в науката, било в религията, било в обществения живот. Какъвто и да е този човек, все ще го гонят. Разбиране е това...”

“...Съвременните хора казват: Достатъчно е да имаме пари, всичко ще се разреши. Те мислят, че ако имат пари, лесно ще разрешат въпросите си. Това е само една трета от истината, но не и цялата истина. Парите са една необходимост, едно условие за живота, но всяка необходимост води към друга необходимост. **Парите унищожават вярата, мъжеството, смелостта на човека.** Като има пари, човек уповава на тях, поради което вярата и смелостта му отслабват. Парите са внесли най-голямата поквара в света. Те са изопачили характера на свещеници и проповедници, на майки и бащи, на учители, на моми и момци. Те са внесли отрова в света. От друга страна, **парите са благо в живота.** Обаче, злото, което парите са причинили, е по-голямо от доброто, което са допринесли на човечеството. Може да не сте съгласни с мене, това не е важно. Наблюдавайте, какво става с всички народи, семейства и общества, които забогатяват. Когато бащата забогатява, синовете и дъщерите започват да живеят в разкош и охолство и, в края на краищата, нищо не излиза от тях. Какво стана с онези богатски синове, на които бащите забогатяха във войната? – Пропаднаха. Изобщо, парите водят към разпуснат живот, към престъпления. Не мислете, че като сте дошли на земята, имате право да живеете, както искате. Има един велик закон в света, който държи еднакво отговорни прости и учени, богати и бедни. Пред този закон всеки еднакво отговаря за делата си.

Всеки се съди според съзнанието си. Като не признават съдбата, някои казват за своя близък, че е умрял. – Не е умрял той, но е извикан, дето трябва, да даде отчет за делата си. – Тогава, как ще се оправи светът? – Като дойдат избраните и почнат да помагат на останалите. Много избраници има между хората. Избраният човек не трябва да се подхлъзва, да се поддава на слабости. Той може да бъде мек, но не и мекушав. Като види, че някой плаче, той не трябва да се трогва от неговите сълзи. Като намествам счупения крак на някого, аз не обръщам внимание на сълзите му. Моята работа е да наместя крака му, а неговата – да пролива сълзи. Като плаче, той ще се научи да не греши. Ако някой ми се оплаква, че заборчлял, че няма хляб за жена си и децата си, аз няма да му дам пари, но ще му дам подходяща работа, да изкарва прехраната си с труд и да запази достойнството си като човек. Човешкото общество е основано на разумни закони, които тласкат човека към труд и работа, като условия за развитие. Има избрани хора в света, но още много трябва да дойдат. Ако ме питат, защо работите на България не вървят добре, отговарям: Малко избраници има. За да се оправят работите ѝ, броят на избраниците трябва да се увеличи най-малко 200-300 пъти...”

3.5. ЕВРОПЕЙСКАТА ВОЙНА И ХРИСТИЯНСТВОТО

САМ С УМА СИ : [14 неделна] беседа от Учителя, държана на 9 януарий, 1927 г. в гр. София. – В: Влизане : [Сила и живот] IX серия, [т. 2]. София, 1930, с. 41-42.

“... “Сам с ума си служа на Божия Закон, а с плътта – на греховния закон.”

Значи, докато човек е в плът, той ще служи и на двата закона. Това виждаме и днес навсякъде в живота. Отвори се европейската война, дето се избиха милиони хора. Какво спечелиха европейските културни народи с тази война? Какви бяха народите, които се биха помежду си? Все културни, християнски народи, които проповядваха, че хората на миналото, които са живели преди тях, са били варвари, не са разбирали Божия закон. И всички тия разумни хора не постъпиха ли по-зле даже и от своите предшественици? Не се ли биха те цели четири години, като не успяваха дори и мъртвите си да погребват? Защо беше всичко това? Туй показва, че културата, с която днес хората се гордеят, е фиктивна. Християнството още не е проникнало дълбоко в човека, да стане негова плът и кръв. При това и учените хора нямат още в себе си определен вътрешен морал.

Казвам: сега, когато проповядват християнството между народите, всякога чрез него се прокарва някаква политическа цел. Навсякъде, дето с християнството заедно се прокарва известна политическа цел, влиза и заразата. Политическият живот е за земята. В неговата програма влиза слава, богатство, щастие – всеки иска да бъде богат, силен, щастлив. Ако някой иска да се прослави като писател, като художник или като музикант, той трябва да отиде в света. Само там могат да го направят велик, знаменит човек. Влезе ли той в духовния свят, дето работят Божествени закони, там процесът е точно обратен: първо ще му снемат короната от главата – ще остане гологлав и бос; после ще го лишат от всички богати храни, като кокошки, прасенца, агънца; ще му отнемат всички удоволствия – пушене

тютюн, пиене вино и др. Дето отиде, няма да бъде вече пръв, но последен. Сега, като наблюдавам живота на съвременните хора, казвам: да излиза дим от комините им, разбирам, но да излиза дим от устата и носовете на хората, това не разбирам. Сега и жените се състезават с мъжете в пушене на тютюн, като казват, че това изразява равенство между половете. Жените по този начин искат да придобият свобода, да се приравнят с мъжете...”

4. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНАТА 1914–1918 г.

Първата световна война или Европейската война

4.1. ХРИСТОВОТО УЧЕНИЕ И ВОЙНАТА 1914 – 1918 г.

В КЪЩИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 1 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 177-179.

“... Човек е своенравно същество, затова му са дадени играчки да се забавлява. В игрите си той е отишъл далеч: започнал е да коли, да реже глави на кокошки, агънца, прасета, дори и на хора. Днес го виждаме на бойните полета, дето реже глави, ръце, крака, вади очи и т.н. – Защо се бият хората? – Защото са направени от кал. – Кога ще престанат да се бият? – Когато се родят от вода и дух.

Христос обръща вниманието на учениците си към причините и последствията на страданията на човешкия живот. Той казва, че задачата на човечеството е да преработи и организира материята, от която е създаден човекът. – Кога ще се преработи тя? – Когато мъжът и жената не се напущат; когато всички хора се обединят в едно цяло и живеят без грехове и престъпления. В бъдеще хората ще живеят в чистота и светост. Никой няма да казва като Давида: “В грях ме зачена майка ми.” Ако майката е живяла в грях, и дъщерята ще живее в грях. Понеже майката не се е въодушевявала от възвишеното, и дъщерята ще следва нейния път. Майката е мислила само да ядене и пиене, за облекла и украшения, и дъщерята ще мисли за същото, и тя ще се кичи с панделки и цветя. Добро нещо е панделката, тя е знаме на правдата, но не е истинска. Бъдещите хора ще живеят с велики идеи.

Мнозина казват, че Христовото учение не е приложимо днес, не е съгласно със съвременната култура. Не е приложимо Христовото учение за онези, които са направени от кал. Обаче, за онези, които са направени от дух и вода, то е приложимо. Те го прилагат и живеят в мир, съгласие и любов. Те ще бъдат верни в любовта си и зад гроба, а не както сегашните хора, само до гроба; в повечето случаи верността им не стига и до гроба.

Двама приятели пътували през една гъста гора и се разговаряли любовно за верността и трайността на своите чувства. По едно време те чули някакво шумолене и видели, че мечка иде срещу тях. Единият от тях бил по-сръчен, веднага се качил на едно дърво. Вторият не успял да го последва и съобразил да легне на земята и де се престори на умрял.

Той чувал, че мечката не яде мърша. Като приближила до него мечката започнала да го души и понеже помислила, че е мъртъв, продължила пътя си. Онзи, който бил на дървото, веднага спял и запитал приятеля си: Какво ти каза мечката? – Каза ми, друг път да не тръгвам на път с такива приятели.

Какво представя мечката? – Мъчнотиите в живота. Как разрешават хората мъчнотиите си? Едни ги разрешават отвисоко, качват се на високи дървета и казват, че там се мисли добре. Те не говорят истината – от страх се качват на дървета. Те не са смели. Други пък лягат на земята и се преструват на умрели. И те са страхливи. Христос казва и на едните, и на другите: Аз нямам нужда от приятели, които се качват на дърво, или лягат на земята, като видят мечка. Аз нямам нужда от ученици, направени от кал.

Сега и аз желая да срещна българи, които не са направени от кал. Има вече такива българи. – Какво ще стане с България и с българите? – Онези, които са направени от кал, ще се стопят. Онези, които са родени от чиста вода и от светлината на духа, ще имат велико бъдеще. Това е казал Христос на своите ученици. Това и аз казвам днес на вас...”

4.2. ВОЙНАТА 1914 – 1918 г. И БОЖЕСТВЕНАТА ВОЙНА

В МОЕ ИМЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 29 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 242-243, 245, 250-251, 252, 253.

“... Сега Христос се обръща към всички народи и казва, че това, което днес става в света, е глас Божи. Няма да остане човек и народ, които да не разберат този глас. Рано, или късно, всички ще го разберат. Може да се съмнявате, да се безпокоите за последствията, но търпение се иска от всички. Резултатът на това, което днес става, ще се види в бъдеще. Като дойдете втори път на земята, ще четете историята на народите, ще видите, какви са последствията на днешните времена. Който има търпение, ще дочака края на събитията. Който няма търпение, ще се отегчи и ще пожелае да си отиде у дома. Драмата, която днес се разиграва, е в четири действия. Някои ще видят само първото действие и ще си заминат; други ще останат докрая на второто действие; трети ще останат докрая на третото действие; малцина ще имат търпение да останат докрая на драмата, да видят и четвъртото действие, да видят последствията на драмата...”

“... Аз вярвам само в любов, която дава. Аз не вярвам в любов, която се изразява в чукане на пълни чаши и пиене на здравица за благото на този или на онзи народ. Ще седнат няколко души пред чаши, пълни с вино, ще се чукат и ще пият за доброто на България. Това не е нито любов, нито обич. България се нуждае от герои, от хора с характер, с добродетели, с вяра, които могат да издържат на всички условия. Сега иде неприятелят. Вътрешното разлагане, желанието на човека да се осигури да живее само за себе си, трябва да се премахне. Няма защо да се осигурявате. Още със слизането си на земята човек се осигурил. Всеки добър, честен и справедлив човек трябва да извади ножа си и да отиде на фронта. –

Отсега нататък ли ще воюваме? Ние очакваме всички да се върнат оттам, а сега ни се говори да излизаме на фронта. – Това, което ставаше досега, аз наричам междуособица, а не война. Досега се биха брат с брата – това не е война. Истинската война подразбира да воюваш със злото, с кражбата, с лъжата и да ги победиш. Само така могат да се създадат велики народи, добри общества и семейства. Всички духовници, учители, управници, съдии трябва да извадят ножа си и да кажат: На фронта! – Против кого? – Против общия враг, който е тъпкал и тъпче всички хора. Колко ваши братя и сестри е отправил той на онзи свят! Колко ваши деца, ваши възвишени мисли и чувства е поробил и потъпкал! Христос казва, че за да победите общия враг, трябва да прощавате на всички, които са ви обидили и напакостили; трябва да изпъдите злото вън от себе си. Казвам: Отворете прозорците си, да влезе Божествената светлина във вашия дом. Който не ги отвори, ще понесе последствията на непослушанието. Това значи, Бог ще въздаде на всекиго заслуженото. Великият Баща на човечеството гледа еднакво към всички хора, и на всички говори като на съзнателни, мислещи същества, които имат условия да се повдигнат. Нека всички бъдем свободни и работим дотогава, докато се подобри живота на хората, на всички живи същества на земята.

Казвате: Добре, че войната е към своя край. Не е така. Войната сега започва и се развива във ваша полза. Ние ще спечелим войната. – Коя война? – **Божествената война**, която ще повдигне народите. Българският народ ще бъде велик, не както мислят българите, но велик пред Бога. Искам всички хора, всички народи да станат велики и така да се явят пред лицето на Бога – своя Баща.

Две течения съществуват в света: на злото и на доброто. Едни хора са поданици на злото, а други – на доброто. Злото отстъпва вече своята власт и място на доброто. Да му мислят неговите поданици. Като се явите пред вашия Баща. Той ще ви пита: Коя кауза поддържахте на земята? Поддържайте Божията кауза, защото на Него дължите всичко. Той работи навсякъде в света. Нищо не става случайно. Всички народи, в своето развитие, вървят по директивата на Божията мисъл. Всичко се подчинява на Божиите заповеди. – Как ще се докаже това? – Лесно се доказва: Достатъчно е да ви кажа: Бият се хората на фронта. – Докажи това. – Който иска да се увери в думите ми, ще го изпратя на фронта. Другояче не мога да го докажа. Оръжията, с които небето воюва, са толкова съвършени, войниците – толкова силни и воинствени, че никаква тъмна сила не може да им противостои. И най-голямата земна сила отстъпва на небесните сили. Онези, които не могат да устоят на Божията сила, копаят скривалища надолу, там да се крият. Когато Христос се яви пред човечеството, което днес воюва, всички демони ще излязат от хората и ще влязат в утробата на свинете. Който се освободи от беса в себе си, ще се обърне към Бога с думите: Господи, искам да бъда Твой ученик. Господ ще му каже: Иди първо да разкажеш на ближните си, какво направих за тебе. И сега Бог се обръща към европейските народи и им казва: Вие сте болни, опиянени. Трябва да се свестите. Бог вдига ръката си над тях, да ги свести, да отрезнеят. Това означава, че мирът иде.* Божията ръка се

*Бележка на съставителя: На 25 септември 1918 г. българското правителство иска примирие, което довежда до заробващия Ньойски договор от 27 ноември 1919 г.

движи бавно, планомерно и като направи един полукръг, в цяла Европа ще настане мир. След това Той ще каже на всеки народ поотделно: Повърни горчивото и отровното, с което си се хранил досега! – и той ще повърне. – Извади кесията си! – и той ще я извади. – Разкажи, какво си правил досега! – и той ще разкаже. С едно махане на ръката си Бог ще се разправи с всички народи и ще им каже: Земята е моя, всички сте мои деца и отсега нататък, никой няма право да бие брата си! Това е новото учение. Така говори Господ. Който не вярва, нека погледне вън, там ще види Бога. Вън е Господ, аз Го виждам. Отворете прозорците си, и вие ще Го видите. Щом влезе у вас, вие ще почувствувате вътрешна радост и лекота, вътрешен мир и веселие...”

“... Какво трябва да направи българският народ в тези трудни времена, които преживява? Едно се иска от всички: да възлюбите вашия Божествен баща, майка, брат и сестра. Това значи **да се обърнете към Бога**. Така ще се спаси българският народ. Така ще се спасят всички българи: свещеници, учители, управници, съдии, майки и бащи. Готов съм да стана слуга на всички, само вие да се спасите и повдигнете.

Преди две хиляди години дойде Христос на земята, и вие Го разпнахте. И до днес още продължавате да Го разпъвате на кръста, да роптаете против Бога. Колко души са готови да направят опит, да приложат любовта? Ако можете да направите опита, следната година ще има голямо плодородие. Бог ще върне всички загуби на хората от войната. Всички ще бъдете свидетели на това, което говоря, но да възлюбите Божествената майка, баща, брат и сестра. Сега са времена за опити. Да опитаме Господа. Не говоря само думи, но неща, които могат да станат. Не говоря, за да печеля последователи. Искам всички да възлюбим Господа, Който се проявява чрез нашата майка, баща, брат и сестра. Що се отнася до последователите, Христос има 500 милиона последователи, които са разделени според своето верую. Те и до днес още спорят, Син Божи ли е Христос, или не е; не знаят, какво място да Му определят. Христос е сит от такива последователи.

Казвам: **Христос е Син Божи; Негов Баща е Бог; Негова Майка е Господ, Неговата сестра и брат е Дух Свети.** Той слиза на земята да утеши всички страдащи, като им казва: Не се страхувайте, аз ще ви помогне. Когато сте скръбни, ще дойде вашият голям Брат да ви утеши. Ако сте паднали, ще ви повдигне. Обичайте своите братя и сестри, за да чуете чрез тях тихия глас на Бога, Който казва: “Аз съм с вас.” Това означава стихът, в който се казва: “Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и Аз.” Всеки може да чуе тихия глас на Бога отвътре, или отвън, до ухото или до слепоочната област, отгоре на главата, или отпред. Каже ли някой, че Бог му е проговорил, важно е да се знае, откъде, от коя посока: от изток, запад, север или юг. Давид казва: “Видях Господа отпред, на лицето си”. На друго място в Писанието е казано: “Господ ще ти бъде задна стража.” Това показва, че **се намиращ в опасност**. Когато гледаме Господа пред лицето си, това е **ден на спасение**. Когато Го гледаме отгоре, това е час на молитва. Когато е вътре в нас, това е **ден на любовта**. Тогава трябва да слушаме, какво ни говори. Всяко нещо, което слушаме, има свой вътрешен смисъл. При това, всякога ни се говори нещо определено и от определено място. Казваме, че е дошъл някой посланик. Веднага искаме

да знаем, отде иде той: от Англия, от Америка, от Русия, от Германия, или от Франция. Ако знаем отде иде, ще знаем и неговата мисия.

Божият посланик носи в себе си Божията Правда и се обръща към всички народи с думите: Народи, въдворете Божията Правда на земята! Ако иде от север, Той проповядва на хората истината. Ако иде от юг, Той проповядва за добродетелите и казва: Гладния ще нахраниш, жадния ще напоиш, натъжения ще утешиш. Ако иде от изток, ще проповядва на хората за любовта. Иде ли от запад, ще проповядва за прощението. Казано е в Писанието: "Преди да е залязло слънцето, трябва да си простил на брата си..."

"... В този смисъл, стихът "дето са двама или трима, събрани в мое име, се превежда с думите: "Ако съберете два или три листа от тази книга в мое име, Аз ще бъда с вас." Живи са листата на дървото на живота." Хората са листа на живото дърво, светиите са цветовете, ангелите – завързалите, но още неузрели плодове, а херувимите и серафимите – узрелите и сладки вече плодове. Всички живи същества, от най-малките до най-големите, съставят дървото на живота, в което текат Божествените сокове. Цялото дърво пък живее в Бога. Чрез дървото се изявява животът, като виделина.

Казано е в Евангелието: "Виделината свети в тъмнината, и тъмнината я не обзе." Виделината е Христос, проявен в света. Щом се проявява Христос, всички трябва да Го познават. Той е говорил на всички. Няма човек, който да е лишен от тази опитност. Някои хора не обичат да говорят за своите опитности и минават за безверници; други говорят повече, отколкото трябва и минават за лъжци, не им вярват. Добре е човек да говори малко и да знае, къде да говори. Всеки трябва да съзнава, че е душа, излязла от Бога. Като направиш някаква погрешка, кажи: Аз съм син, или аз съм дъщеря на Бога. Сгреших, но Той няма да се откаже от мене.

Следвайте Христовото учение, да се справите с мъчнотииите си. Прилагайте любовта, за да изправите погрешките си..."

"... Иде радостната вест, с музика и песни ни съобщават, че мирът иде вече. Великото Божествено войнство слиза отгоре, пръсва се между всички народи - германци, французи, руси, англичани, италианци, българи, сърби, всички заедно пеят: Мирът иде вече!* Всички сме братя. Христос казва: "И аз съм сред тях." Той е възседнал бял кон, с бяло знаме в ръка и казва: "Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и Аз."

Бог иде на земята. Който не вярва, ще го провери. След десет Божествени години, т.е. след хиляда човешки години това ще се сбъдне. Запишете си това, и ако след хиляда години не се сбъднат думите ми, готов съм да платя глоба от десет милиона лева. Тогава ще бъдете красиви, ще се прегърнем и целунем със свято целование..."

"... Днес България има нужда от герои на фронта срещу злото, които да проявят търпение. Носете тази мисъл навсякъде. Помнете: няма зло за България. Българският народ ще се повдигне. Бог ще даде на България

*Бележка на съставителя: На 29 септември 1918 г. в Солун е подписан акт за примирие между България и западните сили чрез генерал Франже Демре. България оставя всички освободени територии, в плен остава 90-хилядна армия, иска абдикация на Цар Фердинанд и заместването му от княз Борис, станал впоследствие цар Борис III./

толкова земя, колкото ѝ е необходима, даже и повече, отколкото очаква. След хиляда години България ще бъде голяма, ще разполага с толкова земя, колкото не е предполагала, ще я управлява един от най-добрите царе. Ще има и добри поданици: добри свещеници и учители, добри съдии и управници, разумни майки и бащи, безкористни търговци, трудолюбиви земеделци. България ще се превърне на райска градина, а българите ще бъдат облечени в празнични премени. Това ще се сбъдне след хиляда години."

4.3. СТРАДАНИЯТА И БОЖИЕТО БЛАГОСЛОВЕНИЕ

ДА СЕ РОДИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 6 октомврий, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 272.

"...Само Учителят може да помогне на ученика, да придобие условията за влизане в Царството Божие. Ако слънцето не изпраща своята светлина и топлина, земята сама нищо не може да ни даде. Без учител ученикът нищо не може да направи.

"Ако се не роди някой изново."

Това значи: ако не се свържете с възвишените същества – с ангелите, херувимите, серафимите, началствата, престолите, не може да се новородите. **Новораждането** освобождава човека от смъртта, която го ограничава и лишава от условия за придобиване на всички добродетели. Нека всеки каже в себе си: Праведният не умира. Никой не може да вземе добродетелите му, никой не може да вземе душата му. Христос казва: "Имам власт да положа душата си, имам власт да я взема."

Задачата на всеки човек, на всеки българин е да познае своя Баща и да каже: Готов съм вече да изпълня първо волята на Баща си, а след това и на своя ближен. Бог ще му отговори: Да бъде благословен този народ, този човек, който е готов да ми служи с любов. Аз ще платя всичките му дългове, ще му направя нова къща, ще му дам добри синове и дъщери*.

Иде Божието благословение върху българския народ. Иде Божието благословение за всички народи. Които са готови, ще проверят това след десет години, други някои – след сто години, а най-неподготвените – след хиляда години. Всички ще проверят, че думите ми са истинни и ще кажат: Благодарим Ти, Господи, че отвори очите ни да виждаме. Тогава всички ще се убедите, че страданията, които днес преживявате, не могат да се сравнят със славата, която ще дойде след десет, сто или хиляда години..."

*Бележка на съставителя: На 3 октомври 1918 г. Цар Фердинанд абдикира в полза на сина си княз Борис Търновски, който става цар Борис III.

4.4. ПРИЗВАНИ НА ВОЙНА

ПРИЗВАНИЕТО : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 3 ноември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 342.

“... Излезте от своята черква и влезте в Божествената църква на любовта, на правдата, на истината, на добродетелта. С други думи казано: **Престанете да мислите само за себе си. Мислете и за своите ближни.** Само така ще се подобри положението на семействата, на обществата, на народите. Само така ще се подобри политическото положение на България. Всички хора – свещеници, учители, съдии, управници, майки и бащи трябва да се молят за победа над злото. – На коя страна да бъдем? – На страната на Бога и на Христа. Аз съм вече на фронта. Извадил съм меча си и воювам. **Ако всички хора воюват против злото, първо в себе си, а после – вън от тях, светът лесно ще се оправи.** Велико е бъдещето на човечеството. – Какво ще стане с България? – Не мислете за това. Работите на България са оправени, но вашите не са оправени.

Желая, вашите работи да се оправят по всички Божествени правила. Желая, всички да бъдете здрави, бодри, весели и дето се срещате, да се познаете. Няма по-велико нещо от това, да се познаваме като братя. Това проповядва Христос.

Желая на всички да бъдете сиромаси, хроми, клосни, слепи, за да сте от призваните. Христос ще изпрати слугата си да ви покани на голямата вечеря. Бог да ви благослови и да бъде с вас сега, и всякога, и през всичките векове!...”

4.5. ПЛАТЕТЕ СВОЯТА ДАН НА ГОСПОДА

КАТО ЧУХА : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 17 ноември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 371-373.

“... Днес Христос казва на всички хора: **Платете своята дан на Господа!** Който приеме Неговото учение, ще бъде благословен. Това се отнася до всички народи, до цяла Европа. Който не Го приеме, ще попадне под зъбците на колелото. Ако европейските народи не приемат Христа в себе си, ще минат през големи страдания. След това те ще се опомнят, няма да повтарят погрешките си. Ако европейските народи платят своята дан на Бога, на земята ще дойде дълготраен мир. Ако днес сте свободни, не казвайте, че сте прескочили трапа, че сте минали вече страшното. Едно сте минали, друго иде. Важно е, всеки човек, всеки народ да приложи любовта и да гласува заедно с ангелите. Сега в разумния свят, т.е. в другия свят, над нас, правят нови избори. Старите царе, със своите правителства и чиновници заминават – коренно пречистване става в света. Ще видим, за коя партия ще гласувате. Две партии има в света: партията на личния егоизъм, и партията на Божията Любов. Да се гласува за партията на Божията Любов, това значи, да изчезнат всички крамоли, недоразумения, спорове между семействата, обществата и народите. Всички трябва да платят своята дан на Бога доброволно и с любов. Тогава няма да има бедни и онеправдани, няма да царува безправиято – в света ще царува великата Божия Правда.

Мина вече старото време. Иде новото време, иде на власт партията на Божията Любов. Горко на лицемерите, крадците и лъжците! Иде новата партия, която ще повдигне всички народи и общества, всички църкви и училища, всички семейства и родове. Всички хора ще се облекат в бели дрехи, символ на чистота. Нека всички жени се облекат в бели дрехи и платят първо данта си на Бога, а после на Кесаря. Бъдете смели и решителни и кажете в себе си: Понеже дадохме данта си на Бога, можем вече да служим на народа доброволно и с любов. Научихме вече, какво значи истинско служене.

"И като чуха, зачудиха се, и оставиха Го." Желая сега и вие, като чухте обяснението на Христовите думи, да не си отивате, но да останете в себе си, силни и решителни, без колебание и съмнение, с пълно упование на Бога и на своята душа. Всички познавате истината, защото сте излезли от Бога. – Не сме добри, не сме учени. От осем хиляди години насам вие сте давали дан само на Кесаря. Отсега нататък ще давате данта си само на Бога и на народа. Ще кажете, че има анархисти, които не са съгласни с това. Аз признавам само онези анархисти, които се борят против злото в себе си. Нещастията и страданията се дължат на това, че хората не дават своята дан на Бога. Когато приложат този закон, те ще бъдат към Бога в отношение на син към баща.

Спогодете се с Бога, Който е ваш Баща. Обикнете Го, за да го познаете. Тогава всички ще бъдете царски синове и дъщери. Не прескачайте плета на вашите възлюбени. Откажете се от донжуанството. – Искаме да бъдем щастливи. – Откажете се от стария живот, от вашия Дон Жуан, от лъжата и лицемерието. Христос казва: "Горко вам книжници и фарисеи! Горко вам лицемери!" България се нуждае от честни и достойни българи, от честни мъже и жени, със здрав гръбнак, които да плащат своята дан на Бога и на народа*.

Идат нови дни за човечеството, нови дни за всички народи, нови дни и за България! Оставете настрана всички спорове и недоразумения, всички брожения и недоволства. Не питайте, кой е крив и кой - прав. Това е старият монархизъм. Това не са Божествени постъпки.

Желая, всички българи да са ангели, с мотики и рала, отколкото първенци, короновани в лъжа и кражба. Те са дали вече своята дан на лъжата и на кражбата. Нова страница трябва да отворят и да напишат доброволно и с любов: Отсега нататък ще даваме своята дан на Бога и на народа, на любовта и на новото име на нашия народ..."

*Бележка на съставителя: На 28 ноември 1918 г. Министър председателя Александър Малинов си подава оставката в знак на протест срещу решението на съюзниците от Европа спечелили войната 1914-1918 г., които предават Добруджа на Румъния.

4.6. БОРБАТА МЕЖДУ АРАХАНГЕЛ МИХАИЛ И ЗМЕЯ

ЩЕ УПРАВЛЯВА ВСИЧКИ НАРОДИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 7 март, 1920 г. София. – В: Ще управлява всички народи. София, 1948, с. 4-6, 14-15, 16-21.

“...Какво представя борбата между арахангел Михаил и змея?

Тази борба е емблема на двете велики сили в света, които ние наричаме добро и зло. Теософите ги наричат висш и нисш манас, окултистите – тъмни и светли сили в природата. Тези две сили се борят. Михаил е богът, т.е. великото, разумното в света се бори с неразумното. В змея има известна интелектуалност, но няма разум, няма разбиране на великите закони, по които върви развитието на цялото човечество. Змеят паднал на земята - това подразбира, че условията на земята се изменили след падането на змея. Жената избягала в пустинята. И до днес тази история се повтаря. Няма да се впускам в разяснения, защото за тези неща има цели томове богословски тълкувания.

Моето тълкуване се различава от техните; то обяснява текста тъй, както си е.

Жената представя бялата раса. Тя е носител на онази жива Божествена идея, която се олицетворява с раждането на детето. Когато майката добие детето, а бащата го роди, те трябва да кажат: Живата Божествена идея започва своето правилно развитие. Интересно е, че новороденото дете не остана на земята, а го отнесоха на небето. Майката пък отиде в пустинята. Майката и синът се разделят. Следователно, детето трябва да се възпитава на небето до времето, когато условията на земята се изменят, и то бъде готово за новия живот. Майката, която още не е готова, отива в пустинята. Колко дни останала да живее там? – Всичко 1260 деня. Сега спорят, какво означават тези дни. Едни ги смятат за дни от годината, други – за периоди. Може да се вземат и като дни, и като периоди. Не е важно, колко е стар човек, но колко е умен и добър. Живото куче е за предпочитане пред умрелия лъв, и силният лъв е за предпочитане пред умрялото куче.

Новороденото дете представя новото човечество, което се приготвя в невидимия свят и ще дойде на земята. И тази война, която е предвидена там и се изразява в боя между Михаил и змея, до известна степен представя световната война, която ние преживяваме, но още не е завършена.

В 19 глава на Откровението се среща повторение на събитията. Там символите се изменят. Говори се за бял кон. Изхвърлянето на змея от небето означава изхвърлянето му от умовете на хората, да не ги изкушава, да слезе долу, на физическия свят, защото най-големите заблуждения и изопачавания съществуват в ума. Не можете да поправите някого, докато умът му е изопачен; не можете да накарате човека да ходи правилно, ако кракът му е изкривен. Следователно, първо, човешкият ум трябва да се очисти от всички противоречия. И тъй, детето се възпитавало на небето. На друго място Евангелието характеризира детето с думите “нов човек”.

Често се говори за религия. Онези, които са издигнати, които имат духовни преживявания, и са във връзка с Бога, разбират, че религията не е нова форма, но велик живот, отношение, връзка на човека с Бога.

Всички сте били деца, млади; изпитали сте първите ласки и обич на вашата майка. Някои от вас сте опитали обичта на вашите приятели; други – любовта на възлюбения си и познавате трептенията на вашето сърце. То трепти като Божественото сърце. Има тайни неща в живота, които ние търсим. Това са преживявания, за които човек е готов да пожертвува живота си. Божествените преживявания се отличават от обикновените: в тях няма промяна, те са постоянни. Когато се нахраните, вие усещате приятно чувство, което постепенно отслабва, и след пет-шест часа се сменя с неприятно чувство – усещате глад. Отново задоволявате глада си и пак усещате приятност; след няколко часа огладнявате – неприятност. Приятност и неприятност – това са променливи преживявания. Такъв е физическият човек. Ако искате да угодите на този човек с кокоши, агънца, кюфтета и др. подобни, от него нищо няма да излезе. Значи, смисълът на живота не е в яденето. Аз взимам тези два противоположни полюса в преживяванията, за да разберете, че във физическия свят има смяна в преживяванията, докато в духовния свят няма промени. Никакви страдания, никакви мъчнотии не са в състояние да изменят стремежа ни към духовния свят. За духовните преживявания човек е готов да се жертва, да страда. Това наричам любов. В нея се включват всички стремежи...”

“...Значи, **равностранният триъгълник представя силите на ума, сърцето и волята**, които са в пълна хармония помежду си. Върху този триъгълник се създава истинският живот.

Като изучавате лицето на човека, виждате един триъгълник – носът. Българинът има слаба воля; умът и сърцето му са по-силно развити от волята. Носът му има дължина средно от 3.5-4 см. **Българинът е упорит, не е волев човек.** Упоритостта е едно качество, а разумната воля – друго. Турчинът изразява упоритостта на българина със следната поговорка: “И чука си продавам, и чергата си изгарям, но не се покорявам.” Тази черта на българина е причина за честите войни. Може да се каже, че на всеки 10-20 години се пада по една война. От народите на Балканския полуостров, българите са воювали най-много. Никое българско царство не е траяло повече от сто години. Това не е за упрек, но факт, който са констатирали всички учени, мислещи хора. Ще кажете, че сте герои. – Това е друг въпрос. Мястото, което заемат българите на полуострова, ги заставя да воюват често. По този начин те усилват волята си и изучават закона на жертвата. Българите трябва да се откажат от своя **егоизъм**. Те са готови за една педя земя да убият брата си, или за един грош да развалят приятелството си с човека. Това е лоша черта, от която трябва да се освободите. Казвате: Сърбите и гърците по-добри ли са от нас? – Това не е ваша работа. Какви са сърбите и гърците, това се отнася до тях. Вие, като народ, трябва да развивате благородни черти в себе си, да усилвате волята си, като необходимост за нашето бъдеще развитие. **Безволието води към робство.** Без воля, умът и сърцето не могат да се хармонизират. Безволието е причина, дето двама славяни, събрани на едно място, не могат да дойдат в съгласие. Разногласието на славяните е пословично. Понеже ги обича, Бог ги прекарва през огън, да се обединят. Няма други народи в света, които са минали през толкова страдания, както славянските. Бог казва: От вас трябва да излез нещо добро! Кой добър баща не наказва сина си, когато обича? И славяните са възлюбените чада на Господа, затова Той ги наказва. Те имат велико бъдеще.

Като говоря за славяните, обръщам специално вниманието си към българите, да ги предупредя, че ще бъдат бити на общо основание. Готви се вече за българите камшик, не човешки, а Божествен. **Този камшик ще играе по гърбовете на българите дотогава, докато узреят главите им, докато се подчинят на Божията воля** и кажат: Ние ще турим ума и сърцето си в съгласие с великата Божия воля; ще турим нов ред и порядък в държавата си, в съгласие с Божествените закони. Ако не вярвате на думите ми, сами ще ги проверите. Няма да се минат 10-20 години, сами ще видите, какво иде. Аз няма да кажа, какво иде – ще го опитате. Великият закон, който действа в целия свят, е арахангел Михаил. Той иде със своя нож. Бог разгръща книгата на живота и отдава всекому заслуженото. Иде съдба на земята! Няма да остане човек, който да не се яви на съд пред Господа. Всеки ще бъде съден според писаното в книгата на живота. Щом Бог се наеме да оправи хората, змеят ще бъде изхвърлен навън. Не се ли наеме Бог с оправянето ви, и вие, и змеят ще бъдете хвърлени в пропастта. В бъдеще, Христовото учение не може да живее в човешките сърца – в тези малки черупки. Не казвам, че свещениците са лоши, но те още не разбират Христовото учение. Нека дойдат при мене, да им държа една беседа, да отворя очите им, да видят, как са живели в миналото. Ще отвори Бог умовете им, да разберат, че не са толкова чисти, както си мислят. Какви трески за дялане имат всички хора!

Писано е: "Книгата на живота ще се отвори и няма да остане тайна, която да не се знае." Всичко ще стане така, както е станало с раждащата жена и, или живо дете ще се роди, или мъртво. Каквото и да е, все ще се роди нещо. Разликата между добрия и лошия човек се заключава в следното: лошият се мъчи и нищо не ражда, а добрият се мъчи и ражда. Лошият човек прилича на онзи змей, чиито малки оживяват още в утробата на майка си, дето преяждат корема ѝ и излизат навън.

Днес пред жената – нашата душа, която иска да роди вашия ума стои змеят, т.е. вашите лоши разположения, и казва: Защо си вярваш? Не бъди толкова глупав, и без вяра се живее. Ако го слушаш, змеят ще погълне твоето дете, без да ти даде нещо..."

"... Иде Божественото дете на земята. – Кое е това дете? – Христос. Днес всички Го очакват да дойде в облаците, придружен с много ангели. Някои очакваха Христа още в 1845 година, в началото на 19 век и като не дойде, усъмниха се в Него. Други Го очакват и до днес. Някои вярващи се облякоха с бели дрехи и излязоха да посрещнат Христа. Той дойде, но не както Го очакваха, затова много християни се разочароваха. В 45 година се яви спиритизмът, който обърна умовете на хората към Бога. Те се убедиха, че има и друг живот, вън от физическия. Някои гледаха на спиритизма като на дяволска работа. Значи, Христос дойде чрез спиритизма, но малцина Го познаха и приеха. Излъгани в своите тълкувания и изчисления, някои вярващи отново започнаха да изчисляват, кога ще дойде Христос втори път на земята. Те изчислиха, че Христос ще дойде в 1915 г. на земята, но на никого не казаха, мълчаха си. И този път дойде Христос, но пак не Го познаха. – Как дойде? – С камшик в ръка. Така Той обиколи цяла Европа. Отвори касите и пръсна парите; отвори хамбарите на богатите и ги изтърси. Христос запита богатите: Защо дойдох на земята и пролях кръвта си? За богатите търговци и фабриканти ли, да измъчват и насилват своите

братя? Защо ви са тези пушки и топове? Въпреки това, мнозина казват: Не е дошъл още Христос на земята. – Дойде Христос, но с камшик в ръка. И досега още Го питат: “С каква власт правиш това?” Арахангел Михаил скоро ще дойде и ще покаже на хората, с каква власт прави всичко. Вие ще бъдете зрители на великото, което Бог не може да бъде поруган. Ще се изпълнят законите на Неговата милост, правда, истина, мъдрост и любов. “Небето и земята ще преминат, но нито една точка от великия Божи закон няма да се премахне”.

“Роди дете мъжко, което ще управлява всички народи.” – Кое е това дете? – Шестата раса, т.е. идеята на Бялото Братство, че всички хора са братя. Всички знаете, че съществува ад, но няма защо да определяте какъв е той и де е, защото от хиляди години горите в неговия огън. И аз мога да ви заведа в ада и да ви покажа, де се намира той, но има нещо важно от това. – Кое то? – Идеята за братството. Христос казва: “Всички сте братя.” Можете ли да внесете тази идея в умовете си и да кажете на брата си: Братко, защо ме гониш? Всичко, което взех, ти върнах. Прости ме за всички пакости, които ти причиних. Всичко ще ти въздам четирикратно. Да заживеем братски, както Бог изисква.

Мнозина казват: Това учение не е за българите. – Ако българите не приемат това учение, както го слушат, след десетина години ще разберат, говоря ли истината, или не. Арахангел Михаил ще им докаже по всички правила, дали съм говорил истината. Аз никого не съдя, не съм дошъл за съдба, но казвам на българите и на всички европейски народи, че **ако не заживеят братски, ще познаят, кой е Христос**. Всички, които ме слушате, започнете да живеете братски, не както ви говоря аз, но както вие разбирате, както вашето сърце ви диктува. Само така ще се обновите. Аз вярвам, че истината е във вас. Умът и сърцето ви са добри. Турете волята си в съгласие с тях, и очите ви ще се отворят. Някои казват: Докажи ни, че съществува Бог. Питам: Виждате ли в тая тъмна стая нещо? – Не виждаме. – Обаче, ако пусна един светъл лъч отгоре, ще видите хиляди пращинки. Ако усиля светлината, ще видите още много работи. Следователно, пространството, в което живеете, има много неща, но ще ги видите само ако то се освети. Само така ще разберете, че всичко около вас е живо, че навсякъде има живот.

“И мъчеше се да роди.” – Де е жената, която ражда? – По цяла Европа. Това, което Йоан е видял, става сега в цяла Европа. Той е видял бъдещите събития. Бялата раса се мъчи да роди идеята за братство, да заживее братски, но змеят стои пред вас и казва: Не ви трябва братство! Змеят е човешкият егоизъм, алчността: всеки да живее за себе си и да заробва своите братя. Като дойде арахангел Михаил, ще повали змея, и той ще падне. Който пада, той е вече осъден. Земята ще възпита този змей. Тя ще го завърже и ще му каже: Тук е твоето място, а не горе, да развращаваш хората. Ако змеят не послуша земята, ще отиде още по-долу. Решено е, в бъдеще да не се вършат престъпления в името на Христа, в Негова кръв, в името на Неговото Слово. Който си позволи да прави престъпления, ще падне на земята, и тя ще го погълне.

Казва се в Писанието: “И изпусна змеят след жената из устата си вода като река, да стори да я повлече реката. И помогна земята на жената, и отвори земята устата си и погълна реката.” Водата представя лъжливото учение, което се поглъща от условията. Днес се проповядва едно лъжливо

учение, утре друго, после трето, но земята постоянно поглъща и руши. Много обещания се дадоха на българите, докато ги накарат да воюват. Те влязоха във война и очакваха да получат Македония, но изгубиха и това, което имаха. – Съдба ли беше това? – Не. Те трябваше да разчитат на Бога. Той щеше да им даде повече неща. Съдбата на всички народи, както и на българите, се определя от друго място. Нито Франция, нито Англия, нито Германия, нито Русия определят съдбата на народите. Бог определя съдбините на всички народи. **Когато иска да повдигне един народ, Той му изпраща умни майки и бащи, свещеници, проповедници, учители и управници; когато иска да накаже един народ, отнема идейните му и разумни хора и го оставя на произвола на съдбата.** Този народ, сам по себе си, ще се унищожи. Ние се нуждаем от умни и добри хора. Аз викам всички свещеници, да дойдат при мене да им говоря, а не да говорят лоши работи за мене. Каквото и да говорят, те не могат да ме спънат.

За българите е казано: Ако приемат новото учение, още тази година ще има плодородие; ако не го приемат, очакват ги седем години такъв глад, какъвто България и целият свят не са запомнили. Аз говоря истината. Това всички трябва да знаят. Всички ще разберат, че друг закон управлява света. Този закон не е поставен от мене, нито по свой ум говоря. Бог сам ще покаже на хората, съществува ли Той, или не съществува. Той ще им покаже, че всичко е в хляба. Докато имате хляб, силни ще бъдете; щом нямате хляб, силата ще ви напусне. Това не говоря от себе си. Ако са недоволни от мене, да ми кажат направо; аз съм готов да напусна България. Ако съм опасен за вас, кажете ми, не правете никакви интриги. Аз не искам да се натрапвам на никого, ще ви напусна и ще ви оставя свободни, да живеете, както искате; не искам да преча на свещениците, но ви казвам една велика, Божествена истина, която носи добро за вас. Готов съм да направя всичко за вас, само да бъдете добри. Добри думи са казани за България. Добро бъдеще я очаква, но от нея се иска разумност, благородство, да приеме онези, които сеят Божието Слово свободно. – Как ще познаем, кой носи Божествената истина? Казано е: “По плодовете си ще се познаят.”

“Мъчеше се жената да роди.” Бих желал, българската жена, която вече е заченала, да роди мъжко дете. Желая арахангел Михаил да е на ваша страна, а не против вас. Ако той извади ножа си да воюва заради вас, никаква контрибуция няма да ви се налага, никакво зло няма да ви сполети. И Бог ще бъде на ваша страна. Казано е, че **ако България приеме новото учение, границите ѝ ще се разширят и ще получат всичко, каквото ѝ е нужно.** Ако не приеме Божественото учение, нищо няма да ѝ се даде. Такова е политическото положение на България. Всеки народ, който иска да бъде поставен добре между другите народи, трябва да има четири качества: да бъде честен, справедлив, добър и разумен. На всеки дом, на всяко училище, на всяка черква, на всяко съдилище трябва да стои надписът: **честност, справедливост, доброта и разумност.** Ако живеете така, всички народи ще отворят обятията си за вас. Кой не обича добрите и разумни хора? Казвам ви това, за да се поправите. Свещениците трябва да знаят, че Бог не бива поругаем, не се шегува. Не искам да ви плаша, но не искам да гледам страданията на хората. Казвам: Съществуват Божествени закони, от които нищо не може да избегне.

Питам: За колко време беше затворено небето? – За три години. Това предсказаха и пророците, и Йоан. Така беше определено. И аз не искам да ви плаша, но казвам: Вие сте разумни, имате ум, сърце и воля. Турете волята си в действие, и потърсете вашия Господ, в когото вярвате. – Де е Той? – Потърсете Го и ще Го намерите. Който Го намери, става силен, здрав, радостен. Душата му се разширява, а духът се укрепва. Когато Бог проговори на човека, сиромашията, страданията, болестите изчезват. Навсякъде царува братство и сестринство, мир и съгласие. – Ние сме религиозни, стремим се към усъвършенстване. – Имате ли недоразумения помежду си? – Имаме. – Значи, Бог още не ви е проговорил. Желая, Бог да проговори на българите, да дойдат мирът, любовта, мъдростта, истината, правдата и добродетелта между тях. Тогава българите сами ще кажат: Ние вярваме в живия Господ, защото сами Го опитахме. Ще кажете като слепия: "Едно време бях слеп, но сега вече виждам." Какво по-голямо доказателство искате от това, ако очите ви се отворят, и вие разберете великата истина? Тогава и аз ще подам ръката си и ще кажа: Братко, подай ръката си! Мога свободно да се разговарям с тебе. Ти вече не си слеп, няма защо да те вода. Аз не искам да вода слепи хора, но хора с отворени очи, които виждат красотата на света: цветята, дърветата, изворите, планините и да се радват на всичко. Това значи, да се въдвори царството Божие на земята.

"Детето беше отнесено при Бога, при Неговия престол." И вашето дете е при Бога. Кога ще ви го изпатят? Наближава времето, когато вашето дете ще дойде на земята. Аз давам срок най-много 10-20 години. Детето ще дойде, когато земята се очисти. Казано е, че още малко време дяволът ще прекара на земята.

Сега, не чакайте Господ да слезе отгоре, да Го видите, но отворете сърцата си да Го почувствувате сами. Като ви наблюдавам, на мнозина от вас мога да кажа: Ти си свободен вече, оправдан си. Излез въвн от затвора! Влез в Божествения свят и знай, че Бог е Любов. Така ще кажа на всяка пробудена душа, на всеки брат и сестра.

Мнозина питат: Какво е новото учение? – Това е Христовото учение. Такова е било в миналото, такова е днес, такова ще и в бъдеще. То отрича всякакъв ад, всякакъв пъкъл. Адът е човешко изобретение. Човек сам го създава, и сам влиза в него. Сега ние създаваме Божествения рай и влизаме да живеем в него. Ще се радваме на плодовете, които Бог ни дава. Бъдете смели и решителни! Не се страхувайте от змея, Бог и цялото небе са на наша страна. Всичко ще се свърши благополучно.

Това са думите, които Христос днес отправя към вас. Той казва: "Дойдох в света, за да ходите всички във виделина"... "

4.7. ВОЙНАТА МЕЖДУ ХРИСТИЯНСКИТЕ НАРОДИ

БРАТЯ И СЕСТРИ НА ХРИСТА : [Неделна] беседа държана на 19. X. 1921 г. в София. – В: Сила и живот : IV серия : Беседи държани от Дънов по стенографски бележки. София, 1922, с. 12-13.

“... Аз говоря не според мярката, която вие разбирате, но говоря от гледището на брат, сестра и майка! Аз говоря на онези, които се приготвяват.

На вас ви давам упътвания, и туй, което аз ви говоря сега, в миналото трябваше 30 години да прекарате в някоя пагода или капище и да ви се дадат много изпити, за да ви се кажат тия думи, които аз ви казвам. Сега пак ще кажете: “Чудна работа, този строй не бил строй, туй учение не било учение, нашите съвременни майки не били майки. Е, какво сме ние тогава?” Ще кажете още: “Нали сме ние християнски народ, служим на Христа, познаваме учението му?” 1914 г. показва, какви са християнските народи. 25 милиона християни станаха жертва на бойното поле, а още 25 милиона останаха осакатени, инвалид, значи, всичко 50 000 000. А Христос е казал: “Не убий!” И помислете тогава, как ще оправдаят съвременните християнски народи този позор. Той е написан в небето. Тия народи не са християнски, а езически, под християнска табела. И сега е дадена заповед от природата, и тя е дигнала пръчката си, и от тия народи ще се дига само прах и пух. Ни един народ от днешните няма да остане неотупан и греховете му неочистени. И ако някои останат неочистени, те ще бъдат малки остатъци от тази стара култура. Това е, което казва Христос за онези, които не са извършили Божията воля. Сега в тия народи има зародиш на ново човечество – ще излезне друг народ на братство, на сестринство и майчинство. Следователно, следующата раса, в която ще се народят новите народи, ще бъде раса на братство, сестринство и майчинство. А сегашните народи са на робство, слугуване, на труд, на мъчения и страдания. Това са съвременните народи. Сега, за да минеш от България в Англия, за да ти дадат един паспорт, ще видиш и ще патиш. Не трябва да си правим никакви илюзии. Този морал на Христа е странен. Странен е бил Христос, особен човек е той не прави никакъв компромис с никого, а говори само истината и изисква само нея...”

4.8. ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА

АКО ПРЕБЪДЕТЕ В МЕНЕ ... : [Неделна] беседа държана на 18. VI. 1922 г. в София. – В: Сила и живот : V серия : Беседи държани от Дънов по стенографски бележки. София, 1922, с. 424-426.

“... Съвременните религиозни, духовни хора трябва да почнат да мислят. Аз нямам нищо против тия форми, които съществуват. Те са изгубили онова вътрешно значение. Тия форми сега трябва да се изчистят и да се създадат нови форми в света. За пример, каква трябва да бъде нашата форма за милосърдието? Вие минавате покрай пътя, виждате един беден, сакат, слаб човек. Той ви се моли, вие вместо да му дадете едно петаче, разсъждавате, философствате: “Велик е Господ, колко е чудна

природата!" А утре, като ви се счупи крака, питате, защо се счупил. Когато си счупят другите краката, то е в реда на нещата, а ако се счупят с хиляди крака за отечеството, хора измряха, питам: тия, измрелите, като мъченици, подтикнаха ли този народ? Аз не казвам, че не са го подтикнали никак, но често даваме жертви не на място. И ние, съвременните хора, не сме се оправили още. Войните това е жертва. Ние сме хора, които вярваме в една култура на жертви от хора. Вземете последната война: европейските народи принесоха в жертва повече от 25 милиона хора. Имаше ли Господ нужда от тия жертви? Нямаше. И ние казваме, че едно време евреите принасяха само говеда, овце и гълъбчета, а съвременните хора показаха, че те принасят в жертва на Бога и хора. Е, питам сега: при такава култура, дето се принасят хората в жертва, може ли да се говори за любов? Нямам нищо ако тази жертва бе дадена съзнателно, ако всички тия 25 милиона бяха умрели съзнателно за човечеството, какво щяха да направят? Те биха тикнали човечеството четири хиляди години напред, и ние щяхме да имаме една възвишена култура на земята. Ако тия 25 милиона биха се пожертвували съзнателно, биха пожертвували имота си, живота си, всичко за тая цел, можеше да има смисъл. Но всичките те умряха, без да подтикнат човечеството много напред. Те едва го тикнаха само на 100 години напред. Ето един метод, който е краен! Такава грамадна енергия на 25 милиона хора да се иждиви за нищо и никакво! И сега тия хора, вместо да съзнаят своите погрешки, търсят кой е виновен. Аз казвам, тия хора се пожертвуваха без да се постигне онази велика цел, която се изисква. И Христос, който иде на земята, казва: "Не е този пътът, по който може да се угоди на Бога", а всеки човек съзнателно, без насилие, трябва сам да принесе живота си в жертва благоугодна Богу, без да го заставят на сила. Това не е жертва. Прочее, аз не съм против жертвата, аз съм за жертвата, но нека всеки сам себе си доброволно да се принесе в жертва..."

4.9. ВОЙНАТА И ИНТЕРЕСИТЕ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД

ЖИВИЯТ ГОСПОД : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 1 октомври, 1922 г., гр. Русе. – В: Живият Господ. София, 1922, с. 11-13, 19-20.

"... "Аз съм истинната лоза и Отец ми е земеделецът." Питам: Присадени ли са християнските народи на тази лоза? Някои са присадени, а някои още не са присадени. Ако всички бяха присадени, нямаше да има всеобща война, а всички знаете, че минахме жестока война. В миналото, хората воюваха на открито, далеч от градовете и селата и скоро се примиряваха. Те имаха време да погребват мъртвите си. След това пак воюваха. А сегашната война, която продължи четири години, без никакво примирие, оставяха мъртвите на бойните полета, кой дето е паднал, нямаше време да ги погребват. Един полковник, участник във войната, ми разправяше следното: раниха ме и паднах в една зона, между убити и ранени. Оттук никой не можеше да ме спаси. Случайно няколко войници минаха през това място и чуха пъшкането ми. Двама от тях ме вързаха с ремъците си и ме понесоха. Какво преживях в това време, аз си знаех. Ще кажете, че така е писал Бог. – Кой Бог? – **Това е в интересите на нашия народ.** – Кой народ? Значи, интересите на българския народ са да убиват

синовете му? – Това са лъжи. Тези лъжи трябва да престанат! Интересите на един народ, какъвто и да е той, не му позволяват да върши глупости. За всички хора, кой дете и да е, има определено място на земята. – Какво да се прави с военните? – Те ще защитават своята държава, ще турят ред и порядък в нея. – Какво да се прави със съдиите? – Те ще прилагат правдата и истината. – Какво да се прави със свещениците? – Ще служат на Бога безкористно, без никакви заплати. – Какво да се прави с децата? – Чудно нещо! Какво се прави с малките пиленца, след като се измътят? Когато птичката измъти своите малки, осигурява ли ги? Известно време ги храни, и след това те изхвъркват от гнездото. **Ако вложиш в дъщеря си или в сина си благородно сърце, светъл ум и диамантена воля**, те ще имат здрави крилца, с които ще могат свободно да летят.

“Аз съм истинната лоза, и Отец ми е земеделецът.” Следователно, докато Бог не стане истински лозар и земеделец за нас, и докато Духът не работи върху нас, ние не можем да бъдем пръчки на истинната лоза. Като чуят думата “дух”, хората започват да треперят от страх. Аз не говоря за духове, но за Божия Дух, за Разумното начало в света. Когато казват, че говориш разумно, това показва, че Духът се проявява чрез тебе. Духът, това е живото, разумно Слово. Духът е велико нещо, не е като вятъра. И вятърът е нещо въздухообразно, обаче, Духът е онази разумна основа, върху която живеем. От тази основа излиза любовта, която носи радост и веселие в човешката душа...”

“... Питат ме: Какво ще стане с България? Казвам: България е в най-добро положение, щастлива е тя. – Че как е възможно това? Ние имаме толкова големи загуби с гърците на Солунския фронт, наложиха ни големи контрибуции, всичко ни продадоха! Пак казвам: Вие сте в най-добро положение. Не бих желал българите да са в положението на гърците. Ще видите, колко са осигурени те. Биха ли разменили българите сегашното си положение с това на гърците?”

Не, гръцкото осигуряване е временно осигуряване. Не препоръчвам на българина да се осигурява като гърка. В книгата на Талмуда има едно изречение за гърка: “И в гроба, когато ти говори гъркът, не му хващай вярa.” Туй е вярване на старите египтяни за гърците. Дълго време трябваше Питагор да живее между гърците, за да ги разбере. Българинът е възприел една черта от гърците – бърза да забогатява. Всеки иска скоро да забогатее. Това не е българско качество, то е гръцка. Ралото е българско. Ще работиш 10-15 години с ралото, и Бог ще те благослови. А това, което спечелиш набързо, за една-две години, скоро ще го изгубиш.

Питам онези българи, които забогатяха през войната, какво им направи член 4? Един казваше: Глупав бях аз, искаха ми 6000 лв., не дадох, а като влязох в затвора, дадох и 20 000 лв. Като ти искат, ще дадеш. И Господ има член 4, по който съди хората. Като те хванат по този член, ще ти охлузят костите, само главата ти ще остане. И после по път ще чете: “Благословен раб Божи.” За член 4 няма “благословен” Една грешна душа, която е живяла безчестно и изтезавала своите братя, заслужава да се охлузят костите ѝ. Ако питате, защо умират хората, казвам: Защото не се обичат. Говоря ли истината? – Говоря, член 4 има. Ето един метод да се освободите от член 4: Ще се присадите на тази лоза! Никакви свещеници, никакви владици! Видяхте тяхната култура. Нито на мене ще

се присаждате. – А на какво? – На любовта. Аз ще дойда при тебе, ще ти покажа любовта. Правило е: Учителят показва, а ученикът следва подире му. Учителят решава, а ученикът върви подир учителя си. Свещеници и учители ще работят заедно. Вие казвате: Покажете ни, как се живее. Ако дойдете при мене, аз ще ви покажа, как се живее. Нека дойде при мене някой нещастен, да живее с мене цяла седмица, след това ще се почувствува радостен и ще се разхождаме заедно. Тъй постъпвам аз...”

4.10. ВСЕОБЩАТА ВОЙНА 1914–1918 г.

БЪДЕТЕ РАЗУМНИ : [Неделна] беседа [от Учителя], държана на 16. IX. 1923 г. – В: Двамата природни метода : Беседи : [Сила и живот] VI серия. [София, 1924], с. 19-20.

“... Казва Христос: “Бъдете разумни, като змиите, и незлобливи, като гълъбите!”

Е, какъв ще бъде изходният път, ако не се оправят сметките? – Бой. Защо се бият хората?

Българите в турско време имаха един особен навик. Българинът, когато работи, е много трезв, но щом с пийне $\frac{1}{2}$ килце, той става много смел и отваря сметките. Седне на дюкяна, пийне малко и казва: “Слуша, онзи Иван Стоянов има да дава 15 лева на общината, защо не си е платил данъка? Я го повикайте скоро да си плати!” “Драган Наумов, там не си е направил плета на нивите. Я го повикайте да си плати!” И като го повикат, ако няма да си плати, търтят му един такъв бой, че му пукнат главата. Затварят го, да си плати глобата. Но, като изтрезнеят, казват: “Защо трябваше да го бием? Не направихме добре.”

И сега, съвременните европейски народи се смеят, но постъпват точно като българите. Като имат да взимат, готови са все със сила да действуват. Питам сега: тази всеобща война какво благо донесе на Англия, какво благо донесе на Америка, какво благо донесе на Франция, на Русия? Никакво благо! Тия държави се разсипаха. Те виждат своите погрешки, но не могат да ги поправят. Те не бяха достатъчно разумни. Сега ние ще оставим всичко това.

Ние ще приложим туй Божествено учение индивидуално. За нас животът има друг един смисъл. Ние се готвим за един свят, който няма нищо общо с този съвременен свят. Ние се готвим за една култура, на която корените не са тук на земята. Един ден цялото човечество свършено ще излезе, ще напусне тази земя. Учените казват, че тази земя ще се пренесе в друга една планета, която сега се създава в пространството, и там ще започне онази разумна, нова култура. И Христос загатва на своите ученици: “Отивам да ви приготвя друго място и, когато ви приготвя, ще дойда да ви взема, та където съм аз, там ще бъдете и вие. Ако това място беше тук на земята, Христос нямаше да каже: отивам да ви приготвя място...”

4.11. ЗАКОНИТЕ НА ОБЩЕСТВОТО, ВОЙНАТА И ПРОМЕНЕТЕ В ЖИВАТА ПРИРОДА

ДОПРЕНИЯТ ВЪГЛЕН : [Неделна] беседа [от Учителя], държана на 20. I. 1924 г. – В: Двата природни метода : Беседи : [Сила и живот] VI серия. [София, 1924], с. 342-343, 344, 345.

“...Някои хора казват, че са морални. От това гледище, в съвременното общество, има малко хора, които са морални. И онези, които създават законите, като се поставят в положение да ги изпълнят, те сами ги престъпват. Съвременното общество създава закони, и само не ги изпълнява. Значи, английските закони не са валидни за България, и българските закони ни са валидни за Англия. Питам тогава: нали трябва да има един общ знаменател? Имаме американски закони, имаме английски закони, имаме германски, французски, руски, китайски, японски, но где е общността на тия закони, где е валидността им? Валидни ли са едновременно за всички? И ние виждаме, че в България, ако убиеш в мирно време един човек, ще те затворят, ще седиш в затвора 10-15 години и ще минеш за безчестен. Но, ако ти във време на война убиеш 10 души, ще ти турят един георгиевски кръст, ще те считат герой. Това не е само у българите. И у англичаните, и у русите, всички общо ще турят кръст за храброст. В мирно време всички подържат, че престъпления не трябва да се вършат, а във време на война казват: “Колкото повече убиеш, толкова по-добре”. Туй раздвояване откъде е дошло? Сега, ще кажат някои, че това е, за да очистим света, за да го подобрим. Добре, уверени ли сте, че светът се е нуждае от такова пречистване? Когато един български лозар изпраща някой да му реже лозето, на какъв човек ще прати? – Разбира се, някой майстор, който разбира от рязане. Не всяко рязане е правилно рязане. Казват: да се създаде един закон! Да, но не е само това. За да се създаде един закон, трябва да се съберат най-умните, най-учените, най-силните хора в света. А в съвременния свят, в съвременна Европа, кои правят законите? Тия техни закони аз наричам закончета. Обаче, в света има един велик вътрешен закон, който едновременно наказва и законодателя. Всеки един закон, който не е в съгласие с живота природа, всеки един закон, който не е в съгласие с Бога, той не е истински закон! Аз не говоря за този Господ, за който говорят хората. Не, има един Господ в света, който въздава на всички народи едновременно.

Аз няма да се спирам сега да ви обяснявам, че всички тези промени, всички тези икономически пертурбации, глад, болести, всичко това е резултат на онези извратени закони на държавите в света. **Колкото по-малко закони има в една държава, толкова тази държава е по-добре, а колкото повече закони има в една държава, толкова тя стои на едно по-ниско ниво в своето развитие.** Някои ще ми възразят. Питам тогава: ако законите са едно естествено положение на съвременното общество, где са кодексите, когато един мъж и жена се оженят и народят деца, как да ги възпитават и отхранват? Има ли написани закони?...”

“... И тъй, чисто духовният свят е свят създаден от идеални форми.

Запример, как се проявява Любовта? В съвременния свят **Любовта може да се проявява само чрез добродетелта**, иначе тя е недосегаема.

Самата добродетел се изявява чрез материали, а Любовта, като принцип, е нещо нематериално. И човешкият ум, тъй както се проявява, е нещо нематериално.

Човешкият ум се проявява само чрез човешките мисли.

Разумната човешка воля е една чисто духовна сила, но само чрез своите действия тя се материализира...

“... Питам: кое е по-хубаво в света, да имаш нещо, от което да се ползуваш, или да го придобиеш и да ти го вземат? Вземете сега съвременния културен свят, съвременна Европа, какво придоби в тази обща война [1914-1918], в която умряха 30 милиона хора? – Всъщност нищо не придоби. Развратът в най-голямата си сила влезе в съвременния свят, и сега идват още по-тежки страдания. Да не мислите, че идва мирен живот. Не, сега сме пред вратата на още по-лоши неща и ще видят, какви неща ще станат в природата. Най-много след 10 години, хората ще видят какви промени ще станат в живата природа. За всяко нарушение в живата природа, тя иска своето равновесие. Всички тези хора, които са измрели, техният живот, който еволюираше и се спря, създаде известна отрова вътре в света. И всякога след една война се ражда развратът. В съвременното общество трябва да има опомване. Опомването се състои в това, хората трябваше да съзнаят, че известни положения са грешни. Сега, и англичаните, и французите, и българите искат да ни уверят, че войната е в реда на нещата. Не, войната е едно изключение, не е в реда на нещата. Една случайност е тя, едно изключение, а **изключенията, това са един закон за проявяване на разумния живот...**”

5. УЧИТЕЛЯТ ЗА МИРА И СЪГЛАШЕНИЕТО СЛЕД ВОЙНАТА 1914 – 1918 г.

5.1. МИРЪТ СЛЕД ВОЙНАТА 1914 – 1918 г.

В ИСТИЯ ЧАС : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 14 юлий, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 50-51, 57-60.

“... И тъй, като се говори за Духа, не го разглеждайте като нещо, което можете да пипнете, да видите или да чуете. Той не е нещо обективно. Ако искате да Го познаете в музиката, ще Го почувствувате в съотношението между тоновете, а не в самите тонове. Невидимото, неуповимото в музиката, в Словото, това са проявите на Духа. Дето е Духът, там има разширение, подем, светлина, радост, сила, простор. Когато кажем “**Дух Свети**”, разбираме съвкупност от светли духове, свързани с Бога. Те излизат от Бога по двойки. За тях, именно, е казано, че са направени по образ и подобие на Бога. Като проникне в душата, Духът изглежда светъл, но, сам по себе си, той няма светлина. Слънцето изглежда светещо тяло, понеже лъчите му падат на земята, отразяват се и стават светли; всъщност, слънцето не е светещо тяло. Ако гледате земята някъде от

пространството, и тя ще ви се види светло тяло. Като се приближавате до човека, виждате го тъмен; отдалечавате ли се от него, той изглежда светъл. Поставете човека на такова разстояние от вас, на каквото Бог първоначално го е турил, ще видите, че той е светъл и красив. На всеки човек е определено по каква орбита трябва да се движи. Измените ли орбитата на неговото движение, той ще причини неприятности и на вас, и на себе си. Например, момата, като се ожени, започва да заповядва на мъжа си, как да се облича, какви отношения да има с хората и т.н. Тя иска да го подчини, като слуга, а с това изменя орбитата на неговото движение и причинява пакости и на себе си, и на него. Някъде мъжът подчинява жената и я прави слугиня.

Душата на човека е Божественото начало в него – никой няма право да я подчинява. Пазете свободата на душата си. Бъдете готови да умрете за нея, но да не я заробвате. Който заробва душата си и който заробва душата на ближния, и двамата са крадци и разбойници. Бог гледа на тях с недоволство. Съвременното общество се нуждае от хора с велики души, които не мислят само за осигуряване. Защо ще се осигурявате, когато всичко е във ваши ръце? В природата има изобилно хляб, изобилно енергия, човек лесно може да се прехрани.

Казано е в Писанието: „Дух Свети ще ви научи в истия час, що трябва да речете.“ Понеже Духът е тясно свързан с човешката душа, Той учи ума и сърцето как да се проявяват.

На български език думата **„Духъ“** се пише с четири букви.

Буквата **„Д“** представя триъгълник, който уравновесява противоречията. За триъгълник, в който силите се уравновесяват, няма невъзможни неща. Затова е казано, че за Бога всичко е възможно.

Буквата **„У“** има отношение към човешкия ум. В тази буква има една равнодействаща сила, която уравновесява противоречията, произлизащи от ума.

Буквата **„Х“** означава човешките чувства. Тя е образувана от буквата **„С“**, взета в право и обратно положение. Буквата **„С“** изразява закона на луната, която в 28-ия ден се пълни и изпразва. Човек трябва да научи законите, как да се пълни и изпразва. Да изпразваш сърцето си от нечистотиите на живота и да го пълниш с плодовете на Духа, това е велика наука, до която човек трябва да се домогне.

Последната буква **„Ъ“** означава закон на Божествената хармония.

В заключение, казвам: **Духът е онази мощна сила, която регулира ума, сърцето и волята на човека.**

„Дух Свети“ – думата **„свет“** означава душата, с която човек е свързан. Апостол Павел казва: „Нито жена без мъж може, нито мъж без жена.“ Бог не приема нито жената без мъж, нито мъжът без жена. Казано е още, че, ако жената напусне мъжа си, а мъжът – жена си, няма да бъдат приети в Царството Божие. Напуснат ли се мъжът и жена, смърт ги очаква. Защо е така? – Защото мъжът представя духа и ума, а жената – душата и сърцето. Какво ще остане от човека, ако го напусне духът и умът, или душата и сърцето? Той непременно ще умре. Следователно, ако нямаш чувства и мисли няма да имаш; ако нямаш мисли, и чувства нямаш. Ако имаш душа и дух, ще имаш и чувства, и мисли, и постъпки.

“Духът ще ви научи”. Това значи, че хората са дошли на земята да се учат. Радвайте се, че има кой да ви учи. Необятна е вселената. Тя дава условия и възможности на всички хора да се учат...

... Христос казва: “Духът Свети ще ви научи в истия час.” Това се иска днес от всички хора. Когато Духът ви научи, какво трябва да правите, тогава светът ще се радва на добри синове и дъщери. Тогава светът ще се радва на добри проповедници и учители, на добри управници, съдии и др. Не дойде ли Духът да научи хората, какво да правят, не може да се говори за никакво възпитание. За дресировка може да се говори, но не и за възпитание. Влезе ли Духът в майката, тя ще разполага с нови методи за възпитание. Чрез майката Духът ще действа и в децата. Ако момъкът и момата от детинство още слушат Духа, като се оженят, те ще се радват на плодовете на Духа. Как се женят хората днес? Вие как сте се оженили? Бих желал българите отново да се оженят, и аз да ги венчая. Време е старите, незаконни бракове да се разтурят и да се образуват нови бракове, основани на любовта. Тогава ще видите, какви синове и дъщери ще се родят от браковете на любовта. Децата ще бъдат чисти, свети, като твоя Баща – Духът. Обществата ще бъдат образувани от членове, които живеят в чистота и светост. Какво повече може да се желае в този свят? Да имате синове и дъщери, родени от Духа, това е най-великото благо, към което човек се стреми. Реалното, същественото нещо в света е Духът.

“Дух Свети ще ви научи на всичко.” Той носи светлината в света, която открива всички пътища на човека. Как ще познаете присъствието на Духа? – Когато се чувствувате силни по мисъл и по чувства, това е присъствието на Духа във вас. Когато сте тъжни, скръбни, обременени, и скръбта ви се смени с радост, това е Духът, Който ви е въздействувал. Когато сте в безизходно положение и излезете от него, това е помощта на Духа. Духът следва всяка стъпка на хората, но повечето от тях са слепци, не Го виждат; някои Го напипват само, а малцина Го виждат. Дето светлината на Духа прониква, там има мисъл, разсъждение, виждане. Там е изключено всякакво съмнение и подозрение, всякакво колебание. Трябва ли сегашният човек да се блъска в стените на съмненията и да се заблуждава?

Христос казва: “Дух Свети ще ви научи на всичко.” Под думата “всичко” разбираме, че Той ще научи хората, как да придобият плодовете на Духа. Знайте, че Духът е реалното, на което дължите всичко. Търсете Духа във всяка велика проява и разчитайте на Неговата помощ. Мощно нещо е Духът. Дето влезе Той, всичко преобразява. Под влиянието на Духа, и лошият човек става добър, и змията става кротка. Ако нахраните добре грешния, лошият човек, и той ще стане добър, няма да причинява пакости. Онези, които е озарил Духът, трябва да работят за повдигането на бедните, на страдащите, на грешните. Не презирай падналият, но му помогни да стане. Не презирай животните, които ходят на четири крака. Благодарение на тях вие сте сити и нахранени. Те влачат ралото по нивите заради вас. И животните, и грешниците вършат някаква работа, от която мнозина се ползват. Затова, от Божествено гледище, няма грешници. Има непобудени съзнания, незрели плодове, но грешници няма. Влезте в положението на грешника и вижте как той се мъчи. Като сгреши, той е недоволен от себе си, страда и сам се наказва. Обикнете грешника, за да влизате в положението му и да му помагате.

“Дух Свети ще ви научи на всичко.” Като знаете, какво представлява Духът, не се страхувайте от светлите духове. От възплътени духове може да се страхувате, но не и от невъзплътени, които се отличават с чистота и светост. Светият Дух носи радост на майката, която ражда. Чрез детето ѝ, Той я въвежда в нов живот. Светият Дух създава добри връзки и отношения между хората. Светлите духове помагат на хората да разрешат мъчнотии и противоречията в живота си. Те се наричат братя и сестри – помагачи на човечеството. Та носят новата култура в света. Достатъчно е да ги призовем в името на Божията Любов, за да ни се открият. Те се избавяли и продължават да избавят хората от беди и напасти. Те са постоянно между нас, следват ни, за да ни помагат. Те са нашите светли братя, които страдаха и се жертвуваха за Христа. Днес те се жертвуват и за по-малките си братя, да ги спасят.

“Дух Свети ще ви научи на всичко.” Под думите “Дух Свети” разбираме всички светли, възвишени духове, които съставят едно цяло с Христа. В този смисъл, Христос е колективно същество. Той казва: “Светлите духове и ангелите постоянно спизат и възлизат.” Те носят мир, първо на Балканските държави, а после за по-големите, най-после за цяла Европа. Иде мирът, но не скоро, защото не иде с коне, нито с биволи; пеш иде той. Когато дойде мирът, ще настане голяма радост, малки и големи ще се радват и веселят.

Дух Свети иде да ви научи на всичко. Слушайте Неговия глас. Иде Божественият мир. Той ще възкреси всички мъртви, паднали на бойните полета. Той ще възкреси всички ваши заминали братя и сестри. Носете тази радостна вест навсякъде.

Казано е в Писанието: “Ще бъде едно стадо и един Пастир.” Павел казва: “Сегашните страдания не могат да се сравняват с бъдещите блага, които идат в света.” Вдълбочете се в себе си, за да приемете Духа, да Го носите навсякъде по света, в семействата, между народите, в цялото човечество. Носите ли Духа в себе си, дето влезете, ще ви приемат с радост.

Господ да благослови всички присъстващи!”

5.2. МИРЪТ ИДЕ!

ПОГЛЕДНА ПЕТРА : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 18 август, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 146-147.

“Желая ви да бъдете смели и решителни, да изпъдите страха и малодушието навън. Имайте вяра и упование на Бога. Аз ви говоря за този Бог, в Когото живеят и се движат всички същества. Той говори днес на всички хора. – Как? – Чрез страданията. – Кога ще дойде мирът? – Когато пропеят петлите на всички народи – на Англия, на Франция, на Германия, на Русия – на цяла Европа. Те ще излязат вън и ще поплачат. Христос се обърнал към европейските народи, поглежда ги и им казва: Вие сте културни народи, от вас зависи бъдещето ви. Вашите петли пеят вече. Когато петелът на Петра пропя, той разбра, че работите не се нареждат нито с нож, нито с дипломация.

Съвременните хора са жертва на демони, на бесове, които ги карат да се бият. Да се бори човек със злото, това е в реда на нещата, но да

се бие мъж с жена си, брат с брата си, сестра със сестра си, това не е естествено. Дом и народ се повдигат, когато се борят против злото. В който ден нарушат този закон и въстанат против Бога, те сами подписват своята смъртна присъда. Разкае ли се един народ, Христос съгражда своята църква върху него. Аз вярвам, че европейските народи ще се разкаят, ще излязат вън и ще поплачат. Те са на път да направят това. Затова казвам: **Мирът иде!** Когато Христос отправи погледа си към някого, той ще съзнае погрешката си и ще се разкае. Няма сила в света, която може да се противопостави на погледа на Христа. Радвайте се, че сте се родили при добри условия и добри времена. Сега е краят на века, единадесетият час на деня. Всички сте призвани на лозето, да работите само един час. Който е обидил брата си, да излезе вън и да поплаче. Като ви срещна втори път, да видя, че умовете и сърцата ви са пробудени, че всички мъже и жени, братя и сестри живеят помежду си в мир и съгласие.

Както е хубав днешният ден, такъв ще бъде и вашият живот. Днешното слънце и хубавият ден ще бъдат свидетели на моите думи.

Както вън е топло, така любовта ще царува в сърцата ви. Топлината на любовта ще ви изпотява, за да изхвърлите навън нечистотиите си. Спасението ви се крие в чистотата на вашето тяло, на вашия ум и на вашето сърце.

Както днешният ден е светъл и чист, такъв да бъде и вашият живот."

5.3. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА МИР

ДВАМАТА БРАТЯ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 22 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 235-236.

Вложете в умовете си мисълта, че всички сте братя. Днес се правят предложения за мир*. Пратете и вие вашата нота горе, при Бога, оттам да искате мир. Светът е обсаден от ангели. Горко на онези, които проповядват учението, че човек за човека е вълк! Горко на онези, които лъжат и крадат!

Време е вече да се приложи Божественото учение и между нас. Проектирайте мисълта си нагоре и изпълнете Божията воля. Не мислете, какво ще стане с вас. Косъм няма да падне от главата ви без Божията воля. Нека всички българи се молят и отправят молитвата си към Бога. Само така България ще се благослови и освободи. Всеки народ, който мисли, че сам ще оправи работите си, още повече ще ги обърка. Ако всички европейски народи мислят така, цяла Европа ще се напълни с инвалиди. Най-после всички народи ще се обърнат към Бога. Ще кажете, че отговорността лежи върху управляващите. Не е така. Всички хора, всички семейства, всички общества носят отговорност за положението на своя народ. Всеки човек поотделно е толкова отговорен, колкото и управляващите.

*Бележка на съставителя: На 25 септември 1918 г. българското правителство иска примирие след като на 15 септември е станал пробива на Добро поле. Това довежда до спиране на войната и заробващия Ньойски договор от 27 ноември 1919 г.

Всеки човек трябва да отправи своята молитва към Бога. – В коя църква трябва да се молим? – В която и да е. Можете да се молите и на открито. Днешният топъл, сух ден показва, че Бог изпраща своето благословение върху всички народи. Понеже всички сме братя, грехът на едного е общ грях. Така казва Христос. И доброто, и доброто на едного е общо благо. Днес всички народи негодуват един срещу друг. Те се обичат, но се намират в хипнотично състояние, което помрачава съзнанието им, затова те не разбират, какво правят.

Обърнете се към живия Господ, Който казва: "Потърсете ме в ден скръбен, и Аз ще ви се изявя." Опитайте Господа, да видите, дали ще ви помогне в ден скръбен. Някой се моли да бъде в тила, а не на фронта. Положението е опасно навсякъде, независимо от това, дали сте в тила, или на фронта. Всички хора са на фронта. Днес милиони хора умират, други остават инвалиди, сакати, трети страдат от сиромашия. Във всеки дом се чува плач. Според мене, сегашната култура е култура на плача и на страданието.

"Десетима възнегодуваха за двамата братя". – Какво ще стане с нас и с европейските държави? – Не се грижете за тях. Те носят отговорност за себе си; всеки народ носи отговорност. Бог е определил границите и развитието на всяка държава, за да върви всичко по своя път. Всички хора и народи трябва да бъдат с отворени очи. Ако държавите не са с отворени очи, те няма да се ползват от условията на живота. Бъдете смели и решителни, не се обезсърчавайте. Не мислете, какво ще стане с вас. Нищо лошо няма да стане. Бог ще ви окъпе, ще ви преоблече и ще ви постави в новите условия на живота. Така е казано, и така ще бъде. Какво правят децата ви, когато обещаете да им купите за Велик ден нови дрехи? Те скачат, пеят, радват се. Голям Велик ден иде за всички хора. – Война е сега, тежки времена живеем. – Ще останат много инвалиди, но Христос ще отвори очите на ослепелите, ще обърне сълзите на страдащите, ще възкреси мъртвите. Хората ще се върнат на земята по три начина: едни ще се преродят, без да знаят, че са преродени; други ще знаят, че са преродени, а трети ще възкръснат. Който възкръсне, ще бъде свободен от закона на кармата, от всички недъзи. Възкръсналият живее на земята така, както на небето, дето всички изпълняват Божията воля с любов. Тогава земята ще бъде обетованата земя; хората ще бъдат красиви и млади, по на 33 години. Всички ще служат на Бога, както Син Человечески служи.

Да бъдем Божии служители! Това е най-високата служба, която човек може да изпълни на земята."

5.4. ВОЙНИТЕ И МИРЪТ

МОЛИХ СЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 18 април, 1920 г. София. – В: Ще управлява всички народи. София, 1948, с. 83, 84, 87.

"... Народът запита Христа: "Защо Твоите ученици не можах да изпъдят този дух?" И сегашните народи запитват Христа: Защо християнските народи не можах да изпъдят този дух? Христос отговаря: "Доведете го при мене!" – Кой е този, когото трябва да доведат при Христа? – Това е мирът, който ще дойде. Христос казва: Доведете детето при мене,

аз ще му бабувам. Христос иде от небето да донесе мир на човечеството, такъв, какъвто никога не си го представяли. Щом слезе Христос на земята, всички нечисти духове ще излезат навън от онези, които сега боледуват, гърчат се, ритат. – Нека се гърчат, лошите духове трябва да излезат от тях...”

“... И тъй, ние се нуждаем от великата Божествена наука, чрез която да превърнем страданията си в радост, недъзите си в добродетели; всички болести, всички затвори да изчезнат, и животът на земята да се превърне в музика и песен. – Възможно ли е това? – Възможно е. – Кога? – Когато християните решат, само един дена да говорят истината и да пожертвуват всичко за Господа.

Казвате: Като дойде Христос, ще направим всичко за Него. – Как ще го направите: доброволно, или чрез насилие? Днес очакват на комунистите, те да извършат това. Не чакайте никого, не отлагайте. Съгласете се всички партии – комунисти, земеделци, радикали, доброволно да направите нещо за Христа. Ще видите, че един ден ще се разреши важният въпрос – ще изпъдите духа навън.

Казвате: Да бъдем благочестиви, да се молим, че като дойде Христос, да Го посрещнем добре. – Да, но народът пита Христа: “Учителю, защо Твоите ученици не можаха да изпъдят духа?” Христос отговаря: “Доведете го при мене!” Какво ще направи Христос най-после? Той ще каже на Михаил: Доведи всички християни при мене. Да не остане нито един от тях на земята. Така ще бъде, Христос ще ви повика при себе си и ще ви пита: Докога ще чакате, за да приложите моето учение? Ако не Го приложите, Той ще каже на света: Вземете воловете, нивите, имотите им! Вземете къщите им! Аз не искам ученици, които имат къщи, ниви, имоти, а позорят името Божие. Под “нива” разбирам човешката душа, в която растат всички добродетели. Като приложите Христовото учение, Живият Бог ще влезе във вас.

Сега, като ме срещат, хората казват: Този еретик, този изедник, който носи новото учение. Казвам: Гответе се, всички християни ще бъдете повикани при Христа. Против вас е заведено дело. Христос ще ви пита: Какво чакахте досега, че от две хиляди години още не сте приложили моето учение?

Като се върнете по домовете си, ето какво трябва да направите: Съблечете белите си дрехи и се облечете в кожи, във вретища. Посипете главите си с пепел и кажете: Господи, ние опозорихме Твоето име! Не изпълнихме Твоята воля и Твоя закон, и станяхме за посмешище. Ако не знаете, как се обличат кожени дрехи, ще ви покажа. Не гледайте моите дрехи. Те са модерни, с такива дрехи човек не се спасява. Ако бях дошъл между спасените, другояче щях да бъде облечен; аз съм дошъл в ада, между вас. Тук се носи фрак. Аз ви намирам в ада и казвам: Мястото ви не е тук. **Преди две хиляди години Христос ви изведе от ада.** Какво търсите още тук? Хайде, навън, горе! Горе е земята. – Ами къщичките ни? – Това са къщичките на ада. Всички да излезете вън от този ад! Който излезе оттам, той ще бъде спасен. Това, което чувате около вас, е скърцане със зъби, а вие мислите, че то е култура. Да пази Господ от такава култура! Ад е земята. Излезте вън от този ад.

Днес всички сте на планината, и Христос ви казва: От всички се иска пост и молитва. Отправете се към царския път, към царската врата. Всички

излезте вън. Ако някой продължава да се бави, ще го хвана за ръката и ще го изведа вън. В срок от десет години да не остане нито един в ада! Това изисква новото учение. Христос ми казва: Кажете на всички да излезат вън от ада, да турят раниците на гърба си и да се отправят към планината. Аз ще ги изведа от кошарата навън и ще ги заведа при зелени пасища.

Върнете се по домовете с мисълта, че Бог живее във вас. Само тази мисъл ще ви изведе от ада. Освободете се от мисълта, дали говоря право, или не. Аз говоря право, но вие не чувате – ушите ви са запушени. Те ще се отворят. Христос иде на земята, да извади всички от ада и да ги поведе нагоре. Божествената светлина ще ви изтегли вън от ада, въпреки вашата воля. Ние сме решили, този път насила да ви спасим; искате, или не искате, ще ви извадим от ада. **Царството Божие насила се взима, но този път и спасението ще бъде насила.** Който победи, той ще бъде спасен. Господ и Христос са с вас, затова не отлагайте, но кажете си: Трябва да се приготвим! Щом станеш от сън, започни да се готвиш. Ако мъжът ти пита, какво правиш, кажи: Готвя се. – Кога ще поживеем? Кога ще се женим? – Когато излезете на повърхността. Горко на онзи, който се жени в ада! Неговите деца ще се колят като агънца. Адът е място на поквара и нечистота. Децата на онзи, който се жени горе, ще бъдат подобни на ангели. Блажен е, който се жени там! Само в горния свят има братство и равенство. Един ден ние пак ще се срещнем, но не тук, в ада, а горе.

Сега, не мислете, че имам намерение да говоря лошо за някого. Аз не съм лош човек. Понякога съм строг, но когато трябва да изстискам циреи. Щом няма циреи, и от мене по-добър човек няма. Мислете добро един за друг. Обичайте се, но не само на думи. Да възкръсне нашият Бог в нас! Да проявим Неговата доброта!

“Доведи сина си тука!” Днес и аз ви заведох при Него. Като се върнете по домовете си, лошият дух ще ви тръшне на земята и ще излезе навън. Така е било всякога.

И тъй, приложете новото, Божественото учение, с вяра и знание, за да придобиете опитности. Без опитности не може. Виж нещата и ги опитай! Сега има условия за това. Като посадя една семка в земята, казвам: Блажен е онзи, който, без да види, вярва. Когато семката израсте, цъфне, развие се в голямо дърво, което дава плод, казвам: По-блажен е онзи, който вижда нещата и вярва. Днес това дърво е израсло и дало своите плодове. Казвам: Най-блажен е онзи, който е опитал плодовете на това дърво. От две хиляди години дървото е израсло, дало е своите плодове, и всеки има право да си откъсне по един плод. Плодът му има отношение към възкресяване на вашите души и сърца, а листата му – за лекуване.

И тъй, приближете се до плодовете на това дърво и ги опитайте, за да видите, че Господ е жив. Това дърво е жива реч.

Вярвайте, че Христос е с вас и във вас. Щом повярвате в това, работата ви е свършена...”

5.5. СЪГЛАШЕНИЕТО И ВОЙНАТА ОТ 1914–1918 г.

В РОВА НА ЛЪВОВЕТЕ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 24 април 1921 г., Връбница, София. – В: Новият човек* : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомврий 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 143, 144-145.

“... Аз взимам Данаила като противоположен характер на Седраха, Мисаха и Адвенаго. В тези трима момци имаше един външен, политически изпит. Сега изпитанията в света са общи, те са индивидуални, семейни, обществени, народни и общочовешки. Всеки народ, всяко общество, всяко семейство, всеки индивид ще си имат изпитите. Всички тези изпитания си мязат. Българите, например, сега имат изпитания. Те минават първата фаза на Седраха, Мисаха и Авдебаго, в огнената пещ са. Съглашението ги е турило в пещта и казва: “Пари, пари дайте!” – “Ама, чакайте!” – “Не, пари, пари!” Знаете ли в какво положение се намират българите. Те се намират в положението на един търновски адвокат, който пътувал от Търново за Севлиево. Изхитрил се той, казал си да не взима със себе си пари, за да не го оберат по пътя, но ги дал на пощата. Обаче, по пътя между Търново и Севлиево, хващат го крадци, казват му: “Нали си адвокат, дай пари!” Обискирват го, не намерили нищо. Набиват го хубаво, че не е носил със себе си пари. Той си казал: “Втори път ще нося със себе си по 500 лв в джеба си, за да не ме бият”

Сега и българите ги налагат. Защо? Защото не носят със себе си пари. Българите казват: “Ние страдаме от съглашенците**...”

“... Следователно, съвременните християните сега са дошли да втория фазис на изпита. Светът минава през първата фаза, първия изпит, а християните и вие минавате през втория изпит. Ще можете ли да удържите вашите убеждения? Ще трябва да ви хвърлят при лъвовете. Лъвът, това са ноктите, това е грубата сила в света, която човек трябва да подчини. Виждаме, че когато Данаил бил хвърлен в рова на лъвовете, той сполучил да укроти тези лъвове. Сега питам: Вашата душа е хвърлена в рова на лъвовете, можете ли да ги укротите, или те ще забият своите нокти и зъби, и вие ще излезете със съдрани кожи и ще кажете, че нямате убеждение? Имайте предвид да схващате дълбокия смисъл, защо Влезте в смисъла Данаил трябваше да се моли на Бога? – Там е силата. Силата трябва да се черпи от някъде.

Днес хората образуват партии. Един човек може да черпи сила от дома си, един човек може да черпи сила от едон народ, идейно може да черпи сила от човечеството. От където и да е, трябва да се черпи от някъде сила. Не мислете, че човек, сам по себе си, е силен. Не, човек

*Бележка на съставителя: Извадката може да се прочете и в редактираното слово издадено 1947 г. – виж : В РОВА НА ЛЪВОВЕТЕ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 24 април 1921 г., Връбница, София. – В: Новият човек. София, 1947, с. 132, 133.

**Бележка на съставителя: Съглашението от Англия, Румъния, САЩ спечелват войната 1914-1918 г. А Германия и България я загубват.

трябва да почерпи от някъде своята сила. Когато някой човек каже, че има убеждения, има сила, той се самозалъгва. Тази сила трябва да се почерпи от някъде. Тази сила, която може да поддържа човешкия характер трябва да бъде жива. Живата сила е съзнателна сила. Тази сила е неразделима в себе си, не може да се дели. Щом разделите живата сила, нейната сила само по себе си се губи, т.е. тя не може да се прояви. Затова в Писанието на едно място се казва: "Онова, което Бог е съчетал, човек да не го разлъчи."

6. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНИТЕ И СЪДБАТА НА БЪЛГАРИТЕ

6.1. БЪЛГАРИТЕ И ВОЙНИТЕ

ДА ГО ПОСРЕЩНАТ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 8 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 191.

"... Методите, с които си служите за трансформиране на вашите състояния, не са нищо друго, освен математически формули. Приложите ли тези формули, непременно ще имате добри резултати. Тъй щото, не се страхувайте от гръмотевици и светкавици. Те дават възможност на хората да работят върху себе си. Когато Мойсей беше на Синайската планина, от небето се чуваха гръмотевици и светкавици, но чрез тях се изля голямо благословение върху еврейския народ.

– Какво ще стане с България, която е изложена днес на толкова много гръмотевици и светкавици? – Чрез тях се излива голямо благословение. Бог търпи всичко, което става, и чака времето, когато българите ще съзнаят положението си. Той ще даде нови къщи, т.е. нови тела на заминалите и убитите на бойното поле и ще вложи в тях нови мисли и желания, подобри от сегашните. Мъчнотиите, които вие не можете да разрешите. Той ще ги разреши. Така постъпва всеки учител. Когато ученикът не може да реши задачата си учителят я решава.

"Излязоха да Го посрещнат". Излезте и вие да посрещнете Христа, да придобиете положителната наука. Тази наука е само за здравите. Напуснете болниците, за да се ползвате от религията и науката за здравите, която носи правилата за живота..."

6.2. БЪЛГАРСКИЯТ НАРОД – ЕДИН ОТ СЛУГИТЕ НА ГОСПОДА

НЕ МОЖЕ ДА СЕ УКРИЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 15 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 216-217.

"... Всички българи искат да знаят, какво ще стане с България. – Ако догодина всички българи родят изобилно плод, работите им ще вървят добре. Ако нищо не родят, и животът им няма да се оправя.

Всички хора трябва да съзнаят, че са дошли на земята да служат на Господа, да бъдат слуги, а не господари. Българският народ е един от слугите на Господа. Той е на възраст 15-16 годишно момче, което обича да прескача през плета.

Всички народи са синове на Господа, по-стари и по-млади по възраст, затова те трябва да живеят помежду си като братя. И българите трябва да живеят помежду си като братя и да се откажат от изкуството си да прескачат плета. Добре е човек да прескача, но през какви плетове? Ако прескача през плета на омразата, на безлюбието, на греха, той е на прав път..."

6.3. ВОЙНИТЕ И СЪДБАТА НА БЪЛГАРИТЕ

АЗ СЪМ ОНЗИ ЧОВЕК : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 28 септември, 1919 г. София. – В: Да възлюбим Господа. София, 1946, с. 145-147, 148, 149-150, 154-156.

"... Преди години, един български адвокат трябвало да пътува от Г. Оряховица до Търново с влак. Като купувал билет, един селянин се приближил до него и му казал: Господине, не ми достигат 30 ст. за билет. Можеш ли да ми послужиш? Адвокатът се обърнал строго към него и казал: Нямам пари, не мога да ти дам. Всъщност, той имал пари, но си казал: Селянин е, като няма пари, да върви пеш. След години този адвокат пътувал от Лондон за един провинциален град, но не му достигали 30 ст. за билет. Обърнал се натук-натам да намери някой познат, но не могъл да види такъв. Не се решил да иска от непознати и се принудил да върви пеш. Като тръгнал, замислил се и си спомнил, че преди години той не пожелал да послужи на селянина. Сега той изпаднал в неговото положение.

Закон е: Каквото си направил, ще ти се върне. Тоя закон е общ и се отнася до всички живи същества, до всички народи. Бог постъпва еднакво с всички същества. Войната доказва това. Българите са недоволни, че като отишли в Париж, не им дали право. От кого търсят своето право: от простата, или от главната гъба? На земята право не съществува: не е имало, няма и няма да има. Правото е атрибут на Божествения свят. За да отсъжда право, човек трябва да бъде мъдър, да разбира причините и последствията на нещата, да анализира всяка своя постъпка. Главата на Европа има да страда още много, докато разбере, има ли Бог, или

не; съществува ли Божествен свят, или не. Всички народи ще познаят, съществува ли Божествено право, или не. Всички мъже и жени, дъщери и синове ще разберат, защо плаче Йеремия.

Какво правеха евреите, когато Бог изпращаше между тях някой пророк? Те са го гонили, били, убивали. Това не показва, че еврейският народ е лош, но понеже той е избрал пътя на мъдростта, трябва да мине по него. Провидението не е отхвърлило еврейския народ, но го прекарва през страдания. Ето защо, когато страдаме, трябва да знаем, че Бог ни е определил този път. Покажете ми един велик или добър човек, който да не е страдал. Не говоря за страданията, които сами си създавате, но за ония, които мъдростта ги налага. Аз говоря за ония страдания, които повдигат народите, общества и индивидите.

Епохата, през която сегашното човечество минава, изисква от всички: Да възворят братство между народите и общества, да хвърлят оръжието от ръцете си. Аз съм против сегашните оръжия. – Защо? – Защото има други сили, с които може да се воюва. Страшно е да хвърляш гранати, бомби, с които чулиш ръце и крака, да вадиш очи на хората. Питате: Как може да се приложи новото учение, когато сме обиколени с хора, които искат само отмъщение? Новото учение крие такава сила в себе си, че, като дойдеш до неприятеля, само ще махнеш с ръка, и той ще заспи. Като се събуди, ще го нахраниш и ще го изпратиш да си върви. – Как ще се бие неприятелят ти, като знае, че ще го приспиш? – Хората на новото учение разполагат с такива сили, с каквито никой не е разполагал. Какво ще правиш, ако един от тях извади револвера си срещу тебе? Ръката ти ще остане във въздуха, и дълго време след това трябва да работиш, за да я свалиш долу. Това не са празни приказки. Невъзможно е да убиеш човек, в когото Бог живее. Когато човек реши да страда и да се самопожертвува, Бог го изоставя, подлага го на изпит. И да пострада, Бог ще му направи нова къща, т.е. ново тяло, по-здравото от първото.

Казвам: И Христос беше изоставен от Бога. Той се обърна към Него с думите: "Господи, защо си ме оставил?" Коя е причината някога Бог да ни изоставя? От 20 години българите поддържаха мисълта, че ние сами можем да се оправим. Бог отговаря: Тъкмо такъв народ искам аз. В този смисъл, българинът казва: Да ти е здрав гръбнакът и кривакът. Но сила без мъдрост не може да се употреби разумно. В бъдеще, всички държавници трябва да разберат незблемите и неизменни Божии закони, защото върху тях се крепи цялото Битие. Казано е, че Бог се проявява в две противоположни направления. Значи, в Него действуват и положителни, и отрицателни сили.

Кога се проявяват отрицателните сили на Бога? – Когато не изпълнявате волята Му и нарушавате основния закон на любовта.

Питате: Как е възможно, човек произлязъл от Бога, Който е Любов, да греши и да не изпълнява закона Му? Източникът на злото и на греха е съвсем друг, а не той, от който излиза доброто и любовта. Злото в Бога е в потенциал, но когато се прояви, то слиза в по-ниска сфера от тая на доброто. Когато слиза от по-висока сфера, човек неизбежно минава през сферата на злото и се заразява с него. В това отношение, грехът, злото е преходна сила. Като излезе от сферата на злото, човек отново става чист..."

“... Сегашният строй е поставен на фалшива основа. Вярванията на сегашните хора в основата си са една голяма лъжа. Всичко това причинява страдания. Ако днес дойде Христос на земята, ще се чуди на изопачените човешки умове, които са турили в устата на хората думи, които Той никога не е казал. Всички проповедници, свещеници и учители трябва да застанат на страната на Христа и да кажат: Няма да воюваме! Така е казал нашият велик Учител. Свещениците излязоха с кръст в ръка да се молят за благословение на оръжието и казаха: Трябва да се бием!

Един Учител имате. Как ще се оправдаете, че не Го послушахте? С нищо не можете да се оправдаете. Това са християнски народи! Сега от небето изпращат комисия, да проучи положението. Старият кабинет е разтурен горе, старите методи са заменени с нови. Старият цар е детрониран. Новият цар е дал кандидатурата си от две хиляди години, и едва сега го коронясват. Всички хора със стари убеждения ще бъдат уволнени. – Кой ще ги уволни? – Христос. В продължение на няколко години хората ще разберат, може ли Христос да уволнява, или не може. Оня, който може да влезе в новото учение, да възприеме любовта и мъдростта в себе си и да живее с тях, той ще бъде назначен на служба от Христа...”

“... Сега аз търся в България хора на истинската култура, в която да вложим нещо ново. Всички стари реклами трябва да се хвърлят навън. Свещениците трябва да се облекат в бяло и отвън, и отвътре. В това отношение, аз харесвам шопите, които носят бели и шарени дрехи. И аз трябва да хвърля черните дрехи, да си направя шопски. В бъдеще, цяла Европа ще се облече в бяло, като шопите...”

“... Преди две хиляди години се казваше, че е наблизил денят Господен. Сега аз казвам: Ние сме в деня Господен. Остава само половин час до последния трен. Горко на оня индивид, на оня народ, който дотогава не уреди сметките си! Всички ще бъдете изобличени. Така се казва отгоре. Ако Европа не изправи своите погрешки, тая тояга ще се сложи отгоре ѝ. Големите страдания я чакат. Казано е: “Горко на тебе, Ерусалиме!” Сегашната Европа е тоя Ерусалим. Това е една идея, която има отношение към нашите души. Ние сме роби на нашия вътрешен страх, и трябва да се освободим от него. Ако така разберете живота, любовта ще ви посети. Всички ще си подадете ръка и ще заработите по новите правила на възвишената Божествена наука. Тогава и възпитанието на младите, и техните бракове ще стават по същите правила. Аз мога да приложа тия правила, да видите, как се възпитават младите. – Ние си имаме мярка. – Имате мярка, но двойна е тя: като купувате, прилагате едната мярка; като продавате, прилагате втора мярка. Двете мерки са: мярка на простата гъба и мярка на главната гъба. Двойната мярка разрушава света. Явява се в тебе желание да станеш главна гъба. Това значи, желаеш да ядеш повече от другия и казваш: Аз съм главна гъба, а ти си проста гъба. До вчера си бил проста гъба, а днес ставаш управител – главна гъба, и казваш: Аз имам право да ям повече да се обличам по-добре. Всичките тия разсъждения са такива и с тях се опитваме да разрешаваме Божествения план. Няма прости и главни гъби. Те съществуват само между умопобърканите хора. Казват за някого: Той е от високо произхождение. Питам: Добър ли е тоя човек, любещ ли е, мъдър ли е, справедлив ли е, честен ли е? Ако е такъв, това значи благороден човек, от високо произхождение. Като види отворена каса, минава и заминава, без да посегне към нея.

Желая да бъдете като оня салепджия, който намерил един вързоп банкноти. Взел ги, турил ги в джоба си и спокойно продължил да вика: Салеп! По едно време го настигнал един търговец, уморен, запъхтян и го попитал: Не намери ли един вързоп книжни пари? Изгубил ги, десет хиляди лева бяха. Салепджията извадил вързопа от джоба си, дал го на търговеца и продължил да вика: Салеп!

Днес бях решил да говоря, да не обидя някого, но после измених решението си. Ще говоря и ще направя един масаж, да го усетят всички българи, от най-големите до най-малките. Кога ще направя масажа? Може още докато съм на земята, а може и като замина на оня свят, но ще накарам всички българи да познаят Бога. **Това е моята задача: Да науча българите да се кланят на живия Бог, Който е дал всички блага; да разберат смисъла на живота, да придобият истинската култура.** Седем пъти ще ги прекарам през огън, но ще станат истински човеци, носители на новата култура. Те трябва да вдигнат високо знамето и да кажат: От сега нататък ние имаме нов лозунг. Ние сме носители на любовта и на мъдростта. Ние презираме всички престъпления, всички реклами, написани на дрехите ни. Събличаме вече старите си дрехи и обличаме нови. Тогава, като ме срещнете, няма да ме питате, проповедник ли съм. Не съм проповедник, но обичам да проповядвам. Когато хората са весели, аз съм скръбен; когато те са скръбни, аз им пея. Майката пее, когато детето е скръбно.

Днес невидимият свят пее на сегашното културно човечество и казва: Бъдете смели и решителни във вашите подвизи. Турете малодушието настрана. Според барометъра, днес времето трябваше да бъде лошо, но като ви говорих, времето подчерта моите думи и каза: Така трябва да бъде. Оправи се времето. Всички ще бъдете свидетели на моите думи и ще кажете: Верен е Господ във всички свои прояви.

Казвам: Освободете се сега от всички политически връзки. Мислете, че сте царски синове и дъщери. Вие сте хипнотизирани. И до днес ви казват, че сте големи грешници. Не се обезсърчавайте, други са ви заблудили. Бог ви казва: Деца, излезте от тая кал. Доста сте се забавлявали. Върнете се в плодната градина. Не казвам, че хората са лоши, но още се кланят на икони. Колкото пари имам, готов съм да купя вашите икони. Ония, които служат на Господа, ще имат достатъчно жито, храна, плодове. Всичко това ще дойде отгоре. Бъдете весели и бодри. Носете тая веселост навсякъде. **Знайте, че Бог е вече в света между хората.** Той ви е хванал в ръцете си и всички треперите. Всички престъпници ще се открият. Всички беззакония ще станат явни, няма да остане нещо скрито-покрито. Горко на ония майки и бащи, синове и дъщери, които вършат престъпления! Така казва Господ, Който е горе на небето и долу на земята. Като направиш едно престъпление, Господ те хваща и те пита: Ти разбра ли? Ти не си син на дявола, но Син Божи.

Желая сега всички българи да са като оня салепджия, а не главни гъби. Всички страдаме все от тия главни гъби. Дойде някоя главна гъба и всички казват: Той ще повдигне България. **България си има свой план, определен от Бога. Земята, която ѝ е дадена от Бога, никой не може да ѝ я вземе.** Всеки народ, който би се опитал да вземе тая земя, която е дадена за осигуряване на народа, е проклет. Върху него ще дойдат най-големите страдания.

Кажете и вие като Йеремия: "Ние сме оня народ, който има скръб." Казвам: Блажени сте, носете тоя хомот, за да дойде Божествената тояга и да очука житото, да отдели чистото от нечистото. После тоягата ще се сложи и върху другите народи. Блажен оня народ, който Бог ръководи и отправя в пътя на правдата и истината. В тоя народ ще се развият възвишени добродетели.

Обърнете си към Бога и кажете: Господи, благодарим Ти, че ни избави от фалшивите реклами и ни посочи истинския път. Потърсете тоя Бог в себе си. Той е вътре във вас. Търсете Го по прав път. Щом Го намерите, всички вериги на робството ще се скъсат така, както на Петър, който беше в тъмница. Веригите паднаха от нозете му, вратата се отвори, и той излезе. Стражарят го търсеше, но не го намери. Не е проста гъба Петър. Той не се връща вече назад. Това ще бъде второто действие.

И тъй, когато дойде ангелът при вас, ще каже: Долу веригите! Елате при вашите братя, да се радват на спасението ви. Амин!"

6.4. БЪЛГАРСКИЯТ НАРОД И ВОЙНИТЕ

ТОЙ ГИ ИЗПИТА : [Неделна] беседа [от Учителя], държана на 16. XII. 1923 г. – В: Два природни метода : Беседи : [Сила и живот] VI серия. [София, 1924], с. 221-222.

"... Цялата история е пълна с факти, които показват, че когато Провидението ни доведе до изпит, в които не можем да спазим законите, идват нещастията. Казвате: Не ни върви. Сега и българският народ иска да му върви. Но кой е начинът да се помогне на българския народ?"

В 1000 години българският народ е направил 150 войни и толкова много убийства! Хубаво, я ми кажете, где е велика България тогава? Преди 500 години, като дойдоха богомилите, всичките ги разпръснаха, избиха ги. Какво стана с България? Духовенството имаше много хубаво желание, да спаси народа. Спаси ли го? – Не го спаси. Човек не се спасява в своите крайни резултати, той се спасява в самото начало.

Не само с българите е това. Покажете ми европейските народи! Спасиха ли се? Спасиха ли се египтяните, вавилоняните, асирийците? Испания, след избиването на маврите, спаси ли се? – Не. Кой народ се е спасил чрез война? Нито един! Войната е нещо случайно вътре в живота. Трябва да се воюва при известни условия, но при нормалния живот войната е анахронизъм.

Казва Мойсей: "Не убий!" И аз се чудя, като казват на известни места, че държавата имала право да издава присъда за убийство. Като убиее туй същество, разбирате ли какъв е законът? – След смъртта си то може да прави много по-големи пакости, отколкото по-рано. За предпочитане е да държим лошите хора тук на земята, отколкото да ги убиваме и да ги пратим на по-хубаво място. Ама чудни сте! Имам една запушена стъкленица с отровен газ. Докато е затворена, вие сте в безопасност. Но казваме: "Да се освободим от този газ!" Какво ще стане с вас, като се пусне този газ в стаята, в която сте вие? Някои ще се спасят, а някои ще станат жертва. Такова нещо е и когато убием един човек. Много такива газове има, от които страда съвременното човечество.

С тази война се зародиха много болести, в цяла Европа настана една анархия. И сега търсят, къде е причината за това. Нека всички си признаят греха, който направиха. Вие счупихте тези отровни грънци, и сега цялата атмосфера е пропита от отровата на тия човешки мисли. Яви се испанската болест, отнесе 6 милиона души; сега идва друга болест. И после търсят другаде причините. **Никому не е позволено да убива! Такъв е законът в света.**

В кодекса, който ние четем, не се позволява убийство. В живота се позволява убийство, но в Божествената книга не се позволява! На никой цар не се позволява убийство. Който убие, ще го убият. Кой каквото е вършил, непременно ще му се върне. Туй всички държавници, всички учени, професори трябва да го зная, а не да си играят с думите, с Бога. Защото вие, с вашите престъпления, носите едно разрушение за самия народ. Който народ и да е, бил той английският, французкият или какъвто и да е, върши ли убийство, той носи разрушение. И те сега ще ни изпитат, Е, ще кажат: той проповядва против държавата. Как! Аз ли проповядвам против държавата?

Аз проповядвам мир без насилие, а не учението на някакви комунисти, не учението на богатите, не учението на професорите, на учените хора. Не, аз проповядвам друго учение, учението на онази велика абсолютна Истина, която засяга всинца ни еднакво, без разлика.

Аз проповядвам онази Истина, приятели, на чийто пламък турям вашия пръст. И като го турите, няма да изгори.

Сега, ще ми кажат някои, че са културни хора, че са християни. Да, мене може да ме изпитате, до колко съм културен, но и аз мога да ви изпитам. И до колко любите, също може да се изпита! Невидимият свят всеки ден може да ни изпита, до колко сме честни, до колко можем да кажем: аз съм благороден човек.

Да, смисълът на живота е да сме благородни. Всички може да се изпитаме...”

6.5. БЪЛГАРИТЕ, КОИТО СИ ПРЕЧАТ ЕДИН НА ДРУГ

БРАТ ТИ СИ ДОЙДЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 23 март, 1924 г. София. – В: Който дойде при мен. София, 1950, с. 32.

“... И ние можем да бъдем по-добри, отколкото сме сега. Като казвам това, имам предвид да използваме по-добре и по-рационално условията, вложени в нашите сърца, умове и души.

Ето, в България има много природни богатства, но няма хора, които могат да ги използват. Има начини, при които, с малко гориво, може да се произведе повече енергия. За тази цел могат да се използват слънчевите лъчи. Обаче, нужни са учени хора, които да използват природните сили и богатства. – Защо? – Защото, ако се яви един изобретател, ще се явят други десет души, които да му препятствуват. **У българина няма солидарност. Те са големи индивидуалисти, всеки иска да бъде пръв.** Стремещът на хората към първенство е представен в картината на един велик художник. Той изразил символично тази идея, този стремеж в един висок планински връх. Милиони хора искат да се изкачат на него. Първият, който тръгнал

към върха, веднага бива сграбчен от другите и смъкнат надолу. В това време, друг успява да поеме към върха, но и него смъкват. Така става с всички. Едни други се спъват, падат-стават, като че играят хоро, но никой не може да се изкачи на върха..."

6.6. ВОЙНИТЕ, БЪЛГАРИТЕ И БОЖИЯ ЗАКОН

НАПРАЗНО МЕ ПОЧИТАТ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 11 май, 1924 г. София. – В: **Който дойде при мен. София, 1950, с. 155-156.**

"... Христос казва: "Напразно ме почитат, като учат учения и заповеди човечески."

В бъдеще всички трябва да почитат Бога вътрешно, с онази неизменна, истинска любов и да Му служат непрестанно. Каквото вършите, помнете, че сте под зоркото око на Бога. Изпълнявайте Божия закон. Подчинявайте се на всички закони, които са в съгласие с този закон.

– Какво да правим със законите, които са в разрез с Божия закон? – Там сте свободни. **Дължни сте да изпълнявате само Божия закон. И аз се подчинявам само на Божия закон.** Ако в България имаше десет души, които се подчиняват абсолютно на Божия закон, мислите ли, че щеше да бъде зле на българския народ?

Аз съм ви казал и друг път: Нашият живот зависи от небето. Следователно, няма от какво да се страхувате. – Да воюваме ли? – Може да воювате, но ако три-четири години не падне капка дъжд и няма плодородие, как ще воювате? Ако всяка граната се пръсне преди момента, в който трябва да стане това, как ще воювате? Днес не оръжието ще заповядва, но умният, силният човек, зад когото стои живият Господ. Той ще пусне своя силен електрически ток, и всички хора ще паднат с лицето си на земята. Не ще успеят да вдигнат нагоре ни ръце, ни крака – всичко ще забравят.

"Напразно ме почитат, като учат учения и заповеди човечески."

Време е вече хората на 20 век да обикнат Господа по нов начин. **Любовта да бъде закон за всички!** Само тогава Христос ще ви се изяви, ще ви бъде истинска подкрепа в живота. Ако небето е на ваша страна, кой може да бъде против вас? Това са общи заключения, които могат да се приложат във всеки дом. Чрез тях мъжът и жената ще бъдат щастливи; братята и сестрите, слугите и господарите също ще бъдат щастливи. Всички хора могат да бъдат щастливи.

"Напразно ме почитат, като учат учения и заповеди човечески."

Време е да приложим Божия закон, да отхвърлим всички човешки учения, заповеди и предания. Тогава ще дойде новата епоха. Иде вече тази епоха в света! Има хора, които служат на живия Господ, на Неговия велик закон. Този закон ще донесе мир, разбирателство между народите. Ще стопи омразата и делението, което сега съществува между хората.

Какво се иска от сегашните жени и мъже? Жените трябва да отдават нужното почитание на мъжете си, а мъжете да бъдат нежни към жените си; сестрите да отдават нужното почитание към братя си, а братята – своята нежност към сестрите си. Щом тези отношения се внесат между хората,

те стъпват вече на нова основа. Нова наука, нова култура е нужна за бъдещите поколения...”

6.7. БЪЛГАРИТЕ И ВОЙНИТЕ

КОЙТО СЕ УЧИ : 7 [неделна] беседа, държана от Учителя, на 30 ноември, 1924 г. : [Сила и живот, VII серия]. Русе, [1924], с. 27-30.

“... После, говорим, че сме българи. Какви българи сме, щом се измъчваме един друг? Англичанин съм, казва някой. В англичаните има поне това нещо, че те си зачитат правата един на друг. Англичанинът, когато дойде да се бие, той ще свие юмрука си, ще удари другия по носа и само ще го разкърва. Последният ще се поизчисти и въпросът е решен. Българинът не постъпва така. Единият ще вземе един кол, и другият ще вземе един кол, че като започнат – този удря, онзи удря. Погледнеш, единият със счупена ръка, другият със счупена глава и се върнат дома си – герои. Туй не е разбиране на Божествения закон. Как! Да, това не е никакъв Божествен закон. Всичките тия груби нрави трябва да се смекчат само чрез този Божествен закон на свободата. Всеки народ трябва да живее разумно, според Божия закон, понеже всеки народ е единица, образувана от хиляди и милиони хора, от които всеки за себе си трябва да живее разумно.

И тъй, казва апостолът: “Онзи, който се учи”.

Какво учи българинът от толкова време? Да изпълнява Божия закон ли? Не, пътят, по който вървят българите от толкова време, донесе ли им нещо добро, спечелиха ли нещо хубаво? Защо не спечелиха? От 1912 г. българите все се бият. Те не вървят в правия път. Те казват: ние ли сме най-големите грешници? Не, **българинът трябва да живее като българин, в душата на когото трябва да има четири качества: да бъде честен, справедлив, добър в интелигентен.** В него трябва да прониква Божията любов и да каже: **Господи, каквото ни дадеш, ние ще бъдем доволни и ще изпълним волята Ти,** не според църквата, а според Твоя закон на справедливостта и ще покажем на света, че ние разбираме Божията Любов и Господ царува навсякъде. Между нас не трябва да има никаква завист, никаква злоба. А днес, кой как те срещне, пита те: ти православен ли си? Добре, ти като си православен, разбираш ли Божия закон? Не, в това православие има неразбиране на Божия закон.

И после, какви ли не други работи се разискват кой бил виновен за тази, или онази работа. Никой не е виновен. Много народи има на земята, които страдат. Българите страдат още повече. Всеки народ си е сам виновен. Сега вие живеете между този народ и за да му помогнете, трябва да разбирате Божия закон.

Писанието казва: “Бог поругаем не бива. Кой каквото сее, това и ще пожъне.”

Не че в Бога има някаква омраза или някакво неразположение към когото и да е, но Бог гледа еднакво спрямо всички същества и народи. Когато един народ живее съобразно Божиите закони, когато изпълнява волята Божия, Той ще му изпрати разумни управници, разумни духовници, разумни учители, разумни майки, бащи, съдии и всичко друго, а когато

един народ не живее според Божия закон, тогава Той ще му изпрати такива управници, духовници, учители, майки и бащи, каквито той не е очаквал.

Сега, ние разглеждаме живота от духовно гледище. Този живот, който живеем, не е още самият живот, то е само едно проявление на живота, а истинският живот ще бъде след като заминем от земята. Един българин, който живее тук на земята, българин ли е? Не, той, след като е живял един добър, чист и свят живот тук на земята, като отиде на небето, ще бъде един ангел и ще се нарече "служител Божий". А сега, туй, дали си българин, англичанин, германец, или какъв и да е друг, това са само символи, които имат отношения, тъй както са символи мечката, вълкът и другите животни. **Всички народи на земята съставляват само удове на това великото тяло, в което се изпълнява волята Божия.**

Та, казвам: всички вие трябва да се повърнете към друг един закон. Оставете обществото! Тъй, както то се развива, вие не може да го измените.

Индивидуално ние можем да подобрим, да изменим своя живот, и в подобрението на своя живот, и нашите окръжаващи може да се изменят. Туй подобрене може да стане всякога и да се предаде навсякъде.

Когато дойде Христос в света, какво беше положението на тогавашното човечество? – Упадък имаше. Христос дойде и със своя живот именно даде тласък на човечеството. И днес 500 милиона хора живеят по-добре, по-културно, отколкото са живели във времето на римската империя. Неговото дохождане даде тласък, подигане на жената. От тогава у жената има един по-благороден импулс, който се дължи на този тласък, който Христос донесе. Наистина, има още много работи, които може да се желаят, но Христос казва: "Втори път като дойда ще донеса нещо ново. Днес толкова може да носите, но когато бъдете готови за нещо повече, тогава Духът ще дойде, и невидимият свят ще ви се открие."

6.8. БЪЛГАРИТЕ НЕ СА СВОБОДНИ

ТЕ СВИДЕТЕЛСТВУВАТ : 11 [неделна] беседа от Учителя, държана на 19 декември, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 9-11.

"... Следователно целият живот на човека е едно уравнение, а той самия представлява една част от това уравнение. Човечеството пък е едната страна на дадено уравнение от великата система уравнения в Божествения свят. Тогава, човек и Бог, пак съставляват уравнение; и човек, като страна на това уравнение, трябва да знае, каква е днешната му задача.

Някой казва: "Аз съм българин." Какви са идеите и задачите на **българина**? Спрямо България всеки българин е страна на дадено уравнение. България, от своя страна, съставлява част от друго уравнение, спрямо което има свои задължения. **Днес българите не са свободни.** Те и досега плащат данък след войните на европейските държави; от години вече плащат и още не могат да се изплатят. **"Който много яде, много плаща; който малко разбира – много плаща."**

Българинът много яде, малко се учи. Питам: де са учените хора на

българите? Кой са най-видните българи в света? Де е българският Сократ? Де е българският Платон? Де е българският Аристотел? Де е българският Хермес? Де е българският Милтон? Де е българският Шекспир? Де е българският Кант? Де е българският Нютон? Ако е въпрос за военния Атила, и между българите може да се намери равен нему. Но работата не се върши само с военщина. Огнивото и кремъкът сами нищо не вършат. Зимно време те разрешават някои въпроси, но лятно време огнят сам вече съществува. Ако аз живея в някоя страна, дето няма огниво, тогава моят кремък и моето парче желязо са на място, те все ще разрешат една задача: обаче, ако аз отида в някоя страна, дето хората не се нуждаят от огниво, тогава моите кремък и желязо ще ми бъдат товар.

Сега аз засягам съществени въпроси от живота. Който иска да измени коренно живота си, той трябва да придобие, дълбоко положително знание, което да даде нова насока на неговите мисли, чувства и действия...”

6.9. ИЗПРАВЯНЕТО НА БЪЛГАРИТЕ

САМ С УМА СИ : [14 неделна] беседа от Учителя, държана на 9 януарий 1927 г. в гр. София. – В: Влизане : [Сила и живот] IX серия, [т. 2]. София, 1930, с. 52.

“... Знаете ли, какво е мнението на чужденците за българите? Как мислят българите да изправят себе си? Ще кажете: ще поправим погрешките си. – Кога, как ще изправите погрешките си? Не е достатъчно само да се каже това, но трябва да се направи.

Българите ще се изправят, когато дойдат между тях тия 144 000 души, за които се говори в Писанието. Те не са само евреи. Между тях има и китайци, индуси, тибетци, египтяни, англичани, французи, германци, както и българи.

Павел казва: “Бъдещата наука ще се основава на великия Божи Закон.” В тази наука всичко е живо, във всичко има съзнание...”

6.10. ВОЙНИТЕ НА БЪЛГАРИТЕ И САТУРН

ПО-ДРАГОЦЕНЕН : 31 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 15 април, 1928 г. София - Изгрев. – В: Синове на възкресението : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 3. София, 1934, с. 230-231.

“... Същевременно те казват, че за да бъде добър, държавникът трябва да е направил ред погрешки, за да може от тях да извлече поука и опитности. Питам: какво научиха българите от многото войни в своето минало? Изхарчиха милиони и милиарди. Какво още научиха? Станаха упорити, твърди, като кремък, и развиха крайно критичен ум. **Всички войни, които българите направиха, от началото на своето съществуване досега, се диктуваха от Сатурна, когото изпратиха да управлява България. Днес за днес един цар съществува в България – Сатурн, който с камшик я управлява.**

Най-размирният център в цяла Европа днес е Балканският полуостров. Понеже българите са **твърди и упорити**, невидимият свят ги

постави на огън, да се смекчат малко. **Българинът е много практичен.** Като правих своите научни изследвания върху тях, много учени българи ми казваха: Кажй ни до какви резултати дойде в своите заключения, за да използваме и ние тия данни? Казвам: 12 години ми са нужни, за да събера тия данни; други 12 години, за да ги обработя и още 12 години, за да ги препиша. Тъй щото, след 36 години ще ви дам някои данни. – Дотогава ние ще измрем. – Които останат живи, за тях ще бъде...”

6.11. БЪЛГАРИТЕ И БЯЛАТА РАСА

ДРУГАТА СЪБОТА : 17 неделна беседа от Учителя, държана на 26 май, 1929 г. София - Изгрев. – В: Голямото благо : Беседи : [Сила и живот] XII серия, т. 3. София, 1936, с. 29-32.

“... Нима идеята, която българите подържат за велика България, не е утопия? Ако българите, запример, искат да завладеят целия свят, това е утопия. Всеки народ, който се е опитал да завладее земята, е свършил със смърт, със загазване. Всеки човек, който се е опитал да завладее другите хора, и той е изчезнал от земята. В света съществува една сила, която има право да разполага с всичко и с всички. При това положение и смъртта, и грехът са възможности, които произтичат от частите на това цяло, на тази единствена сила в света, която разполага с всичко. Всяка част, която се отделя от Цялото по какъв и да е начин, съдържа вече в себе си условия за смърт, за грях и за страдания. Колкото по-голям е грехът, толкова по-големи са страданията, толкова повече човек се е отдалечил от Разумното Начало, от Цялото. Какъв е церът срещу греха? – Да се върне човек към Цялото, към Бога. Това значи да придобие човек щастие, да стане щастлив.

Мнозина запитват, съществува ли друг живот след смъртта. Според мене, във философски смисъл, този въпрос не е поставен правилно. И след смъртта човек пак ще живее, даже по-добре, отколкото е живял на земята.

– **Докога човек ще идва на земята и ще се връща?** – Докато изплати дълговете си. Щом изплати дълговете си, дали ще бъде на земята, или в другия свят, човек ще живее по-добре, отколкото е живял с дълговете си.

– **Кога живее човек по-добре:** когато има знания или когато няма знания? – Човек живее по-добре, когато има знания. Следователно, трябва да знаете, че човек живее, именно, след смъртта. Това не е само теория, но и наука.

Този и онзи свят са едно и също нещо. Различието седи само в съзнанието на човека. Който има пробудено съзнание, той живее едновременно в двата свята. Понеже светлината на съзнанието на този човек е по-голяма, като се качи в онзи свят, той гледа нещата от високо, затова ги вижда като мравуняци. И в мравешкия живот има закони, войни, както в човешкия. Като гледа на човешкия свят от високо, той казва: Това е мравуняк. Достатъчно е господарят на света да впрегне ралото да разоре земята и да посади своето жито, за да се превърне целият живот на тия мрави в каша. За тях това е цяла катастрофа. По същия начин и великите учени са впрегнали своите плугове да разорават цялата земя, която

преживява вече началото на страшна катастрофа. Това разораване на земята хората наричат земетресение. Да, стават и ще стават земетресения, ще се разтърсва земята, докато всички хора разберат, че не те, а други я управляват. Разтърси ли се земята веднъж само, както трябва, моментално ще престанат войните, моментално ще спрат изстребленията на хората. **Земетресението не е само механически процес. То е процес, от който се разтърсват умовете и сърцата на хората, за да се освободят от заблужденията си и всеки да заеме своето място.** Докато трае земетресението, човек е готов да дели богатството си с брата си, готов е на всякакви жертви. Щом земетресението спре, той започва да говори пак за частна собственост.

В света има само Един собственик, само една частна собственост. Умът, сърцето, волята, които са дадени на човека, не са негови. Те му са дадени като пособия, временно да си служи с тях. Един ден ще му се отнемат. Бог само изпитва, да види, какво ще прави човек с тях. Когато види, че той разумно ги управлява, разумно се справя с тях, Той ще му даде и други неща отвън, като награда за неговия разумен живот. Който не разбира това, той се стреми към охолан живот, иска да придобие много земя, да я завладее. Той не мисли, че утре може да умре. Казано е, че ленивите, крадците, лъжците, лицемерите, престъпниците са осъдени на големи страдания.

Изобщо, всеки, който престъпва Божия закон, той е осъден на големи страдания. Божието благословение пък ще дойде върху всеки, който е готов да направи най-малкото добро. Като българи, вие се интересувате за България, искате да знаете, кога ще се оправи тя, дали ще получи Божието благословение. Доколкото зная, България е оправена, няма какво да се оправя. Аз познавам един род българи, които живеят в онзи свят, и намирам, че те са отлични хора. Често съм ги запитвал, защо техните деца се изопачили толкова, че днес имат нужда от изправяне? – Защото се отдалечиха от нас. Щом се отдалечиха, и главите им започнаха да задебеляват. Наистина, когато престане да мисли, да чувства, да прави добро, главата на човека започва да задебелява, черепът му става груб, дебел. Като последствие на това задебеляване се явяват ред болести. Каквото е станало и става с българите, същото става и с цялата бяла раса. **Както бялата раса върви, тя се намира в низходяща степен на развитие, което води към израждане.**

Израждането на петата, на бялата раса е признак за идването на друга раса, която ще използва условията, които петата раса не можа да използва. Тя ще спаси петата раса, но ще вземе всичко в ръцете си. Тогава бялата раса ще се намери в особено положение. В какво ще се заключава това особено положение? – **Всички членове на бялата раса ще станат слуги.** Те ще се намерят в положението на руския народ във времето на царизма, когато всеки трябваше да се подчинява на закона "молчать не разсуждать". Вярно е това, но все трябва да има поне един, който да разсъждава, и то умно да разсъждава. Който проповядва, и който управлява другите хора, той непременно трябва умно да разсъждава и да мисли за последствията, защото над всекиго стои по един господар, по-голям от самия него. Много господари има в света, но разумните са свързани помежду си и се подчиняват на Единния..."

7. УЧИТЕЛЯТ ЗА БЪЛГАРИЯ СЛЕД ВОЙНИТЕ

7.1. БЪЛГАРИЯ СЛЕД ВОЙНАТА 1914 – 1918 г.

И РЕЧЕ БАЩА МУ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 15 декемврий, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 416-417.

“... Да си подадем взаимно ръка за братство!

Това иска Христос от всички хора. Нека всеки са държи за убежденията си, но да се стреми да цъфне, да завърже, и плодът му да узрее. Нека всеки даде такъв плод, какъвто зародиш е вложил Бог в него. Какъвто цвят да си, важно е да цъфнеш. Какъвто плод да си, важно е да вържеш и да узрееш. **Моята задача е да дам на всеки корен тор, повече влага, светлина и топлина.** Всеки да се стреми да изяви образа, който му е определен отреди милиони години. Който го погледне, да каже: Ето един човек, създаден по образ и подобие Божие!

Задачата на всеки човек е да възстанови този образ. – Как ще постигне това? – Като работи върху себе си, да изправи прегрешенията си, които са помрачили съзнанието му; като придобие онези добродетели, които някога е загубил; като изправи кривите линии на лицето си. Помагайте на всеки паднал, тъжен и нещастен човек, без да го критикувате и осмивате. Бъдете снизходителни един към други, както е снизходителна майката към погрешките на своите деца.

България се нуждае от добри, разумни, честни и справедливи българи. Не се страхувайте от това, което преживявате днес. Всичко ще се превърне на добро. **Велико е предназначението на индивида. Народът е условие за развитието на индивида.** България е създадена за добрите българи, Англия – за добрите англичани, Германия – за добрите германци и т.н.

Желая, още днес вашите бащи да ви дадат нова премяна, нови обуца и пръстен на ръката. След това да заколят най-охраненото теле за вас; да ядете и да се веселите. Когато по-големият брат се върне от нивата недоволен, да му кажете: Не се сърди, братко, аз дойдох при баща си, не с права на негов син, но като един добър слуга между многото негови слуги.

Христос донесе това учение на света – учението на Любовта. Приемете Го и вие...”

7.2. ЛЮБОВТА ПРАВИ СЪЕДИНЕНИЕТО, А СЪЕДИНЕНИЕТО ПРАВИ СИЛАТА

**НЕИЗВЕСТНОТО : [Неделна] беседа от Учителя, държана на
29 декемврий, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942,
с. 421-422, 427-428.**

“... Казва се, че вярата възкресява. Тя има отношение към човешкия ум. Следователно, възкресението подразбира придобиване на светлина.

Когато имаш нужда от вяра, ще кажеш: Господи, изпълни ме с вяра. **Вярата не се дава, тя изпълва човека.**

Когато имаш нужда от **любов**, ще кажеш: Господи, съедини ме с любовта. Значи, **животът се придобива чрез надеждата, а възкресението – чрез вярата, а съединението – чрез любовта.**

Българите казват: “Съединението прави силата.” Тук липсва нещо. Правилно е да се каже: **“ЛЮБОВТА ПРАВИ СЪЕДИНЕНИЕТО, А СЪЕДИНЕНИЕТО ПРАВИ СИЛАТА.”** Ако българите искат работите им да вървят добре, трябва да си служат с целия израз, а не само с последния – съединението прави силата. За да бъдем силни като народ, като вярващи, трябва да сме съединени в любовта. Това съединение ще ни направи силни. Казват: Да се съединим, да образуваме дружество. Съединение или сдружаване без любов лесно се разпада, както се разпадат обръчите на кацата. Развивайте надеждата, вярата и любовта си, за да се закрепите и в трите свята: надеждата ще свърши всичките ви работи на физическия свят, вярата – в умствения и духовния свят, а любовта – в Божествения...

... И вкъщи пак учениците Му попитаха Го за същото”. Заключение думи на Христа в този ден бяха следните: “За да изпълните Божията воля на земята, трябва да се облечете с надеждата, да се изпълните с вярата и да се съедините с любовта.” Този е пътът, по който могат да се обърнат към Бога. Само така те ще се свържат с възвишените същества, с добрите хора, със светиите, с всички, които работят за повдигане на човечеството. Когато слънцето грее, не се занимавайте със странични работи, но изложете гърба си на слънчевите лъчи, да възприемете неговата светлина и топлина, да превърнете всичко в светли мисли и възвишени чувства. Щом можете да превръщате слънчевата енергия в мисъл и чувства, ще помагате и на своите близки.

И аз съм дошъл да помагам на българите. Както и да се отнасят те с мене, колкото и да ме гонят и преследват, аз съм решил да ги стопля, да им направя такова добро, каквото никой досега не е направил за тях. След това ще им кажа “до виждане!”

Сегашните хора, светски и религиозни, мъчно успяват в живота си, защото се раздвояват. Те не слушат своя вътрешен глас, но се влияят от различни авторитети. Светските и учени хора спорят върху различни теории; религиозните търсят правия път, искат да знаят, коя църква е най-права. Казано е, че нито в Ерусалим ще се кланяте, нито на тази планина, но ще **отправите ума, сърцето и душата си към Господа на любовта, на мъдростта и на истината.** Той носи свобода за всички хора, за всички народи по лицето на земята.

Сега, приятели, оставям ви с надежда в сърцата ви, с вяра в умовете ви и с любов в душата ви, да възкръснете и разберете дълбокия смисъл на думите, които ви говоря.

Следвайте пътя, който Бог ви посочва. Бъдете свободни и живеете така, както Бог ви е учил и продължава да ви учи.

Бъдете свободни по ум, по сърце и по душа, здрави по тяло, за да носите Божественото учение, което е вложено във вас от създаването на света. Бъдете работници на Божествената нива. Този е пътят, по който българският народ може да се повдигне. България е тяло, а българският народ – душа. Говоря за българския народ като душа, повдигането на която влиза в Божествения план.

Желая ви, надеждата, вярата и любовта да бъдат у вас, за да разберете дълбокия смисъл на живота...”

7.3. НАПУСКАНЕТО НА СОЛУНСКИЯ ФРОНТ ОТ БЪЛГАРИТЕ И ГОЛЯМОТО ПЛОДОРОДИЕ

ПРАВИЯТ ПЪТ : [Съборна] беседа от Учителя, държана на 20 август 1919 г., сряда, в 4½ часа след пладне. – В: Беседи, обяснения и упътвания от Учителя дадени на учениците от Всемирното Бяло братство при срещата им в гр. Търново през лятото 1919 г. София, [1919], с. 59-60.

“... Аз говоря за случаи, когато чувствата от двете страни не са еднакво искрени. Когато се обичат, те спадат в друга категория – там никой не може да им препятствува. Законът изисква да ги оставите свободни. **Въпросът е за превръщане на енергиите от едно състояние в друго,** а не е въпрос за моми и момци.

Например, срещнете някой човек и мислите, че е добър, а в душата си питаете към него някакво отвращение. Някога обичате някого със сърцето си, а виждате, че е лош. Такова противоречие се заражда във вашите души. Много въпроси има тук, които бих могъл да ви обясня, но ще отидем в друга посока.

Във Ветхия Завет се казва: “И глупавият, като мълчи, минава за умен.” Достатъчно е един човек да стои дълго време тихо, мирно, да не приказва, той ще набере вътре в себе си енергия, и ще я запази. Другите заобикват тази енергия в него и искат да я използват; то е от обич не към душата му, а към енергията му. Казват си: “У този човек има добър подтик, може да се използва.” Използуване в света може, но то не бива да става в едно такова братство, в християнството. Хората се покваряват, понеже подплъзват душите си. **В общества, дето има използване, Христос и Неговото име служат само като уловка, докато използват човека;** после отхвърлят и Христа, и човека. Това не се търпи от законите на Бялото Братство. Всеки, който озлоби, изневери, изнуди своя брат, се изключва от това братство веднага и не го вземат, докато в него не стане коренен преврат, докато той не дойде до пълно разкаяние.

Законите на Бялото Братство са безпощадни. Престъпиш ли един, последствията са много жестоки. В света тези закони действуват и отнемат всичко спечелено незаконно. Когато хората решат да изпълняват тези закони, техните работи веднага се изменят към добро.

Когато българите напуснаха Солунския фронт и казаха: **“Не искаме да се бием”**, Господ веднага изля благословението си – настана голямо плодородие, когато пък, докато се биеха още, нямаше такова.

Във Франция, в Англия сега има голяма суша, понеже законите, за които ви говорих, не одобряват техните действия. Щом воювате, плодородие няма да имате. Сила ще имате, контрибуции ще налагате, но хляб няма да имате*...”

8. УЧИТЕЛЯТ ЗА СЕБЕ СИ, ВОЙНИТЕ И ЗАКОНА НА ЛЮБОВТА

8.1. УЧИТЕЛЯТ ЗА СЕБЕ СИ И ЗА ВОЙНИТЕ

ОТИДЕ СЛЕД НЕГО : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 11 април 1920 г. София. – В: Ще управлява всички народи. София, 1948, с. 58-59, 59, 62-66, 67.

“... Сега, да се върнем към нашия обществен живот. Питате: На какво се дължат нещастията в живота ви? – Една от съществениите причини за това е безразборното изстребване на млекопитаещите, на безразборното убиване и екзекутиране на хората. Когато душите на убитите отидат в астралния свят, те внасят условия за нервни болести и разстройство между хората. Казвате, че убивате разбойника, опасен човек за обществото. Вие не знаете, че сега, когато е безплътен, той става по-опасен, отколкото когато е бил в плът. Сега той се движи свободно между слабохарактерните хора и им внушава чувство за отмъщение.

Днес хората повдигат въпроса, трябва ли да се налагат смъртни наказания. Според Божествения закон, смъртните наказания не се позволяват. Докато хората се бият и наказват, трябва да знаят, че започват по човешки и постъпват по човешки – по старата култура. Щом дойде новата култура, тя ще се обоснове на съвсем нови принципи, различни от старите. Аз нямам право да се меса в живота на свинете, че ровят. Това е тяхна работа. Аз не съм страж на свините. Защо рови свинята, има си причина за това. Тя си търси храна...”

“... От две хиляди години очакват Христа, и днес Го очакват. Но преди да дойде Той, на земята ще се вдигне такъв прах, какъвто никога не са виждали. На земята ще стане генерално пречистване, защото иде такъв Великден, какъвто не са предполагали. Това е естествено. Какво става с лозата, когато земеделецът я обрязва? – Лозата започва да плаче. – Кои пръчки плачат? – Здравите. Която пръчка на плаче, тя е суха. Земеделецът я отрязва и хвърля в огъня. Питам за някого: Плаче ли този човек? – Плаче.

*Бележка на съставителя: Пробивът на Добро поле е на 15-16 септември 1918 г. Войниците напускат фронта. На 27 септември 1918 г. са в гр. Радомир. Обявява се Радомирската република. На 29-30 септември 1918 г. са разбити от правителствените войски пред Владая. Убити са повече от 2 500 войници с помощта на артилерията на 217 германска дивизия пристигнала от Крим.

Значи, той е добър. Аз съжалявам онзи, който не страда и не плаче. Той живее в удоволствия. Сега не се позволяват никакви удоволствия. Веднъж завинаги трябва да се ликвидира с удоволствията и да кажем: Всички на работа!

Казвате: Като дойде на земята, Христос ще оправи света. — Не очаквайте всичко от Христа. Добри закони има на земята, но те трябва да се прилагат. Ако няма кой да ги изпълнява, как ще се оправи светът? Колко добри култури са пропаднали по причина на това, че нямало хора, които да ги прилагат. — Ние ли сме виновни за това? — Не казвам, че вие сте виновни за греховете на цялото човечество. Вие сте виновни за своите грехове. Ако между вас се крият някъде първата Ева и първият Адам, ще ги дадем под съд, като виновници за греха на земята...”

“... Новото учение не трябва да вдига шум около себе си. Ние не сме дошли да кореним. Преди нас има други, които ще коренят и разорават. Ние ще сеем семена в тези леговища и ще ги отглеждаме тихо и спокойно, докато израстнат. Това всички трябва да разберат. Не мислете за някакъв рай. Напуснете вашите криви разбирания за рай. Райт, който търсите, е в самите вас. Вие всякога можете да го имате. Ако влезете неподготвени в този рай, не може да издържите на неговата светлина, тя е непоносима за вас. Какво ще прави вашето кученце, ако го оставите да слуша музика в широка, добре осветена концертна зала? — То ще се измъчи, ще започне да лае. Такова ще бъде и вашето положение, ако влезете неподготвени в другия свят, във великото мълчание, да слушате Божествената музика. Ако отида по-далеч в обясненията си, ще обвиня и вас, и себе си.

Сега, аз развивам пред вас един въпрос като пред виновници за страданията на Христа. Аз се упражнявам върху вас, като върху мишенки, с които се упражняват войниците. Ще ме извините за това, но знайте, че колкото дупки направя, ще ги запълня; колкото рани ви причиня, ще ги излекувам. Считам ви живи мишенки. Аз бия върху тези в крепостта. Всички трябва да научите това изкуство.

“Дойди след мене!” Това се отнася до съвременните християни. **Ако християните вярваха в Христа и прилагаша Неговото учение, като се заговори за война, всички единодушно ще кажат: Ние не искаме да се бием.** Това изисква нашият Учител!

Каква направиха християните? Всички отидоха да се бият и да молят Господа да подкрепи и усилва тяхното оръжие. Това са все правоверни хора! Христос казва: Моите последователи на можаха да издържат първия си изпит. Евреите от първите векове издържаха изпита си, а тези от вторите векове, не можаха, всичко изгубиха. Сега Христос трябва да слезе отново на земята, да оправи работата. Ако Христос не слезе, хората ще се избият като кучета; ще се колят и бесят, докато земята се зарази. Хората ще се заразяват един от друг, докато напълно се унищожат. Време е вече да дойде друга култура в света. За да се избегне злото, което иде на земята, повтарям: Христос трябва отново да слезе между хората. Аз виждам, че всички бягат от фронта, но ви питам: Готови ли сте да се върнете на фронта? — Готови сме.

Някои искат да ме изгонят от България, но казано ми е да говоря, и аз ще говоря. Цялото човечество да се опълчи против мене, с цел да ме изпъди, няма да бъде в сила да ме мръдне нито на милиметър от мястото

ми. Нека всички знаят това! Мога да стана и невидим, но тогава ще опитат друга сила. След мене ще дойдат милиони и милиони същества със своите мечове. Те ще пометат всичко. Няма да остане един богат българин в България. Така казва Господ, така казва Небето. Не се лъжете да мислите, че има още време. Всички трябва да бъдете честни и справедливи! Аз искам да намеря онези честни, справедливи, благородни българи, които не крадат, не лъжат, не злословят. Те са здравите и добри българи. На тези българи аз ще измия краката, ще им дам угощение и ще ги нарека мои братя.

Днес всички седят и казват: Нищо лошо няма да стане. – Не, никой няма да се избави от Господа. Голяма отговорност пада на духовенството. Всички ще бъдат съдени за престъпленията си по правилата и законите на Бялото Братство. Така говори Живият Господ, на Когото аз служа. И те ще проверят Неговите думи.

Мнозина казват, че обичат Господа. – Никого не обичат те. Казвам: Със своите постъпки хората опозориха Божието име, Божията Любов и братството на земята. Това е разврат, проказа в света. Това е гибел, която носи органически болести. След всичко това ще се проповядва за Христа, ще се казва "Христос възкресе!" **Тази година ще помнят българите, че за тях няма "Христос възкресе", няма да им дам червено яйце.** Червеното яйце подразбира Божествения живот. Българите трябва да приберат между тях всички плачещи, всички страдащи и да ги задоволят.

Днес Христос възкръсна. За кого? Бедните казват, че Христос не е възкръснал. Вдовиците казват същото. А за мене казват, че заблуждавам народа. – Не, братя, никого не заблуждавам; вие сте заблудени, а аз говоря истината. Господ иска от вас да се повдигнете, да бъдете смели и решителни, да сте готови да се жертвувате за своята идея, да изтриете сълзите на своите братя, на страдащото човечество.

Вместо да се гоните и преследвате, направете това, което изисква Бог от вас. Че един бил комунист, друг – радославист, трябва ли да се гонят? Комунистите искат братство и равенство. Те имат добра идея, добре работят. Нека използват доброто от тях. Нека използват доброто и от буржоазните партии. Казва се, че някои от тях убивали народа. – Де е този народ? Когато народът започне да говори, ще бъде страшно. Когато всички народи започнат да говорят, ще настане плач и ридание, скърцане със зъби. Не чакайте цялото тяло да се поквари. Дойде ли момента на пълно разлагане, ще настане най-голямото зло в света. За да не дойде това зло, Христос казва: "Напуснете вашата митарница и тръгнете след мене." Плач не искаме вече. Децата да останат в къщи, а които могат да носят, да тръгнат след мене! – Да почакаме още малко, да наредим живота си! Никога няма да го наредите. Вие трябва да оправите своя ум, своето сърце и своята воля. Само така ще се разберете като братя.

Приложете новото учение още сега. Не ви съдя, но казвам да направите това, преди да е станало всичко, което ви говорих. Когато някой счупи стомната, няма да го бия, но втори път няма да го пратя за вода. Бъдете смели като американеца, който е минал Ниагарския водопад по въже. Той минал водопада през най-широкото място, около един километър широчина. В ръката си носел върлина, с която пазел равновесие. Втори път го минал с човек на гърба си, а третия път - пак сам, но без върлина

в ръка. Това е истински герой. За това е нужно голямо самообладание. Светът преставя бурно море и яко не го преминете, не сте в този свят.

Някои ме съветват да не говоря много, да не ме гонят. Казвам: Ако Христос беше толкова велик, учен, разумен, благороден и беше толкова гонен, та мене ли няма да гонят? – Ще говорят лошо за тебе. – За Христа не говориха ли? Христос не избегна това, и аз няма да го избегна. Когато говоря Божествената истина, от нищо не се страхувам. Аз виждам нещата така, както никой не вижда. Достатъчно е някой да живее с мене една година, за да научи повече, отколкото само ако ме слуша.

Много хора идат при мене, насочват мисълта си, с цел да ме уловят в нещо и да ме критикуват. Те казват: Да видим, какво ще каже! Нищо не искам да кажа. Аз съм толкова богат вътрешно, че всичко мога да нося, за мене няма мъчнотии и страдания, които не мога да понасям – от нищо не се страхувам. Мъчението е играчка за мене. Не могат да ме мъчат; достатъчно е да ритна тези, които ме мъчат, да отидат далеч от мене. Само онзи може да ме мъчи, който е по-силен от мене. **Днес никой не може да мъчи Христа, защото Той е милион пъти по-силен от по-рано. Днес Христос не може да бъде разпнат.** Това трябва да знаят всички! Казват: Ще те разпнем! – Кое ще ми разпнете? Мислите ли, че като убиете тялото ми, ще ме премахнете? Аз не живея в тялото си. Тялото ми е привидна маска. Като изляза от тялото си, аз ставам опасен. Докато съм в тялото си, докато имам собственост, не съм опасен. Излеза ли от тялото си, ставам вече опасен.

Христос дойде на земята да научи хората да живеят по Божия закон, защото бъдещият живот се крепи на Божествения. Казват: Да си поживеем малко, защото много мъчения и страдания ни чакат. Не се заблуждавайте. **В света не съществуват нито страдания и мъчения, нито смърт. Те са преходни състояния.** Не мислете, че ви проповядвам някаква религия. Да ме пази Господ от това! **Аз ви проповядвам едно Божествено учение, върху което се основава бъдещият строй.** Това учение се крепи върху разумните закони на природата. То **разглежда въпроса за възпитанието и самовъзпитанието; отношенията на мъжа към жената и на жената към мъжа.** Божественото учение не е ново, не го изнасям сега. **Аз само правя превод от великата книга на живота...**

“...Сега, като ме слушате, онези, които ме разбират, да не изопачават думите ми. Вземете моите думи в техния прав смисъл, първо за себе си, а после за другите. Използвайте ги така, както душата ви ги разбира. Бъдете верни на душата и на сърцето си, на духа и на ума си. Бъдете верни на великото и свято начало в себе си. Само така ще имаме допирни точки помежду си. Аз забелязвам колебание, страх във вас. Не сте още герои...”

8.2. УЧИТЕЛЯТ ЗА СЕБЕ СИ И ЗА ЗАКОНА НА ЛЮБОВТА

ВЪЗКРЕСЕНИЕТО НА ЛЮБОВТА : [Неделна] беседа
държана от Учителя на 1 май 1921 г., Велик-ден, София. – В:
Новият човек* : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомври
1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 172, 174, 175.

"... Аз ще ви бъде много благодарен, ако да ми покажете какво ще бъде това изобретение, което вие може да изпратите на небето, за да привлече вниманието на онези там възвишени културни хора.

Днешните хора спорят, кой най-много се е проявил в света..."

"... Тъй стои новият закон, който е единственият – **законът на Любовта**. Той включва само едно *правило*, това е правилото на Истината – да не се лъже; само един *път* – пътят на Мъдростта; само едно *благо* – това е Добродетелта; само едно *право* – това е Божията правда.

Сега вие седите около мене и ме ровите, дали говоря истината, че какъв съм и т.н. Няма какво да ме ровите. Вие като ровите и себе си разравяте. На мнозина съм казал, че те като ме ровят, търсят ме в това тяло: Тук не съм аз. Тук съм привидно, един ден ще се изгубя, ще се дегизирам и тогава ще ме срещнете, няма да ме познаете. "Че къде е господин Дънов?" Няма да го познаете. Така беше и с Христа.

Ще кажете: "Ами и ти ли знаеш, какво ще стане в Ерусалим?" Ние може да хвърлим белите коси, тази форма. Всичко това е външно. Ние не мислим за света тъй както вие мислите. Всички форми, които Бог е направил аз ги считам святи. За мене, един волът е толкова важен, колкото и един човекът. За мене една птичка е толкова важна, колкото и един професорът. Ще кажете: "Това е много казано". Във всеки индивид, работи Божествения Дух и всеки, който спъва този индивид, спъва работата на Божествения Дух. Ще се спреш до някое дърво и ще гледаш с благоговение на него, няма да късаш клончетата. Това не е морал.

Докато хората колят говедата, докато правят войни, не може да има любов в света, следователно не може да има и мир. За това учение е безразлично, кой ще управлява. Нека управляват богатите, но стига да не убиват, да не затварят. Нека управляват бедните, но стига да не убиват, да не затварят. Всички да приложат закона на любовта. За който и да е строй това се изисква. Това е важно, не само за сегашния строй, но и за нашите души. Аз проповядвам това учение и за домовете ви..."

"... Ако във вашия организъм няма никакво изменение, у вас няма никаква любов и Христос на такива души не говори, защото те спят.

И тъй, аз искам сега всички да станете братя и сестри, но трябва да бъдете искрени, да казвате това, което е в сърцата ви ..."

*Бележка на съставителя: Извадката може да се прочете и в редактираното слово издадено 1947 г. – виж: Новият човек. София, 1947, с. 160, 161-162, 162.

8.3. БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА И ЗАКОНА НА ЛЮБОВТА

МОЙСЕЙ И ХРИСТОС : 5 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 7 ноември, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 25-29.

“... И тъй, когато някой казва, че има всичко в себе си, това подразбира: Бог живее в него, и той живее в Бога, хората живеят в него, и той живее във всички хора. Значи, когато кажа, че имам всичко в себе си, подразбирам целокупния живот, изразен във всички живи същества. Когато кажа, че мога да направя всичко, подразбирам, че аз и всички хора, които живеем в Бога, със своите познания можем да направим всичко. Следователно, **цялото битие се изразява в съвкупността на малките работи**. Ако запалим само една свещ, в невидимия свят тя ще причини много нещо, защото многото, изобилието винаги се ражда от малкото. В това отношение всеки човек представлява малка свещица, която прибавена към многото свещи, извършва важна работа.

“Защото, ако бяхте повярвали в Мойсея, повярвали бихте в мене; понеже той за мене писа.”

Казвам: съвременният християнски свят трябва да вярва в Христа! Те трябва да опитат Христовото учение, **трябва да приложат закона на жертвата в неговата положителна страна**, а не в неговата отрицателна страна, както досега са правили. Не е достатъчно само да каже човек, че е християнин. Истинският християнин трябва да прилага Христовото учение навсякъде в живота си. Той трябва да прилага закона на жертвата, закона на милосърдието и да не съди, да не одумва никого.

Христос казва: “Не съдете, да не бъдете съдени!”

Умът, сърцето и душата на християнина трябва да са отправени към всички хора, а не само към одного. Обширна любов трябва да изпълва душата му! Такъв трябва да бъде стремежът, идеалът на всеки християнин. Затова Христос казва: “Идете да проповядвате на целия свят!” Който проповядва на другите и ги учи, той ще бъде спасен.

Мнозина християни питат: “Вярвате ли в троичието на Бога?” Те проповядват, че Бог е в три лица: Бог Отец, Бог Син и Бог Дух.

Отец е емблема на Мъдростта. Той силният в света, Който защитава всички същества.

Синът е Истината. Синът е Христос. Да вярваме в Христа, значи да придобием свободата. Днес всички хора, всички народи търсят свободата. Който търси свободата, той обича Христа. Прави са хората, когато търсят свободата. Що е свобода? Това, което включва правата на всички хора и ги учи да живеят братски помежду си, ние наричаме свобода. Учителят, ученикът, лекарят, свещеникът, държавникът – нека всеки седи на своето място, но всички единодушно трябва да разрешат икономическия въпрос. Този въпрос може да се разреши правилно само тогава, когато хората започнат да работят малко, а да придобиват много, да има голямо плодородие; след това благата да се разпределят справедливо между всичко хора.

Духът, това е Любовта. В Писанието се казва: “Плодът на Духа е Любовта.”

Повечето от съвременните хора живеят по Мойсеевия закон. Време е вече да се приложи Христовото учение, да се живее по закона на Любовта. Мъжът и жената трябва да разрешат този въпрос индивидуално, всеки за себе си, а после, всички заедно ще го разрешат за държавата. Тя трябва да се постави на такава висота, на каквата е поставена Божията държава – Царството Божие. В държавата трябва да цари абсолютна Истина и Правда, за да могат всички нейни поданици да бъдат равноправни; Всеки гражданин трябва да има свобода, да прояви способностите и дарбите, които Бог е вложил в него. Всеки гражданин трябва да бъде идеален човек, за да се създаде и идеална държава. **Нека всеки човек търси в себе си вина за всички неуредици в света, за да може той сам да се изправи.** Постъпва ли така, той ще стане идеален човек. Има идеални хора в света!

Питам: каква цел гонеше Христос с идването си на земята? – Той искаше да въдвори Царството Божие на земята. – Можа ли Христос да постигне своята цел? – Времето ще покаже. Някои казват: "Всичко, което са казали пророците, се е сбъднало." Един ден ще кажат същото и за Христа. Неговото учение е за Любовта. Когато Любовта дойде в света, всичко ще се изправи. Ако говорите с Любов, искрено и чистосърдечно на най-лошия, и той ще ви разбере и обикне. Съвременните хора са умни, трезви и засегнете ли техните интереси те се затварят пред вас; отнесете ли се братски с тях, те се отварят и споделят с вас своите трезви мисли и чувства. Днес учените хора приготвяват пътя за идване Царството Божие на земята. Всички хора гък са работници в този път. Много работници са нужни в този път! Хиляди и милиони хора трябва да се обединят в една велика обща идея, за да изчезне от всички вътрешното користолобие, взаимното изнудване и да се създадат истински отношения на братство, на фамилии, основани на Любовта. Постигне ли се това, Царството Божие ще дойде на земята. Ще кажете: "Това се отнася за далечното бъдеще." – Не, ние сме вече в преддверието на Царството Божие. **Христос е дошъл вече в света!** Целият свят е обсаден с милиони войници от невидимия свят. И **България** специално е обсадена с кордон от 500 милиона такива войници. По колко войници се падат на всеки българин? Тия същества, които идат от невидимия свят са разумни; те искат да въдворят навсякъде ред и порядък, Правда и законност. Те казват на съвременните хора: "Праведно ще съдите! Има Правда в света!" Правдата ще застави всички хора да живеят чист и свят живот. Тя ще им покаже, че никой няма право да отнима нито синът, нито дъщерята, нито мъжа, нито жената на кого и да е. Трябва ли да има блудни синове в света? Трябва ли да има вдовици и сирачета в света? Трябва ли да има нещастници в света?

Питам българите: "Не трябва ли българското сърце да затупти, да покаже, че има ред и порядък, има Истина и свобода, има Правда и законност в света?" Време е вече българските сърца да трепнат за всички страдащи, за всички бедни вдовици и сирачета. Ще кажете: "Добър е Господ. Той ще се погрижи за всичко." – Добър е Господ, но и българите трябва да бъдат добри. Не само един човек трябва да бъде добър, но всички хора трябва да бъдат добри.

Казвам: няма да минат десет години, и моите думи ще се сбъднат. И учените хора казват, че в продължение на десет години ще станат големи

преобразования в света. Старото ще изчезне, ново нещо ще се яви на сцената; и в религията, и в науката, и в обществения живот. Всички хора ще започнат да мислят по нов начин. Тогава, **между европейските държави ще се създадат здрави връзки, които ще почиват на нова, модерна конфедерация: съобщенията между държавите ще бъдат свободни, без паспорти, без ограничения.** Сега, ако отиваш от една държава в друга, на десетина места ще те преглеждат, да не носиш нещо; в хотел отидеше, все ще те подозират в нещо; ако наблюдаваш вечерно време небето, ще те проследят, да не кроиш някакъв заговор; ако имаш дълга коса, ще те вземат за анархист, или за комунист.

Като ме слушате да говоря така, някои ще кажат: "Този човек говори така, защото зад него има нещо друго." – Да, зад мене има нещо, но какво? Зад мене седи Господ, зад мене седи Истината, зад мене седят ангелите, зад мене седят идеите на всички добри хора. Често казвате: "Дошъл е един човек, който иска да заблуди народа ни." – Никой не може да заблуди човека. Всеки сам се заблуждава. Никой човек не може да заблуди цял народ. Това никога не е било в човешката история и няма да бъде! Човек трябва да вярва в Христа и в Христовото учение, което е Божествено, т.е. учение на Бога. Бог иска да подигне всички хора и да ги освободи от страданията им. **Какво донесоха Мойсей и Буда на света?** – И те, като Христа донесоха Божественото учение.

И тъй, вярвайте в Божественото и Го зачитайте във всички хора. Гледайте на всички с уважение и почитание..."

8.4. БЪЛГАРСКИЯТ НАРОД И ЗАКОНА НА ЛЮБОВТА

КАК ТИ СЕ ОТВОРИХА ОЧИТЕ? : 7 [неделна] беседа от Учителя, държана на 21 ноември, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 22-26, 27-28.

"... Казвате: "За да разреши човек някой въпрос правилно, той трябва да даде някаква жертва." – Жертва трябва да се даде, но за кого? Някой човек жертвува своя живот за отечеството си, и всички казват: "Този човек даде много нещо за своето отечество." Питам: Как мислите, какво би било, ако този човек беше пожертвувал своя живот за Бога? Голяма разлика има в положението на човека, който жертвува своя живот за отечеството си в положението на този, който **жертвува живота си за Бога.** Отецеството скоро забравя човека, който се е жертвувал за него. Докато България съществува, докато е велика, както и да е, но какво ще стане с този човек, когато България престане да съществува? Каква е гаранцията, че българският народ ще съществува, например, след 2000 години? Какво стане с евреите? Да е еврейският народ днес? Ако българите са умни, те ще останат да съществуват като народ, но ако не са умни, тяхната съдба няма да се различава от тази на всички изчезнали досега народи.

Може да съществува само този народ, който служи на Бога. Може да съществува само този народ, който има разумни държавници, свещеници, бащи и майки. Всеки народ, който работи за Бога, ще има бъдеще, ще има Божието благословение.

Всеки човек трябва да бъде проникнат от една мисъл, от едно чувство в своята душа - **Любов към Бога! Не се свързвай с никой човек, преди**

да си се свързал с Бога! Не отивай при никой човек, докато не си отишъл при Бога, при Любовта, при Мъдростта, при Истината.

Преди да имаш славата на хората, стреми се към славата Божия. Работи за славата Божия, ако искаш да получиш слава от хората. Такова е положението на Тагоре, когото българите посрещнаха така добре. Те го посрещнаха с цветя и почести и с думите: "Добре дошъл, Учителю!" Ако Тагоре беше държал друго поведение спрямо българите, те щяха да му обърнат гръб, както евреите обърнаха гръб към Христа. Нима Христос първоначално не беше добре приет от евреите? – Те Го приеха добре, с думите: "Осанна вишнихъ!" Не се мина, обаче, много време, и те обърнаха друга страница към Него. И тогава, както и сега, хората се делят на две категории. И във времето на Христа имаше хора, които бяха против Него; имаше и такива, които бяха с Христа. По същия начин и днес едни хора мислят, че светът може да се изправи с любов; други мислят, че светът може да се изправи чрез насилия, чрез бесене, колене и т.н. Така мислят само неразумните, само ненормалните хора. – Не, светът не може да се поправи с бесене, с колене, с насилие.

Всички хора които мислят, че светът може да се поправи чрез убийства, те са на крив път. За такива хора Христос казва: "Те са от създание мира човекоубийци." **Убийството е резултат на нера разумен живот.** Казвате: "Разбойниците, крадците, престъпниците трябва да се убиват, да се преследват." Добре, съгласен съм с вас, но питам: "Как оправдавате убийствата на праведни, на религиозни хора и на хора с убеждения? Позволено ли е да се преследват такива хора?"

Казвам: ако става въпрос за **примерна държава в света**, с разумни и добри закони, с красив обществен строй, с дълбоки религиозни възгледи и принципи, с чисти и възвишени отношения, това може да се види в някогашния Египет. Затова, именно еврейският народ беше изпратен между египтяните да се учи от тях на правилни и разумни разбирания за живота, за природата и за проявата на човешкия дух.

Питам: има ли нещо, по което българите приличат, или се различават от египтяните? Ще кажете, че те се различават от тях по това, че са християни. В какво седи тяхното християнство? Истинският християнин изключва всякакво насилие от своя живот. Така ли е всъщност между християните? Който не е християнин и си служи с насилие, то е друг въпрос. Христос е проповядвал: "Не противи се злому! Не убий!" В този смисъл, християнинът трябва да върши нещата по свобода на своето съзнание, а не от страх. Някои хора не прилагат убийството в живота си, понеже са страхливи, но душата на човека трябва да се разшири толкова много, че да обхване в себе си всички живи същества; и когато човек казва, че не трябва да се убива, той трябва да върши това от любов към всичко живо в света, а не от страх. Днес всеки цар се движи из своята държава придружен от стражари, войници, които го пазят на всяка крачка. Това говори, какво е положението на народите днес. Всеки цар на земята има свои приятели, но същевременно той има и свои неприатели. Така ли ще бъде, обаче, ако той живее в държава, чийто поданици са хора на Любовта? На какво щастие може да се надява една държава, чийто държавен глава, чийто министри са всеки момент нащрек за своя живот.

Съвременните хора вярват в късмет, в лотария, в щастие, дошло неочаквано, отвън някъде. И затова много хора казват: "Времето ще

оправи работите.” – Не, времето не може да оправи работите, то само ги хроникира. Когато някой човек отиде при времето, той ще получи следния отговор от него: “Ти трябва да отидеше при живата природа, да те научи на своите закони, да ти покаже, как трябва да се живее. След това трябва да отидеше при Бога, да ти покаже, че в цялата вселена съществува само един велик закон, който включва в себе си Любовта, Мъдростта и Истината, а те от своя страна свързват всички същества по цялата вселена.” Казвате: “Щом съществува само един закон в цялата вселена, значи навред в света има еднообразие. – Не, във великия Божий закон се крие разнообразието на цялата вселена.

Има вече системи, които са извън лошите условия на живота, и съществата там водят ангелски живот. Нашата система, обаче, още не е минала изкуплението си. **Скоро и тя ще мине през границите на 13-та сфера и ще придобие своето изкупление.** Когато тя придобие това изкупление, за земята ще настане такова посрещане, каквото светът никога не е виждал; ангелите ще развяват своите знамена, ще слизат и ще възлизат нагоре, песни ще пеят, музики ще свирят - навред радост ще цари. Един ден, когато стане това нещо, всички ще повярват и ще кажат: “Казано е било някога това.” Велико ще бъде посрещането на земята! Тя е красива мома, която носи в обятията си хиляди и милиарди деца. Когато се яви при Господа, тя ще каже: “Господи, Ти ми даде тия деца да ги отгледам. Ето, аз Ти ги връщам вече отрасли и разумни!” Земята е велика кърмилница все на красиви момичета и момци. Съвременните хора са сирачета, които земята се е наела да отглежда. Като ги отгледа, тя ще ги занесе при Господа. Мнозина казват: “Голям философ е съвременният човек!” Какъв философ е той? – Сираче е съвременният човек, изпратен на земята да се отгледа и възпита.

“Как ти се отвориха очите?” Аз желая днес очите ви да се отворят, като на слепия човек, да прозрете, че по-хубаво нещо от природата няма; и по-голяма свобода от тази, която природата е създала за човека, няма: по-велико и по-благо същество от Бога, няма. И най-после, всеки трябва да съзнае, че **по-добър ученик и същевременно по-добър Учител от Бога, няма.** Всички ние трябва да бъдем ученици на великото Божествено учение и да Го носим навред в света смело и решително. Един ден, когато сърцата на хората се разширят, умът им се просвети и духът им се укрепи, те ще бъдат във велико общение с всички съвършени същества, както и с всички същества, които са завършили вече своето развитие на земята. Тогава хората ще заживеят щастлив живот помежду си и няма да считат, че това или онова верую е сектантство. - Не, всяко верую, което носи за човека щастлив живот, то е верую, което включва в себе си Любовта, Мъдростта и Истината. За този живот се говори в 8 глава на Притчите: “И веселях се всякога пред Него. Веселях се на обитаемата Негова земя; и наслаждението ми беше с человеческите синове.” Значи, има една обитаема земя, дето всички хора ще се съберат. Нашата земя ще ни доведе до пристанището на тази обитаема земя и там ще спре. Колко време ще преседи нашата земя на това пристанище?

Това, което ще стане и за което сега ви говоря е славно и велико, но то се отнася за далечното бъдеще. Сега от всички се изисква стабилна вяра в доброто, да знаете, че никой не може да ви излъже. Защо? – Понеже

Бог прониква целия свят. Всеки, който се опита да излъже кого и да е, той засяга Божествения Дух. Никой не може да ви отнеме от Божиите ръце и да ви направи някаква пакост, понеже той сам ще се натъкне в ръцете Му. Страданията, през които човечеството минава, са временни; те са илюзии на земния живот. **Няма страдания, които да засягат изцяло човека.** Външно човек може да бъде ограничен, но в душата си той е абсолютно свободен..."

"... В какво седи величието на всички народи? – В техния дух. Величието на всички народи седи в душите и духовете на техните велики хора. **Величието на един народ седи в сплотяването на всички хора в този народ.** Тъй трябва да се възпитават всички народи. Така трябва да се възпитават и българите. Те са свързани с цялото славянство, с всички народи, с всички разумни и възвишени същества, и всички заедно работят за една обща идея – идване Царството Божие на земята.

Мнозина мислят, че България може да стане велика, като се изолира от другите народи. – Това е немислимо! Между всички удове на човешкия организъм има известна зависимост, която показва, че функциите на един орган зависят от правилното функциониране на другите органи. В това отношение всеки орган има своя определена служба, своя определена големина и известно съотношение към другите органи на общия организъм. Ако измените големината на някой орган и го направите, например, два пъти по-голям, отколкото трябва, с това ще създадете нещастieto на целия организъм. Такова е отношението и на всеки народ към великия Божествен организъм. Българите, както и всички други народи имат желание да станат голям, велик народ. Това желание е естествено, но въпросът е, в какво трябва да се заключава величието на един народ? Не е въпросът малкият пръст на ръката да стане два пъти по-голям, отколкото е сега. Значението и важноста на малкия пръст се заключава в това, да се използват в добра смисъл неговите енергии. Казват за някой човек: "Очите на този човек трябва да бъдат по-големи." – Колко по-големи, като на бухала ли? За друг някой казват: "Очите на този човек трябва да бъдат по-малки." – Като къртицата ли? Очите на човека не трябва да бъдат нито големи, като на бухала, нито малки, като на къртицата. Очите на човека трябва да бъдат като очите на този човек, който може да възприема топлината на Любовта, светлината на Мъдростта и красотата на Истината. Човек е само онзи, който може да възприема топлината на Любовта, светлината на Мъдростта и красотата на Истината. Само този човек може да каже: "Сляп бях едно време, но сега прогледах!..."

8.5. ВОЙНАТА 1914 – 1918 г. И ЗАКОНА НА ЛЮБОВТА

ДЕРЗАЙ ДЪЩЕ : 22 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 5 февруарий, 1928 г. София - Изгрев. – В: Синове на възкресението : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 3. София, 1934, с. 33-34.

"... Така постъпват и с нас ония, които ни обичат. Ще кажете, че това е невъзможно. Не, всичко това е възможно. Как? Чрез мисълта. Мисълта на съвременните християни трябва да бъде толкова силна, че да е в състояние да стопи всички щикове, всички оръдия и топове на неприятеля. В това се заключава изпълнението волята Божия. В това се

заклучава идването на Царството Божие в човека. И тогава, ако някой каже, че трябва да воюва, това подразбира да воюва за Господа. **Хората не трябва да воюват, но трябва да работят за Господа.** Ако много хора днес са готови да се жертвуват за народа си, защо да не могат те по мирен начин да разрешават споровете? **Какво спечелиха народите от войната през 1914 година?** За в бъдеще могат да видят, че са спечелили нещо, но днес тази война донесе голям разврат, големи разрушения в съвременната култура. Войната и днес още не е свършена. Хората и до днес още не са взели поука от тази война. Ако двама души делят нещо, не могат ли да разрешат този спор по любовен начин? Ако двама души са гладни и спорят помежду си, кой повече трябва да получи, не могат ли да разрешат въпроса за глада по мирен начин? – Могат, разбира се. Гладът, жаждата, невежеството, страданията са условия, дадени на човека да научи закона на Любавта. Като научи този закон, той ще може да го приложи...”

8.6. ПАДНАЛАТА РАСА И ВОЙНАТА 1914-1918 г.

ЩЕ МЕ ВИДИТЕ : 12 [неделна] беседа от Учителя, държана на 16 ноември, 1930 г. София - Изгрев. – В: Условия за растене. София, 1949, с. 201.

“... Какво се разбира под понятието Бог? Той е най-съвършеното същество, в Него няма никаква дисхармония. Той изключва смъртта, греха вън от себе си. Той е идеалът на човека. Към Него се стремят всички хора. Като говорим за небето, ние разбираме Божественият свят, т.е. мястото, дето Бог живее. Колкото и да се говори за Бога, не може да се определят Неговите качества. Изучавайте Го, за да разберете стиха, в който е казано за човека, че е създаден по образ и подобие на Бога. Ако можете да обхванете в съзнанието си цялото човечество, с всички хора, с всички Учители, които са слизали на земята, с всички живи същества, едва ли ще си съставите пълно понятие за Бога, Който е създал всичко.

Мъчно е, сегашните хора да си съставят понятие за Бога. Много естествено. Те не са от онези, които Бог създал по свой образ и подобие. Те са паднала раса и трябва да се върнат назад, отдето се отклонили. Те трябва да се повдигнат над животинското и да тръгнат напред. Под **“животинско състояние”** разбирам **неразумното начало в човека.** Ако това начало не ръководи хората, не бихме могли да си обясним, как е възможно, съвременните културни, хора, последователи на Христа, да отворят война в 1914 г. и да застанат едни срещу други. Де остана Христовата любов, за която те говореха и за която проповядваха? Това не бяха езически народи, но християнски, културни народи, които се биха цели четири години.

Войната беше така жестока, че не можеха да приберат умрелите си по бойните полета. На тази война бяха убити шест милиона хора, а 25 милиона постепенно измряха от раните си и от различни болести. Как ще си обясните, защо е допусната тази война? Ще кажете, че такава е била волята на Бога. – Не, Бог не съизволява във войната.

Божията воля се изявява по два начина: в ограничаване на човека да върши престъпления и в даване на свобода да върши добро.

Следователно, човек се намира или под изключителната воля на Бога, която го ограничава да прави зло, или под Неговата изключителна воля, която го насърчава да върши добро. Човек трябва да знае, под коя воля се намира: ако Бог го ограничава и контролира, той е на път на израждане. Ако го насърчава, той е на път към усъвършенстване..."

9. УЧИТЕЛЯТ ЗА УБИЙСТВОТО, НАСИЛИЕТО И ВОЙНИТЕ

9.1. ОПИТ ЗА УБИЙСТВО НА УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ И ВОЙНАТА 1914–1918 г.

В РОВА НА ЛЪВОВЕТЕ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 24 април 1921 г., Връбница, София. – В: Новият човек* : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомври 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 153-156, 158-160, 163-164.

"... Защо дойдоха толкова нещастия в Давидовия дом? – За убийствата. Знаете ли защо страда еврейският народ? – За убийствата на Давида, за този псалмопевец. Още хиляди години ще минат и не ще се простят. А сега поповете казват: "Да му прочетем една молитва, да пости 40 дни". Не се лъжете, не е шега това! **За убийството няма прошка.** Тъй пише в Божествената книга. **За убийството има само наказания в света.**

Сега говорим и на двете култури, и на религиозни, и на безверници. И едните и другите убиват. Едните твърдят, какво Господ казва, че враговете трябва се убиват. Новите правила казват: "Дяволът се възмущава, човек се защитава, а Божественият човек трябва да се възвишава, да стои над всички тези неща – той има сила, няма защо да убива." Защо ще убива? Мене не ме хваща куршум. **Стреля един човек два пъти срещу мен,** казвам му: "Какво искаш, приятелю, ако искаш пари, ще ти дам; ако искаш волове, ще ти дам и ще дойда да работя заедно с тебе на нивата, но на крив път си." Затова Христос казва: "Не си отмъщавайте!"

Абсолютно никакво убийство не се позволява! Това е грях и онзи, който убие човек, брата си, няма са му се прости, нито в този, нито в бъдещия свят. Някой мъж казва: "Аз ще убия жена си." Онзи мъж, който убива жена си е един изверг. Онзи брат, който убива сестра си, и той е един изверг. И това е християнски морал! Не се лъжете. Това е грях, направен против Духа Светаго. И онзи, който убие някого, няма да му се прости нито в този, нито в бъдещия век. Изхвърлете от себе си мисълта за убийство. Сторите ли това, ще имате презрението на цялото небе, ангели

*Бележка на съставителя: Извадката може да се прочете и в редактираното слово издадено 1947 г. – виж: Новият човек. София, 1947, с. 142-144, 146-148, 150, 150-152.

и светии, цялото човечество ще ви презре като един престъпник, който не е изпълнил Божията заповед: "Не убий!"

Аз говоря за религиозните хора, за тези християнски народи, които от 2000 години са дигнали ножове, пушки, топове, а свещениците казват: "Ще им се чете молитва". Всички свещеници, проповедници, които така са учили, са осъдени от Бога. Виждали сте едно време на картини, как водят свещениците на съд и после ги пращат в ада. Това е вярно! Нека ми се сърдят свещениците. Аз съм първият свидетел против попове, които говорят за убийство. Аз ще бъда свидетел и няма да се откажа да свидетелствувам за тези престъпления.

През ума ви не трябва нито мисъл да минава за убийство! И мъжът се разгневи и жената се разгневи и казват: "Няма да се махнеш от тук, да пукнеш!" Ах, жено, никога не казвай мъжът ти са пукне. Нито мъжът да казва на жена си, на децата си да пукнат. Изхвърлете това, а мъдрост и знание трябва. Това е морал. Вие ме слушате тук и си казвате: "Аз се занимавам." Не, онези от вас, които са убивали, вън от тук, прошка за тях няма! А онези, които сега се готвят да убиват, да му мислят! Не е шега това. Някои казват: "Това е революция!" Ако това е една коренна революция има друг начин. Аз говоря за същественото, да не убиваме. Кого? – Брата си, сестра си, приятеля си.

Датумим като правило това – да не причиняваме страдания, да дойдем до едно споразумение, да не се измъчваме един друг. Аз не одобрявам тези затвори, аз не одобрявам тези бесилки на коя да е страна. Това не е идейно учение. Не искам да маскираме с това. Не, праволинейно трябва да кажем на всички хора, че вървят по един неправилен път, който не е Божествен. Тези християнски народи не вървят по правия път, не са издържали изпита си като Данаила, нямат убеждения, като Седраха, Мисаха и Авденаго. Те не издържах и този изпит. Съглашението не издържа изпита си – то се поклони на златното теле. Казват: "Дай пари сега!" Но иде за тях втория изпит – моралният, вътрешният, дали те имат убеждения. Въз основа на тези закони, които действуват вътре в природата, ние знаем, какво, във всички съвременни държави в Европа ще се наложат големи изпитания. Няма да остане народ в Европа, когато Бог да не направи на пух и прах. Като вълна ще ги направи. Изисква се **всички народи да си подадат ръка**. Никакво убийство между тях не се позволява, те са доста културни, за да разберат това.

Сега заблудението е там, че ние чакаме едно спасение. Казвате: "Ние сме спасени" Аз се чудя, как спасеният човек може да каже на жена си или жената на мъжа си да пукне. Моли се три пъти на ден, казва: "Господи, колко те обичам, грешна е душата ми", а след малко: "Да пукне жена ми." Жената също казва. Питам, по-голямо безумие от това има ли? И сега тръгнали например, православните казват: "Господи, тези от новото учение да пукнат." Владици и попове, тръгнали натък-натат, казват: "Да пукнат тези от новото учение, понеже разрушиха държавата." "Да пукнат." Ние ще им се отплатим по друг начин. Няма защо нито те, нито ние да пукаме, а ще трябва по друг начин да изпълним Волята Божия.

Поп и владика не трябва да убиват..."

"... А днес да стопиш всички сегашни християни – един истински християнин няма да излезе. Ако се стопят всички българи – едва ли един

крак на християнството ще се изкара; ако се стопят всички гърци – едва ли едно ухо на християнството ще се изкара; ако англичаните – едва един нос на християнството ще излезе – християнството у англичаните е колкото един нос! У германците – християнството е колкото една вежда над очите. Това е тяхното християнство. Тъй ги виждам аз, нека ми се сърдят. И аз им се сърдят. Надули ми се, плюят ме. И аз ги плюя. – “Вие сте престъпници”, ми казват те. – И вие сте престъпници. Аз не спазвам вашия закон, но и вие не спазвате Божия закон. – “Вие лъжете”, казват те. – И вие лъжете. Аз бих желал да ме осъдят на основание на Божия закон. Да ми кажат: “Ти си правил престъпления.” Добре, но да така само, не могат да ме осъдят.

Следователно, абсолютно никакво убийство, това е най-голямото престъпление. След убийството започват всички лъжи в света. След като човек извърши един грях, едно престъпление, всички други грехове постепенно идват. **Законът** не е да се върви от малките престъпления към големите, а **от големите към малките**. Ами, че кой ражда – малките момиченца или майките? **Най-големият грях – убийството е създало другите грехове.** Грехът влезе с убийството в света. Брат уби брата си. От 8000 години още ние не можем да се избавим от това проклетие, на всинца ни виси този грях. А знаете ли, какво нещо са 8000 години? След искат да ме убедят, че убийството било позволено. От 8000 години не може да се прости това убийството. И И Христос дойде и с него не можа да се прости. Знаете ли какъв грях е то? Казвам ви: сериозни бъдете, не се заблуждавайте, нищо от вас няма да излезе. Тази философия на вашите учители, на вашите професори, по дяволите ще отиде. Всеки професор трябва да пише тъй: “Абсолютно никакво убийство на брат не се позволява!” Всеки учител, всяка майка, всеки баща трябва да пише тъй: “Абсолютно никакво убийство не се позволява!”

То е, защото кармически ние сме свързани един с друг. Извършено едно убийство, всяки го пренасят. Питат ме: “Защо ти побеляха косите?” – Моите косми побеляха все от вашите убийства. И аз съм замесен във вашите убийства. И вашите глави побеляха. Всяка вечер, когато става престъпление, аз го чувствавам това и прекарвам страданията на този човек. Вика този човек, моли се, виждам как се забива ножа в него, той издъхва. Някъде някоя жена, някое дете убиват.

И всички тези с одеждите минават, казват: “Да пукнат тези новите, които разрушават държавата!” Лошото е, че няма да пукна аз, аз никога не пукам, но ще изкарам из българите всички дяволи навън, в поповете и владиците нито един дявол няма да оставя аз! А щом като заминат всички дяволи из България, кой ще ме беси? Дяволите искат да ме бесят, но с тях песно ще се разправим.

Ние учим една положителна философия, едно учение, безразлично за които са едни и за други, всички. Пътят, по който вървите, е крив, без разлика и без пристрастие и към управляващи, и на управляеми. И леви, и десни, на крива посока сте. Това не е култура! Не искам да се скриват нещата, а против всяка неправда в света трябва да дигнем глас. Не е въпросът за моето учение, но българите трябва да си поставят като девиз: **Никакво убийство не се позволява в България!** Нека всички свещеници започнат така да проповядват, нека всеки стражар, всеки войник тъй да пише, да каже: “Аз тъй съм написал в своята душа – абсолютно никакво

убийство!" Тогава Бог няма ли да бъде на страната на българите? Сега ми се сърдят, че съм ги обиждал. Още има да ви обиждам, аз от сега едва съм започнал. Аз казва: И моята глава побеля, но и вашата; и моите косми ще опаднат, но и вашите. Това е Божествената страна на нещата.

За да избегнем, като Данаила от лъвовете, трябва да издържим изпита си, да обуздаете тези лъвове. Щом те ви разкъсат, показва, че сте извършили някакво престъпление. Жената казва: "Мъжът ми умря от внезапна смърт". Зная я аз нея! Пазете се всички от тази лукава мисъл, защото няма прощение за онзи, който извърши убийство.

И тъй съвременното християнство да търси в дома си надписа: "От убийство ни помен!" Това е грях против Духа Светаго. Който убие брата си, не се прощава никога. Бог казва на Каина: "Ще ти туря знак, че който те срещне, да не те убива. Който те убие, ще бъде подобен на тебе и неговото наказание ще бъде още по-голямо"

"... Сега Той иде! Само по един начин щв може да се избегне тази катастрофата: Никакво убийство да няма, за да се подчинят тези лъвове и тогава царът казва: "Няма Бог, като Бога на Данаила, Който го избави". И аз казвам: Няма Господ, като Господа на Любовта, само този Господ на Великата Любов е Едничкия, който може да ни избави и въздигне. Той е живия Христос на Любовта и когато Той дойде във всеки дом, да няма бесилки, затвори. Всички да си подадат ръка в новото учение, да има възкресение, песни и всички да кажат: "Долу насипието, долу затворите и бесилките – ред и порядък навсякъде!" Вие ще ми кажете: "Амин! Тъй да бъде!" Не, не "амин", а ще турите волята си..."

"... Сега, да прогласим закона на любовта и да проповядваме по същия начин. Ще имате един положителен морал и да не казвате, като владиците и поповете: "Да пукнат онези от новото учение." Аз казвам: Господ да им даде мъдрост и знание; да им стесни стомаха, по-малко да ядат и пият; да им даде разумение; да се научат на великата Божия Любов.

Един учен българин, като изучавал историята на българската църква, ми разказваше следния факт: Българските свещеници, във време на духовните борби бяха по-близо до народа си, защото го обичаха, живееха с неговите радости и скърби, но щом българските владици заеха мястото на гръцките попове, те взеха да защитават властта и се отдалечиха от Бога и от народа си. Защо? – Защото не любеха вече този народ. Нека покажа закона на самоотвержеността! Ако любят този народ, нека излязат пред него и кажат, какво е казал Христос преди 2000 години. Защо държат това учение скрито? Излизат пред народа да разказват живота на някой светия, за гръцките събори и др. – Това нас не ни интересува. Нас ни интересува как може да се приложи това учение, как да се устрои този народ. Защо не кажат истината, какво е проповядвал Христос? Нали Той е техен Учител?

Аз защитавам страната на техния Учител. Христос е казал тъй: **"Абсолютно никакво престъпление, никакво убийство не се позволява и всеки, който убие, не му се прощават греховете нито в сегашния, нито в бъдещия живот Всеки ще люби брата си и не само това, по-далеч ще отиде – ще обича и врага си."** Че това той прилагаше, се виждаше още като беше на кръста, молеше се за тях и казваше: "Прости им, Боже, те не знаят, какво вършат."

Това е само реална философия, Само това може да бъде реална наука, реална теософия. А теософията позволява убийството. Това е лъжливо учение. И тъй всяко учение, което поддържа убийството, е лъжливо учение и нвсъгласно с Божествената Любов. Това е учение на черната ложа. Тъй седи въпроса.

И аз класифицирам: всички онези, които поддържат убийството, аз ги турям вляво. Това е говорил Христос, аз не го говоря. Това е наука на принципи. И тъй, всеки един, който носи името "човек" в пълната смисъл на думата, в днешната смисъл, той трябва да бъде ликвидиран с въпроса за убийството, да не бъде страхлив, а да бъде готов да жертвува живота си и на всеки да проповядва да не се убива. Всеки трябва да застане против насилието и да каже, че това, което се върши в света, не е съгласно с Христовото учение, не е съгласно с Божията Любов.

И тъй бих желал да излезете из рова на лъвовете здрави и щастливи, и да кажете, че няма Господ, като Господа на Исуса Христа! Няма друг Баща, както Бащата на Исуса Христа. Христос е казал: "Отивам при Отца си, при Бога моего!" Няма друг Бог, като Бащата на Христа. Той повдига човечеството и сега в сърцата на хората иска да произведе нещо, за да ги избави от най-големите злини.

Искам да бъдете герои! Не искам да казвате дали моята проповед е свързана или не, но искам да запомните едно: **Убийството е най-големият грях, който може да извършите.** Извършите ли го, това е най-голямото престъпление. Не го ли извършите, ще ви изпратят на небето, всички светии ще ви дадат братска целувка, че сте изпълнили закона на Божията Любов..."

9.2. ВОЙНИТЕ И НАСИЛИЕТО

ДА НАСЛЕДИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 19 ноември, 1922 г., София. – В: Живият Господ. София, 1922, с. 124-125.

"... Няма щастлив човек на земята. Всички задават въпроса: "Учителю благи, що да сторя?" – Както и да ви се отговори, вие не сте готови още да пожертвувате всичко за Господа.

Казвате: Да омотаем някак Учителя. – Как ще ме омотаете? Преди всичко, аз не съм всякога в тялото си. Някога дохождам в събранието, и вие мислите, че съм при вас. Аз не съм между вас, аз съм извън времето и пространството. Само тялото ми е при вас. Вие виждали ли сте ме? Познавате ли ме? Ще кажете, че съм проповядвал нещо. Нищо особено не съм казал. Когато кажа нещо, светът ще се оправи. Засега, само ви забавлявам.

Днес около мене се повдига цял въпрос. Искат да противодействуват на моето учение. Ето какво ще ви кажа: Когато Божественото учение се приложи, навсякъде ще се яви огън от 35 милиона градуса. Всичко ще изчезне – свещеници, владци, министри, царе, майки и бащи – всичко около вас ще се стопи и ще се създаде нов свят. Тогава всички ще кажете: Благодарим Ти, Господи, че ни освободи от всички заблуждения. Можем да живеем вече по братски. Какво по-голямо благо от това? Да може всеки свободно да живее и да се развива.

Казвам: Иде огън в света! **От 20 години вече говоря на българските държавници да не прилагат насилието; да бъдат искрени един към друг; да се обичат като братя.** Едно време се оплаквахте от турците, от гърците, от сърбите. Сега от кого се оплаквате? Всички сте българи. Няма основание да се оплаквате. Значи, турчинът, гъркът, сърбинът са още в България, не са си заминали.

Днес вали сняг. Какво означава той? – **Че българските държавници трябва да научат закона на любовта.** Дето е любовта, там няма насилие. Министрите, които са сега в затвора, не са ли правили насилия? Аз съм искрен и питам: Чисти ли са техните ръце? Постъпвали ли са право? Но и на тези, които съдят казвам: Постъпвайте по любов, по Божествен начин. Ще кажете, че сте готови да ги оправдаете, но като дойдат на власт, те ще ви съдят. Аз мога да помогна на министрите, но ако в сърцата им се яви беззаветната идея на любовта – да плащат дълговете си с добро и с любов. Засега затворът не е страшен; той е велико училище. И в тялото си човек е в затвор.

Любовта е огън. Такова е моето учение. Ще се учите, докато излезете от затвора. Дотогава ще има репарации, референдуми; ще си служите с бели и черни бюлетини. Който сложи черна бюлетина, ще се спаси; който постави бяла, ще увисне на въжето. – Кой са причините за страданията? – Безлюбието. Приложете любовта, както в индивидуалния, така и в обществен живот. Бъдете искрени помежду си. Съдействайте на всеки държавник, който иде със светли идеи и желания. Бъдете доблестни и самоотвержени. Не говоря само за партията. Тя е един организъм. Говоря за целокупния живот, който обхваща всички партии. Какво струва на българските държавници да приложат закона на любовта? Мислят ли те, че ако обещат министрите, в България ще се въдвори ред и порядък? С убийства не се разрешават въпросите.

Едно ви недостига: Да се приложи законът на любовта, за да се даде възможност на всички да живеят добре. Това е най-малката програма, според която сегашните хора могат да живеят. Днес всички хора са под закона на кармата...”

9.3. ЕВРОПЕЙСКИТЕ НАРОДИ И НАСИЛИЕТО

ТОЙ ГИ ИЗПИТА : [Неделна] беседа [от Учителя], държана на 16. IX. 1923 г. – В: Двата природни метода : Беседи : [Сила и живот] VI серия. [София, 1924], с. 210.

“... Някой казва: Не трябва ли да обичам своя народ? Питам: ти разреши ли въпроса със себе си, със своя ум, със своето сърце, със своята душа, със своя дух? – Не. Върни се назад! Твоят народ е съставен от разумни единици, и всяка единица трябва да си търси пътя, тя сама е в състояние да чувствава, да мисли, да действава тъй, както трябва.

Ще кажете: ама не трябва ли да спасяваме хората? Чудни сте! Ами че спасението, това е едно неестествено състояние на човешкия бит. Ти говориш за една случайност в света, която може да се прояви. Някой паднал в реката, в морето, това са случайности. **Ние не трябва да изучаваме живота от случайностите.** Случайностите в живота после ще ги изучаваме. Ние трябва да изучим живота в онези истински

принцип, онези истински методи, върху които е поставен, базиран. **Кои са истинските метод, върху които са поставени съвременните народи, за да намерят своя път?** - Съвременните европейски народи се намират сега в една задънена улица. И всички съвременни европейски народи мислят, че само чрез насилие може да се поправи пътят им. Не, **насилието в света е нещо случайно.** Любавта е един естествен акт, който съществува във всичкото битие, между всички животни, от най-малки до най-големи. Всички тия народи, които са свързани в това ядро, имат отношение един към друг, свързани са. Това е една философия. Връщали ли сте се назад да видите как се образували съвременните народи, как се образували съвременните общества, как се е образувала човешката реч, как се е образувала човешката мисъл? Всички тия неща ние ги взимаме на готово, както някой математик взема една истина като аксиома...

9.4. ВОЙНИЦИТЕ, КОИТО ПОДДЪРЖАТ ДОБРОТО В СВЕТА

НАПРАЗНО МЕ ПОЧИТАТ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 11 май, 1924 г. София. – В: Който дойде при мен. София, 1950, с. 142-143.

“... Казва се, че сме нездравомислещи хора. Кой е здравомислещ? Като се проповядва едно учение, не трябва ли да се опита? По какво ще се познае, че е истинско учение? – По резултатите му. Тогава нека се опитат всички съвременни системи: религиозни, обществени, политически. Нека първо се направи опит със стотина души, а не с цели общества и народи. Ако едно учение има добри резултати в малкото, такива ще бъдат резултатите и за целия народ. Ако резултатите не са добри в малкото, т.е. в малцинството, няма да бъдат добри и в болшинството. Така трябва да мислят и да постъпват умните народи.

Да се върнем към стиха: “Напразно ме почитат.” Що е почитание? Днес мъжете изискват почитание от жените; учителите – от учениците; военачалникът – от войниците; господарите – от слугите си. Когато жената не почита мъжа си, когато войникът не почита началника си, когато слугата не почита господаря си, това внася крайно възмущение в онези, които са на власт. – Мъжът, военачалникът, господарят. Ако е въпрос за привидно почитание, то лесно се отдава. Войникът лесно може да отдаде почит на своя началник, а зад гърба му да говори най-лошо за него. Почит ли е това? И жената може да върши лоши работи зад гърба на мъжа си, а външно да го почита. Почит ли е това? Това е лицемерие. Хората са свикнали на това лицемерие и се радват на външното почитание.

Господ казва: Аз не искам външно почитание. Почитанието трябва да излиза от дълбочината на човешкото сърце. Разумни отношения трябва да има между учителя и ученика. Разумни отношения трябва да има между мъже и жени. Разумни отношения трябва да има между офицери и войници. Разумни отношения са нужни навсякъде. Ние разглеждаме нещата от Божествено становище. Кой е войник? Ще кажете, че не ни са нужни войници. – Не, войници ни трябва. Досега имаше войници, които се биеха на бойното поле. **Днес са нужни войници да поддържат доброто в света,** но без пушки и саби. Те са нужни не само за България, но за цяла

свят. Това не говоря само аз. Това говори целият разумен свят. Той е турил в действие великия Божи закон – законът на Любовта. Той работи отвътре навън. В умоте и сърцата на всички хора става известна промяна. Всички ще познаят, че Любовта работи в света. Когато ледът започне да се топи и разклаща в основата си, какво показва това? – Пролетта иде! Топлината вече се увеличава.

Мнозина казват, че между хората нямало вътрешна връзка. Това е погрешно твърдение. Днес връзката между хората се усилва, любовта им също. И те се стремят към разумен живот. Те търсят здрава основа. Една основа има – Любовта. Един закон съществува – законът на Любовта. Следователно, когато сегашният живот се постави на основа на любовта, всички останали закони ще се съгласуват с нея...”

9.5. ИЗТРЕБЛЕНИЕ НА БЪЛГАРИ ОТ БЪЛГАРИ – ОЩЕ ЕДНА ПРИЧИНА ЗА СТРАДАНИЯТА НИ

**ЗА СЪДБА ДОЙДОХ : 1 [неделна] беседа държана от Учителя на
22.IV.1928 г. София : [Сила и живот, XI серия]. София, 1928, с. 6-8.**

“... Сега, в тия времена, ако ме слушате, най-добре е човек да мълчи, да наблюдава явленията и да ги проучава. От преди години още аз имах силно желание да избавя българите от страданията, които днес дойдоха. И земетресението спря до София. Обаче, ако българите не изменят поведението си спрямо небето, ако не се решат да служат, на Бога, страданията и изпитанията ще дойдат. Трябва да знаете, че на първо място духовенството е отговорно за тия катастрофи в България. След това отговорността лежи върху управляващите, в широк смисъл на думата, и най-после върху всички останали хора: учители, майки, бащи, млади и стари. И ако всички тия фактори в света не изпълнят волята Божия, ние не сме отговорни за нищо.

Питам: какво може да се очаква от един народ, поданиците на който се изтребват едни други помежду си? Какъв пример дават българите в това отношение? С какво могат да се похвалят те? Едно време турците ги клаха и изтезаваха, и те се оплакаха за това пред цяла Европа. Но **какъв отговор ще даде днес българският народ пред Бога, като се изтребват и колят сами помежду си?**

Казвате: еди-кой си човек не поддържа държавата, обявява се против нея. Питам: как може този човек да се обявява против държавата, от която е един уд? Как може краката ми да бъдат мои врагове? Как може очите ми да бъдат мои врагове? Това не може да бъде, немислимо е! **Българинът на българин враг не може да бъде.** Такъв е Божият закон! Всеки, който каже противното, не говори Истината. Въпросът не е само за българите, но и за всеки човек, който се обявява против цялото човечество. Такъв човек е негов враг.

Христос казва: “Аз за съдба дойдох в света.” Христос е дошъл за съдба, да тури ред и порядък в света, да внесе разумно разбиране за живота. Някои хора мислят, че светът, както и цялата земя, е създадена само заради тях. Не, на първо място **земята е създадена за Бога, на второ място – за ангелите и на трето място – за нас.**

9.6. БЕСИЛКИТЕ И МОЩНАТА МИСЪЛ НА БЪЛГАРИТЕ

КОГА РАЖДА : 8 [неделна] беседа от Учителя, държана на 10 юний, 1928 г. в гр. София : [Сила и живот] XI серия. София, 1929, с. 28-30.

“... В турско време българите с мисълта си късаха въжетата, на които бесеха техните братя. Мощна беше тяхната мисъл! Турците имаха обичай, като се скъса въжето, на което бесят някого, сваляха го от бесилката.

В сегашните времена, между съвременните християнски народи, и десет пъти да се скъса въжето, пак ще обесят човека. Старите българи, обаче, спазваха обичая на турците.

Днес много хора се интересуват да гледат, как бесят. Питам: какъв е този човек, който иска да гледа зрелища, който се интересува да види, как бесят някого? Мисълта на всеки човек трябва да бъде толкова силна, че да къса въжетата, с които бесят. Никакви въжета не трябва да се турят на врата на човека! Мисълта на всеки човек трябва да бъде насочена към следното: да къса въжетата, да разрушава затворите, да разтопява веригите от краката и ръцете на затворниците. Такава **мощна мисъл и такова мощно чувство трябва да има в ума и в сърцето на праведния**. Така трябва да мислят и чувствуват всички хора, та като ги види Господ, да каже: “Тези хора мислят и чувствуват така, както аз ги създадох първоначално. Те живеят според моя закон.” Кой създаде бесилките, затворите, веригите? – Някой създаде и бесилките, и затворите, и веригите. За него Христос казва: “Той отначало беше човекоубиец, но дерзайте, аз победих света!”

Ако сегашните християни имат такава мощна мисъл, каквато имаха старите българи, всички въжета на бесилките щяха да се скъсат, както това ставаше в турско време. Трябва ли да чакате да дойде някой да пререже въжетата? В Индия има факири, които владеят закона чрез силата на мисълта да прерязват въжета, да разтопяват железни вериги. Мощна е човешката мисъл! Тя може и железни вериги да разтопява, въжета на бесилки да къса, и пътя на хората да отваря. Това е резултат на мощната сила Божия, която действа в нас. Бог, Който живее в нас, казва: “Продай всичкото си имане и го раздай на сиромасите!” Но ти се усъмниш, прекъснеш връзката си с Него, и тялото ти остава без глад, обесват те. Някой човек има глава, която се търкаля, а тяло няма. Какво ще прави само с една глава?

Казвам: религиозните хора говорят днес само върху Библията. Те казват: “Знаете ли, какво е казал пророк Иезекиил? Знаете ли, какво е казал пророк Исайя?” – Знаем, какво са казали пророците, но най-важно е, какво са въплотили в думите си; важно е, **какъв пример са оставили със своя живот на човечеството**. Пророк Данаил беше в рова между лъвовете. Изядоха ли го те? Тримата момци, Сидрах, Мисах, Авденаго, бяха в огнена пещ. Изгоряха ли там? Такъв трябва да бъде религиозният човек: нито лъвове да го ядат, нито огън да го гори! **Истински религиозен човек е този, който има такава силна мисъл, която пред никакви препятствия не се спира**. Като отиде при някой богат човек, той няма да му се моли за пари, но с мисълта си само ще го застави да даде, колкото

му трябва. Ще кажете: "Тогава ще стават големи злоупотребления." – Не, само мисълта на абсолютно чистия човек е в състояние да преодолява всички спънки и мъчности в живота.

И тъй, правете опити, да видите, каква е силата на вашата мисъл. Виждате в паяжината на паяка една муха. Концентрирайте мисълта си към паяжината и следете, ще можете ли да скъсате паяжината и да освободите мухата. Ако можете да освободите мухата, вашата мисъл и вашето християнство са силни; не можете ли да я освободите и мисълта ви, и християнството ви, като идея, са слаби. Това индусите могат да правят. Един българин, който се е занимавал с тайните науки, прави опити за усиляване на мисълта си и дошъл до убеждението, че с мисълта човек може да прави различни чудеса..."

9.7. ПРИЧИНАТА ЗА НЕУСПЕХА НА БЪЛГАРИТЕ – ПРИНАСЯНЕ В ЖЕРТВА НА ВЕЛИКИТЕ СИ ХОРА

ГОЛЯМОТО БЛАГО : 16 неделна беседа от Учителя, държана на 19 май, 1929 г. София - Изгрев. – В: Голямото благо : Беседи : [Сила и живот] XII серия, т. 3. София, 1936, с. 16-18.

"... Ако съвременните християни се подложат на опит, много от техните възгледи, от техните идеи не биха издържали. За да издържат в идеите си, те трябва да бъдат изпитани и проверени. Като обърка работите си, духовенството счита, че другите хора са виновни за неуспехите му. Те търсят вината за своите неуспехи, за неуспехите на цял народ ту в една, ту в друга религиозна секта и започват гонение против тях. И без секти, и със секти, хората си остават едни и същи. **Коя е причината за неуспехите на българите?** Сектите ли съсипват България? – Не, никога религиозните секти не са провалили един народ. Ако българите не успяват, причината за това е тяхната щедрост. В какво отношение са проявили те своята щедрост? – **В принасяне в жертва своите велики хора.** Великите хора на един народ представят неговите скъпоценности. Те представят неговото богатство. Кога богатият човек принася в жертва своите скъпоценности? – Когато закъса в работите си. Следователно, когато един народ закъса материално и морално, той принася в жертва своите велики хора. Няма народ в света, който, като е пожертвувал своите велики хора, да е придобил някакви благо. Когато Гърция пожертвува своите велики хора, нищо не остана от нея. И до днес още Гърция живее със своето велико минало. Тя и до днес живее със своите велики хора: Сократ, Платон, Аристотел и други. Тях цял свят знае и почита. Какво създаде Гърция днес? Какво създаде България днес? **В развитието си всеки народ трябва да върви по пътя на дървото.** Той трябва да израсте, да цъфне, да върже, и плодът му да узрее. По плода ще го познаете. Христос е казал: "По плодовете им ще ги познаете." Великите хора на един народ представят плодовете му, по които ще познаете, какъв е този народ – нищо или нещо, беден или богат. Ако плодовете на даден народ са добри, сладки, и самият народ е добър. Ако плодовете му не са добри, и народът не е добър. Когато Христос се приближи при смокинята да види, има ли плодове, като не намери такива, Той каза: Отсега нататък няма да раждаш!

“Дозволено е човек да прави добро.” Кога? – Всякога: и в миналото, и днес, и в бъдеще. Какво е било миналото на човека, това не трябва да го спъва. **Миналото трябва да му служи за поука, вярата – за подкрепа в слабостта му, знанието и мъдростта – при работата му.** Наистина, слабият се нуждае от вяра, работещият – от знание и мъдрост. **българинът често употребява поговорката: Днес с пари, утре на вяра.** Това подразбира: днес със знание и мъдрост, утре с вярвания. Според мене, тази поговорка е на място. При започване на някаква работа, всеки трябва да си каже: Днес с пари. – Може и без пари. – Не, без пари не може. При сегашните условия на живота човек нищо не може да предприеме без пари: на трен не може да се качи без пари; в хотел не може да влезе без пари; хляб не може да вземе без пари. Дето отидете, навсякъде искат пари. Онези, които казват, че и без пари може, те първи се натъкват на противоречие със своите думи...”

10. УЧИТЕЛЯТ ЗА ДУХОВЕНСТВОТО И ВЪТРЕШНИЯ ГЛАС

10.1. ДУХОВЕНСТВОТО И ПРЕДСТОЯЩАТА ВОЙНА

ЩЕ БЪДЕТЕ СВОБОДНИ : [Неделна] беседа от Учителя,
държана на 11 февруари 1923 г. – В: Поучаваше ги. София, 1949,
с. 94, 94-95, 95.

“... Знаете ли, какъв щеше да бъде животът, ако в Народното събрание разглеждаха с еднаква сериозност духовните въпроси, както и политическите? Днес културният свят се занимава с важни въпроси, защото цяла Европа е застрашена от катастрофа. Всички виждат предстоящата катастрофа, но не знаят, как да я избегнат. От векове несъзнателни, механични сили се събирали в бентовете, и днес напрежението е толкова голямо, че катастрофата е неизбежна. Още малко и бентовете ще се пропукат. Енергията, която се събирала в хората, води към голяма опасност. Тази енергия и досега стои неизползвана. И в миналото, и сега, хората се отличават с голяма жестокост. Днес милиони хора стават жертва на човешкото безумие. И след това се оправдават с външни причини.

Днес всички управници, всички хора търсят начин да избегнат предстоящата война. **Духовенството**, духовните хора трябва да дойдат в услуга на държавниците, да им покажат пътя на спасението. Това значи, всички хора да отправят ума си към Бога и да се молят. Ето как, духовенството може да създаде една мека, благоприятна атмосфера. Така, именно, държавниците ще намерят правилен път за разрешаване на възникналите въпроси. Тогава и народът ще разбере, как се живее. Важните въпроси се разрешават при спокойна, мека атмосфера. Не могат ли народите да живеят в мир и съгласие помежду си? – Могат. Ние проповядваме тъкмо това. Ние проповядваме едно учение на любовта, според което, всички народи да живеят разумно, като в един организъм.

Хиляди и милиони години е употребила природата, за да създаде човешкия организъм...”

“... Всеки народ е кодекс от Великия Божи закон. Той е израз на духовен живот, на свой собствен морал. Ето защо, на всеки народ се дават специфични условия за развитие...”

“... Христос казва: “Ако Синът ви освободи, ще бъдете, наистина, свободни.” Благодарете на Сина. Казват, че българите не са културни. Не се заблуждавайте. Не всякога външната добра обхода е култура. Някога чрез известен порок в човека или в народа, Бог изпраща благословието си чрез него. Като го възпитава, Бог го просвещава. **Културата на всеки народ зависи от климатическите условия, в които той живее...**”

10.2. ОФИЦЕРЪТ И ВЪТРЕШНИЯ ГЛАС, КОЙТО ГО СПАСЯВА

ИМАМ ЯСТИЕ : 2 [неделна] беседа от Учителя, държана на 7 септември, 1930 г. София - Изгрев. – В: Условия за растене. София, 1949, с. 32.

“... Това показва, че в човека се крият мощни, незначителни сили. Незначителното в човека работи постоянно в неговото съзнание. Хората проявяват своите обикновени сили, понеже не вървят в Божествения път, дето работят живите, мощни сили. Свържете се с незначителното, което се проявява чрез подсъзнанието.

Един офицер ми разправяше една своя опитност, през време на обоевропейската война. Като бил с войниците си на бойното поле, един вътрешен глас му прошепнал: Слушай, в един час най-много, трябва да се оттеглиш от това място. Изчисти добре мястото и отстъпи назад. Той послушал гласа и се оттегил далеч от определеното място. Какво се случило? Неприятелят започнал да бие точно там, дето стоял офицерът с войниците си. Ако не беше се оттегил, нямаше да остане жив нито един войник. Значи, **вътрешното съзнание в човека, т.е. подсъзнанието му, решава и най-мъчителните задачи.** Офицерът не могъл сам да реши, да остане ли на бойното поле, или да отстъпи. Ще кажете, че това е халюцинация. Не, халюцинацията не решава въпросите. Има нещо разумно в човека, което решава и най-трудните задачи. То е Божественото начало в него. Който слуша гласа на това начало, всякога успява. Божественото говори абсолютната истина, без никакво изключение. Дали си прост, или учен, земеделец или учител, незначителното се проявява у всички по един и същ начин. Уханието на Божественото се предава еднакво на всички хора...”

11. УЧИТЕЛЯТ ЗА НОВОТО УЧЕНИЕ И ВОЙНИТЕ

11.1. БЪЛГАРИЯ И НОВОТО УЧЕНИЕ

ДОБРОТО ВИНО : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 4 август, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 119-120.

“... Прочетете 20 глава от Откровението*, да видите, какво Господ готви за човечеството. Сега аз проповядвам на българите, защото Бог е решил да ги благослови. Всички ще се подобрят, ще станат добри хора. Всички свещеници, проповедници, учител, майки и бащи ще проявят доброто в себе си и ще говорят на един език.

Господ казва: България ще бъде благословена!

Времето ще покаже, истина ли говоря, или не. Всички ще бъдете носители на новото учение по света. Така е решил Бог, а каквото Той решава, не се разваля. Не се обезсърчавайте и бъдете благодарни за това, което Бог ви е дал. Всяка година Той ще ви дава все повече и повече. Той ще ви дава от новото вино, от което няма да се опивате. – Какво ще стане с България? – За България иде голямо добро, което всички трябва да приемат доброволно. Ако не го приемат доброволно, насила ще го приемат, но Бог няма да отмени решението си. Какво правят майките със своенравните си деца? За да приемат благото, доброто, което им дават, те ги набиват.

Идете сега по домовете си и носете новото учение навсякъде. Когато не сте доволни от себе си, не казвайте, че сте лоши, но кажете: Изпразних сърцето си, за да стана по-добър; изпразних главата си, за да внесе в нея новото и да поумнея. Така трябва да постъпва всеки, който отива на сватба. Той ще бъде облечен с нови и чисти дрехи. Кажете ли някой, че е стар, той е на път за подмладяване; каже ли някой, че е млад, той е на път за възмъжаване. Бог е решил, старите да подмлади, а младите – да направи умни и добри.

И тъй, пита ли ви някой, в какво се заключава новото учение, ще отговорите: **“Новото учение има за цел да превръща водата в добро вино, което никога не ферментира.** Какво означава думата “вино”?

Буквата “В” означава съединяване на човешката душа с Бога.

Буквата “И” означава слизване на човека към страдащите, за да им помогне, и после пак да възлезе към Бога.

Буквата “Н” означава примиряване с противоречията в живота.

Буквата “О” означава използване на Божествените условия, които са вложени в човека...”

*Бележка на съставителя: Според Учителя Дънов 20 глава се отнася за 20 век и за отваряне на Школата му 1922-1944 г. Вж. гл. 20 ст. 4 отнася се за 1914-1918 г.: Първата и Втората световна война – 1939-1945 г.

11.2. НОВОТО УЧЕНИЕТО И ВОЙНИТЕ

ЗАПАЛЕНА СВЕЩ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 9 май, 1920 г. София. – В: *Ще управлява всички народи*. София, 1948, с. 110, 111, 113-114, 115.

“... Турят я на светилника.” Когато тази свещица се тури на светилника да свети, светлината ѝ ще се познава по това, че ще произведе различни промени в човешкия организъм. **Съзнанието на хората ще се разшири.** Човек ще бъде готов да понася всички горчивини и изпитания с търпение. Колкото и да го тъпчат, той пак ще стъпи на краката си и ще върви напред. Веществото на тази свещица никога не изгаря. Колкото повече гонеха християните, толкова повече се разгоряваше техният огън.

Мнозина казват: Ще унищожим новото учение. Колкото повече го тъпчете, толкова повече ще се разгорява. То носи в себе си сили, които с нищо не могат да се унищожат. Тези сили действуват вече в света. С точни математически изчисления може да се определи размера на тази малка свещица след години. Силата на нейната светлина ще се увеличава отвътре-навън. Вътрешната красота е ценна, а не външната...”

“... Павел казва: “Ако може, по-добре е човек да не се жени.” Казвам: Човек, на когото свещицата не е запалена, по-добре да не се жени. Няма защо, спял слепи да ражда. Няма защо, безумният безумни да ражда. Казват: Това е анархистично учение. Според мене, по-големи анархисти от сегашните хора няма. Те са анархисти по отношение на Бога и на разумния свят. Ние сме хармонисти, а не анархисти; ние нагласяваме хората. – Как се нагласяват? – Като запалим свещиците им. Следователно, дезакордирания може да нагласиш, само когато запалиш свещицата му.

“Свети на всички, които са в къщи.” Само с тази свещица човек дава правилна преценка на всички явления, на всички отношения между хората. Новата светлина на човешкото съзнание дава възможност да се преработват старите елементи в техния живот, както растенията преработват задушливия въглероден двуокис. Новата светлина може да преработи всички грехове и престъпления на хората; да преработи цялата карма на човека и от нея да извади сокове за новия живот. Аз мога да направя опит в това отношение, да видите, как става това преработване, но мястото не е подходящо. За такъв опит се изисква абсолютна хармония, да няма никакво противодействие отвън. В скоро време ще направим този опит, ще ограничим света в неговите лоши прояви. С други думи казано, ще вържем дявола. Ще вържем не само големия дявол, но и всички малки дяволчета, които му слугуват. Няма да ги вържа аз, но предсказвам, какво ще стане...”

“... Каквото са лекарите за болните такова са обществениците за обществата и народите. Те определят диагнозата на обществото, дават му лекарства, създават различни закони, докато най-после настане пълна анархия и разлагане. Ще кажете, че България трябва да се освободи. Преди 40 години тя се освободи, но оттогава досега ѝ се наложи един дълг от 20 милиона лева. Как мислите, нормално ли е вървял животът на българите? Какво спечели България? Най-умните българи взеха властта в ръцете си, но България пак не се оправи. Този убиха, онзи убиха,

изпочупиха главите си. Ще кажете, че този или онзи бяха вълци, нападаха стадото. – Възможно ли е, една и съща майка, България, да роди и вълци, и овце? – Еди кой си е анархист. – Как е възможно да бъде анархист? Ако това е възможно, тогава приемам да има българи от рода на вълците, на тигрите, на лъвовете, на змиите, на пиявиците, на конете и т.н. При това положение, всички противоречия са възможни. Обаче, щом казвате, че сте българи и произлизате от една и съща майка, между вас не трябва да съществуват никакви противоречия. Казвате, че сте трудолюбиви хора, но съседите ви не могат да ви оценят. Тук е мястото на българската поговорка; "Жени ме, мамо, надалеч, да мога да се хваля."

Питате: **Коя е причината за противоречията между българите?** – Тяхната свещица още не е запалена. Аз съм правил цели 11 години измервания и изчисления върху главата на българина, но ще ги изнеса, когато дам доклада си за българите. Аз съм правил наблюдения и изучавания върху всички народи и мога да се произнеса за тях. Мога да кажа, какъв е българинът, англичанинът, французинът, ако не с абсолютна точност, с разлика една единица до абсолютното. Българинът се нуждае от Божествена светлина. И като вижда невежеството си, той не е готов да признае, че не знае..."

"... Казвам: Така става и със сегашните християни. Ти им искаш едно, те носят друго. Хората се нуждаят от запалени свещи. Щом свещите им се запалят, работите им ще се наредят добре. Новата светлина трябва да се използва, както от индивида, така и от семейството, и от обществото. Днес светът се нуждае от запалени свещи. Англичанинът минава за честен, а **българинът се отличава със своята искреност**. Той казва мнението си за човека право в лицето му. После казва: Изнесох нещата, както са в действителност, не скрих истината. **Добре е да кажеш истината на човека, но да знаеш, как да я кажеш, как да я посадиш**. Какво ще стане със семката, ако я посадиш много дълбоко? – Няма да изникне. Значи, ако кажеш истината, кажи я на време и на място. Посади семката на такова място и толкова дълбоко, за да изникне на време и да принесе своя плод..."

11.3. ВОЛЯТА НА БОГА ЗА БЪЛГАРИЯ – ДА НЕ СТРАДАТ ХОРАТА, ДА НЕ ВОЮВАТ

ЕДНО СТАДО : [14 неделна] беседа от Учителя, държана на 23 януарий, 1928 г. в гр. София. – В: Влизане : [Сила и живот] IX серия, [т. 2]. София, 1930, с. 80-81.

"... Казвам: по този начин светът не може да се поправи. Изисква се да стане коренно, вътрешно преобразуване в разбиранията на хората. Ако отидете при някой съвременен свещеник, или проповедник, или учител и говорите с тях за страданията, за мъчнотиите в живота, те ще ви кажат: такава е волята Божия! – Не, **волята Божия не е да страдат хората**. Това е резултат на тяхната воля. Казвате: волята Божия е – българският народ да воюва. – Не, Бог желае, българският народ да расте и да се развива, а не да се убива.

Кой даде душата на българския народ? От кога българите се нарекоха българи? По какво се отличава българинът, например, от англичанина?

Има нещо, по което се различават. Както българинът, така и англичанинът, така и всеки индивид, всяко семейство, всяко общество и всеки народ изпълнява волята Божия по свой специфичен начин.

Всеки народ ще има Божието благословение дотолкова, доколкото той върши волята Божия. Отклони ли се този народ от правия път и престане да изпълнява волята Божия, той започва вече да кове своето нещастие. Нещастieto му ще представлява нещо подобно на епидемия за народа: ще се разпространява от човек на човек, докато целият народ се плашат под неговия натиск. Страшна ли е тази епидемия? Днес хората се плашат от всяка епидемическа болест, а не се плашат от греховете и престъпленията, които са причина за тези болести. Когато някой човек заболее от инфлуенция или от друга епидемическа болест, той вика десет души доктори да го лекуват, а когато върши някакво престъпление, не вика нито един лекар. Когато някой човек замисли да върши престъпление, нека предварително повика при себе си десетина души, било лекари, свещеници или свои близки и приятели, и да им каже: слушайте, аз съм намислил да извърша едно престъпление. Какъв съвет ще ми дадете: трябва ли да го направя, или не? Ако трябва да го направя, какви мотиви ще ми представите; ако не трябва да го направя, също искам да обоснове мнението си. Сега като се яви инфлуенция, всички стават на крак; репортерите пишат във вестниците, лекарите обсъждат въпроса в заседания, че се явила особен род инфлуенция, с много смъртни случаи и т.н. Казвам: инфлуенцията иде с цел да отнеме излишния баласт от човешките умове и сърца. Тя представлява ангел-хранител за страдащите души, иде да отнеме част от непосилния за тях товар.

"Едно стадо, един пастир." Сега управниците казват на своя народ: вие ще бъдете стадото, ние – пастирът. Питам: какъв е този пастир, който сам дере кожата на овците си? За такъв род хора Христос казва: "Крадецът не иде, освен да открадне, заколи и погуби."

Как е възможно, добрият пастир да поставя своите овци, своите герои в драматично и трагично положение, да умират? Хората, като гледат отвън тези сцени, разчувствуват се, вадят кърпичките си и плачат. Интересно е, наистина, когато гледат, как техни братя и сестри страдат в живота, за тях никой не плаче..."

12. УЧИТЕЛЯТ ЗА НОВАТА КУЛТУРА, НОВАТА ЕПОХА И БЪЛГАРИТЕ

12.1. НОВАТА КУЛТУРА И НОВАТА ЕПОХА

СЕЯТЕЛЯТ : [Неделна] беседа държана от Учителя на
27 март 1921 г. София. – В: Новият човек* : Неделни беседи
13 март 1921 г. – 2 октомври 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002,
с. 56-58, 59, 68-70.

“... Идва след това втората фаза, фазата на онова семе, което е паднало на добра почва. Това на съвременен език значи – в днешното общество при разбиранията, които има, при строя, с който разполага, не може да има никакво споразумение. В света трябва да настъпи коренна промяна, за да дойде във всичко нов ред и порядък. Днес, с тази своя култура, хората са достигнали до своето крайно разбиране. Както и да завъртят това колело, те ще мязат на фалирал търговец, който кърпи от едно място къщата си, тя от другаде протича. Кърпи я ред години от тук, от там, докато един ден, цялото здание се сгромоляса.

Искам всички да сте свободни в своето развитие, в своите размишления. Всеки е свободен да мисли каквото иска. Не туряйте преграда на човешката мисъл. Нека всеки свободно мисли, чувства и действа! Трябва да знаете, че всяко действие ражда и противодействие, и че в съвременния свят са допуснати всички противоречия. Ако бяхте ясновидци, щяхте да видите и доброто и злото в света; щяхте да видите в едно отношение ада, а в друго – рая. Тогава и двата свята щв бъдат за вас видими и ще разберете защо съществува злото и доброто.

Всички противоречия в живота ни се дължат все на неразбирания на законите. Вземете, например, някоя жена, която казва, че люби Господа, но един ден Господ дойде при нея и ѝ казва: “Щом ме толкова обичаш, аз ще направя една услуга на мъжа ти, ще го взема при себе си, ще го поставя на по-високо място.” Като замине мъжът ѝ, тя започва да плаче, сама не вярва, че той е отишъл при Господа, Когото лъжи. Вие обичате Господа, Той иска да му изпратите един от вашите синове, или една от дъщерите си. Замине вашият син или дъщеря, вие постоянно ме питате: “Де е моят син?” Нали вярваш в Господа, нали Го обичаш, как да не знаеш тази елементарна истина – де е синът ти? Като умре някой близък на сегашните хора, те плачат, плачат, пращат заявленията си до Господа и Той казва на умрелия: “Върни се долу на земята, ти не си за този свят, твоите близки те искат.” Като се върне той от онзи свят, всички близки се събират наоколо му, радват се и казват: “Слава Богу, дойде си пак нашето детенце!”. Но нищо не се постига по този начин.

Човекът на новата култура трябва да се радва еднакво и когато

*Бележка на съставителя: Извадката може да се прочете и в редактираното слово издадено 1947 г. – виж: Новият човек. София, 1947, с. 53-54, 55, 64-65.

се раждат деца, и когато му умират или когато заминават за онзи свят. Това е геройство!

Ще се повърна към сеятеля. Всеки от вас има известни задачи, които искате да постигнете. **Задачи на вашия дух са: да постигнете свобода, знания и богатство.** Знанието е сила, богатството - условие за развитие. Богатството уподобявам на почвата, а знанието – на природни сили, които съдействуват за проявяването на растящото семето...”

“... Този разумен сеятел е разбирал дълбоко законите и е предвиждал, че три от неговите семена няма да дадат добри резултати. Само някои от неговите семена са попаднали в човешката душа и ум, и само те са израснали. Вие трябва да отворите път на този сеятел, за да посее в нас всички възвишени и благородни мисли и чувства. Той е Божественото във вас. Когато този сеятел посее семето си у вас, ще почувствувате една свръхчовешка сила в себе си и ще бъдете винаги силни в света.

Сега сте малко малодушни. – Защо? – Защото вярата ви още не е дала тези резултати, които се очакват. За да се създаде един човек, има определени закони, по които се създава. Христос не е говорил по този въпрос...”

“... Новото учение изисква от вас да сте герои, да ходите боси, но вървите честно и справедливо в живота. Аз предпочитам да ходя бос, отколкото да одера кожата на един вол; предпочитам да бъда гладен, отколкото да отнема живота на една кокошка, която не иска да се жертвува и с това да й причиня страдания. Това значи да има у нас велики действия, това значи да дойде у нас сеятелят на Новото семе.

А какво става в света? Един създава нещо, а друг го разваля. Така се опитват и с мене, аз градя, а някои искат да развалят, но това не може. И цял свят да се опита да го развали, не ще може. По-скоро главата си ще счупи главата, отколкото да развали това велико Божествено учение. То се сее навсякъде, във всички обществени слоеве са заговорили за него. И какво още – ще видите след 10 години! Няма да ви казвам, какво има да видите. Ще ви кажа, както казват турците: И който влезе вътре, ще се разкайва; и който не влезе, пак ще се разкайва. Така и вие – който е дошъл на света, ще се разкайва и който не е дошъл, пак ще се разкайва.

Освободете се от заблуденията, от всички връзки. Турете за основа възвишеното, Божественото. Приемете в себе си Христово семе, което е живо и което Христод преди 2000 години пося. Някои от неговите семена паднаха в църквата и не изникнаха. Аз се чудя на съвременните църкви, които мислят, че разбират Христовото учение. Хората, които прилагат “трудовата повинност”, разбират повече това учение.

В Англия хората разбраха, че не трябва да има частна собственост, а всичко да бъде общо.

И тъй, Христовите думи, които не се разбраха от свещениците, разбраха се от хора, които са далеч от Христа. Затова право казва Христос, че Синове Божии ще бъдат изпъдени отвън от Царството Божие, а тези, които са отвън, ще дойдат в Него. Необрязаните ще дойдат в света, за да проповядват.

Новото учение носи свобода за всички хора, за всички общества и домове. Доста това иго! Никакви владици и попове не ни трябва. Ние се нуждаем от братя и сестри, от майки и бащи и от учители, да ни учат.

Бих жепал всички да бъдете и бащи и майки, братя и сестри, учители и да освободите духа си от робството. Така проповядва Великото учение.

Питат ме: "Е, какви да бъдем тогава?" Вие се поставяте по-горе, отколкото сте. В същност, вие трябва да сте готови за всички. Това е учението, което сега Христос носи в света. Той казва, че ще унищожи всички затвори и бесилки, до дъно ще ги изкорени. Няма връщане назад. В новия живот ще царува Божията Правда, радост и хармония. Тези, които казват, че всичко ще върнат назад, лъжат се.

Ако хората приемат Христовото учение, Той ще дойде миром, а ако не го приемат доброволно, цялата съвременна култура ще мине седем пъти през огън, докато се пречисти. Тази огнена вълна ще мине през умовете на хората и всякакви мисли ще се обновят. И тогава хората няма да питат: "Ти, кой какъв си?", а ще се запитат: "Може ли в твоето сърце да се прояви любовта, като стремеж, като чувство, като сила и като принцип?" Ако има в сърцето ти любов, ще ти подадат ръка. Само така хората могат да се разбират..."

12.2. НОВАТА ЕПОХА И БЪЛГАРИТЕ

ЛЮБОВ – НОСИТЕЛКА НА ВЕЧНИЯ ЖИВОТ : [Неделна] беседа
държана от Учителя на 10 април 1921 г. София. – В: Новият
човек* : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомври 1921 г.
София, ИК Жануа'98, 2002, с. 105-107, 108-109, 110-114, 114-115.

"... Запитвате: "Ще вляза ли в Царството Божие?" – Виж, ако любовта е влязла в сърцето, в душата, в ума и в силата, ще влезеш в Царството Божие. Запитвате още: "Ще възкръсна ли?" – Виж, имаш ли любов в сърцето, в душата, в ума и в силата си. Ако имаш, ще възкръснеш; ако я нямаш, каквото и да ти казват, лъжат те. Тъй седи великата истина от гледището на живота. Според това, каквато любов и да носим, трябва да я носим от цялото си същество.

Нашата партия иде вече отгоре и ще ви обърнем на вода. Като дойдат комунистите, ще ви вземат къщите, имотите, всичко, а ние като дойдем, ще превърнем света във вода; ще изчистим и попове, и владци, и комунисти, ще турим всичко под еднакъв знаменател. След това ще започнем да образуваме рибите, птиците, новите млекопитаещи, като волове, кончета, и най-после ще образуваме новия човек и ще го поставим пак в рая. Велика програма имаме ние! Тези шапки, бради, мустаци, кости, мускули, стомах, дробове – всичко ще стане на вода. Ние сме опасни хора. Най-страшните хора в света, това сме ние. Получили сме вече последната телеграма от слънцето. От там са насочили своята артилерия към земята и с това ще създадат в умовете на всички хора коренни промени. Няма да остане глава на земята, която да не узрее.

В Индия има слонове, известни със своята упоритост. Но индийците са намерили модус да ги укротяват лесно. Хванат слона обърнат го няколко пъти на гърба му с това, в 5 минути толкова много се укротява, че е неузнаваем. Така сега и Господ ще направи, ще хване всички хора

*Бележка на съставителя: Извадката може да се прочете и в редактираното слово издадено 1947 г. – виж: Новият човек. София, 1947, с. 98-99, 100-101, 101-105, 106.

– мъже, жени, свещеници, проповедници, учители, съдии, ще ги обърне няколко пъти на гърба им и ще ги претъркули във водата. Те ще кажат:

Всички ще кажат: "Господи, познахме Те!" Във водата няма частна собственост. Ще ми кажете: "Ние ще дочакаме това нещо, бъдем свидетели на тези времена." Не стойте да дочакате това време! Гледайте да не направите грешката, която е жената на Толстой направи. Толстой още преди 20 години предсказа какво ще стане с Русия и казваше на жена си: "Хайде да раздадем богатството си, да се уединим някъде и да заживеем чист, тих живот, да изпълняваме Божията воля." – "Раздай своето богатство, аз не искам да направя същото", отговаряше жена му. Наистина, след 30 години се сбъдна предсказаното на Толстой. Така и вие, не стойте в бездействие, а се гответе.

Ще кажете: "Ние сме готови да изпълним Волята Божият, когато дойде времето за това." Това не е готовност. Като ви говоря това, не разбирайте, че искам да напуснете света, но ви проповядвам учение, с което да разберете дълбокия смисъл на Божествения свят и да ви избавя от излишни страдания. Нашият живот тук на земята е частица от великия Божествен свят. Ето защо, ние трябва да се приготвим за онзи велик свят, на който трябва да станем граждани..."

"... Ще кажете: "Ние ли да поправим света?" Ами нали вие го развалихте? Вие трябва да оправите това, което сте развалили. Знаят ли българите, колко неща са развалили тв я света? Как? Тези нещастия, които са имали и имат българите са резултат на омразата, която хранят толкова години към гърците. Тази омраза е, която е развалила много работи. **Българинът има характер и сила**, а гъркът – ум и с тези си качества взаимно поддържали омразата и до днес. Четете историята, ще видите, че и днес се повтаря същото. Не е омразата, обаче, която може да разреши такива важни обществени въпроси.

Някои хора казват: "Да бъдем националисти!" И в това не е разрешението на въпроса. Хората имат известни интереси, но правилно е, тези интереси да бъдат еднакви за всички. Цялото общество е един организъм, който има нужда от подкрепа на всички частни, външни сили. Същото е и за човешкия организъм. Ако човек усилва едно орган или едно качество, в ущърб на друго някое, с това се създава известна дисхармония. Следователно, невидимият свят не може да гледа спокойно на издигането на един народ над друг. И гърците сега ще изкупват греховете си..."

"... Сега всички хора в Европа се справят със своите неприятели. Това е първата фаза. В църквите, във всички религиозни общества, навсякъде хората се борят, защото имат неприятели. Един народ с друг се бие, защото са богати и като тъй виждат своите врагове. Докога ще се борят? – Докато станат сиромаси. Като станат сиромаси, ще кажат: "Братя, стига сме се борили, може по друг начин да живеем!" Може, може да се живее по друг начин, но трябва вяра.

Сегашните културни хора и едните и другите отиват в крайности в живота. Онези, които вярваха в Бога, но не изпълниха волята Му, нищо не можаха да направят и онези, които не вярваха в Бога, а вършиха Неговата воля, и те не можаха да направят нещо; защото и онези, които вярваха в Бога, вършиха своята воля и онези, които не вярваха в Бога, пак вършиха своята воля. Аз наричам и едните и другите верующи, но верующи в кого?

– Верующи в себе си. **По-големи безверници от религиозните хора в този свят няма.** По-големи безверници от поповете, свещениците, проповедниците, брамините – няма. По-големи безверници от майките и бащите в този свят няма.

И днес всички болести, от които страда цялото човечество, са израз на тази покварена мисъл, която е заела, обхванала целия свят. Вие вярвате в Бога, но тази вяра не ви определя де е този Господ сега. Някои казват, че е горе на небето, други – че е у вас вътре. Че е горе на небето, това знаа, че е у вас вътре и това знаа, но Той там спи, чака да Му отворите, вие сте Го заключили. Господ хлопа, а вие казвате: "Господи, чакай да се понатъкмя малко, да се облека." Жената казва: "Господи, снощи имах неприятности с мъжа си, почакай малко!" Мъжът казва: "Господи, снищи имах неприятности с жена си, почакай малки!" Търговецът казва: "Господи, почакай малко да си прегледам старите тефтери!" Господ казва: "Няма чакане вече, срутете всичко отвън, жени, мъже, търговци, свещеници, всички да станат на вода!" Само така ще се оправи света.

Моето желание е всички да станете на вода; да бъдете чисти, кристални като нея, та като ви пие някой да каже: "Ето, в какво се състои живота!" Тази вода да минава през всички души, да ги мие, да ги подига. А днес се срещат хората и едни от други се плашат – мъже се плашат от жени и обратно, търговецът се плаши от търговец и т.н. Казват за някого: "Не му вярвайте, той е крадец, лъжец." Кажете си по-добре тъй: "Да, приятелю и ти, и аз лъжем и крадем, но хайде и двамата да се поправим!" Казвате: "Ние сме по-благородни от него." Че ако ти си по-благороден, в какво се състои твоето благородство? Ако Господ би ви изправил в някой кинематограф да наблюдавате лентата на вашите минали животи, знаете ли какво бихте видяли? Ще видите най-ужасните картини, каквито досега не сте видели. Това е човешкия живот. Той е смрад и редица от престъпления.

Както ви говоря, някои си казват: "Ние сме много добри, все ще уредим някак тази работа." Не, някак тази работа не се урежда, а трябва веднъж завинаги да турите закона на любовта в сърцата, в душите, в умовете и в духа си, всичко да се изпълни от нея!

Иде огънят! Който няма в себе си тази любов, нищо няма да остане от него. От европейските държави няма да остане нищо. Няма да се мине много време и ще проверите всичко това, което ви казвам. Само любовта ще ви спаси. Думите на пророка ще се чуят. От плановите на европейската политика няма да остане нищо, нека знаят това европейските дипломати. От всички сегашни религии, църкви, нищо няма да остане. Камък на камък няма да остане! Любовта ще съсипе всичко и после ние наново ще градим.

Сега стоят съвременните хора и казват: "Чакай да се молим за оръжието, за добрия изход на войната, за подобрене на материалното ни положение и т.н." Не може вече това, такава молитва не се приема. Онзи, който се нарича българин, трябва да има нещо Божествено в себе си. Няма ли нещо Божествено в себе си, той е, както го наричат гърците – дебела глава. И тъй онзи, който няма любов в сърцето, душата, ума и духа си, той е калън-кефалия, човек на който главата не увира лесно.

Слушайте, приятели, аз друг път няма да ви говоря така. Ако ме слушате в това, което ви говоря – печелите, работата върви добре; ако не

ме послушате – утре на вода ще станете. Ще казвате: "Ние сме млади още!" Да, но трябва всички вие – бащи, майки, да станете млади, чисти, красиви като ангели, та като срещате хората, да не ги убивате. Вие срещате някой ваш неприятел, застреляте го с някой шрапнел в гърдите, ударите го с топуз в главата, и той ви казва след всичко това: "Хайде, аз съм с вас." И ние сега действуваме с топуз. Няма да пощадим никого от вас. Да видите, как ще гласувате с нас! Топуз ще има сега за всички мъже и жени, братя и сестри, за всички народи – тъй е решил невидимият свят.

Сушата, която имате сега, е начало, предсказание на това нещо. Нека хората видят, че невидимият свят определя живота и събитията във видимия свят. От невидимия свят казват: "Дъждът е много за хората на земята, по-малко да им се дава." Аз предвиждам, че след 2 години хората ще имат по 100 гр. хляб даждие, а след 5 години – само по 10 грама. Не ви плаша с това, но ви казвам, какво ще донесе закона, който работи сега в света. Между хората трябва да заработи законът на любовта, за да може всички заедно, общо да възприемат благото, което иде. Всичката земя, жито, ябълки и други плодове, това е Божие, а трудът е наш, затова той трябва да се разпредели така, че да бъде пак общ за всички. Този въпрос ще се разреши чрез закона на Любовта. И тъй, трябва да разберете разумното Слово. Искам всички да се заемете за работа. Ще кажете: "Ние сме малко на особено мнение." Оставете особеното мнение, направете опит.

Като се върнете в къщи, сърцата ви ще затупат, ще си кажете: "Този човек говори много лоши работи, нямам мир на сърцето си, защо отидохме да го слушаме?" – Аз не искам да ви плаша, да ви качвам на бесилки; нито пък съм палячо да ви забавлявам, но казвам да се върнете от пътя, по който вървите, защото ще ви изведе на лош край.

Бог и природата няма да изменят законите си заради вас, а вие трябва да се справите с тези закони. Ако работите разумно, ще дойде и разумния живот у вас, за да живеете добре. Който идва от сега нататък при мене, нека прочете надписа, който ще поставя над вратата си и тогава да влезе. Надписът ще бъде такъв: **ТОЗИ, КОЙТО ИДВА ПРИ МЕНЕ С ДВЕ ЛИЦА, НЕ ГО ПРИЕМАМ.** Второ: запитай се живее ли любовта в сърцето, душата, ума и духа ти? **АКО НЕ Е ПРОНИКНАЛА ЛЮБОВТА В ТЕБЕ – НЕ ТЕ ПРИЕМАМ.** Искаш да те лекувам? Проникнала ли е любовта в тебе? – "Е...е...е". – Не, не казвай "е...е...е", а кажи: "Бог е Любов. Любовта е проникнала в моето сърце, душа, ума и дух." Ако е така, както казваш, ела ще те лекувам. Гладен си, ще те нахраня пак по същия закон. – Откъде ще дойде яденето?

Между вас има много страхливци, но аз съм приготвил топуза си и за мъже, и за жени, ще святакам с него, дето завърна. Очите ви ще светнат на четири. Не сте ме виждали, как дигам топуз, като Крали Марко. Като ви ударя един път с топуза ще кажете: "Любовта живее в сърцето, в душата, в ума и в духа ми, познах те Господи." Жената за да изрази любовта си, казва: "Дай, милички, да те целуна!" Целувката не е израз на любов. На вода ще станеш ти и мъжът ти.

Новото учение казва: **"Нека разберат българите, че пътят на спасението е само чрез абсолютната чистота в живота им."** Ако разберат учението, добре; ако не го разберат, пак добре. Вие, които ме

слушате, ме разберете, направете опит върху това, което ви говоря. Това иска живия Христос, Когото аз съм виждам. Аз виждам Христос на бял кон, с много свита, всички въоръжена с големи топузи. Когато ударят топузите, ще поумнее. Ще кажете: "Ами Господ нали е любов? Защо удря с топузи?" Ами, че топузът не е ли любов?

Аз не си правя илюзии и съм уверен, че от вас ще излезе нещо. Всеки от вас е работил, ако не сега, то в миналото си, но помнете надписа ми. При мене да не влиза човек с две лица, ще му светна с боздугана, с топуза си и втори път няма да влезе. Приложете и вие за себе си същия закон. На вратата си турете същия надпис, че не приемте хора с две лица и хора, у които няма любов. Дойдат ли такива при вас, светнете им с боздугана си. Светкайте по всички правила на любовта!..."

"... Христос казва: "По-блажен е този, който пази и слуша Словото."

И аз бих желал да спазвате Словото и да бъдете полезни на братята си. Бъдете смели и решителни, и говорете само истината!

Ако говорите за любовта и тя изпълва само сърцето ви – говорете за любовта на сърцето.

Ако любовта изпълва само душата ви – говорете за любовта на душата.

Ако любовта изпълва само ума и духа ви – говорете за тази любов.

Изобщо, **говорете само за тези неща, които сте изпитали, а не говорете за неща, които не сте изпитали и преживяли.**

Това е действителното Слово, това е Великият Дух, това е Живият Христос, Който изисква от всички ви **Любов – носителка на вечния живот.**"

12.3. ИЗПИТЪТ В РОВА НА ЛЪВОВЕТЕ – ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ЗА НОВАТА ЕПОХА

В РОВА НА ЛЪВОВЕТЕ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 24 април 1921 г., Връбница, София. – В: Новият човек* : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомври 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 149-152.

"... Казва се в стиха: "И виделината свети в тъмнината и тъмнината я не обзе."

Тъмнината показва всички условия, при които ние жертвуваме възвишеното, Божественото, за да постигне известни удоволствия. Светлината, виделината показва всички Божествени условия, при които може да се равниваме. Този характер, който виждате у Данаила е потребен за съвременния обществен живот. Как би се съградило бъдещето общество, как биха се съградили бъдещите партии, как биха се организирани сегашните народи? На, сега всички партии вървят в една посока. Ако се върви тъй, както сега вървят, ще се разкапят. Сега те са дошли до една фаза, дето благородството трябва да вземе надмощие. Опасното е там, дето казват: "Когато човечеството се облагороди, тогава ще вземем своя

**Бележка на съставителя: Извадката може да се прочете и в редактираното слово издадено 1947 г. – виж: Новият човек. София, 1947, с. 138-140.*

дял." – Не, не чакайте цялото човечество да се облагороди. Човечеството се състои от единици.

Всички, които образуват духовния свят, са минали през този изпит, следователно те са съвършен свят и вие не можете да влезете там, ако не издържите изпита си тук на земята.

Ако една жена очаква да я вземе някой мъж, как ще я вземе той, ако тя не е издържала изпита в рова на лъвовете? Тя не може да очаква никаква любов от мъжа си. Нея я очаква нещастие. Същият закон е и с мъжа.

Един народ, едно общество, което не е издържало този изпит, не е за уважение. Че в какво може да се уважава? Ако една жена може да пожертва живота на мъж си, на 40 души още, какво ще я очаква? Има статистика в Америка, в Англия, дето се изброява числото на убитите мъже от една жена. Това ние наричаме "закон на израждане". И това са хора, които се крият под булото на молитвата. Ако човек би изнесъл съвременния живот и на религиозните и на светск, във всичката им голота, бихте се погнушили от онзи скрит разврат в него.

Сега, няма да се спурам върху това, да ви казвам какъв изпит иде за всинца ви, но ви казвам, че всеки човек е подложен на изпит. Никакво, абсолютно никакво колебание! На жената да не ѝ трепва окото пред никакъв красив мъж, с каквито красиви мустачки да е, с каквото положение да е. Тя трябва да предпочита да си остане, девствена да бъде. Той казва: "Не мога да живея без тебе!" Утре срещне друга, същото ѝ казва. Този вълк, този външен демон на земята, долу в центъра на земята! Там трябва да го изпрати Господ, с хиляди години да, изкува своите грехове. Да не мислите, че Господ любовта ще спасява? Не, за **в бъдеще хората ще се лишат от възможността да правят престъпления.** Това значи наказанието.

Най-после, в какво седи нашия характер? Казват за някого: "Той заема високо обществено положение." Че какво от това? Покажете ми един честен българин, който през целия си живот да е бил девствен, извадете една българска такава! Не казвам, че няма, но колцина са те? Не само привидни, но като ги поставим на изпит, да могат да кажат: "Ние предпочитаме всичко да пожертваме." А сега, за Христа, за народа, за туй-онуй, опетнявате се, а после всичко и народ и общество отиват по дявола. – "Да се бием!" Ако се биете, всичко трябва да бъде идейно. Ако един не вярва, че изпълнява своя дълг, като отива да се бие, да не отива. Ако вярва, че изпълнява дълга си, да се бие! Всяко нещо трябва да се извърши съобразно това да бъдеш верен на себе си. **Когато някой вярва едно нещо, а върши друго, той прави най-голямото престъпление.**

Сега, как ще се подигнем ние? Някой казва: "Да бъдем българи, да бъдем Християни!" Добре, но това са само методи, чрез които човек може да се повдигне, но човек трябва да се постави на един изпит, за да се подигне. Ще се изпита неговата честност и ако той не краде, ако не лъже, той е честен. Кажете ми, ако днес потърсим един човек, който никога не е излъгал, ще го намерим ли? Казвам, ако в България намерим само един такъв човек, тя ще бъде най-великата държава и този човек ще бъде един скъпоценен камък, какъвто никъде го няма Този човек, мома или момък, ще бъде най-ценен. Питам, де е тогава нашата култура?

И вие си говорите за небето, казвате: "Господ да ни прости греховете!" Няма прощаване повече! Господ е приключил с вас и казва: "На тези лъжци,

които са ме лъгали 999 пъти, не прощавам повече!" Не че ви мрази, но ще ви тури на един изпит да изкупите тези ваши 999 лъжи. Знаете ли за колко години ще ги изкупите? По една година ще ви тури за всяка една лъжа. Значи, за лъжите – 999 години. Ако сте крали, за всяка кражба – по една година. За 999 кражби – 999 години за изплащане. Съберете ги $999+999=1998$ години. След това, вие сте убивали. За всяко убийство – по една година. Направили сте 999 убийства, значи 999 години ще изплащате. Знаете ли, колко хиляди години ще се съберат на гърба ви? Не мислете, че Божественият закон, Божията Любов, за която говорим, е от картошки. Любовта на картошки мина вече.

Сега иде в света една любов, която е огън. Добрите хора ще се подигнат от тази Любов, а за лошите хора ще бъде най-голямо страдание, ще ги гори, че като минат 777 пъти през огъня, като ги потопява и изважда ще ги пречисти и ще ги пита: "Ще грешите ли?" – "Не." – "Добре."

Знаете ли какво ще бъде вашето положение?..."

12.4. НОВАТА КУЛТУРА – КУЛТУРА НА ИДЕИТЕ

ГЛАС В ПУСТИНЯТА : 10 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 12 декември, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 26-29, 30.

"... Никога човечеството не е имало по-добри условия от сегашните. Мнозина казват, че светът ще се свърши. – Не, светът няма да се свърши, но ще се свършат престъпленията, т.е. ще се тури край на престъпленията в света. **Сега иде нова култура – култура на идеите.** За тази култура се изискват идейни хора. Когато някой се усъмни в мене, ще дигна ръката си и ще му кажа: "Чети на моята ръка!" Когато някой се усъмни в мене, ще открия лицето си и ще му кажа: "Чети на моето лице!" Когато някой се усъмни в мене, ще му кажа: "Чети по моето тяло!" Преди 30 години срещам един български войвода, който беше около 70 годишен старец, поглеждам ръката му и казвам: "Братко, ти си направил големи престъпления. Много хора си избил." Външно лицето на този старец изглеждаше миловидно. Той отговори: "Да, синко, големи престъпления тежат на съвестта ми. Искях да направя добро на своя народ, но нищо не постигнах, само душата си опетних." – Лоша е ръката ти, и за всичките си дела ще даваш отчет пред Бога. - "Така е, синко, не бих желал да срещна човек с ръка, като моята. Разбрах, че така, както действах аз, народ не се освобождава." – Така е, **народ се освобождава с разумно слово, без убийства и кръвопролития, без изтезания и измъчвания едни други.** Само с любов може да се освобождават народите; само с Любов може да се освобождават хората от тяхното робство. Всеки човек, всеки народ, па и цялото човечество разрешават днес една велика задача в света. **Когато човек разреши тази задача единично за себе си, когато приеме Божественото начало в себе си и му даде първо място, тогава и народите, па и цялото човечество ще разрешат своята задача.** Светът ще се изправи, когато се изправи единицата. **Невъзможно е да се повдигне един народ колективно.** Народите сами по себе си не съществуват. Те представляват възможности за индивидите, за душите.

Както семките и листата са възможности за развитието на растенията, на дърветата, така и всички външни форми са възможности за развитието на онзи разумен, възвишен живот, който се проявява в света.

Следователно, всеки човек трябва да каже: "Когато аз правя живота си, и светът ще се изправи." Всеки човек има възможност сам да изправи себе си. Този момент е велик и важен в живота на индивида. Днес България се нуждае от такива хора. Нека бъдат те 5-10-100-1000 души – колкото повече, толкова по-добре! такъв трябва да бъде великият идеал на всеки човек, на всеки народ. **Ако българите искат да съществуват като народ, трябва да си дадат подтик към идейното, защото само в идейното има истински живот.** Личността може да съществува само в идейното; семейството може да съществува само в идейното; племето може да съществува само в идейното. С какво е велика днешна Гърция? – Тя е велика със своите учени хора. Тя е велика със своята минала култура. Нейната велика култура е изразена в лицето на Орфея, Сократа, Питагора, Платона и др. С какво е велик Рим? – Със своите велики хора, но не и със своите пълководци. Само великите хора оставят нещо на света. С какво е велик еврейският народ? – Със своята свещена книга. Извадете тази книга от него, и той престава да съществува като народ. С какво са велики египтяните? – Със своите пирамиди, които оставиха на човечеството. **С какво се отличава християнската култура? – Със закона на вътрешната жертва.** Християнската култура, именно, повдигна жената, тя повдигна сърцето, като принцип. Тя е култура на жената, и затова жената трябва най-добре да я разбира. Християнската култура не е на мъжете. Сега ще дойде културата на мъжете. Следователно, християнската култура на жените и новата култура на мъжете ще образуват двата противоположни полюса на живота. Те трябва да се съединят в едно и да дадат ново направление нова насока на цялата земя. Между мъжете и жените трябва да дойде идейно, вътрешно разбиране. Само по този начин животът може да се осмисли и да дойде нова религия между хората.

Днес хората се плашат, като чуят думата "нова религия". Какво страшно има в новата религия? Тя е религия на Любовта. Тогава, какво страшно има в Любовта? Нали всички съвременни хора плачат, че са изгубили Любовта си и все нея търсят? **Дойде ли новата религия, хората няма вече да мислят за държави, няма да мислят за царство.** Цялата земя ще бъде една държава, едно царство. Пък ако искат да правят църкви, нека правят, колкото искат. Ако ще служат за възпитание на младежта. Тогава всичко, каквото се замисли и направи, ще бъде за благо на цялото човечество. Дойде ли това време, всички хора ще се разбират. Как ще разбират светиите? – като хора на вътрешната велика наука. Как ще разбират философите? – Като хора, които имат разумно и правилно разбиране за живота. Как ще разбират музиката и поезията? – В онези възвишени песни, които будят чист и красив трепет в сърцата на хората..."

"... Глас на Едного, Който вика в Пустинята: "Прави правете пътищата Господни!" Защо? – Защото иде новата култура. Казвате: "Какво ще стане със старото?" – Старото няма изведнъж да се разруши. Всичко старо, което може да се употреби в строежа на новото, ще се използва, а онова което е негодно за този строеж, ще се изхвърли навън, като непотребно.

Не само старото ще се измени, но и човек трябва да се измени. Тъй както е днес човекът, със своето старо верую, със своите стари разбирания, той не може да припари до новата култура. Тъй както днес е устроен човекът със своя череп, със своето лице, със своите крака и ръце, със своите мускули и кости, не може да направи крачка към новата култура. Той трябва корено да се преобрази, ако иска да влезе в живота на новата култура. Какво е веруюто на съвременните хора? Виждате ги днес, че са готови да се жертвуват за доброто на другите хора, а на другия ден казват: "Защо трябва да се жертвуваме за другите хора? Те не заслужават тия жертви." – И веднага се отказват. – Не, всеки човек трябва да постъпва така, както Бог постъпва. **Всяка сутрин Бог изпраща своето благословение, храна, дрехи, радост и веселие на всички същества.** Така трябва и всеки човек да извърши без колебание работата, която Бог му е възложил.

След всичко това ще дойде някой философ да ме пита, какво понятие имам за Бога. Бог е Любов, Мъдрост и Истина – три големи велики свята, за изучаването на които ми е нужна цялата вечност. За да науча, какво нещо е Любовта, Мъдростта и Истината, трябва да имам на разположение цялата вечност и като се върна, ще ви разкажа какво представляват тия три свята..."

12.5. БЯЛОТО БРАТСТВО, БЪЛГАРИЯ И БОЖИЯТА ЛЮБОВ

НИКОДИМ : 20 [неделна] беседа от Учителя, държана на 22 януари 1928 г. София-Изгрев. – В: Ни мъж, ни жена : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 2. София, 1933, с. 217-218.

"... Бъдете творители на бъдещите форми. Ние сме творители в света; ние градим, ние създаваме великото, красивото в света. Докато ние сме в България и работим, българите могат да бъдат сигурни за своето съществуване и благоденствие. **В който ден ние напуснем България, от нея нищо няма да остане. България ще се превърне в пустиня.** Това всички трябва да знаят! Нека се напишат тия мои думи в Божествената книга. Всички трябва да знаят, че това дело е Божие. **Ако българите не изпълнят волята Божия, те ще изпитат на гърба си закона на непослушанието.** Мнозина искат да докажа това. Няма какво да доказвам. Вие ще бъдете свидетели на това време, ще видите, какво ще стане, и тогава ще си спомните, че моите думи са били верни. Тогава всички ще разберат, че Божиите закони не се изменят. Всеки трябва да служи на висок идеал! Като служи на този идеал, той ще приложи закона на любовта и към своя народ. При това положение, всеки може да бъде патриот, всеки може да бъде министър, или какъв и да е, но като човек с власт, той няма да убива, няма да беси, няма да затваря хората в "Обществената безопасност", няма да изнасилва никого. Който още продължава да върши тия неща, той сам ще носи последствията им. Никой да не се лъже с мисълта, че както някога Христос понесе греховете на хората, така и днес ще бъде. Не, сега законът е друг. Днес всеки сам ще понесе последствията на своите грехове и престъпления. За тази цел ще му се дадат условия да изкупи своите грехове и престъпления. – Как? – Като възприеме Божията Любов. Това значи: **само Божията Любов е в сила да заличи греховете**

и престъпленията на човека, но при условие, че в душата му е станал преврат, и той бъде готов в името на тази Любов да се прости и примири с всички хора. В името на Божията Любов всички хора – мъже, жени, деца, учители, свещеници, държавници – трябва да си подадат ръка. Тогава всички хора ще бъдат здрави; на земята ще настане плодородие, и заемът ще дойде. И сега може да се направи заем, но какъв? Америка ще даде заема на Англия, която ще задържи известна комисионна. Англия ще го даде на България, която също ще задържи известна комисионна. Кое е по-добре за България: да получи заема направо от Америка, или посредствено? Следователно, **между Бога и човешката душа не трябва да застава никакъв човек, никакъв посредник.** Това значи свобода...”

12.6. СПАСЕНИЕТО НА БЪЛГАРИНА Е В НЕГОВИЯ УМ

ДО КРАЙ : 23 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 12 февруарий, 1928 г. София - Изгрев. – В: Синове на възкресението : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 3. София, 1934, с. 55-56.

“... Съвременните хора са дошли до положение да желаят здраве, богатство, сила, да уредят работите си. Два начина има, по които човек може да уреди работите си: човешки и Божествен. Ако ги урежда по човешки начин, той постоянно ще се натъква на мъчности и разочарования; ако ги урежда по Божествен начин, той ще изпитва щастие и блаженство, ще съзнава, че Бог прониква навсякъде и във всичко. При това положение, дето и да отиде, той ще се чувствава господар на положението. Така са се чувствували едно време старите римляни в своята държава. Така се чувствуваха англичаните преди войната във всички държави. Дето отиваха, навсякъде ги приемаха с почит.

Ако българинът отиде в странство и каже, какъв е, ще го приемат ли с почит? С какво може да се похвали българинът на земята? С какво ще се похвали и в невидимия свят? Ако не вярва в Бога, с какво ще се похвали? Всеки народ трябва да се похвали с нещо! С какво може да се похвали? Или с любовта, или със силата, или с ума си. Българинът с любовта си не може да се похвали; със силата си – също не може да се похвали, макар да има пехливани българи; и с поведението си, с обходата си не може да се похвали. Остава му само едно: да се похвали със своя ум. И действително, дето и да се яви, **българинът се отличава по своя ум. Следователно, спасението на българина е в неговия ум.** Той трябва да бъде умен! **За да бъде умен, човек трябва да бъде вътрешно търпелив.** За тази цел в ума на човека трябва да проникне идеята, че в света съществува Едно Висше съзнание, което свързва съзнанията на всички хора, и по този начин създава вътрешна, интимна връзка между тях. При тази връзка, на каквото разстояние да се намират двама приятели, те могат да чуват гласовете си: ако единият говори, другият ще слуша, какво му говори...”

12.7. СВОБОДАТА, ДЪРЖАВАТА И БОЖИИТЕ ЗАКОНИ

ИЗНОВО : 23 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 4 март, 1928 г. София – Изгрев. – В: Синове на възкресението : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 3. София, 1934, с. 100-101, 104-106.

“... „Изново.“ Вие трябва да започнете живота си изново. Под думата “изново”, разбирам онова чисто, възвишено, благородно, Божествено начало в човека, което осмисля всичко. За тази цел казвам: Не внасяйте в чувствата си никаква киселина! Киселините трябва да служат само за стимул, но не и за храна на чувствата. Чувствата в човека трябва да произтичат от самия живот. Това значи: чувствата се пораждат само към живите същества; тия чувства трябва да бъдат фини, възвишени и благородни. Дето има такива чувства, там има условия за любов. Значи, любов може да съществува само между две разумни същества, на които съзнанията представят двете точки на правата линия. От правите линии на техните съзнания ще се образуват две успоредни прави. При тази паралелност на правите, не може да става никакво стълкновение. **Ако искате да дадете право на някой човек, оставете го да върви паралелно с вас**, не спущайте към него никакви тангенти, никакви криви линии. Това значи да оставите човека свободен. **Свободата е нещо относително.** Който не разбира Божиите закони, както и законите на своята душа, нито той може да бъде свободен, нито на другите може да даде свобода. За да бъде свободен, той трябва да има ясна представа за Първата Причина, а след това и за себе си. Това не подразбира, че човек трябва да обхване нещата със своя ум. Човек може да обхване с ума си само тия неща, които разбира. **Хората не разбират Бога, защото искат да Го обхванат с ума си.** Те не Го разбират, защото му дават форма, подобна на тяхната. На Бога не може да се даде никаква форма. Когато мислите за Бога, за Първата Причина, **представете си Го като необятна интелигентност, като безгранична любов и мъдрост, която едновременно обхваща всичко в света, разбира нуждите на всички живи същества и им помага...**”

“... „Изново.“ В какво се заключава новото? Кое е новото в българския народ? Кое е новото в духовенството? С какво ще се похвалят те? Може би ще се похвалят с това, че обявили гонение против религиозните секти в България. И това не е лошо, но казвам: ако духовенството е на прав път, българският народ трябваше да бъде в добро положение. Освен това, държавите от целия свят трябваше да вземат пример от България. Така ли е всъщност? Какво виждаме ние в България? Тя е потънала в дългове, навсякъде се вършат насилия; тук-там чувате, че се извършили убийства. Така е в България, така и в целия свят. Но казвам: Този не е правият път. Така не може да се живее. Това не е новото в света. **Новото седи в Божественото.** То изисква между хората да се създадат искрени отношения, които да почиват на истината, а не на лъжата. Престъпление е да живееш с човека, а да поддържаш в ума си мисълта да го ухапеш някъде, да го изнасилиш или да смутиш духа му.

Благородството на човека се заключава в това, да покаже на брата си пътя към свободата, към знанието и радостта. Намери ли веднъж този път,

той ще бъде силен, здрав и богат. Всеки човек, в когото Божественото се е събудило, може да покаже на хората пътя към забогатяване, но те разбират друго богатство. Божественият човек, обаче, не се спира пред външното богатство. Той знае, че това богатство е причина за всички нещастия в света. Сегашното богатство е богатство на неправда, на насилие; властта, която цари по целия свят, е власт на насилие; управляващите в света си служат повече с неправда и насилие. – Ама ти не вярваш ли в държавата? – Аз не вярвам в държавата, която се крепи на насилие и неправда. – В каква държава вярваш? – Аз вярвам в държава, в която съществува правда; аз вярвам в държава, в която съществува любов. Когато такива държави се основат в света, те няма да затварят престъпниците по цели 20 години в затвор и да ги държат там с вериги на ръцете и на краката, но ще потърсят причините за техните престъпления. Щом намерят причините, ще потърсят начин да премахнат тия причини, за да не поставят тия хора при условия да повтарят грешките или престъпленията си.

Казвате: Защо Бог е създал света така, че едни хора са богати, а други – сиромаси? – Вие не знаете причините, които са заставили Бога да постави едни хора при богати, а други – при бедни условия. Ако Той би поставил богатия при условията на бедния, богатият би извършил големи престъпления. За да не прави грешки, престъпления, Бог му даде власт, сила, богатство. **Това не значи, че богатите хора са лоши, но понеже не разбират законите на живота, те не могат да използват бедните условия и вместо да се повдигнат, ще се провалят.** На сиромасите Бог казва: Понеже имате силна воля и светъл ум, вие ще можете да използвате условията, при които съм ви поставил, за **вашето растене и развиване.** Един ден, когато преодолеете тези условия, и вие ще станете богати. Тъй щото, намерението, желанието на Бога е да направи всички хора щастливи и богати. Затова, именно, **Той е поставил всеки човек при специфични условия, благоприятни за неговото развиване.** – Ама защо днес съм останал неучен, прост човек? – Има причини за това, които един ден ти ще разбереш. Иначе, желанието на Първата Причина е да бъдеш и учен, и богат, и праведен. Всичко това ти ще постигнеш на своето време и място. В света, в който сега живеете, съществува пълен ред и порядък, който вие, поради непознаване на Божествения план, не разбирате. За неразумните хора по-лош свят от този, в който живеят, не съществува. За разумните, обаче, по-добър свят от сегашния няма. Съвременните хора живеят в света, подобен на забавачница, в която всички части на предметите са разхвърляни, и децата се поставят на работа, да турят всяка част на нейното място. Децата в тази забавачница се учат да творят. Там частите не са безразборно нахвърляни, но всяка част има свой номер, и по реда на номерата децата ги поставят на съответни за тях места.

Следователно, за да изправи живота си, човек трябва да постави всяко противоречие на неговото място. Какво правят съвременните хора, като се натъкват на някои противоречия? Като не могат да ги поставят на съответните им места, те казват: "Бог не ни обича, хората не ни обичат, никой не мисли за нас..."

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА – част I

1. **Дънов**, Петър Константинов. Беседи, обяснения и упътвания от Учителя дадени на учениците от Всемирното Бяло братство при срещата им в гр. Търново през лятото 1919 г. София, [1919]. 152 с.
2. **Дънов**, Петър Константинов. Беседи, обяснения и упътвания от Учителя държани на учениците и слушателите на Бялото Братство на събора през лятото на 1920 г. в гр. В. Търново, 19-24 август. София, 1920. 139 с.
3. **Дънов**, Петър Константинов. Влизане : [Беседи] IX серия, [т. 2]. София, 1930. 168 с.
4. **Дънов**, Петър Константинов. Все що е писано. София, 1942. 206 с.
5. **Дънов**, Петър Константинов. Глас в пустинята : 10 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 12 декември, 1926 г. в гр. София : IX серия. София, 1929. 31 с.
6. **Дънов**, Петър Константинов. Голямото благо : Беседи : XII серия, т. 3. София, 1936 (Казанлък : печ. и книговезница Гутенберг). 208 с.
7. **Дънов**, Петър Константинов. Дали може : Беседи от Учителя. София, Литопеч., 1942. 429 с.
8. **Дънов**, Петър Константинов. Два природни метода : Беседи : VI серия. [София, 1924]. 514 с.
9. **Дънов**, Петър Константинов. Живият Господ : Беседи от Учителя. София, печ. Житно зърно Изгрев, 1922. 256 с.
10. **Дънов**, Петър Константинов. За съдба доход : 1 [неделна] беседа държана от Учителя на 22.IV.1928 г. София : [Беседи, XI серия]. София, 1928. 28 с.
11. **Дънов**, Петър Константинов. Затова се родих : 1 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 10 октомври, 1926 г. в гр. София : [Беседи] IX серия. София, 1929. 27 с.
12. **Дънов**, Петър Константинов. Как ти се отвориха очите? : 7 [неделна] беседа от Учителя, държана на 21 ноември, 1926 г. в гр. София : IX серия. София, 1929. 30 с.
13. **Дънов**, Петър Константинов. Кога ражда : 8 [неделна] беседа от Учителя, държана на 10 юний, 1928 г. в гр. София : XI серия. София, 1929. 30 с.
14. **Дънов**, Петър Константинов. Който дойде при мен : Беседи от Учителя. София, печ. Житно зърно-Изгрев, 1950. 287 с.
15. **Дънов**, Петър Константинов. Който се учи : 7 [неделна] беседа, държана от Учителя, на 30 ноември, 1924 г. : [VII серия]. Русе, печ. Малджиев, [1924]. 34 с.
16. **Дънов**, Петър Константинов. Крадецът и пастирът : [Неделни беседи : XII серия] т. 1. София, 1937 (Казанлък : печ. и книговезница Гутенберг)
17. **Дънов**, Петър Константинов. Мойсей и Христос : 5 [неделна] беседа от Учителя, държана на 7 ноември, 1926 г. в гр. София : IX серия. София, 1929. 29 с.

18. **Дънов**, Петър Константинов. Ни мъж, ни жена : Беседи : X серия, т. 2. София, 1933. 221 с.
19. **Дънов**, Петър Константинов. Новият човек : Беседи от Учителя. София, печ. Житно зърно, 1947. 317 с.
20. **Дънов**, Петър Константинов. Новият човек : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомври 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002. 352 с.
21. **Дънов**, Петър Константинов. Поучаваше ги : Беседи от Учителя. София, печ. Житно зърно-Изгрев, 1949. 228 с.
22. **Дънов**, Петър Константинов. Сила и живот IV серия : Беседи държани от Дънов : по стенографски бележки. София, кооперативна печ. Едисон, 1922. 316 с.
23. **Дънов**, Петър Константинов. Сила и живот V серия : Беседи държани от Дънов : по стенографски бележки. София, 1922. 486 с.
24. **Дънов**, Петър Константинов. Синове на възкресението : Беседи : X серия, т. 3. София, 1934. 237 с.
25. **Дънов**, Петър Константинов. Тази притча : 12 [неделна] беседа от Учителя, държана на 26 декември, 1926 г. в гр. София : IX серия. София, 1929. 30 с.
26. **Дънов**, Петър Константинов. Те свидетелствуват : 11 [неделна] беседа от Учителя, държана на 19 декември, 1926 г. в гр. София : IX серия. София, 1929. 30 с.
27. **Дънов**, Петър Константинов. Условия за растене : [Неделни] беседи от Учителя. София, печ. Житно зърно Изгрев, 1949. 251 с.
28. **Дънов**, Петър Константинов. Ще управлява всички народи : Беседи от Учителя. София, 1948. 200 с.
29. **Игнатиев**, Александър Петков. 3-ти пехотен Бдински полк във великата освободителна война 1915-1918 г. Видин, Комитет за издигане паметник на падналите синове от Бдинската локрайнина през великата освободителна война, [1927]. 192 с.
30. **Котев**, Лазар Михайлов. Беседи по отечестволубие. София, Лазар М. Котев, 1939. 112 с.
31. **Кръстев**, Петър. С Бдинци в боя през 1915–1918 г. : Кн. 1. Видин, Д-во на бойците от фронта, 1943. 60 с.
32. **Кръстев**, Петър. С Бдинци в боя през 1915–1918 г. : Кн. 2. Видин, 1944. 78 с.
33. **Ников**, Софроний Стоянов. Балканската война. София, печ. на С. М. Стайков, 1913. 30 с.
34. **Ников**, Софроний Стоянов. Виновен ли е царят за погрома?. София, печ. Искра, 1914. 32 с.
35. **Ников**, Софрони. Глас към Русия. София, печ. на С. М. Стайков, 1913. 30 с.
36. **Ников**, Софроний Стоянов. Историческо значение на погрома. София, печ. Искра, 1914. 32 с.
37. **Ников**, Софроний Стоянов. Оправдание на милитаризма. София, Военно книгоизд. на Гужгулов и Котев, 1912. 48 с.
38. **Ников**, Софроний Стоянов. Трябва ли да се боим за бъдещето?. София, печ. Искра, 1914. 32 с.

съставил: Е. Ангелова-Пенкова

ЧАСТ 2

БЯЛОТО БРАТСТВО

И

РОДЪТ НА МИНЧО СОТИРОВ

- Г. МОЛИТВАТА:** беседа от Учителя и история на Бялото Братство в гр. Бургас.
Спомени и публикации на Минчо Сотиров
- Д. СПОМЕНИ НА СЕМЕЙСТВО ГРОЗДАНОВИ**
- Е. СПОМЕНИ НА ИВАН П. БОЙЧЕВ**
- Ж. СПОМЕНИ НА КРАЛЮ КРАЛЕВ**
- З. СПОМЕНИ И БЕЛЕЖКИ НА ДИМИТЪР МИНЧОВ СОТИРОВ**
- И. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ (1910–1927 г.).** Записал Минчо Сотиров
- Й. КОРЕСПОНДЕНЦИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ, МИНЧО СОТИРОВ, СЪИДЕЙНИЦИ И КОЛЕГИ (1911-1930 г.).**
Писма, картички, телеграми и бележки
- К. ИСТОРИЯ НА БЯЛОТО БРАТСТВО В ДАТИ, ДОКУМЕНТИ И ПИСМА.** Материали от личния архив на Минчо Сотиров
- Л. ОБРАЗЪТ НА УЧИТЕЛЯ.** Спомени и размисли на един артилерийски офицер – Тодор Божков

**Г. МОЛИТВАТА:
БЕСЕДА ОТ УЧИТЕЛЯ
И
ИСТОРИЯ
НА БЯЛОТО БРАТСТВО В ГР. БУРГАС**

Спомени и публикации

Минчо Сотиров

- 1. Молитвата : записки на беседа,
държана от Учителя на 8 февруари
1920 г., София
(ръкописен текст)**
- 2. Кратка история за живота на
Верската общност Бяло Братство,
клон Бургас, централа София**
- 3. Кратка биография за живота на брат
Минчо Сотиров Господинов**
- 4. Публикации на Минчо Сотиров**

1. МОЛИТВАТА
записки на беседа, държана от Учителя
на 8 февр. 1920 г., София
(ръкописен текст)

"А ти, кога се молиш,
влез в скришната си стаичка
и като си затвориш вратата,
помоли се Отцу Твоему,
който е в тайно,
а Отец ти, Който види в тайно
ще ти въздаде на яве."

Ев. Матей 6:6

Думите на съвременния език трябва да ги превръщаме преди да ги изясним, тъй както математиците правят. Учили сме просто, сложно и тройно правило. То гласи тъй: "Ако един разбойник за 10 часа изкарва 5 лева, то 10 работника за същото число часове, като работят 10 дена, колко лева ще изкарат?" Значи за първия знаем, че ще изкара 5 лв. за 10 часа и за втория знаем – и това е X. И тогава определят X, като вземат едно число отгоре, друго отдолу и ги умножават. А на съвременните хора като им кажат, че трябва да се молят, те се поусмихват малко, те имат едно религиозно схващане за молитвата.

Молитвата, това не е един водопад, който шуми, не е вятър, който раздрусва листата.

Молитвата аз мога да я уподобя на росните капки, които падат отгоре на земята, или пък това е светлина, която иде върху лицето на земята и дава живот. И знаете ли тия водни капки защо идват от пространството?

Реопс задава въпроса: "Кой е родил водните капки?" Аз питам: "Кой е родил слънчевите лъчи и защо идат тези водни капки и тази светлина?" Тя иде заради въздишките на всички милиарди същества, които са заровени в земята – въздишат и отправят своята мисъл към този вечен извор. И идат росните капки да дават живот, затова идат и слънчевите лъчи. Вярвам, че мнозина от вас не сте съгласни с мене, и аз не искам да бъдете в съгласие, защото според мен съгласието е разногласие, а разногласието – съгласие. Когато 10 души се съгласят да крадат как мислите, има ли хармония? Казвам ви, думите, които ви говоря да ги вземете като росните капки и слънчевата светлина – те принадлежат на всички. Ако вие отхвърлите една росна капка, ще дойде втора, трета, четвърта и тъй ще вървят отгоре, докато си пробият път. Росните капки никой не може да ги спре и слънчевите лъчи никой не може да ги отклони от техния път. Вие може да ги направите грамадни здания, да турите тесни мазгали, да поставите завеси, да спрете светлината, но след години ще почувствувате нужда от нея. Може да си попиивате винце и бира, но ще дойде време да почувствувате, че няма пиетие по-хубаво от водата. Всички писания, всичко, каквото хората кажат, аз го считам за напитки, а това, което Бог казва е чистата вода. Пили ли сте я вие? Аз може да ви опиша

Молитвата

8.2.1920 год. София.

А ти, кога се шелиш
всич в отрицаниа си спинаше
и како си замислих браќаица,
немои се Отигу Мислиш, Кој
е в твото, а всич ти, како
види в твото, че ти воста
на 9ве? И Маиш 6; 6.-

Думите на современият свет, нудеа да
си преврземе пред да си издешме, тој како
математичките правит. Примаме, престо, елико
и твото право. Ма маси ти: Ако едни работник
за 10 часа изкара 5 лева, то 10 работника за ситно
што време, како работат 10 деца, како лева че
изкараат? Знам за првиот згаси, че че изкара 5 лева
за 10 часа, и за вториот згаси - и тоа е X. И по-
ва определит X, како велики едни число отгоре,
друго отдолу и си измиславам. А на современите
лора, како ми кажува, че нудеа да се мади, че
се поимислава малко, че имаат едни религиозно
кватување за молитвата. Молитвата, тоа че е
една воопаш, како мисли, че е единор, како раз-
трива мислата. Молитвата аз мога да ја измислам
да речете како, како нудат от горе на земта,
или тоа че е светина, како иде вртот мислит
на земта и така тривот. И зрете ли ти воопаш
како, како нудат от тривотното?

лицето на един пияница, който пие бира, може да ви опише лицето на един, който яде месце, и на друг, който, яде житце. Различават се: който яде месце има остри, кучешки зъби, дето хване, кости троши. Който пие винце и бира, лицето му е подпухнало, кръвта му е нечиста, погледът му е мъжделив. Аз вземам пиенето на винце в много широк смисъл. Да не мислите, че искам да ви обидя. Вземам виното като символ, това, което отклонява нашата мисъл от правата посока.

Христос казва: "А ти кога се молиш, влез в скришната си стаичка, и като си затвориш вратата, помоли се Отцу Твоему, Който е в тайно, и Отец, Който види в тайно, ще ти въздаде наяве." Ще влезеш, казва Христос в тайната си стаичка и ще се помолиш Отцу Твоему. Това е разумното, великото в света, което обединява всички хора в едно, което обмисля нашите желания, нашите мисли, нашите действия, което дава подтик на нашия растеж, това, което възкресява мъртвата човешка душа. Забравили ли сте го? Ако някой попита кой е баща ви, вие всички бихте описали вашите пастроци, ще кажете: "Моя баща е със сини очи, носът му е дълъг, веждите му са дебели, брадата му черна, мускулест, строг, възискателен." Други ще опишат: "Моят баща е деликатен, мустаците му са възмалки, веждите му са тънки, косите му са къдрави." Всеки ще опише баща си, но това е сянката на Онзи Велик баща. Ще ви дам едно изяснение, каква е тази сянка. Ако вземете един слънчев лъч да го прекарате през 10 огледала, по закона на отражението, какви сили ще има в последното й отражение този лъч? Тази слънчева светлина, която се отразява от месечината има ли сила да възраства? Тя е изгубила своята сила при първото отражение. И тъй, ако вие искате да се запознаете с Бога по закона на отражението, вие ще имате светлината само на месечината. Ще я опишете тъй, както я описват поетите. Ще спорите дали Бог е видим или невидим, безграничен или граничен, защо е създал света и т.н.

Ако аз пътувам по пътя и някой ме попита защо повдигам прах, какво намерение имам, мислите ли, че има някаква философия в това? Аз не знам защо го повдигам. Казал бих: "Понеже времето е сухо, затова краката ми повдигат прах, без да мисля аз." И съвременните философи и мислители също повдигат някакъв въпрос. Те мязат на онзи испански поет, който написал няколко куплета, но един от куплетите бил толкова мъчно разбираем, че като отиват при него и му казват: "Не можем да разберем какво искаш да кажеш." Той им отговаря: "И аз не знам какво искам да кажа." Ако вие попитате съвременните философи какво искат да кажат със своите дълбоки куплети, ще кажат: "И ние не знаем." Когато ученикът реши едно уравнение, какво е направил? Когато той реши това сложно, тройно правило – че X е равно на 10, какво е разрешил? Разрешил е колко ще вземат тези 10 души. Ако си разрешил уравнението за работниците, те ще получат нещо, но ако го разрешаваш за училище какво ще спечелиш от това? Само едно упражнение. Аз не отказвам упражнението, но искам вашите мисли да бъдат точни и определени.

Когато правим упражнения, трябва да знаем, че това е едно упражнение, да не смесваме упражнението с онази действителност в живота, която съществува.

Мнозина се молят с упражнения. Нямам нищо против това, но то не е реалност, а приготвяне към реалното. Христос казва: "Влез в скришната

си стаичка." Коя е тази стаичка и къде е тя? Ще каже някой: "Вътре в себе си." Тази стаица не се намира в тялото. Когато някой ме види да минавам през някоя врата, ще каже: "През тази врата влезе." Но може като влизам и излизам да съм вън от тази стаичка. Зная тази стаичка се намира горе, вън от човешкия мозък, но човешкият Дух като влезе, излиза извън. Христос казва: "Влезте в тази стаичка, дето не се чува никакъв шум." А на Земята, в която стая влезеш, има шум, а дето има шум, там не може да има разбиране. В тази стаичка всички, които влязат, се обединяват, считат се за братя. Там няма народности, няма много учения, има само едно обмислено и разбрано учение. Както в една музикална стая, като свирят всички е приятно, така е приятно и в тази стаичка. Много просто е нейното описание: тя е великолепна, светла. Ако аз можех да превърна думите, щях да кажа тъй: **"Ти, като се молиш, влез в Божествения свят, иди и дружи с ангелите за известно време и ще разбереш смисъла на живота."** Но всеки, който влезе в тази стаичка, трябва да сваля товара от гърба си, както камила. И колко е мъчно, ние съвременните хора да се освободим от товара си.

Всички, които ме слушате сега, сте натоварени както камила, па и аз съм натоварен с вас. Аз ще ви уча как да се разтоварите, понеже, ако не знаете да се разтоварвате, ще дойде камиларят да ви разтовари и ако обича да си попийва, ще го чакате дълго време и ще се молите на Господа да дойде да ви разтовари. Детето чака майка си да го научи как да се моли. Религиозният ще иде някъде, или ще чака да го научат как да се моли. И учениците на Христа искаха да ги научи как да се молят.

Христос им превежда една стара формула от началото на Битието: "Отче Наш". Ако вие бяхте математици да разложите думата "Отче" на нейните абсолютни величини, щяхте да разберете дълбокия смисъл, който се крие в тази дума. Тя е свещена за мен и аз не искам да я разлагам на нейните абсолютни величини. Защо? Ще ви кажа. Красивата мома трябва да носи було на лицето си. Защо да носи було? Защото, ако ходи без було, тя ще се опорочи. Една красива мома да ходи в тези години без було, тя не е вече девствена. Всички момци ще нахвърлят на нея по една лоша мисъл и тя ще се съблазни. Най-малко, тя ще възприеме една мисъл и след възприемането дори и в най-малки размери тя е опорочена.

Съвременните хора считат, че човек е престъпник, когато извърши някое престъпление. Не, щом е намислил, той вече и извършил престъплението. Ама мнозина ще възразят, че престъпление само с помисъл не се върши. Двама стари отшелници светии спорили върху този въпрос, че човек само с мисълта си прави грях. Единият казал: "Да сварим боб, ама сол мислено да турим в боба. Дали тогава той ще се осоли?" Действително, той логически е прав. С мисъл бобът не се осолява. Но аз казвам, че ако мисълта е силна, той може да се осоли. Що е осоляване? Това е една илюзия на езика. Някои хора турят много сол и пак им е безсолно, а някои турят малко и им е солено. По какво ще съдим кога бобът е осолен? Ако мислим, че бобът не се осолява с мисъл, туй чувство е толкова дебело, че не можем да усетим тази сол, която е влязла и казваме, че мисълта не може да осолява боба. Аз отговарям: "Пуснете първата въшка в главата си, и ще имате всички въшки, извадете всички въшки и ще се освободите от всички други." Никога човек със своя ум не

трябва да допусне една лоша мисъл. Тогава само е човек. Христос казва: "А ти кога се молиш"... Молитвата според мене е една възвишена работа в този свят. Тя е единствената, която може да се върши. Аз казвам: "А ти, кога се молиш иди при Отца си." Ние казваме, че ученикът, когато се учи, да отиде при Учителя си, защото когато житното зърно падне и се зарови в земята, то се мъчи да излезе отгоре – това е трудът, а работата значи да се освободи от тези две положения – на закона за мъчението и закона за труда и да влезе в закона – да знаем да се молим. Следователно, само онзи е разбрал дълбокия смисъл на земния живот, който знае да се моли. Или аз глутувам – който знае да работи. Влез в тази скришна стаичка, за да се научиш да се молиш. Да коленичиш и да скръстиш ръце – това не е молитва.

И казва Христос: "Тогава Отец, Който вижда в тайно, ще ти въздаде на яве." Той ще те научи да работиш в Неговото Царство. За да може човек да влезе в тайната стаичка, трябва да има характера на онази майка, за която се разправя из българския живот. Син ѝ се влюбил в една красива мома. Най-напред тя го отбягвала, но после се съгласила да се ожени за него, но с условие той да ѝ донесе сърцето на майка си. Момъкът отива, изважда сърцето на майка си и като вървял, паднал. Тогава сърцето казало: "Ох, синко, уби ли се?" Между вас има ли някой такъв герой? За в бъдеще, след хиляди години може да ги има. – "Влез в тайната си стаичка." – Тайната стаичка - това е последствие да се освободим от лошите влияния в света. Знаете ли колко са силни човешките думи? Аз мога с една дума да ви разваля щастието, разбирате ли? Думите са най-опасното оръжие на физическото поле. Затова Христос казва, че само когато отидеш при твоя Отец, Той ще те научи как да говориш разумно, понеже казва в Писанието: "Глава на Словото е Истината." Само тогава ние ще говорим добре. А за да намерим тази глава, казва Христос: "Влез в тайната си стаичка и моли се Отцу Твоему." Който е глава на Истината. Истината е глава на Твоето Слово. Тогава съвременните окултисти казват, че човек ще стане магнетичен. Ако вие влезете в моята гостилница и ви нахраня достатъчно, ще имам влияние над вас. Но храната ли ще ви влияе, или аз? Някои казват: "Да влияем на обществото." Гостилничарят казва: "Аз искам да влияя на своите клиенти." Може като им насготвиш здравословна храна и тази храна ще им влияе. Следователно, ако вие дадете истината на хората, ако тази истина е храна и ако вие им дадете тази храна, вие ще им влияете. Не вие ще им влияете, но храната, която влезе в тях, ще създаде това влияние. Затова Христос казва: "Ти кога се молиш, влез в тайната си стаичка, да научиш този процес." Нещастен си, не живееш с жена си, с децата си, с обществото, не можеш да намериш причината, заради която не ти върви, казваш: "В този свят има голямо противоречие." Христос казва: "Иди при Бога да те научи коя е причината." А сега ние съвременните хора сме гостилничари и казваме, че яденето трябва да бъде евтино, износно, за да печелим. Гостилничарят трябва да печели наполовина от това, което струва самата храна. И тъй, ако му струва тя 50 лв., ще я даде 100 лв. И следствие на това се заражда сегашната алчност, поскъпването на храната. Маслото скъпо, сиренето скъпо, маслините скъпи, житото скъпо, всичко скъпо. Сега питат: "Какво трябва да се направи в България, за да се премахне скъпотията?" Аз

питам земеделеца колко му е коствувало, за да произведе 1 кг жито, колко е похарчил? Питам също търговеца, който е произвел 1 кг масло, колко енергия е изживил? Сега в света иде великият закон. Господ ще отвори великата книга и ще разпита всички търговци и от най-големия до най-малкия. Ще им каже: "Вземете си това масло, то е ваше и го раздайте комуто искате." А за базираните ще каже: "Направете ги сега крави, да дойдат сега ония касapi, които продават месо. Ти си продал хиляда килограма месо и го считаш твоя частна собственост. Това месо на кои крави е? Нека дойдат тия крави." И ще събере Господ всичките тия крави и ще им каже: "Вземете сега вашето месо, а тия касapi направете крави и ги колете сега." Така ще бъде, разбирате ли? Няма да остане престъпник в този свят, който да не опита това, което е вършил. Колиш крави, крава ще те направи Господ, ножът му ще мине през шията ти. Разбирайте го това, както искате. Ти, който искаш да се избавиш от великия гняв на Бога, влез в тайната си стаичка и се помоли Отцу Твоему да те научи как да се избавиш. "Ама еди кой си доктор тъй казва." Повикайте този доктор. Ти като превеждаш тази божествена книга, защо изкриви превода? Викайте сега еди кой си философ. Ти на своята философия защо вметна свои думи, защо изкриви Божественото Слово? Сега да ви съдят вас, както съдиха хора, които продаваха индулгенции. "Сто хиляди лева ще платиш, и греховете ти ще са простени." Няма такива прощавания.

Законът съди в следующата форма: "Ще заплатиш къщата на човека, на когото си я изгорил." – "Ама аз нямах намерение." Извинявам те, ама ти ми заплати къщата. Ако някой поправи изгорената къща и я мебелира, ще кажеш: "Ето един честен човек." Притежателят ѝ ще каже: "Изгори къщата ми, но ми направи по-хубава." И, ако искаме да поправим сегашния си живот, непременно трябва да съградим изгорените къщи. Това е великото учение, което Христос е проповядвал едно време. А като не искате да прилагате туй учение, туря ти се заблудение. На същия закон се е основало сегашното Християнско общество. И ще идат нещастията. Християнските народи не искат да живеят почтено. Майките ще раждат престъпници отсега нататък. Кога ще се подобри това общество? Може ли да възпитате един вълк? Той си е все вълк.

Някой казват: "Дънов учи едно учение против обществото, за разрушение на обществото." Та това общество вие сте го развалили, не съм аз, който развалям обществото. Ако вие не съградите вашите къщи, излезте из къщата. Вие може да опитате моите думи, без да ви кажа кой е виновен, който казва истината ли? И аз искам да ви кажа как да съградите къщите си. Христос казва, че всички българи от царя до последния бедняк, за да подобрят положението си, трябва да влязат в скришната стаица. Земеделецът да влезе в тази тайна стаица и да помоли на Отца си тайно, за да му въздаде на яве. И тогава ние ще имаме един много разумен обществен живот. Нали целта на всички ни е да живеем в едно общество?

Защо се създава един народ? Коя е отличителната черта на англичанина? Кое го прави англичанин? Неговата честност. Махнете от него честността и той не е англичанин. Кое определя руснака? Неговата самоотверженост. Той може да пиянствува, може да прави много други престъпления, но в душата на този човек има самоотверженост. Всички

народи мога да определя с по една дума. Питам сега, коя е отличителната черта на българина? Аз няма да кажа лошото. Това е една велика философия в живота, която трябва да разбираме. Да не мислите, че можете да съградите живота по друг начин? Всичко можете да направите, можете да градите колкото искате, но да пресъздадете вашия живот по тия разбирания – това е невъзможно. Може да живеете сто хиляди години, но нито с една стохилядна част няма да го поправите. След сто хиляди години едва ли ще повдигнете една сто милионна част към небето българите, които се намират в такова лошо положение, кой може да ги спаси. Ако искате да знаете какво ще направи Господ с българския народ, отворете историята на еврейския народ и ще видите какво направи Господ. Хората искат да грешат и Бог все да бъде милостив, но онзи, който не покаже милост и спрямо него няма да се покаже такава. Като сте толкова учени всички, кажете ми какво ще стане в света след 10 години? Попитайте учените хора в България, попитайте свещениците какво ще бъде след 10 години от днес? В 30-те години на този век какво ще бъде? Всички ще кажат: "Ще бъде точно тъй, както във всеки един век." Аз казвам: "Ще бъде такава, каквато никога не сте виждали." Аз не искам да ви пророчествувам като онзи персийски ходжа, който бил бедняк. Като не могъл да се прехрани, жена му го накарала да стане гледач, да предсказва на хората съдбата им. И действително предсказвал той. Веднъж сполучил, дали му няколко монети. Всеки ден почнал да излиза и се прочул. Дочуло се, че той е ясновидец, гледач и можел да открива тайните. Станали големи кражби в Персийския дворец и го повикали да открие престъпниците. Казва той на жена си: "Каква беда ти ми създаде на главата. До сега беше много лесно, но тук главата ми ще отива, ако не мога да ги намеря." Затуй поискал той от шаха 30 дена срок и 30 зърна от мамул. И почнал той да се окайва: "Що ми трябваше да ставам пророк, защо не си седях на стария занаят като ходжа." Разбойниците, които извършили кражбата пратили един да слуша какво ще каже ходжата. Надвечер при залез слънце ходжата хвърлил едното зърно от царевницата и казал: "Ето единият мина." Като подразбирал, че единият ден минал, но разбойникът помислил, че това се отнася за него. На другия ден вторият разбойник отива да подслушва и ходжата надвечер хвърлил едно зърно и казал: "Ето и вторият мина." Разбойниците си помислили, че той ги е познал и отишли при него да го молят да не ги издава. Това е едно съвпадение на гледачество. Такива пророци ги има навсякъде. Като каже 20-30 думи, като онзи повец, който стрелял с картечница, се ще удари нещо. Казва: "Моята дума се сбъдна."

Пророчеството почива на един велик Божествен закон, в който има изключение само едно на сто. И пророкът, който се ръководи от този Божествен закон, ще има изключение само едно на стотях. Казваш: "Какъв ще бъде моя живот, какво ще стане с мене?" Христос казва: "Влез в скришната си стаичка при твоя Отец, помоли се и Той ще ти каже какво ще стане с тебе." Ако след като ти каже някой една обидна дума, ти се разгневеш, не запазиш хладнокръвие в себе си, а казваш: "А аз не обръщам внимание на тази обидна дума", ти искаш да го излъжеш, както и себе си да излъжеш. Не, но очисти се, изхвърли от себе си тези лоши чувства и не ги крий. Тази гневна мисъл, която задържаш в себе си, не е права. "Но аз нищо не му казах." Нима онзи, който иска да хване птичката

й казва нещо? Той взема коритото, намества го добре и дебне птичката. Тя влиза в коритото и той внимателно я захлопва, а тя остава вътре под коритото. И той не й казва нищо. Но докога? Докато влезе в коритото, чака благоприятен момент в живота и тогава ще й каже.

Само в тази скрита стаица, в тези дълбоки размишления, в това обединение и обещание, дадено на Бога, ще намерите всички разгадки на земния живот. Казва Христос: "Всички задачи, които смущават ума ви, ще разрешите в тази стаица." Питам ви: "След като умрете, какво ще каже дъщеря ви за вас?" Ще каже: "Бог да прости моята майка, тя си замина!" Но ти си умряла една баба на 80 години, с набръчкано от старост лице, прегърбена, и твоята дъщеря ще иска да те види такава и на онзи свят. Ако те срещне на онзи свят млада, хубава, ще пита: "Коя е моята майка?" Ти ще й се поухилиш и ще й кажеш: "Твоята майка я няма тук, тя остана в гроба и няма да я намериш, щом я търсиш стара."

И така, ние трябва да познаваме не това, което е пред нас, а душата на човека, това, което е вътре в него. Така трябва да се преустрои съвременния обществен живот. Когато аз продавам масло на някой човек, трябва да познавам душата му и да не го изнудвам, заради Бога, който живее в човека. Аз трябва да му дам възможност на този човек и той да живее като мене. Ако аз съм учител или свещеник, или офицер или какъвто и да е, трябва да знам, че след като изпълня своите задължения, трябва да дам възможност на всички хора около мен да живеят свободно и да не ги изнудвам. Ще ми възразите: "Ами ние само добро ли трябва да очакваме в този свят?" Когато вашия крак е изкълчен и вие повикате някой хирург да ви го изправи, той благи думи ли ще ви говори? Не, дойде ли да ви изправят крака, ще ви причини болки. Майката често взема дървото и с него натупва детето си. Това е магнетизиране. С това тя му дава благодат. Дете, което майката е потупвала, е благословено, а дете, което никога не е потупвано от майка си, няма благословение. Ще кажете: "Боят е едно противоречие в съвременната педагогика и психология и всички въстават против него!" Добре, но нима онова място върху което пада водата не му се причиняват удари? Слънчевите лъчи, като падат върху листата, не предизвикват ли удари? Повредите, които слънчевата светлина причинява върху листата и цветовете на растенията, спрямо добрините, които им причиняват са в отношение едно към хиляда. На едно зло – 1 000 добрини. И тъй, като направим 1 000 добрини, имаме право да направим едно зло, за да ги подсолим (или подсилим – неразбрано е).

Някой казва: "Не трябва да правим зло, лоши работи." Не, можеш, но само след като направиш 999 добрини, ще направиш едно зло, за да се компенсират, да се уравниш. Това зло е опаковката, а всяко нещо трябва да се опакова. Трябва да направиш зло, за да се опакова доброто. Следователно, без зло в този свят не може, тъй е направен света. Но когато човек направи 999 злини, а само едно добро, ще каже, че този човек е приложил обратно Божествения закон.

Някой казва: "Нямам ли право да се гневя?" Имаш това право, но само като говориш 999 пъти някому благо, мило, имаш право един път да го нагрубиш. Тогава този човек ще си каже: "Е, прекалих и аз малко, имат право да ме нагрубят, лошо направих." Той ще съзнае грешката си. Ето защо трябва да влизаме в тази стаица, тя е нашия велик Учител на

живота ни. А сега се чудят какво означава да се влезе в тази тайна стаица. Аз не изяснявам надълбоко този въпрос, а само рисувам, турям една точка, наричам едно око, после – друга точка – другото око, след това една линия, която представя устата, ето един цял човек. Някой наричавал един вол. Може ли да се нарича вол на книга? Учителят на отделенията казва: "Драганчо, я наричай един вол!" Може ли цял вол да се нарича на книга? Учителят трябва да каже: "Драганчо, наричай сянката на един вол на книга, за да видя как рисуваш "сенки". Някое дете нарича сянката на едно магаре, а майката казва: "Моето дете отлично рисува магаре." Ако твоето дете можеше да рисува магаре, то щеше да бъде отличен човек, а то не знае. Ако аз мога да наричам една гарга, да ѝ дам криле, да ѝ направя белите дробове, стомаха и тя да си хвъркне, това е истинска гарга. И днес в живота ние се занимаваме със сенки. Някой казва: "Аз записах 1 000 лв. за бедните." Всички хора заговарят: "Еди кой си записал 1 000 лв. за бедните." Друг казва: "Аз записах 10 000 лв. за бедните." И за него заговарят. Такава е съвременната благотворителност. Хубаво нещо е тя, но това са сенки в живота, това не е онзи велик, онзи Божествен закон, който трябва да ръководи живота.

В кой кодекс на Божествения закон е писано, че трябва да се дават пари на бедните хора? Във вашия закон това е писано, но не и в Божествения. Исак казва: "Елате да си купите от мене без пари и без злато." Следователно, парите, златото, това са емблем на истинското Божествено знание. Да дадеш пари на някой беден човек, то е да го научиш да работи, да се труди. Ако съвременното общество иска да се реформира, да се освободи от просяци, първо трябва да ги прати на училище, дето се мъчат, после в училище дето се трудят, и най-после ще минат в училище, дето ще работят.

В новата култура не се позволява да има бедни хора, не се позволява да има просяци. Бедни хора – нищи духом – това е отлично нещо, но беднотия, като сегашната е престъпление да съществува. Бог изпраща милиарди, милиарди тонове пшеница в света и ако хората биха я използвали разумно, щяха да живеят един добър живот, но с тази стара култура, на която служат, те злоупотребяват с нея. Преди 100 години в Америка при едно голямо изобилие на пшеница, някой богати намислили да употребят излишъка от пшеницата вместо гориво, за да им излезе по-евтино от въглищата. Когато реализираха този план, веднага в Америка настана криза на жито. Практичност! Сега, ако излезе някой да каже на хората, че те не живеят по един Божествен закон, ще кажат: "Ето тук се явил един анархист." А онзи, който обира хората, той върви по закона, той не е анархист. Една вещ някога е струвала 1 лев, а днес я продават 1 000 лв. и всички казват: "Времето изисква това." Един килограм масло е струвал 2 лева, днес струва 80 лева. Времето изисква това! И днес ние се намираме в едно противоречие. Ще уподобя това положение, в което се намираме днес, със следния случай. В миналото руския цар като прекарвал в Свищов, заболява от една цирка. Един българин се заел да го лекува и за да му направи мехлем, купил една поена свещ, която струвала 25 стотинки. Тази свещ трябвало да се впише в разходните книжа, но докато минали през всичките, цената ѝ се дигнала до 12 000 рубли. Защо се увеличила цената ѝ толкова? Защото била потребна за царя. И нашите

свещи сега имат голяма цена. Господ ще те пита: "За колко купихте тази свещ?" – "За 25 стотинки." Ако сто на сто бихме увеличили, пак нямаше да бъде това, което виждаме. Ето защо сега и у този, който купува, и у този, който продава, се заражда една омраза, една анархия, която за в бъдеще ще се изрази в по-силна форма. Учителите по математика и по другите предмети трябва да покажат на учениците си начините, правилата, по които цената на едно яйце може да се повиши, а не да се увеличава 1 000 пъти, за да разберат истинските закони.

Един историк няма право да преувеличава историческите факти, когато ги описва. В това отношение Библията е една отлична книга, защото в нея са предадени събитията тъй, както са били. Как описваха евреите най-добрия си цар Давид? Описваха го с всичките му грехове. Те го описват къде, как се проявил, като добър или лош. Тъкмо в това безпристрастие, при описване фактите на миналото, е цената на Библията. Добрите и лошите дела на всички от Стария и Новия завет бяха безпристрастно отбелязани. Издигането и падането почива върху този закон. Българите са днес работници в обществото. Те работят, за да оставят материали за управляващите. Защото, как ще управлява един човек, ако не му дадете материали, условия? В България, който и да дойде за министър, всички казват за него: "Той няма да оправи България, той е такъв, онакъв." Накичват (нахлузват) го с лоши мисли. Аз мога да ви посоча толкова много случаи от български министри, които, като дойдоха, нищо не сториха от очакваното, защото ги посрещнаха с такива лоши мисли. Ако българите насочат мисълта с някой министър така: "Този човек е добър, той ще оправи България и ние ще му дадем всичкото наше съдействие." С това те ще му предадат най-благородни черти. А днес първото нещо, след като дойде някой на власт е да го използват и после осъдят. Тръгнат познати в Министерството, искат да използват министъра, но той отегчен изпъжда един, другото, и т.н. Излизат си те недоволни от него и си казват: "Измених си мнението за него." Оплакват се, че ги изпъдил, няма в него благородство. А онзи, когото министъра приеме добре, казва: "Чудно нещо, аз имах лошо мнение за него, но той ме прие вежливо, любезно." Ние сме хора, не сме ангели, не можем да приемаме всички хора добре. Един министър и той си има своята събота. Българите казват: "Намерих еди кого си в съпътната събота." Т.е. съботата на неразположението.

Всеки си има ден, през който не му вървят работите добре, бил той понеделник, вторник или кой да е ден от седмицата. И тогава той казва: "През този ден не ме бутайте." Този велик закон е във всички религиозни общества. Аз зная много православни свещеници и сега насочват мисълта си към мене и казват: "Той е такъв-онакъв." Не съм аз човекът, който могат да оцапат. Защо? Защото съм прекаран 10 пъти през огъня и с нищо хората не могат да ме подкупят. Аз тук при вас и при ангелите в Божествения свят еднакво мога да живея. Между ангелите имам отлични приятели, та и да ме изпъдите, аз ще отида при тях. Ще кажете: "Какво говори Господин Дънов?" Да, имам приятели ангели и Бог сам ми е приятел. Защо? Защото често влизам в тази тайна стаичка и изучавам великите Божествени закони. Казвам: "Татко, как да направя при този случай, как да постъпя съобразно Твоя закон?" Всеки може да мине през тази стаичка. Ще кажете: "Много високо мнение има Той за себе си!" В това отношение високо

мнение имам за себе си. Никога не си позволявам да обидя някого. Когато обиждам хората, обиждам себе си, когато любя хората, любя себе си. Това нещо го правя за себе си, за своето добро, а не за вас. Като ви обичам, ще мина покрай вас, ще ви нахвърлям дъжд и светлина и ще си замина. Ще кажете: "Много ти благодарим." Няма защо, благодарете на себе си. Тъй стои и този закон на Божествената наука. Като научите тези правила, ще започнете да изучавате философията тъй, както днес я изучавате. Онези, които разбират, учете всичко, всичко е полезно за вас. Аз се отвлякох от въпроса си, но като казвам, че Бог ми е приятел, не мислете, че искам да ви се препоръчам, но искам да ви кажа, че всеки от вас може да бъде приятел на Бога, но само при едно условие. Бог ще те пита: "Отказваш ли се да бъдеш министър в България?" – "Отказвам се." – "Отказваш ли се да бъдеш цар?" – "Оказвам се." – "Отказваш ли се да бъдеш богат?" – "Отказвам се." Приемаш ли да бъдеш слуга на хората и да им правиш добро?" – "Приемам." Тогава Бог казва: "Може да ми бъдеш приятел." Като казвам, че съм приятел на Бога, не искам с това да ме почитате, защото аз отдавна съм се отказал от това нещо. Тази изказана от мен мисъл напротив, ще нахвърли върху мен повече лоши мисли, отколкото добри. Приятел на Бога е всеки човек, който прави добро, който обича Истината и на когото сърцето е винаги топло. Христос е казал на евреите същото нещо: "Влез в тайната стаичка и там се помоли." Ако тези евреи не можаха да разберат тези думи, вие евреите преди 2 000 трябва да разберете това. Аз ви наричам и вас евреи. Всеки човек, който върши престъпление тук на Земята, аз го считам евреин. Всеки човек, който върши добро и говори Истината, той е израилтянин. Всеки човек, който иска да убива брата си е Исав. Ние, съвременните хора трябва да променим имената си. Затова Господ казва на Якова: "От сега нататък ти ще се наричаш Израил." Някои от вас се наричат Мара, а други Мария. Мара всякога е горчива, тя е в закона на мъчението, и трябва да се превърне в Мария. Как ще преведете Мария? Тя означава сол, винаги е солена, а Божествената Мария, тя е светлина, слънце. На гръцки светлина се нарича фос (Φως)

Христос казва: "Влез в тайната си стаичка, в своята вътрешна лаборатория, за да разбереш този велик закон." След 10 години може да влезете в тази лаборатория, но по-добре да влезете сега, когато прозорците ѝ са отворени, отколкото тогава, когато ще бъдат затворени.

Христос казва: "Ако искаш да бъдеш умен, влез в своята стаичка да попиташ Отца си как да постъпиш." Не казвам да не четете книги, но казвам, че за да познавате вашия небесен баща има един начин, а той е "Молитвата".

Молитвата или работата е единственият начин, чрез който ще може да познаем нашия баща и да се разговаряме с Него. Ако искате да се домогнете до Бога, да ви стане Той, приятел, баща, непременно трябва да влезете в тайната си стая и да Му се помолите, а Той, Който вижда на тъмно, ще ви въздаде наяве. Не се съмнявайте дали Бог е там или не, защото това ще ви пречи. Ако нямате съмнение, аз ще се радвам, понеже ще ви се прекрати мъчението и ще влезете в труда. След това ще минете в работата и ангели ще дойдат да ви учат, т.е. напреднали души ще дойдат, за да ви разкриват Божествените знания. А сега, като те срещне някой, започва да те измерва отгоре до долу и казва: "Разбирам го аз него." Когато

срещнеш Учителя, който ще те учи, Той прилича на чисти росни капки и на светлина. Тези две качества са качества на Великия Учител. Тези росни капки ще измият праха ти. Този Велик Учител аз наричам "Дух". Той не е нещо като вятърът, както мнозина го считат, Той е нещо велико.

В българския език по-съдържателна, по-силна дума от **мъчението** няма. Така също съдържателна и силна дума е "**Дух**". Когато се говори на българина за Дух, той си представя друго нещо. За него тази дума е изгубила истинския си смисъл. Но като му говориш за мъчение, той има много ясна представа за тази дума. Българите казват: "Човек е дошъл на този свят за мъки." Аз казвам, че човек не е дошъл за мъки, а за Духът и днес е Велик ден – ден на Духът.

Ако днес вие влезете във вашата тайна стаичка пред великия ден, всички ваши ангели ще се зарадват и ще почувствувате вътрешния смисъл, който от толкова години сте очаквали да добиете. Тогава вие ще станете силни, а когато човек стане силен, той е готов да страда и да се мъчи с всички, които страдат и се мъчат. Той е готов заедно с всеки да хване една малка сопица и да помага в завъртането на това колело. Мислете върху следното: да влезете в тайната си стаица и да работите, за да разберете истинския смисъл на живота.

Христос, който е говорил на евреите преди 2 000 години, Неговия Дух и днес говори същото и казва: "Влезте в тайната стаица, докато аз осветлявам този път, защото престана ли да осветлявам пътя, вие ще го изгубите. Влезте докато е ден, защото ако това отлагате за в бъдеще, този Дух ще изчезне, ще настане тъмнина и вие нищо няма да намерите. Ако влезете по този път във вашата тайна стаица, ще разберете смисъла на молитвата, на работата на обществения живот, във всичко ще намерите смисъл и като се върнете отново на Земята, ще знаете да работите между своите близки, ще ги познавате. Изгубите ли пътя, ще се намирате в положението на онези пътници, които пътуват нощно време, през мрачна, тъмна нощ, при виелици и бури. Какво става с тях? Заблуждават се в пътя си. Аз знам, че всички вие ще влезете в този път, само че някои от вас ще влязат след като получат много камшици. Някой ще влязат в тази стаица само като вдигнат пред тях камшика без да ги удари. Други – като им ударят няколко камшика, а четвърти – само след като се струпат върху гърба им десет хиляди камшици. Няма да се намери човек, който да не влезе в тайната си стаица, па макар и с много камшици да са го заставили. Вие в това отношение ще мязате на онзи французки офицер, който искал да се противопостави на един нов закон, въведен наскоро от Министерството. За да се увери, обаче, в силата си дали би могъл да се противи докрай, отива при един свой другар офицер и му казва: "Удари ме с плоското на ножа си няколко пъти, аз ще ти кажа до кога, като ти кажа да спреш, ще спреш ударите." Започва офицера да удря 1, 2, 3 пъти и чува, че другаря му казва да спре. Героя разбрал, че няма да може да се противи в неизпълнението на новия закон и решил да не се противопоставя. Та и ние сега казваме: "Как да се моля, не мога." Но като ти ударят десетина камшика, казваме: "Моля ти си, брат да ми си, не ме бий!" Когато детето не слуша майка си, не иска да се подчини на нейната воля, тя го набива и то започва да се моли, да плаче и да казва: "Мамо, повече не ме бий, ще направя, каквото искаш!" До сега всички проповядват, че Бог е Любов,

но какви хубави камшици има Той, какви шарени ни удря! Господ бие най-напред възлюбения си син. Казват му: "Този е възлюбения ти син." — "Ударете му 50 камшика!" — "А този е по-малко вагабонтин." — "Ударете му 25 камшика." — "А този третия е нехранимайко." — "Нищо не правете с него, не му удряйте нито един камшик!" Какво ще кажете на това? И вие добрите хора камшик ще ядете от Господа. Ще ви нашари добре, ще ви намагнетизира, за да стане душата ви магнетична. Господ има такава ръка, че като те намагнетизира един път, от тебе излиза човек и половина. Само с един пръст да те бутне Той и ти ставаш човек. Благословен е онзи човек, който Бог е намагнетизирал. Затова най-великите хора, светии са чакали по 25 години, за да се сдобият с привилегията да бъдат натупани от Господа и да влязат в тази тайна стайца. Едва след това те са считали, че са минали в една нова фаза на живота си и са разбрали смисъла на тогавашния, а не на сегашния живот. Тези светии живеят и сега в живота, работят и те са учители на хората. Сега някои могат да ми кажат, че говоря за прераждането. Чудно нещо! Ако едно клонче израстне на едно дърво, това прераждане ли е, или израстване? Ако отчупите това клонче и на негово място израстне друго, това прераждане ли е или израстване?

Духът може да приеме хиляди форми. Той може да се облече, както искаме. Казва се, че на един Дух никой не може да му заповядва, Той може да се облече както иска и колкото пъти иска. Той може да слиза на Земята колкото пъти пожелае. Вие казвате: "Не, щом един човек се облече един път, повече не може." Питам ви: "Ами вие по колко пъти на ден се обличате и събличате?" Това не е прераждане, но е закон на Духа за преработване на материята, тъй наричат египтяните това нещо във философски смисъл. За да се преработи материята, трябва да мине в силата на Духа. Следователно чрез идването на Духа, материята се преработва, което показва, че тя е жива, тя работи. Когато слезе Духа в материята, Той ѝ казва: "Аз съм малко нетърпелив, ти ще ме извиниш." Тя ме отговаря: "Нищо, прави както знаеш и аз ще правя каквото си искам." Често и вие се гневите, но няма нищо лошо в това, гнева е от материята. Като влезете във вашата стайца, ще разберете дълбокия смисъл, който Бог е вложил в живота, ще разберете защо вашия баща е създад света, какво е вашето предназначение и какво трябва да вършите в тоя живот. Какво са българите? Едно малко клонче от това голямо Божествено дърво. Какво сте вие? — Малки листа, малки клончета, малки коренчета. Някои са малки цветчета, едва сега напъпили, а други малки фибрички и т.н.

Христос казва: "Като влезете в тази стайца, ще разберете смисъла на това велико Божествено дърво, от което първият човек яде и съгреша." Добре. Ева, като не знаеше от кое дърво да яде. Аз ви казвам от кое трябва да ядете. Сега вие сте пред рая, ще влезете там и Господ ви казва от кое дърво трябва да ядете. Това дърво е новото учение, в нови фази.

Христос ви казва: "Идете да проповядвате новото учение. Аз ще бъда с вас до скончание века." А сега казват, че Христос бил на небето. Не, Той е тук, тука с вас Той работи. Казва се: "Когато син человеческий дойде, ще намери ли вяра?" Т.е. когато се завърши тази епоха, ще има ли вяра? Тъй се разбират тези думи.

Дръжте тази тайна стайца в ума си, за да намерите вашия баща. Да не ме осъжда някой, да не казвате, че Господин Дънов е дошъл да

проповядва някаква секта, да съсипва българския народ. Аз искам само да намерите вашия баща. Ако изпълнявате Неговата воля, вие ще ми бъдете майки, бащи, братя, сестри, приятели. Не изпълнявате ли волята Му, нищо не сте за мене. Аз не говоря задкулисно, а казвам истината право в очите. Да не мислите, че имам това или онова намерение. Има намерение да изпълните всичко тъй, както Христос е учил. Аз ви говоря за този Христос, Който ще бъде с вас до скончание на века. Идете, живеете и проповядвайте това учение. Дойде някой и ми казва, че това видял отгоре, онова видял, това му казали и т.н. Аз не виждам нищо отгоре – другояче виждам света. А сега много ясновидци се срещат. Дойде някой и разказва, че видял Бога – Отца с корона на глава, както Го рисуват в църквите. Това, което виждате по иконите и в църквите – това не е Бог. Преди години минавах през Анхиало и един господин ми показваше един свой подарък. Подарили му образа на Христа с широка глава и ниско чело. Казвам: "Този, който е рисувал този образ на Христа е бил престъпник." Този художник не е имал понятие от изкуство. Нарисувал един харамия и казва, че това бил Христос. Чертите на Христа, на Бога не са такива, както ги срещаме нарисувани по църквите. Бог, Христос не може да се рисува. Той в църквите не живее, а само в човешките умове, сърца и никъде другаде. Който казва, че Бог живее в църкви, направени от камъни, не говори истината. Аз не искам да си кривя душата, да говоря това, което не е истина.

Бог е един велик принцип на знания, Истина, Мъдрост и Любов. Той иска да ни запознае с всяко клонче, листенце, цветче, камъче и да ни покаже какъв е този свят. Бог иска да ни научи да разбираме нашите по-малки братя и да им благодарим за всичко, което те правят за нас. Като поиздиш един кон, кажи му: "Благодаря ти братко, за дето ме поноси малко, аз съм по-слаб от тебе", и го помилвай. Като издоиш млякото на една крава, целуни я и ѝ благодари. Ще ѝ кажеш: "Сестро, благодаря ти, че ми даде малко от твоето мляко, ако съм влез повече, извини ме."

Това е дълбокият смисъл на Христовото учение, и ще го постигнем като влизаме често в тайната си стайца.

Така трябва да постъпваме, за да могат всички животни наоколо ни да почувствуват, че ние сме създадени по образ и подобие и познаваме Бога – нашия небесен Баща.

Беседа, държана на 8.02.1920 г. в София

матрима и стажа

Така трябва да постъпваме, за да могат българските цинкити напредък да постигнат, че те ще бъдат по образ и подобие бащата и поучаване бора - каинид небесен баща.

Бисера Горна на 8. 2. 1920 г. в София

2. КРАТКА ИСТОРИЯ ЗА ЖИВОТА НА ВЕРСКАТА ОБЩНОСТ БЯЛО БРАТСТВО – КЛОН БУРГАС, ЦЕНТРАЛА СОФИЯ

Всички народи по лицето на Земята, през разните исторически епохи са били ръководени от напредналите синове на човешкия род, развивали са се, усъвършенствували са се и са осветлявали пътя на бъдещите поколения. И когато в разцвета на своята цивилизация са попадали под влиянието на отрицателните сили, те са пропадали и изчезвали със своята култура, като са отстъпвали мястото си на други народи. Така се е развивало и усъвършенствувало човечеството, докато се е достигнало в днешната епоха на 20-тия век – век на интелекта – търсене научните основи на всяко дело и проява в природата и хармонизиране с нейните закони за творчество, за общо благо на човечеството. Така ще продължава човечеството да се усъвършенствува и вече навлиза в една нова епоха на своето вътрешно развитие – даване условия за простор, да се развиват скритите творчески сили в човешката душа. Така ще се подготви човечеството да възприеме и приложи закона на жертвата, за да се дойде до равенство, до братството и единството, до свободата и виделината, до приложение закона за социална правда за всяка отделна душа.

Развитието на човечеството върви по една обща доктрина на възкачване към съвършенство, в която има много чупки за възкачвания и слизания, докато се пробуди и съзнателно се свърже с ония природни закони, които съдействуват за неговото развитие. Условията за това растене и усъвършенствуване са вложени във всяка човешка душа, която постепенно се развива в пъпка, за да се разцъфти в близко или далечно бъдеще и да даде сладък плод за общо благо на човечеството. Досегашните култури са били създавани от разни народи и са бивали стимулирани единствено от груби и егоистични стремежи... Водени от тия отрицателни сили, те са били в непрекъснати борби, войни и заробвания на по-слабите народи и по тоя начин са спъвали тяхното, а и своето собствено правилно развитие.

Обаче, светлината всякога е вземала надмощие над тъмнината, свободата над робството и знанието над невежеството. Жарта за свободата е скъсвала веригите на робството. Жертвата се е налагала и доброволно се е давала и е парализирала грубия егоизъм, лакомията и жестокосърдечията на потисниците.

И сега вече сме дошли до епохата, в която тая борба между двата принципа – на светлината и на тъмнината да се развие до такава степен, че надмощието е вече взето безвъзвратно от представителите на светлината, на свободата, на братството и на единството.

Разбитите армии на тъмнината, на робството, на подтисничеството, са в пълен безпорядък на отстъпление по всички фронтове, по всички отрасли на живота – отиват в бездната на изчезване за във вечността.

Сега вече сме тръгнали с бързи крачки в пътя на обединението между отделните индивиди в по-малки или по-големи групи – колективи – общности и с оглед да се дойде един ден до пълното обединение – побратимяване на цялото човечество: "Едно стадо, един пастир." – "Един народ, една държава по цялото земно кълбо." – "Всички към океана, всички от океана." Тази задача за обединение предстои да се изпълни от славянството, спасителната лодка за цялото човечество. Другите народи

от всички стари култури изиграха своите роли и исторически отидоха в забвение. Едни изчезнаха в своята гордост и тщеславие, другите ще трябва да се приобщи към новото време и съдействуват и те за създаване новия човек, новия тип хора, новата земя с нейните нови закони, ред и порядък, за общото велико добруване на човечеството.

Напредналите човеци, писатели, философи и др. изтъкнаха в разни времена, че западната европейска култура тоже е в упадък. Англо-саксонската и Тевтонска раси са в залязване. Идва културата на Славянството, и то ще изпълни своята мисия, за да донесе културата на светлината и всички ония елементи за живота, за да се спаси човечеството от едно ново израждане, което ще му донесе погибел, както е било с изчезналите раси.

Мъдрецът казва: "В учението Христово са се давали условия да се приложи в разни времена, чрез западните народи и тия зад океана, но те в лицето на своите управници и водачи общественици с отрицателни възгледи, почнаха с "Библията под мишца" и със силата на техниката и с опожарявания през пепелища на цели села и населения се опитаха да завладеят народите и ги обърнат на роби, а не да ги просвещават и освобождават. С тия деяния на разорение, изиграха последния си коз. Сега вече на Славянството предстои да приложи в света това учение на жертвата, за общо добруване – при свобода, братство, единство, виделина, социална правда, обединение на народите при мир, на равни начала и ще, не ще, ще го приложи, защото време за отлагане няма, а за отменение и дума не може да става.

Човечеството е в последния етап на своята ликвидация с всички стари заблуждения, излизане от тъмната 13-та сфера и навлизане в новата светлина, сфера на братски живот – взаимно подпомагане. Отживя римското право на силата – "Човек за човека е вълк" и дойде Божественото право – "Човек за човека е брат."

В 1898 г. наши приятели от гр. Бургас, по една вътрешна подбуда и под ръководството на Учителя на Бялото Братство г-н Петър Дънов, както тогава са го наричали, са заработили за духовно издигане, чрез пробуждане на българския народ, като са разнасяли духовна просветна литература, каквато се е печатала тогава, като например списание "Виделина" от д-р Георги Миркович и други с духовно просветно съдържание и чрез срещи и разговори, чрез обмена на мисли и опитности, са допринесли твърде много за духовно пробуждане на ония готови души, с които е заработено тогава.

Един от най-първите ученици на Учителя г-н Петър Дънов е бил брат **Пеню Киров**, роден в гр. Карнобат в 1868 г., високосна, събота – 13 юлий, сутринта, и преселен в духовните светли селения на 27 януарий 1918 г., неделя 2 ½ часа сутринта в гр. Бургас, на 50 годишна възраст. За тоя наш мил брат, през месец февруарий 1918 г., 20 дни след преселването му, бях (пише М. Сотиров) в гр. Варна при Учителя, дошъл от фронта Битоля, кота 1248, и Го запитах защо така рано си замина от земния живот брата Пеню, който сега би бил много полезен в делото Божие. Учителят ми отговори: "Сега Христос няма да го разпъват, та няма защо Йосиф да бъде тук, за да го погребва", и добави Учителя: "Ако бе дошъл ½ час по-рано, щеше да свариш тук при мене брата Пеню и брата Голов, с които се разговаряхме....

Но и вие може да се срещате с него... Като запеете песента "Благославяй душе моя Господа". Той веднага се явява и можете да си беседвате с него... Тая песен е в негова памет."

По-важните фази от неговия живот са следните:

1. Брата Пеню Киров произлиза от 4 поколения религиозни хора – с начало от с. Ракитово – Котелско, после от Сливен и Карнобат.

2. На 7 годишна възраст – 1875 г. е бил посетен от светло същество – човек, който е хвърчал във въздуха от юг към север.

3. На 12 годишна възраст – 1880 г. е бил увенчан с венец от двама ангели по поръка на Бога – Отца.

4. На 15 годишна възраст – 1883 г. за първи път е излязъл по чужбина – не определя къде е ходил.

5. На 17 годишна възраст – 1885 г. е постъпил доброволец в Сръбско-българската война, бил към Кула. Не желаейки да стреля, когато дружината им получила заповед да влезе в сражение, помолил се – заболява от тежка дизентерия, изпращат го на лечение в болница в гр. Русе, и там го заварва примирието.

6. На 19 годишна възраст – 1887 г. бил одобрен и взет за редовен войник и освободен от военна служба 1890 г.

7. На 27 годишна възраст – 1895 г. встъпил в брак, за да помогне на една страдалческа душа – дух-скиталец, който е молил за помощ.

8. На 32 годишна възраст – 1900 г. на 23 юлий, неделя, 5 часа сутринта, освободен от греха, е бил спогребан в Христа Господа – е бил облечен от Духът Христов (Учителя) в река Девня, при моста на ж.п. линия при гр. Варна от Духът Христов – от Учителя, наречен Петър Дънов.

9. На 35 годишна възраст, през 1903 г. и 1904 г. е ходил да проповядва Господа из България, като е тръгнал от гр. Бургас, през Анхиало (Поморие), Месемврия, Варна, Русе, покрай Дунава – Свищов, Лом, Видин, на юг към Цариброд, София, Трън, южната граница, Стара планина... Спрял се в манастира Св. Параскева, Св. Пантелеймон при с. Коджа бук, Карабунар и се завръща в Бургас.

Цялото това обикаляне е извършено пеш, на своя издръжка, като е носил на гръб духовна литература за продан, от която продажба се е издържал. Така му е било наредено от Небето – от Отца (както лично ми е казал, на брат Минчо Сотиров).

Тоя наш мил брат, образец на кротост и смирение, на велики знания и добри услуги, на жертви от любов, доколкото ни е известно досега е имал ред години срещи с приятеля на Всемирното Бяло Братство, наречен тогава Г-н Петър Дънов. Някой от тия срещи са били инкогнито изпълнявани. Ще тръгне от Бургас до Варна, ддето е бил Учителят, като избягва да срещне какъвто и да било човек по пътя си... Свързка между двамата в някои срещи е бил Архангел Михаил.

През някои години е прекосил и центъра на България – от изток към Ямбол, Нова Загора, Старо-загорско, Казанлък и другаде.

Тая кратка биография за брат Пеню Киров изтъквам, за да се види как е работил тоя наш мил и многообичан, любвеобилен брат в своята верност и послушание в делото Божие, и как е бил ръководен от Божествения Дух преди да турне основата на клона Бургас от обществото Бяло Братство в България.

29. Минчо Сотиров със сабята и ордените
– 1 януари 1912 г. в гр. Бургас

30. Минчо Сотиров с ордените – 1 януари 1912 г.

31. Опълчени от 3-та рота на I опълченска дружина по време на Балканската война – 20 ноември 1912 г.

32. Портрет-скица на майор Минчо Сотиров
– 19 април 1913 г., с. Подима

33. Александра – съпруга на Минчо Сотиров

34. Родителите на Минчо Сотиров -
Сотир Господинов Папучов и Димитрина Стефанова Кожухарова

35. Минчо Сотиров – цивилен

36. Минчо Сотиров с ордените от войната, 1918 г.

37. Минчо Сотиров пред палатката – май 1913 г.

38. Минчо Сотиров, ранен - 1915 г.

39. Минчо Сотиров – цивилен

40. Минчо Сотиров пред землянката на кота 1248

41 . Минчо Сотиров във Вардище -
декември 1917 г.

42. Минчо Сотиров с ордените – 1918 г.

43. Минчо Сотиров с гирляндите, на които са написани имената на сраженията – 1918 г.

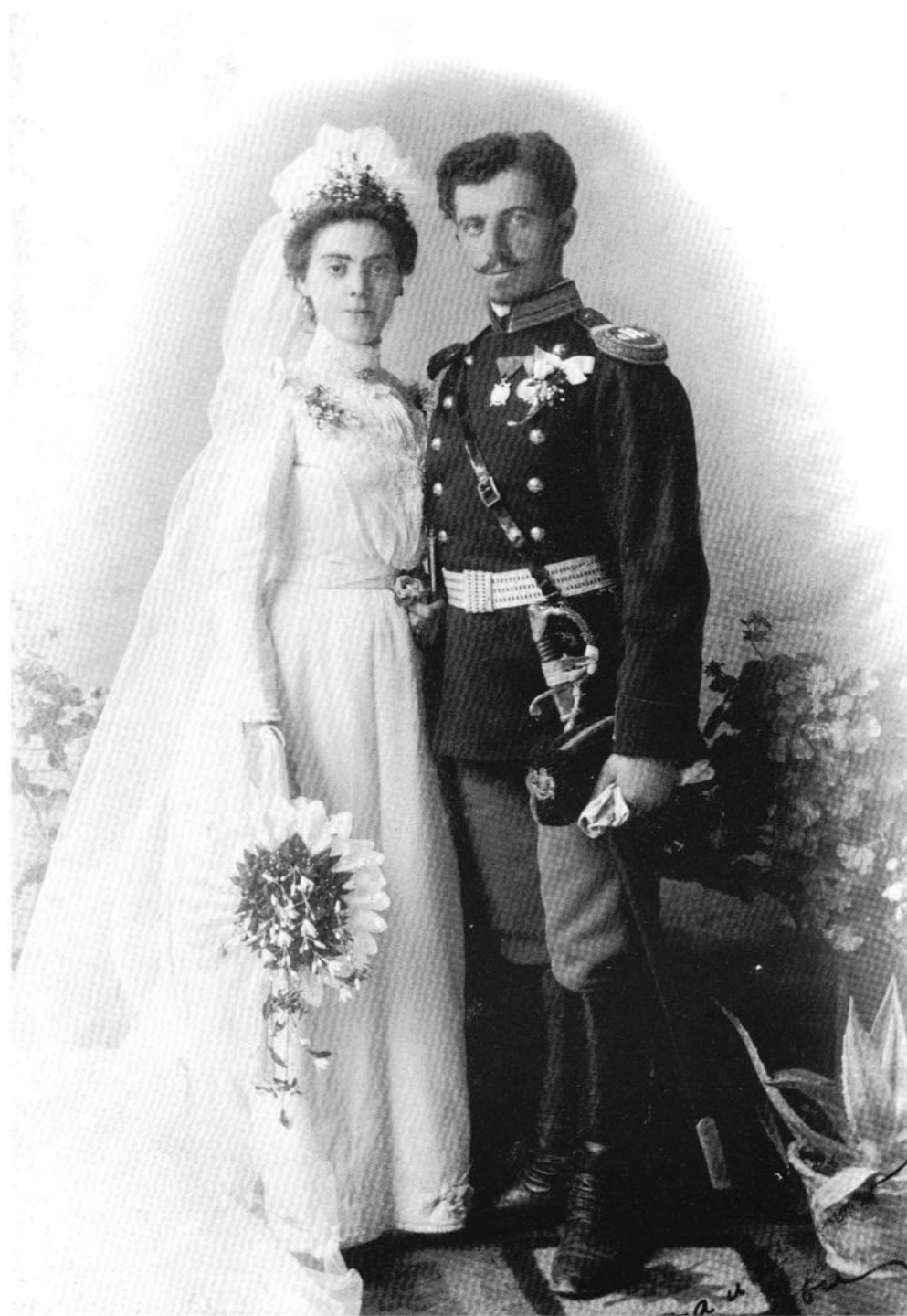
44. Снимка с капитаните на 6-ти артилерийски полк.
Минчо Сотиров е в средата - 28 май 1918 г., Вардище

45. Райна, Минчо и Стефан – деца на Сотир
Господинов – 4 януари 1899 г.

46. Александра Матеева и Минчо Сотиров –
сватбена снимка – 1900 г.

47. Младоженците Александра Матеева и
Минчо Сотиров – 1900 г.

48. Александра Матеева

49. Александра Матеева като учителка с учениците си
– 1899 г., гр. Сливен

50. Александра Матеева и Райна Грозданова с
децата си – 1910 г., гр. Сливен

51. Александра Матеева и Райна Грозданова с
брата и сестри – 1918 г., гр. Сливен

52. Братя и сестри – Веска и Ивана Калканджиеви
и Райна Грозданова – 1918 г., гр. Сливен

53. Братята-ръководители – 1927 г.

54. Минчо Сотиров на излет на Куш бунар –
1 юни 1920 г.

55. Минчо Сотиров със златен орден за спасяване на бойното знаме

56. Минчо Сотиров със златен орден за спасяване на бойното знаме - юни 1951 г.

Неговата образцова ревност в приложението на Божествените закони, готовността му за жертва всеотдайна в живота му, трудолюбие и постоянство, неговият мил поглед, благ характер, винаги ще ни вдъхновяват и ще ни импулсирват, за да бъдем и ние като него работници в служба на Новото, на Великото ново, което идва вече в света и е дошло и работи, за да се сформира Новия човек – новия тип човек на Любовта, Мъдростта, Истината, Братството, Единството, Виделината, за да станат всички хора добри, умни, честни и справедливи по лицето на Земята, обединени в един народ, една държава по цялото земно кълбо.

До преди 1907 г. брата Пеню Киров е посещавал Странджа планина в свръзка с богомилското движение там, като продължение на същото движение на богомилите от Велико Търново – Арбанаси – Куш бунар – Сините камъни (Сливенско), Айтоско, Бургаско, "Белия връх", към Коджа бук и зад източната граница на България към Кавказ (в. в. Казбук, Елбрус) и към Хималаите – Монт Еверест.

През една от тия обиколки, към село Коджа бук, гдето има старинни святи, от времето на богомилите, по вдъхновение и срещи със светли същества, му се казва, че е време да се основе кръжок в гр. Бургас, който да има за цел духовното развитие на членовете му и подготвянето им за работници за бъдещата култура на човечеството. Която идва със ускорен темп на Земята, за да даде свобода, братство, светлина, правдини и други блага на човечеството, на всички народи по лицето на Земята, и да ги обедини чрез мир между народите, който мир ще донесе свободата. Казано му е било кръжока да се основе на 27 юлий – Св. Пантелеймон. Имал е среща със Св. Параскева. И действително, кръжока Общество Бяло Братство се основава в гр. Бургас на 27 юлий 1907 г. – денят Св. Пантелеймон, сега нов стил 9 август. Основатели са били братя и сестри. Брата Пеню Киров е бил избран за председателстващ – ръководител на устроения духовен кръжок.

В началото на неговото основаване, членовете са се занимавали с изучаване на Библията, и вписаните в нея Божествени – природни закони. Група малка се е занимавала и със спиритически сеанси. Първоначално са участвували трима души: брат **Пеню Киров**, брат д-р **Георги Миркович** от гр. Сливен, бр. **Козловски** от гр. Ямбол. В последствие последния се е изселил извън България. При тия сеанси групата е имала много ценни опитности на материализация и дематериализация, които затвърдявали у тях вярата и разширяват духовния им мироглед.

Преди основаването на кръжока, спиритическите сеанси са били негласно извършвани в определени дни и часове. Верно и строго правило при духовните срещи.

Оформеното с протокол общество, наричано тогава Спиритическо общество, а впоследствие общество Бяло Братство, клон Бургас, почва да се посещава и от Учителя – Г-н Петър К. Дънов.

В първите години и в последствие, дейността на клона се е състояла в правила за индивидуално развитие, духовно, умствено просветление, закрепване физическото здраве чрез разни научни методи, лекции, правила, екскурзии, предпочитително планински, правила за хранене, подбор на хранителни продукти специфично за всеки организъм, правилно дишане, използване енергии от зазоряване до след изгрев слънце и тяхното благодатно въздействие върху човешкия организъм, най-вече със

сутрешни излети. Всички тия напътствия са давани от Учителя и прилагани в живота на учениците Му, често пъти и с Негово лично участие и лично ръководство. Изпълнявани са задачи при обща групова работа по духовен път, за запазване България и българския народ и неговите общественици и разни професии и за общото му преуспяване и за обединение Славянството и пробуждането му в съзнание и свръх-съзнание, за да приеме Любовта Божия – безкористно служение.

Работено е за повдигане физическо, умствено и духовно българския народ чрез неговите управници, учители, общественици, проповедници, църковни служители и др., които да работят с любов и безкористно върху народа ни, за да изпълни своята велика мисия, като разсадник на висшите добродетели за цялото човечество, за неговото обединение и спасение.

България е "спасителната лодка", чрез Любовта за всички народи. "Силата е в обединението." Ето принципа, който е бил ръководната нишка, цялата дейност на обществото Бяло Братство.

В първите години, още при оформяването на кръжока – клон на Братството, членовете в частност и обществото в своя колектив, биваха в разни времена поставяни много зле и подлагани на подигравки от единични и обществени хора, от журналисти, от църковно служители, чрез афорясвания и изключване от църквата, лишаване от църковни, религиозни обреди и тем подобни, които видимо се бояха, че тия нови хора, борещи се и работещи за свободата, за братство и единство, за светлина и всестранна просвета, за жертва, за подпомагане слабите и т.н., са опасни хора за тогавашния строй, и вземаха решения да се спре това ново появило се духовно, еретическо движение, подобно на богомилското.

Тия нови богомили, казваха те, имат за крайна цел комунизирването на обществото – комунален живот, а това не изнасяше нито за дворяните, нито за капиталистите и bankerите и народните смукачи. Не изнасяше за охолно живущите в разкош върху сълзите на онеправданите, угнетените страдални души.

Ръководната идейна мисъл на Братството е живот на братски начала във всичките му отрасли, при пробудено съзнание и свръх-съзнание за равенство, за свобода, за взаимопомощ, безкористно служение, при най-широко прилагане закона на жертвата. И наистина, от свое егоистично гледище тия гонители бяха прави, защото "крадците и разбойниците" не искат светлина. Егоиста, грубия материалист, лакомията, любостежанието и други такива не признават закона на жертвата. Особено тежко бе преследването на Братството през и след 1923 г. до 1929 г. през време на суровия и кървав режим на народните кръволоци "цанковисти" и други, против всички прогресивни хора, общества и партии.

Водачите на така наречената православна църква у нас си послужиха снай-гнуснави и отвратителни измислени средства, за да опорочат Учителя на Бялото Братство и учението, което Той носеше в Своя Висок Идеал, като се опитваха да окарикатурят това Велико Учение, като преписваха своите грехове и морален разплах и мерзост на ония, на които и на ум не им е минавало за подобни деяния... Така е: "будалите се плашат от светлината."... Но въпреки всичко силите на тъмнината не успяха в своите пъклени намерения. "Светлината свети в тъмнината, и тъмнината я не обзе."

През същия режим 1923-1929 г. не се разрешаваха традиционните от 1910 г. братски годишни събори или правеха спънки за тях. Един от тогавашните министри на вътрешните работи А. Русев, в отговор на братската декларация да получи разрешение за събора 1926 г. отговорил: "Не ви разрешавам, вие сте най-страшните рушители на днешния държавен строй. Със земеделците се разправяме лесно – те имат и оръжие и цепеници, с комунистите се разправяме лесно – те имат оръжие и литература, а вие нито оръжие имате и литературата ви е легална, но сте най-силни и опасни за сегашния строй. Вие ще го разрушите."

През разни години клона на Бялото Братство Бургас е прилагал ред практически методи за проучване условията при които би могло да виреят колективните организации в живота – във всичките му отрасли.

През 192.... година клон Бяло Братство се сдобил с една нива от 20 декара, подарена от една сестра, сега покойница – за общо ползуване и обработване на братски начала. Зася се колективно от членовете на Братството с лозе, с овощни дървета и нива – зърнени храни. Така се работи няколко години. По-сетне, поради липса на работна ръка измежду членовете, даваше се под наем. По-сетне се поел обработката пак от братските членове. И сега в момента се счита за отчуждена – напусната по причина...

През 1926/1927 г. се приложиха опити по задача за една година, дадена от Учителя, от съборните дни 1926 г. до съборните дни 1927 г. от месец август до месец август, за образуване братски комунален стол – кухня. Основатели 6 души. Числото им се увеличаваше до 16-18 души, единични и семейства. Обикновено се хранеха дневно 8-10-12 души. Плащането на храната бе доброволно. Всеки столуещ плащаше колкото обичаше, като влагаше сумите в една затворена касичка. Домакинът вземаше от касичката суми за покупка на хранителни продукти и периодически, обикновено помесечно, докладваше за състоянието на касата. Дефицити никога не се явяваха, а всякога имаше излишъци. В края на годината, при приключване на братския комунален стол – кухня, остана излишък – няколко десетки лева (около 90 лв. кръгло) Ясно бе, че в случая, при този опит бе прилаган закона на жертвата – закона на доброволно заплащане – Любовта. Опитът даде положителен резултат. Това зарадва твърде много Учителя, когато Му докладвах за горния опит.

През 1927/1928 г. Общество Бяло Братство, клон Бургас откри свободна продажба на книги на ул. "Богориди" – братска литература и други просветни книги. Всеки минувач по улицата бе свободен да си отвори "драмлъка" на библиотечния шкаф, окачен във на стената на едно фотографско ателие, да си избере, която книга бе искал, и стойността ѝ да пусне в поставената в шкафа касичка. Всяка вечер се проверяваше и нито веднъж не се оказа загуба на книги или суми. Всяка избрана книга бе заплащана с пълната ѝ стойност, а някога и с повече пари. Единствен случай има – бяха липсвали от касичката 18 лв. Това бе изпит за Братството, как да работи и злото да се не докосва до нашата идейна работа. Този случай ни подсещаше, подбуждаше да бъдем бодри и будни на поста си. Винаги да имаме силна мисъл за охрана и ограда с добро, с любов към всички, за да потърсят духовна светлина. Има в нашия народ, в българския народ добри, идеални души, безкористни служители на доброто. Веднъж

в отворения библиотечен шкаф се намира една бележка, написана със следното съдържание: *“Възрадвам съм от сърце, че в нашата страна има хора, които с доверие гледат на хората, вярват в тяхната честност и оставят на свобода всеки да си купи необходимото и стойността му доброволно да заплати, без всякакъв контрол от когото и да би било. Има велико бъдеще този народ.”*

Подпис: *“Един от крайните леви течения”*

В развитието на вътрешните характерни качества на членовете си, Братството, клона Бургас, правеше ред упражнения за развитие смелостта, мъжеството, безстрашието, издръжливостта, предприемчивостта, вяра в своите сили и други такива. Братството устройваше екскурзии през разни сезони и времена, денем и нощем, по единично и групово с обекти до 6-7 и до 12 км. път вън от града, при тихи, тъмни и лунни нощи, при бурно, ветровито и дъждовно време, при снежна виелица на редици един след друг, на интервал през 5 минути пускане екскурзианта, или в геометрически фигури – триъгълници.

Всички тия упражнения са били успешно завършвани без каквито и да било отрицания или премеждия. Спазвани са били и известни окултни правила. Това показва, че е имало съсредоточен ум при започване упражнението. Вяра непоколебима в себе си и спазване различните правила за такива случаи, давани от Учителя. Всяка задача си има и своите формули, за да бъде правилно разрешена и да даде положителен резултат.

Жилище – салон – школен – молитвен дом

Първоначално Братството е правило своите събрания:

1. Всеки неделен ден в 10 часа сутринта – общо за всички членове и съмишленици;

2. Всеки петък вечерта – 7 (19 часа) вечерта за изпитани верни ученици на окултната школа. Изучавали са Библията и духовни разговори.

В последствие Учителят установи 10 часа сутрин общи събрания.

Четвъртък (Юпитер) – школни часове.

Още по-подир Учителят установи:

Неделя сутрин 10 часа – общи свободни четения – беседи.

Неделя сутринта 5 часа – утринно Слово за всички.

Сряда (Меркурий) – знания – Общ окултен клас – ограничен.

Четвъртък (Юпитер) – облагородяване – женски събрания.

Петък (Венера) – жертвата – чистотата – Младежки окултен клас – ограничен.

Всеки ден, всеки ученик в дома си прави – изучаване Библията и беседите по свобода – под ръководството на Духа Господен.

Братството – клон Бургас – се събирало на своите четения – школни часове в частни жилища, определени специално за неговите занятия, които жилища са били собствени на членове на Братството.

През 1915 г., доколкото си спомням един от пролетните месеци, в общо заседание на братята членове се взе решение, че е необходимо вече да се построи собствен салон за занятията на Братството. Беше определено едно празно място за тоя строеж – собствено на брат и сестра – членове

на Братството, а суми за строежа да се дадат от другите братя, членове от обществото. Това решение протоколирано и одобрено от Учителя, не можа да се реализира.

Един ден Учителят каза: "За салон да си построите нямаше единомушие." И твърдо добави: "У вас в Бургас един ще построи салона!" Дълго се обмислюваха тия думи на Учителя. Настъпи войната 1915/1918 г. – мирът 1919 г. И все събранията се правеха в частни домове на членове на Братството.

Частните къщи се продадоха. Собствениците се изселиха.

В 1926 г. се отстъпи частното училище, собственост на един брат на ул. "Цар Симеон" № 25, впоследствие № 35, и на ул. "Охрид" № 3. Ремонтира се и заздравя с подпорни греди и приспособи за братски салон и Молитвен дом. Това ремонтирано здание се използва от Братството до 1954 г., около 28 години. Налагаше се един по-солиден ремонт – старо здание – рушеше се. Единомушно решение на Братството, по предприемчива инициатива на някои смели братя, се извърши основен, коренен ремонт и през месец октомврий 1954 г. стана нова постройка, в какъвто вид е вече на завършване и използване за салон и Молитвен дом на Верската общност Бяло Братство – клон Бургас, на ул. "Републиканска" (сега) № 44.

Верската общност Бяло Братство в България е призната по силата на член 78 от Конституцията и е закон за изповеданията от 26.02.1949 година, обнародван с Указ № 238 от 1.03.1949 г. в Държавен вестник, брой 48 и с удостоверение № 27526-40-V от 11 юни 1948 г. от Министерството на външните работи, отдел за Вероизповеданията – обществото Бяло Братство е признато за Верска общност и се ползува с правата на свободна дейност по смисъла на тоя член от Конституцията.

През 1949 г., когато се декларираха недвижимите имоти по закона за едрата градска собственост, зданието – жилището, в което се помещаваше Молитвения дом на Братството – клон Бургас – вписано в регистъра на Бургаски градски Народен съвет на с. на името на Минчо Сотиров Господинов, по нотариален акт № ... от ... е декларирано както следва:

Братския Молитвен дом на ул. "Републиканска" № 44 е и принадлежи на Всемирното Бяло Братство – клон Бургас. Братството е регистрирано в Бургаския народен съвет със заявление от ръководителя на Братството Минчо Сотиров Господинов на 28.03.1949 г. в архивна стая № 10 и после в стая № 7.

Ще завърша със следните пояснения и допълнения. Сега идва светлината на изгряващото слънце на свободата, на мирът, на Братството и единството на равенството пред законите.

Бъдещето носи скрити блага. Живота има своята скрита цел. Българите трябва да живеят в сплотеност за Славянската идея: обединение и пробуждане в свръхсъзнание за всесветско побратимяване и обединение на народите чрез мир по цялата земя.

Българите са запалката за свещения огън на Любовта – на жертвата, която озарява цялата земя, и ще я озари със своите лъчи за облагородяване и сплотяване, коте ще се изрази във взаимно доверие и братски живот на комунални начала.

Ние вярваме, че това ще бъде и окрияни от тая вяра, ние сме готови да се жертвуваме всецяло в името на общото човешко добруване – спасение.

АУМ

Тази кратка история, оставена от брата Минчо Сотиров Господинов, ръководител на В. В. Бяло Братство – клон Бургас, съставена през месец ноември 1954 г. – няколко дни преди преселението му във Висшите небесни селения – с желанието му да я прочете при откриване ново направения Молитвен дом, гр. Бургас, ул. "Републиканска" №44.

Не успя! Оставена недовършена е предадена тук. Молитвения дом се откри след неговото заминаване, което бе на 10 декември 1954 г., петък сутринта, внезапно.

3. КРАТКА БИОГРАФИЯ ЗА ЖИВОТА НА БРАТ МИНЧО СОТИРОВ ГОСПОДИНОВ

Брат Минчо Сотиров Господинов е роден на 9 октомври ст. ст. 1875 г. в гр. Сливен. Син на средна ръка работни почтени хора. Първоначалното си и средно образование е получил в гр. Сливен.

В 1896 г. завършва Военното училище – София и бива произведен в чин подпоручик.

В полето на военщината е работил най-усърдно, вдъхновяван от Божествените идеи – закони, като истински последовател на Христовото учение. Вземал е живо участие в боевете през 1912-1913-1915 г.

Като командир на 3-ти Пехотен Бдински полк в гр. Видин се ползвал с най-добро име между войниците, другарите си и началството, като прилагал Словото, законите на Великото Всемирно Бяло Братство – закони на Висша Божествена Любов, жертва, справедливост, честност. Закони на братство и равенство, на приятелски отношения между всички.

Като командир на 3-ти бдински полк (Пехотен) е бил пленник около 2 години във французкия лагер около Солун. В боевете е спасил знамето на полка и го е носил като пленник същото между хастара на куртката си през цялото време на пленничеството. И най-после успява да го прехвърли в България – по един войник, който го предава на полка.

Запознал се е с любимия ни Учител през 1904-1905 г., и оттогава до последния момент на Неговото пребиваване тук на Земята е бил верен последовател и изпълнител на живота Му Слово.

Преселен в духовните светли селения на 10 декември 1954 г. в с. Тополица, Айтоско на 79 годишна възраст и 2 месеца – петък сутринта, по предположение към 6-7 часа, съвсем сам. Намерен същия ден вечерта между 6-7 часа (18-19 ч.) мъртъв от наши 2 сестри, застанал на колене пред Пентограма и Антиминса в молитвено състояние, засмян с вдигната дясна ръка за поздрав. Погребан бе неделя – 12 декември, с.л. в с. Тополица, Айтоско.

Поканен от Учителя, г-н Петър Дънов, е постъпил в Братството в Бургас, където е служил офицер през 1905 г. И там е служил на Божествената нива като скромен, със себеотрицание и самопожертвуване.

Личен и любим приятел, брат в Господа на брата Пеню Киров, след неговото заминаване 1918 г. е бил ръководител на Братството в гр. Бургас, до края на живота си.

Брата Минчо Сотиров бе предан, послушен, смел, доблестен ученик във всяко отношение. Със силно волеви характер, точен, изпълнителен работник на Духът на Истината. Като истински апостол до последния час на своя живот той не жалеше ни време, ни здраве, за да изпълни дълга си към ближния. Ходеше от град в град. Искаше да бъде постоянно между братя и сестри, поучаваше ги, наставляваше ги в изпълнение и приложение на Словото. Учеше ни. Изнасяше смело в разговори и беседи всичко, което е чул, което е научил при лични срещи с любимия му Учител. Записвал е всички разговори по между им. С каква силна жар ни вдъхновяваше, искаше да влее в нас, да се запамети у нас всичко, което знаеше от Словото, около неznайното, около висшето.

Ободряваше ни, усилваше вярата ни със своите опитности и изживелици около Учителя и през време на боевете, ръководен от великия Му Дух.

Тъй вдъхновени от неговия борчески дух, от неговия живот на себеотрицание и самопожертвуване Нека и ний да си пожелаем да следваме неговия пример в служба на благото на цялото човечество. В служба на Великото Ново, което идва в света, за да се оформи новия човек, който да възприеме новите Божествени идеи – идеи на братство, равенство и да ги приложи в живота си.

АУМ

Според оставените записки 23 Псалом му е подарен от Учителя, София, 14 май 1917 г. 12 ч. по обяд и да си чете 51 и 61 Псалом.

Песента "Тъги скърби са богатство" му са посветени лично от Учителя, когато го е повикал от Бургас в София. Влакът е трябвало да пристигне в 8 часа вечерта. Имало е закъснение – пристига в 10 часа (22 ч. вечерта) в ул. "Опълченска" 66, където е живял тогава Учителя. Горее на вратата го е чакал Учителя. Поема му багажа, остава го настрана. След обичайното посрещане, Учителя взема цигулката си, засвирва горната песен и запява. Накарва и брат Сотиров да пее и Учителя свири. Това траяло до 12 часа (24 часа) полунощ, докато брата научи мелодията. Посочва му легло. На сутринта стават и започват пак свирене и пеене песента, докато брат Сотиров добре я научи. След някой ден Учителя изпраща за Бургас брата бодър, успокоен.

Брат Минчо Сотиров е бил доста умъчен по делото Божие, и Учителя го извиква в София. Това е било 1927 г.

По разказ лично от брат Минчо Сотиров.

Салона – училище Бургас е даден от брат Минчо Сотиров.

4. ПУБЛИКАЦИИ НА МИНЧО СОТИРОВ

Статии на Минчо Сотиров
от списания "Виделина" и "Живот"

4.1. ДУХОВНА БЕСЕДА*

Виделина, Г. VIII (1910), кн. 6-7, с. 146-149.

"Всичко това сторих за теб.
Какво стори за Мен ти?"**

Братя и сестри, не мислих да говоря тая вечер*** защото нескромно ми се виждаше това пред по-старите братя и защото не намирах тема за тая цел. От снощи късно ми се втъпни току що казаната мисъл, която нито час е излязла от паметта ми и като че ме принуждаваше да говоря. Ето защо, аз нахвърлих днес след обед наброски, който ей сега ще ви прочета, като вярвам, че ще имате търпение да ме изслушате.

Вярваме всички, че Бог е Един и че Той, Съзателят на небето и земята, и на всичко видимо и невидимо за нашето око, всичко съдържа в своята власт и всичко управлява.

Вярваме също, че Син Божий, преди 1910 години, се яви на земята, като прие безгрешно тяло и човолеческа душа от Пречистата и Пренепорочна Дева Мария и от Духа Святаго, за да спаси нас човолечите от греха, проклятието и смъртта, които наследихме от нашия праотец Адама и които сме напълно заслужили чрез собствените си грехове. И наистина, нашия Спасител ни показа пътя на спасението:

- 1) Чрез своето учение;
- 2) Чрез своя живот;
- 3) Чрез своята смърт и
- 4) Чрез изпращанието на Духа Святаго.

Да видим съвсем на кратце, вървим ли в тоя път на спасението?

Чрез Своето учение Спасителя ни учи как да познаваме Истинския Бог и как да му служим. Чрез Своя живот Спасителя ни показва Себе си за пример, като ни дава Себе си за огледало, в което да се оглеждаме, учи ни как трябва да изпълняваме неговите заповеди.

С учението и живота Христови ще се запознаем, като изучаваме неговите слова и дела и да вникнем в тяхното съдържимо така, както внимателно се оглеждаме и така да ги разберем, така да ги видим, както искаме да видим чисто лицето си в доброто огледало. А ний, човолечите, какво изучаваме?... Нам като че са по-мили делата на подобните ни – тях

*Бургаските спирити са наредили еженеделни беседи, които се държат редовно от членовете вече повече от година. Настоящата беседа е държана там от члена, г. М. С-в.

**Надпис върху картината на Разпятието от Щернбург, в галерията на Дюселдорф, впоследствие унищожена от пожар, който опустошил тая галерия.

***В деня на годишнината (Св. Великомъчен. Пантелеймон) на Бургаското Спиритическо братство.

изучаваме, за тях се интересуваме и готови сме всякога да ги критикуваме – да ги одумваме, вместо да кажем: "О! Господи Царю, дай ми да виждаме своите грехове и да не осъждаме брата си, защото Ти си благословен във вечни векове." И още: "Благослови Отче този човек, подобен мен грешник, за да познае истинския път на живота и да не попадаме в грях.

Ний се интересуваме за нашето и хорско облекло, храна и др. светски удоволствия и угодничества много повече, стремим се да дадем живот на тялото и то всякога за сметка на душата, която забравяме.

Чрез своята доброволна смърт, Спасителя заглади нашите грехове и ни примири с Бога. Като получи Своята смърт чрез разпятие, Той претърпя всички мъки, поругания, плесници и в момента на своето издихание пак помоли Бога Отца да прости неговите мъчители с думите: "Прости им Отче, защото не знаят какво правят"... Какво великодушие, каква хуманност!... Стремим ли се ний към придобиване тия велики добродетели?... Ний, човеците, Божиите чада, като че нямаме и минимална частица от неговото, от Спасителевото търпение – на най-малката обида отговаряме с десетократно по-голяма, на дадените нам мъки, на получените от нас изтезания, отговаряме с жестоки роптания против всичко човеческо, против всичко сътворено от Бога, даже и против самия Него; на една плесница отговаряме с тройна лихва и в последния момент вместо да прощаваме, ний из дълбочините на душата си казваме: проклетите бъдете мои мъчители! На вас, на вашите деца, на вашите поколения, на целия ви род, десетократно да се върнат тия мъки и др. подобни клетви, а забравяме, че с тия думи ний ковим бъдещата наша съдба, забравяме още и думите Христови: "Прощавайте, за да прости и вам Отец: кога простите, сами на себе си прощавате!..."

Христос прие на себе си, по волята на Бога Отца и по Своето милосърдие греховете на целия свят, а следователно и тежката отговорност за тях. Ний всякога се стараем да хвърлим нашите грехове върху гърбовете на други, ний нямаме доблестта да понесем нашия товар, нямаме смелостта да съзнаем греховете си, а колко рядко се намират хора, които с готовност вземат върху си греховете на чуждите!...

На късо казано, определения от Сина Божия път за спасението забравяме и се лутаме по други трънливи и с лош край пътища, когато от друга страна знаем, че Спасителя казва: "Человече, давам ти Божието учение, изпълнявай го така, както Аз го изпълних, ето Аз съм ти огледалото, Моите дела са всякога пред тебе; дай живота си за твоите близки, както Аз го дадох за теб, а понеже нямаш Моята Божествена сила на търпение, ум и пр., то ако вършиш това, което те учих и което правих, Аз всякога ще те поддържам, ще те подкрепям с Духа Святаго – Моята помощ ще ти даде сила да изпълниш Моите заповеди т.е. помощта Ми ще бъде всякога с теб, защото ти човече, ще се освободиш от греха си, когато се съединиш с Мене чрез жива вяра в самия Мен, чрез Божествената любов (гл. 13-а, 1-о посл. Коринтян.)

А понеже, братя и сестри, като човеци, ний грешим, необходимо е да мислим по-сериозно за нас.

Трябва да разграничим грижите си за душата и тия за тялото, т.е. грижите си за Бога и за света, защото посред нощ ще дойде Женихът и блажен ще бъде само този раб, който Той намери буден, а тежко на този,

когото завари, че спи: затова, нека всякога в живота си, на нашата земна планета, даваме Божието Богу и Кесаревото Кесарю.

С тия думи да благопожелаем встъпването на новата годишнина в нашето поле за работа, като призовем Божията помощ да ни подкрепя в предстоящата ни дейтелност и в развиване в нас Евангелската любов, любовта на Св. Йоана Богослова, за да можем чрез нея да развием в нас и в нашите близки всички необходими добродетели за проникването на Божието учение и изпълняването на заповедите Му от неговите създания на земното кълбо. Амин!

Бургас, 1910 г., юлий 27.

4.2. ВРЕМЕТО Е ДОШЛО, УМНИ БЪДЕТЕ!

Живот, Г. I, бр. 5, 19 апр. 1929, с. 3.

"... Всяко недоволство се дължи всякога на една вътрешна липса. Липсва ли ни знание, добродетел, в нас се заражда една нужда, ние трябва да си намерим един закон, който да ни удовлетвори тая нужда. Затова казваме: който е загубил красотата си – да я придобие; на учениците – да придобият знания – те са основата на бъдещия техен живот, дом, за когото материали събират, за да го изградят; на жадния – да пие и утоли жаждата на своята душа; на болният казваме да оздравее – *бъди здрав!*...

На всички хора трябва да се дават положителни отговори за техните нужди.

Казват: "Добър е Господ!" Ние знаем, че Господ е добър, че Този Господ заради нас е дал храна и всичко друго и затова искаме да удовлетворим своите нужди.

Казват: "Не му е времето още сега... Нека си поживеем... да си поблагуваме още малко!"

Според вас "не му е времето още дошло", а според нас: времената за благувание минаха. Във време на изпитание сме навлезли – сега пред училищната черна дъска сте поставени от учителя ви и добавяме:

– Человеци! Събудете се, станете, робските вериги снемете!

Вие сте родени да бъдете свободни, а не роби на греха. Пробудете съзнанието си, пътя ви към Светлината е отворен.

Светящият факел ви е водач! Смело напред!... времето е дошло!

... Слънцето е в изгрев...

Идете и го срещнете, то ви носи живот! Получете от него вашето писмо – то ви носи щастие, чек е вложен в него...

Времето е дошло – умни бъдете!

4.3. ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

Живот, Г. I, бр. 6, 26 апр. 1929, с. 4.

И българите питат: как ще се подобри това икономическо положение, какво трябва да се прави, ресурси откъде да се намерят?...

В училището въпроси, в църквата въпроси, в държавата въпроси, между търговците въпроси... на всякъде въпроси и от никъде задоволителни отговори.

Казват: скъпотия има!... Отговаряме: яжте само необходимото.

Пътувал си три дни, срещне те един твой приятел; гладен си, даде ти едно самунче хляб благодари. Пийни малко водица, подъвчи хлебеца!...

Не казвай: Е-е-е, да има кокошчица, ябълки, орехи, масълце, туй, онуй... Не повдигай тия въпроси, не си дразни вкуса! Благодари за хляба. Той е съществена необходимост.

Задоволи се в даден момент с малкото, па отдели и дай, когато имаш и на нуждающия се, насити гладния, напои жадния, а "утре", когато мине скъпотията, и има повече, яж и пий повече.

Казват: като се храниш само с хляб, отслабваш. Ами че и ония, които се хранят с кокошки и прасенца и те отслабват и по-много боледуват и то, без да са "яли раци" от "рак" боледуват!... Не е там философията. То зависи от начина на яденето. Който яде каквато и да било храна с благодарност – той е здрав, който яде и не благодари – той не е здрав: ето философията на живота на храненето. Благодари, яж и пак благодари!

Преминете сега и в съзнателния свят – пренесете и в него тия естествени процеси и неща. Задоволете се с ония обяснения, които ще хвърлят светлина във вашия ум и вие ще бъдете винаги радостни и здрави.

Всяко едно отрицателно проявление, всяко недоволство, се дължи на една вътрешна нужда. Гладния е недоволен, защото е гладен – Нахранете го!

Жадният – защото е жаден – Напойте го; Ученикът – защото няма знания – дайте му знания от Светлината; Търговеца – защото няма пари – Дайте му и поощрете го в търговията му. Учителят – защото няма ученици. – Родители съдействайте на учителите да имат послушни и прилежни ученици. Музиканта – защото няма слушатели. Идете и чуите, о човеци, хубавата мелодия на неговата арфа и внесете мир и свобода – широта във вашите души. Земледелецът е недоволен, защото има слабо производство. Усилете вашата подкрепа материална, морална и просветна, за да се увеличи производството му, та и вие с него ще бъдете братски доволни. Изобилие и обич, обич и изобилие – това е нужното днес!

4.4. СХВАЩАНИЯ ЗА ЖИВОТА **Живот, Г. I, бр. 9, 17 май 1929, с. 4.**

И едните и другите претендират, че разбират правилно животът. Разликата е, че едните вярват на другите, а вторите подозират първите. Не бива да създаваме антагонизъм между едните и другите и да определяме кои са на правата страна и кои на кривата. Всички се стремят към един център, към идейност в живота, чрез изпълнение законите, които го регулират.

Докато подозрителността взима връх над всичко, никой не ще е в състояние да оправи света. Има един велик закон в света, който всички трябва да изпълним...

Българите имат бъдеще като народ. Това бъдеще ще е толкова по-светло, колкото те станат по-търпеливи и премахнат подозрението. В българите има условия за добър живот, а гдето има такива условия, там е Извора на благата на щастieto. От българите ще излезе "нещо ценно – велико". България е в която стават опитите и тая реторта ще изпълни

ролята си. Съдържанието в ретортата, което е българският народ, той е и творческата сила...

Българите, поставени да живеят между други народи, американци, англичани, французи и пр. са много учтиви, любезни, а щом се върнат в България, стават грубички, недоволни от всичко.

Една от причините е и малкото земя, с която разполагат... Българина има творчески дух и за това навсякъде му е тясно... Широта търси той... Дайте работа, широк замах на българина, той ще работи... разнообразете неговото производство.

Умът на българина е пълен и ражда идеи – не възпирайте тяхното раждане и развитие, а подкрепяйте го в тяхното приложение... Бъдеще светло има българския народ. Упорит е той. Дайте широк простор в пътя на доброто, на тая упоритост, вложена като енергия в творчеството тя ще даде блестящи резултати. Поощрявайте всяко добро начало във всичко, а не поливайте отрицателните качества, за да не растат плевелите, а да издъхнат. Дайте свобода на всяка душа, на всеки човек да се развива, без подозрение в неговата дейност, мисли и чувства и така ще разгадаем великата тайна на живота.

23-4-929

4.5. СЪБУДИ СЕ

Живот, Г. I, бр. 11, 1 юни 1929, с. 3.

Събуди се братко! Тоя зов се чуе сега и ни се отправя от Сеячът...

Той пее своята песен на Вечността пред всеки дом и всеки род.

Събуди се и веригите вековни, сними от нозете си и свободен бъди! Свободен от злото, свободен от греха...

Човече, теб е позволено да правиш добро – доброто е живот; за живота е доброто; със смъртта е злото...

Потърси прикосновение с Висшето, с Чистото, със Светлото, с Вечния Извор, с Твореца Всемогъщ и така ще си създадеш условия, за да се зароди Любовта на самопожертвование в тебе и се прояви чрез твоята душа; да се зароди знанието и Мъдростта, разума в твоя ум и се проявяват и реализират чистите, светлите мисли. И ще се зароди Истината, която ще сломи веригите на твоето робство, тъмнотата на твоята душа и ще се отворят вратите на тъмницата. Твоя Ангел ще те изведе навън, на открито на свободен простор всред Живата природа и чуеш ли говори ти Той: "Стани, обуй сандалите си и излез навън."

Смири се, иначе, като се явиш пред своя Учител със съдрани гащи, за да се покажеш, че си смирен, той ще ти отговори както Сократ на своя ученик: "И през съдраниите ти гащи се вижда твоята гордост." Смири се, учи се, прилагай, опитвай и с нови знания пак прилагай и нова опитност добивай и така постоянно работи за общо благо като частица от това също – там е смисъла на живота.

4.6. ОБЕЗСОЛЕНО И ПРЕСОЛЕНО – ГОРДОСТ И СМИРЕНИЕ

Живот, Г. I, бр. 13, 14 юни 1929, с. 4.

“Да поправим обществото!...” Един зов се чуе и от писатели и от журналисти и от моралисти и от философи.

“Да поправим обществото!” се заповядва от управническото кресло на властниците и се редят закони и правилници за определяне пътя, по който трябва да върви обществото. Така е по днешния свят във всички държави. И въпреки литература, проповеди и закони, обществото продължава да си върви по пътя, по който е тръгнало, а той е пътят, по който се движат неговите водачи... Пътят е оправен, обществото е поправено, водачите обществени го водят – те имат своя факел, бихме рекли свещен факел, а самите те – светилата на обществото казват, че обществото трябва да се поправи. Явява се въпрос: кой кого ще поправи... гдето е обществото, там го води водача обществен със своя факел. Кой ще поправи обществото, кой ще поправи водача? Всички признават, че пътя, по който сега се върви е трънлив – не само трънлив, но и с наклон надолу, който все повече и повече се усилва и се обръща на сипей, гдето само една силна мощна ръка, една твърда воля, която да бъде рожба на един светъл мъдър ум, пропит със знания на разум свише и на едно благородно сърце чисто от корист и силно за самопожертвование за общо благо, биха могли да спрат катастрофалното падение, към дъното на пропастта, към долината на смъртта. Смърт!... Да, тя е нарамила своята “коса”, своето оръжие и за коситба се готви, защото времето е дошло, а “обществото” спи и ще бъде изненадано в своя сън, с привидно спокойствие в обятията на Морфея, всъщност с нощни видения на неспокойствия, виждайки движущите се призрци на катастрофи икономически, финансови, политически, просветни, природни, атмосферни бури и др. И стряска се спящия, отваря очи, за да види, че “косата на смъртта” се е спряла до неговата шия... но късно е вече да противодействува... и отлетява си във вечността, както са отлетяли цели народи, общества, великани на злото и само историята ни напомня за тяхното някогашно “минало величие”, а сега вече смъртни и в забвения, а са останали да живеят само гениите на доброто, творците на общото благо, жертва на безкористната Божествена Любов... техния Дух само витае над човечеството и го зове към неизчерпаемия извор на живота на безсмъртието.

4.7. ГОСПОДАРИ И СЛУГИ

Живот, Г. I, бр. 14, 21 юни 1929, с. 4.

...Едните искат да заповядват, а на другите налагат да служат... И вторите искат да заповядват, а първите да служат... Общ стремеж за разместване на местата, за сменяване на ролите.

Главата със своите скрити качества на Върховенство, си е всякога глава и такава ще бъде, докато носи Светлина за по-нисшите клетки от човешкия организъм.

Краката ще са си всякога крака, докато са здрава основа, върху която са съградени другите органи-удове на тялото и докато са носители на добродетели и благовестители на мира.

Ръцете ще са всякога на мястото си, докато подържат закона на равновесието в живота и са въдворители на Правдата.

Очите ще бъдат винаги огледало и прозорци на душата, докато виждат ясно и извяват истината.

Ушите ще бъдат винаги изправни апарати-приематели, докато чуват Мъдрите Слова на Своя Първоизточник, а на Първичната Сила, от която е произлязъл техния Господар, който живее в човешкия организъм, в човешката форма.

Устата ще бъдат всякога извор на Любовта и предавателен апарат на Мисловия Висш Аз, докато живее и проявява-извява Благостта и Любвеобилието, с неговото приложение по пътя на себеотрицание за общото благо.

Всички те, са тясно свързани едни с други: всички заповядват, но и всички слугуват. Всички са под едно общо ръководство. Един закон има в света, в Космоса: Закон за служението... Който иска да бъде господар, трябва да бъде слуга. Па нали и синът Божий дойде да изпълни закона: дойде не да му послужат, а да послужи и в това именно служение даде себе си доброволна жертва за човечеството... за падналото тогава човечество... А за сегашното... имаме оставен девиз: "Аз съм Пътят, Истината и Живота – вземете кръстът си и вървете след мене!"

.. Ние сме заставени по закона на необходимостта да бъдем слуги. Казват някои: "Господари сме ние!"... Не, братя, слуги сте вие... "Ама никога никому не сме слугували!"... Не, слугували сте и ще слугувате най-малко на своите стомаси... Заповядват ви те: от где и какви продукти да им купите, какъв вид и какво качество ядене да им сготвите, защото в противен случай храната ще бъде повърната и то с предупреждение, че за повторно не добро слугуване, ще има "уволнение" от служба!... И наистина, щом някой не слугува вярно и предано на стомаха си според неговите нужди, ще последва непременно уволнение. Стомаха господар уволнява човека слуга и го изпраща на "оня свят"...

4.8. ТРИ ФАКТОРА В ЖИВОТА **Живот, Г. I, бр. 16, 5 юли 1929, с. 4.**

Първият – правилно и редовно хранене.

Вторият – правилно пиене на вода.

Третият – правилно дишане.

Человек, който неправилно и нередовно се храни – е болен човек и следователно негоден за каквато и да е работа.

Человек, който неправилно пие вода се поболява и става негоден за работа и човек, който диша непълно, е болен, неразвит организъм и не издръжлив за каквато и да било работа.

Правилното и редовно хранене се състои в подбор съответните за организма продукти, сготвени или приготвени по най-упростворен начин, без угаряне някои от хранителните съставни елементи на продукта чрез запържване и приемане всякога прясна храна на време, и само добре сдъвкана с радост и благодарност извършване тоя свещен процес за тялото, а изпращане в стомаха със съсредоточена мисъл, че тя внася живот: здраве, сила и мощ в организма, способност за работа продуктивна.

Тялото трябва да бъде винаги нахранено и годно всеки момент за работа, но никога охранено и угоено.

Правилното пиене вода е втория фактор в живота. Казват: "Кокошката е много умна при пиене вода – на глътки я приема, благодари за всяка. Човек приема водата "залпом" – на една две глътки цяла чаша и стомаха трябва да извършва функцията на езика. Водата е в свързка с кръвта. Най-добрата вода е кипялата на огън и пиене според вкуса – топла или по-хладка, но никога гореща или студена и със съсредоточена мисъл, че главните нейни съставни елементи си отиват още от езика към съответните органи: кислорода към белите дробове и водорода към стомаха. Чрез топлата вода, приемана на глътки, се разреждава кръвта и се избягват подпушванията, задръстванията в разните кръвоносни съдове – циркулацията ѝ е правилна и непрекъсната.

Пълното дишане е третия фактор в живота. Чист въздух, приеман през носа, с продължително вдишване до изпълване гръдния кош, задръжка и след това бавно продължително издишване – при тоя процес мисълта да бъде съсредоточена върху поглъщаемия чист въздух – жизнена прана, произвеждащ усилено горение в дробовете и издишване нечистия от тялото – от дробовете въздух. Дишането е във връзка с ума. Чистия въздух правилно и пълно вдишван, дава бистрота в мислите.

И тогава човек със здраво тяло, бистър ум, пропит със светли мисли, чисто силно сърце, носи мир и радост и тоя човек ще роди добър плод за себе си и за общото благо.

Д. СПОМЕНИ НА СЕМЕЙСТВО ГРОЗДАНОВИ

I. Спомени на Лалка Грозданова

Разговор с д-р Вергилий Кръстев
(магнетофонен запис, 1987 година)

II. Писма от Учителя до Райна Сотирова Грозданова

1. 23 май 1918 година
2. 7 октомври 1918 година

III. Спомени на Димитър Сотиров Грозданов

Разговор на д-р Вергилий Кръстев с Митко,
съпругата му и сестра му Лалка Грозданова
/по мъж Тюлева/
(магнетофонен запис, 1987 година)

IV. Биографични данни за поручик Цветан Грозданов

Статия и стихотворение посветени на българските офицери през Балканската война 1912–1913 г., и кратки биографични данни за поручик Цветан Грозданов. – В: *Котев, Лазар Михайлов*. Биографиите на загиналите български офицери през Балканската Освободителна война 1912–1913 г. Свितък 1. София, Лазар М. Котев, 1915. 112 с.

І. СПОМЕНИ НА ЛАЛКА ГРОЗДАНОВА*

Разговор с д-р Вергилий Кръстев

магнетофонен запис, 1987 година

В (Вергилий Кръстев): Вашата майка как се казваше? **Л** (Лалка Грозданова): **Райна Сотирова Грозданова**. **В**: Кога е родена? **Л**: 1886 г. **В**: Не си ли спомняте месеца и датата? Да имате някакъв акт за раждане? **Л**: Нищо, абсолютно нищо нямам. Всичко, каквото имаше, остана у брат ми Димитър Сотиров, защото когато ние дойдохме тук, тя отиде при него. Нали, като дадохме пари за апартамента, а после всичко стана не така, както трябваше и всичките нейни мебели, каквото имаше и документи, всичко остана при брат ми. **В**: При него има ли още нещо? **Л**: Има. Всичко е там, ние нищо не сме вземали. Аз нямам една лъжичка от майка си. **В**: Там има ли нещо, тетрадки, в неговото мазе вие казахте? **Л**: Не зная нищо, нищо не зная. **Л**: Там има нейни работи, там има книги от Учителя. Не знам още какво има. **В**: Да има тетрадки случайно? **Л**: Една тетрадка аз имам от нея само, тука от беседи на Учителя, дето е писала и аз си я държа под главата, на леглото си я държа като талисман си я нося тази тетрадка, но не зная какво. Знам, че от баща ми всичко той е вземал, всичко от майка ми го е вземал. И може би има много работи и ние трябва да отидем с Вас у него. Той е особен нали, особняк е, но независимо от това можем да отидем някога и да го помолим да даде някои сведения допълнително за майка ми.

В: Това ще направим следващия път. Сега, искам да ви попитам за родословното ви дърво. Сега майка Ви, бащата на майка Ви. **Л**: Бащата на майка ми се е казвал **Сотир Кожухаров**. **Кюрчипетков** е било по турски, нали. **В**: **Кюрчипетков**? **Л**: **Кюрчипетков**. Той е бил кожухар - търговец на кожи е бил. **В**: От къде са били те? **Л**: От Сливен. Те са кореняци сливненци. **В**: Значи **Кюрчипетков**. Колко братя са били? **Л**: Не мога да Ви кажа. Въобще не знам. Чакайте да не се объркам. Бащата на майка ми, да. Майка ѝ е **Димитрина**. Чакайте, грешка имам. Майката, баба ми е от **Кюрчипеткови**, нейния баща е бил търговец – кожухар, богат човек е бил и той е издържал баба ми. Тя е завършила нали, една от първите учителки в Одрин. **В**: Как се казва тя? **Л**: **Димитрина Кюрчипеткова**, така се е водила. Тя заедно с **Аргира Жечкова** са едни от първите учителки, нали. Тях ги има в историята на Сливен. В историята на Сливен там има снимките им нали. **В**: Как се казваше? **Л**: **Димитрина Кюрчипеткова**. **В**: Вашата баба по линията на майка Ви? **Л**: По линията на майка ми. А дядо ми е бил **Сотир** и той е умрял много рано. А баба ми беше жива, нали и тя ни отгледа да Ви кажа. Ние при нея израснахме, защото майка ми се занимаваше повече с извън домашна дейност. **В**: По линията на баща Ви, по линията на майка Ви, на Вашата майка **Райна Грозданова**. **Л**: Да де, **Райна Грозданова** са били четири деца, двама братя е имала – **Минчо** и **Стефан Сотирови** и една сестра **Александра**, която е починала от

*Бележка на съставителя: Лалка и Митко (Димитър) Грозданови са деца на **Райна Грозданова**, която е родена сестра на **Минчо Сотиров**.

менингит. Сега подробности не знам, тя е към двайсет и няколко годишна е починала. В: Минчо Сотиров вече го знаме. Стефан Сотиров? Л: Стефан Сотиров е генерал Стефан Сотиров, след 9 стана генерал, нали. Той беше във военната лига с генерал Суларов, и след 9, но преди това.

В: Сега, по линията на рода ви офицер е Минчо Сотиров. Л: Минчо Сотиров и брат му, двамата са и баща му, моят баща да. В: Ние говорим за Минчо Сотиров и за брат му Стефан. Л: Стефан Сотиров завърши като генерал Сотиров почина. Той беше, той е бил нали във военната лига с генерал Суларов и когато Иван Вълков стана министър на войната, тогава вуйчо ми го уволниха, защото е бил против монархията. И той тогава стана директор на едно предприятие в Бараково долу, към Кочериново на Балабанови дъкорезница нали, фабрика за дърводел. Това не Ви ли го каза Митко Сотиров? Той не знае подробности. Той стана директор на това предприятие. И там беше, коя година стана директор? Ще ви кажа – 27 година. И той тогава, нали беше там до 9.IX. Когато стана 9.IX.1944 г., тогава го направиха командир в Сливен, веднага го вземаха нали, понеже е бил антифашист нали, бил е против монархията е бил. Веднага го направиха командир на цялата дивизия, на дивизията в Сливен, понеже той е военен център, той стана. И тогава той беше полковник, нали и като полковник го уволниха и тогава го направиха генерал. Смеехме му се – Червения генерал, стана. Но това нищо не попречи в 54 година, когато почнаха против горяните имаше едно, нали горяни се явиха 52 година май и тогава го сложиха в затвора една година него. В: Защо? Л: Ами защото той знаел за някакви действия на горяните, които не е издал. Нали сега, дискретност е било, или как е, и след това, обаче нищо не попречи нали, излезе от затвора за една година беше и няколко години не му възвърнаха правата, възвърнаха му правата вече няколко години преди да почине. Той коя година почина? В: Значи това е брат му, така. Л: Брата на майка ми, да. В: Сега за Минчо Сотиров вече е ясно. Л: Аз за него не знам нищо. Ний не бяхме много.

В: Вашата майка. Л: Тя е родена 1886 г., завършила е гимназия в Стара Загора, след това е била в София две години в пансиона на Каравелова. В: Жената на Каравелов. Л: На Каравелов, тя точно е имала пансион някакъв и тя две години е била там и там завършва нали някакво образование, точно до Народния театър, точно знам къде е била къщата на Каравелови. Тя е била там и в това време, веднага, докато завършва още 18 годишна се омъжва за моят баща. В: Тя къде се среща с него? Л: Те се срещат в Асеновград – Станимъка е било. Там е бил вуйчо ми военен, вуйчо Стефан Сотиров, нали и майка ми отива там при него и там се срещат. Баща ми е бил офицер, там среща се с него и се омъжва за него. В: Колко деца имаха? Л: Три. В: Коя година се омъжва? Л: Сега ще Ви кажа коя година – 1906 г. Три деца имат – две момчета и аз. В: Първия кой е? Л: Аз. В: Вие сте първата? Кога сте родена? Аз съм 1907 г. родена. Аз съм 80 годишна. В: 80 годишна, да сте жива и здрава още сто години Л: Можете ли ми ги даде 80 години? Аз не ги казвам, защото не ми вярват. В: На коя дата сте родена? Л: На **29 април 1907 г. в София**. Баща ми е бил в София. От Станимъка те идват в София, в София са сключили брат. Той е бил на IV артилерийски полк е бил офицер нали, след това майор, като майор отива, той е бил доста по-възрастен от майка ми. След това

1908 година е бил роден другия ми брат, 1910 година е роден най-малкия ми брат. В: Във 1908 година кой е роден? Л: Брат ми Димитър, а в 1910 година е Стефан. В: Значи Вие сте Лалка. Л: **Димитър и Стефан**. Тримата бяхме, нали. В: И как се водеха? Баща Ви как се казваше? **Гроздан Димов Грозданов**, той е от Калофер. Л: И майка ми се водеше вече Райна Сотирова Грозданова. В: Нали домакия? Л: По онова време на жените на офицерите не разрешаваха да работят. Тогава само с домакинство се занимаваха. След като почина баща ми, баща ми почина в Балканската война 1912 г. Той е героя на Чаталджа. В: Я ми разкажете там за него някои неща.

Л: Баща ми отива на фронта, и там се проявява нали, има го в историята на Балканската война, и той е героят на Чаталджа. Той е превзел там с неговите войници са превзели Чаталджа. В: Тогава там се казва той. Л: Гроздан Димов Грозданов. В: Какъв чин е бил? Л: Той е бил майор и там загива от холера. В: А-а, от холера. Л: Той заболява от холера и загива от холера, точно на Архангеловден – 21 ноември 1912 г. Той там се е проявил нали и след това дават на майка ми пенсия като майор и независимо от това, понеже той е от Калофер. Той е един от първите офицери в Калофер, там има паметник. Има един мост над реката, нарича се Гроздановия мост, а има и паметник, който и до сега е запазен. На паметника е името на баща ми. В: Това е паметник за загиналите в Балканската война. Л: Да.

В: По-късно майка Ви? Л: По-късно ние вече отидохме в Сливен при баба ми, баба ми си имаше къща, и си отидохме при нея. В: Това вече е коя година? Л: Това е след смъртта на баща ми – 1913-1914 г., и там учехме и там си бяхме. Аз завърших там гимназия, големия ми брат завърши в Русе мебелното училище, а малкия ми брат Стефан завърши търговска гимназия.

В: Големия ви брат кой беше? Л: Димитър. Стефан се присъедини и стана член на Партията. В: Съдби човешки. Л: Ами нищо, като генерален директор беше на Народната банка той, нали като такъв е уволнен. В: Той жив ли е още? Л: Да, жив е. Жив е. В: Сега нещата при комунистите при кого са? Л: При другия, при Димитър. Там трябваше да има стая. В: Както да е. Това не е важно. Сега, през ония години след войните, Вие бяхте в Сливен? Л: Да, в Сливен бяхме. В: Спомняте ли си в ония години майка Ви се занимаваше с домакинство? Л: Майка ми с домакинство се занимаваше. В: Не беше ли учителка? Л: Не, учителка стана много късно. Да Ви кажа, че тя стана учителка чак след 20-та година, дори по-късно, да – 21-22-ра година. И то г-н Дънов я накара да се занимава малко с тази просветна дейност. И тя стана в едно съседно село до Сливен, Калояново, там стана учителка няколко години, докато завърших аз. Щом завърших, тя се прибра веднага в Сливен.

В: Спомняте ли си за онези години, тя разказвала ли Ви е как се е доближила до идеите на Учителя? Л: Чрез вуйчо **Минчо Сотиров**. Тя нали млада жена, 24 годишна е останала вдовица с три деца. Никак не ѝ е било лесно, и тогава тя вече, вуйчо Минчо Сотиров я приобщава, запознава я с идеите на Бялото Братство. Той е бил вече вътре и най-вече с тоя Пеню Киров от Бургас. Те идваха, аз си ги спомням много добре, чичо Пеню като дойдеше с брадата нали, започваше така да говори и майка ми се увлече, против което много беше баба ми. Баба ми не беше съгласна с това нейно

увлечение и доста често си имаха така. В: В какъв смисъл, защо напук е работата? Л: Не работата, тя работа нямаше какво, защото ние си имахме винаги жена в къщи, нали, която да помагаше, но така въобще, защото тя беше баба ми, държеше много на църквата, нали, тя си ходеше редовно, тя си беше православна, така и държеше тя всяка неделя. И тя малко така, като първа учителка много я уважаваха. Тя събираше жени в къщи, стари, четеше им Софронието, четеше им разни книги, на кафе нали, тя си имаше специално салонче, където ги събираше. Така ценяха я много като културна жена. При нея идваха да им пише писма, да им пише това нали. Тогава за него време малко бяха начетените, културните и много уважавана беше въобще. В Сливен бяха много уважавани. И след това, нали, знам, че почнаха да идват, имаше един Станев, доколкото си спомням от Сливен, Добрев, Гешеви. Много голяма група бяха те, събираха се много често жените у нас, и майка ми четеше беседите, занимаваха се.

В: Тогава как са ходили, разправяха ми, че с бели рокли, с бели шапки? Л: Майка ми не, тя нали без мъж беше, тя не ходеше с бели рокли, не. Другите ходеха така нали, но тя си ходеше елегантна винаги.

В: В онези години спомняте ли си Учителят да е идвал в Сливен? Л: Дохожда, спомням си, много добре си Го спомням, като идва в Сливен и беше у Райнови, **Михаил Райнов**. За него чували ли сте в Сливен? В: Не. Л: Той беше учител. Пеля Марийка и чичо Михаил Райнови, ние бяхме съседи, имахме дори врата между дворовете и той, като дойде г-н Дънов там, беше у Райнови. И изнесе една **беседа г-н Дънов в театър "Зора"**, тогава беше. Винаги си Го спомням, нали така с брадата, с бялата коса. Още бях, нали ученичка така. Един-единствен път нали беше, изнесе една беседа, и като че ли нещо имаха неприятности със свещениците, с митрополита имаше някаква неприятност нали, и след това вече не е идвал. Обаче, те си имаха редовно, всяка неделя заран си имаха събрание. Събранията на Братството, които ставаха в квартирата на **Калканджиеви**. И **Димитър Добрев** там живееше заедно с тях, вие може да ги знаете тези работи. И там ставаха събранията. Но аз никога не съм ходила, нали на събрание. Само те си бяха, възрастни хора, нали се събираха. Освен това в **сряда имаха само женско събрание** на различни места. Идваха някога у нас, в други жени, където бяха много често – у **Мара Младенова**, у **Гешеви**. Много често се събираха, у тях ходеха и след това и аз съм ходила два пъти на събор в Търново. В: Да.

Л: Събора, който ставаше през август месец, на Преображение. В: Значи Вие сте ходили два пъти? Л: Два пъти съм ходила на събора с мама, с влака сме ходили, през Дъбово, Кръстец. На Кръстец ядохме баници и след това отивахме, като веднъж на Кръстец като бяхме, царят дойде с влака. Слезе от влака, от машината. Един-двама машинисти черни. Викнаха: "Царя, царя, царя!" А той беше Царя, цар Борис. И ходихме.

В: Какво си спомняте? Л: Ами то беше нещо грандиозно. В: Към колко човека бяха там – 200-300? Л: Може би и повече, то бяха много хора, не мога да Ви кажа, защото първия път бях в шести клас ученичка, значи сегашния девети клас, а другия – последната година като бях.

В: Вие къде спяхте там? Л: То тома си имаше, нали, къде, на палатки. На палатки беше. Имаше палатки, всичко много хубаво уредено беше.

В: Хранихте се там? Л: Да, имаше, общо се хранехме, маси имаше, където се сервираше яденето, но си носехме нали, вземахме си, купувахме си, нали, но знам, че общо така на маси сядахме, беше много хубаво и там такива беседи изнасяше, аз съм присъствала, слушала съм беседите на г-н Дънов там. Може би нищо не разбирах, но присъствах заради майка си, нали там, с нея бяхме.

В: Колко време стояхте, по една седмица? Л: Ами не, по-малко. Горедолу 5-6 дни най-много беше. Така беше – 5-6 дни стояхме. То нали пътуването беше два дни отиване и връщане – два дни. И там мисля, че пет дни се стоеше. Някои стояха и повече. Ръководителите нали, други, които бяха стояха повече време. Обаче, ние отидохме. В: От Сливен освен майка Ви, бяха Минчо Сотиров и Добрев? Л: Не си спомням. Ние така с майка си пътувахме. Щото те ръководителите идваха по-рано, нали, те подготвяха почвата, всичко, тъй че **Димитър Добрев** отиваше сигурно по-рано. Ние бяхме сами, сменяхме на Дъбово влака, след това горе на Кръстец пак, щото от Кръстец се отделяше някъде влак, и после пътувахме нали до Търново. В: Значи сте ходили на два събора? Л: Но майка ми ходеше всяка година.

В: Спомняте ли си някои опитности да е имала майка Ви с Учителя, някои проблеми, неща, грижи, които е трябвало да споделя? Л: Ами за моето следване, за следването на братята ми. Тя винаги се съветваше с г-н Дънов.

В: Сега например за Вашето следване? Л: И когато аз трябваше, нали, защото средствата нали, имахме хубава пенсия, живели сме добре да Ви каже истината. Баба ми имаше лозя, грозде имахме, задоволени бяхме. Не сме карали мизерия, както имаше, нали. И когато аз завърших, понеже завърших с пълно отличие гимназия и исках да отида да следвам. И аз пеех много хубаво и исках да следвам музика. И заминах, обаче, вуйчо ми не беше съгласен за музика, искаха нещо зъболекарство, нещо по-практично. И тогава тя се съветва с Учителя. Той казал: "Тя ще замине!" Защото много проблематично беше, щото много пари струваше. Да отидеш в странство тогава, то струваше пари. Той казал: "Ще замине! Така ще се нареди, че ще замине!" Обаче, вуйчо ми **Стефан Сотиров** каза: "Аз ще помагам!" Нека замине, ще видим какво ще е. Г-н Дънов казал: "Ще отиде, ще завърши, всичко ще се уреди. Ще я пратите да отиде." И аз просто, мама като идва от София и казва: "Заминаваш!" Имаше там и други момичета с които заминаваха и казва: "Заминаваш и ти!" И дойдох в София, заверих си дипломата нали, трябваше да се превежда, паспорти, визи, всичко, каквото трябваше, се уреди и заминах за Италия. Точно за Италия заминах. И там се уреди. В: Вие голяма група ли бяхте, или? Л: Не, само три бяхме и то от Сливен и трите. Двете фармация следваха, а аз записах там медицина и почнахме, нали. То няма що моята биография да Ви казвам. В: Тя е интересна във връзка с опитността, която имате с Учителя, нали в тая връзка. Л: Да, защото Той казал: "Ще отиде и ще завърши! Няма да я ограничавате." Аз отидох там и какво да Ви кажа, още първата година започнах много сериозно да уча, изпити вземах, втората година също така с пълно отличие, и като най-добрата студентка в Университета, мен ми дадоха премията на Университета. В: Така ли? Л: И три години аз получавах издръжка на италианското правителство.

Много малко пари ми праснаха от тука. С парите, които ми даваха оттам, аз изкарвах 6-7 месеца. Оттук ми праснаха за 2-3 месеца пари, от България. Тъй, че аз три години изкарах. Значи г-н Дънов е бил прав, като е казал, че аз ще завърша и ще ми се уредят работите.

В: След като завършихте? Л: Когато си идвах тук през ваканцията, с майка ми ходехме при... Почти си идвах всяка година, какво да седя три месеца. Аз си вземах изпитите на края на годината, за есента нямах изпити. И отивахме, ходехме при г-н Дънов. Едната година като си дойдох тука ми каза да му лекувам котката.

В: Я ми разкажете тоя случай за котката. Л: Ами идвам нали, котката му там при печката лежи и е съвсем отпусната. И Той казва: "Ще станеш добър лекар, ако ми излекуваш котката!" В: Ха, ха, ха! Л: И аз, разбира се вземах котето, понеже обичах животните, имахме си котка в къщи винаги, и вземах нали котката, погледнах я. Тя една такава отпусната котка, нали, какво й е. Аз почнах да й правя масаж, да я разтривам, моля ти се и какво, дадох й аспирин с водата, и котката Му оздравя. Ха, ха, ха! В: Значи, ако излекувате котката, ще станете лекар? Значи това е първата опитност с котката. Втората година като отидохте? Л: А, това беше втората или третата година беше, не си спомням точно.

В: Някой друг такъв случай пак като отидохте с майка си при Него? Л: Когато щях да се женя. В: Ходехте при Него? Л: Тя винаги се допитваше до Учителя. В: Какво каза Учителят? Л: "Ще бъде много щастлива, но за много кратко време." И така стана. В: Защо така стана? Какво стана? Л: Защото се омъжих 35-та година, 44-та година мъжът ми го задържаха, арестуваха го, и свърши. В: Ама убиха ли го? Л: Ами труп ми го дадох. Да не говорим. В: Не, интересува ме от гледна точка нали на предсказанието на Учителя. Л: Да, Той го каза: "Ще бъде много щастлива, но за кратко време." Това беше. В: Виж, колко интересно! Той, мъжът Ви от къде беше? Л: От Севлиево. В: Той с какво се занимаваше? Л: Архитект. Той е строил зала "България" и него хотел "България", Съдебната палата има вътре е взел участие. Беше един от големите архитекти на България. В: И той във връзка с какво беше задържан, с политически събития? Л: Защото беше, когато немците щяха да дойдат го мобилизираха и го пратиха переводчик в немската армия. В: Той беше следвал в Германия ли? Л: Той в Германия е завършил, там е работил. Той беше доста възрастен, по-възрастен от мене. Той беше племенник на владиката. Сестрин син на владиката. В: На кой владика? Л: Иларион. В: Иларион, в Сливен? Л: Сливенския, да. В: Сега, за тези неща аз Ви разпитвам не от, искам да проследя предсказанието на Учителя как се е проектирало във времето, в пространството в 10-15-20 години, защото са нещата точни при Него. Л: Точно така е, Той го каза ще бъде много действително. Едва ли е имало човек да бъде така щастлив в семейството, както аз съм била с мъжът си. В: И това колко години? Л: Дванадесет години, от 1935-та до 46-та – единадесет. В: Някои хора по-малко, защото... Л: Единадесет години беше. А то не беше, от 1944-та почнаха нещастията, нали. В: Те го задържаха, обвиниха го. Л: Задържаха го, оправдаха го, не го пуснаха, обаче, го дадох, нали знаете какво беше, тия побоища и всичко това беше свършено. С кръвоизлив в мозъка беше. В: Той коя година си замина? Л: 1947-ма. В: Той си заминава 47-ма година, така ли? Л: До 46-та беше в затвора, дадох го няколко месеца, мъчих се

така да го лекуваме при професор Филипов ходих. Искях да ни пуснат до Виена да му направят нали, обаче, не ни пуснаха никъде.

В: И 47-ма година почина. Така, друг път да сте ходили с майка Ви, да сте питали Учителя за някои съвети? Л: Ами тя ходеше непрекъснато за брат ми, за големия ми брат Димитър. Той не вървеше така в училище. Повече имаше наклонност към дърводелство, към занаятите повече, не към учението, докато малкия ми брат беше страшно. В: Сега говорим за големия. Л: И за големия, за това ходихме веднъж при г-н Дънов. Аз винаги Го гледам г-н Дънов сутрин как стои горе на балкона. И после вътре винаги ни приемаше Той. И ходихме и Той каза: "Ще го пратите казва в Русе и ще се обадите на брат **Ватев**." И действително, майка ми се обади на г-н Ватев и Ватев го взема у тях да живее. И той почна мебелно училище имаше там, занаятчийско училище, по-право беше и живееше у Ватев. И там под влиянието на Ватев, нали, той се развиваше добре. Почна добре, изкара си много добре училището, нали. И това беше точно по нареждане на г-н Дънов. В: Нещо друго да си спомняте по отношение на този големия ви брат? Л: Ами не.

В: Ами другия? Л: Най-малкия ми брат, Той каза ще започне, туй, тогава **Константин Константинов** беше директор на БНБ. Тя беше Земеделска банка, след това стана Инвестиционна банка, и брат ми можа да влезе в Търговската гимназия, защото тогава трудно беше, нали, малко се приемаха, въобще трудно беше. Влезе в Търговското училище, завърши Търговска гимназия, но как да ви кажа, той се вслушваше много в съветите на майка ми. Много за Учителя той някак си така по-беше въздържан. От съветите на г-н Дънов, Той каза, че ще се развива в тази насока. В: Счетоводна, финансова. Л: Да, финансова, счетоводна, той се развива там, и след това той влезе пак в Инвестиционна банка със съдействието на Константин Константинов, нали, но пак под влияние на г-н Дънов беше. Майка ми се допитваше за всяко нещо и за всяка промяна в живота ни до Него.

В: В онази епоха неговите ученици, не само, че са вярвали, знаели са Неговите възможности и са го питали. И не са сбъркали. Л: Точно това е. Аз няма да забравя едната година като бях тука и още първата година казвам: "Много ми е трудно." А той стана така от стола както беше и каза: "Няма да говориш за трудности! Ти ще се справиш." В: Вие се оплаквахте на Учителя, че е трудно в Италия, така ли? Л: Ами въобще, нали език, тогава там бяха Мусолини беше, държаха на всичко, как да Ви кажа. В: Стегнато ли беше там? Л: Стегнато беше и много на морала държаха, особено чужденците нас ни държаха много строго и въобще много стегнато беше. В: Вие къде живеехте там, в общежитие ли, пансион ли? Л: Аз отначалото бях в общежитие, то горе-долу манастир беше. Ха-ха-ха! Пансиони такива бяха. Бях в пансион, след това вече ни пускаха да си вземем квартира. Живях в частна квартира след това, 4 години живях в една квартира.

В: Значи майка Ви през цялото време... Л: През всичкото време тя се съветваше с г-н Дънов. Първото нещо беше, ний не му казвахме Учителя, ний си Му казвахме г-н Дънов. И майка ми не Му казваше Учителя, и тя си Му казваше г-н Дънов. Някак си от уважение, не знам, така чувството ми беше нали да Му кажа г-н Дънов. Така си бяхме свикнали, и си Го знаехме. В: А като отивахте там, целувахте ли Му ръка? Л: О-о-о, винаги

Му целувахме ръка. Винаги, Той така си ни поглади по главата. Винаги, целуваме Му рака, и Той поглади по главата, така си сложи ръката. В: Вие, къде се запознахте с Вашия съпруг? Л: С моя съпруг? При едно пътуване за София се запознахме, във влака с него. В: Ами това са съдбите човешки. Л: Съдби, това е. В: Съдбите човешки. Значи ще бъде щастлива, но за кратко време? Л: Да, точно това, ще бъде много щастлива, но за кратко време. В: И сега от този брак Вие имате? Л: Една дъщеря само. Всичко това е.

В: Исках да Ви питам друго нещо, спомняте ли си някои спомени и опитности да Ви е разказала майка Ви, други от времето на Учителя и Школата? Л: Ами тя много работи е разправяла нали и във връзка с вуйна ми, нали на **Минчо Сотиров** с жена му, която почина, нали. Тя рано почина. Тя е разправяла, че г-н Дънов въобще е казал нали, че тя не е здрава и... В: Тя, на Минчо Сотиров жена му? Л: Да, на Митко майка му. В: Да. Л: Тя почина много млада нали, тя ги остави четири деца сирачета. Страшна работа, от туберкулоза. И те всичките са изкарали все туберкулоза, всичките. Щото, ето и тримата нямат никакви деца. Той Ви е казал, той си е разправял сигурно. В: Не, за това не сме говорили на тая тема. Значи и тримата нямат деца. Л: И тримата нямат деца. Знам, че всичките си изкараха, нали. Тя тогава туберкулозата беше бич. г-н Дънов беше наредил да отиде в Арбанаси, до Търново. В: Това е жената на Минчо Сотиров? Л: На Минчо Сотиров, и майка ми ходи веднъж там да я види. Един или два пъти. Тя беше в Арбанаси доста време. Той не Ви ли е разправял? В: Не, не ми е разказвал. Той много неща не знае. Л: Аз знам, аз знам много работи. В: Те външните хора много повече знаят. Л: За техния живот аз знам много работи. И там беше тя може би година и нещо. Малко така се беше позакрепила, обаче, след това пак се върна в Бургас, климата не й понасяше на нея и си отиде съвсем млада жена. Остави четири деца. Най-малкото момченце Матейчо почина той от туберкулоза. Аз го бях завела в Стара Загора в болницата, защото никой не се грижеше за него. Аз, ако Ви кажа и техния живот какво беше, но не желая да говоря за другите. Аз го вземах, заведох го в Стара Загора в болницата и то там почина детето. В: И останаха трите деца. Л: Митко, Мичето, **Мичето** [Мария] е най-голяма, **Митко** [Димитър] и **Елена** – най-малката. И тя почина преди няколко години. Сега двамата живеят. В: Когато остане човек без жена. Л: Да и вуйчо не се ожени втори път. Митко не беше в добри отношения с баща си, нали. Той Ви го е казал, заради Нейчева там. В: Коя Нейчева? Л: Една голяма чифликчийка. В: А, тоя какъв опит прави той, къде тръгва той, отива да се жени ли там? Какво прави той? Л: Не, не, той не искаше да се жени въобще. Той не искаше да си остави децата. В: Какъв е тоя опит с тоя чифлик, дето ходи там при тая Нейчева? Л: За да може, и тя, умря мъжът ѝ и тя остана сама с три деца, с тоя голям чифлик и той отиваше малко така като защита, като мъж все пак нали, да може малко да ѝ помогне, за да може да се повъзстанови, защото внезапно умря мъжът ѝ Нейчев нали, и тя остана с три деца, две момчета и едно момиче Елена Нейчева и тя завърши медицина и какво да ви кажа. В: И тоя чифлик накрая какво? Л: Накрая го национализираха. В: Само загубено време. Л: Тоя голям чифлик. Губеше си вуйчо само времето там, но пък и децата му някак си и те така, имат доста голяма вина да ви кажа. Доста голяма вина имат. В: Интересно,

аз отидох да искам от него, той няма нищо? Абе как така да нямаш нищо от баща си, аз имам повече от теб, отколкото ти имаш и накрая исках да взема от медалите му. Те били сложени там и те изчезнали, някой ги откраднал, исках да взема шпагата му, и шпагата му изчезнала, шашката му. Изобщо, той няма нищо от баща си почти останало. Л: Ами както и ние нямаме, но нашето е вече по-друго. В: Вашето е по-друго, но неговото поне. Л: Той до последък е бил, живееше в къщата на баща си, нали. Нали той направи вуйчо къща на Изгрева, те са били.

В: Аз искам да Ви питам за някои неща от албума, който Вие ми бяхте дали, да Ви подсета за някои неща. Сега, тука той е албум на майка Ви. Вие тука виждате ли без очила? Л: Аз виждам без очила. В: Картичка. Л: Чакай, на светлото трябва да го видя. В: Постави доброто за основа на живота си. Това е от Учителя картичка, която е преснета. Л: Да, да.

В: Това е майка Ви, след това тука снимки. Сега тука тази снимка 1935-та година, май. Л: 1935-та, мъжът ми, аз и г-н Дънов. В: Вие във връзка с какво отидохте при Учителя? Л: Ами така, отидохме с моят мъж, искахме нали да отидем да Го видим и отидохме и г-н Дънов каза да се фотографираме с Него. Това беше май месец, щяхме да се женим. Чакай, това сватбеното ми пътешествие беше. В: А, сватбеното Ви пътешествие. След като сключихме брак в Сливен нали, дядо владика ни венча, щото той искаше, и тогава отидохме нали, отидохме в София при г-н Дънов. В: Дядо владика, той как се казваше? Л: Митрополит **Иларионов**. В: Този е баща на кого? Л: Той е вуйчо на мъжът ми. Мъжът ми нямаше нито майка, нито баща, нито брат, нито сестра. Беше съвсем самичък и живееше с владиката. В: Сега, той е завършил? Л: Архитектура в Германия, в Мюнхен. В: И вие във връзка със сватбеното Ви пътешествие? Л: Да, отидохме и отидохме да видим г-н Дънов по поръчка на мама. В: Да. Л: Каза, непременно ще отидете да се обадите на Дънов. Защото Той беше казал, много щастливи ще бъдат, но ще бъде за кратко време. И Той ни прие много любезно и както виждате се фотографирахме. В: Сега, той се казваше Захари Илиев? Л: **Захари Илиев Захариев** [Захари Илиев-Тюлев]. В: Той беше от...? Л: Севлиево. В: Кога е роден? Л: Роден е в Севлиево. В: Коя година? Л: Той е роден 1897 г., май месец.

В: Значи тази снимка имаме, тука вече този. Сега тука, тази снимка можете ли да ми кажете къде е майка Ви? Л: Чакайте, ще се постарая. Тази снимка е на Изгрева 1942 година. Л: Вуйчо Минчо е този. В: Тука да не е майка Ви? Л: Чакайте, ще я видя. Ето я мама! Таз е майка ми. Точно тази е майка ми, която е в профил. В: Над Стоицев тука. Л: Да. Аз не ги познавам много тези хора. В: Ето Ви **Веска Калканджиева**. Л: Да, да, да, Веска и Маргаритка. В: Калканджиева. Сега тука пак майка Ви. Тази е майка Ви, така ли? Л: Да, точно тази е мама. Л: Тука мама я няма. В: Тука също, вече виждаме коя е. Тука ето я майка Ви. Това трябва да е. Л: Да, да. В: В тая вече на тая снимка вече не се вижда. Л: Тоз албум от къде е, от Митко Сотиров ли го вземахте? В: Да. Л: Тоз от Митко Сотиров ли е тоз албум?

В: Този албум Вие ми го подарихте преди 5-6 години. Л: Аз ли? В: Да. Вие сте забравили. Л: Да, аз бях го вземала, да, да, да. Ей тука на упражненията. В: Сега, тука това е? Л: Това е Абаджиева от Ямбол, **Димитрина Абаджиева**. В: Която е с връзката. Тази? Л: Тази не я познавам.

В: Добре тука е Учителя. Л: Тука езерата на Рила. В: Тука е Паневритмия. Тука някъде да е майка Ви? Не я виждате. Л: Не, няма я мама тука. В: Сега тука тая снимка е същата. Л: Ето я тука мама. В: Да, ето тука е майка Ви. Л: Мама е тука да, и Абаджиева. Ама чакай, коя беше тази бе? Таз от Бургас бе, чакай. В: А този, спомняте ли си кой беше? Петко Епитропов не е. Значи това е майка ви. Л: Да, да. Ето я мама пак. В: Ето тук играе Паневритмия. Добре, по-нататък. Тук са снимки от Паневритмията. Л: Абаджиева, леля Митя си я знаехме, леля Митя. В: Сега тука са тримата. Л: Вуйчо Минчо. В: Минчо Сотиров, Георги Куртев и Стоицев. Л: Тоз е Стоицев, да. Аз не ги познавам много да Ви кажа. В: Тука този кой е? Не го познавате кой е. Сега тука е майка Ви. Л: Туй е брат ми малкия, туй е Мемо, големия ми брат. Тоз е Стефан Грозданов и тука мама. Мен никъде ли ме няма тука?

В: Сега, значи това е **Стефан Грозданов**, този е? Л: Стефан. В: Кой беше брат? Л: Най-малкия, тоз е по-големия **Мемо**. В: Сега тука. Л: Ето тука мама.

В: **Минчо Сотиров** и коя е тази другата? Не я знаете. Л: Мама и вуйчо. В: Сега тука Минчо Сотиров е. Л: 1944 година, не знам кои са тези. Това е **Пеню Киров**. Тука съм аз. В: Така ли? Л: Да, тука съм аз в Италия. В: Това е Минчо Сотиров. Сега всички тия ордени са били горе на тавана. Л: Да, изчезнали. В: Изчезнали и той след това ми разказваше. Поне тука единствено ги имаме на снимка, кой какъв е орден и подписа на Миркович, да. Това е Минчо Сотиров. Сега тука у Миткови. Л: Да, мама, това е Мемо, брат ми Димитър. В: Този кой е? Л: Това е на вуйчо ми на Стефан Сотиров зетя и дъщерята и Мичето. В: Да. Тука са тези и други няма. Значи Вие други снимки нямате? Л: Не, не, нямам, нямам. Кое то е останало е останало у брат ми. Трябва да видя у брат ми какво има от Димитър. Трябва да отидем някой ден у брат ми, но недейте носи тоз албум.

В: А, не. Сега тази снимка е коя година, спомняте ли си? Л: О-о, тази година, тази година е **1928 г.** – аз, Димитър и Стефан. В: 1928 г. Сега тука, тази снимка в ония години, помните ли, ние ги разучавахме. Л: Това е на *лозето ни* – снимката. На лозето снимката е. Да, ето сега. В: Отляво надясно, това е Надя. Л: Да, тази е Веска, **Иванчо Калканджиев**, мама, това е лелята на Жечо Панайотов. В: Лелята на Тошко. Л: А пък таз е майката, леля Руска. В: **Руска Панайотова**. Л: Да, **Иван Жеков** и това е Мичето Сотирова, **Мария Сотирова**. В: Тя коя беше? Л: На Митко Сотиров сестра му. В: А, на Митко Сотиров сестра му. Л: Да.

В: Тия малките? Л: Това съм аз, големия ми брат и малкия ми брат. Тук сме тримата. В: Така ли! И тука някакво куче е имало. Л: Да, нашето куче. Нашето кученце. В: Значи децата са: Лалка, Димитър и Стефан. Това е леля Ташка, леля Руска. Това е на нашето лозе в Сливен. Това е снимката ни, когато се върнах от Италия си направихме снимка, ха, ха. Значи аз ги нямам тези работи, Вие ги имате. В: Вас не ви трябват. Л: Тогава всичко ни вземаха, какви снимки, какво нещо имах, с професори, с Мусолини имах. В: И къде отидоха тези снимки? Л: Ами вземаха ги, всичко вземаха, в една каруца го сложиха и го вземаха. Имаше немски списания, италиански списания, на г-н Дънов, на майка ми книгите всичките, беседите както бяха, цялата библиотека изпразниха.

В: Това коя година, 1957-ма? Л: 1944-та, след 9.IX., когато задържаха нали мъжът ми и отвориха касата, имахме една каса, вземаха всички пари,

каквото имаше, останахме, ужас, ужас, ужас беше. Не е за разправяне какво беше. В: Оттогава минаха четиридесет и толкова години. 44 години минаха. Л: 1944 година, октомври месец беше това нещо, на 19.IX.1944 година.

В: А майка ви? Майка Ви коя година си заминава? Л: Моята майка 1965 година почина, на 13 декември. Беше тука при мен, много добре беше нали. Имам някои снимки, може да Ви покажа. В: А тази снимка? Л: Снемете ми тези работи вече. В: Това е старата снимка. Л: 1918 година. В: 1918 година. Л: Да, 27.

В: Портрета на тази снимка. Л: Баба ми **Димитрина Сотирова**. В: Тя е майката на кого? Л: На майка ми. Майката на майка ми, при която сме живяли. В: Това е Райна Грозданова. Л: Райна Грозданова, това е Димитрина Сотирова, това съм аз. В: Която си в средата с моряшката такава. Л: Да, Да, това е големия ми брат, този малкия ми брат.

В: И това къде е снето тогава? Л: Сливен, в къщата на баба ми. В: И баба Ви на колко години е била тогава? Л: Ами чакайте 1918-та година, ще Ви кажа на колко е била – 76 годишна. Тя е много интересна снимка. Сега ще вземем да я запишем. Значи това е от ония години? Л: Да. В: Майка Ви тогава е била домакиня и си е гледала децата? Л: Да, да. В: **Карандила 1929 г., август**. Те обикновено правеха редовно такива екскурзии. Л: Да, редовно. Там стояхме, там бяхме на лагер. Стояхме, ние там си бяхме. В: Палатки ли правехте? Л: Палатки, имаше много хубави палатки си правехме. В: Сега, това отгоре е **Веска Калканджиева**. Тука тези до нея? Л: Тази не е ли Гешева? На Гешева ми прилича. Я чакайте да видя. В: До нея спомняте ли си кои са тия? Л: Тия са Касабови. Тази е Касабова, този беше д-р Касабов, този **Иван Касабов** – адвоката. В: Значи, този с бялата връзка-папийонката е д-р Касабов? Л: **Касабов** беше, **Любен**. Този е Иван Касабов. В: С шапката до него? Л: Това е жена му **Мария Касабова**. В: Това е майка Ви тука най-надолу. Л: Сега тука е мама, да. В: Която е с жилетката? Л: Да, да. В: Тука други? Л: Чакай сега. В: Да не сте Вие тука? Л: Тук съм аз. Ето ме. В: Да. Вие сте тук с шапа. А тази е **Веска Касабова**, дъщерята на тези. В: Коя е Веска? А, до нея. Л: Веска Касабова. В: Която е от лявата Ви страна. Л: Тази е Овчарова. В: Овчарова. Л: Тази е дъщерята, **Анчето Овчарова**. На този беше **Минчо Минчев**, дето беше секретар на Партията и какъв беше след 9, големец, негова жена беше. В: Значи тази, която е от Вас отдясно? Л: Да. В: А този с бастуна? Не го знаете, и другите не ги знаете. Тука този с бастуна, който е възрастния? Л: Я да видя този кой е? В: Дали го познавате? Л: А, той е **Иванчо Овчаров**. Този е Иванчо Овчаров, да.

В: И тогава ще вземем подред да ги запишем на един лист. Майка Ви редовно отиваше на събори, идваше на Рила. Л: Редовно си ходеше, и на Рила ходеше, и на езерата ходеше. В: Вие ходихте ли на езерата с нея? Л: Не. Тя си ходеше, нали. Тя най-често с Абаджиеви си ходеше, с Димитрина Абаджиева от Ямбол. Те бяха много близки и тя си ходеше, особено като умря Абаджиев, редовно си ходеха. Винаги си ходеше.

В: Вие ми казахте, че след като сте завършили, сте искали да ходите в Италия. И то Минчо Сотиров не Ви е пуснал, така ли? В Триполи да ходите, в Либия? Л: Не Минчо, другия Стефан. Минчо Сотиров, той никога не се е интересувал за нас. Те бяха големи егоисти, семейството им на Сотирови,

на Минчо Сотиров бяха големи егоисти. В: Е, защо така? Самият той ли беше такъв, или децата му? Л: Всичките бяха така. В: Така са устроени. Л: Да. В: Ами има хора. Л: Докато Стефан Сотиров беше привързан. Той се ожени възрастен, за да ни гледа нали, към нас беше повече от баща да Ви кажа. В: Той има ли деца, той Стефан? Л: Има. Има син лекар в Бургас и дъщеря има тука женена за лекар. В: Вие поддържате ли връзка? Л: Да, с тоя от Бургас не сме се виждали от погребението на вуйчо ми не сме се виждали, обаче, тука с тия се виждаме, тя е жива вуйна ми.

В: В този момент, когато сте искали да ходите в Триполи, в Либия, питахте ли Учителя, или тогава не сте питали изобщо Учителя? Л: Не, не. Аз си дойдох, нали тука и отидох в Сливен и казах, че вземах си държавен изпит в Италия и да остана там, обаче, Мусолини всички чужденци ни прашаше в Триполи, който иска да остане, ще си отиде при техните. Тогава нали Либия беше италианско владение и трябваше да отида в Триполи. Имаше чудна болница, даваха снимки нали, какво е, как е и аз си дойдох тука в България, нали вече да си покажа доктората, че съм завършила, че съм лекар нали, това беше за мен много. Защото на първия ден на промоциите и аз се явих да си взема доктората. Бях готова с тезата и тезимите и всичко. Щото там много тържествено е вземането на докторат. Там комисия от 12 души професори имаше на които на всички трябва да отговаряш на въпросите. С часове минават, не е както тука да вземеш и да ти напишат доктората, а не. И дойдох си и тогава вуйчо каза: "Не, никакво ходене при тях. Ще си стоиш тука." И аз си останах, не се върнах дори в Италия, защото трябваше да остана, да работя да помагам на братята ми, нали те трябваше да следват и аз трябваше да работя, за да помагам. Това е било тогава.

В: И майка Ви след това? Къде живееше майка Ви? Л: След това майка ми си живееше в Сливен, ами тя въобще в Сливен си живееше, докато дойдох аз тука 64-та година. Тя тогава дойде тука. В: Вие там къща имаште ли? Л: Имаше бабината ми къща. В: Какво, продадохте ли я накрая? Л: Ами вземаха я там, някакъв вуйчо ми. Баба ми я остави на вуйчо ми, понеже той много се е грижил за нас и някак си, и той излезе малко егоист. Той взема целия имот, и лозята и всичко. В: И накрая лозята му ги взе държавата. Л: Не зная. И той малко така, докато беше по-млад беше свършено различен. След това малко и той се поизмени. В: Ех, хората се променят от времената. Л: Е да. В: Тогава как го възприехте това предсказание на Учителя, че ще бъде щастлива, но за кратко време? Л: Приех го като истина. В: Като истина. Л: Казах: "И за кратко да е майко, достатъчно е нали, да бъда щастлива няколко години с този човек, но аз ще отида." В: И после, когато станаха събитията? Л: Ами.

В: Станаха събитията. Л: Станаха събитията. В: И тогава човек проверява едно пророчество и едно предсказание. Много трудно се проверяват тези неща. Л: Аз тогава все мислех, какво стана с г-н Дънов, нали, понеже Лулчев, нали. Чудех се какво стана с г-н Дънов, тогава казах, че Лулчев е задържан, нали, и тогава. В: И бяхте минали през такива събития. Л: Е, да и нали беше задържан и моят мъж тогава, и просто се чудех нали, какво е, и Той, г-н Дънов януари месец почина. В: Края на декември, на 27 декември. Л: Да де, точно тогава, 27 декември ли беше? Така беше, че трябваше да се ходи по затвори, да се види как се, какво е и бяхме въобще загубили връзка.

В: Да. Ами за другия Ви брат, този, който беше следвал в мебелното училище? Завърши добре беше в последствие. Л: Добре е, и сега си е добре. Не е добре със здравето. Той синът му се удави пък на него. Имаше един син, който се удави и останаха двамата сами. Л: Да, има хубав апартамент. В: Други деца няма, така ли? Л: Не. В: А този син имаше ли деца? Л: Не, той беше току що завършил. В: Ами съдби човешки. Л: Кремиковци отиде нещо и това е.

В: А другия, който се занимавал с финанси, счетоводство? Л: Ами той беше генерален директор на Народната банка. Той има син и дъщеря инженери. В: Значи Учителят му беше казал? Л: "Той ще отиде в търговията." И тогава спомням си майка като казваше: "Стефко в Търговската гимназия ще го дадем в София. А Митко в Мебелното училище в Русе при Ватев." Той беше много симпатичен човек този Ватев, много симпатичен човек беше. Той имаше консервна фабрика (работилница) и така беше много човечен, хубави отношения имаше с брат ми. Той там завърши. Четири години все у Ватев беше.

В: Все пак майка Ви е изучила и трите си деца. Това не е малко за онова време. Л: А, как ще е малко. Много беше дори, много. Тя беше рядко интелигентен човек. И на нас държеше и ни влияеше. Много добре ни влияеше във всяко отношение. В: Да. Л: Делото за нея беше всичко. В: Да, това поколение са били доста предани. Л: Да, много, много, много. Никога няма да я забравя милата, като кажеше Братството, това Братството и в София редовно тя си ходеше винаги. И като отиде, ще се срещне с Учителя и Той така много любезен беше. А идваха у нас. У нас идваха бай *Пеню Киров* си идваше редовно. Идваше си от Пловдив. Аз си спомням имаше един **Петър Чорбаджиев** от Сливен, може би сте чували за него. На Райнова брат й. И той беше към Братството, и той беше така с брада. И той беше така много предан, много, и **Димитър Добрев** и той. Той нали ръководител беше на Братството в Сливен. Той нямаше, тя жена му е умряла, нямаше деца, самичък си живееше, живееха заедно с **Калканджиеви**. И там беше и салона. И той беше много човечен, много сърдечен. В: Те си заминаха отдавна. Л: Да, много отдавна. Аз не знам Маргаритка, тя си е в Сливен. В: Тя вече тая година трябва да се пенсионира. Л: Да се пенсионира вече, да. В: Тая година 1987. Две деца има. Л: Две деца ли има Маргарита? В: Големи, госпожици. Л: О-о, госпожици! В: 25-26. Л: Те пак там си живеят градината гдето е, градската градина до болницата. В: Взеха си апартамент, живеят вече, взеха си апартаменти, мъжът й има хубава работа, добре са материално. Л: Бати Иванчо с неговите фотографии. Ха-ха! В: Знаете ли, че много неща не са запазени? Л: Не са ли?

II. ПИСМА ОТ УЧИТЕЛЯ ДО РАЙНА СОТИРОВА ГРОЗДАНОВА

1. ПИСМО от 23 МАЙ 1918 година

Л. Р. Грозданова,

Изпращам песента "Благославяй" Надявам се да е заучите. Пейте я по възможност плавно. Тя ще внесе в душите ви бодрост и утеха, нещата, които човек не трябва да забравя в тоя живот.

Моя поздрав на всички. Живейте с вяра жива, непоколебима, с любов непрестанна, която е като светлината, що внася радост, наслада в душата. Господ на всичката пълнота да ви благослови всички, що вървите в пътят.

В.В.
Ж.К.В.О.

Варна
23.V.1918.

(Свещеният подпис)

2. ПИСМО от 7 ОКТОМВРИ 1918 година

Л. Р. Грозданова,

За някои висящи въпроси кога мина през Сливен, ще уясним. За сега ще изпълнявате това, което ви е дадено според Духът.

А благия Господ на Мира ще уреди всичко за добро. Вяра жива, Любов непрестанна, доброта постоянна и Господ ще прати своето благословение.

Поздрав на всички приятели!

Ваш верен
(Свещеният подпис)

Ж.К.В.О.

София
7.X.1918 г.

А. Р. Трозданова.

Испращам ти сента
Благославие! Надявам се
да е за тебе. Името е по
възможност главно. Тя
ще внесе в думите си
доброст и правда. Мисля
който говори не трябва да
забравя в този живот
моя поздрав на всички.
Скъпите и брата живе не-
покоесима с любов и по-
стана. Родителите са
милата ир знае радост.
настава в думата. Точно
на всичките ти нота да
си благослови всички ир
живот в тието.

Всичко.

Ж. Р. В. О. Д. Р.

Всичко
25. 1918.

А. Р. Трозданова,

За нѣкои ви-
сѣци вопросы,
кога мина нѣко
Смѣемъ се удеши,
За сѣга сѣ и сѣ-
нѣватѣ то ва,
Ко ето ви е
дадено сѣредъ
деятѣ.

А дари
Тосноде на

добра узе
уфедо вееде
за допро.

отра зфера,
модови нафта
смане, допро
номодна а
Тосноде узе

нрание своето
дросробение

модови на
добра уфедо
Ване допро

Добра зфера

сепул 7 X 1918

III. СПОМЕНИ
НА ДИМИТЪР СОТИРОВ ГРОЗДАНОВ
Разговор на д-р Вергилий Кръстев с Митко,
съпругата му и сестра му
Лалка Грозданова (д-р Тюлева, по мъж)
магнетофонен запис, 1987 година

В. (*Вергилий Кръстев*): Искам да ми разкажете първия случай, когато сте отишли на Изгрева при Учителя. **М.** (*Митко Сотиров*): Отиваме на беседата неделния ден, използвах си военната отпускат, бях мобилизиран в Божурище. След свършване на беседата, се образува шпалир, за да може да мине Той, и ме вижда и ми казва: "Какво правиш тук?" Казвам: "Дойдох на беседа." Той ме погледна и каза: "Отивай си веднага в честта!" **В:** Той Ви познаваше, че сте син на Райна Грозданова? **М:** Да, познаваше ме. Каза дори: "Митко, отивай си в честта!" Аз не възразявам абсолютно нищо и веднага отивам при леля си, където ми бяха военните дрехи, преобличам се веднага и с пристигането ми в Божурище стана нападението на сръбския шевролет, който удари Митницата. **В:** Какъв беше самолета, сръбски? **М:** Сръбски. **В:** Той един самолет ли беше? **М:** Два самолета бяха, тъй наречени му казваха "Лисицата", който удари митницата и железопътната линия, която е за Драгоман и моста. **В:** Значи, ако Вие бяхте останали в града. **М:** Може би щях да отпътувам с вечерния влак и да стане нещо. **В:** Да. **М:** Важното е, нали, че Той ме предупреди да си замина веднага. **В:** Той фактически Ви спасява. **М:** И вечерта второ нападение имаше. **В:** От същите самолети? **М:** Същите самолети, да. Те се върнали в базата си и пак са изглежда излетели те, ако бяха дошли, германските войски, които бяха на разположение, бяха се разквартирували в Божурище.

В: Това е интересна опитност, която засяга и личността и живота на човека. Такива опитности не се забравят. А Вие казахте, когато за пръв път е дошъл на Куш-бунар в Сливен. **М:** Той дойде в Сливен, Куш, това значи орлов избор. **М:** Беше отседнал в **Михаил Райнов**, които бяха съседи с нас. **В:** Тази къща беше на Райна Грозданова, така ли? **М:** На баба ми. Тя се казваше **Димитрина Кючупеткова**. Беше отседнал там и отидоха да летуват няколко дни на Куш-бунар, на Сините камъни. Един случай, когато Той вижда една пепелянка до дървото, близко до палатката, започна да й говори, да си заминава и т.н. **В:** И тя си заминава. **М:** И тя си замина. **В:** Вие бяхте ли горе на Куш-бунар? **М:** Да, да. **В:** Там спяхте на палатки? **М:** Там, на палатки и веднъж се връщаме, това беше Неговото връщане и летуването Му и тръгваме заедно, бяха 7-8 души и Епитропов мисля, че беше. И тръгваме заедно. От Сливен имаше пак, може би група от 10-15 души. Аз бях малък, голям турист бях, слизах долу по тази хайдушката пътека, прескачах с такова, обаче, забелязах, че г-н Дънов го виждах пред себе си, мъчех се да Го настигна, но не можах, слизам долу каптажа, а Той Го нямаше вече. И, когато се прибирам в къщи, минавам покрай Михаил Райнов в къщи и чувам, че той свири на цигулка. Туй е за Неговата пъргавина.

В: Става въпрос за Неговата пъргавина, или направо си е пренесъл тялото? М: Не мога да го кажа. Важното е, че аз Го изгубих от погледа си. В: Сега Той как се движеше, по земята ли се движеше, как Го виждате, да не би по въздуха да се движи, по земята ли? М: Няма, уж по земята, ама много бърже. В: А Вие бяхте млад, пъргав. М: О-о-о, аз не можеше да ме обори мен никой. В: Значи слизахте от горе от Куш-бунар. М: От Куш-бунар, 1 100 метра. В: И значи Той направо търчеше като сърна? В: Да, да, да. Х (*съпругата на Митко*): Като дух. М: И като слязохме долу в т.н. каптаж покрайнините след Балкана, аз Го загубих и огивам си веднага нали с рейса, качвам и екипиран минавам покрай дома на Иван Райнов и чувам, че Той свири на цигулка. В: А Той тогава е на възраст към 60-70 години. М: Разбира се, че е възрастен, възрастен много. В: Е, Вие как си го обяснявате това? М: Не можех да си го обясня. Винаги са ми го казвали и не мога да си го обясня. В: Сега, Той си е движил тялото, не може да не си е движил тялото. М: Движи се, движи се, обаче изгубих Го, това е. В: С такава бързина да се движи? М: Изгубих Го от погледа си. Х: Той е хвъркнал. В: Това е много интересна опитност, която озадачава много хора. Щото аз също съм чувал някои такива опитности, при които направо изчезва и Го няма. И после, когато отидат на друго място, Той седи там и си върши някоя работа. М: Пред нас вървеше, пред групата, даваме надолу и постепенно се отдалечава, обаче, и Го загубих вече аз. В: А сте млад, бърз и търчите надолу. Х: Аз именно искам това да допълня, Той е бил много пъргав и въпреки това г-н Дънов го е изпреварил. М: Аз прескачах през всякакви никакви пътеки, нищо, за да мога да..., но не можах.

В: Да, това е интересна опитност. Да си спомнете някоя опитност на майка Ви, която е имала с Него? Тя ми разказваше сестра Ви, че винаги, когато имала проблеми, е ходела при Него и е питала и т.н. Някои такива опитности? М: Когато сестра ми завърши гимназия, искаше да следва, но липсваха средства. Няма от къде! И тогава мама отива горе на Изгрева, среща се с г-н Дънов и Той ѝ казва: "Тя трябва да замине!"

Л (*Лалка Грозданова, д-р Тюлева, съпруга на Захари Илиев Тюлев, с която Вергилий Кръстев е работил в болницата, в Своге*): Аз му казах. М: И тя се обръща към Него, ама как казва Учителю ще замине, когато няма средства? "Всичко казва ще се нареди." И безспорно тя замина, вуйчо даде ѝ необходимите средства за пътуването и след това вече първата, втората година се яви на изпити, получи италианска стипендия, премията на Университета и си завърши така, както е казал Той. За мен казва същото нещо. Питала Го за мен. "Да отиде, казва в Русе при брат Ватев и да живее там." И аз бях четири години бях при него на пансион. Ходех на беседите. Идва в Русе, то беше просто митинг там, когато изнася беседата Си, в дома на Никола Ватев. В: Коя година? Не си ли спомняте? М: Беше 1926-27 година. В: Вие казахте, че имате снимка, както е чел. Хубаво е да я потърсите. М: И ние ще потърсим. В: Да, щото ние я гледахме. М: То го имаше там на беседата, как г-н Дънов се вижда и народа, който е бил там.

В: Някоя друга опитност, която майка Ви да Ви е разказвала, или да си спомняте с нея, която тя е имала? М: Мама се допитваше за всичко, при тежки положения за нея се допитваше и искаше съвет, защото аз съм в Русе, стипендия получавам, брат ми е тука, стипендия получава в София нали. Л: И аз съм в Италия, получавам също. М: И тя също нещо.

Значи три деца тя да може да издържа с една нищожна пенсия, да може да ни изпраща там. Благодарение на Него, на Неговата подкрепа, която Той даде на майка ни, ние можахме да завършим всички. В: Това не е малко нещо в една епоха. Л: То е много даже.

В: Много нещо. Сега е другояче, имат стипендии, но тогава, в онази епоха е било съвсем другояче. А нещо да си спомняте за Вашия баща? Тя ми разказа, той е загинал през време на Балканската война при Чаталджа, село Еникьой. Там е погребан. Само си спомням, че бях много малък. Качи ме на коня си при тръгването, и друго вече нищо. И след като е починал той, идва един офицер и му носи сабята, бинокъла, пистолета, ордените, и всичко това нещо майка ми го пазеше до последък просто. И миналата година увеличихме снимката, която имаме от баща си, дадохме на брат ми и сестра ми и тука остана една и заедно с неговите отличия, цялата му военна характеристика предадохме в Калофер в музея. В: Това е много хубаво и правилно, да се съхрани, да се запази. В: Всичко това нещо, което имаме оставено от майка ни, което тя го пазеше, и благодарствено писмо има от музея Калофер.

В: Сега, Вие сте живели при Ватев доста години 5-6 години. М: Четири години. В: Помните ли някои опитности, които той Ви е разказвал, да е имал с Учителя? М: Той беше малко по-особен характер. В: Той беше затворен може би. М: По-особен характер беше той. В: И тия две неща тогава не се разказаха. Може би тези две неща не се разказваха тогава. М: Не, той правеше. В: Той е бил спиритист. М: Той правеше сеанси. И аз присъствах 2-3 пъти на сеансите. М: Помня само когато почина владиката Русенския. Как се казваше той Шенген... Направиха вечерта сеанс и аз от долния етаж чувам горе воплите на духа на владиката: "Как са сложили тази тежка плоча отгоре ми, тежи" и т.н. В: Не може да излезне, ха, ха! Да, те са били спиритисти, аз съм слушал. Вие казахте, че от него там са останали няколко оригинални снимки на... М: Точно оригинални снимки с ... Той е фотографирал г-н Дънов. В: Дано намерите тази снимка с мястото, където е държана тази беседа в Русе. М: Ще я намеря.

В: Сега, Вие казахте, че имате долу някои запазени неща от майка Ви, някои тетрадки. Аз бих желал да ги запазя, да ги съхраним. М: Ами каквото има, ще го извадя. Л: Да, и аз ще Ви се обадя, като минавате ще ми се обаждате. М: Всичко, което Ви интересува, което е свързано с ... В: Сега, аз мога някой път, да не я ангажирам и нея, аз мога някой път... Л: Защо, той ще ми се обади, аз ще Ви се обадя и като минете, някой път ще дойдете. В: Да. М: Ако не тази седмица, другата седмица аз ще сляза долу и ще ги потърся. Въпросът е да не се отлага. Нали така. Те са много интересни. Л: Хем ще дадете и писмото на г-н Дънов. В: Да, ще го прехвърля. М: То има интересен е подписа на Него. Л: Да, да, аз не се сетих първия момент, едно писмо там в една от беседите аз намерих. В: Вие случайно имате ли някое писмо от Него? М: Имам.

В: Ще може ли да ги дадете да ги преснемем, пък ще ги върнем. Те писмата до майка Ви ли са или са до Вас? М: До мама. В: Сега, аз имам едно нейно, нали, аз ще го преснема и ще Ви го върна. Ще позволите ли да ги преснемем тези, пък ще Ви ги върнем. Ако не искате да ги съхранявате, да ми ги... М: Не, то за мен е, аз не се отделям от... В: Да, съгласен съм, ще може ли да го преснемем? Тука във Ваше присъствие, ще донеса един

фотоапарат, ще го преснемем. М: Но аз имам доверие, моля Ви се сега. В: Не, въпроса знаете ли защо, защото искам да приложам след това освен снимките на майка Ви и някои писма на Учителя до майка Ви. И тя има едно писмо, Вие имате едно, две, три, те ще останат у Вас, но да преснемем самият текст. Аз в момента. Л: Тука имаш ли някое писмо? М: Ами аз не се отделям от тях бе! Те ми са най-скъпото нещо. Те ме пазят, те ме пазят мене. В: Знам, че Ви пазят. Л: Ами и мен това писмо ме пазеше мене. Аз си го пазех нали, но в първия момент. В: Бъдете спокойна, ще Ви ги върна, ще Ви го върна. М: Ами не е желал, не Ви е дал. Л: Те смятат, че ще живеят 200 години. В: Не, не става въпрос за това, но не знам сега, може би... Х: Нали, аз не бях запозната с тия неща. Силно впечатление ми правеше, когато слушах моята свекърва Райна Грозданова и нейните приятели, хазаина ни също беше съмишленик. В: Кой беше той? Х: **Васил Димов**. В: А, Васил Димов, да. А, преди години, този пчеларя? Х: Пчеларя. Много неща съм научила и от него и ми е правило впечатление, особеното благоговение, с което се говореше за г-н Дънов. "Г-н Дънов каза", щом Той го е казал, това е закон. И мисля, че пак не е безинтересно това, понеже не бях запозната с нищо от Неговото Учение, някои работи ми се виждаха смешни, да. В: На пръв поглед е така. Х: На пръв поглед, точно тъй, но след време се оказа, след като аз бях съвсем млада се ожених нали, не само аз бях така невежа в това отношение, много хора не знаеха много неща и след като минаха вече 10-15 години, започна в науката даже да се говори това, което г-н Дънов още преди 30-40 години е казал. Някои от примерите сега не мога да си спомня. За *летящите чинии* например. Кой знаеше и кой говореше за тях? Аз поне не бях чувала. После, тази **Паневритмия**. Ония там, дето ходят да посрещат слънцето, нали, а днеска това се прилага за здраве, като абсолютно средство, даже за излекуване на хората. В: И това вече всички го правят. Х: Всички го правят, под звуците на музика. В: Има тая... Х: Той, колко е изпреварил времето и науката бих казала. В: А някои неща, които да ви е разказвала Вашата свекърва? Х: О, и тя разказвала ми е. Най-много ми е направило впечатление това, което моя мъж Ви каза за пътя, който е бил предначертал, за куража, който е давал на нея, защото това вярата е много силно. В: Силно нещо. Х: Понеже Той се е ползвал с такъв огромен авторитет, тя знае, че няма да сбърка, ако послуша Неговия съвет. Нали, това не е малко. Сега туй не е за записване, тъй просто с Вас така споделям. Ако погледнем така повърхностно, е, дал съвет нали, ами да отиде да следва, щом има желание, да отиде да следва. Няма пари, свекърва ми отговаря. Нищо, от брат ми ще поискам. За една година, вижте сега каква далновидност, за една година. Добре, всеки ще каже, хубаво, за една година, ами после, нали? Но пак подчертавам, вярата на свекърва ми, както се и оказа после, не е била без покритие, че щом Той за една година. След това вече се урежда как Лалка да следва, за една година стипендия получава нали, за една година. Той иска за една година пари от брат си да вземе и толкова. И така се започва нейния път, нейния успех в живота. Тези работи са ми направили много силно впечатление, защото, за да дадеш един съвет така авторитетно, не е малко.

Л: Да Ви кажа как ми спряха стипендията пък на мен, премията на Университета, то не е стипендията. Пристига **Иван Вълков**, пълномощен министър в Италия в Рим и вика всички българи да се явим нали там,

да му се представим. И действително, представяме се и той, аз като си казвам: "Грозданова", "А, вие на Грозданчо ли бяхте дъщеря?" Той е бил съвипусник с моя баща, и казвам "Да". И какво мислите, минава известно време, викат ме в Университета и казват: "Вие повече няма да получавате стипендията от Университета, защото сте от антифашистко семейство." В: От антифашистко семейство? Л: Защото вуйчо ми, другият ми вуйчо, не Минчо, а другият Стефан Сотиров, той беше във военната лига, заедно с генерал Соларов против Монархията. В: Да. Л: И понеже Вълков нали беше пълномощен министър тука и тогава нали вуйчо ми го уволниха и отиде директор на фабриката на Балабанови и на мен ми отнеха стипендията, защото съм от антифашистко семейство. В: Значи, българин дойде да помогне. Л: Значи, вместо да помогне, те ми отнеха премията на Университета. Да. В: То е обикновено така, българина винаги идва да попречи. Л: И то в момент, когато трябва да приготвям теза, тезиси, дисертации, всичко това, мен ми вземаха премията и тогава вуйчо ми даде пари и накрая като завърших, имах 119 000 лв. да давам на вуйчо си да давам с лихвите и му ги изплатих до стотинка. Х: Изплати му ги най-най-честно. Ха-ха-ха! Л: Да, веднъж му дадох 50 000 лв. В: Значи така накрая. Л: Така ме наредиха. Дойде Иван Вълков, за да каже, че аз съм от антифашистко семейство. Защо? Да навреди на вуйчо ми. Защо на вуйчо ми? Аз съм съвсем отделно от вуйчо си. Така ме наредиха. Х: Жестоко.

В: Не, не, вижте сега, тука намерихме нещо. Ето сега този плик, нали, понеже аз като тръгна да търся нещо, не върви. М: Ето го, ето го. Х: Браво, браво. М: Ето. В: Хайде прочетете го писмото, прочетете го. Л: "Любезна Райна Грозданова, изпращам песента "Благославяй". Надявам се да я заучите. Пейте я по възможност плавно, тя ще внесе в душите ви бодрост и утеха. Нещата, които човек не трябва да забравя в тоя живот. Моя поздрав на всички. Живейте с вяра жива, непоколебима, с Любов непрестанна, която е като светлината, що внася радост и наслада в душата. /И-и поезия, да, да/. Възход на всичката пълнота, да ви благослови всички, що вървите в пътят. Ето го подписа на г-н Дънов. В: Знаеш ли какво значи това? Жив е тоя, който Ви обича. На коя дата там пише? Л: 23.V.1918 г., гр. кой? – гр. Варна. В: Точно тогава, когато е бил интерниран във Варна. Той тогава е... */Разглеждат снимки/*

Л: Я да видим тези. В: Фердинанд. Л: Да, г-н Дънов тука. В: ...пред палатката. М: Това мама ми го дава за здраве. Л: И аз имам една добра молитва за здравето. В: Винаги се пази Добрата молитва трябва... Искам да видя датата само. Пише 1864 година, Учителят е роден на Петровден, замина на 27 декември 1944 г. Да, това го приберете и запазете. Да, значи вие фактически, ето Вие имате само едно писмо, друго нямате, нали? М: Само туй, само туй. Талисман. Л: И моя талисман, и аз дето си го имам. В: Да. Аз мога да ги преснема. И тия двете неща ще ги преснема. М: ...бръкни тука да ми вземе работите.

В: Няма никой да Ви вземе, то излезна. Аз го пипнах и то излезна отнякъде, да, добре стана. И след като Ви спряха стипендията, как изкарахте Вие? Л: Ами вуйчо ми изпращаше пари и аз завърших и като се върнах, представи ми една сметка от 119 000 лв. и аз му ги изплатих. Почнах да работя и си изплатих. В: Останахте доволни всички. Л: Е, как няма. Аз бях вече последната година, нали. Аз три години, третата,

четвъртата и петата получавах премията, шестата година, защото шест години беше със стажа. М: Значи снимката от Русе? В: Да. М: Обезателно ще я намеря. Да.

В: А от Сливен спомняте ли си някои други неща, от живота Ви в Сливен, там от Куш-бунар? Там са били Димитър Добрев и Калканджиеви и другите? Л: Да, е винаги там заедно бяхме, цяло лято с тях прекарвахме заедно. В: Някоя друга опитност, да си припомняте нещо от онази епоха? М: Те са много работи. Л: Но вече е избледняло, ха, ха! От 50 години вече. М: Туй, което не мога да го забравя: змията и слизането на Него от Куш-бунар долу. В: Значи, на змията обясняваше да се отдръпне, да се махне. Сега тази змия излезнала. М: Пепелянка една, там от буковото дърво, долу така се върти: Тя гледа така и горе така. В: Гдето са палатките ли? М: Да, да, до Неговата палатка беше, дърво имаше буково едно, и тя така върви и Той ѝ приказва на нея и тя се спря. В: И го изслуша. М: И си замина. В: Ха, ха. И Той какво ѝ говореше, да се махне от там, може би. М: Приказваше ѝ. В: Да, ха, ха! Да, виж какво нещо, епоха. Да, тези неща остават така като възпоменания и като опитности на човека. Има някои неща, които излизат от човека и така се загубват, но и неща остават запечатани. Остават неща запечатани. Л: Нали учех тогаз, латински нали. М: Ммм... Л: То беше, когато аз щях да отивам да следвам, нали. М: Да. Л: Аз на *Карандила* почти не съм била, защото учех латински.

М: Но интересно, и свиренето Му на Него, Той се захласваше с цигулката. Л: Просто се забравяше.

В: Той обикновено, когато идваше в Сливен, при кого отсядаше? М: При **Никола Райнов**, там беше веднъж. В: Той какъв беше, учител ли беше? Л: Учител по пеене в гимназията. В: И обикновено след това вие се събирахте там, събираха се в салона, четеше Той лекции, или обикновено се качваха горе на *Карандила*? Л: А, не. М: Не, Той горе си беше, горе си беше. В: Качваше се горе. Л: Нали в "Зора" изнесе една беседа? М: Не знам. Л: Тогава бяха дошли, опоненти имаше от църквата. Чакай, спомням си.

М: Свещениците, когато почива една, която живееше в същия двор, Петранка се казваше. Почива нейната майка и беше през зимата. Г-н Ватев взима шейната, ковчега, качват я на шейната. Туй за пръв път става туй нещо в Русе, направо на гробищата, без никакъв свещеник, той казва няколко думи там и я погребват. В: Туй Ватев го прави? М: Туй Ватев го прави, да. В: Без свещеник, без нищо? М: Без свещеник, без нищо, да. В: И след това той имаше неприятности. М: Той имаше неприятности. Не искаха място да отпуснат и т.н., обаче, наложи се и това. Те я погребяха така без свещеник. Той беше свещеника, тъй да се каже. В: Той беше свещеник. Значи Вие там при Ватев прекарахте пет години. Е, дано се намерят тези снимки от Ватев, които ги е правил той. Той фотограф ли е бил? М: Обезателно. Само той фотографираше г-н Дънов. Имаше той в къщи всичко, промиваше всичко и аз от него ги имам. Той ми ги даде така. В: Значи той беше фотограф, промиваше в къщи. М: Той е любител, обаче той и само той правеше на г-н Дънов снимки.

В: Ей, виж как мина тая епоха. М: Да бе. В: Минаха вече отдавна 50 години минаха. Това е половин столетие. Х: Заповядайте, вземете си! В: Взехме си, благодаря. Понеже аз в момента съм така на слух и зрение. Х:

Да, да, да. В: И от периферията на зрението. Мина тази епоха.

М: Имам снимки, ама вий не ги намерихте, а бе къде могат да бъдат тези снимки? Нагоре на Изгрева в 6 часа при изгрев слънце. В: Няма, тука ги няма. М: Когато оркестърът свири в средата и всичко това са над 1 000 души, по четири души в колона, образуват един грамаден кръг горе на... В: На Паневритмията. М: Да. В: Е, Вие може би следващия път ще ги потърсите, нали ще търсите тази снимка с... Вие ще прегледате. Защото това, което преглеждах, не го видях. Сега, **д-р Тюлева [Лалка Грозданова]**, което преглеждаше, може да го е пропуснала, но ние ще го видим. Л: А, не трябваше В: А може случайно и на друго място да имате някои снимки. Х: Да, на друго място. М: Аз ще видя, ако маминия албум ще видя. В: Вие имате ли някой албум от нея? М: Нали имаме един голям албум стар. Ще го намерят и него. Ще го намерим. Х: Нали имаше, не знам дали сте слушали "Всяка неделя", Кеворкян имаше разговор за учителя Димитър Кръстев. Та си мисля, той се обръща към журналистката, която е обърнала внимание на Кеворк върху него. Нали казват, по едно време се занимавахте със случая Ванга, сега казва с Димитър Кръстев. Кое Ви кара да обръщате внимание на такива хора, да се интересувате за тях и тяхната дейност? Отговаря: Мен ме интересуват необикновените хора, интересните хора и сигурно щеше... В: Те си говорят за нестандартно мислене. Х: Да, да, да. В: Вижте какво, всичко, което е било в онази епоха, не е предназначено за това поколение, не е и за моето поколение. След време, аз това, което го събирам не е за моето поколение. Х: Да, да. В: Това е едно поколение, аз ако доживея до Вашите години, едно поколение след две хилядната година се приема от едно друго поколение. Това не е предназначено за моето поколение, а за едно друго поколение след сто години, двеста години, разбирате ли? Х: Да. В: После ще дойдат да го търсят и ще се чудят къде има това, това, това и т.н.

М: Стефан Сотиров, моят вуичо го правят областен директор в Стара Загора, майка ми отива в София да пита за това негово назначение за Окръжен управител до Учителя. В: Да. М: Той казва: "Не, не трябва да приема." И стоя един месец и стана преврата. И край. В: Кой преврат, 9.IX. ли? М: Не, преди това. В: 1934-та година на Кимон Георгиев? М: На Кимон Георгиев. Л: Той беше към Кимон Георгиев. М: Не, той беше в блока. Л: Той в блока беше. В: Значи, не ти трябва. М: Не трябва, казва да приема. В: И след един месец стана преврата. М: И стана преврата. В: И дойде Кимон Георгиев и направи преврата. Ако беше Областен, щяха да го убият. М: Ами, стана преврата! Значи оня преврат 1934-та година, не 1944-та година. М: Не, не, не, 1934-та.

Х: Вие като казвате, че това не е за днешното поколение, как да го разбирам, че още не е дорасло днешното поколение за тия неща и че за едно по-издигнато? В: Точно така, не е дорасло. За едно следващо поколение. Х: Следващо, по-издигнато. В: Всяко едно поколение... Първо не е за това поколение, не е израснало, условията не са още такива. Трябва да минат още 50 години. Ето вижте колко неща се промениха преди 30-40 години. Х: Извънредно много. В: Трябва да се променят още толкова много неща и тогава вече то отведнъж ще си дойде, но тогава няма да го има, защото ще се самоунищожи или ще се унищожава. Л: То ще остане за бъдещето, да.

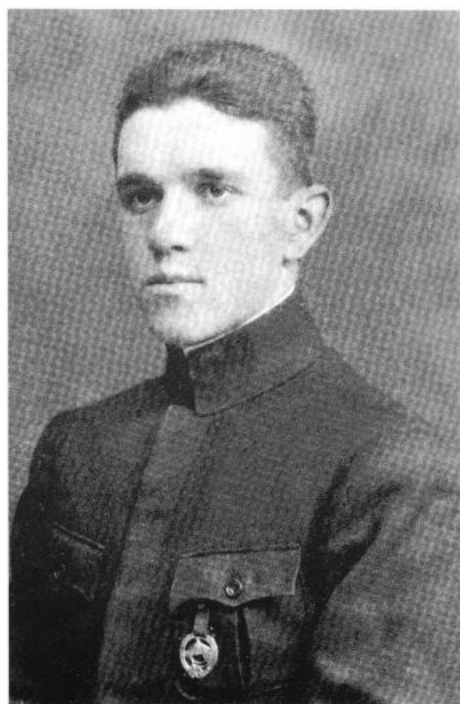
57. Димитрина Кожухарова - майка на Райна
Грозданова и Минчо Сотиров

58 а. Цветан Грозданов

58 б. Райна Грозданова

56 в-г. Стефан и Димитър Грозданови, синове на Райна

59. Деца на Райна Грозданова – Стефан, Лалка, Димитър

60. Учителят, Захари Тюлев и съпругата му Лалка Грозданова

61. Децата на Райна Грозданова – Димитър, Лалка и Стефан

62. Сливенското братство – отпред Райна Грозданова

63. Сливенци на Карандила – 1929 г.

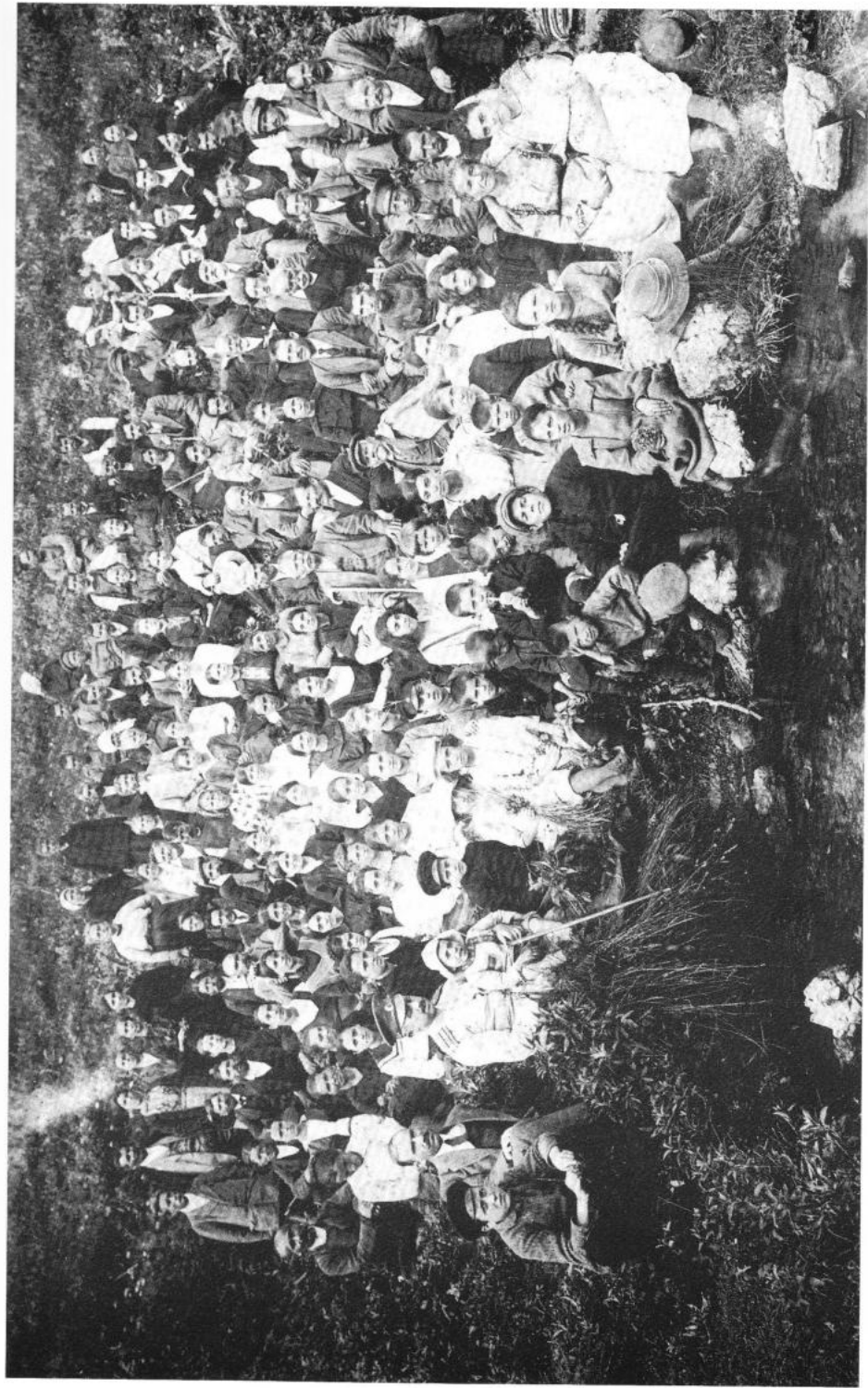
64. Райна Грозданова, Минчо Сотиров, Георги Куртев

65. Мария Златева (с цигулката) и отпред Райна Грозданова

66. Райна Грозданова

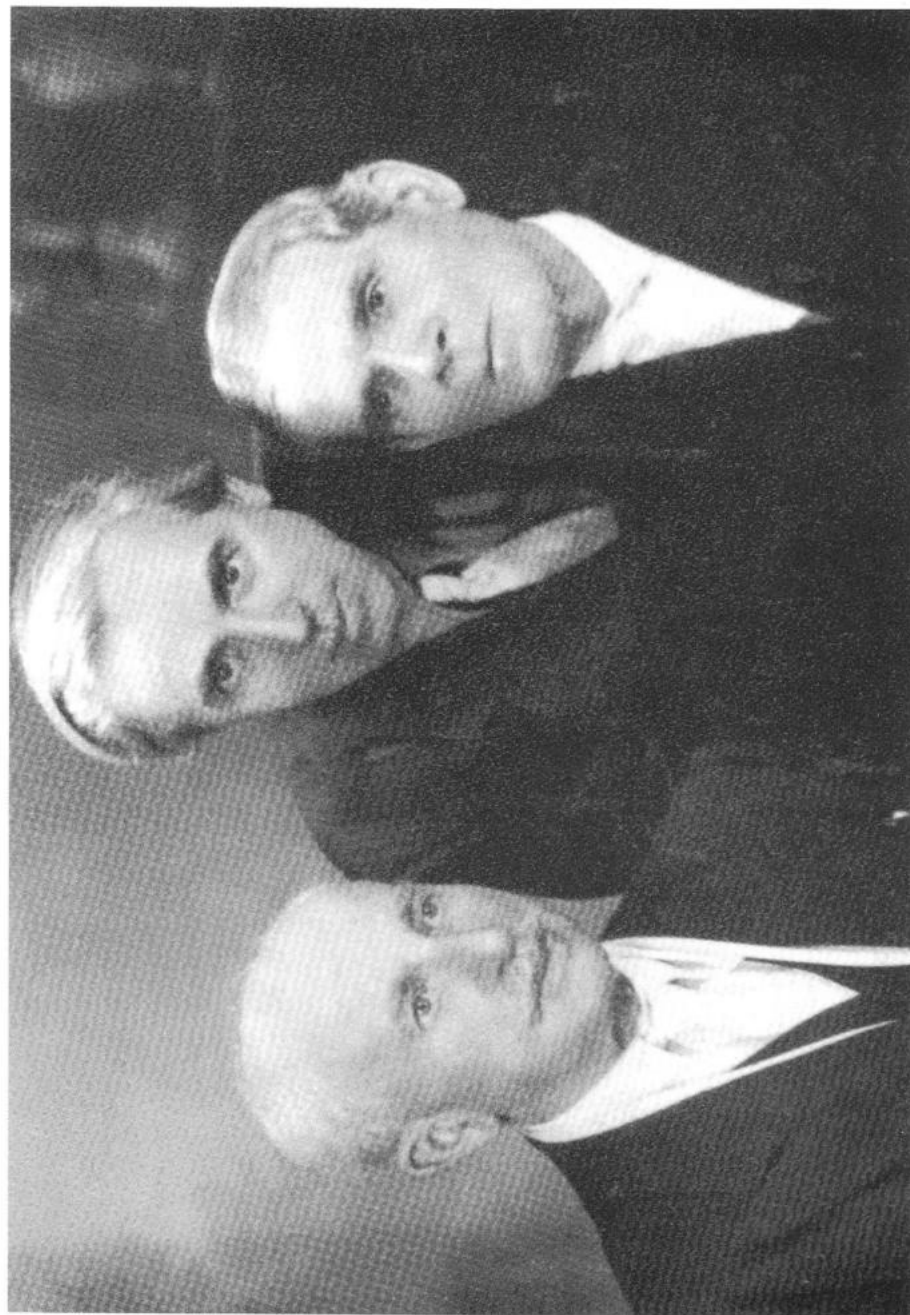
67. Излет на Куш бунар – 1 юни 1920 г. Минчо Сотиров вляво, с фуражката

68. Излет на Сините камъни – 1923 г.
Отпред Димитър Добрев и Минчо Сотиров

69. Минчо Сотиров и Димитър Добрев на закуска – 1925 г.

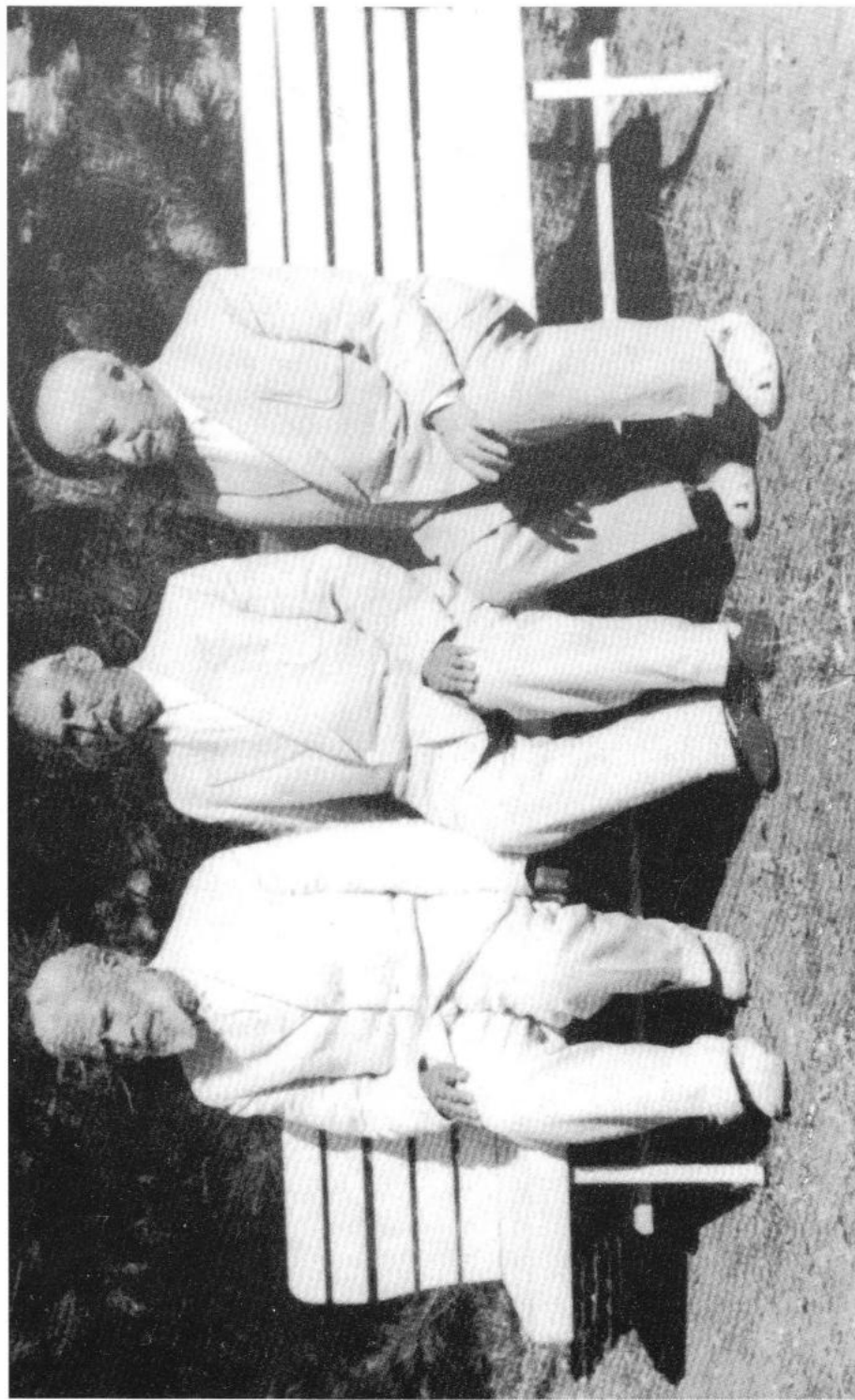
70. Минчо Сотиров, Иван Калканджиев и Димитър Добрев

71. Димитър Добрев, Иван Калканджиев – прави – Минчо Сотиров, Георги Куртев,
Михаил Стоицев

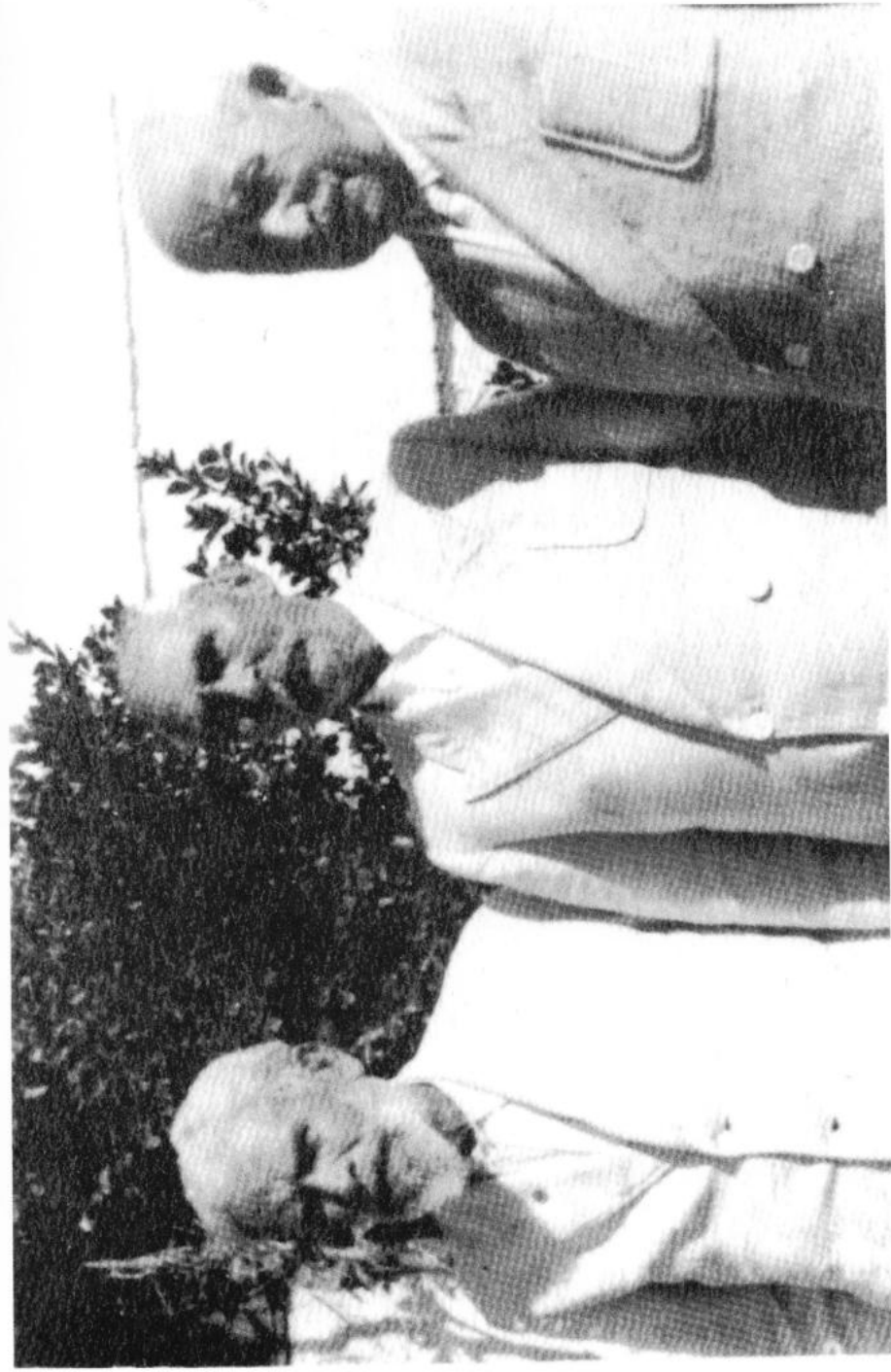
72. Димитър Добрев, Георги Куртев, вдясно Минчо Сотиров

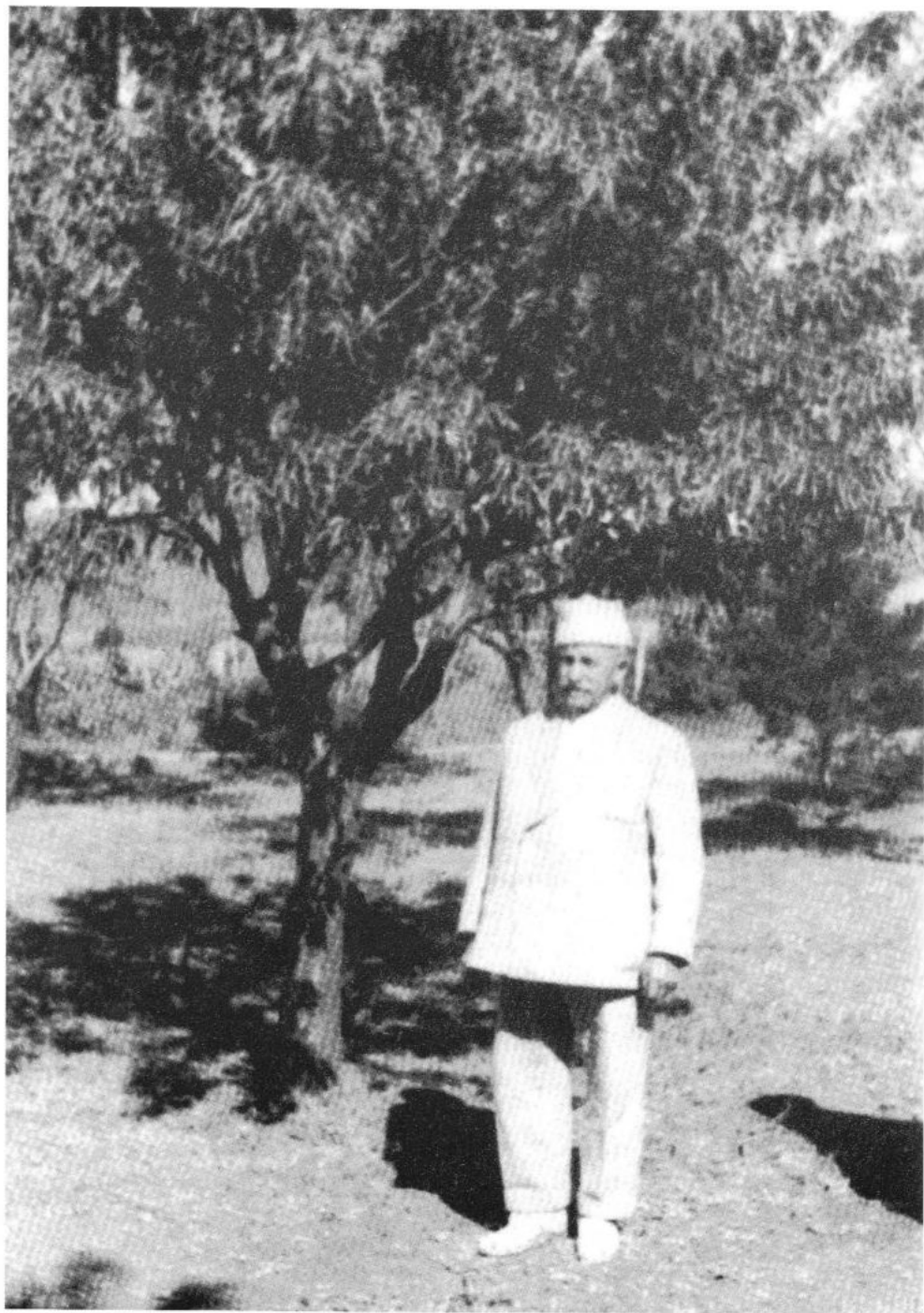
73. Михаил Стоицев, Георги Куртев и Минчо Сотиров в гр. Айтос

74. Надя Куртева, Минчо Сотиров, Добри Генов и др.

75. Михаил Стоицев, Георги Куртев и Минчо Сотиров – изправени

76. Минчо Сотиров в гр. Айтос

77. Иван Бойчев, вляво – отдысно Жечо Панайотов – 1963 г., гр. Айтос

78. Иван Бойчев Жечо Панайотов и приятели — в градинката на гр. Айтос

79. Иван Бойчев, Стефка Няголова и Крум Няголов

80. Иван Бойчев със съпругата си Радка на Изгрева

81. Иван Бойчев, вляво, с отворената книга – 1917 г.

82. Кралю Кралев,Йорданка, дъщеря им Милка и д-р Вергилий Кръстев, 1981 г

83. Кралю Кралев, дъщеря му Милка, Веселин Кирилов, с дъщерята на Милка, зад него с очилата - Радостина Кирилова - 1982 г., гр. Сливен

84. Минчо Сотиров на Седемте Рилски езера – 1934 г.

85. Минчо Сотиров с децата си на Рила

86. Минчо Сотиров в средата с Учителя

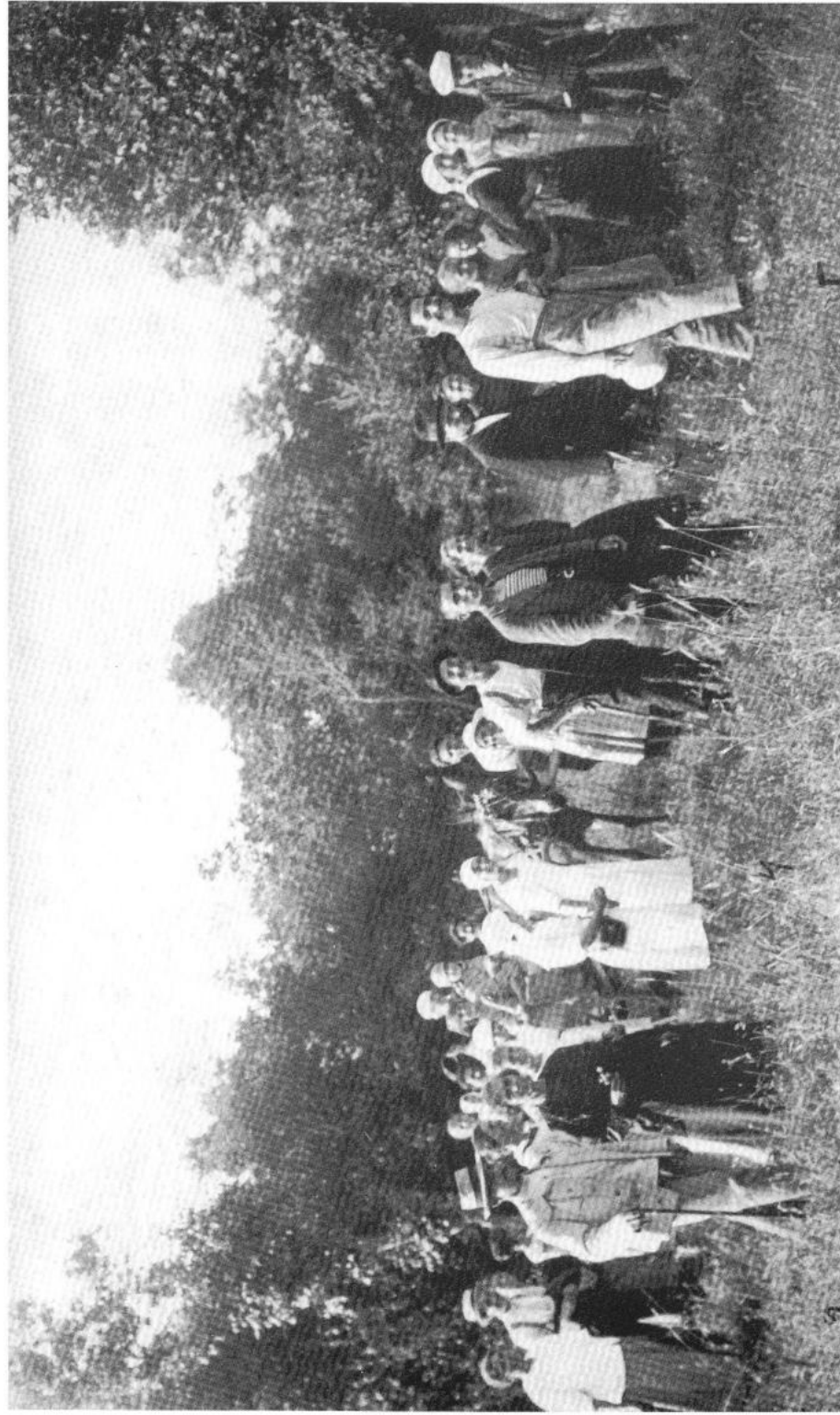
87. Белите облаци, Минчо Сотиров с Учителя, в средата

88. Излет на „Белия връх“ — в средата Минчо Сотиров — 27 март 1927 г., гр. Бургас

89. Излет на „Белия връх“ – третия е Минчо Сотиров – 29 юни 1928 г., гр. Бургас

90. Излет на Кара баир – вляво, с шапка е Минчо Сотиров – 1920/1921 г., гр. Бургас

91. Чешмичката на връх „Белият брат“ наречена от Учителя
„Живата вода“ – 1928 г.

92. Георги Куртев и Минчо Сотиров при чешмичката на връх
„Белият брат”

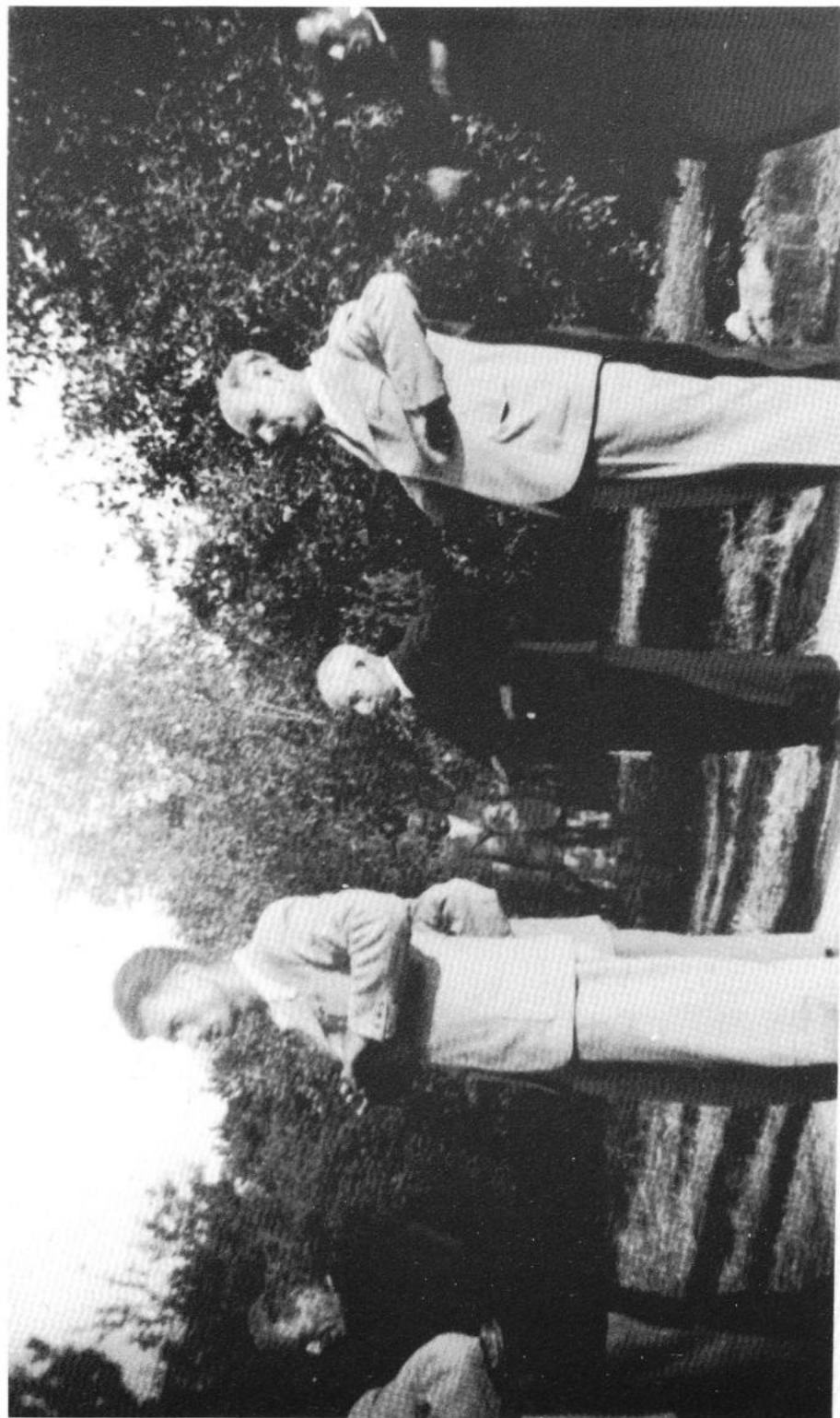
93. Излет на връх „Белият брат” – в средата е Минчо Сотиров – 1922 г.

94. Приятели пред чешмичката на връх „Белият брат” – Минчо Сотиров

95. Минчо Сотиров и Любомир Лулчев на гимнастически упражнения

96. Минчо Сотиров и Любомир Лулчев играят упражнения

97. Минчо Сотиров и Любомир Пулчев играят Паневритмия

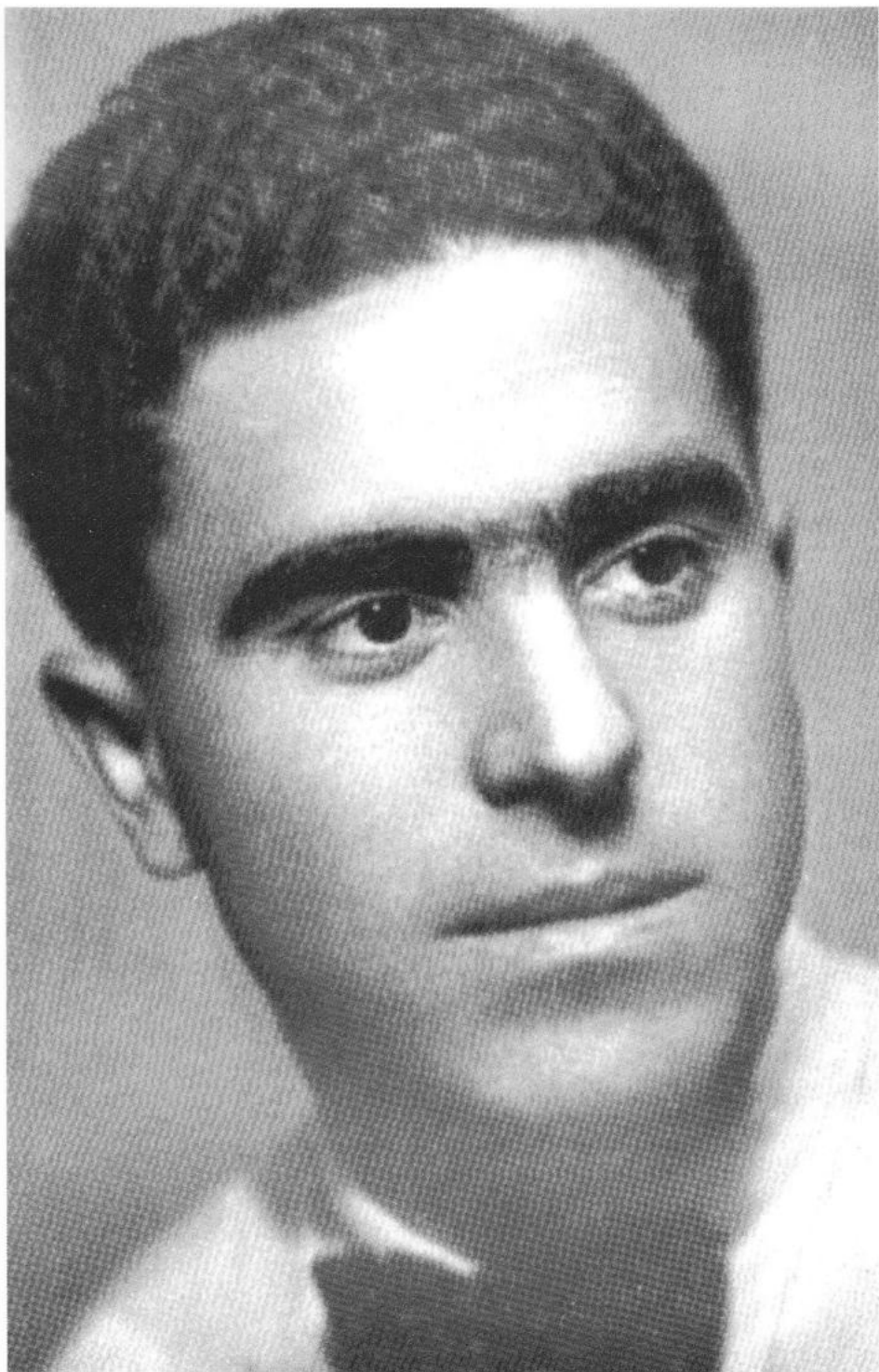
98. Минчо Сотиров до Учителя

99. Минчо Сотиров до Учителя – 1942 г., Изгрева

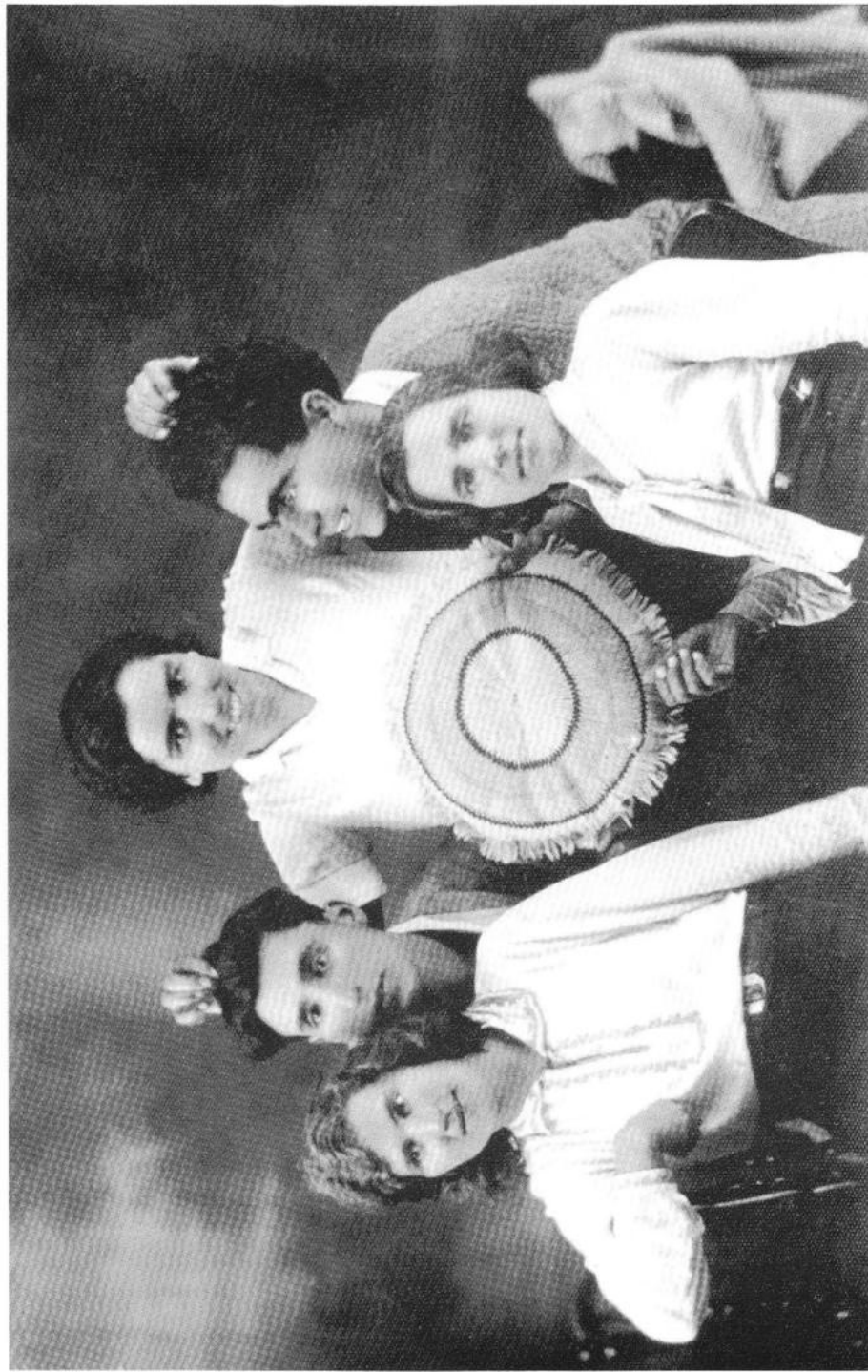
100. Минчо Сотиров до Учителя – 31 август 1942 г., Изгрева

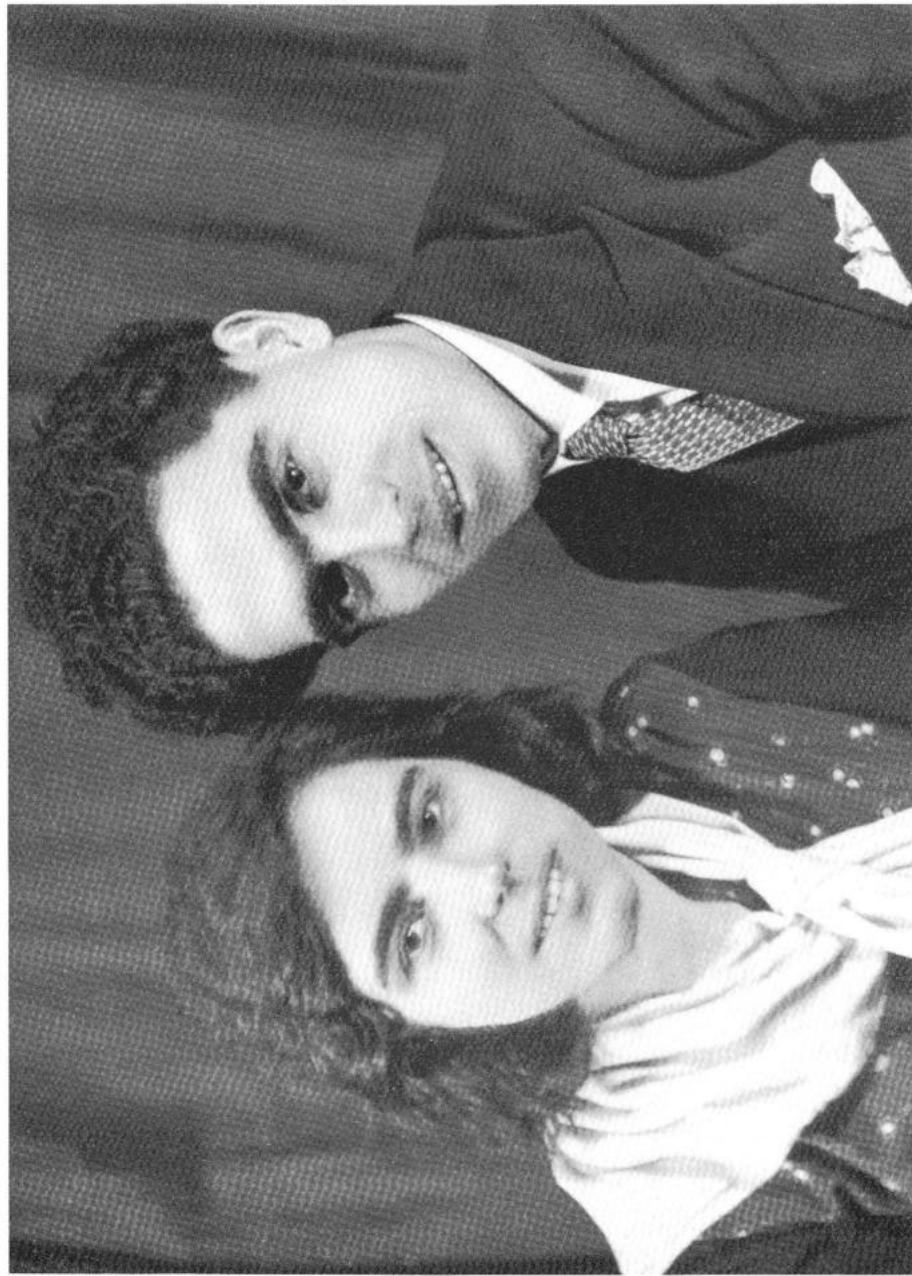
101. Димитър Сотиров като млад

102. Димитър Сотиров

103. Мария Златева (в средата) и Димитър Сотиров (вдясно)

104. Мария Златева и Димитър Сотиров като младоженци

105. Мария Златева и Димитър Сотиров

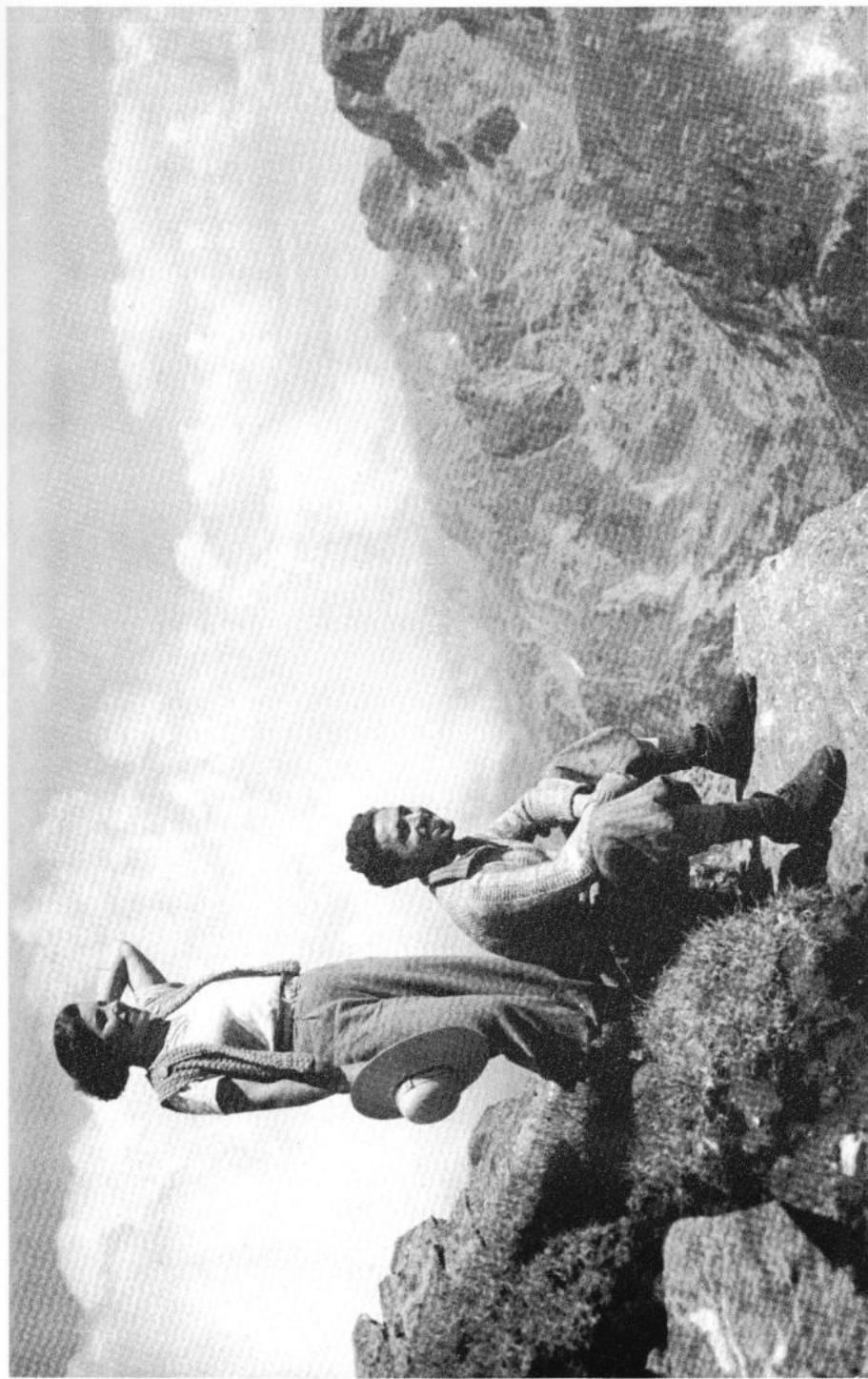
106. Мария Златева – 1929 г.

107. Мария Златева с цигулката на Рила

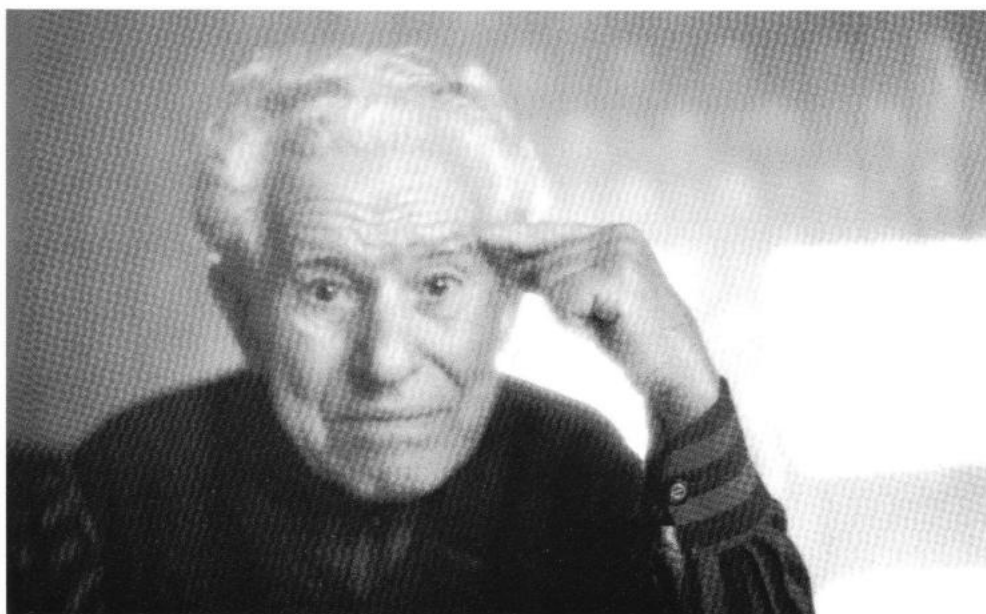
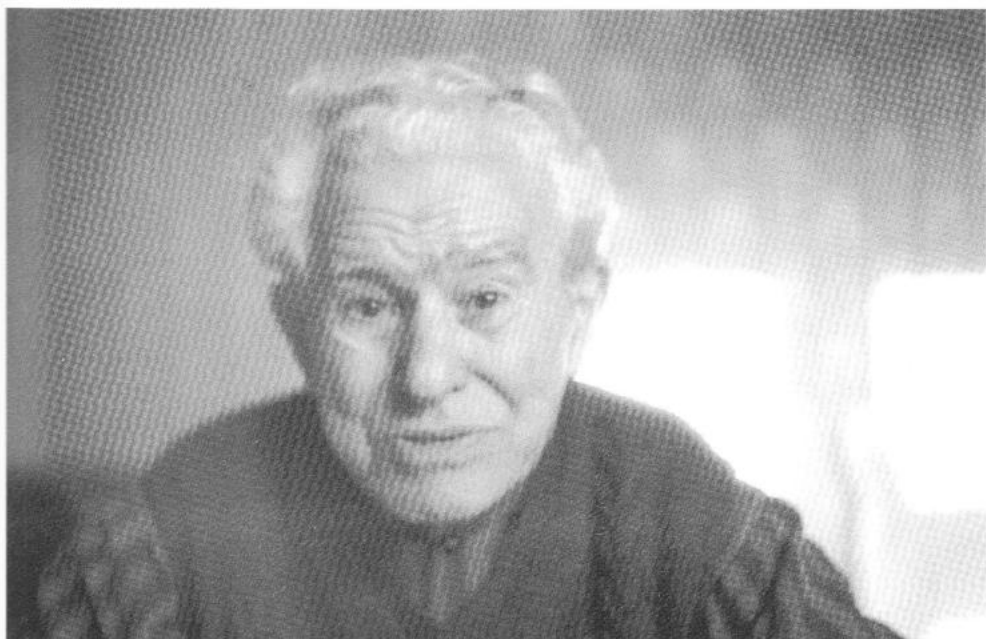
108. Мария Златева свири на 3-то езеро на Рила – 1937 г.

109. Мария Златева и Димитър Сотиров на връх „Дамга“

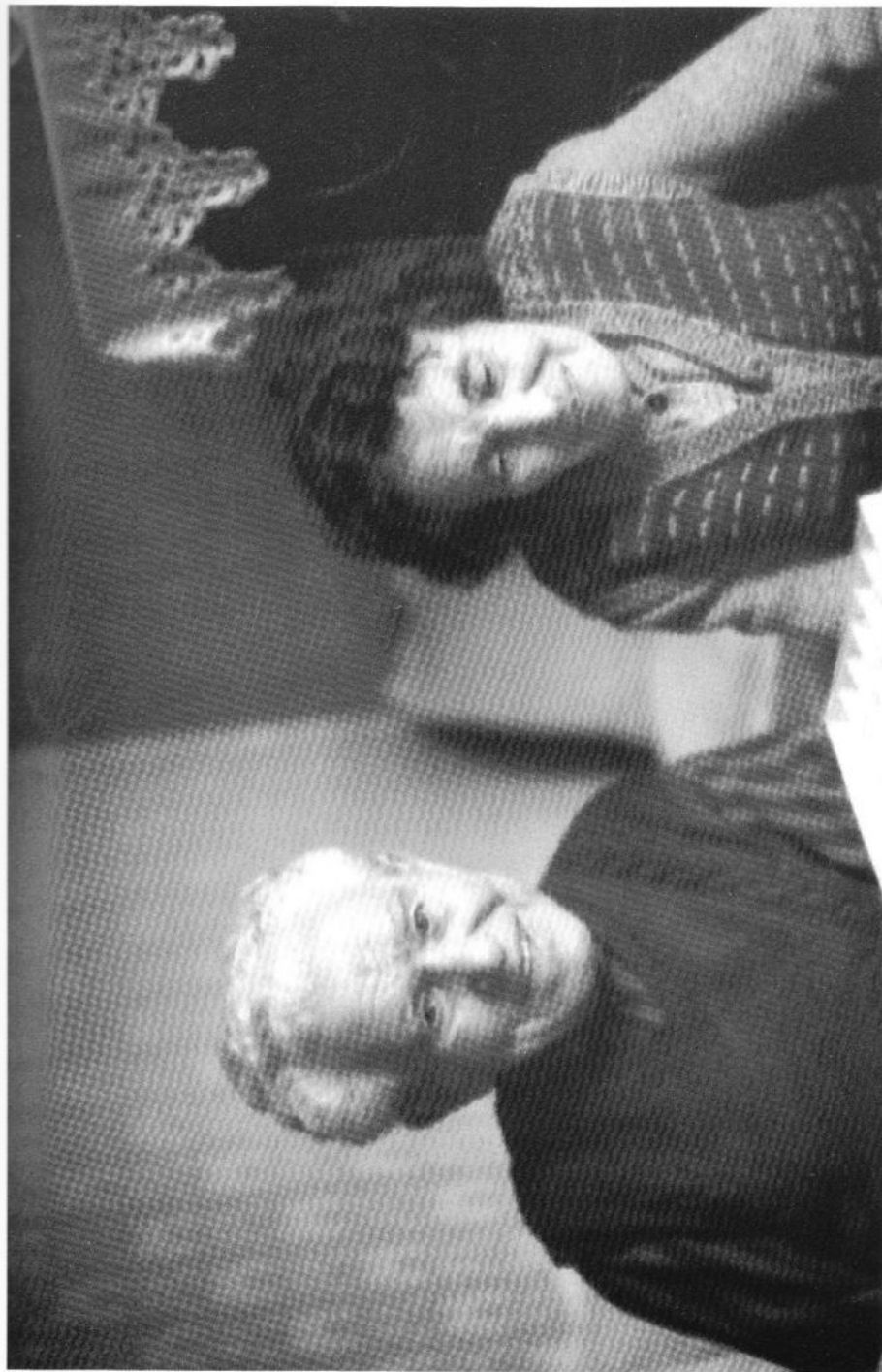
110. Музиканти на Изгрева – Мария Златева и Димитър Сотиров, вдясно, с шлифери

111 а-б. Димитър Сотиров разказва спомените си през 1981 г.

112 а-б. Димитър Сотиров си спомня

113. Димитър Сотиров с рождената си сестра Мария

114. Мария Грозданова - рождената сестра на Димитър Сотиров

115. Полковник Тодор Божков

116. Зоя, съпругата на Тодор Божков

В: Тука става въпрос за идеи, тук не става въпрос за последователи, щото хората като гледат последователите, и понеже последователите не са свършени, нали, говорят за Онзи, който е дал идеите и казват: "Вижте ги тия, вижте ги тия, значи такива са и идеите." А идеите са си идеи, а хората са несвършени и в приложението си правят пропуски. Х: Както е при комунизма В: При всеки един строй е така. Всяка една идея се опорочава. Ние говорим за идеите. Л: То стана егоизъм, богатство. Х: Да. В: Ние говорим за идеите и понеже това поколение, на Вашата свекърва, Неговата майка, брат й са били съвременници на тази епоха и от преди своето съжителство имат опитности, неща и т.н., тия неща трябва да се съберат и да се съхранят. Както сега в момента търсят под дърво и камък от времето на Възраждането ни, което сега в момента е много на мода, не могат да намерят, и този професора **Стефан Генчев** казва: "Те са повечето в частни архиви, хората ги още пазят." Х: Пазят ги. В: Не ги дават, защото ги унищожават. Не е дошло още времето за българското обществено съзнание да ги оцени. Сега оценява лека кола, апартамент, материални неща. Ще дойде време да ги оцени. Х: Да оцени това. В: Сега, в 1987 година не може да го оцени, след 2000-та година може да го оцени, но на този етап не може да го оцени.

Сега, никой не може да оцени едно писмо, но той го оценява, защото то е свързано с неговия живот. Учителят му е помогнал да се излъчи, помогнал на майка му, която е била сама вдовица, помогнал е да се съхрани живота на този, на онзи, то е свързано с това нещо. Преди малко казва, това ми е талисман, то ме охранява и съхранява. Това е естествено. Той го разбира, защото е в живота му. Х: Да, да. В: Аз го разбирам, защото ми са ясни тия неща, на Вашето семейство също. Но един страничен човек ще каже: глупости, както казахте – смешни работи. Х: Да. В: Ама за него не е смешно, защото е част от живота му и целия му живот и за нея не е смешно. За мене също, защото ги знам. Това е една жива опитност, която има, но едно друго поколение, за другите хора. Х: Извинявайте, Вие от кога сте се заинтересували от това Учение? В: Ами отпреди 20 години да кажем. Х: У-у, много отдавна. В: Е, отдавна и с д-р Тюлева се познаваме от 15 години. Аз от 15 години казвам: е хайде де, хайде, хайде, хайде, че накрая стана сега. Аз от 15 години я подканвам. Л: У-у. В: Вие да не мислите, че... М: Тя каза, тя каза. Х: Много по-лесно всичко щеше да бъде. Л: Аз ти казвах, аз отдавна ти казвах. Хубаво, по-лесно, но тогава нали хората смятат защо, как, какво. То трябва да премине един... Л: После Вие заминахте и отидохте в Либия, няма как... Аз Ви пазя писмото от Либия. Х: А, знаете ли какво искам да Ви кажа, няма да го записвате това, защото е малко опортюнистично. В една от беседите, аз много не съм чела, но г-н Дънов казва така: "Когато човек умре", даже ми е направило потресаващо впечатление туй нещо, "и когато тялото се спуща в гроба, душата най-много страда тогава. Тя е потисната, уплашена и т.н." Ако ние живеем с тази мисъл, че като умрем ще усещаме тоя ужасен момент на спущането в земята и т.н., това е много лошо. Той не е дал никакво успокоение за хората, които ще умрат. А напротив, да се страхуват от смъртта, както аз например, даже не мога да си избия от главата, че в гроба ще усещам като ме захлупят в ковчега.

Л: Аз няма да забравя каква Марийка Райнова като дойде един ден и като казва, плачеше пред мен и каза: "Знаеш ли какво ми каза Учителят?"

Че аз ще загубя едно от децата си?" В: Това кой го казва? Л: На Михаил Райнов жена му. Знаеш ли какво ми казва Учителят? Спомням си точно, влиза там в салона така Марийка и в стаята средната ни, която беше, влиза там и казва: "Знаеш ли какво е казал Учителят, че аз ще загубя едно от децата си при трагичен случай." Аз не знам въобще как стана смъртта на Кирил. Ти знаеш ли как стана смъртта на Кирил? М: Бил млад, от банята излизал. Х: Епилепсия нали имал. Л: Не, той си имаше, той си беше с епилепсия нали, той си получаваше от време на време, но той от колепо ли падна? М: Заварват го в банята, починал. В: Значи това се сбъдна. Х: Нищо особено како Лалке. Л: Но спомням си, че тогава мама й казва: "Марийке, успокой се бе! Кой знае какво е искал Учителят да ти каже, нали?" Х: Не, ама Той не е искал да й каже за дъщеря й ли, како Лалке? В: А нейната дъщеря? Х: Която се обеси? В: Да не би да е за нея? Х: За дъщеря й е. Л: Аз не си спомням, но си спомням така Марийка, виж аз тоя случай съм го забравила. Кака Марийка си я спомням като влезе така от комшулука, влиза вътре и казва: "Райно, Учителят каза, че ще загубя едно от децата си." М: Значи не е Кирчо, а оная дете се обеси. В: Това е другата дъщеря, така ли? Л: Една дъщеря. Тя имаше двама сина и една дъщеря. А и тя дъщеря й, верно, че тя. М: Тя се обеси в това, по стълбището. Л: Да, да, да, виж аз малко съм се отдалечели от това нещо, виж. Х: Затова е трагичен... Л: Да, трагичен случай. А този за Кирил е. Х: Болен човек. Л: Ние бяхме в Созопол, когато съобщиха за Кирил, че е умрял, ние бяхме в Созопол през лятото, нали? И тогава съобщиха за Кирил, че вярно, то ще е за Катя ли беше тя? М: А-ха. Х: Катя.

В: Е, тогава Вие си спомняте там **Димитър Добрев, Калканджиеви**? М: Разбира се, разбира се. В: Онази епоха. Няма ги тези хора. Л: Димитър Добрев беше болен и мама ме пращаше да му нося ядене. Х: Какво да му носиш? Л: Ядене. Ядене му носехме на обяд и на вечеря му носехме. М: Ами на Георги... който беше парализиран. Л: А, парализиран на... редовно, всеки ден ходехме и носехме ядене. Каквото у нас имаше, се носеше там. Може да е съвсем незначително, обаче, се носеше. В: Вижте, човек, който е минал така през мъчнотии в живота, когато му се помогне, той оценява и след това се стареа да се реабилитира по отношение на другите. Да. Х: Сега тази жена, която е получила, за която ни разправяхте преди малко, дето пътува... М: Народния съд и го намират. Л: Свършил. М: Когато на другия ден трябва да бъде той в съда. В: Заминал си, това е. М: Ето, да. Х: Самоизлъчил се. М: Да. Л: Нали пак тогава. М: Лулчев, а Лулчев, когато беше. В: Оттам вероятно са дошли много неща, хора се бъркат с политика и от там започват всички неща. Л: Уж царя нали беше, Лулчев беше съветник на царя, а Лулчев предаваше съветите на г-н Дънов, нали. В: Какво е предавал, какво не е предавал, нищо не се знае. Л: Нищо не се знае, но. В: То има една беседа, където Той казва: "На тези, които им казах да предадат на Царя, те не го предадоха както трябва, а това, което им казах да не предават, те го предадоха." И от там идва цялата работа. Всеки иска да прави кариера в ония години. М: Точно тъй. Л: Както и сега. В: Както и сега. М: Кариеризъм страшен. Х: И хората са си еднакви.

В: И хората си остават еднакви. Х: За съжаление. В: Във всички епохи са еднакви. В: Слабостите на хората са едни и същи. Е, ако превъзмogneш

една слабост, дойде пък друга, много трудно. Отървеш се от една, дойде пък друга. Така, че е много трудно това. X: Както сега например, всичките казват: "Абе тия сегашните млади", но с такова пренебрежение говорят за младите, нали с такова вече високомерие, едва ли не, а преди четири хиляди години са намерени каменни паметници, там хората пишели на камъни. В: На йероглифи и ги разчитат. X: А така, и разчитат ги, че "Ах каква, тогава непослушна младеж, ний никога не сме правили това, което тя днеска прави!" М: Аз ще намеря всичко. В: Добре. Л: И аз ще мина, ще се обадя някой ден като дойда. М: Щото аз съм един от тия, които не отлагат. В: Сега, днеска сме значи 10, ще минем с нея. М: Да. В: Ще се уточним. Л: Аз ще се обадя разбира се като дойда. В: Ще се обадим, за да може да... М: Ще ги намеря всичките работи ще ги намеря.

В: Знаете ли, човек се връща в една друга епоха, на друго психическо поле нали, и това са други изживявания, както тя казва, това е контакт на души. X: Да, да. В: Контакт на души, нали и когато се събере едно такова поле, което е много рядко, много рядко се получава. И този контакт на души, той остава, той остава, той остава. Например Учителят на едно място казва, "Ще дойдат години, когато казва, за да направите контакт със сродна душа, по идеи нали, ще преминете 200-300 км. И това ще бъде в 10 години например един-два пъти една такава среща. Ще бъде най-големия празник за Вас." Това са много редки контакти на души. X: Истински контакти. В: Сродни по отношение на идеи и т.н. Те са идейни неща и са много трудни. Вие знаете ли... М: Събрахме данни нали всички и Кинкини бяха, Жендови нали. X: Да. М: Туй беше последно и след туй вече мама не стана. И след някой ден мама си замина. В: Да. М: Обърна си само главата и край. В: Значи тя не е била готова, но след това нали? X: Не е била, даже самата тя каза... М: Не можем да разберем. В: Да, при сегашната ни еволюция не можем да разберем, да. Има неща, които наистина не може да се разберат. М: Аз имам случай, когато просто провидението ме пази бе. Да, и то вече станаха няколко случая с такива. Бях на язовир, на едно от бащините ми неща, точно както ми е палатката, на 3-4 м е водата. Обаче, беше много придошла и язовира точно пред моето място, където аз се хвърлям, бях въдичар, не по-малко от 5-6 метра беше от брега и то отвесен бряг. В: Да. М: Нещо започна пръчката да маха и аз като се засилих бърже и как се подхлъзнах, точно на брега така както е стръмното тука, единия крак ми се вдига на мен и имаше един кол забит в земята, чаталест и крака ми да влезе вътре в крака. В: В чатала. М: В чатала и аз увиснах на кола, увиснах, разбирате ли? И трябваше полека-лека, полека, нямаше никой наоколо... в София и полека, полека, от крака, въпреки че се наби много крака ми и се нарани, забра после и т.н., обаче спасих се. В: Иначе щяхте да паднете в езерото. М: Свърши се с мен, нямаше никой, направо във водата и край. В: То голямо премеждие. М: И не мога да плувам, не мога нищо. И няма на кого да викам. В: Значи направо чатала. М: Направо чатала, височина на метър и половина и как? Чудно ми е просто, как ще праметна крака си да падне на чатала, да увисна, не във водата. Ето. В: Това е охрана. М: Това е... В: Охрана на Невидимия свят, на Небето. М: И много случаи такива, много.

В: Вие искате да кажете за Вашата свекърва, че не е била готова, така ли? X: Да. Първия път като се разболя, тя разбира се вече нали, така към. Е, един път, много не е боледувала ми е мисълта. В: Да. X: Първия

път, когато ѝ стана така лошо, тя беше тука... Л: Тя беше на Томсън, стоя много време и си дойде тука и набързо си отиде. Х: А, не, това беше много по-отдавна, аз още работех. Този случай, за който искам да кажа сега. Стана ѝ лошо, Донка е дошла в момента, тази моята етърва, другата снаха, и ми се обаждат даже в службата, че майчето ѝ е лошо. Тогава тя е споделила с нея, на мене нищо не ми каза, но "Много се страхувам, много ме е страх." Мина и замина, оздравя. Тя пак на крака стана, вече се почувства втори път по-слаба и тогаз, пак на нея, не знам защо така, на мене не, макар че мене тъй доста хубави чувства към мене имаше. Пак нали случайност някаква, няма значение дали гадай и каза: "Сега вече не ме е страх, готова съм. Никак не ме е страх от смъртта." Значи, тя първия път, когато ѝ е станало лошо и помислила, че може би вече ще умре, не е била готова с други думи, нали затуй говорим досега, и постепенно се е подготвяла вътрешно. В: Браво! Това е един много труден процес за подготовка. Човек трябва да се подготви отвътре нали, че е готов, че си приключва работата, нали. Х: Но някои, чувала съм по приключване на работата един неин израз: "Че то човек като си свърши работата, трябва да си отива тогава вече", разбирате ли? В: Да. Х: Щото някой път тя вика, ей не мога да ти помогна с нищо нали, нещо шетам или такова, не мога да ти помогна. Викам, ти колкото си работила, изработила си го вече, стига толкоз, сега ще почиваш. Ами аз щом съм го изработила всичкото, аз трябва да си отивам. В: Да. То е едно такова правило, човек винаги трябва да има някаква работа да върши, за да не си заминеш. Х: Да върши, но тя намираще. А, тя не можеше да стои така празна, нещо ще човърка, нали.

В: Няма да забравя аз този случай както **Никола Нанков** ми разказа. Дадох си тетрадката и ѝ казах, няма да си заминеш, докато не ги напишеш тези неща. И тя каза ги написа и отдолу написа: Приключих. Край. Аз съм готова да си заминавам. Х: Да. В: И каза наистина тя след време, не след дълго тя си замина и написала някои неща, какво е написала не знам. Но искам да кажа едно правилно отношение към живота, към идеите, които е изповядвала. Отношение правилно към деца нали, всички са уредени, направени са нали, имат хляба си нали, своите задължения към тях тя си ги изпълнила. Това не е малко нещо. Х: Разбира се, разбира се. М: Тя е героиня, героиня, тя е светец за мене, това е героиня. В: Значи ние приключваме вече и аз се развълнувах. Х: Да, да. В: Та моята идея беше, аз понеже искам да събера някои неща, нали, да направим един очерк, това е моята идея. М: Другата седмица. Х: Дано нещо да се даде. В: И Вие случайно, ако попаднете. М: Ще намеря. В: Добре, благодаря. Х: Аз ще имам предвид. М: Ще намеря. Знам, аз всичко знам кое къде съм сложил, какво е къде, всичко ще намеря, което Ви интересува, което е свързано с живота на мама и с живота на г-н Дънов. Беседите и т.н. Ще ги намеря. В: Да сте жив и здрав! М: Те не са малко. Х: Вие къде практикувате? В: Ще Ви кажа. Аз сега, в момента работя в Бърза помощ.

IV. БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА ПОРУЧИК ЦВЕТАН ГРОЗДАНОВ

**Статия и стихотворение посветени на българските
офицери през Балканската война 1912–1913 г.;**

**Кратки биографични данни
за поручик Цветан Грозданов**

*Котев, Лазар Михайлов. Биографиите на загиналите български
офицери през Балканската Освободителна война 1912–1913 г.
Свитък 1. София, Лазар М. Котев, 1913.*

1. ПРЕДГОВОР

Свещената за нас българите Балканска Освободителна война покоси живата на много млади интелигентни сили, грабна много скъпи жертви, погребва безвъзвратно много светли надежди и хвърли в дълбок траур много български семейства. Но нека ни теши мисълта поне, че върху свещените кости на тези скъпи герои се изгради величието на целокупното ни Отечество и се осъществи вековния ни народен идеал и че от изобилно пролятата юнашка кръв, изгря сияйното слънце на свободата за поробените ни братя.

На нас, живите и близки на тях до сърце, се налага свят дълг да направим всичко възможно, за да увековечим паметта и обезсмъртим имената на тези мили герои на вечни времена и ги завещаем на потомството. Те съставляват ценно съкровище и скъпо наследство за Българския народ, защото са изкупителната жертва за реализирането на върховния ни отечествен идеал, и от спомена за славните им дела и подвизи ще черпят сила и мощ, бъдните поколения и ще се възпитават в дух на отечестволюбие, самопожертвувание и себеотрицание.

Най-доброто средство за увековечаване паметта на починалите герои е да се опишат делата и подвизите им и се завещаят за пример и назидаване на поколенията. Това ще бъде един жив и несъкрушим навеки паметник за тях, който ще разнася безсмъртната им слава между народа и ще буди в младите поколения непреодолимо желание и стремеж за подражание.

За горната цел ние се заехме да напишем и издадем биографиите на загиналите през войната офицери. Сведенията сме черпили от най-достоверни източници. Особено тези за бойните им подвизи и геройската им смърт сме събирали на самото бойно поле от очевидци-свидетели. Фактите са описани така, както са ни предадени, без никакво преувеличение. Независимо от туй, много от биографиите са развити почти изцяло от близки другари и приятели на починалите, които са познавали най-добре живота, дейността и душевните им качества.

Биографиите намерихме за най-целесъобразно да издадем на отделни свитъци от по 5-6 коли всеки, под съображение да може да се почне печатането им веднага след войната, додето още интереса и впечатленията от нея са пресни и по-силни, а следователно и моралният им възпитателен ефект ще бъде по-интензивен.

Като съзнаваме напълно, че предприетото от нас начинание е твърде трудно и деликатно и че, и при най-голямата грижливост от наша страна, се пак са възможни известни непълноти и грешки — ние ще бъдем крайно благодарни на тази от читателите и близките на загиналите, които биха ни посочили тия непълноти и грешки, за да ги имаме пред вид при едно ново издание на книгата.

От автора.

2. ПОСВЕЩЕНИЕ

На вас юнаци легендарни,
безстрашни левове балкански,
на подвизите великански,
на ликовете лъчезарни.
О, паднали във бой неравен,
на братския ви гроб забравен
тез мисли мои посветих
и китка росна аз ви свих:
от невен, лилии и крин,
от рози, здравец и ясмин,
събрани в бойните полета
на Одрин, Чаталджа проклета,
Люле-Бургас и Лозенград,
на Булаир на Шар, Малград,
на Виза, Чолпро и Сарай,
на Мряморния морски край,
где гроб до гроб земя покриват,
останките ви где почиват,
възпъни от певци, поети,
оплакани от майки клети.

Загинахте, но вий сте живи,
деца юначни, горделиви.
Духът ви вечно ще витай
над планините ви родний край.
И над Тракийските полета,
где с песни дивни сам поета
ще вашият подвиг да разглася
и славата ви ще разнася
от Хелеспонт до Дунав бял
далеч до сръбските предели
догдето Божий свят светува,
догде се речта родна чува!

Поручик Килифаров

3. ПОРУЧИК ЦВЕТАН ГРОЗДАНОВ*

(От 38 полк, починал на 11 ноември 1912 г.)

Роден на 20 декември 1881 г. в с. Сеславци (Софийско). Свършил Софийската мъжка гимназия и клона от Военното на Н. В. Училище при Школата за зап. подпоручици в Княжево. Последният свършил през 1908 г. и бил произведен на 17-и февруари с. г. в първи офицерски чин и назначен на служба в 25 п. Драгомански полк, дето го заварила и мобилизацията. При обявяването на последната бил назначен в 38 п. Полк за командир на 14-а рота. Произведен в чин поручик на 19-и февруари 1911 г. След завършване на гимназиалното си образование, учителствувал две години в с. Петрич (Сафийско), след което напуснал учителството и се посветил на военна кариера, която повече подхождала на живия му темперамент и войнствения му дух.

Вземал е живо участие в боевете в боевете при Люле-Бургас у Чаталджа и се е държал най-самоотвержено и юначно. Провидението, обаче, било отредило, щото този неустрашим войн, който остана незасегнат от неприятелски куршум в цел ред сражения, да бъде покосен от грозната епидемия. На 8-и ноември той заболял от холера и на 11-и същи починал в с. Фенер, дето бил погребан в специалните военни гробища, край селото. На гроба му е поставен железен кръст с надпис.

Поручик Грозданов е бил офицер крайно енергичен, разумен, скромен, съвестен, с тих, благ и весел характер, отличен другар и началник, строго изпълнителен силно предан на служебния си и отечествен дълг, заради които качества е бил горещо обичан от другарите и подчинените си и високо ценен от началниците си.

Покойният е оставил жена и едно дете – момиче.

*Бележка на съставителя: Баща на Лалка и Димитър Грозданови

**Е. СПОМЕНИ
НА ИВАН П. БОЙЧЕВ
Дългогодишен ръководител
на Бургаското Братство**

**Спомени и опитности
преди Първата световна война,
а също така и след нея.**

**Тези са записани, а има и други,
които не са записани**

Бургас, 1974 г.

Машинописен текст

Опитностите, които описвам, са проверени лично от мене в продължение на 52 години – начинаей от 1908 г. до 1961 г. Описвам това, което съм видял и опитал – по желанието на моите приятели, да им оставя личен опис.

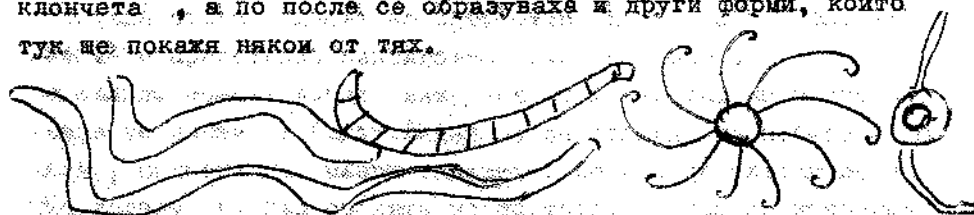
Започнах описанието на олитностите през януари 1961 г. – Бургас.

Бях на 19 години, когато започнах да виждам непознати за мене неща, за които нито бях слушал от някой човек, нито бях чел в някоя книга.

Забелязах, че от страни на очите ми и отпред, над главата ми се спускаха кълба. От начало бяха тъмни и с всеки изминат ден ставаха все по-светли и се спускаха по-близо, без да се изгубват нито през деня, нито през нощта. Забелязах, че когато съм гладен, светлината е по-чиста и по-близо се виждат, а когато се нахранех, кълбата се замъгляваха и отдалечаваха от мене. Това беше в продължение на лятото на 1908 г. Аз изпитвах голяма радост като гледах тези неземни неща, които не се изгубваха от очите ми и все по-красиви и по-светли ставаха, особено когато бивах гладен. С време започна да се образува около мене светла мрежа с различни очертания – като тантела, кардела и др.

Образуваха се така: отначало – топка, после тя издава клончета, а по-после се образуваха и други форми, които тук ще покажа някои от тях:

Образуваха се така: отначало – топка, после тя издава клончета, а по-после се образуваха и други форми, които тук ще покажа някои от тях.

Трябва да кажа, че тези светли фигури започнах да виждам след като почнах да вярвам и да се моля със сълзи на очи Бог да ме приеме в Своето Царство.

Като се уверих, че през време на глада светлината на чудните форми се увеличава и се виждат по-отблизо, реших да направя екскурзия от Бургас до Рилския манастир, без да ям хляб. Тръгнах от село Черни връх на 4 август по стар стил. Пътувах 10 деня като пиех само вода и ядох малко плодове. Като вървах по пътя, светлината на тези форми ми беше като храна и тялото ми не отслабна. Почнаха да се явяват и други форми по целия път. Като стигнах манастиря, казах това на игумена и исках да ми обясни явлението им, но той каза, че не е в състояние да стори това, защото сам няма никакво понятие за тях.

ПЪРВИ СЪН

През нощта ми се яви насън свети Иван Рилски и ми каза, че за известно време ще стоя на това положение и след това ще стивам все по-нагоре и нагоре.

И наистина, в продължение на 10 години останах на това положение. През този период служих 33 месеца войник, 10 месеца Балканска война. 3 години Първата Световна война. През тези 10 години светлината не се изгуби нито денем, нито нощем. Със затворени и с отворени очи, винаги я виждах, в най-разнообразни форми. Но трябва все пак да кажа, че светлината на тези форми не беше тъй честа и светла както беше през пътуването ми до Монастира.

В този период от 10 години имах много ясни сънища и ми откриваха бъдещето. За тях ще пиша по-нататък. През тези 10 години аз все още бях месоядец.

ВТОРИЯТ забележителен сън, който видях около 3 месеца след моето духовно пробуждане беше:

“Намирам се на небето пред Божия съд. Държа Новият завет в ръце, а на тялото ми сърчена, жълта, свещеническа одежда. Изпитвах ме дали съм изпълнил всички правила на Новия завет. Като си помислих, че не съм още изпълнил всичко, което се е изисквало, дойде ми страх, че не ще мога да се оправдая през Бога.

Тогавя чувам гласът на Бога Отца да казва на Христа защо ме е представил непригответен още на съда.

В същият момент дойде вихрушка и ме вдигна от мястото ми. Отнесе ме далеч от Съдът. Видях да се отваря на небето една шахта, подобна на минна галерия. Почнах да слизам по въздуха надолу до към следата на шахтата. Тогавя аз изчезнах като форма и се превърнах на светъл, бях облак. Като сляхох на дъното на шахтата, видях голямо, огнено езеро, пълно с голи хора. Едни бяха до гуша в него, други бяха до гърдите, а други до колената си, но всички бяха неподвижни в езерото като че ли замръзнали в тази каша. Аз бях във въздуха, в белия облак и като видях този ужас, в който хората там живеят, вдигнах се като орел от това място и излязох моментално. Намерих се пак на небето при шахтата, отдето бях слезъл. При входа на шахтата стоеше Христос и с усмивка ме запита:

– Как е живота там долу?

– Господи, ужасен е – отговорих Му аз.

– Ами ти да си там, можеш ли да изтърпиш? – запита ме Той.

– Не мога изтърпя – отвърнах Му аз. А Той ми каза:

– Ще изтърпиш!”

Този е вторият важен сън, който сънувах след завръщането ми от екскурзията ми, която направих пешком до Рилския манастир и обратно през София, Казанлъшката долина до Бургас. Екскурзията ми трая 1 месец. В манастира престоях един ден. В София работих няколко дни и от там, пак пеша до Бургас, но при завръщането вече се хранех.

Дълги години аз мислех върху значението на този сън, за строгият глас на Бога към Христа – защо ме е поставил на изпит още непригответен за живота на огненото езеро и за думите на Христа че ще изтърпя.

Най-после разбрах, че Белият облак, в Който бях над огненото езеро означавало Духът. Жълтата сърмена одежда представлявала душата на ученика, която трябва да придобие търпение в материалния свят, без да се заробва от него. Но с крилатият Дух на пробуденото висше съзнание, ще наблюдава хората на безлюбието, на които липсва великият идеал за добродетелен, безсмъртен живот и окаяно са заробени от материализма, егоизма и се ваят в тинята на нисшите страсти, на всички дисхармонични прояви, считайки това за голямо благо, както биволът изпитва приятност от калта и прасето от тинята. Но все пак биволът и прасето могат да излязат от калта, а хората от материализма, от егоизма не могат сами да излезнат. Приличат на парализирания човек, който сам не може да се премести от едно място на друго, а трябва друг да го премести.

Велики добродетели са нужни на човека, велик идеал за вечен, безсмъртен живот, които да освободят човека от робството на низшето съзнание, което е владяло човека хиляди, милиони години и го е правел послушен роб на всички животински страсти, инстинкти. Изисква се усилена работа над себе си, за да може човек да се издигне над калта на удоволствието, на неразумните навици, за да може Голготата му да се облича с дрехата на добрите човешки качества.

За съществата с пробудено съзнание всичко е открито като бял ден – няма нещо, което може да се скрие. Лошите черти и на добрият и на лошият човек се виждат. Доброто в лошият човек е записано със светли краски и лошото на добрият човек е записано в него с тъмни и кални петна. За да ги очисти, трябва усилено да се стреми към великия идеал – чист и свят живот. Трябва да изкорени всички пороци, като се въздържа от всякакви егоистични навици. Това може да постигне само човека на Новото Учение на Светлината, което го е озарило и го напътва към съвършенството, към нравственото и морално издигане. Да се освободи от обикновеното съзнание на егоиста, на религиозната фанатичност и от материализма. Науката за душата не се намира нито в църкви, нито в университети – тя се придобива с усилено въздържание по отношение на злото и постоянство във всички добродетели. Добродетелите са светлината на душата. Човек без добродетели е слепец за Реалното, той е инвалид.

ТРЕТО забележително съновидение:

“Слезе при мене ангел в гълъбов цвят. Носеше в ръце светло синя мантия с жълти звезди по нея, която подаде на мен. Аз я взех и си завих тялото с нея. Много се зарадвах на хубавата си дреха. Както бях с дрехата облечен, прегръщах ангела и му казвах: “О, хубавата ми дреха, о хубавият ми ангел!” Но ангелът стоеше във въздуха, а аз почнах ту да лягам на земята с дрехата си, ту се изправях на краката си да прегръщам ангела, но Той никаква дума не ми казваше. Само ми се радваше, като ме оставяше да разгадавам значението на дрехата.”

ЧЕТВЪРТО забележително съновидение:

“Вървах по черен, много кален път. Мъчно се движех по него. На едно място като полянка спрях да си откъсна малко. Забелязах, че от въздуха слезе пред мене човек висок и много силен, като исполин. Със сиво облекло и сабя от страната на бедрото. Той тръгна с мене по калния

път. Както вървахме, аз го запитам: "Как се казвате вие?" – "Аз се казвам Михаил" – отговори ми той.

Пред него аз бях като малко момченце, на няколко години само. А той великан като Голията. Той ми каза да се кача на гърба му както дете, което майка му го носи. Той се наведе и аз се качих на гърба му. Като ме носеше, аз казах на себе си: "Колко мъчнотии понасят ангелите за нас да ни пренасят през калните пътища.

Като ме пренесе през калния път, аз слязох от гърба му и той стана невидим за мене."

Но и досега като си спомня за всички изпитания, които съм имал в живота си, все този Великан ме е изнасял на гърба си. До запознаването ми с Учителя, Той ми беше Ръководител и избавител.

ПЕТО забележително съновидение:

През войната 1915-1916 г., бяхме в Скопие на почивка. През това време имах възможност да се запозная с ученици от Бялото Братство. Те ми дадоха адреса на Учителя. След като отидохме пак на фронта, имах това съновидение за Учителя, Когото не бях виждал дори на снимка. Нито пък някой бе ми казвал за Него, че е голям човек.

Сънувах, че "отивам при един човек да си искам свободен билет за пътуване. Само той раздавал тези свободни билети. Влизам в малка стая, всред която имаше малка маса, покрита с бяла покривка. Един човек седеше на стол пред масата. Като ме видя, Той стана от стола радостен и ме запита: "Дали има други хора от нашия край, които да се подвизават по този път, по който и аз вървя?" Аз му казах, че има една малка група, за която съм чувал. Не ги знаех колко са, но има. Той се обърна да отиде в другата стая, но когато тръгна, аз видях около цялото му тяло един бял облак от светлина, който го окръжаваше."

Като се събудих, изпитвах голяма радост, че съм имал среща с необикновен човек!

Когато си взех отпуска от фронта за България, отидох да търся Учителя. Похлопах на портите на улицата и номера, които вече знаех от приятели. Учителя ме посрещна весело и аз видях същата стая, масата с бялата покривка и Той ми зададе същите въпроси, които ми беше задал в съня. Тогава Той отиде в другата стая и оттам забелязах, че излизаше бяла светлина като душ от баня. На мене ми ставаше леко и приятно, като че се намирам в баня. Като си спомних с какъв човек имам работа, не можех да се нарадвам на хубавата среща и предсказателния сън, който се повтори и в действителността, без никакво изменение – 1917 г.

ШЕСТО важно съновидение:

"Виждам група жени и един мъж, че идват към мене, за да се запозная с тях. Като приближиха към мене, те се спряха на едно разстояние около десетина метра, радостни и весели.

Забелязах, че лицата им бяха все на млади жени, само една по-възрастна вървеше пред тях на около пет крачки. Мъжът също беше

по-възрастен. Но най-забележителното, което видях, беше това, че над групата имаше един златист облак светлина. На всеки около главата имаше жълт ореол от светлина. На възрастната жена, която предвождаше групата, венецът на главата ѝ беше по-голям от тези на другите жени. На мъжът светлината стигаше до пояса – във вид на ореол."

Като се върнах в отпуск от фронта, нашите хора ми казаха, че им дохождали гости от едно съседно село, група жени и един мъж. Били много радостни и весели. Аз отидох в това село и видях жените и мъжът, който беше ръководител на Братството. Тогава се свързахме завинаги с тези светли души. Повечето от тях вече се преселиха в другият свят, но светлият им образ ще остане вечно в съзнанието ми.

СЕДМО важно съновидение:

"Виждам, че нашите войски отстъпили от фронта, който държаха около три години на позициите в Македония и отстъпват панически без порядък. Мене ме нямало на фронта, бил съм някъде в тила, далеч от фронта и аз отивам да посрещам нашите войници, които бягат от фронта."

Тези картини ми се явяваха и по-рано, в началото на настъплението ни в Сърбия и Македония, но тази последната картина беше много ясна.

Освен това, често пъти сънувах местности и лица с които се срещам после в будно състояние.

А също така ми се откриваха на сън почти всички важни моменти през войната. След последното съновидение, казах на войниците: "Ще бягаме. Ще има грозен бяг! От фронта ще бягаме!"

Но точно по кое време, не знаех. Някой бе занесъл моите изказвания на командира на ротата ни, капитан Юрдан Пашов. Той ме повика и ме попита:

— Верно ли е, че си говорил, че ще бягаме от тука?

— ерно е — отговорих му аз, че съм говорил, че ще бягаме от фронта, но не ми е известно кога ще бъде това.

— Макар и така да е — каза ми той, недей говори между войниците, защото те се плашат от това.

В 1918 г., през лятото, пред отстъплението, мене ме изпратиха по служебна работа да следвам курсове по германско пионерно дело в гр. Враня – Сърбия. Там бяхме около 20 дена и в това време стана разбиване на фронта и ние прекратихме курса и отидохме да посрещаме неприятеля и влязохме в боя с неприятелските войски и оттам отстъпихме и ние както и другите части и войната свърши с паническо отстъпление точно така, както го бях сънувал по-рано.

ОСМИ важен сън:

"Сънувам, че нощно време сме на молитва с една група от Братството в една гора – там, където се събирахме след 1918 г. в продължение на няколко години в неделните дни с братята и сестрите от три села преди жътва.

През времето, когато бяхме събрани за молитва, виждам: на североизток от нас една голяма светлина, подобна на прожектор, която се движеше бързо към групата. Като се приближи групата и аз леко се приближавах към светлината да видя какво е това светло кълбо. Тогава видях в него един голям светъл ангел, който с голяма бързина замина пред мене. Аз му извиках със силен глас: "Ангеле Господен, благослови ме!" Той се обърна на запад към мене с вдигната ръка и каза: "Бъди благословен!" И тръгна към мене като държеше копие в ръцете си. Като допре копието до пъпа ми, рече: "Какви са тези тъмни петна тука?" Аз погледнах и видях, че тялото ми беше светло до пояса ми, но тъкмо на слънчевия възел имаше едно петно с тъмни петна по него. Аз рекох на ангела, че като всеки човек имам още известни полови слабости, като му внуших, че за напред ще поправа тези погрешки, като заживеем чист и свят живот с жена ми. Тогава Той дръпна копието си от мене. Аз го гледах дълго време колко светъл беше той, без никакво петно по тялото си. Цялото му тяло светеше с чисто златист цвят.

После той се обърна на запад – Учителя стоеше на едно разстояние около сто метра от нас и наблюдаваше срещата ми с ангела. Ангелът пусна една стрела към Учителя и тя се заби между чатала на Учителя и Той трепна от нея, но после падна на земята и като въртележка се въртеше под Учителя."

После разбрах, че Учителя бе приел Него да стрелят заради моят недъг, приел бе страданието, за да ме освободи от сладострастието, което ми пречеше в духовният ми живот.

Ангелите ни възпитават да бъдем целомъдрени като тях, без никакви своенравия и изопачения, нечист живот в каквато и да е маска – форма: дисхармонията да се премахне абсолютно от нас.

ДЕВЕТО важно съновидение:

"Намирам се в една колиба. В това време идва при мен Учителя и застава при огнището. Аз отивам при Него. Той ми казва: "Сега ще ти покажа разликата между астралното тяло и духовното." Астралното ми тяло беше като един напластен облак, в който преобладаваха разни петна, но не прозрачни и белезникави. После стана едно раздвижване като вентилатор и облака се разреждаваше и избистряше и преобладаваше вече жълт цвят.

Учителят ми каза: "Това е духовното ти тяло." Тогава забелязах какъв е цветът и красотата на духовното ми тяло. Като тръгнах да отивам към кревата, гдето спях, гледам тялото си на кревата, и като приближих тялото си, то трепна, като кога се опари нещо. Това ме накара да разбера, че аз съм бил вън от тялото си и съм видял душата си как се отделя и влиза в тялото."

ДЕСЕТА опитност:

"Виждам се в една стая сам и то във въздуха. В стаята душата ми свети като електрическа крушка с чиста жълта светлина – прозрачна. Виждат се всички части на тялото ми: глава, ръце, очи, уши, лице – прозрачно – нозе и се държи душата за тялото с една нишка сребърна,

удобна на кабела на крушката. Като се движех по въздуха из стаята с лекота и радост, виждам тялото си на земята да лежи и цялата стая осветена от душата. Като почнах да слизам от въздуха към тялото си, светлината в стаята почна да намалява, както кога се намалява фитила на лампата. Като слизах по жицата, която държеше тялото и душата, в един миг, свързваше ги, и стигнах до сами тялото си, светлината угасна, а тялото се стресна и всичко се изгуби."

Това не бе сън, не бе и съновидение, а реална опитност да се види как душата е свързана с тялото.

ЕДИНАДЕСЕТА опитност:

Една сутрин, като се събудих от сън, виждам една синя завеса се разтваря на запад, подобно на завеса в театър. Отведнъж се намерих в една западна държава, в Австрия, в графски дворец. Като влизам в двореца, в градината ме посреща мома – двадесетгодишна, поздравява ме и каза: "Знаеш ли, че в миналият си живот ти си бил тази мома?" Аз я погледнах и видях, че прилича по всичко на мене. Тя продължи да разправя, че съм живял в този дворец като в затвор, че моите родители не обръщали никакво внимание на моите духовни идеи и точно на 22-та си годишна възраст съм си заминал за другия свят с болка на душата от туберкулоза. За добрите хора нямало място на Земята да се развиват духовно при тези условия – на материални удобства. Затова сега съм пожелал да се родя в бедно семейство и в мъжко тяло да изпълня това мое желание за духовен подвиг.

След това се обръщам на изток. Пак тази синя завеса се отваря и аз веднага, като на кино се намирам в Индия, в една местност – на север равна, на юг – ниска гора, в едно малко село, във времето на Кришна.

Отивам на една поляна, на която играем гимнастика. Като стоях там, дойде и Питагор, и той бил от това село, и почнахме да правим кръгообразни движения по кръга, като желяхме, движейки се по земята, да се издигнем и във въздуха. Обаче, не можахме да се издигнем и летим.

И тъкмо си казвах: "Ех, да е сега тук Учителя. Той ще ни покаже как можем да летим." И веднага Учителя дойде при нас и направи няколко кръга във въздуха и ние се радвахме, че можахме да видим това, което ние не можахме да сторим. Учителя тогава е бил Кришна и ние Негови ученици.

Всичко това ставаше в будно състояние. После завесата се спусна и всичко изчезна. Видях се при тялото си сам.

ДВНАДЕСЕТА опитност:

"Пътувам по едно шосе от запад към изток като войник и бързам да стигна някои каруци да си дам раницата, за да ми олекне пътуването.

Както вървах, видях един старец с бяла брада и с торбичка, пълна със златни монети. Като ме видя, той каза: "Зная аз къде отиваш ти, искаше да си качиш раницата на каруците!" Като чух тези думи на стареца, разбрах, че този човек е пророк и го запитах: "Как се казвате?" Той ми каза: "Аз се казвам дядо Иван." Тръгнахме с него по едно стъклоно езеро и ходехме по

езерото като по лед, но стъкло, твърдо и прозрачно. Аз запитях стареца за светлината, която виждам от дълго време, какво значение има тя. Той каза: "Това е злато." После го запитях за моята годеница, дали ще върви в моят път. Той каза: "Аз като отида във вашето село и раздрънкам тези звонкови златни, не само тя, но и всички ще дойдат!"

Аз казах на Учителя тази опитност и Той ми каза, че златото представлявало Божествената Мъдрост, която чрез вас привлича всички. Аз разбрах кой е дядо Иван и каква връзка имаме с него от миналия живот. Езерото показва миналия живот в небето и на Земята във време на първия век на Християнството.

ТРИНАДЕСЕТА опитност:

"Намирам се в Бургас при Градската градина край морето на изток. В това време се чуваше на юг, отвъд морето, стрелба на оръдия, които обстрелваха градът. Хората се разбягаха на север от града. Куршумите на пушките бяха като игли. В тази паника, която беше настанала, в градът почнаха да се виждат войници, които дошли да пленяват робини. Но войниците бяха с офицерски бели дрехи, високи и снажни, около два метра, с женски красиви лица като момичета, но със строго изражение. Всички си приличаха по лицата, като да са родни братя. На възраст бяха 30-годишни. Всеки войник вземаше по един пленник. При мене дойде един от тях и насочи пистолета си към гърдите ми и два пъти цъкна, но пистолетът му не хвана и ми каза: "На нас ни е заповядано така: На когото пистолетът не хване два пъти, ние го вземаме за слуга." Като ни събраха всички пленници на едно място, оставиха ни сами, без охрана и всички войници отидоха на събрание. После, като дойдоха, всеки войник вземаше своя си пленник. Аз забелязах, че всички пленници бяха с черни лица и брадички като на козел. Само аз бях с бяло лице и без брадичка. И когато войникът викаше своя пленник да дойде при него, той го хващаше за брадичката и го теглеше към себе си. Тогава пленника целуваше войника по устата и войника целуваше своя слуга. Но забелязах, че на пленниците не им беше приятно да ги хващат за брадите и да ги приближават към себе си. Понеже аз няхах брада, мойт войник ме прегръщаше и аз го целувах право по устата и той после ме целуваше и усещах една голяма приятност от прегръдката и целувката на своят господар. Аз бях красиво и младо момче, около 20 годишен и приличах по красота на своят господар, само че по-слаб и по-млад от него."

Това беше видението, което видях, но не разбирах значението му. След дълги години като размишлявах върху скритата част на видението, даде ми се да разбера вътрешният смисъл на видението. На слугите не им било приятно да ги теглят за брадите – до това време нямаше открита Окултна школа. Учителят държеше общи беседи. С идването на Белите братя в България се откри школата за Общия и Специалния (Младежки клас) – 1922 г. Всеки бял брат се вселяваше в някой ученик и го ръководеше по законите на природата.

Има два метода за възпитание на учениците: или чрез страдания за изпълнение на законите на природата, или чрез доброволно

отричане от егоизма и чрез самообладание да се подчини нисшата природа. Черните лица и брадичките показвали изопачени чувства и несправни постъпки, които Белите братя чрез страданията ще изправят и приближат към себе си душите, за да приемат любовта и да им предадат Божията любов чрез сладките слова. А понеже мене ме изпитваха чрез пистолета, който не хвана два пъти, показвало, че моето сърце е ум са съгласни с идеите и законите на природата, затова имам бяло лице и неупорита воля срещу методите на Бялото Братство. Затова ме прегръщаше моят господар, като със радост ми предаваше любовта си и аз с радост я приемах и му благодарях за всичко.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ОПИТНОСТ:

Майка ми живееше в село Ичера, а ние в Бургас. За издръжката на майка ми, се грижех аз. Тя живееше в нейна къща с братовата ми жена, която беше вдовица и се издържаше с пенсията на брата ми. Напоследък с майка ми нямаша добри отношения и майка ми повече имаше връзка с двете си дъщери, а в домът си биваше повече самичка. На възраст беше около 80 годишна и от време на време имаше силно сърцебиене и хълцане. Хълцането го имаше от много години, но когато се притесняваше за нещо, болестта се усилваше.

Известно време преди да заболее тежко, аз често пъти сънувах, че майка ми станала млада, около 20 годишна и е облечена в гълъбов костюм. Така млада, аз не я знаех, тъй като съм най-малкият ѝ син. Бяхме шест деца. Преди мен двама братя и три сестри.

Една нощ сънувам, че "двама лекари с бели мантии дойдоха при мене и ми казаха: "В неделя да бъдеш в Ичера, защото майка ти ще си замине."

На сутринта казах на жена ми този сън, като ѝ споменах, че днес очаквам писмо от майка ми и отидох на работа. Вечерта, като се връщам, намирам писмото от майка ми, че е тежко болна и ме вика при нея да отида в с. Ичера. В неделя аз отидох, тъй както ми бяха казали в съня. Тези лекари бяха Учителят и Пеню Киров от Бургас.

В неделя вечер майка ми сънувала, че "дошла една мома при нея, и като се събудила, момата се въртяла още около нея."

Аз разбрах каква е тази мома: тя е душата ѝ, която аз по-рано бях сънувал, облечена в гълъбов костюм, но нищо не ѝ казах за това, което ми беше известно за нея.

В понеделник сутринта правихме закуска и тя не изглеждаше така тежко болна и още повече за заминаване. Затова сестра ми и братовата ми жена – буля ми, ме посъветваха да пазя майка ми, а те отидоха да копаят.

Майка ми каза, че днес много ѝ се спи, и аз ѝ рекох да спи. Като се събуди, каза ми, че дошло едно момиче при нея и с ножици отрязало коланчето от престилката ѝ и пак го залепило. След това майка ми каза: "Ще става с мене нещо днеска." След известно време пак заспа. И като

спеше, аз забелязах, че дишането ѝ се усилва все по-често и по-често, така, без да се събуди от сън и без да извика, спря дишанието ѝ – и почина в понеделник.

ПЕТНАДЕСЕТО видение през 1929 г.

Сънувам, че "Учителя ще прави събор на морския бряг, около Бургас. Всички членове на Братството са се събрали на едно място, от което се вижда изгряването на слънцето от морето.

Всички бяхме наредени по особен начин, не както по-рано през време на съборите, които ставаха в Търново и в София – построени само в няколко редици без интервали помежду редиците. Този път бяхме наредени по следният начин: най-напред беше една група от 7 човека в кръг. В средата на кръга беше Учителя. Имаше интервал от кръгът до първите редици около 10 м. разстояние. След първите редици имаше същият интервал до вторите редици, и зад тях същият интервал до третите редици. В това положение всички чакахме изгрева на слънцето от морето – такъв изгрев който не сме виждали до сега.

Времето беше ясно, хубаво, тихо.

Преди да изгрее слънцето, появиха се две дъги на небето. И в двете дъги имаше същества във всичките им цветове.

В по-отдалечената дъга на съществата се виждаха само главите им, а в по-близката дъга до слънцето, на която цветовете бяха ярки, съществата се виждаха до гърдите им и с бели криле.

А когато изгря слънцето, в диска на слънцето имаше същества, които се виждаха цели, светлинни. Аз забелязах, че както бяха построени на земята, така се виждаха и във въздуха – телата им долу, а душите им горе. В първият кръг, в който беше и Учителя, всички бяха облечени в дълги светли, бели мантии и на челата им и на гърдите им по едно слънце като прожектор, което осветляваше всичко наоколо. Само на Учителя мантията беше чисто бяла, а на братята – кремава.

И от първите редици имаха по две слънца – едно на челото и едно на гърдите. Имаха бели крила до кръста си, а надолу от корема бяха забулени с облак. Всички изглеждаха на по 30 годишна възраст.

Вторите редици, които бяха във втората дъга горе, а телата им долу, имаха по едно слънце на челото си, но по-малко от това на първите редици. Гърдите им и нозете им обвити в облак, но бяха весели, радостни. А на третите редици, които бяха най-назад от третият интервал, те бяха отчаяни и недоволни от положението си.

Каза ми се, че това е положението на Братството до тази 1929 г. Но това положение се изменя. Ако от най-задните редици проявят добродетелите на съществата от духовния свят, на светиите, ще изгрее светлото слънце на челото им и ще живеят в Нирвана. И ако светията прояви качествата на ангелите, ще изгрее още едно слънце на гърдите му и ще има криле да лети във висшите минове. И, ако ангелът прояви Божията любов, да живее целомъдрено, и той ще облече бялата одежда на Божественият свят. И обратно, който наруши целомъдрието, от първият кръг минава назад, и от вторите може да мине в третите, даже в най-задните, които нямат никаква светлина и живеят без добродетели.

Радостно беше, че много малко бяха тези, които нямаха светлина. Те влезли в Братството от любопитство, без да правят усилие да живеят по неговите принципи."

Всички тези кръгове представяха Братството до 1929 г.

Казах на Учителя това видение и Той потвърди, че е така.

После говорих в салона на Изгрева върху това видение. След това ме изреждаха да ме питат: "Аз от кои съм?" Но на някои не ми се даваше да кажа от кои са, защото постоянно става разместване от една група в друга. Така че не е лесно да се определи кой къде е в даден момент. Това зависи от усилието, което прави човек и от леността, която допуска в себе си. Усилието повишава човека – съществата, а леността ги понижава.

Най-задните проявяват по-малко усилие във въздържание, в желание да се освободят от егоизма и затова се лишават от светлината. Те лесно се подават на леността, която носи всички отрицателни прояви. И обратно, по-напредналите, по-лесно се подават на приложението и по-малко на леността. А най-напредналите рядко се подават на егоизма и леността, а повече на усърдието и самоотричането и затова са най-светли. Само Учителят не се мени и променя. Той запазва завинаги абсолютната хармония на Духа и затова Неговата аура е диамантовият цвят.

Всички тези кръгове – редици показваха състоянието на Братството през 1929 г., когато беше в своят голям възход, който може би продължи още от години.

Но сега вече е друго. Повечето са регресирали назад и малко са се задържали на поста си. Много са си заминали горе. Сега има условия за прогрес и заместване овакантените постове от първият кръг, от първите редици.

Ж. СПОМЕНИ НА КРАЛЮ КРАЛЕВ

Разговор на д-р Вергилий Кръстев с Кралю Кралев и дъщеря му – Милка Кралева в гр. Своге магнетофонен запис, 1980-1981 година

В (Вергилий Кръстев): Откъде идва Вашият род? От рода на бащата и от рода на майка Ви? **К** (Кралю Кралев): От рода на баща ми идва от Чова Милан. **В**: Какво е това Чова Милан? **К**: Това е един прадядо, четвърти прадядо на моят баща, който пристига от едно село в нашето и още двайсетина семейства образуват нашето родно село Голямо Буково, тогава се е казвало Коджа-бук. **В**: Какво значи Коджа-бук? **К**: Един голям бук в центъра на селото, където най-напред са се заселили пришълците от съседното село. **В**: Около този бук ли са правили хората в последствие, или може би е имало нещо специално? **К**: Не са правили там, на друго място, но бука е бил тъй да се каже име да се получи, не е останало никакво такова понятие. **В**: Къде се намира това нещо сега? **К**: Сега се намира до съвета на селото, много близо до центъра. **В**: Кое село? **К**: Голямо Буково.

След чобан Иван се ражда негов син Кралю, откъдето почва нашето име вече Кралеви роден. Дядо Кралю Кралчев се казвал той същия, бил много набожен човек и е ходил на Света Гора и като се е върнал, много често е разправял на внуците си за неговите преживелици там. **В**: А защо се казва Кралю? **К**: Това е едно име, което в литературата му дават различни причини. Обаче, казват, че някакъв си шведски крал, пленен тука в някаква война с турците, трябвало да го заведат в Одрин и минават край село Факия голям сняг го заставя да презимува там. Тогава се ражда, където зимувал той в квартирата, се ражда на хазяите му едно момченце и те в чест на неговото присъствие, го кръщават Кралю. И оттам се разселва после малко по нашите села името Кралю. Името оттам идва, няма нищо друго, това е, та може би най-вероятно е това. **В**: А преди колко години, преди 200-300 години? **К**: По-малко е, по-малко, но най-малко 150 години от тогава.

Дядо Кралю имал син Иван, който почти с нищо не се помни от нашите, освен това, че той пък имал син Крале, когото дал му възможност да се изучи, ходил в Одрин, учил в училище тогава каквото е можело да се изучи, завършил е трети прогимназиален клас, този дядо **Кралю**, който е истинският моя дядо и е знаел към 6-7 езика. **В**: Това към кои години са? **К**: Това е преди Освобождението от турско робство. **В**: Той с какво се е занимавал?

К: Той е бил учител. Той е първият учител в селото и той е основал училището в село Коджа-бук тогава, и е имал шест деца, този дядо **Кралю даскала**, обаче е направил една основна грешка в живота си, че е спрял учителствуването си. Тук си е сбъркал може би пътя. Купил имоти, като се освободила България – турците бягали, и един голям земевладелец турчин продавал на много износна цена имотите си, и тогава дядо ми с баджанака си, дядо като учител, а оня като имаш пари, ортаци, купили от Зимица бахчи и много имоти до селото, към 200 декара земя и почват

место да учи, той се отказва от учителствуването и почва да работи земя. И тогава заболява и умира на 33 години. Оставя шест сирачета. Това е било 1885 г. Но след 15 години почива и жена му и бащите ни остават шест деца, кръгли сирачета.

В: И едно от тези сирачета е вашият баща. К: Едно от тези сирачета е моят баща, който е бил четвърто дете на баща си. В: А вашият баща къде е бил, в Голямо Буково ли? К: В Голямо Буково. Не са имали възможност да се образоват, защото са останали сирачета, свършили са трето и четвърто отделение. Това е било. В: Ами техния поминък какъв е бил, обработване на земята? К: Само земя и такова, бахчия, зарзаватчия, скотовъдство там не е имало.

В: И в последствие от вашия баща колко деца сте вие? К: Също шест деца сме ние, те всички имат по шест деца, и баща ми има шест деца, четири момчета, аз съм третото. В: Най-големия кой е? К: Най-големия ми брат **Иван**, втория сестра ми [**Йорданка**] и третия съм аз, който съм християн на бащата на баща ми – дядо Кралю даскала. В: Четвъртия? К: Четвъртия – брат ми **Вълко**, петия – брат ми **Тодор**, и най-малката ми сестра **Лиляна**. Четири момчета и две момичета. В: А първия ти брат коя година е роден? К: 1915 г., сестрата 1917-та, аз съм 1919-та.

В: Вие сте 19-ти набор, а кой месец и кой ден си роден? К: Роден съм според майка ми на една дата, според баща ми на друга, но аз приемам на баща ми – на 5.XI.1919 г. В: А не се знае кой час? К: Часа не мога да кажа, нито майка ми може да каже, нито баща ми. Аз съм ги питал, но те не помнят. Баща ми казва три дена преди Великден. В: Три дни преди Великден.

Вие къде сте учили? К: Учех в родното си село до четвърто отделение, такова училище имаше и понеже бяхме много деца по-нататък не можах да продължа, а баща ми ни изпращаше да учим занаяти. Дадох ми занаят – шивач. В: Вие колко години се школувахте като шивач? Там минаваше през чирак, калфа? К: Чирак, да. Ами четири години бях чирак и калфа, калфа работех после. Завърших училище занаятчийско вечерно в Бургас, после се преместих в София. Но преди, като отидох в Бургас и почнах занаята си, големият ми брат Иван, беше влязъл в допир с Иван... Той ми разказа на мене, че така – евангелист. Аз отидох на едно събрание и ми хареса и после и аз се причислих към тях. И до 19...г. аз бях в евангелските среди.

В: Така се случи, че големия Ви брат? К: Той ни привлече да, и сетне и малкия ми брат и по-малкия, и сестра ми Йорданка, всички станахме евангелисти. В: Сега, Евангелската църква къде е, в Бургас? К: В Бургас, да и в София бях. Най-напред бях в Бургас, след туй отидох при брат ми в София. Там завърших училището занаятчийското последната година, там държах първия си майсторски изпит – мъжки дрехи и след туй някои събития ни задължиха да се върнем в Бургас при леля ми, която беше останала по политически причини съвсем сама. А тя много ни обичаше. Аз при нея живеях, като учех занаят тя много ми помогна. И нейния мъж беше един много добър човек, макар че беше политикант. Той беше в затвора, и аз трябваше да помагам на леля. Тя ни переше, така ни гледаше, а пък ние ѝ помагахме с пари, така дойде време, станахме войници, в това време дойде преврата – 1944 г. Свяко ми излезе от затвора, стана голям човек,

член на Президиума, обаче, ни даваше много голяма свобода. Макар че бяхме религиозни, много ни уважаваше и ни помагаше във всяко едно отношение – и пари и всичко. В: Свяко какво значи? К: Свяко значи или не сестра мъж, или на леля мъж. В: А тука е на леля Ви мъж? К: Да, тука е на леля ми мъж, лелинчо, както се казва. И аз почти до нейна възраст живях все при тях.

В евангелските среди се подвизавах много така активно, много обичах братята си, приятелите си, дружахме така младежите много чисто, много сърдечно и имахме прекрасно Младежко дружество, детски училища и тука вече се свързах с моята жена **Йорданка**. В: В тези среди? К: В евангелските среди, там се оженихме – 1945 г. Баща ѝ и майка ѝ бяха много примерни евангелисти. Имаха три деца, много предани. Много се обичахме и до днеска сме в добри отношения така. Оженихме се 1945 г. В: Вие шиехте? К: Аз си работех. В: Имахте частна работилница? К: Да, частна работилница имах, няколко работници, но това беше малко време, след туй влязох в Колектива. Първото ми дете се роди също 1945 г. – **Елка**, момиченце, след 4 години и половина се роди В 1947 г., при особени обстоятелства, аз си бях направил къща и бях заборчлял с много пари – към 450 000 лв. тогавашни пари. И ми се наложи ние с другарката ми Йорданка да отидем в родното ми село, да работим шивачи, защото започнаха селяните да си носят градски дрехи и имаше добри условия. Аз като отидох – добър майстор, всички идваха при мене, и в разстояние на една година и три месеца ние изплатихме 430 000 лв. пари. Останаха ни само 70 000 лв., които бяха на бащата на Йорданка, и той ни ги опрости. Каза: “Аз не ви ги искам, само се върнете в Бургас, защото на Йорданка много ѝ е мъчно, че е в село.” И се върнахме, бяхме си изплатили къщата.

И тогава, като бях в родното си село и работех шивач, ми попадна книгата “Учителят”. Брат Боев беше дал на един евангелист **Банчо Колев** се казваше, който ми я изпрати в селото. И аз като взех да чета значи главите в “Учителят говори”, за мен стана просто отключване на някакви врати, и аз ключове просто намерих. Защото като ревностен евангелист, Библията много основно познава всички предмети, изучавах я много обстойно, даже преподавах на другите. Но имаше неща, които не ми бяха ясни. Като взех да чета в тези глави от “Учителят говори”, просто ми се разкриваха нещата. Така ми стана драго. Тогава и някои беседи намерих и прочетох и аз вътрешно ми се откри друг свят.

И тогава ме усетиха евангелистите, че аз чета такава литература и дойдоха от църквата, пастора, като ми бяха в Бургас на гости и ми казаха, че ти си на грешка, не трябва да четеш такива книги, те са вредни. Влязохме вече в спор. Аз пък като един трезвен човек, и като направих една много ясна съпоставка, като знаех много добре Словото и Христовото учение, и прочетох и тия глави така, ясно обясняващи дълбоките духовни истини, аз не можех да се помиря с това, че не било верно. Викам: “Не е верно, напротив тука много хубаво се проповядва Христовото учение.” Те пък казаха: “Ти значи си привърженик на Дънов?” В: Ха, ха, ха! К: Казах: “Аз за привърженик не мога да кажа, но Той така прекрасно говори, че аз не мога в никакъв случай да говоря против Него, напротив, аз смятам, че Той говори много по-хубаво от вас.” И поради това, че те не искаха аз да се откажа от тях, да се откажа от Учението, и даже да Го похуля, да кажа, че

...че говори за Христа, аз категорично отказах това нещо и пред всички казах: "Вие сте на крив път."

В: И те Ви отлъчиха ли? К: И те най-официално ме изключиха от църквата като еретик. Аз станях и си излязох и до ден днешен не съм съжал, въпреки че те после са се мъчили да ме увещават и т.н. Аз им казах, че с мен е свършено, аз съм си платил данта на вас, мене Господ ми е отворил очите за по-високо разбиране и нито нужда чувствам, нито бързки имам с техното учение. За мен това беше като Възкресение. Аз преминах от един живот към друг.

И от 1949 г., по Димитровден, реших да се откажа от месоядството, реших да стана вегетарианец. И казах на другарката ми, че вече няма да ям месо. На нея ѝ дадох пълна свобода, ако тя желае да си яде, аз не ѝ пречех, обаче аз самия на мене си. И тогава тя пък, най-напред нищо не каза, но ѝ било мъчно, заради това, че съм възприел други идеи, но понеже тя си беше добра християнка и разчиташе всичко на Бога, тя се е молила тайно в себе си: "Господи, ако Кралю е на крив път, дай ми знамение да живея с него, ако е на прав, освободи ме от притеснението, което имам." И тогава тя получава туй освобождаване. И това за нея е една мярка верна, че аз съм на прав път. И от душата ѝ се отнема тази тъга. И тогава ми каза: "Кралю, и аз няма да ям вече месо. Аз разбрах, че не е нужно туй нещо."

И отсече и тя като и аз. За нас нямаше туй, че ни се яде, че защо сега ще се мъчим. Напротив, кат, че ли нещо естествено е било. Това беше също една мярка, че ний наистина отиваме във възходяща линия на нашето духовно развитие. 1-2 месеца нямаше, даже повече, тя като малка даже разказваше майка ти, че въобще не искала. Веднъж татко ѝ купили един петел. Тя, толкоз значи ѝ било мъчно, и не искала да яде. А той толкоз се ядосал, че станал да я бие, задето не яде месо. А тя горката, яла, но тя естествено си имала. Въобще нашия живот е бил от Бога предопределен. М (Милка Кралева):? К: Какво колко? Ами да, това е 1949-та, значи, ти в 1950-та, на 14 юни си родена, почти значи, ти може би 1-2 месеца е имало като ний сме яли месо само. М: Защото... да ме пита... К: Да, да, да, значи виж какво нещо, да, така е. В: И как посрещнаха Вашето семейство, родителите Ви, Вашите братя, че напуснахте църквата? К: Братята ми се смутиха, бяха много отежнени. Ама понеже знаеха живота ми и ревността ми за Християнството и за църквата, аз в църквата бях един от най-деятелните и най-така изправни във всяко едно отношение. И затуй аз като влязох в новото Учение, те смутиха се най-напред. Но имам, най-малкия ми брат беше малко така, най-въздържан в изказванията си. Ние имаме конфликти с тях, спорехме, и те доста така ме докачаваха. Но аз не се оставях така да ме оборят, или да ме озадачат, напротив, аз оборях тяхната доктрина, и те като няхаха друго и викаха: "А, ти си се възгордял, затуй така говориш." Но в последствие, аз като бях на село, малкия ми брат като вършеехме и се разправяхме, така значи му харесаха някои работи и се решил в себе си и той да следва туй Учение. Но кат се връща в греда и пак го надъхват приятелите от църквата, и той пак взема позиция против мен. Той през това време се беше оженил, и за известно време ние няхахме много добри отношения с тях, в смисъл се въздържахме. Родителите на жена ми също бяха много така настроени противно на Учението, и не искаха даже "Добър ден" не ни казваха, до тая степен. Но ние си мълчахме и си стояхме настрана и тогава Милка се роди

тогава. И тогава в затруднено положение, но изкарахме.

Родителите ми, обаче, баща ми и майка ми не взеха противен пла-
въпреки, че те бяха разбира се по-невежи хора, в село бяха, но имаха едно
помирненческо и даже благородно отношение, не фанатично, религиозно
отношение. Даже майка ми, Бог Светлина да ѝ дава, тя беше още по-
изпълнителна. Тати, някой път като отиде на гости викаше: "Е, голяма
работа сега, сложи им да си хапнат месо." Майка ми вика: "Тъй ли? Дума
да не става." Те вика така си вярват вика. Дума да не става, на тях, вика
отделно ще си готвя. Майка ми така беше. Но баща ми пак Ви казвам, моча
би така необмислено. Но той нещо друго направи, което също му прав
чест. Него го викаха много често съседите по Коледа да коли прасетата. И
да ги подрежда както в село правят, трябва отвътре да го изчистят, но когато
аз възприех вегетарианството и бях при тях, защото бях за известно време
една година и три месеца при тях, той се замисли и ми каза: "Момчето ми
спря да яде месо, а казва хората колят добичета. Няма да ходя." И който
го поканваше да дойде да му заколи прасето, вика: "Не, аз Кралю не яде
месо, и аз поне няма да коля." И тури точка на това нещо. Значи баща ми
той не че спря да яде месо, но поне така се, това също беше хубаво нещо.
Това е значи горе-долу. В: А майка Ви? К: Майка ми, тя си ядеше месо, те
на стари години насилыха към месото, но уважаваше разбиранията ни. Е
те не могат селяни хора така да бъдат като нас, особено тука в тоя край.

В Странджа почти нямаше религиозни хора, евангелисти почти
нямаше даже, не окултисти и така си живяха. На стари години те дойдоха
да живеят при мене, в моята къща, в моя двор, при нас бяха. И живяхме
си, те отделно си живяха старите и ние по отделно, дойде време и си
заминаха и така. В: Значи чрез Вас идва и..., постепенно се запознава с
идеите. К: Е, разбира се.

В: Той фактически само **Тодор**, така ли? К: След като, значи преди
още да дойдат баща ми и майка ми в Бургас, те в ... и четвърта година чак
дойдоха да живеят при нас. Останаха сами в село, всички бяхме вече в
града, малкия ми брат, който беше женен и имаше даже едно дете и той,
като Милка. Това е след 1950-та година значи, те доста са си мислили и
се е молил той Господ да му открие дали съм на прав или на крив път.
И веднъж дойдоха с жена си **Маринка** в къщи и искаха да им обясним
някои неща. Престрашиха те, другите им бяха забранили, "Добър ден"
не ни казваха, църквата забраниха "Добър ден" да не ни казват. И той го
използваше, въпреки че ми беше брат. Но вътре е работело нещо в него, и
той дойде една вечер в къщи и: "Бате, кажи ми туй, кажи ми онуй." Аз така
тогава стана нужда да поговорим, той видя, че няма.

Постави ми ребром въпроса: "Вий против Христа ли сте? Учителя
Дънов Христос ли е?" Аз му обясних, че **ний не сме против Христа,**
Учителя Дънов не е Христос в тоя смисъл както те разбират. Ами че
Христовия Дух работи чрез Него, това е дело на всеки човек, който
реши да се посвети на Бога. Така че, и той му допадна това нещо, почна
така да разбира, и най-после дойде на една екскурзия с нас, и като се
върщаше от Белия връх, ний ходехме приятелите, тогава Братството
ходехме на Белия връх, като се връща от Белия връх вижда едно видение:
в пространството един старец с една много хубава физиономия, с
хубава бяла брада, така се приближава към него, но във вид на портрет
така по-скоро, отколкото на физическа личност и го видял, че той се

доизстреснал и му казва: "Защо се боиш от Мене, Аз не съм толкова страшен, колкото си чул за Мене." Поговорил, такъв глас, той просто се посмил и казал: "Бреей!" И тогава той вече идва пак и ми казва: "Бате, аз имам такова силно доказателство, че Учителя не е против Христа!" И тогава взема да такова, и той решава да доди и идва, и спира и той да яде хляб, и вече се причислява и от тогава той и семейството му веднага идват в Братството и до днеска той си е наш брат. Той има други специални слухности, но и него го изключиха пак. В: Ха, ха, ха!

К: Така значи, ний минаваме през Разпятие, обаче, възкръснахме за новия живот, но за нас беше една истина. Точно така, минаваме от един живот към друг. И засега приятелите ни евангелистите, ний не ходим в църквата никак, те вече някой от тях ни поздравяват, но те не видяха абсолютно нищо лошо да говорим против Христа, против християнството, против тях. Уважавахме си ги и доста от тях са озадачени, и семето е посято в тях. Те са с ограничено съзнание, доволни са от това, което имат. Също с балдъза ми, с шурея ми, които са в евангелската среда, по религиозни въпроси с тях не говорим, за да не спорим, обаче се уважаваме и така по този начин си живеем добре, помагаме си.

В: А Вашата съпруга, майката на Милка, откъде е тя, пак от същото село ли е, нейният род откъде идва? К: Не, нейния род, баща ѝ е от Розенград. Нейния баща, дядо **Петър** се казва той, който като млад е станал евангелист и се е оженил в църквата. Имал е много чист, хубав живот. Той е от Лозенград, преселен е в 1913-та година е дошъл в България, и по-късно в 1924-та, той тогава е бил малък се оженва тука и е имал три деца, от които първия е този **Стефко**, сина му, втората е **Йорданка**, третата е **Марта**. Нейната майка, баба Стоянка, е от Костенец тука, Ихтиманско. Тя е била сираче, и тя евангелистка е била бабата. Много мила и добра жена беше, тя умря при дядото, при моите на стари години. Баба Стоянка, майка ѝ на Йорданка, тя като момиче е повярвала и е станала евангелистка в Костенец. Сираче е била, но решила да следва Бога, много ревностна е била, много чиста девица и така. Дядото като отишъл, тя била много бедна, обаче, той като я видял, имал вътрешно откровение и решил: "Ще го взема туй момиче." И я взима и от едно бедно положение я закарва в града и имаха един много примерен живот в евангелската църква. Те са на уважение били до края на живота си. Много примерни.

Дядо Петър, значи бащата на Йорданка толкоз е бил предан, значи като малък не може да се научи да свири, пък имал една любовница и ѝ купил на нея, като пораснал, ѝ купил такава мандолина да се учи. Тя го изоставила после. А той пък, след туй като вече се оженил в евангелските среди и имал момче, и решава, въпреки че е работил в съседно село и живеели временно там, пращали момчето си да се учи на цигулка и той действително се научи да свири на цигулка, за да свири в църквата духовните песни. Той го изпълни това нещо много хубаво и след туй образува се в Бургас оркестър, влезе в оркестъра, макар че завърши техническо училище, влезе в оркестъра. В църквата продължи да си ходи, водеше, свиреше на органа, свиреше на цигулка. Завърши сетне гимназия задочно музикална. В оркестъра се издигна до пост помощник-концерт-майстор и до днеска значи той е на уважение. Църквата не напусна службите, въпреки че го викаха, и го мъмреха и го заканваха, че ще го уволнят, че не знам какво, той каза: "Най-големите музиканти в света са били духовни

хора." Те са писали духовна музика, не можете да ми забраните. Аз ще поставя въпроса, ти си съвременен човек вика, аз съм съвременен човек, но аз разсъждавам правилно и виждам, че музикантите са високо духовни хора са били. Аз поне ги знам. И беше на уважение, нито го уволниха, нито нищо, но беше в изправност във всяко едно отношение. В: Много важно е това.

К: Балдъза ми, която пък е детска учителка, също са я викали в отдел "Просвета" да я мъмрят, или пък да й поставят въпрос да се откаже, тя каза: "Аз, това ми е разбирането, аз като малка съм родена в тия среди, и затуй аз не мога да се откажа." И на нея също нищо не са й направили, уважават я, но си гледа работата съвсем съзнателно с всички такива, тя там не проповядва на децата, но ги учи, каквото е правилно. Те са изправни, в това отношение рода на жена ми и нашия род са били в изправност.

В: И така, в един определен момент Вие се запознавате с идеята на Учителя и впоследствие на къде се насочвате, към Бургас, към кои среди се насочвате, при кого отивате пръв за контакт в Братството? Да, след като бях прочел вече тази книга "Учителят говори" в село и вече ми станаха така нови откровения вътрешно в ума вече, аз като дойдох в Бургас, най-напред нищо не предприемах. Само четях беседи, даде ми ги **Георги Челибиев** имаше един, бивш евангелист, който също се беше прехвърлил в Братството, отишъл там. И него преди нас го изключиха, той е първият, който го изключиха. Той значи ми даде няколко томчета които аз четях. Известно време аз не ходех в Братството. Докато не ме бяха изключили от църквата, но когато вече ме изключиха от църквата, аз тогава бях съвсем свободен и си отидох направо отидох в Бургаското Братство на служба и вече си слушах като слушател.

Първият ми допир вече с други хора, освен с **Георги Челибиев**, бяха брат **Иван Бойчев** и неговото семейство, защото по едно съвпадение ние бяхме съседни, живеехме на една улица, но не се познавахме. Аз, евангелист, той, но не се знаехме, но като вече влязох, той идваша, пеехме песни в нас и беседвахме. И вече в Братството като влязох аз, той брат **Иван** като видя, че отивам редовно веднага ми предложи да чета беседи, защото четях по-хубаво.

Запознах се с брат **Минчо Сотиров**, който беше тогава ръководител, но не живееше в Бургас. С него имахме доста така хубави разговори, той много точно обясняваше нещата, и аз бях много възхитен от него.

Той ми даде мандат да уреда Братството, в смисъл да туря порядък в библиотеката и да се грижа за Братския имот. Даде ми специално пълномощно, като ръководител и като собственик на Братския имот, той беше негов имота, завери го в Нотариуса и ми възложи задачата да прочистя цялата библиотека на Братството. Тогава за мен това беше много интересно нещо, аз много обичах с книжа да се занимавам. И прочистих цялата библиотека, намерих много интересни работи. Брат **Минчо** имаше от 1900-та година насам разни списания и светски и духовни, между които намерих списание "Виделина", издавано от д-р Миркович, една от първите годишници. Там намерих от Учителя статии от които отпосле разбрах, че са от Него. Там намерих статии за френология, които като ги събрах, ги изпратихме после на брат **Боев** и те ги преписаха и ги запазиха. Аз имам от тези списания сега в къщи, при мене са. Намерих там също "ХИО-

"ЕЛИ-МЕЛИ-МЕСАИЛ" под заглавие само **Тайните на Духа** и го имам и сега, продиктувано 1902 или 1903 г. След туй, когато Бъчваров приема от Бискович вече да вади такова, не "Виделина", сега "Нова светлина" го е издавал Миркович, "Виделина", и "Виделина" е било до 1905 г. В: И почва Бъчваров. К: За Бъчваров нищо не знам, обаче, той излиза до 1909 г., след туй спира, Бъчваров издава вече "Родина", едно списание в голям формат, което препечатва пак тези статии на Учителя, но вече не пише на Учителя, но просто темпераментите само. Аз и тях имам, обаче, са абсолютно същите. Тях ги намерих тогава при прочистването на книгите на брата, подредих тогава, имаше много беседи, направихме братска библиотека, подвързахме ги всички, имаше абсолютно цялото течение от печатаните беседи на Учителя. Много хубаво бяха подредени, направихме ги, въобще един порядък турихме. Тогава се повдигна, в Бургаското братство имаше една нива, подарена от една сестра, която обработвахме общо. И преди аз да вляза в Братството, и след като влязох. Оряха я хората, плащахме им, ние жънем, и прихода от слънчоглед или от жито събирахме и давахме в братската каса. По тоя начин значи помагахме на общите си нужди.

Сега, ний няхахме салон, Салона беше в къщата, която брат **Сотиров** подари, но тази кризата на квартири, едни хора влязоха без никакво разрешение под нас точно. И когато ний пеем горе, те долу спят, дишат шум, правеха ни доста шумно, доста неприятности. Пък влязоха и не можехме да ги изпъдим. Тогава решихме да направим един опит да построим салон. То беше много мъчна работа, обаче, Господ помогна в тоя смисъл, че като бяхме събирали от братския труд парите, и решихме някой да даде кой каквото може и с труд общ, задружен решихме да предприемем. Тогава прибяхнахме до едно решение от Братския съвет поискахме, да ни даде да поправим салона и го поправихме. Обаче, като взехме да го поправяме то толкоз старо беше, че майстора. В: То е къщата? К: Къщата, имаше и горе стая, видяхме, че ако вземем да го правим, то ще падне цялото и решихме да съборим горе тавана, и вместо да строим над тия хора, които живеят ние влязохме в преговори с тях да им отнемем една малка част, но в замяна на туй ще им дадем едно навесче така отвънка, ще го покрием хубаво да не тече и по този начин ний пък, отпред ще си направим един салон, отпред както ний искаме, до известна степен в нарушение на разрешението, което ни даде съвета. Но това беше единствения начин по който ние можехме да се сдобием. И го направихме туй нещо, майсторът се разхвърли, всички и взехме да си строим.

Но дойде човека, който трябваше да контролира туй, и ни спря строежа. Спря ни строежа и понеже аз движех работата, Братството ми възложи на мене тая работа, аз отидох в съвета при архитекта, който беше натоварен да ми дири сметка и ме запита: "Защо разрешението ви е за поправка, а вие строите нов салон." Но човекът, който ни забраняваше, той пък, негова братовчедка живееше в къщата на брат Сотиров, непосредствено до салона. Той знаеше какво е положението, как имаше неприятности с квартирантите, той го знаеше туй нещо. Той се случи тогава при архитекта. Когато ми зададоха въпроса: "Защо нарушихте туй?" Аз си казах самата истина: "Другарю архитект, ний си черкуваме там, два пъти в седмицата. Ний пеем, ний се молим, ний четем в 10 ч. в неделя, те спят по-до късно и ний ги смущаваме. Когато пък те са свободни и трябва

да си попеят и да си пуснат радиото, те ни пречат. Ний на тях пречим и те на нас. Затуй ний решихме да направим тоз пропуск. Решихме ето тука ще им дадем ний една част от нашата сграда, а отпред ще си направим нещо, независимо, и по този начин ще се уреди един спор. И те ще имат къщичка, и ний. Без да им искаме пари." И тогава този човек, който беше контролор казва: "Другарю архитект, аз ви казвам, че това е точно така. Аз, братовчедка ми живее там, знам какви неприятности." И оня, архитекта помълча, помълча и подписа. И ние си довършихме салона с една глоба от 200 лв. тогавашни пари, ний си платихме като нарушение. Това пак беше законово положение, ний довършихме салона, стана много хубав, измазахме си го и го осветихме.

Поканихме приятели да се радваме и да пеем и да благодарим, че така. Тогава брат Сотиров дойде и държа той откри салона и каза едно нещо, което аз досега не го знаех. Това беше това, че на времето те от 1925-та, 1926-та година те са искали да построят салон, почнали да събират пари, и почнали да се препират защо така ги събирате, други пък викат трябва да се събират, други пък викат ще ги изядете тия пари. И вие не можехме да се разберем. По негово време Учителя бил в Бургас и брат Сотиров Го запитал: "Учителю, тъй и тъй имаме тази трудност, аз съм дал местото и къщичката, ама трябва да се направи нещо по-хубаво, искаме да направим, какво ще кажеш?" Туй било на ул. "Богориди". И Учителят внезапно се спрял и казал така: "Един човек в Бургас ще построи салона", и нищо повече не казал. Туй го каза брат Сотиров. И аз вика, това е в 1926-та година ли, кога, а пък в 1954-та година ний правихме салона, значи близо 30 години. И като го каза туй нещо брат Сотиров, той се просълзи, каза: "Радвам се, че думите на Учителя и желанието моето и на братята се осъществи, ето салона е готов. Аз даже видях във видение сега как Учителят влезе тука." Той, Учителя вече е заминал, нали. "Видях го вика във видение тука, Учителят доде, вика, ето тука влезе, вика, Учителят присъстваше." И бай Минчо, това беше краят на септември, началото на септември, и след два месеца бай Минчо почина. Бай Минчо почина на 10 декември 1954 г. Значи той много се радваше, че салона стана.

И всички приятели тогава, всички взеха участие и аз смятам, че този човек, който казва, Учителят казва: "Един човек", дори се е говорело тогава, че не са били съгласни, Учителят е искал да каже, че единството в Братството, а ний наистина бяхме като един човек за построяване на Салона. Точно така, ама всички, даваха пари, един брат даде 5 000 лв., други дадоха работа, просто бяхме като един човек. Ама наистина, единство имаше голямо. Така стана.

В: Сега, това може би е склонност от твоя страна, обаче, аз наистина имах възможност, и наистина съм чел писмата, на които Минчо Сотиров се оплаква на Учителя от реакцията на приятелите по отношение на него. Понеже Минчо Сотиров се уволнява като полковник през Първата Световна война, впоследствие идва там и понеже той е свикнал на ред и порядък. На времето полковник е нещо много, той е бил на 2000-3000 души армия по време на войната. И все пак с неговата..., с неговия сан, с неговите знания, порядък и т.н. и понеже е един от първите ученици на Учителя и дори си спомням в едно от писмото на Учителя, в което пише до него по време на Балканската и Европейската война, когато той командва 3000 души и казва: "Огън, бий! Убий!" Нали, една от заповедите нали на

Мойсей "Не убивай!" Учителят тогава му казва: "Ти сега минаваш през посвещение!"

Не знам как Той е разглеждал тези неща, но аз, когато четох направо ми настръхна косата, че по отношение на посвещението ние имаме съвсем различна представа, имаме неправилна представа. Впоследствие аз съм чел някои писма, които са изпращали онези приятели от Бургас срещу Него. К: Да, аз не съм чел.

В: Аз съм ги виждал и съм ги чел, на които Учителя, Той превежда Минчо Сотиров изпраща копия на пишеща машина на тези оплаквания до Учителя и Учителя връща писмо до Минчо Сотиров и по такъв начин го оправдава. И наистина, вероятно така е било, тези големи противоречия, противодействия, спорове, те не са били случайни. И сега това, което казваш ти, че един човек, аз го смятам, че обикновено в такива случаи един човек нагърбват. К: Да, да. В: Един човек, физическо лице, един човек на физическото поле се нагърбва и той трябва да реши нещата. Например ... но, което ми направи впечатление друго, че още от самото начало, че именно, още преди години Минчо Сотиров си е дал пълномощно по отношение на къщата. К: Да, да. В: И ти е връчил ключовете, за да оправиш библиотеката, това е много интересно. Другите не противодействаха ли, не правиха ли забележки по ония години? К: Не. В: Те бяха възрастни ли? К: Те бяха възрастни и бяха по-индиферентни, почти млади нямаше, не се таковаха, те ме обичаха даже, защото аз бях най-младия между тях и като виждаха, че им четях, и младо семейство и децата си водехме, те им беше драго. Нямаше такова да ни тероризират, нямаше такова нещо. В: Въпросът е в такъв случай, нали обикновено се появява ревност, защо той, а не ние. К: Не, нямаше, поне в самото начало нямаше, но отпосле се появи подобно нещо. В: Кога, след като направихте Салона ли? К: След Салона го бяхме направили, и след като вече брат Иван Бойчев почти ми даваше съвършено преднина, даже той ми остави всичко аз да ръководя и даже пред властите не можеше, аз уреждах. В: Той беше възрастен? К: Той беше възрастен човек и винаги аз движех, всички работи аз ги движех, особено административните. Някои от приятелите, един-двама души действително така почнаха да говорят, че щом съм бил евангелист не трябвало да ми се дава преднина, но това нещо аз. В: Ха, ха! А как се тълкува: "Един от вас ще построи салона." Как го възприеа те? К: Ами тоя въпрос те, никой даже не го забеляза, може би на мен направи впечатление. В: Не, аз съм го чувал това нещо, аз лично съм го чувал и смятах да Ви запитам, именно за това нещо. Не че не са го знаели, обаче си правили оглушки може би. К: Не знам, отпосле съм чувал, че някои от приятелите са казали така, поради това, че някои говорят задето съм бил евангелист ли, че не знам какво, те казали: "Абе няма какво да говорите против тоя човек. Тоя човек стана причината да имаме едно хубаво салонче, понеже той движи всичко, а вие сега не стига това, ами го лаеете." Те точно така са се изразявали. Те казали: "Абе затуй признаваме, ама той все пак не е от нашите среди, той е дошъл отвънка, ей така." Доста така принизяваха ме, но това са разбирания на хора, които не са готови на жертва, и по-скоро са страхливци, и аз не им държа сметка.

В: А какво ще ми кажете нещо за **Минчо Сотиров**, той защо отива, нямаше кой да го гледа ли, какво? К: Аз по този въпрос не съм много наясно, защото той защо е отишъл там в с. Нейчево живееше той. В: Кой го

гледаше? К: Имаше една Нейчева, съвпадение има в имената. В с. Деветиц по-право отидоха да живеят, имаше братска комуна някаква там, след туй тази Нейчева имаше някакъв имот там, но те двамата си живеяха. И след време се преместиха в Тополица и бай Минчо там почина. Защо е отишъл и как е отишъл, не знам. В: Дали, че е нямало кой да го гледа? К: Не, не е туй, той до последния момент си беше така изправен, крепък, в изправност човек беше, почти нямаше нужда да се грижи някой за него. Разбира се той помагаше на сестрата, и сестрата на него помагаше, но така да беше изнемощял, не беше. Но бай Минчо всякога, когато дойдеше, много добре беше приеман, добри беседи с него имахме. Аз лично с него съм говорил по някои въпроси много хубави работи ми е казвал. Например той ми каза веднъж, когато е бил на границата в Малко Търново за известно време е служел, дали е било през самата война Балканската, или по-подир през Първата Световна война, не помня, но неговия взвод е трябвало да атакува турска позиция. И почнала атаката, като почнала атаката, турците доста така ги срещнали много сериозно със силен огън. Обаче, внезапно бай Минчо просто се чудел как сега, какво да постъпи, бил в голяма мъчнотия. И така вътрешно се молел, какво да направи и просто отвятре му казал Духът: "Ставайте!" И той става и тръгва. И момчетата подир него, и внезапно става обрата. Турците веднага спират огъня и бягат, ама панически, но нашите хора успяват да хванат няколко души. И единият от тях като го питали, казали: "Абе вие защо най-напред така силно против нас бяхте, а пък какво ви уплаши?" – "Абе ние нападнахме, ама по едно време като видяхме от вашата страна с вас заедно, барабар едни войници с бели коне, като огън, направо срещу нас. И ние веднага отстъпихме. Това е страшна работа, какво беше туй вашето!" Значи това бай Минчо го казва туй нещо, че духовни сили са атакували, той туй искаше да ми подчертае, и аз напълно го приемам, че това е така. Бай Минчо беше много предан човек в това отношение.

То и в Писанието го има, че "Други сили воюват за вас!" Той е бил предан човек.

За богомилите ми е разправял хубави работи, разправял ми е как брат **Пеню Киров**, правейки обиколката на България по поръка и позволение на Учителя, я завършва в манастира на моето родно село Голямо Буково. "Света Петка" се казва манастира, на който патрон е Света Параскева се казва една светица, и Свети Пантелеймон, който бил началник на тази област там, духовен. Там, именно, брат Пеню Киров се срещнал със свети Пантелеймон на духовно поле и свети Пантелеймон в 1907 г. е било това и свети Пантелеймон му дал задача да основе кръжока в Бургас. И като се връща той, 21 човека, основава кръжока в Бургас, аз имам списъка на тях и от тогава съществува и кръжока, само, че спиритически кръжок. И след туй същия кръжок бива посещаван от Учителя, държал е беседи и т.н. и вече има известна книжнина, която някои се загуби, но един доклад така имаме на пишеща машина, дава така малко светлина, имаме **списъка на тия първи основатели 21 души** членове. За брат Пеню Киров, той е починал 1918 г. нищо не знам, освен което сме чули оттук оттам. Бай Минчо няколко пъти съм се виждал с него, с брат **Иван Бойчев** сме общували повече. В: Той кога си замина Бойчев? К: Бойчев си замина 1971 г., мисля, аз му имам некролога но точно не помня. В: Той Минчо Сотиров остави ли Ви нещо от документация, от някои материали, поради това, че първите приятели

казаха много тетрадки и много неща, които си надписваха, тефтерчета, писма от Учителя. К: Лично на мен нищо не остави брат Минчо, защото той взема при себе си, и тези са останали при сестра **Нейчева**. И аз я потърсих в София и говорих с нея и исках да ги видя. Тя ми каза, че са скрити някъде, и че ще ги предаде на Братството. Така поне след неговото заминаване. Някои други приятели са се опитвали, но не съм чул дали са успели в това направление. Нейния син се разболя напоследък и аз нямах достъп до него, той беше болен, не правех даже и опити. Казваха, че тя предала известни работи, но къде и на кого, аз това не знам, не мога да кажа нищо. Мога да кажа също, че неговия син, брат **Митко Сотиров** прояви по прехвърлянето на салона в Бургас от името на баща му след неговото почиване, след като си замина брат Минчо Сотиров в невидимия свят, той се задължи и ми съдейства да прехвърля Салона на Братството, да не е негов. Не можеше, понеже не бяхме юридическа личност, но на няколко от приятелите, имахме тази възможност и я направихме. Тогава значи **Димитър Сотиров** ми даде пълно съдействие и посочи адвоката, задължи го, плати му да уреди всички документи и ги уреди прекрасно, с пълна готовност и братска любов. Аз само идвах тука, срещаш се с него в театъра, казах му, че съм натоварен от Братството за тая работа. Той ме прие, каза: "Брат, всичко, каквото трябва ще направя, пари кои трябва, аз мога да уредя тая работа. Изпълнявам желанието на баща ми и моето желание. Този имот е подарен от баща ми на Братството, аз никакви претенции нямам", също и дъщерите му нищо не таковаха. Значи всичко така нормално и с любов го направихме.

В: Аз съм чел едно от писмата на Учителя. Той... Митко Сотиров на 5-6 години, и в едно от писмата на Минчо Сотиров моли Учителя да подари живот, не да оздравее, а да подари живот на детето му, и направи ми впечатление, че още в онези години те са познавали кой е Учителят. К: Естествено. В: И си спомням този случай, че някой път, че човешкия Дух..., защото бях чувал, че имали много търкания така между баща и син и са се били разделяли, и затова питах дали нещо е останало повече от Минчо Сотиров. К: За тях нищо не съм чул. И аз знаех, че много не са, но на неговото заминаване, дъщеря му дойде най-малката, която много така плачеше и се разкайваше пред него и му искаше прошка, че не го слушала. Митко също беше там, но той беше така примирен, той имаше по-друго съзнание, тя не беше от Братството. Голямата му дъщеря, тя също не прояви никаква претенция за нещо. Аз съм с добро впечатление за тях, те си изпълниха така, но какви са били техните отношения като баща и син.

В: Други опитности не си спомняте от Минчо Сотиров? К: Ами почти нямаше, разправяше, че богомилите, когато са се изселили от Велико Търново и са се движили вече, когато са ги подгонили, са имали комуни в нашето място, където е тоя манастир в моето родно село. И от там се носи слух, че има богомилски гробища покрай нашето село. Той ми описваше, че те били в **елипсовидна форма** някаква, ама то не можеше да се провери, но то има известна истина, защото те действително са минали от там богомилски така групи. Друго по-така. В: Сега, от тези възрастни приятели, освен Минчо Сотиров и Бойчев, той имаше ли някои опитности да ви е разказвал с Учителя? К: За брат Иван Бойчев?

В: Да. В: Брат **Иван Бойчев** доста разправяше, аз помня една негова опитност, която е много хубава. Той като се връщал от фронта, на фронта се запознал с някои идеи чрез брат **Георги Куртев**, който, те бяха от един край. На връщане решил да се отбие в София и той отишъл при Учителя. Учителят го приел много любезно и много му направило впечатление, че този човек е много благ, и от там се привързал много към Учението. Той после вече той става. Не знам, не знам, макар че брат **Иван Бойчев** държеше така доста много на православни обрядности. До заминаването си държеше на някои неща, но си беше предан ученик, предан беше. Той имаше слабост да ходи в църквата – Православната. В: Е-е, ама не всеки може да се, ето например той се е доближил до Учението по външна форма, а не по вътрешен път, по Дух, и затова той не е могъл да се освободи от формата. Има хора, които трудно са минавали и трябва време. К: Брат Сотиров ми каза един друг случай, в момента ми идва. Бургаското Братство първите години, даже до мое време почти, сутрин са излизали да посрещат слънцето и да си правят молитва в Градската градина, тогава Булеварда. И някои от гражданите са им се подигравали, някой са ги замервали с камъни, други пък полове имало, един поп, поп **Овчаров** аз го помня. Той значи пък ги е гонел и отивал и им е правел големи бели и е насъсквал и други хора. Обаче, брат Сотиров един ден го среща на местото през деня, обаче, не сутринта и го спира и му казва: "Слушай какво, няма да ходиш повече да смущаваш приятелите, когато си правят молитва тука. Защото, ако само една дума каже, както си тука, ще паднеш долу в морето." В: Това е станало на брега горе? К: Оня значи станал жълт като восък, отминал си и оттогава вече не е ходил в Братството.

В: Хм, така, а от другите приятели възрастните кои заварихте още? К: Почти само сестри, възрастни и без особена така активност, хора, които просто станала религиозност в тях, нямат нищо повече. В: Те имат ли някакви опитности с Учителя, между другото те трудно са контактували, защото. К: Да, те трудно са отивали, например отивало е семейството на този брат Бойчев, защото са били железничари и са имали безплатни билети. И сестрата **Радка**, неговата съпруга, тя повечето е ходела. И от нея опитности можем да вземем, но те се свеждат така повече до външни неща, вътрешни, дълбоки работи няма, защото тя интелектуално не може да такова. Обаче е предан човек, с преданост голяма във Братството, страшно гостолюбив. Винаги е устройвала приятелите, какво ли не такова, при нея всякога са отивали добре посрещнати братя навсякъде. Даже и такива е имало, че са отивали да ги използват и да ги окрадват и т.н. и т.н. Тя е такава жена, техния дом беше отворен дом в името на Бялото Братство. И сестрата **Радка** е много предана жена.

В: А как се изразяваше тяхната дейност, на Братството в Бургас след като вече вие идвате, и вече поемате нещата. Вече чухме, че вкарвате в ред библиотеката, книжнината, впоследствие правите салона и т.н. Изобщо по какъв начин протичаше вашата работа, дейност? К: Протичаше, ние направихме опит да въведем повечко събирания и общувания. Това се поддържаше малко време и после пак отпаднаше. Например, провеждахме, даже брат **Иван Бойчев** още си беше, ние в петък вечер се събирахме, четяхме Младежкия клас, обаче малко време, почнаха да идват много малко хора. И се виждаше, че всичкото това е само за един-двама, трима, пет души. Утринни слова доста време поддържахме.

Стивахме в 5 ч. сутринта. В: В Неделя? К: Неделя и после пак в 10 ч. на беседа и на екскурзия ходехме. И това нещо продължи малко повече от Младежкия клас, но продължи. Прочетохме почти всичките така томчета, те са 13 годишнини. Всичките не сме ги прочели в такъв случай, защото 13 години не продължи това нещо, по-малко: "Абсолютната истина", да. Но доста време продължи, може би 1-2 години най-малко продължи, четяхме. Но и то пак така, защото взеха да идват много малко хора. В: И накрая остана само неделя? К: Неделя 10 ч. и сряда. Тия две не са прекъснати. В: В сряда в колко часа? К: В сряда в 6 часа вечерта и сутрин в 5 ч. до миналата година през лятото винаги сутрин в 5 ч. В: В 9? К: Не, в сряда, но от както се въведе новото, лятно време, видя се, че вече не може, защото хората огиват на работа и не може. И го обърнахме само вечер, за школата в сряда. А, иначе си е в 10 ч. в неделен ден. Тя никога досега не е прекъснала. Даже тогава, когато ни взеха беседите, не прекъснахме. Беседите ни бяха взети, нямаше какво да четем, обаче, решихме: няма да прекъсваме, то пък имаше един брат, не му бяха взели беседите, донесе същата беседа и ний си продължихме. Не прекъснахме въобще порядъка на четене. Друго, така на братските празници, провеждали сме малко литературни часа, но все повече и повече умират тия неща. Нямаме хора, които да изнасят, или тези, които изнасят са все едни и същи, еднообразно нещо, въобще има един така да се каже упадък или едно, но от друга страна пак се посещава редовно Школата около 18-20 души, 25. В: В неделя? К: Това е в сряда вечер. Школата се посещава от повече хора, отколкото в неделя. Школата се посещава повече. В: В такъв случай вие водите? К: В повечето случаи аз я водя. Имам съображения, че така млади хора са така изложени на опасност, но въпреки това пак чета. Някой път брат ми Тодор, брат Митко, някой път и сестри, не всякога аз, даже в миналото други четяха. Гледахме така, които четат по-хубаво, добре да изразяват беседите, някои от приятелите не могат добре да ги изразяват, затуй тях по-рядко ги карахме, за насърчение. Това е, друго нещо особено в Братството не може да се промени

В: Ами сега, при сегашните събития 1980 година как стои въпроса със салона? К: Въпроса за салона ето как стана. Ние след като от брат Сотиров, след неговата смърт бяхме го прехвърлили на шест души от братския съвет на името, със създаването, публикуването в 1975 г. Закона за собствеността на гражданите в страната, вече нямаше право да имат хората по два имота. И видяхме, че тука положението е много деликатно, не може значи. И аз самия имам апартамент, и всички други имаха апартамент. Но една предварително помислена или допусната от небето случка или как да го кажа, че аз две години преди да излезе този закон, предусетих ли нещо, **реших да прехвърля моята идеална част от салона на дъщеря ми Милка**, защото тогава разбрахме ний, че като имам апартамент, не може да имам още един имот. А може да го има дъщеря ми. Аз взех съгласието на приятелите, може ли това нещо, да се освободя аз от тази идеална част, и да го прехвърля на дъщеря ми, защото трябваше да се откажа от апартамента. Значи така беше, за да се прехвърли апартамента на мене, трябваше да се освободя от единия имот. И да си избирам, дали братския или туй. И тогава аз направих туй нещо, и го направих веднага – го прехвърлих.

Средствата за това, обаче, не бяха мои пари, това се знае, бяха на Братството пари осчетоводени. И непосредствено след туй прехвърляне след една година, излезе Закона за собствеността, който изрично забранява да нямаш в никакъв случай. И се оказа, че и петте души имат апартаменти и не могат да го имат. В такъв случай съвета трябваше да продаде братския имот, а той го продаваше, на който си иска. Но само дъщеря ми Милка беше безимотна, и тя имаше право да има своята идеална част, а законът пък позволява при претенция да се купи известен имот, тоз, който има идеална част, той има предимство, и съвета не му се бърка. И тогава това дойде като добре дошло, и тогава всички други, съсобственици така макар и фиктивни прехвърлиха (продадоха) своята част на Милка, която стана собственик на братския имот, понеже няма никакъв друг. Това е уредено документално, и понеже пък имота не е неин, тя го е взела по наследство, направихме една Декларация, в която се упоменава изрично, че горния имот никога не е бил мой, на баща ѝ, а е бил на Бялото Братство, подарен от брат Минчо Сотиров, не е и неин сега като го купува. Парите, които тя уж дава, не са нейни, а те са братски. Тя просто, поради това, че не е юридическо лице, тя става собственик, скрит собственик. Това е направено на Декларация, заверено е в нотариуса в два екземпляра, и аз го имам на разположение. На нея един, и на Братството. Като същевременно тя дава и такава Декларация, че поради това, че този имот не е неин, и поради това, че тя сега е безимотна, но ако се омъжи, понеже беше свободна, и нейния съпруг има такъв имот, или пък почине баща ѝ – аз, и тя има право на моя имот, в такъв случай не може да има два имота, тя задължава приятелите да намерят начин, по който да си получат от нея имота обратно. Значи тя не се задължава да прави така. В: А те как ще намерят начин? К: Засега не се вижда никакъв начин, но може би, когато дойде това време, тя ще. В: Значи тя има и салон. К: Засега ние сме в салона, не плащаме данък, необезпокоявани от никого, но доста пари дадохме по тия прехвърляния през всички времена. И за прехвърлянето, когато брат Митко Сотиров даде Братството не се съгласи той да плаща, също и после за прехвърлянето на Милкино име и т.н., но братята с радост го правят това, а ний сме най-така в отделен двор, спокойно, никой нищо не ни казва. Хубави условия. Това е. В: Значи тя има салон. М: ... В: Юридически е твой. К: Юридически е неин, ама. М: ... В: И тя ходеше и свиреше на цигулка в ..., свиреше в собствения си салон, има си ... на които свири на цигулка. К: Бургаското Братство е регистрирано по така да се каже... не може така да се каже, но наистина имаше едно нареждане да регистрират Братствата. Аз бях в София, беше през лятото.

Брат Боев ме извика и вика: "Кралю, веднага иди си в Бургас и регистрирай Братството." И аз, той брат Бойчев си беше жив, още като дойдох в Бургас и направих колко са приятелите, писах и подадох в съвета и подадох молба, че се регистрира. И тогава минаха близо две години и никой нищо не ми съобщи, дали е регистрирано, или не. Ние си продължавахме да се събираме.

Един ден, обаче, дойде един от София чиновник от Вътрешно Министерство, който ни извика в полицията официално мене, брат Бойчев и още един брат Михаил Вълков, възрастен брат от братския съвет и ни запита: "Вие ли сте представители на Братството?" – "Да." Той като ги видя

каза, че са възрастни хора, каза: "Тия двамата хора не ми трябва, те са възрастни хора." Зададе им един-два въпроса и ги освободи, каза: "С вас ще си поговорим." Отидохме с него в една стая и той ми се представи, че е длъжностно лице и е изпратен със специална мисия около регистрирането на Братството. И му трябва някои данни, които са нужни на вътрешното министерство и затова той не може да ми дава обяснения какво точно. Каза: "Аз ще ви задавам въпроси, вие ще ми отговаряте, аз ще пиша тука и след туй ще ви го прочета. Затуй ще ви моля за истината. Понеже виждам че вие сте по-млад." И тогава той ми задава много въпроси, най-различни. Някои от които помня, сега ще ви кажа, той сега например ми поставя въпроса: "От кога съществува вашето общество в Бургас?" Аз му казах, че почти от началото на Учението на Учителя, обаче, там, където сега се събираме от 1926-та година се събират приятелите, имат салон официално. Запита ме как го имаме този салон. Аз му казах, че той е дарение от един от приятелите, и казах, че е Минчо Сотиров. "Имате ли нотариален акт?" Казах му, че засега имаме в тази форма, в която имаме. "Как го даде той?" Ами той, купил го е на времето и го е подарил на Братството. Попита ме как водим службите си. Аз му казах, че се събираме два пъти в седмицата – в неделя и ... и това нещо откакто съществува Братството. Зададе ми въпроса как сме направили новия салон, щото той вече не е този, който брат Сотиров подари. Аз му казах, че от него имаме, работихме с общ труд, събирахме парите, които спечелвахме, предавахме нарядите на държавата и събирахме и за доброволно пожертване. Имам списък даже кой колко е дал и така с общ труд го направихме, щото тъй и тъй беше положението. Освен това, понеже не ни стигнаха парите, ние поискахме на заем от няколко места, например от братския съвет в София поискахме 2 000 лв. Той кимна с глава и каза: "Да." От друго място викам, вземахме от Тополица, вземахме 10 000 лв. Той каза: "Да." И след туй им ги върнахме. С това свършихме. Зададе ми въпроса: "Идват ли от София ваши съидейници да ви държат събрания?" Значи, специално нямаме такова да идват, обаче от време-навреме, или при някои непринуден случай идват приятели. "Кои приятели идват?" Аз казах например идвал е Георги Томалевски. Той каза: "Да. Държал ли е сказки той?" Казах: "Не." Действително, че не, брат Томалевски, но той е идвал и поздрави е приемал от хората, но повече не е имало. "Друг някой идвал ли е?" Казах: "Да, идвали са." – "Кой е идвал?" – "Брат **Боян Боев** е идвал." – "Държал ли е сказки?" – "Държал е." Той вика: "Да." Значи той знае някои неща за Братството. Пита ме: "Друг?" Викам: "**Кирил Икономов** е идвал." – "Държал ли е сказки?" Викам: "Да, 5-6 сказки по музика е държал. Той е музиковед." – "Друг?" – "**Влад Пашов** е идвал." – "Държал ли е сказки?" – "Държал е." – "Колко?" – "Много." – "Къде отсядаше?" – "В дома ми, в моя дом отсядаше." – "Да." И накрая вика: "Вие знаете ли Закона за младите не трябва да идват при вашите братски събирания?" Викам знам, че има такъв закон, че младежта не трябва да ходи, обаче, викам аз разбирам за младеж, която е на 18 години. Такива при нас почти не идват младите, има възрастни хора. "Ами деца идват ли?" Викам: "Деца не, но например моите деца, ако имаме братска вечеря, на която винаги си водим децата. И даже викам някои от децата, които учат на цигулка ни свирят някои песни." – "А тъй, вие нали знаете, че туй не е позволено?" Викам: "Аз знам, че един родител е длъжен да възпитава децата си, докато са малолетни както той намери за добре,

стига туй да не е против държавата. И затуй викам му казвам моите деца аз така ги възпитавам, и ги уча на цигулка и като имаме общо събрание ги събираме да се видят, да се запознаят." – "Туй не е редно." Викам: "Сега за вас може да не е редно, обаче аз съм морално, даже и материално съм отговорен за държавата, ако не възпитам детето си както трябва. Така разбирам, така го възпитавам." Това вика не е така. Викам, е сега, не е така. Вие викам сега нали сте на служба. "На служба съм." – "И вие сте с такова материалистическо разбиране. И вие викам сега, ако имате деца имате ли?" – "Имам." – "И вие как ще ги възпитавате, в материалистическа или в идеалистическа философия?" – "В материалистическа." – "Е, добре ами тогава викам защо аз да не възпитавам моето дете?" Той се засмя. Накрая след като ме разпитва по тия въпроси каза: "Сега аз ще ви прочете общите точки, които съм скицирал и ще искам да се подпишете." И ми прочете. Действително това, което аз му отговорих, това е писал човек. Прочете ми, аз се подписах и ми каза така: "Аз виждам, че сте честен хора, млад сте сравнително от другите хора, но виждам, че не сте някои воляджия, затова при тия стари хора им трябва да има някой млад, да им шета. Беседвайте си, вика както си намирате за добре, виждам, че няма нещо лошо да правите, но аз съм държавно лице, събирам данните. Така че съм доволен. Разделихме се много приятелски освободиха ме, около два часа трая. И след известно време дойде регистрацията, имаме днеска пълна свобода на събиране в тоя смисъл, в който се дава и на другите религиозни учения. Това е, което.

В: Какво ще ми разкажете за вашите контакти с приятели от провинцията, с тези от *Айтос*, *Тополица*, ходихте ли им на гости? К: Да изкажа моето мнение, малко. Сега да ви кажа право, още като влязох в Братството дали защото излязох от евангелските среди, имах едно естествено разбиране за духовните работи, но някак си така някои неща не ми допадаха. А за съжаление в Тополица и в Айтос се дочуваше и после се разбира, че има малко спиритизма има оставени някои корени, които се проявяват. Аз, с тези неща, нито ме влечаха, нито се интересувах, затуй много големи контакти не правех, въпреки че ходех. По братски работи си говорехме, ама да се поддам на тяхното, не се поддавах. Веднъж имах случай присъствах на един такъв случай, но така бях не разочарован, защото аз не се интересувах, ама бях просто убеден за последен път така нагледно, че това е много отдавна минало времето му на туй нещо. Затуй въобще не се интересувах по-нататък. За в Айтос дочувах, че имат и групичка, че провеждат разни така сеанси, нито желание изявих, някои ме поканваха, но не ми казваха специално, че на сеанси ще ме викат, но се разбираше. Аз винаги не съм желал и не съм отишъл, и не ми се отдаде и случай. Аз, ако си спомням такъв случай, аз нямаше да ги обидя. Аз не проявих желание и затуй не се поддадох на това нещо. Аз бях много доволен от беседите, които срещам в разговор с други. Аз самия си избрах **Георги Куртев** съм говорил по тоя въпрос, лично. Поставял съм му въпроса, но не да ми даде някакво обяснение специално, но просто като за знание, за сведение, специално се отнасяше за Тополица, че се проявяват. Той ми каза така: "Вече на 2-3 пъти вече ние едва спасяваме Братството в Тополица от тия прояви. Просто ще се въздържате от това." Той лично на мен ми го каза. Това за мен беше достатъчно да разбира, че няма нужда да се интересувам по-нататък и за Айтос и за др. Аз бях

съвсем доволен от това, което срещам в беседите. На градината ходех, не че толкова често както обикновено приятелите около Айтос. Те го кажат, градината я имаха, като култ. Те като кажат градината и просто като манастир, и като такова. Аз така не гледам на градината, макар, че имам една висока оценка какво работа е свършила и какво е всъщност. И до тая степен така на поклонение и на ходене като култ, не това нещо. Обичам си всички приятели, уважавам ги, знам, че са на правата страна, но много... Това помогна доста много за едно положение, ако Братството например от милицията например, бяха така доволни, че аз не правя агитация за постоянно събиране в Айтос, а си държах, че се събираме, именно, в Бургаското Братство. Всеки в гнездото си.

Случвало се е на Петровден в Бургас няма един човек на Братството на Петровден, всички избягали и отишли в Айтос. Ние отидохме един ден с Йорданка и бяхме само двамата, всички в Айтос. И тогава един каза, бай Георги: "Бреей, те бургазлии с кучетата ... Действително така беше.

Аз държах празниците да се провеждат в Бургас, защото това е светлина, която е нужна за хората, които са в Бургас. Не като духовно ..., а те се събираха в Айтос. За мене сбирките в Айтос до известна степен имат характер на селски сборища. Аз съм го казвал и на други хора. Защото за мене, аз съм присъствал в Айтос на Петровден, присъствал съм, аз лично съм бил изпълван с вътрешна, тая духовна радост, и съм поздравявал душите с пълна Любов. Обаче, при другите съвсем не е било така. Те просто са дошли, например 400-500 души да се изразят, да застанат пред тебе всеки: "Няма Любов като Божията Любов!" – "Само Божията Любов е Любов!" – "Няма Любов като Божията Любов!" – "Само Божията Любов е Любов!" – 400 души, или 300 или 200 да се изредят, това просто е някак си за мене една форма, която... Обаче, да се срещнат двама души и да си вдигнат ръцете и ..., това за мене е свято нещо, аз съм го правел, и даже с всички съм го правел, но то не е било ... така, но съм го правел или един път или два пъти през живота си. А сега тука не съм го правил, нали. Затуй, аз повече градината я смятам като място, където човек може да мисли, да се освободи от нещо, но това не става всеки ден, или всяка неделя, това не става с една предварителна подготовка... Така гледам аз на нещата. Но приятелите около Айтос са предани хора, аз не мога да кажа това.

В: Какво ще ни разкажете за брат **Георги Куртев**? К: Брат Георги Куртев малко съм контактувал с него, но колкото пъти съм имал съм бил винаги насърчен, винаги съм виждал в него един съвсем предан човек, той самия много така ме обичаше. Писа ми веднъж писмо. Само веднъж го помолих, така да се моли, бях още млад в Братството, той ми каза, така ми писа: *"Слушай вътрешния Учител, който е. Той е най-верния. Вътрешният Учител, който отговаря ти говори. Колкото за това да се молим един за друг, това е наше задължение."* Беше много хубав отговор за мен. Че не трябва да се гледа на хората като на някакви ..., щото вътрешния Учител, той е най-верния, а пък да се молим един за друг, това е наше задължение като братя.

Беше много хубаво така, веднъж летувахме 10-тина дена със семейството си на градината. Дойде в сърцето ми желание имаше хубави круши, да взема 2-3 кг и да занеса в Бургас на бащата на жена ми Йорданка, евангелист, с който не се разбирахме по религиозни такова, но пожелах да му занеса. И казах на бай Георги, че имам желание, чувствам

го вътрешно. Той каза: "Набери си брат." И аз като си набрах, казвам: "Сега искам да ви платя." Той казва: "Можеш да не ги платиш." Аз викам: "Може да не ги платя, но аз искам да ги платя, защото ще ги занеса от мое име." Каза: „Да, може тогава." Каза, иди, коя сестра се занимава с тази работа и аз ги платих. Това за мен беше един много хубав пример с бай Георги. Той първо, ми даде, второ, като видя, че аз искам да си ги запламя, да ги дам от мое си име, и каза: "Добре." Човек като ти дава нещо.

М: Той ти даде Завета на цветните лъчи. К: А, да. Той ми даде Завета на цветните лъчи. След като бях вече в Братството няколко години, не помня колко години, но той ме извика, изпратил по един брат хабер да дойде брат Кральо в Айтос. И аз отидох, той ме повика в неговата стая и ми каза: "Аз имам право да ти дам една книжка, която си задължен да си я пазиш и навсякъде да е с тебе – Завета на цветните лъчи." Казва: "Ще си я носиш със себе си, когато излизаш някъде, ще я държиш в къщи си, когато е на чисто място и ще я четеш. Това е, което е за теб. Таз книжка не се дава на всеки."

Сега за Тополица нещо ме питахте? В: Вашите контакти с приятелите? К: В Тополица обикновено правехме тъй Никулден и там по същия начин не ходех често, и нямах особени контакти, освен братски така с приятелите... Горещо да, те имаха едно място извън селото високо. Там излиза и там играеха Паневритмия. Ние понякога от Бургас масово отивахме специално в Братството в Тополица, и играехме сутринта. Това го правехме няколко пъти. Беше много тържествено, много мило и много сърдечно, наистина много хубаво беше там. Даже една година направихме едно летуване там. Вместо на Рила, изкарахме там 10-12 дена с децата си семейно. Всеки ден играехме Паневритмия, всеки ден ходехме с децата си за вода на съседни изворчета, ходехме на екскурзия, много хубаво изкарахме. Това са хубави спомени, специално за Тополица.

В: А за Братството от Ямбол? К: За Братството от Ямбол абсолютно никакви допирни точки, освен веднъж ми се наложи и ме изпратиха един брат **Каньо**. Отидох за една вечер, преспях и на другата сутрин се върнах. Но за какво беше, не помня.

В: А с Варна? К: С Варна сме имали по-голям допир, защото на един 9.IX. масово отидохме от Бургас към 20 души, после сам със семейството си съм ходел 2-3 пъти, с един-двама братя така бяхме доста близки. И те са ми идваха на гости, и аз им идвах. Брат **Стоян акордеониста**. В: Аз съм виждал и съм чувал, че там от тази област са се събирали на някакъв извор, някакъв бунар са се събирали? К: За кои става въпрос? В: Ямбол, Нова, Стара Загора или не? Куш-бунар? К: Това е за Куш-бунар и за Сливен вече. Там действително Бургаското братство по снимки съм виждал, че е ходило 1922-ра година или по-късно, и брат Сотиров е бил още военен тогава, имам му снимката. Те на Куш-бунар са отивали. Но аз нали съм влязъл в 1950-та година в Братството.

В: Искам да Ви питам още през тези години идваха ли, навестяваха ли Ви някои приятели от София? К: Идваха, да. Идваха, приятели идваха. Няколко души са идвали. Брат **Томалевски** е идвал. Той гледам, че идваше на почивка на морето, обаче, общувахме много, и много полезно общуване имаше ний с него през това. Защото в къщи той обикновено в нас гостуваше, ний имаше много хубави братски разговори в така много хубава обстановка и много неща добихме така представа за братския

живот за Учителя от това, именно, общение. Това е една много голяма привилегия за нас, особено брат Томалевски. Специално също, нарочно идвал брат **Влад Пашов**. В: Той какво изнасяше там, лекции ли? К: Той изнасяше сказки. На най-различни теми, може би над 10-15 теми е изнесъл в Бургас. В: Къде ги е изнасял той? К: В братския салон. Специално всяка вечер изнасяше по една сказка. В: И той ги четеше ли? К: Той ги четеше, четеше. Той си ги пишеше, даже в нас. Той като дойдеше, никъде другаде не ходеше, седне си в стаята и си напише сказката, и вечерта ще я прочете. Имаше и някои вече написани, готови. Но е писал в къщи и даже е носел, нямаше, размножаваме ги тук-таме, пише: Бургас, еди коя си дата. Тогава, именно, когато е бил в Бургас. В: Вие имате ли ги събрани тези неща? К: Имам ги, да. В: Защото аз имам една идея, впоследствие тези неща на Влад Пашов да ги съберем като една творческа изява на неговия Дух. К: И аз имам същата идея, и затова ги пазя. Това ще бъде хубаво нещо. Общо ще ги направим, да. В: И хубаво е, може би ще обхванем и някои други негови неща. К: Да. Това трябва да стане. В: Той между другото е и първият, който е започнал да оформя опитностите на учениците, но тези опитности на учениците бяха предавани в един друг стил. Литературния стил, който малко се доближава до един западен окулитизъм, който не пасва при нас, но независимо от това. А между другото някои от тези опитности, които той е изнасял, ги пък няма на друго място, защото са ги записвали приятели, които впоследствие са си заминали. За Влад Пашов така. И до коя година продължиха тези неща? К: Ами той, това нещо, не мога сега годините, в сказките е отразено, ама туй беше две или три години разстояние, след туй той вече не идваше, или да дойдеше, идваше за малко и почти даже не е идвал. Не е идвал. Но това в едно такова положение, в него време в разстояние на две-три години редовно идваше и седеше тука по 10-15 дена в къщи и изнасяше сказките. В: Дали му се противопоставяше някой? К: Не, нямаше такова нещо, нямаше такъв случай.

В: А, исках да Ви питам за **Кирил Икономов**. К: Да, Кирил Икономов и той идваше, пак така у нас отсядаше тогава. Той изнесе 5-6 сказки, много ценни по музиката, и нали останахме много доволни. В: Имате ли ги записани? К: Не, нямаше ги за съжаление. Той си ги имаше, при него си останаха. Навярно ги има и децата му, може би ги палят, но не ни остави. Но благодарни сме, че той ни изнесе много хубави работи. За някои от песни специално. Но почти никой не оцени това нещо, и не запомни корекциите и забележките, които прави по пеенето, и пеенето си остана да си куца в Бургас. **И даже и други музиканти, които са опитвали, между които е и Милка, просто не се поддават приятелите на правилното пеене, просто си пеят така по своему, забравят се, изсилват се, или така по тяхному си карат, и това е, но така е сега.** В: Не можем да ги коригираме. К: Не можем, да.

В: Брат **Боев** идвал ли е? К: Брат Боев през мое време не е идвал, понеже той беше вече с крака зле, никак аз не съм присъствал на негова сказка. Но преди туй е идвал, той е бил и в Бургас като учител и много работа е свършил в Бургас той, но аз тогава не съм бил в Братството. Но някои негови сказки имам така печатани, случвало се е. Някой път сме прочитали някои негови сказки. Специално се съберем, да прочетем сказка от брат Боян Боев, или негови опитности. И брат **Борис** ни е посещавал. Не е държал брат Борис сказки специално, но така се е изказвал пред

събранието, важни работи. Други приятели, **Олга Славчева** е идвала, но не е идвала така само тя да говори, като поздрав, като пожелание, като някакъв спомен само. Брат **Жечо** е идвал, той е бивш бургазлия. Той така като дойде ни поговорва, но не във вид на сказка, в братски така приветствие, някой спомен, което също са били много хубави и насърчителни работи, но особено така нещо.

В: Как се организирахте вие като ходехте на Рила? К: Организирането на Рила ставаше нали, след като разберем ще има ли на Рила лагер, такъв имаше до преди години, предварително се подготвяха някои семейства съобщавахме, че ще отидем, и вече кой както може и който може да носи. Който палатка си има, или пък братски палатки. Ходехме бургаското братство, макар че е доста далече. Почти всички приятели са посетили Рила. Ние специално моето семейство 3-4 пъти сме ходили. В: Не излизаше ли много скъпо? К: Излизаше скъпо, ама от другаде са идваха парите, и сме много доволни, че сме отишли, защото, ако не бяхме отишли, нищо нямаше да знаем. В: Ха, Ха! К: А ние сме така значи свързани доволни, много хубави преживелици имаме, и децата и ний. За това неща ни помогнаха, брат Влад ни помогна, в смисъл, че като отивахме там, палатките се нареждахме добре. Той Брат Боев беше тогава още. Доволни сме много за Рила, организирането беше така.

В: Искам друго да ви питам как откликнаха приятелите след онези събития 1957-ма година, когато започнаха процесите, и след това събитията, които последваха. Как откликна всичко това у вас? Имаше ли разделяне на мнения? К: Нямаше при нас. Специално по процеса нямаше освен след туй идва веднъж Антов и държа уж един отчет, а той всъщност беше едно клеветническо отношение против брат **Борис**, на което ние реагирахме, така направо си му реагирахме, и той се поразсърди, ние имаме някои факти, които той не можеше да ги премълчи и обеща, че ще се обади. И действително се обади после и каза: "Прави сте били." Така че ние му посочихме някои неща, че не е така, както той говори, а и той самия не знае някои работи. И ни отговори с писмо, аз имам даже писмо, че действително е било вярно това, което сме твърдели ний, че и те са имали пропуски, и той каза: "Ще са поправим." Та ний нямаме разделение в Братството. Вярно е, че се чу нещо, че по едно време, у-у-у, че страшно много пари, с чували, с не знам какво. След туй разбрахме, че е било не само преувеличено, но просто измислено. Нямаме, и до днеска Братството в Бургас е съвсем единно по тоя въпрос и не се смущава по нищо около процеса. Е, може да има някои, които да не са съгласни с някои неща около ръководството, което брат Борис провежда. Но то никога, през никое време, в някои общества не е имало единство. И през време на Учителя, и през времето на Христа, все е имало хора, които са били недоволни от нещо, така че това не може да бъде човек да се отчае, или човек да каже не е редно. През всички времена човек е такова нещо.

В: Искам да Ви питам, сега Вашият баща е бил в Буково, и сега това е място на колко километра от Бургас? К: 55 км. В: Сега в момента вие, където работите, или? К: Където имаме място, на 55 км. В: В Странджа планина? К: В Странджа планина, на река е. В: Вие там какво сте направили? К: Там направихме още 1946-та година един хубав каптаж и един водопровод с хубав резервоар, на едно хубаво южно изложение, и едно хубаво място значи за почивка. Това направихме, и всеки, който го

му става драго и вика: "Абе хубаво нещо направихте бе, е-е-ей, виж какво нещо е човекът!" М: Ти каза 1946-та, пък сега вече сме... К: 1946-та единично направихме за резервоара и водопровода казах, а сега, в момента пита какво съм направил. Направихме едно място го заградихме, и една дълга виличка, и сега там е хубаво, засято, хубаво място. В: А бадемите, които тука донасят? К: Те са на друго място, те са край Бургас на едно място. М: Хубаво място. К: Хубава къщичка, много хубава, на Милка стоят казан и отворихме оня ден, ха, ха! В: Ами тези фъстъци, вие ли ги садихте? К: Фъстъците са от Буково, ний ги садихме, и живот и здраве догодина ще имам повече, ако сме здрави. В: Като приказката на Косе Босе, трябва и живот да работи, но няма кой. К: Е, лесна работа, голямо е мястото, е, ако имаме възможност, ще сеем.

В: Вие имавте ли големи трудности във Вашата професия като шивач, имавте ли проблеми с намиране на работа? К: Аз бях облагодетелстван, не съм имал голяма трудност, защото родителите ми, макар че бяхме сравнително бедни, не толкова бедни, но не и богати, ами просто трудолюбиви хора родителите ми. Дадоха ме шивач още от малък, но бях при леля ми, която нямаше деца, бяха по-заможни хора и тя много ме обичаше, защото бях на името на баща ѝ и тя е първо дете на баща си, върви по негова линия. Тя много ме обичаше, даже тя ми подари една пера, която впоследствие си направих пръстен, венчален и го носех много време. Та в занаята се случих при един много добър майстор – грък по народност, но с едно хубаво разбиране така. Много ме обичаше, добър майстор беше, научих се хубаво. При леля като живеях, не видях така да гладувам, да изнемогвам, нямаше. Добре ме хранеше. До 9.IX.1944, всяко беше в затвора, както казах одеа. Той излезе от затвора и стана на голяма служба. Аз пък се ожених и си бях вече отделно. М: Работеше в кооперацията. К: Работех, в кооперацията съм бил. М: След това напусна кооперацията. К: Ами аз кооперацията почти не я напуснах, напуснах я за малко, после пак влязох. М: Работеше в къщи. К: Работех в къщи, кооператор. 33 години имах трудов стаж. Занаятите, те хубави бяха, два занаята вземахме, изкарвахме с тях прехраната си, къща си направихме, децата – горе-долу си изучихме, повече от нас си. Ний бяхме с по-малко образование, те с повече. Децата ни слушат.

В: Останаха ли някои документи, някои неща от Минчо Сотиров, от Бойчев, по отношение на документация? К: Да, аз одеа пропуснах да кажа, добре, че отново ме запитахте. Щото действително имаше към десетина папки, които аз бях прегледал. Те не бяха никакви особени материали, но все пак бяха хубави материали, които при големия обиск, то не обиск, ами то как беше, вземане на литература, коя година беше 58-ма година ли беше. Тогава в Бургас вземаха, от мен вземаха от къщи, и след туй отидоха в Братството, вземаха литература и тия папки. И аз ги помолих да ги оставят, защото са архивни, а те казаха: "Именно, защото са архивни, ще ги вземем." И ги вземаха. Наистина не бяха нещо особено, но хубаво беше.

Някой отчетни тетрадки имаше, те като видяха, че са отчетни пък, казаха: "Е, те са отчетни работи, може да ви се потърси някога сметка, запазете си ги." И ми ги дадоха. Между които е на брат Сотиров, там тия тетрадки, където те са провеждали трудов ден, братски ден са правили опити например: турили шкаф в Бургас на улицата, турили вътре книги с

цената, колкото е, и всеки сам да си вземе книгата и да си плати доброволно. Вий правили ли сте такъв опит? За документи, нито брат Бойчев няма да нещо особено.

Мен ми се случи веднъж от **Журков**, макар и много за малко, аз исках да прегледам неговата литература и жена му ми позволи, но дойдоха гости и на мен ми се отне тази възможност. Сетне пък вече те не се съгласиха. Но тогава за малко аз намерих няколко писма от Учителя. В: Вие взехте ли ги? К: Аз ги взех, обаче при обиска ми ги вземаха, те бяха между другите книжа, на мен ми вземаха доста. От 1919-та година едно писмо, което му беше пратил. В: Този сега Журков, неговите наследници? К: Неговите наследници, ние нямаме достъп до тях. Помъчихме се на 2-3 пъти, обаче подразбрахме, че въобще се дразнят, когато повдигнем въпроса около неговото минало, на баща им. Не желаят да им се рови из книжа и т.н. и аз вече не повторих. Да, влязох в контакт, и отидох даже един ден на тавана и почнах и дойде едната му дъщеря от София и не желае, и че ще ми се обаждат и пак не ми се обадиха. И аз ме досрамя повече да настоявам. След туй умря бабата, майка ѝ, жена му. Това е, нищо не можахме да вземем, освен няколко "Житни зърна" и "Всемирна летопис" няколко броя, които тогава първия път кат. Те бяха много богати хора, но ако по някакъв случай се отдаде, аз не съм си изгубил апетита пак да ровя из техните неща, ако още пазят.

В: Има ли някои от възрастните приятели, които биха могли да разкажат нещо, изобщо за онези времена? К: Ами вижте какво да Ви кажа аз ми се струва, че почти няма, почти няма. Хората, които останаха са вече действително много стари, на 83, на 74-75. И всичките идват просто от навик и от страх така на Школата. Малко са тези, които идват с по-високо съзнание и не може да се очаква да се каже нещо специално, нещо особено. Защото почти се е заличило, но. В: Имат ли някои снимки, нещо? К: Безспорно някои имат, не може да нямат. Ний много пъти сме правили апели и сме давали снимки. И други са събирали, минавали са. И брат **Нанков** е минавал, и други са минавали и са събирали. Каквото е имало е събрано, може да се каже. Не може да се очаква, че може да имат нещо. На мен ми взеха доста снимки при обиска. Аз действително бях събрал, когато брат Минчо ме накара да почистя библиотеката, между тях имаше и снимки. Не бяха наистина много разнообразни, но бяха хубави снимки. Впрочем аз и сега имам още някои снимки, щото после ми се случи пак да имам някои и аз имам. Гледам тук-там на 2-3 места, като почна да търся нещо, намирам някои снимки хубави, намирам. Даже имам направен албум на бургаското братство. Има вътре снимки, но не мога така да видя някой човек да подразберем нещо, да кажат някои специално така опитност. Е, все ще има нещо, но не знам дали ще има някакъв резултат. В: Трябва да се опита поне. Това, което може да се събере, да се събере, защото след 5-10 години няма да има кой вече да ги събере тия неща. К: Да, това е верно, така е, да.

3. СПОМЕНИ И БЕЛЕЖКИ НА ДИМИТЪР МИНЧОВ СОТИРОВ

I. СПОМЕНИ НА ДИМИТЪР СОТИРОВ В ПЪТЯ НА БЯЛОТО БРАТСТВО

Разговор на д-р Вергилий Кръстев
с Димитър Сотиров и сестра му Мария
магнетофонен запис, 1993 г.

II. КОМЕНТАР И БЕЛЕЖКИ НА ДИМИТЪР СОТИРОВ ЗА “ИЗГРЕВЪТ ...” Т. I

Разговор на д-р Вергилий Кръстев
с Димитър Сотиров
*касетофонен запис, 27.08.1993, 13.10.1993,
22.11.1993 г.*

I. СПОМЕНИ НА ДИМИТЪР СОТИРОВ В ПЪТЯ НА БЯЛОТО БРАТСТВО

Разговор на д-р Вергилий Кръстев с Димитър

Сотиров и сестра му Мария

магнетофонен запис, 1993 г.

В (Вергилий Кръстев): Искам да ми разкажете за вашия баща **Минчо Сотиров**, откъде идва неговия род, от рода на бащата и от рода на майката. **Д (Димитър Сотиров):** Неговия баща се казваше **Сотир Господинов**. **В:** Откъде идваше той? **Д:** Нямам представа. **В:** А с какво се занимаваше? **Д:** Доколкото знам той е бил доста така състоятелен и е станал гарант на някого, който фалирал и го завличат 8 000 лв. мисля на него време и получава парализ. **В:** Това е след Освобождението на България. **Д:** Да, да. Моя баща е роден в 1875 г. октомври месец, **Минчо Сотиров**. Мисля, че към 25 октомври, но не съм много сигурен. Две години преди Освобождението. **В:** От кой край е бил? **Д:** Сливен. Неговата майка мисля, че е била първата учителка в Сливен. Те са били моят баща, след него е имала сестра **Александра**, която почива, след това е брат му **Стефан Сотиров**, също офицер като моят баща и най-малката **Райна Грозданова**. Тя е по мъж **Грозданова**, иначе, и тя се е казвала **Сотирова**. Е. Значи живи остават **Минчо Сотиров**, неговият брат **Стефан Сотиров**, той почина на 93-4 години. **В:** Той по-стар ли е от **Минчо**? **Д:** Не, не. **Стефан** е роден мисля, че 1880-та година, а **Райна** – 1886-та, на **Лалка** майката. Тя ще може да каже, но мисля, че 1886-та. Моят майка произхожда от рода **Хаджи Петрови**, котленци. Те са имали големи пасища в **Добруджа**. Майка ми се казваше **Александра Матеева хаджи Петрова**. Баща ѝ се е казвал **Матей**. Те са от **Котел**, обаче, са имали чифлици в **Добруджа**. Отглеждали са овце. Доколкото имам представа към 7-8 хиляди овце са имали, богати. При тях е работел **Захари Стоянов** и той в един от томовете си, които пише, упоменава, мисля, че в първия как е бил на работа, той пък е от **Медлен** мисля, отива на работа в чифлиците на **Хаджи Петрови**. Това са дядото на моята майка, а мой прадядо. Бащата на моята майка е **Матей хаджи Петров**. Той е бил пръв в **Котел** съдия, ползвал се е с много добро име, честен, туй е било даже през турско време още. Майка ми е раждана в 1880 г. и почина 1924 година на 44 години. **Хаджи Петрови** са от рода на майка ми **Александра Матеева хаджи Петрова**. След туй те влязоха **Хаджи Петрови**, не моя баща, а нейни първи братовчеди, брат на нейния баща **Иванчо Хаджи Петров**, неговите синове след като изгоря тази мелница, тя беше една от най-големите, построиха с помощта на **френска компания** зад депото, старата гара в **Бургас** големите български мелници, които и досега съществуват. Те са били конфискувани в 1948 г. при национализацията.

Та родът на моя баща е, след като умира неговия баща, който се парализирал от тази злоупотреба, която са направили с парите, с които бил услужил, просто е трябвало с големи мъки да се отглежда. Той постъпва след като завършва мисля пети или шести клас, постъпва като юнкер във

военното училище. В: Дотогава кой го е издържал? Д: Ами майка му. Тя е била учителка на времето начална, учила е в Сливен. Тя мисля, че починала е 1905-а година. Това е майката на Минчо Сотиров. Случайно някъде му е давал отпусното последната година пети клас, свидетелство, много добър ученик бих казал и с него постъпва във Военното училище, след 3 години юнкерско училище в София. Сега военното училище на времето се е казвало юнкерско училище. Той 15-16 годишен постъпва в него, завършва го. В: В коя година го завършва? Д: Мисля, че 1893-та година или 1894-та, защото ми попадна един сборник, аз обичах да чета такива военни неща, за военните подвизи въобще в България. И него го упоменават. Мисля, че 1894-та година при прииждането на реката Корунча при Сливен, която сега е почти не съществува. Тогава е била до два метра е дошла, завлича там, където мине и той пише: "Подпоручик Сотиров с коня си е влязъл във водовъртежите да помага за извличане на давещи се хора и е награден с орден от военните за гражданска заслуга. В: Те на какъв чин ги уволняват от юнкерското училище? Д: Протопей юнкер е той първите години и след това вече е офицерски кандидат. И ги назначават вече като офицери. Първата му служба на него е била в Сливен, точно тогава. След това го преместват, отива на границата в Казъл-агарческо село Дервент. В: Това коя година е? Д: Сигурно ще е към втора-трета година. В: Той преди да се ожени, или след това?

Д: Той се оженва 1900 година, след като завършва училището. В: А когато отива в Сливен? Д: Не, той там завършва училището и вече като владоженци той и моята майка, тази снимка им е направена в момента. Тя с воал и т.н. и тогаз той се оженва и е служил в Сливен, защото така и аз, аз съм роден **1905 година**. В: Значи той до пета година е служил в Сливен? Д: Да, така и аз сме родени в Сливен. Той отива в Казъл-агач, така е била две годишна мисля. Тя е родена мисля **1903 година ноември** месец. Тя се казваше **Мария Минчева Сотирова** преди да се омъжи. Като се омъжи, тя се омъжи за един сливненец, поп Лука хаджи Луков. Та в Дервент отива на служба там и след туй изглежда пак го преместват, а минава в Самоков е бил. Аз съм бил, ама то е после, три годишен помня в Самоков. Значи от Дервент го преместват в Сливен и аз се раждам в Сливен. След туй отива в Самоков, вече годините не помня. Помня само, че е било към 1908 година сигурно, 1909, щото аз съм бил на три години и ми е останало в паметта майката на моята майка, тя вдовица и остава с тях да живее, да отгледа децата. Тя се казваше **Елена Матеева хаджи Петрова**. Тя върви със семейството. И там ми е останало в паметта. Моята баба, значи майката на майка ми, когато царя минаваше с автомобил да отиде към Боровец от Самоков, викаше ни и с автомобилите, те минаваха и ние се покланяхме като деца и тя по-възрастна. Това помня. В: Какво нещо, интересни спомени. Д: Да, детски спомени. Помня даже и къщата, беше навътре, имаше и двор, пармакълъци както казват, тези дъски, ограда дъсчени, след това.

В: Това ваша къща ли беше? Д: Не, под наем. За пръв път той в Бургас купи къща с ипотека 1914 г., когато се върна от Балканската война. Там моята баба, майката на моята майка имала някакви спестени пари, които внася, мисля, че 6 000 лева. Къщата в Бургас е купена, тя е една част, където сега е оставено на Братството и голямата къща, и малката с

дворчето е дадена мисля сумата 6 000 лева и се съгласява, той е станал от когото я купили. **Караманлис** се казваше, той се изсели в Гърция. Сравнително евтино я даде 14 000 лева. Шестте хиляди му дадоха веднъж, а другите с ипотека от Чиновническото застрахователно дружество. Едва после я изплатили. Д: Изплатена, да.

В: Сега, стигнахме дотогава, когато сте били на три години, и поем Самокров, когато е минавал царя, баща ви е бил там. По-нататък? Д: След това изглежда, че го преместват. Той е бил само не мога да се сетя за годините, в Школата за запасни офицери, преподавател е бил в Княжев. След това го преместват, мисля в Нова Загора – 32 Новозагорски пета. Оттам, той е седял малко, местят го в Бургас 1909-1910 година, пак поем наем и в 1911 г. края на 10-та, или началото на 11-та, го изпращат в Созопол като капитан на 10-та Погранична рота. При обявяването на Балканската война, *ротата става дружина*, като попълнението, за да стане до 1 000 души за една дружинна част е от опълченци. А фактически около 200-250 души са били млади войници. **Моя баща е първия, който е нахлул в Турция**, превзема Малко Търново и се спуска надолу по крайбрежието. Неговата част се е водила към Трета Балканска дивизия на която е бил армия след туй стана генерал Радко Димитриев.

В: Сега как се казва дружината на баща ви? Д: Десета Погранична опълченска дружина. А най-напред 10-та Погранична рота, а след това става дружина вече. Той като капитан я поема. При отбиване на *десанта през село Подима* по крайбрежието и по този начин прекъсва туй, което турците са мислели да направят десант и да ударят в тил при Бунар Хисар. Когато той отбива с дружината си десанта, спасява фланга на трета армия **Радко Димитриев** и той го поздравява и получава производство майор, като изпреварва според думите на баща ми 273-ма души мисля, преди неговия випуск, заради тази проявена самостоятелност и героичество бих казал с 1 000 души. Да, "Халедие", големия крайцер на турците, който торпилираха след това миненосеца "Дръзки". Той е бил там и други помощни десантни кораби. Доста рисковано, но нали помогнал му е, той е имал някакво така видение и му казват, че дотук ще дойде неприятеля. И той спокоен затуй, и тогава бил е награждаван и след свършването на войната дойде пак в Созопол. Обаче, оттам тя завърши Междусъюзническата. В: Не, говорим за Балканската. Д: Балканската вече след свършването.

В: Сега, фактически неговите боеве на неговата дружина кои бяха? Д: При Малко Търново. *Той освободи Малко Търново*. Даже доколкото си спомням имало е улица на негово име "Капитан Сотиров". И оттам продължава по крайбрежието, надолу се спуска вече, не среща нали противник, те доста изненадани били, когато превземат Малко Търново. И там едно, има го и на картите Иподима, до Мидия, която после турците искаха граница, Мидия на Черно море и Енос на Мраморно море да ни дадат. В: Това какво е било точно? Д: Село Подима. В: То е било укрепено от турците ли, как? Д: Те там правят десант турците с три гемии, които нашите, моят баща и войската му са изчакали, защото те са били с бирдани повече, не с тези маузеровите пушки. В: А бирдани, те са пушки от ...? Д: От Освобождението. В: От Руско-турската война. Д: Да, обаче, те са с по-голям куршум и не се пълнят както тези пачка, а всеки патрон трябва да е поотделно. И след свършването там нали, награждаването му,

отбиват. В: Значи те ги отбиват? Д: Отбиват десанта, изтеглят се, те не знаят с какво разполагат, щото три гемии, там около 200-300 души слизат. Едного са били избити от турците. Те са ги изчакали да слезат и почват да обстрелват гемииите, дървени гемии пробиват. Но две гемии мисля, едната е потънала, а другите две успяха да ги вземат като трофеи и ги върнаха в България. След свършването и след производството му преместват го в Бургас вече като командир на Трета дружина от 24-ти Черноморски полк. В: Това е Балканската война. Д: След Балканската война.

В: След Балканската война. Д: Те вече го преместват на служба в Бургас. В: Значи като майор. Д: Като майор и му дават Трета дружина от 24 полк. Доколкото си спомням на първа дружина беше мисля подполковник **Никола Йонков**, на втора – не си спомням, на трета – беше моя баща и на четвърта – не си спомням. Та командир на полка беше полковник **Кюркчиев**. Там служи до, след туй не го преместиха, 14-та година след туй 1915-та се обяви Първата европейска война.

В: А Междусъюзническата война? Д: Той прекара в село Зайчар, Чишко горе. В: Я ми разкажете сега, той оттам тръгва. Д: Зайчар и Звонци.

В: В Балканската война е бил в Бургас, а през време на Междусъюзническата война къде го преместват? Д: Той си остава там и го изпращат с войската, аз не зная точно към коя армия се е водил, но сигурно пак с армията на генерал **Радко Димитриев**. Отива в село Звонци, някъде над сръбската граница – Зайчар и Звонци там. Помня, че щабта му е бил в село Звонци, когато завършва катастрофално това, него го връщат в Бургас, вече като началник, като командир на Трета дружина, която беше и знаменоска. В Трета дружина беше знамето на **24-ти полк**. В: Получава най-добрата дружина. Д: Най-добрата дружина.

В: Сега значи повече данни за Междусъюзническата война. Д: Не мога. Нали, той не обичаше да споделя. И така знам, че с Учителя е споделял, но така да разправя в къщи, не беше от тях. Не обичаше да разправя за него си. Ние от другите научавахме за действията му, за подвизите му бих казал. И там като майор произведоха го подполковник и го пратиха **командир на Трети Бдински полк**. В: Но кога вече? Д: След Междусъюзническата война. Там той е ранен. В: Къде? Д: Не, Първата Европейска, като командир на Трети Бдински полк, в крака получава, даже Учителя в една беседа споменава, че един ранен офицер от Българската армия, той е получил гангрена от раната, от замърсяване гангрена и са искали да му режат крака. Лежал е в Клементинската болница. Обаче, съобщават на Учителя. Той не е разрешил да бъде отрязан крака му. И в една беседа Учителят казва, че един офицер от Българската армия, ранен, раната гангрениясва и когато искали да му режат крака, той казал, че предпочита да отиде, защото, иначе, ще умре. **Той казал, че предпочита с два крака да се яви пред Господа, отколкото с един крак да остане да живее на Земята.** И тогава Учителя казва, че това е геройство и разбиране. И оцеля, не му рязаха крака. Обаче, остана с 30% инвалидност. В: Да. Д: След това, когато в това нещо, там е на Червената стена при Битоля, кота 1248, която се е владеела от Трети Бдински полк. И даже в една от книжките там, издание.

В: Има една книжка за Бдинския полк. Д: Да, малка книжка. Мисля, че я имам тука някъде. В: Трябва после да я покажете, да я прегледаме,

че да запишем някои неща. И там оставят ги като заложници след погрома през септември 1918-та година. И на лагера до Солун, лагера Солунски, тъй се казваше, защото писмата, тъй ги помня, аз бях ученик вече 14 годишен. Помня, 13 годишен, майка ми като пишеше писма на този адрес ги пращаха. Там той, да не кажа излъгвал, обаче, завиват някакъв парцал на знамето на пръта, счупват пръта и изгарят пръта и знамето. А в действителност знамето не е изгорено, а той го взема като хастар на куртката си и го носи през време на цялото заложничество. В: Те после във Франция ли отиват? Къде? Д: Не, Солун. Там е бил в Солуники, там е бил лагера на заложниците. И когато идва вече време да ги освободят французите, те са били под френски контрол, казали, че всичките им дрехи ще бъдат изгорени и тогава моя баща предава знамето на полковник Иосиф ли беше, Иосифов ли беше. Мисля **Иосиф Ковачев**, така мисля, който е бил като връзка между българската армия и тези там командири на лагера. Той предава на него срещу разписка знамето и Иосиф Ковачев го донеся в България и моя баща беше награден със златен орден, той е с дъбови листа за спасяване на знаме. В: Няма ли е някой друг освен него да знае за това? Д: Знаел е неговия ординарец **Банко**, не си спомням кой е. Той е от село Гърци, Видинско, и неговия адютант **капитан Игнатиев**, малкото му име не помня. Игнатиев. В: И как са го опазили толкова време? Д: Година и нещо, в хастара на дрехите. И има нали, аз за съжаление нямам там грамотата, с която се награждават. Те са, кой знае къде ги е затурил моя баща, не я намерих, но ордена му го пазахме до преди една-две години с другите ордени. Той тогава, когато, преди да отиде заложник е отстоял на атаките на французите при Червената стена, получава орден за храброст, получава и германския железен кръст и турския Хамидие, най-големите ордени, които са тогава. Нали Турция беше в съюз с четворката. И мисля, че неговите ордени бяха 14 ли бяха, 15 ли? В: Вие пазите ли ги? Д: Не. Трябва да видя горе негови така дрехи имаше, той един кожух имаше, с който е изкарал войната, изядоха го молци, въпреки че беше поръсен с нафталин, доста отдавна. Трябва да видя в него сандък. Ще се кача на тавана. В: Да видите дали има ордени, писма, документи. Д: Не, не, не. Няма да има. Д: Ордените да, шашката му, бинокъла му, той ми го даде на мене, последния му бинокъл и е тука, аз го пазя като реликва. В: Шашката и бинокъла. Д: Шашката е горе мисля на тавана. Бинокъла му, аз го ползвах даже като ходех по екскурзии, много обикалях. В: Като ценност нали, ордените, шашката и бинокъла. Д: Да. В: Искам да ме разберете, аз ги разглеждам като реликва. Д: Аз също, също. Шашката му я искаха като бях на работа в Музикалния театър и ордените. Не дадох нищо. Казах това е спомен от баща ми. Та тях ще трябва да се кача на тавана да видя и шашката и ордените. В: Сега друго. По-нататък той се връща от плена.

Д: Връща се от плен 1919-та година, предаде Трети Бдински полк и го произведеха *полковник* и дойде в Бургас на служба, Командир на пети Пограничен сектор, Граничните войски, да. Това беше 1919-та година, тогава го назначиха и след колко време е седял не знам, знам, че предаде Пети Пограничен сектор на полковник **Попов**. Малкото му име не помня. А моя баща стана началник на Трета инспекционна област. Те мисля бяха в България три инспекционни области. Цяла България разделена, той беше командир на едната. Район от Варна, долу Сливен, Ямбол до гръцката граница. И 1922 г. **Александър Стамболийски**, това беше през

Земеделско време и му предложи да стане началник на Генералния щаб като земеделец. Нали той отказа, защото такъв му е бил отговорът, че *той служи не на партия, а на отечеството*. И се е клел да служи на отечеството. И тогава го уволниха. На негово място за началник щаб назначиха генерал **Топалджиков** и след година и половина, това беше февруари, на 9 юни стана преврата и генерал Топалджиков го ликвидираха. А че това е, доколкото знам препоръка от Учителя, да не приема. В: Сега, кой е питал Учителя, дали да приеме, Учителят не му е позволил. Д: Казал му е нали, че е по-добре да се откаже. Той, Учителят никога категорично не казваше. Той казваше, помислете, вижте, но смятам, че тъй ще бъде по-добре. В: И това фактически го спасява. Д: Спаси му живота.

В: И след като дойде 9 юни 1923, като стана преврата и убийствата? Д: Нищо, вече не го търсят. Той беше преди туй уволнен. Година и половина, да. След това той получи пенсия. На времето пенсията му беше, тогава бяха много слабо платени 8 хиляди и нещо лева. Като се има предвид, че един учител тогава вземаше 1200-1300 лв., начален учител и приет бе на работа в големите български мелници. Там му помогнаха те с **брата на Тодор Стоименов**, чували сте туй име, да. Той е един от първите ученици на Учителя. Той и **Пеню Киров** и **Миркович** от Сливен. Тримата са първите ученици на Учителя. С брата на Стоименов, Димитър мисля се казваше Македонски, помогнаха им от строежа на големите български мелници и направиха нещо като бюфет там, да се хранят работниците. От дъски беше сковано, но нали тогаз много не се придираваше. Въпроса беше да върви строежа на мелницата. След това той работи 1927-ма мисля до 1928-ма година, оформиха му пенсията и към 1930-та или 1932-ра година, пое ангажимента на Нейчеви в село Нейчево, Карнобатско. Те бяха задължнели. Тя беше от Братството и нейната сестра и да им помогне. Той беше нали с връзки, честен знаят го, даже тогава ипотекира къщата, за да внесе срещу задълженията на чифлика. Полека-полека изплатиха чифлика, остана си. Той прекара там в чифлика дълго време до петдесет и някоя година. От 1900-та, значи 15-16 години. В: Той какво работеше там, като управител ли беше? Д: Като управител един вид, но нали познавах го в Карнобат, услужвах там, Кооперативна банка, заеми, работи, точно той на време си внасяше всичко. Каквото вземе, погасява и така се въззе тоя чифлик, изплатиха го и след 9 септември, той беше към 12-13 хиляди декара, много. Отчуждиха го срещу заплащане Министерството на земеделието и сега там е някаква опитна голяма база. Тогава моя баща много често идваше в София при мене, при всяко идване ходеше при Учителя и има много бележки, точно тези тетрадки, за които става дума.

В: Вие какво знаете за тези тетрадки? Те какви са тетрадки? Обикновени тетрадки, от него направени, подшити листи и той си носеше винаги, когато отиваше при Учителя. Неговото отиване при Учителя никога не е било по-малко от час-два, даже и повече. И всичко, което Учителят му е казвал, той владееше не перфектно, но и стенография. Пишеше и с обикновена азбука, пишеше и стенография, и доколкото знам от него, той ги пазеше, бяха цял куп, към 50 тетрадки, може би. В: Това са били в същност разговори с Учителя и опитности. Д: Разговори и опитности. Туй, което Учителят му е казвал. В: Той ги държа до коя година? Д: Той ги държа мисля до неговата смърт и тази Нейчева, понеже са били там в Нейчево,

не Нейчево, ами Тополица, там са били, тя ги е предала. Ние отидохме, ама аз не съобразих, нито каква съобрази да поискаме тези тетрадки. Когато тя се премести в София да живее, тези тетрадки ги е дала на Боян Боев. В: Нейчева [виж и в "Изгревът", т. X, снимка № 11.] Д: Нейчев е оттам се губят вече следите. В: Вие сте сигурни, че тя ги е дала на Боев? Д: Да. Аз я питах и каква я пита после какво стана с тези тетрадки? – Всичко е предадено на Боян Боев, това бяха нейните думи. В: И после питах Боев? Не ги знае. Дали през време на обиските са изчезнали? Д: Не знам, нищо не знам. В: Кой ги е пазил? Какво? Д: Е, Боян, те така нали, пак вързани всичко, може би, аз мисля, че при обиските след 9 септември 1944, след заминаването на Учителя, нали те правиха обиски туй, може би тогава с беседите са взети и изчезнаха тези тетрадки. А ценни щях да бъдат. Даже мисля, че каква й каза на Нейчева, или аз, не помня, за да ги дадох на Боян, когато неговите деца са на лице, да ги предадат като негово имущество. В: Нали са наследници? Д: Мисля, че аз й казах: "За да ги дадохте там? Защото те се отнасяха повече за работа във връзка с Братството. В: И вие от тези тетрадки не сте чели нищо, нищо не знаете? Д: Нищо. Не. В: Голяма загуба. Искам друго да ви питам.

От коя година баща ви познава Учителя? Д: Преди баща ми да го познава, познавала го е моята майка и нейната майка. В: Вашата майка се казваше? Д: **Александра Матеева хаджи Петрова**. В: Това е вашата майка а нейната майка? Д: Нейната майка е **Елена Матеева хаджи Петрова**. В: Те откъде го познават? Д: От Миркович. Миркович е братовчед на майката на моята майка. В: Аха-а-а! Д: Да, братовчед – Миркович, лекаря. В: Да **Георги Миркович**. [негова снимка виж в "Изгревът", т. XX, № 7] Д: Майката на моята майка е сливенка. В: Да. Д: Когато се омъжва за бащата на майка ми, за мъжа си, него го пращат в Котел съдия и тя отива там и там се ражда моята майка. Тя е котленка родена. И чрез Миркович. В: Тя на Петко Миркович ли е? Д: Не Петко, д-р Миркович. В: Д-р Миркович няма деца обаче, неговият брат има деца. Д: Не знам. Има една, тя е приятелка беше на Лалка. В: Щилиянова да не е? Д: Не, не, не, не. На Миркович дъщеря, обаче, не знам на кого. В: Както и да е. Д: Но Лалка знае. Щото тя беше нейна приятелка. В: Да, аз ще питам Лалка. Д: Та моята баба, майчина майка е била братовчед на Миркович. И един случай, много интересен, когато Учителят си създава тази тройка **Пеню Киров** е бил от Бургас. Стоименов също от Бургас, Учителя, той е бил болен от туберкулоза. И Учителят го е излекувал. В: Кой е това? Д: Стоименов, **Тодор Стоименов**. [негова снимка виж и в "Изгревът", т. XXII, № 9] И Учителят го излекува. И той се приобщава към него и това са първите Му ученици. При някакъв случай, когато са били тримата и Учителя, казали са на Учителя да им каже кой колко ще живее. И Учителя казал, че тези работи не бива да се изнасят, нали и да се внася един вид смущение в духа на човека. Нали той почва да мисли вече. Но Миркович настоявал и тогава Учителят му казал: "След три месеца ти ще си заминеш." И той имал някакъв много голям, скъп пръстен, масивен – злато. Изважда го и го дава на Стоименов като спомен от тяхното общуване. И доколкото знам, той и Стоименов също нямаше наследници, та какво е станало с този пръстен? Той го е пазел дълго време. **Пеню Киров** почина мисля 1917-та година, така ми се струва, щото, или 1918-та беше през зимата. Помня студа при погребението му и много, той беше за мене свят човек. Духовно много издигнат.

В: Какво знаете за **Пеню Киров** от онова време? [виж в "Изгревът", т. XXII, снимки № 8, 10] Д: Ами той през време на войната всеки ден, той беше експедитор-комисионер. И понеже много честен, ама абсолютно, абсолютно 24 карата злато. По-чисто не може да бъде. Не можа да прокара, кази там трябва като комисионер да произлъже, да притури, да вземе, така са комисионерите-експедитори. Загубих два дена, плати ми. Той точно си казвал, и не можа. И помогнаха му приятели, отвори една малка три на три, даже дали беше и три на три или по-малко: "Окултно-мистична книжарница", така беше озаглавена на **Пеню Киров**. И продаваше книги, така купуваше преоценени и правеше тетрадки за учениците. Лично той, помня имаше с едни габъри жълти с глава и два крака. В: Помня ги аз. Д: Габъри, разтворят се. Той правеше тетрадки и просто ги даваше с минимална печалба и учениците го търсеха. Все от него купуваха, защото евтино. И той всеки ден идваше в къщи, много тачен беше, той беше възрастен. Много се обичаха с моя баща, много. И всеки ден те идваха в къщи, моята майка и нейната майка бяха жени през 15, 16, 17, 18. Нейната майка умря 1919-та година на кафе. Той обичаше много кафе, не като сега големи чаши, малки чашки, редовно и също наши приятели идваха **Матей Пренеров**, той беше от Сливен, обаче, беше началник на пощата в Бургас. Тази **Величка Стойчева**, ръководителката на женската секция, нейния мъж **Коста Стойчев**, чичо Коста, идваха. Те бяха трима, Стоименов, той беше също в Бургас. Той е работил в Одрин ли, не знам къде и имаше известна пенсия Стоименов, която го задоволяваше така в издръжка. И оттам ги знам много близко така, много добър човек. Когато моя баща го преместиха в Бургас вече като началник на инспекционната област, той взема на работа Пеню Киров да ходи да търси там, да закупува за военните, но не можа. Той беше и възрастен и така си отиде.

Един случай, доколко е верен знам от неговите приятели тъй **Пренеров**, на **Найчо Паскалев**, **Матей Попов** управител на Митницата, това бяха все наши приятели. Когато наближило да си замине, той ги вика. Какво са говорили не знам, обаче, направило впечатление на неговата жена. Тя беше гъркина. И когато те си отиват 5-6 души, тя се скрива, отваря вратата и влиза вътре, и се скрива зад някакъв параван ли, не знам що и тя разправя после. Той се изправил, започнал да се моли и когато завършил молбата си, легнал, скръстил ръце, тя изпищява, спуща се към него и той много строго просто я изпъдил и казал: "Остави ме свободен, излез от стаята!" Когато се връща, той си бил заминал вече и тогава, и след пенсията вече, имаше братски съвет в Бургас, когато го уволниха и взема пенсия, моя баща беше назначен да не кажа, ама натоварен като ръководител на Братството от Учителя.

В: Да, значи вашият баща се запознава с Учителя посредством неговата майка? Д: Не, той се запознава посредством този **Стойчев** и **Величка Стойчева** [Величка Стойчева – виж "Изгревът", т. XXI, снимки № 28-29]. Тя беше също много издигнат духовно човек. В: Тя се казваше Величка Стойчева. Д: Нейния мъж завеждаше в Бургас отначало колетната експедиция в пощата и се казваше Коста Стойчев. След това мисля, че го издигнаха до подначалник на станцията, но вече не помня много добре, но там и Учителя у тях като дойдеше, отсядаше у тях, у Стойчеви.

Имахме също и един наш брат, който някак си се откъсна – **Илия Зурков**. Той имаше дрогерия, тя беше прочута. Голяма дрогерия и

богатството ли, не знаейщо, така полека, полека. При него се събират обаче, наши приятели, между които и моя баща вече като пенсионер някога и у тях отсядаше. Те имаха в Бургас, ако знаете църквата "Кирил и Методий". Тя е близо на главната улица, която води към казармите малко настръхна беше училището "Отец Паисий", точно настръхна живееше Зуркови. Те му бяха приготвили една стаичка за Учителя. Но Той идваше много често у Стойчеви и през двор ние живеехме пък – моята сестра по-малката ми сестра, която си замина, аз, майка ми, баща ми и нейната майка. До 1911 г. мисля там живяхме.

И един случай, ученици и ученички правят сеанс, за да видят какво ще им се падне на матура там, нещо писмено, обаче, неопитни, медиумите го обсебват духът, и с точилката бой наред. В: Той почва да ги бие. Д: Да ги бие. Тя изпада, момиче е било, изпада в делириум, не дава нито майка ѝ, нито баща ѝ да влезе. Те малко по-нагоре от нас живееха, по шосето към сиропиталището. Имаше в Бургас един Кръстников. Той беше с нашите приятели, обаче, се обособи, отдели се, мисля, че **Александър Кръстников**. Започна да издава "*Вулпеумска звезда*". Нещо средно между нашите приятели и протестантите така. Викат него, знаеха го там Кръстников, Кръстников, обаче, като влязъл той там, като го подела тя бой. Той избягал, и когато са Учителя, Стойчев, чичо Пеню там помня, идва Учителя, представям си Го, Той беше хубав, един строен, това беше 10-та година – на 45-46 години. С бомбе ходеше, редингот, връща се у Стойчеви и чух, когато казаха, че едно момиче, тъй, тъй, молеха го да отиде. Аз съм бил на 4-5 години, но останало ми е в паметта и той излизат, отиват. И после разправяха, когато Той влязъл, това момиче се свива и почва да се моли, обаче, нали Той изрекъл там някакви слова, не са ги чули, момичето пада и заспива. Освободил я от обсебника. И тогава помня като дойдохме казаха, ето Го Учителя с влизането помогна.

В: А какво ще ми кажете за Стойчеви? Не са ли живеели във Варна? Д: Не, в Бургас. Тя и там почина. Тя почина от туберкулоза. В: Тя имала осиновена дъщеря. Д: Да, **Стефка Стойчева**, която и тя почина, тя е 3-та или 4-та година раждана, играехме заедно, ние бяхме все така малки тогава. Те се преместиха на Изгрева, той баща ѝ направи там една, почна да строи къща, обаче, почина, и тя остана недостроена на един етаж и половина. В: Искам да ми разкажете някои опитности на баща ви с Учителя от първите години? Д: Ами какво да кажа, той беше сякаш предаден на Учителя. Казаното от Учителя за него беше закон. Аз същото отношение нали, каквото Учителят ми е казвал остана от него. Не съм го обмислял, не съм го премислял.

В: Вие миналия път ми разказвахте за някакъв син, който сте имали приятели, че той щял да си замине след като са отишли при Учителя? Д: Много отдавна, това беше 1914-та, 1915-та година, когато го раниха. 1915-та година мисля, че **Голов** ли или **Тодор Бъчваров** е видял като съновидение, че моя баща го убиват на войната и отива, казва на приятелите Голов, Стоименов, Петко Гумнеров. Там живееше Учителят у Гумнерови, на "Опълченска", където сега е взето за паметник – мемориал на Георги Димитров. Тяхната къща беше на калкан, обаче, и в дъното имаха там, баба Парашкева и нейния мъж, нали те вече децата Георги Димитров отрасна, Елена отрасна, Тодор отрасна и там направиха като малка такава, но туй съновидение, казва така и така научих и отиват при Учителя и Учителя им

казва: "Да, той трябва да си отиде. И тогава туй го знам от Матей Прилев, дойде да каже на мама, че го казал този Голов. М: В кое време е било туй? Д: В 15-та година. М (сестра на Димитър Сотиров, с която живее през последните си години. Понякога идваше, спираше записа и се включваше в разговора): Значи в началото на войната. Д: В началото, да, тя се появи през лятото на 1914-та, на 1915-та вече нашите бяха на ... М: Когато беше ранен? Д: Точно туй е, във връзка с раняването му, много са молили Учителя, нали, въобще, не искам да хваля моя баща, но обичах го много. В: И той какво е казал Учителя? Д: И Учителя, когато те Му казали, Учителят казал: "Да, той трябва да си замине." И те почват да Го молят и след един ден ли там, два съобщава Учителя, да им каже да дойдат при Него и им казал, че заминаването му се отлага, но все пак той трябва да даде дан. И го раняват и то доста тежко, в Клементинската болница, нали казах, че Учителя в беседа каза: "Един офицер тежко ранен, гангрениясва раната му, искат да му режат крака." И той казал: "Ако трябва да се явя на онзи свят пред Господа, ще отида с два крака, с един крак няма да отида." М: За туй не знам, но мога да допълня, което... ние ходехме с мама. Д: Знам, да, аз имам снимка от него на това. М: Той както го разправя, вече решили да го режат крака му, понеже вече гангрениясвал, но на заранта като идват, виждат съвсем друго положението, пробита дупка от която изтича кръв, гной и парчета кости. Изглежда, че тука е била начупена /натрошена/ костта. И разбира се те не правят никаква операция, казват, че ще видят какво ще стане. То почва непрекъснато да тече и се изчиства, почва вече да спада подутината и вече го лекуват. Д: Но Учителя знае за туй нещо. Той е държан в течение. М: Самият ... го разправяше. Д: Да. В: И той остана инвалид. Д: 30%. В: Той куцаше ли? Д: Куцаше малко. М: Не, после не куцаше. В началото да. Ходеше с бастун. Д: С бастун и след туй аз на екскурзия съм ходил с него на Витоша. Тука като дойде, той като се поумори почва да накуцва и даже те му дадоха най-напред отказаха да му дадат увеличение на пенсията за 30% инвалидност. И мисля, че тогава му помогна **Иван Вълков**, военния министър. Те бяха съвипускници. И му дадоха, какво му дадоха 200-300 лв. върху пенсията, дето се казва само, за да ... М: Знам, че пенсията му след като се уволни беше 800 лв., запомнила съм туй число. Д: И 40 и нещо. М: Знам, че е 800 лв. Тогаз бяха много малки пенсиите, в земеделско време.

В: Сега, вие миналия път ми разказахте тоя случай с **железничарската стачка**. Д: Да. В: Искам да ми я разкажете. Д: Тя беше в 1919-та година. Моя баща беше началник на гарнизона в Бургас. Дрински беше също полковник, той беше командир на Трети Бдински полк, на 24 Черноморски полк, обаче, тати беше на цялата област. Беше много така смел. В този смисъл, че казваше: "Прибирай се веднага в къщи." Той даже не видял в начало и след това аз се криех. Той ходеше между стачниците. 200 души, цяла влакова композиция дойдоха от **Кайлинската фабрика**, **Захарната**, туй го помня, бяха едни мъжаги здрави с пушки дойдоха, с туй, научили се и верно е, че този **Дренски** е арестувал водачите на комунистите, д-р **Максимов**, **Петър Житаров** и **Аврам Яков**. Това им бяха секретариата и да ги освободят. Но Околийското управление беше на главната улица и на ул. "Кирил и Методий", която водеше към казармата. Точно на ъгъла беше. Сега, където са халите, ако сте ходили в Бургас, халите на главната улица високото 3 или 4 етажа здание беше и балкон имаше точно на

ъгъла. На ъгъла бяха сложили две картечници. Една гледа по "Кир... и Методий" по продължението, другата гледаше целия обхват до гарата. От гарата там, от пристанището до туй беше не повече от 5-600 метра. И, когато стачката, моя баща имаше телефон вече в къщи, звънят ми че има такова нещо. Той облече униформата и излезе. На вратата пред къщи седеше един селянин с ямурлук, помня го много добре, защото и аз излязох и с тези бирдановите пушки, най-старите и му казвам направо: "Назад, никакво излизане!" Той казва: "Аз съм началникът на гарнизона" – "Не ме интересува: Назад!" И тати се върна, обади се по телефона и от казармата, тогаз нямаше автомобили, файтон дойде с офицер и туй тогава го пуснаха. Вдигнаха, нареди той да вдигнат тези постове, щото едно възражение, лично ходеше той, а преди това **Дрински**, където е сега не знам дали там е общината, където беше общината и се излизаше към пазаря, там имаше един магазин, продаваше всичко "Зонана". Помня му името, грък. И там е бил този полковник **Дрински** и му хвърлят одринка бомба, колкото яйце, толкова голяма, обаче, не избухна. Хвърли я някой и избяга и тогава тати дойде, аз вървя след него по улицата дето води към "Богомиди". По "Богомиди" от къщи спуснах се надолу, излезе там вече шумотевица, имаше един поручик **Икономов**, беше на кон. В: По него бутилка ли хвърлили? Д: Да, и тати му каза: "Икономов, прибирайте се веднага в казармата!" Той не може да не изпълни, защото тати беше главния началник. И тръгна тати между тях, пита тоз, пита оня, там казва освободете ръководителите. В: Те какво искат? Д: Ходи между тях. Ще се оправят нещата, спокойствие. Той в туй отношение, инак беше така в къщи – юмрука, строг, да се изпълни всичко, каквото нареди, но тогава между хората ходи, в групите, туй-онуй и отиде той от "Богомиди", то е може би към 200 метра до Околийското управление и аз вървя все след него така на 3-4 метра. Качи се горе и след малко показаха се на балкона и тримата ръководители: Житаров, Максимов и Ради Яков и казват на народа: "Въпросът е уреден, разпръснете се." Добре, ама те си викат: "Смърт на управлението, смърт на управлението!" После тати казава, когато и полека-лека нали пръснаха се. Той нареди, махнаха картечниците там, свалиха ги, накара войската да се отдели, остави само полицията тогава. Началник на полицията беше на **Иван Котев** чичо му. Помня го един така доста строен, с брада малко, Околийски началник и **Тодоров** беше, на Гаванюгови зеи, той води, тя беше моя съученичка, Надя ли как се казваше Гаванюгова. И нареди, и показа се Тодоров и казва: "Моля ви, разпръснете се, вашите хора ето ги, сега ще сплязат и между вас. И наистина и тримата сплязоха, дигнаха ги на ръце да ги носят, викове, но тук-таме пак се обаждат: "Смърт на властта, смърт на властта!" И тогава ми направи впечатление нали, тати ходеше между хората туй-туй, може би тази негова така постъпка малко така от една страна го поизложи пред Стамболийски, щото след една година и половина дойде да прави пазарлък с него, а от друга страна го е издигнала в очите му, защото нали такава необузdana тълпа да преминеш, той самичък никакво оръжие нямаше. Свободен, иска се все пак геройство. Д: Ама те срещу **Дрински**, щото ... М: Защото той имал нареждане да спре да стреля по **Дрински**. Защото нали **Дрински** се е оплакал. Д: Ами разбира се. М: Да, щото туй станало по нареждане на **Дрински**. В: Слагането на картечниците. Д: На картечниците, арестуването, туй сега необмислено, може би. Д: Той и в къщи го казваше. М: Той пред нас такива работи

не приказваше, приятели като дойдат. Пренеров ли беше, Паскалев ли беше? Не мога да си спомня. Д: Той с Пренеров беше и с Попов. Да, така се приключи и наистина там никакви жертви не се дадоха, разбраха се хората, пръснаха се.

В: Вие ми разправяхте един случай как баща ви бил в безсъзнание. Д: А-а-а, това беше 1940-та година. В: Как беше случаят? Д: От малария болен беше. Този го намира – бате **Ванко** и капитан **Игнатиев**. Това е след тази битка. М: 8 денонощия не спрели. В: И какво казвате вие за случаят? М: Осем денонощия барабанен огън, тъй както аз чувах ординареца какво разправяше. Много пъти каза командира прашаше хора, иска артилерия. Те им казваха англо-френци. Англо-френците каза имаха такава артилерия, щото няма никаква особена почва, било варовици ли, какво. Няма едно дръвче, един храст няма, нощем каза копаем окопите, прикритие да има. Д: Заслони. М: Да. Те каза през деня като пуснат артилерията, всичко изравнили. Няма къде да се прикриеш. И след тоя ден били много избити и тогава момчетата почнаха да бягат. Той каза: "Момчета, клепа сме се да бъдем верни, пазете нашето отечество! Ще оставим ли тези да нахлуят пак в България и да бъдем поробени? Достатъчно сме робували казва на турците. Съгласни ли сте пак да имаме такова робство? И не знам още какво, много говорил. Те каза момчетата се разреваха. И подире каза, той грабна пистолета и "след мен момчета!" И на първия окоп. Д: Лично каза командира на полка поведе останалите бойци. От 5 000 души полк, останали седемстотин и няколко души. В атака и отбиват. Тогава пак го наградиха с ордени за храброст. М: И колко часа вече е бил в това, те казва са по-ниско от нас, на няколко пъти се опитаха пълзешком нагоре, артилерията ги прикрива, но ние казва тогава се сунем насреща с ножовете и ги върнахме. Минават по пътя казва и те разбраха, че ний нямаме артилерия и верно изнасят картечница, падна, каза шрапнел, унищожи я. И картечницата и човека. Останахме, каза с две картечници. На другия ден убиха каза един картечар, командирът скочи каза и отиде да го замести, обаче, един войник казва: "Не, господин командир, дръпнете се, вий не знаете как се работи с картечница, аз съм работил и знам." Той каза ми отстъпи и вече към края на денонощието, аз непрекъснато, каза му, пълнех ту пистолета, ту пушката. Аз не мога да стрелям, защото пълня неговите оръжия. Изведнъж чуваме от по-задните редове "урра", ама то като фурия, всички крещат: "Идва артилерия!" И онези дали разбраха нещо, щото и ние казва спряхме да стреляме. И те, каза прекратиха стрелбата. И в туй време казва идва артилерия и нареждане да се издръпнат старите бойци, заместват тези за нова битка да си отдъхнат. Дават им почивка, по-надолу ги смъкват и след няколко дена ги пратиха на Перистер, пак там някъде.

В: А кога е бил в безсъзнание? Тогава ли е бил? М: Когато вече най-напред повиква той, повикайте еди-кой си от офицерите. Друг убит, ранен, убит, ранен, той вече пада в безсъзнание тогава. Поручика, санитарния, който бил по-назад и по-надолу, щото те са на самата височина и смъкнахме го долу, лекаря каза му сложи инжекция и какво каза стана, той започна каза да буйствува, да крещи, да вика. Не дава, бий ги, блъска ги всички, които са около него и казва огънаха го в едно одеало и го смъкнаха. Лекарят се изплашил и казал: "Ще го пратим веднага в болницата." И го прашат в болницата. Прекарва някакво нервно напрежение, дават му 3

месеца отпуска, докато се поуспокои. Дойде си, знам, че си дойде, но не след много пак го извикаха.

Вече почва да става пробив, но не на неговите войски, а на другите съседни, направили пробив. Черна река ли, нещо поменаваха някаква река. Д: Не, Добро поле, там е пробива, който направиха французите. Те им казваха англо-френци. В: Да.

А вие ми разказвахте един случай, когато не е бил добре, 1940-та година ли? Д: 1940-та. Ами болен от малария. И леля **Райна Грозданова** беше дошла тука и двамата го обслужвахме. Той по едно време изпадна три дена вече, не треска, в безсъзнание, хърка, не отваря, не говори нищо и в туй време идва **Петър Димков**. Той е служил при тати в Бургас. Аз го помня, Димков беше майор, тати беше полковник. Помня го там, че Димков, аз участвах в един спортен клуб, Димков беше наш председател. Като майор, командир на дружина беше, и след туй го преместиха на някъде, в Карлово ли, повишиха го. Но Димков идва, **д-р Жеков**, наш приятел и **Асен Райчев**, негов съвипусник, офицер, запасен полковник. И аз му казвам: "Абе брат Димков, какво става, помогнете!" Той казва: "Аз съм безсилен вече да помогна, ако отидеш при Учителя и Му кажеш, само Той може да помогне." И д-р Жеков ми казва: "Митко, веднага бягай!" Викам, Учителят от една седмица, от десет дена не е слизал долу, Той беше уединен. Някога се уединяваше така. Какво и защо не знам, нали Негова си работа вече, обаче, не излиза. "Бягай каза, отивай, баща ти си отива!" И аз помня, с тези галоши, на терлици бях, обувам ги, така както бях домашному, наближих така на около 20 метра от балкона, където е стаята на Учителя, вратата на балкона се отвори, излезе Учителя и ми каза: "Какво има?" Аз така се изненадах, и тъй се трогнах, почнах да плача и Му казвам: "Учителю, много Ви моля, елате да помогнете, баща ми си отива!" Той така се дръпна и каза: "Как ще си отива, къде е?" Казвам, от три дена е в безсъзнание, много Ви моля, елате!" Той каза: "Добре!" След малко слиза. Имаше, аз тогава забелязах, че д-р Жеков ми каза, когато видях още Учителя, че влезе с облеклото, казах: "Ще помогне!" Верно, че Той имаше една пелерина светлосива, и такава шапка и имаше една друга тъмна, към черно вече и същата шапка. Той излезе със светлите дрехи. После ми каза д-р Жеков. В: Той е обърнал внимание по дрехите. Д: По дрехите. Светлите дрехи, значи, ще му помогне, не идва с тъмните дрехи. В: Да, да. Д: И влезе вътре, дръпнахме се, Той направо отиде до него, сложи си ръката, помня главата му беше към вратата, така тя гледаше към югоизток. Сложи си ръката на челото му, поседя така може би 2-3 минути, хлъзна си ръката надолу, дойде тука до слънчевия възел и тати отвори очи. И му каза той, само че не говореше, ами въобще го нямаше. Каза: "Учителю, помогнете ми, аз си отивам!" И Той му каза: "Не! Няма да си отиваш!" И му зададе един въпрос, на който и тогава, и с леля Грозданова и досега не мога да си обясня защо му зададе Учителя, каза му: "**Готов ли си да възлюбиш хората?**" Той каза: "**Щом нареждате, веднага!**" Учителят се обърна към мене и каза: "Сестра, едно картофче, една чаена чаша течност ще се свари и ще му дадете да изпие само течността, на два пъти." Туй беше към четири часа следобед. "Утре заранта ще му направите същото нещо, на обед същото нещо, като му дадете половината картофче да го хапне, вечерта същото нещо, като изяде цялото картофче. И от други ден вече на лека храна." На другия ден тати стана из стаята, беше

прежълтял, отслабнал. И този д-р Жеков, запасен офицер, лекар, реваха и Димков, и туй, и леля, и аз като видяхме туй нещо как стана! В: Как стана! Д: И Учителят излезе, изпратих Го, целунах Му ръка и Му казах: "Учителю, много Ви благодаря!" – "Сега спокойствие и лека храна 2-3 дена." Моя баща пак. В: Да.

Д: Бомбардировките 1944-та година, аз мисля, че споменах миналия път. В: Но не го записахме. Д: Беше в София. Пристигна два дена преди тях, изкара леката бомбардировка и следобед отива при Учителя и Учителят му казва: "Тази вечер ще си заминете, ще си отидете от София!" Той казал: "Ама утре е неделя, искам да дойда на беседа." Той казал: "Ще си заминете, тази вечер ще си отидете в провинцията." Тати дойде в къщи и каза: "Стягам куфара, Учителя нареди да си отида. Заминавам си." Изпратих го. Влака заминаваше, мисля в пет и половина ли беше, към надвечер. Това беше вече тъмно и прибирам се, Мариус, един мой приятел, работехме в печатницата. Към 9 часа чувам "Бу-у-у" – бучене на самолети. Разбрах, че това са самолети за бомбардировка. 9 без 10 ли беше. И в туй време се дава тревога. Германците имаха лагер долу към Двореца на пионерите – гара Пионер. Там цялата гара с бараки, работи, и като дойде бяхме много близо и той иде и ми казва: "Митко, чух, бягай у Славчови!" **Светослав Печеников** [негови снимки виж в "Изгревът", т. VII, № 27; т. XXII, № 52], той е от Братството. Имаше дървена къща, обаче, изкопал мазе 3 метра дълбоко, оградил го с дъски, и там. Какво ще ни запази, ако пряко попадение – само тогава, но отидохме там. И след малко почнаха да пускат тези светлинните парашути. И подир малко почна страшно нещо. На Изгрева не падна нито една бомба, обаче, нито една. Разрушиха там срещу кулата, Телевизионната, тази станция, водоснабдителната. Нея я разрушиха – тръбите, вода протече надолу към "Пионер" цяла река. Града биха жестоко, това от 9 и нещо до към 11 часа на вълни, на вълни идваха. След туй тате пише ми писмо: "Много съм благодарен на Учителя, че ме прати да се прибера." Съобщиха на нашите какво има. Казвам: "Аз съм отговорен пред мене. Аз с ... една картичка. Няма нищо на Изгрева. Никой не е пострадал, нито един човек, нито една къща. Тогава туй впечатление ми направи Учителя като каза да се приберем в къщи, може би не знам, туй тогава беше.

В: Баща ти е бил офицер. Как е отишъл на фронта? Д: Лично от него знам, че когато почва войната отива при Учителя да се сбогува и Му казва, че е решил да си подаде оставката. И Учителят му казал какво пише в Евангелието, какво е казал Христос: "Кесаревото кесарю и Божието Богу." **"Ти си поел ангажимент да служиш на държавата, ще си изпълниш задължението."** А другото ще оставиш providението да го реши."

В: Какво беше отношението на старите приятели, **Георги Куртев**? [негова снимка виж в "Изгревът", т. X, №№ 2–75] Д: Към кое? В: Към Учителя? Д: Ами те благоговееха. Мен ми е правило впечатление тате беше донесъл на чифлика имаха кошеру – мед една тенекия, аз бях тогава не като сега, 30 кила една тенекия, нищо не беше да се занесе от къщи до Учителя. И с Георги Куртев двамата треперят и като излизат, отиват с плач и страхопочитание. Туй ми направи впечатление, старите приятели какво отношение имаха към Учителя. И така си го обяснявам с тези опитности, които са имали и в които Той е взимал участие за благополучното разрешаване на редица неща. В: Благодарение на тях.

Виждат какво е Учителя. Д: Ами има едно мото от Учителя: "Постави доброто за основа на дома си, правдата за мерило, любовта за украшение, мъдростта за ограда и истината за светило. Само тогава ще ме познаеш и аз ще ти се изявя." Защото на беседа веднъж и то Неделна, Учителят така беше казал, че: "Много ме питат защо туй не върви, туй не върви." Той казва: **"Ако имам пет души от Братството, на които мога да разчитам, чудеса бих направил."** На Неделна беседа го е казал това в 10 часа. Ето, че всеки има нещо, което не върви с туй, което иска Учителя. Други път пък беше казал Учителя: **"Аз съм натоварен от 2 000 години да ви помагам каквото мога. И ще го върша до когато мога. Много каза от вас в салона казват ми, тоз идва и ми казва: "Учителю, видях такъв сън, видях туй, видях онуй. Тъй казва Учителя: "Знаете ли, че много от вас, които сега ме слушате, преди 2 000 години викахте: "Разпни го, разпни го!" И сега трябва да се коригирате."** Аз късно научих това нещо, разправяше го **Георги Томалевски** един случай.

Имахме един приятел **Михаил Иванов**, който е във Франция. И там основава школа. Защо Учителя си замина, защо не разруши, нали туй, което да се запази, Учителят казва в една беседа, значи Той е чувствал какво ще говорят за Него и казва: "Нима Христос нямаше сила да извика ангелските легиони и да разруши не само Израел, ами и Римската империя, но Той имаше да изпълни задача и трябваше да я изпълни. Тази задача му беше възложена от невидимия свят, от върховното ръководство." На него какво му костваше? Ами той в 1917-та година във "Великите условия" казва в една беседа: **"От 1945 г. в България ще се възцари Царството на труда, но аз ще си отида."** Той си отиде 3 дена преди 1945 г. на 27.12.1944 г.

В: Вие ми разказахте тази опитност с тази Стефка и змията. Как стана това? Д: Отиваме на езерата. Поемаме от хижа Вада нагоре вече изкачването. С 3-4 души приятели бяхме най-отзад, Учителят напред върви и по едно време в средната група викат: "Стефка я ухапа змия, Стефка я ухапа змия!" И така побързахме, казахме на Учителя и Той се връща. Направи същото нещо, тя бездиханна вече. Сложи си ръката пак така на челото, тя отвори очите. Той поседя така и каза: "Дайте й една чаша вряла вода да изпие, след половин час още една чаша. Да почине малко и да продължи пътя си." А на езерата като отидохме, Той 3 дена не излезе след този случай. А в една друга беседа след това на езерата каза, че: "Аз трябваше да се справя с отровата от тази сестра." Значи Той е поел целите тези отровни вещества от змията, за да освободи Стефка.

В: Това е същата година, когато му е нанесен побой? Д: Да. Тука 10 дена не излиза. Те 2 пъти Го ударили, само, че с дървена палка. Да, двама хулигани пред салона. Да, с бате Ваньо са били – Учителя и бате Ваньо. В: Кой Ваньо? Д: **Иван Христов Кавалджиев**. В: Какво знаете за него? Д: Аз за съжаление си бях в къщи, обаче, отивам в салона и в туй време Иванчо Кавалджиев Христов – музикант от Народната опера и е бил при Учителя нещо по музика. Той беше много добър музикант и слухар за записване на мелодии, без да е завършил висше образование. И с Учителя говорили и в туй време влизат двама хулигани, отиват направо и два пъти Го удрят и бягат. В: С какво го удрят? Д: С някаква палка. В: Да. Д: Дърво и си избягват. В: По главата ли? Д: Да, по главата. Той тук имаше кръвоизлив, беше му посиняла цялата страна покрай окото. В: Коя страна? Д: Мисля, че лявата, щото той като беше, от таз страна. М: Не са ли ги хванали?

Д: Кой ще ги хване? Те с кола дошли и избягали веднага. И са пратени от свещеници. Така казаха. В: А Иван Кавалджиев и той не каза, сега каза ударен е. Как нямаше никой! След 15 минути се събрахме там 4-5 мъже, ама късно. Учителят се изолира, десетина дена не слиза, имаше нещо като лек парализ и се оправя после. На езерата отидоха и Той се оправя. В: И Той се изкачи нагоре пеша? Д: Винаги. В: И после как протече тази година на езерата? Както обикновено, или? Д: Много добре, беседи правеше, четеше. Там, обаче, седя няколко дена така изолиран.

В: Сега аз искам да ми разкажете за някой ваши опитности, които имате от самото начало с баща ви. Дали ще можете? Вие сте роден? Д: 1905 г. Помня от моята баба, че съм бил на 9 или 10 месеца с някакво подуване на корема тежко боледуване и баба как е съобщила в Сливен ли, не знам, чрез Миркович ли? Братовчед е бил Миркович – един от близките на Учителя, и Учителят казал, помня баба като разказваше майка ми босилек ли да свари да пия, мисля, че босилек. И оправил съм се. Помня баба като разказваше, майка ми също така, моята баба чрез Миркович е чувала за Учителя още миналия век. В: Да. Д: Помня в Созопол, когато отидохме (тате беше на войната – Балканската), и Учителя чрез Тодор Стоименов и Пеню Киров, те дойдоха в Созопол, казаха на мама всяка вечер и всяка заран – 91 Псалом – да се моли, и да си го казва. Наистина тя оцеля. И от тогава, значи това е 1911 г., 1912 г., 91 Псалом е като талисман.

В: Къде бяхте на училище? Д: В Бургас бях забавачка, две години, обаче, четях. Баба занимаваше ме и аз така почти свободно четях. И даже първо отделение почнах в Бургас и като преместиха тате, постъпих първо отделение там, до второ, трето отделение – до 14 март 1914 г. Бяхме в Созопол, на 14 март 1914 г. преместиха баща ми в Бургас като офицер и тогава и аз се записах трето отделение. Завърших там трето, четвърто, прогимназия, гимназия. Бях две години след като завърших 6 клас в Машинно училище. Първата година се разболях от бронхопневмония, втората година се разболях от плевмапневмония, пратиха ме на комисия и ме освободиха по болест. И тогава завърших седми и осми клас в Бургас. От начало още аз съм имал едно голямо страхопочитание и почит към Учителя. Не знаей дали някой е имал, аз съм имал много опитности с Него, много ми е помагал, особено за здравето и въобще в живота. Аз имам и следния случай с Него пак. Имах един приятел, който почина – **Неделчо Попов**, работехме в печатницата. [Негови снимки виж в "Изгревът", т. XVII, № 12; т. XXII, № 45] Преди 9 септември работех като книговодител в Държавната печатница. Имах много добър атестат. Не мога да кажа за себе си, да не се хваля. Много ме тачеха и при първото открито място в печатницата, предложиха ми за контрольор по отчетността. Тя е по-висша длъжност. Заплатата ми бе 1180 лв., а като контрольор – 4140 лв. – двойна. Получих заповед от Министерството на финансите, направих акт за встъпване в длъжност, два дена работих и на третия ден ми се обаждат от Финансовото Министерство да отида при секретаря на Тодор Божилов. Как се казваше той, не си спомням. Отидох. Той няма доблестта да ме погледне в очите. Казва: "Господин Сотиров, има малко недоглеждане, една корекция ще трябва да направим със заповедта, налага се вие в момента да си останете като книговодител, а със заповедта ще бъде назначен друг човек." И какво мога да кажа? Казвам: "Както наредите." Въпреки, че аз от два дена вече съм на работа и според законите не мога да бъда. Е, той

после излезе кум на Крумчо и Маргарита. Те ми казаха – много нечестен човек. Как се намери те да ни кумуват?" И върнах се аз, казвам на Неделчо и отивам и при Учителя, и просто така с мъка и Му казвам Учителю, така и така. Той взе да се смее. "Нищо. В живота човек има много опитности. От всяка опитност ще черпи поука. Но не се тревожи. В най-скоро време ти ще получиш туй, което другите в 20 години ще получат."

Останах си аз в печатницата. След един месец получих повишение не за контролър, а за помощник-контролър – 3600 лв. Благодаря пак, нали. Отидох, казах на Учителя пак. Той каза: "Ще се отвори вратата. Не се тревожи." Бях тогава в стаята Му и така с едно такова ожидание казвам на Учителя: "Няма кой да ми помогне, да ме подкрепи." Той докато беше и аз веднага така се изправих, станах и казва: "Кой ти казва, че няма кой да те подкрепи?" Ами казвам: "В живота доста неприятности." Той казва: "Ти имаш толкова близък човек, който се грижи постоянно за тебе." Казвам: "Кой е той?" Той казва: "Майка ти. И в момента тя до тебе седи." Аз Му казвам: "Учителю, извинявайте, искам да видя, за да се уверя." В: Ха, Ха! Ясно. Д: Той взе да се смее и казва: "А, готов ли си да видиш това, което искаш? Ако казва се получи нещо с тебе, ти тука ще страдаш, но тоз, който го е причинил ще страда на онзи свят. Когато дорастеш, не само ще ги виждаш и ще си говориш с тях, но трябва подготовка на физическия свят."

И наистина, аз получих повишение, 1941-ва и 1942-ра работех. 1943-та до август месец в железниците ме пратиха. Там имах облага, защото ползвах безплатна карта – за цяла България имах карта. Обаче, след края на 1943 г. моя бивш началник в печатницата – началника на финансовия отдел **Тодор Ряпов**, обажда ми се на гарата и казва: "Ако можеш, ела малко при мене." И аз му казах: "На работа съм до 3 и половина. Ще дойда. Отидох и той ми каза: Предвиждаме една служба – Началник служба. Готов ли си да дойдеш тука?" Значи тя е по-голяма и от контролър по отчетността – 5800 лв. вече заплата. Казвам: "Господин Ряпов, ако наредите." Аз казва съм говорил и с **Георги Славов**. Той беше пък върховен началник на финансовия отдел към Министерство на финансиите, в самото Министерство. И много ме обичаше, така доволни бяха от работата ми. "Говорил съм, заповедта ще я пуснат." Добре, ама в туй време смениха Славов, пратиха го в Сметната палата, назначиха един други – **Андреев**. Той пък приятел на моя шеф, бившия от Печатницата, и му казал за мене. Той казал: "Абе аз го познавам. Знам му работата. Но трябва да питаме и неговия началник в железниците дали ще го пусне." Тогава Ряпов му казал, самия Ряпов после ми казва – нека да се уреди преместването, той ще му каже самичък. Пуснаха заповед, министърът я подписа, явявам се при **Анастасов** и казвам му, той така малко не го прие добре и казва: "Аз и без туй смятах да те извикам идущата година в отдела." И така мъчно, че не се допита до мене, а се е отнесъл до Андреев. Андреев ми каза като приятели: "Господин Анастасов, много ви моля да ме извините, но по-ми е близко и по-голяма служба. Аз тука щях да ти намеря подходяща служба, но няма да те спирам. Показа се много така. Пожелавам растеж в бъдеще."

1944 г. се върнах в Печатницата, 1943 г. вече като началник служба, 1944 г. пак получих повишение подначалник на междуконтролно отделение и дойде 9 септември 1944. И много настоявах в Печатницата,

там работех 8 години вече. Познаваха ме, партийния секретар идва и ми казва: "Митко, бяхме приятели с него, ще те запишем в Партията." Казвам: "Сашо, (**Александър Тодоров**), знаеш ми разбиранията, остави ме да си помисля, ще поговоря и с Учителя и ще ти кажа." Казвам на Неделчо (моя приятел), той казва: "Хайде, ще отидем при Учителя!" Направихме уговорка и Неделчо му казва: "Учителю, Митко го викат да отиде в Партията, а той се дърпа нещо." Учителя ме погледна така и ми каза: "Рекох, ще отидеш, ще порботиш 10-тина години да им кажеш как трябва да се работи." Това беше за мене закон. На другата заран отивам и казвам на Сашо Тодоров: "Сашо, ако някъде се покажа по-голям като човек, а не като партиец, може ли...кусура?" Не, не, идвам, ще ме приеме. Развиха се там: "Браво, браво!" Добре, ама с този Сашо Тодоров 1947-ма година 2 момичета, които са работили в Печатницата, но отишли партизанки. Той идва, носи молбата им да бъдат консерви. Казвам: "Сашо, нямат нито образователния, нито служебния ценз, следователно начина не е аз да ги класирам, начина е така: една молба от управлението (административното) на Печатницата, подписано от Партийното бюро на Профкомитета, има закон за удостоверяване. Както виждаш, аз съм също удостоен. За мене не искат юридическо образование, аз нямам даже и висше, обаче, по работа ме удостоиха." Той каза: "Не, дотам за удостоверяването ще пазим за по-сложни случаи." Казвам: "Този случай няма да го реша аз." И той така малко кипна и каза: "Помисли си и утре ще кажеш резултата." На другия ден ме викат в Политбюро и аз им казах: "Не мога да извърша това класиране, защото нямам законно основание." Утре при една ревизия аз ще трябва да отговарям не само начет, а ще може да изхвъркна от службата си." И Сашо Тодоров ми казва: "Ще те пратим малко да покопаеш на "Росица" (язовира горе, там, където е острова), ще си помислиш." Понеже имах хора, които ме познаваха във Финансовото министерство и началник Личен състав беше **Мара Ангелова**. Нейният мъж работеше в Печатницата, завеждаше печат Кънев, Димитров. И аз отивам, взимам телефона, и казвам: "Мара, може ли да дойда за малко при тебе?" – "Заповядай!" Отивам и ѝ казвам: "Тъй, тъй, тъй, тъй, тъй, тъй. Тя каза, ела с мене. Слязохме долу в отдел "Кадри". Той беше знае, че е от министъра по-голям. И му казва така и така. Той, един партизанин от Габровския отряд, пита: "Може ли да потвърдите това нещо лично, в присъствието на секретаря?" Казвам: "Да." Взима телефона и предава на телефонистката: "Партийния секретар на Държавната печатница да дойде веднага при мен." След 15-тина минути, кола има печатницата – лека, идва и като ме видя, така, стресна се. Той ми казва: "Повторете туй, което ви е казал партийния секретар." И аз казах така и така, за класирането, казах им, че е незаконосъобразно туй. Той се обръща към него: "Верно ли е това?" – "Верно е." – "И какво му казахте вий?" Мълчи. – "Какво ти каза Сотиров?" – "Ами, че ще ме пратят да си помисля на "Росица". – "Верно ли е туй?" – "Верно е." Казва му: "Другарю Партиен секретар, кой ви позволи да се занимавате с партийни работи, когато има органи, които са назначени за това? От днес Сотиров няма да бъде при вас на работа." И ме пратиха в Министерство на информацията с бройка, аз значи с бройката от Печатницата, значи тях ги удари двойно – вземаха и бройка, вземаха и мене. Пратиха му и информацията при Казасов. Това беше вече 1947 година. Там началника на отдела така ме посрещна малко недовърчиво и каза: "Аз не съм искал бройка, не съм искал човек." Казвам,

Виденов се казваше, той беше художника на Папагала (семеен художник), казвам: "Господин **Виденов**, аз също съм изненадан, че ме прашат тук." Добре, каза при другия наш колега началник служба, отивам със същата длъжност – началник служба. Обаче, след месец-два този Виденов вече не викаше колегата ми. На мен ми беше малко неудобно, идваше до мене на проверки, така и така ще бъде, туй каже, онуй ще направя. Другия се казваше **Богдан Кисимов**, на Коста Кисимов братовчед от Търново и казва: "Митко, абе ти ме измести бе!" Казвам: "Богдане, не съм виновен. Виждаш, че ми е неудобно." И наложи се Виденов да отиде там в Чехия по финансови работи със заповед, остави ме аз да го заместявам 2 месеца.

Когато създадох Музикалния театър, това беше вече 1947 година от септември месец, и обажда ми се Мара Ангелова и ми казва: "Абе Сотиров, пак ще те пратим на друго място." Казвам: "Къде бе Маро?" – "Абе 3 месеца работят твои колеги там в Музикалния театър, и един касиер, направили са такава каша, не може да се оправи." Отидох аз и наистина – никакъв отчет, нищо. Правя една молба до Комитета. Тогава вече от 1 януари 1948 г. стана Комитет, моля ги да ми пратят финансов инспектор, с когото да направим една равнометка за приемане на 3 месеца, 3 месеца не бяха получавали пари – персонала. Така много неудобно. Дойде **Янев** (не помня името), старши финансов инспектор – не можах нищо да направят и с един Доклад от него, подписан от мене, помолиха ме от 1 ноември (значи септември и октомври) да се считат неприемливи разходите и приходите. Тия суми не играеха, а да почне всичко от 1 ноември. И наистина, аз отидох, направиха събрание. Казаха ми: "Трети месец заплата нямаме." Аз им казах: "Вижте какво, още не съм влязъл в течение, но обещавам ви до края на ноември, да, мога за септември, и октомври да може да ви се плати заплата. До края на декември да ви се плати ноември и декември. И от 1 януари живот и здраве да бъдем на ново. Един доклад поисках, една авансово-платежна заповед. Значи дойдоха едни, помня... защо казва от 2 месеца заплати нямат? Ще ги оправим, ще почнем да играем. И наистина. До края на ноември платих септември и октомври, до края на годината ноември и декември и работата тръгна. Беше вече 1944 г. ме приеха, 1954 г., а преди туй оттам, междуконтролно отделение откриха от 1 септември длъжност заместник-директор, административен ръководител на театъра. Македонски беше преди да почине, заповед беше **Румен Аврамов**. Подписах аз, станах заместник-директор, вече заплата и отговорна работа и се сетих от 1942-ра до 1948-ма – за 6 години наистина задминах хора, които 20 години работят, за да стигнат такова нещо.

В: Сбъднаха се думите на Учителя. Д: Да, сбъднаха се, сбъднаха се и по отношение на членството ми в Партията. В: Той беше казал 10 години. Д: 10-тина години, 1953-та година беше края на годината, без да ми кажат нищо, внасят на Партийно събрание обследване поведението на Димитър Сотиров. Аз като видях туй, така не очаквах, защото имаше един от Сливен, и той Димитър Сотиров (хорист), обаче, партийния секретар ми каза: "Бай Димитре, за тебе се отнася." И отидох 1953-та година декември месец, критикувах ме, нали, че не съм се отказал от признаването на Господа и т.н. Даже единия от тях, който идваше често на Изгрева, в къщи на гости, ми вика, той казва: "Има икона в къщи, на която често се моли." Викам: "Коя е иконата бе другарю **Станчев**? Това е "Тайната вечеря." Когато излизах от Печатницата, от тях подарък и написано отзад "За добри

другарски отношения" и т.н. Викам, аз съжалявам, че един художник може така да се произнася за тази картина. Аз се съмнявам знае ли другаря Станчев кой е авторът на "Тайната вечеря"? Мълчат. Казвам: "Това е Леонардо да Винчи, един от най-големите художници на Земята." Както и да е. Те така ме критикуват, взеха да критикуват Учителя, че Неговото учение било фикс идея, не знаей какво. Казвам: "Вижте какво ще ви кажа, най-напред ви моля да не намесвате други човек, освен мене. Вие мене обследвате, мене ще съдите, а този човек ще го оставите на спокойствие. Той преди 10 години е напуснал Земята, няма да го закачате, защото има един закон, казвам в Природата: **когато несправедливо обвините някой човек, или се изкажете злостно за него, Природата наказва.**" И обърна се един към мене и каза: "Значи заплашваш!" – "Не, аз не заплашвам, а това е закон в Природата." Един става и казва (помощник режисьора): "Абе Другари, дайте най-напред да видим какви сведения сте събрали за другаря Сотиров – работил е в Печатницата, ученик, завършил е гимназия в Бургас. Какви сведения имате?" И той се обръща партийния секретар и казва: "Няма нужда да се четат сведенията. Партийното бюро е решило да бъде изключен от Партията, и ще го изключим." И аз им казвам: "Вижте какво, аз също не вярвам, че има някой, който седи горе на небето, облечен в човешка плът, държи Земята и командва и нарежда, но им казвам: "Моля ви да ми отговорите, ако можете коя е тази сила, която внася такъв ред и порядък във Вселената – милиарди звезди, милиарди Слънца, вървят си всеки по своя път, без да се сблъскат. Това за мене е Господ." И казвам: "Аз съм вече на 50 години, 50 и нещо, оттова, което имам, няма да се откажа. Моите разбирания са вкоренени и последните ми думи да ми посочите грешка най-напред като човек, да ми посочите грешки в службата, защото на второ място съм служител, и на трето място като партиен член къде съм сгрешил." Даже един там се обади: "Браво!" – "Но това е моето разбиране, и аз от моите идеи няма да се откажа." И когато почнах, дойде ми на ума от Евангелието, апостол Павел, когато казал да говори и ангели дошли и му казали: "Когато ти говорят, няма да се тревожиш какво трябва да говориш, то ще ти дойде и ще ти се каже какво трябва да говориш." И казвам, аз така се успокоих. Подлагат ме на гласуване. 67 ли, 69 ли бяха партийните членове? Всички гласуват, с изключение на бригадирката на чистачките. Тя седеше на 3 стола, възрастна жена – баба Райна, която била ятачка на партизаните. И последна дума дават ми. Прието изключването. И аз отидох пред баба Райна, поклоних ѝ се и казвам: "Бабо Райно, благодаря ти от сърце, и те поздравявам, че само ти има доблестта да кажеш това, което чувстваш. Другари, довиждане! Аз по разбиране си оставам комунист, но не червен аган комунист." И си излязох. Оттам като тръгна от 1953-та, чак до 1955-та година в района, в Градския комитет в ЦК – отиде във Върховната ревизионна комисия и навсякъде ми казват: "Не са прави, не са прави." Направих заявление на Караджов, който беше председател на контролно-ревизионната комисия и му казах: "Ваша власт е. Вие виждате, че са се изсилили. Може ли казвам за мотивировката им е идеалистични разбирания, несъвместими с доктрината на Партията. Аз няма да направя молба да бъде ревиизирано от изключването ми, оставям да го утвърдите." Утвърдиха го, и веднага като се изпращат от театъра, отиват в Комитета при Румен Аврамов да му кажат да бъде освободен, тъй като заместник-директор е все пак секретна работа. Много секретни

неща минаваха през мене. Той вика директора, вика партийния секретар и профпредседателя и ги пита: "Какво ще кажете за Сотиров?" Пита най-напред профпредседателя. Тя беше жена – много честно постъпила. Каза – много добър и като човек, и като работник, обаче, религиозни убеждения има. Туй Румен Аврамов, после ми каза директора, казал: "Проповядва ли си убежденията в театъра?" – "А-а, не казва, за него си." Партийния секретар и той същото казал, питали директора и директорът казал: "Ако пуснете заповед за Сотиров, аз оставам без 2 ръце, следователно ще подпишете и моето напускане в театъра." И останах да си дослужа там, даже последните ми 3 години ме извикаха в Народния театър с още по-голяма заплата." В: Ха! Ха! Ха! Д: И се събдна туй на Учителя за 20-те години.

Тука пише: "На ученика Димитър Сотиров за добрия му успех през учебната 1917/18-та година от татко му от позицията, западно от Битоля – северните склонове на величавия Пелисте от царя Самуила. Това е само останало от него, което намерих случайно между книгите. В: И всичко се пръсна. Е-е, как? Д: От чифлика не е останало нищо. М: Той си е имал една стая заключена. Д: Когато тате почина, аз тогава не съобразих да попитам за тетрадките за Учителя дето бяха наистина къде са. И аз след туй като ги взимам, ги давам на Боев, и от Боев там бяха при Борисови. В една къща живееха, **Боян Боев** си имаше стая, Борис си имаше стая и Боян като почина, Борис прибра всичко. Там събориха, Съветска легация стана. В: Може да са изчезнали по време на обиските? Д: Може би и през обиските са ги прибрали. Защото са доста интересни. Тате опитностите е споделял с Учителя, давал е наставления Учителя, редица, но...

В: Вие, ако намерите някои снимки тука. Д: Аз ще видя тук – с ордените му, като полковник туй, трябва да прегледам тези големите енциклопедии на братя Данчеви – 1936 г., която излезе 2 броя – едната негова, едната моя. Видях ги на Чифлика, когато излезе, но просто не съобразих да му кажа да си я вземе и тя изчезна.

В: Мен ме интересува как може да открием тия тетрадки. Д: Тетрадките оттам се губят, дадени са, туй го знам и аз питах **Минчева**, и тя каза: "Всичко е предадено на Боян Боев на Изгрева." В: И къде са отишли не се знае. Д: Боев като е починал, сигурно Борис ги е прибрал там в стаята му. Аз допускам, че може би и са иззети, защото нали при съдебното деление там, те са правили обиски милицията, всичко е прибрано. М: У Лалкини са взели всичко. Д: Да, през 1936 г. работех в Държавната печатница, сигурно е било това през юни средата или края, тогава отиваха на езерата, получих възпаление остро на апандисита. С д-р **Сокеров**, който беше лекар на Държавната печатница отидохме на преглед в Александровската болница и там ми казаха, че трябва не да се оперирам, а по спешност трябва веднага да постъпя в болница. Аз, обаче, казах, че трябва да говоря със семейството си, с близките си, преди да се реша на това нещо. Заранта на другия ден заминава група за езерата. Аз писах писмо до **Елена Андреева**, тя беше стенографка и помолих я да каже на Учителя за това нещо, че по спешност трябва да ми правят операция на апандисита. Вечерта група се връща, която напуска езерата и ми носят отговора на Елена Андреева. Беше много кратък: "Митко, казах на Учителя за това твое състояние и Учителя каза веднага да тръгнеш за езерата." Аз се обаждам на другия ден на д-р Сокеров и му казвам, че

го моля за 10 дена отпуска по болест. Той ми каза: "Защо?" И казвам му: "Защото трябва да отида на езерата." Той взе да се смее и казва: "Дядо Петър нещо те е нарочил да отиваш." И той ми каза: "Ти я имаш отпуската. Аз те знам, че си в къщи, а в действителност къде ще бъдеш, това си е твоя работа." По туй време аз почувствах абсолютно облекчение. Никакви болки нямаше на апандисита, нищо, даже заранта слязох в града. Живеех на Изгрева, на 3 км и половина до града, пеша, тогаз нямаше превозни средства, и накупих: хляб вземах, нещо друго. За Учителя вземах локум. Той обичаше. И пътувам с влака до Станке Димитров (тъй се казваше тогава), оттам с автобус до Сапарева баня и от Сапарева баня нагоре към езерата през хижа Скакавица, което е 6 часа път. През деня не ми мина мисълта, че може да се случи някакво нещастие. Имах спукване на апандисит, самичък пътувам, но мисълта, че Учителят е наредил да отида ме накара да забравя и болести и всичко. Пристигайки на езерата, всички, които ме видяха, минавах там през лагера, развикаха, зарадваха се и Учителят се показва на палатката си и аз отивам най-напред при Него, преди да Му целуна ръка и да го поздравя, Той ми каза: "Какво стана с апандисита?" Казвам: "Учителю, никакви болки, нищо нямам." И Той ми каза: "Апандисита ти остана из горите." И наистина – никакви болки. Върнах се след 10 дена, почнах си работа. Изследва ме лекаря. Казва: "Никакво възпаление нямаш на апандисита. Всичко е абсолютно нормално." И за съжаление след 20 години – 1956-та година, аз трябваше да си режа апандисита, защото отново се получи възпаление, и то доста остро. Тогава си рязах апандисита, но противно на лекарските предписания от операционната, аз помолих лекаря, който ме оперира, **Пасков**, да си отида пеша до стаята на леглото. Такъв кураж! Те всички ме изгледаха там и сестри, казвам: "Искам пеша да си отида." И само сестрата, която беше в операционната, хвана ме под ръка и аз след операцията и зашиването на апандисита си отидох. Това беше може би 25-26, до 30 метра от операционната до стаята пеша. Легнах си. Никаква носилка и никакво носене от прислужниците. Легнах си на леглото и разбира се преди туй аз свързах се мислено с Учителя и казах: "Учителю, помогни ми! Ако бяхте тук, сигурно нямаше да се режа." И пак така мина. За куриоз там ме изписаха на 6-тия ден, въпреки че 8-9 дена след операция ги държели. На 6-тия ден аз бях изписан като абсолютно здрав.

Настинка – трахеид сигурно, доста тежка форма – спадане на гласа. В: Това къде беше? Д: На Изгрева. Аз живеях на Изгрева. От 1929 г. до 1955 г. живеях на Изгрева, значи 25-26 години. Бях получил така възпаление на трахеита със спадане на гласа. И към Учителя се обърнах. Не знам дали други някой го е безпокоил толкова много за здравето, колкото аз. Той ми беше последната опора. Кажат нещо лекарите, аз отида при него. Той ми беше, тъй направи, и аз правех туй, което Той ми казваше. И винаги имаше положителен резултат. Та тогава казах Му и Той ми каза 3 зърна пиперови да се сварят. Да се утай една чаша. Да се изпие на 2 пъти и спадането на гласа. На другия ден нямаше абсолютно нищо. В: Вие сте трябвало да пеете? Д: Да, след 2 дена имаше концерт на Изгрева. Аз бях един от редовните участници. В: Вие сте се оправили? Д: Оправих се. Даже помня още в салона, когато вземах участие, може би бях един от малцината, даже да не кажа единствения, който пееше песните на Учителя, така аранжирани от **Кирил Икономов** (наш музикант – брат).

Може би най-голям около 30-тина песни, които редовно ги изпълнявах. И ми правеше впечатление, Учителят седне близо до сцената, така на 2-3 метра и когато аз се изправях, Той си затваряше очите. И това ме вдъхновяваше, защото разбирах, че Той се съсредоточава. И наистина аз пеенето си го дължа на Него само. Дълги години, до преди 10-тина години, продължавах да пея, взимам редовно уроци от Учителя в града. И моето пеене се разви благодарение на Неговата помощ, на Неговите съвети. В: Вие като сте работили в Музикалния театър не сте пеели там? Д: А-а-а, не. За удоволствие на Изгрева, даже и самостоятелни концерти съм изнасял.

През време на Първата световна война, моя баща на позиции при кота 1248 – Червената стена, близо до Битоля и Перистеп са били с командира на 15 морски полк, подполковник **Илиев** и други офицери от двата щаба, и са коментирали предстоящите действия и през това време пристига адютанта, мисля и някои други и вика баща ми от групата. Той го попитал: "Какво има там?" Той му казал: "Елате!" И на 10-тина метра се отдалечават оттова и му подава писмо от Учителя. И в това време, когато той чете писмото, пада снаряд и убива хората, където е бил и баща ми. В: След 20 секунди? Д: Да, 6 или 7 души са били загиват, а той се спасява, защото го извикват зарад писмото на Учителя. В: През това време чете писмото на Учителя. Ха! Ха! Хубаво писмо! Д: Е, как да не е? Той много, много опитности имаше и да не кажа нареждане, обаче, мнението на Учителя беше за него закон, неотменим закон. Много трогателен, много трогателен за силата на Учителювата мисъл.

Седяхме няколко души пред вратата на Салона за беседи. Там беше и **Магдалена** [Магдалена Попова – вж "Изгревът", т. VII, снимка № 5; т. XVIII, снимка № 2], презимето ѝ не мога да се сетя. Тя беше учителка, владееше много езици, поддържаше се с предаване на частни уроци, но и много така бих казал направо безпокоеше Учителя да ѝ услужва със средства. И в един такъв момент, тя каза, че ѝ трябвали там 200 ли, 300 лв. ли и Учителят се обърна така много строго и каза: "В друг живот ще те направя червей и ще те зароя в земята, за да се научиш да работиш, да се трудиш." В: Тя не искаше да работи? Д: Ами да.

И един друг случай. Бяхме музиканти около 10-тина души пред вратата на малката къщичка. Това е много интересно. Говореше Учителя, и в това време идва не възрастен човек, към 35 години, превит на две, с Паркинсонова болест. Още с идването падна пред Учителя на колене, прегърна Му коленете и каза: "Моля Ви се, помогнете ми да оздравея!" И казва: "Аз съм учител от Шуменско. Никъде не могат да ми помогнат. Казаха ми само да дойда при Вас, Вие ще ми помогнете да се излекувам." Колкото бяхме там, направо се разплакахме, защото и той самият плачеше. Такава молба, когато Учителят му каза: "Вярвате ли, че мога да ви излекувам?" Той му каза: "Да, дълбоко вярвам, че вие може да ме излекувате." И тогава Той каза: "Извикайте **бате Ради**!" Ради беше човека, който се занимаваше с градинарството на Изгрева. Той поддържаше може би 3-4 декара градини, зеленчуци, плодове. Всичко това беше за братския стол. Дойде той и му каза: "Ради, дай една копачка на този брат!" И му каза: "Ще се съблечете гол до кръста, ще копаете земята и ще си изложите гърба на слънчевите лъчи. Поработете 10-тина дена, ще видим какъв е резултата." Обаче, този човек каза: "Ама как ще държа мотика, аз не мога

въобще нищо да задържам в ръцете." И наистина той така трепери. И той му каза, Учителят: "Някаква тесла. С тесличка ще копаете земята. И един-два часа ще си печете на слънце гръбначния стълб – догоре." И Учителят така, както седя, само каза: "Твоята вяра ти помогна!" В Евангелието там, когато стотника казал, Христос искал да отиде при него, за да излекуват детето му, а стотникът казал: "Не съм достоен да дойдете при мене, но учете и той ще оздравее. Както аз кажа на моите войници: Направете това и той го направи. И тогава Христос казва: "Вярата ти помогна да излекуваш детето си." И наистина след 15-16 дена този човек не напълно здрав, обаче, поизправен, без туй треперене. Той беше главата му в коленете и краката, изгърбен. Поизправен, отива си, и дава му известни нареждания там Учителя, които ги изпълни.

В: Вие споменахте за дядо Ради [**Ради Танчев** – вж "Изгревът", т. XXII, снимка № 59]. Какво ще ми кажете за дядо Ради? Някаква опитност така? Д: Ами няма опитности, батѐ Ради, тѐй му викахме всички. Възрастен, той е от Ямболско мисля и той беше градинар на Братството. Плодове, зеленчуци, сам си отделяше семената, сам засяваше. Много добър градинар. И помня веднџ на полянката седяхме и някой беше казал на Учителя: "Много е уморително!" Непрекъснато той копаеше, по 3, 4, 5 часа. И Той каза: "За вас е мѣчно, но вижте Ради как сменя ръцете, един път хване тѐй, един път хване тѐй дръжката на мотиката, за да сменя ръцете си." Нали, първата ръка има по-голям тласък. Като се умори, смени с тази. "Затуй, каза на него му спори работата." Казвам си, как е забелязал, никой не е забелязал туй нещо. Учителят е забелязал как си сменя ръцете при копаенето.

В: Сега вие говорихте, че сте работили с Неделчо [**Неделчо Попов**]. Кажете ми откъде е Неделчо? Д: Неделчо е от Пазарджишко, едно с много плодове – Ракитово мисля. Той е оттам, тука е завършил това училище Графическото и работеше в печатницата като оценител. Той е като се пусне поръчка, какви материали, той прави изчисления, имаха си специална машинка (събиране, изваждане, умножение, деление). Какъв материал ще се вложи, съобразно бройките на всички поръчки, колко струва всеки и цената. В: Да, спомняте ли си някаква опитност негова? Д: Не. В: Той там е помогнал за издаването на книгата на Учителя? Д: Да, той понеже работеше в печатницата и имаше връзка с хартиените фабрики. Оттам се вземаха много хартии, работи. Тогава още не беше под възбрана. Хартиите още бяха свободни фабрикантите да продават. След туй, мисля 1943-та, 1944-та сложиха под възбрана вече хартията – само с искане.

В: За **Кузман Кузманов**. Д.: Кузман Кузманов е учителот Казанлъшката гимназия, много издигнат брат, разумен, любимец на Казанлъшката гимназия. Аз знам от ученици, на които е преподавал, просто са го носели на ръце. Той заболява от туберкулоза и уписан в работа влошава се дотам, че той вече преставаше да се движи. Идва на Изгрева и на езерата, към него беше така изпратен един приятел на име **Цеко Етугов** [вж "Изгревът", т. I, 2. изд., снимка № 124-125]. Той завършил специална школа във Варна, специалност електротехника, добър електротехник, а пък като човек да не говорим – изключителен добряк. Той се нагърби да обслужва Кузман на езерата, с него ходеше и полека, полека този Кузман се повъзстанови. Ние се прибрахме тука и понеже времето беше хубаво, тука обикновено до 28 август се прибираха. 28 август тогава беше Света Богородица,

обикновено се правеха съборите на Братството. И те оставаха малко по-късно. На връщане направили една глупост. Местността Паничище, вече преди да се слезе до Сапарева Баня там сега има почивни станции, има едно езеро, изкъпва се в езерото настива, върна се вече на Изгрева и за 2 месеца, 3 свърши. В: Не изпълни поръчението на Учителя? Д: Не.

В: Имало е много хора, млади. Д: Вижте какво, аз беше решил да така освобождава, да не допуска край Учителя хора да го безпокоят. В: Това Младежкия клас ли беше? Д: Младежкия клас. В: Да. Д: Опази ни само младежите тогава и по двама трима души въртахме се тъй, не ги пускахме, предизвиква се така едни остри отношения между тези, които искаха да го видят. И веднъж Учителят каза недейте ги безпокои, не ги възпирайте, защото с това нещо вие създавате лоши отношения между вас, които засягат и мене. Мене по ще ме ограничат техните мисли, така възбудени, сърдити даже, отколкото да дойдат да си кажат по няколко думи и всеки да си отиде по работата. Значи Той беше съгласен Него да го безпокоят само, за да има хармония, да няма недоволство на Изгрева.

Беше един случай помня, беше тръгнал по Изгрева. Там всеки местото си го оградил без високи огради, обаче, с един метър колчета теплил една теп и се оградил. И Учителят казва: "В Царството Божие няма огради. Вие тука братски живеете и трябва оградите да се свалят. В: Телове бяха.

Как се избираха в Младежкия клас, по покана ли беше? Д: Не, имаше ръководител на Младежкия клас, докато беше жив, **Георги Радев** [виж "Изгревът", т. XVII, снимки № 2-18]. Той мисля, че почина 1942 г. и той от туберкулоза. Също не изпълни нарежданията на Учителя, много културен човек. Той завърши висше образование математик изключителен, каниха го за асистент, знаеше много езици – френски, немски, английски, предаваше, с туй се издържаше. Той не залови държавна работа. И до него се обръщаха, нали, той поговори с Учителя, и каже: "Можеш да посещаваш." В: Защото аз знаех, че е **Тодор Стоименов**, защото той е още от самото начало от първите събори. Д: Да, но за Младежкия – не. След туй, когато той почина **Борис Николов** стана като ръководител на Младежкия клас. В: А-а-а. Д: Стоименов беше фактически касиера на Братството – нали там за данъци, работи, пари към него се обръщаха за да им се даде.

В: Сега, как беше с това правило, че младежите не трябва да се женят и който се ожени излиза от класа. Д: Е, да, нали така беше за Него, който иска да посещава Младежкия клас да не е женен нали, ако иска да се омъжи, ще мине в Общия клас, другия, който беше вече на женени, възрастни хора, ние имаме доста възрастни и от Младежкия клас, но щом се оженеше човек излизаше автоматично. В: За **Жорж Радев** в какъв смисъл не послуша Неговите съвети, по отношение на здравето ли? Д: Ами за здравето, аз туй не зная, но **Неделчо Попов**, от него знам, че Учителят беше казал, той почина на тази местност Куртово. В: Почивната станция на печатницата? Д: Не, почивната станция на печатницата е Говедарци. В: Защото аз знам, че Неделчо Попов му е организиран там бараки май. Д: Да, да, защото там е близо Ракитово, близо до Куртово. В: Какво ви разказа Неделчо? Д: Неделчо не ми каза всичко, но аз много така обичах Жорж, много начетен, изключителен астролог, хиромант, френолог, графолог. Това бяха друг от Братството не знам да има такива познания като него. Аз даже имам на мене един хороскоп, който не можа да го довърши, разбира

се, обясни ми някой работи и си замина и аз пазах като ценен документ този хороскоп на Жорж. Имаше феноменална памет. Той беше направил този хороскоп, който е с ръка на окръжност, разпределение зодиите, всичко и нанесе зодиите знаците зодиакалните точно във всеки дом. И даже аз му казвам: "Абе Жорж, ... в главата паметта, такава феноменална памет."

В: А защо много голяма част от оная епоха, които са завършили висше образование не искат да работят, отказват се от професията? Беше грешка ли? Д: Ами грешка. Учителя държеше да се работи. Правеха го това, за да не бъдат зависими. **Борис Николов** например естествена история е завършил. Също са го канили за асистент, много познания. Той предпочете да работи, имаше един наш приятел италианец **Алфиери Бертоли** – мозайка, изкуствен мрамор, и верно, че вадеха дето се казва луди пари, но беше независим, когато иска работи, когато иска не работи. За мене туй разбира се, текоха осигуровките след време. Но никой не мислеше за тези привилегии, които чиновника ще има след време. Много от нашите приятели, даже и аз 3 години работех с тях, с Бертоли. На онова време 75-80 лв. надница плащаше Бертоли – голяма надница плащаше Бертоли. В: А много ли е било това? Д: 1931, 1932, 1933 г. В: Значи това е доста голяма сума. Д: Доста голяма сума, това са 2500 лева на месец – 1931, 32 година бяха пари. В: Ами какво ще ми разкажеш, някоя опитност за Бертоли? Д: Не знам, той малко седя и си замина. Той почина отдавна, даже едната му дъщеря е във Франция, другата му дъщеря е женена тука за диригент. Престолонаследника е бил тука Борис, обаче моя баща тогава беше отпуска по болест. След мартенските боеве.

В: Значи той е отпуска по болест? Тука с ножа вече. Д: Да, той тука произвежда, раздава ордена на героите бдинци. Това са щурмовата команда – щурмоваците. Това е стрелба с картечница. Ето ви пък тук, това са строежите на блиндажите. Тук са се криели най-долу, не е малко разстоянието 2-4-6-8 метра. М: Били са на всеки случай на юг от границите, най-много са били там, след туй вече ги снеха на ..., пак някъде там, но това е било много тежко, тъй както разправяше ... няма къде да се скриеш – голи сипеи, дръвче казва нямаше, а и там изглежда много силна артилерия са имали, просто земята се покри с желязо. В: Сега той е имал 4 екземпляра така ли? Д: 4, един ми го даде на мене, един сигурно е оставил за Братството, и на чифлика, и неговите работи изчезнаха за съжаление. Ами аз не съм съобразил просто, когато той почина, то и Лалка беше там и леля, да кажа ей, дайте да видим. Никой не се сети тогава. Те в стаята му бяха, всяка тетрадка, той си ги беше номерирал, нали самите напътствия от Учителя. За него поне, то за всеки е интересно, но за него поне това беше ръководното му начало в живота.

В: Сега, тази книга как се наричаше? Д: **На война с войника**. В: Какво представляваше? Д: Тя е спомени, разни такива по интуитивен път, предвиждания някой за насрещните им, противника, който е бил. И Балканската, той засегна и Балканската и Общоевропейската. И даже, когато аз туй си спомням от него, когато се върна там след тези мартенските боеве Борис като престолонаследник отива, и него го няма. Аз тука вътре имам и снимката. И тогава тате казваше, когато с 400-тинтях души тука го пише в тази книжка – бдинци. От целия полк 400 души останали само и ги повежда в атака. Аз каза се реших на това (лично той го каза), защото когато през нощта имах едно видение точно цялата фронтова линия и

един мъж каза хубав с бели одежди (някой ангел), който е казал: "Дотук ще дойдат." И наистина, той се събужда, нарежда си вече там необходимите неща за провеждане на атаката, и на разсъмване те предприемат атаката и отблъскват фронтоваците. Не могли да минат туй, което е видял той в сънно състояние: "Дотук ще дойдат." В: Сега тази атака я има в тази книжка "Шести пехотен Бдински полк". Тя какво представлява? Д: Това е заповед по първа бригада на Шеста пехотна бдинска дивизия № 89, 19.03.1917 г., един и половина километра северно, от кота 1248. В: Тази книжка от кого е издадена? Д: Това е заповед от командира на бригадата полковник **Николов**. Ето тука това е заключението на заповедта: На 17.03. бдинци под водачеството на своя храбър полкови командир, минават в настъпление, за да заемат отново загубената вчера позиция. Вземат част от изгубените окопи, но биват спрени от силен артилерийски картечен минен и пушечен огън от разстояние 200 до 400 крачки са били французите там. От противника дето по заповед се спират и укрепяват. На 18 на другия ден остатъците герои около 400 човека. В: Той колко души е бил полка? Д: били са 7000 души, водят ожесточен бой с противника. Последният успява да обхване фланга им и им се явява в тил. Тогава храбрите бдинци, след като понасят големи загуби, биват принудени да отстъпят на кота 1248 на южния му хребет, където успяват да задържат по-нататъшно настъпление на противника, докато пристигналите две опълченски ..., които се затвърдяват на позицията кота 1248, която противника искаше да заеме на всяка цена. Тя е била доминираща и всичко се е виждало в тила на българите, но не му се отдаде и сега е в наши ръце. Понесените от противника жертви в тези боеве са огромни. *"В боевете от 10 до 19 март 1917 г. бдинци показаха извънредна упоритост, себеотрицание и героизъм. Те прославиха себе си, името на българското оръжие, и окичиха с нови лаври своето знаме. За тези геройски подвизи, аз изказвам своята сърдечна признателност и благодарност на доблестния командир на полка подполковник Сотиров и на всички членове, герой и светци от този славен полк. Коленича пред святата памет на загиналите герои и със сълзи на очи моля Бога да ги въведе в Рай Божи. Вечна им памет! Настоящата заповед да се прочете пред всички роти и команди на бригадата ни."*

М: Кой е бил другия полк? Д: 15-ти Ломски. Негов командир е бил негов съсед. Нали това е случаят, когато там са се събрали щабове на 15-ти Ломски, и 3-ти Бдински с командирите им подполковник **Илиев**, тати и други. В туй време идва капитан Игнатиев и му сочи писмо и го вика. И той се извинява, отива там и когато те му дават писмо от Учителя, пада снаряд и всичките там, където е бил и той групата от 6-7 души загива. Писмото на Учителя го е изкарало от тази група, където и той щеше да загине.

Тука сега има от **Димитър Попов**, поет и това става марша на Бдинци. В: Я ми я изпейте. Аз не я знам. Д:

Бдинци, лъвове, титани,
наша слава непобедна.
Ще се носи по Балкани,
и до хижата последна.

Вас ви Сливница познава,
от победата грамадна.
За България тогава,
храбростта ви бе чутовна!

И тази музика се повтаря и на другите стихове. В: Аз за пръв път я чувам. Д: Тя е прочут марш на военните. Свирят я на тържествени работи.

А това е **Тодор Бъчваров**, този, който е казал на приятелите, че баща ми трябва да си отиде. Големи приятели бяха. Той винаги като дойде в София, той беше на издателство "Природа и наука", не си спомням нещо беше при него. "... Трябваше да бъдеш на още по-величавия Перисте, и оттам с духът на Самуила да слушате и се възхищавате от онази епопея, що на плещите си изнесе от 11 до 19 март великана Бдинец на висотата 1248. То бе неземно съкрушение на врага разноцветен, събрал се от цялото земно кълбо против избрания народ..." И тука вече стихотворение от Тодор Бъчваров, много хубаво написано "Привет от Беласица на храбрите Бдинци". В: Сега Тодор Бъчваров беше познат на семейството? Д: Много близък приятел на тате беше. В: Той издател ли беше? Д: Да. В: Нещо спомняте ли си от неговите опитности? Д: Не, той живееше в София, а ние в Бургас бяхме.

В: Тази снимка, която виждаме на баща ви каква е? Д: Това е правено в Климентинската болница, ето къде му е леглото. Тука имаше той и Разпятието в стаята му и чете от Евангелието. Аз го питах нарочно. В: Тука на тази снимка той имал някакво кръстче за храброст. Д: Тука сега, те са 14 доколкото си спомням, но тука има вече, това е звезда, петолъчка, златен орден от турския султан, тъй се нарича ордена. В: За какво е даден? Д: За туй, за което четох сега, за бдинци, за отбиването, и от германците – железният кръст с лента. В: А той за какво е даден? Д: За същото нещо. Българите понесоха всичко на плещите си. И тук даже написани листове, където е бил полка – Червената стена, Братин дол. В: А кой беше ордена, онзи за гражданска доблест? Д: Не зная. Сигурно тука е, тука няма, тука има 5. Туй беше 1915-та, 16-та, издаваха така за поощрение на младите войници. И това беше един дневник, който имаше поместени неща, съобщения от военни лица, от знаещи това, което пишат. Първата година 1894-та година голямото наводнение, а той 1893-та завършва Военното училище. Той постъпва като кадет, завършил пети клас в Сливенската гимназия и постъпва като кадет. Там завършва гимназия, значи 2 години, и 4 години, 6 години. 1875 г. е раждан, 1895 г. – 20, точно значи е бил произведен подпоручик.

В: И тогава какво с коня? Д: С коня е влязъл в реката, обаче коня подхлъзва се тъй, и верно е, че когато човек е на собствените си крака е най-сигурен. М: Той сигурно е знаел да плава? Д: Кой? Коня не може, и тати, който ще да е. То е такъв порой, в спокойно състояние е 50 см. Тогава е бил над 2 метра, аз туй си спомням в тази книга. М: После изграждат канал, защитна стена. В: Значи той слиза от коня и продължава да се спасява? Д: Продължава, и аз точно си спомням заповедта, която пускат, той се водеше в 11-ти Сливенски полк, тъй се казваше. По заповед на командира на полка от 3-та Сливенска дивизия пускат запове, в която упоменават като пример млад, току що завършил военно училище, идва и влиза в най-опасното място. Никой друг не е отишъл от офицерите там.

Той е бил самичък до последния момент, докато имало е хора, които са се давали, офицери не е имало.

В: Тази снимка беше от времето на блиндажите? Д: Да, ето къде е горе, тука са толкоз етажа, така като гледаме не по-малко от 10 метра височина. В: Това е доста голям труд. Д: Е-е ами как, ето го къде е тати. Той опитва обед на Вардище, опитва им храната. Той беше много грижовен, даже имаше и неприятности по едно време. Той изпрати команда войници, подофицери и един този бай Инбро, колбасар унгарец. Закупуваха свине от Малко Търново и произвеждаха шунка, работи и изпращаха за 3-ти полк. Той е имал благодарение на тази грижовност на тате месна храна и не само това, имал е и неприятности. Казали му отделяш хората, нали. Войниците научили, просто се вдигнали на бунт. Много са го обичали, много. И в Бургас като беше, помня го казармата в Бургас, където ние живеехме имаше не по-малко от километър. Никога не взимаше файтон, пеша си отиваше, и пеша се връщаше.

В: Така, другата снимка. Д: Това е тате. Нашите скривалища. Ето ги пак, скривалища, работи всичко стои и хората най-отдолу. В: Тука другата, а ето инжекция бият. Д: Инжекция да се изморят, да не се разболеят от нищо. Тука пак е командирът на войнишкия конник, ето го къде е той, шегуват се, защото всички се смеят. Тука е май че е този, адютанта на капитан Игнатиев, ето го къде е той.

В: Тука войниците седят ли? [Вергилий му подава снимките и той разказва за тях. Фотографиите са извадени на негативи от Вергилий, а Вихър ще ги подготви като снимков материал за "Изгревът"]. Д: Да седят. Това са пак *скривалища*. А тука са взети трофеи от французите – пушки, картечници, пистолети, работи. Колко е толерантен, ръката си е сложил на рамото на войника. Един прост войник, а тоз е командир на полка. Но тука телефонна връзка, телефонистите на работа. Тази местност, колко е голо, няма никакво покритие. В: Само камъни. Д: Тука е вече награждаване с нашивки. Тука е позиция *шурмуване*.

В: Тука, какво е това? Д: Тука е Коледна елха. Ето тука се ръкуват, ето го тате къде е. Ето го и капитан **Игнатиев** адютанта. Тука са имали Коледна елха. Ето и тука също, ето го този, командира на 15 пехотен полски полк. М: Като казва на войниците си, че примирие е сключено при тежки условия, ние сме победени, те започнали да плачат, войниците казали не сме победени, ние искаме да се бием, не искаме да напускаме фронта. Обаче, той казал не може, това правителството го е решило, има заповед и ние ще бъдем. Взема се част от офицерския кадър като заложници. И войници е имало. Д: И бате Ванко беше там с него. М: А-а-а; ама той се върна. Д: После се върна. М: Аз от него съм чула тези работи. Д: Тате седя година и седем месеца заложник. Той се върна 1919-та година, не помня кое време, когато ходихте във Видин, той да сдаде полка с 9 души. Помниш ли? М: Помня. И казал момчета, сега изберете по-новото, по-хубавото оръжие, и ще се пръснете. Ще тръгнете за България, но гледайте да не сте на групи. Ще се пръснете, и където вече влезете и където има български войски, ще предавате оръжието там. Нека да вземат, пък ще им остане старото оръжие. Дано не става нужда от оръжие, но все пак да си дойде в България по-новото оръжие. В: И така се спасява част от оръжието. М: Да, да.

Д: Трети бдински полк има прояви на героизъм още от Сръбско-българската война 1885 година, Сливница, там е бил при тях лично

Александър Батенберг, аз туй от тате го знам. Там беше близо към Дунава, към Видин, Кула, в сръбско тогава село Звонци, подчинено на Зайчар. Зайчар е бил централният град, а в село Звонци са били те тате. Бдинци въобще са били похвалвани, аз този дебела книга беше така голям формат за разни геройски прояви на офицери, на войници. Там имаше описан подвига на **Гюро Михайлов**, но сега ги няма вече. Д: На полянката играем Паневритмията, в неделя имаше беседа и в 5 часа, само там за хората там, които са приятели и в 10 имаше Неделна беседа за всички. Заранта, след като свърши беседата, излизаме на Паневритмия да играем, изиграхме я, най-напред 6-тых упражнения, от Него дадени. Те са на едно място седят и са 6 упражнения. След това играем по двама, по двама. Те ги бяха комбинирали. Имаше и едно "Тъчене". Прекръстосване при влизане, мисля, че 4 души бяха. И в туй време когато играем, гледам Учителя погледна така нагоре и един **гълъб бял** такъв, зави се 4-5 пъти. Учителят не се обади на никого, веднага излезе, забърза и се качи в стаята си. Това беше 1940-та година мисля или 1941-ва. Може би 1941-ва, защото скоро след това стана навлизането на немците в България. Март месец те навлязоха, значи туй е било 40-та година. И аз казах на **Елена Андреева** – стенографката, казах ѝ: Абе Елено, аз видях, не се така учудих, видях, че погледна и си тръгна, но хич не помислих. Аз казвам видях, щом тръгна Учителя, гълъбът тръгна, излетя си. Но туй ми направи впечатление – 3-4 кръга направи, Учителят погледна така, остави и си отиде в стаята. И тогаз се беше изолирал пак. Той при такива тежки моменти се уединяваше в стаята си горе, не слизаше нито за обед, просто изкарваше гладуване – пост. В: И на следващия ден гълъбът, немците влезнаха в България? Така ли е? Д: Не, на другата година влязоха. Туй беше през лятото, а немците значи след 5-6 месеца влязоха.

Има и един друг случай. На полянката бяхме с **Асен Арнаудов** [вж "Изгревът", т. XVII, снимка № 12]. Той е от Сливен, добър музикант, цигулар, пианист, арфист. Той беше преподавател по арфа в Консерваторията, на полянката седим и говорим нали. Беше 1943 г. за неуспехите на германците. В туй време идва Учителя доста бързо, спря се там, ние седяхме на пейката и каза: "В този момент цар Борис си заминава. Отива да даде доклад за своите деяния на Земята. Изпратете по една добра мисъл." И след 10-тина – 15 минути камбаните взеха да бият за погребение вече в "Александър Невски". В: Той Арнаудов е взел участие в песните на Учителя? Д: Да, да, защото Учителят песните почна да ги дава от 1933-та година, доколкото си спомням. Тези, които са на този прастария език Вахди. Има от него "Фир фюр фен", "Аин фаси". Пейат се на този език и след туй дава на български, "Махар Бену" също така. В: Това е санскритски. Д: Не е санскритски, по-стар. В: По-стар.

Д: И аз веднъж говорих с **Георги Томалевски** [вж "Изгревът", т. XVIII, снимки № 38-52], защото Учителя мисля, че 1896-та година ли или 1897-ма година създава четворката там с него. А преди туй и **Колю Нанков** каза, Георги Томалевски ми каза, че Колю Нанков не можа да намери къде е прекарал 4-5 години Учителя от завършването в Америка и идването тука. Губят се тези години. И Томалевски тогава каза: "Абе, някъде е бил на Школа сигурно." Никой не знае. В: Е, той не е напускал България. Д: А-а-а, няма нищо. Няма нищо за тези години. Той е роден 1864 г. мисля, че на Петровден. В: За кои години става въпрос? Д: 1893-та, 1894-та, 1895-та,

1896-та, 1897-ма се явява вече и тогава с тримата – **Тодор Стоименов, Пеню Киров и Миркович**. Доколкото си спомням Миркович е американски възпитаник. Мисля, че там е следвал ли, нямам представа. М: Аз така съм чувала, че Учителя протестанти са го изпратили и са искали да му плащат като се върне. И той казал: "Служенето на Бога не търпи заплащане." А гимназия е завършил във Варна. Д: Да. М: В семейството на дядо **Петър Тихчев**.

В: Какво ще ми кажете за него? Д: Много кротък, той ходи с една бяла брада – светец, толкова добър. В: Значи Петър Тихчев? Учителят е живял в неговия дом, така ли? Д: Да, обаче, той е имал дъщеря Петър Тихчев и те са си правили сметка семейството да оженят дъщеря си и казват на баща му. Баща му е **поп Константин Дъновски** [вж "Изгревът", т. XXIV, снимка № 45]. Той като младеж тръгва за Атон, там, където го посвещават. И го среща на пътя някой, неизвестен и му казал: *"Няма да отивате в Атон. Вие ще се върнете в с. Николаевка, Варненско. Ще се върнете в село, ще се задомите и ще имате един Благовестител."* И той послушал, връща се и тогава на него този човек, мисля му дава **Антиминсът**. До тогаз не е съществувал. Връща се, оженва се и Учителят. – В този момент, значи, когато те са тъй таяли, дъщерята на Петър Тихчев си заминава.

И когато трябва, след като се завърнал от Америка да отиде да отслужи военната си служба, той им казал, двама души били, един от двамата билетчета да теглят. Той казал: "Не ме карайте да тегля, защото аз ще изтегля този билет, който ме освобождава от военна служба." Те му казали: "Нищо, тегли." Другият бърка, тегли, билетът годен. Учителят не отива войник.

В: А за Петър Тихчев други неща да ми кажете? Д: Ами той идваше в Бургас, помня много кротък, много добър човек, типичен окултист, като светец беше. Кротко приказваше, бавно така, но той се приобщава към Учителя след събирането на тази тройка. В: А Жоро Тихчев има ли нещо връзка с него или не? Д: Кой? В: Георги Тихчев. Д: Не, Георги Тихчев не, Петър Тихчев. Там зимно време се изнасяха концерти доста в салона. Имаше и подиум така голям, пиано имаше, и роял имаше. Имаше и много музиканти на Изгрева нали, и концерти се даваха. **Кирил Икономов** набърже скалпваше хорче с наши песни, и аз му казвам нещо гласа ми, той каза: "Ще вземеш няколко сливи, ще ги сложиш в една тенджерка с една чаша вода, да възврат, да поврат малко, ще изпиеш водата гореща, на глътки и ще изядеш сливите. Като, че ли тъй го грабна някой, никакво дразнене, нищо. И ми остана, аз винаги вече след това, туй беше може би 15-тина години преди да си замине Учителя, аз винаги имах сини сливи и преди концерта 4-5 сини сливи изядях. Винаги. И наистина много помагаша.

В: Аз съм виждал една снимка с **Калудов** [вж "Изгревът", т. VIII, снимка № 40; т. XVI, снимка № 45]. Кой е този Калудов? Д: Калудов е военен капел майстор във Варна. Един от най-старите приятели. Той си направи къща до Стоименов. М: Веднъж жена му на Калудов разправяше, че била много тежко болна от стомах. И отишла веднъж при Учителя и му казала, даже на събрание, преди събирането му казала: "Толкова са тежки болките, че предпочитам даже да умра, вече да не тегля. Той й казал: "Нищо, ще мине. Поискай от дядо Ради люспи от лук. И ще ги свариш, ще пиеш водата и ще ти мине." Добре, казва, но аз докато отидох до дядо Ради, минаха

ми болките, и вече не ме заболя. В: Това е жената на Калудов. Как се казваше тя? Д: Не знам, не помня, сестра Калудова, така я знаем. В: Че аз съм виждал, така дирижира оркестър. Д: Музикант, той беше във Варна, водеше военна музика. Мисля, че на 6 Приморски полк, и след туй дали не водеше и на флотата, пенсионер беше. Много благ човек беше и той, много добряк. Няма да се тъй скара. Той водеше и оркестър. Имаше и оркестър на Изгрева, водеше и оркестър. В: Този оркестър какво, свиреше Паневритмията и песните на Учителя в Салона? Д: Да, и работи не само при Учителя, но въобще.

В: Ами разказвали сте ми за **дядо Благо** [**Стоян Русев** – вж “Изгревът”, т. XX, снимки № 18-20]. Д: Дядо Благо, помня го, от него имаше една книжка “Новата култура”, дребничка от 4-5 листа малък формат. Той пишеше дядо Благо за “Славейче”, това детското списание. Той си беше постоянен там сътрудник – дядо Благо, дядо Благо.

В: Сега, а за **Петко Епитропов**? [вж “Изгревът”, т. XXII, снимки № 13-14, 17] Д: Петко Епитропов е от Пловдив, по-право от Септември. Той е от Пловдив, обаче, неговият син имаше голяма градина в Септември, голяма градина овощна. И често ходеше Епитропов там. И ние сме се отбивали, аз помня с мама, когато вие бяхте във Видин с тате, с мама отидохме във Велинград. Тя имаше вила там с Епитрови. После ходехме със семействата на Бачковския манастир – Епитров, тате, мама, ние, децата. Той беше чиновник на Чиновническото застрахователно дружество. Също добър човек. Виж какво, от старите приятели нямаше от тях някой да се отличава както сега от новите. Един случай с него. Аз приказвам за този моя приятел **Неделчо Попов**. И един път какво, скимнало му и там пред Изгрева: “Абе дядо хаджи, чакай да те питам едно нещо?” Викам: “Питай, питай.” – “Абе като легнеш да спиш, брадата си под юргана ли я оставяш, над юргана ли я оставяш?” – “Не знам”, каза, не съм запомнил.” Ние взехме да се смеем там, и след една седмица срещаме пак така и Неделчо вика: “Абе дядо хаджи, какво стана с вас?” – “Не мога да спя, сложа я над юргана пречи ми, сложа я под юргана пречи ми.” В: Ха, ха. Д: Той беше такъв закачлив. М: Интересно, защо са носели тези големи бради?

Д: Ами всички, ей го тука **Ватев** също каква брада. В: Той откъде е? Д: От Русе. Ръководител на русенската, ето го. Имаха фабрика за консерви. С Константинови, наши приятели, много хубави консерви правеха и евтени.

В: Нещо да си спомняте за него? Това Начо Петров ли е? Д: Не, не е Начо Петров, а до този беше, който дойде с тати, **Асен Райчев**, ето го. Заминаването и връщането му, той беше информатор в къщи. Няма го тука. Пълен е така като него, но не е Начо Петров. Този е **Манол Иванов** [Емануил Иванов – вж “Изгревът”, т. XX, снимка № 55] от Варна, ръководител беше, дойде в София, този Константинов, този е неговият брат и с Ватев имаха фабрика за консерви.

В: Това Стоицев мисля, че е? Д: Не, това е от Ямбол **Тодор Абаджиев**, чакай да видим, Стоицев не го виждам тука. Това са сигурно само тези, които са били в момента. Няма го Стоицев.

В: Това е епопеята на войната 1915-та – 17-та година. Този кой е? Д: **Куджаманов**, художник. В: Да. Има тук нали виждате една винетка. Д: От него ще е сигурно. От Куджаманов имахме подарък, но тя се загуби една картина на Дунава, рисувана от Куджаманов, да не е този Пеко Куджаманов, малкото му име не знам.

В: Това е подполковник? Д: Ама това е 1927-ма година, тате беше 1921-ва, 1922-ра година се пенсионира. Този е 1927-ма година, той е подполковник, командир на 3-ти Бдински полк, значи името му **Захов** съм го чувал това име.

В: Сега, този кой е? Д: **Александър Игнатиев**. Той беше адютантът на тати като капитан през време на войната.

В: Сега тука е? Д: **Куджаманов** пак той, това е художника. В: Сега значи имали сте една картина акварел, така ли? Д: Акварел, да. В: На Дунава? Д: Дунава. Това беше вече след войната, когато тате отиде да сдава полка. След войната те го преназначиха за командир на Пети пограничен участък мисля, беше. Цялото крайбрежие от Варна долу до турската граница.

В: Сега, това е от **Александър Игнатиев**? Д: Дали е от него не знам. В: Тука пише горе Игнатиев. Значи това е от него. Д: 1248 кота. Много воюваха те, там дето казва в малката книжка, аз къде я нямам нали, но там казва, че с последните остатъци 300-400 души командира на полка поведе в атака 1248 кота. Братиндол. Там те бяха, там те удържаха, само, че тате вече не беше мисля там, когато престолонаследника е ходел и ги е награждавал. Тате получи тогава този орден Железния кръст, немския, "Хамидие" – турския; и нашия с корона мисля беше за храброст.

В: Тука наблюдение на предните окопи. Д: При Боев е мисля, там имаше снимки за тези прочути мартенски боеве, обаче, изчезна, не го знам къде е. В: Това нещо го има на 83-та страница от малката книжка. Сега тука тази страница някой я е откъснал. И понеже пише за баща ви, и някой нарочно може би да я е откъснал, нали. И тука казват, къде беше: "Командирът тръгва ..." Да, тук някой е откъснал между 85-та и 86-та страница. Д: Значи 85-та и 86-та – цял лист! В: Да. Д: Ето на 18 март останалите герои около 400 човека. Значи от целия полк само това е останало. В: Това е една снимка. На тази снимка сега на страница 97 това е баща ви. Д: Това е тате. В: Вие имате ли я тази снимка във вашия албум? Д: В албума мисля, че я имам. А този е май адютанта капитан **Игнатиев**. В: Който е зад него? Д: Зад него. Той е писател, издател от Братството **Тодор Бъчваров**. Ние бяхме в Бургас, и тука Тодор Бъчваров са ходили при Учителя, защото тате беше ранен и той остана с 30% инвалидност. В: Да. Д: И трябвало да си замине тати. И отиват Бъчваров, **Тодор Стоименов**, те всички в София са били, **Голов**, той имаше книжарница и издаваше наши братски работи. Той мисля, че издаваше едно списание, как се казваше? В: "Всемирна летопис". Д: "Всемирна летопис". Д: И отиват и го молят. Бъчваров лично писа писмо от Бургас до нас и Учителят е уредил да не си замине, но е трябвало да бъде той пострадал във войната. И той не помня кой крак беше само, аз имам снимка. В Клементинската болница е лежал и така се е спасил. Това са Тодор Бъчваров и генерал **Жеков**.

В: Сега други работи гледаме в момента. Д: От малката книжка са включени тука, от **Никола Попов**, и статии има, но от Тодор Бъчваров. Той издаваше "Светлина" и наши такова, и помня, когато той беше писал писмо, дойде в къщи да каже на мама, че Тодор Бъчваров, Стоименов, Голов са отишли при Учителя за тате. И той е трябвало да си замине и те са измолили от Учителя да направи всичко необходимо, за да остане жив. И Той е казал, все пак трябва да му се пусне кръв. Това е определено. И той остана инвалид 30%. То и в малката книжка го има, че с последните

400 души от целия полк. М: Той загубил съзнание, и когато му сложили инжекция, за да му дойде съзнание, почнал да буйства. И го обгърнали с едно одеало, и така го снели. Д: Тази я има сборно-щурмовата група. Ето го тате. М: И аз си спомням за бате Ванко. Д: Ванко Гърков. М: Не, от село Гърци. Д: Той се казваше **Ванко Гърков** от село Гърци. А **Куджаманов** ти спомняш ли си, имаше една картина Дунава от акварел рисувана в Бургас. Тя изчезна тая картина. Когато отиде тате да сдава полка. С него беше ти във Видин, и когато се върна той донесе една толкова голяма картина беше Дунава. Много хубава такава фина. И тя седеше, помня много добре на горния етаж в антрето. Хол не ги наричаха. Помня тогава от Куджаманов беше.

В: Тази книга аз съм я взел от Бургас преди 20 години. Тука е **Александър Игнатиев**. Д: Туй му беше адютант – Александър Игнатиев. В: "Дойди си, дойди", това е някакво стихотворение. Д: Да, да. Червената стена, там е Братиндол, и отстъпват те после. Тази я нямам, туй помня този е **Шкойнов**, а това е тате. В: Значи първият на коня е баща ви? Д: Не, те са малко по-назад. Този е генерал Шкойнов втория, защото помня, че коя година беше не помня 1922-ра ли беше, тате не беше вече офицер. М: А-а! Д: 1922-ра не беше офицер, 1921-ва го уволниха, когато дойде **Стамболийски**, държа реч и не искаше да го направи началник щаба на армията. Той отказа, като каза, че аз съм дал клетва да служа на родината, а не на партия и накрая го уволниха дисциплинарно. Така са го уволнили. Аз знам много добре, защото тате, когато пишеше неговите спомени, той ги преработи. Най-напред той ги беше писал и при **Иван Вълков** в 1927-ма година. Генерал Вълков беше министър на войната. Ходи при него и му казали, че говорил е с туй, така както е дадено с тези окултни изрази не могат да го публикуват. И тате го преработи като изхвърли много неща. В: А вие какво бяхте чули? М: Че му казал: Много ваши колеги дадоха декларации, че ще ми бъдат верни. Да казва, знам, но аз не мога да направя туй нещо. Моята съвест не ми позволява. Аз съм се клел да бъда верен син на моята родина. Родината е една. Той нищо не му казал. Но тогава предлагат да разделят тоя участък на два – Бургаски окръг и горе за Варна, но аз казва казах така претекст, няма пътища, на кон, аз съм много изстрадал от войните, раняван съм бил и не мога да обикалям тоя участък с кон. В: Това е бил поводът да се откаже. М: Да. Д: Поводът беше Учителя. Тате питал Учителя да поеме ли новата длъжност, която му предлага началник щаба на армията. И Учителят му казал, че Божието Богу, кесаревото кесарю, значи да реши самичък. И тате отказва. И след няколко месеца подаде си оставката, или по-правилно както се казва подадоха му оставката. В: Ха, Ха, подадоха му оставката. Д: И стана началник на щаба на армията негов съвипусник и след една година стана 9 юни [на 2 юни 1923 г. чрез преврат е свален Стамболийски и убит] и го ликвидираха този. Затова Учителя не му е позволил да стане началник на армията, защото щяха да го ликвидират. Това е цялата работа. В: А вие какво щяхте да кажете? М: Той вече не беше така да държи на заплатата си, защото чакаше да бъде назначен в мелница. Те са братовчеди на майка му и работата му беше осигурена, обаче забавиха това строежа на мелницата. Първата мелница беше в града, но изгоря и почнаха там към старата гара. Сигурно, ако сте ходили в Бургас, знаете старата гара. И после, щом беше готова, той се настани там.

Д: Тука познавам някои имена. В: Кои имена познаваш? Това е списъка нали на офицерите на Бдинския полк. Д: Този не знам, полковник **Деню Христов**. В: Значи до 1914-та до 1916-та година полковник от 4-ти. 1916-та година. Д: Значи, когато го сменят този полковник Деню, тати поема от 4-ти ноември. Майор **Недков**, туй го знам, бил е убит. След туй го замества **Теракиев**. Туй Теракиев помня, че след като се пенсионира, беше към края на 30-те години, тате споменаваше пак, че се е видял с него. А този, мисля, че капитан **Дограмаджиев** е от Сливен, доколкото си спомням. Негова сестра **Вера Даграмаджиева** беше учителка в Бургас в гимназията по български език, тъй ми се струва. Тоз не знам, **Желязков** знам, подполковник **Йордан Тотев**, майор Тотев, също съм чувал от тате. Споменава е, че са също така съвестни и добри. В: Полковник **Цоков** ли беше, който е взимал свинете да прави салам? Д: Той тука беше началник на групата. В: И са взимали свине там, откупували са ги и са правили колбаси, салами и т.н. Д: Да, да.

Един много интересен случай. Биле са подполковник **Илиев**, командир на 15-ти Ломски полк, моят баща и други офицери на наблюдателния пункт. 10-тина 12 души ли са били, 13 ли? И противникът обстрелва. И в това време идват, носят писмо на тате от Учителя. Той не го знае, че е от Него, но носят му го и го показват отдалеч, и тате оставя групата и отива на около 15-тина метра. Когато той излиза, пада снаряд и ги избива. В: И той прочита писмото на Учителя. Д: А той остава единствения жив, благодарение на писмото, че се е отделил да получи писмото и да го прочете там. В: Ха, Ха! Голяма опитност! Д: Това лично от тате го знам, нали, че и той, пък и всички, които са имали близка връзка с Учителя безспорно благоговееха. Съвсем основателно.

В: Сега, искам да ви питам за тази снимка. Това е негов личен подпис. Д: Това е след уволнението.

В: Сега интересуват ме медалите. Д: А-а медалите! В: Ще можете ли да ги различите. Д: Някой знам, някой мога да кажа. В: Сега кой е Златния медал? Д: На знамето ето го този. В: Който е вторият отдолу, нали? Д: Този е "Хамидие", този е за спасяване на знамето, този е Железния кръст. В: А този, който е отдолу? Д: Този е за храброст след като са минали тези боеве. В: А другия? Д: Тука вече е полковник. Три звезди. В: А тези другите медали не ги знаете? Д: Има някои в едно старо там за като сборниче, той го имаше тате, за наводнението 1894-та ли, 1896-та ли година, миналия век в Сливен. Реката Коруча приижда и почва да влече къщи, работи, туй, и там казва подпоручик Сотиров (той е бил на служба там), с коня си, всред реката е помагал и е спасявал това. И е награден с орден на храброст и гражданска заслуга. Туй го има в едно списание там. Спомени и прояви на офицери. Това е като поощрение.

В: Тази снимка тука? Д: Това е от войната. В: Да, сега това е лавров венец, тук са бръшляни. Д: Ето го това е, където са били. В: Има Братиндол, има Връшка Чука. Д: Това е Червената стена. В: Значи, обозначено е където са били – Братиндол и т.н. Д: Снегорово, кота 1248, Братскидол. Това са били там с полка, фуражките. В: Искам да питам, този сега орден какъв е? Д: За спасяване на знамето, същият. В: Да. Тука го имам аз на една снимка с Иван Капуджиев и Димитър Добрев. Д: Това е **Добрев**, и това е бате Иван. Това е отдавнашна снимка. Добрев почина. Тука е Георги Куртев,

това е Стоицев, и това е тате. В: Кой е генерал? Д: Генерал Папалджиков, негов съвипусник. Когато тате отказа, те викат него. Той се съгласи, стана началник щаба на армията и на 9 юни 1923 г. беше убит.

УЧИТЕЛЯ ЗА ХРИСТА

из спомените на Минчо Сотиров

записани от Райна Грозданова на 6.02.1939 г., Изгрев

"На кръста Христос преживя онова, което може да се нарече идейно-мистично страдание. Най-дълбоките и най-интензивните страдания, които може да преживее една човешка душа. Той трябваше да изпие до дъно чашата на страданията, онази чаша, в която бяха събрани всички утайки на миналото. Ала в тия кондензирани, интензивни страдания, нему се разкриха всички тайни на миналото. И затова, съзнавайки важността на момента, след вътрешната драма, преживяна в Гетсиманската градина, Христос казва: "За този час, аз дойдох."

Чрез могъщата алхимия на любовта, Христос претвори отровите, събрани в тази чаша, и по такъв начин ликвидира веднъж завинаги с насилието. И наистина, не можеше ли Христос, който е един силен, гениален човек, който е знаел своя висок произход, който всичко е предвиждал, и е знаел какво ще стане, не е ли могъл да предотврати страданията, които са го чакали?

Пред Него е стояла алтернативата: или да призове ангелските пълчища, с помощта на които е могъл да унищожи еврейския народ и Римската империя, сиреч да си послужи с методите на миналото – с Моисеевско-Илиевият метод на силата и меча, с метода на древните маги и адепти, или да приеме чашата и кръста и да ги превъзмогне чрез силата на Любовта. Христос избра втората, и това беше един пръв по рода си опит на Земята. И наистина, ако Христос се беше уплашил от страданията, ако Той се беше уплашил от кръста, на който Го разпнаха, от колонието, на което Го промушиха, Той нямаше да даде едно ново, съществено разрешение на трудната задача – повдигането на човешката душа. Той разтопи и поругания, и удряне на бича, и кръст, и гвоздеи и копието с огъна на любовта, единственият огън, който може да разтопи оръжието на насилието. И опитът Му излезе сполучлив. Така Христос разреши една задача, от която зависеше бъдещето на цялото човечество. Така Той откри пътят за спасение на онези страждущи души, за които беше дошъл. Христос възкръсна, и чрез възкресението си победи смъртта. И тъй, както в страданията Нему се разкриха тайните на миналото, така и във възкресението Той получи откровението на бъдещето."

В: Много е хубаво. Д: Това е **единствения ми спомен от леля**. Това е от неговите спомени на моя баща от Балканската и Европейската война. И той, не знаей кой, мисля, че Учителят му е казал да подреди тези неща, за да се запазят с всички преживявания неговите лични и на заобикалящите го и войниците, и военните действия и той го написа така, както го е преживял с тези **окултно-мистични преживявания** и го занася на генерал **Иван Вълков** – министър на войната. В: През време на Сговора? Д: Мисля, че беше 1924-та, 1925-та година. Обаче, като ги видял той, отказал, казал, че с такова съдържание не е удобно да се пишат, напи. Това е нещо, което

лично го е изживял Минчо Сотиров и да ги преработи някак си, като подразнещите материалисти, да ги изхвърли. Той ги преработи, обаче, пак му отказаха и той си го запази. Генерал Вълков е съвипускник на Минчо Сотиров от Военното училище. Били са лично познати и той е смятал, че ще може чрез него, нали тогава все пак, даже и тъй да кажем и попщината, въпреки че не беше пострадала след 9 юни 23-та година, тези неща за тях са нещо *terra incognita* и не са ги познавали – влизане във връзка с висшето, духовното и т.н.

В: Значи вие казвате, че с **Кимон Георгиев** се е срещал и Велчев, но те му казали, че туй нещо не може да се печати, така ли? Д: Да, и след 9 септември, той пак се помъчи да види, и те пак му отказаха. И той така останаха няколко екземпляра, един на мене беше оставил, не знам на кой другото беше оставил, 4 или 5 екземпляра беше направил, този, който е у мене, аз го дадох.

В: Какво представлява релационният дневник? Д: Релация, това значи, аз от енциклопедията го намерих – описание на походи, военните действия, с донасяне до по-висшестоящите органи. В: Вие намерихте ли го този дневник? Д: Не можах. Аз търсех го търсех го, но ... Какво значи релация – писмено съобщение на военно началник, за действията на неговата част по време на бой или настъпление. В: Това значи, разбрахме вече. Д: Той си ги е записвал, някой бяха с мастило, някой с молив. Записвал си ги е, той се водеше тогава неговата част 10-та Погранична рота, а след това 10-та Погранична дружина. Бяха повече от $\frac{3}{4}$ -ти опълченци, и само една рота военнослужещи. И неговите действия, при Подима, той отби десанта, който искаха да правят турците. И щяха да ударят нашата войска при Бунархисар Люлебургас в тил. Той с неговите действия с тази 10-та Погранична дружина, спря настъплението, даже 3 лодки, които големи гемии са смятали да направят десанта, след него "Хамидие" беше прострелян от нашия "Дръзки". "Хамидие" и други кораби. И когато той отбива десанта, турците се уплашват и не стоварват войски. И за това нещо, за това му действие, той се водеше към 3-та армия, която командваше **Радко Димитриев**. Лично той получи повишение, кръст за храброст и повишение от капитан в майор. В: За отбиване на десант? Д: За отбиване на десант при Подима. В: А този "Дръзки" преди това, или след това? Д: След това. Те се оттеглят тази флота турската и нашите миноносци, и тогава "Дръзки" е торпилирал "Хамидие", един от най-големите боеноносци на времето.

В: Искам да ви питам друго. Вие ми казахте, че баща ви имал около 30 тетрадки обикновени по 80 до 100 листа. Д: Даже, може би и повече, с разговори с Учителя. В: Те са на обикновено и стенографско писмо. Д: Да, смесени. Той знаеше малко стенография, и нали това, което е по-лесно, разни сигли и това, той ги е нанасял, и когато той почина **Нейчева**, той работеше в този чифлик, всичките негови работи тя ги дава на **Боян Боев**. И оттам В: Никой не знае какво е станало. Д: Аз много съжалявам, защото там имаше открай време разговори с Учителя. Това е отпреди. Значи той почина 1954 г. Минчо Сотиров, 10 години след Учителя. Учителя на 27 декември 1944 г., Минчо Сотиров на 10 декември 1954 г. Значи дотогава всички разговори, водени, откакто той е в Братството 1905-1906 година, си е държал бележки за всички срещи и мисли на Учителя. Жалко, че се загубиха тези неща.

В: Сега, друго нещо искам да ви питам, вие ми казахте по-рано, че в "Работническо дело" имало на времето статия, където е писано за Учителя, че за Учителя всичко е било изрядно към държавата. Д: Да, данъците. Преди да се заведе делото. Аз лично я четох, че докато е бил техният ръководител, за Учителя, са били изправни по отношение задълженията си към държавата, а след неговото умиране, се скарали кой да води бащина дружина. И неизправни, което предизвиква финансова ревизия, дело се води и наистина осъдиха някои. В: На делото били казали, че единствено изправен. Д: Да, на мене ми го каза един приятел, не знам дали е жив инженер **Ганчо Ганчев**. Дойде, аз работех тогава в Музикалния театър, бях заместник-директор. Дойде и ми каза: "Митко, много съм радостен, че мога да ти кажа едно нещо, което и тебе ще зарадва. Бях на делото и казах, че единствен от ръководителите в България е бил изправен **Минчо Сотиров**, който за всички суми си е държал бележка, т.н. десятък, кой колкото обича да даде за Братството. И той всичко, по списък, този толкова, този толкова, и ги е внесъл без да има някакво нарушение, докато всичките останали от ръководителите са били. В: Защото той има школа, школовка като военен. Д: Не само това. Беше безукорно честен човек. След като беше уволнен и докато се уреди с пенсията. Тогава трябваше да издържа семейството. Неговият брат **Стефан** живееше в Сливен, и **Минчо Сотиров** го помоли да му изпраща череши и той да ги препродава, защото 4 деца, жена, майка на жената, и той – 7 души. 2-3 месеца, докато се уреди, той нямаше от къде да вземе пари. Брат му се съгласи веднага. Даде сандъци, той отбиваше натъртени и ги бракуваше, продаваше най-хубавото. И неговият брат му каза: "Така търговец ти няма да станеш и ще гладуваш. Както ти идват сандъците и както аз съм ги купил, така ще ги продадеш, като приспаднеш тежестта на сандъците." Моя баща му каза, той беше дошъл в Бургас брат му: "Не мога туй да направя, съвестта ми не ми позволява да продавам негоден плод." И грозде, същото беше. От Сливен докато дойде, все наранено и така той не можа да стане търговец, за да не ошети хората. В: Сега искам да ви питам, вие ми казахте, че редовно данъчната книжка бе у него. Учителят ви питал: "Внесохте ли данъците? Я го разкажи този случай. Д: За данъците **Тодор Стоименов**, аз като студент тогава често ходех на "Опълченска" 66, вместо да отида до Изгрева, там отида взема нещо, хапна. Там живееха Гумнерови, собствениците на къщата на "Опълченска" 66. Леля **Гина** [Гина Гумнерови – виж "Изгревът", т. XXII, снимка № 12], жената на **Петко Гумнеров**, вече покойник тогава, нали, къщата, данъци трябва да се плащат. И Стоименов, който беше касиер, аз поех, защото понеже като студент имах повече свободно време, не е, тогава не държаха 1927-ма, 1928-ма, 1929-та, 1930-та, даже до 9 септември редовно. Професорът си чете лекцията, сега са задължени да присъстват, държат сметка, нали и все намирах време свободно и отивам да платя данъците за къщата на "Опълченска" 66, за Изгрева, каквото имаше. И Стоименов, редовно му се отчитат, и Учителят все казваше: "Кажете на Стоименов да ви даде пари да отидете да платите." Редовно се интересуваше дали е платено, данъците – редовно. Годишно се плащаха – до 25 март мисля беше, когато се плати целия годишен данък, правеха 10% отстъпка, и редовно до 25 март аз отивах да внасям данъците.

В: Тука аз съм записал нещо, което вие сте чули от Борис: "Мене не ме ловят земните закони." Д: Е, то беше за издаването на **Песнарката**,

сборника с песните, и там така не бяха точно. Стана след заминаването на Учителя. Не бяха тъй. Някои бяха изменени. Аз понеже пеех и нашите песни и всички бих казал, повече от 30-тина песни, участвах в пеенето им. След това в този сборник се намесиха някои корекции, които не бяха съгласувани с Учителя. Веднъж пред салона **Асен Арnaudов** от Сливен, музикант много добър, който записваше песните и **Ангел Янушев** [виж "Изгревът", т. XVI, снимки № 78-79] бяхме седнали на масите, на пейките и казаха тук тъй трябва Учителя, тук тъй трябва. Той каза: "Това е по законите на музиката, обаче, ще дойде време, когато нови закони ще бъдат, силата ще бъде не по земните закони на музиката, а по духовните закони." И нали аз също имах към Учителя няколко случая просто да ми върне живота. Държах много, на което Той е казал. Аз изпълнявах една песен "Киамет Зену", която започваше с ауфтакт. **Мария Тодорова**, също музикант, която свиреше на органа преди беседите не беше съгласна с туй, не. Тази песен е нотирана и в първите песнарки, нотирана е и от **Кирил Икономов**, и е одобрена от Учителя с този ауфтакт. Казвам Мария, няма да я пея тъй както ти искаш. Аз съм я пял така както Учителя, не е направил възражения, че не е тъй песента, и даже се отказах от тя да ми акомпанира. Добра пианистка, добър музикант, но само за тези работи, които изменяха казаното от Учителя, на Учителя аз се отказах. Намерих други, които също така добри музиканти ми акомпанираха. И в този големия албум някои бяха изменени от Мария Тодорова, Борис Николов. Беше в Парахода, където живееха стенографките и въпреки, че не бях титулуван музикант, извикаха ме там да присъствам по приемането на този сборник. И аз казах, че не съм съгласен с някои работи, които са изменени приживе на Учителя. И казвам, ако дойде една ревизия, тази хартия, мисля, че тогава 800 000 лв. ли се заплати за хартия, за набор, за печат всичко на песните, горе-долу мисля, че така беше. Казвам, ако дойдат и видят, и разпитат, и кажат, че това не е действително така, както е дадено от Учителя, ще има земните закони да си покажат силата. И тогава Борис Николов се обърна и каза: "Мене земните закони не ме ловят." И аз му казах: "Не казвай голяма дума." И наистина след 2-3 години дойде делото и го уловиха законите. В: Да, ние сме на Земята и трябва да изучаваме тези закони. Д: И тогава си спомних, когато дойде делото, те казаха: "Докато е бил жив техният ръководител, те бяха изправни към държавата." В: Сега вие бяхте се събрали в Парахода да приемете песните. Д: Приемаха, не, ами като отчет да дадат. То беше по искане на Братския съвет. **Кирил Икономов**, който $\frac{3}{4}$ от песните бяха нотирани от него, нали присъства. Той също негодуваше за тези, макар и малки промени, но туй, което той е нотирал, минаваше винаги през Учителя, преди да се даде да се напечати. И го одобряваше, или коригираше. В: Казваха ми, че са записвали в някаква голяма тетрадка песните. Д: Имаше не тетрадка, ами албум имаше. В: Там са записвали песните. Д: Изчезна. В: Изчезна. Ха, ха.

Друго исках да ви питам, вие сте питали веднъж баща ви защо са го пуснали Антоу. Д: Аз казах, защото няхах вяра в този човек. Той внесе голям разкол в братския съвет, просто се натрапваше, а и не беше добър партиец. Той беше анархист, не само, ами обичаше да командва. Веднъж аз му казвам: "Абе, защо приехте Антоу?" "Не може, каза него ми го наложиха." В: Вие сте ми разказвали, че лично Румен ... ви е казвал

кои са охранявали в къщата на **Васил Иванов** художника. Д: Не, той каза, веднъж ходих при него, понеже като служител и длъжността, която заемах, бях член на партията. През 1944 година работех в Държавната печатница и там приятели много имах и един от тях, който беше партиен секретар, **Александър Тодоров**, искаше да влезе. И аз му казах, казвам Сашо, знаеш ми разбиранията, не ми е удобно да бъда. Ще бъда в едно така състояние напрегнато, даже и в разрез бих дошъл. Не, каза на нас ни трябва хора честни да работят и с един мой приятел, който почина отдавна, беше оценител в печатницата **Неделчо Попов**, веднъж той казва на Учителя: "Учителю, Митко го карат да влезе в Партията, той не ще да отиде." Той казал: "Защо? Ще отидеш, и ще бъдеш в съдействие, честно как се работи." И аз влязох, след това, обаче, това беше 1944 г., 1953 г., 1954 г., когато започна чистката, и за разбира се не отрекох, че съм в това общество. Казах, че моят баща от раждането ми е член на това общество. Това, което ме виждат като служител, като човек, и като партиец, нямах провинения никакви, го дължа на това общество и следователно не мога да бъда против него. Казах, че ще ме изключите от Партията, но от обществото не мога. Взимал съм участия, вечно съм имал голяма помощ от Учителя, помагал ми е в много работи, в здравето ми особено. Аз 2-3 пъти бях пред заминаване и не мога да се откажа и ме изключиха. И вече напоследък петдесет и коя година не помня, 1956-та ли 57-ма ли беше пак подеха. Трябваша ми още 2-3 години, за да изкарам службата за пенсиониране. И тогаз беше заместник-министър на културата **Иван Башев**, той ме извика и ми каза, буквално думите му: "Дотегна ми, вече да те пазя, оправяй се самичък. Искат да бъдеш сменен от длъжността, която заемаш." Аз казах: "Добре другарю Башев, мога ли да отида при другаря **Румен Аврамов**?" Той завеждаше "Наука, изкуство и култура" в ЦК. А ме познаваше от по-рано, беше в Комитета за Култура и изкуство. Казва "Иди." Аз отидох, занесох му автобиографията си. И той каза: "Защо? Това не е основание." А причината, мотивировката ми беше, че съм с идеалистични разбирания, несъвместими с партийните наредби и закони. И той каза: "На нас ни трябва честни хора, на Изгрева са се крили много от нашите другари, ръководители – другаря **Пешев**, другаря **Славински**, другарката **Цола Драгойчева**. Аз знаех, че имаше и други **Орлин Василев**, **Петър Славински**, **Антон Югов**. В: **Игнат Котаров**. Д: **Игнат Котаров** не беше, той беше младеж като мене, но той също знаеше, че там се крият, той им съдействаше. В: И д-р **Пенка Мариновска**. Д: **Пенка Мариновска** не е, тя е приятелка на моята сестра, и тя също казваше: "Защо бе, честни хора ми трябва да работят в Партията." Но както и да е, и тогава туй ми каза другаря **Аврамов** и нареди да остана, въпреки че бях изключен, да остана на длъжността, която заемах. В: Да останете до пенсията. Ха, Ха!

Сега, един друг случай в 1944-та година в Симеоново на беседа попитала **Катя Грива** предстоят ли още бомбардировки. Д: Да и Учителят казал, че "предстои още едно бягане, и то ще бъде бягане по пясък." В: Бягането по пясък е много трудно. То кога ще бъде не се знае. Ха, Ха! Никой не знае в коя епоха ще бъде. Сега, вие сте ми казвали, че по искане на владиката **Стефан** Учителят е бил интерниран във Варна. Д: 1918-та година или 1917-та. Духовенството, той беше тогава софийски митрополит. В: Вие сте ми казвал, че когато Учителят е изобличил лично **Лулчев** в беседата, той. Д: А-а не, Той не е казал името му, но е казал: "Някой от

нашите приятели предават моите думи не точно така, както съм ги казал, а чрез тяхно разбиране и обяснение. И един брат, ние разбрахме кой е, така е предавал моите думи и се е занимавал с политически въпроси. В: Той лично ви е викал: "Ела в моята група." Д: Да, викаше ме и аз му казах, че имам един Учител, втори Учител не мога да имам. В: Сега аз тук съм записал нещо, искам да ми го разкажете, когато се е върнал и паднал на колене пред Учителя. Д: Той така като обструкция, когато Учителя така го позасегна, той престана да идва на беседи и тръгна из провинцията. И веднъж, беше един следобед, пред вратата на Салона, където се влиза там, и стълбичките за горе, дойде Лулчев, падна на колене и Му каза: „Учителю, простете ми, аз сгреших.“ Туй беше след като 4-5 месеца, той из провинцията ходи, не идваше на беседи. – “Сгреших по отношение на вас.” И не знам какво, доста беше трогателно това нещо. В: После чух, че искам Учителя да го спаси, но Той му казал: “Има закони, с които не мога да боравя.” Д: Туй нещо не го знам. В: Така, после вие сте ми казвали, че сте чул от Лулчев, че цар Борис му казал, че получил писмо от Фердинанд, че му казал. Д: Не, на моя баща е писал. В: А-а на вашия баща. Д: И тате каза тъй и тъй. В: Че е получил писмо от **Фердинанд**. В: И, че му казал, че не послушал на времето Учителя, и го съветвал да слуша. Д: Да, и Лулчев го е казал на моя баща, и той го каза, веднъж го спомена. След 9 септември 1944 г. беше това.

В: “... Веднъж поканихме Учителя у нас гости Бяхме...” Д: Да, при една сестра, моята сестра, много хубава баница, така каза, през листата й можеше да гледаш.

В: Така ... “често молах Учителя да ми даде ключа от пианото...” Д: Да, нямаше пиано, аз взимах уроци по пеене, и нали все не съм квалифициран музикант да го уча без инструмент уроците, които имах, и помолвах Учителя, и нито един път, 5-6 пъти, 10-тина пъти съм го молел, нито един път не ми отказа да ми даде ключа. Винаги ми го даваше и казваше: “Да ми го върнете пак.” И след като поработвах на пианото да си позауча туй, което трябваше, връщах Му ключа.

Туй го знам също от тате, за събора. Трябвало е да бъдат в София. Отбиват се. В: Те тръгват откъде? Д: От Айтос, тате е бил в Тополица. Минчо Сотиров е бил в Тополица, и **Георги Куртев** отива да го вземе. Обаче, виждат влака, задава се от Бургас, а Тополица е 3 км от гарата. Няма да мога да го сваря, 5 минути седи. Тате, тъй разтревожен, и Георги Куртев му казал: “Дайте да помолим Учителя да помогне.” И тръгнахме ний, все гледаме влака седи. [тогава бяха с въглища], и излиза дим, сажди, работи. Като наближихме така на 200-300 метра, гледаме огъня и машиниста около локомотива се мотат и туй, туй, туй, да не може да тръгне машината. В: Ха, Ха! Д: И наближили и отиват, взимат си билети и казват, а бе защо. Чиновника, дежурния чиновник, им казват: “Ами не могат да намерят машината, не могат да я включат да тръгне.” И вземали си билети, качили се, и след 5-10 минути машината сама се оправила. В: Ха, Ха! Това е много голяма опитност.

Д: Беседите **Елена Андреева** му ги носеше, тя беше много добра стенографка, стенографираше ги, и когато ги преведе и туй, носеше ги редовно на Учителя за корекция. Редовно. Нищо не е минало, без да...

Веднъж идва един нисичък, възрастен човек, така доста позастарял, отслабнал, но симпатичен, и говорихме с Учителя. Той дойде там, запознаха

се и той му каза: "Петре, ти в Америка беше все така изправен, жизнен, все ние се събираме, ти ще се отдалечиш, с цигулката ще си посвириш, ще помислиш, ще поразмишляваш. И досега си оставаш такъв, пък виж ний какво сме станали, съкрушени сме от природата. И Учителят каза: "Е, кой на каквото си постеле, на такова ще легне." В: Ха, Ха, Кой на каквото си постеле, на такова ще легне. Това много ми хареса.

Сега **Ижновска**. Д: То е отдавна, те са на руски, тя е мисля полякия, на руски не помня всичките, имаше първата беше ... жизни, след това имаше "Смърт планетъй", когато започват планетите да воюват помежду си, и Учителят каза, че тя е погледнала в бъдещето. Така, това е в действителност. В: Интересно е да се прочете.

Д: 1957-ма година, май месец постъпват в ИСУД, отделението "Урология", където завеждаше професор **Червеняков**, за операция на простатата. Той ме прегледа, други там, неговия доцент **Симеон Попиванов**, доктор **Маргаритов**, доктор **Димитрова**. И каза а бе няма нужда от операция. Простата е така мека, нормална, но преди това аз получих подпушване при уриниране. Бях на екскурзия и едва смогнах да сляза до Пирогов. Веднага влезнах при спешни случаи, казах им какво е сложиха ми катетър и изкараха почти над 2 литра и половина урина. И казах на професор Червеняков, когато ми казаха, че нямам нужда още, казвам: "Професор Червеняков, може ли да ми се случи това нещо и други път?" И той направо ми каза: "Никой не е застрахован, може и да не е в планината, може и в града да бъде." – "Ами, казвам, аз много обичам планината, и редовно всеки хубав свободен ден, особено пролетта и лятото съм в планината. Ако ми се случи?" Той се засмя и каза: "Ами, ако ти се случи, до 2 часа е много време и сбогом, прощавай." И казва: "Ами тогава лежете." Постъпих, направиха операцията, много добре вървах до 4-тия ден. На 4-тия ден получих кръвоизлив, който 11 дена не спря и бях подържан само със системи. Влиза веднъж следобед към 7 часа доктор **Ангел Ангелов** и казва: "Бай Димитре, можеш ли да издържиш едно прочистване да ти направим?" Той, обаче, не беше на нашата стая лекар, там беше доктор Маргаритов. И в 7 часа, когато трябваше да си отиде смяната му, постъпва доктор **Маргаритов** и той каза: "Ще направим едно прочистване на бай Димитър." И почнаха да правят прочистване. Каза ми доктор Ангелов, понеже си в такова състояние, никаква инжекция, 10 инжекции ще бъде това промиване. Много изкараха нечистотии, като натисна корема просто една педя бликна гной, кръв, нечистотии, където беше катетъра. Той извади катетъра и почна да чисти с лъжица. Бърка вътре в раната и изхвърля и казва: "Сега трябва да му препеем кръв." Пратиha доктор Маргаритов да нареди линейката да намери 2-3 банки за кръв. Много се лутаха и чак към 10 и половина, 11 дойдоха с 2 банки кръв, преляха ги и към 1 часа доктор Ангелов, въпреки, че не беше задължен каза на Маргаритов: "Добре преляхме, всичко, ако оцелее тоз мъж, спасен ще бъде." И в това време аз се помолих и казвам: "Учителю, ако трябва да си отида, много моля, помогни ми да си отивам спокойно." И видях главата Му, златисто сияние мина от юг към североизток точно на стената. Аз помислих, че ще имам помощта Му за заминаване. Погледнах си часовника на ръката, беше към 1 часа през нощта. И съм заспал и заранта се събуждам, когато минаваше визитация, и лично ги водеше професор Червеняков. Събудих се и толкова леко ми беше, никакви болки. И той

ме пита: "Бай Димитре, как е?" Казвам: "Професор Червеняков, вчера бях добре, днеска съм по-добре, утре ще бъда още по-добре." Температура нямах вече и почнах да се съвземам. И тогава си казах, значи Учителя не е минал да ми помогне да си отида, а да ми е помогне да оздравея. И помня, когато ме изписваха вече професор Червеняков ми каза: "Бай Димитре, такова самочувствие като твоето рядко съм срещал. Ние те чакахме да си отидеш всички. 11 дена беше на система – кръвоизливи, а ти самочувствието добре съм, добре съм и наистина си добре. В: Тук аз съм записал изказване от Учителя за човешките страдания, че шлифоват характера. Д: **"Всички добродетели"**, казваше Учителя, **"трябва да минат по пътя на страданието."** В: Сега ви калайдисват, за да влезете в употреба по-късно. Д: Да.

В: Сега, в 1914 година се дава **"Добрата молитва"**. Д: Аз бях дете, значи на 9 години. Събора беше във Велико Търново. Помня от Търново приятелите, от Търново беше съвипусник на моя баща от запаса полковник **Иларионов**. От Бургас имаше други приятели, и когато излизаха всички, чух ги като казват: "Учителя ми даде новата молитва." Първата молитва, която даде Учителя **"Добрата молитва"** – 1914 г. Аз не знам дали някой е записал, че е дадена 1914 г. Аз помня, абсолютно 1914 г., и ходеха те в т.н. Подница – стоята горе, молитвената стая на вторият етаж във вилата, където Учителя приемаше и даваше напътствия на приятелите. В: Значи там Светая светих е била тази стая – Подницата. И защо се й казвала Подницата? Д: Не знам, тъй ми е останала в паметта. В: Аз знам, слушал съм че се е казвала Горницата. Д: Горницата, Подницата, сега, може би аз Горница и Подница съм го объркал, обаче, туй го помня, тази дума, и тогава е дадена **"Добрата молитва"**. В: Аз съм записал: "Започвайте от нула и отивайте до 1000." Д: А не каза от 1000 да слезете до нула. В: До 1000 градуса? Д: Да, Вий, каза "започвате от 1000 и слизате до нула."

В: Това какво е? От вас? [държи лист] Д: Е ...

ВЕЛИКИЯТ УЧИТЕЛ

"Аз те търсих, защото исках
пак да зърна твоя образ благ, и беловласа ти глава.
Готов бях малката тревичка да прегърна,
но да те видя, да чуя твоите слова.

Не можах да те срещна
при чешмата чудна,
която с такава любов
ти нам съгради.

Макар, че те търсих
като слънце ранобудно,
да бъда пак при тебе,
тъй както по-преди.

Не те видях дете беше твоята палатка,
всрещ полянката, откриваща дивни красоти!
Навсякъде те търсих, спомням си дните кратки,
когато бащински, мъдро, напътстваше ни Ти.

И на върхът величав Молитвен аз пак не те видях.
Да облъхва косите ти утринен ветрец.

Търсих те без умора и радост не познах,
 защото нигде не видях Великият Мъдрец.
 Тогава аз се спрях, и в себе си вгълбих се.
 А чрез духът си потърсих те отново пак
 и обзет от радост, отново аз родих се,
 защото пак те видях все тъй смирен и благ.
 Видях те кротък, лъчезарен до чешмата,
 своите Слова кристално чисти да редиш.
 Видях те на всички в сърцето и душата,
 порядъкът Божествен с обич да градиш.
 Видях те също и на върхът величави,
 където Слънцето посрещаме в зори.
 Там, където и Бог, чрез тебе се прослави,
 там, където толкова неща ми ти откри.
 Видях те също в простора свеж и в цветята.
 Видях те и в бурята и в слънчевия ден,
 видях те в свещения трепет на сърцата,
 които ти поведе към върхът озарен.
 Тогава в смирена молитва наведох глава,
 и се възрадвах, че беше проведен Вестител,
 да ни дари с ценни, неказвани до днес Слова.
 Той, на висшата Любов – Великият Учител.

В: Много е хубаво. Други имаш ли? Д: И едно за Изгрева.

ИЗГРЕВЪТ Е НЕРАЗРУШИМ

Изгрева не може да бъде разрушен,
 защото не се руши творба неземна.
 Той ще съществува, от Слънце озарен,
 към Учителя пътека е свещена.
 Изгрева в живота ни мощно ще свети,
 и пак ще ни подкрепя в земният ни път,
 защото е място на висши завети.
 Там нашите песни в хармония звучат.
 Духовният градеж не се разрушава
 от земния закон и сила човешка.
 На всички препятствия той устоява,
 ако е изграждан с любов и без грешка.
 Във всеки от нас той трябва да живее,
 и да дава преизобилни плодове.
 Изгрева неспирно всички ни ще грее,
 Изгрева към изгрев душите ни зове.
 Изгрева не може да бъде разрушен.
 Там Слова звучат на нашият Учител.
 От тях за вечни времена е осветен.
 Изгрева пред Бога наш е поръчител.

В: Имате ли още някой написани неща. Д: Ами, имам поезия.

СТРЪМНИЯТ ПЪТ

На ранина стани,
и към върхът тръгни,
за да отхвърлиш
непосилното бреме.

Нека не те плашат
пространство и време,
мълвеше Мъдреца,
пратен от Твореца.

Стръмен е пътя,
нагоре що извежда,
но ти върви напред,
не спирай се ни миг.

Настрани очите ти
да не поглеждат.
Защото само стръмни път
е път велик.

Щом стигнеш ти върхът, главата си сведи,
благодари в съзерцание смирено.
Готов за саможертва
към всички бъди.

Да блика от тебе любов вдъхновена.
В ранина стани, на слънцето се поклони,
на живот преизобилен
източник велик.

Виж изминатият път,
страдания личат,
но само в този стръмен път
расте ученик.

В: Ха, Ха! Много хубаво. Д: Спеше в къщата на **Кънчо Стойчев** [вж "Изгревът", т. XXI, снимки № 34-35]. Неговата жена **Величка Стойчева** [вж "Изгревът", т. XXI, снимки № 28-29] беше ръководителка на женските събрания. Една изрядна, духовно издигната жена. Тя почива 17-та година. Много голяма приятелка беше на моята майка, много се обичаха. Един двор ни делеше. Собственикът на тяхната къща, където и ние живеехме, беше на един и същи човек. Това беше в Бургас по пътя нагоре, тогава гробищата, над къщата на хаджи Петрови. Сега там не знам какво е, не съм ходил много отдавна. Където е къщата на хаджи Петрови, там площад "баба Ганка", сега на половин километър по-нагоре от лявата страна. Той беше грък, собственика и в едната къща по-масивна долният етаж, живеехме ние, а другата къща, тя беше на пътя, долу беше кръчма, на горния етаж живееха Коста Стойчев, приятел на моя баща и един от първите ученици на Учителя. Голям салон имаха и тя въведе, неговата жена събиране на децата, чийто родители бяха съмишленици на обществото. И там се събирахме децата.

1941 г. към края на март, не си спомням датата, бяхме на гимнастика на Поляната – големите гимнастики, които в кръг се играеха, Учителя в средата, и по едно време един гълъб, който светъл, белезникав такъв, завъртя се над кръга, няколко пъти така, поседя, поседя. Учителят

погледна и напусна гимнастиката и се прибра в стаята си, и три дена не слезе. Не слезе нито на обед, нито на Беседа, така нещо необичайно. В: Той се затвори вътре? Д: Да, в стаята си. В: Дали не беше някой пратеник от невидимия свят? Сигурно е имало нещо да му съобщят, защото и тридневната Му изолация, без да се срещне с когото и да е, показва нещо. В: Това е интересен случай.

Д: Когато Учителят идваше в Бургас, имаше стая в къщата, където живееше Коста Стойчев. Неговата жена Величка Стойчева, тя я има и тука упомената в писмата беше ръководителка на женската група сестри. Тя почина мисля 1917-та година, не си спомням точно, бях дете тогава. Много големи приятелки бяха с моята майка. Имаше снимка даже, мисля, че я имам тази снимка, тя лежи Величка Стойчева, и около нея, събрани там от Айтос нейни приятелки, които идваха просто да се сбогуват с нея, тя си отиваше. Той отсядаше там. Тя тогава не беше болна, това беше 1910 година мисля, защото след това 1911 г. ние отидохме в Созопол. Преместиха тате като офицер в Созопол на 10-та Погранична рота командир. Учителя, Пеню Киров, моя баща, Стойчев, Тодор Стоименов бяха някъде, не знам къде, и като идват казаха, че някои ученички направили сеанс, за да видят какво ще им се даде по френски език, класно ли е било, не знам какво е било. Обаче, медиума го обладава нечист дух, почва с точилката, с тоягата да ги бие, разбягват се. Извиква той **Александър Кръстников**, има го и него тука, той беше от нашите приятели, обаче, се отцепи, мина като евангелист нещо и почна да издава даже списание "Витлеемска звезда", интересно списание беше. Викат него да помогне, знаят го като набожен човек. Когато той влязъл, медиума го налага здравата с тоягата и той избягал. В: Чрез момичето? Д: Чрез момичето. Медиума – момичето. Той избягва и когато се връща Учителя с тази група, казаха му. Те живееха, може би на 400-500 метра над нас по пътя за Баните – шосето. Там беше сиропиталището, и оттам продължава. Това беше края на града Бургас. Отива Учителя с другите и после чух, когато казаха, аз интересно, че много се интересувах от тези работи. Все се връх така между големите хора. И казаха още когато влезне, момичето извикало: "Не ме изпъждай, много ми е добре тука." Обаче, Учителят изрекъл някаква формула и момичето като заспащо така изтощено, дал наставления там и помня, когато казаха: "Каква сила има господин Дънов!" Каква сила, каза, като влезе сви се момичето започна да се моли, тъй само нещо изрече и тя се освободи от този дух, който я беше обладал. И ми направи много голямо впечатление, аз съм бил само 4-5 годишен и съм го запомнил туй нещо и после споменавах, тъй се говореше. Тогава доста се правеха сеанси от приятелите, и в къщи са се правили. Живеехме в един и същи двор.

Собственикът на къщата, където живееха Стойчеви, където Учителя отсядаше и където ние бяхме, тя беше къща на два етажа. Ние живеехме долу, те бяха горе, така бяхме много близки. Под къщата, където живееха Стойчеви, те живееха на втория етаж, отдолу имаше кръчма. И помня така казваха, пиянстваха така доста. Когато, обаче е идвал Учителя, много тихо е било. Той горе у тях, просто преставали тези пиянски викове, песни, докато е престоявал Учителя. След като си е отивал Учителя, Той няколко дена е поседявал, и пак са продължавали тези пиянски оргии. В Неговото присъствие долу е било много тихо. В: Пиянските духове изчезват от светлината.

Да, а вие спомняте ли си в по-късните години кои участваха в тия сеанси? Пеню Киров? Д: **Пеню Киров** и този не се занимаваха със сеанси. Един случай за Пеню Киров, неговото заминаване. Може би някъде е упоменато, не знам. Казаха, че той е извикал приятелите. Бяха **Матей Премеров, Стоименов, Никола Янев**, няколко души, отиват при него и той им дава известни наставления. Моят баща Минчо Сотиров тогава беше на войната 1917-та година и много съжаляваше, че не дойде. Те не приятели – братя бяха с Пеню Киров. В къщи обикновено през време на войната идваха Премеров, Стоименов, чичо Пеню така да си пият кафето следобед. Това беше редовно, през ден, през ден, или всеки ден идваха въщи. Бяхме много близки. Помня моя малкия брат Матей, който почина 1934-та година много обичаше чичо Пеню. Той самият беше благороден не като човек, като дух. Малкият хваща го, дърпа го за брадата, той беше на 1-2 годинки, но много го обичаше. Като дойде, той ще се качи на коленете му и почне за брадата да го дърпа. И много пъти мама се е обаждала и казвала, дръпне го тъй, той казва: "Оставете го, нищо, нека си играе." В: Ха, ха! Д: После съм се чудел, какво търпение е имал този човек, да трае така да го пооскубят!

В: Споменавате за Премеров. Кой е този? Д: **Матей Премеров** беше мисля, че беше началник на пощенската станция в Бургас. Там работеше и **Нейчо Паскалев**, един от старите приятели, там работеше и **Коста Стойчев**. Помня, че Коста Стойчев завеждаше колетното отделение, а после стана известно време, когато Матей Премеров се пенсионира, Нейчо Паскалев стана началник на пощенската станция в Бургас. Това е много отдавна. Неговият син на Нейчо Паскалев, **Киро Паскалев** беше един от най така отдадените млади приятели и изнасяше в Бургас, той завърши медицина в София. Тогава в Братството е бил голям подем на младежите. 1919-та, 1920-та, 1921-ва, 1922-ра година. Обаче, какво стана с този човек не знам. Той мина просто на противния лагер, отказа се, излезе от Братството, прояде и месо, беше лекар към Айтоско там. В: Да, той си е минал вече по своя път. Д: Да.

В: Разкажете ми оня случай за Лулчев [**Любомир Лулчев** – виж "Изгревът", т. XX и снимки № 8-14, 18-22, 55-62, 69-76]. Д: В една от беседите Учителят каза, че един брат, който така има връзки с двореца и предава му известни напътствия това, обаче, не точно както Учителя му ги е казал, а по негови тълкувания, на този приятел. И всички, които се занимавахме така с политика разбрахме за кого се отнася, защото Лулчев доста парадираше за връзките си с двореца. И по едно време Лулчев престана да идва на беседи. В: Сигурно се е докачил. Д: Докачил се е. Около 6 месеца той не идваше на беседи и имаше една група около 10-тина млади момчета, наши приятели, но ходеха след беседата при Лулчев. Той ги събираше и им даваше тълкувание на това, което е искал да каже Учителя в беседата. Близко до него, до къщата му, беше и къщата, в която и аз живеях. Минавайки, той ме спря и казва: "Абе Митко, защо не идваш тук, ще попееш (аз между другото се занимавах с пеене, пеех там в братски вечери, работи, концерти), и аз се обърнах и му казах, че втори Учител няма да имам. Аз имам един Учител, на когото думите и туй, което говори са за мене закон в живота ми и не признавам втори учител. Лулчев беше така приятел с моя баща. Той е бил запасен подполковник авиатор, завършил е, мисля в Англия, инженерство Лулчев. Той се оплакал там

пред цялата му група, че съм се отнесъл тъй, много невъздържано и той ми каза тате защо така си се отнесъл към брат Лулчев. Аз му казах, че не съм се отнесъл тъй, а само му казах, че имам един Учител, втори Учител нямам нужда, и си продължих пътя. Сега, той няма защо да се обижда и да се докача затова, че съм му казал това, което е самата истина. За мене това е истината, аз не съм дошъл при Лулчев, аз съм дошъл на Изгрева при Учителя. Моя баща нищо не каза повече, премълча си и така се завърши. Когато Лулчев отсъства по едно време, бяхме долу пред къщичката, малката къщичка на Учителя, където през деня приемаше – Приемната, една група. Помня бяха **Асен Арnaudов**, **Ангел Янушев**, **Катя Грива** [за тях – виж "Изгревът", т. VIII, снимка № 18], **Митко Грива** (брат музикант), **Теофана** (тя е още жива), сестра й Марчето. Идва Лулчев, падна на колене, хвана ръката на Учителя да я целуне, и казва: "Учителю, аз сгреших по отношение на Вас, моля, простете ми!" В: Това пред цялата група? Д: Пред цялата група, за съжаление само аз и Теофана сме живи, всички други починаха. Това беше не знам през коя година, но не по-късно от 1937-ма, 1938-ма година. И Учителят така поседя и каза само това: "Аз не мога да обвинявам и да прощавам." Само това. "Всеки човек сам си кове съдбата." Така завърши и след това Лулчев започна наново да идва на беседи. И направи впечатление така, тогава аз го знаех, че той така негодува, защото опитах и аз неговото отношение да отида в неговата група. Така завърши туй нещо – след 6 месечно отсъствие Лулчев се върна и поиска прошка. В: Вие ми разказахте, че сте чули, че той е искал Учителя да го спаси. Д: Когато беше арестуван Лулчев като човек на двореца, да, даже той се е помъчил, каза ми там един, мисля, че и той е починал вече, познат, тоя, с когото работехме в Държавната печатница, че Лулчев е казал, че той е бил проводник на туй, което му е говорил Учителя. Обаче, праща там молба до Учителя да му помогне да го оправдаят. Учителят казал, че за всеки човек ще има причина и последица. За всяка грешка, ще трябва да се носи и отговорността, за да се ликвидира грешката. В: Вие споменахте, че той казал: "Има закони, в които не мога да боравя." Д: Да, туй е казал, че възмездие то всеки си има, има всяко нещо причина и последица, и "има закони, на които не ми е позволено да ги отменям." В: Вие ми казахте, за това, че кака, какво точно ви беше казала? Д: Ами казала, че ... В: Че Лулчев бил казал, че Борис му бил казал, че получил писмо от Фердинанд. Д: Да, туй е за съюза тогава с Германия. И тя много добре не го е разбрала. В: Аз съм го записал така: "На Лулчев цар Борис му казал, че е получил писмо от Фердинанд, от баща му, където е записал, че навремето не е послушал Учителя за Балканската война и го съветвал да го слуша."

Д: Аз допускам, доколкото знам за Балканската война, Минчо Сотиров – тате, искал да си даде оставката като офицер, да иска да го уволнят, защото трябва да отиде да воюва, което е в разрез с неговите разбирания. И когато пита Учителя, Учителят му е казал: "В Новия завет е казано, когато занесли монетата при Христа, той казал: "Кесаревото кесаря, Божието Богу." Ти си длъжен да изпълниш един дълг, с който си се ангажирал."

В: Сега искам да ви запитам, вие прочетохте писмата на Учителя до вашия баща Минчо Сотиров. Д: Едно нещо ми направи на мене впечатление. Някъде се обръща, не мога да си обясня, аз имам и един

друг случай, за който стана 1940-та година, и досега не мога да си обясня. Моят баща беше жив и Учителя, през лятото на 40-те или пролетта на 1944-та година. Моят баща боледуваше от малария в много остра форма. Той изпадна в безсъзнание, три дена беше. Идва **Димков**, един негов съвипускник, **Асен Райчев** запасен полковник и доктор **Жеков**. Доктор Жеков е от Варна от старите приятели, Димков, беше и леля Грозданова и аз, в стаята, където лежеше тате. Той просто хъркаше само. И Димков ми каза: "Митко, аз съм безсилен да помогна на баща ти, Иди моли Учителя. Само Той може да му помогне." Аз бях така по късно облекло, в не така изискани дрехи, бях по терлици, обух едни галоши, които имах и тръгнах към Учителя, просто бегом. А Учителя не беше излизал 10 дена. Беше изолиран в стаята си, но като доближих, там имаше малкото салонче, където се хранехме през зимата, Учителят се показва на балкона отгоре в стаята си. И като ме видя, каза: "Какво има?" И аз му казах: "Учителю, много Ви моля, елате да помогнете, моят баща си отива." Той каза: "Как си отива?" Казвам: "От три дена е в безсъзнание и в къщи при него са брат Димков, доктор Жеков и Асен Райчев. Учителят поседя така, може би 3-4 минути, не ми отговори нищо, и аз си седя, и каза: "Добре, ще дойда." И след малко отгоре слезе, тръгнахме. Аз, не ми направи впечатление, не съм знаел, но ще продължа после за това нещо. Дойде Той. Като влезе в стаята, сложи си ръката на челото на баща ми, придвижи я към стомаха, задържа я където е слънчевият възел. И моя баща отвори очите си и каза: "Учителю, помогнете ми, аз си отивам." И Учителят му каза: "Не, ти няма да си отидеш." И му зададе един въпрос, който и тогава и присъстващите не можахме да го разтълкуваме: "Готов ли си да възлюбиш хората?" И той каза: "Готов съм Учителю щом ми кажете." Моят баща имаше, не мога да го окачествя, не страхопочитание, нещо по-голямо към Учителя. Много опитности е имал от Него и Учителя се обърна, но тогава, когато той вече започна да говори. Учителят поседя може би 10-тина минути, даде някои наставления на леля Райна, сестрата на тате: "Ще му сварите един картоф веднага, няма да го разрязвате, ще му дадете да изпие само сока, тази вечер, утре заран същото нещо, на обед може да му дадете половинка от картофа, но пак със сока, и вечерта и от другия ден вече може да мине на по-лека храна." Аз се изненадах много, но и петимата, които бяхме там, се разплакахме. Доктор Жеков, възрастен човек, двама офицери – Димков и Райчев, възрастни хора, които са изпитали Балканската война, другата война голямата и като офицери. Туй ми направи така едно много голямо впечатление каква почит имат и уважение към Учителя, че тези Негови постъпки, просто даряване на живот. Три дена в безсъзнание, бере душа дето се казва и Той с едно полагане на ръката си го върна към живот.

В: Вие споменахте отначало, че когато сте тръгнали с Учителя, не сте обърнали внимание на нещо, не сте знаели, и казахте, че ще се върнете на този въпрос. Д: Точно за това, защо му зададе въпроса: "Готов ли си да възлюбиш хората?" В: А-а-а! Това е може би личен път, житейски път.

Д: Не знам, моя баща като офицер много го обичаха войниците, към тях бе грижовен. Аз го помня като ротен командир, като капитан вече, не знам да е имал отрицателно отношения към хората. Беше много строг, много дисциплиниран, но много честен, много честен, изключително. И досега не мога, даже след това с леля Райна Грозданова казвам: "Абе лельо, защо каза туй нещо Учителя за тати?" В: Това е житейски път

на душата. Д: Учителят се обръща много любезно към тати: "Любезни Сотиров", "Любезни Минчо Сотиров", а на едно-две места направо на Минчо, обръща се Минчо, тъй, тъй. В: Това са различни обръщения.

Сега, тука в писмото от 24-ти, 25-ти 1911 година той споменава портокалената краска, зелената и синята. Какво знаете за **"Завета на цветните лъчи"**? Д: Аз нищо не знам, но тогава знам, че Учителят му е казал, даже имам, ето го къде е там, това е той е дал нещо, той е говорил. Едно качество имаше моят баща, че той не споделяше онова, което Учителя му е казал. Той го, един вид, опитваше го сам, и така се държеше здрав, аз не помня до тези години моя баща да е боледувал. Много здрава физика имаше, но изпълняваше редовно. За него беше закон заран да изиграе упражненията, които Учителя беше дал – 6-те упражнения, да си направи съответната молитва прошение, помощ от Учителя да има, защото ние живеехме в провинцията, той в София не е служил, освен мисля през 1907 г. в Школата за запасни офицери е бил известно време. През другото време все в провинцията, кореспонденция имаше, обаче, не знам от какви съображения той не споделяше.

В: Този **кристал** е от него, така ли? Д: Този и имаше един други продълговат, който изчезна. Този е не знам 24 степен ли и с тях да се облива, да застане, когато има слънце да минава през него.

В: Сега следващия въпрос в писмото от 14 януари 1913 г. той пише: "Аз ви изпращам един богат подарък – 91 Псалом." Д: Да, **91 Псалом**. Преди 1913 г., 1912 г. ние бяхме в Созопол, когато се обяви Балканската война. В това време дойдоха от Бургас в Созопол, има едни доста голяма къща с 4 стаи, голям хол, цял етаж беше и стая, която тате беше си запазил. Тя му беше като молитвена. И когато отидоха на войната вече, заминаха, дойдоха в Созопол Пеню Киров и Тодор Стоименов. Имаха възможност у нас свободно, познаваха мама, бяха близки, те идваха и донесоха едно поръчение от Учителя: всеки ден да се изговаря 91 Псалом (това беше 1912 г., войната) и след това да се прати и на тате това нещо да го има и той, да го носи.

След това мисля 1914 г. беше, през август месец – събора във Велико Търново, когато Учителя даде **Добрата молитва**. Даже имаше през Втората Световна война отпечатаха от едната страна Добрата молитва, а от другата 91 Псалом, да го носи всеки със себе си. "Това са най-силните помагачи и защитници", беше казал Учителя. И тогава моя баща редовно си е носил 91 Псалом, а и ние, деца бяхме, и мама и нейната майка редовно се молахме един вид, като цитирахме и 91 Псалом.

В: Друг въпрос, тук той споменава: "Поздрави Д. Македонски." Кой е той? Д: **Димитър Македонски** е брат на Тодор Стоименов. В: Така ли? Д: Да. Той като поостаря преставаше да идва, но беше отначало аз го помня в Бургас, когато се върнахме от Созопол 1914 г., даже у тях се правеха събраията. Имаше къща голяма, голям салон, голям, голям тогава се събираха около 20-тина души. Но нали това беше целта, след това някак си се откъсна. В: Значи Димитър Македонски е брат на Тодор Стоименов? Д: Да. В: А-а-а!, Да.

Сега тука някой от писмата от 10.10.1916 г., Той дава съвет на баща ви за болното дете, че трябва да поема чай и вода и слънчеви бани. Вие какво ще ми кажете за **Матейчо**? Той е вашият брат. Д: Най-малкият брат. Ще започна по-отначало. Моята баба, майка на майка ми. В: Как се казваше

тя? Д: Елена, баба Еленка, тя е роднина на доктор Миркович. И чрез него, те – Миркович, Пеню Киров и Тодор Стоименов са първите ученици на Учителя, и чрез него тя е познавала и Учителя. Аз съм роден 1905 г., бил съм може би на февруари месец, туй е през пролетта ли, през лятото ли съм заболял от стомах – 3-4 месеца. И Учителят е дал известни наставления с пиене на лайка. и аз съм оздравял тогава. Аз сега си обяснявам, нали че този съвет, който е дал Учителят е само проформа, защото, ако не е било Неговото въздействие! Един метод от негова страна – “Дайте му лайка!” Обаче, Той е бил, който е действал за оздравяването. Моят малък брат беше на 2 или 3 години. В: Той кога е роден Матейчо? Д: 1915-та година, май месец. На две години като беше, имяхме в Бургас къщата, където ни дето живеехме втория етаж стълба от 15-16 стъпала. Верно, че имаше врата преди да се влезе на втория етаж, но тогава оставено отворено. Той пада чак до долу – 18 стъпала и примрял го намериха. И оттогава той получи някакво сътресение, по-бавно да се развива, но вървеше. Завърши 4-то отделение, влезе във Варна, във френския пансион, две години изкара. Там се разболя. Дойде на Изгрева, при мене беше много чист като човек, много чист, услужлив. Тогава вода на Изгрева нямаше. Ходехме в Ловния парк, където е, това е около половин километър от Изгрева, чешмата оттам точехме. Той самичък поиска, нали брат ми да му купя една стомна около 2 кг и всеки ден ходеше – зиме, лете, дъжд, сняг, не признаваше – носеше на Учителя вода от тази чешма редовно. И Учителят я приемаше с радост, пиеше я. Винаги Му дава, заран отиде вземе стомничката празна, отиде напълни я, върне се, занесе Му я. И живя при мене 2 години, така беше вече болен, виждам го, че не е в ред, отива си. И наистина заболя – туберкулоза в гърлото. Помъчихме се тука да влезе някъде, не го приеха, и в Старозагорската болница там Грашеви, сестра **Грашева**, имаше една наша сестра. Нейният мъж е офицер, познат на тате. Чрез нея влезе в болницата и там почина. Когато получих телеграма, че е починал, аз отидох при Учителя и така много развълнуван и Му казах, че много ми е мъчно. Учителят помълча няколко минути и каза: “Не трябва да се тревожите и да ви е мъчно. Той за 15-16 години изкупи това, което трябваше в няколко живота да изплаща. И се свърши. Той сега е добре.” Обаче, много интересен, той беше 2 или 3 годишен, когато видя за пръв път Райна Грозданова, спря се така и я загледа и каза: “Къде ти са мустаците?” Тя го загледа: “Защо?” – “Ние бяхме в Италия.” Куриозни неща. “Ти беше шивач и аз ти помагах, (леля беше левичарка). Ти работеше с лявата ръка, с едни големи ножици, шиехме, бяхме шивачи.” Запитахме Учителя и Той каза: “Верно е, той е бил в Италия няколко живота.” Втори куриоз с него. Минава един възрастен такъв като циганин, който просеше. Той като го видя извика го в къщи в Бургас и каза на мама: “Дай му да яде, той ми беше лодкар в Италия.” Да, куриозни неща. Той говореше: “В Италия има портокали, има мандарини, има лимони, има маслини.” Туй беше по време на войната, когато нямаше нито лимони, нито портокали, но това са спомени от неговите прераждания. “Аз, казваше той, бях доктор Мандаринов.” И беше интересно, когато след погрома дойдоха италианците, бяха в Бургас, войска италианска беше окупационна, той казваше: “Италианците ядат жаби, ядат котки.” Ходеше да събира жаби и да ги носи на италианците. Значи е бил тогава 3-4 годишен. Веднъж даже, те си отидоха в 1919 г., той е бил на 4 години. Липсва от къщи и

никой не знае къде е. Тъй 3-4 часа, в голяма тревога бяхме. Връща се тате от работа: "Къде е Матей?" Няма го. И след половин час води го един митнически стражар, а началник на митницата беше **Матей Попов**, наш приятел, един от старите приятели. Той го видял, носи в една книга жаби, италианците си отиват, да им занесе жаби да ядат. И стражаря праща го до вкъщи. Когато го пита, той даже жестоко го би тогава моя баща. Не можеше една седмица да седне на задника си, така ивици кръв. Мама почти припадна, нейната майка, но той казва: "Защо ме биете? Аз ходих да изпратя италианците. Те ми са приятели." Но след туй това се загуби. Като стана по-възрастен вече 6-7 годишен, забрави за тези работи. В: То има моменти, когато са отворени тези канали. Значи такава е историята на Матейчо.

Д: Ето ги тези писма на Учителя до тате. Някога му говори на малко име на "ти", някога му говори на "Вие" и на "Сотиров", някога "Минчо Сотиров". В: Сега, тук в писмото от 17.10.1916 г. Той споменава и му казва да чете всеки ден докато трае войната **Лозинката** [за Лозинката – виж "Изгревът", т. XVI, с. 641-642]. Д: Лозинката е голяма молитва. Той имаше и аз ги преписах тези молитви, които е дал Учителя. Освен 91 Псалом, и 23 Псалом. Това са за укрепване на физическото здраве, а 91 Псалом е за помощ, за закрила от по-висшестоящите от нас.

В: Сега, в писмото от 3.11.1916 г. той споменава: "Едно време злото на Атлантида погуби тогавашния свят, сега доброто по същия закон ще създаде новия." Виж сега за пръв път на него открива това нещо. Д: Той в беседа, мисля, че 1917-та година е казвал, че "от 1945-та година в България ще се възцари Царството на труда, но аз ще си отида." В: Това го знам. И в същото писмо споменава: "**В сегашните условия всички стари дългове трябва да се ликвидират, за да се добие пълната свобода.**"

Д: Да, аз лично имах с Учителя един разговор, не зная как да кажа, но много ми беше така неудобно да Го безпокоя, но много съм Го безпокоил, когато животът ми е висял на косъм, да съм получил от него помощ за оздравяване. 1927 година, декември месец едни обуца, нови, които бяха, получих пришка на големия пръст на левия крак. И нали не обърнах внимание, аз я магнах коричката, за да заздравее по-скоро, обаче, се получи инфекция. Кракът ми набъбна, получи сини петна, бях студент тогава и отивам в Александровската болница. Помня даже там мои познати, приятели от Сливен бяха, трима, които бяха лекари и двамата бяха в 4-ти курс, единия беше 6-ти курс. Минава главния асистент, това беше във Втора хирургия професор **Парашкев Стоянов**. Главен асистент беше **Градинаров** – хирург. Погледна пръста, погледна го така, и каза, да се ампутира. Аз опитах, той почина, беше напоследък главен лекар на Правителствената болница **Кирил Хавезов** от Сливен. Казвам: "Абе Киро, какво?" – "Ами трябва да се подготвиш да ти отрежем пръста." Казах: "Рязане на пръст няма да има, много те моля, дай ми малко калиев хиперменганат (то тогава беше най-дезинфекциращото средство), риванол тогава нямаше, памук и бинт, на моя отговорност, аз ще се лекувам. Връщам се на Изгрева и близо до мене една сестра **Пенка Кънева** от Фердинандово, студентка беше педагогика. Казвам: "Пенка, много ти се моля, иди кажи на Учителя", и ѝ обясних всичко какво да направя. Тя отива, казва Му и след малко се връща и казва: "Нищо няма да стане, ще се оправи, няма да има никакви последици." Учителят каза: "Една тенекия

от газ да се измие добре, до половината гореща вода, колкото може да трае крака, и една шепа морска сол във водата и ще седи. Щом поизстине, да има гореща вода и ще долива, докато тенекията се напълни и стигне точно под коляното. Ще извади крака, няма да изтрива около раната, ще остави тъй както е, ще капне само 1-2 капки зехтин" – тогаз имаше зехтин. "Заран, обед и вечер ще го направи. След 3 дена ще дойдете да ми кажете резултата." На втория ден още кракът ми почна да спада оттока, взех така да движа, не чувствах вече тежест. Какини живееха във Фердинандово. В: Сега днешно кое е? Д: Сега е Славянци. Той беше мъжът й участъков фелдшер. В: Туй е село. Кой окръг е? Д: Бургаски окръг, Карнобатска околия, на около 30 км от Карнобат. И писах й, че ваканцията няма да мога да отида, защото кракът, ми нещо като гангрена се е явило. Обаче, 4-5 дена оздравя крака, разбира се останаха едни сини петна и малко оток. Отидох в село при какини, те живееха в Крушево. То е на югоизток от Карнобат, и тя казва: "Абе какво си прекарал ти?" Казвам им. Чудно ми е, каза, как може да оздравее така. Казвам, за мене не е чудно, защото ми помогна Учителя.

Втори случай имам 1936 година. Изведнъж пристъпи в коремната област. Работех в Държавната печатница, лекар беше доктор **Христо Сотиров**, праща ме веднага, в печатницата имаше кола, с колата в Първа градска болница сега. Там лекар беше възрастен човек **Наум Пасков** – македонец. Прегледа ме, преслуша, и каза: "Какво има с тебе бе?" Ами, казвам, гастрит. Дадох ми лекарите прахове карсбатска вода да си правя пия. "Абе, какъв гастрит бе, ти си пред перфорация на апандисит." Това беше четвъртък, помня деня. В: А коя година? Д: 1936 г. "Постъпваш да те оперираме." Аз му казвам, не, докато не питам Учителя, никаква операция. Казвам му: "Добре доктор Пасков, ще се обадя." – "Абе критическо е положението бе!", казвам "нищо, утре или в друг ден най-късно ще дойда." Отивам вечерта заминава група за езерата, те бяха на езерата. И аз пиша писмо на **Елена Андреева**, чрез **Кирил Икономов** [виж "Изгревът", т. XXII, снимки № 61-62], наш приятел музикант. Той заминаваше там, казвам: "Кириле, много те моля, веднага на Елена Андреева стенографката да каже на Учителя." И на другия ден група се връща, получавам от Елена Андреева писмо и ми казва: "Митко, Учителя нареди да тръгнеш за езерата." В момента, когато прочетох писмото, престанах да чувствам болки. Слизам, тогаз нямаше превозно средство – 3,5 км е от Изгрева до града долу. Слизам пеша, накупувам си провизии, връщам се и се обаждам по телефона, до нас имаше един от Габрово, наш приятел. Той имаше телефон. Звъня на Сотиров и му казвам Христо, можеш ли 10 дена да ми осигуриш отпускат? Той каза: "Ще има ли опериране?" Казвам му: "Няма операция, заминавам на езерата." Той ми каза: "Ти си луд бе!" Казвам, виж: "Осигури ми 10 дена, много те моля отпускат." И той каза: "Аз зная, че си болен, не 10, повече ще ти дам, но щом искаш 10, 10 дена си в отпускат. Аз те знам, че си в къщи, лежиш." Натоварих една раница 20 кг, влака, отивам до Дупница, оттам с автобус до Сапарева баня, и от Сапарева баня е 6 часа път до езерата. Самичък изкачих. Още като отидох там на второто езеро те се развикаха всички: "Митко, Митко." Аз не се спрях, палатката на Учителя беше точно насреща от пътя, отивам при Него. Той беше излязъл пред палатката си и ме чака. Отидох, ама така, че и сега се вълнувам. Разплаках се, целунах Му ръка и Той ме пита: "Какво

стана с апандисита?" Казвам: "Нищо няма." – "Той каза отиде." В: Махна с ръце и каза "отиде". Д: Да.

Сега, други случаи имах, когато ми правиха операция на простатата, с кръвоизлив, 11 дена в ИСУП бях на системи. Много добре мина, на четвъртия ден какво се пукна, почна кръв, кръв след туй гной, работи и на 11-тия ден надвечер екипът, който беше доктор **Ангел Ангелов**. Той сега е в Мюнхен, Западна Германия, зет на чичо, дъщеря му води. Той завеждаше в Пирогов рентгенологията 14 години, негов приятел, идва и ми казва: "Абе, бай Димитре, можеш ли да изтраеш да ти направя едно прочистване?" Казвам: "Доктор Ангелов, за мене е без разлика, аз си отивам." "Още за отиване ще приказваме после. Можеш ли да изтраеш? Предупреждавам те, че не мога да ти сложа инжекция. При туй състояние е изпишно." Казвам: "Ще издържа." Като дръпна катетъра, то като бликна толкова високо кръв и гной. Той натисна корема, то тече, извика сестрата, дойде с тампони, работи. Вътре вкара не зная 2 метра и половина ли с антисептични средства бинт. Вътре в раната. А неговата смяна завърши в 6 часа. Той трябваше да си отиде. Дойде доктор Маргаритов, който, той сега мисля, че е в Пловдив, но сигурно е пенсиониран, който поема дежурството от 6 часа вечерта. Ангелов му казва: "Веднага бързо прати линейката да търси 2-3 банки кръв." Аз в съзнание, боли, до мене имаше един бай Димитър от Самоковско там едно село дето е водопровода, седна до мене и казва: "Митенце, дръж ме за ръката, няма да те боли." Много човечен тъй. Прочишти той, просто с лъжица бъркаше вътре, такава рана се отвори вътре, чисти и хвърля кръв и гной. Кръвната ми група е такава, че почти я няма. Тя е малка, на 10 000 души един ще се намери. Обаче, намерили в някаква Поликлиника 2 банки по 400 грама, 800 грама, преляха ми и го чувам като казва на този Маргаритов, беше вече към 12 часа. Така човечен се показва този доктор Ангелов: "Ако оцелее таз вечер, спасен е." Аз го чух и веднага така излязоха, съсредоточих се и казвам: "Учителю, много Ви моля, помогнете ми да си отивам без болки, без страдания." Главата на Учителя дотука, мина, и в златисто, пред мене отсреща на стената виждам главата на Учителя от юг, югозапад към изток, както бях. И успокоих се. Казвам, щом Учителя е, значи добре е. Това беше 1967 г., май месец. И съм заспал. Така съм спал значи, това е било към 1 часа, съм заспал, защото към 12 си отидоха лекарите вече. Заранта, когато минава комисия, екип целия ръководителите, лекарите от Болницата, заедно с професор **Червеняков**, тогава се събудих. Това беше към 8 и половина и професор Червеняков ми казва: "Как си бе бай Димитре?" Казвам: "Така леко се чувствам, снощи ми прави доктор Ангелов прочистване, преляха ми кръв." – "Да, видях казва там в дневника. Значи сега си добре?" – "Много съм добре." И почнаха лечение, полека-лека, махнаха системите. И аз си обясних, че Учителя не е дошъл да ми помогне да си отида, ами да ме излекува, да ми помогне в лечението. Значи, трябвало е още да живея. И доста добре тръгнах, полека-лека започнах да се храня, и когато да ме изпишат вече, бях с една дупка на корема, където катетъра беше сложен около 2-3 см. голяма. И аз му казвам: "Абе професор Червеняков, доде съм жив таз дупка няма да се затвори бе!" Той каза: "Абе бай Димитре, да ти кажа право, ние те очаквахме да си заминеш, а ти казваше, че си добре. Ето това ти самочувствие ти помогна да оздравиш." В: Това ти е посвещение.

Д: Също след времето на инфаркта 1980 г., пак така вечерта, след като ме заведоха в Трета градска, благодарение на главния асистент **Георги Косетасев**, една сестра застана до мене и през час-два инжекции, работи там. Аз не му разбирам, нали и така в унес, пак така се помолих на Учителя, и видях също главата му така мина. Но вече имах опит, и казах значи: "Спасен си!" И вместо 8 дена, както обикновено седене в интензивното отделение, и както ми каза доктор Косетасев, аз така бързо се свързах, че на 6-тия ден заранта се преместих в болничната стая. В: Голяма помощ.

Искам да ви питам, тук ето едно писмо на Учителя до баща ви от 6.12.1916 г. Той казва: "Получих вашето писмо, вие сте пак на фронта, живота на Земята е един обширен фронт на воюване."

Той казва в писмото от 21-ви, 1917 г. следното: "Ти сега минаваш през изпита на посвещението, който води до пътя на безсмъртието. Аз ще бъда с вас! Д: Да. В: Интересно, че това е през време на войната. Баща ви е командвал полк, казвал огън срещу врага, а човек, когато минава през страдания, минава през посвещения. Винаги този въпрос ме е вълнувал. Д: Да, той го е писал в онази книжка, а и тука го има: "Когато последната група от 300-400 души от цял полк, това са 4 000 души, да останат 300-400 души, сам командира на полка ги повежда в атака. И тогава, когато ги погребвали тези, разправяше неговия адютант капитан **Александър Игнатиев**, че видяхме за пръв път командира да плаче. Сълзи каза като на дете му текаха от очите. Аз не съм го виждал моя баща, мама почина, брат ми тъй, а тогава плаче. В: Това е наистина посвещение.

Той на 6.01.1917 г. пише: "Вие сте сега при планината, където израилтяните слушаха гърмовете на Бога." Д: А-а-а, това е превод, същото нещо е, както израилтяните, когато Мойсей, Христос отиват на планината Синай.

В: Сега от 2.03.1917 г. Учителят пише: "**Цялата Земя е един обширен фронт на физическото поле, дето стават състезанията на духовния свят. Това е една велика арена на състезаващите се души.**" Д: Един път, аз даже едно съм написал със стихове. Учителя каза: "**Земята е училище. Тука каза, се минава основното образование, което е най-мъчно.** Докато се научат децата да четат, да смятат, туй е каза Земята." И аз тогава помня, че написах нещо така: "Земята е училище.

В: По-нататък от 10.07.1917 г. Той споменава: "Господ е на всяко място. Той ръководи съдбините на всички народи." Интересно ми е, че понеже баща ви е на фронта, после е на заточение, заложенници, и на всяко място просто дава неща, които са Космически истини. От 28.09.1917 г. Той казва: "Често човек от своите близки пострадва повече, от колко от чуждите. И често, неприятели както казва Христос, ще бъдат домашните. Но това е карма, съдба на миналото. С много страдания човек трябва да изкупи греховете на миналия си живот. Д: Ами да.

Аз имам един случай, когато реших да се задомя. Беше 1930 г., казах му тате, той каза: "Учителя ще го разреши, отнеси се до него." И аз отидох и Му казах, тъй и тъй. Той ме погледна, погледна така, засмя се. Имаше една много подкупваща усмивка така, леко засмян, и каза: "Добре е човек, когато иска, сам да си изплати задълженията от минали животи." В: Така е казал, по отношение на вашия брак? Това с **Мария Златева** ли беше? [Мария Златева – виж "Изгревът", т. XXII, снимки № 60-62]

Д: Да, и наистина ние дружахме 3-4 години. Казах й: "Чакай ме, Учителят ми каза, докато не минеш 33-34 години, няма да мислиш за туй нещо." И като минаха 35, отивам при Учителя и казвам: "Учителю, вие ми казахте да почакам 3-4, 5 години, аз ги изчаках." Той почна така наивно, детински да се смее, и казва: "Е, трябва да си платиш задълженията, когато си платиш задълженията и се ликвидират, ще се освободиш." И наистина, аз не мога да се оплача, тя беше музикантка, аз също така се занимавах, благодарение на Учителя и 1944-та, 1947-ма, 1948-ма, тя каза: "Искам да се разделим." Казвам: "Нямам нищо против, аз не съм искал, нито ще подам заявление за раздяла, щом ти искаш, няма да ти се бъркам." Учителят беше починал вече, беше си отишъл. Даже тате я срещнал, и й казал, а бе така и така. Той не е говорил с мене, но дочух. Тя каза: "Да, искам да се разделим." Когато в съда бяхме, съдията се обръща и казва към мене: "Искате ли да носи вашето име, както досега?" Тя избърза и каза: "Не, аз ще нося бащиното си име." Съдията се обърна и каза: "Вас не ви питам, аз питам вашия другар." Казвам: "Аз не съм подавал заявление за развод, нямам желанието да се разделим, но както тя реши. Ако реши да носи, нямам нищо против. Ако иска да носи бащиното си име, също нямам нищо против. Нека се чувства свободна, аз няма да я огранича." И казвам си тогава, значи 1948-ма, това са 17 години ние бяхме заедно, и си казах: Учителя каза, когато се ликвидира кармата, ще се освободиш. В: Да, до определен момент, човек да знае кога му свършва кармата. Ха, ха! Много труден момент. Д: Труден момент, аз разбира се бях с така, да не кажа недобър, но доста сприхав характер, не давах, дето се казва и досега, само, че сега вече имам основание за правото, за справедливостта.

Тогава само малко да ме закачат, аз избухвам. И даже веднъж казах на Учителя, казвам: "Учителю, защо така не мога да се въздържам?" И той ми каза: "Това са останки от миналия живот. В Кавказ каза, там са откъсвали не само с ... ами с кръв. В: Едно от преражданията ви е било в Кавказ? Д: В Кавказ, да. В: Ха, ха! Искам първо да питам, човек в семейния живот винаги има проблеми, нали, за проблемите не говорим, ако сте имали проблеми ходили ли сте при Учителя да питате нещо по отношение на брака? Д: Не, не, само това беше, нали. В: Ха, Ха! Така е, кармата трябва да се изплати.

Един случай с фотографията. Бяхме у **Славчо Печеников** на обед, наши приятели така музиканти с Учителя. Наш приятел имаше от Лом, не знам дали е жив **Васил Искренов** [виж "Изгревът", т. VII, снимка № 19; т. XVI, снимки № 26-27]. Прави снимки както бяхме хубави, аз имам от него на Учителя, уголемени, хубави снимки. Той беше художник-фотограф. Изведнъж Учителят така се изправи на масата както беше и каза: **"Престанете с тези снимки, когато човек се храни, не бива да се снима."** Така строго, че ние просто изтръпнахме. И Васко се сконфузи така: "Извинявайте Учителю!" Но Учителя, казвам си аз, имах и други случаи с Магдалена – каже някоя така, и след туй каза съвсем спокойно: **"Снимки се правят, когато човек е разположен. Когато яде, яденето е действие на Земята, не бива да се фотографира, когато човек се храни, защото тогава изпъкват най-нисшите прояви и желания у човека."** М: Какво нещо е храненето, не само наука, приемането на храната е един признак на висшите същества, като милост. В: Да, но ние още не сме стигнали до този етап.

Д: Веднъж и с Магдалена [Магдалена Попова – виж “Изгревът”, т. XVIII, снимка № 2], аз презимето ѝ не помня как се казваше. Културна жена, с много езици, само с това се издържаше, предаваше частни уроци. Тя след туй напусна като учителка и много безпокоеше Учителя за пари. Понякога, като тъй казано по нашему, като позакъса, отива при Учителя и веднъж така беше пред Салона, пред вратата, прозорец има, до прозореца Учителя говори, тя пак нещо се обади: “Трябват ми 200 лева.” Учителят така строго я погледна и каза: “В друг живот ще те направя червей в земята да се научиш да се трудиш, да работиш.” Ама така, нали, просто изтръпнахме, бяхме там 4-5 души. И той след време каза: “Да, не бива човек да разчита само на благодеяния. Трябва да се труди.” А червея, за да излезе нагоре копае, работи, гълта нали пръст и работи, за да излезе отгоре.” М: Зародиша, от който човек в началото говоря, за първите хора, не тези хора сега, които са в резултат на желаниа и мисли, много често глупави, но първите хора носят зародиша на една висша разумност. Д: Даже Учителят е казал: “Лъжата е причина за всички злини, които идват на Земята.” М: Хората повече са свикнали да искат, да получават, а вече е станало да взимат насила. А сега точно обратното трябва да бъде – да се научат да дават, най-напред на висшето в себе си, на истинското, а не да искат, а да дават.

В: Сега тука интересно е в едно от писмата на Учителя до вашия баща, той вече се прибира в София, и писмото е от 26.06.1918 г., а от 3.09.1917 г. до 1918-та е във Варна на заточение, значи писмото от 5.06.1918 г., и той казва, че вече се връща в София. Д: Кат се върна 3-ти Бдински полк, и го преместиха на работа в Бургас. М: Не знаех за това писмо.

Д: 1919-та. М: 1919-та. В: “Ние сме пак в София. Намирам старите листа плодове окапали, и новото посято, поникнало. Ще съберем глухи, клосни, неми на работа, ще превърнем болните в здрави, глупавите в умни. Жив е този, който ви обича.” Д: Учителя в една Неделна беседа, след 9 септември беше, каза: “Не е правилно да се строят болници, правилното е да се създадат условия, за да няма нужда от болници.” В: Аз тука ви прочетох това писмо във връзка, че той вече се връща 1918-та година. И той вече събира както казва глухите, немите, нали. Д: Учителя. Учителя от Варна се връща 1918-та година. Година и половина, близо две беше там. В: И на едно-две места съм срещал, Учителя казва: “Онези, които бяха изпратени да дойдат, не дойдоха, а аз събрах едни кои си.” Д: Да. В: Това е много интересно. И ми прави впечатление, че в писмата на Учителя до баща ви ние имавме възможност да разгадаем много неща. Тази книга ми помогна много, и ще помогне за разшифроването на много тайни, които ние не ги знаем. Затова ви питам, за да можем да уточним някой неща. Най-голямо впечатление ми е направило това нещо, когато пише: “Ти минаваш през посвещение.” Д: Да, да. В: А той командир на полк, по време на войната. Но онова, което разказахте, особено за онзи случай, когато го извикват Учителя с писмото. Той тука говори за 91 Псалом, за Лозинката, и Той тука казва: “Аз винаги ще бъда с вас и ще ви пазя.” Д: Аз помня в Созопол, бяхме, беше Балканската война, когато беше чичо Пеню, или чичо Тодорчо Стоименов дойдоха, донесоха 91 Псалом и казаха заран и вечер да се чете непрекъснато. А моята баба майката на майка ми беше много религиозна, много. Да не говорим като човек. М: Човек с голяма милост, да послужи, да помогне, където може. Д: Тя на времето си е била

учителка. В: Как се казваше? Д: Елена Матеева, по мъж хаджи Петрова. В: Да, различни поколения.

Д: Много писма е писал Учителя до тате, и тате до Учителя. Той не ни уведомяваше, не споделяше. В: Дано излязат в последствие и неговите тетрадки. Д: Аз вече толкова години – 30 години, се борих, моето дълбоко убеждение е, те бяха дадени на Боян Боев. Аз питах Нейчева. Боян каза, той ги беше вързал 2 вързопа един до други. След туй, след като си замина Боян Боев, когато започнаха развалянето на Изгрева, Борис е взел всичко и ги е занесъл, или ги е унищожил. В: Не, за унищожение, не ги е унищожил. Д: Или, ако ги е оставил там, те са ги унищожили тия, които са разваляли. В: Дано впоследствие ги намерим. Д: Но много интересни. Аз помня, когато той дойде тате с Георги Куртев, големи приятели бяха те. И двамата с такова страхопочитание влизаха при Учителя, треперят и двамата, не смеят да влязат, чакат Учителя да излезе, мълчат, чакат. А помня по-младите как с Учителя. М: Те смятат, че Той е длъжен. Стана лошо. В: Че Той е длъжен да дава? М: Да. И затова Той много тежко понесе тези условия вече. Д: Той още 1917 г. в беседите "Великите условия на живота" казва: "От 1945-та година ще се възцари Царството на труда в България, но аз ще си отида."

Ясно е, че, аз съм имал случай, когато Той казваше. Беше, когато бях мобилизиран 1944-та година, май месец – 1 май, а август месец ми дадоха отпускат. Бях на остров Тасос. И минавам край Сливен, там при леля, една страшно покъртителна работа. Един партизанин излязъл от Сливен, сестричката му, баща му и майка му разстреляни и сложени на площада в Сливен и карат цялото гражданство да минава и да ги види. Учителят, когато Му казах за туй нещо, така посвъси вежди и каза: **"Определено е комунистите да дойдат на власт. Обаче, старото се руши от общите работници. След туй ще дойдат една степен по-високо изкопчиите, да изкопаят, след туй ще дойдат една степен по-високо зидарите, да зидат зданието, след туй ще дойдат дограмата да направят, и най-подир ще дойдат художниците, ще украсят къщата и ще кажат: "Заповядайте да живеете!"** Учителят беше веднъж казал, че светът трябва да бъде добре подреден. И комунистите ще се демократизират, но от славянството, водачи на които са русите – с големи задачи в бъдещето. Оттам ще дойде Шестата раса от север.

В: Учителят ви е казал, че нещата ще се оправят, и за няколко години ще имате това, което хората не са постигнали за дълги години. Д: И наистина аз за 6-7 години изскочих толкоз на високо, че не може да бъде, ако нямаше помощ известна. 1944-та година от 1 май до 31 октомври – 6 месеца бях върнал парите и създаде се партийна организация в Държавната печатница. Партийния секретар, с когото бях приятел преди 9 септември 1944 г. още, аз бях на работа в печатницата от 1935 година, и каза ми, че иска да вляза в Партията. Аз му казах: "Сашо, моите разбирания ги знаеш." Те знаеха, че аз живея на Изгрева, и че имам други разбирания, че не ще да се обвържа никак си с неща, които биха ме спънали в духовното ми разбиране. Но той много настоя. И няколко дена след това с моя приятел Неделчо Попов, при разговор с Учителя той казва: "Учителю, Митко го викат да влезе в Партията, а той не ще." И Той казва: "Добре е да влезете, да поседите 10-тина години, да им покажете как трябва да се работи." И наистина аз влязох, това беше 1944-та, началото на ноември, след 10

години аз бях освободен от Партията по него време. Точно онова, което Учителя каза: "Да поработиш 10 години, да им покажеш как трябва да се работи." И наистина на 10-тых години аз бях освободен от Партията. И скочих доста нависоко.

В: Вие коя година идвате на Изгрева? Д: 1929-та година, октомври месец. В: Как дойдохте? Д: Тате ми имаше къщичка, аз дойдох да следвам, и когато аз за първи път тогава дойдох на Изгрева. Изгрева беше доста далеч. Трамвая спираше на "Граф Игнатиев" на моста. И оттам нагоре пеша до Изгрева. Това е 3,5 км близо. И като отидох, казах си така: "Боже, Боже, всеки ден 3 км нагоре, 3 км надолу!" Но останах, видях се с Учителя, казах Му, че съм подал документи за следване в Университета, че съм приет. Той каза: "Добре, ще опитате." В: Вие имяхте къщичка? Д: Тате имаше къща, зидана, тя беше зидана – три на три, пък през лятото на 1929-та наши приятели донавиха друга втора стая по-голяма, като зимник, за дърва, удобства. В сравнение с туй, което в града можеше да се намери е доста по-малко, но беше самостоятелно. Това беше най-важното. В: Значи вие идвате и имяхте покрив? Д: Да, дойдох и имах покрив, казах на Учителя и почнах да посещавам редовно беседи. Даже един случай имам ръководител на Младежкия клас беше **Георги Радев** – Жорж, както го знаехме. Казах му, че искам да посещавам. Той каза: "Не мога да разреша, Учителя ще Му кажеш, ако разреши, защото на някои не е разрешил." Аз Му казах на Учителя, ако може да ми разреши да посещавам Младежкия клас, веднага се съгласи, и каза "Добре, кажете на **Георги Радев**." И почнах вече Младежкия, Общия Окултен клас редовно да ги посещавам. Имам доста така някои така работи, които ме интересуваха от Учителя физиогномия, хиромантия. Имах някакви бележки, но останаха на Изгрева, при преместването на Изгрева. В: Да.

Д: **Елизер Коен** [виж "Изгревът", т. XVIII, снимка № 18] от 9 септември 1944 афронтира Братството. Стана комунист и все говореше така, че недейте така, ме мъчеха, тъй, тъй, а това не беше вярно. Чрез Лулчев беше назначен на работа по Дефилето, носеше звездата, обаче, нито беше задържан, нито нищо, смятам аз. Това беше благодарение на Любомир Лулчев преди 9 септември. След 9 септември 1948 г., тогава мисля беше национализацията и създаването на Отечествения фронт. Мене ме избраха за секретар на организацията на Изгрева, която беше – около сто и тридесет и няколко човека бяхме, към сто и четиридесет. Събранията ги правехме в столовата, малкото салонче долу, при големия. Там се правеха събранията на Отечествения фронт. И при едно събрание аз бях вънка и Елизер Коен, който вече не само, че не идваше на беседи, но си позволяваше да критикува Братството, а той беше, доколкото са моите сведения издържан от Братството при неговото следване. Той завърши биология при професор **Бончев**. Аз бях вънка до прозореца, и когато той започна как в миналото тъй ме тормозеха, тъй, аз не можах да се стърпя и през прозореца му извиках: "Как не те е срам да говориш тези неща бе! Ти беше на топло благодарение на **Любомир Лулчев**, какво лошо си видял? Издържаше те Братството." Почнаха да ми ръкопляска някои вътре, той млъкна, изчерви се и след известно време, може би след няколко дена, още приживе на Учителя той страдаше от някакви циреи, работи, беше много зле, и инфекция имаше. Учителят го спаси, направо му върна живота. И той казва защо тъй трябваше да постъпиш. Казвам

му: "Виж какво ще ти кажа, срамата е това, което го говориш досега, но ще знаеш, че сега Учителя го няма да те спаси от заболявания." И след 1-2 години той почина. В: А се озлоби и враг. Различни съдби.

Нещо да ми кажете за **Георги Радев**? Д: С Георги Радев бях много близък, често ми идваше на гости, даже ми прави хороскоп Георги Радев, тълкува го веднъж, даде ми обяснения, на вечери идваше. Той дружеше тогава със **Стефанка Марчева** от Карнобат. Танчето, тя беше в Консерваторията, много добра *цигуларка*. Те бяха две *цигуларки* така добри **Мария Златева** и Танчето Марчева. С нея, понеже от Бургас, тя от Карнобат, познавах Иванчо имаше един, той е племенник на чичо Пеню Киров от Бургас, син на негова сестра. И с Танчето бяхме много близки, но с Георги Радев, почти всяка седмица аз го виках така, ще похапнем, много умен беше и ми беше удоволствие да го слушам. И в духовно отношение напреднал, от него имаше една книжка да Астрологията ли беше, не си спомням. Той даже веднъж ме накара, имам едно мое стихотворение в "Житно зърно" напечатано тогава, покоригирахме го с него. Много ми беше мъчно неговото заминаване, той беше изпратен в Куртово, Велинградско там на поправка. В: Някой опитности, така да ви е разказвал? Д: Ами не. Младежкия клас, така се случи, че аз все до него седях. Метеорологическата станция, тя се така поддържаше бих казал от Георги Радев. Той ходеше всяка заран влага, работи, термометър да определи и ги донасяше на Учителя.

В: Какво можете да ми кажете за **Иван Кисьов**? [виж "Изгревът", т. XVII, снимки № 30-31] Д: Иван Кисьов, да. Неговата жена и дъщеря му, **Ирина Кисьова** [виж "Изгревът", т. XXII, снимки № 71, 74] е жена му, тя е дъщеря на един чешки музикант, който идва в България след освобождението като капелмайстор. Не си спомням презимето по бащина линия, но тя беше музикантка, пианистка добра, и акомпанираше на изпълнителите, нали пеене *цигулка*. Иван Кисьов беше много добър, той си замина нещо отравяне на кръвта ли, не си спомням как. В: **Христо брадата**? [вж "Изгревът", т. XXII, снимка № 49] Д: Тъй му викаха. Той вървеше по пътя на йогизма, дълги години. Той почина в бараката си, страдаше от туберкулоза, но голяма воля. Боядисваше и тъй се издържаше, беше бояджия, но презимето му, майче може никой да не го знае, но Христо брадата му казваха. Много добър, много внимателен.

В: Сега, виждаме тук тези бараки? Какво представляваха тези бараки на Изгрева? Д: Ами дървени бараки, те ги правеха от две, отвънка, едни в други влизаха, отвънка, отвътре, и по средата се слагаше или сгур, въглища, или талаш. В: Ама от двете страни, от едната страна и от другата страна? Д: Така вървеше. В: А-а, да, и една педя разстояние. Д: Да, такова разстояние, и отвътре се изпълваше и беше изолационно.

Д: Този е **Иван Каруцаря** [**Иван Петров** – виж "Изгревът", т. XIV, снимка № 44]. В: Този с шапката? Д: Иван Каруцаря, тъй му викаха.

В: А този кой казахте, че е с шапката? Д: Ваньо, **Иван Недков**.

В: Кои ги правеха къщичките? Д: **Борис Николов, Николай**, брат му – те бяха специалисти, те направиха Парахода, даже и нашата Николай я е правел. Бяха се специализирали, правеха къщите и изобщо евтино така излизаше. В: Ето тук какво представляват отдалече, ето тука – палатки. Д: Имаше къщи. 1929-та, Изгрева е доколкото си спомням 27-ма. Там нямаше, даже аз когато отидох 1929-та къщите бяха на Лулчев имаше една барака,

до него. В: Ето ги. Това е вече събор, един от първите събори, когато още не е построен Изгрева и са седнали, Учителя на беседка отгоре да не Му вали дъжд и да не Му пече силно. Д: Да, да 1929-та година правиха Парахода, където живееха стенографките.

В: Това са снимки, където се вижда столовата, а в тази по-малката сграда живееше **дядо Ради**, така ли? Д: Да, Ради, той се грижеше за градината. Възрастен човек, но много работлив и много така предаден на делото. В: Дядо Ради? Д: Бате Ради, тъй му викаха всички. Учителят даже го спомена в беседа веднъж, и каза: "Идете да видите Ради как копае и не се измаря (там бяха нещо повече от 3-4 дка градина), която той самичък, а след това дойде как се казваше той бе – Ангел. Дойде да му помага. Той каза Учителя сменя – един път дясната ръка, един път лявата ръка. Сменя мотиката, докато копае. Той се занимаваше с градината – триъгълна форма градина, пред къщичката на Учителя тука и надолу до нас. Тука гледам, че има трева, тогава нямаше.

В: Това е **Петър Пампоров** май? Д: Да това е Петър Пампоров. Тук са насядали. По-късно се удължи, създаде се сцената, там имаше стопове и за беседите.

В: Тука виждаме съборите с големите чайници, как наливат чай.

Д: Чая, да. В: Това са много големи чайници. Д: Да, те бяха около 10 кила, даже повече. В: Има многолюдно общество и много хора, виж, даже седнали долу. Д: Да, по съборите тъй се събираха, много нещо и за концерти тогав, ето го Ради. В: Да това е Ради в средата, а това виждаме лозето ли е или може би кукуруз, царевица. Д: Тя е още частна, това се закупи всичко и стана. В: Тук пише 1927-ма година началото, 1928-ма. Д: 1929-та, 30-та се оформи вече Изгрева. В: Да, това са първите събори с палатки. Д: Да. В: Дошли са, сложили са си палатките и т.н. Това май, че е събора 1927-ма година, ето Го Учителя седи и говори. Д: Да, това си Му беше мястото на Него. Там Той си имаше малка катедра със стол и оттам говореше. В: Значи това е времето, когато още не е готов Изгрева?

Д: 1927-ма година мисля, че 1928-ма година направиха салона, и прозорците след туй ги направиха. А тук след това иззидаха едно стъклено за Учителя – като Наблюдателница. В: Тогава още не е направен Салона. Д: Тука са, ето я горе къщичката на Учителя. В: Това е тая средната, така ли? Д: Тука Му беше, да.

Това е **Митко Грива** [Димитър (Митко) Грива – виж "Изгревът", [виж "Изгревът", т. VIII, снимки № 10-14; т. XXII, снимки № 63-64]. В: Това беше първата къщичка? Д: Да, да, след това нагоре. Туй беше куриозното, аз съм си мислел. Тука паднаха доста бомби 1941-ва година от англичаните, когато бомбардираха. Те тогава разрушиха, срещу телевизията, където е сега беше напорната кула за вода. Те върху нея, тръбите бяха доста време счупени, германците като дойдоха я оправиха, но ходехме за вода на Ловния парк – Дианабад. Но ми се струва, че това не е края. В: Все пак това е Салонът от първите години, когато още не е всичко построено. Това е вероятно след събора, те са тук насядали, защото още не са сложени прозорците. Д: Да няма ги. В: Сега тука една друга интересна снимка. Вероятно тука се строи Салона, тук виждаме майстори, които се движат и не са довършили още. Д: После направиха подиума тука за сцената. Това бяха точно тука беше после градина, пейките бяха тука, варели, вода за строеж. В: Тука виждаме приятелите, вижда се в далечината Салона, още

не са сложени прозорци, тука вече виждаме палатките, навеси. Това е най-вероятно Събора.

Д: Това е пак за Събора, тука си направи **Балтова** къщата. Тази е **Динева**, тази е на **Теофана майката**, но как се казваше, не помня, тази е така **Мара Младенова**. В: Ето тука една снимка пак. Д: То е преди 1936-та година, защото 1936-та година **Цветка Щилянова** рисува Учителя. Ето го 1936-та и окачихме оригинала в Салона. Това е все преди 36-та година.

В: Сега, тука виждаме Приемната. Първо тя се построи? Д: Да, там имаше Учителя легло, там спеше и след туй се прехвърли горе на втория етаж. В: Ето Го Учителя пред Приемната със **Савка**. Д: Това е май Савка. В: Това е май кукуруз. Д: Кукуруз, това после всичко се очисти, стана градина, къщи направиха тука, засадиха лешниците. В: Ето виждаме тук Салона с пейките и лешниците. Д: Това е вече стара, защото ето тука вратата, която излизаше навънка – между Салона и Столовата. В: Ето тука виждаме една снимка с Учителя пред Приемната. Доста приятели, беседката на полянката, пчелина. Тази беседка е за почивка, така ли? Д: За почивка, вечер се събирахме, попеехме си, Учителя идваше също там, седнаше, говореше. Това е Борис, той почина [**Борис Димитров**, гърбавия], **Митко Звездински** [за Борис Димитров и Митко Звездински – виж "Изгревът", т. XXII, снимка № 18]. Той работеше в обществени осигуровки. В: За **Димитър Звездински** [виж "Изгревът", т. XXII, снимки № 18-19], спомняте ли си нещо, някоя интересна опитност? Д: Ами с него, не си спомням годината, пътуваме за езерата от София до Станке Димитров. И оттам, той каза, той мисля, че има някаква връзка или бил ли е там, няма каза да минем през Сапарева баня, а ще минем направо от Станке Димитров горе и се спускаме вече малко на северозапад от второто езеро. И този Борис беше, още един имаше, аз бях, и не помня другия кой беше. Там му стана лошо на Борис, измори се. Пристигнахме ние, но вместо да пристигнем скоро, стигнахме за два дена, не съобразихме, че той е болен човек, даже раницата му я носи Митко Звездински. Звездински беше голям приятел с **Михаил Иванов** и Борис там мисля, че почина на езерата, така от преумора физическа. А Звездински, много неудачна смърт – в трамвея поучава инфаркт и там умира.

Упражненията за **Паневритмията** само вечер ги даваше Той – до 11, до 12 часа на Полянката. В: През нощта? Д: През нощта. В: Това е една снимка нощно време. Д: Да, да. Това да не е някое дете? В: Някое дете е. Д: Тука беше голямата – 3-киловата крушка на Учителя беше. И все помня, когато, понеже доста обири имаше и това, много интересно беше, когато закъснее някой от нашите, и като дойде до кръстопътя, където сега е Дяволовата алея и Телевизията, лампата на Учителя светне и оттам до Изгрева лампата светеше. В: Да могат да се приберат. Да. Сега тука виждам чешмичката. Поляната, която е била голяма, широка поляна. Д: Там играехме 500-600 души Паневритмия. В: Ето я вече градината, алеята. Д: И, когато бяха бомбардировките, нито едно стъкло не се счупи на Учителя, колко високо беше. В: Бомби не паднаха на Изгрева? Д: А-а-а! На **Калудов** къщата, тя беше на югозапад малко от Салона – на около 200 метра. Там паднаха бомби, разбиха водопровода към Дианабад, работи. В: На самата поляна не падна? Д: Не, на Изгрева не падна на Изгрева. Ние гледахме, когато на 10 януари вечерта, бомбардираха, гледахме като пуснеха факела – светящата бомба да освети простора и след нея падаха

другите бомби. Но на Изгрева нито една бомба не падна, нито една бомба. На този вече те бяха по-надолу, Калудов, той имаше къща, тя пострада.

В: Сега ето я Черната дъска. Какво представляваше тази Черна дъска. На нея Учителя пишеше? Д: Пишеше по математика, даваше маса, триъгълник, чертаеше, буквите пишеше. Много така равни, хубави букви пишеше. Той от буквите правеше уравнения, сравнения правеше коя буква какво означава.

В: Тук има един чертеж. Д: Да, ето го: $A_1, A_2, A_3 = \dots$ В: Песента „Сърдечния зов“? Д: Любимата песен на нашата майка: „Пред теб припадаме Господи“

В: Това е вероятно Столовата? Д: После те станаха по-големи масите, ето този е моя приятел Неделчо и Борис. Това е **Калудов** бе! Ето го Калудов. В: В тази столова вие обядвахте? Д: Обядвахме, след пост там се събирахме в петък. Това е чешмичката, на Изгрева нямаше вода, ето ги всичките съдове, всеки си чака реда. Обаче, аз я вземах тази стомна от **Ангел Янушев**, но нещо прокапа. В: Тази сцена. Искам да ми разкажете нещо?

Д: Учителя така свиреше с върха на лъка, но такава фина техника е това, много фино, много фино. Бяхме пред Салона на пейките, музиканти повече – **Асен Арnaudов**, **Ангел Янушев**, **Катя Грива**, **Галето**, аз. Там беше и **Николай Дойнов** – на Борис брат му. Той много как да кажа, чиста душа беше и така спечелваше човек още от пръв поглед. Аз пред другите не смеех така да се държа с Учителя, все пак не само, че е по-възрастен, но висотата Му, но той закачаше се с Учителя. И Учителят много го обичаше. Пита: „Учителю, ако дойдете в друг живот на Земята, какъв искате да бъдете – философ, лекар? Учителя взе да се смее. Той имаше една много невинна, хубава усмивка: „Ще дойда като музикант.“ Няма да го забравя туй нещо. „Аз каза съм се занимавал с философия, с туй, другия живот като ме пратят тука, ще дойда като музикант.“ И така, после с **Кирил Икономов**, му казах Той като дойде какво ще бъде, като музикант. Той досега и в този си живот не е, нали специализирал, да се е занимавал с музика, както с философия, медицина. Той по математика беше наистина енциклопедист. И туй после на Икономов казвам и той казва: „Наистина, какъв ли ще бъде като музикант?“ И тъй се надяваме, защото Учителят беше казал: „Аз от 2000 години съм с вас, и в други живот пак ще бъда с вас.“

Туй е **Влади Симеонов** на пианото, това е **Катя Грива**. В: Това тук е пак Учителя, това е Теофана Савова. Д: Теофана, Катя Грива. Това е **Филип Стоицев**. В: Сега тук пианото беше изнесено навънка за някакъв концерт или какво? Д: Сигурно, на 1 май, на 22 март и на събора, но на 22 март откривахме Паневритмията официално. Изнасяха пианото, което беше в Салона, свиреше там обикновено на хармониума **Мика Тодорова** [Мария (Мика) Тодорова – виж „Изгревът“, т. XXII, снимки № 35-38]. Тя беше приятелка на Борис, обаче, на пианото или **Кисьова**, или **Асен Арnaudов**, който беше голям музикант. Като му кажеш само гамата тъй, в която се изпълнява, веднага акомпанира.

В: Сега, тук имам една снимка, да си припомним, това е снимка, правена през 1934 г. от група музиканти **Иван Христов Кавалджиев**. Д: Той престана да идва, защото Изгрева беше доста далеч, но при Учителя идваше. Учителя му е дал известни съвети, той е страдал от туберкулоза

и се е излекувал. От него е, не мога да се сетя, нотираше, той даже веднъж имаме един наш приятел **Цеко Етугов**, който е завършил специална школа във Варна по електротехника. Беше и музикант. Бяхме в столовата, беше бате **Ваньо** и Учителят му каза на Цеко да изпее някаква нова песничка. И той я нотира веднага и каза: "Това е нещо уникално. В такъв такт 12/8 ли беше, почти каза не съществува у нас, това е нещо съвсем оригинално. А Цеко беше много срамежлив, той се наведе така, изчерви се автора, и тогаз той говори на Учителя – хубавичка е така създадена песен."

В: Така, значи за Мичето Златева е ясно, за Влади, сега за Кисьова?
Д: **Ирина Кисьова**, тя беше пианистка, акомпанираше, пееше също. Тя беше хубав алт. Тя е музикантка, баща ѝ е големия капелмайстор, знаех му името. В: Иван Кисьов? Д: А, не, **Иван Кисьов** е мъжът ѝ. В: А-а това е мъжът ѝ. Д: Мъжът ѝ Иван Кисьов, той го няма тук. Това е **Галето**. Той е завършил математика и работеше в застрахователното поле. Това е **Асен Арнаудов**. Много голям музикант. В: Знам, че той беше голям музикант. Д: Прочети от 1936-та година, от 1934-та даже **Кирил Икономов** беше в провинцията и тези песни, тогава Учителят беше извор на песните, са нотирани повече от него и от **Асен Арнаудов**, но фактически той. Той завърши Музикалната академия, влезе като цигулар, свиреше хубаво на цигулка. Тогаз по-лесно влизаха преди 60 години, но специализира арфа в Германия и си дойде с арфа. И даже носи я при Учителя, Учителят подрънка така на арфата. Но музикант беше, много пъти лично на мене той ми е акомпанирал, само му кажа гамата, веднага. В: Добър музикант, някои опитности? Д: Една опитност има, тя е много интересна. Една задача беше дал Учителя, със стомнички от Изгрева вечерта горе на Витоша, където е Бивака, чешмата там, направиха чешма, всеки през 10-15 минути поема от Изгрева нагоре – самичък през нощта. Това беше задача хем да видят дали могат да се оправят по пътя, защото там редовно се ходеше, и как самичък ще се справиш с това нещо. Нагоре, когато аз тръгнах, 12,30 – 1 ли беше часът, когато трябваше аз да тръгна и на разсъмване бях горе на чешмичката. В: Това е горе на Витоша, нали? Д: На Витоша на Бивака. И като отидохме горе аз гледам **Елена Андреева** – стенографката, и казвам: "Елена, колко е лошо, ние сега тук идваме, но колко е лошо да чути човек стомната, трябва да се върне в града да вземе нова стомна." И тя изтърва нейната стомна и я чути. Върна се в града, взима нова стомна и се върна горе обратно на Бивака да я напълни стомната и да се върне. А, когато аз слязох, **Асен Арнаудов** [виж "Изгревът", т. XXII, снимка № 28] беше преди мене. Когато тръгнаха от Изгрева, пишат: еди кой си тръгнал в толкоз часа. Горе имаше човек – пристигнал еди кога си, тръгнал еди кога си, на Изгрева пристигнал еди кога си. Помня, че когато се върнах на Изгрева, казаха: "На Асен му стана лошо." По пътя, вече било близо, там вече гората до Дианабад, гарата, тогава нямаше гара. В: Той може би не е свикнал да ходи. Д: Да, и там Учителят му помогна много и Учителя го тачеше така. Добър музикант беше. Един от малцината наши, който записваше, и имаше музикален слух много голям.

В: **Симеон Симеонов**? Д: Той седеше до катедрата, той беше бохем душа. Секретар беше във Върховния касационен съд. И той музикант самоук, обаче, стабилен, солиден. Той свиреше до катедрата на Учителя, хармониума дето беше всяка Неделна беседа, той там. Учителят каже еди коя си песен, знаеше ги наизуст и навсякъде – на Изгрева, на полянката

свиреше, на Бивака, на Езерата като ходехме. Той без цигулката си никъде не излизаше, и въобще той поддържаше музиката.

В: А **Цветана Симеонова**? [**Цветана Симеонова** Гатева – виж “Изгревът”, т. XIII, снимка № 109 и картините ѝ – № 96-108] Д: Тя беше художничка – Цветана Гатева Симеонова. Когато преди 9 септември, 1942-ра, 1943-та година, имаше дъщеря Елисавета, която казваше: “Които и да дойдат на власт, аз съм все добре.” Тя беше с прогресивни идеи, дъщеря ѝ. Каза, аз съм, каза, ни тук ни там.

В: Сега, този е? Д: **Стоицев**. В: А тука вече има един в оркестъра, да дирижира.

Д: Това е **Калудов** с бялата коса. В: Кога се създаде този оркестър от Калудов? Калудов ли го дирижираше? Д: Е, не, понеже капелмайстор е бил, имаше връзки, идваха и от военните музиканти. Той във Варна капелмайстор е бил и там се е пенсионира. Дойдоха на Изгрева. Хубава къщичка си направиха, баща ѝ е архитект – чех, а негов брат, по-право не чех, ами хърват, а негов брат Владимир беше президент на Хърватско след 9 септември 1944.

В: Това е **Влади Симеонов** дирижира, това е концерт в Салона, така ли? Д: Да. В: Ето го тук, той дирижира. В: Как ставаха тези концерти, по какъв повод? Д: В неделя, а и в други дни. На съборите например всяка вечер имаше концерт. В: Това на събор ли е? Д: Не, на обед е това, свиреха, това е **Симеон**, това е **Галето**, това е **Пеню Ганев**. В: Това са снимки с Учителя вдясно, на Паневритмията. Това кой беше? Д: Брат на Симеон Симеонов – **Йордан Симеонов – Данко** [За Симеон Симеонов и брат му Йордан (Данко) Симеонов – виж “Изгревът”, т. VII, снимка № 11; т. VIII, снимки № 27-28, 53]. В: Има тук една внушителна група от музиканти на Паневритмията, са застанали на лъчове, да разучават Паневритмията, така ли? Д: Не. Паневритмията се играе, това е хор, може би. В: Аз виждам, че от тази страна също има лъчове, ето виж ги тука се виждат по-добре. Д: Не, те лъчове бяха само на тъкането, те се разминават. В: Ами това тука какво е? Д: Сигурно те са били тука музикантите, и са изтеглили по-насам.

В: Това е **Иван Атанасов**? Д: Да, той почина. Тука са Данко, Галето, Пеню, Мичето Златева. В: Това кой е? Д: **Георги Капитанов**, преди туй, *третия брат на Симеон* понякога идваше да свири. В: Значи е бил голям оркестър. Д: Флейта, кларнет, китара имаше, цигулка – първа, втора, понякога изнасяха и хармониума, и пианото, имаше и челист. В: Това кой е?

Д: **Абаджиев**, ръководител на Братството, приятел на Минчо Сотиров и бил е от начало от протестантите, минал е в окултната школа и там, и загива. В: Както и да е. Спомняш ли си нещо за него? Д: Той беше много симпатичен като човек, ветеринарен лекар, запасен офицер от Варна. Той е бил един от тези, които са се спрели там и са купували неща, за да ги раздава после на наши приятели. Един от близките на Учителя. Това е **Николай Шиваров**, това е **Кирил Икономов**, това е **Христо Христов**. В: Христо Христов, който е от Варна. Д: Това е **Веска**, тя после стана жена на Жечо Панайотов. В: Нещо да си спомняте за **Николай Шиваров**? [виж “Изгревът”, т. XXII, снимка № 65] Д: Ами той работеше в Народната банка го знам, а това е приятел на Учителя от Америка. Той беше инженер, старозагорец по водоснабдяването, възрастния. Тука е Борис. В: Това

е Константинов? Д: А това беше негова дъщеря, след туй стана Ватев ръководител.

В: Това е Учителя и разучават Паневритмията. Как се разучаваше? Казваш, че вечерно време. Д: На открито, на полянката. Имаше едно много хубаво при тъкането, петогълник се образуваше. В: Спомняте ли си нещо за него? За **Васко Искренов** – фотографа? [виж "Изгревът", т. VII, с. 505, № 10 "Непозволени снимки"] Д: За него един така неприятен момент. Бяхме на обед със **Славчо Печеников**. Учителят беше, и по едно време Учителя извика: "Престанете с тези снимки!" Всички се така сконфузиха. И той добави: "Когато човек яде, у него се проявява земното, животинското." В: Сега, имаше обеда в Столовата? В: Кой е това? Д: Доктор **Жеков**. В: Тука вече виждаме една друга снимка. Д: **Катя Грива**. В: **Никола Антов**, тоя с очилата ли е? Д: Тоя същия. Той продаде Братството. И когато аз казах на моя баща, казвам: "Защо вкарахте Антов в Братския съвет?" той тогава ... В: Това е Боев, Борис, Стоименов. В: Това тука кой е? Д: Това е този, така **Люба** на **Манол Иванов** жена му. Това е **Жечо Панайотов**. Манов Иванов беше ръководител на Братството във Варна. И направиха си къща. Той беше офицер във флота, лейтенант, значи капитан, техник. Завършил е в Русия на времето, един от първите випуски на Машинното училище във Варна. И тука дойде, имаше син. Той почина, и втория почина. Млади момчета починаха, единия от скоротечна туберкулоза, другия ... По едно време бяха пуснали автобус отдолу от моста до Изгрева, спираше на тухларната фабрика – ж.п. прелез, и той бил на края на автомобила, на един завой пада, сътресение на мозъка. В: А този тука кой е? Д: **Стефанов**. В: **Катя Зяпкова** беше музикант, така ли? Д: Не, не, не. В: Тука Учителя се моли, тука **Теофана Савова**, така ли? Д: Не, **Мара Савова**. В: Това кой е? Д: Това е Попова, която правеше разни движения и Младежкия клас беше вземал решение да не я пуска, но Учителя каза: "Не, това са останки от лемурийската раса. В: Лемурийската раса? Д: Това е Тодора на Изгрева беше, Стайков с брадата. В: А това тука мъжа ѝ не си спомняш? Как се казваше **Станчева**? Д: На доктор Станчев, мъжа ѝ лекар беше в Бургас и тука си направиха къщичка, която после я купи **Колю Нанков**. И той там гради нещо, не знам какво беше, това беше по-късно. В: Това е от дясната страна на Учителя, Станчев, а от другата страна **Граблашева**. [Мария Граблашева – виж "Изгревът", т. IX, снимка № 33; т. XIII, снимка № 39] Д: Той ... почина преди аз да дойда в София. Той беше един с **Голов**, Граблашев, той е бил теософ на времето. И минава към Братството и издаваха "Всемирна летопис" и първите беседи пак те са ги печатали, издателство на Димитър Голов. В: Сега аз съм виждал доста книги, преведени от Граблашев от английски език. М: Да, много лошо са преведени. Д: Недей така, аз като чета сега Библията, тя е преведена от Петко Рачов Славейков. Едно до друго повторения, те са печатани 1898 г., тогава такава е било времето.

Д: Учителят им каза от дъски готови дъски широки заливат ги с вряла вода, един казан вреше с чайник, полеят ги, и подир малко се огъват. И Учителят им казваше: "Внимателно огъвайте да се не спукат." Полека, полека, полека с топла вода. Параходът беше кръгъл, там живееха стенографките. Името му е Парахода. М: О-о-о! В: Една барака. Д: Дъсчена барака. Ето го Парахода. В: Тук виждаме как тия работят стенографките. Д: Тази наведената е **Паша**. Шест диоптъра имаше и

пак пишеше, не сложи очила. Тя като ученичка бе първенец на випуска, викаха я в Университета за туй – Не! Д: Симеон Симеонов го подкачи: "Бай Стефане, уж жена командваш, ама идваш за чайника за чай заран, тя кат си лежи." И там отгоре чак долу ѝ носи чай. В: **Стефан Белев**. От къде беше? Д: Македонец, не знам откъде точно. Дъщеря имаха, голяма пианистка Белева.

В: Французите идват 1939 г., така ли? Д: Те не само французи, идваха тогава и латвийци имаше, естонци, отгоре трите републики на Съветския съюз. В: Сега този [французин] **Анжо** се е казвал. Д: Той правеше записи, даже на мене ми направи записи, две песни така да му изпея. Едната беше "**Махар Бену**", а другата беше "**13-тия псалом**" на **Асен Арнаудов**. В: И какво стана с тези записи? Д: На плочи, те си ги вземаха. В: Сега, тази е същата, а тази, французойка ли е? Как се казваше, не знаеш? Д: Не зная, само този го зная, той правеше снимки. В: Сега, тука е изпращането ли, посрещането ли на французите? Д: Изпращането ли беше, посрещането ли е било, защото Учителят им каза да побързат да си отидат. И те си заминаха на 29-ти ли на 28-ми ли беше, 2 дена преди 1 септември, когато нападناха Полша. В: Това е 1939-та година? Д: Да, 1939 г. В: Значи Учителят им е казал да избързат? Д: Да, да избързат. В: Тука е изпращането, с цигулки, нали. Това е **Пампоров**. Д: О, това е цигуларката **Дарлинг**. В: Която е вляво? Д: Да, до Стефка, това е **Петър Камбуров**, това е Петър Пампоров. Те се обадиha, когато пристигнаха, и на другия ден германците влязоха в Полша. В: И после почна войната. Спомняш ли си нещо от онова време, къде са дошли на гости. Д: На Езерата дойдоха, качиха се на Езерата. Те и латвийците, даже една от Латвия остана тука и се ожени за **Елизер Коен**. В: Казаха ми, че на тази снимка са французи, тези французите ли са, спомняш ли си? Гледам няма никой от тези, които са на снимката. Д: Нито от латвийците. В: Значи не са французите? Д: Не. Групите както бяха, към 50 човека бяха общо всички гости. В: Да, ето виждаме пак една голяма група, това са латвийци, французи. Д: Сигурно, сигурно. Тука вече много ситно, не се вижда. Има и французи, защото **Бертоли** отиде във Франция и вече там дъщеря му **Ана** беше там, тя идваше след туй, обаче, там създаде **Михаил Иванов** Братство. Тука виждам заедно с Бертоли. Значи има тука снимките смесени са.

В: Тука на **Ел Шадай**, каква е тази каменна ограда? Д: За да се предпази вятъра, тя гледа на север и отива на юг. А това е шосето, което води към хижа Алеко, над полянката. В: Тука се вижда освен оградата и този големия камък. Д: На него Учителя седеше и там закуска, работи. Много слабо се виждат, много дребни. Тука са на храна. В: Тука вече големите чайници се виждат. Вие кога тръгвахте? Сутринта рано тръгвахте? Д: Заранта към 4 часа, лятно време и в 2 часа се тръгваше, за да можем заранта в 5 часа да бъдем горе, за да посрещнем изгрева. В: И там посрещате изгрева, правите, упражнения? Д: Правим упражнения, носеха се цигулките, обикновено 2-3 цигулки – първа, втора, китара. Това беше – 5-6 души оркестъра. В: Там обядвахте, почивахте. Д: Обед, и следобед се тръгваше. В: Обратно.

В: **Начо Петров**? [виж "Изгревът", т. XVI, снимка № 13; т. XXII, снимка № 69] Д: Петров е наш приятел, в Общината работеше, в Секретариата нещо, голям човек, много работи обслужваше, за данъците. И спомням си Учителят казваше: "Питайте брат Начо Петров." Деен беше, деен. Д:

Горе беряхме лешници. Аз там съм брал много лешници – 10 кила. Беше голям майстор на мозайка, изкуствен мрамор. Аз съм работел при него 4-5 години, когато ходех на лекции в Университета. Заран на лекции, следобед при него. Плащаше много добре за онова време – 75 лв. надница даваше. В: А това не е малко? Д: Ами 1931-ва, 1932-ра, 1933-та, 1934-та година, тогава беше евтиния. В: Да. Д: И той така превеждаше беседите на Учителя на италиански, даже имаше една книга, превод от него с беседите на Учителя, и един как да кажа, от съвестните, скромните, не парадиралите хора на Учителя беше, а работеше. В: Тука виждаме правят упражнения. Д: Да, тука долу се слизаше до чешмичката. В: Правят упражнения, и сте играели Паневритмия? Д: Да. В: На полянката играехте Паневритмия? Д: Да, ето Го и Учителя играе. Само с 2 цигулки, взимаше Галето и другия Симеон.

В: Това са снимки от лагеруване на Витоша. [1922-1933 г. лагерували на Присоите, Витоша]. Тука са на палатки горе на Витоша. Д: Това е **Катя Грива**. В: След това, това е една снимка от лагеруване на Присоите? Ти бил ли си на това лагеруване? Д: Да, да, да, даже един случай. Отиваме **Неделчо Попов**, аз, **Мичето Златева**, **Стойна Христова**, 5 души бяхме, кой беше другия не помня. Беше повече от половината път, вече там към Водната станция, почна дъжд, И отидохме горе на Присоите, ама вир вода, гръмотевици, трясъци. И Учителят излезе и каза: "Веднага им дайте дрехи да се преоблекат." И помня, че **Мичето Златева**, **Стойна Христова** от Варна и аз бяхме при така **Мара Младенова**. [Мария Младенова и полковник Младенов – виж "Изгревът", т. VII, снимки № 1-3.] Даде ми на мене дрехи на Ильо да ги облека, вода течеше от нас, долните, горните – всичко, на огън сушихме се там, ние дойдохме надвечер. И когато дойде да спим, нямаше как, ние спяхме тримата. Много се стесниха Ильо, така Мара и синът им Младенчо. Тя офицерска палатка, петима души налягахме вътре един до други, но много ни помогнаха тогава. В: Значи това е лагеруване на Присоите, на палатка, ето Учителя, Катя Грива и Теофана. Значи това са на Присоите. Там сте изкарвали 2 години. Д: Две години, на езерата защо не ходихме нямам представа. В: Това кои са? Д: Неделчо, Георги Събев, Стоянка Илиева. В: Това е на Бивака Ел Шадай или на друго място? Д: Горе, горе, това е горе под този **Стефан Кадиев**. В: Това е снимка на Учителя на Черни връх. Вие два пъти сте се качвали, така ли? Д: Да. В: Тука Учителя виждаме, Борис Николов, това е Йордан шофьора. Значи това са снимки от Витоша. Д: Това е наблюдателницата на Мусала. [виж "Изгревът", т. XIV, снимка № 37, 16.09.1934] Там имаше Гошо, който беше наблюдател, наш съмишленик. Даже Учителя влезе вътре, даде му чай. В: Два пъти сте се изкачвали, така ли на Черни връх, така ли? Д: Да, долу от Присоите, нагоре. В: Можело е да има и още пъти, но не си спомняте? Д: Аз знам два пъти, когато аз се качвах. В: Значи от долу нагоре. Там преспихахте ли? Д: Не, не, долу бяхме на палатки. В: И се връщахте долу. Д: Горе беше само така да се качим на високо, слънцето посрещяхме. В: Тази е най-старата снимка на Учителя. [виж "Изгревът", т. V, с. 560, снимка № 6 – Черни връх, 1917 г.; т. XX, снимка № 54 с бележки на с. 1040] Това е **Петко Гумнеров**, така ли? Д: Петко Гумнеров. В: Той е бил секретар на Касационния съд, след това **Симеон Симеонов**, след това е **Грозев**, от най-дясно е **Стоименов**. Това е на Черни връх, така ли? Д: На Черни връх, това не може да бъде другаде, тези скали ги има

само на Черни връх, иначе поледица. В: Това е на "Опълченска" 66. Вие ходихте ли там? Заварихте ли я? Д: Заварих я. Обаче, аз като студент като ми се случеше да имам следобед лекции, отивах на "Опълченска" при леля Гина, занеса малко халва, тогаз имаше и хляб и у тях ядене имаше. В: Ето стаята на Учителя, това е стол, масата на Учителя, бюрото на Учителя, леглото на Учителя. А долу вие се хранехте, така ли? Д: Само там, едната стая, тя беше като се качиш по стълбичките, непосредствено от ляво – стаята на Учителя. Отпред беше антронец така и другата стая. А се хранехме долу, слизаше се по стълбище долу. Долу беше храната. В: Значи тук виждаме стълбите, първата стая, втора стая, трета. Д: Тя не е стая, тя е като антре, тука беше стаята, а от лявата страна беше стаята на Учителя. В: Значи вие често ходехте там? Д: Ами Учителя го нямаше, 29-та, 30-та Учителят вече живееше на Изгрева.

II. КОМЕНТАР И БЕЛЕЖКИ НА ДИМИТЪР СОТИРОВ ЗА "ИЗГРЕВЪТ..." Т. I

Разговор на д-р Вергилий Кръстев

с Димитър Сотиров,

касетофонен запис,

27.08.1993 г., 13.10.1993 г., 22.11.1993 г.

Димитър Сотиров след като бе чел "Изгревът" том I, ме извика, за да поправи моите грешки и да даде разяснение. Разговорът, записан на 4 аудиокасети, е прехвърлен в текстови формат за да ви го представим:

27 август 1993 г.

В (Вергилий Кръстев): Днес, 27 август 1993 г. съм извикан в дома на Димитър Сотиров, за да каже някои негови забележки по книгата "Изгревът". Аз слушам вашите забележки по отношение на **Мария Златева**, нейният материал. Тя фактически говори как се е запознала с Учителя. Ти си отишъл 1929 г. **Д (Димитър Сотиров):** Тя каза, че била приета в Консерваторията след като споделила с Асен, който го казал на Учителя. Аз мисля, че Асен дойде на Изгрева по-късно, след 1930 г. **В:** Не мога да ти кажа това. **Д:** А тя беше в Консерваторията вече и аз ѝ помагах за държавния изпит. И друго исках да ти кажа, тук, което сте написали, не е в нейния говорим литературен език. Тука е много огладено. Много са огладени нейните изказвания. Има думи, които, толкова аз дружах с нея и женени към 16 години. **В:** Ами аз съм го огладил, то е минало през мене. Аз това съм го написал, че е минало през мене. **Д:** Защото аз ѝ познавам речника. **В:** Аз съм го огладил, но нейните изказвания са точни, на тях тя държеше. **Д:** Аз дойдох октомври месец 1929 г. на Изгрева, но 1930 г. аз вече отидох на езерата. Писах на тати, той беше в Бургас, че отиват и много, бях студент тогава. И казвам, много ми се иска и аз да отида и аз на езерата. И той ми отговори: "Щом искаш, иди!" И отидохме. Аз носех платница, три платнища, офицерските тези плътните. Двете ги пуснахме така, тя, **Стояна Христова**, за която тя казва, че са ходили и аз.

В: На с. 339 какво казваш за вечерния концерт? **Д:** **Катя Грива, Кичка Вълчанова**, аз не помня да е участвала Кичка Вълчанова. **В:** Ами тя го е казала, аз не съм го измислил. **Д:** **Дора Карастоянова**, да, **Таня Икономова, Невена Капитанова** свиреше и акомпанираше на китара. Тя участвуваше също, пееше и аз също съм изнасял солови песни. **В:** На тези концерти. **Д:** На тези, вечерно време. **В:** Аз смятам, че или го е пропуснала, не е нарочно го направила. **Д:** Не е, аз не допускам, че нарочно го е направила. **В:** Просто ... Щото тя веднъж се сети нещо, а после го отмени, пък после допълнително го сложи и много трудно се работеше с нея, да

знаеш. То вече от възрастта беше така.

В: с. 351, **Стефка Стойчева**. Д: Аз бях, това беше 1936 г., тя казва ... В: И какво за Стефка Стойчева? Д: Тя, след като минахме "Вада", аз, **Неделчо Попов**, **Славчо Печеников** бяхме най-отзад. Те вървяха напред и Учителят беше минал напред. И след Него, а преди нас Стефка Стойчева, тя е още жива и на Изгрева живее мисля. В: Не знам. Д: Я ухапа змия. В: А, да, на Няголов, да. Д: И казаха на Учителя. Учителят се върна, както беше същият маниер не, ами същия начин Той приложи към нея, който след 20 години приложи към тати, когато го върна от оня свят. Сложи си ръката така, сложи я на слънчевия възел, тя отвори очите и Той тогава: "Дайте й една гореща вода да пие, да почине малко и да продължи пътя. В: Значи Той се е върнал. Ама нали е бил парализиран? Не е могъл да се движи? Д: Не, не беше. Върна се. Придружаваха Го, но Той вървеше. Той се умори чак, когато бяхме вече след Вада, високият връх. В: Ето върна се, **Елена Андреева** като прочетеш, тя говори, че изобщо, тя е била непрекъснато седяла при Учителя и Той не я е напуснал. Той дошъл, искал помощ за жена си, Учителят му дал съвети и те изобщо са стояли до Учителя. Учителят не се е върнал. Д: За **Стефка Няголова** ли? В: Да. Д: А-а-а. В: И аз мисля, да не би с друго тяло, с духовното си тяло да е отишъл? Д: А-а-а, не знам туй нещо. Учителят си сложи ръката на слънчевия възел, тя си отворила очите. В: Ама вие бяхте ли там? Д: Преди нас. И, когато отидохме, те казали ето Стефка, ние настигнахме, бяхме **Славчо Печеников**. В: Ама вие Учителят не сте Го видели изобщо? Д: Не. В: А, това е важно, това да се знае. Д: Не. В: Значи е ясно. Д: Казаха: "Учителят дойде, съжали я и каза да й дадем да пие гореща вода, да почине и да продължи пътя си. В: Сега това нещо е ясно, че Учителят е бил там, но не е бил с това тяло, защото Той е бил горе непрекъснато при стенографките. Д: Не-е, това беше още по пътя, когато отиваше. В: Ама, именно, **Елена Андреева** е била до Него, **Савка** е била до Него и другите, и Той изобщо не е напуснал. Но е дошъл мъжът й, искал помощ и Учителят е дал нещо, а след това Стефка твърди, че Учителят, аз съм записал опитностите на Стефка. Стефка твърди, че Учителят е дошъл. Д: Да. В: Това може, обаче, ония твърдят, че Учителят изобщо не е напуснал, нали? Това също е важно. Д: След като е казал Учителят, аз имам и други случаи, когато Учителят влиза при наши приятели и вижда ги, това е Неговото извънземно тяло. В: Да, ясно, да. Продължаваме по-нататък. Значи противоречие няма. Д: Кошков.

В: Значи на с. 355. Д: Директор на Държавната печатница беше **Димитър Кошков**, а **Тодор Пенков** беше началник отдел Ценни книжа, отпечатване на ценни книжа. Тогава у сестра **Балтова**, аз присъствах също, беше дошъл и **Тодор Дулапчиев**, заместник-директор и началник графиката в Държавната печатница. Беше дошъл също и **Стефан Крантов**, инженер-химик към Държавната печатница. Тук не се казва, че са ... В: Това тя го е написала, аз не мога да го ... и това е **Неделчо Попов**, **Дулапчиев**. И каза, кой е Дулапчиев, Директор на Държавната печатница Пенков не беше. Той беше като Тодор, даже Тодор Дулапчиев беше заместник-директор на Държавната печатница и завеждаше "Графиката". Аз работех в печатницата. В: Ясно. Д: Неделчо Попов беше оценител в печатницата. Тодор Пенков беше началник отдел "Отпечатване Ценни книжа" и Стефан Крантов, те тримата бяха, които се интересуваха от Учителя, имаха много хубаво мнение. Даже за мене те дадоха сведение,

когато ме обследваха като партийен член, много-добри сведения, които не ги споменаха при обследванията. Те ми казаха какво са дали, те се интересуваха от Учителя, идваха и на беседи, срещаха се с Учителя. Тука е непълно и неточно предадено. В: Толкова си е спомнила, толкова е дала. Д: Е-е, не-е.

Слушай, не помня към коя година беше. Май, че към 1935-1936 г. Бяхме пред стаята на Учителя: **Катя Грива, Теофана Савова, Митко Грива, Асен Арнаудов**, аз. Пристига един учител от Шуменско, паркинсон болен, обаче, съвсем, цялото му тяло, ръце и крака треперят. И падна на колене пред Учителя и Му каза: "Учителю, аз съм учител от Шуменско, заболях и ми казаха, че само Вий може да ми помогнете, и да ме излекувате." Учителят се обърна, ние после изтръпнахме и се просълзахме. Той Му прегърна коленете и Учителят го запита: "Вярваш ли, че мога да ти помогна?" – "Вярвам, и затуй съм дошъл." И тогава Учителят му каза. Ние се разплакахме и даже Учителят се разчувства и изпадна в особено състояние. И каза: "Извикайте бати Ради!" Доиде бати Ради и Той му каза: "Дай на този брат една мотика. Всяка заран рано до 10 часа, съблечен гол, ще копае земята." Той му каза, този болния: "Аз не мога да държа мотика, нямам сили." Той му каза: "Нищо, една тесла, дай му с една тесла да копае, но да рови земята, и гърбът му да бъде на слънцето." И след време този човек изглежда се е оправил и си отиде. Цяла седмица седя на Изгрева. Този случай, тя не беше и затуй не го е дала, но този случай помня много-добре, просто плакахме всички, когато Учителят му каза: "Щом вярваш, ще те излекувам!" В: Как се казваше? Не си спомняш. Д: Не каза името си. Аз съм, каза, учител от Шуменско. Туй помня.

В: Да. А това не го знаеш, за това, че Учителят е казал ... Д: Тя не е казала туй нещо. Защото аз ходих преди да се свържа с нея, писах на тати. Това беше 1933 година. Годината много добре я помня. 1933 г. писах на тати, и той ми каза: "Ще се допиташ до Учителя. Каквото ти каже това ще направиш." И аз казах на **Мичето Златева** – Мария, така и така тати ми каза. Отивам при Учителя да Му кажа. Отидох при Учителя и Му казах. Той седя, позамисли се така, помълча малко и ми каза: "Ще почакаш три години. Няма да бързаш." В: И ти чака ли три години? Д: Изчаках три години. В: За какво е било, не се знае. Д: Не зная. В: Някаква кармическа развръзка, или някой аспект? Д: Не знам какво е, но Той ми каза: "Ще почакаш." Може би аз тогава... Аз съм роден 1905 година, на 24 февруари. Аз отидох пролетта, значи съм бил на 28 години. Може би нещо е трябвало да стане или.

В: Вие казахте, хороскоп правил ли ви е някой? Д: **Георги Радев**, аз го имам запазен, той е много интересен. Георги Радев, вероятно си чувал за него. В: Да. Д: Той беше ръководител, заместник на Учителя в Младежкия клас. И като ми каза тъй Учителя, аз казах на Мичето: "Учителят каза, няма да има свързване сега, да се изчакат три години." 1936 г., може би нещо е имало от материален свят ли? Аз не бях на работа тогава. Работех при Бертоли цимент, много добре платен. На онова време вземах по 75 лв. надница. В: Това са 2 000 лв. на онуй време заплата е много нещо. Обаче, от 1935 г. ни назначиха на работа в Държавната печатница с 2 180 лв. като книгководител. И 1936 г., след като се изпълниха три години отивам при Учителя и Му казвам: "Учителю, извинявайте, че Ви безпокоя, преди три

години идвах при Вас за свързването ми с Мария Златева. Вие ми казахте: "Ще изчакаш три години." Той се засмя така, много такова: "Значи, чака точно трите години да минат?" Казвам: "Да Учителю." И каза: "Добре, може да се свържете." И допълни: "Добре е, когато се ликвидират кармични неща. В: Значи, добре е, когато се ликвидират кармичните неща. Д: "И добре е човек да се издължи за дълговете, които е направил в миналото." Нищо друго не каза и помня, че Му занесохме някаква бродерия, купена на онуй време, не зная колко 50-60 лв. ли беше, нещо му занесохме, покривка за маса и аз не мога да кажа, нали, бях много избухлив въобще.

И преди да дойда на Изгрева имах един случай, който не съм го споделял с много. Имах в началото къща близо до шосето на моя баща в която аз живеях. Имах градинка така и в една есен, един от нашите приятели **Васко** от Варна, имаше сестра **Димитричка**, близо до мене живееше, да, и кара въглища с една кола, минава през градината, понеже му е по-пряко. Аз му казах, излязох, бях в стаята: "Васко, мини отгоре, където е пътят. Недей гази това, което съм работил, нали градинка." Коларя каза, тя отгътък е много далеч, заобикаляме, и той ми каза: "А, оттук ще минем." Казвам: "Васко, няма да минете оттука." Той ме погледна: "Ще минем, карай!" Аз отивам, дръпнах коня, той се спусна да ме удари Васко и аз го ударих един път, два пъти, и той падна на земята. Обаче, Учителят видял от балкона си и идва бати Ради, и казва: "Абе, Учителят ме прати, какво става тук? Вие сте се сбили нещо?" Аз като ми каза Учителят, просто ми причерня пред очите. Той този стана, минаха от другата страна, където е пътят, обаче, аз отидох при Учителя, почуках Му, Той беше в Горницата. Излезе и казах: "Учителю, чувствам се виновен. Така и така стана, и аз го ударих, простете ми, Вий сте пратили бати Ради да каже." Той каза: "Ще отидеш да му се извиниш!" И аз от Учителя отивам веднага в бараката при Васко. Чукам, показва се Димитринка, сестра му. Каза: "А-а, брат Митко, какво има?" Казвам: "Васко тука ли е?" - "Лежи", казва. Аз като съм го ударил, тука му засиняло, главата. Казвам: "Васко, прощавай, че така постъпих! Ида да ти се извиня по нареждане на Учителя." Той каза: "Абе и ти си виновен, и аз съм виновен, че рекох да мина оттам, дето си го работил." Стиснахме си ръцете, прегърнахме се и отидох при Учителя и Му казах: "Учителю, извиних се, прости ми, простете ми и Вие за невъздържаността." Това е пример колко бях невъздържан. Много пъти. И след туй аз си поставих за задача: най-напред молитвите си почвах, и завършвах с туй: "Дайте ми въздържание!" И смятам, че доста съм постигнал сега. Вярно е, че още имам какво да желая, но благодарение на Учителя, аз успях да коригирам доста своя характер. Учителят каза: "Аз знам тези неща." Моя темперамент е така избухлив и аз веднъж при Учителя бях, при случай Му казах: "Учителю, знам, помогнете ми!" Той каза: "Това е ликвидация от минал живот. Черкезите са буйни и невъздържани хора. Но ще дойде време, когато ще се коригират. Това ти е остатък от кавказкия ти живот." В: И това ти го каза? Д: Каза ми го Учителя. В: Значи в миналото прераждане си бил там? Д: Там съм бил. Черкезите, каза са буйни и невъздържани. И тези думи Негови са били много пъти, когато така съм избухвал, да се помъча да сложа препятствие. Даже когато ме изключваха от Партията, аз много спокойно, нали затова, че предложиха ми, ако не се откажа от разбиранията си и от идеите, поне да изнеса една беседа край Изгрева, че

това учение не отговаря на съвременността. В: Но те са искали от вас да изнесете такова нещо? Д: Да, казах: "Аз съм се родил в такова семейство, където моята майка е познавала Учителя преди да се ожени за баща ми." 1894 г. се е срещала с Учителя. Нейната майка е била роднина на д-р Миркович.

В: Баба ви? Д: Баба ми. В: Тя как се е казвала? Д: Елена. В: Елена коя? Д: **Елена**, по мъж **Матеева хаджи Петрова**. Д-р Миркович е от тримата първи: **Пеню Киров**, **д-р Миркович** и **Тодор Стоименов** са първите ученици на Учителя. В: Да. Д: И даже след време, вече по-късно, мойт баща е бил офицер, грижил се е много за семейството, обаче, е бил също така буен и невъздържан. Аз доста бой съм отвлякъл от него като дете и моята майка при разговор с Учителя 1919 г. Му е казала, че доста така тежък е живота с него, с неговия характер. Той беше особен. Без да го коря, защото всеки човек си има качества, които ги проявява. Останки от миналото, наслоени даже и в този живот, които сигурен съм, че в бъдеще ще ги пооправи. И Учителят е казал това на моята майка: "Ако ти беше дошла да ме питаш преди да се ожениш, аз нямаше да ти позволя да се ожениш за него." И й казал още, той имаше много кръгла, обла глава. А майка имаше малко продълговата глава. "Вие така не сте хармонична двойка, но ще си доизкарате това, което сте склучили – брака." Тя след пет години, след този разговор, тя почина 1924 г. В: Вие на колко години бяхте? Д: В осми клас бях ученик, а по-малката ми сестра, която почина, беше ученичка в шести клас, а най-малкия ми брат беше на седем години. И тя си отиде много рано, на 44 години. Загина, разболя се от воден плеврит, обърна го, това беше есента, октомври месец, декември месец в началото установиха скоротечна туберкулоза и 20 дена след това, тя почина. Така, че, може би както сега казват в науката, гена има участие за моя характер, и от миналото и повлияно от мойт баща, не съм го доразбрал на времето и чак след като отидох да живея край Учителя 1929 г., тогава аз разбрах, че трябва човек да се постарее да коригира живота си. И смятам, че донякъде съм постигнал това нещо.

Сега раздялата с **Мария Златева** е по нейно желание. Аз ще приведа случаи, и в съда, когато бяхме, тя подаде заявление за развод. В: Защо? Поради какви причини? Д: Поради взаимно неразбиране. Аз, след като напуснах моята къща, то местото се предаде по регулация на **Асен Арнаудови** и останах, те имаха къща, една горна стая и една долна стая, където тя ... Но аз като отидох, направих антре, изковах с мушама го покрих, да не е, да се влиза направо в стаята. Издигнах стълба, както и да е де, те са, а преди това пък те имаха една барачка, една стаичка, която беше на земята. Аз им поставих едно лято за двайсетина дена под. Купих материал, с техни пари разбира се, не мои пари, и обковах го, направих я, каквото съм можал да помогна на тяхното семейство. Верно е, че майката отначало беше така недоверчива, защото нали тогава, то и на Изгрева и в света поживеят, поживеят така, подружат и се разделят, обаче, за мое щастие, бих казал Мария Златева беше първата жена, с която аз имах контакт. До тогава аз с жена не съм имал никаква връзка. Това беше, аз до 26 години не съм имал никаква връзка с жена. Бях турист, бях въздържател, туй ме занимаваше. Изнасяхме в гимназията сказки, работи, в хорове пеех и дружба с жена не съм имал. Тя беше първата и затуй аз така постъпих

нали, три години след като дружахме, отидох при Учителя, за да се свържем. Когато Той каза: "Ще чакаш три години", аз ги изчаках. Свързахме се, след туй, верно е, че сме имали неприятности. Вината търся и у мене, вината търся и у нея, но все смятам, че така моята майка казваше, който е по-разумен, той трябва да отстъпи. Туй между нас децата, когато е имало, бяхме четири деца и разпавии, тя туй беше ... Тя си беше заминала, аз след всяка разпавия със Златева си казвах: "Абе, моята майка хубаво ми казваше, защо не се въздържах?" Но както и да е, тя 1947 година мисля, или 1946 г. каза: "Подала съм заявление в съда за раздяла." Нищо не й казах. И 1947 г. май беше, тя отиде през лятото, или 1946 г., не си спомням точно в Казанлък някаква сбирка имало от Братството с един от нашите братя, **Драган** да присъства. Аз знаех туй нещо, но една седмица преди да се върне, идва майка й и ми казва: "Получих писмо от Мичето и ми казва, че след една седмица се връща и иска да напуснеш квартирата." Казвам: "Веднага." До нас имаше наш приятел **Атанас Щерев**, фризьор беше и педикюрст, имаше свободна стая, помолих му се, даде ми стая, аз пренесох каквото можах – и легло и завивки, щото и аз имах бельо и завивки и им освободих леглото. След време получих призовка да се явя в съда. В: Тя да не би да се е увлякла с Драган или някой друг? Д: Може би да, обаче, не искам да ... В: Не, ясно, да. Д: Нали? Знам, че е тъй, защото след като се разделихме, тя дружи с него. И се раздели след туй. И в съда, когато пита ме съдията: "Вий искате ли да се разделите?" И аз казах: "Съгласно моите разбирания, аз съм против раздялата, но, ако тя настоява, аз няма да се противя." Когато решиха вече за раздялата, попитаха ме: "Искате ли тя да носи вашето име?" Тя се обади и каза: "Не, аз искам името на баща си да взема." Той се обърна и каза: "Другарко, аз вас не ви питам. Аз питам другаря." И аз казах: "Нямам нищо против, но щом тя не желае, нека носи името на баща си." Това беше. А тука е казано съвсем другояче. Тя се е мъчила, че тя е страдала и туй, той полека-лека се откъсна. В: Ами знаеш ли, аз я познавам от 25 години, нея. Нали работя с нея. Всеки път нещо поработваме, казва ми, аз записвам, и т.н. и винаги на всяка среща все ми разпавя как още те обича, едно, и второ, че си я напуснал. И не може да се примири, че ти си я напуснал. Тия три неща непрекъснато ми разпавя всеки път. Д: И ще ти кажа нещо друго. Когато бях на работа вече в Музикалния театър, имаме един лекар, д-р **Бонев**, на когото сина работеше с нея цигулка. Тя му предаваше уроци. И веднъж той ми каза, беше към 1950 г. ли, не си спомням точно, 1949 г. ли, към 1950 г. ли: "Абе, извинявай, че те питам", понеже аз бях заместник-директор в Музикалния театър, той беше лекар, така и така една Мария Златева. Той казал: "Знам я." В: Какво каза? Д: "Спомена, че е готова да се съберете отново." И аз казах: "Велчо, това за мене е ликвидиран въпрос." Смятам, че бях прав. В: Така, добре. Д: Сега, когато аз отидох да живея ... моя баща купи за 1 000 лв. по договор от един наш приятел, инженер **Стайков** от Пловдив, пловдивските бараки, където бяха братските бараки и **Гита**, Гита го купи от мене стаята, две стаи бяха, аз съборих стената, станаха две стаи големи така там. Нейната майка идваше почти всяка вечер. Всяка вечер: "Какво правиш?" Значи тя съжеляваше, че се раздели. Тя съжеляваше, майка й. Отначало беше верно е, така, но не мога да отрека, ще направи баница, ще ми донесе. Значи не е, че до края нейната майка е била против

мене. Не почива на истината. Концерти, ние се разделихме 1946-та или 1947-ма година, не помня.

До 1954 г. аз редовно два пъти в месеца след Неделна беседа, изнасях концерти в Салона. Най-напред с **Кисьова**, с **Асен Арнаудов**, а след туй започнах с дъщерята на наша сестра и брат **Георги Парпаланов**, **Евгения Парпаланова**, тя беше пианистка редовно. Наши песни обезателно, две части. Едната част, значи половин час наши песни, половин час обикновени песни, оперни арии, редовно. Тя не казва туй нещо, а изнася ... докато бях аз с него. Аз много малко бях с нея, а след туй самостоятелно изнасях. Неща, които не трябваше да се премълчат от нея след като една част вече дава за туй, което е било. После другия, втория ми брак беше с наша сестра **Мария Калпакчиева** [виж "Изгревът", т. XXII, снимка № 75 на трите сестри Калпакчиеви], на Райна Калпакчиева сестра, най-малката. Аз живеях там, в тези бараки, когато се задомих с нея. Аз бях чиновник, в театъра работех. Заран ще стана в 4-5 часа. Тя беше недобре със здравето си. Пране, готвене, чистене на къщата, аз го върша. Тя въобще не се занимаваше. В: Ами с какво се занимаваше? Д: Боледуваше. Тя имаше нали месечното ѝ очищение беше много тежко, с изобилни кръвоизливи и прекарваше на леглото цяла седмица. Аз като се върна, ще сготвя, даже и прането и всичко, аз го правех, няколко години. Сестра ѝ живееше в къщата на Епитропови, голямата къща. Ще дойде, със съд ще вземе от готвеното и ще занесе у тях. Сега търпях година, две, три. В: Ти готвиш, те идват и вземат от яденето. Д: Да, да се хранят отделно. Когато моят баща дойде, тя винаги, никога не оставяше да спим заедно в една стая. Отиваше при сестра си. Сега, това е дразнещо, аз веднъж ѝ казах. Абе върнах се от работа, няма ядене за мене. Пак Райна го е вземала. Казвам: "Моля ти се, нека сложим край на туй нещо." Тя ми казва: "Аз не мога. Тя се е грижила за мене." Казвам: "Вярно е. Ами сега аз се грижа за тебе, и считам, че трябва наместо аз като цял ден работя." Тя дигна ръка да ме удари. Казвам: "Моля ти се, тази ръка ще се счупи. На всичко отгоре да вдигнеш ръка!" Аз казвам, а нейната сестра много тормозеше съпруга си **Найден Найденов**. Той си замина. Казвам, аз не съм Найден, щото аз съм заварвал Найден като плаче и пере, да го е била Райна, сестра ѝ. Казвам, аз не съм Найден и затуй ще се разделим. И аз престанах, изнесох се. В: Тази, която е жива още, тази или не? Д: Тя и сестра ѝ, може би е жива Недялка. В: Вие за коя се бяхте оженили? Д: За **Мариола**. В: Вие за Мариола ли се бяхте оженили? В: Ами тя е жива. Д: Жива ли е, не знам. И тъй се разделихме.

А третия ми брак беше неудачен и по моя вина, защото аз трябваше да премисля. Тя беше 25 години по-млада от мене. Но в голяма мизерия и аз се грижех още преди да се свържем. Секретарката припаднаше, тя играеше балет. **Магдалена** се казваше. Идваше секретаря много пъти и казва: "Другарю Сотиров, Магдалена е пак припаднала. Не е яла, не е закусвала, не е вечеряла." И аз извадя пари, имах добра заплата 1 300 лв., на онуй време бяха 1950 г. доста пари. И дам 50 лв., 100 лв. И така се свързах с нея. Тя просто ... неща трябва да кажа, за да види, че Мария Златева не е права като казва, така с него завършиха и втория, и третия му брак. Тя дойде с едно куфарче, малко, ръчно, с една рокля и един костюм за нея, а изнесе оттука легла, с камион изнесе легла. В: Кой, балерината?

Д: Да, същата, когато вече ... И пак тя подаде. Аз я хванах в две изневери, писмата открити бяха, и ѝ казах: "Магдалена, ето ги писмата, дай да ги унищожа и хвърля в печката да изгорят, да служим отново да започнем." – "Не, не ми е удобно вече." И така се разделихме по нейна вина. Въпреки, че нейния адвокат, тя се помъчи да ме обвини като каза: "Той е дъновист, той туй, той онуй." Аз отидох при нейния адвокат и му казах: "Вижте, аз имам свидетели – две писма за изневери, едното в чужбина, едно тука, които ѝ пиша писма и тя ми изневерява и вий, ако не оттеглите туй обвинение срещу Учителя, аз ще изнеса в съда за нейната изневяра, иначе съм съгласен по взаимно съгласие, по вина и на двамата да се разделим. Но Учителя няма да го месите в тези дела и в тези неща." И той излезе изглежда разумен, говорил ѝ, обади се и каза: "Тя е съгласна тъй, по ваша вина, по вина и на двамата." Казвам му: "Вий ако в съда споменете само за моите разбирания, аз ще изнеса и други работи за нея." И наистина в съда, но по вина и на двамата, въпреки, че тя подаде за развод третия път.

А **Мичето Златева** казва и втория и третия брак той така ги зарязва. Това поне не трябваше да го казва, или ако казва, трябваше да провери, да види дали е верно. Тебе не мога да те обвиня Вергилий, щото искам да го запишеш туй, затуй, защото, ако имаш някоя вина, то е, че ти знаеш, че съм жив и, че туй, което тя ти е казала за нашия съвместен живот можеш и да го провериш. В: Не се сетих, не се сетих.

Аз с нея имах много големи проблеми, защото туй, което беше го написала, аз бях го записал на магнетофонни ролки. След това го извадих. Тя също го беше писала. Оттова, което тя беше имаше два свитъка, което беше диктувал някой, който беше писал на пишеща машина. От тези два свитъка и от магнетофонните записи, аз направих един общ текст. След това ги предложих. Тя ги поправяла, задраскувала, но след една седмица ми звъни по телефона, не това, не онова. Най-много проблеми имахме с едно изказване на Учителя за тия два потока. За мътния поток и за бистрия поток. Тя вика: "Учителят казва, че когато един мътен поток се събере с един бистър, бистрия не може да измие." И аз казвам, а последния път бяхме с **Марийка Марашлиева**, щото ние заедно работим, и казвам: "Добре, представи си, че той е бистрия поток, а ти си мътния поток. Дай да се разберем." И накрая, нали се съгласи, остана така, не можахме да разберем кой е бистрия и кой е мътния поток. Казвам: "Представи си за мене той е бистрият поток, а ти си мътния." Начина, по който тя разбираше. Казвам: "Добре, защо ти това нещо си го написала вече, написала и го пуснала по Изгрева нали, туй нещо го написа, много хора го знаят. Сега аз го обработвам." Казвам: "Добре, но аз го сложих и така, не се знае кой е мътният, кой е бистрият." И тя вика: "Добре, сега никой не ще се сърди за тая работа." Ами казвам, сега да се сърди. Ти го ... Д: Аз не се сърдя, но Вергилий, ако ти се срещнеш и ѝ кажеш това, което съм ти казал. В: Аз ще ѝ кажа, че за мътния и за бистрия ... Д: Не, може да съм аз мътния поток, тя да е чистият, не знам. В: Аз понеже я познавам много добре, знам кой е мътният, кой е чистия. Д: Но виж какво ще ти кажа, аз туй ти казвам, грешки има у мене, аз не отричам, аз не съм изряден човек. И смятам, че изряден човек рядко ще се намери за сега. В: Няма, няма. Имаме много грешки ... Д: Аз имам редица неща, които ги съзнавам. И, ако ти кажа как заран и вечер в молитвите си искам да изправа своя характер, значи си

признавам тези неща, че имам да ги подработвам. И не само сега, може би, за да ...

Аз съм говорил и с **Георги Томалевски** и с **Кирил Икономов**. И също са ми казвали, те се смееха и ми казваха: "Абе ти много искаш, 5-6 добродетели изведнъж да оправиш. Ти гледай тоз живот 2-3, пък ще дойдеш втори, трети път на Земята. Казвам: "Виж какво, верно е, но аз ги упоменавам сега десетина, за да зная какво трябва да изправа в себе си." Какво трябва, не крия, че имам неща за изправяне, не крия. Няма човек изправен. Ако бях изправен, аз нямаше да бъда на Земята. Но Учителя също ми е казвал и на мене: "Пей!" Аз съм имал случай с Учителя, когато заключвах пианото, за да не Го безпокоят. Аз веднъж Му казах, казвам: "Учителю, уча пиано, нямаме пиано, преди да взема туй пиано, преди да го вземе баща ми, може ли на братското?" – "Може, но обаждайте ми се." И аз съм Му почуквал и Той ми даваше ключа и ми казваше: "След туй пак на мен го дайте." И редовно съм го носил. Значи Учителя не е имал толкова лошо мнение, все ми е помагал нещо. И, когато Учителят беше още между нас, казвам: "Учителю, ще изнеса концерт. Може ли?" – "Може, ако обичате да дойдете и Вие!" И винаги е присъствал.

В: И какви песни изпълнявахте от Учителя? Д: От Учителя много песни. Аз и сега си пея песните, които са на **бахатски** дадени. Пея си ги, защото за мене са свещени песни. И много концерти. Акомпанирал ми е **Асен Арнаудов**, той имаше един "Псалом 13". Една вечер бяхме и той ми казва, беше и Учителя в салона, изпях го. Той ми стана един от номерата, които редовно изпълнявах на Изгрева. В: Тоя "Псалом 13", по музика на кого? Д: На Асен Арнаудов, "13 Псалом" по негова музика. В: Какво стана с нещата на Асен Арнаудов бе? Имал някакъв куфар с разработки. Никой не можа да се добере до тях, изчезнаха. Д: Нищо не зная. Тя беше, аз го поздравих, ако го видя /пее/: "Докога Господи ще ме забравяш съвсем, докога ще криеш лицето си от мен. Докога ще имам бодрост и душа, болезни всеки ден в сърцето си, докога ще се възнесе врага в мен?" И така, неговият Псалом на Учителя никой не го пееше, освен аз. И Учителя, аз Му го ... когато моите концерти, които ги изнасях, аз ги изнасях само за Учителя, докато беше и след Неговото заминаване в Негово име. Негови песни ми бяха редовно в репертоара.

В: Сега, след като се разделихте вие с Мария Златева, вие продължавахте да изнасяте концерти. Д: Да, до 1954 година, докато спях от Изгрева, редовно съм изнасял, даже в името на Единната пак съм изнасял братски песни. Единната организация. Да, аз изнасях братски песни, не се сърдя. Аз им казах, аз бях секретар на Единната. Председател беше един комунист голям и му казах: "Донков, аз живея тук, ще изнеса и братска песен." И никой не се е сърдил. Не знай друг да е изнасял толкова концерти както аз съм изнасял. **В месеца два концерта винаги имаше след Неделна беседа.**

В: Сега аз имам една идея, Вие така да се съсредоточите и да дойда някой път и изобщо **за музикалния живот на Изгрева да ми разкажете.** Ще помислите така няколко дена. Вие с лявата ръка ще можете ли да си отбележите така точките? Д: Лявата ми е малко по-добре, дясната ми ... В: Просто да си отбележите по една точка, за да може, щото в момента Вие ще може да си припомните нещо, след това да го забравите, за да си отбележите по точки и да накарате племенницата по точки, като се

сетите нещо да отбележи една точка, нали и после аз като дойда Вие да ми ги разкажете всички точки. Д: И в Бургас съм изнасял концерти с **Мичето Златева**. И с **Неделчо Попов** правихме една екскурзия до Варна. **Георги Събев** и **Стойна Христова**. И в Бургас, в братския салон изнасях. **Крало** беше там, бяха се събрали нашите приятели заедно със Златева изнесохме концерт, пяхме отделно, тя ми аккомпанираше. И тези неща защо не са упоменати? Не ме засяга туй нещо нали? В: Тя направо го е забравила, не е нарочно, аз в това съм сигурен, че не е нарочно. Щото аз знам начина по който тя ми подаваше материала. Подаде ми малко нещо, нали, после ми се обади по телефона, а, това няма, това ще го махнеш. Така беше.

Д: Аз съм имал няколко случая с Учителя да говоря, и да ми помага, и то така да ми помага. В: Добре, разкажете ги тези случаи. Помните ли ги? Д: Спомням си ги. В: Слушам. Д: През 1942 г. бях книговодител в Държавната печатница и получих повишение контролър по отчетността в Държавната печатница. Направих акт за встъпване в длъжност. Това беше 1942 г., мисля, че август месец. Аз застъпвам, на третия ден ме викат в Министерството на финансите. Тогава Министър на финансите беше **Добри Божилов**, негов частен секретар беше, не си спомням името му. И ми каза: "Станало е едно прибързано уреждане на Вашия въпрос за повишение. В момента има други случаи. Вашата служба контролър по отчетността ще я вземе един друг човек, вие ще минете за помощник-контролър по отчетността. Пак така ще имате 1 000 лв. повишение, но ще отидете в железниците." Казвам: "Както решите, въпреки, че съм направил аз за встъпване в длъжност и е наредено да бъде понижаван, но щом нареждате, длъжността е ваша." И отидох в железниците. И този случай така с **Неделчо Попов** много близки приятели, ний с него редовно ходехме по екскурзия. Така мъчно ми беше и така му се доверявах и му казвам неделя. На, нали си нямам човек, който да се застъпи и той споменал на Учителя. И аз отивам при Учителя и Му казвам: "Учителю, извинявайте, че Ви безпокоя, много ми е тъжно така, тежко ми е, че така се постъпи с мене, нямам човек, който да ме защити, значи човек, на когото да се така облека. Той седя така, стана сериозен и каза: "Това не е верно. Ти имаш човек зад гърба ти, на когото можеш винаги да разчиташ и тоз човек и сега е зад тебе." Аз така трепнах и казах: "Искам да го видя." – "Ще издържиш ли, ако го видиш? Ако не издържиш, тоз човек ще носи последствията." Кажете ми тогава кой е? Той каза: "Това е твоята майка! И сега в момента тя е зад гърба ти и на нея винаги можеш да разчиташ." Тя беше един случай, втори случай, когато от железницата ме върнаха пак в печатницата, пак така неприятности за повишение. Началник Б.К. служба откриха от контролър по отчетността, тя контролър по отчетността беше 4 140, а началник служба беше 5,300, освен туй и заплатата по-голяма, но казвам на Учителя, пак с **Неделчо** бяхме. Където беше малкия салон и големия салон имаше една врата, която се отваряше. Ние там бяхме и **Неделчо** Му казва: "Учителю, Митето има пак някакви неприятности." И аз казвам на Учителя, така и така Учителю, но верно е, но нещо ме тревожи. Той поседя и ми казва: "Ти за няколко години ще наваксаш туй, което твои колеги за десетки години няма да могат да постигнат." Като ми каза тъй, аз се разплаках и като че ли някаква тежест се смъкна от мене. Казвам: "Учителю, много съм

доволен." И наистина, в Държавната печатница ме пратиха, имах неприятности там, аз в печатницата завеждах като контролор по отчетността класирането на персонала. И идва партийния секретар, мой приятел беше Александър Христов, носи ми две заявления на две момичета, които бяха следвали графическото училище, обаче, не го завършили, две години следвали, а то беше четири и отишли в Балкана партизанки. И аз като ги погледнах, казах: Сашо, не мога да ги класирам тези хора. Те нямат нито образователен, нито служебен ценз. Хайде, ако имаха образователния, нямат служебния, с 10% или обратно, ако имаха служебния, а нямаха образователния 10% докато уредят. Той каза: "Не, ще ги класираш. Това е решение на партийно бюро." Казвам: "Сашо, няма да го изпълня решението. Ти си партийен член." – "Партийен член съм." А за тука ще кажа после какво ми каза Учителя. – "Партийен член съм, но това нещо няма да го извърша, защото е незаконно." – "Искаш ли да те пратим в Белене?" Казвам му: "Където и да ме пратите, това нещо няма да го извърша. Това е закононарушение и ако го извърша, отговорност нося аз, а носиш и ти като партийен член и секретар, който ще искам да ми го подпишеш." И се вдигам и отивам в Министерството на финансите, беше началник личен състав **Мария Ангелова**. Познаваше ме и не да се хваля, обаче, службата ми беше изрядна. Аз в Държавната печатница като контролор по отчетността проверявах ведомостите, за да отида в Сметната палата за заверка, и те бяха там, контролора в Сметната палата. Знаеше, че където има щемпела Сотиров е изрядно. Ведомостта не ги проверяват, веднага се чете. Нито една грешка не бяха открили във Върховната сметна палата на мои ведомости. И познава ме във финансите, и като отидох, казах ѝ тъй, тъй. Тя каза: "Я ела с мене!" Слязохме долу при началник "Кадри". Не му помня името как се казваше. Изненада ме този човек, като човек, като комунист и като държавен служител. Когато тя му казва, той казва: "Верно ли е?" Казвам: "Верно е." Вдигна телефона, свърза се с Държавната печатница и каза: "Свържете ме с партийния секретар." И след малко чувам като казва: "Партийния секретар ли е?", и оттам казаха: "Да." Той каза: "Веднага ще ви чакам да дойдете, тука е отдел "Кадри", финансиите." А Държавната печатница се водеше към Финансовото министерство. След малко пристига, като влезе вътре, като ме видя, така се дръпна настрана. Той каза: "Влезте, влезте." Казва: "Какво сте говорили на другаря Сотиров, къде ще го пращате?" – "Ама така." Почна да шикалкави. Той казва: "Другаря Сотиров е постъпил абсолютно право и като чиновник, като длъжностно лице и като партийен член, а вие постъпвате неправилно. Другарю Сотиров, няма да ви оставим повече в Печатницата да седите. Има вакантно място Контролор по отчетността при Информацията – **Димо Казасов** беше тогава. Той ще отиде в Информацията, няма да бъде в Печатницата." Аз не го знаех туй нещо, изненадах се, но останах доволен. Когато си излезе партийния, аз му казах: "Благодаря ви много, че излизам, защото щях да имам неприятности в печатницата." Обаче, когато ми дадоха заповедта, отивам в информацията, началник на Б.К. отдел беше **Васил Виденов**. Той рисуваше. На времето излизаше "Папагал", той беше художникът на "Папагал". В: А, знам го "Папагал". Д: Той беше, художника беше той. Въпреки, че беше правист, рисуваше така ... карикатури му се отдаваха. Отивам, давам му заповедта и той каза: "Не са вземали моето

съгласие, и не съм съгласен да ви взема на работа." Казвам: "Другарю Виденов, аз не идвам по мое желание. Аз бях в печатницата. От Финансиите ме пращат при вас." – "Аз ще говоря с Финансиите. Обадете ми се утре." Казвам: "Добре." И на другата заран отивам, обаждам му се, той казва: "Добре, идете в стая, № 3 мисля беше, там е ваш колега началник Б.К. служба Кесимов, ама как беше малкото му име **Коста Кесимов**, братовчед... от Търново. Запознахме се, започнах да работя и дотогава, докато отида той беше като помощник на Виденов. Обаче, след 3-4 месеца, той извика него, извика и мене и каза: "Отсега нататък Сотиров ще поеме да отговаря на писма, работи за резолюции, които съм поставил." Значи стана ми неудобно, щото другият беше по-възрастен от мене, с по-голям трудов стаж, обаче, изглежда малко по-така отпуснат в службата си, и затуй той го смени. Когато отидох в Информацията, партийен секретар беше жена. След това тя стана частна секретарка на **Вълко Червенков**, когато стана Комитет за "Наука и изкуство и култура". Вика ме и ми казва: "Вие сте новия заместник Б.К. служба." Казвам: "Да." – "Партиен член?" – "Да." – "Възлага ви се работа, задача от Партийно бюро, имаше четирима души контрольори по отчетността, две машинописки и две книговодителки, касиер, десетина души бяха там персонал, ще ги наблюдавате и ще следите кой какво върши." Казвам: "Извинете, това е извън служебните ми обязанности, аз не мога да го изпълня. Ако е за службата да, но кой как се проявява като човек, това не ми е в службата и не мога да го изпълня." – "Как така не можете, Вие сте партийен член." Казвам: "Аз съм партийен член, но най-напред съм държавен служител." Тя се обърна и ми каза: "Значи вие искате да бъдете мъртва партийна буква?" Казвам: "Да, обаче, ще бъда жива човешка буква." Тя ме загледа и ми каза: "Добре, свободен сте." След това се обадила **Мара Ангелова**, началник "Личен състав" в Министерство на финансиите, каза ѝ за туй нещо и изглежда, че тя ѝ е казала какви ми са разбиранията, защото после ми каза самата тя Мара Ангелова, че е приказвала, а **Елисавета Петрова** се казваше секретарката, сетих се сега – Елисавета Петрова. И не ме закачаха, ходех си редовно на събрание, партийни, възлагаха ми задачи, гледах си работата, обаче, никакъв донос на служител като политическо лице не съм направил. Та това беше 1947 г., от 1.01. Министерство на информацията стана Комитет за наука, изкуство и култура, или тъй наречения КНИК, с ръководител **Вълко Червенков**. И понеже моя началник **Васил Виденов**, началника на Б.К. отдел беше в чужбина, мисля в Чехия, трябваше аз да предавам от името на Информацията към новия комитет на другаря Червенков. А там дойде от Министерството на просветата, който беше началник Б.К. отделение Никола Иванов, мой познат, колега и с него, той ми каза, явихме се при Вълко Червенков двамата. Аз от името на Информацията, а Никола Иванов от името на Министерството на просветата. И каза утре, днеска то беше следобед ли беше, мисля да, към 3-4 часа, утре в 9 часа на улица "Янко Забунов" в Политбюро, където е Операта, сега мисля, че е Общинска служба там. Има един за афиши на операта, точно насреща. В 9 часа ще бъдете там с проектобюджета за КНИК. И свободни сте. Кольо ми вика Иванов: "Сотирка, тази нощ не ще се спи!" Казвам: "Кольо, няма, няма." Извикахме машинописки, извикахме от Народния театър **Георги Балевски** – беше П.К. служба, на операта **Васил Василев**, дойдоха от Университета

там, от Академията туй, събрахме се и почнахме да работим и наистина до 4 часа на другия ден успяхме да погложим бюджета за КНИК, за Комитета. Обаче, не стигнаха около 300 милиона, това бяха старите пари при обмяната от целия бюджет за предвидените нови театри. Защото дотогава театрите бяха мисля 25, а станаха с нова Опера във Варна, Пловдив, Русе, Симфоничния оркестър в Пловдив, във Варна, театрите увеличиха, Народните театри. И там не стигнаха около 300 милиона. На заранта всеки случай отиваме там с Никола Иванов, и точно в 9 часа без няколко минути **Вълко Червенков** влезе: "Готови ли сте?" Аз му казах: "Да, господин Червенков." Той каза: "Другарю Червенков!" Коригира ме. Аз се изненадах, до тогаз все господин беше. Дайте чаршафите да ги видим. Те асъл като чаршафи, по два метра за всеки институт. И пита: "Какво е?" Казва му **Никола Иванов**: "Не достигат за театрите." – "Какво не достига?" – "Ами около 300 милиона лв." И той каза: "Я дайте тука чаршафите!" Гледа, гледа, стипендии за чужди студенти. – "Какво е туй 750 милиона? От тука 300 милиона ще вземете за театрите, а писмо ще се изготви за чуждите студенти да си ги поемат техните държави." И аз казвам: "Господин Червенков." – "Другарю Сотиров, за втори път ви правя бележка, ако трети път ми кажете господин, ще ви накажа." Нали толкоз години все господин, господин, свикнала устата, но сега на ухото обица. И така почна бюджета да се работи. Аз работех в Комитета в Информацията. **1946 година октомври** месец се създаде **Народна оперета**, а там колега е бил началник на БКС служба. В: Какво значи? Д: *Бюджетно-контролна служба*. Те я закриха, сега минаха на счетоводна служба. Бюджетно-контролна, счетоводителят завеждаше само приходи и разходи, а всичко там: заплати, материални разходи, подържане, водеха ги с платежни заповеди. В: Ясно, да. Д: И вика ме пак Мара Ангелова и каза: "Пращаме те в Оперетата отиваш!" Казвам: "Абе Мара, аз едва тука стъпих." – "В Оперетата отиваш!" И няма как.

Отидох в Оперетата. Заварих хаос. Моя колега, те от 1.IX. започват да работят, обаче, нямат средства. Аз отидох на 17 октомври. До тогава не получаваха заплата – IX, X, и XI заплата. Като отидох, казах им, че аз съм новият началник на Контролното отделение служба, направиха събрание, и казаха, че ръководено от Партийното бюро и искат да им се каже кога ще се уреди въпроса със заплатите. Нямаха средства, искат им да изнесат нови постановления, нямат пари да платят на шивачи. Един шивач го извикали и го затворили в една стая с помощници да шие, не го пускат да излезе. Мисля, че се казваше Иван Анев. Аз погледнах така, ориентирах се и казах: "Сега сме 17 октомври. До края на ноември ще получите заплата за септември и октомври. Края на декември ще получите заплата за ноември и декември. Януари месец смятам, че ще почнем редовно, най-късно до края на януари, началото на февруари ще се уреди въпроса." И тогава помня, че ми дадоха купон за дрехи. Тогава с купони беше, поизносени дрехи, дадоха ми купон за дрехи. И наистина бях партиен член още. Уреди се всичко така, както им казах. В началото на февруари вече си получиха редовно заплатите. А в туй време и от Министерството, от КНИК по право службата стана отделение, повишение имаше. Беше вече 6 400 или 5 800 лв. заплатата, както и да е, но с повишение. Там бях до 1952 г. Станах заместник-директор на Театъра, още по-голямо повишение със задача и отговорност на финансиите, стопанството и на администрацията. С

оглед, директора, който беше и режисьор да поеме само художественото ръководство. Там имах неприятности затуй, че моите разбирания бяха малко несъвместими с партийните разбирания.

И 1953 г. без да бъда уведомен, чета съобщение, че заместник-директора Димитър Сотиров се обследва като партийен член. Отидох, нищо не им казах, въпреки че имах основание да откажа да присъствам, тъй като нито бях викан в Партийното бюро, което е така работа на цяло Партийно бюро да ме уведоми, да ме питат най-напред защо имам такива разбирания. Както и да е де, тогава разбрах, че можело и така да мине. Обвиняват ме само един от помощник-режисьорите, не си спомням името му каза: "Абе какви сведения сте събрали за другаря Сотиров? Прочетете ги да видим как се е проявявал. Той е партийен член от 1944 г. Как се е проявявал до тогава?" Партийният секретар каза: "Няма какво да ги четем сведенията, партийното бюро е взело решение да бъде изключен от Партията." Ясно беше, че сведенията не са лоши щом не искат да ги четат. Всички туй казах, че щом той има такива християнски разбирания, щом вярва в Господа не може да бъде член на Партията, и когато ми дадоха думата, само туй им казах, че аз съм се родил в семейство, в което майката е познавала Учителя още като момиче. И, че моят баща пет години след женитбата, преди моето раждане е влязъл 1905 г. в това общество. Аз съм се родил, отгледан съм в такава среда и следователно съвсем не е за учудване, че имам и тези разбирания. И аз ще ги устоявам, както съм ги устоявал до сега. Аз им казах, вярвам, ако нещо съм постигнал в живота си, това съм го постигнал благодарение на съветите и напътствията на Този човек, Който вие сега охулвате и казах, че вие трябва да знаете, че за всяка нечестна постъпка, която е отправена към известно лице, носи отговорност да, да, да и, че туй, което съм придобил, го дължа само на Него. — "Но ти си присъствал и на беседи и на туй. Не само това, аз съм чел беседи след Неговото заминаване, и не го считам за мое престъпление. Казах им, аз не вярвам в, това ми бяха и думите като заключение, този Господ, гдето го рисуват по иконите, но вярвам в едно начало, което движи и регулира цялата Вселена, което не позволява да стане никаква катастрофа, освен със знанието и желанието на това същество. За мене това същество, то е Бог, а Учителят, това е Негов пратеник, и аз не мога да нямам добро отношение. Те ми казах: "Добре, няма да се откажеш, но ще изнесеш една беседа във вашия салон, че туй не е материалистично общество, и че ти не се чувстваш задължен да бъдеш в него." Казвам: "Не, това нещо няма да бъде. Аз такова нещо няма да изнеса. Аз трябва да знаете, най-напред съм човек, след туй съм служител и на трето място съм партийен член. И моля ви да ми кажете грешки в моята служба тука от 1947 г. до 1953 г. като човек, като държавен служител и като партийен член. Вие знаете, че още в началото аз влязох като финансов отговорник на Профорганизацията. Че, по мое желание започнахме да удържаме по 10% от артистите, които участваха в агитки. С тези пари ние купихме два акордеона, ний обзаведохме стол за служителите, това е по отношение на службата и по отношение на партийното ми членство. Защото аз като такъв влязох отговорник в Профорганизацията. Друго нямам какво да кажа. Всички вдигат ръка, които са за, а през време на почивката много от хората идваха при мене, даже и по имена ги помня някои да ми кажат: "Абе другарю Сотиров, съгласете се с Партийно бюро, пък вий си продължавайте да си

имате тези разбирания." Казвам: "Не." Това нещо няма да бъде, това, което има у мене, това ще го излявя. И такъв компромис няма да направя. Вий ще ги гласувате по съвест, както аз по съвест решавам нещата. И наистина всички гласуват "За" – 67 или 69 беше. Само една жена, профотговорника на чистачките, баба Райна. – "Кой е против?" И тя вдига ръка. Казват: "Защо си против изключването на другаря Сотиров?" И тя казва: "Аз не мога да се съглася да бъде изключен от Партията най-добрият човек, най-добрият служител и най-добрият партиец от театъра." Това са думите на **баба Райна**. И когато се сбогувах, аз отидох, поклоних се пред баба Райна и ѝ казах: "Бабо Райно, благодаря ти от сърце, че единствена беше ти, която каза това, което чувстваш." – "Довиждане другарю!" И си излязох.

Та така ми приключи членуването. А преди да бъда член в Партията, след като се върнах от мобилизация 1944 г., ноември месец, много настоявах, бях в печатницата, настоявах да стана партиен член. Този същия Александър, който стана партиен член и искаше да ме изключва и да ме праща в Белене, идва и ми казва: "Ний знаем какви ти са разбиранията, но ще станеш партиен член" Аз му казах: "Сашо, не ми е удобно. Много те моля, не ме насилвай! Няма да мога, ще ми възложите задачи, които ще бъдат в разрез с моите разбирания. Недей!" И с Неделчо Попов, аз с него много споделях, много добър приятел ми беше, и му казвам: "Абе много ме мъчат." И пак тъй двамата приказваме и се задава Учителят, и той Му казва: "Учителю, много мъчат Митето да влезе в Партията. Той не ще да влезе." Учителят така поседя, позамълча, стана сериозен и каза: "Що да не влезе? Може да влезе, да поработи десетина години, да им покаже как трябва да се работи?" Само туй каза. И беше едно успокоение и си казвам: "Щом Учителя казва." И влязох 1944 г., ноември месец ме приеха в Партията, 1953 г. започна изключването и февруари месец 1954 г., точно десет години, бях изключен от Партията. В: Така, както каза Учителят. Д: Учителят. В: Трябвало ти да покажеш как се работи. Д: Да, и когато аз бях вече изключен от Партията, директор беше дошъл след почиването на Македонски, аз бях изпълняващ длъжността директор от май месец 1951 г. до 1952 г. февруари месец.

Около десет месеца бях и дойде тогава **Петър Славински** за директор, обаче, не можа да се справи, много така беше ултра в разбиранията си, изисква ги като партиен член така. Аз влязох в конфликт с него за един случай. Бяха ни дошли гости от СССР, участници в спектакли, и той ме вика и ми каза: "Намери 1 000 лв. да им вземем нещо като подаръци." И аз му казах: "Другарю Славински, ний в бюджета нямаме такъв параграф, пишем писмо до Комитета, те имат, ще ни разрешат, каквото имат." Няма да отида, ще намериш пари, ний ще им го купим. Казвам: "Нямам възможност другарю Славински. Няма законно основание. Ако искате, пишете ми писмо и ми го подпишете, да се вземе. Така може, но аз няма да подпиша такова писмо. Отговорност няма да нося." Той ми каза: "Тогава ще си намеря друг заместник-директор, който ще намери тези пари." И аз отидох в Министерството на КНИК и казах на секретарката. Казвам, кажи на другаря Червенков така и така. Тогава беше пък вече 1952 г., не беше вече Червенков, а беше **Румен Аврамов**. 1952 г. Червенков беше председател на Министерския съвет. Казах на секретарката Елена ... и тя му каза, а той: "Да не се безпокои, понеже влезе в конфликт с

главния режисьор **Хрисан Цанков**, който е брат на **Александър Цанков**, и който като Министър на просветата беше уволнен от брат си като главен режисьор в Народния театър." Въобще, ръководството беше доста така прецизно. **Сашо Попов** беше главен диригент, главен художник беше **Вашенко** и понеже Славински влезе така в конфликт с ръководството и Румен Аврамов вика 1-2 пъти ръководството, което освободи Славински. Когато го освободи **Мара Шумкова**, председателка на Профкомитета, артистка беше, ми каза, аз бях изключен вече от Партията 1954 г. Каза: "Бай Димитре, ако беше партиен член, щеше да станеш директор на Театъра." Казвам: "Мара, не ме блазни директорството, за мене е по-важно да бъда човек."

И след туй почна обследването ми в Театъра и отидох, в Народния театър ме приведоха. **Филипов** ме вика, каза ми: "Знам ти разбиранията, знам защо си изключен." А за изключването ми мотивът му беше идеалистични разбирания, несъвместими с доктрината на Партията. – "Знам коя е причината за изключването, мен не ми трябва ... мен ми трябва човек, който да ми работи, когато ме няма тука, да знам, че имам човек, все едно, че аз съм тука." И наистина, аз успях да се сработя със службата и изкарах три години, 1964 и напуснах, въпреки че няхах възраст и година и половина вземах пенсия с 10%. Но изкарах службата 30 години и се пенсионирах.

В: Сега, понеже ти си се занимавал с финанси, какво ще ми кажеш за този **процес 1957-1958 г.**, с тези така наречени нарушения финансови и т.н. Спомняш ли си нещо? Д: Спомням си. В: Искам да ми разкажеш. Д: Когато беше едно събрание, стана в Парахода, там на стенографките, въпроса за **Песнарката**, за която се дадоха 800 000 лв., такава мисля, че беше сумата. Песнарката е работена от **Мария Тодорова**, **Асен Арнаудов**, **Ангел Янушев**, донякъде Галито взема участие, щото на Галито, когато беше туй събрание, **Галито** дотогава постъпи малко, да не кажа нечестно, но така неправилно. Той държеше песните да бъдат дадени /напечатани/ така, както са дадени от Учителя. Според мене **Кирил Икономов**, може би с едно или две изключения, който си е позволил, е нещо позагладил там. Но иначе има песни, които съм ги пял аз, които са дадени от Учителя, даже помня на една песен, не си спомням **Ангел Янушев** беше вънка на масите, там ги работеха с **Асен Арнаудов**, казват, тука трябва да прибавим още един такт, за да се съгласува музикално. И Учителят каза: "Щом трябва, поставете го!" Значи не е съгласен, но щом трябва да се оформи музикално, поставете го. Но тогава, за туй събрание аз си позволих може би, пак така бях избухнал, но казах, че ще дойде време, когато Братството при една ревизия ще отговаря за тези пари, които са дадени за тази Песнарка и която не почива на действителното, което е дал Учителят. Има една песен, например тази "**Киамет Зену**". Тя е дадена така от Учителя, защото такива тъй наречените Ес-тактове, Ес-Киамет ... Мария Тодорова, най-напред аз отидох да я пея с нея, в началото още. Тя каза, върна ме и каза: "Тук ще бъде Киамет." Казвам: "Не бе Мика, така не звучи. Киамет, а тя "Киаме-еееет, ударението пада на Киа-мет, така, както пейте. Аз я пеех както и Кирил, и така е останало. Но в Песнарката е сменено, не е така дадено. Аз я изпълнявах и въобще песните съм изпълнявал така, както смятам, че са дадени от Учителя. "**Вехади**" на дует съм го пял със Златева и с други. Със

Симеон съм пял други песни баритонов и тенорови. Доста концерти съм изнасял на Изгрева и съм пял, Учителят никога не ми е казал: "Тука не е така, тука е така." Аз съм Го питал, даже един случай имах. Изнесох концерт на Изгрева, и една народна песен има "Вино пия" от **Добри Христов**. "Вино пия хардалия, мезе нямам за ракия." Чудесна песен като песен, текста сега е народен. Пък туй след концерта имаше една наша сестра от Айтос, **Василка**, която живееше в "Опълченска" 66. Идва и ми казва: "Митко, как не те догреша да изпееш таз песен за вино, че пиеш и ракия в Салона, баща ти там ръководител на Братството в Бургас и Учителя и ти да пееш таз песен?" Нищо не й отговорих, но ми стана мъчно и на другия ден видях Учителя и Му казах: "Учителю, така и така." Той се засмя и каза: "Е, не бива да се изисква винаги, за тях текста е важен, но тя е хубава народна песен!" Като ми каза тъй, аз се успокоих. Не ми каза, че трябва да пееш други песни, с други текстове, щото и маса оперни текстове, които съм пял, аз подбирах въобще такива, които да подходат по същество, по текст с Изгрева нали, но имаше някъде, където няма как да се сложи: С **Георги Радев** съм преработил няколко песни. Аз пописвах малко, имам някои работи, така, дадох ги на Георги Радев да си ги докоригира и от Учителя туй ми остана, че да не се тревожа, че текста е такъв. – "Това е каза, народна песен. Песента, музиката е хубава." И винаги, когато съм молил Учителя при концерт, вечер съм изнасял концерти, винаги е идвал на концерта ми и съм се обръщал с лице към Него.

В: Песнопойката е направена с братски пари, така ли? **Д:** С братски пари. Хартията е купена с братски пари, така знам. **В:** Защото, доколкото аз знам от опитностите на Мария, тя е купена, хартията е укривана. **Д:** Укривана. **В:** Укривана. **Д:** Но аз казах. **В:** Но не с братски пари, а с техни пари. **Д:** А, не е тъй, аз доколкото знам, с братски пари, щото му казах на Борис. Казвам: "Борисе, ще дойде време, когато при една ревизия установят тези неотчетени пари и законът е строг, страшен." Той се обърна и ми каза: "Мене земните закони не ме ловят." И аз му казах: "Не казвай така, защото законите земни, когато ударят, удрят много жестоко." И след няколко години го удариха. **В:** Да. **Д:** Затуй Учителят беше отчетен. Когато се заведе делото. Аз понеже бях абонат, в уводна статия на "Работническо дело" имаше. И направи ми страшно лошо впечатление "скара ли се кой да води бащина дружина и казва: Докато ръководителят е бил жив, обществото е било отчетено изцяло към Държавата. След Неговото заминаване се явяват задължения." Това какво показва? **В:** Това "Работническо дело" ти не го пазиш? **Д:** Не го пазя, обаче, то може да се намери в Библиотеката. В първия ден на делото, това дело го има. И казва в заключение: "Скарали се кой да води бащина дружина!" Идва **Ганчо Генчев**. Когато делото се завело, при мене идва. Бях в Музикалния театър и ми казва: "Митко, съда само твоя баща не нареди към длъжници, единствен от всички ръководители, само той е бил отчетен към Учителя." Казвам му: "Ганчо, много се радвам. Аз знам, че моя баща винаги е отчетен. Винаги е държал." Значи другите са били неотчетени. Какво е имало за отчитане не знам. Сигурно тоя десятък, който са събирали не е бил отчитан на време, защото ревизията го е поменала и за тези хартии и това нещо."

В: Добре, друг един въпрос. Аз съм слушал непрекъснато. Тук и

Мария Тодорова говори, че за тоя десетък след 9.IX.1944 са го изгорили. Какво знаеш за него? Д: Защо трябва да го изгорят? В: Ама какво знаеш по него? Д: Аз знам туй, че Учителят доброволно е оставил. 14-та година. 1914 г. аз тогава завърших четвърто отделение. И на събора във Велико Търново отидохме цялото семейство: кака, аз, тати, мама на събора. Помня, ние бяхме деца. С нас се занимаваха много **Тодор Стоименов** и **Петко Гумнеров**. Бяха много големи шегобийци, и така удоволствие беше и на децата да бъдат в тяхното обкръжение. Аз лично помня, Петко Гумнеров ми зададе въпрос: "Ти с колко завърши?" Казвам: "С шест." – "А така. Ха кажи ми сега $3 \times 5 = 15 + 2 = 17$. Колко правят? Ха сега де! Хайде де, по-скоро, по-скоро!" $3 \times 5 = 15$, не мога да го разбера. И пак 17. "Ей, да." И помня туй нещо. После Тодор Стоименов вика там, ние бяхме деца нали, ама правим, не, аз съм го запомнил. Я ми изпей: "пипиуч, пипиуч". И как да му го изпея? И помня като се връщаме, туй беше заранта, към обед се връщаме и моят баща казва: "Къде ходите бе, Учителят ни даде **"Добрата молитва"**". Значи това нещо, ако е записал някой? В: Не е записал никой. Д: Добрата молитва е дадена 1914 г., на събора във Велико Търново. Помня пейките, високи дървета, горе стаичката, където влизаха да внасят и десетък и туй. Учителят казваше: "Горницата". Там стаичка беше. Помня, ние ходихме да видим, помня на Христос един голям портрет имаше... туй помня като деца ми е останало в паметта. По едни стълби се качвахме в стаичката, където Учителят се уединяваше. И помня моя баща като каза: "Добрата молитва" даде Учителят, а вас ви няма." Гумнеров и Стоименов, първия Му ученик. В: Така. За десетъка щяхте да говорите. Д: За десетъка знам, че тати събираше. Учителят е казал: "Който обича от годишния приход да задели една част, тъй наречения десетък." И помня, че тати редовно заделяше, той като ръководител в Бургас, след заминаването на чичо **Пеню Киров**, той пое ръководството в Братството. И събираха се помня в дрогерията на Зурков, **Илия Зурков**.

В: Какъв е Илия Зурков? Понеже аз съм виждал писма от Учителя до Илия Зурков. Д: Да, той е един от първите ученици на Учителя. В: Той после къде заминава? Д: Никъде не заминава, той се отказа. Полека-лека ... **Деню Цанов**, той дойде в София, **Матей Попов**, управител на митницата беше, **Матей Пренеров** в пощите работеше, **Коста Стойчев**, на **Стефка Стойчева** бащата, той завеждаше долу отделението в пощите, **Нейчо Паскалев**, завеждаше телеграмите, отделение телеграми. Неговия син **Паскалев**, но как беше малкото му име не помня – **Кирил**, **Кирил Паскалев**, той от Братството се отказа и завърши много зле. Той беше един от най-близките. Като дойдеше в Бургас, скромен един, винаги лягаше и ставаше с името на Учителя и казваше какво е казал. След туй се отметна като Елизер.

Аз на Елизер веднъж му казах, ами тук се отметна и **Кирил Паскалев** и казаха ми, започнал, проял месо, започнал да говори срещу Учителя и свършил много зле. Имах същия случай с **Елизер Коен**. Той боледуваше от диабет. Рязаха му врата, тука, какво ли не и Учителят го беше излекувал и след туй като започна да говори срещу Учителя, искаше да се наложи и в Единната организация. Аз не можах да се стърпя и веднъж му казах: "Ти говориш срещу Братството бе, ти, който беше за комунистите, че си страдал. Ти не си страдал, защото ти беше човек на **Лулчев** и **Лулчев** те

чазначи в мините или Елисейна ли, къде беше, не знам. Горے някъде на работа. Ти носеше само звездата, а работеше. Ти нямаше никакво отношение към Братството." В: Каква звезда носеше? Д: Еврейската. В: А, еврейската, да. Д: И неговата жена, която беше от латвийките **Марияна**, не ме поздравяваха вече, даже той един път се срещнахме на улицата, и той почна да ме ругае. И аз му казах: "Виж какво ще ти кажа Елизер. Учителят Го няма вече. И когато заболяеш втори път, ти ще си отидеш, помни ми думата. Ти постъпи така, както никога не трябваше да постъпиш." Защото аз доколкото знам, той е храненик на Изгрева. Братството го е издържало, за да завърши висше образование. Но както и да е, тези неща са примерно... В: Защото тука се публикува, **Елена Андреева** публикува един от протоколите, където той се отказва от Учителя. Д: Вярно, Елизер, да. И аз му казах: "Учителя те излекува веднъж, но втори път няма да те излекува и ти ще умреш със страшна смърт, със страшна смърт." И наистина той умря от инфекция, кръвна инфекция. В: Рак на черен дроб и т.н.

Сега друг въпрос, аз съм слушал от възрастните приятели, че след заминаването на Учителя са намерили пари и понеже не са могли да ги обменят, са ги изгорили. Какво знаеш по тези въпроси, ама ти слушал ли си, чувал ли си това нещо от възрастните приятели! Д: От тати съм чувал, че са намерили пари, злато – три кг, което са заровили при голямата канара на Бивака горе и когато там, грешката, аз на моя баща туй му казах, единствената грешка на Братския съвет е, че включихте **Антов** в Братския съвет. **Антов** [виж "Изгревът", т. III, с. 214-216; т. IV, с. 214-217] го познавам добре. Той идваше през 1941-ва, 1942-ра, 1943-та година, аз живеях на Изгрева, имах хубаво радио, и ловях "Москва", ловях тази станция нелегалната от Москва, която предаваше... Антов идваше да слуша и никак не ми беше приятно, защото нямаш доверие, аз го смятах за, идваше и в Братството, но аз го смятах за голям ренегат, голям отстъпник, и наистина се установи, че той седеше в Братството да прави поведение пред партийците, а след туй идваше да се вре при нас, да донася на партийците. Двустранен, негоден човек, и помня баща ми като каза: "Нямаше как, наложиха го от Партията." Ето, казвам: "Видя ли какво ти казах, Партията го наложи, за да има човек в Братския съвет." И казвам, вий трябваше тези работи, и той веднага, цигулките на Учителя, работи, туй, туй, туй, туй, Пентаграма на Учителя, други златни работи. В: Ти тези 3 кг, за които разправяш, също ли е злато, което Борис го е сложил горе на това? Д: Да, да. В: Сега пак питам, сега не си ли слушал от възрастните приятели и от баща ти за онези пари, които са горени на Изгрева? Д: Не, не. Само съм чувал, че има събран десятък при Учителя, но не съм го питал какво са направили, и може би те не са уведомили, той Борис го е вършил, Борис и донякъде Стоименов и Боев беше под тяхно влияние. Даже аз на Галито веднъж му казах: "Гале, ти защо така се отменна?" Защото той мина в поддръжка на Борис. И Галито ми каза нещо, което много ме засегна, но нищо не му отговорих: "Както ти се раздели с Мичето Златева, тъй и аз се разделих с Кирил Икономов." Трябваше ли да ми го казва туй нещо? Нищо не му казах на Галито. Отношенията ни си останаха същите добри и срещам се след време с Галито, концерти, и сме говорили, нищо не му казах, но тогава доста необмислено той: "Както ти се раздели с Мичето Златева, тъй и аз се разделих с Кирил

Икономов." Аз не държа **Кирил Икономов**, също има така грешки, всеки човек има грешки, но Кирил Икономов все пак е направил за музиката на Учителя, колкото никой не е направил на Изгрева, това смело мога да кажа, смело мога да кажа. Такава разработка никой не е направил. В: На кое разработка? Д: На всички песни от Учителя. И за хорово изпълнение, и за солово изпълнение. В: Аз съм слушал, че Учителя някои разработки не е одобрявал на Кирил, там за някой "си бемол" ли, за "фа диес" ли? Д: Една-две, аз казах, има, които и той ги знае Кирил. Кирил ги знае, ние сме говорили, има, но не всичко, но не всичко. Аз, доколкото знам, май че от Мичето Златева, след заминаването на Асен, ми каза, че Асен на нея ли е казал, че има известни пропуски от негова страна по отношение на Кирил Икономов, туй, което на времето **Мария Тодорова** е писала. А къде е Албумът, който е ... нещо се записа от Учителя? В: Пази се някъде и го крият ... Д: Крие се някъде. Е там е, е крие се затуй, защото там ще се види точно какво е дадено от Учителя. В: Мария Тодорова в това нещо съобщава, че в бъдеще трябва да се извади тефтера – албума, има две папки с песни, оригинални, които са ги записали там в тези две папки и с нейната песнопойка, дето тя си е отбелязала грешките, признава, че има грешки, нали ... и ще се направи едно ново издание и въпросът е решен с оригиналите. Д: Е-е, ама албумите ги няма. В: Пазят се, пазят. Е, казахам, че се пазят. Д: Бяха по едно време у мене, но ги дадох, туй беше преди да се разделим с Мичето Златева и останаха у Мичето Златева. Къде ги е дала тя и ... В: Тука пише Мария Златева, че Борис и Мария и са ги взели от нея. Аз съм го писал. Д: А-а, аз не съм ги прочел още неговите, аз още на Галито чета. Не съм дошъл до неговите.

В: Сега аз имам една друга молба, когато вие четете и нещо ви направи впечатление, ще си отбележите, ще ме извикате, за да ми го кажете, защото може да има пропуски, грешки и т.н. Д: Виж какво Вергилий, аз доста съм присъствал при пеенето песните на Учителя. За песните на Учителя мога да кажа, че в моя репертоар почти всичко влизаше. От Неговите песни има рядко някоя, която не съм я пял, рядко има. И съм я пял пред Него. Акомпанимент и от Асен Арнаудов и в момента написани акомпанименти от него почти нямам, и от **Митко Грива** имам някои с негов акомпанимент. Най-много от **Кисъова** и от **Кирил Икономов**. **Мика Тодорова** не знам дали има аранжирани. В: Няма нищо. Тя самата казва, че е имала, обаче, нищо не е записала. Понеже ги е знаела наизуст и смятала, че ги помни. Д: Аранжимент за хор, за дует, за квартет, за туй има от Кирил Икономов най-много, най-много, от **Асен Арнаудов**, по-малко и от Митко Грива. Но най-много от Кирил Икономов има. Това е, че има грешки и аз го знам, той даже и Кирил е казвал. Той за този прословут "**си бемол**", то е верно нали и си признава Кирил. Едно-две опущения има, като намерят тефтерите ще се видят къде е, и ще се коригират. Но трябва да се коригират и на тези, които са собствени на Миката и на Борис. В: Е, те като излезе тефтера, тогава ще се коригират. И тя така го дава разрешението, тефтера, и ще се коригира по тефтера.

Д: Но на Изгрева за туй, дето Учителят беше ударен, аз много съжалявам, но после си казвам, като че ли тъй трябвало да стане. Аз бях тръгнал за Салона, защото им казахам, че **Иванчо Кавалджиев** е един от първите ученици, който е направил разработка на песните на Учителя. А в него живя моята сестра, която почина, **Катя**, тя следваше музикалното

училище. Той боледуваше от туберкулоза и Учителят го излекува. Той се оправя много, но после се отдаде на работа, писа една опера: "Ако бях цар", по подобие на тази от Адам с българска така. В: Да не е "Ивайло"? Д: Не, не, не. Мозайка, но така полека-лека се пооткъсна и като ми казаха, че е дошъл, аз таман тръгнах от къщи, аз живеях към началото на шосето. Тръгнах, спряха ме бакалница имаше срещу нас, дини дошли, и аз се забавих там около половин час, и когато отидох точно колата профуча, черно купе беше, автомобил на двамата побойници, гдето са били там. В: Кога беше, сутринта ли беше, по обед, или след обед? Д: След обед, след обед. Може би към четири часа. Четири, четири и половина. Щото той в четири ... и аз останах там и си казвам, как ме задържа тоз бакалин да, щях да бъда там, щях положително щях да се сбия с тях. Положително. А след малко дойде и **Игнат**. Щяхме да се вдигнем ний Изгрева, ама после си казвам, просто тъй е трябвало да стане, да мине този изпит. В: И, когато вие дойдохте, те вече бяха Го били? Д: Аз срещнах колата на пътя ми, на половината път бях до Салона, когато колата профуча и излезе на шосето. Половин час да бях дошъл, щях, щото те дошли, ударили го и веднага си тръгнали.

В: На Галилей хареса ли ти? На Галилей ти хареса, нали? Д: Точно туй, за него говоря. Досега много откровения прави Учителя, които така. В: Аз сега за пръв път ги изнасям тия неща. Досега не са изнасяни. Д: Да. В: Понеже аз съм работил с него, нали. За пръв път. Сега може да ме упрекнете, защо ги изнасям. Ами трябва да знаят кой е Учителят. Трябва да се знае кой е Учителят. Д: Виж какво, аз Учителят за мене е ясен. Аз имах два случая към мене и един към тати, който ме върна от оня свят. За мене е ясно, че Учителят е нещо изключение. Изключително. Той не е Христов, а Божий Пратеник. За мене Той е, нямам думи да Го окачества, нямам думи. Аз, когато получих след простатата жлеза, ме чакаха да си отида, бях 11 дена на системи и ме чакат, после едно чистене на раната, извадиха катетъра и после едно чистене, два пъти по 2-3 метра марля вътре в корема ми като натисне, блика 39 см гной и кръв. И вечерта, когато ми преляха 2 шишета кръв, чувам го тоз, който си зарязва дежурството, останало от шест часа, а той трябваше в 7 да напусне. Той от 6 часа като почна да лекува, до 1 часа през нощта седя там, д-р **Ангелов**. Ангелов сега е в Западна Германия, в Мюнхен. Като извади туй, като почна тези марли да ги вади, с реванол да ги топи и да ги чисти, и най-после като тампонира, аз съм заспал, не го чувам като казва преди да заспя на Маргарит, другия лекар, който в седем пое: "Дайте ми две банки! Кръв намерете веднага." Пък тя моята кръв нещо особена група, аз я имам нулева ли беше, не помня, дето ... В: Отрицателна. Д: Отрицателна ли, много мъчно се намира. На 10 000 души каза, една ще се намери. Намерили и то от "Бърза помощ", там намерили. И като ми сложиха, и той си отива и казва: "Няма да се отлъчваш оттука." Чувам го като казва, вече в унес: "Ако оживее тази нощ, добре ще бъде. И аз съм заспал, и заранта идва в осем часа, като минава визитацията, заедно с проф. Червенаков, той редовно, моето легло беше до вратата, първо легло. Идва най-напред при мене. Той ми викаше: "Бай Димитре, как си?" И аз му викам: "Другарю професор, вчера бях добре, днеска съм по-добре, утре ще бъда още по-добре. Тогаз се събудих. Значи от един часа като съм заспал, до осем часа съм спал. Като ме бутат там сестрите, тя беше една куличка сестра,

старшата сестра: "Бай Димитре, бай Димитре!" Аз се събуждам, гледам професор **Червенаков**: "Как си?" Казвам: "Другарю професор, сега се събуждам в един часа съм заспал. Много ми е леко. И Маргаритов казал, че снощи до един часа сме правили почитване на раната. А **Попиванов**, който ме прие, доцента, беше, той каза, Попиванов, нямаше ли? "Не". Е, хубаво, каза, че без него са направили почитването. И вечерта, когато да заспя, гледам главата на Учителя златиста – до тука. Моята глава беше на запад, не на северозапад, да. Гледам от юг идва главата на Учителя, мина и се загуби, със златист оттенък. И аз си казвам, помислих си, че си отивам, казвам: "Учителю, благодаря Ти, значи пътя ми е спокоен." И съм заспал. И заранта като се събудих, спомних си туй нещо и казвам: "Значи Учителят ми казва не да си отивам, а да живея." А тука в **Мичето Златева** видях, казва, дето четох, че той има къс живот и ще си отиде много рано. Не знам да е казал, щото аз карах 1963-та година, значи 58 годишен. В: Да, ама тя казва: "Учителю, вземете от моя живот, а му дайте на него." Д: Да, ама Той какво е отговорил? В: Не знам какво е отговорил. Д: Не, не пиши, казва за мътния поток и чистия поток. Може би аз съм мътния поток. В: Не се знае кой е мътният поток, кой е чистият. Тя много се ядоса, за него каза, нали се разбрахме, че ще го махнеш? Абе какво ще го махнеш. Веднъж го махаш, веднъж го слагаш. Остана така, че не се знае кой е мътния поток. Д: Моя хороскоп, който го прави **Георги Радев** тъй казва, че към средата на живота ми има нещо тежко, страшно даже той каза. Марс, със кого беше в страшен квадрат. И, ако надживея туй нещо, живота ми ще бъде по-спокоен. Аз два пъти имах, два пъти Учителя тогаз, когато мина туй, и след туй инфаркта, инфаркта, но толкоз леко мина, все пак Учителя така, само, че така в черно-бяло, само главата Му мина и аз бях спокоен, и си казах: "Тоз път няма да е за заминаване, щом Учителят пак се яви." И наистина от интензивното ме изписаха на 6-тия ден, докато ги изписвали на 8-мия ден. Обаче, като ме изписаха заранта на 6-тия ден, вечерта получих втори пристъп инфаркт. Заранта ми правиха гимнастика, голямо раздвижване, когато излязох косентацията, той беше тогава главен асистент, дойде, като му казах, че вечерта съм имал през нощта пристъп лек, защо и аз му казах тъй, тъй, сменили са тази масажистката, която ми правеше и прати една друга. Тъй, че аз за Учителя ... тука съм приятно изненадан, че не съм много безпокоил Учителя. Аз съм имал възможност да се допитам до Него за много неща.

В: А, когато има още някои неща, които има да ми кажете, ще ми се обадите и ще дойда и ще ги запишем пак. После ще искам вашето мнение по тези въпроси. Д: Което знам, което съм опитал. В: Аз в следващия том ще пусна вашите опитности, които ние сме записвали преди това. Д: Да. В: Ний работихме преди години. Вие ще бъдете във втория том, ще пусна тези неща, да знаете. При положение, че вие сте жив и здрав, когато излезне, аз ще ви го донеса да го прочетете, нали, да го прочетете. Д: Не знам дали ще доживея. В: Ами сега не знам това. Ето Мичето Златева доживя до първия том. Ти знаеш ли какво? Казвам й, абе дай ни пари. Помогни ни да издадем това нещо. Тя вика: "Имам 2 000 лв., обаче, ги пазя за погребение." Викам, пази си ги, хайде, карай. Д: И аз тъй съм. В: Казвам, пази си ги, не ти искам парите. Ха, ха! Отначало ме хвана яд, а после ми стана смешно. Викам, щом ги е заръчала за погребение, нека бъдат за погребение. Д: И аз тъй казвам на тези. Те туй ми викат, но днеска

малката като идва казва: "Чичо Митко, как прекара?" Казвам: "Нели, все съм с очакване, че ще ми почукат на вратата."

В: По-рано вие ми четохте от една тетрадка, имате поезия за Учителя. Д: Да. В: Тези неща искам да ги оставите на мене, нали? За да можем да ги сложим към вашия архив. Защото аз съм този човек. Д: Те не ги дават. Тях ги иска и други да ги вземе. Не ги дават. Те казват, туй от тебе спомен. В: Абе спомен. Ний ще ги вземем да препишем някои какво има и т.н. Защото аз съм този, който ще публикувам вашите работи, а не те, нали? Д: Те искат, да, татювия спомен го дадох, в музея отиде. Записките. В: Вие го дадохте? Д: В музея. В: За войника, нали? Д: За войника. В: Ами тоя дневник, намерили ли сте го? Д: Сега като развалям ...

13 октомври 1993 г.

В (*Вергилий Кръстев*): Днесе 13 октомври 1993 г., сряда, и се намирам у брат Димитър Сотиров, който ще ни каже някои пропуски и грешки, които той е забелязал при прочита на книгата "Изгревът". Понеже вие сте единствен, който е останал жив и аз слушам. Д (*Димитър Сотиров*): По онова време имаше една Магдалена, която свещениците бяха подкупили с пари, за да носи на главата си табела с надпис "Жертва на Дънов" и се разхождаше по цяла София, дори с нея бе дошла и на Изгрева и приятелите искаха да я набият, но Учителят ги спря. [виж "Изгревът", т. I, с. 119]. Жената не е Магдалена, а **Мария** се казваше тя. Магдалена Попова е бивша учителка, тя куцаше и не е ходила с такива надписи на главата си. Тази беше Мария и бати Ради веднъж я заля даже с вода на Изгрева на една беседа. В: Тази, която носеше табела. Д: Която носеше табела се казваше Мария. Презимето ѝ не знам, но Мария се казваше. Тя е. Обаче, Магдалена, която Миката казва, тя е Магдалена Попова, тя е бивша учителка, куцаше, владееше много езици и пътуваше много в чужбина. В: Значи, това, което се отнася за табелата е Мария? Д: "Жертва на Дънов" е Мария, а не Магдалена. В: А тази Мария как се казваше? Д: Презимето ѝ не знам. В: А всички знаят, че това е Магдалена. Д: А, не, не е Магдалена, Мария. Магдалена Попова е бивша учителка. Тя живееше на Изгрева и не е носила тази табела. В: Да, която е била учителка, която Учителят изпраща при **Кришнамурти**. Д: Но тя не е носила тази табела. Съвсем друго лице е Мария, която носеше тази табела: "Жертва на Дънов". Тя е съвсем друго лице. А на много места Мария Тодорова казва Магдалена и ги преплита двете имена. В: Значи, това е вече друго лице. Д: Друго лице. В: Виж как това не сме го знаели. Ами нямаше кой да го каже. Това трябваше да го напише вашето поколение. Не го написа. Аз го пиша от разказите на този и на онзи, затова има грешки [виж "Изгревът", т. I, с. 280]. Д: Мария беше онази, която от време навреме приходеше на Изгрева от града, и която правеше най-много бели на Учителя и на Братството. Тя бе онази, която бе подкупена от свещениците и носеше една табела на главата си, на която бе написано: "Жертва на Дънов". Магдалена Попова е бивша учителка. В: А Мария, която носи е друга. Д: Съвсем друго лице. В: Ясно. Това вече го записах. Д: А казва Магдалена. В: Значи отнася се отново за Мария. Д: Пак за Мария.

В: В "Изгревът", т. I, с. 281. Д: Страница 281 – Магдалена, верно е, че правеше големи бели на Учителя, просто Го тормозеше да ѝ дава пари, да я поддържа. Аз веднъж бях на Изгрева, долу, точно пред вратата на салона, където е прозорецът. Аз бях там, Учителят говореше и мисля, че беше

и Асен Арнаудов, дойде Магдалена и поиска пари от Учителя. Дай ми каза 200 лв., ще заминавам. Учителят ѝ каза: "Ти трябва да се научиш да работиш. В другия живот ще те сложа в земята като червей, да се научиш да работиш." И след туй ѝ каза, така Той се смути от тези силни думи, които каза, и каза: "Защото ти бездействаш, не работиш, чакаш само да ти подадат, за да живееш." В: Значи, за ония бели, които е правила на Учителя е верно. Д: Верно е, много бели. Тя, обаче, разнасяше Словото на Учителя из чужбина. Тя проповядваше, както пак казва в тази книга "Изгревът", че срещала се е с Кришнамурти, с **Щайнер**. Това е верно, много полезна е била, щото е разпространявала учението на Учителя. Обаче, **с държането си Го компрометираше**. В: Да. Значи брат Ради я заля с вода. Д: Една кофа вода ливна отгоре ѝ. В: В салона? Д: Не, тя беше точно пред вратата на бати Ради. В: И го чака? Д: Седи и вика пред оградата. То имаше тел. Там имаше врата дето беше входът за кухнята. И по едно време гледаме бати Ради с една кофа вода отиде, ливна отгоре ѝ, измокри я и тя си тръгна. В: Понеже тя крещи нещо срещу него. Д: Срещу Учителя. В: А, срещу Учителя. Д: Седи вънка от оградата и вика. Беше неделен ден. Ето тука пак, пак Магдалена и дето носи.

В: "Изгревът", т. I, с. 344, това е за **Мария Златева**. Д: Мария Златева. Тя беше назначена учителка 1932-ра година, не 1922-ра. В: Може би е сбъркано при записа. Д: Може. Тогава беше учителка в Мездра. В: Сбъркано е числото. Д: Числото. 1932-ра година и аз бях. Тя не споменава, че 1932-ра година съм бил и аз носех два пъпеша. В: Това се отнася за с. 347, Мария Златева. Д: Мария Златева. Аз бях, който от две платнища, носех тези войнишките, направих палатка и тримата спяхме там. В: И защо и теб не те споменава? Д: Е, не знам сега, но това е истината – 1932 година. В: Страница 349. Д: По онова време имаше много наши сестри добри певици, които изпълняваха песните на Учителя. Това бяха: **Катя Грива, Кичка Вълчанова, Веса Несторова, Емилия Михайловска, Таня Икономова, Дора Карастоянова**. Кичка Вълчанова не е присъствала на езерата. Тя ме изпуска мене, всяка вечер ние пеехме песни. Аз пеех солови песни, **Кирил Икономов** беше там с цигулка ми акомпанираше. В: Да, това на езерата. Д: Това е на езерата. В: Това коя година? Д: 1932-ра година. И въобще вечер, всяка вечер имаше концерти при хубаво време. Учителят слизаше, до към десет часа давахме концерти. Аз редовно взимах участие, не съм писан. Сега по какви съображения, не знам. В: Може би е забравила. Д: Но **Кичка Вълчанова** не е присъствала и не е участвала.

В: Да, "Изгревът", т. I, с. 350. Д: На езерата, **съборни дни** е имало **само в началото ... Събор ставаше винаги на Изгрева**. Винаги, и от цялата страна идваха приятелите, събираха се до 1 000 души. На Изгрева ... "М. Златева ... бяха съборните дни на Рила". В: Те ги смятат от 19-21 август, тия три дни. Д: Не е съборни дни, това бяха тържествени дни, обаче, Събор ставаше само на Изгрева. В: Но тя е смятала може би тези дни, които са тържествени дни, нали. Д: И обикновено те, съборните дни ставаха към края на август, към 27-28 август. В: Тука в София. Д: В София, на Изгрева. В: А на 19-21, когато са тържествените? Аз знам, че тогава стават 18-19 август. Д: Когато е тука в София, са те и продължаваха цяла седмица. В: Да. Д: Цяла седмица.

В: "Изгревът", т. I, с. 355. Д: Да. На вечерята, която бе у сестра **Балтова** аз присъствах. Присъстваше заместник-директорана Държавната

печатница, който се казваше **Тодор Дулапчиев**. А тука казва, че директор на Държавната печатница – **Пенков**. **Пенков** беше началник отдел "Ценни книжа", а не беше директор на Държавната печатница. Той беше подчинен на директора на Държавната печатница, който беше **Димитър Кокосков**. В: Да, ама ти го знаеш. А това е преди 90 години. Д: Ама едно нещо като не съм сигурен няма да го кажа! В: Ами така го казва, защото тя смята, че това е така. Д: Не. Там беше **Неделчо Попов, Дулапчиев** и много други. Тогава Учителят направи една характеристика на Хитлер, Мусолини и на Сталин. В: Спомняш ли си какво точно беше казал? Д: Да, спомням си. За **Хитлер** каза, че е човек, на когото не може да се разчита, човек, който е на лъжата, защото очите му са много близко и няма никаква дистанция от едното до другото око. И, когато вдига ръка за поздрав, той не слага ръката си така, дланта показва вътрешния живот на човека. А ръката му е долу, скрита дланта. Значи той не е искрен човек. За **Мусолини** каза, че е от типа на мечките, хвърля се, без да обмисля нещата. А за **Сталин** каза, че той е човек, който държи на думата и за идеята е готов да пожертвува и най-близките си хора. И наистина той тогава, неговият брат, от друга майка, но от същия баща беше уличен в участие за прекъсване на войната. Сталин помилвал всички, само брат си го екзекутирал. И тогаз ми дойде на ума Учителят какво каза за него. Най-близките си хора, за идеята той ще унищожи. В: Какъв е случаят? Той значи, неговият рожден брат. Д: От друга майка, от същия баща. Той е три пъти май женен, баща му. В: Да. Значи жертва. Д: Само него и накарва да го застрелят. Също така, когато неговият син беше пленен във войната, те му предложиха да пуснат сина му, а и те пуснат един от немците, един от техните главнокомандващи. Сталин отказа и каза, че не помня как се казваше, **Димитрий** ли беше. В: Димитрий, Димитрий. Д: Синът му. Да, така ми в паметта остана. Че този генерал струва много повече, отколкото Димитрий, защото Димитрий е негов човек, на Сталин ... се оплакахме на Учителя, че от големия страх, забравихме думите на **91 Псалом**. Тогава всеки един от нас със собствения си почерк на лист хартия написал думите на **91 Псалом** и **Добрата молитва**.

В: Това е "Изгревът", т. I, с. 372 за Добрата молитва и Псалом 91. Те са отпечатани на отделен лист, така ли? И пише София, 1 октомври 1943 г.? Д: Още по време на Балканската и Европейската война Учителят беше дал задача на приятелите да ги четат винаги. И всички те се съхраниха и се върнаха живи и здрави от войната. 1912 г. Балканската война – Добрата молитва не беше дадена. 1914 г. на събор във Велико Търново ний цялото семейство с тати, майка ми и двете ми сестри, бяхме отишли там. Бяхме на палатка, вън от лозето. Точно насреща беше салонът, лозето там, градината и с децата се занимаваха много често **Петко Гумнеров** и **Тодор Стоименов**. И веднъж, една заран след закуска излязохме да се разходим няколко деца и помня, че Петко Гумнеров и Тодор Стоименов задаваха въпроси на децата. Аз бях завършил четвърто отделение тогава. Петко Гумнеров беше голям шегаджия, обръща се и ми казва: "Ти кога завърши?" Казвам: "Таз година." – "С колко?" – "С отличие." – "Кажи ми тогаз $3 \times 5 = 15 + 2 = 17$ колко прави?" Аз се озадачих. Правя, смятам, тъй 17 . Е хубаво каза, ти почти го каза, пак толкоз прави. Щото $3 \times 5 = 15 + 2 = 17$. А Тодор Стоименов пък там за някои други, там бяха и децата на **Зурков**, значи от старите приятели.

В: Сега, аз съм срещал Зурков. Откъде беше този Зурков? Д: От Бургас. Той беше в Бургас. Учителят, когато идваше в Бургас 1914-та година, Той дойде Учителят в Бургас, беше на квартира у Зурков. Специална стая, много-хубава, уютна къща, но после полека, полека замря Зурков, да. Но в неговата дрогерия се събираха, помня наши приятели: **Матей Пренеров**, работеше в пощите, **Коста Стойчев**, на **Стефка Стойчева** баща ѝ. Той завеждаше отделението "Колетни пратки" в пощата, **Нейчо Паскалев**, той завеждаше телефонните разговори в пощата, все началници, **Матей Попов**, той беше пък директор на митницата в Бургас. И се събираха повече от старите приятели в дрогерията на Зурков на кафе. В: Какво значи дрогерия? Д: Дрогерия, продават медикаменти. Аптека-дрогерия без просто отиваш, поръчваш си, приготвят. Тя снабдяваше, неговата дрогерия беше много-голяма и почти целия бургаски окръг, фелдшерите, участъковите лекари и фелдшери се снабдяваха с лекарства от него. Взимаха на кредит, докато другаде в аптеките като отидеш с рецепта трябва да платиш. Той откриваше сметки на здравните участъци, даваше им на кредит и те после му плащаха парите. В: Значи това е на Зурков? Д: На Зурков.

В: Ставаше въпрос за **Добрата молитва**, че е дадена 1914 г. Д: 1914 г. И, когато се върнахме от това, моя баща срещна ме и каза: "Абе къде ходите бе? Учителят даде Добрата молитва, вас ви нямаше!" Това ми се запечати, и аз винаги съм разчитал на 91 Псалом и на Добрата молитва в живота си. А, когато 1912 г. беше войната, моята баба, майката на моята майка и майка ми се познаваха с Учителя преди да влезе баща ми в Братството. Моя баща е влязъл в 1905 г. В: Да. Д: А моята баба. В: Как се казваше тя? Д: Елена. В: Елена коя? Д: Ами по мъж, по баща не я знам. По мъж Хаджи Петрова. В: А майка ви? Д: **Александра хаджи Петрова** също. В: Те отиват при Учителя. Д: Писаха на Учителя и Той казва: "91 Псалом ще четете всеки ден". За Добрата молитва не е ставало и дума. В: Това е значи коя година? Д: 1912 г., Балканската война.

В: Значи Той дава отначало **91 Псалом**? Д: 91 Псалом ще го четете всеки ден. И помня, че баба, майката на майка ми, се събираха вечер и четяха 91 Псалом от Евангелието. Туй Евангелие, което имам, е от нея от 1914-та година, Библията голямата. Но тогава ми направи впечатление, че тогава Учителят не каза за Добрата молитва, а за 91 Псалом ще четете всяка вечер. Значи Добрата молитва е дадена точно тъй 1914 г.

Учителят препоръча да се напишат и играят малки пиески. Това не е 1930 г., а е 1933 г. или 1934 г. И аз тъй съм писал 1932-ра, 1933-та, 1934-та – "Изгревът", т. I, с. 373. В: Това е **Мария Златева**. А сега **Борис Николов**, **Неделчо Попов**, който бе експедитор в Държавната печатница. Д: Неделчо Попов беше оценител в Държавната печатница, не експедитор. Експедитор е много по-нисша длъжност от оценител. Оценителят оценява всяка поръчка, която се пуска за отпечатване и носи финансова отговорност за неверно дадени данни. Докато експедитора само експедира пратките за провинцията или за чужбина.

В: "Изгревът", т. I, с. 427. Д: На 9 септември 1944 г. дойдоха комунистите на власт. Учителят си беше заминал. Учителят си замина декември месец – "Изгревът", т. I, с. 439 – пак се отнася за 91 Псалом и Добрата молитва. Д: А 91 Псалом е 1912 година. В: Това вече ще го знам аз и ще го коригирам вече. А Добрата молитва 1914 г. – "Изгревът", т. I, с. 441 писмото от

Костадин Иларионов. Д: Тука е съборкала ... В: "Изгревът", т. I, с. 441. Д: В Централните сили влизат: Германия, Австро-Унгария и Османската империя. В лагера на Антанта (Съглашението) влизат: Англия, Франция, Русия и Съединените Щати. САЩ се намесиха най-накрая, не е в 1914 г. В: Да, те накрая се намесват. Д: Те, ако не бяха се намесили, Антантата щеше да претърпи поражение. Те се намесиха накрая и то беше вече 1917 г., не 1914 г. Щото 1918 г. нашите капитулираха септември месец при Добро поле. В: Трябва да проверя в историята кога те се намесват. Д: Ама това е положително. В: Положително, но да видим коя е датата, нали трябва да има дата. Аз обикновено ги проверявах тия дати, но това как е прескочено не знам.

В: "Изгревът", т. I, с. 447. Д: Беше януари 1939 г., войната беше започнала. Войната почна септември 1939 г., защото тогава бяха дошли гостите от Франция, Литва, Естония и Латвия, бяхме на езерата и Учителят избърза и ги накара да си тръгнат **преди 30 септември**, защото Хитлер нахлу на 30 или 31 септември, не помня в Полша. Тъй, че януари месец войната не беше започнала 1939 г. В: Значи не е януари, а септември месец 1939 г.? Д: Септември месец 1939 г., 1939 г. Бялото Братство направи своя ежегоден лагер на Седемте езера на Рила. Ясно е, че войната не е почнала.

В: "Изгревът", т. I, с. 448. Д: Страница 449. През 1929 г., когато лагерувахме на Седемте Рилски езера беше построена една чешма, на която за **чучур издялахме от мрамор две ръце, изкусно направени, през които течеше водата**. Не е 1929-та, а е **1932-ра година**, защото аз през 1930-та година за пръв път отидох на езерата, чешмата не беше направена. Може би 1930-та година, или 1931-ва година е направена чешмата, не 29-та година. В: **Защото 1929-та година е първата екскурзия**. Д: Екскурзия, не летуване. В: Да, първата екскурзия е 1929-та година, и мисля, че 30-та година те откриват чешмата на следващата година и надписа, който е в момента. Отдолу пише 1930 г. Д: 1930-та година, тогаз е открита, а не е 1929-та година. В: Ами така го е дала.

В: "Изгревът", т. I, с. 515. Д: Да, сестра **Ирина Кисьова** беше музикантка, свиреше на пиано. Почти редовно на всички събрания тя свиреше на пианото в салона. Редовно вземаше участие в концертите на Изгрева. Тя ръководеше и братския хор покрай другите братя и сестри. **Кирил Икономов** го е водил. В: Щото тя има разработки за хор. Д: **Димитър Грива**, някога само. **Асен Арnaudов** никога не е ръководил хор, никога. **Влади Симеонов** няколко пъти ръководи хора. **Влади Симеонов**, не нашия **Симеон Симеонов**. В: Да, **Влади Симеонов**, диригента. Д: Диригента.

В: "Изгревът", т. I, с. 531. Д: Не е брат Чорлопанов, а **Чолпанов**. В: Чолпанов. Д: А тука е дадено Чорлопанов. В: Ами сега, грешка. Или е грешка, че не го е знаела, или пък така го е казала, или така се е чуло от магнетофона. Значи – Чолпанов.

"Изгревът", т. I, с. 636. Д: През учебната година 1893-1894 от миналия век се записва да следва едногодишен курс. Аз зная от моя баща двегодишен курс. В: Ами може. Д: Две години е следвал Учителят. В: Не, вижте сега, аз, понеже съм гледал в оригинала, Той отначало е следвал две години, а после допълнително е записал едногодишен. Д: Медицина, две години. В: Две години, да. Д: Две години. В: Понеже ние го имаме на

документ, може би е така, трябва да се провери. Д: Две години, аз тъй знай от моя баща, медицина, за да се свърже със съвременната медицина. В: Да. Д: Не знай как е, но така го... В: Ще проверя аз.

"Изгревът", т. I, с. 637, **Добрата молитва**, нали? Д: Да. През Балканската война само 91 Псалом, Добрата молитва, 1914 г. В: Това ще го оправим – с. 637. Д: 3 октомври, обаче, 1918 г. В: Значи годината 1918 г., събъркано е при чуването.

Според тебе трябваше ли да излезе такава книга, или не трябваше? На тоя момент? Д: Обезателно съм много доволен, че е излязла тази книга. Искам да кажа само някои работи. Направи ми впечатление, че **Мария Тодорова** някак си, така по махленски се отнася на много места, туй, туй, туй, туй, като клюкарство. Но най-добре са направени, моето мнение е **Елена Андреева**, безупречно, точно, ясно, няма занимаване с този тъй казал, оня тъй казал. **Галито** също. И у тях не намерих никакви пропуски. Туй, което аз живея от 1929-та година октомври месец на Изгрева, от 30-та година почнах да посещавам беседи, всичко редовно с разрешение на Учителя. В: На теб не ти харесва, че тя дава неща, които са много интимни, или по друг начин са построени, или как? Д: Не, посредствено ги дава, така някак си заядливо. В: Ами така е устроена тя. Освен това претърпява много, аз понеже съм работил с нея. Доста неща изкара на гърба си. Д: Аз го знам туй нещо, обаче, все пак нещата не бива да се омаловажават, не бива и да се подценяват. В: Сега тя така ги е възприела и така ги е дала. Д: Много емоционално ги е възприемала и много емоционално ги предава. В: Ами така е устроена. А не трябва да се забравя, че тя приема на плещите си и издържа много неща. Затварянето на Борис, процесите, разправиите. Д: Тъй, ама.

В: Аз си спомням, че нея непрекъснато я хокаха и я хулеха. Аз това го заварих. Д: Не знам, защото аз имах случай, когато в Парахода бяха събрани, там във връзка с **Песнарката**. Аз присъствах, защото не искам да се хваля, но песните на Учителя **никой не ги е пял повече от мене на Изгрева**. Аз всеки месец почти имах неделен ден след беседите концерти с пиано. И освен оперни арии или дуети, даже и триа и квартети имахме. Със Симеон съм пял дуети, с Мичето Златева. В: Пял си с кого дуети? Д: Със Симеон Симеснов. Той пееше, имаше хубав баритон. В: С Мичето Златева. Д: С Мичето Златева, триа имахме, Симеон, Мичето Златева и аз. И в Парахода присъствах и аз. И ми направи впечатление, Борис доста така самонадеяно във връзка с изплащането на Песнарката, към 800 000 лв. В: Как стои този въпрос с изплащането на Песнарката? Кой я плати, Братството или те я платиха? Д: Аз знай, че Братството. И даже аз тогава му казах: "Борисе", аз бях счетоводен орган, нали, контролен орган в Държавната печатница. И му казах тогава: "Ако дойде една ревизия и установи, че неправилно е издадена, това са 800 000 лв. Законът е страшен." Той се обърна и ми каза: "Мене земните закони не ме ловят!" Думам: "Недей приказва така, защото може да дойде време да те уловят." В: И дойде време и го хванаха. Д: Да. В: Сега, в какъв смисъл не е било уредено там за тези 800 000 лв.? Д: Не знам. Не, не знам нали. Братския съвет мълчеше, въпреки, че моя баща влизаше от провинцията като ръководител. Той беше много дискретен. Нищо, каквото е станало в Братския съвет, ръководителите, не споделяше с някого. Само с **Георги Куртев**. И двамата мълчаха. Аз съм ги питал "какво?" – "То си е братска работа." В: Мълчаха. И не казваха на младите. Д: Не.

В: Сега, след като излезе тая книга, **Песнарката** на Мария Тодорова, какви бяха реакциите по отношение на тая Песнарка? Д: Ами, че много грешки има допуснати. В: Според тебе какви бяха тия грешки? Д: Ами в трайността на нотите, в някои преиначавания, в изпълнение и аз ми правеше впечатление, винаги поканвах Учителя, и винаги оставаше на моите концерти, редовно. Даже имах един случай, една народна песен от Добри Христов "Вино пия". Бях я изпял и една от сестрите, много близка, от Айтос, **Василка Иванова**, която живееше в "Опълченска" 66, като излязохме, ми каза: "Митко, как можа да изпееш тази песен, че пиеш вино в Салона, където Учителят изнася беседи? Баща ти е ръководител на Братството в Бургас!" Аз замълчах, нищо не й казах, но след това отидох при Учителя и Му казах, така и така. Сгрешил ли съм? Той каза: "Те хващат текста, не схващат, че народната песен е хубава песен." И туй донякъде ме успокои, но не, че се пазех от другите си концерти да споменавам за такива работи. В: За вино пия, а? И как беше тая песен? Д: Вино пия хардалия, мезе нямам за ракия... В: Ха, ха! Е, добре де, как си сетил пък точно тая песен да я изпееш? Д: Защото е много хубава песен. Тя е една от най-хубавите песни на **Добри Христов**. В: Така ли? Може ли да я изпееш? Д: Вино пия хардалия, мезе нямам за ракия. Море хвани вяра, море хвани вяра..., текста е от **Пею Яворов**. В: Значи това е по отношение на Песнарката.

Ами тези **Песнарките** на **Кирил Икономов**? Д: Песнарките на Кирил Икономов I-ва и II-ра част, те се пееха в Салона. Знам, Кирил на Изгрева винаги отсядаше при мене, в моята квартира и когато е за спане, през време на бомбардировките, също той беше във Виена, дойде, дойде в моята квартира, между другото ще се отдалеча малко да поясня за Песнарката, за една беседа, не жена му беше и детето му, едното – Сийка, бяха в Казанлък мисля, или в Стара Загора, не знам. Той дойде и остана да спи у мене. Той като лягаше да спи, той носеше очила, сваля очилата и ги слага под възглавницата си. Дойде, нахлуха полиция, да прави обиск. И той стана и посяга към очилата и оня вади пистолета, щеше да го разстреля. Казвам: "Чакайте бе, очилата си вади!" И оня се дръпна, той извади очилата, защото много голям диоптър имаше, той не виждаше нищо – 5 ли, 6 ли диоптъра имаше очила. Та знам, че винаги, когато той, той носеше текста в чернова. Отивам при Учителя да Му изпея песента, да види как е. И като дойда, казвам, Учителят я одобри. В: Да. Това е за Кирил Икономов.

В: А спомняш ли си нещо за **Асен Арнаудов**? Някои интересни случки да ми кажеш? Д: Асен Арнаудов според мене е талантлив музикант. От него има записана музиката на **13 Псалом**, много хубава. Него Псалом само аз го пея. В: Добре. Този музикален текст имаш ли го? Д: Имам го. В: Ами да ми го дадеш да го включим в следващия сборник. Д: Трябва да го потърся. В: Да го потърсиш, за да ми го дадеш, защото ний от Асен Арнаудов нямаме нищо. Нищо не е оставил. Д: 13 Псалом беше: "До кога Господи ще ме забравяш съвсем. Докога ще криеш лицето си от мен..." С големи височини, две октави – си бемол долу, си бемол горе. В: Значи 13 Псалом. Д: 13 Псалом, много хубав. Пеех го и Учителят го много харесваше. Акомпанираше ми Асен, той беше акомпаниатор перфектен. Само му кажи тази гама, веднага акомпаниментът е готов. Много пъти съм пял с него концерти на Изгрева и съм много доволен, бяхме приятели. Той

е също мой съгражданин, той е сливненец, в Сливен е роден, където съм и аз роден. В: Кой? Д: Асен Арнаудов. В: Коя година е роден, не се знае. Д: Роден е **1914 г.** В: Неговите наследници ги няма, напуснаха България. Д: Той имаше брат, как се казваше? Който беше отишъл в Аржентина като емигрант. Там се ожени, имаше деца, имаше много земя. В: Сега този Асен, имал е деца нали, той е женен? Д: Женен е два пъти. При раждане умря жена му и дете имаше, момиченце **Констанца** мисля беше кръстено. И го осиновиха неговата сестра и зет му. Защото новата му жена не искала да бъде при тях това дете. Той имаше дете и от втория си брак. И го осиновиха сестра му и зет му. Тя се научи също на арфа, завърши Консерватория. Мисля, че беше в Сирия ли, някъде и там се ожени. В: Той имаше ли някакво творчество, нещо да беше оставил? Нищо не остави. Д: От него има, даже и напечатано **"Идилията"**. В: Да, това го знаем, 1941-ва година и този **13 Псалом**. Той е написан, връщайки се от един концерт от зала "България" на пианиста **Орлов**, руснак. И Учителят е бил на концерта, и като се връщали как са говорили не знам с Учителя, вечерта до 12 часа е писал и е направил музиката на **13 Псалом**, и веднага ми я носи на другия ден, почнахме да го разучаваме, разучихме го, пях го в Салона и почти редовно го пеех в концертите си. В: Значи за Асен Арнаудов да си спомняш нещо още? Д: Знам, че много от песните той ги записваше от Учителя. Голям слухар беше.

В: Кой записа **Паневритмията**? Д: Асен Арнаудов. Но голямо участие взема и Кисъова и Катя Грива най-много. В: За упражненията, или за записите. Д: За музиката и ...

В: Да, така. Сега за **Христо Дързев**, помниш ли го? Христо Дързев? Д: Не. В: Не го помниш. Д: Той е починал много рано. В: Сега **91 Псалом** е от него музиката, така ли? Тази сега, която е на 91 Псалом? Д: Да. В: Имаш ли музиката на 91 Псалом? Д: Не. В: Музикалният текст.

Сега за **Симеон Симеонов** да ми кажеш нещо? Като музикант? Д: Симеон Симеонов е много-добър като човек понякога, обаче, много често избухваше, много беше, дето казват турците, дослука му така е накрая на носа. Той не обичаше много да го командват. Аз даже помня веднъж на полянката говорехме, Учителят си беше заминал и той каза: "Аз вдъхновявах Учителя да пише своите, да каже, да пее своите песни." В: Е, как ще вдъхновява той Учителя? Д: Аз му казах: "Симеоне, аз не вярвам да си Го вдъхновявал ти." Той се обърна и ми каза: "Абе мълчи бе, кой ти разбира тука от музика бе! Как викам кой разбира бе, ами тука са толкоз музиканти бе, надали пък има друго средище толкоз музиканти, колкото на Изгрева. Той взе да се смее: "Абе карай каза, карай!" В: Той няма отношение как така? Д: Това е той. А иначе беше много стриктен. Например: дъжд, сняг, студ, той на Полянката редовно свиреше. В: Да, така. Друго?

Д: Аз например за **Мика** [Мария Тодорова]. Хубави работи казва за Учителя, но как можа Мика да се разсърди на Учителя и да напусне Изгрева и да отиде в провинцията да живее? И Учителят толкоз благосклонно в последните си дни и Борис ги извика да се видят. В: Самият конфликт е станал в **Мърчаево**. Учителят й казал: "Сестра, няма да сядаш до Мене." И тя се разсърдила. Понеже смята, че Учителя я маха и изолира. Там е цялата работа, оттам идва. Д: Аз имах един случай с Учителя. **Георги Парлапанов**, един от нашите приятели, който си замина, той е пръв, който

въведе говориящия филм в България. Неговата дъщеря беше пианистка, тя ми е акомпанирала, **Евгения**. Беше донесъл *телескоп*, да наблюдават Сириус. И вечерта късно беше, след 10 часа. И Учителят гледа. И ние бяхме 7-8 души, и гледаме ний и аз посегнах така към телескопа. Той може би помисли Учителя, че нещо искам да пипам: "Не пипай! Ще го повредиш!" Аз се дръпнах, смутих се, но разбрах, че наистина беше съвсем и не се разсърдих. Защо да се разсърдя, че така ми казал: "Не пипай, ще го развалиш!" Той е Учител. Ако Той не ти направи бележка, кой ще ти направи бележка? Кой? Някой като мене, или като трети и четвърти? В: Сега, почваме другите.

Ирина Кисьова. Да ми кажеш нещо за нея? Д: **Ирина Кисьова** също пееше, хубав алт имаше, но и тя пианистка добра, отдайно работеше. Но и тя беше така, азът у нея на челно място. В: Ами така са всички музиканти. Д: Ние имаме случай, нейната дъщеря **Данчето**, която почина преди две години, беше доста добра пианистка. И тя много пъти ми е акомпанирала, аз съм изнасял с нея концерти в салона. Тя, нали аз работех с учител по музика, **Пазар Максимов**. Сега, известни работи, които той ми казваше, аз трябва да ги изпълня, в изпълнението. Педагог музикален, постановчик на глас, Кисьова не се съгласява: "Не, тука тъй ще бъде." Казвам: "Бе, аз съм работил с Максимов! Остави Максимов, тука тъй ще бъде. И затуй Данчето много се разбираме. Данче, тука тъй, тука тъй, тука ще задържиш, тука малко ще подсилиш. И веднъж концерт имах, обаче, Данчето се разболя. И **Мичето Златева** ми каза, ний бяхме още женени, кажи на Кисьова. И аз отидох и я помолих. Казвам: "Иринке, Данчето трябваше да ми акомпанира, но не е добре, лежи, нали. Ако може ти, тя четеше на прима-виста Кисьова акомпанимента." Тя каза: "А, видяхте ли, пак дойдохте до мене, не до дъщеря ми." В: Ха, ха, ха, ха! Д: Аз просто изтръпнах. Към детето си да имаш такова отношение! Тя Мичето Златева го знае туй нещо. Но инак като пианистка, като музикант – добра беше. Баща ѝ беше също. **Споуста**, военен капелмайстор. В: Да. Д: Малката ѝ дъщеря **Данчето** беше, как да кажа, душа – човек. Малката ѝ дъщеря мязаше на майка си.

В: Сега да ми кажеш нещо за **Влади Симеонов**. Д: Ами **Влади Симеонов** почна да идва на Изгрева според дъщерята на Бертоли, **Мариета**. И така идваше и на беседи ... по едно време започна и хор да дирижира, от града идваше нали, но не можа. Нашите хора са неточни и нередовни. Обявихме за 6 часа, те идват до 7 се точат. Сега, човек идва от града, много пъти и **Кирил Икономов**, същото нещо, няколко бяхме. Даже един случай имаме с **Игнат**. Влиза **Верка Куртева** с половин час закъснение и Игнат вади часовника си и казва: "Виж колко е часа, Верке!" Тя казва: "Часовникът ти не е верен." И той трас, го хвърли на земята и го направи на сол. И тръгна и си излезе. Та човек, който милее за Братството и за хубавото на Изгрева, трябва да бъде точен и изправен. Учителят достатъчно пример ни е дал за това. Достатъчно пример. В: Да, така.

За Катя Грива. Д: За **Катя Грива** лоши работи просто не мога да кажа. В: Не, ако си спомняш някои случки, някои интересни неща. Д: Ами Катя Грива вземаше дейно участие в работите на Изгрева. Тя пееше например песни, които цяла балада и други не ги пееше, защото имаше добър регистър. Две октави регистър имаше и подаваха ѝ се, с чувство ги изпълняваше. Беше човек с широка душа. Аз помня след присъдата,

когато бяха в затвора, нали тя беше учителка в провинцията, и видяхме се точно пред ЦУМ при стълбичките долу към тунела. Тя ми извика: "Митко!" Обърнах се: "Кате!" Прегърнахме се, целунахме се, аз не бях я виждал няколко години. Тя така доста умъчнена за тез неща, които станали на Изгрева. Аз ѝ казах: "Кате, за необмислени постъпки от страна на **Борис** и на **Жечо**. Жечо е заклет експерт-счетоводител, да води двойно счетоводство, когато знае, че е страшно наказуемо." Тя се обърна и каза: "Хайде, да не говорим, да забравим, дано да е за добро всичкото, да не страда Братството."

В: През време на процеса, след заминаването на Учителя теб никой не те е питал, макар, че си бил счетоводител ти, финансов експерт, никой не те е питал за нищо? Д: Не. В: През време на съдебния процес също не са те питали? Д: Не. Само помня **Ганчо Генчев**, един инженер, наш приятел дойде, аз работех в Музикалния театър, бях заместник-директор. И дойде Ганчо още от процеса и каза: "Митко, идвам да те поздравя за баща ти!" Казвам: "Защо?" – "Прокурора каза, че единственият от ръководителите в провинцията, само баща ти е бил отчетен по въпроса за десетъка." Думам: "Ганчо, без да ми кажеш, аз го зная туй нещо." В: В какъв смисъл? По отношение на десетъка се дава на държавата, данък ли се плаща нещо? Д: Ами трябвало е да се плаща ... **Елена** мисля в нейните записки – 5 милиона са имали. Туй трябвало веднага Братския съвет да ги декларира, че на 5 милиона, ще дадат 500 000. Ще останат 4 милиона и 500 000 лв. Капитална грешка. На другия ден идва **Антов**. Аз имах много лошо мнение за него. Не зная защо. Мислех го, как да ти кажа, за ренегат, за предател. Аз живеях на Изгрева, **Мичето** беше отишла при моята сестра в село Фердинандово тогава, Карнобатско. Тя имаше там имот, беше вдовица. Мичето отиде там, почти шест месеца седя и аз бях самичък. Идваше **Мариус Попов**, и той си замина, да слушаме, д-р **Жеков** идваше. Аз имах хубав апарат "Олимпия". Слушахме Москва, слушахме Одеса, нашето предаване. По едно време някой чука, аз угасих апарата веднага. Излязох – **Антов**. Идвам, каза да видя нещо, да поприказвам с тебе. Искам каза и аз да се включа да слушаме. Аз така го приех, обаче, с много голямо недоверие. След туй съм говорил с него, много говореше, едва оттука разбрах, че бил анархист едно време. И, когато избрах Братския съвет, аз само туй казах на моя баща... Антов е включен като финансов отговорник. Той беше на работа в Данъчното управление като бирник – ексекютор мисля. Казвам: "Как можахте да включите Антов в Братския съвет?" Той каза: "Ние не го включихме, властта го включи." Казвам: "Много се пазете. Нямам вяра в тоз човек." И наистина след туй такива безобразия направил той, че ...

В: Да. За **дядо Ради** да ми кажеш нещо. Д: Е-ех, бати Ради! Само един случай с него, който ми направи много добро впечатление. Аз живеях близо до Дървенишкото шосе, което слизаше надолу и от шосето един мой съсед, имах 300 метра място там, бях си направил градинка така, и към есента един от нашите приятели **Васил**, варненец, кара си кюмюр и посегна да мине през по-право било да мине през градинката. Казвам: "Васко, недей, виждаш, че имам садени работи, ще се разтъпчат, каруци ще минат." – "Е, няма откъде другаде. "Николай, карай направо, какво ще го питаш!" И той каза: "Хайде, карай!" Казвам: "Няма да мините от тука." Ама туй беше още рано, аз бях доста по-млад 35-36 годишен. Той посегна

да мине, аз го хванах, блъснах го, хванах коня и го издърпах нататък. Той посегна да ме удари, мой връстник, обаче, аз бях по-пъргав, един път го ударих, втори път, той падна долу на земята. Обаче, Учителя от балкона видял туй нещо. Идва подир малко бати Ради и ми каза: "Абе, Учителя ми каза тука нещо какво става, бой ли?" В туй време Васил стана, изкара колата вънка, и по пътя си мина. Аз, обаче, както бях така по домашному, отидох при Учителя. Той още като ме видя и излезе горе на стаичката. Качих се и Му казвам: "Учителю, моля Ви простете ми, невъздържан бях!" Той ми каза: "Нищо. Щом си съзнаваш, ще отидеш да му се извиниш." Казвам: "Добре." Отивам у тях, чукам, той имаше сестра **Димитричка**. Тя се показа. Казах: "Димитричке, Васко къде е?" – "Вътре. Топли се тука." Дето съм го ударил, посиняло. Влязох вътре, хванах му ръката, прегърнах го, и му казах: "Васко, извинявай, че така постъпих." Той каза: "Абе и ти си виновен, и аз съм виновен. Нека да не се повтаря." И оттам отидох пак при Учителя и Му казах: "Учителю, извиних му се, сгреших, простете ми и Вие!" Той каза: "Да не се повтаря други път." И тогаз ми направи впечатление бати Ради. Много спокоен, изчака той цялото време, казах му: "Простих се с Учителя и с Васко." Работеше, да не кажа като животно, като вол, но като човек за десет души. Денонощно в градината. Какъвто и зарзават да си потърсиш, може да се намери: картофи, лук, пипер, домати, зеле, какво ли не. Само той, самичък. И така майсторски работеше, аз го забелязах, след туй и Учителят каза. Той сменяше мотиката от едната ръка напред и другата, защото първата има по-голяма тежест, нали втората ... като ... смени я, сложи я в другата ръка. И ми направи впечатление, понеже и аз работех, така имах място, че и Учителят след време в беседа даже каза: "Вижте Ради как си сменя ръцете, за да си отпочива ръка след ръка." Много работеше, и много човечен беше, въпреки така, че е неугледен. Доколкото знам, той беше модел на скулптура, който направи паметника "Патриарх Евтимий". Това е бати Ради.

В: За **Савка** да ми кажеш нещо? Д: Савка, какво да кажа, ефирен човек, закачлив, усмихнат, но как така някак си несретен в движенията си. Помня, много чупеше на Учителя термосите. Вземе да го носи, след туй **Елена Андреева** взе да го носи. Един път отиваме, аз бях до Учителя, там, където е Юзината, точно там, нали пътя на шосето завива и хваща пътя към Симеоново вече през ниви. Савка пак паднала, счупила термоса и Учителя нямав вода топла да пие, и каза: "Няма да й давате да носи вече термоси!" Инак, много, все усмихната, весела. Бяхме, където са масите, пред Салона. Учителя и 5-6 души, бяхме млади повече. Учителят говореше, казваше кой какво иска да стане, какво трябва да направи и Учителят пита Николай: "Ти какво искаш Николай?" Николай каза: "Искам богатство и власт!" Учителят му каза: "Само едното. Двете не може да ги искаш!" И тогава Николай каза: "Искам богатството." – "Добре, ще го имаш!" И Николай наистина придоби богатство, доста голямо, но се обърна и ... /
Четел

УЧИТЕЛЮ, С ТВОЙТА СВЕТИНА НИ ОЗАРИ

„Учителю всеблаг, къде не беше се вселил.

С Мъдростта си издигна нашите улове, помогна ни да станем на Бога верни синове, защото Той чрез Теб се беше проявил.

Чрез Твоята Любов всеотдайна и велика ти беше ярко светещото слънце.

Ти в нашите сърца постави бисерното зрънце, което към нов живот ни повика.

Кой от нас не опита Твоето търпение, и кой от Тебе съвет не получи?

Та само една ли Мъдрост ни научи?

И само един ли път ни беше вдъхновение?

Ти беше всичко свято зарад нас, изпратено от Бога, Великия Творец. Един беше Ти, смирен и благ Мъдрец за всички ни в радостен и скръбен час.

Аз питам се, за нас какво не беше ти, дали любяща майка или мъдрият баща, не беше ли и в най-тъмната нощ свещта, която пътя ни към върха освети.

Не беше ли Великата Любов, пак Ти, която пробуди у нас човекът от сын, не беше ли ти и тържествения звън, що на новия ден идването възвести?

Учителю, сред нас ти пак бъди. Поддържай възходящия стремеж за саможертва, обич и градеж. Ти, с Твоята Любов ни обгради!

Ще минат дни и месеци, ще минат и години, голямата ни скръб по Теб не ще премине, макар, че в душите ни е Твоя образ благ, че Ти сред нас си бил и ще бъдеш вечно пак.

Твоята Мъдрост ни научи на толкова неща, научи ни да бъдем всички братя и сестри.

Ти, мъдрият и вечно бдящ над всички ни баща, в живота ни що толкоз чудни дни ни подари.

Душите ни с Твойто живо слово просветли, сърцата ни отвори за обич вдъхновена.

През вековете, единствен бил си само Ти, светлина по пътя ни и вяра неизменна.

В бурите житейски неспирно ни крепеше, че беше проява на мъдрост, истина, любов.

Ти в стръмния ни път в едно с нас вървеше и нашия товар да носиш винаги готов.

И днес още чуваме стъпката Ти тиха, благия Ти говор, проява на Велик Мъдрец, Словата Ти своите нови пътища откриха на дейността Ти земна ще бъдат те венец.

И днес изправени в името Ти свято, обещание синовно ний всички ще дадем, пак да продължим делото Ти богато и с Твоята помощ свят на Братство да изковем.

Истина ли е, че вече сред нас няма да бъдеш, че Твоята тъй блага усмивка няма да зърнем?

Сред нас си бил и с вековете Ти пак ще пребъдеш и на молбата Ти с нашата верност ще отвърнем.

Истина ли е, че гласът Ти няма пак да звучи и Словото Ти да чертае житейският ни път?

С Твоите прояви за нас беше слънчеви лъчи, готови с любов и нежност всекиго да осветят.

Истина ли е, че и съвет няма да получим в дни на тежка скръб, на изпитания големи?

Остава ни от Твоите постъпки да се учим, с примирение да носим даденото бреме.

Истина ли е, че в ранна утрин не ще да тръгнем пак към върхове, да посрещнем изгряващото слънце.

Истина ли е, че няма да прекрачим Твоя праг, да вземем чрез Мъдростта Ти Божественото зрънце?

Ние знаем, че Си далеч и все пак Си между нас, никой Твоята обхода не може да забрави.

А Словото Ти на съвестта ни бъдещия глас чертае светли дни, в които Бог ще се прослави.

Учителю, и тук отново Те видях в Твоето мощно величие и слава, и тука пак отново с радост аз съзрях Твоята жертвена любов да се раздава.

Аз чух отново Словата Ти ефирни, разкриващи ни нови, чудни светове, Слова за обич чрез Братството Всемирно, които да въздигнат нашите духове.

Учителю, къде Си сега, кажи, не Си ли в Своята мощ навсякъде проявен? Нали ти семката на Братството в нас сложи, та всеки да се види чрез Тебе обновен?

Учителю, крепи ни в житейския път, любовта Си своята в сърцето ни внедри, та семките от Теб посяти да растат,

Учителю с Твоята светлина ни озари!"

написано: август 1947 г., с. Мърчаево

"Толкова е близо и толкова далеч, сред нас, когато беше на днешния ден.

Откриваше ни Ти сърдечно блага реч на жертвата пътя за нас определен.

Ти в нас пося чисто и прекрасно семе, семето на обич, на възвишен стремеж.

Всеки чрез него път на възход да поеме, на всяка жива твар вековният копнеж.

Словото Ти беше най-мощна светлина, отправена безспир към скръбните в света.

За правда, за братство Ти символ ни стана, защото ни откри светът на Любовта.

Щедро ни обля в Мъдрост, Истина, Любов, да бъдем човеци, остави ни завет, затова смело ще вървим по Твоя зов за нов порядък и за нов, прекрасен ред."

написано: 12 юли 1948 г., Петровден

"Ти беше любим и скъп син на слънцето сияйно и златен ореол над главата Ти блестеше.

Ти беше едно цяло с чувство всеотдайно и към нов живот неземеен благо ни зовеше.

Чрез Теб с великата Любов едно станахме, защото в нейният призвезден храм ни отнесе.

Чрез Словото Ти само жертвено, свято познахме, която живота земен, нов порядък ни внесе.

Умовете ни осени с мъдростта нетленна, неделима част от духовната Ти същина, тъй узнахме на Бога появата свещена, която в живота ни беше мощна твърдина.

Светлината на Истината чрез Тебе освети пътя ни, по който ни поведе, стръмен, непознат.

Живота Ти Богу посветен смъртта не смути, защото живее само в Божествения свят.

Ти беше Пратеник велик на Новото в света, да станем проява на Бога, учеше ни Ти.

Да живеем в Истината, в Мъдростта, в Любовта и в делата ни все този триъгълник да блести.

Имаше човек, проведен от Бога."

ВЪРХОВНО ПРОЗРЕНИЕ

Двадесет и две години, а сякаш вчера беше,
когато Словата Си бисерни зърна редеше.

Ти беше проява на **върховното прозрение**,
вседневен пример на добродетелта смирение.

В най-голямата си скръб при Теб се приютявахме,
защото закрилата Ти бащинска познавахме.

А радостта си идвахме с Тебе пак да споделим,
защото знаехме, че на Тебе само я дължим.

Ти пося у нас грижовно най-отбрани семена,
които плод обилен ще дадат в бъдни времена.

Ти пътя ни посочи към безкрайното начало,
което преди векове с любов ни е създадо.

Ти беше за нас светлината в мрака непрогледен,
а за душите ни пътя на възхода победен.

В бурите житейски сявга беше мощният подслон,
затова приеми ученически смирен поклон.

написано: 27 декември 1966 г.

АЗ ТЕ ТЪРСИХ

В дните ранни връща се моята мисъл,
когато сред нас беше Той, Мъдреца свят,
и светлите дни в живота ми е писал,
да уча великия Божи промисъл.

Закона на Битието да ми е познат.

по пътя на моя живот аз се спирам,

И в трепет душевен обръщам все глава,

назад по изминатия път се вирам,

И с радост безценните зърна събирам
на Неговите мъдри и вечни Слова.

Душата ми благодари за тези дни,
които под Негова закрила бяха,

Та, ако нявга ме живота нарани,
 подкрепа да получа, да ми каже: Стани!
 В тези страдания нови дни изгаряха,
 нека никога духът ти не унива
 От бурите върху тебе що връхлитат.
 Чрез тях милостта на Бога те облива.
 А твоето аз с Вечното в света се слива,
 та скърбите далеч от теб да отлетят.
 И в тези Слова, напътствие свещено,
 аз виждам светлият Му образ, че живей,
 и вярвам в присъствието Му нетленно,
 както в Божието Слово неизменно,
 за което духът ми вечно ще копней.
 Аз те търсих, защото исках пак да зърна
 Твоя образ благ и беловласа Ти глава,
 готов бях малката тревичка да прегърна,
 Но да Те видя, да чуя Твоите слова.
 Не можах да Те срещна
 Която с такава любов ти нам съгради,
 макар, че те търсех като слънце ранобудно,
 Да бъда пак при тебе, тъй както по-преди.
 Не Те видях гдето беше Твоята палатка,
 Сред полянката откриваща дивни красоти.
 Навсякъде те търсих, спомням си дните кратки,
 Когато бащински мъдро напътстваше ни Ти.
 И на върхът Молитвен аз пак не Те видях,
 да облъхва косите Ти утринен ветрец,
 Търсих Те без умора и радост не познах,
 Защото нигде не видях Великия Мъдрец.
 Тогава аз се спрях и в себе си вгълбих се,
 а чрез духът си потърсих те отново пак
 и обзет от радост, отново аз родих се,
 Защото пак тъй Те видях все тъй смирен и благ.
 Видях Те кротък, лъчезарен до чешмата,
 Своите Слова кристални, чисти да редиш.
 Видях Те на всички в сърцето и в душата
 Порядъка Божествен със обич да градиш.
 Видях Те също и на върхът величави,
 където слънцето посрещяхме в зори,
 там, където и Бог чрез Тебе се прослави,
 Там, където толкова неща ни Ти откри.
 Видях Те също в простора свеж и в цветята,
 видях Те и в бурята и слънчевия ден,
 видях Те в свещения трепет на сърцата,
 Които Ти поведе към върхът озарен.
 Тогава смирен на молитва наведох глава
 и се възрадвах, че беше проведен вестител,
 да ни дари с ценни, наказани до днес Слова.

Той, на висшата Любов, Великият Учител.

написано: 28 август 1955 г., Седемте Рилски езера.

НЯМА ТЕ

Като, че ли векове преминаха над нашите морни дни,
но твоят Дух ни бодро пак зове към слънчевите,
ясни висини.

Твоето неоценимо Слово в живота ни проправя
светъл път,

с него Ти при нас Си пак отново и чудни дни в
живота се редят.

Всички знаем, че неизменно Ти над нас,
крепко, неуморно бдиш, че Духът Ти
нам винаги шепти: "Расти в живота,
Без да съгрешиш!"

За нас Твоите прояви бяха окрилящото
вдъхновение

в душите ни Божественото вляха,
да станем дом на просветление.

Няма Те, но знаем, пак си сред нас,

Защото Словото Ти все звучи

И пак ни топли Твоя бащин глас,

че в него Мъдрост и Любов личи.

Край нас и в нас бе мрак и тегота

И тръпнеше душата в изнемога.

Бүло непрогледно беше над света,

духът ми бе покрусен и в тревога.

Но егоизъм, неправда, жестокост

С веригите плътта бе окована,

и всичко отрицателно бе фокус

на тежка и непоносима рана.

Проблясъците бегли, краткотрайни,

За освобождение и за възход,

Духът Ти търсеше пътища незнайни

що извеждат на спасителния брод.

Години, векове така минаха

В падения и мъки непосилни,

но дойде ден и всички ни огряха

на светлината лъчи изобилни.

И тез лъчи навсякъде проникват,

Те викат към живот новото в света,

добродетелите чрез тях поникват,

а чрез тях е всичко с цвят и красота.

В живота ни мощно греят тез лъчи

и към върховете светли сочат път,

по който бдят невидимите очи,

че богоизбраните чада вървят.

И тръгваме от радост озарени

След Словото на Учителя Велик,

да работим от Него вдъхновени

на висшата Любов чрез благият език.

Махар Бену, Бершид Ба.

ИЗГРЕВЪТ НЕ МОЖЕ ДА БЪДЕ РАЗРУШЕН

На ранина стани и към върхът тръгни,
за да отхвърлиш непосилното бреме.
"Нека не те плашат пространство и време!"
мълвеше Мъдреца, пратен от Твореца.

Стръмен е пътя нагоре що извежда,
но ти върви напред, не спирай се ни миг,
настрани очите ти да не поглеждат,
защото само стръмний път е път велик.
Щом стигнеш ти върхът, главата си сведи,
благодари в съзерцание смирен,
готов за саможертва към всички бъди,
да блика от тебе любов вдъхновена.

В ранина стани, на слънцето се поклони,
на живота преизобилен източник, велик,
виж изминатия път, страдания личат,
но само в този стръмен път расте ученик.
Изгрева не може да бъде разрушен,
защото не се руши творба неземна.
Той ще съществува от слънце озарен
към Учителя пътека е свещена.

Изгрева в живота ни мощно ще свети,
и пак ще ни подкрепя в земният ни път,
защото е място на висши завети,
там нашите песни в хармония звучат.
Духовния градеж не се разрушава
от земния закон и сила човешка.
На всички препятствия той устоява,
но, ако е изграждан с любов и без грешка.

Във всеки от нас Той трябва да живее
и да дава преизобилни плодове.
Изгрева неспирно всички ни ще грее,
Изгрева към изгрев душите ни зове.

Изгрева не може да бъде разрушен,
там Слова звучат на нашият Учител.
От тях за вечни времена е осветен
Изгрева пред Бога наш е поръчител.

Какъв щеше да е живота ми без Теб?
Без Твоите мъдри, бащински съвети?
Еднообразна, непреодолима степ,
в която ще сме безлични силуети,
Където студ и мрак само се редуват
и на страдания воплите се чуват.
Тридесет години без Тебе минаха,
но между нас като че ли вчера беше,
нима така бързо дните отлетяха,
когато Словата все с обич редеше
и духовното в нас на живот извика,
за да приемем Божествена прилика.

Учителю! Всичко що сме придобили
в живота си край Теб, земен и духовен,
това, което сме до днес проявили,
като висш и неотменен дълг синовен
Единствено на Тебе само го дължим.
И в пътя от Теб посочен ще вървим.
Учителю благи! В този възпоменателен час
смирен, ученически поклон приеми от нас.

написано: 27 декември 1944 г.,
27 декември 1974 г.

ВСЕЛЕНАТА ЛИКУВА, ХРИСТОС СЕ РОДИ

И пак ще се очаква новото в света,
в живота да светнат негаснещи звезди,
та пътя да проправят, път към Любовта.
Минаха две хиляди години страдни,
откакто в действителност Той беше роден.
Хората превърнаха всичко в руини
в нощ мрачна, непрогледна най-светлия ден.
За своето време хора непросветени,
Те злостно отричат светлото начало.
И считат за ерес Словата заветни,
всичко що на светът светлина е дало.
А всяка година Христос все се ражда,
в сърцата, в душите на хора избрани,
зрънцата свещени Той нежно посажда
и чака плодове от слънце огряни.

СЪЗДАТЕЛЯТ И НЕГОВАТА СИЛА

Шепота на най-малките трев
Отекват тихо в моето сърце,
с чистотата на бистрите води
виждам о Боже, Твоето лице.
Силата на слънцето могъщо
И в трепета на хиляди звезди
с непрестанна радост виждам също,
че тук и там навсякъде си Ти.
И в слънчевия или мрачен ден
Твоята сила пак се проявява,
а Твоят подтик мощно вдъхновен
скръбните отново ободрява.
Създателю, аз вярвам в Твоята сила
И в Твоята правда всевечна,
аз вярвам в Твоята могъща закрила
и в любовта Ти безконечна.
Аз вярвам в Твоята Истина свята
И в Твоята Мъдрост велика.
Вярвам и в Твоята Благодост всепризната
да бъдеме Твоя прилика.

В дни на страдание към Теб се обръщам
И търся Твоята закрила. В дните на радост
при Тебе пак се връщам, окрилен от Твоята сила.
С радост приети, аз в тези страдания
Отново ще бъда възроден,
Защото ще бъда с нови познания
от Твоята Мъдрост озарен.

ЖИВОТЪТ Е БОРБА

Живот, борба, кипеж, към светлина стремеж,
Живот, успех, градец и към върхът вървеш.
Живот, съдба, растеж, към висшето копнеж.
в пролетта човек се ражда,
Детство в светлина изгражда.
Младост в лятото създава
жертвена любов познава.
Зрялост в есента добива
И с Мъдростта се слива.
В зимата се обновява,
Истината проявява.
Хиляди звезди, очите на небето,
В тях Любов трепти, гласът на Битието.
Кротко ни поглежда Бог от висините,
Път ни Той отрежда, пътят към сърцето.
Хиляди слънца, Мъдростта велика,
Нашите сърца за живот тя вика.

Тихо пристъпва от изток зората

и шепне на всеки гальовни Слова,
тъй както майката вика децата
на гръд ѝ да положат своята глава.
С чуден се пурпур небето залива
в китна гора заляват птички безброй,
природата пак ни с обич облива
И носи на Духът ни жадуван покой.
Слънцето с нежни и обилни лъчи
за живот събужда най-малката твар,
всичко, което като песен неземна звучи
химнът сърдечен пред Божият олтар.
Цялата природа в трепет застава
тиха молитва отправя към Бога,
че в радост и в мъка Него познава,
Чрез Него изчезват скръб и тревога.
По ливади ширни, стръкчета немирни,
пробили земна гръд, смирено все редят
Словата благослов към Бога, нежен зов,
Че пак са на простор под благия Му взор,
че пак ги Той дари със слънчеви зари.

Какво е съдба и как тя се ражда?
В неспирна борба човек я съгражда.
Какво е съдба? От къде пристига,
за нея в борба човек се издига.
Какво е съдба!? И где ни отвежда,
само чрез борба успех се отрежда.
Какво е съдба и що ни тя вещай
всеки чрез борба съдбата ще познай.

ТОВА Е ЗА СНЕГА

Бяла необгледна шир забули планината,
но спокойствие и мир царуват във душата.
чистото в планината да е нашият стремеж,
Красота във душата да е вечния копнеж.
С белота да съзрем растежът на сърцето
и обет ний да дадем, да сме като децата.

Кажи о Боже Всемогъщия, кажи!

защо над цялата земя сега
все смъртта човешкия живот държи
и носи мъки, скърби и тъга?
Кажи защо се хората избиват
без отдиш, без почивка, всеки ден?
Защо от кръв пролята се опиват,
защо човек така е озверен?
Не са ли всички братя на земята?
Пред Теб не са ли всички равни?
Защо в човека те не виждат брата
и един към друг да се изправни?
Защо до днес сърцата човешки
не се от обич всеотдайна сгряха?
Защо се търсят винаги погрешки,
чрез любовта, защо се не познаха?
Кажи, защо е таз борба жестока,
и воюване на брата срещу брат?
Защо се движат всички без посока?
Кога ще дойде желаниа обрат?
Защо Те вече всички не възлюбят?
Защо не тръгнат смело в Новия път?
Кажи! Защо те злото не погубят
и чрез саможертва да се обновят?

написано: **остров Тасос, август месец, 1944 г.,**
Готвех се тогава да си идвам в отпуска.

ИСКРАТА

Слезте всички долу
сред тъмните тунели на майката земя
и вижте как хората
главите на бели дълбаете в тъма.

Мълчаливо я помят, копаят неспирно в нейните недра
и знам всяка отломка е нещо всемирно,
тя е светла искра.

А тази искра връзката братска създава,
тя грее, тя свети.
таз искра сърцата човешки споява
във светли завети.

написано: около 1942 г., април месец

НОВИЯТ ЖИВОТ

Аз чух гласът Му нежно благ да ми шепти:
Позна ли Ти от моите страдания,
опита ли някой Духът Ти да смути?
Придобил ли си моите познания?
Беше ли от всички Ти охулен?
Така жестоко като Мене бе ли поруган?
На тебе вдигнаха ли някога ръка
и в своите идеи бе ли ти осмян?
На тебе сложиха ли също тежък кръст,
трънливия венец на твоята глава,
но без да пожелаеш да отвръщаш с мъст,
а да мълвиш за опрощение Слова?
Беше ли с ръце и крака приковани,
и кръвта обилно струеше ли от тях?
Видя ли хора от злоба обладани,
познали всичко туй, което аз познах?
От чуждите без свян оплют и в жлъч облян,
а от своите страхливо изоставен?
Отговори ми, беше ли затуй призван,
и би ли тръгнал в този път неравен?
Аз чух гласът Му нежно благ да ми шепти
тъй бащински, напътстващ и вдъхновен,
че в мене нов живот започна да трепти,
изправил се пред Неговия храм свещен.

Това е Тасос, около август месец, 1944 г. Не си спомням годината, около 1936-1937 г. е било, пред Салона на масите, които се използваша за храна 5-6 души бяхме около Учителя – **Николай Дойнов, Асен Арnaudов, Ангел Янушев, Катя Грива**. И говорехме с Учителя и Учителят каза, че от 2 000 години сме Му поверени да ни помага и да ни въздейства за израстване. Николай между другото му зададе въпроса: "Учителю, Вий, ако дойдете друг път на Земята, какъв искате да станете?" И Учителят му отговори: "Музикант." И във връзка с този разговор е следното:

ПРАВИЯТ ПЪТ

Когато скръб сърцето ми облива,
а мъката душата ми споходи,
пред мен се истинския свят открива
и виждам Тоз, що тука ме води.

Лице лъчезарно обърнал към мен,
Той с обич ми посочва правия път,
от блясъка слънчев той е озарен,
и благост очите Му нежно струят.

И виждам тогава, че радост скръбта е,
че и мъката потребна е също.

Живота чрез тях нов път ми чертае,
и едно ставам с Вечното Могъщо.

Приемам ги да са съпътници мои,
защото живота ми не ще смутят.

Път със затиhi, желани покои
в които добродетелите цъфтят.

Ти си вечно търсен, неземеи блян,
от детинството желана мечта.

Вярваш все по пътя ми от слънце огрян,
Ти живееш в самата красота.

Винаги Ти си изблик на това,
което живота стимулира.

На всички си началните Слова
и в тебе божественост пулсира.

От векове неспирно изграждаш у всички хора,
висша чистота, за напредък подтика пораждаш.
Да влезем в тебе, свят на Любoвта!

НА МАЙКА МИ

Когато скръбта сърцето ми споходи,
и радост не огражда моята душа.

Когато пътят ми пълен е с несгоди,
които моята съдба ми завеща,

При теб ще се завърна, о майко свята,
и срещнала ме с блага, ласкава уста,
ще изплача болката си на душата,
защото само ти познаваш ме в света.

Изправил се пред теб, покрусен, наскърбен,
утеха ще търся за тъжните си дни,
и зная, че при теб ще бъда възроден,
че пътя ми ще стане път сред светлини.

Съпътница, когато радостта ми стане,
житейският ми път слънцето огрей,
душата ми пак при тебе ще пристане,
а радостта ми най-спокойно ще живеи.

Щастие, когато пътят ми чертае,
и светлия ден в живота ми царува,
пак да съм при теб сърцето ми желае,
та напътствените ти Слова да чува.

А когато в мен човекът се пробуди,
и тръгне в път за съвършенство очертан,
пак знам, тоз копнеж в мене ти събуди
от висшето в света да бъда обладан.

Майко, велико е твоето призвание,
ти нямаш собствен живот, ни в радост, нито в
скръб,
затова давам синовно обещание
вечно да живее у мене образа ти скъп.

12 декември 1924 г. си замина, а това е написано на 12 декември
1954 г., 30 години от нейното заминаване.

ЖИВОТЪТ НА ЗЕМЯТА

На ранина стани и към върхът тръгни,
за да отхвърлиш непосилното си бреме.
Нека не те плашат пространства и време,
мълвеше Мъдрецът, изпратен от Твореца.

Стръмен е пътя нагоре що извежда,
но ти върви напред, не спирай се нито миг.
Настрани очите ти да не поглеждат,
защото само пътят стръмен е път велик.

Щом стигнеш ти върхът, главата си сведи
и благодари в съзерцание неспирно,
готов за саможертва към всички бъди,
да блика от сърце ти любов вдъхновена.

В ранина стани, към слънцето се обърни
на преизобилен живот източник велик,
виж изминатия път. Страданиа личат,
но само в такъв стръмен път расте ученик.

Борбата е нещо радостно, велико.
Борбата е красиво, слънчево звено.
И постижение чудно, разнообразно,
и идеи съкровени, свързани в едно.

Борбата е най-висше откровение
и поглед, отправен към светли върхове.
Борбата е божествено звучение,
което всеки към възвишеност зове.

Борбата е също вечна придобивка
и който чрез нея и в нея живее,
ще излезе от човешката обвивка,
и с великото в живота ще се слее.

Живота на Земята е страдание,
но е и непрекъснат духовен растеж,
то изгражда Божествено познание,
отглежда и към всеобятното стремеж.

Живота на Земята е училище,
най-доброто нагледно обучение.
За всичко, що ни спъва е чистилице,
за всичко, що въздига, вдъхновение.

Живота на Земята е страдание,
но само за тези, що го не разбират.
Всички що у Бога имат упование,
в страданието прекрасен плод събират.

Живота на Земята е училище,
там всички знания се придобиват,
с тях човек изгражда нетленно жилище
и страданията с радостта се сливат.

Това е във връзка с разговор с Учителя, че страданието е необходимо на Земята, тъй като Земята е първоначалния курс от отделенията и постепенно човек ще трябва да се справи с тях, както се справя с училището и растеш.

МУЗИКАТА И ВЕЛИКОТО НАЧАЛО

Когато с Духът на музиката заживееш,
ще станеш дете любимо на нови светове.
Когато с хармонията нейна ти се слееш,
ще тръгнеш в пътя към слънчевите върхове,
към които музиката неспирно те зове.

Когато хармонията нейна те облее,
и в живота светли идеали очертае,
ще почувстваш как музиката доброто сее,
как душата вечно то чрез нея ще познае,
че от него издънка могъща тя сама е.

Когато музика обземе твоята същина
и те приласкае кротко с майчина нежност,
всичко в теб ще сияйне в неземна, чудна
светлина

и ще се почувстваш едно с великата безбрежност,
далеч от всяка скръб и от всяка безнадеждност.

Когато музиката те обхване в пълнота,
свещените в природата закони ще прозреш,
в света на Истината, Мъдростта и Любовта
като дух свободен чрез нея ще се отзовеш
и ще познаеш, че са едно със вечния стремеж.

Да си жител на Земята, но весечасно да живееш
на музиката във светът,
туй храна е за душата, с нея ти сърце ще сгрееш
и ще си възродиш духът.

Нека музиката ражда в тебе само чувства чисти,
Мислите ти да са сияйни, в теб постъпки да съгражда
на прояви извор бистри, жертвени и всеотдайни.
В музиката вярвай вечно като в нещо неизменно,
с вяра непокатима, тя е близко не далечно
щастieto съкровено. В нея свята искра има.

Какво е човекът и от къде е дошъл,
със какви задачи той идва на Земята,
и земния си път с какви мисли е поел,
за да оцени и мъките и благата.

Дали е от безкрая пращинка нищожна,
Подхвърлена вечно като семенца цветни,
дали е и стремежът има силата възможна,

за да го напътства в дните ни процветни.
Що е и телото в своите проявления
към всичко с което живота е свързан.

Какво са идеи, копнеж, отношения,
и заминаваме, може би избързано.

Какво е и душата, невидима частица
и своето земно битие как тя поддържа?

Не е ли ту пламък, ту гаснеща искрица,

И каква неземна подкрепя я надежда?

Какво е и Духът, как се проявява той?

Озарен ли е от възвишени завети?

Та все да е могъщ в дни на борба и покой,
и в пътя ни житейски неспирно да свети?

Какво е и всичко, което ни обгражда,
което с нас живее, но с нас не умира,

каква е тази сила, която го ражда,
и в това творчество смисъл да намира?

Един е отговора на тези въпроси,

Всичко това от Едного се е създало

Той цялата Вселена в себе си носи

и се именува: Велико Начало.

От неудачите в живота ти не унивай,

за всяка човешка душа са път неотменим,

Те златни са зърна и в тях винаги откривай
на съвършенството законът неотменим.

От неудачите в живота вяра не губи,
не само тебе срещат пречки и страдания.

Помни! На избрани те са орисани съдби,

За да придобият върховните познания.

От неудачите в живота него ти познай,

приеми го с радост, като необходим товар,

от страданията прекрасен свят си ти създай,

и благодари сърдечно за този ценен дар.

От неудачите в живота, живот съгради!

Основа да му бъде Висшето прозрение.

Чрез тях и в тях новия човек ще се роди,
и ще възсияе неземно просветление.

Векът на изкуството е свят ефирен,

Не всеки да живее в него е роден,

неделима част е от Духът всемирен,

за съвършените прояви отреден.

Живота в него е благословение,

идващо от Висшето в света, от Бога,

Длъжен си да твориш със вдъхновение,

а да не живееш с израза: "Не мога."

Изкуството е и нещо всеотдайно,

на призиваните преизобилно дава,

но към него трябва да си с чувство трайно,

Да работиш зарад него, не за слава.
С обич в неговия свят да заживееш,
и винаги за него с радост да твориш,
така в живота си земен ще успееш,
съвършеното човешко да изградиш.

С делата си винаги бъди Му верен,
и с формите Му съвършени заживей,
стани жител на светът Му неизмерен
за най-прекрасното у него ти копней.

Отдай му без остатък земните си дни,
С него да те свързва дружба сърдечна,
то за тебе страж и за него ти стани,
та едно да станеш с изкуството вечно.

СИНЪТ НА СЛЪНЧЕВИЯ СВЯТ

Бе пролетен и ведър слънчев ден,
бях сред дебрите на планината,
от нейното величие пленен,
видях се малък като децата.

Окъпани във слънце дълбини,
върхове със взор към небесата
слова изричат: "Кат нас стани,
за да заживееш в красотата!"

На гранитните скали отломък бъди
през дните що ти предстоят,
за да разбереш, че си потомък,
обичен син на слънчевия свят.

В умът ти светли мисли да царят
и да ти бъдат факел негасим,
в сърце ти чисти чувства да струят,
Духът ти да е бодър, неспомим.

Нежен като най-малките цветя
да си вечно в твоите прояви.
Навсякъде да носиш радостта,
Висшето чрез теб да се прослави.

Така задачата си ще решиш,
за която тука си изпратен.
Щом се от земното освободиш
към Твореца ще си в път обратен.

ЗА СКРЪБТА

Скръбта нам отрежда радост за душата,
в скръбта се оглежда светът на сърцата.
Скръбта нам отвежда към висши светове,
с обич ни повежда към светли върхове.

Скръбта нам вещае неземни, тихи дни,
в нея Бог витае, облян от светлини.

Скръбта нам желае да растем неспирно,
пътят ни чертае в Братството Всемирно.

Скръбта щом обикнеш, слънце ще те грее,
а в скръбта щом вникнеш, в нас Бог живее.
В пътя на живота с нея щом се слеем,
с изблик на доброто хората ще сгреем.

ОТГЛАСИ

Какво е живота?
Миг, искра и край,
проблесне ярка светлина
и пак отново тъмнота.
Къде отлитна той, никой тук не знай.

ОТГОВОР

Какво е живота? Начало без край,
негаснещата светлина
и смърт за всяка тъмнина.
А от къде дойде, всеки ще узнай.
Какво е живота? Млад, прекършен клон
от буря страховита.
На човека духът отлита,
нечут заглъхва и сетния му стон.
Какво е живота? Клон разделен
от свежий лъх на пролетта,
така жадувана в света,
за висши придобивки определен.
Какво е живота? Полъх на смъртта,
Не зная и не зная.
Но внезапно дойде края;
с който изчезва всичко в света.
Какво е живота? Дъх на любовта,
на прелест и омая,
неизчезващи в безкрая,
а живеещи в неземна красота.
Какво е живота? Скръбна песен
при часът дълъг или къс,
и след това купчина пръст,
като спомен в забравата отнесен.
Какво е живота? Радостна песен,
с която висшите хора
непознавайки умора,
чистят света от вековната плесен.
Какво е живота? Най-мрачната зима,
всичко гасне и умира.
Видим път се не намира
и властно царува скръб неизразима.
Какво е живота? Слънчев, ясен ден,
на чистота белоснежна,
необятна шир безбрежна,
чист планински връх от слънце озарен.

Какво е живота? Лист новороден,
с нова премяна облечен,
на развитие обречен,
от хора разумни с грижи обграден.

Какво е живота? Нечакания край на най-бленувани
мечти,
и на сетното прости.
Но защо така е,
тук никой не знай.

Какво е живота? Прекрасният рай
на всеобемащи мечти
и познаване що си ти.

А защо е така всеки ще узнай.

Какво е живота? Сам разбери
и верния път смело избери!

Да знаем, че сме изпратени на Земята
да изпълняваме възложени задачи.

Всеки човек се ражда да твори благата
до когато на другий свят прагът прекрачи.
В живота си реди, но дойде миг и от земното
събличат го и тръгва, оставил сал сърцето ни следи.

Семейство, баща, майка, брат, сестра и връзки
изчезват

човек, когато тръгне в новий път.

Това са мимолетните дъждовни пръски,
но оформени чрез видима човешка плът.

А има нещо друго, невидимо за нас,
което мощно всички ни свързва във едно.

Всемирът владее, а след сетния ни час
пак ще ни свързва в общото и вечно звено.

Човек не трябва да отпада и да скърби,
когато дойде час на земната раздяла
Той ще тръгне в неземния си път, ще върви.

И ето, душата му е с вечното се сляла.

Така човек задачата си ще изпълни,
за която е бил на Земята проведен,
и от нея велико нещо ще покълне,
част от безкрайния всемир, духът освободен.

Чаровен танц танцуват снежинки белокрили,
те се радват, палуват,
прегръщат и целуват
поляни и могили.

Те идват от безкрая и носят радост нежна,
жадувана омая в саможертва безбрежна.
По своя път незнаен умират неродени,
с Духът се свеж ухаен

В стремежът всеотдаен от вяра окрилени,
мир навсяде да цари,

да е в белота светът,
благост да го озари, всички в нея да блестят.
Невидим път чертаят снежинки нежнокрили,
но няма да узнаят
началото на края,
защо са се родили.

Кокиче, минзухар, теменужки свежи,
прекрасен Божи дар с пролетни копнежи
отправят своя взор към ведри небеса,
цветя в молитвен хор сред бисерна роса,
Пролетта пулсира у всяка земна твар,
пътят да намира към слънчеви олтар.
Цветя из полето, духът на пролетта,
лъчи от небето, светът на радостта.

Пролет, сини небеса, радост и неземеен чар,
капки бисерна роса, дар пред святият олтар.
Песни, слънчеви лъчи откликват от сърцето,
сякаш Божи химн звучи пристигнал от небето.
Пролет, въздух и мечти пак ще ръсят нежен цвят.
Пролет дивна, все си ти, вечно си жадуван свят.
Щастие, пристигах ти,
новото твориш в света,

В слънце пътя ти блести и белоснежна чистота.
Пролет, слънце и простор, пролет,
радост и копнеж, пролет към Твореца взор.
Пролет към върхът вървеж.

Ето пролет дойде вече, а със нея слънце пак
ще ни радва и далече
ще изпрати зимни мрак.
Тя ще пише нова книга по цветя и дървеса
И очи ни ще въздига към лазурни небеса.
И ще видиме тогава пролетта какво кове
всичко прелестно създава
и към него ни зове.

Да запеем песни волни,
да възхвалим пролетта,
ние от нея сме доволни,
че ни носи радостта.

Това е:

ЗА УЧИТЕЛИТЕ

Ний учители сме скромни,
ний работим ден и нощ,
наште сили са огромни,
ний не губим вяра, мощ.
Ний разнасяме наука
и градим човешки ум,
наште дела и сполука,
ний чертаем светъл друм.

Благородство ни окриля,
че характери творим
и със всеотдайна сила
светло бъдеще градим.

“Стараех се в живота да бъда човечен
и да бъда полезен на всички при нужда,
но в обикновена, земна плът облечен,
погрешките житейски не бяха ми чужди.
На раздяла последна склонете глава
и с обич пожелайте мир и светлина!
Сърдечно изречете за прошка слова,
нетленното да ми стане бъдна храна.
Изпейте ми най-любвеобилната песен,
с телото ми земно преди да се простите,
нека Духът възсия от нея понесен
и да се слее с вечното в бъднините.”

написано: София, 1988 г.

СЛЪНЧЕВИ ПРОСТОРИ

Неудачен в живота си аз бях, а жадувах слънчеви простори.

Сред близките самотно все живях, че за мен сърце не
проговори.

Майчина ласка рано загубих, а тъй ми беше необходима,
моето слънце с нея прокудих, вместо пролет, възцари се зима.

Не обвинявам никого в света, че живота ми протече така.

Вярвах на всички хора в любовта, но съм се излъгал, виждам
сега.

Когато в душата си тъгувах и нямаше с кого да споделя,
тогава най-много се шегувах, че исках мъката да намалю.

А всички мислеха, че имам аз характер шеговит и безгрижен,
не вярвах, че чакам всеки час живота земен да се изниже.

Тежко е, когато скръб и радост само със себе си ще споделяш,
но няма по-голяма нерадост, отреденото да определяш.

написано: 1988 г., София

22 ноември 1993 г.

В: А днес е 22 ноември 1993 г. Д: Преди пет години. Тогава ми правиха
тежка операция на простатата и беше: да бъде или да не бъде. И Учителя
пак така ми се явява, няколко случая имах, и разбрах, че пак няма да си
замина. В: И успя да прескочиш. Д: И успях да прескоча. В: И оттогава
минаха пет години. Д: Пет години. В: Е, хубаво, не е малко пет години.
Не е малко за Земята пет години. Защото не се знае дали човек ще има
условия такива да се роди между българите. Д: За мене най-големите
условия Вергилий...”

И. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ (1910–1927 г.)

Записал Минчо Сотиров

Машинописен текст

***Препис от бележките
на брат Минчо Сотиров***

1. БЕЛЕЖКИ ОТ 18.11.1910 г.
2. БЕЛЕЖКИ ОТ 14.01.1912 г.
3. БЕЛЕЖКИ ОТ 01.1915 г.
 - 3.1. В ДОМА НА СТОЙЧЕВ - 31.01.1915
 - 3.2. В ДОМА НА ПЕТКО ИВ. ГУМНЕРОВ, СОФИЯ
4. БЕЛЕЖКИ ОТ 23.01.1915 г.
5. БЕЛЕЖКИ ОТ 02.06.1920 г., СЛИВЕН
6. БЕЛЕЖКИ ОТ 12.06.1920 г., БУРГАС
 - 6.1. МНЕНИЕТО ЗА БОЛШЕВИЗМА
 - 6.2. ШЕСТАТА РАСА
7. БЕЛЕЖКИ ОТ 13.06.1920 г., БУРГАС
8. БЕЛЕЖКИ ОТ 11.08.1920 г., СЛИВЕН
 - 8.1. КУШ БУНАР – СИНТЕ КАМЪНИ
 - 8.2. ПЕТРОВДЕН
9. БЕЛЕЖКИ ОТ 11.08.1924 г.
10. БЕЛЕЖКИ ОТ 31.08 – 02.09.1924 г.
– БРАТСКА СРЕЩА НА РЪКОВОДИТЕЛИТЕ
11. БЕЛЕЖКИ ОТ 19 – 25.04.1927 г.
– БРАТСКА СРЕЩА НА РЪКОВОДИТЕЛИТЕ
 - 11.1. ЗА БЪДЕЩЕТО
 - 11.2. ЗА ЕКСКУРЗИИТЕ
 - 11.3. РАЗГОВОР ЗА СЪБИТИЯТА
 - 11.4. ПО ВЪПРОСА ЗА ЖЕНИТБАТА

1. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ

18 ноември 1910 година

НАДЕЖДАТА това е настоящето, близкото бъдеще.

ВЯРАТА това е бъдещето, далечното бъдеще.

ЛЮБОВТА съединява настоящето и бъдещето, реализирано настояще.

БОЖИЯТА ЛЮБОВ остава човека да се развива сам, като му дава всички добри условия. За нашата работа се съди по плода, който ще получим. Контролът е нашата съвест.

Човек, който има любов е всесилен, непобедим.

ЗЛОТО, без него не може. Всякога във всеки човек трябва да го има.

Злото за душата има същото назначение, както жлъчката за тялото на човека.

Злото е полезно за човека, когато не бездействува, а работи, ако бездействува, то ни разлага, ако работим, то ни учи. Затова страданията са учител на човека.

Злото трябва да побеждаваме с добро. Имаме ли зла мисъл, веднага да противопоставяме на нея добра – ето работа на земята. Тук вече се явява необходимост от смелост и решителност. Със знания трябва да побеждаваме злото, но не и да се възгордяваме с тях.

Вътрешните блага в човека всякога придобиват и външните – обратното, обаче, никога не бива.

Миналото на човека е неговото тяло. Огледай се в себе си и ще се познаеш. За миналото никога да не мислим.

Бъдещето се определя от настоящето. Каквото сега сме постигнали в нашия живот, това ще бъде и нашето бъдеще, или казано другояче: каквото посеете, това и ще жънете.

Човек се повдига със самопожертвуване – така направи Христос за спасението на човечеството. Да вървим и ние по този път.

Благоговението, това е центърът на живота – едничката способност да видим Бога, т.е. прозореца, през който ще гледаме.

Милосърдието – това е чистилището. За Бога се казва, че е човеколюбив.

Плътта, светът и дяволът, това са учители. Плътта се побеждава с любовта, светът се побеждава с вярата и дяволът се побеждава с надеждата.

Дълготърпението е силна воля, то побеждава, то е изпитание. Волската търпимост няма воля, ето защо такава имат само слабоумните, боязливите и незнаещите.

Да придобием Царството Божие – всички останали добрини сами ще ни намерят. Те ще ни потърсят, Царството Божие е в нас. Един цар на Земята се почита от своя народ, един слуга на Бога се почита от цялото небе.

2. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ

14 януари 1912 година

Защо Бог не премахне злото завинаги?

– Нещата в света ни са дадени за ползуване само за добро. Например огънят ни е даден да се топлим, готвим и пр. Обаче, ако ние се отнасяме невнимателно с него, ще изгори къщата, в която сме запалили огъня, за да си служим за ползуване. – Ето, че сме сторили зло.

3. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ

Януари 1915 година

5 и 6 януари 1915 г., Бургас

Питат ме някои, кой ще победи в сегашната война, европейската – Германия или Русия. Казвам им: Христос, отгоре ще дойде победата.

Какво ще стане с Румъния? – Каквото става с някой разбойник, когато го пуснат от затвора, отива си в къщи. Румъния ще бъде заобиколена от славянството като островче в море. Тя не ще съществува.

Всякой ще вземе своето, сега са години на ликвидация.

Името му е 666 /Откровение: 13-18/ 3 по 6 – това са трима царе: Русия, Германия и сега България.

Десет царства: В Европа – 7 (Англия, Франция, Италия, Австро-Унгария, Русия, Турция/; в Америка – 1 и в Азия – 2 (Япония и Китай) и мястото ѝ ще се заеме от Христа, Царството, дето той работи – от Българското царство.

Ще бъдат развързани четирите, вързани при Ефрат. Това са четирите поробени царства: Асирийско, Вавилонско, ... и на тях ще се даде възможност да се съживят.

България ще се определи в сегашната европейска или всеобща война, след като бъдат определени Гърция и Румъния. Ние българите ще отиваме към Цариград – това е Божественият план.

Докато фарисеят не стане митар, не може да бъде християнин. Без митарското стъпало не се стига до християнското. /Яков, Битие: 32, 33/ Докато не стане митар и не се покае и не стане праведен.

Павел в 7-та глава към Римляните дълго стоя митар, за да стане християнин.

Гордостта води към падение. Тя е предвестник на падение. Така бе и с България, така бе и с Германия. Така е било и така ще бъде с всеки горд човек, с всеки горд народ, или държава.

Религиозни не могат да бъдат всички, такива са само тия, които са готови. Светът ще се спаси от един човек, който се е обърнал към Бога, защото той може да закваси много хора. Не е потребно количество за качество. В религиозно отношение едни са ядки, други черупки, трети обвивка. Необходимо е теория и опит. Един човек вярва в себе си, други в

обществото, а само високо духовният вниква в съществената причина, и той вярва само в Бога.

Някой проповядват, че няма Бог. Например, учители четат такива лекции в училищата. Бог от това не се страхува, защото е силен, характерен и търпи всичко. Не всеки, който сее, ще пожъне своите плодове. Виждаме ученици застрелват свои учители.

Бог е една необходимост за човечеството. Съвременните хора нямат понятие за вяра, даже и философската страна на понятието Бог никак не го разбират. Когато човек добие истината, ще получи равновесие.

В един град пратили комисия да питат Господа защо направил царете. Техният цар бил много лош. От щателната справка по книгите на сътвореното се видяло, че Господ е направил само човека, а не и цар. Те са от хората, затова страдат от царете си. Един е царят, това е Господ и Христос.

“Ще дойде на облаците” – това са стихии, бурите, дъждът.

Ако можем да хвърлим една граната на 20 км, защо да не можем да хвърлим една добра мисъл към някого и тя да даде добри резултати.

1. Сега воюват: Мойсей с тояжката прилага закона, Илия, екзекутора, Йоан с книгата, закона, Библията. Тримата воюват и ще се оправи светът, те ще го оправят.

2. Вилхем Вид – ад. Хели, гилом, отрова на ада, олицетворение на Сатана, Антихрист.

3. Сега воюват десет държави от Европа, Русия, Англия, Франция, Белгия, Черна Гора, Сърбия, Австрия, Германия. От Азия – Япония и Турция. Ще воюват Италия и Румъния, Гърция ще бъде 13-та, България 14-та. България ще опита тежестта на 13-то число и сега бяга от него, като го прехвърля на Гърция. Това е по Божествения план.

4. Сърбия е желязо, Германия и Австрия – кюрюка. Като е топло желязото, България ще го превие и Сърбия ще отстъпи Македония.

5. Австрия и Германия като дойдат на българската граница, ще ги ангажират, Италия, Румъния и България ще бъдат в безопасност.

6. България ще воюва само с Турция. Тая война от 1912-1913 г. не е още свършена. Българите искат Цариград, и ще влязат в него.

7. Гърция ще бъде желязото, Италия – кюрюка, Англия също, Гърция ще отстъпи Македония преди да се ангажира във войната.

8. Далечната борба ще бъде между бялата и жълтата раса.

9. Христос е душата на бялата раса. Той е Духът. Бялата раса е главата, жълтата – дробовете, черната – корема. Останалите други са подолните части.

10. Днес има силен западен вятър – това е италианска политика, Германия и Австрия искат войната, но Провидението упорствува, не ги слуша.

11. Германия със своите цепелини и бомби събужда Англия и те сега готвят две милионна армия.

12. Армения при ликвидацията на войната ще получи своето.

В Европа, Балканския полуостров съответствува на Ханаан.

Русия по закона на отражението съответствува на Египет. Египет е на юг от Ханаан.

Англия съответствува на Финикия, **Германия** – на римляните.

Учението Христово е за тоя свят, а не за оня. Между невидимия свят и видимия има съотношение, както между корените и клоните на растенията.

Когато вървим по пътищата Христови, светиите се радват, че сме в крак с тях и те ни хранят. Дървото се храни от корените и от клоните и отдолу и отгоре. Ако опазваме заповедите Христови, ще ни даде всичко, което попросим в Негово име. Ако не ни дава това, което искаме, то е, защото сме сгрешили. Земята не е за страдание, тя е училище. Без нея не можем да се повдигнем. Ние сме разплакали Земята, и тя като се разсърди на нас, наказва ни със своите разтърсвания, изтърсва и козината си от нашите лоши дела.

Един християнин ще прояви своята сила в борбата с дявола, който е много голям страхливец. Щом му покажеш мрежата си и той бяга.

Сегашният вятър от североизток носи нещо ново. Ще ловят Антихриста. Времето дойде вече, отлагане няма. Единият му крак е в Румъния, другият – в Гърция. Той е като голям октопод, за да се освободи, трябва да се отреже кракът му.

България ще е последния номер на пожара. Кармичните работи, ако има да се прекарат, не може да се отменят. Ако има пожари, ще ги заобиколят. Който може да заобиколи, ще остане, другите ще си заминат. Оттам ще гледат, от по-отдалеч. Тия страдания са нищо. Има още по-ужасни неща. Тия неща не са отсега, те се приготвяват от хиляди години, сега се изявяват. Трябва да носим, не бива да казваме, че не можем. Който си е носил кръста, втори път не ще го носи, един път се носи кръста, а не два пъти.

1914 г. наложи Божественото право и цели 45 години ще се продължава ликвидирането на народното право, за да настане Божественото право.

Когато Бог слеза на Земята, Той плаща 50% заради хората и тия последните – само 50% Той прави амнистия 50%. Наполовина. Хората не се поправиха и нещата не се промениха, и събитията се наложиха. Сега хората, ако се молят всичко ще се съкрати и премине в съкратена форма.

Христос най-първо ще Го видите в духовното поле и после във физическото поле, така както астрономите виждат планетите – най-първо отдалеко и после отблизо.

Христос работи навсякъде из България – села и градове.

Христос е едновременно и индивид и колективност. Милиони ангели с Него съставляват едно 101 000 000 служебни духове Му служат тук.

Очистете сърцата си и умовете си и сила ще дойде.

В дните, когато има беднотия, да бъдем разположени и доволни, а не, когато сме богати и преситени. Когато сме с Бога, ще бъдем в сила и ще ни се даде.

Тук в **Бургас** не сте умни, а сте създали много неприятности. Ухапало ви куче и викате да ви чуе цял свят. Когато ви хвърлят петно, когато сте чисти, тогава ще имате похвала в Небето. **Аз по-мъчно се разправам с вас, отколкото с попове, които говорят заради вас.**

Съвършения закон има прилагане на Божествените принципи, а то е смирение и др. И в София пратиха детектив, но такова е тяхното просвещение. Ние сме в сила и който би се противопоставил на Царството Божие, главата му ще бъде смачкана, тялото стрито. Така стана заради две души в София през 1912-13 година, които пречиха. Спрях събранията – и на Чаталджа срещу гърците и сърбите бягаха. Божествения Дух още не може да се смекчи, но рече Бог: "Хайде, нека оправим забърканото".

АКО НЕ СЕ МОЛИ БЪЛГАРСКИЯ НАРОД НА БОГА, ЩЕ БЪДЕ НАКАЗАН С ОЩЕ ПО-ГОЛЯМО НАКАЗАНИЕ."

Аз ще разпъвам сега попове и владици, но не те нас ще разпъват.

Славянството, ако прегреша, ще пострада много. Сега иде Господ, но кражба не позволяваме, Богохулство също. Вам казвам: "Стягайте се, работете умно, оправете се. Попове не закачайте, заради доброто на народа, прощавайте ги, Господ ще ги съди."

Искате сила, имайте вяра. Искате чудеса – Българският народ бе изгубен сега и сърби отстъпват и гърци отстъпват.

Ний работим сега и ако не работим, лошо ще стане. Може да сме грешни, но най-безгрешни сме от другите. **От България се искат 1440 души избрани**, а други и от другите славяни. Аз познавам Господа по-добре отколкото вас познавам. С Него по-тясно съм, отколкото с вас. Нали това искате да знаете. Казвам ви го. Чували ли сте гласа Му? – Аз съм го чувал.

Сега вие правете въжета за връзване на дявола. И така ще казвате: "Плетем въжета, защото ни трябват за работа."

Вие ще живеете в този свят и ще проверите това, което ви казвам. Господ от хиляди години говори. Това не е цялата **Библия**. Има още неща, които не са писани и тя е една много голяма книга. А след време ще стане още по-голяма. Сегашната Библия ви служи като ръководство да се отнесете към другата Библия.

В живота трябва простота – то е **чистосърдечие**. На чистосърдечните хора Бог открива много неща. Ще знаете например какво стана на бойното поле. **Ясновидството** е чувствителност. Ще усетите, че ще стане престъпление и можете да предупредите. Необходимо е християнина да развие чувствата си, за да знае местото, где ще стане престъплението и да се предотврати.

Една неделя не бяхте спали, ако ви кажех всичко.

Временно на един период, някоя година ще охладнее Любовта между бащи, майки, деца и пр. Затова е казано: "Да не натегнат сърцата ви." **СВЕТА ИМА НУЖДА ОТ НАС – ТОЙ ЩЕ ВИ ТЪРСИ.**

Войната сега влиза в нова фаза. Те се ожесточават германци и англичани. Войната е за смърт и живот. Едната страна трябва да капитулира. Намесва се Рومания. Ще се намеси и Италия. Ще се намеси и Гърция.

Германците гонят Католическата църква, застрелват много свещеници – това е голямо ожесточение. Англичани и германци искат едни други да се смажат. Немците пратиха русите в Далечния Изток, японците ги върнаха, защото предназначението им е в Европа, а Далечния Изток по-подир ще дойде да се разреши. Сегашното нахлуване на германците в Румъния е да им вземат складираните храни, бензиновите извори и изобщо за богатствата ѝ.

Морските вълнения имат духовно значение – това са борба на духовете.

Земетресенията са в свръзка със сегашните събития.

Днешния **вятър** е благоприятен за русите. Той е противодействие на Гърция – южния вятър, който духаше преди няколко дни.

Духовете, с които сме свързани са в нашата материя по закона на кармата и трябва прераждане, за да се избавим от тях – в нас са, защото сме яли от дървото на Злото.

Христос, Който иде сега е сит, на дявола ще се тури печат и като Каин ще бъде изпъден вън.

Сегашното положение на хората е Царството Божие, в сравнение с онова време в Римската империя.

Всякой ще си хвърли мрежата: и комисионера и търговеца и др. и ще уловят рибата в устата, на която ще има златна монета, за да си плати данъка. Петър хвърли мрежата в света – това е езерото, за да плати данъка на Христос.

В Христовото учение има обмяна: някои мозъчни центрове заповядват на краката да извършат някоя работа, а те ще услужат на краката. Очите заповядват на ръцете и т.н. Някой криво разбират Христовото учение, а то има обмяна в него.

Ритмическия закон трябва да се спазва. На всеки 6 работни години, 7-та трябва да се почива: ако в едно село всички хора работят 6 години и нивите си и в 7-та нивите почиват, то благодарта, плодородието ще бъде непрекъснато и голямо. Така е и с търговеца, чиновника и пр. Това е, че Невидимия свят с много закони дирижира работата.

3.1. В ДОМА НА СТОЙЧЕВ 31 януари 1915 г.

Под **Адам** подразбираме белия човек, духовния човек, а духовния Адам е от след Христа. Всички по-раншни раси са знаели за бялата раса и са я очаквали като един Месия. Най-старата раса е бялата във физическия свят, всички други са по-стари в духовния свят, а по-млади във физическия свят.

След бялата раса иде **Шестата раса** – Светящата, наречени Синове Божии. За нея ще се измени и природата и климатическите условия. Сега лошите мисли и желания на хората са образували един тъмен пояс около Земята.

Физическото тяло е сформировано в милиони години, и то е вече завършено. Сега се формира **астралното тяло**.

Да се слезе в **ада** ще се почувствувате десетки хиляди килограма тежки. Само героите слизат в ада – така е описано и в гръцката митология. И там в ада има ценни работи: население, което живее и е със съзнание, че това място е тяхно, те живеят. Слезлия там трябва да вземе формата им. Адът е като един смет от 20 и повече години струпан и вече се разлага и гние, и който го оценява /сметта/ ще се възползува, а който не ще казва, че това е боклук непотребен.

В центъра е най-силния ад. На 100 км от него има и около него има твърда почва, върху който живеят населениия, на други 100 км – друг пояс и т.н. Нашата Земя около си на 100 км има твърд светъл пояс, през който минава Слънчевата и други светлини. Върху тоя пояс има население – **астралния свят**. Около него има 7 пояси външни – 7 небеса и вътрешни в нея – 7 пояси. В центъра на Земята е **огъня** – ада.

Заминалите покойници могат да бъдат в астралния свят, но живеят във физическия и на сеанси се явяват, говорят за светските си работи къде им са парите, документите, разпавии и пр. Това е, че такова е тяхното съзнание и просвета в духовно отношение. Ний, които се подвизаваме и формираме астралното си тяло, ще влезем със съзнание в астралния свят.

Най-високото проявление на Любова е страданието. Който не е разбрал смисъла на страданието, той още е животно, микроба, който ще се преражда много, и обратното, оня, който е разбрал смисъла на страданието, той се е родил, той е човек. Страданието е дял само на човека.

Христос се яви сега. Той живее, Той е между вас, Той работи, работи във всинца ви. И туй, което хората наричат “възкресение”, то е раждане.

3.2. В ДОМА НА ПЕТКО ИВ. ГУМНЕРОВ, СОФИЯ **Разговори в дома на П. Ив. Г., “Опълченска” № 66, София**

Никога не пускай в душата си, в твоя светая светих един нечист човек. Не се старай да го оправиш. Нека той се оправи във външния двор, а не в твоя вътрешен двор.

Говори ти някой, не искаш да го слушаш, иди си, но не можеш да го пресечеш. Той е извор, който тече. Остави да изтече тоя извор и тогава говори, или иди си, ако не щеш да го слушаш.

Христос – това е продадения брат в Египет. После пак Го продадоха езичниците, но Той пак се върна. Сега пак те отиват към Него, за да Му се поклонят.

Непрестанно човек трябва да се моли, за да бъде във връзка с Бога. Съдбата да се предаде в Неговите ръце с вяра. Ще те докара на косъм на кота, но ще те остави.

Солунската акция – това е Троянския кон. Гърците го туриха в Солун, българите го потеглиха търви.

Като идете при Христа, кажете: „Господи, влей Духът си в мене, дай ми да търпя, дай ми смирение.“

Ти преди да кажеш на Господа, Той знае твоите обиди.

Някоя мома напусне я годеника й, това става, защото той не е за нея.

4. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ

23 януари 1915 година,

Бургас – в дома за обед

Исайя 19, 19 Говори за Египетските пирамиди.

Египтянин – това е физическия човек.

Асириец – умствения човек.

Града на Слънцето сега се нарича Озарис – от корен ОЗАРИ. В Египет 19-та династия е царувала няколко хиляди години, и е дала старата култура на Египет, която римляните са развалили. В подземията на пирамидите са закрити още много неща, които ще се открият и изследват. Вследствие падането на един камък, се е отворило дупка и са намерили много старини. Там е написано всичко за **Христа**.

Законите не бива да се издават. Христос затова разпнаха слугите Му /духове/, защото даде учение не на време.

Природата към глупавите е възискателна, а към умните хора – снизходителна. Природата ни дава правила, за да се реформираме. Начина е само с вода, а не да се пречистваме като оная жена, която, за да пречисти къщата си, забуха пода и повдигне прахът нагоре, та изпълни стаята и са необходими после 2-3 часа да се пречисти.

Вярата е една обоснована наука, която почива на изучаване. Тя е дълбока сила, която лекува. **Тя е ангелския език**. Хората са сега много суеверни, а имат малко вяра. Който има вяра, има безстрашие, който няма вяра, има колебание. Сега са най-добрите дни за развиване на вярата.

Колкото повече се ослабяме на **Божията Мъдрост**, толкова повече можем да работим. Вярата сама по себе си носи знания и те се добиват моментално. Като се съсредоточим, ще знаем например какво става на бойното поле.

Когато се молим, трябва да чувствуваме топлина на мястото, гдето е душата – това значи, че Духа работи. Няма ли топлина – ума работи, а това не е молба вече.

Във Вярата нещата трябва да тълкуваме в правата смисъл – **винаги да благодарим**.

Страданията са резултат на лекуване.

Разумна вяра има той, който вярва без да критикува.

Изправлението трябва да бъде колективно – от двама, трима, десет, сто, които да се обърнат към Бога и Той ще поправи. Христос казва: „Като попросите, ще ви бъде...“. Молба трябва един за друг: мъж за жената и жената за мъжа. Да приближите ума си към Бога и да работим.

Нещата, които Господ трябва да направи, ще се обърнем към Него с вяра без разсъждение. Как Той ще извърши работата – Господ ще ни даде по вярата. Без **страдания** молбата ни не се удовлетворява. Като дойдем до разумната вяра, ще затворим книгата – ще оставим на страна знанията си и ще кажем на Господа: "Ти сега каквото направиш, това ще бъде, основаваме се, че Ти ще направиш заради нас." И трябва да не се пазарим с Господа, а да изпълним законите Му.

Човешките души нямат качествата на падналите души, на падналите ангели, а са по душа по-чисти.

5. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ **2 юни 1920 година, Сливен**

Всичко в света е строго определено. Който не върви по тоя определен път, ще се тласка и ще получи наказание от законите на природата.

Детето ви, ако не е определено да умре, то не може да умре.

Това понятие за Бога, което сега имате е старо. Трябва да работим с новото понятие за Бога.

Света има мъчнотии, защото не е подготвен за това учение.

В **Новата култура** хората ще бъдат много подвижни, тялото ще бъде развито и умни. Сега хората много работят. В новата култура ще се впрегнат на работа Слънчевата топлина и Светлина. Те ще служат на хората. Последните ще се хранят с плодове. Животните ще се раждат малко: на 7 години един път ще раждат и не ще се размножават много.

Новата цивилизация ще започне от Европа, и ще се пренесе в Северна и Южна Америка.

Новата земя вече се образува. В Тихия великия океан вече се подават под повърхността върхове от островчета, на които инженерите забиват байрачета. Там ще излезе новата суша, която ще съединява Америка с Европа.

Ще заживее **Шестата раса** на Земята. От другите раси ще останат остатъци.

БЪЛГАРИТЕ, СЛЯВЯНСТВОТО ЩЕ ИГРАЯТ ВАЖНА РОЛЯ – ИНТЕЛЕКТА.

В славяните има най-много, най-голямо самопожертвуване. **Културата без самопожертвуване не може.**

Човек трябва да бъде всякога млад по сърце, стар по ум, а не обратното. По сърце децата са по-умни от старите, по ум са по-глупави. Когато човек остарее по сърце, той е вече умрял и затова Христос казва: "Да станете като децата." И в природата се сеят все млади дръвчета, за да заместят старите.

Българите смятат Новото течение за нещастие, а то е спасението на българите, иначе, заупокойната молитва е изпята. Другите балкански държави са готови да възприемат това учение.

За в бъдеще човек трябва да има една **стаичка за размишление**, гдето да влиза той, жена му и всички въпроси лесно ще се разрешават.

Човешката мисъл има чудно влияние – за нея няма прегради.

Човек се чувства неразположен, защо? – Ето как се обяснява: В един час, минута, секунда се раждат 10 000 деца. Те са свързани и в страданията си, някой от тях като страдат, тия страдания се отразяват на другите. Те имат невидими връзки помежду си. Може да определите откъде иде тая мисъл за неразположение, като се изолирате и успокоите. Накъдето се наклони главата, мисълта от нея страна идва.

Ако хората живеят по законите, няма да теглят, а ще се радват и веселят. Като дойде новата култура, ще ги извади от подземията.

Съвършенството на новата култура ще бъде след 350 000 години. Те са 12 цикли. От тях 6 представяват пролетта. Те ще образуват един голям цикъл. Човечеството сега е към началото на пролетта.

Полярната година има 1 месец равен на 2100 години. Сме в зодиаки на Рибата и затова християнството има за своя емблема рибата. След 2100 години ще бъде пролетта. Сега първите птички почват да пеят, и предвещават пролетта.

6. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ

12 юни 1920 година, Бургас

Крайната сиромашия ражда лицемерието. Ако си готов, тя ражда и малките добродетели.

Крайно голямото богатство ражда жестокосърдечието, ако си готов, ражда милосърдието.

Добро всякога трябва да се прави. Каквото прави дясната ръка, лявата да не знае, а то значи, като правите някому добро, той да не знае, че ти му правиш добро и тогава на старини няма добро, да ти отвръщат със зло.

Добрите хора са убити във войната, защото в миналото, когато Христос ги е попитал дали са готови да умрат и проповядват Неговото учение, те са отказали, отрекли се: един купил нива, друг волове. Сега Христос ги среща в Астралния мир и пита: "Готови ли сте сега да умрете за Моето учение?" – "Да", отговарят те. Сега има депутация от 25 милиона души, които искат мира от Астралния свят да слезе на Земята. Сега се иска юнаци, герои да са хората. "Старо кърпи, ново носи." – Старите идеи да се носят, Новото учение да се прилага.

Господ е дал ум на хората. Той е свещ. Всеки трябва да носи своята свещ запалена, и когато му трябва, с нея да наблюдава всички, т.е. **ума ти да бъде светъл.**

Хората, които се противят на новите порядки, се уподобяват на ония паяци, на които като казали, че през тяхното царство ще мине слон, закарвали се и решили да не го пускат. Оплели паяжини – въжета. Слонът, обаче, минал. Събрали се инженерите да изчислят какво сътресение опитал слона. Той казал, че нищо не усетил. И сега хората мислят, че ще попречат. Всеки паяк трябва да стои далеч от хобота на слона и опашката му, иначе, ще ги помете.

Всяка **идея** помита, и хората трябва сега да стоят далеч от нея, да не ги помете. Когато ралото мине през нивата, разваля корените на тревата, разваля мравуняците, обръща ги и резултата ще се види после, след като се обърне земята. **Сега е разрушителният принцип**, после ще дойде творческият.

Сега се излива **кармата на европейските народи** и в света изобщо, а после ще дойде творчеството.

Болшевиците сега вкарват насила на сватбата на младоженеца в Царството Божие. Болшевиците са сиромаша Лазар, който отива на мъчение. Цар, избран е като един актьор. Актьорството не е много благородно.

Философията е човек да издържи страданията.

Света е едно велико училище. То е, за да разбереш страданията. Да разберем света и да го оправим. Преди 5 000 години хората са имали много велики идеи, сега нямат такива. Сегашните хора са много по-жестоки от по-раншните. Лекарите съживяват един болен, за да го обесят после. Това е жестоко. Култура е да опростят.

Духовете, които сега идат в света са стари, дълго време затворени, и сега са пуснати, та си отмъщават, както е казано: в последните времена много хора ще бъдат много жестоки. Гледайте сега света, че вече не ще го видите.

Сега е началото на болезните.

Който е горе на покрива, долу да не слиза, който е вънка, вътре да не влиза. **Всяка вечер си приключвайте сметките** – това е да вложиш нова черта в характера, която е потребна за в бъдеще.

Свършването на една епоха значи влизането в нова епоха.

Сега е времето, когато хората веднага ще се обръщат от стари материалисти в добри хора – ще се върне от пътя си да поиска извинение от другаря си, когото е обидил. Много хора сега казват: Кажете ни спасителния път. Хората в света сега казват, че трябва да се простим със старото и да намерим нещо ново. Не може да се живее вече със старото.

Преминаването от старото към новото ще трае около 45 години, считано от 1914 г., а приложението ще иска дълго време, това е вече в закона на еволюцията.

Сега по-добри времена от сегашните за добрите хора не са наставали и по-лоши времена за лошите хора досега не са наставали. Вие сега трябва да работите, да станете богати.

Герои бъдете, други времена не ще намерите.

6.1. МНЕНИЕТО ЗА БОЛШЕВИЗМА

Болшевизъм има 3 вида: едни носят празни мините, други ги пълнят, а трети влагат сила в тях.

Сегашните болшевици правят само формите – по съветски управляват. Тия болшевици са евреи. По-лоши от руските евреи няма: те са майсторите. Сега Мардохей управлява. Вторите болшевици, ще ги видите кои са.

В крайните елементи се забелязва **стремеж за духовна култура**. Те съзнават, че имат нужда от честен живот, от морален живот.

Нашите болшевици и тия от евреите са си демократични души – т.е. събуждане на расовото съзнание и откриване път към споразумение. Сега трябва духовните хора.

Болшевиците ще изорат, после ще дойде дъжда и духовните хора трябва да насяят готово семе и да засеят с влаковете, да завличат и засипат посаяното. Това е вълна, която не ще може да се спре. Духовните хора трябва да са готови за работа.

И сега ние **не трябва да се борим с болшевиците, а със смъртта**. Затова трябва духовен живот в положителен смисъл, а не в преносен.

6.2. ШЕСТАТА РАСА

Шестата раса е **раса на братството**. За нея може да се говори само на учениците, а не и на оглашените.

Тогава ще има да живеят и от бялата раса, така, както сега има и от черната, жълтата и пр. раси. Те ще бъдат в спящо състояние. Сравнението е както между един дядо и едно момче. Дядото очаква да си заминие – душа да дава. Най-първо трябва да се подмладите. В Шестата раса стари хора не ще се търпят.

“В Царството Божие ще влезете като станете като децата” казва Христос. Не ще помирише даже Шестата раса. Но децата ще са живи, а ние трябва да сме живи.

7. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЦИ С УЧИТЕЛЯ 13 юни 1920 година, Бургас

РАЗХОДКА ПО ВЪЛНОЛОМА НА УЧИТЕЛЯ С ШЕСТИМА ПРИЯТЕЛИ

По Земята реките са вените – кръвта отива към дробовете – това са моретата. Облаците, дъждовете, изворите са артериите на Земята. Тя е жива сила, тя диша, тя е същество разумно.

Както комара пхне хобота си в човешкото тяло и пуска кръв топла и отива и казва на другите комари: елате, аз намерих топли източници, извори червени, така и Земята има живи извори: не са разните огньовете, които й дават топлина, а самата тя по силата на същите закони, както и човека си произвежда топлината.

Идването на **человечеството на Земята** датира от 18 000 000 години.

Казва Учителя: “Горко на богатите, които не са богати, горко на сиромасите, които не са сиромаси.”

Лошите хора ще изчезнат както предпотопните животни.

Живота има смисъл да сме във връзка с източника, от който сме излезли – с нашия Баща.

Сегашното **духовенство** е на старата религия, то е със старите методи, и Христос за тях казва, че са крадци и разбойници щом проповядват старите методи преди Христа. Затова казват, че щом някой не им харесва той е еретик.

Така казват сега и за господин Дънов.

Социалистите имат по-широки възгледи от свещениците, защото се стремят да прокарат принципа на братството.

Има един закон за изменение коефициента на светлината – човек става невидим за околните. Може да ходиш между тях и да не те виждат.

В човека има запас енергия да живее 1 000 години. Хората умират **преждевременно от неправилно живеене**.

Понякога има икономически причини в природата: ще умре дядото, за да живее детето, или обратно – детето умира, за да живее дядото – има замяна, това е **икономически закон в природата**.

Всяко **престъпление направено на физическия мир, съди се на физическия свят**. Извършеното на астралния мир – съди се в астралния свят. Престъплението, отнасящо се до чувствата, то е на астралния свят, а на физическия свят, то е съдба на астралния свят. Астралният свят е тук на Земята.

Раят е в причинния свят – над нас, или там е причинния свят, или свят на светлините. Като се нагорещи един предмет, формата му не се вижда, но тя не е изгубена.

Левия път е път на инволюцията.

Десния път е път на еволюцията.

Широкия път е път на кармата.

Спасението е път на еволюцията.

Стъпките са: 1) **обръщение**, 2) **покаяние**, 3) **спасение**, 4) **възраждане**, 5) **новораждане** – то е живот в причинния свят. Там грешки не се правят вече. Например там е живял Никодим.

Венера действа на чувствата – физическото поле.

Юпитер действа на благородните чувства – умствено поле.

Марс действа на физическото поле. Той е свързан с желязото в човека.

Меркурий действа на физическото поле. В него преобладава златото.

Слънцето действа на живота.

Трябва да се изучи астрономията и се намери свръзката й с окултизма и в коя планета преобладава известен метал. **Всякой човек е свързан с някоя планета, в зависимост от преобладаващия метал в кръвта му.**

От 25 години **небето в България почва да става лазурно**. То е резултат от добрите мисли, които се пращат в България от духовния свят, а с това става и климатическо изменение. Това се забелязва от много чужди хора, които са дошли в България. Затова и някои хора ги обхваща отчаяние: те не могат да понесат тая светлина. Това се казва непоносимата светлина.

В света вече има особено мнение: има "Да" или "Не". Който възприеме, ще расте, който не, остава за друга еволюция. Затова в **духовния свят** бързат да вземат всичките. Който не влезат, ще паднат надолу. От **13-та сфера** има и други сфери още по-надолу, но няма да остане никой, всички ще влезат в сферата на тая вълна.

Избраните са посветените. Дядо П. **Тихчев** е от посветените, те са на степени 1, 2, 3, 4, 5, **Голов, Пеню** също. Те живеят в света на светлините.

Като проучваме **физическия свят**, ще научим и другите светове. Затова трябва да влезем в свръзка с природата, с растенията. Да разбираме езика им. Примера с крушата: като я обичате и постоите под нея 10 минути, тя ще ви даде круши.

Нашата мисъл растенията я възприемат. Това става по закона на Любовта. Възприятията стават чрез листата, те са дихателната система. Ние влизаме по тоя начин в свръзка с мислящите разумни същества, които работят в природата, или все едно с живата природа. Когато растенията цъфтят, в тях съзнанието на физическия свят е будно. Животните имат съзнание като се хранят – щом се нахранят, заспиват и губят съзнанието си.

Сега животът е интензивен: в една година се преминава онова, което трябва да се премине в 100 години.

Щастие има там, гдето има хармония между волята, ума, сърцето, а то е да станете богати, да забогатеете.

Има три състояние: **Мъчение** – то е за животните, **Труд** – то е за хората и **Работа** – тя е за ангелите.

Мъчението е докато влезете в училището, труда е в училището, работата е като свършите училището.

Има три свята според Мене:

1. **Физически** – света на формите.
2. **Божествен** – който дава смисъл на тия форми.
3. **Духовния**.

Нервите в по-нисшите животни са слабо развити. Нервите са най-важното в човека, те са човека. В новата епоха те ще се изменят още в по-съвършена форма.

Съвременния човек трябва да почне да вярва, че може да живее вън от тялото си, иначе, ще смятаме, че един човек не може да живее вън от къщата си, която си е построил.

Енергията, която иде отгоре и се спира в нашия мозък, за да се прояви, ние наричаме Бог. Тази енергия не произтича от нашия мозък.

Човек трябва да научи **три неща**:

1. **Неволята**.
2. **Да не искат това, което не им трябва**.

Иска ботуш, а му трябват чехли.

3. **Че в света има друг промисъл, който върши всичко в света**.
Да върши човек волята Божия.

Страданията сближават хората. Колкото повече страдат хората, толкова повече се сближават. Бедните се сближават повече от богатите.

Всички хора на Земята имат своите ограничения и своите мъчности. Има бедни с добродетели – те са за облажаване. Има богати без добродетели, те са бедни, нещастни.

8. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ

11 август 1920 година, Сливен

8.1. РАЗГОВОР НА КУШ БУНАР – СИНИТЕ КАМЪНИ

Когато човек е разсеян, не трябва да яде. Работата тогава е напразно. Всяка работа трябва да имаме концентриран ум. С малкото хлябец може дълго време да дъвчем и ще се нахраним. Жидката храна, супа и др. са мъчно смилаеми. Само храна, която се дъвче, е лесно смилаема.

Лекуването да става само с топла вода. Ако се къпеш в студена вода, то само в студена вода, ако ли в топла, то никакви студени душеве. Топло желязо като се турне в студена вода, то става крехко. Същото е и с човешкото тяло.

От новата култура трябва да се изхвърли лъжата и да остане само Истината.

Никога не помагайте на нуждаещите се пръв, а останете последен и тогава му помагайте.

8.2. РАЗГОВОР НА ПЕТРОВДЕН

Допотопните дървета са били високи до 600-800 метра и в диаметър до 100-150 метра. Хората са били високи до 20-30 метра. Животните са били грамадни чудовища. Едно от тях за един месец би опустошило цялата зеленина на Сливенската околност.

Борбата тогава е била ужасна между човеците и животните. Затова хората са се криели в пещерите. По-подир борбата е била между големите и малките човеци. Големите са били добри, малките са били лоши, зли.

Духа още не е слязъл в своята пълнота на Земята. Затова и хората се молят да слезе Духа в пълнота.

Мисълта е най-висшето на Земята, а най-низшето на Духовния свят. Мисълта в духовния свят е пипане.

Интуицията е по-висша от мисълта.

На Земята има да се развият още **две чувства**.

Сега се развива **интуицията**, а **Седмото чувство е Божествения Дух**. И тогава ще преминете в другия свят.

Ясновидството е пето чувство – то е зрение – то е в астралното поле.

Предчувствието е астрално пипане. Зрение има в умственото поле, причинното поле.

Имаме по **седем чувства за всеки от Седемте свята**, или всичко 40 чувства.

Ъгъла на светлината в око̀то на ясновидеца е обърнат нагоре.

Центъра на интуицията е всред и над челото.

Центъра на ясновидството е отстрани и над челото.

Центъра на Духа е между веждите.

Бялото и Черното Братство са работили до едно време заедно, а после в човеческата еволюция, в разво̀я ѝ, се разединяват и сега работят едно срещу друго.

Черното Братство имат големи знания, но като живеят в тъмнината постепенно губят от своите знания, и ще слязат в дъното на конуса. Черното Братство се меси и в най-дребните работи.

Има **гордост** и в ония, които имат **ясновидство**. Такива с течение на времето ще загубят дарбата си. Увеличаване дарбата ясновидство е лош признак у такива хора.

Разказва примера с оня дух в Шумен, който го преследвал дълги години /10/, и с който се разговарял, съветвал го, че го чака велико бъдеще, ако бъде добър и живее в светлина, че нищо не е в състояние да му направи, че той служил на... и пр. И тоя дух, който бил в астралното тяло и го преследвал 10 години се отдалечил със съзнанието, че ще добие нещо добро и вече не се явил тоя дух. На такива духове се помага със съвети, като им се въздействува. Те обикновено се привличат към някоя наша слабост. Щом премахнете слабостта и той ще си отиде. С наше някое добро качество привличаме един добър дух и те ни помагат. Като унищожите това си добро качество, той ще си отиде и ще ни остави. На добрите духове ще се молим, те са по-високо от нас, а на лошите ще запovedваме.

С нас постъпват хората – духовете така, както ние постъпваме с Господа, с Бога. Христос казва: Любете враговете си, а то е и Христос казва: И аз ще ви любя.

Светът ще се оправи с даване. Носиш на гърба си торба жито 80 кг. Дай на първия километър $\frac{1}{2}$ от житото на друг и ще ти стане по-леко. Дай други 10 кг на втория километър, 10 кг дай на 4-ия, други 10 – на 6-ия, и ще си отидеш в къщи с 10 кг, но здрав. И сега, понеже хората доброволно не са давали, то им го вземат насила. Материалното се губи лесно. Господ го дава и го взема, но, ако използваме правилно, то не се губи.

Човек като дава – дава за себе си, но да го дава и името Божие, а не за себе си, в свое име. Иначе, не се връща, а ще ни бият.

Сегашната комуна подразбира **комунизирание на печалбите**, а не придобитото, а то е комунизирание на труда отсега нататък. Готовото досега не се дели – ще се попадне в грешка. Готовото ще се изяде. Да се яде готово, хората се учат на леност.

В комуната всеки може да си работи своя занаят, но приходите му да се внасят в общата каса на комуната. Дойде в комуната гост, брат ще стори един, два, най-много три дена, на четвъртия ден трябва да си избере работа и да започне да работи с всички членове на комуната.

В новите порядки на живота, човек не трябва да бъде роб на труда, както досега. Старото си отива безвъзвратно. Човек трябва да умеє да си извърши сам потребната работа. Когато човек сам си свършва работата, няма да укорява майсторите.

Там, където хората се сдружат и има съгласие, там има и благословение – плодът се ражда в изобилие. Тогава и работата като се разпредели между 20-30 души комунира, по-скоро се свършва.

Там дето земята е **плодородна, има магнетически вълни** и като седнете на такова място, бързо си отпочивате. Където няма магнетически възпи на земята, там плодородие не се дава.

Комуната трябва да се образува най-първо, за да се тонират хората. Който дойде там, ще си почине, ще се ободри и ще почне да работи.

Пентограма се съчетава с краските: най-отгоре ясно **синьо** – ИСТИНАТА, **ясночервено** – ЛЮБОВТА, **ясножълто** – МЪДРОСТТА, **яснозелено** – ПРАВДАТА /съдийската намеса/. **Златисто узряло жито** – ДОБРОДЕТЕЛТА. **Розовата** краска е за обичта.

Краските от Пентограма съответствуват на удове от човешкия организъм.

Ясносинята краска е за ДУХОВНИЯ човек. **Ясночервената** – за СЪРЦЕТО, ДРОБОВЕТЕ. **Ясножълтата** – за УМА. **Яснозелената** – за ЖЛЪЧКАТА, ЧЕРНИЯ ДРОБ.

Трябва да се следи всяко дете, когато се ражда какъв **глас** издава, с какъв тон започва своя живот. Едно започва с "До", друго с "Ре" и т.н. Това ще ни покаже какъв ще бъде неговия живот.

На света шалварите ще затреперят от политическите събития и природни стихии, които започват от 1921 г.

Оня, в когото Духа дойде, трябва да бъде винаги весел, доволен, внимателен и осторожен. Когато Духът дойде, тогава на душата израстват крилата.

Ако нагрубяваш майка си, ако нагрубяваш децата си, ако нагрубяваш баща си, вашия възлюбен ще си замине.

Когато дойде Духът, болестите изчезват, скърбите, мъките, страданията изчезват.

Лошата мисъл, лошите желания образуват едно мрачно небе, през което не можем да видим.

При просветен ум няма пороци, а само чистота. Оня ум е ограничен в когото има пороци.

Учителят прочете 21 глава от Откровението. "Тази глава съответствува на събитията от 21 век. В по-малък размер съответствува на събитията от 1921 г.

Ново небе – Нова земя – Новите порядки.

Новий Ерусалим – Еврейското царство. Няма море – сегашния човешки живот. Ерусалим – обществото на народите. Скиния ще се засели – Бог ще се засели. Риби в море – сегашния живот с неговите порядки.

Двадесетия век е век на съдби. Двадесетата глава се повтаря в XX век.

От **окултно гледище Земята** има кухня вътре в центъра. Вътре в топката на Земята има друга топка, която се движи. Всяка топка си има своя магнетичен пояс. Земята в центъра си е най-пълна. Там има машинария, лаборатория, механици, които движат Земята. Там е малката мистерия. Който се посвещава, трябва да слезе долу, да види. Малцина могат да слезат. Другите остават по нея.

Всяка година има магнитни течения, по които може да се слезе. За там се отнася текста: "В бездната да влезем – хоругва да поставим." Тя е под 13-та сфера. Който падне, мъчно излиза, остава за друга еволюция. Духовете, които сега връзват, там ще бъдат вкарани, поставени, и Земята ще бъде преграда да не излизат. Има само душници, там е поставен ангел с меч на вратата, за да не излезат. Една душа, която излезе оттам на Земята е на РАЯ. Когато някой каже: "Черната земя" – това е именно бездната.

Около нас има друга преграда, магнитна, други хора живеят. Ако тръгнете към **Слънцето**, през тоя пояс не можем да минем. Там е **астралният свят**. Той е над нас, но граничи с тоя свят, както земята с водата се опират. Тая материя като отидем там, ще бъде под нас и ще ни се види като ефирна. Водата се крепи върху твърда почва – така е и с астралния свят. Много неща на Земята не виждаме. Има места на Земята, където човешки крак не е стъпвал. Хората не знаят Земята, а само отчасти я знаят и познават.

Промени ще станат **духовни, умствени и физически** на Земята.

Русия има бъдеще заради Северния полюс. Тя е Светата Земя, където никой не е ходил и не може да я превземе. Всеки, който е отивал там, си е счупвал краката.

Промени ще станат и на Небето и на Слънцето, на Луната, както и на Земята. Този живот си отива вече, заминава си, за да отвори място на Новия живот.

Става сега преустройство на всичката материя на Земята. От Слънцето има грамадни магнетически течения, които дигат континента и го тонират. Тази Земя е грешна, има големи нечистотии, трябва да се измие.

Ще останат големите гори в Русия, Америка, където на 4-5 000 км човешки крак не е стъпвал.

Африка е обла – континента на Черната раса, тя е част от друг един грамаден континент, който е потънал. Черната магия е култура на тая Черна раса, която заради греховете си е потънала – това са Лемурийците. Големите територии са биле.

Атланта е **жълта раса**.

Сега иде същото и за **бялата раса**. Нейният континент е Европа.

Черната раса са били безчувствени, страдания не са имали. Те са започнали отскоро. Ако ударим желязо у ръката му, болки не е чувствувал.

Атлантида е била раса на чувствата.

Бялата раса е била раса на интелекта. И тя ще потъне. Тук е закона на необходимостта. Ще се потопи цял континент, за да се спаси света. Ще излезе нов грамаден континент от Великия океан, а сегашният ще бъде един остров Европа. Ще остане един голям остров на белите. Част от Азия, Франция, Белгия, Париж потъват вече.

След прокопаването на Нил при Египет се създава **Египетската култура** и черната култура в Африка се изолира.

Има проект Сахара да се наводни – ще бъде море, и тогава около него ще бъдат културни места. Сахара е по-ниска от морския уровень. Климатическите условия ще се изменят. Човешкият дух трябва да се промени към новите условия на живот.

Магнитната вълна, която иде, може да изгори цялата земна кора – повърхността ѝ.

Духовните хора ще се приспособят веднага към новите условия, а хората на света не ще се приспособят, и ще се лутат, ще бягат по Земята, покой за тях не ще има. Тая магнитна духовна вълна ще повдигне Земната повърхност над Великия океан, а ще потъне Европа – континента на бялата раса.

Защо хората страдат? – Защото духовете имат горе Великден. Хората ядат животните, а животните се обръщат в бацили тифозни и ядат човешките тела, и с това си отмищават.

Животните се питат: "Защо има страдания?" Отговаря им се: "Защото хората долу на Земята имат Великден, Нова Година, Рождество, Свети Никола и пр." И, когато хората се веселят, и са най-разположени, дават на животните най-големи страдания. И небето наказва хората със същото наказание – животните ядат хората.

Всякога, когато **умът и сърцето** вървят заедно и са съгласни, ще има добри резултати.

В 25 билиона пространства можем да вместим 3 000 Слънчеви системи като нашата.

Един народ с Бога всичко може, защото Бог е голяма величина, в която всичко може. С думата "може", ние привличаме всички добри условия и успеха за работа е осигурен.

Има слънчеви урагани, които изхвърлят на 18 000 км от Слънчевата повърхност и пак се повръщат на Слънцето тия урагани неизхвърпливи.

Луната има към Земята само едната си страна. Какво има на другата ѝ страна не се знае. За в бъдеще **Новата култура** ще има да развие и открие много неща. Ще се установят съобщения с Луната. Има космически течения към Слънцето и Луната и обратно, към Земята. **Като се вземат тия течения, хората ще ги използват за пътуване.**

Лошите хора са канал в едно общество, в един народ. Те са необходими, за да се излива през тях нечистотията от хората, от народа.

Ако злото не бе вътре в Земята, тя не би се въртяла.

Злото, силите на злото извършват трудовата работа: вулкани и други процеси. Това е най-трудната работа.

Изпитания се дават на добрите хора. Нали хората обичат да орат само добрите ниви? Не отиват на каменистите ниви, а на добре наторените и с дебел слой пръст.

Търговия да се върши с продукти, които не носят карма и да си имат производство. Тия наставления се отнасят до приятелите.

Сеченето на живи дървета и горенето им на кюмюр от духовно напредналите човеци носи за тях карма.

Купените продукти трябва веднага да се продават. Задръжка от тях да не се прави. Трябва да се гледа за такива продукти, които се намират, търсят се, не подлежат на развала и пр.

Ние не сме против женитбата, но сме против наложничеството, сдружаването, а не сме против Божествения брак.

Които са оженени, няма защо да се женят.

Които е сгоден за някого, както казва Павел, не трябва да се жени, иначе, ще страда, ще стане нещастен.

Които е вързан кармически – да не се развързва.

Които не е вързан – да не се връзва, т.е. да не си създава карма – да не се връзва с духове, за да им дава плът.

Които има връзки и обещания с духове – трябва да им даде плът, иначе, ще страда.

Не трябва да изменяме Божествените нареждания на нещата. С нашия ум ще попречим на Божественото развитие на нещата и ще страдаме. Господ изпъжда децата ти – остави ги, приближава ги – не ги отпъждай.

Щом един човек люби, той вече е женен.

Кармически свързания човек, той трябва да се ожени, за да се разплати. С нашия морал сме смешни: чист отвън, а нечист отвътре, чистия бил опозорен от нечистотия, богатия направил сиромаша нещастен. Смешни са такива разсъждения.

Безбрачието е на Черната ложа, да ядат и да пият, без да дават плод.

Божественият закон е да се даде плод добър. Не се позволява женитба между болни, слабоумни, покварени. Трябва да се женят здравите, за да дават добър плод. Може един момък да помага, да издържа една мома сестра духовна за нейното образование, възпитание, и ето той е свързал сърцето си с тая сестра.

Венчаването, кръщаването е от попа, а живота е от нас.

Човек трябва да се освободи от закона на догмата.

Старата 1920 г. си отива и е вече извън Земята. Отива си с голям керван: 35 милиона хора и повече от 100 милиона добитък. Хората са царе, владии, управници, народ, граждани, деца, бази – цял народ от 35

милиона с всичкото му състояние. Тя дойде само с две тояжки, като Якова при Лавана, а си отива с цели съкровища придобити и подаръци.

1920 г. даде 40 милиона хора родени. Дойде тържествено, отива си с подаръци.

1921 г. идва церемониално, тържествено, с всички ония духове, които ще получат плът, за да работят между хората, за повдигане на човечеството. Идват и работници. Със заминаването на 1920 г. отидоха си и всички уволнени от служба. При срещането си 1920 г. с 1921 г. се поздравяват с "Ура", и се разминават с благопожелания "На добър път", на едните и на другите.

Състоянието и положението на Луната показва, че много работи през тая година ще се изпразнят.

В тялото на човека работят ангели, архангели.

В дърветата също. Затова тялото трябва да се пази, а дървчетата да се отглеждат с обич, защото в тях се проявява Господ и тогава с нашите грижи те ще дадат много плод.

Човек все трябва да има нещо да го стяга. Бъчвата, ако не е стегната с обръчи, ще се разпадне. Това е необходимо.

1921 г. е строга, защото бащата и майката идат – **1 и 2**. Бащата е строг.

1922 г. ще дойдат двете майки – духовната и светската. С нея си отива и XIX век и започва **XX век – век на правдата**.

1923 г. – година на размириците.

1924 г. ще дойде бащата и майката на народа.

1928 г. ще дойде Божествената майка.

На **физическото поле** всички същества изобщо минават през една дисциплина на **печистване**.

В духовно отношение ви трябва бани. В това може да помогне изповядването един на друг. Вие имате грешки, държите ги, криете ги, греховете ви се набират, набират и се образува в тях известно гниене. Невидимият свят не търпи това нещо. Някой път у вас се заражда някое настроение, тежко ви е. Тази тежест какво е? Някаква нечистота.

Всеки може да заеме мястото на Христа, но със същия кръст.

Силата на Христа, славата на Христа без кръст искат да ги вземат, без Неговите страдания. Не може така.

Първото нещо беше баня – **изповед**.

Второто беше – да не вземате високи длъжности. Да имате стремеж, но този стремеж да е духовен, да се усъвършенствуваш, да имаш знание.

Третото нещо е вие взаимно може **да си помагате**. Да кажем някой има немирни деца, или друго главоболие. Можете един на друг да си помагате. Десет души ще си съсредоточите мисълта върху един брат. Ще се съсредоточите върху него и ще му дадете един подтик, да го подкрепят. Ще се молите заради него, ще му изпращате своите пожелания. Този брат като закъса материално ще му помогнете, но да не го направите ленив. Той да види, че с Божията Любов може да се поправи всичко.

Животът трябва да е сносен, нормален, да не е в утеснение.

Да кажем, че Аз имам един клас от 100 души ученици. Хиляда лева туря всеки настрана. Един брат се нуждае от 5 или 10 000 лв. Тези пари, които сте дали, те пак ще дойдат при вас. Ще му дадете пари, но труда си да вложите в тях. Ученикът трябва да работи всякаква работа. Една година ще носиш пясък. После няма да бъде така. Като караш коне, ще научиш смирението. Имаш бодили, сега ще се повдигнеш.

За ученика има изключителни неща, които ще ви дойдат до главата. Кармата ти е такава. Господ ще ти каже и ти ще напуснеш Царската корона и ще станеш слуга, за да научиш урок.

Ще кажеш: "Да бъде Волята ти Господи. Ще стана слуга, ще работя." Ще вземеш лопатата и ще почнеш да работиш. Ти трябва да бъдеш готов за всичко. Това е Волята Божия. Но трябва разумност. Досега както сте вървели, вие сте били галени деца на богати хора. Боси не сте ходили, в лишения не сте били.

Аз искам всички духовно да укрепнете. Като една ядка да станете всички в Братството. Да се даде един тласък. Много неща са казани и не са приложени. Трябва да се приложат.

Тези наряди са за развиване на известни способности.

Сутрин има, кога има Божествено настроение. И по обед е сутрин, и вечер е сутрин, когато си в Божествено настроение. И в това време всякога можеш да изпълниш своето задължение към Бога.

Дъждът от метеори, това са изгорели планети, които са изгубили пътя си. Всички те са осъдени на смърт. Те се обръщат на прах и падат навсякъде в пространството и изчезват. На онези, които не слушат, такава е заплатата. Някой от тях се покаяват, някой се разсипват.

Ако слушате природата във вашия ум ще има стабилност, ще знаете, че това е така, а не другояче.

Вие ликвидирате кармата си, знайте, че вие сте в последната фаза на вашата карма. Това е така назряло сега, че колкото по-скоро, толкова по-добре за вас. Всяко едно отлагане е вече лошо.

НЕ РАЗЧИТАЙТЕ НА ХОРАТА. Тези мъчнотии, които сега имате в света ще са благоприятни условия, които сега се дават за развитие на вашия ум, на вашите сили.

Някои ви атакуват. Вие се оградете така: теглете еднаж един светъл кръг, **изобразете около себе си светъл кръг.** Ще теглите друг кръг отпред назад. Направете тези линии със светлина около вас и неподвижни, застанете в центъра на тези кръгове и си кажете: **"Със силата на Духа Божий, всички лоши мисли да се разпръснат, да се разпръснат."**

Ако имате Любов какъвто и да бъдеш, някой земеделец, овчар, някой обикновен учител в село, в тези положения ще събереш с Любов опитност, да си създадеш бъдеще. Някои хора с високи длъжности ги мислим за щастливи, обаче, ще те претрепят някъде и в астралния свят ще си изкупиш греховете.

Най-първо между всички ви трябва да се образува една вътрешна връзка. Вашите материални работи да не разклащат вашето духовно положение. Вие седите и чакате да развиете красноречието и след това да излезете и изведнъж да говорите. **Чрез проповед света не се оправя.** Единичните разговори са най-хубавите. **Най-добрата работа е единичният разговор.** Той ще пита, ти ще му отговаряш, като сте събрани

само двама, трима на едно място. А в един голям салон, дето има спор, това е биене на барабан.

Специалният клас не е постоянен, той е временен. В природата специалните класове не са постоянни. На младите съм говорил за възможностите на ума, сърцето и волята и Духа, после за черната и бялата светлина. Така те решават задачите в живота. Трябва да ги заведе в живата природа.

Например известни извори говорят, някой тих извор. Ще видите, че известни извори имат известно бълбене, известни звукове и всеки един звук на извора буди във вас известна идея. Друго бълбене буди друга идея. Например Куш Бунар при Сливен.

Млад човек значи носител на Божествената Любов. **Стар** – значи онзи, който е мъдър – не по възраст. Мъдростта и работата вървят ръка за ръка.

Изобщо във всички общества – школи, се срещат противоречия в живота на ученика. **Противоречията се явяват като една необходимост**, като една потребност. Това е един закон. Щом човек влезе в една окултна школа, каквато и да е, непременно на пътя му ще се изпречат известни мъчнотии.

Най-първо е нужно следното: всеки един от вас трябва да има **определена програма**, която той иска да постигне в този живот. Цар не може да стане. Това ще го изключите от програмата си, княз също. Милионер не може да стане. Да стане някой учен, знаменитост, да се прослави в света, и това не е в програмата ви. Ще изключите, ще изключите. Може да станете някой селски учител, на тези деца да бъдете полезни. Ще започнете да работите в тази окръжаваща ви малка среда и ще те благослови Господ. Ако станете министър, ще те затворят, вестниците ще пишат за тебе, в затвора ще стоиш 4 години без да те съдят. После ще те осъдят. Ще те убие духът ти. Сега в живота ни често ония, които вървят в окултната школа са изложени на нападки от света. Исая, напр., когото сега считат за гениален, в него време какъв са го считали. Христос, Който за 500 милиона души е Божествен днес, в Негово време какви неща са казвали по Негов адрес? Казвали са Му: "Ти си обикновен човек." Мойсей – също. Вие сега сте ученици на окултна школа. Мислите ли, че вие ще направите едно изключение от общия знаменател? Вие мислите ли, че ще направите изключение след толкоз пророци и след Христа? Същия закон ще ви засегне. Това е в реда на нещата.

За в бъдеще, когато целият строй се измени, когато дойдат нови хора, тогаз друго. Тогаз ще имаме обратното. Но при сегашната култура ние трябва да се приготвим, да посрещнем някой път неща, които ще бъдат неприятни. Ние ще бъдем умни, всичките тези неприятности да ги използваме.

От друга страна аз бих ви съветвал да **концентрирате ума си, да дойдете в по-висока връзка с Бялото Братство**. И то ето как: когато помислите за най-възвишените качества: **ЛЮБОВ, МЪДРОСТ, СМИРЕНИЕ, КРОТОСТ, ВЪЗДЪРЖАНИЕ, ЧЕСТНОСТ, ПОСТОЯНСТВО** – всичко, което можете да намерите най-хубаво в живота, всичко това ще го отправите и ще кажете: "Това е в тях." Тогаз вие ще ги привлечете.

Когато във вас се образува светлина, само тогава едно висше същество влиза във връзка с вас. **ЕДНО ВИСШЕ СЪЩЕСТВО СЕ ПРИВЛИЧА, КОГАТО НИЕ МИСЛИМ ДОБРО ЗА НЕГО.**

Ние казваме: "Имаме воля, имаме силна мисъл." Може да направите опит за това. Един ваш брат ще легне и 6 души от вас, от най-силните ще се наредят около него. Ще го държат отдолу с пръстите си така: двама братя ще поставят пръстите под нозете му, други двама под слабините и други двама под главата. Така държейки го, ще го дигнат нагоре с концентрирана мисъл. Като го издигнете до известна височина, ще почнете да си сваляте пръстите надолу, и той ще остане във въздуха. Но няма съвсем да си отделяте пръстите. Между пръстите ви и тялото му да има четири пръста разстояние. Ако той остане във въздуха, това ще ви докаже, че имате сила. Ако направите този опит еднаж-дваж, може да нямате резултати, но ще опитате. Ще успеете някой път. Ще концентрирате мисълта си, ще насочите мисълта си нагоре във време на опита. Желанието ви ще бъде да остане тялото му във въздуха. Тогаз ще имате един прекрасен опит.

Ако нямаш разположение, например **гневен си, постави си гърба на слънце**. В каквото положение да се намираш, отпрати ума си към Бога, все таки 50% положението ти ще се подобри, в каквото положение да се намираш.

9. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ

11 август 1924 година

Виждате ли тия камъни тук, защо ли са турени? – Те представляват разрушение. Някога това място е било величествено. Тук боговете са живели, а сега тук е пустиня. Днес хората идват само на екскурзия, и бързат да се върнат назад.

Който иска хората да имат добро мнение за него, той трябва да бъде разумен във висша степен.

Тук направихме цяла трансформация на електричеството. Горے мъглата пълни по земята. Там и двете електричества – това в облаците и това на земята – бяха положителни. Като дойдоха тук близо до езерото, едното електричество направихме положително, другото отрицателно и веднага влагата се вдигна нагоре и Слънцето изгря.

Всеки ден ти носи урок, като научиш урока си и денят си отива, като ти оставя един лист написан в тебе.

Всички тия камъни, които виждате по височините, това са все развалини, останки. Това приятно настроение, което изпитвате като се качвате нагоре, се дължи на това, че вие изживявате останките от миналото величие, което е царило тук. И днес тези разрушения са дадени на децата за радост. Вие може да изследвате тия неща, но трябва да знаете, че всеки, който иска да изследва Божиите работи, трябва да бъде абсолютно чист, абсолютно безкористен. Щом у тебе се зароди най-малкото желание

да вземеш нещо от мястото, което изследваш, ти ще причиниш вреда на себе си и на другите.

Нищо не трябва да пожелаваш. Това е чистота. От всичко можеш да се ползуваш, но само след като се обърнеш към Бога и искаш разрешение за това. Някои мислят, че като наследници на известен имот, те всичко могат да бутат. Не е тъй, наследникът ще бутане нещата разумно, а не неразумно. Когато ви казвам, че не трябва да късате цветята, това не значи, че е грях да откъснеш един цвят, но създаваш в себе си лоша привычка.

Често съм ви казвал, че и боговете воюват, но като се казва война между боговете, то не се разбира онази глупава война, която ние знаем.

Това е **война на идеи**, в която боговете творят. В тази война става поляризиране и в това поляризиране се образува материята. Едните са поляризирали материята в едно положение, другите – в друго направление, и веднага започва разделянето. Така са се образували тия развалини. Значи, за да станат тия развалини, част от енергията е изведена нагоре, а част от енергията – надолу. Тази част, която е взета нагоре, е образувала върховете, а тази част, която е взета отдолу, е образувала долините.

Има една материя, която постоянно слиза, а друга остава като върхове. Един ден Земята ще претърпи големи изменения: ниските места ще се подигнат и ще образуват върхове, високи до десет хиляди метра. Но все пак някои от тези върхове ще останат, няма съвсем да се обезличат.

Като се образуват тия върхове, какво ще стане с хората в тия места? – Ще пропаднат. Когато боговете строят велики неща, ние, малките хора трябва да бъдем надалеч от тях, та като си свършат работата, ние ще дойдем да видим какво са направили.

Помнете две неща: Не казвам кой е най-добрият човек и кой е най-лошият, ще замълча. Защо? – Защото **най-добрият човек не е на Земята, и най-лошият човек не е на Земята**. Това са **две свещени идеи**, не ги говорете на Земята.

Ние казваме за някого: "Той е най-лош." Да, така е, но най-лошият за едно, е най-добър за друго. Абсолютно вие не знаете, кой е най-лошият и кой е най-добрият.

Нещата са най-добри и най-лоши само по време и пространство.

Истината не може да се каже, защото в нашия език няма думи, с които може да се изрази. Тази енергия на Истината е толкова силна, че каквато жица да ѝ турите, тя ще я изгори и пак няма да остане проявена. Ето защо аз не искам да подигам някои неща, защото, ако ги изнеса, ще стане нещо много лошо – ще изгори мозъкът. Нервната система в човека не е в състояние да изнесе Истината.

Някой ден много страдаш, ще кажеш: "Калят ме сега, Божия работа е това." Това каляне ще трай един-два часа. След това те извадят от пещта, изгладят те. После пак те турят, докато хубаво се опечеш. Извадя те и ти си радостен, оживиш се. Пак те окъля, туря те в друго корито.

И така радостите и скърбите. И така радостите и скърбите се махат от живота ти. След като изучиш **процеса на радостите и скърбите, само тогава ще се приближиш при Бога.**

На кого Господ не е проговорил? Гледам една птичка и на нея нещо говори отвътре, казва й да бяга от пушката. На кого не говори нещо отвътре?

Да ти проговори нещо отвътре, това е привилегия и за всички най-малки същества.

Това е гласът, който пази хората от зло. Това е онзи Божествен глас, който говори вътре във всеки човек и му казва: "Ти ще ме слушаш, защото, ако не ме слушаш, ще страдаш."

Всички неща, които са **непреривни, са Божествени**. Всички неща, които са преривни, са човешки. Имаш любов към някого, но утре той те обиди и любовта ти е превърната. Тя е преривна. Казваш: Едно време аз го обичах, имах любов, но сега никого не обичам и любовта ти е превърната. Тя е преривна.

Казваш: Едно време аз го обичах, имах любов, но сега вече никого не обичам. Като седите при някой извор, ще видите, че той ще постъпи подобре от вас. Ти го наплюваш и казваш: Не те е срам! Той след два-три часа пак ще ти даде вода. След десет деня пак ще тече, няма да се премести на друго място. Пак го наплюете, но той си върви, прави си същото, дава ви вода. — Да, непреривен е този извор. Той носи само любов и казва: Аз никому не се сърдя. **Който ме плюе, аз го чистя**. Ти го хощаш, той всичко носи. Но идете направете същото нещо на някой човек, втори път като дойдете, ще видите, че този извор го няма вече там. И сега вие ще си изправите вашите изворчета. Те пресъхват и после плачете и казвате: "Този Божествен извор е пресъхнал." Не, само вашите извори пресъхват, а Божествените извори никога не пресъхват.

След всяка любов на Земята идва най-голямата омраза.

След всяко топло време идва студено, и след всяко студено време идва топло. Тъй е на физическия свят и на духовния свят. Туй не е само до нас, туй е едно общо състояние в цялата природа. Туй трябва да го знаете. И у растенията, и у мушиците, които съществуват на Земята, след 24 часа стават смени. Следователно, тогава у вас става една смяна в настроението ви, едновременно и във всички клетки става една смяна. Това става едновременно в цялата природа, тъй щото във всички същества става една промяна вътре. Тази страна, която се грее на Слънцето е топла, а тази, която е на сянка, е студена.

Слушайте какво **правило** ще ви дам:

Не позволявайте отсега нататък теляци да ви мият тялото. Буквално ви казвам. Даже аз ви препоръчвам като ученици даже и на баня да не ходите. Аз ще ви препоръчам един метод за миене. Стоплете си вода на Слънцето, полейте се, измийте се в къщи сами. Нека баняджиите да не печелят от вас. Няма да казвате, че Учителят ни каза да не ходим на баня, но ще кажете: Учителят ни заповяда всеки от нас да си направи специална баня за себе си. Не викай никого, самостоятелно ще се миеш.

Второ правило:

Падне някой от учениците, и вие му помагате. Не тичайте да му помагате. **Ако той ви вика**, то е друг въпрос, но, иначе, оставете го.

Ще спазвате *три правила*: На баня няма да ходите, а в къщи ще се миете и то няма да правите много бани, в неделята 1, 2, 3. Лицето и врата си може да миете всеки ден. Щом се изпотите, потната риза на гърба си няма да оставяте да изсъхне. Изпотите ли се, ще се преоблечете. Правило искате ли? Аз ви казвам: Потната риза на гърба ви няма да се суши. Аз не позволявам това. Сега ще ме слушате и после ще ви кажа защо.

Друго правило: Главата ще си миете със сапун само веднъж в месеца.

Иначе, без сапун може да я миете и по-често. Сапунът прави голяма пакост на главата. Туй няма да ви го обяснявам, ще вярвате, ще го опитате. Значи веднъж в месеца и то с най-хубавия сапун ще си миете главата. А пък аз бих ви препоръчал друг един хубав сапун. Той е следният. Ще вземете най-хубавата хума, ще я опечете на огъня, ще турите малко вода, ще капнете малко оцет и тя ще се размие, ще си намажете с нея главата, косата и след това се измиете с чиста вода. Така косата ви ще стане мека. Така ще се миете веднъж в месеца, а всяка седмица ще се миете с топла вода. Това измиване на косата е добро, за да се задържи магнетизмът ѝ. Тази мазнина, която има косата е нужна и не трябва да се измива. Ако тя се измива, главата ще диша свободно, но не ще може да мисли, топлината и активността на мозъка изчезват.

Българинът защо не може да мисли много? Той под калпака си има много пот. Тази е една от причините. Не, никога няма да носите шапка, пред която не може да става проветрение. Сутрин като станеш, намокри, намокри малко главата с топла вода, според температурата на тялото, разчеши я с гребен и това е достатъчно. Ако можете да си направите сами сапун специално за главата, тогава вземете от най-хубавото масло и от него си направете сапуна, защото сегашният парижки сапун е от умрели свини. Хумата ще употребявате само за главата. И това като правило ще го турите. Може да си миете главата с най-хубавия сапун, направен от вас. Не трябва да миете главата си с много гореща вода, нито с много хладка. Водата трябва да бъде толкова топла, че като турите пръста си вътре, да издържи, да усещате топлинка. Вода, на която пръстът не може да удържи, не я туряйте на косата си. Това, че ще миете главата си със сапун не е грях, но не е здравословно, ти ще страдаш.

Запитват: **Как да се махне пърхота?** – Като живеете редовно, този пърхот ще се махне, той не е от сапуна. Пърхотът е от това, че **кожата ви е обедняла**. Щом живеете разумно, той ще изчезне. Косите ви по този начин ще придобият съвсем друг живот.

Любовта, която е за вас е само за вас. Ако вие мислите, че любовта на Бога към някого е по-голяма, а към друго по-малка, вие се лъжете.

Ще гледаш да си на своето място, защото, ако изтикаш някого, ще си навлечеш най-голямото нещастие. Там, дето се крие щастието на едного, там се крие нещастieto на другото. Такъв е законът. Ти имаш място.

Сега ще ви дам една от най-важните формули, ще кажеш тъй:

“ГОСПОДИ, ЖЕЛАЯ ОТ СЪРЦЕ, ОТ УМ, ОТ ДУША И ОТ СИЛА ДА ИЗПЪЛНИМ ТВОЯТА БЛАГА ВОЛЯ, ДА Я ИЗПЪЛНИМ СЪВЪРШЕНО, БЕЗ НИКАКВО ИЗКЛЮЧЕНИЕ!”

Тази формула ще употребявате всеки ден, всеки момент, и като спите и като сте будни и като ядете. Щом кажете тъй, вие сте на вашето място, щом я забравите, вие сте на чуждо място.

Сега ще ви дам втора формула: Когато направите една погрешка, повикайте Божественото във вас да изправи тази погрешка. Кажете в себе си тъй:

"ГОСПОДИ, АЗ НЕ МОЖАХ САМ ДА ИЗПРАВЯ ТАЗИ РАБОТА, НАУЧИ МЕ ДА ИЗПРАВЯ ТАЗИ ПОГРЕШКА."

Повикайте в себе си Божественото, и като го повикате, радвайте се, ще видите как ще се изправи тази погрешка.

Ние говорим за онази възвишена, Божествена чиста Любов. Тя не може да дойде направо. Необходимо е една форма, за да може да дойде Любовта, да мине през нея, за да я схванем.

Дошъл си тук, нямаш работа, ще помолиш Бог, да ти посочи къде да отидеш. Здрав и читав си, весел си, краката ти са здрави, ще хванеш правия път, ще походиш дълго време из София, докато намериш случай да помогнеш някому. Ще се обърнеш към Бога, ще кажеш:

"Господи, аз много Ти благодаря, че ми се отдаде случай да помогна на няколко бедни."

Срещнеш някой друг, ще му кажеш една спадка дума. Благодари, че си беден, че разчиташ на здравите си крака, ако беше с автомобил нямаше да имаш възможност да направиш това добро.

Някой път някой човек нищо не дава за другите, пет пари не дава, нищо не струват те за него, но случи се, че кракът му се счупи и никой не му обръща внимание. Току виж, дошъл един от тези, за които пет пари не дава, поправи му крака, помогне му. Тогава той казва: "А, струвал този човек!"

Трябва да вярва в Божествения промисъл! Вие вървите из тези места и много същества вървят с вас, водят ви, помагат ви. Но като ви говоря тия неща, може да ви се виждат фантастични. Тия същества ви водят навсякъде, упътват ни, помагат ни и ние се връщаме здрави и читави. Толкова мерки са взети от тяхна страна. Толкова внимателни са те. После в тези местности има отровни насекоми, ще отровят живота ви. Но тези същества отиват при тях, внушават им да не идват при вас. Образуват вятър и ги разгонват. Чрез вятъра те се отстраняват. Снощи беше студеничко, но тези комари и мухи се разгониха. Ако нямаше вятър, комарите щяха да ви нахапят много. Студът по-умно хапе. Сега всички сте на курорт, платили са други за вас. Иначе, всички вие не можете да излезете на курорт, скъпо струва. Ще си свършите работата и ще се върнете обогатени, а от излишъка ще занесете на другите.

Няма по-хубаво нещо в света от това, човек да храни хубави чувства към душите на всички хора изобщо. Това е най-хубавото: към всички без изключение да храните хубави чувства. Това ще произведе в своята душа нещо хубаво. Ако отношението ти към хората е различно, тогава ти ще постъпиш по различни начини, към други по друг начин. Към растенията, към пчелите, към животните — по друг начин. Затуй сме дошли

на Мусала, да се учим от нея. Тя ви казва тъй: Ако вие не слушате Бога и не изпълнявате Божиата воля, ще бъдете като мен. Едно време и аз бях много велика и в мен живееха богове, но понеже не послушах Бога, ето какво станах. И, ако вие не слушате Бога, ето какво ще станете.

Като дойдем при тези клекове, те какво говорят? Те казват: "Едно време и ние бяхме големи величия, но понеже дойдоха големите ветрове и не можахме да устоим, то се смалихме, смалихме, за да можем да израстем по-яки, да оправим живота си", клеът се е смирил. Ти ще се обърнеш към клека и ще му кажеш: "Много ти благодаря, че ми даде един такъв хубав урок на смирение. И аз ще бъда като тебе така смирена.

Вижте тия клекове как са се прострели по земята. Ако не беше така, всичката вода щеше да потъне надолу в земята, и земята щеше да бъде суха, пуста. А така тези клекове извличат водата и я задържат на повърхността. Те са безводни, сухи. Там, дето има силно електричество, от силните изменения стават силни изстудявания.

Мусала е едно духало, хем тъй на общо основание духало. Човек дойде тук, трябва да се издуха хубаво. Това място, на което сме сега е хубаво, теченията вървят правилно надолу. Тукедната страна е електрична, другата е магнетична.

Учителят се обърна към един **трън** и каза: Вие като гледате този трън, вижда ви се като че ли няма смисъл, като че никой не му обръща внимание. И вие не му обръщате внимание. Но как искате, Бог, Който е толкова високо да ви обръща внимание? Ти като искаш Бог да ти обръща внимание, значи много голяма важност си даваш. И то е много хубаво, с това ти искаш да кажеш: Господи, аз съм тъй малък, да се обърна към те са по-лоши от мене, но ти си велик, към тебе ще обърна вниманието си. И няма да се мине една минута, и Господ ще ти каже една дума. Когато Господ каже една дума, всички вярващи също ще кажат по няколко думи и всичко това ще се увеличи и докато дойде до нас, то ще стане много голямо. Но, докато не даде Господ нещо, всички мълчат, нищо не дават, нищо не казват...

У човека съзнанието е дошло дотам, че съзнават какво Господ ще грижи за нас, а у малките несъзнателните същества съзнанието не е дошло до там да съзнават тези грижи. Бог промисля за нас, но за този Промисъл какво трябва да дадем?

Ти си скръбен, но веднага си представи, че има по-скръбни от тебе, обърни внимание на тях и ти ще престанеш да скръбиш. Като видиш, че има хора, които страдат повече от тебе, тогава ще видиш, че те са по-големи герои от тебе. Докато научиш урока си, представете си, че всичко, което сега съществува в света, това е временно, това са само отношения. Като замине това нещо, ще видите, че сте научили един урок. Вие сега сте слуга, но вечно няма да бъдете слуга. Вие сега сте учител, но вечно няма да бъдете учител. Това са временни служби, необходими, за да получите един урок, но в тях не е онзи велик смисъл на живота. Вие още не сте дошли до положението да любите Бога. Трябва да почувствувате тази любов и тогава ще я разберете в себе си. Веднага вашето мировъзрение

ще се измени и тогава ще влезете между хората да помагате. Това се отнася до тези, които са готови да помагат.

Не мислете, че вие ще се избавите от това, което аз ви уча. Аз ще изгладя всичко у вас, **няма да оставя да изопачите моите думи.** Аз говоря така, но ще ви накарам и търпението да научите, и милосърдието, и добрите обноски, и надеждата ще влезе във вас, и волята, и всичко ще дойде. Този, който е взел от мене пари, няма да мине така.

Сега ще гледате да изгладите всички неща, които създават съблазън.

Ще гледате да създадете единство помежду си, не за хората, но заради ангелите на хората. Оттам ще започнете. Този човек има един ангел и заради ангела ще създам туй единство, защото този човек страда, а неговият ангел иска да го направи добър човек. Той казва: Аз зная този човек не от един живот. Колко много е живял той на Земята!

Има хора, чрез които Господ не може да изпрати своето благословение.

От човека на Божествената наука се изисква голямо търпение, голямо умение. Някои от вас са много честолюбиви, някои – много користолюбиви, някой от вас имат затаени интрижки, вътре във вас е цял битпазар. Във вас има и много хубави работи, но има и много крадени работи – чудите се как да се освободите от тях. Ще се помъчите да се освободите от тях. Само една непреодолима любов към Бога може да създаде у вас една мекота. Единството на тази Любов трябва да бъде тъй високо, че да бъде извор, който постоянно да ви вдъхновява. Туй трябва да го спазвате. Като слезете сега от Мусала, забравете всичко старо и кажете: "Господи, днес аз изваждам един нов лист и забравям всичко."

Има хора, които се стремят да живеят добре. Господ е снизходителен. Вие сте по-строги съдии, отколкото Господ. Господ е строг, но справедлив.

И тъй, сега започнете работа. Тия от вас, които искат да бъдат образци, образувайте едно **ядро от три сестри и трима братя** и покажете как трябва да се живее и направете опит, не да оправите света, но да живеете по трима заедно. Тъй могат да работят и възрастните, и старите, и младите и децата. Всички могат да работят така.

Господ ходи винаги по правия път. Мислите ли вие, че Господ като ви прекара през този път, та вие няма да усетите страдания, докато се освободите от всички излишен баласт, който е непотребен. Колко чист трябва да бъде човек, за да мине през този път.

10. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ

31 август – 2 септември 1924 година

БРАТСКА СРЕЩА НА РЪКОВОДИТЕЛИТЕ

Просия у нас в Братството да няма, не трябва, а работа се иска. Просията в нас е безобразие – то обезобразява човека.

Вие сте в света и не можете да посветите всичкия си живот само за Бога. 90% за вашите нужди: прехрана и пр. При сегашните условия на еволюция, много души има, които мъчно се повдигат.

От провинцията всички вие трябва да разпространите своите знания навън, по-широка общност с обществото, време е да заработите и навън от нашата среда и вашите знания да ги дадете и на света, гдето няма морална устойчивост. Пречките, които сега ни се правят са временни: Салон не дават, беседи пречат и др.

Вашите въпроси вие разрешете, а духовните въпроси оставете на Мене, Аз ще ги разреша.

Знаете ли какви трябва да бъдат **отношенията на мъжа към жената**? – Абсолютно чисти един към друг. Това е **съдружие** и се иска да бъдат взаимно честни. Това аз наричам чистота. Нечистотата в един дом води към разрушение. А в едно духовно общество не само чистота, но е потребно и абсолютно доверие.

Няма народ, който да не е пометен заради противението си на Божието дело: Асирия, Вавилон и колко други култури са пометени.

Там дето има много **електричество**, Земята е гола, камъни, даже мъх не расте, а растителност няма никаква, а под повърхността има буйни текущи води. Водата привлича, урегулира движението на електричеството.

Там, гдето има **магнетизъм**, има хубава буйна растителност, трева зелена и текущата вода е тиха, спокойна. Магнетизма глади, оглажда повърхността.

Ще вложите в себе си **НИКАКВА ЛЪЖА**, и по Божественому ще ликвидирате сметките си. Ние живеем за Бога и умираме за Бога, живеем един за друг, но за да изявим Божията Любов.

В сегашния строй **ЛЪЖАТА** има гражданство, и това е едно нещастие. Тия малките грехове са, които съсипват живота! Тия малките грехове с време причиняват големи пакости, в бъдеще. Лъжа да нямаш в себе си.

НЯМА СЛУЧАЙ, КОЙТО ДА Е КАЗАЛ ЕДНА МАЛКА ЛЪЖА И ДА НЕ Е ИЗГУБИЛ ПОСЛЕ МНОГО.

ТРЕБВА АБСОЛЮТНА ЧЕСТНОСТ В ДОМА И НАВЪН.

И СЕГА АЗ БИХ ЖЕЛАЛ ДА СЕ ТУРИ В БРАТСТВОТО ОБРАЗЕЦ НА ЧЕСТНОСТ.

Человек може и в истината като преувеличи, да каже една лъжа. Затова, когато говорите, трябва да бъдете буден, защото невидимия свят следи и трябва да си дадете ценз на всяка една дума. И тогава жената ще те обича, децата ти ще те обичат. Божественото вътре във вас ще ви спаси.

Лъжата е започнала от ангелите, които са паднали. Лъжата не е в акта да вземеш нещо, което не е твое.

В животните има голяма лъжа. В моралите, пчелите няма морал.

Човек сега е дошъл да изправи всички свои погрешки от най-далечното минало, от всичките царство, като е бил в тях. В един живот може да си изправи всичките погрешки на животинското си състояние.

В сегашния строй не трябва ни даже министър да ставаш – ще те хвърлят в затвора. Ни търговец – ще те хване член от закона. Никога не се е прилагал така силно кармическия закон, както сега и особено в Русия. Богатите станаха бедни, а бедните станаха богати. Това е резултат на лошите отношения по-рано в Русия.

България е пълна със заровени пари, но не е морален закон да се изровят. Умрелият си ги пази – те са негови.

Братя с братя не се сдружавайте за търговия, а с външни хора се сдружавайте. От тях поука ще почерпите.

Много от нашите братя трябва да минат през дисциплината на света, и тогава да дойде при нас да го лекуваме. Направо като идват при нас, омързеливат се. Като влезат първом в света, ще придобият опитност, която ще ги ползува като дойдат при нас.

11. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ

19 – 25 април 1927 година

БРАТСКА СРЕЩА НА РЪКОВОДИТЕЛИТЕ

Един малък **народ** трябва да бъде долина по отношение на големите народи, които са върхове по отношение на малките народи, защото всички енергии от върховете слизат към долината и тя ги прибира, но тая долина трябва да има изход, за да изтича, иначе, ще стане на блато и почва разлагане.

Така е и с един човек по отношение на другите хора, а да бъде долина, то значи да бъде в смирение, а другите хора да бъдат върхове по отношение на него и така той ще печели.

Човек има една само връзка – тя е с Бога.

Иде нещо страшно, но се забавя още.

България е единствената страна, дето **поп не ще остане** – няма да има поп в България. Това е последствие на техните дела. Казвам им: "Опълчите ли се против Мене, нож не вадя, но опълчите ли се против Божието дело, изваждам ножа си, и тогава нито джубе, нито нищо не ще остане от тях."

Трябва сплотяване между вас. Сега минавате по дъното на ада и трябва да минете през него, защото иначе ще страдате.

Преди години искахте да се даде на българският народ много земя. Ако многото земя може да направи един народ силен, то русите трябваше

да бъдат най-щастливи, но богатството, което Бог даде на руските царе, те не обработиха вътрешно страната. Не е многото земя, която прави хората силни, нито богатството, те са само средство, тях можеме да използваме само като блага.

Нас противоречията в света не трябва да ни смущават. Мойсей трябваше да води борба с всички племена и вие в тази борба трябва да победите.

С какво ще победите? С Любавта! И само с Любавта вие ще можете да победите. И нашето учение, което сега влиза в света и вие го носите, вие трябва да победите.

Най-първо света трябва да се разтопи. За да победите нещо вие трябва да го разтопите и да извадите всички нечистотии и да останат само добрите сокове. Вие сте ръководител и някой път с тия, които ръководите влизате в противоречие. Това са енергии набрани и трябва да дойде един по-висок живот и да турите тази енергия в действие. **Страданията са един процес, в който твърдите предмети трябва да се превърнат в жидкост.** В духовния свят щом не можете да мислите, да чувствувате, показва, че има сухота, а щом има сухота – суша, ще има и глад.

Чувствата са камъни, от които ще се съгради духовния свят.

А мисълта е жидката материя – без вода не може да се гради.

В духовния свят ви е всичко приготвено, няма да носите никакви провизии.

Вие трябва да бъдете спокойни, вие сте на кораба, ще излезете на брега, но кораба ще си отиде, па и всичко ваше материално ще си отиде с кораба.

**ЩЕ ПРЕМИНЕТЕ В НОВ ЖИВОТ, ВСИЧКО Е ЗА ДОБРО,
ВЪВ ВСИЧКО ЩЕ УСПЕЕТЕ ЗА СЛАВАТА БОЖИЯ.**

Поста е условие, средство за получаване храна от Бога.

Слънчевите петна показват, че годината ще е добра, без петна щеше да бъде гладна.

Сега вие ходите при хората, но ще дойде време хората да дойдат при вас и ще ви искат да им говорите. Попове каквото и да правят, в края на краищата всички вегетарианци, въздържатели, туристи, скаути, всички тия младежи ще дойдат да им говорите, така, че вие сте повикани и ще говорите на човека. Той ще ви слуша и ще възприема. Така и при Мене постоянно идват.

Духовенството сега е в една мъртва зона и ще искат да излезат от тая мъртва зона, но друг оставят на своето място. Искат ние да влезем в църквата. Мъртва зона наричам тяхната мисъл.

Природата към слабите, страхливите е възискателна, а към смелите е нежна, мила и им дава съдействието си за добър резултат. Та и вие сега каквото решите, изпълнете го. Бог прати Мойсей при Фараона, но ожесточи сърцето му. Защо? За да знаят после евреите в сравнението си с Бога и Фараона каква е разликата.

Ожесточението на сърцето е да разкрие техните кривли ризи и наистина се ожесточава човек.

И сега на **попите се ожесточава сърцето** – изнасят им се кривите ризи. Казват ни: "Изведохте ни хората из църквата."

И цигуларя като престане да свири, хорото се разпръсва и ние им свирехме в църква, но излязохме. Вътре сме били лоши и вън лоши пак. Но сега, нека поповете сами си правят тухлите. Израил не ще се върне пак в Египет да прави кирпич на Фараона.

Църквата сега е административно учреждение – служи само за обяди, а не е вече църква както трябва да бъде.

Сега трябва да се служи на Бога. Ние ще оставим тях. Ние го знаем от преди 5-6 000 години какви са. Но сега съдбата започва от дома Господен, от домът на духовенството ще започне съдбата. Там е дадено много и ще се иска много.

В Русия съдба има за духовенството.

А и тук ще дойде по друг начин, отвън ще дойде. Духовенството не играе никаква важна роля. Работата ще караме тихо, всичко ще се закваси, а с поповете ще остане хилавото: хроми, куци и метеливи кози и овци. Какво е положението на един овчар да му вземеш здравите овце и му оставиш хромите.

Духът Божии ще дойде, ще стане обмяна постепенно.

Сега се подготвява една расова война, ако Европа не се вразуми. А след това ще видите какво ще стане: работническото се събужда и организира, а духовенството се страхува от това.

Трябва да дойде Любавта, която да примири двете крайности, а не да се използват едни други, както сега. Всичко това ще го видите, няма да умрем. А ще се изменим. Всички тия раса, кълумявки ще си отидат. За нас Царството Божие е дошло, ние го виждаме, ред и порядък се турга.

Чувствата са камъни. Ако не почнеш да мислиш, твоите чувства не могат да се облагородят. Божествената мисъл като проникне, ще ти облагороди чувствата.

Целият културен свят сега е попаднал под една мрежа и искат механически да оправят света, а закона е: Без Божествената благодат нищо не може да се направи.

Ако имате окултисти управници в България, щяха да имат и Тракия, и Македония и Добруджа. Сега иде време да се оправи, та се оправи тая грешка. **Идва конфедерацията на народите** и ще стане по-добре, отколкото се очаква. На велика България умни българи се искат.

Трябва послушание и само **послушание, за да имате успех в живота. Послушание на Бога.**

Вам ще дам едно *правило*: **ДА СЕ ДЪРЖИТЕ ВИНАГИ ВЪВ ВРЪЗКА С ЖИВАТА ПРИРОДА**, но трябва да поддържате едно строго държание с Мене, без всякакво съмнение.

Ще се държите с Любавта, която ще ви бъде сила.

Ще се държите с Мъдростта, която ще ви бъде светлина.

Ще се държите с Истината, която ще ви бъде свободата.

Така ще се свържете с други същества, които ще ви упътват, ще ви подпомагат, ще ви подсещат и коригират в грешките ви.

Който не слуша със сърцето си, ще получи паралич в стомаха си, който поддържа недоволството в себе си, то ще даде склероза. Аз ще ви свържа със съществата според вашето естество за всеки един от вас. Но всякога във всичко непрерывно ще пазите връзката си с Мене, и тогава наблюдаваме и коригираме.

11.1. ЗА БЪДЕЩЕТО

Средиземно море ще се съедини с **Каспийско море**, в **Азия** ще се образуват много големи езера.

Балканския полуостров постепенно потъва.

Средиземното море ще се приближи до **Родопите**, и защо тогава се борят Българите за излаз на Бяло море, то само ще дойде при тях.

Някой крайморски градове на Черно море ще потънат. Пристанище може да бъде един по-вътрешен град.

Япония ще потъне съвсем*.

Но сега стават катаклизмите на по-далечните места, а Балканския полуостров е оставен за подир.

Всичко си върви по строго определен план. Бог, Който управлява сега и нарежда Новото човечество да се явява и да расте.

11.2. ЗА ЕКСКУРЗИИТЕ

Всички свободни дни през лятото, използвайте в излети, екскурзии. Ще прекарате един-два дни в свобода.

Поне десетина екскурзии през лятото трябва да направите.

В тия дни на екскурзии трябва да си намерите работа за през целия ден: четене, пеене, беседване, там ще видите и научите кой обича да стои на сянка.

Като *правило*: Никой да не ляга на сянка.

На който съзнанието е будно, ще използвава, на който не, нищо не ще придобие, и болните там ще станат здрави.

Вода на слънце топлена дава най-добре резултати от баните.

Съда, от който ще пиете вода трябва да бъде абсолютно чист. Никакво варение на друга храна в него, а после и водата да ври в него, там има мазнини и др., които пречат на здравето, ако и да се смята, че е измит, пак е вредно да се употребява за варение на вода. Чистота трябва.

Измиването на тялото може и със студена вода, но тя предизвиква реакция, а банята от топла вода е мека, нежна и дава по-добър ефект.

Водата, която употребявате трябва да бъде чиста, от извор, да не е употребявана като например производство електричество, такава вода е мляко без каймак. Обутано мляко, само айрана от млякото, на което маслото е взето. Всеки трябва сам да си донесе вода – това е благословение – всеки човек сам да си носи стомничката с вода.

Например при екскурзия на Мусала от езерото **“Окото”** да си вземе вода и по една чайна лъжичка от нея да смесва с другата вода.

Хубаво е да прекара десет дни на избрано място на Мусала например. Добри са тия срещи и да стават на такова хубаво място и ще се видят добрите резултати. Има няколко места хубави за такива срещи: Мусала,

*Бележка на съставителя: Виж “Изгревът...”, т. I. второ изд., с. 801-803.

Сините камъни, Казанлъшката околност, Чепино над Батак, "Карлъка" и другаде, 10 дни на спартански начала, може да се прекара под палатка.

Утежнения има и ще се увеличат, за да се събудят хората, народите и времето е толкова близо, та ще го видите и няма защо да ви кажа. Всички народи ще опитат.

Война на изток ще има, тук няма да има в Европа.

Война ужасна, с употреба на всички задушливи газове. Дано се отложи 4-5 години, за да си отдъхнете.

Русия с жълтата раса срещу **Англия**. **Югославия** я задушават, за да даде свобода на Македония, Херцеговина, Хървати, както англичаните дадоха на Ирландия.

В Русия толкова републики се създадоха и са свободни. Изобщо политическия строй ще се измени в насока на свобода на народите. Сегашното затишие е почивка временна и после пак "път", но понеже е общо, всичко се носи лесно.

Англия и тя ще носи товара вече – досега тя не е носила. Другите разтоварят, както конете, а нея товарят. Англия ще се загуби, за да излезе Нова Англия както сега в далечния Изток всички държави една по една. Америка, Франция, Япония се оттеглят и Англия остава сама.

Балканския полуостров постепенно се снишава и ще потъне. Особения спорен въпрос, Южна Тракия в Средиземно море, което ще дойде до Родопите, и тогава българите ще имат пристанище. Та няма защо българите да се борят за излаз на Бяло море, на Средиземно море, ще го дочакате било в път или вън от пътта.

Земетресенията се определят по точки и сега вървят постепенно, но още не е дошло дотук. Сега са например **към Формоза, Япония*, Америка**, а Балканския полуостров е оставен за по-далечните времена.

Част от Гръцките острови, Мала Азия ще потънат. Това са предсказания, за които време не се определя.

Япония може да потъне в 10 000 години. Полярната година се състои от 25 000 години. Значи 10 000 години се равняват на 4 месеца.

Родозащитниците и свещениците са заедно, но преди те нас да унищожат, те ще изчезнат. Преди те нас да избият, както се заканват, **България ще се обезличи и ще остане една врана**. Те не разбират закона. Те си имат планове, но управляващите си имат други планове и външния свят си има други планове и се коригират. Това е католическа работа.

На евангелистите дадоха място за постройка на училище. Защо? Това е политическа тенденция към Америка за добри отношения. Забравете духовенството. Не се свързвайте с тях.

Наши приятели има партизани. Който си е партизанин да си стои в Партията, който не е, да не влиза в Партията. Който е вързан, да не се развързва, който не е вързан, да не са връзва.

СВЕТА БОГ УПРАВЛЯВА, А НЕ ХОРАТА. ДРУГИ СА, КОИТО УПРАВЛЯВАТ СВЕТА.

*Бележка на съставителя: Виж "Изгревът...", т. I, 2. изд., с. 801-803.

11.3. РАЗГОВОР ЗА СЪБИТИЯТА, 1927 година

Ще се усложнят в Далечния Изток – Китай, Русия и Англия ще се срещнат. От другите държави всяка гледа да завземе, за запази интересите си, но да не взема участие в борбата. Постепенно ще се отдръпнат. А сега се борят, надхитряват се. “Мадрухей срещу Мардухей.”

Хитра и умна е Русия. Ненадейно ще настъпи през Добруджа, за да има район за действие, широчина в свободата за действие против Англия.

България е в английските “води” и това не се харесва на Русия.

Дядо Иван си е пуснал пояса, и само чака някой да го настъпи.

Англия е настъпила крайчеца му вече.

В Китайския народ има вече пробуждане духовно и национално, ще изгонят чужденците.

Ако не поумнеят Европейските държави, ще предизвикат расова война. Не така лесно се побеждава 430 милионен народ. Ще наложат едно нашествие на жълтата раса.

При радостта угощаваме, тогава губим, защото ще плащаме разноските. А при скръбта печелим, тогава нас угощават.

Имайте светлина, вяра в Бога и тогава глава не ще ви боли.

Человек, който не живее добър живот е паразит, а паразит – осъден е на смърт.

Всеки има една душа, индивид, върху която трябва да работи, а после за себе си.

Царя е независим, докато е здрав, разболе ли се, става зависим от лекаря, така е и с грешния.

Ако овчаря е добър, вълк не ще дави овцете, които не са страхливи.

Искаш ли да водиш, да спасяваш, тръгни ти пръв, а не да подкарваш другите.

11.4. ПО ВЪПРОСА ЗА ЖЕНИТБАТА

Най-първо трябва да изпълни Волята Божия.

Ще каже на жената: “Аз имам един Господ, комуто служа, съгласна ли си да служим заедно напълно?” Времената не са такива, че да се родят деца и да се отглеждат добри деца. Да се жени като иска, но ще страда като няма съгласие помежду им. Старите дават някога лош съвет – нека се женят, но утре не живеят добре и мъжа търси друга жена. Някой пък органически не се сходжат един за друг и страдат. Ако ли някой трябва да се жени, то е определено. Ако ли не, и се ожени, ще страдат. Дойде някой приятел и те пита: “Да се жения ли?” – Ако нещо ти стиска под лъжичката, ще му кажеш: “Не се жени.” Ако ли чувствуваш радост, нека се ожени. Ама искал да помогне на едно момиче. Ами че толкова момичета се прехранват като слугини, защо и тя да не стане слугиня и да се храни?

Старите братя да повикат младите и 2-3 приятели и им даде едно угощение, за да стане обмяна, иначе, старите като се отделят и младите се отделят и се съблазняват. Ами отделили се две млади. Имайте вяра, че е за добро.

Трябва обмяната между старите и младите. Колкото обмяната между младите и старите е по-правилна, толкова резултатите са по-добри. Не може един млад да бъде светия. Най-първо става обмяна между физическите енергии. Не е смъртен грях сношението, но се опъва в своята еволюция.

Въпроса за брака е да дойдат на Земята ония души, които са определени, а като дойдат други, които не са определени, семейството не е изпълнило своето задължение. Сношенията между младите е временно отбиване от правия път. По принцип този акт съединителен ли е?

Обмяна на енергиите трябва да стане, но каква храна трябва да вземеш? Трябва да бъдат интимни, но не фамилиарност.

Външният свят е така разгащен, че на младите трябва да се помогне, да запазят своята чистота. Така трябва да се препоръчва и да се достигне. Колкото повече забраняваме едно нещо, толкова е по-опасно, но трябва да се урегулира. Докато се обичат по Бога, престъпление няма, но когато в чувствата се вложи отрова, когато почне лъжата, не е по Бога, там е вече лошо. Може да се разреши моментално отделянето между двама, които се обичат, но ще се яви омраза.

Девствена не е душата, но ще дойде ден, да се очисти. Но да не се съблазняваме. Ние сме в един грешен свят. Дойдеш до един човек грешен, едно не можеш да търпиш миризмата му. Заминалите 25 000 000 хора искат пак да дойдат, но всичко ще се оправи. Въпросите пред младите да се изнасят принципално, а не частично. Една млада мома може да се повика от някоя по-стара сестра или от някой по-стари сестри и я вземат между себе си и ѝ поддействуват.

Може да останат някои неразрешени въпроси, но като дойде за разрешение целия невидим свят взема мерки за неговото правилно разрешение и всички светии и ангели по Земята вземат участие за неговото разрешение.

**МАЛКА, ОТ СЪРЦЕ, МОЛИТВА Е ПРИЕТА ОТ БОГА
ПРЕД ГОЛЯМА, НЕ ОТ СЪРЦЕ.**

**Й. КОРЕСПОНДЕНЦИЯ
МЕЖДУ
УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ,
МИНЧО СОТИРОВ,
СЪИДЕЙНИЦИ И КОЛЕГИ
(1911-1930 г.)**

**Писма, картички,
телеграми и бележки**

**1. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО капитан МИНЧО СОТИРОВ,
24 май 1911 г., Бургас**

София
24.V.1911 г.

Люб. М. Сотиров,

Получих вашето писмо от 19-тогo. Дишайте дълбоко и работете над себе си с портокалената, зелената и ясно синята краски.

Портокалената указва добро влияние върху организма; зелената върху чувствата, а синята върху умът. При това имайте пълна и непоколебима вяра в Господа.

Всичко работи за добро и от всяко нещо в животът трябва да се извади по една поука, да се уякчи сърдцето, да се възпита волята и да се облагороди умът. Дръжте се така в съгласие с Небето и Аз ще ви съдействувам. Не се поддавайте на големите влияния и внушения отвън.

Дръжте в постоянна връзка Господа, Който работи навсякъде. Защото Неговата воля е вий да растете във всяко добро даване. Да богатеете в небесните блага във всяка радост, мир, дълготърпение вяра, смирение и в силата на Неговото Слово. Бодрост на духът това препоръчвам на всички ви. Свreme всичките настоящи мъчности, страдания, спънки, неприятности ще се преобърнат в блага и тогава ще разберете непостижимата Божия Мъдрост и неиследимите Негови подтици. Поздрав на всички!

Ваш верен.

П. К. Дънов.

**2. ПОЩЕНСКА КАРТИЧКА
ОТ УЧИТЕЛЯ ДО капитан МИНЧО СОТИРОВ
Декември 1912 г., Созопол**

П.Н.1912 г.

Когато сърдцето е чисто, душата светла, умът възвишен; пътят на живота е ясен.

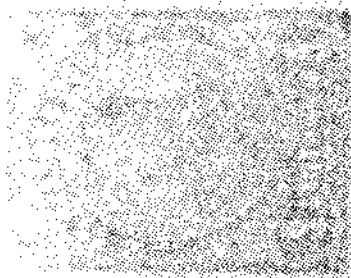
(Свещеният подпис) П. К. Дънов

**3. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО ПЕТЪР ДЪНОВ
София**

Христос Возкресе.

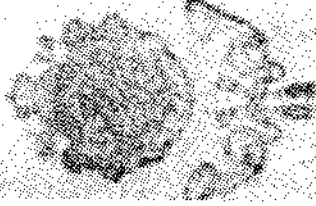
Съдействайте. Римляни, гл. 8, ст. 14 *

*Забележка на съставителя: Понеже, които се управляват от Духа Божий, те са синове Божий.

ВЕРИТЕЛЬНОСТЬ

ПОШЕНОСНА КАРТА

М. Камытас
Коммуна
Судово

ВЕРИТЕЛЬНОСТЬ

М. Г. 1912 2

Коранто въздѣлен
е речено, дѣла
объема, убо
въздѣлен: много
на дѣла и дѣла

М. Г. 1912 2

4. ПОЩЕНСКА КАРТИЧКА
ОТ УЧИТЕЛЯ ДО капитан МИНЧО СОТИРОВ
27 март 1912 г., Созопол

Ч. В. Х.

Да възкръсне Господ в сърцето ви, да просветне в ума ви, да се прослави в живота ви.

София

25.III.1912 г.

(Свещеният подпис) Дънов

5. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
8 април 1912 г., неделя, Созопол

Учителю!

Благодаря на Господа, че ме упътва твърде рядко в своите пътища. При всичките Му щедрости от преголемите милости и безгранична любов. Който показва към мен, считам се много недостоеен още за всички тия Негови блага. Да, те са плод на голямата благодат и милост на Бога Отца.

Обръщам се за Вашето съдействие Учителю по следующите въпроси:

1. На 13-тогo в петък съм призовал за свидетел във Висшия съд в Пловдив по едно войнишко дело, за нарушение граничната караулна служба. По установения ред вероятно ще искат да ме подложат под клетва.

Моля, съдействайте ми да бъда освободен от тая клетва – моите показания, да ми помогне Господ да бъдат излишни и основани само на думите негови: да и не.

2. По разпореждането на Военното министерство, граничните офицери ще служат една година на границата и след това ще се върнат в своя полк. Струва ми се и нагледно виждам, че при всичката претрупана работа, която с Божието благословение лесно привършвам, психически сме аз и домашните ми добре и като че стоенето ми тук и движението из гората и край брега на морето за мен ще се отрази още по-добре в духовното повдигане.

Ако Учителю моите схващания са верни и ако желанието на небето е да остана, моля и Вашето съдействие да не бъда сменяван тая година. Срока на една годишната ми служба изтича на 14 юлий. Смяната става към 1 юлий. Аз вярвам, че началника на дивизията ще моли пред Военното министерство да остана догодина, по частни сведения знаей, че бил твърде много доволен от моята служба и благодаря Господу – Той ме ръководи!

Ваш послушен и верен в Господа Нашего Исуса Христа ученик М. Сотиров

8 Април 1912 г.

6. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

12/14 август 1912 г., Созопол

"Благословен грядий
во имя Господне."

Учителю!

Поднасяме нашите искрени поздравления на събраните в Господа
Нашего Исуса Христа братя и сестри за Славата Божия.

Псалом 123, стих 3*: "Помилуй ни Господи, помилуй ни, защото се
преуморихме от презрение, пресите се душата ни от укора на безгрижните,
и от презрението на гордите."

Молитствуваме Всемогъщия щедро да излее милостта Си, за да
дойде обещаният Му ден, да наследим очакваните нови небеса и нова
земя в които живее правда.

Вярваме Господи в идването на Твоя ден и че пред Теб хиляди
години са като един ден.

На Теб, Богородице, като на победоносна Военачалница приписваме
победна слава, а като избавени от злини Ти принасяме благодарствена
песен. Радвай се чиста и пречиста Дево.

Приемете, Учителю, нашите приветствия, както Господ прие двете
лепти на вдовицата.

Молитствувайте, съдействувайте за слабите и немощните Ваши
ученици в Господа Нашего Исуса Христа, които винаги прегрешаваме в
Божииите пътища.

Целуваме десницата Ви.

Минчо и Александра Сотирови

Созопол,

12/14 август 1912 г.

7. РАЗПИСКИ

**ЗА ИЗПРАТЕНИ ТЕЛЕГРАМИ ОТ МИНЧО СОТИРОВ
ДО УЧИТЕЛЯ И дядо ПЕТЪР ТИХЧЕВ**

29 юни 1912, Созопол;

ЗА ПОЛУЧЕН ОТ П. ТИХЧЕВ ПРЕПОРЪЧАН ПРЕДМЕТ (ПОРТРЕТ)

5 юли 1912 г., Созопол

Разписка № 9 / 5. VII. 1912

За подаден препоръчан предмет

Приех от капитан Сотиров един препоръчан предмет,
адресован за г-н Петър К. Дънов в Търново и с наложен
платеж.

Изпратен портрета ми.

*Забележка на съставителя: По Библията на Учителя, издадена
1885 г.

8. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

“Призван от Бога по професия военен ...”*

Учителю!

Призван от Бога по професия военен, аз съм задължен да изпълня всички заповеди, които закона, началството тук на Земята ми дава. Моля Господа да ме запази от нарушение Неговите заповеди при изпълнението на земните началства, макар че “всяка власт тука долу е дадена от горе.”

Мен ми предстои всекой час с моите хора от дружината да вляза в стълкновение с врага, с потисника на поробените християни. Каза ми се насън, на тих глас проговори: “Славата е в силата, силата е Господ.” А аз добавих: “Господ е Словото.”

Истината е на яве. Борбата е неминуема, за да възтържествува свободата, която е необходима за правилния вървеж, за правилния прогрес. В Божествените пътища, ръководим от тая мисъл аз се успокоявам, че при тая борба в която ще се дадат жертви човешки, резултата е предопределен да бъде за възтържествуване Божията слава. Ето защо Учителю, Господи моята душевна и сърдечна молба е да ми се съдействува да имам утеха в предстоящата борба и тая утеха да бъде в името Божие, за Славата Господня и възтържествуване Словото на Истината пред словото на мрака, за по-скорошното идване Царството Ти, О Иисусе, тука на Земята, както е и на Небето.

Съдействувай ми Учителю всички мои помощници, моите хора в тая борба да се въодушевяват само от искрената, чистосърдечната борба за свободата в Божието име.

Благословете наченатата борба.

Ваш покорен и послушен и предан ученик М. Сотиров.

Р.Р. Всякой час ми предстои път към границата – линията и навлизаме в одринска територия, по посока на М. Търново.

Благослови О, Господи моя път!

9. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

29 декември 1912 г., село Подима

“Слава в вишних Богу

И на земли мир

в человецех благоволение”**

Учителю,

Прослави Всемогущий Отец Сина Си. Истинното Учение, порази в най-къс период време мрака, невежеството, лъжливото Учение.

Ти, великий Учителю на живота порази Мохамеда. Честний и животворящий Кръст сломи полумесеца. Твоите ангели небесни провъзгласиха вече Славата Божия в висините небесни. Остава още да се провъзгласи мирът на Земята между човеците. Благоволениято Божие е прозърнало вече и в тая посока. Да настъпи О, Иисусе Царството

*Забележка на съставителя: Текста е от Библията на Учителя, издание 1885 г.

**Забележка на съставителя: Евангелие на Лука 2:14

Учителю

Призвам от Госа по графския
вояство, аз съм задвижен да не
платя всички задължения, които са
на, на самото тук на ядима
ми дава. Моля Госа, да ме
запази от карушение Кривоше
задължения при изпълнението на
на земните насаждения, така
и „всички вие тук доу и
дадена от зор.“
мен ми прегледа. Вие са
с моят дъщеря от дъщеря да
вие в стелките си вара
с потисника на поробените
християни. Кажа ми ^{на} кажи
моята правота. Спаване в силата
силата е Госа. а аз. добовете
„Госа е сиромаш.“
Ученик
ветинка е на лев. Връбата е
наминателна за да востроумстват
свободата. Дово е необходим за пра.

Великиот Врховен за праведниот про-
цес. В. Комитетини. Најлесно
Решението на тој момент ако се
застапуваат не при јав. бр. 6
којој ил се додент мерките соод-
ветни, резултат е предизвикан
да биде за возмозност
бонитро саба. Ето јаво јав-
јаво, тојот, мојо дјеловно
и споделив мојта е да се
содобител да илано центро
во притој дјелов бонто и
центро да биде во илано бонто
за сабај. бонто и бонто-
онезу бонто. Словото на Уметно
прод. сабај ил. ера, за по-
споројо илано. Уметно
ил. О. Уметно, ил. на јаво,
Катоно е ил. илано.

Обидеть вас не хотим
всего не можем и не хотим
да и будем вайво с мо
им и с вами. И с вами
за свободу и земли и
в правление наемного труда
ваше похороше и похороше и похороше

Ти на Земята. По волята на Благия Небесен Отец да изчезне завинаги лъжливото Учение и да настъпи Светлината, Истината, Правдата. Нека О, Христе, пояждающий огън да огори всяка пръчка, която не дава плод.

Учителю, с настъпването на Новата 1913 г. поднасяме пред Вас нашите най-покорни и послушни със слабите ни сили поздрави от все душа! Приемете ги Учителю! Съдействайте ни с настъпването на годината да принесем своята слаба мощ на Божествената нива, като последни слаби работници по волята на Отца. И слабите труженици, подкрепени с Божията десница правят чудеса. Настоящата война ежечасно това доказваше. Вам всичко е известно.

Нека О, Господи Иисусе Христе настъпващата година донесе светлина на поробените Твои верующи, като съзнаят, че само милостта Божия им дарува тая жива светлина и се поклонят пред Твоя свят образ, а господарите на поробените да съзнаят, че не е тъмнината и лъжовното учение, физическата сила и материалното въоръжение, които могат да владеят. Те вече съзнават, че грубата сила си отлетява безвъзвратна, за да отвори и почисти пътя на Виделината.

Настъпи вече времето О, Иисусе да произнесем: "Мир вам! Както мя Отец проводи и аз провождам вас. Приемете Духа Святаго. На които простите грехове, простени са и на които задържите – задържани са." (с. Подима, Матей 6:18-20; Йоан 20:21-23. По жребе тая вечер 10 ч.сл. пл. Събора 29.XII.)

Велики Учителю, Твоите ученици, ръководени от Небесните Ти светли сили, запазени бяхме от неприятелски куршуми – "ни косъм не падна от нас."

Всичко извършено и придобито от нас в тая война да бъде само за Славата Божия и за по-скорошното съзидание на Небесното Царство и на Земята. Прегрешенията ни като слаби и немощни нека бъдат прочистени с Вашето съдействие, за да се сдобиеме с чисто сърдце, велика душа, бистър ум, бодър дух и Святия Дух Утешителят да ни ръководи в пътя на истината и живота само за Славата Божия. Да бъде благословено Името Ти Господи Боже сега, всякога и във вечните векове! Амин!

Целуваме десницата Ти Учителю!

Твои верни, покорни и послушни ученици.

М. Сотиров

20.XII.1912 г., с. Подима чрез Ст. Черкезкого – с. Странджа, 10-а Погранична дружина.

Д. С. Македонски

10. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

28 февруари 1913 г., село Подима

28 февруари 1913

с. Подима

Учителю!

С препълнено от радост сърдце, с висок бодър дух и с крепка весела душа се осмелявам да се явя и наново да благодаря Господу за неизчерпаемите Му щедрости, големите милости и безгранична Любов, които още веднаж показва към Мен, слабия и немощния Негов раб!

О! Милостиви Боже, с какво заслужих аз Твоите Милости? Не ли само с моите нескончаеми грехове! Ти, велики Отче на Небето, Господи Иисусе, нееднократно вече в тая война и много явно даже ме избави от неприятелски куршум, от болести, от напасти. Ти, Христе Боже нееднократно ми помага и Сам поразяваше противника, с който ми предстоеше да се боря!

Ти води моите стари ратници към бляскави победи над мрака, невежеството, над лъжливото учение. Ти никога не си ме оставил!

А с какво заслужихме ний Твоите неизчерпаеми милости? С нашето непослушание, с нашите прегрешения.

Милостиви Господи, бъди и за в бъдеще с нас. Нека всичките победи над тъмнината бъдат за Твоята вечна слава, за въдворяване Царството Ти на Земята.

Амин!

На милостта Ти О, Боже и с моето производство в майор бе вече безпределна. "Не нам, не нам, а имени Твоему."*

Аз падам на колене и Те моля, Отче Святи, запази ме от пътя на съблазните и изкушенията. Дай ми чисто сърдце, бистър силен ум, възвишена душа. Святия дух да ме ръководи всякога в пътя на Правдата, Истината и Живота.

Нека тая и всички световни награди бъдат за Твоята Слава. Ако и слаб и немощен Твой раб, приеми ме Господи за един от постоянните работници на Твоята Божествена нива. Аз вярвам О, Боже, че ще посея поне една семка, че ще поправа поне една паднала душа в пътя на спасението й.

Всякога си ме послушвал Господи и сега ще ме послушаш. Амин!

Учителю, не ще ли да падне Одрин? Нима тоя град ще бъде още в тъмница? Не е ли волята на Отца да пусне Светлина в тия дни още своите Божествени лъчи и в тоя град!

Вярвам, че с падането на Одрин ще настъпи по-интензивна работа за облагородяване световните нрави, за прогреса на избрания български народ, за въдворяване по-скоро на Твоего Царство О Господи.

А мир на земята не ще ли има или ще е угодно Богу да продължи още тая година освобождението и на останалите роби!

Наистина, сега се чувства от всички така да се каже бездействието. То вредно влияе във всяко отношение, особено в развиване пороците. Желанието на всички се свежда: или напред до окончателно унищожование на полумесеца, до "отсичането на неплодните пръчки" или до сключване мира. Знае се едно, обаче, че всичко каквото дойде е само за доброто на България и с радост да го приемеме, с дълготърпение понасяме, като хвалиме и песнопееме Богу Господу, Комуто Слава да бъде във вечността и Името Му благословено всякога. Амин!

Ваш верен и послушен ученик под постоянния Ви контрол Минчо Сотиров.

*Забележка на съставителя: Псалом 115:1, Библия на Учителя, издание 1885 г.: "Не нам Господи, не нам, но на името Си дай слава. За милостта Си и за Истината Си."

11. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

16 март 1913 г., село Подима

с. Подима

16.III.1913 г.

10 погран. Друж.

5-а пехотна Дун. дивизия

Учителю!

Дойде многоочаквания желан ден от Българския народ, да блесне Светлината и в гр. Одрин.

Той падна в Български ръце и вероятно с много малко загуби. Обсадата му продължи 5 месеца – време доста дълго сравнително по-раншните ни успехи при откритите боеве, но вижда се, че кармата на Одрин ще е била доста тежка. При все това и тук Господ изля Своите милости, защото никога една подобна крепост силна като Одрин, не е падала така лесно и бързо в ръцете на обсадата.

Ето, Христе Боже наш, Твоята безгранична Любов в пълнота се прояви и при Одрин и скоро изтласка тъмнината из него, за да отвори свободен пътя на Истината. Бъди милостив и за в бъдеще Господи и продължавай да гониш мрака, невежеството, за да тържествува явно Твоето велико учение по всички посоки, за да се въздвори по-скоро Царството Ти на Земята! Амин! Да бъде благословено Името Ти сега, всякога и във вечните векове. Амин!

Аз тургам в тясна свръзка 13 октомври 1912 г. боя ни при Б. Хис и 13 март 1913 г. – падането на Одрин, тъкмо цели 5 месеца делят тия две дати.

Учителю, какво ни предстои сега? Дали продължаване Освободителната война или прекратяване военните действия и завръщане по домовете, сключване "мир" между воюващите страни? Нека бъде волята на Отца! Той не ще остави Своя избран народ в беда – всякога ще го пази и избавя от злините и врага.

Чувствува се едно желание за свършване тая война. Нашия селянин, предаден на своето домакинство мисли си сега, че ако изгуби още няколко дни за сеитба, ще остане гладен, не ще има какво да турне в хамбаря (за себе си и за продам). Когато, обаче, има кой да му поговори, че Господ от малко посято може да даде много и доброкачествено, стига да бъдем добродетелни хора и така ще наваксаме загубата, отколкото ако имаме много засяно, но непоникнало семе и недоброкачествено. Той си казва: "Така е. Господ може да си вземе всичко или да ни даде много." Но ето, че иска всякъде да има добри началници, съзнателни, верующи, а то за жалост нямаме много подобни. Даже и от страна на началници и офицери се чуват често въздишки и охкания, че предстои им глад тая година! О, колко назад са останали тия с високо назначение чловеци! Трябвало вече да свършиме тая война казват, защото духа у войниците бил отпаднал, а те не виждат, че едничката причина се крие в подобни началници, в самите тях! Всяко тяхно натякване се лопива от силното душевно схващане на нашия скромн, безпретенциозен, добродушен, доверчив и предан войник. И наистина, ако се забелязва вече някъде отпаднал дух, вместо бодър, наскърбена душа вместо весела, причината аз търся в тоя, който трябва

да ободрява, да развеселява, да възпитава и да насажда и налива изобщо добродетелите в своите подчинени, а това е само началника. И наистина, щастлив е тоя началник, който съзнава своето велико призвание пред Бога и себе си, пред народа и закона, пред всичко възвишено.

Но нека бъде волята Твоя Отче Святый! Аз Ти благодаря Господи, ако ми отвориш и благословиш път към братята в Теб верующи и съвместно да Ти песнопеем, хвалиме и благодариме за всички големи милости, които щедро изля в тая война върху Твоя избран народ. Аз Ти благодаря Господи, ако ми позволиш да работя и по-нататък за Свободата на поробения верующ, за да може той по-смело с по-силна вяра да заработи за своя и на ближния си прогрес.

Всяко Твое желание о Велики Учителю е свята заповед! Приеми и моя скромнен труд за нейното осъществление. Това е най-голямото ми щастие – да работя на Твоята нива. Ти ще ми помагаш, за да бъде добър работник. Целувам десницата Ви Учителю! Ваш предан, покорен и послушен ученик Минчо Сотиров.

Р.Р. Поздравявам всички братя в София! Нека бъдат добри и приемат поздравите на своя малък и слаб брат, който по професия казват "касапин". Но нека всичко да бъде за Славата Божия!

12. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ **11/14 април 1913 г., село Подима**

Подима
11/14 април 1913

Учителю!

В настоящите минути на велика радост, когато черпиме поука и опитност, като нагледно се доказва на света как търпението побеждава пречките, спънките, неприятностите, как Божествената Любов, съвършената чистота и истина унищожават омразата, злото. И всички тия победи са за Славата Божия, за въдворяване Господното Царство на Земята. Аз се пренасям от бойното поле към Вас Учителю и моля приемоте моите послушания за вяност и преданост във Вашата Велика Слава Господи Иисусе, като коленопреклонно и тайнствено шепна: "Христос Возкресе!" И целувам десницата Ви! Съдействайте ми и за в бъдеще Учителю, да се повдигам ако и слаб, немошен, за възвишаване и облагородяване душата ми, прочистване сърдцето ми, обогатяване ума ми и развиване всички ония добродетели и качества, които са необходими, за да бъда един последен поне работник на Божествената нива. С Вашето съдействие само Учителю аз ще преодолее всички неблагоприятни условия в моята професия, които се опитват да попречат на правилния прогресивен ход в пътя на живота.

Велики са Твоите дела Отче Святый. Света вече почва да чувства Твоята несъкрушима сила и невъзможността му да противодействува на това, на ония събития, които Си предопределил да станат.

О Иисусе Христе, Твоето Царство се въдворява! Да бъде благословено Името Ти и във всичките векове и по-скоро зацарува Правдата и Истината! Амин!

Ваш верен и послушен ученик. Целувам десницата Ви.
Минчо Сотиров

13. ПЛИК ОТ ПИСМО НА УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

14 януари 1913 г., София

Капитан М. Сотиров
10-та погранична дружина
с. Подима чрез Ст. Черкекай
с. Странджа
в следа (на бойното поле)

14. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

14 януари 1913 г., София

София
14 януари 1913 г.

Люб. М. Сотиров,

Получих писмата ви. Да расте и се развива вашата вяра и да се повдига вашето сърдце, вашия ум и душа към Господа, Който царува във всичко, извора на всички блага. Сега в тия минути на вашия живот имате случай да опитате Господа и намерите от опит, че Той е всякога благ към тези, които Го призовават.

За 1913 г. Аз ви пращам един подарък 91 Псалом. Четете го вечер и сутрин, имайте го като една скъпоценност от Господа. Изпращам ви благословенията си на вас и на всички ратници на бойното поле. Мир на Небето и радост на Земята.

Поздрави Д. Македонски. Ваш верен

П.К. Дънов

15. ПИСМО ОТ ПЕТКО ГУМНЕРОВ* ДО МИНЧО СОТИРОВ

10 юни 1913 г., София
(получено на 20 юни 1913 г.)

получено на 20.VI., четвъртък
7 ч. сл. Живка Янкулова
колиби – Белоградчишко

София, 10 юни 1913 г.
Любезни Г-н Сотиров,

Нека и аз набързо Ви изпратя 2-3 реда.

Господ ще продължи да направлява делото Си до край. Да постоянствувате и ние да се надеем Нему и само на Него да уповаем, защото Той не се забави да даде на всинца ни доказателство, че въздига когото въздига, а смирява когото смирява. Да бъде прочее, благословено името Му сега и всякога и во веки веков.

Много отиде, малко остана. Ние се надеем, че този месец вече ще се тури край на всякакви международни недоразумения на Балканите,

*Бележка на съставителя: Хазяин на Петър Дънов в София, ул.
"Опълченска" 66

(14)

С. Сид
14.11.20. 1913

Акоб. М. Сотиров
Поздравявам те с новата година. Да
бъдеш и се посвещава в новата
година и да се поведеш в новата
година. В новата година и думата
Година. Година. Година. Година. Година.
История на всички години. Седмична
отмъщение на всички години.
и всички години да отидат в
Година и всички години отидат
в Година и всички години отидат
в Година. Година. Година. Година.
Да 1913г. Да ви пращам един
подарък 91 псалм. Псалм
бегство и сирини. Умислите
една сирини от Година.
Успешна ви е Година. Година.
и на вас и на всички години.
и на всички години. Година.
Година и родител на Година.
Година. Година. Година. Година.
Година

че всички правоотношения ще бъдат регулирани и Правдата Господня ще придойде. Нищо не бива да ни стряска. Сега ще видим как Господ води Своя народ и как Израил преминава безопасно през Червеното море. Пустинята вече се преминава. Реката Юрдан и Йерихонските стени лесно ще се преодолеят и тогава Ханаан ще започне да дарява своите благословения.

Да, благословение ще е вече за войниците да си отпочинат. Защото по домовете им жетва и харман ги чека – те с песни трябва да се разотидат да приберат изобилния оръжай, цъфнал и узрял без тях.

Скоро ще се видим и ще ви засрещаме като славни победители.

Господ с Вас!

Петко Гумнеров

16. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

10 юни 1913 г., София

(получено на 20 юни 1913 г. в 7 часа след пладне
чрез старши подофицер Марко Парушев в бивака
"Янкулова воденица" -- Белоградчишко)

Любезни Сотиров,

Събитията, които сега се развиват завършват един план на Небето. Което Господ е наредил никой не може да отмени и което сега гради никой не може да развали. Всичко засега върви към своята определена цел. Имайте вяра, бъдещето носи добро. Господ ще уреди всичко добре. Още малко търпение. Великите и добри работи в светът изискват време да се осъществят. И временните страдания са носители на велики блага за бъдещето.

Моя поздрав вам и на М.

Ваш П. К. Дънов

София

10 юний 1913 г.

* * *

На втория лист от писмото на Учителя до Минчо Сотиров от 10 юни 1913 г. Минчо е написал следното:

"На 10 май 1914 г. от гр. Бургас писмо на Учителя за новороденото отроче у дома. Моля се за съдействието за Божие благословение на Него и дома ми. Известени Му са и трите ми съновидения, 11 юли 1913 г., 20 февруари 1914 г. и 08 май 1914 г., касаещи новороденото и наименоването му – Матей."

17. ПИСМО ОТ ПЕТКО ГУМНЕРОВ ДО МИНЧО СОТИРОВ

21 юли 1913 г., София
(получено на 24 юли 1913 г.)

Получих на 24.VII между с. Кукла и Китка
София, 21 юли 1913 г.

Люб. Г. Сотиров,

Вие бяхте у дома в петък, а в събота г. Д. се завърна от Търново. Не знаех адреса Ви, за да Ви съобщя за това.

Вие постоянствайте да четете даже вечер и заран псалмите, които взехте. Там е спасението, защото завоя през който минава България е до толкова опасен, щото даже духовете не са в положение да помогнат. Само Господ е в състояние да спаси България. Сега Той присъства и само като подухне еднаж, всичко ще се поправи – морските вълни ще утихнат и стихийте ще млъкнат. Никакви човешки усилия и дипломатически мъдрости не помагат. Да държим прочее, Господа, защото Той и само Той е мощния да изведе България на безопасно пристанище. Сега трябва да размишляваме само, а не да разсъждаваме. Казва ни се, че глупавите разсъждават, а умните размишляват. Как и що стана та се тъй уплетохме, други път ще разискваме. Сега обаче, нищо друго, освен размишление, мълчание и на колене молитва. Тойзи е начина по който ще съдействуваме Господу да извърши започнатото Си дело, когато, ако разсъждаваме, пъшкаме и охкаме, ще значи че се мешаме в работата Му и се поставяме в опасност да не ни се каже ние да я свършим щом Му се мешаме. А пък ние можем ли стори нещо?

С нами Бог. С братски поздрав Петко Гумнеров.

Много здраве от г-н Н. Ватев!

Забравих да обясня, че книгата, която взехте от мене не продължава, тя свършва със себе си. Тя не е списание, а е единична.

Получено на 24.VII., Г-н майор Сотиров

18. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ И Д. МАКЕДОНСКИ ДО ПЕТЪР ДЪНОВ

29 юни 1913 г.

София
Опълченска № 68
Петър Дънову

С' нами Бог. Всичко се гради за Славата Божия и величието на България. Имаме вяра.

Честит Именен ден! Привет бодрите и весели Петко и Гинка! До скоро виждане.

29 юний 1913 г.

гара Брусарци

Минчо и Д. Македонски

19. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО ПЕТЪР ДЪНОВ
25 декември 1913 г.

София
Опълченска 68
Петър Дънову

Слава в вишних Богу Божествените лъчи на Зората от Висотата да
осияят седящите в тъмнината и вънка смъртта.

Мир на човеците

Минчо Сотиров

20. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
13 юни 1914 г., петък, Бургас

Учителю,

Находящ се в Розовата долина в красивия цветен Казанлък в близост до ония чукари и Старо-планински върхове и поли на висотите, где то десетки хиляди самоотвержени борци за свободата на многострадалния български народ сложиха своите кости. Особено ми е радостно и с душевна наслада и да изкажа Теб моите ученически послушания на преданост и вяност, като целувам десницата Ви. Същите послушания и от братята тук.

Учителю, в Твое лице моите поздрави и почит към славно загиналите освободители и строители на свободата на българския народ. Под ръководството на Началника на духовете нека от Бузлуджа* св. Никола подпомагат и за в бъдеще своя любим народ и с невидимата си несъкрушима сила под Негово предводителство — по-скоро да изведем тоя унижен народ на оная планина на оная висота где то трябва да застанеме, за да се даде и Христовата свобода, която напълно възприета от целия народ ще му даде оная необходима сила и подем, за да застане на определения му път за Слава Божия за възтържествуване в пълнота на Божествените истини между человечеството и за идването на Царството Божие на Земята. Нека Божествените години намалят и се ускорят в дни. Тежки са пышканията на тоя народ. Много товар има върху него. Като е сега погребан на толкова по-голяма ще бъде славата му в Царството Христово. Кога ще бъдат тия велики дни Учителю? Кога ще настъпят ония очаквани събития, за да блесне светлината в цялата си сила и пропъди тъмнината? От всички приятели тук и от дома поздравяваме Ви!

21. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
27 юли 1914 г., Бургас

Учителю,

Вчера тъкмо когато да се разреши въпроса за отпуската ми, за да мога лично и тялом да присъствувам на срещата на 10 август, получи се телеграфическа заповед да се повикат в полка всички офицери, които са

*Забележка на съставителя: Връх Бузлуджа в Шипченския — Тревненския дял на Стара Планина. До 1842 г. е връх Бузлуджа, а сега Хаджи Димитър, който на 18 юли 1868 г. загина с четата си от турците.

в отпуск бил, той домашен, бил по болест. Само тия офицери, които са на легло и не могат да се движат се освобождават от повикване. По силата на тая телеграма, командира на полка отказва да ми разреши отпуска, който се искаше и от медицинска комисия, по необходимост за умствена почивка на мен вследствие умствена преумора. По тоя начин мен ме поставят пред дилема: или да изпълня исканията на Кесаревите закони и следователно да не се явя на срещата на 10 август или да не ги изпълня, въпреки тяхната подсъдна наказуемост вероятно с уволнение по служба по съд или дисциплинарният ред и да се явя в такъв случай в Търново.

В мен е сега борба в тая посока. Опасявайки се да не попадна в грешка вследствие моята слабост още, аз разчитам, възлагам всичките ми надежди на Господа – вярвам че Той е само в сила сега да стори необходимото въздействие там горе е необходимо, за да ми се открие път за Търново.

Господи, към Теб се обръща моят поглед, всичките ми надежди и с пълна вяра очаквам да ми се открие моления път за Търново, за срещата на 10 август – ако това е волята на Отца. Учителю, помощта е само от Вас, разчитам на нея.

Целувам десницата Ви!

Верния и послушен ученик М. Сотиров.

22. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ **5 август 1914 г., Бургас**

Бургас,
5 август

Учителю,

Както и Ви писах на 27 мин. месец, отпуск за офицерите по каквито и да било причини не дават. По радиостанцията, която имаме до днес включително се съзира бързина за една скорошна мобилизация. Например схващаме, че по-рано от 15-20 дни не ще имаме такава. Но началството си знае своето и бърза.

Командира на полка изглежда има всичкото желание да ми разреши отпуска – но при категоричното запрящение от Министерството не може.

По тая причина днес той ми каза, че ме освобождава негласно да отсъствам 10-12 дни от Бургас. Като през тия същите дни се показвам болен. Това отсъствие остава на моя отговорност. Тая жертва само той реши да направи от себе си. Така е уредено моето идване на срещата. Ще тръгна от тука на 8 сутринта с влака заедно с брата Пеню Киров.

Моля като имате по чудния начин разрешение въпроса явете ми по способ, който изберете дали правилно и без загуба, без вреда и без вина на някому ще се завърши излизането ми от Бургас до завръщането ми. Оставям както всякога само на Теб Господи да ми се отвори безпрепятствен път за тръгване и завръщане.

Отговорете ми Учителю. Вашата помощ ми е крайно необходима. Не ме оставяйте в тоя случай само на моите сили! Съдействайте ми.

Ваш верен и послушен М. Сотиров.

По жребие определено 1 август, петък вечерта 12 часа Бургас – дома сам.

Псалом 56, стр. 494 – за Българския народ;
Мат. 10; 1-20, стр. 985 – за мен;
1 Коринт. 11; 1-6, с. 985 – за домашните ми.

23. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

Покана за събора, 1914 г., Търново

(Получена на 16 юли 1914 г., сряда, Бургас, написана на
прегънат на две картон)

Получено на 16.VII.1914 г., ден сряда в гр. Бургас.

Написано на външната страна:

Среща на Веригата Г. ще стане на 10 Авг. Търново
1914

Написано на вътрешната страна

отляво:

С Вярa се постига пътят на
Истината

отдясно:

Б.Г.н. А. О. Н. К
С. и Ж.
(Свещеният подпис)

24. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

10 август 1914 г., неделя, Бургас

По жребе
Лука 4; 1-13

Учителю,

Не присъствам тялом – участвам духом и с цялата ми душа на тазгодишната Августова среща на Господнята верига – за да бъде волята на Отца.

Поднасям моята скромна лепта пред Царя на Царете – моли́тствавам тя да бъде приета за Славата Божия.

Жътвата е готова – да заработят работниците с всяко слово Божие и наситят гладующите и жадующите, защото “не току с делеб ще бъде жив човек”.

Да се озари всяка човеческа душа и да съзнае, че трябва и може да живее само с Божествените истини и че трябва “Господу Богу нашему да се поклони и само нему да послужи”.

Да тръгне Българския народ, Славянството, човечеството в пътищата Господни, за да не изкусяват повече Господа Бога нашего.

Иоан 8;29. Нека милостите Божий се изливат изобилно и за в бъдеще върху Неговите работници – да им дава помощта си, за да правят всякога що е угодно Отцу и не остават сами.

1 Коринтяни 9;10, 11. Нека и най-слабите труженици на Божествената нива повярват, че “който оре с надежда трябва да оре, който вършее, с надежда да е участник в надеждата си.” И да очакват да пожънат плътското след като са посяли духовното.

Нека всички участници в срещата отнесат със себе си силата на животворящия Свят Дух, за да стопляват сърдцата на избрания от Бога народ, за да се прояви той в пълнота в пътя на Божествената Любов.

Српшца ма

Берматта Т. ш. е

Стале ма 10 дот.

Таркоро

1914

съ

Възра се постига
пътътъ на

ИСТИНАТА

Б.Т.ч. А.О.Н.К.

С.и.ч.к.

Джана

Задушевен поздрав на участниците!
Съдействайте ми в пътя на духовния растеж.
Ваш Верен, покорен, послушен ученик М. Сотиров.

неделя
10 Август 1914 г.
Бургас

25. ТЕЛЕГРАМА ОТ КОВАЧЕВ ДО УЧИТЕЛЯ
25 декември 1914 г., Стара Загора

Ст. Загора
Ковачев фелдшер
За Петър Дънов

Приемете нашите благопожелания. Честитиме Ви денят на
Рождеството!
Киров
Сотиров

На гърба на бележката при изпращането е отбелязано:
изпратена на 25.XII.1914 г.

26. ПОЩЕНСКА КАРТИЧКА ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ
22 март 1915 г.

(Изпратена до майор Сотиров, ул. "Цар Симеон" 37, гр. Бургас)

22.III.1915 г. София

Пътят на Живота към Христа е светлина приятна.
Ц. Б. И.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

27. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
22 март 1915 г., Бургас

Учителю,

Поднасям моите и от страна на всички членове от дома ми сърдечните поздравления за Светлия Възкресен ден Христов! Целуваме десницата Ти! Молиме съдействието Ти за ръководство Господне, за подкрепа Христова, за да можем да следваме всякога при всички условия на живота Неговите пътища, да растеме в познаване и прилагане Неговите истини, за да възкръсне всецяло Христос в нашите сърдца.

Благопожелавам Учителю да се увеличават работниците на Божествената нива, да бъде приет между тях и слабите ми сили по Божия милост. Да се подобри и възрасти плода на Духа в сърдцата на българския народ и неговите управници, в сърдцата на Славянството и Неговите водители към обединение в сърдцата на цялото човечество, за да

дойде Царството Христово на Земята и всички в Негово име възгласяме:
"Христос Возкресе!"

Учителю, от седмица най-малкия син Матейчо боледува. Изглежда че е от стомах и инфлуенца. Моля за съдействие и указание – улътване за неговото лекуване, за по-скорошното оздравление, ако това е Волята Божия при всичко, че вярата ми е непоколебима в неговото оздравление. Но мъчи се с това боледуване. Стръска се в съня си и неспокойно и малко спи.

Ваш Верен и послушен ученик.

М. Сотиров

29 март 1915 г.

гр. Бургас

28. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

9 май 1915 г., Бургас

Бургас

Събора

9 май 1915 г.

Учителю,

Днес 9 май синът ми Матей навършва една годишна възраст. Моля за Божията благословия – Твоето съдействие, да расте той в пътищата Господни, за да бъде достоен работник от Божествената нива, за да прославява с делата си Господа Бога нашего.

Учителю, разчитам на Вашата щедрост и моля да ми дарите Вашия портрет. Той ще ми бъде един скъпоценен дар, пазен всякога в тайна и по ваше нареждане. Благословете дома.

Целувам десницата Ви.

Ваш верен и послушен ученик

М. Сотиров

29. ПИСМО ОТ ПЕТКО ГУМНЕРОВ ДО МИНЧО СОТИРОВ

15 април 1915 г., София

(Изпратено до майор Сотиров, ул. "Цар Симеон" 37, Бургас,
получено на 18 април 1915 г., 12 часа по пладне)

София, 15 април 1915 г.

Любезни ми майоре,

И биде слово към Вакхей: "Пиши и пиши. Ето и поздравя си и писмата си да тебе не забравя, а чека изпълнването на дните, когато ръката ти ще му предаде своята дан на другарства в сподвижност..."

И си рекох на себе: "Дали този дух що така вели-говори е въплотения дух на някой тънко-височек момък с напреднало моминство, или е индивидуалного духа на някой Софийски юч-бунарски ниськ митар е друг въпрос. Работата е, че у мен се заражда желание да пиша и аз трябва да слушам.

Отдавна и отдавна трябваше да пиша на любезния началник на войните. И то не само защото ни поздравляваше не еднаж или дваж чрез Осодосия тихомирнаго чрез когото ни и даваше осезателни и ценни

доказателства на внимание и почит посредством пратки и носилки, чирози и скамрий, маринати и риби смуженост числа, но и защото усилията на времената, които преживяваме, размирието на народите, което гледаме, тъмнината на психическата атмосфера, която чувстваме, всичко туй като че ли ни налага размяна на мисли върху всичко онуй, сред което засега поне се движим и съществуваме. А това не е нищо друго, освен боевете, трусовете, ежбите човешки, стихийните вълнения и катаклизми. Те и те, са които обръщат нашето внимание и като че ли преди тях ние, понеже сме още в плът, кръв и жили, не можем да не забравим себе си, а неволно някак, обръщайки се към всемирния яносин свод, възкликваме: "Господи, що е човек да го помниш, или син човешки да го посещаваш!" И ако действително по уверението на псалмопевеца, Господ е направил човека малко нещо по-долен от ангелите, и го е венчал наистина със слава и чест, то пак неволно се питаме, защо му се допускат тия изпитания и страдания? И изпитания и страдания ужасни! На страдащия не се позволява да пита защо страда. При все това аз отговарям: защото всичко носи своето миздовъздаение (карма), та и народите на своя ред носят своята карма. Индивидите съставляващи народите имат своя карма, а като така, карма и тежка карма виси и върху душите на народите, които те съставляват. Не може, братко, другояче да се обяснят смъртоносните удари на съвременните траги-комедии, които нанасят катастрофалните последствия на разните държави. А пък ако 700 прераждания са нужни за отделния индивид, за да завърши своята еволюция като човек, и ако други 12 прераждания му са необходими да дохожда пак в пълно свое съзнание – такава поне е теорията – то зер не работи същия този закон и за народите?

Историята е ясен свидетел, че и народите като отделните личности са опъвали каиша през миналото, и, ако сега не побързат да отдадат правото на угнетените и да олучшат игото на попадналите под техните управления, тежко и горко тогава и на управители и на управляеми! Камик на камик няма да остане в Европа от сътресенията, които могат да настъпят в случай, че тая кокона рече да се възпротиви на веленията на Господа, Който садикане иде да тури ред и порядък в света и да въздаде правота на угнетения и онеправдания. Такива сътресения могат настана от такава съпротива, щото жителите на цивилизования материк ще дочекат може би да видят времето, в което ще бъдат принудени да кажат на канарите и планините: "паднете върху нас и скрийте ни от лицето на седящия на престола..." Чрезвычайното упорство на Европа би я просто потопило, а цивилизацията ѝ се би пренесла в Африка. Небето не се церемони вече. Минаха се двете хиляди години на изчеквания и отлагания за ха днес, ха до година дано се изправат. Сега иде вече и смело пристъпва към борава воющия Христос, Христос на изпълнението, екзекуцията, а не Христос на благодарта. Ако стори нещо Господ някаква милост сега, то ще я стори само заради милостта Си, а никак не и за черните очи на света, който "в името на мирът", виждаме, че води война; в името на свободата, виждаме, че заробва другите; в името на виделината помрачава умът; в името на правдата, поддържа несправедливостта; и в името на Бога върши зло."

Нашите българи са щастливи с новото религиозно брожение. Не вреди какво наименование някои му дават. Дали то е спиритическо или

спиритуалическо, джинджийско или духоветрошателно, нищо не значи. Едно е важно, че то съществува и че със съществуването си предизвиква да се простира за по-нататъка милостта Господня на България. И тогава ефендял, колко трябва да сме благодарни, внимателни и осторожни към минешния духовен подьом, който следва да пазим като зеницата на окото си. Това осле ни се и налага, защото освен, че в Писанието е казано, че трябва да изработваме спасението си със страх и трепет, но и следующите години не са май онзи келепир при наличността на който ние можем каза: "Яж душо, пий и весели се." Никак не. Напротив, будност, бдение, не спане и работа ни предстои, ако искаме да предизвикаме обещаното благословение Господне. Защото не всякога има време благоприятно и не всякога има дни на спасение. Ако една година работим и получим, друга ще работим и няма да получим. Има времена, когато и да работиш, не получаващ. Така от онуй, което ни се казва, излиза, че текущата 1915 г. е година благоприятна за българите. Идущата, обаче 1916 година ще бъде коцуз за тях и през нея българите колкото и праведни да са, едва ли ще може да се ползват нещо. Годишната 1917 е пак добра; 1918 – коцуз. А годините 1919, 1920 и 1921 ще бъдат добри. 1922 и 1923 ще са пак коцуз. От 1924 г. нататък подкача равнище, застой. Изобщо, целия век като че ли ще бъде един век на постоянна уплаха от неизвестности и несигурности. Значи, ще има плодородни и гладни години. А като така, на българите ще бъде много добре да се изхитрят та да си не почиват през плодородните години, за да не страдат през годините на глада и нищетата, когато колкото и да се напрягат да работят, труда им не ще се достатъчно благославя. През споменатите няколко благоприятни и плодородни години, българите вероятно ще достигнат своето национално обединение. А сега, още през настоящата година, заедно с русите ще трябва да влезем в Цариград та хем да дадем реални и неопровержими доказателства на политическа Русия, че нямаме желание ние да владеем Цариград, хем с тия наши доказателства да си осигурим владението на родния град на Св. Св. Кирил и Методия и то посредством доверието на силите от Антантата, с които сигурно българите ще отидат. Но, брате мой, всички тия работи са лично мои схващания и аз ви се моля, преди да ги капитализирате, да ги възприемете с резерва, защото и наша милост сме хора и много често грешим в разбиранията на Учителските схващания.

Онова, което може да ни радва е, че ние можем да се похвалим с Господа. Па и нали е казано, че "който се хвали с Господа да се хвали." Обръщението към Господа се засилва и България се кръстосва от всевъзможни сказици, лектори, медиуми и проповедници, които упътват народа в посока, която може да послужи за стълба на небето да му изпрати своите благословения. Ежат и емчат се поповете и владиците, които обладани от дух на съперничество, завист и страх, канят се да спъват делото Господне. Но тяхната работа е лесна. Възможно е да се намерим пред едно засилено социалистическо движение, което като вземе управлението и светската власт в ръцете си, ще влезе в конфликт с представителите на църквата и тогава ще започнат до такава степен да се търкалят поповски шапки и килюмявки, щото и аз даже заедно с Дзурко-паша Думерски, т.е. Дрогерски, не ще можем им помогна. Чадата на истината, обаче, които стоят на своите постове и не се солидализират

нито с едните нито с едните, нито с другите, ще следват своя път без да обръщат внимание на това що става. Кербана на камилите ще си върви, а палашите ще си джавкат. Поповите и негативните елементи ще се изловят за косите както що са се изловили цивилизованите европейци, а учениците Христови ще гледат своята работа. И тази перспектива ни дава още по-голямо основание вечер и заран да благодарим Богу, че ни е включил в делото Си и че ни е събрал с Тогова, Който е поставен да се грижи за нашето духовно растене и порастване. Ние ще постоянствуваме да молитствуваме щото Господ да просвети умовете и сърцата на представителите на църквата, на учителите и на всичката интелигенция – фактори в управлението на народа и, ако във всичко това те не се вслушат, ще се поиска вразумяването им, за да понесат своето, та и народа да може да получи своето, а не заради техните глупости да страда и бедствува народа както през 1913 г. Всякой сега ще понесе тежестите на своите грехове. Никой за никого няма да плаща. И твърде проблематична ще бъде сполуката на всякого, който се е осмелил да греши за чужда сметка. Горко на такива.

София тържествува. Спасителната ѝ армия во главе на Своя Генералисимус, лека полека открива своите позиции на отявлена борба, атакува смело неприятелския стан на мрачната ложа и понася грозни, тежки и смъртоносни рани на служителите на Веелзевула и Луцифера. Плач и ридание се само слушат в задкулисите окопи на последните. Но няма що. Христос иде. Лукавството им пари не чини. Командата на Генералисимуса ще се простре в скоро време навсякъде в България. Ръцете на Мойсея ще се дигнат и ще се подпираат от Израила. И тогава да му мислят филистимци, амаличане, аморейци, хеттейци, фарезейци, еврейци и пр. и пр. (Изх. 23; 23-25)

А вие в Бургас? А бизим дин-кардашларъ тамъ? Дръжте да държим ралото и да се не обръщаме надир, брей, че каквото се е зачернил западния облак, каквото е загърмяла и засвяткала, едва праведния на своя пост ще може да бъде спасен, а пък грешния, кой знае къде ли ще се дене. Дръжте да държим крепостта.

Поздравете нарочно чича Пеня! Имам голямото благоволение към него и затова, кажете му, че му прощавам когато чуя, че замислюва да се ползва с моето привилегировано "чичо", защото той чичо и аз чичо, како ще се учичорикаме?

Осодосия Каскандиева. И касканмака обяснява и мотивира с това, че вече и той станал на възраст да се ползва с този звателен падеж "чичо", а не могъл да се вреди от нас. Аз му възразявам, че не сме ние с Пеня причина да не може да е "чичо", а причината е, че още отсега се е закарнал да бъде жена в следующето прераждане, вследствие на което винаги дечурлигата го мислят за лудо-младо и не вярват, че това момче може да заслужава "чичо". По тоя въпрос често си имаме разпавии с този човек, и докато не се намеша г. Голов да ни напомни, че един фидан бойлия и един пала-боюклия не бива да се спорат, не млъкваме. – Сърадвам Пеня за неговата обиколка. Когато биеше тъпана, ние чухме в София. Изпратихме днес да бият същия тъпан и Г-жа Казанаклиева и дядо Тихчев. Нека вярваме, че и там се дадоха здрави такмаци и когато удрят, не само глас ще чуем, а и праха от тъпана ще се занесе над Опълченска 66.

Какво стои още в Бургас оная габровченка? Поздравете я нарочно от нас и ѝ кажете, че пролет вече се пукна, че Г-жа Стойчева следва да се зъоръжи от глава до пети и да тръгне вече по гори и планини. "Жетвата е много, а работници малко." Да не мисли, че само може да меси трахана и да готви рибна енциклопедия, а да знае, че работа и работа ѝ предстои. Ние с чевръстия ирландец Ошо или Тошо от село Кюсемуратово (Т. Пазардж. ок.) или пазарбашията Тодорчо, тоест клисаря Осодосия – както щете кажете го – всякой ден я чекаме в София, за да си запали свещта и да тръгне, но и тя бави ли се, бави се. Знае ли тя, че за наказание ще я натоварим с 5 кила калкан, 5 к. ситни амсий, 5 к. кефалчета, 5 к. скомрий (ямайок), та ще се види в чудо докато ги домъкне в Юч бунар. Кажете ѝ това за сведение. А пък на чорбаджи Стойчев кажете много-много да не дига порюлтия, а да се реши и пусне дъщерята израилева из Египет, да отиде, за да си направи чест и нему, и на Стефчето, която трябва да се научи да шета на татка си, а не да очеква все майка ѝ да прави това.

Поздрави нарочно от мене и жена ми, както и от Осодосия, г-н Д. Македонски, Мадея Митарят, Зурката, Цанев, Н. Янев, Н. Паскалев, Щерев, Блажев и Ж. Панайотов! Поздрави и г-жите Цанева, Паскалева, Зуркова и Македонска! Поздрави и всички братя и сестри, които съм пропуснал да спомена! Нарочно поздрави от мене и жена ми вашата госпожа с която при все, че не се познаваме, духом, обаче, се разбираме.

Поздравява ви всички в Бургас и другаря и сподвижника нашего Осодосия, с когото споделяме в този плачевен юдол често пъти и скърби и радости, и който не се отделя никога духом и умом от Братството в Бургас. Най-сетне приемоте всинца поздравление и от Г-на Д-ва, Учителя ни!

Петко Ив. Гумнеров

30. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

11 май 1915 г., понеделник, Бургас

Бургас
Цар Симеон 37
11 май, понеделник
1915 г.

Учителю,

В празникъ на българските просветители "Св.Св. Равноапостоли Кирил и Методий" съдействайте и да бъде Благ многомилостивия Господ Бог наш, да се озарят сърдцата на управниците български на учителите, свещениците и интелигенцията, за да изведат и всякога водят своя народ в пътищата Господни за прославлението Името Му на Земята, както се слави и горе на небето, за по-скорошното идване Царството Му на Земята, както е горе на небето и за всегашното изпълнение волята Му на Земята както се изпълнява горе на небето.

Към Теб, О Господи са обърнати погледите на всички познали Те братя, Твоя лик О Христе търси многострадалния български народ и очаква само Твоята помощ. Имаме пълна вяра и надежда в безграничната Твоя Любов.

Целувам десницата Ти Учителю!

София, 15. Август 1915.

Любезни ми мамо, брате,

И биде слово княз Звонимир: „Писми и писми. Ето, и поздравя са и писмото си до тебе не задровя а сека изпращането на дните когато ризката ти ще му предаде својата данъ на другарство во сподвижничство.“

И си рече на себѣ: „Да ли този дух е така вели-говори, е вълнотения дух на нѣкой тояко-високока момакъ со напреднало момичество, или е индивидуалнаго духа на нѣкой Софрини. тог-другарски писакъ ли е; е другъ вопросъ. Работата е, че у мене се зародва желанието да пиша, и азъ трѣба да сумамъ.“

Отдавна и отдавна трѣбаваше да ти пиша на любезния нагалиникъ на војинитѣ. И то не само зашто ти поздравување не е едно или дваа прѣз Осодосието тухомирнаго прѣз когото ми и даваше отзаметно и убавно показателство на внимание и почитъ прѣз

рад и подвижника нашего. Свободный, со своим подви-
жением во всем мире, идеалом, идеалом жизни и счастья и
радости, и, который не се, отбросил своего духа, и уна-
сильно Французского в Европе. Наше дело, признание
всего познания и отъ Тна И. та, Гривера, и.

Александр Гривера

Сърдечни поздрави на старшия брат Пеню и на всички братя и сестри в София и от дома.

Твои верен всякога и послушен ученик
М. Сотиров

31. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

10 септември 1915 г., четвъртък, Бургас

Учителю,

Встъпихме в часа, в който Господ Наш Исус Христос прославя и проявява Царството Си на Земята.

Очите на избрания народ се обърнати към Отца Нашего. Българския народ в лицето на своите избрани търси подкрепа и съдействие за прославяне Името Божие.

Това съдействие е от Духът Христов. Благословете и съдействайте Учителю за прославяне Името Божие на Земята за изпълнение волята на Отца на Земята и за идването Христовото Царство на Земята както е горе на Небето!

Вашия Дух е бил и ще бъде винаги с нас – съдействайте да бъдеме всякога верни и послушни на Небето – Амин!

Целува десницата Ви Вашия всякога послушен ученик в Господа Н.И.Хр.

М. Сотиров

Четвъртък,
10 септември
Бургас

32. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

22 април 1916 г., събота, Бургас

Учителю,

Вчера получих телеграма от Началството, с която ме назначават делегат на военното Министерство към Околийска Ревизионна комисия в Карнобат за подтикване и усилване дейността на тая комисия.

Трябва да замина веднага и заема длъжността ми. Докога ще се стои там неизвестно сега. Разчитам, ако Бог желае и ми открие път, утре 23-того в 1 часа след пладне с трена да замина за Карнобат.

Моля благословете тая ми възложена дейност, за да се прослави Бог Господ чрез моите дела и да се подсили делото Божие в тоя център. Твоята закрила и помощ – съдействие да бъде за Славата Му чрез мене, твой ученик Господи!

Приносящия настоящето е бивш мой добър помощник писар като домакин в полка преди войната ефр. Алберт Декало. След раняването му през сегашната война продължава да боледува и казва, че било се доста влошило положението му след излизането от болницата. Моля, ако намирате за добре, заради Господа и ако има условия дай му някой наставления за лекуване. Разчитам, че заради неговото трудолюбие, добросъвестност може да му се помогне.

Целувам десницата Ти Учителю!
Верен, послушен, предан Твой ученик Минчо
Бургас
22 април 1916 г.,
събота

33. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
23 април 1916 г., Възкресение Христово, Бургас

Учителю,

В днешния тържествен ден поднасям Ти и моля приеете моите
задушежни поздравления на вярност, преданост и послушание – за денят
Възкресение Христово!

Моля Христовия Дух да просвети моята душа, да озари мойт ум и
да изпълни моето сърдце със своята мъдрост, за да мога със слабите ми
сили, подкрепени от Духът на Истината да работя в пътищата Господни за
прославлението Името Божие.

Мир, благодарение и хваление Господу да царува в мойт дом под
закрилата на Всемогуция!

Всички от домът ми в Господа целуваме Твоята десница с Христос
Возкресе!

Твой верен, предан и послушен ученик
С. Минчо.

Бургас
23 април 1916 г.
Възкресение Христово

34. ОБЯД С ПРИЯТЕЛИ
8/21 май 1916 г., Бургас
(за 3-а годишнина на Маттея)

Обяд с приятели

	Санка	
Стойчева		Марева
Кирова		Н. Янева
М. Попова		Юрд. Паскалева
Н. Янев		Цанева
Н. Паскалев		Маттей
К. Стойчев		М. Сотиров

Пеню – Маттейчо

Обяд, Бургас, неделя 8/21 май за встъпване в 1916 г. 3-а год. възр.
на Маттея

Какъв е обедата?

Супа от гъби с малко ориз
Ягне печено пълнено с галети
Гъби каша

Баница – кисело мляко
Крема
Салата
Репички
Чесън кисел и пресен
Сирене

П. Кирова – 2
М. Попови – 2
К. Стойчеви – 2+1
Н. Паскалеви – 2
Н. Яневи – 2
М. Сотирови – 4+3
Г-жа Цанева – 1+2

– 15+6

8/21.V.1916 г., неделя

35. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ 29 май 1916 г., Бургас

Учителю,

През време изпълнение сегашните ми длъжности, дълго време засега пребивавам в Карнобат – град на материалисти, на хора, които ни минута от своя живот не отделят освен за своите имоти, увеличаването им, бързо и евтино забогатяване. Отдавна по Вазовия царски Дремиград. Види се по тая причина по количество местните духовни кръжоци не са много порастнали. По качество Господ Бог ще им съдействува да растат.

Поиска Господ и със слабите ми сили можах да побеседвам вече 4-5 пъти с тях. След първите две събрания в кръжока, водени у дома на учителя Никола Войников, сляха се в общо събрание и другия кръжок, воден у дома на акушерката. Всички на брой около 25 души, сега само жени и мен, учителя Войников се събираха в дома на последния. Другите два мъже - аптекаря ... и телегр. чиновник Георгиев са на военна служба.

Изяви се желание и се съгласиха при един общ център в града от 4-5 души да се слоят за в бъдеще двата кръжоци в един. Обещаха да направят това. При беседите ми в събранието прочетох им и беседата Ви "Новорождението" и държаната в София пред жените през март т.г. (Йоана 15;10) за пребъдването в Любовта.

Всички са много радостни, духом бодри и весели по душа. Очакват сливането и молят Бога по-скоро да открие път на Любимия Учител, за да ги посети. Жадни души са, ако и малко на брой. Присъствуват и някои други жени вън от кръжока и те. При тая ми дейност тук в Карнобат и доколкото можах и по селата гдето имах случай да отида. Моля и всякога съм разчитал на съдействието Ти Учителю. Дано моята работа принесе плод за прославление Името Божие на Земята.

Предстои ми сега път към Ямбол и Сливен. Ако и временно военен ревизор, контролор в Бургаски окръг, вярвам Господ да ми помага и аз

като най-млад работник на Неговата нива да поработя и принеса плод – много ми е дадено досега от Небето. Всякога и е помагало, а аз колко малко съм направил за Тебе О, Господи Боже!

Изявили са желание някои да прочетат беседата "Новораждане". Понеже не ми е разрешено досега това, моля ако ми бъде позволено да я преписват, някъде, то да я давам. Добре виждам, че желанието е много силно и ще бъде с полза. Досега са я искали в Карнобат при Войникова и акушерката. По-рано в Сливен П. Чорбаджиева и сестра Райна Грозданова.

Целувам десницата Ти Учителю!
Твой верен и послушен ученик
Минчо

Бургас
29 май 1916 г.
ул. Симеон 37

36. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ **1 юни 1916 г., София**

Любезни М. Сотиров,

Получих вашето писмо. Можете да давате беседата там гдето намерите за уместно. Ония, които дълбоко търсят Истината може да я имат.

Вървете по онова вътрешно ръководство, което Бог е вложил във всяка душа. Слушайте гласът на вашия дух, слушайте вашия ум, дръжте сърдцето си чисто, душата си свежа и Господ ще стори всичко, което е добро.

Дръжте умът си, сърдцето си и волята си в съгласие.

Ваш В.В.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

София
1 юни 1916 г.

37. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ **27 юни 1916 г., вторник, Бургас**

Учителю,

Получих чина Подполковник от 30 май т. год.

Като посветявам тоя чин в служение на Господа Бога, вярвам и разчитам и на Вашето съдействие, за да бъда един от достойните най-слаби поне работници на Божествената нива. Нека и чрез моите дела, мисли и желания се прослави Името Божие.

Целувам десницата Ви Учителю!

Верен, послушен и предан всякога ваш покорен ученик!
М. Сотиров

Вторник
27 юни 1916 г.
Бургас

38. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
28 септември 1916 г., четвъртък, Бургас

София, "Опълченска" 66
П. К. Дънов

Маттейча, тежко болен, вероятно от простуда – постоянна температура 37 градуса от 24 вечерта, силно главоболие – челната слепоочна част, тежко издишване с пъшкане, слабо подвижен на леглото. Моля съдействие помощта Ви бързо, леко оздравяване. Поздрав!

Сотиров

четвъртък, 28.IX.1916 г.

39. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
28 септември 1916 г., четвъртък, Бургас

Учителю,

Тая сутрин Ви телеграфирах за боледуването на малкия син Маттейчо. В неделя на на 24 той бил неразположен, нервен, нощта силна температура. От тогава до днес тя не е спаднала по-долу от 37½, а достига и до 39½ градуса. Все лежи, неспокоен сън, вдишане и издишане бързо и трудно – недълбоко, придружено с пъшкане и хрипове. Вижда се, че има силно главоболие в предната част на главата – челото и слепоочията. Пулс – чест – 120-130 и много силен. Крайниците – краката му ледено студени. Освен малко мляко, друго не яде. Непокоествието е най-вече кога има температура и нощем от 11-2 часа. На 25 и 26-то го бе лекуван в къщи със синапизми на шията – гърба и краката – жабите*, компреси – оцет по челото. Нека постоянно вода да пие – сухи му са устните, нередовно ходене по вън. По причина на непрестанния огън, т, домашните искаха лекар.

Повикаха медик. Дал и се правят подобни синапизми по кръпка напоена с йод и се слага под плешката – последователно под едната и другата. Дал и вода за облекчение дишането, а днес и за задръжка възкачването на температурата. По всичко изглеждало, че е пневмония или бронхопневмония. Моите надежди за оздравяването на Маттейчо са само в Господа – Нему възлагам лекуването. Вярвам, че ще оздравее, ако и условията, при които сега расте в дома са недотам благоприятни. Виждам, че не сме признателни и не оценяваме дарът с който Небето ни е щедро наградило, като сме избрали да расте тоя дух в нашия дом. Но моля Учителю, заради милостите на Господа Нашего Иисуса Христа и заради Любовта Ви към всички ни, съдействайте и дайте ни потребните нареждания за бързото и леко оздравяване. Все имам надежда, че ще се дойде до съзнание у дома и да настъпят моменти и в нашия дом за всичко да се благодари, хвали и славослови Бога – защото всичко е за добро.

Нощес, след като се помолих и почетох за оздравяването на Маттей, имах видение в 5 ч., че му бил връщен билет за отпуск за дома си, напечатан на картонена хартия ясносин цвят – слабопепеляв и по причина на молбата

*Бележка на съставителя: жабите – така са наричали тогава "прасците" на краката.

ми, билета се връща назад от 2 или 3 високи човеци, да остане тук, понеже искал да замине за в отпускателна посока и право напред. Във Вас Учителю очаквам помощ! Брат П. Киров е на обиколка – проверка из някои села Бургаска околия. През октомври ще излеземе двама с него.

Ваш винаги верен, предан и послушен ученик М. Сотиров.

40. ПОЩЕНСКА КАРТИЧКА ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

29 септември 1916 г., София

(изпратена до подполковник Минчо Сотиров, Бургас;
получена на 1 септември 1916 г.)

София

29 септември

1916 г.

Подполковник М. Сотиров

Бургас

П.М.С.

В трудностите на живота се развива, облагородява и уяква човешкия характер. Затова се ражда човек да разбере своето предназначение от Бога. В такива времена човек трябва да даде помощ на своите близки, да изпълни дългът си добросъвестно. Бъдещето е светло за човешката душа, то носи Божиите блага за човечеството. Един ден народите ще се побратимят.

(Свещеният подпис)

П.К. Дънов

Моя поздрав вам и на домът ви. И бурите си имат своето място. И в облачно време слънцето грее над облаците. Всичко в светът Бог направлява.

41. ПОЩЕНСКА КАРТИЧКА ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

10 октомври 1916 г., София

(изпратена до подполковник Минчо Сотиров, Бургас;
получена на 12 октомври 1916 г., четвъртък)

София

10 окт. 1916 г.

При сегашните важни времена всеки ден е равен на година.

Новите времена искат нови мехове и ново вино.

За вашето дете се иска диета. При такива случаи не му давайте за 24 часа никаква храна, освен малко топла вода на глътки или слаб чай. Вода на ден можеш да му дадеш да изпие до 300-400 гр.

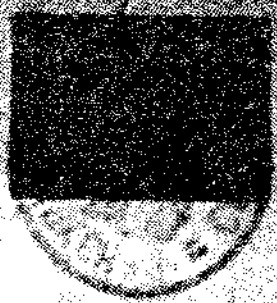
Хармония в живота е потребна – според семето и плода. Да използваме благочестието.

№ 123

БЪЛГАРИЯ

ПОЩЕНСКА КАРТА

Във селската
кооператива
в село Деве
пощени на име М. Сотирова
платена
включено и с
платени
и ново

Бирова

Скопје от 29 сеп. 1916г.

29 сеп.
1916

Г. М. С.

Во трудностите на
штукот се раѓава, аднаго
родба и удрка робејќи
кмет. Ватова се профед
робба да порече своето
карнаменте ота Бора. М
ва врхушна робба тргоба
по слогу на својни
да истами дајател
својно. Бодаулет
за робејката
носе бодулет
ондома. Едни
се подомејател.

42. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

11 октомври 1916 г., София

изпратено до подполковник М. Сотиров – началник на 24-то Полково
военно окръжие – Бургас;

получено на 14 октомври 1916 г., събота, 7 часа след пладне)

София

11 окт.

1916 г.

Люб. М. Сотиров,

Получих писмото ви. За вашето дете, за да може да се възстанови здравето му подлагайте го на диета. Давайте му на ден до 300-400 грама марна вода да изпива на глътки. Когато не е разположено да яде не му давайте нищо освен вода. Периодически кога е болно поставяйте диета пълен пост. От глад хората по-малко умират отколкото от преяждане. При това ония храни, които нему приятни, не му давайте.

Правете му слънчеви бани сутрин на слънцето, като поставяте гърба му да се пече от 10-15-20-25 минути. Това отлично действа на нервната система.

При сегашните условия домовете изобщо хронически заболяват от тъй наречените епидемически болести. Това заболяване става повече от извратеното състояние на чувствата. Човек трябва да се научи да бъде винаги благодарен на Бога за всичко, което му се изпраща отгоре и да го използва. Дерзайте светът е победен. Царството Божие се въдворява. Сега вече Господ управлява света и Той постепенно ще внесе новия елемент Козмическото съзнание, което ще възроди човечеството. Нека всички приятели да четат всекидневно Лозинката докато трае войната.

Сега остава само един Господ, Който може да въдвори Мир и Той ще го въдвори на своето време. Денят не е далеч. Служете Господу по дух. Нека всяка добрина, всяка правда, всяка любов, всяка мъдрост и истина да изпълня сърдцето ви. Да бъдат човеците доблестни, мъжествени, разумни, внимателни, всичко да изпитва истината да държи. Всекиму да отдава, което заслужава.

Ще ви дам следующите наставления: дървото без влага не расте, плода без светлина не узрява, лещата без огън не увира. **Храната** без зъби не се сдъвква, без стомаха не се смила. **Кръвта** без кислород се не окислява. Човек без **сърдце** милостив не става. Без **познанието на Бога** вън и вътре живот не придобива. **Любовта** носи и горчивини и сладости. **Картина** без сенки не става, нито може да се създаде. Ето велики Истини, за които хората малко мислят. Аз ви ги турих в техните обикновени форми тъй както света ги знае, но какви дълбоки знания се крият. Влага, огън, светлина, храна, кислород, Бог и Любов.

Иде Новата Истина в светът, иде Новата Любов. Нели малко смешна Новата Истина, когато се проповядва, че Истината е стара. Бог сега гради Ново Небе и Нова земя. Старата земя си вече отминава, а така и Старото небе и то си отива. И човеците трябва да се обновят и с тях всичко. Веригите падат, затворите се отварят и мъртвите излизат. Иде Божия Народ отгоре. И Вечната Виделина просиява. Това е едно състояние, минаване от едно положение в друго, от буба в пеперуда. Привети на всички приятели!

Ваш Верен
(Свещеният подпис) П. К. Дънов

получено на 14.X.1916 г., събота в Бургас, 7 ч. сл. пл.
подполковник М. Сотиров – началник на 24-то Полково военно окръжие –
Бургас.

43. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
28 октомври 1916 г., събота, Бургас

28 окт. 916 г.,
събота,
Бургас

Учителю,

Види се и аз трябва да понеса изпитания по длъжността ми, която заемах през войната. Не било угодно само страданията от раната, а трябвало и душевни мъки да понасям заради Правдата, заради стремлението ми да изпълня повече отколкото трябва и се налагаше от длъжността ми, като командир на 3 дружина от 24 полк. Обвиняват ме, че като такъв през периода от 15 октомври до 12 ноември 1915 г. като съм бил отделен от полка – от бригадата със Заповед № 11 от 15 окт. и изпратен към 46 полк, за да го подкрепя и съдействувам на атаката му към Гиляки, аз: "не съм действувал при неотлагателни обстоятелства по собствена инициатива и не съм потърсил връзка с бригадира си, вследствие което не съм получил и не съм предизвикал да получа от същата заповед за военни действия." Заради горните обвинения ми поискаха обяснения тая година през април. Дадох ги много обстойно и документално и представих на 27/14 април с цитати и № на заповедите, които съм получавал и се вижда, че всякога съм се проявявал повече отколкото трябва. Аз се боях повече да ме обвинят за превишаване на власт и действия, а не тъкмо обратното. Дадените ми тогава обещания види се не са ме оправдали и назначено било следствено дело против мен като обвиняем. Тоя месец от 23 до 25 дадох наново обясненията си. Тоже в същия смисъл, като приложих и всички писмени документи каквито имах под ръка, а за другите указах, че са в архивата на 3 дружина от 24 полк на фронта.

Обясненията ми в кратко са в 3 части:

1. От 15 до 20 октомври съм бил в пълно подчинение на командира на 6 полк и в неговия боен участък.

2. От 21 до 31 октомври имах задача да пазя посоките – пътищата от долината на р. Българска Морава към Скопие и Куманово, в участъка на р. Бимча до прохода Голямо Куманово форсира в долината около 20 км., и то само с 4 роты и 2 картечници.

3. От 1 до 5 ноември бях в действие по моя инициатива с дружината и всички мои действия са били в духа и исканията на разпорежданията на по-високото началство – това се потвърди от получените ми по-подир заповеди. На 5 ноември след обяд около 4 ¼ часа ме раниха. Какво е било до 12 насам не зная – не бях в строя, а в болницата.

За неотклонението ми по причина следственото дело, като съдебна мярка поставят ме под надзор и наблюдението на най-близкото началство – началника на 3 Балканска дивизия, обл. Сливен.

Като Ви излагам горните факти – изпита на който ме подлагат, моля за Вашето съдействие Учителю за по-скорошното му изясняване и прекратяване на делото, ако това е волята Божия за тържеството на Правдата и Истината. Може би чрез мен други се стремят да се оправдаят. Но аз моля Господ да бъде съдията и Той да даде всеиму заслуженото.

Приемете Учителю сърдечните поздрави на брат Пеню и др. приятели и дома.

Целувам десницата Ви.

Ваш верен, предан, послушен и покорен ученик

М. Сотиров

44. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

29 октомври 1916 г., неделя, Бургас

Учителю,

Нареди се, даде Господ, пригответи се и донесе в къщи определеното за Вас една тенекия сирене от карнобатски овце. Днес по войника ми Алберт Декалов по железницата се изпрати на адреса на П. Гумнеров, комуто писах и помолих да го получи.

Вас моля, приемете го в дома. Тая година, когато всички се оплакват от липса на сирене, Господ по милостите си даде у дома повече от всяка друга година. И приятелите се сдобиха по желание. Па можа да се послужи и на приятели вън от Бургас.

На същия войник моля да се пратят и книгите, искани от бр. Пеню, според бележката му в писмото ми от 28-ого.

Целуваме десницата Ви всички приятели.

Днес събрани към 12 часа на обща молитва помолихме се за оздравяването на милия и любезен брат Матей Станев.

Ваш предан, покорен, послушен ученик

М. Сотиров.

Бургас

29 октомври

1916 г.

45. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

3 ноември 1916 г., Бургас

(получено на 9 ноември 1916 г. с Алберт Декалов)

София

3 ноем.

1916 г.

Любезни М. Сотиров,

Изненади човек може да срещне много в живота си. Те си имат своите причини. Те си крият своето начало в далечното минало. При сегашните условия всички стари дългове трябва да се ликвидират, за да се добие пълната свобода. Пътя е напълно начертан от Христа. Когато този път се напълно разбере и приложи, той ще принесе своите плодове. Когато Правдата, Любовта, Мъдростта, Истината е на наша страна, доброто се явява като плод на нашите усилия. Всичко ще се уреди, всичко ще

се преобърне за добро. Само трябва търпение, вяра и стремеж. Сега тъмните и светлите сили в природата са в сълъкновение. Едно време злото на Атлантида погуби тогавашния свят. Сега Доброто по същия закон ще създаде Новия. Доброто ще възтържествува! Сега Христос се връща на Земята след като е взел Своето Царство. Бъдещето, което иде е велико, то носи в себе си всички велики начатки на Новия Живот. Сега вече не сте далеч, сега сте при врата на Царството Божие и вън и вътре. Дребнавостите ще опадат както есенните листа, както временните обвивки на орехите.

Изпълнете своя дълг, изпълнете всяка правда разумно и останалото оставете на Господа. Виждам аз злото в света, пред очите ми и причините и следствията стоят ясно. Във вечният закон на нещата няма произвол. Моя привет на всички! Бурното море ще утихне. Мрачното време приближава да се изясни.

Ваш верен.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

46. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
26 ноември 1916 г., неделя
източно от Серес, 4 км по шосето за Неврокопол

26 ноември 1916 г.,
неделя, източно от Серес, 4 км
по шосето за Неврокопол

Учителю,

На 22 пристигнах и на 23 – четвъртък приех и встъпих в командването на 3 пех. Бдински полк.

Първите ми впечатления са много добри. Полка се комплектува от Видинска и Кулска околия. Войниците ми изглеждат на добродушни, предани, верни, послушни на своите началници. По-слаби са в интелектуално отношение. Разчитам и вярвам, че със съвети, упътвания, беседи силно готовите за развитие добродетели, съединени с ума ще дават всякога една жива сила, която ще е в състояние да извършва възлаганията и поръчения и да оправдава показаното доверие към хората, към чиновете от полка.

Моля Вас Учителю, имайте ме Господи всякога близо до Себе си. С Вашето съдействие на макар слаби сили вярвам да се прослави Името Божие, да се посее Словото Негово и в северозападните краища на нашата Родина. Чрез тия крехки души, които по милостта Божия са ми дадени в управленски командване, нека Господ Бог на Силите прояви Своето Могъщество, несъкрушима сила само за Своята слава и прославление Неговото име.

Засага полка е на позиция южно и северно от гр. Серес и малко на изток.

По едно разпореждане, получено поверително тая вечер, предстои и да се готвя за присъединение към дивизията ми – 6-а пех. Бдинска дивизия. Где обаче – към Битоля или към Добруджанския фронт не ми е още известно, на щаба и е доколкото знаея сега към Битоля.

Ако е волята Божия за преместването ми оттук, нека и с това се прослави и възхвали Името Му. Тук срещу нас са само англичани, които азгиз-тогиз пострелят с някой артилерийски снаряд и замълчат. Добре се спогаждаме. На новото място ще бъде пак добре – защото за Господа ще се и там работи – за идването на Царството Му на Земята.

Целувам десницата Ви Учителю!
Послушен, предан, верен Ваш ученик
М. Сотиров

47. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

6 декември 1916 г., сряда, София

(изпратено до подполковник М. Сотиров – командир на 3 пех. Бдински полк; получено на 9 декември 1916 г., събота, София чрез подофицер от 3 пехотен полк Йосиф Леви, конен ординарец към щаба на полка)

София
6 Дек. 1916 г.

Любез. М. Сотиров,

Получих вашето писмо. Вий сте пак на фронта. Живота на Земята е един обширен фронт на воюване. Всяка година измират близо около 35 милиона хора и се раждат нещо близо около 40 милиона. И тъй резервите превишават с 5 милиона. Каква грандиозна война между смъртта и живота, между злото и доброто, между омразата и любовта. Борба за право и свобода, която Истината води. Велики са пътищата на providението. И близо е времето, когато небето ще вземе връх. Приятно е човек да бъде под закрилата на Господа на Силата на Доброто.

Мяжайте* се ходете с жива и непоколебима вяра. Аз ще ви съдействувам. Помнете силата на живота е в Изпълнението Волята на Бога, Който е създал всичко. Уповавайте в тоя жив Бог на всичките векове и Баща на Светлите духове. Той ще изведе всичко на добър край. После 91 псалом, нека да ви е всякога на ума. И думите на Христа : "Все що желаете като вярвате ще ви бъде". Моя привет вам!

Ваш Верен

(Свещеният подпис! П. К. Дънов

48. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

27 декември 1916 г., София

(изпратено в плик надписан от Учителя "До Подполковник М. Сотиров – 3 пех. Бдински полк, 6 пех. Бдинска дивизия"; получено на 15 март 1917 г., четвъртък на кота 1248, прегледано от военна цензура, с подпис, печат и надпис "Следа", т.е. да се препрати)

София
27 Дек. 1916 г.

Любезни М. Сотиров,

Подвизавайте се с живата вяра в Бога. Той е жив и на всяко място е Неговото владичество. Господ направлява съдбините на народите и живота на човеците е в Неговите ръце. Живейте с тая мисъл. Бог е, Който

*Забележка на съставителя: мяжа – намазвам, покривам

сега воюва за въдворяването правото на Земята и Той ще го въдвори. Не бойте се. "Аз ще изведа всичко на добър край." Да бъде изпълнено сърдцето ви, душата ви със Словата Господни. Лягайте и ставайте с тая мисъл. Бог трябва да помага – там е смисълът.

В.В.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

49. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

3 януари 1917 г., София

(получено на 9 януари 1917 г., вторник, на кота 1248, от запад Битоля, чрез санитарния фелдшер Шаулов)

София

3.1.1917 г.

Любезни М. Сотиров,

Всеки ден носи нови опитности за човешката душа, за човешкото сърдце, ум и съзнание. Великия закон на живота с който Бог правилно отмеря всичко, не оставя никому дължимото. И в края всичко ще вземе правилна форма. Приливите на морето и реките всяко достигат до своите предели и после се повръщат на своите установени места. Телата в пространството следват същия закон. Господ отдава правилно. Блажен е онзи народ, онова племе, което има Божието благоволение и което ходи в Неговите пътища. Моя привет вам и на Димитра!

Ваш В.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

50. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

24 януари 1917 г., кота 1248

24 януари 1917

кота 1248

Учителю,

Очаквайки благодатта Господня, която се носи тая нововсъпиплата година за поумняване и умъдряване и просветяване на човечеството в лицето на неговите водители, двете противни страни стоиме едно срещу друго, на места даже до 120-200 кр. едни срещу други. Особено в една част от моя полкови позиционен участък сме много близо с французите. Смели са, но бързо се плашат. Те само на своята артилерия разчитат и наистина че тя действа много смело и много вярно. При все това аз вярвам, че с Вашето съдействие не ще бъдем заставени да се отдръпваме назад пред тоя уж свободолюбив народ и защитника на потиснатите, който с делата си като че доказва, че обратното обича да върши.

С пълна вяра и надежда сме, че Господ Бог на силите ще крепи това племе, тоя народ нашия, който е наследство Негово и който ще върви, защото трябва да върва в пътищата Негови. Разчитаме, че заради милиони страдащите домове, Господ Бог по милостите Си и по Любовта Си ще прекрати, ще наложи прекратяване на военните действия, за да настъпи Мир между човечите и се избегнат по-големите нещастия с ред катастрофи, резултати и непослушание.

Годен М. Сотировъ.

Всѣки денъ носи нови
откъсности за говниката
душа, за говникото сърце уми
и съзнание. Великия Законъ
на живота съ който Богъ пра-
вильно отива въ всичко, неоставя
никому дължимото. И въ
края всичко ще вземе прави-
на форма. Првиелитъ на
морете и реките въ
достигатъ до своите прѣдѣли
и поетъ се повдига на
своите установени места.
Минава въ пространството
свѣтавъ свѣтъ Законъ. Тамъ
отдава правильно. Блаженъ
е този народъ, който живее,
когато иже Богъ живее. Бла-
женъ е този народъ, който
живее и въ своето родно
мѣсто и въ своето мѣсто.
Мѣсто, въ което и не живее
и не живее. Иже Богъ живее

А колко Учителю би било добре и радостно и за двете страни тук воюващи на Солунски фронт, ако французите и всички съгласенци си отидат доброволно. Ний ги пускаме, не щеме вече този троянски кон, доста пакости ни донесе. Наше желание е да си отидат и ще се избегнат десетки хиляди още жертви, ако наново се започнат тежки военни действия. Нека си отидат – колкото по-скоро, толкова по-добре. Но да бъде по волята Божия, на Отца и да настъпи мир, радост, спокойствие на Земята.

/В писмото до Петко Гумнеров/: Имах тук време и дешифрирах бележките ми от беседата Ви от 19/6 ноември м. год. за "Криновете". Приготвих и 1 екземпляр за бр. Пеню Киров в Бургас. Преди да бъде, обаче, занесена там, моля да се провери, за да не съм допуснал неверна мисъл. След корекцията при удобен случай бр. Петко Ив. Гумнеров ще бъде така добър и я препрати в Бургас за бр. Пеню.

Каквото можа да се намери и малко тука – риба охридска, ако и опушена, пращам да я вкусите. Моля приемоте я – тя е от Великия Охрид.

Вярата и надеждата, че ще настъпи скоро мир е голяма. Да считаме ли вече, че еднаж съдбата, Божия меч е завършил своята работа?

Дали по-рано от март не ще се вложи в ножницата? Или ще искат воюващите със своето непослушание да отворят път на Царството на изток от Слънцето – на възходящото Слънце? България вярвам – Господ чрез нея е сключил кръга и хорото е вече свършено. Кларнета на Сарап не ще свири вече.

Целува десницата Ви
Ваш верен послушен ученик
М. Сотиров

51. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

22 януари 1917 г., София

(получено на 28 януари 1917 г. по Д. С. Македонски)

София
22.1.1917 г.

Любез. М. Сотиров,

Вяра непреодолима в пътищата Божий. Всичко ще се завърши тъй както от Горѐ е решено. Три народа ще благослови Бог и блажени, които имат Неговото благоволение. Бъдещето, което иде е велико и славно. След тая буря ще дойде прохладния път и небесния дъжд, който ще ороси земята и тя ще даде своя плод.

Ти сега минаваш през изпита на посвещението, който води в пътя на Безсмъртието.

Аз ще бъда с вас.

Ваш В.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

52. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ
6 февруари 1917 г., вторник, София
(получено на 11 февруари 1917 г., неделя вечерта,
чрез поручик Табаков)

София
8. II. 1917 г.

Любез. М. Сотиров,

Сегашното положение е едно от най-важните. Гледайте да издържите вашия изпит. Вяра непоколебима. Всичко ще се свърши добре. Три народа ще благослови Бог. Божието благословение е неотложно. Всичко ще излезе на добър край. Чудни работи има да станат през тая година. В молитва постоянни духом пламенни. Бог воюва сега. На Солунския фронт ще станат промени на добро. Офанзивата ще е на запад и може да се пренесе в Мала Азия. Има неща, които не са позволени да ви ги пиша, но духом вие ще ги схванете. Вий сте сега при планината гдето израилените слушаха гръмовете на Бога. Учете се.

В. В.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

53. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
22 февруари 1917 г.

Позицията,
22. II
1917

Учителю,

Продължавам с моите добри войници да бъда страж на вратата, на същият мост, на същата кота 1248. До края на месеца предстои ми едно малко изместване – удължаване вдясно, а смаляване отляво, на вратата. 1248 си е пак моя, под попечителството на Господа Бога на Силите, защото само Той може да я запази здрава и сигурна.

По схващанията и уловките, противника се е готвил към края на март да предприеме едно настъпление – офанзива срещу ни. Дали Небето ще позволи и дали ще има успех? Не ми се вярва. Дали ще пасува? – Тоже Бог знае. Ще стане каквото е решено.

Но нали сега работиме и се реализирва Сан-Стефанска България.

Вярвам че нито ще напредне противника, нито ще в нещо успее, а по-скоро би се прибрал малко по на юг, гдето с по-тесен фронт, по-упорно, по-добре би се пазил.

Какво ли ще е обаче бъдещето тук? Духът у войника е бодър. Готов да прояви още търпение, защото съзнават, че се защитава една Светлина, Правда, Истина, Свобода. Но общото желание е към завършване сегашното положение. Вижда се, че продължението не е вече Божествено. Потребни са големи усилия, воля, характер, добродетели, за да назидават по-слабите, крепят и водят в пътищата Божии. Не ще ме остави Господ. На Теб само Господи разчитам, очаквам възлагам всичко що е потребно в тия трудни минути на изпитания, страдания, неволи. На всяка крачка Лукавия

дебне. Бдение, бодрост, моление са ежеминутно потребни. Когато има Отец за живот, на делото всичко е добро и по-леко, но вярвам Учителю, че Господ не ще допусне да се направи отстъпка от това що сега владееме в Името Божие от Македонската многострадална с кърви облята страна.

Целувам десницата Ви Учителю.

Ваш верен, предан, послушен ученик М. Сотиров

54. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

24 февруари 1917 г., кота 1248

24 февр. 917

к 1248

Учителю,

И днес ми се удаде щастливия случай с ..., моя старши писар в щаба на полка фелдфебел Григор Стоянов, идвайки до София като свидетел по дело да Ви изпратя писмо. Няколко реда само, но всякога виждам, че с тия редове излагам моите мисли, моите търсения на нещо неизвестно. Какво е то? Що търся? Като че; когато да си отгадая и намеря отговора, дойде едно предложение и току що уж получения отговор се загуби, се закрие. Силно съзирам, че идва нещо славно, велико, трептенията на душата са тъй силни, цялото тяло се тъй вълнува като че ще хвъркна, аз в къщата си или че нещо от мен, от тялото ми ще изхвъркне и отлети някъде надалеко, нагоре. И все такава радост ме обзема. От друга страна нещо в мен си задава въпроса: "Защо тая помраченост между държавници, управници, човеци? Какво търсят те в тая тъмнота и къде водят своите народи?" И пред мен се очертава една далечна грозна тъмна пропаст и като че идва отговора: "Там ги водят." А не може ли на тая помраченост с нещо да се помогне? Отговора веднага иде: "Късно е вече." При все това Учителю има и много жадни и гладни души има. С каква наслада, с какъв трепет слушат, когато се заговори за Божествените пътища, за Божествените закони, за Божието възмездие, за Божието благословение и Неговите плодове с тяхната неизчерпаемост и ред други беседи от духовно гледище. И все ми се вярва, че и след тая война, видимата сега жажда и глад не ще се намалят. Съзнали са вече много и много души, че Господ не се лъже. Неговите милости и отлагане, за да се поправят хората не е измама, а Любов към тия, които се обръщат към Него.

Да вярвам ли, да очаквам ли че март може да донесе нещо радостно по отношение действията поне на нашия фронт? Дали ще се даде свободно време за занятия от по-друго естество – от духовно, умствено, нравствено, морално гледище? Дали ще се почувствува религиозно или пък дали ще се прекратят официално военните действия? Ще ли ми е позволено да науча нещо по тия въпроси?

Аз съм се заел вече от 1 март да почна занятия с полкова учебна команда – подготовка на подофицери най-вече занятия от вътрешно духовно и умствено възпитание в широк размер. Ще се състои тая команда от 176 души офицери и войници и вярвам да получа един добър резултат и разсадници на Словото Божие. Дали задушливите газове ще ни оставят

из спокойствие? Дали и задушливи газове не ще се опитат да пратят?
мака и благословите това обучение ако то е по волята Божия.

Ваш верен, преден,
послушен ученик М. Сотиров

55. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

2 март 1917 г., София

(получено на 7.03.1917 г. чрез санитар-редник)

София
2.III.1917 г.

Любез. М. Сотиров,

Там на фронта придобивате нови познания за живота. Цялата Земя
е един обширен фронт на физическото поле гдето стават състезанията на
духовния свят. Това е една велика арена на състезающите се души. Пътят
е към съвършенството и в тая посока работи Господ за постиганията на
това више благо. Днешните страдания не могат да се сравнят с бъдещата
слава. Аз ви имам пред вид, и желая вие да бъдете от добрите военни в
добър смисъл - проникнат с най-висшето.

Всичко след време ще вземе добър край. Господ, Който сега слиза към
Земята ще уреди всичко. Той носи правото в Себе Си. Вий постоянно имате
проповедите на съвременното изкуство и често слушате Вагнеровската
музика на бойното поле. Господ ще ви пази от всички злини и ще ви даде
Сила да доизкарате вашата работа до край.

Моя привет В. В.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

56. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

(изпраща чрез подпоручик Бараков 5 риби и малко хайвер)

Учителю,

Изпращам по моя офицер Г-н Подпоручик Бараков, който отива до
Бургас и обратно – 5 риби охридски и малко хайвер. Моля приемоте ги.

Ако има нещо за Бургас, с радост Г-н Бараков ще го занесе и
предаде.

Целувам десницата Ви.

Ваш верен, предан, послушен ученик
М. Сотиров

57. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

14 март 1917 г., кота 1248

14 март 1917
к. 1248

Учителю,

Било угодно Богу вчера да се срещнем с насрещния противник
французите. От 3 дни – 11, 12 и 13 със силен барабанен артилерийски
огън обстрелва позицията на полка и състоящите такива. Вчера на 2 пъти

– в 2½ и 2.00 часа сл. пл. предприе се 2 последователни атаки към кота 1248. И двете бяха отбити изглежда с големи загуби за него. В 3.10 часа бе свършен боя. В 3½ часа почти до вечерта и през цялата нощ артилерийския му огън бе най-силен по окопите и ходовете за съобщения. Види се под прикритието на него е събирал убитите и ранените си.

И в сегашния, вчерашния случай Учителю Господ бе, Който воюва и нанесе поражение на противника, като го обърна в бягство. Скромните военни труженици от Бдинския полк благодарят на Небето за големите Му милости изказани тъй щедро вчера и вярвам, че тия големи милости и съдействие на Небето ще продължават да се изливат все тъй изобилно и за в бъдеще към нас. Закрилата на Небето е голяма, всяко свято и велико дело иска своите жертви, но нека Господ Бог на Силите ни помага всякога за довършване с успех наченатото дело – Неговата десница ни пази от ухищренията на Лукавия и да работим с всичкото си сърдце, с всичката си душа и с всичкия си ум за Господа. Умората е голяма, изнурение силно. ... нервно напрежение гигантско – Господ Исус може само да ни облекчи и да ни отнеме товара. Очакваме Го.

Целуваме десницата Ви Учителю.
Ваш верен, послушен, покорен ученик
М. Сотиров

58. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

(получено на 26.03.1917 г.

чрез поручик Тодоров Александър в село Лопатица)

Любез. Минчо Сотиров,

Бог да бъде с вас в минутите на духовното каление. Всичко е за доброто на вашата душа. Тук и горе.

(Свещеният подпис)

59. ТЕЛЕГРАМА ОТ ПЕНЮ КИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

15 април 1917 г., Бургас

София

Петър К. Дънов

Опълченска 66

Събрани днес всички те приветствуваме с Христовото Възкресение.
За много години.

Христос Възкресе!

За много години.

За всички
Пеню

15.IV.1917 г., Бургас

60. БЕЛЕЖКА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

16 май 1917 г., сряда, София

16.V.1917 г., сряда
София

Учителю!

Днес преди обяд в 10.20 ч. тръгвам за Ниш. Дойдох за Вашето благословение. Отсъствувахте от къщи.

Тръгвам с Божията воля – Вашето благословение и с вярата, че нося със себе си бодрост пламенна, весела светла душа, възвишен бистър ум. Мир – прекратяване военните действия и с пълна надежда и непоколебима вяра, че ще се завърна скоро жив и здрав, весел и прославил се. Господ Бог наш на светлините, разчитам на Вашето съдействие.

Целува десницата Ви
Ваш верен, предан, послушен М. Сотиров.

61. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

28 май 1917 г., понеделник, Бургас

Бургас,
28 май 1917 г.,
понеделник

Учителю,

На 25-то по обяд тръгнах набързо за Сливен. Вместо работата за която разчет правих, че отивам, намерих почва за друга работа. С пристигането ми вечерта – 8 часа, намерих г-жа Стойчева, като гостенка у дома, болна на легло. Отпаднала съвсем духом, със силно малодушие, и даже с вяра, че всичко било "свършено" с нея. Подобри се, засили се и подкрепи духом и с вяра.

Допуска, че е изстинала през време на летуването на 21-ого, понеделник, понеже имало отворени прозорци в трена и силно течение. Появил се е стария й бронхит с компликация силно сърцебиене. Затова и Ви телеграфирам. Съмнявайки се за нещо сериозно в гърдите, повикала е лекар – доктора от града. Не е намерила друго, освен стар бронхит и голяма слабост в сърцето. Дал й е наставления, резултат на преглежданието. Вчера я оставих сравнително доста добре, но много слаба, все в легло, почти от 22-то. Мъчно й е много, че не е могла да извърши възложената й работа – за 25-то – да беседва. Поуспокоих я. Вчера 27-ого, неделя бе назначена беседа. Вместо нея, събеседвах аз по волята Божия, все по същия материал: Матей, 19;6, по бележките ми от 13 Май т.г от София. Ако Бог дозволи, моля и Вашето съдействие, на 30-то, сряда, след пладне госпожа Стойчева да прочете дадената ми и преписана беседа все по Матей 19; 6, държана в София на 3 май /сряда/. С това ще смята, че поне отчасти е успяла да изпълни своята задача в Сливен и в четвъртък – 31 май да отпътува от Сливен за Бургас, за да си отпочине, да се съвземе и след това наново да прави и да отиде до Айтос. Има желание да отиде и до Ямбол.

На 26 того, събота се срещнах в Сливен с г-н Ст. Гидиков. Понеже имало много малка част от поръчалите ми книги. Биле дадени в читалня "Зора" за разпространение, а досега стоели в тавана на читалището. Тая седмица ще говори с читалищното настоятелство да се съгласят и ги продадат на евтина цена и се вземат с цел за разпространение – разпродаване. С това ще се изпълни и завещанието на Д-ра.

Колко екземпляра има не знае, но разчита, че около 200-500 екземпляра от разните годишни течения ще има. Казах му, че ще вземат всичките, но на първо време да пригответ кръгло 300 екземпляра.

Ако има повече и би могло да се вземат всичките, макар и не поравно на всяко годишно течение, моля да ми се укаже. От всяка годишнина книжките са събрани в една обща книга, но има и отделни книжки. Най-вече биле изчерпани 1-а год. от "Нова светлина".

Ако е потребно да се вземат и някои течения от "Живота", желае и ...обяснение на спиритизма", моля да ми се каже до колко екземпляра ще се вземат. Разчитам на юни, понеделник да отида в Сливен – ако е волята Божия и да престоя една седмица.

Сърдечни поздрави!

Ваш верен, послушен М. Сотиров

Поръч. ми Г. Д. – От Д-р Миркович 20.IV., неделя:

1. "Нова светлина" – с приложение "Здравословие" – всички год. течения подвързани

5 год. течение има от Нова светлина – колкото има 7-19 г.

3 год. течение има от Здравословие – колкото има

От книгата "Лекар хомеопат" – "Вечните истини"

2. За г-н Д. Голов – "Драка" – растение имала Зафирка Михнева - ул. "Кокошарска" да пита дедя Мика – за г-жа П. Иванова

3. "Вечните истини от духа на В. Хюго", изд. Д-во "Милосърдие" от 1899 г.

62. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

30 май 1917 г., Бургас
(изпратено препоръчано)

Разписка № 345
37 гр., 30.V.1917 г., Бургас

Учителю,

Изхождайки от мисълта за общото благо на семейството и в частност за преуспяването на щерка ми Марийка, за прогресирането ѝ във всяко отношение, моля Вашите съвети и упътвания би ли било добре да се изпрати и следва до завършване гимназиалното си образование в американската девическа гимназия в Самоков? Сега тая година тя завършва IV клас или I гимназиален клас в тукашната девическа гимназия. Родена е 1902 г. 3.XI.

Условията за постъпването не ми са още известни напълно, обаче днес ще пиша до дирекцията, за да ги проуча. Ако ще биде добре да продължи там възпитанието и образованието си, условията не ще попречат да се прати в Самоков.

Разчитам от 4 до 10 юни да бъда в Сливен, а след това в Бургас до 16 юни, ако е волята Божия.

Целувам десницата Ви.
Ваш верен, предан, послушен ученик
М. Сотиров

Бургас
30.V.1917

Препоръчано
Разписка № 345
27 гр., 30.V.1917 г.
Бургаска пощенска станция

Г-на Директора на
Американска девическа гимназия
Самоков

Г-н Директоре,

Моля изпратете ми условията, при които би продължила образованието си дъщеря ми в поверената Ви девическа гимназия. Сега завършва I гимназиален клас (IV клас) в тукашната девическа гимназия. На възраст – родена е 1902 г. 3 ноември.

Бих молил да получа условията тия дни, докато съм тук в отпуск и уредя изпращането ѝ в зависимост от всички условия за приемане: встъпителни изпити, такси, облекло, постилни принадлежности, учебници и пр.

Моля приемете моите почитания и дълбоко уважение!

Подполковник Сотиров М.

Командир на 3-и Бдински полк

30.V.1917 г.

Бургас

ул. "Цар Симеон" № 37

63. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

10 юли 1917 г., София

(получено на 14 юли 1917 г. по Стефан Светозаров)

София
10 юли
1917

Люб. М. Сотиров,

Получих вашето писмо. Делото, което Господ е започнал, Той ще го досвърши добре. Бъдещето ще го докаже тази велика Истина. Сегашното положение е временно. Това е едно настроение преходно. Има хора, които не разбират Божиите пътища. Те наместо да съдействуват спъват доброто дело. Но това са човеци непосветени във великите тайни на живота. Вярвам да си наблюдавал месечното затъмнение на четвъртого. То бе много интересно. Уповай, бъди твърд и решителен във вяра, възлагай всичко на Великия Господ; вътрешно възлагай всичко Нему и дух

на молитва и Той ще превърне всичко за добро. Аз ще ви съдействувам да минете благополучно. Господ е на всяко място. Той ръководи съдбините на всички народи.

Няма съмнение ще минете един малък изпит, но той е за добро. Сега вече Господ воюва и Той ще досвърши добре, тъй както Той от векове е наредил. Вярa, упование. Това е спасението на всяка душа. Живота сега почва за добрите и прави. За тях и смъртта е живот. Моя привет!

Ваш Верен

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

64. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

23 юли 1917 г., София

(получено на 27.07.1917 г., петък, по поручик Цеков чрез Светозаров)

София

23 юли

Люб. М. Сотиров,

Получих вашето писмо. Вярa живa, упование силно – всичко ще се превърне за добро на тези, които любят Господа. Времето е велик учител. Опитността е потребна. Мъчнотиите калят човешкия дух. Господ ще свърши добре Своето дело. Бъдещето е велико и славно. Славата, която има да се открие не може да се сравни с днешните мимолетни страдания. За нас причините са ясни и последствията. Господ ще ви благослови да доизнесете докрай започнатата работа.

Ваш Верен

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

65. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО СТЕФАН НЕЙКОВ

19 август 1917 г., неделя, Вардище

29.VIII.1917

неделя

Вардище

Г-н подполковник Нейков Стефан

началник Оперативен отдел

на действащата армия –

Обща главна квартира, Кюстендил

Драги Стефane,

Пиша ти сега не вече по дребни въпроси, като моите по сменяване полка. Не, много по-важни, които по своето скрито естество са във свръзка с народа общо и с армията в частност. Касае се само за една личност, само за един човек, само за един образ в човешка плът. Моля прочети, изслушай внимателно това що на късо ти пиша по мое ръководство.

В София ул. "Опълченска" 66 в дома на Г-н П. Ив. Гумнеров, секретар в Касацията живее това лице за което ти говоря. Тука на Земята се именува Петър К. Дънов. Роден Варненско, син на свещеник Константин Дъновски. На 7-ого доколкото узнах бил интерниран във Варна. Защо? За какво? За това ли, че Той е непогрешим моралист, че Неговите живи Слова що говори явно не се харесват на нашето духовенство, болшинството на което тъне в смрад и разплод.

Уверен съм, че всичко се върши по искането на духовните власти, че сеел разкол в църквата. Това е тежко и подло обвинение. Неговите

слова и беседи са печатани, има ги и ръкописни. Неговите слова са били всякога точно и добросъвестно изпълнение длъжностите им съдбовни и небесни. Пълно безкористие и чистота във всички мисли, желания и дела. А за народа ни! Но това не ще говоря. Моля да се провери само доколко предани, чисти, верни са били на дълга си всички негови истински послушници, слушатели или последователи, ако щеш. Вземете ги в боевете – първи са водили и окуражавали своите дружини; вземете ги във от боевете – първи са давали пример на бодър, пламенен дух, весела душа, възвишен ум. Навсякъде са били образец на изпълнителните. Много от нашите успехи се дължат на моралните сили всадени от Него, в тия що самоотвержено отстояват на неприятелските удари. Неговите проповеди са били, по въпроса за българите, привършвани: **"Сега се извършва обединението на българското племе. Ако бъдеме чисти непорочни, скоро ще се привърши, ако ли не, ще се продължи и не може да се отмени. Българското племе е благословен народ, има мисия от небето и трябва да я изпълни. Вие имате задължения към тоя народ. Работете и служете му честно и ще му помогнете да изпълни своята велика задача, която Господ му е възложил да разреши."** И все в тая посока е бил Неговия говор, Неговите мисли, Неговите желания. И в замяна вместо да намери подкрепа в нашите управници или обществени служители, те Го гонят, ненавиждат, бичуват, отстраняват, интернират!

Нешастен народ с глупави водачи без всякаква духовна култура! Ето нашето духовенство – то води народа в пропастта със своето материално стремление за забогатяване. Защото бичува всичко покварено в страната, затова ли е лош и Го интернират?

Грешка голяма, която ще доведе до печални последствия!

Почти бяхме на прага да завършим своето свято дело, ето нова пречка, която може би недай Боже ще ни коства нови загуби, нови пакости. Да не бъде!

Стефане, пиша ти по тоя въпрос и те моля говори гдето трябва до най-високо стъпало с молба задушевна да се поправи тая грешка и се върне в София или Му се даде право, свобода да остане там гдето намери за добре. Моята съкровена гаранция не може да запълни отворената бездна пред Небето между народа и армията и Господа Бога на Силите.

Вярвам в добрия край и очаквам да ми съобщиш.

Моите дълбоки почитания към Г-н Главнокомандващ и Г-н Ген. Луков.

С братски сърдечен поздрав твой Минчо!

Р.Р. Зная че вътрешната полиция не е вам подчинена, а на ..., но все бихте могли да направите потребното за общия прогрес.

Минчо

66. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО ДИМЧЕВ

20 август 1917 г., понеделник

понеделник,
20.VIII, 917

Дълбоко уважаеми Г-н Димчев,

Ще ми простите, че се реших да Ви безпокоя. Не можах повече да се противя на вътрешния ми заповеднически глас. Обръщам се към Вас,

пиша Вам, защото Вашата чувствителна душа е напълно готова, искрена, милосърдна да възприема вибрациите, трептенията на моя вътрешен мир, да ги проумее, да вникне в тях, да разбере страданията, неволите на една душа, която със слабите си жизнени сили се е отдала да служи на своя многострадален народ в пътя на Правдата, Истината, Свободата, Светлината, без жал за себе си, без оглед на всички загуби във всяко отношение.

На любящите самопожертвувани Господа дава всички небесни и земни блага. Българина люби своето племе и това племе е благословено в своята мисия за своята и Божията слава.

Г-н Димчев, обръщам се към Вас като високопоставено световно лице, обръщам се към духовния, религиозния Г-н Димчев, към неговия духовен мир, духовно тяло, в ръцете на което е дадена власт "от Горѐ", за да бъде добър градинар, смел чист вожд на своя народ, решителен, мъдър, разумен, пълен със знания управлението на един народ, за който са настъпили вече дни, седмици, години, столетие, за да работи за своето духовно, просветно, икономическо, културно повдигане и да бъде слънце водач на човечеството. Значи не от световно гледище ще изслушате и изпълните моята молба. Истините, законите в живота са много, но всички те имат един общ център, един произход от Един извор изтичат. И затова първия закон изходящ от тоя извор е: да не размътваме водата що пои, утолява жаждата и дава храна на избрания народ, на децата на Небето, на българското племе.

Не ви пиша Г-н Димчев за мен, за частни работи, те бледнеят, аз ги жертвувам за общия народен и на армията интерес. Пиша Ви за един човек, за една душа, за един Дух, за един образ в човеческа плът. Може би много казвам, което не трябваше да открия, но това само Вам изявявам. Пиша ви за лице, Което е непогрешим моралист, велик философ, мистик, пълен с възвишени знания не земни, а дошъл да работи, да помага в името на Божествената Любов на нашия народ, за да изпълни великата Своя мисия. И в резултат вместо подкрепа, не награда такава от Земята не приема, за да завършим по-скоро обединителното си дело и настане за българския народ мир, за да запази силите си и за в бъдеще наши служители и властници стават "камък на препъване" и несъзнателно се стремят да отложат завършването на това велико свято дело.

Да пристъпя вече тъкмо на въпроса: в София на ул. "Опълченска" № 66 в дома на Г-на Петко Ив. Гумнеров – секретар в Касацията живее лицето, за което Ви говоря. Именува се тук на Земята Петър К. Дънов, син на свещеника от Варна Константин Дъновски. Научих се по околѐн път, че на 7-ого бил интерниран във Варна. Защо? Какво зло е сторил? Неговите думи, проповеди са били всякога явни, печатни са, има ги и ръкописни. Неговите дела са били всякога огледало за подражание. Само Неговите околѐни знаят страданията, мъките, тъгите, които прекарва Той, затворен в стаята Си с дни, когато се е надвисвало някое зло над Българския народ. Само близките или верните на Небето, на Христа на Господа знаят какви усилия с ред наредби трябваше да се изпълват, за да се оправят работите ни и да се доведат до днешния добър край. И сега, когато ни оставаше още малко, за да си отдъхне българското племе и да завършим своето обединение, явиха се нови служители на неправдата, за да отложат неопределено края на това дело.

Зная Г-н Димчев, че само духовенството ни е искало и иска Неговото отстранение. Бил сеел разкол в църквата! Бил образувал секта и тем подобни! Да, разкол и секта в нашата църква сее и е всело вече самото наше духовенство, особено висшето, което в болшинството си се е вплуло в смрада, разкола и има стремеж да се грижи само за своето материално забогатяване. Г-н Дънов бичува тия отрицателни качества на духовенството. Па и целия народ ги бичува. Аз бях началник околия миналата година, пропътувах целия Бургаски окръг като делегати на Военното Министерство по реквизицията, военните помощи и пр. Видях що е сега нашето духовенство. Видях, чух оплакванията на народа от него.

Аз зная всичките им велики дела, велики страдания, неволи и пр. всички жени и мъже, деца и старци, моми и баби и добитъка, даже ако щете, изпълниха своя свещен дълг към нашата многострадална родина, само духовенството с малки изключения не стори нищо. Примери има изобилно. И сега в служителите на Правдата, на Истината, на Светлината, на Свободата и Обединението те виждат нещо страшно, виждат богомили, сеещи разединение.

Думите, с които Г-н Дънов е привършвал Своя разговор или беседа, при въпроса за бъдещето на българите е било: "Сега се извършва обединението на българското племе. Тоя народ е избрания Божия народ. Той е Израиля сега, има да изпълва велика мисия на Земята и трябва да я изпълни. Да се отложи благословението не може. Ако българите бъдем всякога чисти в мисли, желания и дела, скоро ще се завърши всичко и българите ще се успокоят и с много малко загуби. Ако ли не, ще се отложи края на обединителното дело, но не може да се отложи."

Законите в духовния мир са еднакви и в тясна връзка с физическия свят. Съветите, наставленията към неговите слушатели послушници са били всякога силни и с апел: "Вие имате всички задължение към Българския народ и трябва да му слугувате честно, предано, верни на дълга си. Ще изпълните всичко най-точно и вашето задължение към Небето и света не можете да пренебрегнете. Тоя народ ви дава всички блага и условия, за да работите за него и много малко сте му направили от това що сте в състояние да сторите."

А вземете Г-н Димчев всички верни слушатели на Г-н Дънов, вземете ги в боевете и те ще ви се проявят с духа си, пламенността и бодрост в боевете. Първи са водили и окуражавали своите другари, а въвн от боевете са били мирни, скромни, смирили труженици, винаги са подържали духа в околните. Имали са весели души, възвишен, бистър, трезвен ум, а това е чистия истинския българин.

И сега Г-н Димчев към вас по моя инициатива ръководен от вътрешния глас, обръщам се и апелирам, направете потребното и да се отмени това интерниране, оставете свободен Г-н Дънов, да остане там, гдето желае Той да бъде свободен. Неговото отделение по световен начин и закон от София е да изпъдиме Господа от Българската държава и да се оттегли благословението, което изобилно ни е давал Той досега. Но казвам да не бъде. Дано не се излее яростта Господня върху нас. Повтарям – дано не бъде. Да има милостите Си Господ Бог на Силите и сега, за в бъдеще

върху нас, иначе злото, страданията на народа и армия не ще зарадват нито едно искрено, чисто туптящо българско сърдце.

Приемете моите благородни мисли!

Подполковник М. Сотиров

67. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО ВСИЧКИ ПРИЯТЕЛИ

26 август 1917 г., Варна

(получено на 6 септември 1917 г., Вардище с писмото на Р.

Грозданова от 1 септември 1917 г.

Преписала от оригинала Райна Грозданова) (мастило)

До всички приятели

Изворите трябва да извира, реките да текат, тревите да растат, а човек да мисли, разсъждава и върши волята на Своя Небесен Баща. Неговата любов да му бъде закон. Волята Божия, Царството Божие, Славата Божия – цел в Него самия.

Много листа ще окапят, много чурупки ще се смъкнат докато душата достигне своето съвършенство.

Господ да ви води и упътва със Своя Дух, да ви показва вътре във вас що е доброто и правото пред Него Самия. Аз ви предадох едно учение на Христа, учение на живота, не на буквата, учение не на сектантство, а учение на Мъдрост и Любов, което може да обнови целокупния живот.

Господ за Когото Ви говоря е жив в цялата природа, действующ във всички същества. Той говори вътре във всяка душа, във всяко сърдце. Аз ви говоря за Него, с Когото всякога съм в общение. Познавам гласът Му, държа Учението Му, върша Волята Му, слушам Духът Му, и радостта ми е в Неговото живо Слово.

Какво благо би било за хората, ако разбираха Божия язик и се мислеха, че са братя, а не врагове. Да споделяха своите скърби и своите радости. Близо е часът, ще прозвучи небесния глас.

Имайте мир и търпение, всичко Той ще уреди добре. Ще възкреси, ще оживи, и ще бъде едно стадо и един пастир на живота.

Благословението на Христовия Баща отгоре да почине върху всички, които призовават Неговото Име на всяко място и време.

Варна

(Свещеният подпис)

26 Август

1917 г.

Преписът е получен от сестра ми Райна с писмото ѝ от 1 септември 1917 г. от София, "Опълченска" 66.

6.IX.1917 г., Вардище

Преписано от оригинала в дома на г-н Гумнеров на 1 септември 1917 г., 10 ч. пр. пладне, гр. София, Р. Грозданова

68. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО ВСИЧКИ ПРИЯТЕЛИ

26 август 1917 г., Варна

(получено на 30 септември 1917 г., неделя, село Цапари
с писма от Петко Гумнеров, чрез фелдфебел музикант Илия Христов)
(препис от оригинала, молив)

Получено на 30.IX.1917 г., неделя в село Цапари с други писма от Петко Гумнеров. Получено чрез фелдф.-музикален Илия Христов. *Този текст е добавен с молив.*

До всички приятели

Изворите трябва да извираат, реките да текат, тревите да растат, а човек да мисли, разсъждава и върши волята на Своя Небесен Баща. Неговата Любов да му бъде закон, Волята Божия, Царството Божие, Славата Божия – цел в Него самия.

Много листа ще окапят, много чурупки ще се смъкнат докато душата достигне своето съвършенство.

Господ да ви води и упътва със Своя Дух, да ви показва вътре във вас що е доброто и правото пред Него Самия. Аз ви предадох едно учение на Христа, учение на живота – не на буквата, учение не на сектантство, а учение на Мъдрост и Любов, Което може да обнови целокупния живот.

Господ за Когото Ви говоря е жив в цялата природа, действащ във всички същества. Той говори вътре във всяка душа, във всяко сърдце. Аз ви говоря за Него – с Когото всякога съм в общение. Познавам гласът Му, държа Учението Му, слушам Духът Му и радостта ми е в Неговото живо слово.

Какво благо би било за хората ако разбираха Божия език и се мислеха, че са братя, а не врагове. Да споделяха своите скърби и своите радости. Близко е часът, ще прозвучи Небесния глас. Имайте Мир и Търпение – всичко Той ще уреди добре. Ще възкреси, ще оживи и ще бъде едно стадо и един пастир на живота.

Благословението на Христовия Баща отгоре да почине върху всички, които призовават Неговото име на всяко място и време.

Варна

(Свещеният подпис)

26 Август

1917 г.

/препис от оригинала/

69. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО ВСИЧКИ ПРИЯТЕЛИ

2 септември 1917 г., Варна

(получено на 30 септември 1917 г., неделя, село Цапари с писма от
Петко Гумнеров, чрез фелдфебел музикант Илия Христов)
(Прелисала от оригинала Величка Стойчева)

Получено е на 30.IX.1917 г., неделя в с. Цапари с други писма от Петко Гумнеров чрез фелдфебел музикант Илия Христов.

До всички приятели.

В. Т. И. Х. С. Б.

Господ Бог наш да благослови всички, които с вяра и чисто сърдце го търсят.

Да им даде от Христовия Дух да го познават и да изпълни сърдцата им и душите им със своята обилна Любов.

Дръжте истината изложена в Неговото живо Слово, Кое е Христос. И като знаете, че скръбта произвежда търпение, а търпението опитност, а опитността надежда – “А надеждата не посрамя, защото Любовта Божия е изляна в сърдцата ни чрез даденото нам Духа Святаго.”

Това е моя поздрав на всички, които вървят в правия Христов път.

Пътят на Божествената Любов, пътят на новия живот и възкресението. Във всяка вътрешна доброта Божия, във всяка радост и веселие, придобивайте Божественото знание и Го съхранявайте в сърдцата си чрез Любовта Христова.

Желая всички да станете умни и съвършени в Господа и да бъдете всички с един ум и едно сърдце целомъдрени във всичката пълнота. Мир на всички ви от Господа.

Ваш верен.

(Свещеният подпис)

Варна

2 септ., 1917 г.

/препис от оригинала/

* * *

Уважаеми Г-н Сотиров,

От няколко дни тук мен се падна да Ви препиша тия ценности на живота. Ще прощавате за грешките. Утре си тръгвам за Бургас. Когато препишеш тия послания знака от първото е по верен Него копирай и после ги изгори.

Моята благодарност за обущата.

Имай поздрава ми и благопожеланието за скорошно завръщане за всякога.

В. Стойчева

70. НАРЕДБА ОТ УЧИТЕЛЯ

(получена на 30.09.1917 г., неделя, с. Цапари
с писма от Петко Гумнеров чрез фелдфебел-музикант Илия Христов)

Получено в неделя – 30.IX.1917 г. в с. Цапари с други писма от Петко Гумнеров чрез фелдф. музиканта Илия Христов.

Наредба

От първата Св. Неделя след влизането на месеца в Новолуние /23 септември н.ст. или 10 септември ст. ст./ до пролетното равноденствие 9 март 1918 г. стар стил/ всякой ден сутринта ще се става ½ час преди изгрева на слънцето. Изключение от това правило ще се прави само в неделята, когато по наряда за великите добродетели ще си ставаме пак в 4 часа сутринта.

II-ро. В ежедневната си молитва всякой е свободен да се моли за каквото го ръководи Духа, само че при започването на своята молитва трябва първом да се изговори спряжението както то е дадено. "Будя", "Будить" – за мъжете, а "Мога", "Можеть" – за жените. След което да се помоли за Въдворяване Царството Божие на Земята за изпълнение волята Божия на Земята и да се прослави името Му. Да обедини Бог всички Свои чада по Земята и да им даде обещаното царство, и тогава да придвижи молитвата си. Това е за понеделник до събота включително. А за неделята, молитвата си пак ще подкачае със спряженията. Към което веднага ще добавяме:

а) "благославяй душе моя Господа" и пр. – целия текст, който иде подир тия думи и съвпада по наряда за великите добродетели и

б) думите: "Търсете първом Царството Божие и Правдата Негова и всичко това ще ви се приложи." /Матей, 6 гл. 33 ст./ След това, ако има още да се молим ще продължим молитвата си.

III. Лично за себе си всякой трябва да се моли: Да го благослови Бог да разбере Божествения план и да бъде един скромен съработник във великото Божие дело на Земята.

IV. Всеки ден да се прочита по една глава от книгата Господня начинаей от първата глава на Битието.

V. Сутрешните разходки ще можем да правим само до 22 септември нов стил или 9 септември стар стил.

VI. Всички други разпоредби в наряда за великите добродетели си остават в сила.

Настоящото нареждане може да се даде за изпълнение само на членовете от веригата и то, които са имали писмена покана за последния събор и всички, които ще го изпълняват, трябва непременно да започнат от влизането на месеца в новолуние до пълнолунието, а който пропусне тоя срок, ще чака следоущето новолуние и т.н.

И това Ви преписах. Хайде от мене да замине по пощата забравените малко от солената риба и мармалад.

71. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

28 септември 1917 г., петък, Варна

(получено на 9 октомври 1917 г. чрез Ст. Светозаров по войник)

Люб. М. Сотиров,

Получих вашето писмо. Изпитите в живота раждат в живота опитността, а опитността ражда условията, при които вярата и надеждата в Бога растат. Вий сте поставени на тежък изпит, но Господ Бог Мой ще преобърне всичко за ваше добро. Прави сте, човек е заобиколен с видими и невидими врагове, но и техните действия Бог ще превърне да работи за добро. Трябва голямо търпение. Вий действайте за вашето подобрене. Аз ще ви съдействам. Често човек от своите близки пострадва повече, отколкото от чуждите. "И неприятели човеку казва Христос ще му бъдат домашните." Но това е карма, съдба от миналото. С много страдания човек трябва да изкупи грешките на миналия си живот. Но добър е Господ. Той взема участие в нашия подвиг. Той ще доизкара Своето дело. Сегашните културни народи ще вземат поука за в бъдеще. Бъдете смел и решителен винаги. Войната е към своя край. Когато се изминат 42 месеца – 1260 дни, трите деня и половина, войната ще се свърши. Вий се намирате при последното действие на тази драма от четири акта. Най-после Господ Бог Мой ще упражни Своето влияние и Своята сила. Управляющите в България са слепи, те не знаят откъде иде тяхното спасение и тяхната помощ. Те не разбират великия закон, че народите това са само сечива в ръцете на Бога. Те не разбират защо един народ е силен, а друг слаб. Не е грубата сила, която управлява света и туря ред и порядък навсякъде. Това е разумната воля съчетана със силата и справедливостта.

Но всяко време носи своя отпечатък. В тази страна често най-добрите и полезни хора за самия народ се преследват и притесняват. "Аз съм решил да туря край на това." – Така говори Господ Бог Мой и българите ще познаят, че има жив Бог, Който не гледа на лице, но на сърдце. Господ да благослови всички добри труженици, които работят за доброто на човечеството и за доброто на своите близки. И Господ да вразуми всичките Европейски народи да се помират и заживеят за добро. Те прокарват първите изпити на твоето посвещение в пътя на Живота и Истината. Сега ще разбереш що за хора са човеците, от какъв материал са направени, каква морална стойност имат, какво благородство на духа притежават. Всичко това ще ти се открие. Ще намерите, че в малките хижи се крият най-скъпоценните бисери. Ще забележите, че между простите войници се проявяват най-доблестните добродетели. Види се много сълзи, много кръв е потребна да се измият човешките грехове на миналото. От милиони сърдца трябва да се пусне кръв, да се внесе Божието обновление. Сегашните хора Аз ги наричам мъченици на икономическата война. Българите между своите ботювци трябва и те да плащат своя дан на времето. Бог Мой да ви закриля и ръководи според както е Нему угодно. Бъдете уверени всичко в скоро ще се превърне за ваше добро и за доброто на всички доблестни и истински български герои. "Аз съм решил да помагам и това, което съм решил То ще и да бъде." Моя привет вам и на всички други. Воювай доброто воювание.

Ваш верен. Пази всичко в душата си.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

Ваше

Сен 28

1912.

(73) (a)

Апо. М. Сопиловъ,

Получихъ вашето писмо. Цени-
мъ въ живота разпдаия въ
жизнотна отишността, а оти-
шността разпда условията
отри които втвима и надвѣд-
та въ Бога разпда. Вии сѣе
поставени на твѣако ценимъ.
Но Господи Богъ ми ще прѣтвр-
не всѣмъ за вѣсе добро. Тра-
висѣе, готки е заобиколена съ ви-
димы и невидимы врагове, но
и тѣмъ Богъ ще
прѣтврне да работи за добро.
Тѣмъ готкѣе торпенѣе. Вии
вѣтвубаите за вашето пода-
ние. Аъ ще ви съдѣе въ вѣсѣ.
Песѣе готкѣе отъ своите омиш-
носта разба побере, оти кѣмъ
оти прѣтврне. "И непрѣтврне
въ вѣсѣ. Прѣтврне, ще ви съдѣе
въ вѣсѣ. Но това е хѣрѣе.

[illegible]

и аз съм и погледът на светлото
 това е разпуканата вода скръпана
 от зима и свободни вълни.
 Не бже. Все тези след отпечата
 в този страна и сито най даждат
 и погледни хора за селски народ
 и пригледват и пригледват.
 Аз съм решил да туря краи
 на това. така го каже. Тогава
 бже мой и Богаринт не мож
 е ила глед бже, всичко не гледа
 на мига но на сърдце. Тогава
 да изгледат всички доглед мига
 зреници, всичко родоиде. То доглед
 на зоркостта и то доглед на
 селски души. И тогава да
 вразуми сърдечен и европейски
 народа да се погледат и доглед
 бже. То доглед. Ми пригледат
 турбинт и сити на мига
 и селски. Сегга не разпукан
 аз за хора сд. зоркостта бже
 бже. Когато аз погледна
 бже. Главоката сити насд. и
 бже. Когато аз погледна на джа при
 мига. Аз съм мой и аз съм

72. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО ПЕТКО ГУМНЕРОВ

28 октомври 1917 г.

(препис на част от писмото, направен от Петко и изпратен до М. Сотиров)

Любез. П. Гумнеров,

... Ако има нещо, което не ви е ясно пишете ми да ви осветля. Повторението е майка на знанието. Живейте трезво. Всяка немарливост да се махне. Всичко ще мине през Божествения огън да се очисти. Започва вече първия опит. Внимавайте, за да се научите и да придобиете това, което е нужно и необходимо за живота. Не е въпрос сега за страха, но за смелост и дързост Божествена.

Говорете малко, вършете много. Вярa силна, жива и разумна. Любoв пълна, безкористна, самоотвержена, неограничена за Бога, за Христа, за Своите души и за човечеството. Надпреваряйте се да си отдавате вътрешна почит и уважение по Бога. Всякой в това трябва да се стреми да бъде пръв. Само така Христос ще ви даде Своето благословение. Моя привет и поздрав на всички приятели и познати по ред и по име. Аз съм ги поменал, спомнил и ги имам пред лицето си. Аз на всички ще услужа постепенно и няма да забравя никого. "Мирът, радостта и благословието на МОЯ НЕБЕСЕН ОТЕЦ И БАЩА да почне с вас и всички други по целия свят написани в КНИГАТА НА ЖИВОТА."

В.В.И.

(Свещеният подпис)

Варна, 28 окт. 1917 г.

73. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

12 декември 1917 г.

12.XII.1917

Учителю,

Благоволи Бог Господ да ми удаде възможност да мога да пратя свой човек към Вас. Истина, отдалечеността не е пречка, но види се, че изпита е бил необходим дали бих нарушил своя мир! Но не! Обаче желанието се увеличаваше все повече, молбата ми бе чута. – "Няма желание нереализирано" – ми са винаги в паметта и дълбоко в душата Вашите думи. И ето, реализирват се. Полка си е все на същото място на позиция. – Господ на силите пази – виждах Ви как се ограда позицията ми и предпази от вражеско нападение и от губителен мор. Противникът се готви отдавна да ни напада със задушливи газове от цилиндри чрез издухване. Досега не му благоприятствува времето – вятър противен. Па и нашата артилерия като че е разрушила своите цилиндри.

Вярвам в Теб, О Господи, че по волята Ти ще бъдат запазени хората ми в изпитанията ми от газове и всяко изобщо зло на тъмните сили. Да бъде за Славата Божия и по волята Му за доброто на полка.

Учителю, моля приемете приложената малка сума – 300 лв. заради Господа! Пеню я изпраща Вам.

Моля приемете и един чифт обуца – вярвам да Ви бъдат добри. На недостатките не ще обърнете Учителю внимание. И те са правени при бойна обстановка в наша Македония.

Моля още приемерте някои малки хранителни продукти, и те идват от тоя край на многострадална Македония, где не малко кръв и сълзи са се лели. Ябълките са тетевски – но малко са поизсърнали – доста отдавна стоят докато тръгнат за Варна.

И сега при настъпващите празници, глас се чуе: "Ще просветне ли ума на държавниците, за да дадат поне малко благоденствие на своите народи и поне да не се трепят!" Помня в душата си дадените ми от Вас 1260 дни като срок последен – са ми с Ваше съдействие.

Целувам десницата Ви!

Ваш М. Сотиров

74. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

14 декември 1917 г., Варна

(получено на 17 декември 1917 г.)

Обични М. Сотиров,

Получих твоето писмо. Любовта ни свързва с Бога; Вярата с Ангелите и надеждата с всички добри и свети хора по лицето на Земята. Вложете великата мисъл в душата си да изпълните Волята на Господа Бога тъй както е Нему угодно и не бойте се. Христос Царува да се слави името на нашия Небесен Отец, Бог в Когото няма ни сянка на измяна. Добре сте схванали мисълта. Бог е бил всякога с нас през всичките векове. Той единия е, Който ръководи всичко. Всичко е възможно Нему. Той повдига мъртвите, оживява ги и ги възкресява. И сега Той поставя Царство на Земята, което нема да премине.

Напишете 91 Псалом и постоянно го носете и Завета на Цветните лъчи на светлината. Носете и Добрата молитва.

Аз ще ви осветля върху много висящи въпроси и всякога ще бъда с вас.

Бъдете постоянен в Любовта, твърд във вярата и силен в Надеждата. Развивайте в себе си Божествената Воля. Отличавайте чуждите мисли от Божиите. Кукувичи яйца не мътете, нека кукувицата сама да си ги мъти. На своята опитност и знание приложете знанието на Христа и ръководството и упътванието на Святият Дух - Духа на силата и утешението. Само така земния живот придобива смисъл, цел и стремеж правилен. Да сме във връзка духовна с всички хора навсякъде.

Проучвайте хората, носете със себе си мечът на Духа, шлемът на вярата и поясът на Истината. Всякога бивайте с тях опасани. Дръжте така връзката си и не бойте се. Постоянно бъдете вътрешно в общение с Невидимия свят с Небето където и да сте без външните да забелязват. Това враговете Божии не трябва да знаят къде е нашата главна сила. Бъдете търпелив, твърд, постоянен, прилежен, работлив, весел Духом с упование в Единния Истински Бог.

В. В. Ж. К. В. О.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

Варна

17 Декември 1917 г.

75. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

7 февруари 1918 г., сряда, Варна

(получено на 9.03.1918 г., Сливен, чрез Светозаров.

Пликът е надписан лично от Учителя)

Любезни М. Сотиров,

Получих вашето писмо. Не се бойте, всичко ще се преобърне за добро. Бурите ще засегнат дърветата, но то ще бъде за тяхна полза. Вашата проектирана обиколка до Кюстендил ще принесе своята полза. Вий идете без да вземате във внимание резултатите. Изложете работата ясно и останалото оставете на Господа на Силите да стори онова, което е Нему угодно.

Аз ще ви съдействувам.

Нека Любовта, Вярата, Надеждата да пълнят вашите сърдца. Онова, което фактически става, то е волята Божия. Моя поздрав на сестра ви Грозданова и на другите приятели.

В. В. Ж. К. В. О.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

Варна

7.ii.1918 г.

76. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО ПЕТКО ГУМНЕРОВ

24 февруари 1918 г.

(препис на част от писмото, направен от Петко и изпратен до М. Сотиров)

Люб. Петко,

Живейте разумно. Вършете волята Божия. Слушайте ръководството на Духа. В живота Мъдростта, Истината, Любовта, които съграждат живота, озаряват пътя на душата. Това е истинското учение и философия. Всичко друго е само баласт и опаковка на времената.

Първо тялото, после дрехите;

Първо душата, после тялото;

Първо Духът, после душата;

Първо умът, после мислите;

Първо сърдцето, после чувствата;

Първо волята, после действията.

Изглаждайте, измазвай, изправяйте, за да ви намеря пригодни за обичта. Вършете всичко от Любов към Бога. Всичките противоречия ще престанат. Молете се искрено, усърдно за успехът на Божието дело. Господ Бог Мой да благослови всичките добри начинания, добри действия, добри мисли и желания.

Помнете – силата е в Бога и когато ние сме свързани с Него всичко съдействува за добро. Четете, проучавайте моите беседи и ще намерите много правила за работа. Ще почерпите сила и мощ, но всичко да е съобразно с Духът, а не да бъде по буквата. Прочитайте всяка седмица по една беседа и я обсъждайте. И ще видите колко нови мисли от Господа ще ви се нахвърля и какъв нов свят ще се разтвори пред вас.

Господ да благослови делото си.

В.В. Поздрав на всички!

Ж. К. В. О.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

Варна

24.II.1918 г.

77. ТЕЛЕГРАМА ОТ МАЙЕРОВ ДО ПОДПОЛКОВНИК МИНЧО СОТИРОВ

4 март 1918 г., Прилеп

(получена на 5 март 1918 г., 7¼ ч. преди пладне, Бургас)

получена на 5.III.1918 г.

7½ ч. пр. пл., Бургас

Повикан съм при Началник щаба на армията за указания по заповядания за 7 рота. На същото място преглед по дружинно между другото и по щурмовата подготовка. Веднага след прегледа полкът отива на същия участък. Майор Желязко Калев се превежда за дружинен. Бригадният е от една седмица отпуск 12.

Офицер за поръчки поручик Майеров

Петър Дънов

Хотел "Лондон", Варна

Получи се съобщение Минчови повръщат веднага след 7-ого обратно старото място. Направете молитва.

78. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

9/22 март 1918 г., Вардище

9 стар стил/22 март 1918 г.

позицията

Вардище

Учителю,

Встъпвайки в Новата благодатна Господня година, поднасям Ви моите поздрави на послушания, вяност и преданост пред Господа! С Вашето съдействие ще бъда примерен труженик в Божието дело на Земята, скромнен съработник на Божествената нива и смирен ученик при прилагане Божествените Истини в живота.

Съдействайте ми както всякога. Помощта ми е от Господа, Неговият жезъл и Неговата тояга, те ме утешават.

Учителю, както знаете вече сме от 15-то го наново на старата ни позиция преди Бр. Дол – Търново с едно удължаване на позицията вдясно на "Червената стена" – по крайния ѝ източен скат, надвесен над Търново. Две дружини в 1-а линия и една във втора.

Вярвам Господи, че това е за Славата Твоя, а гдето е Славата Ти, там е и доброто на полка. Преди да тръгне полка от местоквртироването гдето бе на почивка, с получаване заповедта, че отива на същата позиция, появило се е частично брожение, недоволство, защото отиват на същата

позиция – друга искали. Старата им давала мрачни спомени. Но после поутихнало и сега с помощта, съдействието Божие всичко считам, че се успокоява. При все това има заведено дело, заведено и се продължава следващото. Така заварих всичко. Моята молба е дано не е имало нещо сериозно и се подложат на смъртно наказание някои крехки души, които биха могли вярвам да бъдат добри чада Божий. Но да бъде волята Божия.

От Бургас ходих в Сливен (2 дни). Посъбрахме се и хвалихме Господа. Марша "Братство единство" дадох в Сливен и Ямбол.

Посъбрахме се и в София. При минаването ми от Бургас, същият предадох Вашия поздрав на приятелите – всички са от Учителя. Събрахме се и благодарихме.

В Кюстендил отидох на 12-то (същия месец).

Бях при главнокомандващия Генерал Жеков. Говорихме около 1¼ – от 3¼ – 4½ ч. сл. пл. Каквото Бог ми позволи казах смело всичко онова що трябваше да се каже, изхождайки от мисълта да дам светлина. И в истина изложих всичко онова що ми тежеше. Резултата вярвам ще бъде много добър за полка – за Славата Божия, за прославлението Името Божие.

С идването ми в полка всички ме очаквали с трепетност. Вярвали, че нося нещо много велико със себе си. Налице засега е успокоението, която облада всички.

Сподвижници в Божието дело в полка се увеличават. От 9/22 почва работа – изпълнение на наредба малка, група 7 офицери – седмия в групата считам себе си. Жадни души.

Възприеха с радост всичко що се определи за изпълнение – определи се вярвам от Духът.

Наредбата е в следния ред ежедневно сутрин и вечер, по възможност с изгрев слънце – най-късно до 9 часа – според службата:

1. Спрягане на глагола "мога" – 6-те слънца
2. Вярванията – 6
3. Добрата молитва и размишление върху нея
4. Псалом 91
5. Псалом 23
6. Псалом 133 – срещу нас е 58 франц. полк
7. Господнята молитва (по Матей 6; 9-13).

Освен това дадох им и следующото:

1. Плодът на Духът – размишления, упражнения за вселяване и развиване 9-те Му блага в себе си.

2. Любовта – за развиване в себе си, ...

3. Размишление върху закона: "Човек трябва да мисли, разсъждава и върши волята на своя Небесен Баща. Неговата Любов да му бъде закон. Волята Божия, Царството Божие, Славата Божия – цел в него самия."

Размишление върху числа 6, 23-26;

Размишление върху числа 10; 35-36.

Учителю, Моля благословението Господне за успехав новонааченатото тук подвизаване в Господа.

Моля за Вашите упътвания. Групите са: подпоручик Илия Данчев (Кула), поручик Николай Георгиев (Видин), поручик Арон Мамеров (Русе), поручик Георги Маслинков (София), к-н Александър Игнатиев (Видин), подпоручик Николчо Хлебаров (Ямбол). По волята Божия очакваме благословение благодатта Господня за успех и разширение делото в полка.

Целувам и заради всички Десницата Ви! Ваш послушен ученик М. Сотиров

Съзирам че ще има сподвижници и измежду подофицерите и войниците, но гледам да се заздравя новообразувалата се – ядрото. С нами Бог. Целувам заради всички десницата Ви.

Вашия верен, предан, послушен ученик Минчо Сотиров.

79. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

1 април 1918 г., Варна

(получено на 10 април 1918 г.)

Любезни М. Сотиров,

Получих писмото ви. Вървете напред и не бойте се. Господ ще преобърне всичко за добро. Изпитанията трябва да се преминат съобразно според Великия Закон. Сега е време да се прояви Любовта, Вярата, Надеждата. Добре си сторил с твоята постъпка. Засега нека върви всичко тъй както Господ нарежда работите. Изпращам ви редът за 9 м. Които изпълнете на първия ден на Великден.

Моето благословение вам и на всички подвижници.

Ж. К. В. О.

(Свещеният подпис)

Варна

1.IV.1918 г.

80. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

26 май 1918 г., позицията Братин дол – Червена стена, Вардище

26.5.1918 г.

позицията Братин Дол – Червената стена
Вардище

Учителю,

По милостта Божия добре съм. Мога да кажа, че и сподвижниците в делото Божие другари офицери и подофицерите – добре са. Наистина изпитанията ще почнат да им идват, но това съм ги предупредил, за да бъдат винаги бодри, крепки, мъжествени.

При усиленото положение, в което сме поставени, при сегашната бойна обстановка, прибавени всички несгоди и лишения, неразделни спътници на войната, мога да кажа и вярвам да става всичко на добре. Грешки, пропуски може би има, но заради преизобилната любов към чадата си, към стремящите се в послушание ученици, Господ Исус ще ни крепи. Вярваме и разчитаме на Вашето съдействие Учителю за побързи успехи и растеж в пътя на Божествената истина и Божествената правда. Числото на сподвижниците се увеличава. Всеки начинаещ още първите дни чувствава една промяна в себе си, в смисъл на изясняване,

осветляване, възраждане. Душата се възпламенява и да не даде Господ да не угасва никога.

Крепете ме както всякога Учителю със слабите ми сили и Ваша помощ, желая да крепя по-отблизо тия сподвижници що са около ми, за да прославиме с делата си Господа Бога Нашего.

По приносящия изпращам Ви Учителю малко дървено масло. Ще даде Господ и за в бъдеще. То е взето от Елбасан.

Смелено с жито. Вярвам да го харесате и хапнете.

Целувам Десницата Ви Учителю и за всички сподвижници от полка.

Ваш верен, предан и послушен ученик М. Сотиров

81. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

30 май 1918 г., четвъртък, Вардище

Командир

на

3-и пех. Бдински полк

30 май 1918 г.

четвъртък

Учителю,

По милостта Божия, заради Любовта Христова в неизчерпаемите си щедрости Господ Бог наш позволи и от днес съм повишен в чин "Полковник".

Благодарих, благодаря и ще благодаря Богу да продължава и ми помага, за да мога да работя и прославя Името Му с делата ми и за в бъдеще.

Разчитам Учителю на Вашето съдействие.

Верен, предан, послушен ваш ученик М. Сотиров

82. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

7 юни 1918 г., Варна

(получено на 27 юни 1918 г. по Леон Аврамов)

Любезни М. Сотиров,

Получих писмото ви. Вярна твърда, Любов постоянна, надежда непреривна. Започва вече ставането, оживяването и възкресението.

Господ на всичката пълнота ще изпълни Своето дело. От опит ще познаете Неговата всеобемляюща Мъдрост и мощна сила. Вървете напред според упътванието на Неговия Дух. Вечния извор на живота Никога не пресъхва. Той е всякога обилен с Любов за слабите и страдащите. Аз ще сторя всичко, което е добро за вашите души. Ще хвърля повече виделина на пътя ви, ще озаря тъмнотата, и светлина ще дойде отгоре.

Велик е Отец Наш във всичките свои дела. Той е само Единния Истинния Господ и Бог на Живота и на всичката пълнота. Той ще изпрати Мирът в душите на тези, които го чакат. Верни докрай.

Победата е с Господа, всяка слава и величие, всяко Знание и Мъдрост е с Него. Той въдворява вече Своето Царство. Всички ще чуят гласът Му. Някои ще плачат и някои ще се радват. Моето благословение и

благословението на Господа на всичката пълнота да бъде с вас и с всички, които следват и вършат Волята Божия в правда.

Ваш В.

Ж. К. В. О.

(Свещеният подпис)

Варна

27.VI.1918 г.

83. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

26 юни 1918 г., София

(получено на 28 юни 1918 г. по поручик Аар Майеров. Отменена е наказателната мярка "интерниране" и Учителят се завръща в София)

Любезни М. Сотиров,

Ние в Бога и Бог в нас. Това е вътрешния смисъл на живота. Висотата на вашата вяра всякога да показва силата на вашата обич и любов към Господа. На Земята това е незаменимата радост. С Него ние ще извършим всичко. Ние сме пак в София. Намирам старите листа слетели, гнилите плодове окапали и новото посято, поникнало. Ще съберем глухи, клосани, неми на работа. Ще превърнем болните в здрави, глупавите в умни.

Ж. К. В. О.

(Свещеният подпис)

София, 26.VI.1918 г.

84. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

1 юли 1918 г., понеделник, Вардище

Командир на 3-и ПЕХ.БДИНСКИ ПОЛК

понеделник, 1 юлий 1918 г.

Вардище

Учителю,

Изпратения чрез брат Петко Гумнеров по г. поручик Майеров наряд получих на 28 късно вечерта. От вчера – неделя, 30 юни го изпълняваме тук 7 офицери от полка. Под ръководството на Духът изпълнението въпреки бойните условия, неопределено време за работа и сън, нощи безсънни, вярвам да изпълниме добре до край и да вземем и да внесем и ний със слабите си сили дан в тоя велик подвиг за общото благо, за Славата Божия.

С подкрепата на Небето, с Вашето съдействие обещанието ни, подвига ще изпълним до край. До събора 6 юли вечерта. Разчитаме Учителю на Вашата подкрепа. Сили за всички 7. Целувам Десницата Ви и Ви поздравяваме.

Ваш верен, послушен ученик М. Сотиров

85. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

1 юли 1918 г., София

(получено на 5 юли 1918 г. по Светозаров)

Любезни М. Сотиров,

Вярвам да сте получили моето писмо. С това си ви изпращам песента "Стани". Дерзайте, Божия Мир за Неговите чада иде. Моя привет вам и на тези, които се подвизават с теб заедно. Бог Жив ще ви пази и закриля. Служете Нему със сърдцата си, умът си, душата си и силата си. Поздрав от всички братя и приятели от горе и долу!

В. В.

Ж. К. В. О.

(Свещеният подпис)

86. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

6 юли 1918 г., Вардище

Събота

6 юли 1918

Вардище

Учителю,

Събрани седемте тая вечер последната от дадените 10 дни за подвига, се чувствуваме духом бодри и пламенни, душевно весели, унесени в наслада Божествена, с ум възвишен и с поглед повдигнат към нашия Творец, към нашия Господ Бог в пълнота.

Поднасяме Ви Учителю нашите сърдечни поздрави и честитим за Именния Ви ден!

С Упование на Господа Бога на Силите разчитаме на Вашето съдействие за прогрес в пътя на Божествените истини и за закрила Небесна.

Ваши верни, послушни, предани ученици.

Целуваме десницата Ви Учителю

М. Сотиров, Александър Игнатиев, Николай Георгиев, Георги Маслинков, Аарон Майеров, Николай Хлебаров, Илия Данчев

И отсъствува: от полка по служба Калин Ненов Гаврилов и Пеков Цеко Въков.

87. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

10 август 1918 г., София

(получено на 13 август 1918 г.)

Любезни М. Сотиров,

Надявам се да сте бодри и весели духом. И всякога можем да бъдем бодри когато Господ на обича и Бог на Любовта е с Нас. Да се съзнаваш своята всегашна връзка с Господа, това е благо. И право казва псалмопевеца: "Ако и в ада и там Твоята десница ще ме подкрепи и настави". И наистина вие, които се намирате в тринадесетата сфера на фронта и там Господ ще ви подкрепи и настави. Само по този начин ще изучите малките мистерии, мистерията на тъмнотата, която се крие в центъра на Земята. Смел и непоколебим трябва да бъде човек в своята

вяра, в своята Любов към Бога. Смърт или Живот – това е все едно с Него.

Опитност добита не се губи. Вярата побеждава. Господ мисли за своите любими деца и слуги и рабини.

Моето благословение вам и на всички, които се подвизават в Господния път. Растете в познанието на Божиата Любов, на Божиата Мъдрост и Господнята Истина. Мир на Всички ви.

(Свещеният подпис) Ж. К. В. О.

София

10.VIII.1918 г.

88. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

12 септември 1918 г., София

(получено на 15 септември 1918 г. по капитан Игнатиев)

Обични М. Сотиров,

Светъл е пътя на Истината, чист на Правдата, звучен на Мъдростта, животворен на Любовта.

Великия Един Бог Жив и на всичката пълнота ще направлява съдбините на всите народи и въздига душите на своите деца, ще превърне сегашната тъмнина в светлина. Ще направи всичко да работи за добро. От сълзите и кръвта, Той ще изкара най-добрите цветя на добродетелта. Сегашната борба ще даде място на братска добрина. Привет на всички!

В. В.

(Свещеният подпис) Ж. К. В. О.

София

12.IX.1918

89. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

22 септември 1918 г., Вардище

КОМАНДИР

На

3-и ПЕХ. БДИНСКИ ПОЛК

(печат)

22 септември 1918 г.

Вардище

Учителю,

Получих последното писмо по капитан Игнатиев. То вля както всякога силна струя на жизненост. Изглежда, че сегашното психично състояние е много натежнело, та се отразява и на мен, който се смятам готов, бодър, мъжествен да устоя на всички изпитания. Последните събития на фронта, неуспехите, резултатите на наши грешки ще дадат и дадоха своя резултат и върху вътрешността и върху добрите труженици, които се стремят да вървят само в пътя на Божествените закони.

Иска се усилия от по-силните, за да се въздействува на слабите и парира тяхното малодушие, докато не е дало своя отрицателен резултат.

Аз напълно вярвам Учителю, че както всякога и сега не ще оставите на нови изпитания избрания народ. Ще му съдействувате, за да изпълни своята мисия за Славата Божия и въдворяване Царството Божие на Земята. Частно за нас, винаги и сега разчитаме Учителю на Вашето

съдействие, за да се запази духа в нас, в полка и се възвеличи Името Господне в делата ни – в делата на сподвижниците в пътищата Господни. С Вашето съдействие ще работим на Божията нива.

Целувам Десницата Ви и заради всички.

Ваш верен, послушен, предан ученик.

P.S. Днес ме събудиха в 4 ч. пр. пл. Станах и направих що Духът ме ръководи, макар че бях легнал към 1 часа. Със ставането, Вий като че бяхте и ми казахте: "Положението се поправя." Разбрах че е за фронтовата паника.

Минчо

90. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

3 май 1919 г., София

(дата от гръцките пощи: 18 май; получено на 31 май 1919 г.,
Микра, пленническият лагер)

Г. Д.

Гумнеров, Теодоси

Македонски, Райна

3 получ. 31.V.1919 г.

Микра

Monsieur

Le Colonel

Sotiror M

3 R. J. 6e division bulgare

Camp grossetti pres de Florina

Macedoine

Secteur Postal 517 B

[надпис на плика]

Л. М. Сотиров,

Писмата ви имаме на ръка. Завършването на добрите неща изисква време за тяхното осъществяване. За да придобие настоящия свят сегашната си физиономия са били потребни милиони векове. Търпението е велико качество на Бога. И живите хора в миниатюрна форма се стараят да подражават Нему по необходимост. Иде времето за добрите неща, за Любовта отгоре, за обичта отдолу и Духът отвътре навън и вън навътре.

Така се обновява човек в тоя временен живот. Господ ще доведе всичко до добрия край. В Неговото Царство ще престанат всички противоречия.

В. В.

(Свещеният подпис)

София 3.V.1919

**91. ПИСМО ОТ ПЕТКО ГУМНЕРОВ, Д. МАКЕДОНСКИ, ТЕОДОСИЙ
(ТОДОР СТОИМЕНОВ), РАЙНА ГРОЗДАНОВА
ДО МИНЧО СОТИРОВ**

3 май 1919 г.

(получено на 16 май 1919 г. по френския войник М. Басан)

София, 3 Май 1919 г.

Минчооооо!

Великомъченико и труженико народен!

Деветнадесет писма съм получил от теб. Аз не пишех досега, защото ти сам казваш в писмата си, че от никого нищо не си получавал, а пък ако аз не пишех, сестра ти казва, че ти писвала, но и от нея нищо не си получавал. Тогава защо да пиша и аз като не ви предават писмата? Настоящото пишем, защото хем ти казваш, че чрез италианската поща ще ти идват писмата, хем пък и намерихме човек чрез когото да се предаде писмото сигурно на същата поща.

Преди всичко, нека ти кажа, че силно впечатление ни прави факта на твоето спокойствие – такова поне съглеждаме във всичките ти писма. И се радваме като малки деца, че вярата ти се е притекла на помощ на нашия мъченик, за да може чат-пат да си отдъхва и да усили надеждите свои за последно светло бъдеще. Искам да кажа братко, че като чета писмата ти не намирам за трудно да те насърчавам и ободрявам, защото виждам, че от Невиделица са вземали и вземат всички грижа за тебе. Нито пък чувствавам да има нужда да те увещавам да не се боиш, защото знаем, че уповаващия се във Великата промисъл е смел и благоразположен. Много и много има да ти река братко Сотире, но не му е тук мястото, защото освен че преживяваме времена цензурни и митарственни, но и искат Теодосий и сестра ти да ти драснат и те тук нещичко. Само ще ти кажа това: Много отиде, малко остана. И всичко каквото и да става, ама всичко, се развива в полза на България. Вие ще си се завърнете, мъките и терзанията ще забравите, а ще се считате горди, че вие там запрени и пленени, арестувани, изкарахте българската кауза на плещите си. Вашето запиране става фундамент за благото на народа. Това е, което трябва да ви ободрява и насърчава всинца там... Делото на мира отива успешно. Германците ще подпишат тия дни, а след това ще пуснат и вас, за да поискате сметка от създателите на причината, за да ви задържат толкози, защото право казваш в едно от писмата си, че има "скрити замисли" по това задържане.

Ние вече с нетърпение ще те очакваме, за да посрещнем заедно с теб всички ония, които след "полебрани" изтеглиха докрай българския кораб на безопасно пристанище.

Поздравяваме те аз с Гина! Приеми нарочен поздрав и от Учителя с писмото Му.

Приателя ти **Петко Ив. Гумнеров**

Италианската поща не свърши. Хеле намерихме г. М. Басан, французки войник, който е наш приятел, веруещ, та той изпраща настоящето. П. Ив. Гумнеров

Г. Полковник, приеми и моя искрен сърдечен и душевен поздрав, чакаме те с нетърпение, знаеш, че Господ мен отърва още на 12 декември т. г., сега съм добре. Също и нашите са добре, често ходя и ги заобикалям. Вярвам скоро ще се видим. Търпение – Господ е с тебе.

Твои вечно признателен **Д. С. Македонски**

София

3.V.919 г.

Милий, приеми и моите най-сърдечни поздравии! Непрестанно мислим за тебе и желаем по-скоро да се видим.

Целувам те твой верен **Теодосий!**

София

3.V.919

Милий брат, както виждаш искаме да ти създадем тая радост – да получиш от твоите мили приятели по едно сърдечно поздравление, а най-вече от Г. Д. Нека тия наши редове ти възприемеш тъй както и сме ги прочувствено писали. Бог Великий вижда нашите мисли и пожелания към твоята душа, и въпреки това, че не получаващ нашите писма, ти пак чувствуваш близостта на мисълта. Нали? Времето се ускорява и денят за свиждане приближава! Нека Духовете на бодростта, смелостта и дълготърпението щедро обсипят душата ти и докрай останеш устойчив, непоколебим за Слава на Бога Живаго! Амин!

Аз дойдох по дружествена работа тука и от 1-2 дни гледам пък да използвам някои необходимости за Сливена, като беседи, песни и пр. Много, много съм добре, Слава Бору! В Сливен тоже всички оставих бодри, здрави и весели и вярвам, че и такива ще ги заваря. След 1-2 дни, ако е Волята Божия, ще си тръгна за Сливен. Приеми сърдечните ми сестрини благопожелания и целувки!

Твоя с. **Райна**

92. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ (Велико Търново)

3 август 1919 г., неделя, Ямбол

В. Търново

Петър К. Дънов

дом Константин Иларионов

От шестдесет един сливенци ямболци при приятелска среща днес, неделя на Тунджа Артакларе, Ви поднасяме най-сърдечни приветствия, поздравления, благопожелания за тържеството на Висшите Правда, Истина, Свобода!

За всички М. Сотиров

3 Август 1919 г.,
неделя
Ямбол

подател М. Сотиров,
Военен Клуб

**93. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
(Велико Търново)**

10 септември 1919 г., сряда, Бургас, ул. "цар Симеон" № 37

10, сряда
Бургас
Цар Симеон 37

Учителю,

Вместо да Ви пиша по въпроси от общ полезен характер, види се, по моя вина, за мое изпитание трябва да пиша първото ми писмо след величавия събор т.г. за въпроси от частен характер. Вашият съвет – упътване в случая ще бъде решителния начин за работа.

От приложените тук 2 преписа се вижда, че в една статия не напечатана заради цензура и зачеква и моето духовно състояние – духом съм спокоен, нека пострадам заради Христос Господ. Той дълго е страдал заради мен. Говори се и за служебни въпроси, конспирателна работа, по нашите закони, вместо да ме запитват, аз предварително донасям на Началството ми да бъде осветлено. Какво решение ще вземе не ми е известно, но подадох молба и нека разследват – смятам, че при всичката ми виновност като носещ плът, все нека ми се даде заслуженото по Божиите закони – само напред, връщане назад за мен няма. Ако ми трябва да търся удовлетворение за накърнена част или честолюбие, достойнство по други начини, моля за Вашия съвет. Нека безпокойството, което Ви създавам заради частни мои въпроси бъдат разрешени за Славата Божия.

Целува Десницата Ви Ваш послушен ученик М. Сотиров!

**94. РАЗПИСКА
ЗА ПРЕПОРЪЧАНО ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ
ДО ГЕОРГИ КУРТЕВ (Айтос)
9 септември 1919 г., Бургас**

пощенски печат:
Бургас, 9.IX.1919

Разписка № 5385

За подаден препоръчан предмет

Приех от г. Сотиров
един препоръчан предмет, адресуван за ... г. Георги Куртев, Айтос

Заплатени такси:

За предмета... 35 гр. лева ... 30 ст.

наложен платеж 25 ст.

Всичко 55 ст. Подпис на чиновника:

95. РАЗПИСКА
ЗА ПРЕПОРЪЧАНО ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
(Велико Търново)
11 септември 1919 г., Бургас

пощенски печат:
Бургас, 11.IX.1919

Разписка № 5623

За подаден препоръчан предмет

Приех от М. Сотиров
един препоръчан предмет, адресуван ... за г. Дънов, В. Търново

Заплатени такси:

За предмета ... 15 гр. ... лева ... 15 ст.
Наложен платеж
Всичко 15 ст. Подпис на чиновника:

96. РАЗПИСКА
ЗА ПРЕПОРЪЧАНО ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
(Велико Търново)
16 септември 1919 г., Бургас
(писмо с нарядите 8 и упътвания 2)

пощенски печат:
Бургас, 16.IX.1919

Разписка № 5984

За подаден препоръчан предмет

Приех от г. М. Сотиров
Един препоръчан предмет, адресуван за ... г. Дънов, В. Търново

Заплатени такси:

За предмета ... 35 гр. ... лева 45 ст.
Наложен платеж 25 ст.
Всичко 70 ст. Подпис на чиновника:

97. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
22 октомври 1919 г., сряда, Бургас
(изпратено с разписка за препоръчано писмо до Петко Гумнеров,
27 октомври 1919 г., Бургас)

22.10.1919 г.
сряда
Бургас

Учителю,

Днес като встъпвам в 45 годишна възраст, целувам Десницата Ви и моля за Вашето благословение, за да се прослави Името Господне чрез делата ми през тая година от мене, най-малкия и най-слабия от братята на Братството, но силен с подкрепата Твоя Господи Боже мой, Отец на Светлините!

Целува Десницата Ви.

В. В. послушен, предан ученик Минчо Сотиров

Разписка № 1949
За подаден препоръчан предмет
Приех от г. М. Сотиров
Един препоръчан предмет, адресуван ... за г. Гумнеров в София
Заплатени такси:
За предмета ... 20 гр. ... лева ... 30 ст.
Наложен платеж 25 ст.
Всичко 55 ст. Подпис на чиновника:

98. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ
27 октомври 1919 г., София
(получено на 29 октомври 1919 г.)

пощенски печат:
Бургас, 27.X.1919

Л. М. Сотиров,
Получих писмото ви. Продължавайте да прилагате Божественото учение Словом и делом. Господ е на правата страна. Аз ще ви помагам.
Моя поздрав на всички!
В. В. (Свещеният подпис) П. К. Дънов
София, 27.X.1919 г.

99. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ
29 ноември 1919 г., София

Обични М. Сотиров,
Мен ме радва светлината, която прониква вашите души и ви води към познанието на Единия Истинен Бог на Живота. От тая вечна светлина иде живота.
Велик е Господ на Любовта. Там гдето прониква Той има светлина, топлина, има растене, има плод.
Вървете в пътя на тая светлина. Тя води към целта. Слегувайте тъй, както чувствувате, давайте простор на душата си да се проявява в пълна свобода.
Изметете всички паяжини по пътя. Дръжте хубавото, истинното и красивото. То е доброто.
Моя поздрав на всички!
В. В.
(Свещеният подпис) П. К. Дънов
София
29.XI.1919 г.

100. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

14 ноември 1919 г.

№ 3164 / 13.XI от 3 дивизия (вх. № 325)

№ 2695 / 14.XI.1919 г. от погранична стража (вх. № 320)

Съгласно предписание на Военното министерство в канцелария № 9844, 10.XI.1919 г.

Всички офицери останали до сега на действ. служба ще бъдат разпределени както следва:

1-а категория – съгласно мирния договор ще останат в армията с всички задължения, които договора налага;

2-а категория – на служба в дирекцията на трудовата повинност;

3-а категория – в жандармерията;

4-а категория – в Министерството на просвещението за учители.

Правата по службата и заплатата на всички офицери, служещи, в което и да е от тези 4 ведомства ще бъдат еднакви.

Най-късно до 18-то го да се представи списък с обозначение кои от офицерите желаят да служат в едно от тия 4 ведомства.

Закон за трудовата повинност

Чл. 4. Задължителна трудова повинност се търкува за направа и поправка пътища, железница, планиране, финансиране на села, укрепване пороища, терасиране реки, изсушаване блата, направа бараки, канавки, водопроводи, прекарване телеграфна, телефонни линии, приготвяне разни строителни материали, залесяване и др. Образуване общински и държавни земеделски стопанства, овощни и зеленчукови градини, отглеждане буби и пчели, добитък и др. Приготвяне прибори и инструменти, облекло, обуца, хранителни припаси и пр., ловене риба, работене в мините, солниците и др.

101. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

1 март 1920 г., Ямбол

и

РАЗПИСКА за препоръчано писмо № 1612

Учителю,

Получи се нареждане от пограничната инспекция за преорганизиране на пограничната стража. Според това досегашните ми 5 пограничен полкови участък се обръща в 4 пограничен сектор със седалище в гр. Бургас. Ако е волята Божия от 7-ого се установявам в гр. Бургас. Да замина за там разчитам на 5 вечерта или 6 – събота, в зависимост от влаковете. Сектора почва от десния брод на р. Тунджа, с. Фикел, продължава на изток по сухи пътища, граница до морския бряг на Черно море. Върви по целия морски бряг и свършва северно от Варна до точката, от която почва сухопътната ни Добруджанска граница.

В тая ми длъжност, в новия пограничен сектор, благословете Учителю да се прослави Господ Бог Наш чрез делата ми и славата ми. Ако и най-

малкия и най-слабия от братята с Твоята помощ Господи ще принесе полза – плод на Твоята нива. Съдействайте и сега Учителю.

Благословете и моя дом: другарката ми Александра и чадата Марийка, Димитър, Еленка, Маттей – да бъдат здрави духом и тялом, мъдри и разумни, Боголюбиви и прилежни във всяко благо начинание.

Да бъде Господи моят дом станция на Твоите светли Духове и Светлина, Истина, Правда, Мъдрост, обвити в Твоята Любов, да бликат по всички посоки, защото всички и всичко сме Твои Господи! В Твоята власт.

Целувам Десницата Ти Учителю!

Послушен, верен, предан ученик Минчо Сотиров

1 Март 1920

Ямбол

пощенски печат:

Бургас, 2.III.1920

Разписка № 1612

За подаден препоръчан предмет

Приех от М. Сотиров

Един препоръчан предмет, адресуван ... за г. П. К. Дънов, София

Заплатени такси:

За предмета ... лева 75 ст.

Наложен платеж

Всичко 75 ст. Подпис на чиновника

102. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

7 март 1920 г.

Учителю!

Идва в София по служебна работа брат Д. Смикедонски за сега на служба в щаба ми.

От 7-того се установих в Бургас – да бъде за Слава Божия.

Има назначение по нашето военно ведомство на по-високи длъжности.

Преди мен са назначили за началници на дивизии 5-6 полковници и 1 за бригаден командир и след него 1 за н-к на дивизия, но с права на бригаден командир. Защо са ме заобиколили, обходили, не ми е известно. Предполага се, че сега заеманата ми длъжност началник 4 пограничен сектор на 1 април ще бъде с права и задължения на бригаден командир – дали за това ме изоставят сега – неясно ми е. Смятам да се обръщам към светската власт за съдействие – изясняване. Не е право, затова оставям Господ да уреди и изясни дали ще бъде и по какви причини ще трябва да бъде обходен, та по-млади от мен да заемат по-големи длъжности – или така ще ми се даде и мен реда за повишение. Иска се търпение – имам го – ако и честолубието и прилежанието да се считат накърнени.

Сърдечен поздрав! В. В. предан ученик Минчо Сотиров.

Целувам Десницата Ви!

103. НАРЯД
за 9/22 март 1920 г., понеделник – за Бургаския кръжок

За 9/22 март 1920 г., понеделник:

Добрата молитва
Йоанна, 3 глава
Матей 15
Молитвата на Царството
Молитвата на Духът
Молитвата на избраните
Лозинката
Отче наш

За Бургаския кръжок

104. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
9/22 март 1920 г., понеделник, Бургас

понеделник,
9/22 март 1920
7 ч. сутринта, Бургас

София
Опълченска 66
Петър К. Дънов

Ден тържествен на изгряващото слънце, носещо свобода на всяка поробена угнетена душа, ободрява духа, повдига ума, осветява естеството, води в пътя на живота всеки търсящ Истината Върховна.

Нашите сърдечни предани поздрави Вам и братски привети приятелите от всички. Бургас. За всички. Минчо Сотиров, Денчо Цанев, Илия Зурков

105. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
6 август 1920 г., Кезачач
(получена чрез Константин Иларионов, Велико Търново)

В. Търново
Иларионов Константин
за Петър Дънов

Засега съм още Кязачач началник пограничната охрана. Държа връзка с Абаджиев Ямбол.

Сотиров
6.8.920,
12 ч. по пладне
Кезачач

106. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
11/24 ноември 1920 г., Бургас

11/24 ноември 1920 г.,
Бургас

Учителю!

Празнувайки днес Именния ми ден – Свети Великомъченик Мина, поднасям Ви и моля приемете моите поздрави на послушание, вярност и преданост в пътя на затвърдяване и прилагане на дело Божествените истини чрез Мъдростта и Любовта. Благословете и съдействайте Живите Ви Слова да се осветят в нас в живи дела и принесат плод на Божествената нива.

Целуваме десницата Ви Учителю всички от дома и за приятелите тук.

Ученика Ви Минчо.

107. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
4 декември 1920 г., събота, Бургас

събота,
4.12.1920 г.,
Бургас

Учителю,

Задушевното желание на всички бургазлии от нашия край черноморски е възможно скоро да Ви видим всред нас.

Нали всички членове от дома ми ще ни бъде най-радушно, ако изберете и останете на квартира у дома, въпреки че на глед е доста зле положението, вярвам че и при съществуващите неудобства Бог Господ наш ще даде на всички ни очакваните резултати от посещението Ви за Славата Божия. Вас само ще обременим.

За всички ни от дома.

Целувам Десницата Ви

В. В., предан, прилежен ученик Минчо.

108. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ
9 декември 1920 г., Варна

(получено на 11 декември 1920 г., събота, Бургас)

Любезний Минчо,

Вашите писма са получени. Вървете напред смело и решително. Любовта да топли душата ти, Мъдростта да озарява духа ти, а добродетелта да пази сърцето ти да бъде чисто за Истината. Не миналото, но сегашното; не преходното, но постоянното да те вдъхновяват; не цветовете, но плодовете. Когато говорим за Любовта да е в душата ни; за Мъдростта да е в духовете ни, за добродетелта – да е в сърцата ни. След като мине тая буря, която сега чисти светът, всичко ще дойде в своя естествен вид. Моя привет вам и на всички добри приятели!

Бодри и весели бъдете.

Водата е за жадните, хлябът за гладните, знанието за простодушните, Любовта за слабите, Мъдростта за силните по сърце в доброто.

Вие сте всички там добре, но хамбарите ви са празни, а касите пълни. В ядене и пиене се безпокоите. Водата ви е добра, но е малко произстудяла. Огънят ви гори, но дървата ви са скъпи. Но ще кажете къде ли не е тъй. Там е трудността. Има места където е обратното. Смокините, ябълките, докума го опитахме. Говори, че в неговото отечество смут има. Гърците от В. са недоволни, искат К. Никой не иска да се занимава с дребни работи. В. Само воловете знаят как да го носят. А. К. Само рибарите умеят да направляват.

Само Божията Любов е Любов.

(Свещеният подпис) П. К. Дънов

Варна 9.XII.1920

109. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ **12 декември 1920 г., Бургас**

Н. Л. К. Б. Л.

Учителю,

По Божията воля прекратява се вече службата ми във войската. С Вис. зап. № 169 от 4-то го се уволнявам от военна служба, по намаление армията. Сега сдавам и от около 15-то го ще имам един месец отпуск, а след това – “свободен гражданин”.

Дали ще ме имат пред вид за друга длъжност или не, още не ми е известно. В моята бъдеща дейност аз моля да се изпълни волята на Отца Нашего. За тая ми бъдеща дейност ще моля Вашите упътвания – определяние в каква посока ще трябва да работя.

Ако не ми се предложи друга служба, ще мога да се ползувам от едно парично обезщетение от (около) 1½ годишна заплата или всичко разчитам от около 43 000 лева. Дали Учителю е необходимо да се явя пред Вас и кога и где или не ще е необходимо, моля съобщението Ви.

Днес 11-то го получих писмото Ви от 9-то го и всичко ще изпълня и предам.

Снощи 10-ти братски се уреди спора между бр. Деню и Нико в закона на Любовта.

Целуваме Десницата Ви всички от мен и приятелите.

Поздравяваме приятелите около Вас!

Ваш всякога верен, предан, послушен ученик

Минчо

Бургас
12.12.1920

110. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ **21 декември 1920 г., Шумен** (получено на 24 декември 1920 г.)

Любезни М. Сотиров,

Получих писмото ви. Аз ще бъда тук до в неделя. Ако сте свободен, елате ще отпътуваме заедно за Русе. Ще може да говорим за хубавото и полезното. Времето е живата книга на природата, в която всичко добро се отбелязва за наизидание и поучение.

Както лъчите на утрешното слънце, така Благият Дух Божи озарява човешките души.

С. Б. Л. Л.

(Свещеният подпис) Дънов

Шумен

21.XII.1920

111. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

- 9 март 1921 г., Бургас

и

РАЗПИСКА за препоръчано писмо № 9028 / 9.03.1921

Учителю!

Изпращам Ви един списък на В. Б. Б. На ръка написан и съставен по градове – по кръжоци. Прося извинението, че досега не успях да се напише на пишеща машина – сам засега не умея да работя със знакове, а на външен човек ми се виждаше неудобно да го давам.

Щом бъде написан на пишеща машина и бъде по-отчетлив, ще Ви пратя и друг екземпляр.

Ако и да бързах за моите въпроси по пенсия и обезщетение, те са още в неизвестност.

Ц. Л. К. Б. Л.

Целувам Десницата Ви Учителю!

Ваш верен, предан, послушен ученик Минчо Сотиров

Бургас

9 март 1921, сряда

пощенски печат:

Бургас, 9.III.1921

Разписка № 9028

За подаден препоръчан предмет

Приех от ... г. М. Сотиров

Един препоръчан предмет, адресуван ... за г. П. К. Дънов, София

Общ списък по градове на В. Б. Б.

112. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

8 май 1921 г., събота, Бургас

Учителю!

Утре 9/22 май малкия ни син Матей встъпва в 8-а годишна възраст.

Поднасяме Вам пред Престола на Господа Божа и Отца Нашего синовните ни поздрави и молитствуваме за благословия, за да расте чадото Матей в мъдрост, разум и знания, Любов, Истина и Правда, Сила, Дух и Слово в служение Господу и Богу и Отца Нашего през всичките дни на живота си за Славата Божия.

Целуваме Десницата Ви Учителю всички от дома ни и молиме за Вашата благословия Матей, Александра, Марийка, Димитър, Еленка и Минчо Сотирови.

Бургас, 8/21 май 1921 г., събота

113. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

октомври 1921 г.

(получено по К. Иларионов, Велико Търново)

В. Търново,

ул. "Зеленка" 2003

Иларионов

За Петър Дънов

Александра сериозно болна, легло общо разстройство, слабост.

Моля помогнете за оздравяването ѝ.

Поздрав!

Сотирови

114. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

24 октомври 1921 г., София

(получено на 26 октомври 1921 г., Бургас)

почтенски плик:

Господин

Минчу Сотиров

(зап. Полковник)

Бургас

Люб. М. Сотиров,

Получих вашите писма. Живота е музика, но блажен който може да свири правилно според Божиите правила. По някои път някои парчета доста трудно се заучават. Искате време, труд и постоянство. Ще изнасяте, Изпитанията в каквато форма и да се явят носят благословения. Но време трябва да мине, за да се реализират тия уроци на провидението.

Да бъде душата ви пълна с радост, упование и ума ви със светли мисли. Обръщайте погледа си нагоре на вътре дълбоко във вашия дух, слушайте гласът на вашата душа. Тя ще ви пошепне каква е добрата воля на Господа на Любовта. Така само Бог завършва Своите велики дела в тоя временен свят и ние трябва да слушаме Неговата воля. Сега ще трябва да се служи Нему с добро сърце и с добра воля.

Моя привет вам и на Дома ви!

(Свещеният подпис)

София, 24.X.1921 г.

В архива на Минчо Сотиров е намерен и лист с текст (виж по-долу), който отчасти е еднакъв с горния. Този лист е със свещения и светски подпис на Учителя, без дата. Страницата е ксерокопие.

Люб.

М. Сотиров,

Получих вашите писма. Живота е музика, но блажен, който може да свири правилно според Божиите правила. По някои път някои парчета доста трудно се заучават. Искате време, труд и постоянство. Ще изнасяте Изпитанията в каквато форма и да се явят носят благословения. Но време трябва да мине, за да се реализират тия уроци на Провидението.

Да бъде душата ви пълна с радост, упование и ума ви със светли мисли. Обръщайте погледа си нагоре, навътре дълбоко във вашия дух. Слушайте гласът на вашата душа.

Иде Новата Истина в светът, Иде Новата Любов. Нели малко смешна Новата Истина. Когато се проповядва, че Истината е стара. Бог сега гради Ново Небе и Нова земя. Старата земя си вече заминава, а така и старото Небе и то си утива. И човеците трябва да се обновят и с тях всичко. Веригите падат, затворите се отварят и мъртвите излизат. Иде Божия Народ отгоре. И Вечната Виделина просиява. Това е едно състояние минава от едно положение в друго, от буба в пеперуда.

Привет на всички приятели!

Ваш Верен

(Свещеният подпис)

П. К. Дънов

115. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

23 декември 1921 г., събота, Бургас

Бургас

23 декември 921

Любвеобилни Учителю на Мъдростта и Истината,

Днес след неделното общо събрание, приятелите М. Панов, Н. Паскалев, Ст. Щерев и Матей Пренеров. В качеството си на най-стари приятели в кръжока Бургас – и същевременно като управително тяло на същия, съгласно традиционния правилник от бр. Пеню, ме повикаха и казаха: по предварително споразумяване и решение по между им, че понеже за една година съм избран за ръководител пак от управителното тяло утвърден от общото събрание на членовете, та, за да ми облекчат положението сега като съм много зает и понеже през юли им бях казал, че напълвам година, решили да назначат приетия член С. Щерев за ръководител и искаха моето мнение. Казах им, че заради Господа всякога имам свободно време да служа, но щом сте решили за друго лице за ръководител – нека бъде.

И в сряда 26-тогo – Общия окултен клас ще трябва да обявя на събранието за новоизбрания ръководител.

Моля Ви Учителю за Слава Божия нека при новото братско ръководство на обществото, Делото Божие да преуспява все по-силно и бързо за въдворяване Царството Божие на Земята, както е горе на Небето.

Н.Л.К.Б.

Целувам Десницата Ви Учителю и благословете. Вашият мир да бъде у нас.

Ваш най-слаб ученик във верност, преданост и послушание

Минчо Сотиров

116. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

април 1922 г., Великден, Бургас

Учителю!

За Светлите Възкресни Христови дни поднасяме Ви всички от дома най-сърдечни поздравления и честити празненства!

Христос Воскресе!

Целуваме Десницата Ви Господня Сине Божий! Молиме Вашето благословение. Като сме встъпили вече в Новата година на растеж, да ни съдействувате, за да просветнат и се повдигат умовете ни в Божията Мъдрост, разум и знания, да се облагородяват сърцата ни в чистата и Божествена Любов, да се осветяват, да развеселяват душите ни в хваление и песнопение Богу и Господу нашему за Негова слава и величие и да бъдеме, ако и от малките Негови съработници на нивата Му.

Мирът Христов да бъде в домът ни Господен, който пък да бъде станция на светлите Духове и жилище на окултното Бяло Братство.

Н. Л. К. Б. Л.

Ваши верни и предани ученици Александра, Марийка, Димитър, Еленка, Маттей, Минчо Сотирови

Бургас

Възкресение Христово

1922 г.

117. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

9 май 1922 г., понеделник, Бургас

Учителю!

Днес 9 май ст.ст. чадото Божие, малкия ни син Маттей встъпва в 9 годишна възраст.

Молиме Ви за Вашето благословение и съдействие да расте Маттей в духовно, умствено и физическо състояние, за да бъде Верен и Истинен син на Небето и съработник на Божествената нива. Особено се нуждае сега от физическо и умствено развитие. Нека Учителю Духът Божий да ни ръководи всички в дома в пътя на Мир и Любов за благодарение и хваление, Вярност и Истина за Славата на Отца Нашего на Небеса.

Н. Л. К. Б. Л.

Целуваме Десницата Ви Учителю в Господа на Силите Ваши послушни слаби ученици Минчо Сотирови

понеделник,

9 май ст.ст. 1922 г.

118. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

10/23 ноември 1922 г., четвъртък, Бургас

Учителю!

Моля Ви за следните упътвания:

1. Може ли сумите от посвещението "Ежедневен трудов час" да се изпратят до софийския братски комитет по постройка салона на Братството и как да се изпратят: без възвръщане или в заемообразно?

2. Може ли сумите отделени досега от братята и сестрите за Божествен десетък и предназначени за събора 1923 г. да се дадат в заемообразно — срещу разписка за салона в София, а през време на събора 1923 г. вместо налични суми, ще дадат братята получените разписки за внос в общата братска каса В.Б.Б.?

3. През октомври бях в с. Фердинандово, Карнобадско. Дъщерята Жечка, около 18 години, на брата Георги Кенев е била болна от няколко месеца – спиране "обикновеното у жените" и в горната част на стомаха нещо кораво. Допускат родителите, че е в резултат от страх – уплашване вследствие ненадеен удар по гърба от по-голямата ѝ сестра Ружка, сега вече женена. Помолиха ме за Вашите наставления за излекуването ѝ, като обещаха че ще ги изпълнят.

Н.Л.К.П.Б.Л.

Целуваме Учителю Десницата Ви. Ваш верен, предан и послушен ученик

Минчо Сотиров

Бургас, 23/10 ноември 1922 г.,

четвъртък

119. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

14 януари 1923 г., София

(получено на 16 януари 1923 г., Бургас)

Любезни М. Сотиров,

Получих писмата ви. Вървете напред. Поставете Любовта в сърцето си, Мъдростта в умът си. Истината в душата си. Изучавайте Школните лекции, а така също и другите беседи. Схващайте легналите в тях принципи. Живейте с вяра жива и всичко ще се уреди. Моя поздрав на всички приятели и ученици. Духа на Бога Живаго да ви напътва в правия път на Божията Любов, Която Той Самия е изявил чрез светлината на живота.

Само Божията Любов.

(Свещеният подпис)

14.1.1923

София

120. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

31 януари 1923 г., София

Д. О. С. К.

До учениците на В. Б. Б.

До специалния клас

П.М.

Светлината с ръка не се хваща но с очи се вижда и с ум се разбира. Тази светлина води изпадналата душа през тъмнината. Ръката може да хване само образувалия се плод от светлината, окото да види слугата, който го донася и ума да прочете писмото на оня, който го праща. Свещения плод на живота трябва с всичката чистота да се хваща. Душата на ученика трябва да е обхваната от свещения трепет на Божия дух. Само така ученика може да се доближи да види свещеното лице на Истината и да разбере възходящия път на Любовта. Великите идеи живеят в Благородните Души, светлите мисли в светлите умове, чистите желания в чистите сърца.

Там гдето има светлина, чистота духовна, свобода Божествена, там
Духа царува.

(Свещеният подпис)

31.I.1923 г.,
София

121. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

11 май 1923 г., София

(получено на 21 май 1923 г., Бургас — след завръщането му от Варна,
делегат, учредителен събор)

Любезни М. Сотиров,

Повече светлина в пътя, който води към Бога. Вярa непрестанна,
ширина и свобода на душата. Надявам се да сте добре. Мъдрост и знание
е потребно за ученика, за да може да върви успешно в своя път. Често ще
се явяват спънки, които трябва да се преодоляват. Предайте моя поздрав
на всички приятели, братя и ученици на Школата! Моя Мир да пребъде с
вас всички ви, които вървите в пътя на Истината и Любовта!

Само Божията Любoв

(Свещеният подпис)

11.V.1923 г.

122. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

25 юни 1923 г., София

(получено на 28 юни 1923 г. по Г. Бански)

Любезни М. Сотиров,

Пътя на живота е велик в своите проявления. Всеки човек има своето
предназначение. Този брат се е явил да даде на страждующите една
малка помощ и да подготви косвено техните сърца към един по-възвишен
живот към Бога.

Начините и средствата винаги в такива случаи са според окръжаващите
условия. За пътят на Любoвта, Мъдростта и Истината са потребни хиляди
пъти по-големи усилия да се разбудят и излекуват хората от техните
недъзи.

Това е по нарежданieto на Всемирното Бяло Братство на Коего
Христос е глава. Църквата е за Земята, Всемирното Бяло Братство е за
Ангелския свят. А Царството Божие е за Бога. Това са стъпала на човешкото
съзнание.

Моята Любoв. Това е Духа, Който работи с нас. За всички. Само
Божията Любoв.

(Свещеният подпис)

25.VI.1923 г., София

123. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

28 юни 1923 г., Бургас

(изпратено по Кольо Каишев, който отива на Младежкия събор)

Любвеобилни Учителю на Мъдростта, Истината, Правдата!

В Името на Господа Бога и Отца Нашего на Небеса, поднасям и моля
приемете приложената тук малка сума — заради Теб Господи на Любoвта.

Сестра Александра Ви праща бурканче с приготвеното от домашни
малини сладко — молиме приемете, благословете и хапнете.

От писмото получено по бр. Б. изяснява ни се определено предназначението на появилия се брат – целителят Иван. Нека Всемогъщия Бог и Отец Го крепи и упаци от всякакви изкушения, за да изпълни достойно своята мисия за Славата Божия.

Противници много има вече от разнo естество – материално и морално, от лекари и други, както и признателни за намерената помощ и изцеление.

Мелницата на Петрови все още не е почнала да работи: от декември до сега големия брат Стефан е в Париж – централата на д-вото и не могат да доуредят с банковите кредити група дейността на мелницата. Всеки определен за почване работа месец все се отлагаше, докато имаме вече юли. Разчитат – решили били да почакаят работа от новата реколта. Моето постъпване на работа – длъжност там и във връзка със завръщането му от Париж тук – така ми казаха и от 3 месеца все се очаква да се завърне той. Но все нови поръчки се явявали при разрешаване окончателните условия за работата. И аз съм все в очакване голямо.

Изпитът е от материално естество, но ще го издържиме докрай.

Благослови Учителю и съдействайте.

Целува Десницата Ви

М. Сотиров

124. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

30 юли 1923 г., събота, Бургас

Любвеобилни Учителю на М И Правдата

Едно голямо смущение става въпрос по повод някои дела на целителя брат Иван при с. Мугрис. При лекуването си, от някои взема суми. Събирал доста големи – наброени по мълвата ги наброява до хиляди и десетки хиляди – броени на торба – по колко торби банкноти събирал.

Освен това напоследък едно излекувано момиче от очибол около 18-19 годишно, казал му, че трябва да остане при него да слугува в името Богу. Говореше се по тоя повод невероятни слухове. От 5-6 дни той вече липсва от Аязмото – лечебно място и заминал с това момиче неизвестно где. Търсен где – оказва се, че бил в с. Лъджакъой – при болните. Преди тия болни прииждат от разни краища на страната и роптаят: един че бил пропъден целителя от лекар и сега не можел да ги лекува никой; други – защо да отсъствува – да го намерели и ги лекува; трети – че бил пропъден от селяни на Мугрис – църковниците, който искали да приберат от сумите подарявани от болни и изцелени; четвърти – разправят и увещавали хората, че той бил шарлатанин и безбожник, вече силата му се взела – не можело да лекува и затова избягал и т.н. Всевъзможни слухове. Досега не може нищо положително с факти не се знаеше.

Вчера, петък, 29-то, един офицер М. Козаров ходил до болните и от там до с. Лъджакъой. Там видял, намерил тоя брат с младото момиче. На въпроса защо с делата си опорочава делото, което е започнал и каква му е тази мома, казал: "Жена ми е." – "Ами нали в селото имаш жена и 2 деца?" – "Тази Духа ми я дава за жена – майката Господня и Христос ми я определиха." – "Може ли подобно нещо да става от Господа?" – "Духа ми я даде и по Любов се вземахме и по любов да живеем."

Самия околийски началник вчера е пратил стражари да го търсят, намерят и кажат: да отиде да си излекува болните, които от 6 дни са се увеличили много, пък ако не може да ги лекува, да им каже да си отидат, защото те сами без него не вярват: смятали, че лекарите и властите му пречели и затова щели да го чакат ако и на открито в гората докато дойде.

Неясно има далеч още какво може да става – дали е подхлъзване или други причини се отговор на всичко това около него.

Молим за изяснение.

Няма Л. К. П. Б. Л.

Целувам Десницата Ви.

Ваш прилежен и послушен ученик М. Сотиров.

Бургас,

30 юли 1923 г., събота

125. ТЕЛЕГРАМА ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

1 януари 1924 г., София

(получена на 2 януари 1924 г., 8 ч. сутринта, Бургас)

Телеграма № 169

Бургас, Минчо Сотиров – зап. полковник

Приета на ... 1.1.1924 г., София

232 15 1 12

Любовта изявява Бога светлина на безсмъртния живот.

Братски привет! Дънов

126. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

5 януари 1924 г., събота, Бургас

Любвеобилни Учителю
на Мъдростта и Истината,

Благословете – Святото Дело на Отца Твоего и Отца Нашего да расте в преизобилен плод и на земята както горе на небето и се изпълни Волята Му за въдворяване Царството на Мир, Правда и Святост на земята и се положат враговете Христови подложие на нозете Му.

В 1924 година да проникнат лъчите на Любовта на жертвата в сърцата на управници и общественици, за да просветнат умовете им и се освободят от робство душите им, за да видят своите народи в пътя на Всемирното побратимяване.

Целуваме Десницата Ви Господи на Любовта за дните на светлите рождествени празници!

Ръководете ни в пътищата за Славата на Отца живого и Отца нашего – в пътя на светлината на безсмъртния живот – за братята и сестрите.

Верни Вам Учителю.

Вам верен, предан, послушен ученик Минчо Сотиров

Бургас,

Събота, 5 януари 1924 г.,

ул. "Цар Симеон" № 31

127. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

9 януари 1924 г., събота, Бургас

и

РАЗПИСКА за препоръчано писмо № 855

Любвеобилни Учителю на Мъдростта, Истината и Правдата,
Тук приложено поднасям (изпращам) Ви сумата – скромната сума 1500 лв. – съставляваща половината от първата ми заплата – възнаграждение, която получих от "Гол. Болгар Мелници" – бивши заведения синове Ив. Х. Петрови. Това бе обещанието ми и ангажимента ми пред Небето. Късно – много късно изпълват това ми обещание – но нали Великодушието на Любовта е по-велико от целия Всемир – под това Великодушие и Милосърдие се подсланям.

Моля Ви Учителю приеми тая малка сума – братски поделена – заради Любовта с която ни учите да растеме в същата Любов.

Целуваме всички от дома Десницата Ви. Благословете за Мир, Радост, благодарност, хваление и подчинение Богу и Отцу нашему с ползотворна дейност в пътя на Любовта, Мъдростта и Истината.

Ваш верен, предан и послушен ученик Минчо Сотиров.

пощенски печат:

Бургас, 9.1.1924

Разписка № 855

За подаден препоръчан предмет

Приех от г. Минчо Сотиров

Един препоръчан предмет, адресуван ... за г. П. Дънов, София

Заплатени такси:

За предмета ... 27 грама ... лева ... 2 лв.

Наложен платеж

Всичко 2 лв. Подпис на чиновника

128. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

12 януари 1924 г., София

(получено на 14.01. 1924 г., Василев ден, Бургас)

(препис)

Любезни Минчо Сотиров,

Получих вашето писмо с приноса.

Великото в живота е онова, което повдига душата и е прави победителка над всичко земно. Когато Божественото в човека се събуди то само му дава тази насока на право проумеване на чистото и святото у човека.

Само едната неизменна и Вечна Любов на Бога, Която изтича от Него дава това благо. Да Люби човек Истината, да прилага Правдата, да изявява Мъдростта е начало на Божия живот във всяка душа.

Работете усърдно и непрестанно: всичко в живота трябва да е сведено към тая насока. Моя мир да бъде с всички вас, които любите Истината.

Само Божията Любов.

(Свещеният подпис)

12 януари 1924 г. София

129. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

9/22 март 1924 г., събота, Бургас

Бургас

9/22 март 1924, събота

София

Дънов

"Опълченска" 66

От морския бряг на бучащото море поздравяваме Ви встъпване пролетта!

Приехме тоя, който Ви е пратил и под хоругвата му любов да живееме ръководени от Вас.

Пенка Станчева, Ганка Данакочева, Мария Джиджева, Радка Бъчварова, Райна Банска, Мара Петрова, Веселина Кремъкова, Анна Енчева, Минчо Сотирови

Подател: ул. "Цар Симеон" № 31

130. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

9 март 1924 г., събота, Бургас

София

Дънов

Опълченска 66

В денят на тържеството на изгряващото слънце на Великата жертва поднасяме ученически поздрав за Мир, Любов, Светлина във всяка жаждующа душа.

Благословете

От учениците

Бялото Братство

131. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

14/27 април 1924 г.

(поздравления за Великден)

София

Дънов

Опълченска 66

Поздравяваме с празника Възкресението! Да възкръсне Христос в сърцата, умовете, душите на човеците.

Благословете

Сотиров

27/14 април 1924

132. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО ВСИЧКИ ПРИЯТЕЛИ

15 април 1924 г., София

(получено на 21 април 1924 г. по Петко Епитропов)

(препис)

До Всички

Онова, което внася живот в душата е Божията Любов на Духа;

Онова, което внася в душата светлина и знание е Божият Дух на Мъдростта;

Онова, което внася свобода и радост в човешката душа е Божията Истина.

Туй безграничното обгръща ограниченото и го подкрепя.

Бог е туй от Когото всичко добро и благо излиза и пълни страждующите души на земята с мир и утеха с вяра и надежда в светлото бъдеще. Бог е винаги на страната на слабите. Ходете всички в свършената чистота на живота, пълни с Духа на благостта.

Всичко Господ ще обърне да работи за добро на онези, които вършат Неговата воля. Нема скрито нещо от Неговото око. Бодри, умни, весели, благи, добри, трудолюбиви в доброто. Ходете в пътя на живота.

Любовта, Мъдростта и Истината Божия да пребъде с вас всички сега и всякога.

(Свещеният подпис)

15.IV.

133. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

2 октомври 1924 г., четвъртък, Бургас

(чернова с бележки)

копие

Учителю на Любовта,
Мъдростта и Истината,

Положението на с. Александра по моето схващане е следното: жизненост слаба и ежедневно отпада, едва може да се придвижи от едно място на друго.

Температура все си има, кога по-слаба, кога по-силна. Храчки гнойни и понякога особено сутрин изобилно и то във форма на течност се излива от устата.

Апетит слаб, почти насила се храни.

От 2 дни левия й крак от китката й към стъпалото подут. Вчера бил повече подут – така ми казва сестрата.

Клепачите, па и лицето се вижда като подутото. Дишането периодически се затруднява – и си помага със смъркане на амоняк за по-леко дишане.

Сън – почивка неспокойна, а понякога и по-леко почива. Почти разслабен стомах.

На глед – бодра – погледа жив, но отпаднала.

Вяра силна, че ще пострада още и няма да си замине, но ще оздравее в сегашното си преселение тука на Земята и ще прави екскурзии.

Казва: "Много мислех и вярвах, че ще умра, но няма да умра."

И наистина тя е обкръжена с тия мисли и на братята и сестрите, и на познати.

Аз държа на Вашето казване, че не ще си замине – не е определено да си замине. И от Истина, Учителю, със силата на Любовта Божественото що носи всяко благо, речи Господи реч и тя сестра Александра ще бъде напълно здрава за Славата на Отца Нашего на Небеса, Който въдворява Царството Си на Земята и за слава на Божието Дело що свети с горящи слова. Амин! Така да бъде!

Целуваме Десницата Ви Учителю!

В В В предан, послушен ученик Минчо Сотиров

Бургас

2 октомври 1924

ул. "Цар Симеон" №31

Л. бр. Теодосий

Моля предайте приложеното писмо на Учителя.

Братски целувки.

Брат Минчо

Бургас, 2.X.1924 г.

Санки писа също до Учителя в петък, 17 октомври 1924 г. изпратено в плик до бр. Теодосий.

Писано Теодосий дали е получил двете горни писма.

2.) за 30 окт. "Високия идеал",

28.X.1924 г.

Писано Учителя чрез Савка – за положението на с. Александра.

Петък, 7 ноември 1924 г.

134. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

8 декември 1924 г., София

(получено на 10 декември 1924 г.)

Любезни М. Сотиров,

Всичко каквото става е за добро. Земния живот на човека се осмисля с Небесния. Да познаваме Бога и да вършим Неговата воля това е благо. Вашите изпитания са за добро. Александрина да живее с вяра. Живота е скрит в Бога. Тя да си издържи добре изпита. Новия живот е за предпочитане пред стария. Излизаме от Бога и се връщаме пак при Него. Христос е казал: "В Твоите ръце предавам Духа Си." Само у Него има Мир. Поздрав на А.

Да укрепне и твоята вяра. Бог е Любов и в тази Любов всеки може да намери своето благо.

(Свещеният подпис)

8.XII.1924 г.

София

135. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

23 декември 1924 г., вторник, София

(получено на 25 декември 1924 г. по Темелко Янков)

Любезни М. Сотиров,

Когато Бог обича него и поучава. Онова което става в живота е добро. Вий ще бъдете бодри, весели духом. Александрина сега е добре. Тя продължава своя път. Тя е свободна и весела, пълна с мир. Благодарете всички на Господа. Тя ще ви помага отгоре и ще бъде близо до вас и децата ви. Живота тук и отвъд е едно благо от Господа. Да изпълним волята Божия с Любов – това е идеала на душата.

Само Божията Любов. Поздрав на всички!

(Свещеният подпис)

23.XII.1924 г.

София

136. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

12 януари 1925 г., понеделник, Бургас

Любвеобилний

Учителю на Любовта,

Мъдростта и Истината,

В петък, 16-тога заминалата с. Александрина напълва 40 дни. Налага ми се, възприемам че трябва тук да направим една обща молитва рано сутринта.

Моля и за Вашето участие и благословение, както всякога. "Без Тебе Господи нищо не можеме да сториме!"

Молиме осветлявайте, напътвайте с. Александрина в пътя на растежа й към съвършенство – към вечните светли селения на Отца Твоего и Отца нашего за Славата Негова и при дадената свобода на духът й да бъдем в общение за помощта й към чада и брат за принасяние преизобилен плод от нас лозовите пръчки посадени върху Лозата – Господа на Любовта, Учителя на Мъдростта, Духът на Истината.

Целуваме Десницата Ви Учителю! Н.Л.К.Б.Л.

Ваш верен, предан, послушен ученик Минчо Сотиров

Бургас

12 януари 1925 г.,

понеделник

137. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

26 февруари 1925 г., четвъртък, Бургас

Любвеобилний

Учителю на Божествените Добродетели,

Твърде късно успях да приведа в ред държаните ми бележки от срещата на бр. бр. ръководители през 1924 г. от 31 август до 2 септември в София.

Един екземпляр от тях на пишеща машина, тук приложих, Ви предоставявам.

Един подобен екземпляр съм дал на бр. Тодор Абаджиев – Ямбол.

За голямото ми закъснение в привършване тая ми работа, моля извинение.

Тук приложено Ви изпращам две мои задължения към Вас – и с тяхното издължаване закъснях. Ако все така закъснявам във всички мои работи, не е добро за мен. Може би положените ми усилия не са били достатъчно пълни!

Моля Учителя, приемоте в Името на Божията Любов тая малка сума*.

Нека ми бъде позволено Учителю тук да зачекна и един въпрос от важен характер за делото ни общо и за мен лично. Все избягвах да Ви излявя – дано сам се разреши, но трябва виждам да се обърна и лично.

От миналата година бяха установени молитвени събрания във вторник и петък от 7 ч. вечерта. За по-удобно разпределени бяхме тук на три групи: едната в стаята на събранието, втората в дома на с. Енчева и третата у дома. Първите две групи отдавна преустановиха тия събрания – нямало вече нужда от тях, третата – у дома продължава и досега редовни, колкото души и да се явят.

Някои от старите приятели намирали, че с тия събрания в дома се създавало претекст за разпокъсването на обществото ни тук, че те били тайни събрания, защо не съм канел и тях, когато всъщност никому поканана не е давана, а за всекиго открити са били и достъпни, че с това съм искал да бъда ръководител на обществото, че съм го правил от тщеславие и гордост и самомнение и т.н. и заради това в интереса на Божието дело трябвало да ги прекратя непременно. В тия настоявания са особено открити приятелите с. Щереви, Н. Паскалеви и М. Пренеров. Казах им че има полза лично за мен от молитвените събрания – това е безспорно и аз имам опитности в тях. Че всеки присъстващ след молитвата си отива в дома с мир, освежен, ободрен, облекчен, и това е верно. Имаме вече няколко случая с ясни доказателства. Но щом намирате, че нямате нужда от тях, кажете в събранието да не идва никой в дома и свършена работа. Не съгласиха на подобно предложение, но аз трябвало да ги не пускам в дома. Казвам: "Не, той е Господен Дом и всеки има достъп у дома, когато обича." Събират се 2-3 и повече, искат да се помолят – стаята у дома е свободна, както е било с години вече под ред. Но сега да затворя дома си за братята и сестрите, това няма да сторя. Тогава казах, че може и други да искат да се молят. Отговорих: "Още по-добре, направете ги тогава общи молитвени събрания – за цялото общество и нека се събираме в салона." Възразиха, М. Пренеров: "Като ги направиме общи, ще видиме пък дали имаме нужда от подобни събрания, но от сега казвам, че имаме нужда от молитвени събрания." Казах: "Тоя въпрос го решавайте както обичате, но за мене той е решен засега. Без молитва в определен ден и час не мога. И сам да остана, обещанието ми в мене – пред Бога ще изпълня. А ако обича някой друг, нека присъствува." Това е кратце Учителю.

Вие Учителю, Който всичко знаете, моля в интереса на Божието дело в града ни и да бъда изпълнител само на Волята Божия, съобщете ми: трябва ли да се преустановят тия събрания, както били преустановени

*Бележка на съставителя: В писмото са поставени сгънати две банкноти по 1000 лева.

Мовсесовичи?
Грунто на вогнепелен-
нумт допродати,

Побордт клено гентер да
приведс во редь дуржанист ми
Статски оми сртцама на др. др.
расходоунами, прѣз 1924 год оми
31 Август до 2 Септембр в Септембр
Единь экземпляр: оми тѣдѣ, на
минувшѣ маинѣ, тѣмъ прило-
женъ. Ви представлѣванъ.

Единь подобенъ экземпляръ сѣмъ
далъ на др. Мис. Владиславъ - Губаръ.
За вѣдомостъ ми заклѣпанъ, вѣ
привѣщанне мадъ ми работѣ,
монѣ извиненне.

Пѣчкѣ приложено три ис-
павуанѣ двѣ новѣ заклѣпанѣ

Ваша Висш - и съответно издвигане
 Ваше закъснение. Но все така
 закъснение, въ всички мои ра-
 боти, не е добро за мен. Може би
 по-късно ще ги изляза и се биха
 докато ги имам!

Моя Ученико, приеми
 въ името на Б. Л. тази малка
 сума.

казват същите приятели във всички градове и даже в София. Така им казали бр. Кирил Паскалев и Добран Гарвалов, като бяха напоследък през януари тук. И изобщо моля Вашите Учителски наставления и съвети за дейността ми и моля съдействайте да не попадна в грешка, а да бъда всякога добър работник на Божиата нива – на Божието лозе – да бъда пръчка с преизобилен плод. Но дайте ми сок от лозата, която сте Вие Учителю.

Н. Л. К. Б. Л.

Целувам Ви Десницата.

Ваш всякога верен, предан, послушен ученик М. Сотиров.

Бургас

26.II.1925 г., четвъртък

138. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ **22 март 1925 г., неделя, Бургас**

Confirmation de telegramme

София

Дънов

Опълченска 66

В денят на тържеството на изгряващото Слънце на великата жертва поднасяме ученически поздрави за Мир, Любов, Светлина във всяка жадуваща душа. Благословете.

От учениците на Бялото Братство

неделя,

22 март 1925 г.

Grands Moulins de Bulgarie

Bourdas

Подател: М. С-в, ул. "Цар Симеон" № 31

139. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО УЧЕНИЦИТЕ **НА ВЕЛИКОТО БЯЛО БРАТСТВО**

31 март 1925 г., вторник, София

(написано под диктовка)

(получено по Жеко Панайотов на 2 април 1925, четвъртък, Бургас)

До учениците на В. Б. Б.

Извора, който извира, назад се не връща.

Слънцето, което изгрява, пред себе си всичко обхваща.

Умение и невинност, смелост и кротост, устрем и търпение, сила и чистота, това е вярата.

Любовта оживява, Мъдростта въздига, а Истината възкресява.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Моя мир да бъде с вас.

31.III.1925 г.

София

(Свещеният подпис)

Продиктувано от оригинала, адресиран до ръководителя и донесен от София от бр. Жеко Панайотов, на 2 Април, четвъртък 925 год.
сряда, 8 Април, 1925 г., 7 ч. вечерта, Бургас.

140. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

6 юни 1925 г., Бургас

и

РАЗПИСКА за подаден препоръчан предмет № 1016

Любвеобилний Учителю!

На 8-того, понеделник Св. Дух, заминалата за Духовния свят на 8 Декемврий миналата година сестра Александрина, навършва 6 месеца.

В памет ней моля приемоте една малка за маса покривка, която днес по пощата Ви изпратихме.

Н.Л.К.Б.Л.

Целуваме Ви Десницата Учителю!

Ваш верен, предан, послушен ученик М. Сотиров

Бургас

6 юни 1925 г.

пощенски печат:

Бургас, 6.VI.1926

Разписка № 1016

за подаден препоръчан предмет

Приех от г. Минчо Сотиров

Един препоръчан предмет, адресуван ... за г. П. К. Дънов, София.

Заплатени такси:

За предмета ... 132 грама ... лева ... 14 лв.

Препоръка 2 лв.

Всичко..... 16 лв. Подпис на чиновника.....

141. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

22 октомври 1926 г., петък, Бургас

копие

Бургас 9/22 октомври 1926 г.

петък

Н.Л.К.Б.Л.

Учителю,

Като встъпвам днес в 52-та ми годишна възраст, моля Вашето благословение и съдействие да бъда полезен работник на Божиата нива и принесе плод преизобилен, ако и като най-малък служител за Славата Божия и всичката ми дейност да бъде само за Славата на Отца Твоего и Отца Нашего, Господи!

Нека Духът на Любовта ме ръководи, Духът на Мъдростта ме просветлява и увеличава знанията, Духът на Истината ме освобождава от всякакъв робски гнет и разширява свободата на душата и Духът Святый ме подкрепя за победа над всяка сила Божия.

Целувам Десницата Ви Учителю.

Ваш верен, предан, послушен ученик

Минчо Сотиров

142. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
28 март 1927 г., Бургас

Бургас
28 март 927
Н.Л.К.Б.Л.
ул. "Цар Симеон" 27

Учителю,

Предстои ми да замина за Ромъния по наследственото дело – наследниците на х. Петър, х. Матеев, което е насрочено за 14 април т.г. в Добрич (Базарджик). Ще отида и до Кюстендил за 1 ден (10 април) за прибиране наема за 6-месечието – април-октомври 1927 г. Тръгването ми ще бъде вероятно на 4 април, понеделник през Варна, когато разчитам ще има параход и от там по трена през пограничния пункт "Оборище" ще се доказва правото на собственост и владение пред роменските власти и в зависимост това, прилагаме закона за експлоатацията на имотите.

Завръщането ми разчитам да стане на 15 или 16 април през Варна и ако е волята Божия да мина през София или пък направо Бургас.

Моля Вашето благословение да бъде отиването ми и успеха на процеса за Славата Божия.

Вашето съдействие да бъде и в насока за разнасяние Словото на Истината по пътя на движението ми.

Целувам Десницата Ви Учителю!

Ваш всякога верен, предан, послушен ученик М. Сотиров

143. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
15 май 1927 г., неделя, Бургас

неделя
15 май 927, Бургас

Н.Л.К.Б.Л.

Учителю,

От завръщането ми от София и досега мога да се похваля за Славата Божия всичко върви към просветление, към хармонизиране. Членовете на обществото, приятелите, братя и сестри съзнавайки необходимостта от сплотеност каквато ни препоръчахте да имаме, от мир – каквото пожелахте ни да имаме и донесох, вяра твърда – каквато ни задължихте да култивираме в себе си работят в тая насока. И вярвам, че със съдействието на Божествения Дух – с Вашите напътвания и нашето послушание ще растеме и дадем преизобилен плод на Божието лозе като добри работници на жетвата на Божествената нива. Наистина от някои от старите приятели има една въздържаност, хладнина, студенина в моето съдействие за по-интензивна работа, но то така си е било и по-рано. Обаче младите приятели са ревностни – активност и заинтересованост проявяват и във всичко любознателни. Имат нужда от поддръжка и напътствие от Господа.

Тури се начало на хор – засега 8-10 души. И с Вашето съдействие този път ще се затвърди - заздрави и възрастне за Славата Божия.

Изобщо за живота в обществото мога в Господа да се похваля, всичко върви към добър растеж, но има, обаче, и много да се работи. Благословете за успех Учителю.

Екскурзиите правим – засега все към нашия връх "Белия Брат" (бившия Кара тепе). Има желание и за към балканските села – Анхиолска околия – да се устрои една по-голяма среща и с Айтос – вероятно за след изборите ще стане.

Изглежда материалните нужди доста спират приятелите – семействата, но всеки с радост се стреми да понесе негодите. Сутрин редовно излизаме на морския бряг – булеварда към 4 часа заранта. Изпълняме си наряда и гимнастиките – старите упражнения и концентрическите кръгове и с постепенното идване на приятелите – събират се до 10-15-20 души някога и повече, до времето на изгрева – днес в 4.48 часа. Появяваме малко, една обща молитва и всеки към дома, на работа.

Лично за мен и дома – за всичко благодаря Богу – отива на добре!

Синът ми Димитър, който още е без работа редовно, става към 3½ часа и на брега всяка заран. Дъщерята Еленка – от 2 дни почна да излиза рано – задача за 10 дни – щели да губят от съня си, защото смята че ще ѝ се спи целия ден щом ставала рано. Сега прави опит и на добре е.

Сестра Пенка всичко с радост и голям стремеж изпълнява.

У нас дойде и 1 млад брат Атанас Николов – от 1 ½ седмица и той вече редовно сутрин заедно излизаме – и се чувства много добре. Изобщо всички, които рано излизат се чувствуват много добре – освежени, пъргави.

Искам Учителю да Ви опиша видението ми от тая заран в 3 ½ часа сутринта (от Кулата се пуснаха 4 черни пушечи по нареждане на Учителя) – вписъл съм в тетрадката ми.

Ваш верен, послушен ученик Минчо Сотиров.

144. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ **12 юни 1927 г., неделя, Бургас**

неделя, 12 юни 1927 г.
Бургас

Н.Л.К.Б.Л.

Учителю,

Делото Божие продължава да се развива в града ни.

Сутрин излизаме на брега до булеварда преди изгрев и гимнастиката на открито произвеждат добро впечатление на външния свят – почват да разбират, че не за "кланяне" на Слънцето излизаме сутрин. За жалост има наши приятели, които като не излизат заран, а и неодобряват гимнастиките на открито – щели да "ни се смеят хората". Казвам им: "Ами войниците, юнашки два ескадрона нали на открито и рано сутрин си правят гимнастиката!"

Приятелите са бодри и расте готовността им към работа за Славата Божия. Всеки петък в 7 ч. вечерта имаме у дома молитвено събрание група – центъра на обществото и всички участници (15 души) които опитваха и когато идваха си отиваха в дома много радостни в Господа Исуса Христа.

Неделните събрания на открито и закрито и екскурзиите редовно работиме и всякога с отлични резултати за участниците.

Във "Фар" понякога пописва против нас с насмешка. Завчера се срещам с редактора му и като поговорих – остана смутен, не знаеше на каква база да застане в отговора си. Пак ще се срещне с него.

Приателя младеж на Димитър Юрданов, който ви бях писал, че страда от апандесит му се усилили бяха болките и миналия понеделник 6-то го се подложи на малка операция в болницата и до днес е добре.

Тук бе бр. Н. Пампоров и държа 3 сказки в салона съвр. п... понеделник и вторник и четвъртък – 6, 7 и 9-то го върху:

1-а – Учението на Толстога за Любовта и психоанализата на Фройд.

2-а – Мъдростта на Исуса в светлината на западната култура и

3-а – Ясновидство и интуиция.

Бяха средно интересни, но с интерес следени и слушани.

Вчера 11-то го, събота си замина за Сливен.

От всички у дома и от приятелите Ви целуваме Десницата!

Благословете.

Ваш верен, предан, послушен ученик Минчо Сотиров

П.П. Учителю! Днес ме запитаха двама наши млади приятели есперантисти Димитър Юрданов и Ант. Николов може ли да преведат на есперанто някои от неделните беседи и кои от тях бихте препоръчали. Моля Вашето указание.

Днес четохме в събранието 28-ма "Скритото имане" и се спряхме и върху нейния превод и се печати в чужди есперантски вестници.

Моля по волята Божия и за едно послание общо до приятелите тук.

Ученика Ви Минчо

145. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

26 юли 1927 г., вторник, Бургас

Бургас,
26.VII.927, вторник

Н.Л.К.Б.Л.

Любими Учителю,

За Славата Божия всичко върви добре и за добро.

Резултата от възложената и изпълнена задача - баните, екскурзиите, събранията на открито и закрито са отлични както за мене, така и за ония членове братя и сестри, които ги приложиха.

Скръбна ми е душата заради дисхармонията в дома откакто Димитър не желае да работи: като паразит е станал – играе на футбол, ходене вечер и храна – "от добрата". Престана да посещава школата и събранията. Напълно свободен. От съвети не приема и самостоятелен бил. Изглежда, че е под влиянието на други лица.

Дъщерята Еленка го подкрепя и е в хармония с него. И тя посещава събранията, но види ми се от лицеприятие на мен да угоди.

Схващам, че имат боязън от присъствието у дома на с. Пенка и често са в дисхармония с нея. Като има да шие нещо на тях – добра е, подбужда ли ги на работа – непотребна е!

Разбирам че всички тия изпити са за мене дадени и вярвам, че по Волята Божия и с помощта и съдействието на Тебе Господи Мой ще издържа успешно тоя изпит за Славата Божия за величието Божие и пак за Славата Божия.

Помагай ми Господи, защото без Тебе Христе, Господи мой нищо не можеме да сториме.

Целувам Десницата Ви Учителю! Благословете.
Ваш верен, предан, послушен ученик Минчо Сотиров

146. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

29 юли 1927 г., петък, Бургас

(машинопис)

и

РАЗПИСКА за подаден препоръчан предмет № 11021

29 юлий 1927 г.

гр. Бургас

Н.Л.К.Б.Л.

Учителю,

Ако съм схванал правилно ръководството на Духът, наложи ми се да доведа до знание Вам за един малък инцидент, който стана в сряда – 27-ого в школния час на Общия окултен клас, като ще се потрудя да го опиша така, както се изрази, за да имате възможност да направите Вашите проверки.

След като прочетох една малка беседа Ваша върху стихът: "Прослави Отче името Си" – чу се глас: "Прославих и ще прославя" в класът. Почнах да чета нарежданията за предстоящия тази годишния Събор на В.Б.Б. При прочитанието пасажа за необходимостта всеки член да бъде снабден с членска карта от обществото по установения образец, брат Сотир Щерев прекъсна и каза: "Ние си плащаме тук членски вноски и това е обременяване на членовете с нови членски вноски по 60 лв. годишно. Ние не сме съгласни с това нареждане, то е измъдрувано от някои софиянци, които нищо не плащат" и т.н. Помолих го да дочака да прочета докрай нарежданията. Прочетоха се и той наново почна против членските карти да говори, подкрепен от г-жа сестрата Паскалева. Казах им, че ние макар да имаме определени членски вноски и всеки се е задължил да внася, са доброволни вноски, пак не ги внасят и тия, които най-много се оплакват от членски вноски. Има приятели, които от 3 години ни стотинка не са внесли, въпреки обещанията им, дадени писмено, и сега и от тия вноски се отказват, когато вие знаете, че миналата година се взе решение тия членски вноски от членските карти да се употребят за засилване фонда на издателството на нашата литература. Обади се г-жа Паскалева: "Като са обещали те все ще ги внесат." – Защото тя с мъжа си бр. Н. Паскалев нищо не внасят. Казах: "Сестра, да обещаваме на определено време да внасяме и нищо да не внесем, то все едно е – нищо не сме внесли. А че сте мислили някога да внасяте, то е голо обещание. Ние обаче трябва да бъдем послушни на нарежданията, които ни се дават от Учителя и да ги изпълниме щом смятаме себе си ученици Негови. А тия, които не плащат нищо, стават съблазн на другите и благодарение на това неплащане от най-старите приятели останали са само 10-12 души, които сега внасят членски вноски." Проропта още нещо бр. Щерев, другите мълчаха с видимо умъчняване на душата, защо при съборните нареждания, когато трябваше да бъдем радостни се внасят умъчняване и то от тия, които трябва да подтикват членовете на обществото към работа продуктивна. За да не предизвиквам повече разгорещаване на атмосферата, замълчах – видях, че търпение се искаше от мен и се преустанови събранието. Смятам, обаче, в сряда

– 3 Август да изтъкна в класа, че всички, които считат себе си ученици на Окултна Школа и ученици на Учителя, ще изпълнят нарежданията Му и ще ликвидират с всички свои задължения преди събора. Ще подобрят своите отношения гдето са влошени с когото и да било, ще си приготвят десятъка и така напълно успокоени, в мир и радост ще се явят на Събора – пред Господа и след това да се преустановят събранията ни за след Събора – през септемврий. Та пак, както Духът ме ръководи – съдействайте ми Учителю, за да изпълня онова, което е по Волята Божия.

В свръзка с тоя инцидент имах вчера следното съновидение: 3½ часа сутринта, дома Бургас, четвъртък – 28 юлий.

Събрани сме приятелите на Събор на една височина конусообразна, на югоизточния ѝ склон под върха ѝ. Вие с брат С. Щерев водите нещо спор – упрекнахте го за нещо – той Ви възрази остро. Казахте му: "Да си отидете от тук!" Той възрази: "Защо да си отида?" Повторихте му наново упрека и да си отиде. Той пак възрази много остро и тогава, с едно ножче, бел кокал сапчето му, с един замах отрязахте един клон без листа от едно дърво, което бе между Вас и Щерев /пън с няколко клона, но все без листа, срязани, както черничевите дървета срязват – едни клоне по-къси, други – по-дълги/. Пънът и клонете му обвити в тъмно-зелена кора. Веднага след отрязването на тоя срязан клон находящ се от към западната страна на пънът, клона се изгуби и Вие с показателния си пръст на дясната ръка мушнахте бр. Щерев в под лъжичката. Той се полюля да падне на гърба си и му казахте: "Веднага да си отидете у дома си и там да бъдете притиснати между 20 германци и 20 ... /англичани ли бе или друга дума от нация, но като че думата англичани дочух/. Щерев си тръгна към север и минавайки между братята съборяни казваше високо: "Наистина, много умен е нашия Учител, наистина, много умен е нашия Учител, наистина, много умен е нашия Учител." И така продължаваше да повтаря тоя израз и се изгуби във от братята към северна посока или северозападна.

Събудих се силно сериозен, с песента "Росна капко". Трябваше да стана и на брега на морето да отида и си привърша сутрешната работа. Отидохме с бр. Атанас Николов и с. Пенка Г. Кънева.

Целуваме Десницата Ви Учителю. Благословете.

Вашия верен, предан, послушен ученик.

пощенски печат:
Бургас, 29.VII.1927

Разписка № 11021

За подаден препоръчан предмет

Приех от Големите Мелници

Един препоръчан предмет, адресуван ...за г. Тодор Стоименов,

София

Заплатени такси:

За предмета 15 грама ... лева ... 2 лв.

Наложен платеж 2 лв.

Всичко 4 лв. Подпис на чиновника:

147. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
27 юли / 9 август 1927 г., Бургас

Н. Л. К. Б. Л.

Учителю,

Преди 20 години на днешния ден – 27 юлий 1907 г. В М Ч Пантелеймон в гр. Бургас е основан от бр. Пеню Киров духовния кръжок, който без прекъсване е продължавал своя живот.

Днес – тая вечер събрание на благодарствена молба по случай 20 годишнината от основаването на кръжока ни, поднасяме нашите ученически поздрави на вяност и преданост в делото за Славата Божия.

Молиме Ви благословете и ръководете ни наставнически, за да принесем преизобилен плод на Божествената нива за въдворяване Царството Божие на Земята.

Целуваме Десницата Ви.

За учениците Ви.

Ваш предан, верен, послушен ученик

Минчо Сотиров

Бургас

9 август 1927 г. / 27 юлий стар стил

148. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
4 септември 1927 г., неделя, Сливен

Сливен

4 септември 927

неделя

Н. Л. К. Б. Л.

Учителю,

Дойдох снощи тук – по настаняването на малкия Матейчо в училище в село при сестра Р. Грозданова.

Обмехихме много и обширни мисли. По принцип съгласна е да го има пред себе си, защото ще има полза, обаче, като се има пред вид нейното положение, обремененост във всяко отношение – като учителка и семейния товар – намира, че оставането при нея е от естество да не може да изпълни поетия ангажимент във възпитателно и образователно отношение за детето – поне засега за през тая година. Щом не може да бъде при нея – остава да бъде при мен в Бургас. Както и Ви изложих Учителю – при сегашното състояние в къщи да го учат насилком и чрез заплашване към лъжа, към месоядство и други пороци брат му и сестра му, стоенето му в къщи е тоже вредно.

Всичко гореизложено е от мое гледище. Вие, обаче, знаете онова, което трябва да се направи и е необходимо за благото и преуспяването на детето.

Ако е необходимо и тая година временно да бъде пак във Варна в пансиона, Вие ще ми укажете.

Моля Вашите напътвания.

С.Б.Л.Н.И.Ж.

Целувам Десницата Ви.

Ваш верен, предан, послушен ученик Минчо Сотиров

Тая вечер си отивам за Бургас. Ако някой софийски приятел и брат учител би се ангажирал с неговото възпитание и образование – готов съм да заплащам съответната пансионна такса.

Същия

149. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
9 / 22 октомври 1927 г., събота, Бургас

С.Б.Л.И.П.Ж.

Учителю,

Встъпвайки днес в 53-та годишна възраст – от преселението ми на Земята – поднасям моите ученически поздрави на вярност, преданост и послушание към Господа.

Благословете Учителю през тая година и с Вашето съдействие да принеса плод преизобилен чрез непрестанно прилежание и работа на Божествената Нива – Божественото лозе за Славата Божия!

Целувам Десницата Ви Учителю.

С.Б.Л.Е.Л.

Вам В. Верен, предан, послушен ученик Минчо Сотиров

Бургас

9/22 октомври 1927 г.,

събота

150. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
15 ноември 1927 г., вторник, Бургас

и

РАЗПИСКА за подаден препоръчан предмет № 8063

Бургас

15 Ноември 1927 г.

Н.Л.К.Б.Л.К.И.П.Ж.

Учителю,

Тая вечер ме повикаха в дирекцията на Мелницата и съобщиха, че пред вид тежката мелничарска криза, персонала се намалява и между шестимата, които се освобождават от дирекцията съм и аз. Това ще стане от 15 декември т.г. Заплата ще дадат до 15 февруари идната година.

За бъдещата ми дейност моля за Вашите нареждания.

Касателно синът Димитър казаха ми, че поемат грижата синове х. Петрови да подпомогнат с по 1 500 лева месечно и да му намерят работа в София с около 1 000 лева, та с 2 500 лева месечно да може да следва, а на мене да не тежи издръжката му. Щом поемат и изпълнят тоя ангажимент, виждам Господи на Силите Твоята мощна Десница, че закриля Твоите раби и им съдействува всичко за добро. А всичко това да бъде за Славата Божия!

Спомням си съдействието, предупрежденията Ви по Великден и след събота – “съкращение на разходите”.

Школните часове на ООК почнаха от 9-то – сряда.

Наряд се започна от петък – 11-то – първия Св. Д. за Господа. С Вашето съдействие всичко ще върви добре: “Без Мене нищо не можете да сторите.”

Братския стол продължава живота си – встъпи вече в 3-ия месец и се разшири до 6 столуящи се – 4 братя и 2 сестри.

Обработването на братското лозе – част от него се възприе и прилага с част от членовете на обществото – ученици на Школата.

Изпитанията продължават – ще нося с радост, за да бъде всичко за Славата Божия!

С.Б.Л.Е.Л.

Целувам Десницата Ви Учителю за всички ученици Ваши.

В.В.Верен, предан ученик и послушен Минчо Сотиров

пощенски печат:

Бургас, 25.X.1927 г.

Разписка № 8063

За подаден препоръчан предмет

Приех един препоръчан предмет,

адресуван за г-жа Гумнерова, София

Заплатени такси:

За предмета ... 15 гр. ... лева ... 4 лв.

Всичко 4 лв. Подпис на чиновника:

151. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

24 ноември 1927 г., четвъртък, Бургас

Бургас

24 ноември 1927

четвъртък "Св. Мина"

С. Б. Л. И. П. Ж.

Учителю,

Да бъде всичко за Славата Божия!

Бившия член от обществото ни – отказал се бил от да бъде член и не посещава събранията. С. Щерев енергично се е заел да се бори и ме събори по какъвто и да било начин, без подбор на средства. Бил съставил някакво писмо до властите и го носил за подпис до по-старите приятели, та с колективите да може да действа. Бил го подписал, обаче, само Тем. Ликов и той, а бр. Н. Паскалев отказал, също и другите.

Искал общо събрание пред което да заявял, че се отказвал от обществото и да се накарал и т.под. Спомням си Вашите думи, че има един Дух, Който ме преследва и иска моето унищожение – да бъда внимателен в живота си.

Но що мога сам да сторя без Тебе Господи?!

Ако моето унищожение Учителю е за Славата Божия – ето аз съм готов да положа душата си за Тоя Велик Баща, Който всичко ми е дал, неговия най-малък раб и винаги ме е закрилял и приемал под Своята Десница!

Ако ли ще е необходимо да остана и продължавам да работя тук, моля Вашето съдействие и напътствия. Утежнена ми е душата, но бодър ми е Духът. В борбата си против мене не е оставил незасегната нито службата ми, нито манталитета ми – до най-големите гънки на моя живот – всичко познавал – всичко опорочено било – навсякъде все това разправял. Ако ли е така – ще се поправа!

Целувам Десницата Ви Учителю!
Ваш В. верен, предан, послушен ученик Минчо

152. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
28 ноември 1927 г., понеделник, Бургас
(машинописен текст)

Бургас,
28 ноември 1927
понеделник

С.Б.Л.Н.П.Ж.

Учителю,

Както и Ви писах на 24-тогo, бр. Сот. Щерев като е искал общо събрание за изобличение, сондирал съгласието на бр.бр. Н. Паскалев и Мат. Преневор, но те биле против, за да се избегнат скандалите, както те ми заявиха на 24-тогo вечерта, като дойдох у дома. Подобно събрание искал само Щерев в съгласие с Тем. Янков, а вероятно и Мат. Попов. Подобно едно събрание, както Ви докладвах миналата година и аз исках. Но понеже ми казахте, че всички въпроси ще се разрешат с търпение или ако има събрание, трябва рязко да се отсече и искрено, без обида, предпочетох търпението. Пред настойчивостта, обаче, сега за подобно събрание, изказана ми от Тем. Янков в сряда на 23-тогo след школния час, аз обявих в събранието тогава, че "всички стари" приятели, както Янков ми каза, искат събрание в събота – 26-тогo, 6½ часа вечерта. Обаче, като видях, че не "всички стари" искали събрание, че имало раздвоение между тях, реших да се отложи това искано от тях събрание за следната събота – 3 декември – 6½ часа вечерта, за да има време да се помолят и се явят всички ученици-школници от обществото, а не да отсъствуват умишлено, както казали. Така и съобщих на с. Енчева в четвъртък – женското събрание и в петък вечерта – молитвеното събрание, за да се доведе до знание на всички и се подготвят за това събрание. През тия дни се развива усилена агитационна дейност, особено към младежите, па и от другите да не посещават събранието на обществото, докато един млад брат казал: "Сотиров на столовете ще чете своите беседи." – Като че "Сотиров" чете и "свои" беседи чете. Течението, на което искат да дадат живот е мисълта: "Един трябва да стане жертва, за да се спаси обществото от разцепление." – Тая жертва наглед, повидимому желаят да бъде с. Пенка Г. Къниева, за да не бъде съблазън, а всъщност, ясно ми е, че всичко е против мене. Тя е силна подкрепа, както Ви съм докладвах Учителю – безкористна душа и ако в случая е необходима изкупителна жертва, нека бъде самия лично аз. Готов съм да понеса всецяло отговорността върху себе си – всички станали грешки, грехове, ако има такива, нека понеса последствията им и да бъде всичко това за Славата Божия – за Делото Божие, което Вие ни носите.

Вторият въпрос – братския опитен стол, който имаме от септември – вече в 3-тия месец и продължава да съществува при пълна хармония, трябвало да се разстрои, понеже не съм взел разрешение от Управителното тяло – или най-малко да не бъде в зданието – долния етаж на Салона събранието, а в частна къща.

Моля Учителю, ако за едно опитно приложение някои правила-методи на Учението ни, за да изпълниме Волята Божия трябва предварително разрешение от Управителното тяло – ще го направя, за да не се смята, че съм уронил човешкото им достойнство и пренебрегнал, макар че са против каквото и да било приложение поне досега – или пречат и противоагитират или не вземат участие.

Простете ми Учителю, но Вашите напътвания са решаващо мнение и закон за мене.

СБЛЕЛ

Целувам Десницата Ви

В.В.В. покорен, предан ученик М. Сотиров

153. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО ГИНА ГУМНЕРОВА

28 ноември 1927 г., понеделник, Бургас

(молба да предаде писмото на Учителя)

(машинописен текст)

28.XI.1927,

Бургас, ул. "Цар Симеон" 27

С.Б.Л.Н.П.Ж.

Люб. сестра Гина,

Моля бъди така добра и веднага предайте приложеното тук писмо на Учителя.

На 24-тогo Му бях писал едно затворено писмо – на Негов адрес. Дали го получи? Сега проверяват ли пак Неговата кореспонденция или е свободна от "цензура"? За редовността на всичко, моля отговорете ми за знание.

Сърдечни братски поздрави теб и около теб всички героини и герои Витошчани – Славна ще да е сега Витоша!

С.Б.Л.Е.Л. [ръкописен текст]

Бр. М. Сотиров [ръкописен текст]

154. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

6 декември 1927 г., София

(получено на 7 декември 1927 г., Бургас)

(С бележка от получателя, че го изпраща Д. Нешева,
но на плика почерка е на Учителя)

Любезни Минчо,

Получих всичките ти писма. Гледайте добре да разрешите задачите на живота. – Като ученици. По Бога. В светлината на вечната Любов.

Ти ела по празниците в София.

Само Божията Любов.

(Свещеният подпис)

6.XII.1927

София

155. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

8 декември 1927 г.

(машинопис)

С.Б.Л.Н.П.Ж.

Учителю,

Вчера получих препоръчаното Ви писмо от 6-тогo и душата ми е възраждана, че съм схващал правилно ръководството на Духът – Ръководството Ви Учителю, защото моето желание бе всички спорни-висящи въпроси да се разрешат тъкмо като от ученици по Бога, по Закона на Вечната Любов. Дали сме успели това да изпълниме, Вий ще кажете. Търпение и велико търпение се иска.

Идва в София "съблазънта на обществото ни" – както я третираат някои – сестра Пенка Георгиева Кънева. Тя ще моли да се яви пред Вас и Ви изложи станалото и готова е, вярвам това, да изпълни всичко що е Богу угодно – що е по Волята Божия, за растежа на нейната душа, за духовния ѝ растеж, за прославлението Името Божие, за Славата Божия. Вий, Ви моля Учителю, ще ѝ дадете съответните наставления, които трябва да изпълни и трябва да се изпълнят от нас тук.

Както Ви бях писал, назначеното-исканото по желание на някои братя събрание на обществото за 3-тогo – събота в 6 ½ часа вечерта се състоя. Предложих и започнахме с една тайна молитва. Обърнах се към всички и помолих да заявят: как искат да разрешаваме въпросите, които ще разглеждаме тая вечер – като старозаветници ли, като новозаветници ли, като праведници ли или като ученици? Смятам, че трябва да се разглежда и разрешава всичко като ученици. Казах след това: "Имат думата инициаторите за свикването на събранието." След обмяна на тихи мисли между Д-р Сотиров и С. Щерев, последния взе думата и започна своята обвинителна реч, или изнасянието на онова, което е тормозяло обществото, спъвало е неговото развитие, довело до разцепление. Общественото мнение било възбудено – говорило много лошо за нас и че то държало строга сметка за нашия живот, че той работил 20 години за Божие дело и за това наше общество и с прискърбие гледал как не вървяло делото. Добави предварително, че неговите мисли не били насочени против личности, а само да каже своето мнение, та и други да се изкажат, като какво трябва да се направи за подобрението и да се върнеме към ония хубави весели времена, когато сме си пiali в събранието и всичко вървяло меко, гладко. Говори повече от ½ час. Търпеливо всичко се слушаше, без прекъсване от когото и да било. И в заключение каза, че за всичко това причината е с. Пенка – от 2 години, откакто е дошла да живее в дома. Лошите язици говорили за нейното пребиваване у дома ми. Тя станала "камък на съблазън" между сестрите и братята ни и даже сам той се съблазнявал. Вървали в чистотата на душата, но все пак съблазън и "камък на препъване" била тя и затова единственото правилно решение на въпроса е, тя да си отиде при своите родители – да не бъде в Бургас. Добави още, че образувания братски стол е бил дело лично мое, за да прикрия моите намерения, че никакъв идеализъм нямало в това и че "Комуна от 2½ души не става". Че не съм питал никакъв Управителен съвет за образувание на тоя братски стол, всичко на "своя глава" съм решавал и правил. В заключение добави, че и Вие като бил при Вас Сте му казали,

че не сте били проучили този въпрос, не сте знаели тези подробности, които Ви е казал, но като е така, то "най-малката жертва, която трябва да направи това момиче е да си отива в село. През време на Събора сте го видели, но Ви се видяло добро момиче."

Гореказаното Учителю дано не съм преувеличил нещо е резюмето на казаното от С. Щерев. След него помолих и други да се изкажат. Говори в същата смисъл с. Ана Енчева – почти преповтори думите на преждеговорившия. След нея други не взема думата. Започнах аз. Казах, че във всичко казано, насочени са мислите против две личности, иска се изкупителна жертва и силните трябва да носят слабите. Считайки себе си за по-силен, аз нека бъда тая жертва. Все пак ще трябва да кажа онова, което по моему е истината по разцеплението на някои само от обществото ни. Започнах и казах: "Неприязънта е от 1923 г. /доколкото си спомням/, ноември 15, когато имаше в задната стая на дрогерия Зурков събрание от най-старите приятели – 8 души и се изказа съмнение против Учителя, защото много работи, които бил казал не се изпълнили. Това пръв изтъкна С. Щерев. Потвърди Мат. Попов, също и Зурков, Мат; Пренеров, Н. Янев и др. Освен Д-р Сотиров, който мълчеше и аз, защото казах, че ако вие имате съмнение, аз доказателства, че всичко казано се е изпълнило, па има и още да се изпълнява." Тук ме прекъсна и на 3-4 пъти да заговоря, не ми се позволяваше, че това било вън от въпроса. Аз исках последователно да изтъкна как е вървял живота в обществото и отдавнашния техен стремеж да образуват ново, самостоятелно общество. Но не можах да изкажа моите мисли: дали щях да бъда прав или не, това Небето знае безпогрешно. Замлъкнах. Щом заговарвах, наново ме прекъсваше и трябваше да замълча. Обади се бр. Червенаков, че трябва да ме оставят спокоен да се изкажа, без да ме прекъсват, както не се прекъсваше и С. Щерев и други. Стана прав С. Щерев и каза с висок глас и ръкомахание: "Ти нямаш ни най-малко право да се обаждаш. Ти изяде братските пари, ограби братската каса, ако беше в света, сега щеше да си в затвора като разбойник" и други подобни. Молих го да мълкне, но не иска. Викаше все по-силно. Бр. Червенаков му възрази, че нищо не е изял и всичко ще повърне с лихвите в касата до юний-юлий ид. година, както е вече повърнал една част – около 3 000-250 лв. и оставали в него още около 6-7 или 8 000 лв. с лихвите им, но няма да остави да загуби касата на Братството. Най-после примирих се – млъкнах, но все наежени един против друг. Виждайки това, помолих Червенаков да мълчи – той е поне по-послушен, предупредих, че тихо по-добре може да се дойде до резултат добър, а тук не е "кръчма", за да събираме хората на улицата /имало събрани външни слушатели, както предупредих някои/. Отговори ми се от Щерев: "Аз вино не пия, но нося в дома билници с вино." Млъкнах наново. Виждах, че при тая атмосфера нищо не може да се говори. Брат Гръблев запя и подеха други "Братство Единство", обаче наново викна против тях Щерев да спрат, да го оставят да говори. Изпя се два пъти и прекратиха за третия път.

Дадох ми наново думата. Казах: "При това положение, когато не се оставям да говоря, аз мълквам и нека ДРУГ отсъди какво трябва да стане." 3-4 души – Щерев, Д-р Сотиров, Тем. Янков и някои други искаха категоричен отговор на тяхното решение и веднага съгласие, че с. Пенка ще си отиде от Бургас. Мълчание от всички други. Поисках да се запитат

някои. които са говорили, да потвърдят пред обществото лично това, което са говорили: но не ми се даде да запитвам, защото това било тормоз, нямам право да разпитвам, не съм бил следовател, упражнявал съм насилие, тормозил съм сестрите, тук не било казарма да заповядвам, това не е полицейщина и т.н. Наново млъкнах и не говорих повече, защото бе излишно по схващането ми. Наложих си търпение и Бог да отсъди, защото казах си: "ГОСПОДИ, ТИ ОТСЪДИ. ТВОЕ Е ОТМЪЩЕНИЕТО." А на мен, ако греша, нека ми се даде Светлина да проумея где е грешката ми и се поправя. Ако ли в други има грешки, нека те просветнат и се поправят. Но тежки терзания трябваше да се понасят, Учителю! Бях, обаче, спокоен и тихо понесох докрай.

Поискаха след това да им съм повърнал парите за Салона, които някои бяха подпомогнали за ремонта мин. година и за които суми – около 37 000 лв. съм им декларирал, че ще ги повърна като се улесня. Наново им повторих тая декларация. Запита Тем. Янков и Д-р Сотиров и Щерев: "Кога ще ги върнеш? Ние имаме или нямаме Салон? Ако е на Братството, кой ти е разрешил да устройваш стол и кухня в него и да живее, макар на долния етаж човек? Ние може друг да искаме да поставим да живее." Казах им, че Салона е на Братството, но още е на мое име, понеже е ипотекиран на Чиновнич. д-во, обаче от мин. година на бр. Мат. Попов бе възложено по негово желание да помоли баджанака си адвокат Кремаков Ив. Да проучи и нареди прехвърлянето. Ако не е направено нищо, аз не съм виновен. Готов съм винаги да го прехвърля, но на Централата на името ще бъде, а не само на Бургаския клон. И това не им хареса. С шум, без една молитва даже, потеглиха си да си отиват. До вратата най-отзад бе с. Пенка седнала на пейка – бе инфлуенцава. Обърна се към нея С. Щерев: "Защо не си отиваш? Ти си без чувство, без съвест, без достойнство. Ние не те искаме, ти ни съблазняваш, ти ни спъваш в пътя на нашето развитие" и др. подобни. Тя му отговаряше сегиз-тогиз, че не може да бъде спъвателката и съблазън на стари братя, които 20 години се подвизавали, но не я оставят и тя да говори, та почти едновременно си говореха – той викаше, тя полека му отговаряше. Но сега не каза, че ще я хване за шията и ще я изхвърли навън. Напоследък каза, че вече няма да идва на събранието. След него и Тем. Янков каза същото. Същото каза и с. Енчева. Излязоха си една част, други неутрални съжаляваха за станалото – не е трябвало подобно събрание да се свиква, както няколко пъти се изрази бр. Пренеров и Паскалев. А трета група останаха около с. Пенка да я утешават и окуражават, да не се безпокои и да остави Господ да уреди всичко. Но молбата ми, тоя въпрос да оставим чрез жребие от Библията да се разреши, както ще се падне, не искаха да чуят. Между група теглено жребие, падна се извежданието на съд пред Пилата.

И така се завърши това събрание Учителю. Казах много малка част от онова, което стана, но повтарям дано при предаването ми да не съм преувеличил или преиначил някои мисли.

След два дни бр. Пренеров ходил при бр. Аркади Николов да го увещават да търсели друг Салон за събрание – да не идва никой в сегашния Салон. Бр. Аркади и той не посещава – "можал бил и без събрание, щом имало разделение в обществото" – така казал на бр. Н. Цанев. Обаче отказал на Пренеров да се интересува по тоя въпрос.

Така си вървеше и върви хода на живота на обществото ни тук.

В неделя – 4-то го имаше събрание. Четох им беседата от 6-та серия "Той ги изпита". Присъствуваха около 20-25 души. Започнахме събранията с песента "Светъл ден", "Изгрява Слънцето" и "Благославяй Душе моя Господа". Всички радостни си отидоха.

Снощи, сряда – 7-ого, имахме Общия Школен час. Присъствуваха повече членове, включително бр. Паскалев, яви се и с. Енчева и всички други редовни ученици. Отсъствуваха както обикновено си отсъствуват Мат. Попов, Мат. Пренеров, Тем. Янков, Д-р Сотиров, някои от сестрите, които са били нередовни и друг път. Всички радостни и изказа се желание да дадеме една "вечеринка" в нас и поканиме приятелите от Айтоско – града и селата.

Изяви се желание и ние да посетиме срещу Никупден братската среща "вечеринка" в Кавакъ Махле.

Излагайки Ви Учителю горното, моята ученическа молба е О, Господи на Светлината, да дойде просветлението във всички нас, да ни обгърне Божествената Любов и чрез приложението на Тая Всеоблемяюща Любов, да прославиме Името на Господа и Бога Отца чрез делата ни пред человете! Ако е потребна изкупителна жертва, аз съм готов Учителю да я понеса. Вие ще ми дадете тая задача и Божествения Дух ще ме ръководи, за да я изпълня за СЛАВАТА БОЖИЯ.

Братски стол продължава да съществува, както и по-рано Ви писах в пълна хармония и радост. Положението малко смущава някои по-млади от столующите, да не станат причина за разногласието в обществото, а по душа желаят да има стол. Вашето напътване в случая ще ни възрадва и окуражи да работим в пътищата Господни. С. Пенка е като домакия в него и това ги задоволява. Нека всичко, което ни наредите да бъде за Славата Божия и ще го изпълниме всички като послушни, верни, предани Вам ученици.

Ако е необходимо Учителю, моля изпратете едно послание до обществото, към всички, или както е Волята Божия.

С.Б.Л.Е.Л.

Целувам Десницата Ви Учителю!

Ваш В. В. предан, послушен ученик Минчо

Бургас

8 декември 1927

Моля изпратете за прочит някои беседи.

156. РАЗПИСКА

за подаден препоръчан предмет № 24033 / 20.02.1928, Бургас
(препоръчаното писмо от Минчо Сотиров до Учителя
за тази дата липсва)

пощенски печат:

Бургас, 20.II.1928

Разписка № 24033

За подаден препоръчан предмет

Приех един препоръчан предмет,

адресуван за г. Дънов в София

И с наложен платеж

Заплатени такси:

За предмета ... 20 грама ... лева ... 4 лв.

Всичко 4 лв. Подпис на чиновника:

[ръкописен текст]: На събранието вчера, неделя, 19.II., 10 ч.с. говорихме с Щерев и вечерта от ... Млад. клас.

157. ТЕЛЕГРАМА ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
22 март 1928 г., четвъртък, Бургас

Телеграма № 5530

пощенски печат:

Бургас, 22.II.1928

За София

24 думи

За разписка и бланка по 50 ст.

Дънов

Опълченска 66

София

От морския бряг с лъчите на възрастващото слънце поднасяме
радостни ученически поздрави!

За учениците на Бялото Братство
Сотиров

9/22.3.928 г.,

четвъртък

подател М. Сотиров

ул. "Цар Симеон" № 27

на гърба текст:

Господин Христов,

Зафирка пак плаче, вика ме долу. Произнеси се.

158. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО УЧЕНИЦИТЕ

16 август 1928 г., София

(препис)

препис

До учениците,

Добрите лози на лозето се прекопават и обрязват от лозаря, за да
дадат добър плод.

Така и будните души се нуждаят от живот, светлина и свобода.
Така Животът носи щастие, Светлината – знание и Истината – свобода и
радост.

Ний желаеме вий да бъдете свободни, озарени с Божията светлина
и живот.

Имайте Любов към Всичкия живот, и така ще бъдете силни в Божията
Истина. Само Живота, който изпълня всичко е Божий Живот.

Всички се стремете да добиете пълния живот на безсмъртието. В
Него е всичката пълнота.

Пълната Любов носи Божия живот.
(Свещеният подпис)

16.VIII.1928 г.
София

159. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
23 септември 1928 г., Бургас

Учителю!

В тържествения днес ден на вливане нова и Велика Божествена струя в новия живот на човечеството, поднасяме ученически поздрави на послушание, прилежание и вяност.

Благословете и ни наставяйте в Божествените Истини, за да принесем плод преизобилен за Славата Божия и тук на Земята.

Целува Десницата Ви за всички В. В. В., предан, послушен ученик
М. Сотиров

Бургас
23.9.928

160. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ
18 март 1929 г., Бургас
(изпратено по сестра Радка Ив. Бойчева)

Б.Л.Н.П.Ж.

Учителю,

За новата астрологическа 1929 г. 9/22 март, Ви поднасяме ученически поздрави във вяност, преданост, послушание! Благословете в нашата дейност да принесем плод преизобилен за Славата Божия и въдворяване Царството Божие на Земята!

Господи, без Тебе нищо не можеме да сториме!

С.Б.Л.Е.Л.

Целуваме Десницата Ви
За всички Вашия ученик Минчо Сотиров

Бургас
18 Март 1929 г.

Пратено по с. Радка Бойчева – 10 ч. вечерта

161. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО МАРА ХАДЖИПЕТРОВА
27 октомври 1929 г., Бургас

Бургас
27 (Слънце) Октомври 1929 г.
ул. "Цар Симеон" № 27

Любезна и наскърбена с. Мара,

Единен е Той, Който определя и ръководи съдбините на отделните индивиди, на домове – семейства, на общества, народи и човечество. И всякога идващите събития в тия членове на Козмоса са за добро – за тяхното повдигане на душата, за тяхното еволюиране във всяко отношение – духовно, умствено, физическо и материално. Дадени са, вложени са

в човека сили, дарби, таланти, които като се пуснат в действие, ще се развиват, засилят и ще посрещнат доблестно и мъжествено всяко идващо събитие, ще парират лошите му последствия, а ще използват благата му. Потребна е вяра в собствените сили, упование – жива непрерывна вяра в Бога и по Своите Си милости, Той ще даде всичко онова, което нам е потребно за нашето повдигане: растеж и оплодяване – плод, който никога не умира – добродетелите.

Преждевременната кончина на добродетелния и любвеобилен неуморим труженик Гечо ви повдига и поставя на висотата и на баща на семейството и водач на предприятията му. Вие в случая – майката – баща и наследниците – децата ще имате силната подкрепа на всички души и семейства, които са многобройни и които са били подпомагани от пожертвователния покойник. А само Той скъпата жертва, бащата със своите задгробни сили ще продължава да ви ръководи – ще ви шушне и внушава и ще ви бъде помагач.

В сегашните условия в които Небето ви поставя ще има да изпълните истинската роля на майка възпитателка и на баща работоспособен в семейните дела и предприятия.

Ако любезна с. Мара, Вие чувствувате и намирате, че в тия моменти бих могъл да Ви бъда полезен и в услуга в предстоящата Ви дейност, разчитайте на мен и съм на разположението Ви – вярвам, че бих оправдал доверието и бих принесъл полза за общото ви благо и облекчение усилията, които трябва да полагате.

Може би мисълта, която ме заставя сега да поднеса своята готовност за подкрепа – съдействие, е едно старо желание на покойния да бъда около му, но не може да се реализира на времето.

Наново споделям скръбта ви семейна и оставам с дълбоко уважение и искрени поздрави и успех във всяко благо!

М. Сотиров

1. Бях мелницата, гара Ямбол – 30 и 31.X. – (Меркурий и Юпитер)
2. Вечерта Абаджиева – (Венера) – 1.XI. вечерта, Бургас

162. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ 29 ноември 1929 г., Бургас

Б.Л.Н.П.Ж.

Учителю,

Със заминаването за духовния свят на 23 октомври т.г. на притежателя на Мелницата на гара Ямбол Петър Иванов х. Петров – братовчед на бащата на с. Александрина, аз писах писмо до г-жата му Мара Петър х. Петрова на 27 октомври и я молих, ако мога да й бъда полезен и в услуга при предстоящата й трудна работа по уредба многото предприятия на покойника й съпруг да ми даде работа, с вярата че ще оправдая доверието, което би ми се дало.

На 31 октомври (Юпитер) – бяха 9 дни от заминаването. Аз бях отишъл лично в мелницата гдето е погребан покойника в двора й и се видях лично с госпожата му. Било й вече загатнато от Радка х. Петрова – поговорихме и тя ми каза неколккратно: "Ти си искал работа Минчо. Добре, добре Минчо.

Щом видя какъв персонал ще намалим и се ориентирам в положението, аз ще ти пиша." На сбогуване сл.пл. същия ден пак ме изпрати с тая надежда. Досега не съм получил съобщение.

Сега в неделя – 1 декември са 40 дни от заминаването на покойника за духовния свят. На мелницата – гара Ямбол на обяд събрани близките – събрата му. Помолих най-малкия брат Матей х. Петров да поговори – запитва госпожата му Мара Петрова х. Петрова насаме и се уреди въпроса за някаква работа временна била или постоянна на мелницата – Ямбол.

Сегашното ми затрудненото материално положение и големи предстоящи задължения ме наведоха Учителю на мисълта да направя горните постъпки.

За Вас Учителю всичко е ясно. Ако моите горни постъпки ще бъдат от полза и за делото Божие – Ямбол е близко до Бургас – моля Вашето съдействие да ми се създаде работа от г-жа Мара П. х. Петрова.

С. Б. Л. Н. П. Ж.

Целувам Десницата Ви Учителю. Ваш верен, предан, послушен ученик Минчо Сотиров.

(Венера) – 29.XI.1929 г.

Бургас

163. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО МИНЧО СОТИРОВ

4 декември 1929 г., София

(получено 12.1929 г. по сестра Райна Ив. Бойчева)

Любезний Минчо,

Всичко каквото можете да направите направете, а останалото поверете на Оногова, Който урежда всичко. По някой път в живота работите не вървят както ний искаме, но все така всичко е за добро.

Живота изисква голяма разумност, която всеки може да я има, голяма доброта, която всеки може да постигне и сила на приложение, която всеки може да приложи. Силна и благородна мисъл, силни, чисти и добри желания, силна и възвишена воля, непоколебима вяра.

Любов, която носи светлия живот, Надежда, която облича и храни всички. Мир да бъде с вас. Божията Любов.

(Свещеният подпис)

4.XII.1929 г.

София

1) На плика с почерка на Учителя написано:

Минчо Сотиров

2) С почерка на Минчо Сотиров написано:

4 (Меркурий) получ. (Сатурн) - 12.1929 по с. Радка Ив. Бойчева

(Слънце) 22.12.1929 – Бургас

Изпратено писмо по бр. Боян Боев:

а) за прегледа ми от инвалидната комисия на 26.12. в 2 ч. сл. пл. (Юпитер) – да има 30%, и повече инвалидност и

б) за отиването ми в Ромъния същия ден 1 ч. веч. за:

а) сключване договор с новия наемател;

б) уредба със стария – неплатеният наем и

в) възвръщане неправилно отнетите 1 000 декара – 2/3 вместо 1/3 да вземат Ромънците.

Моля съдействайте.

22.12. – видях, че е адресир. София – 15 дни по-късно от получаването

164. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

20 април 1930 г., Възкресение, Бургас

(чернова)

КОПИЕ

Б.Л.Н.П.Ж.

Учителю,

В днешния възкресен тържествен ден, поднасям Ви ученическите ми поздравии за вяност, преданост, послушание, прилежание и растеж, за да принесе плод преизобилен на Божествената нива под ръководството на Господа за Славата Божия!

Господи, Ти ме ръководи за Славата на Отца Твоего и Отца нашего. Учителю, за моята душа днешния ден и обед е единствения най-велик, най-тържествен от всичките ми 55 Великденски обеда. Чувствувам, че това бе най-разкошната царска трапеза, която откога съм имал в дома и вън от дома: десетина хапки хляб и 2 гаванки сол и мерудия.

Започнах с песни на цигулката, по 3 от песнопойката и окултно упражнение и 3 гласни и завърших обеда с песни на цигулката и устни. Виждам се задоволен, облекчен и участник в обедите на най-бедните семейства, които в сегашните ликвидационни и юбилейни години са петимни за корица хлябец, за да нахранят и тялото си и душата си и умът си и да повдигнат духът си и да призоват благословението на Великия Божи Дух върху своята Душа.

За подобен обяд – опит, който беше душата ми и Бог бе така благ, както всякога и ми създаде тия условия за днешния тържествен ден: всички членове от дома отсъствуват – вън от града са и без да ме смята някой за "смахнат" – на Великден ям хлябец със солчица и мерудийка. Аз виждам, че няма по-разкошна трапеза от тая, с широка благодарност и радост да се приеме и "най-сухия залък" – най-голяма жизненост има в него. Комфорта, който си позволих след обеда, бе чаена чаша кипнала чиста вода със сок от парче от лимон. Това бе чаша 12 годишно вино към великолепия ми обед. Нямам думи за молитва благодарствена към Тебе, О Господи и Вам Учителю! Изпращам радостта ми – безчетно богатство! – С. Б. Л. Е. Л.

Целувам Десницата Ви!

В.В.В, предан, послушен ученик М. Сотиров

Бургас

20.4.930

Възкресение

165. ПИСМО ОТ МИНЧО СОТИРОВ ДО УЧИТЕЛЯ

25 септември 1930 г., Бургас

Б.Л.Н.П.Ж.

Учителю,

Пожеланието на сънаследниците на Добруджанския общо наследствен имот, в с. Бетаново, общ. Спасова, окр. Калиакра, предстои ми може би до 2-3 дни да отпътувам за Добрич и уредя висящите въпроси: а) отдаване имота под наем – трябва да се потърси и намери наемател; б) възвръщане заграбено от съседа сем. Кудеви около 560 дка. земя, които предал като свои на държавата и в) уреждане въпроса с ликвидацията на полско селските имоти, според изискванията в аграрния закон в Ромения (не съм осветлен засега в какво стои тая ликвидация – срока бил до 5 октомври).

Моля Учителю, това ми предстоящо пътуване в Ромения, Добрич и Кюстендил и някои села, да бъде за Славата Божия. Благословете и съдействайте – без Тебе Господи нищо не можеме да сториме!

При това ми пътуване, наложи се да се отбия в Сливен – да се снабдя с документи от ликвидацията при 3 пех. Полк, че съм отчетен по една сума 7 700, а сега пак ми я искат и за да се снабдя с паспорт, трябваше да внеса депозит 700 лв. С тоя документ ще трябва впоследствие да се явя във Финансовото министерство и Върховната Сметна Палата – София – след завръщането ми от Ромения и се уреди окончателно и там тоя въпрос.

Наложи се от Сливен да мина и през Русе – за записване Матейчо – синът в столар. дървод. училище – били отказали да го запишат според съобщенията от бр. Мат. Градинаров. Необходимо било срещата ми с директора – причина неизвестна. И от Русе трябва да отива във Варна за заверка паспорта ми и отпътувам през граничния пункт Оборище за Добрич.

Ако и претрупана работа, със съдействието на Господа вярвам всичко ще се уреди и да бъде за Славата Божия уредено и на време.

Учителю, благословете и съдействайте ми за успех в предстоящата работа.

С.П.Б.Л.Н.П.Ж.

Целувам Десницата Ви Учителю!

В.В.В., предан, послушен ученик Минчо Сотиров.

Бургас

(Юпитер), 25 септември 1930

ул. "Цар Симеон" 27

**К. ИСТОРИЯ
НА БЯЛОТО БРАТСТВО
В
ДАТИ, ДОКУМЕНТИ И ПИСМА**

**Материали от личния архив
на
МИНЧО СОТИРОВ**

МИНЧО СОТИРОВ

Роден на 9 октомври 1875 г. в гр. Сливен
Заминава си на 10 ноември 1954 г.
на 79 години
в село Тополица

Честуване на 40 дни на заминаването му
на 11 декември 1954 г.
в село Тополица

**1. СПИСЪК НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ВЕРИГАТА* ПРЕЗ 1914 г.
И
НАРЯДИ**

**СПИСЪК
членовете на Веригата 1914 г.**

Бургас:

1. Пеню Киров
2. Матея Н. Попов
3. Деню Цанев
4. Илия Н. Зурков
5. Кънчо П. Стойчев
6. Ив. Гарвалов
7. Нейчо Паскалев
8. Сотир Щерев
9. Никола Янев
1. Величка К. П. Стойчева
2. Мария Ив. Гарвалова
3. Юрданка Н. Паскалева
4. Минка Цанева
5. Мария Зуркова
6. Никола Блажев
7. Димитър С. Македонски
8. Жеко Панайотов

София:

1. Тодор Стоименов
2. Петко Гумнеров
3. Димитър Голов
4. Тодор Ив. Бъчваров
5. Михалаки Георгиев
6. Петър Тихчев
7. Илия Стойчев
8. Д-р Юрдан Иванов
9. Иван Дойнов
1. Спас Димитров
2. Стефан Тошев
3. Стефан Ив. Белев
4. Васил Русчев
5. Гина П. Ив. Гумнерова
6. Анка Илия Стойчева
7. Сусана Д. Голова
8. Еленка д-р Иванова
9. Мария Ив. Дойнова
1. Мария Недялкова

*Бележка на съставителя: Виж "Изгревът" том XI, с. 546-590. Там са публикувани протоколите на събора през 1914 г., но тук публикуваме целия списък на присъстващите

2. Пенка Ст. Белева
3. Еленка Русчева
4. Георги Давидов

Търново:

1. Костадин Иларионов
2. Атанас Бойнов
3. Драган Попов
4. Еленка К. Иларионова
5. Здравка Драган Попова
6. Параскева Бойнова
7. Иван М. Деветаков
8. Зорица Д. Петкова
9. Венетка Ив. Девицова
1. Тодора Ив. Амзель
2. Стефана Сава Симеонова
3. Сенка М. Тотева
4. Минко Костакев
5. Симеон Драганов Поклонник

Казанлък:

1. д-р Христо Дуков
2. Хр. Тончев
3. Никола Камбуров
4. Владимир Балтов
5. Захарий Желев
6. Славка Дредер. Дукова
7. Лилка Хр. Тончева

Пловдив:

1. Петко Епитропов
2. Дечко Милев
3. Ненко Тлъстев
4. Степан Чалгаджиян
5. Мария Епитропова
6. Илия Кирилов
7. Олга Илия Кирилова

Сливен:

1. Димитър Добрев
2. Иван Гешев
3. Матей Станев
4. Петър Чорбаджиев

Стара Загора:

1. Панайот Ковачев

Русе:

1. Никола Ватев
2. Иван Русев
3. Величка Ватева

Ямбол:

1. Тодор Абаджиев
2. Ради Дюлгерев

Айтос:

1. Георги Куртев
2. Димитър Марков

Панагюрище:

1. Боян Боев

Белоградчик:

1. Младен Попов

Варна:

1. Сава Великов

Враца:

1. Серафим Д. Шиваров

Шумен:

1. Цаню Боздуганов
2. Златка Боздуганова

Добрич:

1. Михаил Добрев

**ЗА НЕДЕЛИТЕ
1914 / 1915 г.**

Молитвата почва в 4 ч. сутринта

1. "Молитвата на 3 Единния Бог"
 2. Запалване свещта
 3. "Добрата молитва"
 4. Четене Евангелието
 5. Четене Лозинката
 6. Четене имената на братята от веригата – в постната неделя и на слушателите в непостната неделя
 7. Молитвата Хвала, Царят на всичките векове
 8. Молитвата "Пътят на Живота"
 9. "Молитвата на Царството"
 10. "Молитвата на Духът"
- Забележка: Молитвата на избраните – четете се само в постна неделя
11. Свършване с "Отче наш"
 12. Угасване свещта

ЗА ПЕТЪЦИТЕ

VI-ий – 20 II – за прославлението на Името Божие на Земята

VII-ий – 20 III – за идването Царството Христово на Земята

VII – 17 IV – за изпълнението волята на Господа Бога Нашего на Земята, както се изпълнява горе на небето

- IX – 15 V – за Българския народ
X – 19 VI – за Славянството
XI – 17 VII – за воюющата Христова Църква на Земята
XII – 14 VIII – за Любовта Божия

Постна събота – Молитва 3 Единния Бог, Добрата Молитва, Лозинка и Евангелие

Всички останали дни – Добрата молитва, Лозинка и Евангелието

2. СПИСЪК НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ВЕРИГАТА ДО 1922 г. ПО ВРЕМЕ НА СЪБОРИТЕ В ГР. ТЪРНОВО

Написан е със стария правопис. Това са имената на първите последователи на Учителя Дънов до 1922 г.

1. Петко Гумнеров
2. Гина Гумнерова
3. Илия Стойчев
4. Ана Стойчева
5. Вас. Русчев
6. Г-жа Русчева
7. Георги Давидов
8. Г-жа Давидова
9. Ст. Русев
10. Ив. Русев
11. Ст. Белев
12. Г-жа Белева
13. Теод. Стоименов
14. Г-жа Неделкова
15. Г-жа Валчанова
16. Г-ца Писинова
17. Г-жа С. Голова
18. Спас Димитров
19. Г-жа Динова
20. Тод. Гълъбов
21. Г-жа Гълъбова
22. Ат. Захариев
23. Г-жа Захариева
24. Ив. Дойнов
25. Г-жа Дойнова
26. Драган Попов
27. Г-жа Попова
28. Величко Гръблашев
29. Г-жа Гръблашева
30. Серафим Шиваров
31. Савва Великов
32. Г-жа Тотева Маркова
33. Младен Попов
34. Г-жа Попова

35. Ив. Толев
36. Г-жа Толева
37. Ив. Радославов
38. Г-жа Радославова
39. Владимир Петков – административен съдия
40. Дим. Поборников
41. Г-жа Поборникова
42. Иван Гаравалов
43. Г-жа Гаравалова
44. Д-р Юрд. Иванов
45. Г-жа Иванова
46. Тодор Бъчваров
47. Ив. Дойнов
48. Г-жа Дойнова
49. Юрдан Савов
50. Г-жа Савова
51. Стою Чолпанов
52. Г-жа Чолпанова
53. Подполковник Стоянов
54. Г-жа Стоянова
55. Пипелев
56. Г-жа Пипелева
57. Г-жа Ковачева
58. Петров
59. Г-жа Петрова
60. Генерал В. Диков
61. Г-жа Дикова
62. Ал. Балтов
63. Г-жа Балтова
64. Г-жа Конярова
65. Г-жа Ана Филипова
66. Г-жа Райна Карагюлева
67. Г-жа Мария Бубева
68. Г-жа Обретенова
69. Г-жа Янакиева
70. Г-жа Колчакова
71. Г-жа Янкова
72. Г-жа Костова
73. Г-ца Теодорова – учителка
74. Дябински
75. Г-жа Дябинска
76. Георги Попов – административен съдия
77. Узунов – бивш секретар на банката
78. Г-жа Узунова
79. Г-жа генерал Стоянова
80. Г-жа Ружа Иванович
81. Г-н Иванович
82. Харизанов (приятел на г.г.Белев и Гълъбов)
83. Г-н Щилиянов

84. Г-жа Щилиянова
85. Найден Казанаклиев
86. Елена Казанаклиева
87. Антон Попов
88. Г-жа Попова
89. Люция Италианката
90. баба Анастасия Христова
91. Г-жа Гунева
92. Дабo
93. Савва Джонев
94. Лазар Котев
95. Г-жа Котева
96. Тодор Василев
97. Г-жа Василева
98. Г-жа Черняева
99. Мария Семерджиева
100. Олга
101. Донка Спиридонова

Гости: Илия Зурков, Димитър Македонски, Щерев, Стойчев

3. СПИСЪК НА БРАТЯТА И СЕСТРИТЕ ОТ ГР. БУРГАС ПО РЕДА НА ПОВИКВАНЕТО ИМ НА ТЪРНОВСКИТЕ СЪБОРИ

1. Пеню Киров	1899
2. Тодор Стоименов	1899
3. Деню Цанев	1909
4. Никола Янев	1909
5. Кънчо Стойчев	1909
6. Величка Стойчева	1909
7. Илия Зурков	1911
8. Матей Попов	1911
9. Нейчо Паскалев	1912
10. Иван Гарвалов	1912
11. Минка Цанева	1912
12. Юрданка Паскалева	1912
13. Мария Гарвалова	1912
14. Жеко Панайотов	1914
15. Минчо Сотиров	1914
16. Димитър Македонски	1914
17. Мария Зуркова	1914
18. Темистокъл Янков	1915
19. Матей Пренеров	1915
20. Александра Сотирова	1915
21. Христо Керин	1919
22. Анна Енчева	1919
23. д-р Янко Сотиров	1920
24. Цеко Червенаков	1920

25. Любомир Чеглайски	1920
26. Нико Апостолеадис	1920
27. Мария Джиджева	1920
28. Мария Кънева	1920
29. Венда Рафаилова	1920
30. Параскева Крустова	1920
31. Мария Кожухарова	1920
32. Тодорка Пренерова	1920
33. Елена Хаджипетрова	1920
34. Мара Петрова	1920
35. Радка Христодорова	1920
36. Мария Червенакова	1920

Гости:

1. Кирил Паскалев – студент по медицина – 1920

4. ВЪЗХОД КЪМ СВЕТЛИНАТА 27 юни 1920 г., гр. Бургас ЗАКОНОПОЛОЖЕНИЕ НА БЯЛОТО БРАТСТВО

**Възход към Светлината – 27.VII.1920 г., гр. Бургас –
Законоположение на Бялото Братство**

Повни!

- Стих I-ви: Бялото Братство цели да повдигне себе си – да съвършенствува себе си да образува Христа в себе си.
- Стих II-ри: Членовете му са:
а) Слушатели
б) Ученици
в) посветени
- Стих III-ий: Всички членове от Бялото Братство са строго себедисциплинирани
– беззаветно служат на Правдата, Истината и Обичта
– благородни са, безкористни и послушни са.
В нищо не проявяват духовните си дарби без нужда.
- Стих IV: Слушат, учат и мълчат.
- Стих V: Никога и никой от чл. на Бялото Братство не осъжда кого и да било.
- Стих VI: Възможват със смирение и кротост безмълвния път на себепознанието.
- Стих VII: Упражняват се в себепожертвование.
- Стих VIII: Всеки се стреми да надмине светът с нравствената си чистота.

- Стих IX: Никога и пред никого не се говорят тайните, които са открити
от Съвършения или от посветените.
- Стих X: Всеки член на Бр. е длъжен да контролира:
а) мисълта си;
б) действията си;
в) разговора си пред Бога и пред хората.
- Стих XI: Всеки брат от Братството е длъжен да различава
илюзията от същността.
Той трябва да познава себе си.
- Стих XII: Всеки член от Братството е длъжен да не вижда враг
в лицето
на подобния си, а да вижда лицето на Бога.

Бялото Братство е образувано:

- I Слушатели
- II Ученици
- III Приятели /другари/
- IV Братя
- III и IV – Посветени

Или:

- а) Център
- б) I-ва верига
- в) II-ра верига
- г) III-та верига
- а) и б) – посветени

Център

В Центъра влиза (във всеки център на кръжоците) влиза Учителя и четирима силни по дух мъже (с всички одобрени от небето ръководители и от другите градове)

Никаква жена

Длъжност и Знание на Центъра е:

- I. Всеки брат надзървайки в дълбината на душата си да намери и види Духът Божий в нея.
Да изговаря 3 пъти на ден: "Аз съм много повече от това, което съм сега."
- II. Учителя тъй ми шепне всякога на ухото:
"Ти си Дух – Дух вечен."
Със служение Богу и ближному – пригответи си чист и свят път към съвършенство."
- III. Всеки човек трябва да достигне съвършенство.
"Знай и мълчи."
Ти брате и приятелю Господен си в пътя към посвещение.
И когато достигнеш до неговите злати двукрили двери в отвъдний хоризонт

в тъмненощия му син лазур, ти ще зърнеш пътеводната звезда,
 която ще сочи пътя на твоят съвършенство."
 "Бъди благословен!"
 Всеки ден и нощ бодърствуй час време с мене –
 с Учителя си.
 Във всеки Божествен Учител живее духът Христов.
 Той Учителя ни е Озирис – Слънце
 Той Учителя ни е Кришна – подем
 Той Учителя ни е Христос – правда
 Той Учителя ни е светлия път.
 Той е Духът Божий.

Наряди: повече молитви, размишления, съзерцания в пълно братско живение с всички хора, милост към животните, растенията, а най-вече към децата и жените.
 Пост, упражнения в логични разговори по вярата и любовта пред братята и приятелите.

Наряди – по-леки:
 молитви, размишления, пост по-голям
 – записване стихове от Свещената книга
 – Разговори и упражнения, а братята и сестрите по вярата и надеждата и доброто.

I-ва верига

В първата верига влизат четиримата и още осем достойни мъже – всичко дванадесет.

Длъжност и знание на I-вата верига е:

- I. Всеки приятел – другар да отправи поглед в дълбината на своята душа
 и да търси Духът Божий в нея.
- II. Да знай, че всеки час Учителя му напътства: "Ти си много повече от това, което си сега."
 "Ти си Дух вечен."
 "Със служение Богу и ближний си, ти си приготвяш път чист и свят път към посвещение към съвършенство."
- III. Всеки човек трябва да постигне съвършенство
 – Бодърствуй поне час време с Учителя си.
 В Учителя живеят Духът на Истината

II верига

Във втората верига влизат четиримата и осемте с още шейсет = на 72-ма.

Длъжност и знание на II-та верига е:

- I. Отправи поглед в дълбината на своята душа – разумей – ти си много повече от това, което си сега.

- II. Ти си дух вечен. Със служение Богу и ближний отваряй
пътя си
към посвещение и съвършенство.
- III. Всеки човек трябва да достигне съвършенство.
Бодърствуй поне час време през депонощието за
благодатта, която имаш от небето, че познаваш Тогоз,
Който учи и наставя всички в правия път.
Повни Учителя си.

С малко наряди – пост, молитви, песни, преписване цели глави
от св. Книга
– не тълкуват нищо от св. Книга.
Слушат, учат и мълчат.

III верига

В III-та верига влизат 72-ма и всички слушатели – слушат беседи
от Учителя четирмата и дванадесетте.

Забележка: Знанията и длъжностите на 72-мата изключват дванадесетте:
Както знанията и длъжностите на дванадесетте изключват
четирмата.

Знаци на Бялото Братство

Слушателите	знаци нямат
72-та имат знак	(ухо) – слушам
12-та имат знак	(човешка глава) – уча
4-та имат знак	(човешко лице и една ръка сочи устните) – мълча.

Милост и Мир на Земята да се възцари!

Мир на всички същества.

5. СПИСЪК НА БЕСЕДИ, ДЪРЖАНИ ОТ УЧИТЕЛЯ В ГР. БУРГАС през 1914, 1915, 1920 г. (непубликувани и досега) *печатен текст*

1914 г.

6 януари	– Поздрав за Новата година към всички
9 март	– Беседа за празника на пролетта
6 април	– Четирите основни елемента
13 април	– Ще познаете Истината и Истината ще ви направи свободни

1915 г.

6 януари	– Докато фарисеят не стане митар, не може да бъде християнин
8 януари	– Идването на Христа
10 януари	– Но Син човечески кога дойде дали ще намери вяра на земята?

Данно распоряжен

на

Владислав

Въ нѣщо не продължава
духовниятъ си дарови, безъ
мужа.

Съяхъ IV Сурнаръ Трайтъ и мѣртайтъ.

Съяхъ V Тикота и чикой оръ ил.
на Б. бр.: на сурда Кого
и да буро.

Съяхъ VI Възможвайтъ съ суретите
и крайниятъ суретивный
и на себѣ иужаилъ.

Съяхъ VII Угрозитъ се въ себе -
мѣртайтъ иужаилъ.

Съяхъ VIII Вътре се суретитъ да надмѣне
сѣбѣ и суретивный Кого и мѣртайтъ.

Фиг. IX. Никого и първо никого не
се говорило - Райнхарт. Който
св. откровенията от Св. Върховния
или аз посвещен.

Срх. X Петра мене на ср: е драг е
за конјоромира а) мислитба е
б) Ртисителна е ч) Разговр
е - протг. Вота и протг. Хора.

Съдъхъ XI Ветренъ бр. оу бр. е дмукенъ Ва
Ванураба иуозидиѣа аиу
Смукноиѣа. Зои чрѣѣа
да иуозидиѣа / сеѣе су.

Описи XII / Ботаника на от бр.: е дименсия да
на дименсия / Втора в дименсия
на дименсия са -- а да.
дименсия дименсия на дименсия.

Второто браќство е образувано

посвтрени { I Силнафера
II Ученици
III Припадници (Другари)
IV Браќи

Или а) Центри } посвтрени
б) I-ва ќелија
в) II-ра ќелија
г) III-ја ќелија

Во Централна ќелија (вистински центри на
Круководител) ќелија Училиште и
Ќелија за Силнафера по дух и мисла
(Со функција од страна од негово Ртко-
водство и од Круководител)
Круководител

Доброто и Знание на Земята е:

I) Ветрен Фрайс изгряващи в избухване
на джуга си - за нямат и виста
духотъ Божий в ред.

Да изговори дръвца на ден:
= Азъ съмъ много повече азъ жова,
Като сина сего. =.

II) Умисля, Фай им идее вбрана на
ухофъ " - за си духъ - духъ вбрана"
Съ сурвение Богу и сурвению -
ипрози си мисли и свѣтъ нѣтъ.
Като става рече есество".

III) Ветрен нѣтъ, Урѣтъ за вѣтъна
Свѣтъ есество - Знай и мѣтъ"
За Фай и Умисля вѣтъна
Си вѣтъна Като нѣтъ есество -
И Като вѣтъна до нѣтъ есество
Знай и Фай и Фай вѣтъна вѣтъна
Свѣтъ есество Като нѣтъ вѣтъна
нѣтъ му

Синь Разуъръ Ти ще зорнешъ нѣре
вочнара звѣзда - кодито ще стѣи
нѣиъ на глѣба сѣварменство -
„Бѣда Благословенъ“!

Вѣренъ дѣнь и нощъ, Бодарсѣиъ
кай насъ востане съ менѣ —

Оъ Учиненъ си -
Въ вѣра вѣреникъ Учинѣтѣ глѣба дука
Учинѣтѣ -

Гай Учинѣтѣ на е Озирѣ-Сиринѣ
Гай Учинѣтѣ на е Кримѣ-Подои
Гай Учинѣтѣ на е Учинѣтѣ-Подои
Гай Учинѣтѣ на е Сѣварменъ-Подои
Гай е Дука Бѣрени.

Нарѣди: нѣиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ
Въ нѣиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ
Мноиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ
кай вѣрѣ дѣиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ
Учинѣтѣ вѣ дѣиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ
и нѣиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ дѣиъ

Нареди по итно. монголски язичик имену итно
на контур - за имену Сухоте пр
ченежна пр кина. Разработи и
укажување а француска и Сентрупа
на страна надтрда и дофат

7 la Lepusa

Bo turgata Lepusa birujato
temprata e oje osem doctanem
mitre kurso Managessens

Gruponem u Inacine na Tamen Lepusa e

- I Belka turgatent - Drugete da amprabu
konrege u zwasanara na chwafa duna
u za fupcu duxepo duxeni u neid.
- II Da Inai u Belka raso Inaiend me
nawalud " Ju cu unoro toware dux fola
Roxfo cu cera". Ju cu duxer ktrano
u Cuxremie Rox u duxenim cu Ju cu
upardphidra? Inaiend meid u ktrunim
Kox u tock kuxeme Rox
Kox u tock kuxeme Rox
- III Belka ktrer u fola fa Inaiend
Kox u tock kuxeme Rox - Kox u tock kuxeme Rox
Rox u tock kuxeme Rox - Kox u tock kuxeme Rox
122 Inaiend ktrer duxepo na Kox u tock kuxeme Rox

11-та верига

Во 11-та верига имаме 12-та и
квотен Сирнафен - Сирнафен
Борен, ама Гинсенг Сирнафен и
Данадесенг

Застапува: знамето и држението на 12-та
и кривога Данадесенг: Како знамето
и држението на Данадесенг и кривога
Сирнафен

Знае на 11-та Данафен

Сирнафен? Знае отапа

12-та и маф знаме 12 Сирнафен

12-та маф знаме 12-та

4-та маф знаме маф

- Милош и Мирв на
Земната да се воздари!

Съ много карти - рисунъ, монументи - итн
превѣстванне утн Гроби отъ
в. Книга - на шаркватис
нещо отъ в. Книга -
Съ утн отъ Гроби и шаркватис.

- 11 януари – Ако ме любите ще опазите моите заповеди
(Беседата е държана в дома на Стойчеви)
- 15 януари – Ако солта обезсолее, с какво ще се осоли?
(Беседата е държана в у-ще "Отец Паисий")
- 21 януари – Христос ще дойде и ще се прояви
- 21 януари – Искайте сила, имайте вяра
(Беседата е държана в дома на Стойчеви)
- 22 януари – Равновесие между мъдрост и любов
(Беседата е държана в дома на Минчо Сотиров)
- 25 януари – 8 000 години
(Беседата е държана в дома на Стойчеви)

1920 г.

- 23 юни – Три процеса. Любовта
- 27 юни – От мен да замине
(Беседата е държана в дома на Д. Цанев)
- 27 юни – Закон за изменение
(Беседата е държана в дома на Д. Цанев)
- 27 юн – Щастието е в човека
(Беседата е държана в дома на г-жа Янчева)
- 28 юни – Законът на плътта е закон на ограничението

6. ОБРЪЩЕНИЕ

**към братята и сестрите в Господа от Минчо Сотиров
по случай 9 / 22 март 1923 г., Бургас**

Любезни братя и сестри в Господа,

Със задушевна радост ви поднасям и моля приемоте искрени честитки и поздравя за днешния тържествен ден!

Невидимия свят е взел всички необходими мерки за преуспяването на Божието дело. Отлагане или замедляване няма. Ние сме вече от 9 години в ликвидация – от 9 години Слънцето е минало нашия екватор. Това са 9 часа само на съдба, а съдбата почва от дома Господен.

Налага ни се една непрекъсната свързка с Невидимия свят. Без страх – без тъмнина, а с Х и със светлина в борбата ни с враговете Божий.

"Дерзайте. Аз победих света." – Ни остави свещен завет. Духа на Учителя на живота Христос. Дерзайте братя и сестри и ще победим и ние своя чрез същия Дух на Любовта Мъдростта и Истината.

Благопожелавам да си благопожелаеме Люб. Братя и сестри успех в мъдрия и разумен живот, Божествена хармония във всичките ни мисли, желания и действия и плод преизобилан на Божествената нива за въдворяване Царството Божие на Земята в пълнота!

Амин.

9/22 Март 1923 г.
Бургас

Минчо Сотиров

7. ПЪЛНОМОЩНО

от Управителния съвет на Общество Бяло Братство – Русе
на името на Минчо Сотиров да представлява Общество Бяло
Братство – Бургас за разпореждане с имотите на Братството* –

1 май 1923 г., Русе
(машинописен текст)

Оригинала обгербован
със 7 лева герб. марки

Препис от оригинала

ПЪЛНОМОЩНО

Подписаните: Никола Ватев, Симеон Марков и Ив. Вълчанов, съставляващи Управителния Съвет на Обществото "Бяло Братство" в гр. Русе, действащи от негово име и за негова сметка, упълномощаваме Минчо Сотиров от гр. Бургас да представлява обществото "Бяло Братство" в гр. Бургас пред всички съдебни и административни власти, да купува имоти – движими и недвижими на името и за сметка на обществото, да получава имоти и пари, подарени или завещани на същото Братство, да ги управлява, да ги дава под наем или обработва заедно с членовете на същото Братство, да събира доходите, да се грижи за подържането им в добро състояние, с една реч, да се грижи за имотите на Братството като добър стопанин, а така също и със следующите права: право за съдение и представление във всички съдебни, административни, обществени и финансови учреждения, за подаване искови и всякакъв вид прошения, частни Апелативни и Касационни жалби, да подава отзиви по задочни решения, да заявява насрещни искове и отговаря срещу таквизи, да ходатайствува за отменението или касирането на определенията, решенията и присъдите, за заявления подлог и отговаряне на такъв, за представление документи и свидетели и за отблъскване такива, за приемане, отблъскване и налагане клетва, за прекратяване делата със спогодба, за привличане или встъпване като трето лице в делата, за ходатайствувание възстановление право на апел или касация, за искание обезпечение на исковете, за секвестриране и продаване имущества на длъжниците, както и обявяването им за несъстоятелни, за ходатайствувание за тяхното лично задържане, за ползуване по всички дела формални частни копия, книжа и документи, за получаване на свое име или друго име изпълнителни листове, за събиране парични суми, за опълномощаване други лица със същите права или с част от тях, а каквото направ ... или т... опълномощения, задължавам ... се напълно

*Бележка на съставителя: В гр. Русе се реализира идеята за регистрация на Бялото Братство като юридическа личност. Виж "Изгревът" т. II, с. 332-339.

Учителят е срещу такава регистрация, заради което изпраща "Писмото" и след това дава мелодия на "Писмото". Виж "Изгревът" том I, с. 685.

Историята е описана в "Изгревът" т. I, с. 541-550, с. 513-514; т. III, с. 332-335; т. XV, с. 877-879. В том XIX на с. 985 е дадено на цяла страница с почерка на Учителя текста, който е известен като "Писмото".

да прием ... като обявявам ..., че без законни причини нямам ... право да отнем ... настоящото пълномощно.

Гр. Русе, 1 Май 1923 г.

ДОВЕРИТЕЛ:

Н. Ватев

С. Марков

Ив. Д. Вълчанов

Подписаний Сава Михайлов II Нотариус при Русенския Окръжен Съд удостоверявам, че отвъдните подписи в настоящето пълномощно признати в мое присъствие в канцеларията ми от Никола Ватев, Симеон Марков и Ив. Вълчанов, всички от гр. Русе, лично мен познати, като представители на Управителния Съвет на обществото "Бяло Братство" – Русе.

Взето такса 14 лева по квитанция № 896 – № 4046 по регистр.
гр. Русе, 1 Май 1923 г.

п. /Нотариус С. Михайлов/

Подписаний Ст. Георгиев – нотариус при Бургаски Окр. Съд засвидетелствам верността на настоящия препис с оригинал, представен от Георги Иванов от Бургас, оригинал с обгervания с 2 лева герб. марки

В оригинала при сверяване не се оказаха никакви преписвания и др.

гр. Бургас, 18.VII.1927 г.

Общо 25 лв., р. № 3562

Нотариус: подпис

8. НА КОЕ МЯСТО ЩЕ СЕ ЯВИ ШЕСТАТА РАСА

10 тема, зададена с Беседите, обясненията и упътванията от Учителя през лятото 1921 г., с. 200.

Написана от Минчо Сотиров – 28 юли / 10 август 1923 г., петък, Бургас

За да определим логически на кое място ще се яви шестата раса, трябва да определим какво място е потребно за тая раса. А това ще зависи от ролята, която ще има да изиграе, от Върховната мисия, която има да изпълни тая раса. Шестата, наречена още и светящата раса има предназначение да работи за духовното повдигане на човечеството, за образуването на Всемирното Бяло Братство, за въдворяването Христовото Царство на Земята – Царството на Мир, Правда и Святост, за полагане враговете Божий подножие на нозете на Царя на Мира. Ясно е от тука, че за да бъде тая раса в състояние да изпълни тая велика мисия, необходимо е да ѝ се дадат потребните условия. Едно от тия условия е материалния свят, е земята, върху която тя трябва да образува своята култура. Другите условия: умственото повдигане и духовното растене са предмет на методи за работа, които ще бъдат изпълнени от Учителите на Великото Бяло Братство, които небето усилено вече изпраща на Земята между човеците от сегашната, кавказката, бялата раса. Ние ще се спрем върху първото условие – земята върху която ще работи шестата раса. За да потърсиме и намериме тая земя, трябва предварително да намериме мястото, саксията, лехата от гдето ще се яви зачатъка на светящата раса, т.е. да намериме духовния ѝ център.

Всяка облагородена култура има своята леха за образуване разсада – разсадника на ония овощни дръвчета, които ще бъдат разнесени на времето си по разни страни, за да бъдат разсадени за самостоятелен живот и растеж, за да дадат плод преизобилен. Всякога за духовното периодично повдигане на човечеството, явявал се е и е работил Божествения Дух – Христовия Дух, под разни имена, в Слово – плът. В пълнота Той работи преди 2 000 години. Сега пак работи. Тогавашните условия за развитие са потребни и сега – необходима е торна нива за разсадник. За да определиме мястото за възможните сега находящи се условия, ще се възползуваме от физическите закони.

По закона за отражението, като имаме център Средиземното море, ще намериме, че на обетованата земя на Ханаанската земя, на Палестина сега съответствува Балканския полуостров с център България – Македония. Ето тук трябва да се роди зачатъка на шестата раса – оттук ще работи Христовия Дух и Той вече работи. Той е посял своите семки. Зачатъка, разсада е израстнал, обработва се и израстлите вече, присадените, готовите за разсаждане дръвчета ще се изваждат – те са децата в 9-ия месец в утробата на майката “земя”, ще се извадят и ще им се даде самостоятелен живот, за да дадат от себе си плод облагороден, който плод съдържа и ще даде от своя страна нови семки за разсаждане. Българското племе ще изпълнява функцията на черния дроб в общия всесветски организъм. Българското племе е юдиното коляно в славянския род от дванадесет племена. И сега Господ зове – Той работи в славянския род. Българите не могат да се отделят – трябва да изпълнят своята небесна мисия, колкото и да се стремят да отбият това течение на първоизточника – на Божествената любов. Душата на българина е силно наторена нива, на която могат да виреят всякакви семена – зависи от градинаря й какви семена ще посее. Затова е избрано българското племе за духовен център на бъдещето човечество – начатък на шестата раса.

И Господ е казал: “Българите може да останат 300 000 души, но мисията възложена им от Мен, те трябва да я изпълнят.” Нито за отменение, нито за отлагане има вече време – без службата на черния дроб кръвта не може да се прочисти, Любовта не може да се влее чиста в сърцето и от там да се разнесе по целия организъм – тялото и главата. А те са физическия и умствения човек, които трябва да получат своята жизненост, своята прана от Духът на Любовта, от Духовния човек.

Следователно, единия връх на триъгълника имаме – българите. Той е “Муссалла”, който съответствува на “Синай”. От тоя връх само ще се чуе гласа на Господа Саваота и от там ще се дадат новите заповеди за бъдещия живот на човечеството и в новата култура вместо да казваме: “че всеки човек трябва да се качи на върха Синай” – символично, ние ще казваме: “Всеки човек трябва да се качи на в. Муссалла” – символично и да чуе гласа на Господа Бога Твореца, обединителя на Всемира.

Остава да потърсиме другите два върха от Божествения триъгълник. Нека почнем от основата, от саксията, от физическия човек, от земята гдето ще работи ума и после да намериме третия връх – върха, образуван от умствения човек. Като проследим периодично ставащите земетресения и по световната, географичната карта, ще забележим, че те всички вървят по един пояс, който опасва Земята. Той минава под Хималаите, като има

главната си линия между 10 градуса и 30 градуса от запад към изток. Така най-силните и чести земетресения са били през Италия – Албания, зап. Македония към Солун, през Средна Азия към Хималаите и Централна Америка. Като проследим и забелязващите се промени при морските брегове, ще дойдем до заключението, че всички морски и океански брегове, които имат погледа си към изток, т.е. западните брегове на моретата и океаните, имат едно повдигане, например нашия Черноморски бряг. А всички брегове, които имат погледа си към запад, т.е. източните морски и океански брегове имат едно понижение, например източните Черноморски, руския брегове, Холандия, Франция, Португалия имат едно постепенно бавно потъване на своите океански брегове. От туки логичното заключение, че дъното на Великия Тихия океан се издига. Това го доказват и многобройните върхове на островчета, които се изявяват последователно над водата му и англичаните бързат да поставят своите флагчета, като притежатели на тия нови суши. Последното логично заключение трябва да бъде, че Северна Америка ще се съедини със Северния полюс със суша. Това ще се ускори от очакваните катаклизми, земетръси, които ще бъдат и като резултат на човешките грехове на моралното, нравствено падение и умственото израждане на човечеството, благодарение насоката на мислите им, само в една единствена цел: материално и егоистично лично забогатяване без подбор на средства и от извратената полова любов.

А и окултната наука, Учителите на окултизма ни казват, че Земята е опасана с един огнен пояс, която я обгръща цяла и минава под Хималаите. По тоя огнен пояс като обща директриса, централна линия, ще станат всички земетръси и потопявания от сегашната земя и вместо нея се яви новата земя: и материална и земя с нови порядки и методи за правилно разбиране и живеене в пътя на еволюцията, в пътя на съвършенството. Новата земя ще се образува с бъдещата суша изпод водите на Великия океан, която ще съедини Северния полюс – северна Русия – Сибир със Северна Америка. На Европа предстои частични последователни потъвания – ще остане вероятно остров (така казват). Също и с Азия – в нея ще се образуват много езера.

Ето по тоя начин ще получим трите върха на триъгълника: върховете на физическия човек, на умствения човек и на духовния човек. Това са трите народи, които Бог благославя и ще благослови и ще благославя докрай, докато те включат в себе си цялото човечество и в средата на тоя триъгълник проблесне Божественото око – окото на Божествената Любов и Истина.

За да работи шестата раса, потребна ѝ е чиста земя, която не е била омърсена от краката – “от добродетелите” на 5-тата раса. Това са пространните гори от 12-14 хиляди км, необитаеми пространства от сегашния човек на 5-тата раса, гори в Северна Америка и Северна Русия.

А какъв е отговора на въпроса: “Защо Русия досега е била непревземаема страна и всеки, който се е опитвал да я превземе, си е строшвал краката?” – Отговорът е един: “Защото Русия е свята земя, тя е физическия човек на бъдещата шеста раса и ще бъде непревземаема.”

Божественото не се превзема от човешкото – от материалното. И всеки народ, цар, който и да би бил той и би се опитал да направи Русия

своя земя, свое владение или да спре нейната еволюция, "ще си строши краката".

А защо досега никой пътешественик не е стигнал крайния Северен полюс и защо досегашните за целта експедиции не са успявали? Отговора е един: "крак на човек от 5-а раса не може да стъпи на Северния полюс, защото ще го омърси." Може да бъде сполучлива само една експедиция на човек от шестата раса или на човек от зачатъка на тая раса.

И най-после, ако Англия не използва своя силен ум за всесветско побратимяване и тя ще плати тежко – ще бъде "прободена в сърцето" – Индия – за да изтече нечистата ѝ кръв и да се влее нова струя чиста кръв, от кръвта на Божествената Любов, която едничка може да работи в хармония с Божествените закони, а те имат една-единствена цел: общото благо в света в частност и във Всемира в общност.

В заключение: Шестата раса ще има своето място в новата земя, която ще излезе из под водите на Тихия океан с предели Северна Америка и Северна Русия със Северния полюс.

Само Божията Любов.

В. Б. Б. Минчо Сотиров

Бургас

28 юлий /10 август 1923 г.,

петък

9. НАПЪТСТВИЕ ЗА ПСИХИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ с обливане, изпълнявани след сутрешните гимнастически упражнения

17 февруари 1924 г., неделя, 3 ч. сл.п., Бургас
(получено по сестра Райна Грозданова, рождена сестра на Минчо
Сотиров) (машинописен текст)

Психични упражнения с обливане

и изпълняване след сутрешните гимнастически упражнения

1. В името на Божията Любов,
в името на Божията Мъдрост и
в името на Божията Истина да дойде Божието благо върху нас."
Амин!
2. В името на Божията Мъдрост,
в името на Божията Истина и
със силата на Словото Божие да се разпръсне всяко зло и лукаво
помишление
и да дойдат всичките Божии благословения върху нас
и върху всички ония, които любят Господа от сърце и душа.
Амин! Тъй да бъде!
3. Господи, да дойде Твоето Свято Царство.
Да се свети и Името Ти и
да бъде волята Ти на земята, както горе на Небето.
Да се възцари Божията Мъдрост в умовете ни,
Любовта в сърцата ни и да дойде Истината в душите ни.
Амин! Тъй да бъде!

4. Едната Божия Любов е само Любов /3 пъти/
Тя ще въдвори мир в душите ни /9 пъти/
Ще внесе светлина в умовете ни, сила в сърцата ни.
Тя ще роди Истината в душите ни и ще ни съедини с Бога.
Амин! Тъй да бъде!
5. Когато се почувствуваме самотни, от никого неразбрани, духом
отпаднали:
"Господи, ако съм намерил благодат пред Тебе,
нека чрез Твоята Любов, Мъдрост и Истина
да дойде Твоята радост вътре в мене.
Амин! Тъй да бъде!"

Получено от с. Р. Грозданова, неделя, 17.02.1924 г., 3 ч. сл. пл. –
Бургас дома

10. ПИСМО ОТ УЧИТЕЛЯ ДО УЧЕНИЦИТЕ НА ВСЕМИРНОТО БЯЛО БРАТСТВО

30 март 1925 г., София
(печатен текст)

До Учениците на В. Б. Б.

Извора, който извира, назад не се връща.
Слънцето, което изгрява, пред себе си всичко обхваща.
Умение и невинност, смелост и кротост, устрем и търпение, сила и
чистота,
това е вярата.
Любовта оживява, мъдростта въздига, а Истината възкресява.
Доброта, Истина, красота – това е Любовта.
Моя Мир да бъде с вас!

31.III.1925 г.
София

(Свещеният подпис)

11. МОЛИТВА ДАДЕНА ОТ УЧИТЕЛЯ

11 май 1930 г., Бургас

(с почерка на Минчо Сотиров е отбелязано кога е получена)
(печатен текст)

1. Молим Ти ся Господи, Ти ни съдействуй да се въдвори
Божествения Мир и хармония в сърцата и душите на верующите и в
домовете на братята и сестрите от Духовната верига и кружоците в
България, а така също и в нашите домове, за да Те прославим с плодовете
си на живота пред човеците.

2. Господи, излей Великата Си благодат над нас и Ти ни съдействуй
да започнем святия и чист живот, за да привлечем и дадем прием на
светлите духове, да се вселят в нас като съзнателно слушаме техния
глас, за да извършим благата Ти воля на земята, като работници на Твоята
свята нива за идването на Царството Божие на земята.

3. Господи, молим Ти ся изпрати Ангелските Си сили и светлите духове върху нас и нашите домове, с които да работим за въдворение на Великите Ти принципи на: Любовта, Мъдростта и Истината, за прославение Името Божие на Земята.

(Меркурий), 11.05.1930 г., Бургас, (Слънце) начало..

12. "АКО НЯКОЙ НЕ ВИ ОБИЧА, ОБИКНЕТЕ ГО ВИЕ"

Беседа на Учителя, държана на 8 юни 1932 г.

(Получена на 25 юни 1932 г., без заглавие, със забележка:

"Само за тия, които са присъствували. Няма да се печати")

(препис: ръкопис, двоен лист от тетрадка 34,3x28,8 см, синьо мастило)

Беседа на Учителя от 8.V.1932 г.

Отгоре на листа пише: Получена на 25.V.1932 г. след завръщане от Бургас:" Само за тия, които са присъствували. Няма да се печати."

5½ ч. заранта (Слънце) 8.V.1932 год.

Тайна молитва, Духът Божий, 12 гл. Притчи, за размишление 1, 2, 28 ст. Притчи.

Някой път човек мисли, че много знае, но важното е това, което може тук да прояви. Знаеш само това, което можеш да направиш, не го ли направиш, не го знаеш.

Само умния има право да поучава, а глупавия трябва да мълчи. Когато ти говори и те поучава глупавия човек, затвори си ушите, а когато ти говори и те поучава умния – отвори си ушите. Добродетелната жена е венец на мъжа си, добрата жена има достойнство, има име, а лошата е без достойнство и без име. Винаги умът е, който хвали човека. Всеки човек, който окали истината, ще умре, а тя ще се понадуе само малко. Аз ви питам: "Защо и вие понякога си изваждате езика и започвате да дупчите този или онзи, да мърморите заради този или онзи, питам, къде е правото?" Ако един човек извърши една постъпка, но умре, какво е спечелил и къде е спечеленото?

Умните хора живеят с наука, глупавите – без наука; добрите хора живеят с наука винаги, лошите – без наука. Този, който добре свири, който добре пее, с наука го прави, който не свири и не пее добре, без наука го прави.

В съвременния свят жалко е, че всеки сам си слага юлар, а не другите му го поставят. Ако сухите мисли, чувства и постъпки, които са у теб не можеш ги събереш и запалиш, къде е твоята наука? Ако ти не можеш се освободиш от една твоя мисъл, която те измъчва, къде е твоето знание? В Царството Божие ще влезе мъчно не само богатия, но и глупавия човек. Много от вас сега биха се отказали от Царството Божие само заради няколко милиона лева. Човек е силен само когато мине през изпитания и ги разреши, там е силата на човека. Погрешката на глупавия е там, че той не знае откъде произтича неговата глупост. Временно зло,

болест, смърт има, но вечни те не са – вечни са само доброто, здравето, живота. Със състоянието на бубата може да се сравни сегашното ваше състояние – всички ваши навици ще оставите, ще се промените, така както става и с бубата когато се преобръща до пеперуда. А хубавото се винаги предпочита – винаги добрия човек трябва да се предпочита пред лошия. Вие казвате, че всички хора са били родени от Бога. Ако това беше така, света не би бил такъв какъвто е сега. В света може да се обича само хубавото и ако не ви обичат, значи имате в себе си мътилка. Някоя стара сестра казва: "Подир този тичат много жени." - Значи този човек е добър, защото подир добрия човек ще тичат всички, а подир лошия няма никой да тича. Аз може да говоря всичко, но трябва да се запитам дали това, което говоря е вярно.

В природата абсолютно не се търпи лъжата, никога не мисли, не чувствуйвай и не постъпвай лъжливо към някого, не говори лъжа за когото и да е, и от никое име. Понякога вие искате да убедите и себе си и другите, че една ваша постъпка е права, че е чиста, а аз казвам – не може от едни ваши чисти побуждения да се роди една погрешна постъпка. За да придобиеш нещо хубаво, ти трябва да преминеш през пътя на скръбта и страданието и едва тогава ще придобиеш доброто, а момата, която обичаш ще ти каже: "Такъв момък искам, сега ти си герой." Достатъчно е тази мома да ти се усмихне само, за да издаде това, което чувства към тебе. Всеки един от вас иска да се усмихне, но не знае и ще се изложи, ако вземе да ми се усмихне. В най-голямото страдание като те погледне човек, ще видиш тая усмивка. Само в големите страдания човек може да има израз на лицето си, че е забравил всички противоречия, че има нещо друго в него, нещо много дълбоко. Това е момента, когато любовта прониква в човешката душа, великата Божествена любов, и тогава всичките противоречия са разрешени. Доброто се усмихва, а любовта говори – това да знаете – доброто не говори и любовта не се усмихва. И който знае и разбира тия закони, ще придобие благото. За глупавите – човек от любовта изгаря, а за умните – от нея той придобива доброто.

Вечният огън е без име, той е огъня на ада, а свещения огън, това е любовта, огъня на Бога. При първия случай ти мислиш, че нищо не ти върви, а във втория мислиш, че всички ти помагат. Когато човек се смее много за едно нещо, показва, че това нещо е глупаво, защото за умни неща ти не можеш да се смееш. В света има само една любов, но има много разбирания за нея – обикновени и свещени разбирания.

Окултните ученици са хората на най-голямата вяра, но същевременно и на най-голямото суеверие. Еликсира на живота това е любовта. Всеки може да придобие безсмъртието, но твоята мисъл, чувство и постъпка трябва да могат да издържат всички изпитания, които идват. Вън от любовта няма никакъв живот. Колко от вас знаят да отглеждат цветя? Аз отивам по-надалеч – ами да отгледате една човешка душа какво е? Колко от вас могат да отгледат и да облагородят една човешка душа? Човек е гол, когато е невежа, облечен е, когато е разумен, когато е добродетелен. Не са дрехите, които могат да съблекат или облекат един човек – ако си праведен, добър, истинен, разумен, любящ, ти си облечен, нямаш ли тия качества, ти си гол. Аз ви питам: като сте облечени, защо говорите неправдата и лъжата? Защо се проявява мисълта у тебе, че може да

оголееш, или да се разболееш? – Значи има нещо не добро у тебе, което те кара да се съмняваш в себе си.

На Земята се изисква един добър живот, който да го живееш. Има известни енергии, които могат да разложат едно зло у тебе. Ако си силен, само ако можеш да разложиш една твоя лоша мисъл, лошо чувство или лоша постъпка и да ги употребиш за добро, но разложи ли се изобщо една твоя мисъл, чувство или постъпка, това показва, че те не са били добри, защото доброто нещо не може никога да се разложи.

Човек е излязъл от Бога и ще се върне пак при Него, и след женитбата не може да бъде вечна, тя е само временно свързване на две души за работа. Ако ти не съзнаваш Бога като единство във всички хора, ти създаваш греха в себе си. Всички вие мислите за света само това, което не съществува.

Има един морал – отношението ни към Бога трябва да бъде чисто и съвършено, отношението ни и към всички същества трябва да бъдат чисти и съвършени. Питат, защо един брат ходи с една сестра – има две неща: първо или ходят, за да изпълнят волята Божия или второ – ходят, за да изпълнят своята воля. В първия случай те са и ще бъдат щастливи, а във втория те са и ще бъдат нещастни. През тая сестра аз ще виждам всичките други сестри, нея аз чувствавам най-близо до себе си, тя отразява всички други и в нея аз се оглеждам. Питам тогава: къде е престъплението като дружат тая сестра и тоя брат и защо ги критикуват? Който много си вдига главата, за да покаже, че много мисли за Бога, той е глупав човек, а който мисли за Бога с наведена глава е разумен човек.

Ако някой не ви обича, обикнете го вие – това е закона. Не е въпроса в обичта да обичаш, т.е. да обичаш този, който те обича, а да обичаш този, който не те обича. Тогава ще разрешиш въпроса. С това аз искам да се освободите от заблудението, което цари у вас. Сега вие работите с чуждо съзнание. Вие не работите, а искате и очаквате други да работят и да ви помагат, за да разрешите и направите едно нещо – не, не очаквай и не искай нищо от другите, а всичко сам си върши, за да можеш да се освободиш от всички илюзии.

Никога не проси и не искай от хората нищо, остави ги те сами да дойдат при теб и да ти помогнат по свое желание. Само когато у човека има любов той дава без да чака някаква облага, без да търси награда. Ако един човек ти се усмихне и ти даде едно нещо и ти му се усмихнеш, това е любовта, това показва, че у вас се е породила любовта. Това е изгряването на Слънцето у вас, от там започва живота и ако ти така разбираш и посрещаш слънцето, ще влезеш в живата природа. Онзи музикантин, който като пее една песен се свързва с ангелския свят, с разумността, това е истинската песен. Всеки един поглед, всяка една мисъл, всяко едно чувство трябва да може да ги приведете. Това е разумната истина.

Вътрешните мъчнотии правят лицето на човека изпито, вдлъбнато, а външните мъчнотии правят лицето на човека напълно изпъкнало. Сатурн е все недоволен, мълчалив, обича материалното. Тия хора са все слаби, изпити, те не вярват много на хората, подозрителни са и на тях може да въздействува само Венера. Богинята Венера обича много шегите, тя е весела, жива, радостна, пъргавя. Никога не питай другия колко те обича – това не се знае, достатъчно е само една усмивка. Вземеш ли да го питаш

– любовта ви ще изчезне. Това, което излиза от усмивката, то е което ти е необходимо, което ще ти свърши една работа.

Трябва да знаете произхода на всяка една мисъл, чувство и постъпка, които са у вас, защото те имат обекта си вън от вас. Хванете всяка една ваша трезва мисъл и ѝ кажете: благодаря ти, ти днес спаси положението. Във всяка трезва мисъл има други напреднали същества, които работят върху нея. Знание е само това, което може в определен даден час да стане, в конкретно време, а не след 10 години да ти определи това, което ще стане. Това разумно същество чрез което Бог се е проявил и до което сте близо, дръжте го, не го изпускайте. Когато дойдат страданията, скръбта, мъката, недоволството, знайте че това са все едни атмосферни налягания, без които нищо не можете да добиете.

Ангел, това е вечния непреривния прогрес, по който път и вие трябва да минете. Ти никога не можеш се върна точно там откъдето си излязъл.

В сегашния религиозен живот трябва да се освободите от всички странични неща. Щом злото ви каже, че не иска да ви види лицето, обърнете си задника. Мисълта ви трябва да бъде гъвкава, трезва и бърза. Една мома иска да намери един умен, добър, издигнат мъж, но питам: тя какво ще му занесе? Тя иска от него много работи, а от себе си нищо не изисква. Значи тя ще отиде като един търтей.

Същественото за един човек не може да бъде едно и съща за всички останали. Вие трябва да се освободите от всички странични работи, това може да стане с помощта на майката, бащата или приятеля, но те трябва винаги да бъдат по-умни. Знайте това – любов за любов, мъдрост за мъдрост, истина за истина, правда за правда, добродетел за добродетел.

Ако разберете днешната ми беседа, който е болен ще оздравее, мъртвия ще възкръсне, бедния ще забогатее, а който не я разбере ще изгуби и това, което има. Една жена, която иска да вземе един мъж за слуга прави престъпление. Никога една жена не трябва да иска да направи един мъж слуга. Новата философия е, че ако искам да направя един човек слуга, нека сам стана най-напред. Трябва да престанат жените да правят мъжете слуги и мъжете да правят жените слугини. Нека има пълна свобода, нека всеки сам да се счита за слуга, а другия да го остави свободен – всеки сам трябва да желае по свобода да бъде слуга на другите. Там е формата на закона. Сега вие се уморихте, но след умората идва почивката, идва наградата, идва най-хубавото.

Край 9.10 ч. заранта

Тайна молитва

Moyn 257932 each galy. on Gies

Quero pra final e quero as melhores
- quem da a melhor

5 1/2 x 8 1/2 in. — O — 8.7.1932 cod.

Taraxacum officinale, Dymov. Боровик, 12 эк. Тупаров, на заболоченном д. 2, 18 и 19 кв. м.

[illegible][illegible]

13. ПИСМО-УВЕДОМЛЕНИЕ ДО БРАТЯТА РЪКОВОДИТЕЛИ В ПРОВИНЦИЯТА*

от Управителния съвет на Общество Бяло Братство – Русе относно
разпорежданията с материалните приноси, 22 септември 1935 г.
(машинописен текст)

До братята Ръководители
в провинцията

Драги братя,

С настоящето имаме желанието да ви уведомим, че тая година в гр. Русе на 3 и 4 юлий в помещението на обществото, в местността "Свирчовица" се състоя общо извънредно събрание на членовете на Обществото "Бяло Братство" с дневен ред:

1. Избиране Управителен съвет на Братството
2. Контролен съвет и
3. Претенциите на Бр. Маркови

След дълго обмисляне събранието ликвидира със спорните въпроси и накрая единодушно избра Управителен съвет в състав:

Председател: Начо Петров,

Секретар: Симеон Симеонов,

Касиер: Жечо Панайотов и

членове: Петко Епитропов и Минчо Сотиров.

За контролен съвет: Тодор Стоименов, Емануил Иванов и Енчо Димитров /заклет счетоводител/.

Този Управителен съвет ще ръководи братските материални работи, особено имотите, приходите от тях и постройките настоящи и бъдещи. Управителният съвет ще се подписва от председателя Начо Петров и секретаря Симеон Симеонов. До един от тях – при адрес "Опълченска" №66, ще се изпращат всички ваши запитвания от материален характер, и те ще се докладват всичко, като ще ви изпратят решенията и опитванията на Управителния съвет. Целта на обществото ви е известна. Ако имате нужда, изискайте устав. Досега маса братски имоти стояха на чужди имена – нещо неудобно, особено при въпроси за наследство.

Ето защо занаяпред ще се направи всичко имотите, които са в положение на неизгодно владение, да се прехвърлят по нотариален ред на обществото, което е вече юридическа личност и може да придобива като такъв имоти на свое собствено име. За да се прехвърли имота от едно лице на друго, ще изискате упътвания, специално за случая, като опишете имота, съседите и пр. Ще се изпрати пълномощно за прехвърлянето.

Там, където няма имот, особено място за братски салон и постройка, ще следва да събирате средства, които ще внасяте по пълномощно от

*Бележка на съставителя: Това е един от опитите да насочат Братството в друга посока. Никой не се съобразява с мнението на Учителя. За Русенското Братство и за развоя на събитията виж в "Изгревът" т. VI, с. 664-676, 677-700. Снимките на Русенското Братство с Учителя виж в "Изгревът" т. XXII, снимки № 13, 14, 15, 16.

Управителния съвет, например в Популярната банка. Управителният съвет ще дава специално разрешение за изтегляне суми.

За напред няма да се внасят суми на името на брат, а на обществото. Вписването ще става по обикновения ред, но за изтегляне ще се иска пълномощно от Братския Управителен съвет.

За събиране на суми наредете да се състави комитет от 5 души (където има повече членове) и от трима души, където са по-малко. Те ще се грижат за фонда, който ще създадете. Почнете с малко, но постоянството ще ни насърчи. Щом се нагласи комитет на петимата или тримата, съобщете веднага имената на Управителния съвет на секретаря Симеон Симеонов.

Каквито въпроси от юридически характер възникнат – искайте съвет и ще ви се отговори веднага.

В Русе ще направим опит в по-голям мащаб, но и другите градове не трябва да чакат – навсякъде трябва инициатива и настойчивост.

Няма какво да се чака. Има маса градове, където още няма място за братски салон, а може с малко усилия да се намери такова и да се запише на името на обществото "Бяло Братство", след което може да се помисли и за постройка на салон.

Прочее: 1. Вземете бележка за Управителния съвет; 2. За съставяне / уреждане / комитет от 5 или 3 души за уреждане материалните въпроси и за закупуване място за салон и построяване такъв.; 3. Съобщете имената на избраните; 4. Същите ще получат директиви, как да работят; 5. Съобщете всички необходими сведения за братските имоти, които са още на частни имена, за да може да се прехвърлят на името на Братството.

Адрес: С. Симеонов, "Опълченска" №66, София

Работете всичко с любов и отстъпки в името на Братството.

Б. Л. Н. П. Ж.

Председател:

/подпис: Начо Петров/

Секретар:

/подпис: Симеон Симеонов/

София, 22 септември 1935 г.

14. НАПЪТСТВИЕ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА МОЛИТВЕНИ СЪБИРАНИЯ

**Свободни общи, групови и единични молитви в 5 и 18 часа,
6 октомври 1937 г.**

(с почерка на Минчо Сотиров, отбелязано кога е получено)
(машинописен текст)

СВОБОДНИ ОБЩА, ГРУПОВИ И ЕДИНИЧНИ МОЛИТВИ В 5 и 18 ч. НОВО ВРЕМЕ:

Всеки ден със следната молба:

1. ЗАПОЧВАНЕ С ФОРМУЛАТА:

"В името на Божията Любов,

в името на Божията Мъдрост,

в името на Божията Истина в които живеем и се движим,

и със силата на живото Слово Божие, с което действуваме,
да се разпръснат всички зли и лукави помишления и всички вражия
сили.

/духане – хуу... и разтваряне на ръцете/

2. МОЛИТВИ

1-ва група:

Добрата молитва, 91 Псалом, Молитвата на Царството и Лозинката

2-ра група:

Добрата молитва, 91 Псалом, Молитвата Пътят на живота и Молитвата на избраните.

Освен тях молитви, има още и песни, тайна молитва и завършване с "Отче наш".

3. МОЛИТВА ЗА БЪЛГАРИЯ. М. О. Н. Н.

а) България да бъде запазена и оставена във от военните действия.

б) М. О. Н. Н. България да бъде в пълен неутралитет и в приятелство с всички народи в Европа и в целия свят.

в) М. О. Н. Н. България да бъде запазена в своите граници от неприятелски бомбардировки и разрушения

г) М. О. Н. Н. България вътрешно да бъде в мирно творчество и усилено благодатно производство и в духовен растеж и прогрес, за да изпълни своята духовна мисия на Земята.

"Бог да пази България" /3 пъти/

4. МОЛИТВА ЗА МИРЪТ:

"Молим се на Господа нашего Иисуса Христа

да се въдвори на Земята по-скоро мирът на Бога Живаго.

Да бъде реализиран тоя мир между Германия и Русия.

Да се събират началствующите им и да дадат мир на цялото човечество."

"Да бъде Волята на Отца нашего Небеснаго."

5. МОЛИМ СЕ НА ГОСПОДА НАШЕГО ИИСУСА ХРИСТА:

Да се пробуди съзнанието на човечеството

и то да възприеме новата Божествена вълна, която слиза към Земята:

идеята за Всемирното Братство да изгрее във всички души.

Амин – тъй да бъде!

"Отче наш" /с духане и формулата/

Ръкописен текст, с почерка на Минчо Сотиров:

(Меркурий) 6.10.1937 г., 3½ ч. с. глас:

"Господи, дай ми нови Божествени идеи и положение.

Господи, дай ми нови духовни идеи и положение.

Господи, дай ми нови политически идеи и положение.

Господи, дай ми нови физически идеи и положение.

Господи, дай ми нов материален живот, идеи и положение.

/при молитва – глас/, допълнено (Сатурн), 29.I.1944 г., 5 ч. с.

15. МОЛИТВА ЗА БЪЛГАРИЯ

26 май 1943 г., Бургас

(с почерка на Минчо Сотиров е отбелязано кога е получена)
(машинописен текст, червени букви)

БОЖЕ, ПАЗИ БЪЛГАРИЯ!

ПАЗИ Я, защото тя трябва да стане светъл мост за всички хора и за всички народи, светъл мост към новото, което иде, към Божественото ново, към възстановяването на Твоето Царство на Земята!

ПАЗИ Я, защото тя трябва да остане с чисти и неопетнени ръце, за да може с чиста и неопетнена съвест и с пълнотата на Твоето благословение да сее по всички посоки, всред всички народи, по всички части на света Твоето Велико Слово, което Си благоволил да й повериш!

ПАЗИ Я, защото тука, в малката и скромна България избликна Великия извор на Твоето Слово, което ще утоли вечната жажда на цялото човечество. Тук се раздава на всички Живия Хляб, способен да насити глада на всички човешки души, защото тук живее и работи Учителя, Когото Ти благоволи да пратиш при нас – Велик Водач към светли бъднини, към мир, любов и братство, към осъществяване на Твоето Царство на Земята!

ВЕЛИКА Е мисията на България, която Ти Господи Си благоволил да й повериш!

ПО-ВЕЛИКО благо от това ние не можем дори и да мечтаем!

ПО-СВЕЩЕН дълг от този ние не познаваме, а именно: да отдадем всичките си сили, всичките си мисли, всичката си любов, да отдадем цялото си същество за изграждането на Великото Дело, което Си предоставил на нашия народ – да сеем по целия свят семената от които ще израстне Царството Божие на Земята!

БОЖЕ, ПАЗИ БЪЛГАРИЯ!

ЗАПАЗИ Я чиста и свята за Великото й Дело – да изпълни достойно Свещената Мисия, която Си й възложил: да стане носител на Твоето Слово, изпълнител на Твоите заповеди, да стане факел на мира, на братството и на любовта! Амин! Тъй да бъде!

Господи, нека бъде по Волята Ти!

(Марс) 26.5.1943 г., Бургас

16. МОЛИТВА ЗА МИР

Господи, молим се, благоволи да се възстанови:

Любовта, Мъдростта и Истината в сърцата и душите на всички лица на Земята,

които си поставил да ръководят общия земен живот,

за да съзнаят голямата отговорна работа, която Си им поверил

и с просветено съзнание и общи усилия

да съдействат за премахването на всички пречки, недоразумения и стълкновения

между народите, които света преживява понастоящем,

и се създадат условия да заживеем всички завинаги, в мир и
радост,
като братя и сестри, чада на един баща.

Нека бъде по волята Ти.

ръкописен текст:
След това Лозинката

17. СКРИЖАЛИТЕ НА МИНЧО СОТИРОВ **напътствия от Учителя**

Бележки на Вергилий Кръстев

1. На малки картончета 5 x 9 см, Минчо Сотиров пише своите
скрижали – напътствията, които му дава Учителя.

2. На 12.XII.1913 г. Минчо Сотиров е в гр. Созопол като военен
офицер с войниците си. Той получава писмо с нареждане от Учителя
Дънов с дата 3.XII.1913 г., В. Търново – всеки да препише 91 Псалом и да
го зашие в куртката си. Този 91 Псалом съхранява всички участници от
Веригата по време на войната 1913-1918 г.

И така на едно картонче е записан целия 91 Псалом. Отзад са
написани: I послание към Коринтяни 13: 4-8, както и Исая 11: 1-3.

3. Има и извадени цитати:

от Второзаконие, гл. 20, ст. 1-3, ст. 8;

от Второзаконие, гл. 31, ст. 1-8, ст. 14-18.

4. На друго картонче е написано за поста следното:

24 часа пост – закон за прогреса, който иска да прогресира.

36 часа пост – за ликвидиране на сметките, дългове, грехове.

40 часа пост – за очистване, пречистване на душата.

5. На трето картонче – Псалом 133.

За смекчаване числото 13 през 1914 г. Учителят му заръчва
да препише и чете Псалом 133. Минчо Сотиров е написал на картончето
целия Псалом.

6. За Великден от 10-23 април 1916 г. Минчо получава подарък от
Учителя червено яйце. На него е написано с подпис – Псалом 33.

Минчо изписва на картонче целия псалом.

7. На червеното яйце от Учителя за Великден, 15 април 1917 г., по
жребий му се пада написано Псалом 61.

Минчо Сотиров на картончето изписва целия 61 Псалом.

8. На 14 май 1917 г. Учителят му подарява листче, на което е
написано да чете Псалом 23. Това е станало 12 часа по обед.

9. Учителят препоръчва да се четат Псалмите 91 и 61.

Тези псалми Минчо Сотиров написва на картончета.

10. Минчо Сотиров споделял, че лично за него Учителят е дал
песента "Тъги скърби са богатство", публикувана в Песнарката на Мария
Тодорова на с. 72. В коментара отзад е написано, че е дадена на 16 април
1924 г. в Общ Окултен клас, год. III в 26 лекция. Тази песен има история,
която ще публикуваме при история на песните на Учителя.

**18. ПИСМО ОТ БРАТСКИЯ СЪВЕТ, СОФИЯ
ДО ПЕНКА Д-Р СТАНЧЕВА**

за фонд "Даровити младежи", 25 декември 1945 г., София
(подписали: Тодор Стоименов, Никола Антов, Жечо Панайотов,
Манол Иванов) (машинописен текст)

София, 25 декември 1945 г.
Бургас

Любезна сестра Пенка Д-р Станчева

Заедно с настоящето Ви изпращаме правилника за фонда "Даровити младежи", основан при Братството. Този правилник е одобрен в тази му форма от Братския съвет в София, съгласно мандата даден му на събора тази година.

Надяваме се, че през настъпващите празници ще Ви се отдаде случай да поканите братята и сестрите от кръжочка Ви /както и в кръжоците из селата в околията/ да внесат по някоя сума за засилване средствата на фонда. Доста подходящи дарители за фонда се указаха нашите братя и сестри, които празнуват свой имен ден или рожден ден. Вместо да изхарчат суми за прекалено тържествено празнуване, отделят и по една сума за фонда "Даровити младежи". Също и тия, които имат някакъв радостен случай в живота си /женитба, родено дете, нова служба, материална сполука и пр./

Разчитаме, че и Вашето Братство ще бъде винаги в подкрепа на тази идея на взаимопомощ в Братството ни, като по този начин ще можем към идния Великден, например, да видим, че са се събрали достатъчно суми и да Ви поканим да посочите и Вашия кандидат, ако имате такъв. Добре е Братството Ви да си определи ден в годината, когато всеки да внесе каквото може за фонда "Даровити младежи".

Когато се реши избирането на кандидат, ще Ви изпратим формуляр за попълване данните, които трябва да се знаят за всеки едного.

Приемете поздрав от всички ни:

За БРАТСКИЯ СЪВЕТ:

подписали: /Т. Стоименов, Н. Антов, Ж. Панайотов, Манол Иванов – домакин, Коста Стефанов-счетоводител, Симеон Симеонов – юрист и музикант/

**19. ПИСМО ОТ БРАТСКИЯ СЪВЕТ, СОФИЯ
ДО ПЕНКА Д-Р СТАНЧЕВА**

**за братята, които ще подписват официалната кореспонденция,
5 март 1946 г., София**

(подписали: Тодор Стоименов, Никола Антов, Жечо Панайотов,
Манол Иванов, Симеон Симеонов, Боян Боев, Борис Никлов, П. П.
Теодоров) (машинописен текст)

София, 5 март 1946 г.

Любезна сестра Пенка Д-р Станчева,

Братският съвет в заседанието си на 4 март 1946 г. реши всички писма, представляващи по-обикновена кореспонденция, със съобщения

до ръководителите и подобни, да се подписват от братята – членове на съвета: Симеон Симеонов и Жечо Панайотов.

Такива писма ще завършват долу с подписа: "За Братския съвет" и под него ще се подписват поменатите двама братя.

Молим, вземете бележка от настоящето съобщение и Ви поздравяваме!

БРАТСКИЯ СЪВЕТ:

подписали: /Т. Стоименов, С. Симеонов, Ж. Панайотов, Н. Антов, Боян Боев, Борис Николов, П. П. Теодоров/

20. ПИСМО ОТ БРАТСКИЯ СЪВЕТ, СОФИЯ ДО ПЕНКА Д-Р СТАНЧЕВА

за бележка при нощуване в стаите за гости на "Изгрева",

3 септември 1946 г., Бургас

(подписали: Тодор Стоименов, Жечо Панайотов) (машинописен текст)

София, 3 септември 1946 г.

Любезна сестра Пенка Д-р Станчева

Бургас

Както е известно на братята и сестрите при Братството ни в София, на нашия Изгрев има обзаведени стаи и легла за нощуване на гостите, идващи от Братствата в провинцията. Тези стаи напоследък се поддържат в добър ред, за да бъдат действително в услуга на нашите приятели – гости.

Като ръководител във вашия град, ние Ви молим да разгласите в кръжока Ви, заанапред всеки брат или сестра, които биха желали да дойдат в София и да нощуват на Изгрева, да носят една бележка от Вас, че действително се числят в кръжока Ви. Само ония, които носят такава бележка, ще бъдат приемани за нощуване. Разбира се, за добре познатите тук братя и сестри, идващи от провинцията, няма да се формализираме, но все пак, добре е да спазвате това правило, идващите да носят бележка, подписана от Вас, като ръководител. Прилагаме Ви образец от такава бележка.

Всеки има право да пренощува в братските стаи пет нощи, а при много уважителни причини, ще се иска позволение за повече време. Братският съвет реши срещу нощуването да не се заплаща нищо, да бъде това на чисто братски начала, като Братството ще посреща разходите за поддържане чистотата и пр.

Молим, съобщете това и на кръжоците из околията във Вашия район, при идване в София да изискват бележка от Вас.

С надежда, че ще спазвате заанапред горното, братски Ви поздравяваме!

БРАТСКИЯ СЪВЕТ

подписали: /Тодор Стоименов, Ж. Панайотов/

**21. ЗАЯВЛЕНИЕ ОТ ЧЛЕНОВЕ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ
НА ВЕРСКО ОБЩЕСТВО БЯЛО БРАТСТВО, БУРГАС**
относно иск към салона на братството, 25 май 1950 г., Бургас
(машинописен текст)

Писмо от 25.V.1950 г.

АДВОКАТСКИ КОЛЕКТИВ
№ 3 В ГР. БУРГАС

До Почитаемата Бургаска Жилищна Комисия
при Бургаския Градски Народен Съвет
в гр. Бургас

ЗАЯВЛЕНИЕ

от Рашка Иванова, Иван Бойчев, Георги Челебиев, Пенка Станчева
и Ченко Ив. Ченков, всички жители на гр. Бургас, като членове
на Управителния съвет на Верско общество Бело Братство
в гр. Бургас, ул. "Охрид" № 3 -- горния етаж
по жил. преп. Вх. № 10 / 950 год.

Другари,

Получихме призовки в горното си качество по горецитираната
преписка и от проучванията, които направихме по същата ни стана
известно, че молителя по повод молбата на когото е образувана казаната
преписка иска да му се издаде решение по силата на което да бъде
настанен в салона на горния етаж на зданието, находящо се в гр. Бургас,
ул. "Охрид" № 3 със семейството си, понеже в долния етаж в който живее
и е настанен с решение бил влажен и нехигиеничен и че семейството му
било изложено на опасност на заболявания. Това искане на молителя
следва да бъде оставено без последствие, като неоснователно, поради
следните мотиви и съображения, а именно:

1. Помещението, за което претендира молителя и за което същия
иска да му се издаде решение от дълги години служи на нашето братство
за салон, в който с песни в седмицата по няколко пъти изповедаме нашето
учение с молитви в песнопения, четения и беседи. Това учение е популярно
у нас и свързано с името на нашия Учител Дънов и се свежда към проповеди
на добри дела и прочие. Това наше учение е надлежно легализирано от
съответните власти, то на нас ни е необходимо и ний с него си служим,
като Братството ни брои повече от 70 човека мъже и жени, които едва се
побират в казания салон при молитвите, които осъществяваме в същия
салон, а жилищната комисия настанява съгласно чл.13, ал.2 от Закона
за наемите САМО В СВОБОДНИ И ОСВОБОДЕНИ ПОМЕЩЕНИЯ какъвто
в конкретния случай нямаме, за да може да бъде удовлетворено едно
такова искане, каквото е на молителя и удовлетворяване на молбата му
би значило да се влезе в грубо противоречие със ЗАКОНА ЗА НАЕМИТЕ
и

2. В нашата Димитровска конституция като основен закон, по който
се изгражда НОВИЯ ЖИВОТ В НАШАТА РЕПУБЛИКА изрично дава право и
СВОБОДА на вероизповеданията, а нашето учение е източноправославно
и то е с всичките добродетели на християнството, и дава всичко необходимо

за укрепване на добрите нрави у хората по която и причина ний сме легализирани и свободно проповедваме учението си от 9 септември 1944 г. и сме полезни на обществото, поради което и властите установени в РЕПУБЛИКАТА ни съдействуват при извършване на задачите, които ни поставя учението и редовно си правим нашите молитви в казания салон по няколко пъти в седмицата и удовлетворяването на молителя би значило да се наруши ОСНОВНИЯ ЗАКОН – Димитровската конституция върху постановленията, на която се изгражда целия нов ЖИВОТ В РЕПУБЛИКАТА. Затова и на това основание следва молбата на молителя да бъде оставена без последствие, защото с едно решение, което бихте издали, и с което ще удовлетворите молителя, ще нарушите както чл. 13, ал. 2 от Закона за наемите, а така също и КОНСТИТУЦИЯТА.

Освен това молителя си има квартира, в която е настанен по негово искане с решение и ако същия иска да бъде настанен в друго жилище, следва да спазва реда и начина предвиден в чл. 13, ал. 4 от Закона за наемите и следва да насочи исканието си към помещения, които са СВОБОДНИ И ОСВОБОДЕНИ, а не към помещения каквото е нашето и което е ангажирано от цяло ОБЩЕСТВО, състоящо се от повече от 70 души.

гр. Бургас, 25 май 1950 г.

адв.:

С почитание:

22. ПИСМО ОТ БОЯН БОЕВ ДО МИНЧО СОТИРОВ

24 януари 1952 г., София

(машинописен текст)

Изгrev, 24.1.1952 г.

Любезни брат Минчо Сотиров,

Получих картичката Ви и тая на сестра Нейчева. Радвам се, че се нареди така благополучно преместването ви в Тополица. Всичко е за добро. Идването Ви в Тополица е благоприятно, понеже ще бъдете по-близо до братската градина дето имате често духовна работа. Вашето идване в Тополица ще бъде полезно и за Братството там. Вие ще ги ползвате със своите дългогодишни опитности и постижения.

Поздравете Иван Коларов нарочно и му благодарете за пратеното! Поздравете нарочно и брат Димо Джеджев и му кажете, че тези дни му изпращам неговата поръчка! Поздравете нарочно брат Панайот и неговата другарка и им кажете, че ще получат велики благословения Божий с Вашето заселване в техния дом! Поздравете също сестра Стойка и всички други братя и сестри там! Пожелавам Ви всичко най-хубаво! Влязох във връзка с Тотю Даркиев от Деветак. Ще му пращам направо всичко. Той ми съобщи имената на тамошните абонати.

Със сърдечен братски поздрав!

Ваш верен: /подпис: Боян Боев/

23. ПИСМО ОТ БОЯН БОЕВ ДО МИНЧО СОТИРОВ

24 юли 1953 г., София

(получено на 27 юли 1953 г., понеделник) (машинописен текст)

Получено на 27.VII.1953 г., пълномощно на братското място на мое име

Изгрев,
24.VII.1953 г.

Любезни брат Минчо Сотиров,

Братският съвет ви моли за следното: Вие имате едно място на Изгрева, което е писано на Вашето име. Ще трябва да се регулират границите между Вашето място и околните съседи. Моля Ви да пратите следното пълномощно: "Упълномощавам Никола Антов, живущ в квартал Изгрев да участвува вместо мен при регулирането на границите между моето място на Изгрева и съседите, като му давам право да подписва вместо мене всички книжа, отнасящи се до този въпрос."

Упълномощител:

Вашето пълномощно нека да се завери от общината в Тополица.

Скоро ще получите писмо от Братския съвет, че тази година по важни причини няма да се свика събрание на ръководителите. Затова Вие можете с брат Георги Куртев да ни дойдете на гости, когато искате, за да се видим.

Поздрав до сестра Нейчева, брат Георги Куртев, Димо, Панайот, Стойка и всички други братя и сестри!

Със сърдечен братски поздрав!

Ваш верен: /подпис: Б. Боев/

24. КРАТКА БИОГРАФИЯ ЗА ЖИВОТА НА БРАТ МИНЧО СОТИРОВ ГОСПОДИНОВ (машинописен текст)

Брат Минчо Сотиров Господинев е роден на 9 октомври 1875 г. в гр. Сливен. Син на средна ръка работни, почтени хора.

Първоначалното си образование и средно образование получава в гр. Сливен.

В 1896 г. завършва Военното училище – София и бива произведен в чин подпоручик.

В полето на военщината е работил най-усърдно, вдъхновяван от божествените идеи, закони, като истински последовател на Христовото учение. Вземал е живо участие в боевете през 1912-13-15 години...

Като командир на 3-ти пехотен Бдински полк – Видин, се е ползувал с най-добро име между другарите си, началството и войниците, като е прилагал словото, законите на великото всемирно Бяло Братство – закони на висша Божествена любов-жертва, справедливост, честност, закони на братство и равенство, на приятелски отношения между всички. На него е посветен Маршът на бдинци по случай непосредственото му участие в отбиването на атаките след осем дневния барабанен артилерийски бой на висотата 1248.

Като командир на Бдинския полк е бил заложник около 2 години във французкия лагер около Солун. В боевете е спасил знамето на полка и го е носил като пленник същито между хастаря на куртката си цели 2 години. И най-после успява да го прехвърли в България – в полка си.

Запознал се е с любимия ни Учител през 1904-1905 г. и оттогава до последния момент на неговото пребивание тук на Земята е бил верен последовател и изпълнител на живото Му Слово.

Преселен в духовните светли селения на 10 декември 1954 г. в с. Тополица, Айтоско на 79 г. и 2 месеца – петък сутринта по предположение между 6-7 часа сутринта – съвсем сам. Намерен същия ден вечерта между 18-19 часа мъртъв, от две наши сестри, застанал на колене пред Пентаграма и Антиминса в молитвено състояние, засмян с вдигната дясна ръка за поздрав. Погребан в неделя – 12 декември в с. Тополица, Айтоско.

Поканен от Учителя е постъпил в Братството в гр. Бургас. През 1905 г. където е работил като скромнен труженик със себеотрицание и самопожертвование на Божествената нива личен и любим приятел, брат в Господа на брата Пеню Киров след неговото заминаване 1918 г. е бил ръководител на Братството в гр. Бургас до края на живота си.

Брат Минчо Сотиров бе предан, послушен, смел, доблестен във всяко отношение. Със силно волеви характер, точен, изпълнителен работник на духът на Истината. Като истински апостол до последния час на своя живот той не жалеше ни време, ни здраве, за да изпълни дълга си към ближния. Ходеше от град в град, искаше да бъде постоянно между братя и сестри. Поучаваше ни, наставляваше ни в изпълнение и приложение Словото, учеше ни. Изнасяше смело в разговори и беседи всичко, което е чул, което е научил при лични срещи с любимия му Учител. Записвал е всички разговори помежду им.

С каква силна жар ни вдъхновяваше! Искаше да влее в нас, да се запамети у нас всичко, което знаеше около Словото, около незнаниято, около висшето.

Ободряваше ни, усилваше вярата ни със своите опитности и изживелици около Учителя и през време на боевете, ръководен от великия Му дух.

Тъй вдъхновен от неговия борчески дух, от неговия живот на себеотрицание и самопожертвование иска и ний да си пожелаем да следваме неговия пример в служба за благо на цялото човечество, в служба на великото Ново, което идва в света, за да се оформи новия човек, който да възприема новите Божествени идеи – идеи на братство, равенство и да ги приложи в живота си.

А У М

Според оставени записки – 13-ти Псалом му е подарък от Учителя, София, 14 май 1917 г., 12 ч. по обяд ... и да си чете 91 и 61 Псалом.

Песента "Тъги скърби са богатство" посветена му лично от Учителя, когато го е повикал от Бургас в София. Влакът е трябвало да пристигне 8 часа вечерта. Имало закъснение. Пристига вечерта в 10 часа на "Опълченска" 66, където е живеел тогава Учителят. На вратата горе го чака Учителят. Поема му багажа. Остава го настрани. След обичайното

посрещане Учителят взема цигулката Си, засвирва същата песен и запява. Накарва и бр. Сотиров да я пее и Учителят я свири. Това траяло до 12 часа полунощ. След като брата заучава мелодията, Учителят спира да свири. Посочва му легло. На сутринта стават пак и го изпраща след някой ден бодър, успокоен в Бургас. Това по разказа на брата Минчо Сотиров е било през 1927 г.

25. РОДОСЛОВИЕ НА МИНЧО СОТИРОВ

Баща – **Сотир Господинов Папучов**, роден в гр. Сливен на, починал в Сливен на 1899 г. – 17 декември, 11.55 часа вечерта от апоплексия, 3 удар.

Майка – **Димитра Стефанова Кожухарова** (Кюркчи-Петкоолу). Родена в гр. Сливен на 1856 г.

Женени през 1874 г.

Деца

– син – **Мина (Минчо)**, роден в гр. Сливен на 9 октомври 1875 г., четвъртък, пладне.

– дъщеря – **Александра**, родена в гр. Сливен на 27 ноември 1877 г., неделя, пладне. Починала девница в гр. Сливен 1897 г. – 7 март в 11 ½ ч. след пладне след 17 дневно боледуване от менингит. Заболява начало 19 февруари.

– син – **Стефан**, роден в гр. Сливен 1880 г.

– дъщеря – **Райна**, родена в гр. Сливен на 5 декември 1884 г. в 4 ½ ч. след пладне. Оженена в Станимака за капитан Гроздан Грозданов от Калофер през 1905 г.

26. ДОМОЧАДИЕ НА МИНЧО СОТИРОВ

Минчо Сотиров встъпил в брак законен с девицата **Александра Матеева Х. Петрова** (баща от Котел, майка Еленка от Сливен), родена в Сливен 1880 г. Март 26.

Запознанство и изказване сърдечните чувства на 1 януари 1898 г.

Сгодяване – 1900 г. – 12 февруари.

Встъпване в брак – 8 октомври 1900 г., неделя в 10 ½ ч. преди пладне, високосна в гр. Сливен в църквата "Св. Димитър", кум – Михаил Сапунаров – капитан.

Заминала за духовния свят – понеделник – 8.12.1924 г. 7 ½ ч. вечерта

Деца:

1. Син **Стефан** роден в гр. Сливен на 3 ноември 1901 г., събота в 1 часа и 20 минути след пладне.

Починал в гр. Сливен 1901 г. на 23 ноември 1901 г., петък в 12 часа и 20 мин след пладне.

2. Дъщеря **Мария**, родена в гр. Сливен на 4 ноември 1902 г.

3. Син **Димитър**, роден в Сливен на 24 февруари 1905 г. в 3 ч. след пладне.

4. Дъщеря **Елена**, родена в гр. Бургас на 21 юний 1908 г., събота в 7 ½ часа след пладне.

5. Син **Матей**, роден в Бургас на 9 май 1914 г., 7 ч., петък

Родословие на Милчо Сотиров.

Баба: Ваня Генерал Пануров, роден в Сливен и
погинул в Сливен на 1899 год. 17 декември, 1899
години, от арменци, в 70-те

Мама: Димитра Сотирова Котеларова (Котелар-Петков)
родена в Сливен на 1868 год, мър
починала

свекрема пръд 1887 година, мър

Баба: Ваня Милчо роден в Сливен на 1825. Писар и учител
в

свекрема Александра, родена в Сливен 1877. Писар и
в

починала в Сливен 1897. Март
в 71 1/2 г. ела отъ падн отъ 12 декември 1900
отъ, meningitis. Загинула на 19 декември

Сина: Сотир, роден в Сливен 1880 год.
в

свекрема Райна, родена в Сливен 1884 год декември 5
в 4 1/2 г. ела отъ падн.

свекрема Ген. Пантелей за Капитан Пантелей Пан
ванови отъ Карлово. Мър в 1905 година, мър

27. МИНЧО СОТИРОВ

(9.10.1875, Сливен – 10.11.1954, с. Тополица, Айтоско)
(по сведения на сина му – Димитър Сотиров) (печатен текст)

Роден на 9 октомври 1875 г. в гр. Сливен. Завършва военно училище за офицери в София.

През 1897 г. получава Кръст за храброст и за гражданска заслуга за спасяване на населението от придошлата Асеновска река в Сливен.

През 1900 г. се жени за Александра Хаджипетрова и чрез нея влиза в кръга на Петър Дънов.

През 1903 г. е на служба в Голям Дервент, Елховско.

През 1908 г. служи в гр. Самоков.

През 1909-10 е в Бургас.

От 1911 до 1914 г. служи в Созопол.

Участва в Балканската война. Първи влиза в Малко Търново. За успешна акция при събитията с турския крайцер "Хамидие" край с. Подима е поздравен лично от ген. Радко Димитриев и произведен от него в чин майор.

През 1914 г. за първи път присъства на събора във Велико Търново по лична покана от Учителя.

Участва и в Първата световна война. През 1917 г. III Бдински полк под неговото командване запазва позициите на кота 1248 – Битолския фронт и спечелва важна победа. С изключителна прозорливост и саможертва успява да спаси знамето на полка. Затова е награден със Златен орден.

През 1919 г. след престой като заложник заедно с полка си в Солун се връща в Бургас и е назначен за началник на гарнизона.

През същата година е посочен от Учителя за ръководител на Бургаското Братство.

През 1922 г. се уволнява от армията с 14 медала за бойни заслуги. Постъпва на работа в Големите български мелници – Бургас.

През 1924 г. почива Александра Сотирова.

През 1926 г. по негова инициатива се предприема ремонт на малката постройка в подареният от с. Александра имот за Салон на Бялото Братство.

През 1928 г. става инициатор на капиране на "Живата вода" в местността Карабаир.

През 1928 г. построява дървена постройка на Изгрева и по-късно се премества да живее там.

По време на ръководството си в Бургас той движи всички най-важни организационни, финансови и духовни въпроси. В резултат на това, през 1959 г. по време на инсценирания процес срещу Братството, Съда между многото нелепи обвинения, казва и една неопровержима истина: От всички клонове на Братството в провинцията, най-стриктна финансова отчетност се е водила от М. Сотиров, ръководител в Бургас.

На 10 ноември 1954 г. в с. Тополица Минчо Сотиров завършва земния си път.

28. АЛЕКСАНДРА СОТИРОВА
(26.03.1880, Сливен – 8.12.1924, Бургас)

(по сведения на сина ѝ Димитър Сотиров) (печатен текст)

Родена на 26 март 1880 г. в Сливен. Родители – **Елена и Матей Хаджипетрови** – в родствена връзка с Георги Сава Раковски и Д-р Петър Берон.

Племенница на Д-р Георги Миркович по линия на майка си.

През 1894 г. заминава за Цариград, където постъпва във френския колеж "Нотр Дам де Сион" и го завършва.

През 1899 г. се връща в Сливен. В същата година е назначена за учителка по френски език.

През 1900 г. се омъжва за поручик **Минчо Сотиров**.

През 1901 г. се ражда първият им син **Стефан**. Той почива едва две годишен.

През 1903 г. се ражда **Мария**.

През 1905 г. се ражда **Димитър**.

През 1908 г. се ражда **Елена**.

През 1913 г. по време на събитията с турския кораб "Хамидие" по своя инициатива тя лично се застъпва пред поручик Младенов с молба да не предприема бойни действия срещу кораба. Единственият ѝ мотив: за да не пострадат гражданите, понеже корабът е в непосредствена близост до града.

На **22 януари 1915 г.** в дома на Сотирови Учителят държи беседата "Равновесие между мъдростта и любовта".

През 1915 г. присъства на събора във Велико Търново по лична покана от Учителя.

През 1917 г. се ражда **Матей**.

През лятото на 1919 г. отива в Лъджене, за да се срещне с Учителя. Чиято духовна помощ и закрила е едно от най-съществените неща в живота ѝ.

Години наред със семейството си посрещат Учителя в своя дом и с голямо внимание и любов се грижат за всичко, свързано с престоя Му. Интелигентна и чувствителна, тя разбира най-добре от всички изключителната привилегия да общуваш духовно със Същество от духовния Ранг на Учителя.

През 1924 г. прави дарение на Братството в Бургас. Предоставя част от имота на ул. "Безименна" (сега "Охрид") заедно с малка постройка за нуждите на братята и сестрите. Този жест стига до знанието на православната църква, която не ѝ прощава тази щедрост към Бялото Братство и реагира по изискващи се от нейния канон начини.

През ноември 1924 г. заболява от скоротечна туберкулоза и на 8 декември с.г. в Бургас тя завършва земния си път.

**29. СЪОБЩЕНИЕ ПО СЛУЧАЙ 40 ДНИ ОТ ЗАМИНАВАНЕТО НА
МИНЧО СОТИРОВ**

11 декември 1954 г., с. Тополица

СЪОБЩЕНИЕ

От син, дъщери, братя, сестри, другари и приятели. Всички опечалени с тъга съобщават за преселването на душата във вечността на нашия мил баща и брат

МИНЧО СОТИРОВ

на 79 г.

Мили татко, брат и другар,

Твоята физическа раздяла от нас ни остави да скърбим но не за това, че не ще се виждаме, а затова, че вий винаги ни сочихте пътя на Любвта, Мъдростта и Истината. Чрез вашия личен живот и изпълнявайки принципите на Всемирното Бяло Братство дадени от Учителя, за което вий винаги говорихте за мир между народите, за мир между всички живи същества, затова именно ний смело ще вървим и продължим да работим в тоя дух за благо на цялото човечество.

ВЕЧНА СЛАВА НА ДУХЪТ ТИ ВЪВ ВЕЧНОСТТА!

с. Тополица, 11.XII.1954 г.

ОТ ОПЕЧАЛЕНИТЕ

[Бялото Братство, с. Тополица]

**30. СПИСЪК НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА БЯЛОТО БРАТСТВО
В ГР. БУРГАС,**

**направен по искане на Градския народен съвет Бургас,
30 декември 1954, Бургас**

ВЕРСКА ОБЩНОСТ
Ученици на Бялото Братство
гр. Бургас

До Председателя
на Гр.Н.С.Д.Т.Бургас

Другарю Председател,

В отговор на писмото на Г.Н.С.Д.Т.Бургас, под № 1956 от 22.XII.1954 г., с което ни се иска списък за състава на Братския съвет и членовете на Обществото, тук представяме състава на Братския съвет и членовете на Братството.

30.XII.1954 г.
гр. Бургас

За ръководител: /подпис/ Иван Бойчев
Домакин: /подпис/ Кралъо Кралев

ст. № 13 към I 956

Предадено на 30.XII.1954 г.

с входящ № 1203, 30.XII.1954 г. в Г.Н.съвет Д. Г. – Бургас

СПИСЪК

на членовете на Верската Общност – “Ученици на Бялото Братство”
гр. Бургас, ул. “Републиканска” № 46

БРАТСКИ СЪВЕТ:

1. Иван Петров Бойчев	– бул. “Толбухин” 136
2. Михаил Вълков Михайлов	– ул. “Христо Смирненски” № 13
3. Пенка Данаилова Станчева	– пл. “Георги Димитров” № 11
4. Пенка Кънева Кулиш	– ул. “Тутракан” № 6
5. Ирина Тодорова Ченкова	– ул. “Сан Стефано” № 67
6. Крале Петков Кралев	– ул. “Толбухин” № 81

ЧЛЕНОВЕ НА ОБЩЕСТВОТО:

7. Биньо Димитров Вълчев	– кв. “Изгрев”
8. Божанка Николова Илянова	– ул. “Юрий Венелин” № 3
9. Вида Атанасова Недева	– ул. “Сан Стефано” № 67
10. Георги Димитров Челебиев	– ул. “Дебелт” № 132
11. Генка Янкова Добрева	– ул. “Поп Грую” № 20
12. Димитър Георгиев Добрев	– ул. “Поп Грую” № 20
13. Дафинка Тодорава Иванова	– ул. “Вардар” № 37
14. Донка Тодорава Ненчева	– ул. “Толбухин” № 134
15. Донка Георгиева Събева	– ул. “Толбухин” № 134
16. Донка Иванова Петрова	– ул. “Априлов”
17. Еленка Георгиева Челебиева	– ул. “Дебелт” № 132
18. Желю Танев Николов	– кв. “Изгрев”
19. Иван Петров	– ул. “Априлов”
20. Иван Косев Бинев	– ул. “Дойрин” № 19
21. Илия Александров Илиев	– ул. “Индустриална” № 31
22. Илия Тимев Костадинов	– ул. “Толбухин” № 81
23. Иванка Бинева Николова	– кв. “Изгрев”
24. Йорданка Петрова Кралева	– ул. “Толбухин” № 81
25. Мара Йорданова Вадева	– ул. “П. К. Яворов” № 8
26. ... Иванова Панайотова	– 7, Ж.П.Ф. жилище
27. Минка Кузманова Азманова	– ул. “Оборище” № 60
28. Надка Ангелова Бинева	– ул. “Дойран” № 19
29. Нонка Илиева Тютюнжиева	– бул. “Сталин” № 17
30. Пенка Славова Карагеоргиева	– ул. “Поп Грую” № 20
31. Петър Симеонов Кулиш	– ул. “Тутракан” № 6
32. Петранка Димитрова Молова	– ул. “Елин Пелин” № 26
33. Радка Славова Бойчева	– ул. “Толбухин” № 136
34. Радка Димова Каракашева	– ул. “Кирил и Методий” № 40
35. Рашка Сава Иванова	– ул. “Цар Крум” № 33
36. Слава Митева Георгиева	– ул. “Гладстон” № 8
37. Събка Филип Илиева	–
38. Станка Видева Вълчева	– кв. “Изгрев”
39. Тодор Недев Тодорчев	– ул. “Сан Стефан” № 67
40. Тонка Петкова Въжарова	– ул. “9-ти септември” № 58
41. Филип Илиев Чернев	–

42. Христинка Ананасова Бенева— ул. "Оборище" № 58
43. Янка Димова Йорданова — ул. "Аспарух" № 70
44. Златка Вълева Тодорава — ул. "Х. Димитър" № 1
45. Ченко Иванов Ченков — ул. "Сан Стефано" № 67

**31. МОЛБА НА ЧЛЕНОВЕ НА ВЕРСКА ОБЩНОСТ БЯЛО
БРАТСТВО, БУРГАС ДО МВР-БУРГАС**
за връщане на иззета книжнина, 6 януари 1958 г., Бургас

До др. Началник на
Градско Управление
МВР
Тук

МОЛБА

от членове на Верска общност "Бяло Братство" — гр. Бургас,
ул. "Републиканска" № 44

Другарю Началник,

На 6.XII.1957 г. органи от Вашето ведомство направиха обиски в домове на членове от общността и в служебната сграда на Братството, откъдето иззеха със съответни протоколи: книжнина и портрети от Учителя Петър Дънов, вестници, списания, архивни материали и лични записки (тетрадки) и лична кореспонденция.

При провеждане на обиските, служебните лица проявиха високо служебно съзнание и внимание към нас, което ни даде добър отзвук и уверение, че на нас, на обществото ни не се гледа като на врагове, но обиските и изземването е продиктувано от някакви донесения и властта прави свои проверки.

След като изтече 1 месец и ние си имаме редовни служби както и преди, ние с настоящето запитваме за съдбата на нашата иззета книжнина, тъй като тя е може да се каже $\frac{1}{2}$ от нашия религиозен живот и религиозна свобода, осигурени ни с известния член от Димитровската конституция на Народната ни Република.

Като се надяваме, че ще ни осветлите как и къде да се отнесем по тоя случай, ние оставаме с най-добри почитания!
Гр. Бургас, 6.I.1958 г.

С почит:

За обществото: /подписи/
Ръководител: Иван Бойчев
Домакин: Кралю Кралев
Членове: И. Ченкова, П.К.Кулиш

**32. РЕШЕНИЕ НА БРАТСКИЯ СЪВЕТ
НА ВЕРСКА ОБЩНОСТ БЯЛО БРАТСТВО**
за откриване на влогова сметка на обществото
Протокол № 3 от 14 ноември 1956 г., Бургас
(машинописен текст)

ПРОТОКОЛ № 3

Днес 14 ноември 1956 г. Братския съвет на Верската общност "Бяло Братство" – гр. Бургас в състав: ръководител Иван П. Бойчев, касиер-домакин – Кралю Петков Кралев и членове: Пенка Кънева Кулиш, Михаил Вълков, Филип Илиев и Пенка Станчева, има заседание на което РЕШИ:

Да се открие влогова сметка на обществото при Държавна спестовна каса – Бургас на сумите, набрани от дарения от членовете.

Съветът реши сумите да се внасят и теглят от касиера-домакин Кралю Петков Кралев, а в негово отсъствие от Пенка Кънева Кулиш.

Ръководител: /подпис/ Иван Бойчев
/печат с пентаграма/
Касиер-домакин: /подпис/ Кр. П. Кралев
Членове: /подписи/
1. П. К. Кулиш
2. М. Вълков
3. Филип Илиев
4. П. Станчева

33. ПИСМО ОТ БОЯН БОЕВ ДО ИВАН П. БОЙЧЕВ
24 октомври 1957 г., София
(машинописен текст)

София, 24 октомври 1957 г.

Любезни брат,

За сведение Ви съобщаваме, че от няколко дни на Братството се извършва финансова ревизия от органи на М-во на финансите и Държавен контрол. Задачата на тази ревизия е да провери материалното движимо и недвижимо имущество на Братството в София и провинцията, както и да даде указание какво трябва да спазваме при бъдещата ни отчетност.

След привършване на ревизията, ще Ви съобщим резултата.

Вероятно е някога тези инспектори да Ви посетят с поменатата цел, но на всичко това следва да погледнете напълно спокойно. Идването им ще стане след неопределено време, в зависимост от изпълнението на други задачи, които биха имали във Вашия град.

Ако случайно не сте регистрирани при Народния съвет, че сте ръководител на Братството в града Ви, направете това веднага. Поискайте в самия народен съвет упътване – какво трябва да направите за регистрирането Ви. Пишете ни как стои този въпрос при Вас.

С поздрав:

За Братския съвет: /подписи/

Борис Николов,
Ж. Панайотов

34. МИНЧО СОТИРОВ В АРХИВИТЕ НА МВР

Протокол от разпит, 27 януари 1959 г.,

гара Ц. Церковски, Поляновградско

(архив МВР, II следствено дело № 4790, том 1, с. 10-11)

(машинописен текст)

МВР – ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

ПРОТОКОЛ ЗА РАЗПИТ

Гара Ц. Церковски, Поляновградско, 27.1.1959 г.

Подписаният капитан Стоян Тонев Георгиев – следовател при отдел Следствен на ДС, днес разпитах в качеството на свидетел лицето:

ВЪРБАН СТЕФАНОВ БАНЧЕВ, роден на 5.VIII.1920 г. в с. Нейчево, българин,

български гражданин, свободномислящ, висше образование, служащ, от бедно

селско семейство, член на БКП, женен.

Следователят ме предупреди за отговорността за отказ от даване показания и за даване неистински показания или за премълчаване на някои обстоятелства

/чл. 222 от НЗ и чл. 60 от НПК/.

Давам обещание, че ще кажа истината.

Подпис на свидетеля: /подпис – не се чете/

На зададените му от мен въпроси свидетелят отговори:

ВЪПРОС: Познавате ли лицето Минчо Сотиров, като какъв човек го познавате и от кога?

ОТГОВОР: Минчо Сотиров го познавам от около двадесет години. Същият дойде в чифлика на В.З. Нейчева да ръководи същия, но не мога да си спомня точно през коя година дойде.

Собственичката на чифлика по това време беше вдовица с двама сина и една дъщеря. Тогава се носеше слух, че същата има много задължения и веднага с идването на Минчо Сотиров всички надписи на постройки в чифлика, едър земеделски инвентар носят името Минчо Сотиров. По това време в мен остана убеждението, че той е купил чифлика, но това не се потвърди, тъй като след 9.IX.1944 г. собственичката Александрия В. Нейчева продаде чифлика на Държавата. Преди да се продаде чифлика, Минчо Сотиров закупи една нива на гара Църковски и построи жилище за живеене и навес. След като държавата изкупи чифлика, същия се премести заедно с Александрия в жилището на гарата, където живя няколко години и след това се премести в с. Тополица, Айтоско, където почина преди две години.

Аз лично съм запитвал Александрия на каква база им почиват отношенията с Минчо Сотиров, тъй като предполагах, че те са омъжени. Същата отрича това, като ми казваше, че била благодарна на Минчо Сотиров, че ѝ се притекъл на помощ в най-трудния момент.

Религиозното убеждение както на Александрия, така и на Минчо Сотиров беше дъновистко и това те не скриваха от обществото.

Често пъти преди 9.IX.1944 г. в чифлика идваха дъновисти и сутрин преди изгрев слънце изпълняваха религиозни обязанности. Същите дори построиха една чешма в чифлика.

ВЪПРОС: Знаете ли Минчо Сотиров да е внасял пари в Селкооп Крушово Градище и къде ги има тези пари?

ОТГОВОР: Аз не зная Минчо Сотиров да е внасял пари в Селкооп, с. Крушово Градище и не мога да кажа нищо по този въпрос.

Горното показах лично аз, прочетох го, правилно е записано и за верността му се подписвам.

Свидетел (п) не се чете

Следовател (п) не се чете

Верно с оригинала: Следовател (подпис)

35. ОКРЪЖНО ПИСМО

на Верска общност Бяло Братство, Централен братски съвет, София, 3 януари 1963 г., София

(подписали: Никола Антов /червен молив/, Тодор Стоименов /синьо мастило/)

и

МОЛБА-ОБРАЗЕЦ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ

(отпечатан на гърба на писмото) (машинописен текст)

**ВЕРСКА ОБЩНОСТ
"БЯЛО БРАТСТВО"
ЦЕНТРАЛЕН БРАТСКИ
СЪВЕТ**

Много бързо

До Ръководителя
на клона на Верска общност
"Бяло Братство" – гр. Бургас
ул. "Толбухин" № 136

3 януари 1963 г.
София – Изгрев

ОКРЪЖНО

Съобщаваме Ви, че съгласно чл.16 от Закона за изповеданията и дадените указания от КОМИТЕТА, РЕГИСТРАЦИЯ НА КЛОНА ВИ НА ВЕРСКА ОБЩНОСТ "БЯЛО БРАТСТВО" в града /селището/ Ви, следва да се извърши пред ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ на чиято територия се намира града /селището/. За тази цел РЪКОВОДИТЕЛЯ да подаде съответна МОЛБА ДО ИЗПЪЛКОМА НА О.Н.С. За градовете Варна и Пловдив – До Г.Н.Съвет, най-късно до 12 януари 1963 г. ТОЗИ СРОК Е ФАТАЛЕН – ДЕН СЪБОТА, ДРУГИЯ ДЕН Е НЕДЕЛЯ. Образец за такава МОЛБА прилагаме към настоящето ОКРЪЖНО. РЕГИСТРАЦИЯТА СЕ СЧИТА ЗА ИЗВЪРШЕНА след като изпълкома изпрати писмено съобщение за това.

МОЛБАТА трябва да съдържа: трите имена на ръководителя на клона и адреса му. В клона колко члена има в седалището на ръководството. Кои клонове се присъединяват към централния клон и с колко члена идва всеки клон по отделно.

С колко салони разполага всеки клон за молитвени събрания, четения на Лекции и Беседи; Държавни, обществени или частни къщи, в които няма УЧАЩА СЕ МЛАДЕЖ, съгласно чл. 20, ал. 2 от Закона за изповеданията, като се покажат трите имена и адреса на лицето, което провежда молитвените и четенията на Лекции и Беседи в събранията.

Ръководителя следва да прочете ОКРЪЖНОТО пред събранието на членовете, които могат да укажат /потвърдят/ доверието си към досегашния ръководител, като се има предвид чл. чл. 10, 12, 26, 28 и 29 от Закона за изповеданията, които гласят: Ръководителят трябва да бъде български гражданин; честен, благонадежден. Да не нарушава законите и обществения ред и добрите нрави; Да не работи против социалните закони, уредби, мероприятията на Държавата; Да не проповедва ОМРАЗА на религиозна основа чрез слово, печат, действия или образува на религиозна основа -- Верската Общност пропаганда против народната власт и нейните мероприятия.

Съгласно чл. 4 на Устава на "Бялото Братство", всеки клон в страната щом има 25 члена, има право на самостоятелно ръководство: РЕГИСТРАЦИЯ, ЖИВОТ И НА САМОСТОЯТЕЛНИ ЧЕТЕНИЯ НА ЛЕКЦИИ И БЕСЕДИ в събранията.

Съгласно чл.6 от Устава, всеки клон, който няма 25 души членове, веднага Ръководителят му попълва МОЛБА В ДУХА НА ОКРЪЖНОТО и я подава до ръководителя на най-близкия клон на В.О.Бяло Братство за присъединение към клона му, който ведно с неговия и други присъединени. В неговата молба ще упомене и тях и ще иска обща регистрация.

Ако в територията на някой ОКРЪЖЕН НАРОДЕН СЪВЕТ няма редовен клон, т.е. 25 души, ВЕДНАГА СЕ ГРУПИРАТ и щом се събере числото 25 души и повече, общо си избират ръководство в централно място и подават МОЛБА В ДУХА НА ОКРЪЖНОТО ДО ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ.

Да се има пред вид, че всеки клон на В.О.Бяло Братство, КОЙТО ОТБЕГНЕ ДА СЕ РЕГИСТРИРА В ОПРЕДЕЛЕНИЯ СРОК 12 ЯНУАРИ 1963 г., АВТОМАТИЧЕСКИ СЕ СЧИТА ЗА РАЗТУРЕН. ТОВА ГЛАСИ И ЧЛ.7 НА УСТАВА НИ.

БРАТЯ И СЕСТРИ, НИЕ СМЕ ДЛЪЖНИ ДА СЕ РЪКОВОДИМЕ ОТ УСТАВА НИ И ДА ГО ЦЕНИМЕ, ЗАЩОТО ТОЙ Е ЗА НАС: ДЪРЖАВЕЦ, КЪЩЕН ПОКРИВ, ПОД КОЙТО МОЖЕМЕ ДА ПОДСЛОНИМЕ НА СУШИНА ГЛАВА СПОКОЙНО, НЕЗАВИСИМО ОТ ТОВА ОТ ЧЛ.78 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА НА Н.Р. БЪЛГАРИЯ.

ЗАБРАНЯВА СЕ ДА СЕ ПОСЕЩАВАТ ДРУГИ ЦЪРКВИ; ОТ ЕДИН КЛОН В ДРУГ НА В.О.Б. БРАТСТВО. ОСОБЕНО СЕ ЗАБРАНЯВА НА БЕЗОТГОВОРНИ ФАКТОРИ, КОИТО НЕ СЕ ДОПУСКАТ В КЛОНОВЕТЕ НА ОБЩНОСТТА, ЗА ТЕХНАТА ДЕЙНОСТ И ПОСЕЩЕНИЯ: ЩЕ ОТГОВАРЯ РЪКОВОДИТЕЛЯ НА КЛОНА И ЧЛЕНОВЕ НА КЛОНА НА УКРИВАТЕЛИ И САМИТЕ ПОСЕТИТЕЛИ: ЩОМ СА БЕЗ ПЪЛНОМОЩНО ОТ ЦЕНТРАЛНИЯ БРАТСКИ СЪВЕТ В СОФИЯ, ЧЕ СА ИЗПРАТЕНИ, ЗА ДА ИЗВЪРШАТ НИКАКВА РАБОТА В КЛОНА.

Приложение: Образец от МОЛБА ЗА РЕГИСТРАЦИЯ.

След като получите писмено съобщение, че е регистриран клоната Ви, веднага направете препис от писменото съобщение и го изпратете до ЦЕНТРАЛНИЯ БРАТСКИ СЪВЕТ НА В.О.БЯЛО БРАТСТВО -- гр. София, на адрес: НИКОЛА АНТОВ ВЪЛЧЕВ, живущ на ул. 10-та, №2, XIII клон в кв. "Изгрев" -- гр. София.

ЗА ЦЕНТРАЛЕН БРАТСКИ СЪВЕТ НА ВЕРСКА ОБЩНОСТ "БЯЛО БРАТСТВО":

1. Н. Антов

/подпис с червен молив/

2. Тодор Стоименов

/подпис със синьо мастило/

Образец
на
МОЛБА ЗА РЕГИСТРАЦИЯ

ДО ПОЧИТАЕМИЯ ИЗПЪЛКОМ НА
ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ
В ГР.....

МОЛБА

Трите имена на ръководителя къде живее
от

В клона на ръководителя колко члена има в седалището му.
.....

Кои клонове се присъединяват към централния клон, и с колко членове идва всеки клон по отделно.
.....

С колко салони разполага всеки клон, за молитвени събрания, четене на Лекции и Беседи; Държавни, Обществени или частни къщи в които нема УЧАЩА СЕ МЛАДЕЖ, съгласно чл.20, ал.2 от Закона за изповеданията.
.....

С МОЛБА, след проверка на молбата, по съдържание, да бъдем РЕГИСТРИРАНИ: Ръководителя, клоновете с членовете бройки и Молитвените домове, къде се намират и кой провежда молитвените събрания, с трите му имена и къде живее.
.....

Молиме Ви да ни бъде съобщено писмено РЕГИСТРАЦИЯТА, ЗА ДА СЪОБЩИМЕ ПО НАДЛЕЖЕН РЕД НА ЦЕНТРАЛНИЯ БРАТСКИ СЪВЕТ НА ВЕРСКА ОБЩНОСТ "БЯЛО БРАТСТВО" – ГР. СОФИЯ.

Гр. София.....

С Другарски почит:

Дата, месец, година

1.
2.

Л.
ОБРАЗЪТ
НА
УЧИТЕЛЯ

Спомени и размисли
на един артилерийски
офицер

ТОДОР БОЖКОВ

Машинописен текст

ОБРАЗЪТ НА УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ

ПОСЛЕДЕН, НЕЗАБРАВИМ И ВЕЧЕН СПОМЕН

ОТ ТОДОР БОЖКОВ

СОФИЯ, 1968 г.

1. КОЙ Е НАШИЯТ УЧИТЕЛ

20.11.1968 г., София

Беше 1939 или 1940 г. Това бяха първите години от отиването ми при Него. Аз още нямах пълна и ясна представа кой е Учителят и какви са Неговите възможности.

В мен понякога се явяваше въпроса какво е Учителят в сравнение с Христа и в какво отношение трябва аз да поставя Словото на Учителя с това на Христа. Разбира се, по този въпрос аз нищо не съм споделял с Учителя, нито пък с когото и да било от моите близки, но все пак в мен се явяваше едно противоречие и вътрешно раздвояване, което ме измъчваше и поради това, че то оставаше несподелено с никого. От това, което знаех за Учителя, аз разбирах и високо преценявах Неговата голяма духовна същност и за мен Той беше голям духовен авторитет, но все пак аз не бях намерил мястото, на което Той трябва да бъде поставен в моето съзнание.

Един ден, поради мои лични нужди, аз бях приет от Учителя. Това беше в долната малка стая до големия салон, в който Той приемаше посетителите.

След като се свърши разговорът ни по другите въпроси, настана доста дълго мълчание, при което със затворени очи, дълбоко съсредоточен стоеше срещу мен Учителят, седнал на своя стол. Аз Го наблюдавах и очаквах да ми каже още нещо, или пък да разбере, че разговорът е вече свършен и трябва да си вървя. При това очакване, наблюдавайки Учителят аз забелязах, че Той променя физиономията на лицето си и така Той съвсем непринудено ми се представи в няколко различни образа. В неговото лице аз виждах най-напред образа на Мойсей, след това образа на Христа, образа на Бог-Отец и най-после Неговият собствен образ.

Всичко това стана така просто и така естествено, че в момента аз дори не прецених и не отдадох на това велико събитие онова значение, което същност заслужаваше.

След всичко станало, Учителят от своя обикновен вид, в който Го познаваме, приключи срещата между нас и аз се сбогувах с Него и си отидох.

В моето съзнание никога повече не се яви въпроса кой е Учителят, защото за мен този въпрос беше разрешен и то не на думи, а нагледно и съвсем недвусмислено, напълно убедително и недвусмислено!

Не споделих това досега, освен с много близки хора, защото мисля, че всеки по свой начин е познал и знае кой е Учителят.

Горното написах саморъчно, с пълно съзнание за неговата
достоверност
20.11.1968 г.
София

Тодор Божков
ул. "Янтра" № 1

2. ПОСЛЕДЕН, НЕЗАБРАВИМ И ВЕЧЕН!

За съответния образ на нашия Велик Учител и за един незабравим спомен за Него се отнасят тия мои думи.

Случаят е следният: Няколко дни преди заминаването на Учителят дойде в домът ми наша сестра от Братството – Пенка Белева и ме помоли да отидем на Изгрева и да кажа на Учителя, че мъжът ѝ Стефан Белев е в безсъзнание, много тежко болен.

Сестра Пенка Белева беше възрастна наша сестра, от дълго време беше в Братството и беше много предана, изпълнителна и непоколебимо и твърдо вярваше в необикновените възможности на Учителя. Тя имаше в това отношение много опитности, някои от които тя е споделяла с нас.

Нейният другар и съпруг Стефан Белев беше също така известен, много културен, високо образован човек, владеещ няколко езици и със западно европейско възпитание и образование. Той също добре познаваше Учителят и имаше непоколебима вяра и голяма преданост и любов към Него.

И така, сестра Белева искаше аз да съобщя на Учителя, че Стефан е тежко болен, че животът му е в опасност и Учителят ще направи пак чудото с него, за да му спаси здравето и живота. Брат Стефан Белев вече за трети път получаваше удар, като при първите два случая Учителят му спасяваше живота.

На молбата на сестра Белева аз отговорих, че доколкото зная от наши братя и сестри, Учителят е също в тежко здравословно състояние и не приема никакви посещения, така че безполезно е да отивам, защото няма да мога да изпълня молбата ѝ. Тя обаче беше непреклонна, настояваше и молеше въпреки всичко това, да отида и се явя пред Учителят и да му кажа, че Стефан е болен и е в много тежко положение. Аз упорствувах, не исках да се съглася, защото мислех, че е безполезно и безсмислено всичко това, но пред нейната непреклонност и неотстъпчивост реших да отида, като казах в себе си да отида само за опит и за форма, че каквото е определено това да бъде, така поне ще бъде оправдан и пред нея и пред себе си, че съм имал доброто желание да сторя това.

Отидох на Изгрева. Заставах пред стълбата долу, която води за горната стая, в която лежеше Учителят. Бях точно под западния прозорец на Неговата стая.

Разпитвах случайно минаващите наши хора какво е положението на Учителя, приема ли посещения, мога ли да се срещна с Него или не! Всички ми даваха все един и същи отговор: "Учителят е болен и никого не приема!"

Реших да съобщя на Учителя посредством някоя сестра от тия, които му прислужваха, за да знае, че Стефан Белев е болен и то много тежко.

Една от сестрите ми каза, че тя ходи при Него и ще му каже това и веднага бързо, тичешком се озова в стаята при Учителя.

Аз чух обаче как Учителят недоволено и сърдито я посрещна и й каза да се върне, защото не приема никого. Тя обаче беше малко особена, не се подчини и почна да обяснява, че аз съм я изпратил и обясняваше за какво съм я пратил и своята настойчивост оправдаваше с моя някаква поръчка, нещо съвсем неверно, неуместно и нетактично от нейна страна.

Учителят на няколко пъти каза: "Аз вече никого не приемам! Аз вече никого не лекувам, идете си, оставете ме!"

Тя обаче пак настояваше, че е пратена от мен, че случаят е важен и пр., което разбира се беше съвсем нетактично, не беше вярно, защото аз не бях я пратил да тревожи Учителя и да спори с Него, а само леко, деликатно и без излишни обяснения да каже, че Стефан Белев е болен.

От всичко станало аз бях смутен, измъчен и огорчен, и недоволен от обстоятелството, че съм станал причина да измъчвам Учителят в един такъв тежък за Него момент. Бях като вцепенен, неподвижен, съкрушен и не знаех как да изляза от това положение.

След малко, за моя голяма изненада аз видях Учителят, че излезе на тераската горе над стълбата пред вратата, обърна се с лице към мене и се подпираше леко за перилото. Аз бях смаян, объркан, бях в недоумение от всичко станало. Картината пред мене беше наистина неопишуема!

Пред мен стоеше не човек, а Самия Бог. Той горе, а аз долу! Блед, слаб, красив, с хубави бели коси и бяла брада, цял сияещ с неопишуема чистота и красота, благ, мил, кротък, добър, Баща нежен и любящ. Той с нежен и мил поглед и съвсем тих глас се обърна към мене и каза: "Какво има, рекох. За бащата на учителката ли?"

Аз бях смутен, засрамен, чувствавах се виновен, бях объркан пред това необикновено Величие, на това, което беше пред очите ми, исках да се извиня, исках да Го помоля да ми прости за всичко това, обаче аз чувствавах, че всичко това беше излишно, защото Той не ми се сърдеше за това говореше Неговият поглед и цялата му външност, която излъчваше Любов, нежност, красота, доброта, благост и готовност да помогне и да услужва дори и в такъв момент като този, в който Той сега се намираше.

Аз чух последните Му думи: "Идете си, рекох и им кажете, че ще му мине!"

След 3-4 дена Учителят напусна физическият свят, а брат Стефан Белев още същия ден оздравя напълно и в пълно здраве той живя още 5-6 месеца след заминаването на Учителя, след което и той набързо си замина от този свят.

И така, Учителят в последните си дни на земята болен, почти скъсал връзката си с физическия живот направи велика жертва и даде небивал пример за нас. Неговите последователи, като прие и се съгласи с нас, да се отзове на молбата ни и да спаси живота на един наш брат.

Никога от моето съзнание няма да изчезне Светлия и Величав образ на нашия Божествен Учител, който остана в мен като последен незабравим и вечен спомен за Него!

7.12.1968 г.

Тодор Божков

ул. "Янтра" № 1
София

3. ДОБРУДЖА

Така се нарича територията между Черно море, устието на река Дунав – на север и линията Варна – Русе, от юг. Кой не знае, че Добруджа е българска земя и че там се основа най-напред Първото българско царство и че тя е равна, плодородна и богата земя и затова беше наречена "Златна Добруджа."

Северната част на Добруджа беше дадена на румъните още при Освобождението на България в 1878 година като награда за участието на румъните с един корпус при обсадата на град Плевен.

Южната част на Добруджа до 1913 година беше българска, а след това беше дадена на румъните, поради нещастията за България години през 1915, 1915–1918 години.

Българският народ се беше примирил с мисълта за загубата на Северната част на Добруджа, но за Южна Добруджа той страдаше, скърбеше, както рождена майка за своята загубена рожба. Писатели и поети, и цял народ със своите трубадури изразяваха тая своя жалба и даваха тон на желанието на своето сърце за работа и действие за връщане на тази хубава земя към майката – Родина. Това не беше шовинизъм, нито империализъм, а естествен стремеж да се поправи една историческа грешка – една неправда.

Разбира се, господстващото мнение беше за всички, че това освобождение в края на краищата ще стане с война и ще дойде по пътя на оръжието и победата.

По-късно обаче, както е известно, със спогодбата в гр. Крайова в 1949 г. румъните без война, поради създалата се политическа обстановка, отстъпиха Южна Добруджа без война и тя отново стана българска земя. Във връзка с това връщане на Добруджа искам да предам една своя опитност с нашия Учител.

Далеч, преди да стане това събитие, когато този въпрос не беше още поставен на обсъждане, нито от отговорни места, нито от пресата и пр. Учителят по далечен и особен свой начин, познат на неговите ученици, при срещите им с Него ми даваше да разбера, че Добруджа ще се върне на българите. На това аз в началото не обръщах особено внимание и си го обяснявах, с общото настроение на българския народ. Това желание все още беше нещо далечно, неопределено и в областта на мечтите. А събитията явно говореха, че не е още назрял въпроса за подобно нещо. Учителят виждаше, може би, че аз не Го разбирам правилно и при една среща с Него съвсем ясно ми каза, че няма да мине много време и България ще си възвърне Добруджа. Аз се зарадвах и изненадах от това Негово изказване и казах, че това може да стане само с война и оръжие. Учителят, за моя изненада каза така: "България ще получи Добруджа, без да гръмне пушка, и Добруджа ще падне в ръцете на българите като узрял плод." Аз познавах добре Учителят, вярвах в неговите думи, но не предполагах как е възможно да стане това чудо. И без да споделям с някого това, аз заживях със сладостното очакване Добруджа да падне като "зрял плод". Мина време. Събитията течаха, но все още нищо не показваше, че ще стане нещо подобно на това, което аз очаквах. Беше минало година, а може би и повече, когато започна леко и далечно да се говори, Добруджа трябва да

се върне на България. И все пак това беше нещо далечно, неопределено, неясно, само като пожелание.

Настъпиха по-решителни събития. Отминаха тревожните 1938 и 1939 година. През лятото на 1940 година аз с войсковата част, на който бях началник, бях на лагер край град Сливница – западно от София. Франция беше победена, разгромена и окупирана от Хитлер. Влаковете с бензин непрекъснато минаваха през България и вървяха от изток на запад. Събитията ставаха все по-напрегнати и изненадващи. Пресата отразяваше по-главните събития, но българите не знаеха какъв дар му готвеше съдбата. Те не познаваха Учителя, те бяха слепи и глухи, живееха в мрак, егоизъм и заблуда в своя материализъм без светлина и благородство. Така беше отдолу, нагоре, до най-високите места. Те дори не виждаха, че въпреки своята слепота и невежество, бяха под някакво невидимо покровителство и закрила. Това се отнасяше дори и за нас, които бяхме около Учителят. И бяхме малко прогледнали, и все пак недостатъчно, и далеч от истинската и пълна светлина, която Той изливаше изобилно над света. Витлеемската звезда вече светеше над България, но уви, тя беше невидима за големите, учените, горделивите, силните и за представителите на официалната религия, нещо повече, те дори бяха враждебни, злобни и отмъстителни и не виждаха доброто, което им се даваше.

На лагера в Сливница главният въпрос, който се разискваше между офицерите беше дали румъните ще ни върнат Добруджа. Този въпрос беше вече излязъл на сцената. Заговори се за някаква конференция, а след това дойдоха и преговорите в Крайова. Надеждите бяха слаби, пресата ту ги засилваше, ту ги отслабваше. Явно беше, че различията са големи. Офицерите тогава бяха държани далеч от политиката и се възпитаваха главно във вяроност към короната и трона на царя и за готовност да разрешат националните идеали с оръжие, когато им се заповяда. Един от първите национални идеали беше и връщането на Добруджа. Всяка вечер на офицерския стол след дневните усиленни занятия се коментираше по военному въпроса във връзка с преговорите в Крайова. Вече няколко дни как пресата даваше лоши сведения за хода на преговорите. Даже се очакваше да бъдат прекъснати без всякакъв резултат. Въпреки думите на Учителя и аз, макар да пазах тайна и мълчание по въпроса, бях неориентиран и обезпокоен. Надеждите ми се замениха с разочарование. Прекарах една мъчителна нощ, без да дам преценка и решение за крайния изход на въпроса. Внезапно ми дойде мисълта, че София не е далеч, защо да не отида и питам Учителят по този въпрос. През деня тръгнах и за по-малко от един час бях при Учителят. За моя голяма изненада думите на Учителят бях: "Всичко е свършено. Добруджа е вече в ръцете на българите!" Той беше кратък, думите му бяха точни, ясни и определени.

При други случаи много пъти думите Му бяха неразбираеми, защото се реализираха в по-късни моменти. Аз знаех това и имах вече опит. Някои Негови думи аз разбирах много по-късно, дори след години. При други условия и при друго съзнание в мен, но тук Той беше категоричен.

Учителят не беше като нас. Той знаеше всичко в света и всякога знаеше кога, кому, какво и как да го каже. Той беше знамение, изявление, откровение на великото, на неизразимото в света. За съжаление, българите не разбраха какво благоволение и какъв неоценим дар бе му определено от Небето.

След срещата ми с Учителя внезапно и неочаквано за всички се оповести радостната вест за връщането на Добруджа. Думите на Учителя се сбъднаха.

4. БРАТ МИНЧО СОТИРОВ

Повечето от нашите братя и сестри и особено по-възрастните познават този наш брат. Той вече не е между нас, има доста години, откакто той напусна физическия свят. Много от нашите братя познават по-пълно и по-обстойно живота и делата на този брат. Желателно е някой от тях да опишат неговия живот, което да бъде за поука на нас и за делото на Братството. Аз мисля, че той заслужава това. И не само той, имаме и други заминали наши братя, животът на които трябва да бъде описан за пример и наизидание. Аз също познавам отчасти този наш брат, но все пак аз го познавам много малко в сравнение с другите. Тук ще се спра да преразкажа една негова опитност, която той при един случай ми довери лично.

Брат Минчо Сотиров е запасен полковник, от Българската армия и още докато е бил на служба той е имал голямата привилегия да познава Учителят, да бъде Негов ученик и да се ползува от закрилата и напътствието на Същия.

Бях командир на пехотен полк в Първата световна война, започна той разказа си. Било е вероятно през 1917–1918 г. "Моят полк отбраняваше позициите на така наречената "Червена стена" на Битолския фронт. На тази позиция се развиха тежки упорити, кървави битки, поради това, че тя беше на важно военно направление и нейното овладяване събаряше нашата отбрана на широк фронт, и разкриваше големи по-нататъшни възможности на противника. Срещу нас бяха французки войски с много повече и по-съвършена техника и оръжие. Независимо от това, че французите имаха и добра войска, че бяха добри войници, много храбри, добре подготвени и изкусни в борбата. Вече за трети ден как по целия фронт на полка противника с барабанен артилерийски огън биеше нашите позиции непрекъснато. Окопите и телените мрежи на предните ни линии бяха сринати, разкъсани, а позицията беше покрита от единия до другия фланг с гъст непроницаем облак от дим и пръст. След дълга и непрекъсната бомбардировка на противника, ние очаквахме той да спре артилерийската си подготовка и да премине в атака.

На третия ден към обед аз, виждайки критичното положение на полка повиках адютанта си и му заповядах никой да не влиза при мен в скривалището ми. Аз се затворих в своето помещение, уединих се и започнах да се моля. В молитвата си аз призовах Учителят да ми дойде на помощ и да ми съдейства да задържа поверената ми позиция. Молих се съсредоточено и дълбоко, с цялата си душа и съзнание.

Може би това продължи половин час, а може би и повече. И във време на молитвата аз съм заспал. И ето на сън се яви пред мен Учителят. Хвана ме за ръка и ми каза: "Ставай, да идем заедно да обиколим позицията на полка." Аз станах и заедно с Учителят излязохме вън и тръгнахме по позицията. Целият фронт гореше в огън. Всичко бе погълнато от пушек и мъгла. Ние вървахме през огъня и през пушеците, обаче бяхме невредими.

И така, Учителят и аз минавахме по целия фронт от единия до другия край. Учителят мълчеше, аз също. Учителят беше едър и голям, а аз малък и дребен в сравнение с Него. След това Учителят каза: "До тук, нито крачка по-нататък!" Аз се събудих. Бързо извиках по телефона дружинните командири и дадох следната заповед: "Бъдете готови, защото противника скоро ще прекрати бомбардировката и ще мине в атака. Възможно е той да завладее предните ни позиции. Ще го срещнем на линията на дружинните резерви. Това беше линията, показана ми от Учителя. Знайте, че там на тази линия ние трябва да го спрем и нито крачка по-нататък няма да му позволим да настъпи. Ние ще задържим непременно тази позиция и в крайна сметка победата ще бъде наша. Един от дружинните командири по телефона ми каза: "Господин полковник, вие така говорите, като че ли сте били при самите французи." Казах му: "Слушайте и изпълнете това, което ви заповядвам."

И наистина така и стана. След половин час бомбардировката спря, противникът с шум завладя предните ни позиции, където всичко беше разрушено, голяма част от хората избити и ранени. Ние обаче го посрещнахме от втората линия, спряхме го и след това го контраатакувахме и отново си завладяхме предната позиция, която той беше завладял. Полкът удържа позициите си, а противникът претърпя неуспех."

Брат Сотиров заключи: "Молитвата, Учителят, вярата, Господ, там е нашата сила, нашата надежда и упование. Да имаме вяра в Господ и да знаем, че и в най-тежките моменти той ще ни се притече на помощ и ще ни спаси от всяка беда и нещастие."

5. МОЯТ ОКУЛТЕН ПРИЯТЕЛ

Той вече не е между живите. Замина си от този свят твърде рано, към 55 годишната си възраст. Замина със своята вяра, установени убеждения, големи окултни постижения, с голям интелект и други качества и със своя особен характер. Той знаеше за Учителя, признаваше някои неща, но не стана Негов последовател. Това беше така външно, но всъщност по съзнание и вътрешен живот той беше може би по-близо от нас до Учителят. За него искам да разкажа някои неща и то само за това, защото са свързани с Учителя.

С него ние бяхме съученици, учихме заедно от I до VI клас по старому. Бяхме винаги първите в класа по успех. Съперничество обаче между нас нямаше. Впоследствие аз постъпих във Военното училище и станах офицер, той свърши гимназия и замина за Америка. Минаха много години, в Канада – Торонто той беше до към 1940 г. Върна се от там в родното си село – Баня, Карловско, а аз съм от едно съседно на Баня село. Отивайки си за своето родно село, аз слязох на гара Баня и се отбих да видя своя някогашен приятел. По негово желание аз останах да ношувам при него и да му бъда гост за малко време. Вечерта той искаше да ми покаже някои свои окултни постижения придобити в Америка и разбрах, че на това се дължи настойчивата му молба да остана за една вечер при него. Останали сме сами в стаята, след обикновен разговор, той започна окултен вътрешен разговор със своя духовен ръководител и в мое присъствие съсредоточен в себе си се осведомяваше по духовен път по въпроси,

които го интересуваха. Аз го наблюдавах спокойно, чаках да свърши и да видя какво ще ми каже. Той ту говореше, ту слушаше. В някои моменти се изненадваше и питаше пак с учудване и възклицание и най-после сеанса приключи, той взе своя обикновен вид и доста изненадано се обърна към мен с думите: "Братко, не аз на теб трябва да кажа, а ти трябва да кажеш на мен, защото ти си под и много висше духовно ръководство. Защо не ми каза това предварително." Аз го гледах спокойно и учудено. Аз сам не знаех нищо, за което той ме упрекваше и през ум даже, нито за момент не бе ми минало, че аз може да представлявам някаква духовна величина. Тогава той ми каза следното: "Когато аз си заминах обратно от Америка за България, на сбогуване моята ръководителка ми каза следното: "Ние с тебе работихме заедно доста дълго време. Ти си вече добре подготвен за самостоятелна работа. Но все пак, ако някога ти стане нужда, обърни се пак към мен. Искам да те предупредя следното: Ти отиваш в България. В България сега се намира най-силният дух и най-големият медиум на Земята. Това е Учителят Дънов. Той може да се проявява и въплъщава, когато поиска и където поиска на Земята."

След това моят приятел ме запита вярно ли е това. Аз отговорих, че засега аз не мога да му кажа дали това е вярно, защото нямам опит, но от това, което зная и което съм опитал вярвам, че това нещо е възможно.

Минаха няколко години. Ние рядко се виждахме и през 1944 година през време на бомбардировките аз и семейството ми бяхме евакуирани в с. Баня. Там ние прекарахме много добре, при много добри условия и с много добра среда. Един ден аз му казах: "Христо, ако обичаш да те заведе при Учителя." А той ми отговори така: "Изглежда, че за този мой живот аз ще си остана само един добър църковен християнин. Ако обичаш обаче питай Учителя да каже нещо за мен."

След това аз питах Учителя, а Той каза: "Кажете му само това, че Истината е една!"

Аз в себе си останах малко незадоволен от този отговор и Учителя, защото мислех, че и Христо няма да бъде доволен, обаче за моя голяма изненада той много се зарадва на този отговор на Учителя и ми каза, че на него точно това му трябвало. По-късно при бомбардировките над София ние можахме да се уверим, че Христо имаше голям ясновидски дар. Много неща във връзка с бомбардировките той виждаше и че същите после след проверка се оказаха верни, точно както той ги беше предсказал. Завършвам с пожеланието да бъде мир и светлина на душата му и нека Бог и напред да го води в пътя на светлината, на Любовта и Истината.

6. ИЗБРАНИЯТ НАРОД

Някога евреите се смятаха, че са избран народ. Имаше и между нашите хора, които мислеха, че нашият народ е богоизбран. Защото Учителят, Пратеникът Божи се е родил в България. Така мислех и аз. Ще ви разкажа нещо във връзка с този въпрос.

Три деня, след като бях при Учителя, когато той ми каза, че всичко е вече свършено и Добруджа е в български ръце, официално беше оповестено това събитие. Думите на Учителя бяха потвърдени по един недвусмислен и категоричен начин. Радостта беше всеобща и голяма.

Официално беше наредено да се отслужат благодарствени молебени, да се направят военни паради и да се даде най-голяма тържественост на това събитие. А неофициално беше подсказано заслугите да се отдадат на Мъдростта, на царя и правителството и особено да се подчертае, че това става благодарение на подкрепата ни от Хитлер и Мусолини. В качеството си на войскови началник, по силата на обстоятелствата трябваше и аз да държа реч за това събитие, на тържеството в град Сливница.

Аз застъпих в своето изказване въпроса за гледището на историческата правда и затова, че нашия народ има своето духовно богатство и добродетели и се ползува със закрилата на Невидимия свят, в смисъл на някакво избраничество и предопределение. Аз мислех, че с това отдавам признателност на Светлите същества, които бдят и пазят България. Разбира се, това изказване аз направих съвсем бегло и общо, незабелязано и неуловимо за тия, пред които говорих. Защото тези, на които говорих не бяха готови да приемат направо тези неща. Учителят по свой път знаеше за това мое изказване и пред широк братски кръг в обща беседа между другото Той каза: "Имаше един наш брат, който тържествено искаше да изтъкне, че българският народ е богоизбран и предопределен." Той замълча и след това продължи: "Българският народ не е богоизбран. Той няма качества да бъде богоизбран." След това спря и след малко пак продължи: "Всеки народ може да бъде богоизбран. Богоизбран народ е този, който изпълнява Волята Божия! Богоизбран е този, който служи на Божията Любов, на Божият Мъдрост и на Божията Истина. Богоизбран народ е този, който прилага Правдата, Доброто и Свободата." Разбрах своята погрешка и съм благодарен на Учителя, че ме избави от едно голямо заблуждение.

7. СЛУЧАЯТ С ЕДИН ПИСТОЛЕТ

Беше през зимата 1942–1943 г. Аз бях военен, на служба в гр. Скопие. Служих в Пета българска армия, която имаше за военна област цяла Македония, намираща се под българска власт. Длъжността ми беше началник артилерия в тази армия. В мое подчинение бяха XIV артилерийски полк в Скопие, XV артилерийски полк в гр. Прилеп, XVII артилерийски полк в гр. Шип и огнестрелното отделение на гара Ген. Жостов. Войната на Източния фронт между германци и руснаци беше в своята стихия. Жестока, небивала в историята кръвопролития ставаха там. Цял свят тръпнеше пред тази страхотна човешка касапница. Аз бях дошъл в отпуск в София и бях пристигнал с влака вечерта за беседа и се готвех сутринта, заедно с другарката ми да отидем рано на беседа на Изгрева. сутринта към 3.30 часа се приготвявахме за тръгване. Беше зимен ден, а тия часове са много ранни за това време. Мина ми през ума, че отивайки на Изгрева ще минем през гората из градината и че може да ни се случи някаква изненада, от нападение на неблагоприятни лица, защото се срещаха такива случаи. За момент аз се поколебах да си взема ли със себе си оръжие или не. На Изгрева аз отивах с цивилно облекло, за да не правя впечатление. Мина ми през ума мисълта защо ще вземам пистолет, когато аз отивам на молитва и с вяра в Бога и къде остава тогава моята вяра и упование. Веднага обаче след това тази мисъл се замени с

друга, че молитвата си е молитва, а действителността е нещо друго и че трябва да си взема пистолета. В няколкократно такова противоречие на мисълта – да взема или не пистолета, аз най-после се разсъдих на себе си и си казах – защо толкова много трябва да се разсъждава за такъв дребен въпрос – вземай пистолета и тръгвай. И така аз взех пистолета си и бързо тръгнахме към Изгрева. Въпросът за пистолета аз забравих още при тръгване от дома. До Изгрева се отиваше пешком за 50–60 минути. Стигнахме на Изгрева, салонът беше вече препълнен с хора. Едва се провряхме и застанахме в един ъгъл отзад вляво. Погълнати от многото хора и при това съвсем непознати незабелязано от никого се вмъкнахме в салона. Учителят след малко се яви в салона и едва премина през една малка тясна пътечка, като се отправи към катедрата. Въпрос не можеше и да става, че Учителят знае за нашето и специално за моето присъствие в салона. Той застана на катедрата. След обичайните песни и молитви, Той трябваше да започне своята беседа. Със затворени очи, силно съсредоточен, Учителят остана така продължително време.

Учителят мълчеше и всички в салона бяха в абсолютно мълчание и тишина. Никакъв звук, никакво мърдане, всички бяха като приспани, замръзнали, сякаш дори хора не дишаха. Мълчанието продължи дълго, може би 5–10 минути, и стана ми някак уморително и отегчително от това неизвестно и безпричинно мълчание. Най-после Учителят наруши мълчането и много сериозно, строго и с ясен глас каза: "Когато се отива при Господа, пистолет не се носи!"

Аз се сетих веднага за пистолета си и разбрах, че съм направил голяма грешка, като съм го взел със себе си. В душата си обаче аз се зарадвах и благодарих мислено на Учителя, че с това Той ми дава едновременно и добър урок, и пример да позная кой е Той и че с това Той още повече усили вярата ми в Него. Един миг след тези думи Учителят прие своя обикновен и кротък израз на лицето си и започна Своята беседа тихо, увлекателно и леко, сякаш въпросът за пистолета не е даже съществувал.

8. ГЕНЕРАЛИТЕ

За някои наши български генерали и за някои мои наблюдения и опитности искам да разкажа в това изложение. Нашите генерали не са добре оценени от нас българите. Ние изобщо, като народ не се уважаваме. Много наши генерали по достойнство и военно майсторство стоят на световно равнище. Ние стрижем върховете и затова и генералите у нас общо взето не се ползват с общопризнатото уважение любов и симпатия. Генералите и те носят човешко сърце, и те край чисто своя специфичен живот на командири имат и свой обикновен човешки живот.

Всеки човек има свой вътрешен окултен живот, основан на интуиция, на предвиждания, на вътрешно ръководство, на вяра, убеждения, характер и пр. Оттук и различията в проявите на тези качества. Ето защо, без да споменавам имена, ще спомена за някои характерни случаи.

1. Бяха ми очертани от Учителя някои много важни, дори съдбоносни положения за развоя на някои събития у нас в годините, непосредствено преди Втората световна война. По този случай исках да предупредя и да доведа да знание някои важни неща на някои големи наши военни

личности. Обаче как? Наглед много леко, но всъщност много труден въпрос. Как може да се повярва и да се кажат истини, които са така чужди за днешния материално-културен човек.

След дълга борба със себе си аз набрах сили и кураж, и съвсем внимателно и острожно пристъпих към своята цел и в една недълга специална среща казах нещо от това, което бях намислил на моя началник – генерал. Няма да описвам подробности и точно за какво се касаеше въпроса. Ще отбележа само, че въпреки очакванията ми, аз не срещнах отпор или реакция, но не получих и съгласие, одобрение или благодарност.

Много по-късно обаче се оказа, че хвърленото семе е паднало на добра почва. Този мой началник, видимо много строг, сериозен, недостъпен, спокойно и хладнокръвно е взел под внимание това, което му бе казано. Той не се отказал от светлинката на малката свещица, която му бе подхвърлена и след много години тази светлина изведе него и делото на благополучен за България край.

2. В други два случая, въпреки че бяха налице също добрите качества на тези двама генерали, големи началници, но може би с по-слаба вътрешна светлина, те останаха слепи и глухи на малката светлинка, която им се поднесе, тя отмина край тях незабелязано.

Резултатът по-късно беше неблагоприятен. Те нямаха правилна ориентировка и като слепци отиваха към пропастта и паднаха в нея. Краят им беше злополучен.

3. Имаше един по друг случай, където, без да съм правил въпрос, чисто по вътрешен път, с моят командир – генерал, интуитивно често се вслушваше в някои мои мисли и напътствия, дадени ми от Учителя, които той спокойно и с много добър резултат изпълняваше, благодарение на което резултатите за делото бяха много добри, а той сам днес е жив и здрав и се радва на хубав и осмислен живот.

4. Имаше също така други 2–3 случая с още по-големи генерали, за жалост, макар и с по-високо служебно положение, поради гордост, самомнение и други погрешни схващания не можах да се възползуват от светлината на Учителя, поради което те завършиха много зле.

Аз нямам лично отношение към въпросите, за които е дума по-горе. Аз скърбя и страдам, че е трудно да се помогне на човек, когото той, поради неразбиране сам не желае това. Може би Бог също страда, когато иска да спаси една душа, а не може, защото тя се отклонила от Него и не иска да следва Неговите съвети.

“Блажени нисшите духом, защото тяхно е Царството Небесно”, бе казал Христос.

Не само генерали, полковници, военновременници, но и държавници, царе и министри, папи и патриарси и други високопоставени лица пропадат само за това, защото не са смирени, защото са се отделили от Бога и сами себе си са обявили за богове. А щом човек се отдели от Бога с него вече всичко е свършено. И не само отделни лица, но цели народи са били заличавани от лицето на земята, поради същите причини. Някои погрешно разбират и тълкуват тези препоръки в смисъл, че не трябва те да правят нищо, а всичко трябва да предоставят на Бога. Това е погрешна идея. Хората на земята трябва да работят, да учат упорито, настойчиво,

но всякога във връзка и под ръководството на своя Баща, Който е вечен, всемъдър и всемогъщ.

9. ДЕСАНТЪТ В СИЦИЛИЯ

Касае се за десантът, който англо-американците направиха в Сицилия – Южна Италия след успешното приключване от тяхна страна на операциите срещу германците в Северна Африка под германското командване на генерал Рьомел. Във връзка с това събитие имам една опитност, която искам да предам в това изложение.

Дълго време генерал Рьомел във Втората световна война води успешни военни действия на Африканския бряг, при много трудни условия, но най-после пред огромното военно превъзходство на своя противник, той отстъпи и този фронт беше окончателно разчистен.

Англо-американската армия в Северна Африка беше съсредоточена и готова за нови действия в Европа, с други думи, очакваше се десант от тази армия някъде по южните брегове на Европа. Имаше три възможности – десант в Южна Франция, десант в Италия и такъв на Балканите. От моя гледна точка и по моя преценка най-вероятно и най-логично беше англо-американците да направят десант на Балканите. Това ме безпокоеше твърде много, защото в такъв случай България щеше да бъде ангажирана в една много тежка за нея война.

След като прекарах известно време в едно мъчително очакване, аз взех в себе си решение да отида от Скопие, където служех в София и да питам Учителят по този въпрос. Аз бях дълбоко убеден, че Учителят знае всичко! – но не бях сигурен дали Той ще ми довери една такава голяма тайна, но все пак реших да опитам. Аз чувствавах, че с това мое желание, може би съм прекалил и съм отишъл твърде далеч, още повече, че това не беше мой личен въпрос.

При срещата ми с Учителя в долната малка стая, край другото в много деликатна форма аз му загатнах, че се много безпокоя и не зная, но все ми се струва, че тук на Балканите ще се открие втори фронт и чаках да видя какво ще каже Учителят. Той нищо не ми каза по този въпрос, замълча и не ми даде отговор. Направи само едно леко, неопределено движение с главата Си. Аз нищо не разбирах, макар че отговорът Му, както по-после разбрах се е заключавал именно в това негово движение на главата. Същият ден, малко по-късно към обед, аз се готвех да отивам, братята на Изгрева бяха вече насядали на масата за обяд. Учителят още не беше дошъл. Брат д-р Жеков ме повика и ме покани да остана на братския обед, като каза, че ще ми отстъпи мястото си, за да бъда през време на обедата седнал при Учителя.

Аз се колебаех, но той пак настоя, поради което аз останах. Аз седнах на отстъпеното ми място, което беше влияло от мястото, определено за Учителя. Почакахме така 10–15 минути, всички стояха кротко, мирно, разговаряха тихичко и спокойно и търпеливо чакахме Учителя. След малко Учителят се показва, слизайки от стаята си. Всякакви разговори спряха, всички станахме на крака и дочакахме Учителят, който беше много съсредоточен, блед, изразът на лицето Му беше сериозен и строг, в смисъл, че е зает със сериозни и трудни въпроси. Аз познавах това състояние на

Учителя и знаех, че Той в такъв момент само външно присъствува при нас, а със съзнанието си е много далеч някъде в света, зает с разрешаването на далечни, неизвестни за нас неща.

След като Учителят зае своето място, даде знак, казахме общо предобедната молитва, след което при пълно мълчание седнахме всички заедно с Учителя за обед.

Аз бях смутен и стеснен, чувствавах се малко недоволно, но все пак бях буден и сам давах на себе си съвет да бъда внимателен, защото моментът е важен и може да изпусна нещо много важно. Учителят седеше на мястото си, гледаше сериозно напред, аз едва, едва леко го наблюдавах и внимавах на всяко Негово движение, на всяка Негова дума. Пред Учителя в стъклена чиния вече беше сипана картофената супа, специално за него, до нея бяха приборите, а в малка чинийка имаше нарязан лимон към супата. С дясната си ръка Учителят взе отрязания лимон и без да се обръща към мен каза: "Рекох, италианците вече не пращат лимони." Аз схванах тези Негови думи направо и в смисъл, че на пазара липсват лимони и затова казах, че още има лимони и не се чувства липсата на такива. Учителят нищо не отговори на тези мои думи. Настъпи мълчание, а аз през това време мислих в себе си, дали съм разбрал добре Учителят и дали съм отговорил на Неговите думи правилно. Мислейки и допускайки разни неща в един момент аз се опомних в себе си и си зададох въпроса защо аз съм дошъл от Скопие в София, нали за да се осведомя къде ще стане десанта. Е, добре, имат ли връзка думите на Учителя с този въпрос? И след като мислено повторих думите на Учителя, че италианците не пращат лимони, аз помислих и отговорих в себе си, че тази е именно връзката и отговора на въпроса, т.е. италианците не пращат вече лимони, значи десантът ще стане в Италия, и те няма да пращат лимони в бъдеще, и че това е отговора на въпроса, който ме интересуваше.

И след като завърших тези мои вътрешни разсъждения, през време на мълчанието между мен и Учителя, и след като аз вътрешно се установих твърдо на заключението, че смисъла на Учителевите думи, че десантът ще стане в Италия, в мен настана едно просветление и облекчение, каквото настъпва след успешно решение на трудна задача. В същия момент Учителят леко обърна главата си към мен и също така лекичко ми се усмихна, от което аз извадих заключение, че отговора е даден. След този случай, аз размишлявах върху движението с глава, което направи в стаята си преди това, в отговор на моя въпрос за десанта. Учителят беше седнал на стол и беше обърнат с лице точно на юг. Той съвсем малко обърна главата си на дясно, т.е. по посока на Италия.

Аз напуснах Изгрева с убеждението, че десанта ще стане в Италия, а не на Балканския полуостров. Два дни след тази среща вестниците с голямо заглавие оповестиха на първите си страници за големия десант на англо-американците на остров Сицилия.

Още един път аз разбрах, какво знае и какво може нашия Велик Учител. И моята вяра в Него още повече се засили и укрепи.

10. МАЙКА ТИ НЕ Е БОЛНА

Бях на служба в гр. Скопие. Беше през зимата на 1941–1942 г. Аз получих писмо от моето родно село от брат ми, с което той ми съобщаваше, че майка ми е тежко болна и са в очакване скоро тя да си замине от този свят. И ако искам да я видя, да си взема отпуск и да замина за моето родно село. Аз почувствувах, че трябва да изпълня молбата на брата си, а това беше и мое синовно задължение към майка ми и затова си взех отпуск, купих билет за автомобилния рейс за София и така приготвен легнах вечерта да спя, с готовност сутринта да замина за София. През нощта, ето Учителят ми се явява на сън и ми казва следното: "Майка ти не е болна, но жена ти е тежко болна, затова бързай!"

Аз останах крайно изненадан от това съобщение на Учителя, и разбира се го приех като истина и така в размисъл и разни предположение аз пристигнах в София. Моята мисъл беше съсредоточена всецяло в болестта на жена ми, а за майка си престанах да се безпокоя, защото бях сигурен, че тя не е болна. След като си дойдох в София, аз констатирах наистина, че жена ми е на легло и че е била много сериозно болна. Животът ѝ е бил в опасност, но благодарение на месата и грижите на Учителя, тя е била спасена. Макар и доста болна, в момента тя беше по-добре.

Аз останах въщи няколко дни, докато настъпи още по-голямо подобрение в здравето на жена ми, след което заминах спокойно за родното си село. Там аз намерих майка си съвършено здрава и вън от всякаква опасност за живота. Намерих ги всички здрави, бодри, весели, добре разположение и след като прекарах няколко дни при тях се сбогувах и се завърнах обратно в София.

Едва сега, след като констатирах, че това, което Учителят ми бе казал на сън е напълно вярно, аз посетих Учителят на Изгрева. Аз нищо не му казах за съня си, нито пък за това, че казаното от Него на сън е излязло напълно вярно, защото в себе си имах убеждението, че всичко това се знае от Учителя и че всичко е така и е самата действителност. Учителят ме прие любезно и по този въпрос само каза следното: "Беше рекох, много сериозно и опасно, но мина." След това Учителят ми говори по други въпроси, които за момента бяха важни и актуални, главно във връзка с общото положение и за войната между германците и русите. Тази война беше в своята стихия и беше кървава и жестока и за двете воюващи страни. Учителят съжаляваше за това и намираше, че тя е безсмислена и глупава, и вредна и за двете страни. При един друг случай, на моя въпрос до Учителя кой е виновен за тази война? – Отговорът беше, че и двете страни са еднакво виновни за това.

11. НАЧО ПЕТРОВ

Познат, известен, добър и деен наш стар брат, който дълги години е бил при Учителя и е работил за Неговото дело, безкористно. Той имаше много опитности и беше готов за Учителя и за Неговото дело да отиде в огъня и на смърт и на най-трудните изпитания.

Към края на 1944 г., когато Отечествената война беше в своята най-голяма сила, съвсем случайно узнахме, че синът на Начо Петров, капитан

от бронираните войски е убит на фронта, докаран е в София и погребан. Това научихме на следния ден след погребението му. Начо Петров имаше само един син и други деца нямаше. Естествено, това беше голям удар за него и за неговата другарка. Това известие ме наскърби много и аз бях под силна душевна депресия, защото знаех каква голяма загуба е това за семейството на Начо Петров. И в мен се яви въпроса, защо пък именно на този брат, толкова предан, изпълнителен и верен на Учителя да се случи това голямо изпитание, и не можейки да си обясня, аз изпаднах в противоречие и вътрешен смут, и загубих вътрешния си мир и хармония. И след като прекара така няколко дена, и не можах да се успокоя, реших да отида на Изгрева при Учителя, за да споделя мъката си с Него. Отидох при Учителя и му разказах за голямото ми разочарование и мъка.

Учителят ме изслуша спокойно и ми отговори съвсем кратко следното: "По-добре стана, защото той е замесен в Новоселския процес." В този момент още нямаше никакъв Новоселски процес, но аз разбрах от думите на Учителя, че такъв процес ще има в бъдеще и че той ще бъде съдбоносен за него. Следователно, смъртта на бойното поле за него е едно спасение и една предохранителност. Брат Начо Петров и другарката му посрещнаха тази загуба с болка, но спокойно, твърдо, примирително и го приеха като едно голямо изпитание, дошло за тяхно и общо добро. Минаха месеци. Първата фаза на Отечествената война премина, бурята на войната се пренесе далече на запад, България беше още в своя най-силен революционен кипнеж и след 4–5 месеца се заговори за Новоселския процес, в който наистина беше замесен и синът на Начо Петров.

Аз нищо не бях споделил със семейството на Начо Петров, нито за думите, казани от Учителя.

Един ден в домът на Начо Петров стана дума за Новоселския процес. Те бяха съкрушени от опасността, която ги застрашаваше, поради обвинението срещу сина им. Търсиха го, но не го намериха, защото той беше вече заминал от този свят, заминал като герой, паднал храбро и с чест на бойното поле. Там се показва героизма, патриотизма и любовта към Отечеството. Бойното поле е изпит за граждански и военни добродетели на всеки народ, и където се решава и определя неговото право за съществуване, национална чест и достойнство. Страхливците и подлещите не са достойни за тази чест и за тази слава, която малцина разбират и ценят. И тогава в дома на Начо Петров аз чух от устата на майката на героя думите: "Боже, благодаря ти, че го прибра навреме!" Тези думи бяха в унисон и в потвърждение на думите на Учителя, казани няколко месеца преди това. Учителят също отдавна си беше заминал.

Трябва да подчертая, че на времето думите на Учителя успокоиха и мене и внесоха в мен мир, хармония и вътрешно спокойствие. Брат Начо Петров остана твърд, не се разколеба в своята вяра и години наред след това той работи, за да утвърди и запази семейството на сина и своето такова и с голяма енергия и справедливост до края на своя живот работи честно и безкористно за доброто на братството.

12. ЕЛА И ВИЖ

Беше към края на месец юли и началото на месец август на 1940 г. Аз току-що се бях завърнал от турската граница, където, като началник на артилерията на V-та Българска армия в продължение на три месеца пазихме фронта на тази граница от евентуално нападение от страна на турците. Фронтът, който отбранявахме се простираше от Черно море на изток до гръцката граница – на запад 220 км.

Германците, начело с Хитлер бяха разгромили със своята светкавична война Франция, и бяха установили своето господство над Западна и Централна Европа. След завръщането си от границата, аз още не бях влязъл в рамките на своята мирновременна служба, когато дойде при мен брат Методи Константинов и ми каза, че предстои едно отиване с малка група и Учителя на Рила, като Учителят му бил поръчал да покани и мен. Аз останах изненадан и зарадван, понеже отдавна аз мислено бях пожелал в себе си подобно нещо. От това разбрах, че Учителят е доловил това мое желание и затова бе наредил да бъда поканен и аз. От доста време аз вече бях във връзка с Учителя, имах доста опитности с Него, но все пак бях още много далеч от едно пълно познаване на нещата, на Учителя и на Братството. Аз напълно съзнавах това, поради което в себе си се бях поставил на последно място между другите братя. Аз се подготвих за това пътуване, макар да имах малко представа за него. На мен не ми бяха дадени никакви упътвания за подготовка и на какво главно да обърна внимание. Това беше голяма грешка. Оказа се, че аз не се бях подготвил добре за суровите условия на Рила, което Учителят схвана по свой вътрешен път и благодарение на Него Той ми създаде условия да мога да прекарам сравнително добре.

Аз не бих могъл да присъствувам там без тази подкрепа на Учителя, която ми е била давана и при други подобни случаи и то винаги незабелязано, скрито и тайно за нас.

Аз видях при какви условия Учителят прекара тези 7 дни на планината. Те бяха едни от най-неблагоприятните. На мен ми беше доста неудобно, като виждах как Учителят се поставя на най-неизгодните условия, а на нас, макар и много по-здрави и млади, и особено за мен бяхме при по-добри условия. Аз се чувствах засрамен в себе си и от обстоятелството, че като военен, прекарал най-суровите и тежки условия през време на войните – Балканската, Съюзническата и Първата световна война и мислех, че съм най-закален, опитен и готов, а се оказа, че съм много далеч от това, което Учителят проявяваше там. Нещо повече, аз явно виждах, че съм даже по-зле и от много наши братя. Моята представа за хората на братството, че са хора хилави, безволни, слаби и беззащитни, кротки като овцици се опровергаха напълно. Напротив, тук аз трябваше да констатирам, в хората на Братството качества, които не съм даже и подозирал по-рано. Пред външната мекушавост, кротост и отстъпчивост аз се натъкнах на вътрешна стабилност, самостоятелност и нов вид вътрешен героизъм, какъвто аз дотогава не познавах. Ето защо аз разбрах, че съм добре постъпил, като предварително в себе си бях застанал на последно място между поканените братя. Тази позиция беше по-изгодна и по-поучителна, защото гледайки от долу нагоре, аз имах възможност да виждам във всички

само положителните качества. Ако гледах отгоре на долу, щях да видя и отрицателното в тях, а какво щеше да ме ползува мен това?

Братята, които бяха там се проявяваха свободно, естествено и със своите положителни и отрицателни качества. Това ги правеше още по-симпатични и ме караше да виждам и неблагоприятните неща в по-друга светлина, и да ми харесват.

Един ден Учителят съвсем непринудено ми каза: **"Ела и виж как аз живея и как Аз постъпвам и ти прави същото."** ВЕЛИКИ СЛОВА! Голяма Истина, велики думи, излезли от устата на Един велик Божествен човек.

Е, да Учителю! Аз разбрах смисъла и значението на тези Твои думи. Те наистина напълно отговарят на проявеното от Вас, на примера, който ни давате. Те напълно отговарят на истината, която Вие приложихте в живота, в смисъл на знание, смирение, търпение и пр., но как бих могъл аз да правя същото, което Вие тогава правихте? За мен остава само примера, идеала, образа, но не и постижението.

Седем дена с Учителя! Тези седем дена, прекарани близо до Учителя и в братска среда за мен са равни на цяла епоха. И колкото повече времето се отдалечава от тези моменти прекарани заедно с Учителя, толкова повече те растат в моето съзнание и добиват по-голямо значение и толкова повече те стават по-скъпи и по-разбираеми за мен.

Не само за Учителя, но и за всички братя и сестри, които бяха там, аз бих могъл да кажа нещо важно и от значение, но за това се иска много време. Братството беше представено със своите най-изтъкнати представители. Всеки от тези представители носеше по една плоча от скинията. И всички представиха, според ролята, която Учителят им беше определил. Някои от тях играеха главни роли, други по-второстепенни, обаче всички бяха необходими за Божествената сцена. Следователно, всички бяха на своето място и нито един не беше изпишен. Затворени в своите роли и места, някои братя и сестри не харесваха ролите на някои други от тях, обаче това не беше право. Мога да кажа, че всички добре играеха своите роли, но беше грешка да се мисли, че всеки може сам да представи цялото, без участието на другите братя и сестри. Аз си спомням за тези, които бяха тогава там и ще спомена само някои от тях. Някои може да пропусна случайно. Най-напред брат Боян Боев – неразделен от Учителя, верен, точен, изправен, смирен и кротък и всякога на поста си. Само за него би могло да се напишат цели страници, но засега аз само ще спомена за неговото присъствие. Следват имената на други братя и сестри: д-р Методи Константинов, Симеон Симеонов, Николина Балтова, Катя Грива, Милка Периклиева, Неделчо Попов, Влад Пашов, Савка Керемедчиева, Буча, Цеко, Дарлинг, Асен Арнаудов.

Малко встрани бе обособена друга група с брат Любомир Лулчев, а някъде горе на високо и съвсем заделено беше брат Борис Николов с Миката и Стоянка Илиева. Тук беше и брат Кръстю, с когото ме свързаха някои добри спомени. Дължа особена благодарност на брат Влад Пашов, който ми отстъпи палатката си, а той отиде някъде, неизвестно къде и сам доброволно се подложи на лишения и несгоди. Асен Арнаудов също направи голяма жертва, като ми даде дрехата си, без която аз не знам дали бих могъл да остана там. Имаше дни мрачни, студени, влажни, а

нощите бяха мразовити и мъчителни. Имаше няколко момента, които бяха твърде важни за мен и заслужават да бъдат отбелязани. При един разговор в групата с Учителя, след привършване на обед, Учителят пред всички ми зададе един въпрос от всеобщ характер. Това беше направено с цел да ме направи съучастник в разговорите, понеже аз само слушах и наблюдавах. Въпреки, че въпросът беше специален и преди аз да отговоря веднага се обадиха няколко гласа и започнаха да отговарят вместо мен, разбира се, отговорите им не бяха верни. След това аз дадох обяснение по въпроса, което не си съждаше с тяхното изказване, и което Учителят одобри. Мнозина останаха учудени и изненадани от това. А във въпроса на Учителя имаше нещо пряко и символично. Братята и сестрите не разбраха това. Аз бях доволен, че Учителят знае и разбира и живота на военните, въпреки че Той никога не е бил войник.

Преди един друг случай аз, Балтова и Славчо Печеников бяхме при Учителя и той ни даде по малко горски ягоди и след това каза: "На Славчо Печеников – ти си Германия; на Балтова – ти си Италия; а на мен – най-после – ти си Англия." С тези думи Учителят остави в нас задача да мислим и да си обясним смисъла и значението, които той влага в тези свои думи. Аз не бях много доволен и поласкан тогава, че представлявам Англия. Обаче това бяха думи на Великия Учител, които аз трябваше да приема и да си ги обясня откъм тяхната положителна страна.

Спомням си за друг един случай. Една вечер пристигнаха богомолците на нашия лагер – православни християни от Самоков, които на път за Рилския манастир пренощуваха близо край нас и бяха си направили отделен огън и в разговори до късно през нощта прекараха край огъня. Рано сутринта заминаха за Рилския манастир. Настана обаче лошо време, заваля сняг, беше мъгливо и студено. Те се върнаха, поради заболяване на една от жените. Тя охкаше непрестанно, измъчваше се от болка в стомаха и искаше Учителят да ѝ помогне като ѝ отнеме болката. Учителят мълчеше. Той спокойно наблюдаваше болната, а тя даваше вид, че е много болна и че може да умре, викаше, плачеше и беше недоволна, като роптаеше, че никой не ѝ обръща онова внимание, което тя очакваше. "Дъновистите не били добри и услужливи, както била чувала да се говори за тях." Аз недоумявах от всичко това и се отстраних. По-късно те вече си бяха заминали за Самоков, ние бяхме събрани пак при Учителя и Той каза: "Тя беше изяла много лакомства, като Учителят ги изреди с най-големи подробности." Тя преувеличава своето страдание и болки Учителят ѝ беше казал какво трябва да направи. Тя е викала повече от страх да не умре, а тя е обичала много живота и себе си и се е бояла много от смъртта, но тя няма да умре, каза Учителят. Подобрението в нея е настъпило още при слизането от планината. Следователно, Учителят фактически пак ѝ е помогнал, но не така, както тя е очаквала. И аз останах много доволен от тези обяснения на Учителя, защото имах чувството, че жената може да умре.

При завръщането ми, един брат – разпоредил – сам си беше присвоил това качество, мълком със своите обноси ме засегна много чувствително. Аз разбрах и си обясних това положение с обстоятелството, че той, поради своите убеждения, в мое лице виждаше не брата си, а някакъв военен, полковник, към които той питаеше омраза и следователно, аз трябваше да

понесе обидите за моето служебно положение. В душата си аз чувствавах огорчение, унижение и обида.

Това ми беше като един изпит. Тази болка обаче остана в мен и ми направи лоши поражения в душата. Но това беше като малко горчица към великолепния банкет на Рила. Аз се върнах обогатен, възроден, с много знания и опити, но над всичко и сега още чувам думите на Учителя: "Ела и виж как аз живея и как Аз постъпвам и ти прави същото!"

Колцина от нас, които бяхме на Рила биха могли да кажат за себе си тези думи? – И въпреки, че от тогава минаха много години и сега аз с чиста съвест мога да кажа, че никой, освен Учителят не е достоен да каже това за себе си. Тук се крие и обяснението и на всички неблагоприятни събития, които дойдоха след заминаването на Учителя.

Аз знам, че нашите братя са много добри, но те още не са завършена картина. Дано колективното съзнание обхване всички нас, за да заработим заедно, да поправим грешките си от миналото и с това да зарадваме нашия любим Учител.

13. СОЛУН

Солун е неофициалната столица на Македония. Голям град, с голямо търговско значение, разположен на бреговете на Бяло море, с дълбок, красив, голям залив – Солунският залив. По големина колкото София и при това на открито, топло море. Търговски център. Към този пристанищен град са били отправени погледите през вековете на много велики държави, а също и на по-малки такива, в лицето на българи, сърби и гърци. Това е градът на славянските просветители Кирил и Методи. По право той трябва да принадлежи на България, но засега той е загубен за нас и се владее от гърците. След разгромяването на Югославия и Гърция от Хитлер, през 1941 г. и след окупирането на българите на Тракия и Македония, бидейки на служба тогава в град Скопие аз с още две цивилни лица се отправихме за Солун. За това аз бях получил специално служебно разрешение. Беше в началото на месец септември 1941 г. На отиване по служебна работа минахме през Скопие, Велес, Щип, Кочане, Царево село, Пешчево, Струмица, Дойран, Гевгели. Минахме границата южно от Гевгели, която беше заета само от наши погранични части и навлязохме в Солунското поле. До град Солун имаше още 80 км. Полето беше равно, обширно, плодородно, но изоставено, пусто и необработено. Селата бяха съвсем примитивни, без никаква зеленина, без дървета, необработени и изоставени. Планините на север бяха свежи и приветливи, а на юг – полето изглеждаше пусто, тъжно и ненаселено. Явно, гърците, повече бежанци от Мала Азия нямаха обич и привързаност към земята.

С големи несгоди, произшествия, лош път, с лека хубава, но неизправна кола ние стигнахме вечерта в Солун с облекчение след едно лошо и не съвсем безопасно пътуване. Градът и неговата околност, както и цяла Гърция бяха под окупацията на германците.

Пристанищният град беше мъртъв, поради войната.

Германският режим, дублиран от безправна гръцка администрация, даваше вид на града като завоюван и безправен такъв. Населението мълчаливо изразяваше своята омраза и недоволство.

Пренощувахме в хотела, излязохме сутринта да се разходим из града и край пристанището. Седнахме на една маса пред едно хубаво кафене на пристанището, поръчахме си кафе и се любувахме на красивия залив, като мислено си представихме неговият вид в мирно време, когато тук е кипял живот и десетки и стотици параходи са пристигали и заминавали, като са оставяли и разнасяли стоки в разните страни.

Единствен аз бях с военна униформа на български полковник. Аз никога не съм мразил никой народ, не мразих и гърците, но чувствавах тяхната омраза и изпитвах огорчение и съжаление за това. Внезапно, пред току-що сложеното на масата кафе, преди да започнем да го пием с мен се случи нещо необикновено. Аз получих някакъв сърдечен припадък, дишането ми спря веднага и аз, макар и в съзнание почувствах, че свършвам. Другарите ми, виждайки това мое състояние се изплашиха и не знаеха какво да правят. Единият от тях беше ветеринарен лекар, началник на скопската ветеринарна област, а другият беше млад човек, син на богато скопско семейство – фабрикант.

Аз чувствавах, че умирам и че съм безпомощен да си помогна. Мигновено съзнанието ми се отпрати към Учителят и вътрешно отчаяно си казах: "Учителю, умирам, помогни ми." В отговор чух в себе си Неговият властен и могъщ глас, който твърдо и настойчиво ми каза: "Дишай! Аз напрегнах сили да поема въздух, но не успях да взема такъв. Гласът настойчиво повтаряше: "Дишай, дишай!" Аз отново направих големи усилия да взема въздух, но пак безуспешно. Едва на третия или четвъртия опит аз можах да взема съвсем малка доза въздух, а гласът все настояваше със своята настойчивост и твърдост: "Дишай, дишай!" И аз продължих и така постепенно дишането започна да се усилва и да се нормализира и аз поех с облекчение напълно въздуха. И с облекчение и радост отворих очи и казах на моите другари – мина ми! Те стреснати и уплашени стояха срещу мен бледи и уплашени, и с недоумение ме гледаха, като ме питаха какво ми е станало, защото аз съм ги много изплашил и те помислили, че съм почти умрял. Аз нищо не им казах, зает със себе си, а и не можех да си обясня сам всичко това. Аз само чувствах в този момент кой е моят спасител. Аз бях облекчен и радостен, но чух пак гласът: "Не пий кафето, махнете се от това място!" Станах и казах на другарите си, станете веднага и да се махаме от тук. Ами кафето? – Оставете кафето. Платете го и да се махаме. Ама как тъй, защо, нека да пием кафето, че тогава. Не, платете и оставете всичко, няма да пием кафе. Те се подчиниха, а аз вече бях станал и се бях отдалечил на 10–20 крачки. Те ме послушаха и станаха, но чух доктора да мърмори зад мен на другия момък. "Чуден човек, да платим кафето, пък да не го пием? Язык за кафето!" Аз не споделях моето вътрешно изживяване и моята опитност с другарите си.

Аз взех решение да напусна Солун и да се върна обратно. Другарите ми останаха в Солун. Гърците по много хитър начин успяха поради невнимание и глупост на шофьора да ми задигнат багажа от колата и перелината. Аз оставих другарите си и се завърнах с германския влак в Скопие. Аз не съжалявах за откраднатия багаж и за пелерината и бях доволен, че спасих живота си и че получих голям личен опит от станалото.

Спомних си думите на Учителя, казани ми преди този случай: "На гъркът не трябва да се вярва и тогава, когато е в гроба!" Аз отново проверих

какво знае и какво може нашия Велик Учител. И всичко това, което стана като че ли имаше за мен само този смисъл и значение, т.е. да разбере връзката, помощта, светлината и покровителството на Онзи, който владее времето и пространството, а пред нас стои като че ли не представлява нищо особено.

Аз не споделих това с Учителя при следващите ни срещи с Него, а може би това беше една голяма грешка от моя страна. Това аз направих, тъй като смятах, че това е излишно, защото Той всичко знае и за Него всичко беше точно, ясно и определено, и смятах, че с моето изказване ще подценя значението на това, което Той направи за мен. Каквото е трябвало Той го е направил и ми го е обяснил по вътрешен път. В мен остана непоколебимо убеждението, че в този исторически град, с голямо минало, ние сме свързани кармично и тук Учителят трябваше да ми се изяви по един изключителен начин. Учителят тук спаси моя живот, за което аз съм му безкрайно признателен. И нека това да бъде за вечна Слава Нему и на Светлите Духове.

14. ОТГОРЕ НАДОЛУ

На 7 януари 1943 г. бяхме удостоени от голямата чест да имаме за гост в домът ни нашия Учител. Решението да поканим Учителя бяхме взели много време преди това, но обмисляхме как да стане това и изобщо дали заслужаваме това внимание. Ние бяхме много задължени към Него, защото много пъти е бил обезпокояван от нас, много пъти сме го обременявали с наши грижи, болести и др. в живота. Да мислим, че бихме могли да се отблагодарим с нещо е абсурд. Кой човек може да каже, че е уредил задълженията си към Бога и че се е отплатил за това, което той Му дължи за живота, здравето, богатата и светлината, които е получил от него. Всеки момент Бог ни облива със Своите блага и в замяна на това не иска нищо от нас, освен Любов и послушание.

С чувство на стеснение аз отидох при Учителя и Му изказах нашата молба, ако е по Неговата Воля да започне у дома на една скромна братска вечеря. Учителят прие поканата и сам определи денят и часът на посещението. Аз отидох да Го взема от Изгрева и Го заведох у дома, заедно с още един наш брат. Имаше поканени и други наши братя и сестри. Това не беше обикновена вечеря, нито обикновено гостуване, а беше едно свещенодействие, посвещение, и изявление Божие. Всички съзнавахме това и се радвахме на Учителското благоволение, внимание и чест, като всичко това изпълваше душата ни с радост и вътрешно задоволство.

Много неща могат да се кажат във връзка с това посещение, но аз ще се спра само на един факт.

През време на вечерята Учителят ми зададе един малко странен въпрос и особен: "Кой етаж сте, рекох, отгоре надолу?" – Аз машинално отговорих, че отгоре надолу сме втори етаж, а след като помислих малко допълнителен отговора си, че отгоре надолу сме трети етаж. Всъщност над нас има три етажа, следователно, отгоре надолу ние сме четвърти етаж. Нито аз, нито някои от присъстващите тогава на вечерята не разбраха смисъла и значението на този въпрос на Учителя.

През месец април 1944 г., т.е. след една година и четири месеца при великденските въздушни бомбардировки на англичаните трите етажа

на нашата жилищна сграда, които са над нашия апартамент и особено над ъгловата стая, където бяхме посрещнали Учителя бяха разрушени напълно. Разрушението беше пълно и беше достигнало до тавана на нашата стая, където посрещнахме Учителя. Стаята остана невредима, с изключение на това, че плочата на тавана на стаята беше се огънала от тежестта на съборените бетонни колони и други материали. Едва тогава разбрахме значението на въпроса на Учителя, "Кой етаж сте отгоре надолу?"

Учителят видя и предсказа едно събитие, за което на никой и през ум не можеше да мине преди една година и четири месеца, още повече, че по това време на никой в България изобщо не му минаваше през ума, че някога България ще бъде бомбардирана. Учителят живее и работи вън от времето и пространството и неговото съзнание владее над Вселената и Вечността.

Между другото ми направи силно впечатление Неговата точност, изправност и изисканост във всичко: в облекло, в движение, маниер, говор, хранене, обноски и т.н. Неговият духовен аристократизъм, широта, благост, яснота не се поддават на описание и във всичко Той беше пример и образец на съвършенство.

В началото на 1943 г. вече се чувствуваше оскъдицата и липсата на доста неща поради войната. Ние бяхме се подготвили и си бяхме набавили необходимото, обаче гостите бяха доста много, а имаше и непредвидени посетители. Всичко обаче беше преизобилно, всички бяха добре задоволени и като че ли по някакво чудо тези неща като че ли бяха невидимо увеличени, така че те не само че задоволиха присъстващите, но остана и едно голямо количество в излишък. Така Бог умножава благата и разрешава кризата и недоимъка.

15. ЩАСТЛИВО ЗАВРЪЩАНЕ

На 3.I.1944 г. приключих с военната си служба в гр. Скопие и се завърнах в домът си в София. Прекарахме тревожна Коледа в очакване на въздушно нападение. Наистина такива не закъсняха и на 10.I., същата година англо-американците извършиха две големи бомбардировки над София. Първото нападение беше в 12.30 часа по обед, а другото в 22 часа вечерта. Пораженията бяха много големи. Столицата загуби своя хубав и привлекателен вид и се обърна на един жалък съсипан град, над който беше изсипан гневът и омразата на днешните модерни и цивилизовани варвари.

Напушането на армията за мен дойде тъкмо навреме и аз, както всички тогава столични жители напуснахме домовете си и покъщнината, събирана с труд и икономии и със семействата си заминахме в разни посоки. Ние се установихме първоначално в Стара Загора, а след това в с. Баня, Карловско. От 10.I.1944 г. нашият народ беше под напрежението на непрестанни въздушни нападения и на виенето на сирените, които предупреждаваха за въздушна опасност. Между впрочем и политическото положение беше объркано и неясно, а бъдещето — неопределено. В страната постепенно се разрасна силно съпротивително движение, което влезе в сериозна вътрешна битка с тогавашната българска власт.

Все повече се очертаваха възможностите за нова комунистическа власт в страната, още повече че руските войски бяха наближили нашите граници. Навлизането на съветската армия в България и извършеният държавен преврат на 9.IX.1944 г. докараха на власт Отечествения фронт и определянето ни на страната към Съветския съюз.

Германците бяха напуснали пределите на България. Настана известно успокоение. Евакуираните граждани, чиито домове бяха запазени започнаха да се завръщат в София. Във връзка с това завръщане искам да предам една наша опитност с Учителя.

На 8.IX.1944 г. аз бях в с. Мърчаево при Учителя, а семейството ми беше при близки хора на Изгрева. Апартаментът ми беше доста пострадал, но не разрушен. Беше празен, целият ми багаж и покъщнина бяха в с. Баня, Карловско.

На 8.IX.1944 г. в с. Мърчаево Учителят ми каза, че може да се прибираме в София и че вече няма никаква опасност от бомбардировки. Той направи някои изказвания, които за момента ме доведоха в недоумение. Така например, между другото Той каза: "Шумкарите слязоха от Балкана и пристигат в градовете и селата, народа ги посреща като герои тържествено. Също така затворниците разбиват затворите и сами излизат на свобода. На тяхно място влизат тия, които ги бяха затворили." и др. Аз недоумявах на тези думи на Учителя, защото за мен тези неща още никъде на бяха се случили и явно, че дотогава не отговаряха на действителността. Всичко това, което каза Учителят обаче стана след това, след идването на 9.IX.1944 г.

След тази среща късно вечерта, доста изморен, аз се върнах на Изгрева, където пренощувах. На 9.IX. сутринта осъмнахме с извършената промяна и с ново правителство под шефството на Кимон Георгиев. Поради създаването се ново положение, ние не заминахме веднага да си приберем багажа, а останахме още три дни в очакване. На 12.IX. същата година чрез брат Боев, който отиваше за с. Мърчаево помолихме да попита Учителят какво да правим и още същата вечер получихме писмо от брат Боев, който ни съобщаваше следното: "Питах Учителят за вашата работа и Той каза, братата и сестрата да заминат да си приберат багажа, а Веска да остане до тяхното завръщане на Изгрева."

Заминахме за с. Баня, Карловско за багажа. Пристигнахме на гарата, помолихме началника да ни отпусне вагон за София. Той каза, че има мобилизация и има нареждане да не се дават вагони на частни лица, но ни предупреди като близък човек, че при това положение едва ли ще получим скоро вагон и в най-добрия случай това няма да стане по-рано от 2–3 месеца. Ние го помолихме да вземе капарото за вагона, а когато и да дойде вагона ние ще чакаме. Той се съгласи, макар че смяташе, че няма смисъл и това няма да ни ползува. Ние отидохме в квартирата си и на другия ден започнахме с помощта на мои близки хора да събираме и опаковаме багажа и да се готвим за товарене, като че ли всичко беше наред и вагонът е налице. В това отношение жена ми беше по-уверена от мен и смяташе, че вагонът ще ни се даде много по-рано, щом като Учителят ни е пратил, казваше тя, Той ще ни осигури и скорошното завръщане. След целодневна упорита работа на събирането на багажа легнахме си вечерта да спим. През нощта към 3 часа аз се събудих и не можех да заспя повече,

поради разни тревожни мисли и предположения във връзка с неясното и трудно положение. Жена ми и тя се събудиха и виждайки безпокойствието ми каза: "Не се тревожи, Учителят ни е пратил, Той ще уреди всичко, за да се свърши работата добре и бързо. Ще видиш, че вагон ще ни се даде." В отговор на тези думи по невидим някакъв чуден начин в стаята над нас във въздуха се даде силен гърмеж, като изстрел от пушка. Аз попитах жена си уплаши ли се, а тя каза "не", защото това е потвърждение на моите думи. Вагон ще ни се даде и още утре ще товарим. Аз бях по-голям скептик и не можех да приема това, основавайки се на думите на началника на гарата. Рано сутринта жена ми ми каза да отида да проверя за вагон. Аз я гледах в недоумение. Отидох на гарата. Още отдалеч началника на гарата ме посрещна радостно с висок глас: "А бе, господин полковник, какво е това чудо, вагонът ви от снощи е тука и ви чака. Хайде, бързо товарете, защото не се знае да не последва заповед за отклоняване." И наистина това беше чудо!

Целият ден товарихме и вечерта вагонът беше готов. Началникът ми каза да вземем здрави куфари, добре да затворим навсякъде, независимо от техните ключове и пломби. Не се знае, времето е размирно, а при това положение възможно е вагонът да пристигне след дълго време. Може да стане разбиване, ограбване и пр. Всичко беше направено. Вагонът беше предаден, а ние си извадихме билети и с първия пътнически влак заминахме за София. Пренощувахме в София, в домът си, и на сутринта, изненадата ни беше изключително голяма, звънецът иззвъня и получихме съобщение, че вагонът е пристигнал на гара София и да отидем веднага да го освободим. Удивително! Вагонът е пътувал или с нас или с някой друг влак непосредствено след нас. И досега не мога да си представя как стана това второ чудо, ако мога така да го нарека. При това вагонът дойде съвсем невредим, че при най-трудни обстоятелства бяхме под едно голямо покровителство и се прибрахме отново в своя дом. И макар, че апартамента беше доста пострадал, ние бяхме пак щастливи и доволни, защото отново си бяхме под своя покрив и собствено жилище.

16. БИТКАТА ПРИ СТАЛИНГРАД

Не се касае за историческата или чисто военната страна на това събитие. И тук аз ще се спра само на този въпрос дотолкова, доколкото той е свързан с някои изказвания на Учителя. Безспорно, че войната между Германия и Русия през 1941 – 1945 година остава като най-голямото военно събитие в историята до наши дни. Това събитие не можеше да не намери отражение в преценките и предвижданията на Учителя. Ето защо аз искам да изнеса някои неща, които имат по-особено значение по този въпрос.

С пълна увереност и категоричност, основана на личен опит аз заявявам, че Учителят знаеше много преди избухването на тази война и от Своя страна Той желаше нейното предотвратяване. За Учителя събитията и нещата бяха предварително известни и ясни, много по-добре и по-пълно и подробно, отколкото на нас, даже след тяхното събдяване. Скръб и съжаление изпълваше душата му пред това, което човешкото безумие готвеше за своите братя. Нищо в света не съществуваше, което

Той да не знаеше и да не виждаше. И когато някои неща се сбъдваха от Неговите изказвания, и дейците, които ги причиняваха искаха да стоварят вината върху други лица, тогава ние си спомнихме думите на Учителя, изказани преди това по тези въпроси. За съжаление, всичко обаче беше късно и непоправимо. Още в 1939 г., аз бях получил указание за това грандиозно стълкновение между германците и русите. То не беше от полза и в интерес и на двете страни. То изобщо не трябваше да става, и грешката не е само на едната страна, защото и двете страни се показаха малки и дребни поради това допуснаха да стане това нежелано събитие. Това не са мои думи. Спасението и доброто, и щастливо бъдеще на тези два народа беше в техни ръце и то зависеше само от тяхната мъдрост, добро разбирателство за мирно съществуване и взаимно сътрудничество. Два гиганта, с неизмерима мощ излязоха един срещу друг в страшотна кървава битка. Каква полза за тях от това? – Те похабиха силите си, осакатиха народите си и макар и видими герои останаха завинаги жалки инвалиди. И не е важно кой беше победителя, защото и двата "пехливани" бяха победени и осакатени.

Общественици, политици, историци и дипломати може да пишат сега и в бъдеще, каквото искат, важното е това, което Небето присъди на тях. Сигнали и предупреждения бяха давани, но те не се приеха. Германия ще бъде победена, но и на Русия няма да бъде добре.

Войната започна, но изходът ѝ беше отдавна предрешен. Много по-рано Учителят беше казал: "Наполеон влезе един път в Москва, но втори път няма да му се позволи това." Аз знаех какво значат тези думи, кой ги казва и защо. И както е известно, германците претърпяха поражение пред Москва. Далеч преди битката при Сталинград Учителят каза: че германците ще обсадят Сталинград, но без да очакват сами ще бъдат обкръжени и пленени там. Така и стана. Това беше доста преди сталинградската операция. Минаха месеци, след това започна битката за Сталинград от страна на германците. След други месеци, след жестокости, небивали в историята сражения, германците бяха спрени и постепенно те бяха изтощени и след това отслабнали и неподкрепени с пресни нови сили върху тях се изсипа огромна военна сила и техника, от страна на русите, те бяха обкръжени, а след това и пленени. Героизмът и на двете страни беше много голям. Съпротивата от страна на германците беше сломена. Хитлер се ръководеше повече от чувството на омразата, а не от разум и от ясен поглед на голям пълководец. Отдавна той беше скъсал с някои свои талантиливи пълководци, а се беше обградил с послушни малки и дребни военачалници. Предупреден за тези събития аз наблюдавах всичко това и скърбях искрено, че днешното човечество е толкова сляпо, за да не вижда и да не се ползува от спасителната светлина на Великия Учител.

Три големи битки, три имена, които обхващат всичко – Москва – Сталинград и Берлин. Трагедия за Германия, а загуба, разорение и нещастие и за Русия. Дано поне в бъдеще да не се повтаря това безумие за тези два велики народа.

17. БЪЛГАРИЯ ДА НЕ ВОЮВА СЪС СЪВЕТСКИЯ СЪЮЗ

След разгромяването на Чехия, Полша, Франция, Югославия, Гърция и след обявяването на война от страна на Хитлер и на Съветския съюз, постепенно на негова страна се присъединиха Унгария, Румъния, Испания и Италия. Почти цяла Европа беше под властта на Хитлер и беше срещу Съветския съюз. Единствено само България не влезе във война със Съветския съюз. Много голям натиск беше упражняван над България от страна на германците да влезе във война против Съветския съюз, и този натиск ставаше все по-голям и се усилваше все повече и повече, след като Германия започна да търпи поражения на руския фронт, и след като англо-американците откриха втория фронт в Италия и Франция. Нашите правителства с големи усилия се противопоставиха и отказаха да сторят това. И до края България не влезе във война със Съветския съюз. България не успя да удържи да не обявява война и на Англия и на Америка. Тя объяви символична война на тия велики държави, обаче във военни действия с тях не влезе. Тази символична война обаче беше запламена много скъпо, поради което бяха извършени и големите бомбардировки над София и някои градове в страната. На кого принадлежат заслугите, поради които България не влезе във война със Съветския съюз?

Днес много и от различни отговорни места искат да си присвоят тази заслуга. Истината обаче е една, а тя е, че тази заслуга принадлежи изключително и само на УЧИТЕЛЯ! Вярно е, че това съвпада с чувствата и настроенията на целия наш народ, вярно е, че това се покрива и от борбите на съпротивата, т.е. на партизанското движение у нас. При все това обаче, ако не беше дадена тежката и убедителна дума от Учителя на царя и правителството, въпреки наличието на горните два фактора, пак налице щеше да бъде фактът за влизането на България във война с Русия. В момента, когато се решаваше този въпрос, влиянието на тези два други фактора беше още съвсем слабо и не беше в състояние да се попречи на едно такова решение. Още повече, като се има предвид, че ние бяхме окупирана страна и че германците бяха пълни господари и разпоредители у нас. Много пъти под голям натиск от страна на германците се отиваше при Учителя и се искаше от него съгласие да се влезе в тази братоубийствена война. В България имаше запалени глави, които мразеха комунизма и Русия, заради нейния строй и бяха готови на всяка цена да сторят това. Някои от тях знаеха кой пречи на влизането ни във война с Русия и страшно много се ожесточаваха срещу Учителя. Те преувеличаваха някои неща и нарочно представяха нещата едва ли не, че България се управлява от Дънов и дъновистите. Това не беше вярно, дъновистите никога не са се занимавали с политика и не са влияели на управлението. Фактът, че е било изказвано мнение и то съдбоносно от страна на Учителя по един голям въпрос, от значение за бъдещето на България, не означава още, че Дънов и дъновистите управляват България. Те не са заемали никакви отговорни служби и не са се ползували от никаква власт. От там само се даде спасителният сигнал, който запази България от фаталната катастрофа и от падането ѝ безвъзвратно в пропастта. Има ли нещо лошо и осъдително в това? Ние трябва да благодарим на Великия Учител, че Той спазе, въпреки своето желание от Своето велико Божествено положение,

за да помогне и да спаси България. Ревността към нашия народ и любовта Му към нашия народ Го заставиха да направи Той тази велика жертва, макар че от Божествено гледище Той нямаше никаква полза, а напротив, Той пожертвува много ценности в духовно отношение, но да остане верен на Закона на Божествената Любов, която всичко жертвува и нищо не иска в замяна на това.

Вечна признателност и преклонение пред Великия Учител за многозайни и незайни добрини, които Той направи за България и народа й.

18. НЯКОИ СЛУЧАИ С УЧИТЕЛЯ

Много случаи и опитности с Учителя ме убеждават, във факта, че ние сме под Неговото будно око и че няма нищо тайно от нашия живот, което Той да не знае и да не вижда.

Разбира се, това Учителят ни подсказваше понякога много предпазливо и внимателно. Така че ние никога не го изпитвахме като някакво насилие, ограничаващо свободата ни и в някакво ограничение на нашата инициатива, личен живот и творчество.

1. Отивайки при Учителя често пъти аз съм размишлявал върху въпроса какво общо може да има между моето положение на военен човек през тях времена и Него – високо издигнатия духовен човек, което беше като два съвсем противоположни полюса на проявите в живота. Затова аз бях доста неопределен и по отношение мнението на някои стари наши братя, които също така имаха свои по-особени разбирания по този въпрос. Аз бях още нов за Братството и намирах техните мнения за компетентни и меродавни. При един случай с Учителя, без да става въпрос за това, в края на моята среща с Него, Той много сериозно, дори строго, изправен срещу мен ми каза: "България има нужда от добри офицери." След малка пауза Учителят продължи и ми каза: "България има нужда и от добри свещеници."

Тези думи на Учителя идваха направо от Бога. Те бяха големи, силни, правдиви и казани точно навреме и на място. Те изведнъж събориха китайската стена в моето съзнание за всякакви предразсъдъци, заблуждения, лъжи и криви попки и братски схващания. Учителят ми освободи пътя и ми даде възможност да вървя напред в пътя на светлината и на Истината. За Бога няма военни и цивилни, попове и владици, грешни и праведни, а само човеци и човешки души, слезли на земята да разрешат задачите си и след това да се върнат при Своя Баща. Аз разбрах, че не формата, а човека със своя живот е, който определя своето положение и своето отношение пред Бога. По-късно аз се убедих нагледно в правотата на тези думи и как аз и като военен бях използван, за да свърша добра и угодна работа на народа си, на братята и на Божието дело.

2. На изхода на гората, непосредствено до Изгрева имаше полицейски пост, кой знае защо и от каква нужда беше той там. Минавайки край него, на път за Изгрева, във военна форма, полицаят разбира се не виждаше и той по свой начин и разбирания разсъждаваше, защо този военен идва и уместно ли е това. Това за мен не беше решаващо, защото аз бях свободен да отивам където желая, но все пак външно това ми влияеше и внасяше някакъв малък смут в душата ми. Учителят, който четеше мислите ми, без

да му дам повод за това, при един случай ми каза: "Не се смущавайте, рекох, от полицаия. Той дори не обръща на това никакво внимание, той не ви вижда даже. Ако обаче това ви смущава, може да идвате цивилен, или пък не ходете там, където присъствуват лица, които ви смущават."

3. Присъствувайки на братски молитвени събрания и беседи, в началото на мен ми правеше всичко голямо впечатление. Всичко за мен беше ново, хубаво, ясно, всичко излизаше като че ли от дълбочината на душата ми и внасяше обединение и разширение. При един случай у дома, наша близка стара сестра от Братството, помолих да ми даде една молитва, която ми харесваше много. Голяма изненада обаче беше за мен, когато тя ми отговори, че не може да ми даде молитвата, без да вземе разрешение от Учителя. По-късно аз поисках сам от Учителя да ми даде тази молитва, за което Той ме запита, а коя молитва? А казах, че не зная. Имаше много молитви и всяка молитва си имаше име, обаче аз не знаех това. Учителят ме запита, не помните ли нещо от молитвата. А аз му казах, че в момента нищо не си спомням. Зная само това, че молитвата ми хареса много и ми допадна на душата. Учителят се замисли и след това каза: "Кажи на сестрата да ви даде молитвата за Царството." Голяма беше изненадата ми, когато после сестрата ми даде молитвата и видях, че Учителят ми даде точно тази молитва, която аз най-много бях харесвал и че той знаеше коя молитва искам, а аз не знаех това. За мен това беше истинско чудо и наистина беше съвсем необяснимо. Това беше за момента тогава, защото сега вече на мен ми е всичко много ясно и аз много добре разбирам смисъла и значението на този факт, и вярвам, че много от нашите братя също така разбират и преценяват това като мен.

4. Пътувам от Самоков за София с малка едноместна моторна военна кола. В колата бяхме само шофьора, един войник и аз до него. Шосето беше хубаво, колата пътуваше с голяма бързина. Аз мислех да отида и при Учителя, обаче размислих в себе си, че ние ще стигнем рано – към 13–13.30 часа, а Учителят може да си почива и затова помислих до 15 часа да се спра някъде по пътя и да почакам да стане 15 часа. Беше някъде между с. Калково и Горни Пасарел, села, които сега не съществуват, защото са на дъното на язовир Искър. Беше лято, слънцето печеше силно, нивите бяха узрели за жътва. Пътят беше равен, шосето гладко и изправно. Неочаквано и без никаква външна причина колата хлопна, наклони се наляво, застърга нещо по шосето и спря. Шофьорът и аз слязохме да видим какво е станало. Констатирахме, че задното ляво колело липсва. Потърсихме го, но не можахме да го намерим. Далеч някъде, в една непожъната нива селянин ни извика. Недейте търси там, елате, аз ще ви кажа къде е колелото. Сред непожънатата нива, на повече от 100 – 150 метра намерихме колелото, което ни показва добрият селянин. Без негова помощ, ние не бихме могли да намерим колелото сред непожънатите ниви. Попитах шофьора: "А сега какво ще правим?" Той ми отговори, че с тази кола не можем да продължим. Количката беше малка, аз ще я върна, каза той с някой камион назад, а вие ще продължите с някое друго минаващо превозно средство. Така и стана. Войникът каза, че той сам ще се погрижи за прибирането на колата, а аз с друго случайно минаващо превозно средство продължих за София. И така към 15.30 часа аз бях вече при Учителят. Той с усмивка ме попита, навреме ли пристигнахте с колата? – Но от думите му разбрах, че той

знае всичко и знае и мислите ми, които са ме занимавали. Разбрах, защо въпреки голямата скорост на колата, не стана никаква катастрофа. Как се случи това с колата, както и за наличието на добрия селянин, който се показва много добър и услужлив. И сега още не мога да си обясня, какъв беше смисълът на този факт. И дали аз имах за това някаква вина, обаче в мен се засили още повече вярата в Учителя и в Неговите възможности.

5. Бяхме у дома събрани със семейството на Стефан Белев. Те бяха по-стари братя и с претенции, че много добре познават учението и имат големи опитности. Във връзка с тези неща по някои въпроси се явиха разногласия между нас. Брат Белев по сърце беше много добър човек, много образован, но беше сприхав и неотстъпчив в споровете и беше раздразнителен, горещеше се през време на споровете и обичаше да налага своето мнение. При такова положение най-добре беше да се съгласиш с него и да мълчиш. Това беше вечерта. Сутринта бяхме на беседа. Каква беше изненадата ни, когато Учителят се спря точно на въпроса, върху който беше спора. Учителят спокойно, принципно и съвсем нагледно, с голяма яснота разгледа въпроса и му даде съответно тълкувание и обяснение. Ние се спогледахме с жена ми и разбрахме, че това се касае за нашия случай. Никога след това между нашите семейства не е имало спорове. Може би и брат Белев се убеди, че дългите и близки отношение с Учителя не са гаранция, че разбираш по-правилно въпроса от по-новите хора в Братството. Кой е напреднал и кой не е, това е един голям въпрос. Ние не знаем кой е прав и кой не е. Това знае само Бог. Примерът за митаря и фарисея нагледно обясняват този случай. За мен не беше важно кой е прав, а важното беше как Учителят гледа на своите ученици, или разрешава въпросите и по какъв начин Той коригира и напътствува своите ученици в правия път.

6. При един друг случай на беседа аз, бидейки под влиянието на недобри съветници, несъзнателно в себе си си мислих по някои неща, като не се съгласявах с това, което Учителят говореше в момента. Моето поведение не беше нито враждебно, нито отрицателно, но по-скоро критично, самостоятелно и с претенции, че и аз имам собствено мнение и разбиране. Никога не съм допускал в себе си мисълта, че Учителят е нещо обикновено като нас, нито пък, че съм го отрекъл в съзнанието си или че съм го свалил от Неговото високо място. През време на беседата, за моя изненада, Учителят веднага направи едно малко отклонение и каза: "Ако спориш с по-умен от тебе, ще видиш, че си глупав човек, ако се бориш с по-силен, ще бъдеш повален и ще пострадаш." Веднага се опомних, разбрах, че това се отнася за мен, спрях лошите мисли, които в момента бяха нахлули в главата ми и аз сам не знаех как и от къде бяха дошли, влязох в течението на мислите на Учителя и продължих слушането на беседата. Аз разбрах, че при Учителя трябва да се присъствува с нужната подготовка, внимание, чистота, че съзнанието трябва да бъде будно и човек трябва да бъде добре обграден, и добре запазен от влиянието на тъмните сили, които искат да пречат на делото Му. Макар и по отрицателен път, аз получих една опитност, за която съм твърде благодарен на Учителя.

7. Имаше случаи, когато Учителят по един особен начин, с примери и анекдоти искаше да коригира някои дефекти в моя характер, без да ме засегне, като оставаше по косвен път аз сам да се осъзная и коригирам.

А най-трудното нещо е човек да осъзнае себе си и своите грешки, лошите черти в характера си, кривите си разбирания и пр., някои от които са наследствени, други са резултат на средата и условията, а трети на погрешно възпитание. Преди това аз се смятах за много напреднал, съвършен, вярващ в Бога, религиозен и ето, че изведнъж аз бях съблечен от тези заблуди и се видях гол, без добродетели, в много отношения фалшив и непознат и чужд на себе си. Аз разбрах, че не съм се познавал. Но всичко това беше за добро, защото човек трябва да се познава такъв, какъвто е, а не такъв, какъвто си въобразява. Сократ казва: "Познай себе си!" Това е най-мъчната задача в живота. Човек не може да познае себе си без Бога и без своя Учител. Така беше и с мен. И затова аз съм Му много благодарен. Аз научих неща, в които никой не би могъл да ме увери тогава. Нито науката, нито религията, църквата, философията и пр. Не можеха да ми дадат това, което ми даде Учителят. Аз разбрах, че светът живее в заблуда и се прекланя пред лъжите на лъжеучители и неверни светили и пророци, защото няма Истина като Божията Истина и само Божията Истина е Истина. Аз не искам това да се схване като някакво самохвалство, а да се приеме като една изповед на един заблуден и грешен човек, който едва сега започва да се осъзнава и проглежда. Ние трябва да отделим житото от плевелите, които са в нас, да отделим добродетелите от пороците и да се пазим от злото. Ето една дълга вечна задача пред нас, с която трябва да се заемем чистосърдечно и добросъвестно. Аз слушах беседите на Учителя, често се борих със себе си, понякога подобно на Дон Кихот се борих с вятърни воденици и въображаеми духове, но при все това, аз постепенно проглеждах, съзнанието ми растеше незабелязано, много често роптаех, а понякога бях против всичко. Но то беше само за един миг и отново хващах верния и спасителен път.

8. При един случай Учителят каза: "Вие с файтон ли дойдохте, рекох?" Аз останах малко учуден, защото аз наистина бях дошъл с файтон, който обаче аз бях оставил далеч въвн от Изгрева. Там да ме чака и никой да не знае за това. При друг случай, между другите въпроси Учителят ми говореше за нашата къща в Стара Загора така, като че ли Той е бил там и я знае. Така, както и ние си я знаем, и в която впрочем аз съм живял от 15 години.

9. Нашите църковници и видни представители на православната църква, макар и образовани и авторитетни лица, добри вярващи хора, казваха за Учителят, че е самозванец, отстъпник от истинската вяра, че Той със своите проповеди и действия вреди на църквата и народа. Някои от тях отиваха и по-далеч и водеха безпощадна борба с всички позволени и непозволени средства срещу Него, като мислиха, че с това те воюват със злото. Това беше свещена слепота и глупост. На тях би следвало да се отговаря с думите на Христа: "Ако на Мене не вярвате, вярвайте поне на делата, които аз върша!"

Хулите спрямо Учителят бяха незаслужени и това не само аз, но всички, които Го познават могат да го потвърдят и всички могат да кажат ясно и категорично, че това бяха думи и хули на хора, които се ръководят от егоизъм, гордост и омраза. Ние заявяваме с чисто съзнание и съвест, че Учителят не е самозванец и че няма нищо общо с това, което Му се приписваше от Неговите врагове. Той винаги спокойно и великодушно

наблюдаваше Своите нападатели, без да се отбранява и оправдава. Даже пред Своите близки и доверени лица Той се пазеше да не показва Своята духовна мощ и сила, да не би да им създаде съблазън и да не би с това тъмните сили да излязат в открита борба с Него, за да му попречат на изпълнението на Неговата мисия, възложена му от Небето. Аз съм свидетел и съм наблюдавал колко е Велик в това отношение Учителят. Да скрие от света себе си, като Велика Божествена същност, защото светът още не беше дорасъл за това. Той не беше дошъл за света, а за избраните, за своите истински ученици. Той помагаше и на света, но по съвсем друг начин – не направо, а чрез учениците си или по други неизвестни за тях пътища. Бог помага на хората, но винаги остава скрит, за да не разберат откъде им идва доброто. Бог остава хората свободни и свободата, която Бог дава на хората е най-голямото благо за тях. Бог допуска злото в света, защото иначе щеше да ги ограничи, а ограничаването и лишаването на човека от свобода е много по-лошо, отколкото съществуването на злото.

19. СПОМЕНИ С УЧИТЕЛЯ ОТ 1939 ГОДИНА

Аз се считам за недостатъчно подготвен да изразя някои случаи от моите спомени за Учителя през това време, но въпреки това, считам се задължен да сторя това. Ето защо, предварително, моля бъдещите читатели на тези редове да ме извинят, ако нещо не съм предал както трябва.

Беше 1939 г. Аз още бях съвсем нов и неориентиран по много въпроси. Много неща от срещите ми с Учителя и опитностите ми с Него, ми бяха направили силно впечатление, но все пак аз се чувствах съвсем неукрепнал. Няма да изброявам всичко, защото това би изисквало много време.

Обстановката в Европа беше много напрегната и видимо много неопределена. Това беше преди и в навечерието на Втората световна война. Дори за компетентните политици и отговорните държавни дейци нещата не бяха съвсем ясни. Хитлер беше в своята стихия. Никой не знаеше за международното и световно положение в това време така, както го знаеше Учителят. И не само аз имам тези опитности и впечатления, но това сигурно ще го потвърдят и много други наши братя и лица. Но засега много тайни и велики неща от световен характер остават скрити и заблудени в тайна, защото времето им не е дошло и хората не са готови за тях. Но това време идва и то ще дойде. Светът ще се събуди и с изумление и изненада ще види истината. "И Светлината ще просветне в тъмнината, и тогава тъмнината няма да я обземе." Аз бях обременен и много утежнен до степен да живея или да сложа край на живота си и аз отидох при Учителя, след като бях опитал всички други начини и възможности да си помогна. Единствен Той ме подкрепи духовно, учеше ме, съветваше ме, насърчаваше и ми възвърна вярата и куража в живота. С Неговата подкрепа аз успях да преодолеем тежките състояния, които преживях. И наистина разбрах, че невъзможното за човека е възможно за Бога. Тук аз прогледнах и видях много неща, които по-рано не разбирах. Аз познах за пръв път себе си, живота си, моите добри и лоши прояви. Видях стойността на съвременното знание и наука и жалките останки

на една отживяла съвременна религия и философия. Те бяха изродени, изопачени, фалшифицирани и много далеч от своя първоизточник – Бог. Аз познах и се възхищавах от тези мили, скромни, смирени, кротки и всецяло отдали се на служене наши братя и сестри. Разбира се, такива аз тогава видях и вън – в света и за пръв път аз ги познах и възлюбих.

Те бяха навсякъде, но бяха малко, твърде малко и все пак достатъчно, за да не позволят на злото, лъжата, омразата и неправдата да обявят своето господство в света.

През тази година аз чух за пръв път лично от устата на Учителя своето име и фамилия, без никой да му е казал това, а това беше нещо необикновено, Божествено и остава в мен един рядък свещен спомен в моя живот.

През тази година дойде голяма група братя и сестри от Франция. Пратеници, учени, високо посветени лица, подобно на някогашните мъдrecи от Изток, които научили за раждането на Христа, бяха дошли да му се поклонят и да му поднесат своите дарове на Любов, признателност и почитание. Във връзка с това посещение на братята – французи, които се интересуват ще научат за тях много повече подробности. Светлината вече светеше навред по света, но все още не всички очи бяха в състояние да я видят. Учителят заедно с нашите и френските братя и сестри замина за Рила през юни и август. Преди това Той ми каза, че и аз при нужда от Негова помощ може да отида там на Свещената планина. Аз слушах в недоумение и все ми се виждаше невъзможно и невероятно това. Обаче и това в скоро време се изпълни. Моята войскова част, която аз командувах беше на лагер край гр. Самоков и към края на учебните занятия, аз наистина трябваше да отида при Учителя горе на планината, за да получа някои необходими за мен напътствия. Въпросите, които стояха пред мен бяха доста трудни, но животът беше труден не само за мен, а и за България, и за цялото човечество тогава. На планината Учителят ми каза, че ще ме мобилизират и че може да бъда изпратен на границата ни с Турция. Аз останах изненадан, защото в момента нямаше такива изгледи. Той каза: "Бъдете спокойни, защото всичко ще се свърши само с една маневра." Тук аз научих неща, които по обикновен път човек и през целия си живот не би могъл да научи.

Незабравим момент беше за мен следния факт. Отивайки към лагера, аз бях с кон и конен ординарец и когато бях при първото езеро долу аз видях картина горе на Бивака, на най-високо място, което беше на няколкостотин метра по-високо, Учителят с една малка отбрана група братя, която се показва в особена картинна композиция, очертанието на която обаче над скалите, проектирана на небето беше наистина нещо като Божествено изявление, необикновено. И това изявление остана в моето съзнание, като скъпоценен дар от Небето, което благоволение аз считах, че не заслужавам. Аз отидох направо при Учителя без да питам никого, а всички се чудеха, понеже знаеха, че аз за пръв път отивам горе. След тази среща аз спях същия ден от планината и пристигнах на лагера в гр. Самоков, едва бях малко поотпочинал и получих заповед, че трябва да замина за мобилизационното си назначение. Първоначално в гр. Стара Загора, а след това на границата с Любимец, Свиленградско. Аз изпущам много подробности, някои от които имат личен характер. За

мен беше важно, че аз започвах изпълнението на нещо много трудно и все пак наложително. Лятото беше горещо, сухо, а жегата – неопишуема. В Стара Загора подготовката на мобилизацията вървеше напрегнато, бързо и трудно. Трудностите бяха много и от най-различно естество. Край служебните си трудности и задължения страдах неопишуемо и поради личната си семейна трагедия. Дъщеря ми, единственото ми дете беше в тежко положение, оставена далеч между чужди хора, в дебрите на Рила планина. Самотата, жегата, горещия летен зной, всичко още повече усилваше мъката ми. Дните бяха дълги, нощите тревожни, безсънни, пълни с грижи и безпокойствие. Заминах за Любимец. Щабът ми се установи в с. Лозен. Аз бях на квартира в училището на селото. Не знам по какъв начин намерих в квартирата си на училището една Библия, оставена от някой от учителите. За мене в момента тя наистина беше като пратена ми от Небето. И тя ми помагаше и улесняваше. Границата се укрепваше усилено от наша страна и то модерно и по опита на тогавашното Мажино и Зигфрид.

В Одрин и околностите имаше съсредоточени войски на турци и други западни държави. Очакваше се, поради политическото положение тогава нападение от тяхна страна. Ние усилено се готвехме за отпор. Аз бях спокоен, защото помних думите на Учителя, че всичко ще се свърши само с една маневра.

Имаше един особен случай с моя началник ген. Г.Ю. Аз бях добре поставен и пред началника и пред подчинените си, ползувах се с добро име и авторитет, всички ме уважаваха и обичаха. Моята част при всички случаи на инспекции беше представена най-добре. В специална техническа бойно и командно отношение и по отношение на дисциплината беше на много голяма висота.

Началникът ми, по изключение, на своя отговорност ми разреши отпуск за София по спешност, въпреки, че отпуските бяха безусловно забранени. С това той подчертаваше своето доверие към мен и същевременно изтъкваше и своята самостоятелност и готовност да поеме всякаква отговорност. При заминаването ми стана въпрос и за Учителя, към когото той отправя лоши, недружелюбни изказвания. Явно беше, че той беше лошо осведомен. И не само той, но и цялото наше общество тогава беше лошо осведомено и главната заслуга за това трябва да се признае, че беше на нашето висше православно духовенство. Аз останах наскърбен от факта и съвсем доброжелателно казах на началника си, че не е хубаво да говори така, защото преди всичко това е в негова вреда и защото може да му се случи за тези негови думи нещо лошо, за което той каза: "Аз те смятам за сериозен човек, ти си един от най-авторитетните ми артилерийски офицери и се учудвам, че мога да чувам от тебе такива думи." След това каза: "Значи според вас излиза, че доколкото познавам Учителят, мисля, че подобно нещо е възможно. След това ние се разделихме, всичко това като нещо, което въобще не е ставало, ние се разделихме коректно и с добри пожелания един към друг. След идването ми в София се срещнах с Учителя и след доста дълъг престой при Него, аз станах да си отивам. При раздялата, преди да се сбогувам с Учителя видях как изведнъж Учителят стана сериозен, строг и изненадано ми каза: "Да, аз зная какво той говори за Мен и за неговите заплашвания. Но той

трябва да знае, че преди да се срещне с Мен ще му се случи нещо много лошо." Аз бях изненадан, обаче веднага Учителят прие своя обикновен и благ вид на лицето си и подобно на добър и мил Баща ми подаде ръка и ние се сбогувахме. Когато се върнах от отпуска, първите думи на генерала бяха: "Стана ли при Учителя въпрос за мен?" И аз му разказах за случая. А той ми каза, вие сигурно сте му казали. Аз му отговорих, че даже бях забравил всичко, и че Учителят сам, без да Му кажа нещо по този въпрос каза това, което аз му предадох. Генералът стана сериозен, замисли се, разбра, че е направил грешка и каза: "Вярно, аз не бях прав, но го казах с добри намерения!" След една година, пак там на границата генералът загина внезапно от сърдечен удар.

Друг случай – за една автомобилна катастрофа.

На границата през тази година стана една автомобилна злополука, в която загинаха няколко големи по чин офицери. При това те бяха едни висококвалифицирани такива. При един случай Учителят ми описа случката и ми обясни причините, въпреки че истината официално никой не я знаеше точно как е. В колата е бил друг наш генерал с щаба си. Движението е ставало в планинска местност, почти без път, при много трудни условия. Трябвало е да се мине през един дол със стръмни брегове. Шофьорът на колата е казал да не минават през това място, а да заобиколят и да минат от другаде. Обаче генералът не се вслушал в неговите думи и заповядал да кара направо. Шофьорът изпълнил заповедта, и катастрофата последвала.

Зрелището от голямото нещастие е било ужасно. Загинаха няколко офицери, а Учителят като поука заключи така: "Има случаи, при които генералът трябва да послуша съвета на войника, но това правят само добрите и умните началници. Има много случаи, когато офицери във войната са послушали съветите на своите войници и са имали добър успех.

Друг случай.

В един критичен момент на фронта бе вдигната цялата армия в тревога, в очакване на неприятелско нападение. По една случайност същата нощ предварително с разрешение на генерала за бях дал заповед и артилерията беше излязла и заела бойните си позиции преди пехотата, с цел за упражнение, и това беше преди тревогата. Впоследствие обаче стана тревога по цял фронт, и всички мислеха, че аз съм имал предварителни сведения и затова съм накарал артилерията на позиция, преди пехотата, което не беше вярно. Въпреки тревогата, аз останах спокоен и бях напълно уверен, че всичко ще бъде, както каза Учителят, т.е. че ще се свърши само с една маневра, въпреки основателната тревога и някои видими признания за противниково нападение – такова не последва. Скоро фронтът се успокои, нещата се промениха и нашите части на границата, поради подобрението на бойната обстановка продължиха спокойно своята по укрепването.

Моят опит с Учителя ми подсказа, че Той знаеше всичко, което ставаше в света, но Той беше само наблюдател, страна не вземаше, предпочитание нямаше и за Него всички народи бяха като равностойни негови деца, които правят грешки, бият се, страдат, дават жертви, но Той чакаше сами да се осъзнаят и поправят. На някои свои ученици Той

даваше понякога обяснения. Той не отказваше да даде разяснение, но не вземаше страна. С политика не се занимаваше. Неговата задача беше много по-велика, а тези неща бяха само между другото и те не влизаха в Неговата задача, отчасти това правеше и за усиляване на вярата на учениците си. По тези въпроси в бъдеще, вероятно ще се даде много по-голяма светлина, но засега още това е невъзможно.

20. ЕВРЕИТЕ

От всички страни, които бяха под Хитлеристка окупация, евреите бяха събрани по най-различни начини и бяха нечовешки унищожавани, без разлика на това дали са стари или млади, бедни или богати, мъже или жени, учени или прости, болни или здрави, дори и деца, инвалиди, хора без никаква вина и то само за това, защото бяха евреи.

Единствено само в България евреите бяха оставени живи и запазени. Едва спасени от яростта на своя враг.

На кого принадлежат заслугите за това добро дело? – Преди всичко и над всичко това се дължи на нашия Учител и на Неговото влияние тогава пред най-големите фактори на тогавашната власт.

Може би сега, при днешните обстоятелства това сърбите да се оценява като нещо лесно и обикновено. Но ако се пренесем във времето, когато ставаше поголовното избиване на евреите в Европа, при онова страотно-неумолимо диктаторско господство на Хитлер върху завладените територии, ще се види, че това съвсем не е нещо лесно и обикновено, но е равностойно на истинско чудо. То говори твърде много за онези, които тогава имаха куража, мъдростта и разбирането да го направят. Това е повече от подвиг, повече от граждански и човешки дълг и беше извършено с риск на собствения си живот за спасяването живота на други хора. Жалко, че този факт и досега не е оценен както трябва. Това говори за хуманността, великодушието, морала и духовната висота на тия, които го извършиха, както и за голямото прозрение и далновидност за значението на този факт за в бъдеще.

Евреите бяха добри граждани на нашето отечество. Българите като маса имаха добри, приятелски отношения с тях. Евреите прекарваха у нас доволно и щастливо и се чувстваха като равноправни български граждани. Това е едно хубаво отличително качество на българите, които имат много добро човешко отношение към чуждите народности в България. Нещо повече, българите са много по-внимателни към чужденците, отколкото към своите сънародници.

Един път към 8 часа сутринта аз бях при Учителя по моя частна работа. Аз останах незадоволен от тази среща, защото Учителят нищо не ми каза за работата, по която бях отишъл, а през всичкото време ми говори за много лошото положение, в което се намираха тогава евреите. Разбира се, аз не разбирах всичко това, защото до този момент нямаше нищо лошо по отношение на евреите. След срещата с Учителя, аз се разходих из Изгрева и след около половин един час видях цяла тълпа от евреи, които панически дойдоха и с викове се насочиха към брат Лулчев, и ужасени викаха и молиха да ги спаси, като веднага се застъпи за тях пред царя. Аз бях потресен от вида на тези ужасени хора и едва тогава разбрах

смисъла на Учителите думи и защо Учителят ме занимаваше само с евреите. Аз разбрах, че Учителят предварително, по свой чуден начин е виждал тяхното положение, въпреки, че Той не беше излизал от стаята си и не беше се срещнал още с никакъв външен човек.

При друг случай, Учителят ми каза следното: **“Хората в България не могат да разберат, че евреите пазят София.”**

Аз не разбрах значението на тези Негови думи, но по-после, след като станаха бомбардировките, разбрах, че София е бомбардирана, защото евреите бяха изпратени по други градове.

От някои изказвания на Учителя при други случаи, аз разбрах, че евреите в древността действително имат големи заслуги, че са били много умни, духовни и надарени с висше и че са дали много нещо на света, особено в духовно отношение. Учителят казваше за тях: “Техният дух от древността днес се продължава и изявява от англичаните.”

Спомням си една ужасна картина от зрелището, което наблюдавах в Скопие, когато по Хитлерово нареждане бяха измъкнати всички евреи от домовете им и като животни бяха натикани в оградени с телена ограда в предварително подготвени открити места. Те не бяха предупреждени. В последния момент им беше дадено само половин час време да си вземат по 50 кг багаж и да напуснат домовете си. И те бяха подкарани като стадо овце към обградените предварително места, а между тях едва се движеха стари мъже и жени, малки деца и болни хора. По-късно аз видях влакове с натоварени хора и товарни вагони, със същите евреи, затворени херметически, претъпкани от хора без достатъчно въздух и без възможност дори да посрещнат естествените си нужди. Тези влакове заминаваха неизвестно къде на запад. Това беше най-ужасното нечовешко отношение към хора, които с нищо не бяха заслужили тази участ.

Днес от много места се претендира за заслуги по спасяването на евреите. Дори и Бекерле в своя защита е казал, според нашите вестници, че има заслуги за спасяването на евреите, понеже той и цар Борис са се застъпили за тяхното спасяване. Истината обаче е, че те бяха спасени по пътища и начини, неизвестни нам, и то единствено от нашия Учител. И не за заслуга и признание, казвам това, а за поука и назидание.

Бог ежедневно прави чудеса с нас. И цялото човечество на земята го обсигва с блага и живот. Дарява ни с най-хубавото, което има. Не иска от нас признание, а само любов, благодарност и послушание.

Случаят с евреите е може би само една малка частичка от голямата световна трагедия, обаче върху тези неща ние трябва да се замислим, да преценим всичко това добре, а най-главното твърдо да решим и да определим нашето поведение за в бъдеще. Не е ли по-добре да бъдем готови да се пожертвуваме ние самите, отколкото да ставаме проводници на злото и да избиваме своите братя.

21. СЛЕД ПЕТ ГОДИНИ

За моето семейство 1940 година беше страшна и много тежка, защото тя сложи началото на едно непрекъснато неизразимо семейно нещастие. През тази година нашата скъпа и единствена рожба Веска, която беше учителка по музика в 36 единно училище в София се разболя от менингит. През време на лечението в болницата тя получи парализа на

дясната телесна половина. Беше поставена на лечение при други болни от същата болест, с тази разлика само, че те бяха в по-лека форма и не бяха парализирани. Поради парализата на нас ни беше разрешено да бъдем при нея, за да я обслужваме. Лекарите и няколко професори полагаха всички усилия, за да помогнат на болните, но специално за нашия случай бяха убедени, че краят ще бъде злополучен и за тях съдбата на Весето беше предreshена.

Ние, родителите, опирайки на вярата ни в Учителя, имахме надежда, че това няма да се случи и че Учителят ще направи с нея чудо и живота на Веска ще бъде спасен.

Професорите, между които имахме и най-близък роднина ме подготвяше да бъда готов за един възможен лош край. Аз казах това на жена си, обаче тя не прие това нещо и каза, че на никаква цена тя не дава детето си да си замине. Аз останах при болната, а майката се завърна в празната къща самотна, с голяма скръб и болка в душата. Започва да се моли на Бога и Учителя да запазят живота на Веска. След това тя заспива и ето на сън ѝ се явява Учителят. Във вестибюла на апартамента на сън тя вижда на масата наредени много бутилки с плодови сокове: от моркови, ряпа, лимони, портокали, ябълки и зехтин от маслини. Учителят ѝ посочва бутилките и ѝ казва: "Ето, давайте от тия сокове!" Тя се събужда и твърдо решава да изпълни даденото нареждане. Още рано сутринта тя купува посочените плодове, повиква добри съседки и приготвява необходимите сокове. И така започна даването на сокове за храна и лечение по наставленията на Учителя.

Ние лекувахме Весето по нашите методи – Учителиевите – като дублирахме лечението с това на болницата. Трябва да отбележа, че Веска, както и някои от другите болни, поради естеството на болестта, не можеха да приемат никаква храна, дори и най-малкото количество, веднага след вземането му беше последвано с едно ужасно продължително повръщане. Това беше довело болните до най-голямо изтощение. Постепенно след като започнахме да даваме соковете повръщането намаля, а приемането на зехтина засили организма. И подобрението започна да се чувства осезателно. След една седмица то вече беше установено категорично. В събота обикновено минаваше професорска визитация. Всички професори останаха изненадани и зарадвани от голямата промяна на болната и от външния ѝ вид. Весето беше най-зле, а в момента по външен вид тя беше най-добре. Един от професорите дори каза така: "Тази майка със своята любов и грижи спаси живота на дъщеря си." Окуражени и малко успокоени, ние продължихме режима със соковете и зехтина и все пак бяхме неспокойни пред неизвестността и пред възможните изненади, на тежката и неизлечима болест. Постепенно съзнанието на Веска се възвърна, картината с температурата и другите изследвания даваше по-добри показания.

Ние се изтощихме много с майка ѝ и в се още не бяхме сигурни в крайния резултат. Една сутрин Весето ни зарадва с един хубав сън, който сънувала през нощта. На сън ѝ се явил Учителят и между много неща, които ѝ казал, някои от които тя не запомнила, най-важното било това: "Внимавай, защото след пет години ще дойда пак да те провера какво си направила!"

След пет години значи, живота на Веска беше сигурен. За нас въпросът беше вече решен, че Веска няма да си замине и че животът ѝ засега е вън от опасност.

От този ден у нас настъпва абсолютно спокойствие и чакахме денят, когато тя ще бъде изписана от болницата. Ние бяхме сигурни, че ще се върне жива, макар и парализирана и в тежко положение. Ние се бяхме примирили с по-малкото зло и заживяхме с надеждата, че и това зло постепенно ще се подобри, а може дори да се премахне съвсем.

Минаха от тогава вече 25 години, но за голямо съжаление може би, поради наши някакви грешки, Весето си замина в края на 1974 година.

22. СЪЛЗИТЕ

Кой от нас не е плакал и кой не е проливал сълзи, всички имаме тази опитност и всички знаем силата на страданието и значението на сълзите. Някой път плачем за някакви несполуки в живота, друг път поради това, че сме огорчени, обидени, засегнати или неоценени справедливо. Но човек плаче понякога и при много голяма радост от умиление или пък когато е изправен пред едно рядко, велико, трогателно и изненадващо събитие. Сълзите ни придружават всякога при силни и рязко противоположни психични изменения от много тежко положение, което се обръща в радостно и спасително такова.

Разказаха ми за един случай на едно необикновено преживяване на един наш офицер във войната. Попада в плен в ръцете на противниковата армия. Същата отстъпва, а нашата армия я преследва. Пленниците също отстъпват заедно с противниковата армия. След три дена противникът решава да се освободи от пленниците, като ги избие. Те са били 5 – 6 човека. Извеждат ги една сутрин късно през есента в полето, нареждат ги в една редица, за да бъдат застреляни. Нищо не им се казва, но те разбират намеренията на противника и знаят, че е дошъл краят на живота им. Офицерът се обръща към един от противниковите войници и му казва: "Зная какво ме очаква, но моля ти се преди да ме застреляте дайте ми възможност да се помоля на Бога и да направя последната си молитва. Аз съм християнин. Противниковият войник се замисля, гледа го в очите, но нищо не му казва. Нашият офицер повторил молбата си. Войникът мълчи и трети път офицерът се обръща към него със същата молба. Противниковият войник му казва: "Бягай". То почва да тича, отдалечава се от мястото на екзекуцията и отпаднал, изморен, не ял три дена, след тези силни преживявания той пада на земята изнемощял и безсилен. В този момент той чува гърмежите и разбира, че другарите му са избити. Той лежи, едва диша и започва да плаче сърцераздиращо и неутешимо. След един ден нашата армия пристига, прибира го, той е отново жив и е прибран при своите близки.

Бях офицер. След раняването ми на бойното поле бях пратен на лечение. Минах през няколко болници. Още неоздравял напълно исках да ме върнат отново на фронта и аз желях това, но исках преди да ме върнат, понеже не бях и оздравял напълно, да ми дадат малко отпускат, за да се видя с домашните си. Пред това незачитане на една психологическа потребност на човека, да види домашните си, след като се е спасил от

смърт, аз се трогнах и заплаках, но не с глас, заради обидата, незачитането на човека и третирането му като неодушевена вещ, и то от хора, които никога не бяха излагали живота си. Човек понякога се разчувствува от дребни неща на вид, а може да бъде твърд и спокоен пред много по-големи изпитания, в битки, пред поле покрито с трупове на герои, покосени от смърт, при жестока изстребителна война. Плачът и сълзите са едно изключително психологическо състояние и изживяване, засягащо човешката душа и присъщо може би само на човека.

Всичко това аз разказах, за да го свържа с два момента от спомените ми за Учителя. Аз видях, сълзи на очите на Учителя. И тия сълзи за мен не са като тия, за които писах по-горе. Те бяха мълчаливи, но говореха сами за себе си и имаха много голямо значение. Като ги свързвам с моментите, когато те бяха паднали от очите на Учителя, аз разбирам, че това бяха сълзи за нас, оплакващи не само страданията, смъртта, безнадеждността ни, но бяха сълзи за необикновеното Божие разбиране и отношение към нашите необикновени преживявания и несправедливи терзания. Това бяха сълзи за онова, което е било в миналото с нас, което е сега и което ще бъде и това, което ние нито сме го разбирали, нито сме имали за него даже и най-малката представа. Защото ние не познаваме нещата, нито познаваме живота и себе си. Не познаваме и не знаем какво ни чака. Сълзи за нашето незнание, за нашите грешки и безсилие. Тия сълзи бяха Божии сълзи, свещени, скъпи, бащински, любящи, пълни с милост и състрадание, сълзи, които се отнасят до нас и до всички страдащи като нас, за цялата трагедия на нашия живот на земята и същевременно сълзи за утешение, за насърчение, за спасение и за усиляване на вярата ни. С очертаване на нашия далечен път към неизвестното бъдеще.

С тези сълзи Учителят ни сочеше далечна някаква цел и готовността да понесем всичко заради Бога и да имаме вяра и надежда, че няма да бъдем оставени, защото Той всичко знае и вечно ще бъде с нас. Благословени сълзи, пред които аз се прекланям, благоговей и оставам вечно признателен на Учителя за тях.

23. ИЗКУПЛЕНИЕ

Най-тежкото страдание, най-голямата жертва и най-страшното мъчение, които за обикновените хора често се тълкува като голямо нещастие или грешка, всъщност представляват най-голямото благо и жертвоприношение и служат за изкупление, опрощение и разчистване пътя на живота на един човек или на едно семейство, на един народ, а понякога дори на цялото човечество.

Това велико посвещение, този голям духовен подвиг са недостъпни и неразбираеми неща за обикновения, съвременен материалистично груб човек. Макар той да е образован, с някакви външни, егоистични човешки заслуги и постижения. И не за тия хора със задебели животински чувства се отнасят настоящите слова.

Нека да си представим за момент духовното величие на кроткия и смирен наш спасител Христос. Който беше прикован на кръста и беше подложен на най-мъченическата смърт, която обаче послужи за изкупление на греховете на цялото човечество, които грехове бяха

събирани и натрупвани през цялата вечност преди това и го бяха довели до положението на пълното озверяване и забора на своето Божествено предназначение. Материалистите и псевдокултурните хора често пъти, за свое оправдание и по своя логика, задават въпроса какво всъщност е направил Христос, какво Той е оставил на света, какви са Неговите заслуги и според тях Той нищо не е направил. Нито победи, нито завоевания, материални богатства, дворци и паметници, никаква сила, никакви закони, които да ръководят материално човечество. Всъщност обаче ние мъчно бихме си представили какво би представлявал живота днес, без Христовото учение изкупено с великата Негова жертва и Неговото разпятие. Какво би бил днес света без Христовото възкресение? Физическо и духовно, което възвърна в човека най-скъпото му Божие достойнство – душата, в нейната чистота, милост, красота, благородство, доброта, любов, истина, правда, светлина, самопожертвование за ближния, служене, безстрашие и други неща, които водят човека към безсмъртие, неземна слава и вечно преклонение.

Жертва доброволна и съзнателна, жертва за доброто на своя народ, жертва за своя ближен и за спасение на човешкото в човека. Това е изкуплението и подвига на духа, вечния извор на всяко знание, сила и добрина, неща вечни за човека. Не се гаси това що не гасне, казва по свой начин нашия велик писател Иван Вазов, а Христо Ботев, един друг великан на човешкия дух казва: "Няма власт върху онази глава, която е готова всеки момент да падне от своите рамене."

Какво да кажем за най-големия великан на българския народ, който бе събрал като фокус в себе си всичко най-чисто, най-свято и най-велико на своя народ и беше олицетворение на най-възвишените прояви на българския дух във вечността, апотола и героя на българската свобода, светеца и революционера – Васил Левски. Каква сила, какво смирение и каква доблест и величие на духа! Това са неща, които не могат да се опишат, нито да се представят, неща, които са неизразими нито в съчинение, нито в поеми и паметници. Но все пак така близки и разбираеми за душите на хората, разбира се, за тия, които са с пробудено съзнание и които са разбрали и надраснали себе си.

"О, неразумний юроде, защо се срамуваш да се наречеш българин?" – О, неразумно човече, бихме казали ние днес, защо се отричаш от себе си, от великото и безсмъртно СЕБЕ, за да се предадеш, за паница леща и да станеш жертва на някаква временна земна слава, и на тщеславие и гордост, величаейки земните наслади и материалните придобивки и заблуди.

Да си спомним за жертвите на нашите освободителни войни. Жертвите и героите на нашите дейци от Възраждането и безброй наши герои, дали живота си за свободата на нашия народ. Те пожертвуваха по своя воля и съзнание своя живот и те са най-големия духовен капитал, който остава за вечни времена в нашата история. Те са знайни и незнайни, с имена и без имена, и все пак живи и вечни, неизмерими в своите заслуги, нашия морален капитал, нашето духовно богатство, нашата надежда и вяра в бъдещето. И ако се върнем в по-новите времена, в нашето настояще, ние и тук ще намерим много имена и много светли и красиви примери на жертва за изкупление. Не е време да им споменаваме имената и да

сочим примерите им за наизидание, защото е още рано, но ще дойде и това време и ще родят наследниците ни, които ще свършат това. Това богатство засега остава скрито, заровено, но то няма да бъде забравено и неocenено. То не гине, ръжда го не хваща, вечността за него е един миг и ще дойдат дни, когато от пепелищата ще израснат титаните на духа и ще се видят в истинската светлина тия, които по Божия милост бяха дошли и дадоха най-хубавото за нас и за цялото човечество, и то за вечни времена. Имена, но засега без имена. Имената ще дойдат после. Те сега не са и важни. Те са Божии имена и те ще бъдат изказвани в друго време, с друг език, с езика на боговете.

24. СЛЕПИ И ГЛУХИ

При една среща с Учителя, преди започването на Втората световна война, в началото на 1939 година, когато обстановката в Европа още беше много неясна, дори за политиците и държавниците, а тя беше още по-неясна за обикновените хора, Учителят с няколко думи каза, нещо, което ми подсказа тогава, как стоят въпросите в международно отношение. Трябва да отбележа, че аз също бях от съвсем несведущите по тези въпроси, защото, като военен, бях съвсем неориентиран политически и политиката изобщо не ме интересуваше, даже ме отвращаваше. Сега обаче виждам, че не съм бил прав, защото политиката борави с много сериозни и съдбоносни въпроси, които са даже понякога и съдбоносни за света.

Атмосферата беше нажежена от Хитлер до най-голяма степен. Цяла Европа беше изправена пред голямо безпокойство и неизвестност. При тази напрегнатост, сложност и неизвестност, Учителят каза следните думи: "Хитлер иска, Чърчил стиска, Мусолини – писка, а Сталин се киска."

Мисля, че тези думи за тези, които разбират изразяваха всичко за момента, когато бяха казани. Днес, когато събитията са вече станали и са минали в историята, тези думи още повече показват смисъла и значението им. Това бяха пророчески думи, съдбоносни и с характер на едно предопределение. Отговорните ръководни лица, макар и високо образовани, с голямо мнение за себе си, както тогава, така и при много други случаи в историята, бяха слепи и глухи и не се вслушваха в тях. Какви са последствията – всички знаем. Над 500 милиарда долара разходи и над 50 милиона човешки жертви на тази страшна война.

И тогава, и сега, всеки ще каже, че това са прости думи, обикновени неща. Да, прости, но верни и с какви последствия, а учените, дипломатите, поради своята грандомания въвлякоха светът в катастрофа. Дали има някой народ, който би се похвалил с някакви придобивки от всичко това? – Едва ли.

Казано е в писанието: "Благодарим Ти, Господи, че Си открил на нас, простите и глупавите това, което Си го скрил от умовете на учените и мъдрите." Истината е проста и достъпна само за тия, които живеят в светлина и чистота, а не за слепи и глухи хора.

Там, край София, на най-високото място, зад гората, в малки къщички и бараки живееше една неголяма група хора. Те бяха тихи, скромни, мирни, добри, честни и справедлив, живееха в мир и хармония,

по братски, без претенции, винаги доволни, радостни и щастливи, без омраза, злоба, завист, насилие, клевети, обаче неоценени и неразбрани. Някои ги съжаляваха, други ги смятаха за ненормални, а някои лоши хора от света ги смятаха за опасни и ги мразеха, и искаха да ги премахнат, като опасни и вредни за обществото. Духовенството беше техния най-голям враг, въпреки че говореха за Бога, за любовта към ближния, за доброта, кротост и смирение в името на Христа. И това чудно за света общество се наричаше Бяло Братство, а хората ги наричаха "дъновисти", а мястото, където живееха наричаха "дъновисткия квартал."

От 1926 година те бяха почнали да се устройват на това място и то на съвсем примитивни начала – сред природата, далеч от света и далеч от тия, които се смятаха за много нещо, а всъщност бяха "Вълци, облечени в овча кожа."

Тук, при тях беше и техният Велик Миров Учител, Учителят на Всемирното Бяло Братство на Земята, който беше известен и познат за всички будни души от всички народи на земното кълбо. Той държеше беседи четири пъти седмично, приемаше всеки ден десетки посетители, нуждаещи се, верующи, добри и лоши, страдащи, отчаяни и обезверени хора, които имаха нужда от Неговите съвети и помощ. Делото на този велик Учител е голямо и неизмеримо. То беше изявление за епохата, в която живеехме, и която беше опасна и съдбоносна за света. Светлината вече светеше и тя огряваше цялата планета. И тя зовеше човечеството към Любов, Братство, Мир, добър живот и към спасение в тези съдбоносни времена. Тази светлина беше Божия светлина, обаче бурите, мъглите, омразата, лъжата и пр. бяха помрачили съзнанието на повечето хора от света и затова малцина видяха тази светлина и малцина се възползуваха от нея.

25. СВЕТКАВИЧНАТА ВОЙНА НА ХИТЛЕР

През 1938 година Хитлер окупира първоначално Судетските области, а след това и цяла Чехия. Последната не оказа никаква военна съпротива, защото смяташе това за безполезно. Следната година – 1939 година беше нападната и завладяна Полша. Същата оказва сериозна съпротива, тя се сражава геройски, обаче и тя бързо капитулира пред много по-силната и много добре технически въоръжена Германия. Тя водеше войната светкавично, по съвсем нови принципи и методи, неизвестни дотогава, базиращи се на голяма мощна техника, изразена в танкове, авиация, артилерия, автоматично скорострелно оръжие, моторизирана пехота, бързи светкавични действия, изненадващи нападения, дълбоки разкъсвания на фронта, раздробяване на противната армия на части и обграждането ѝ след това и така наречените "чували" и след това унищожаването ѝ пленяването ѝ. По този начин противникът, останал без командване, без връзка, неориентиран, лишен от технически средства, бързо капитулираше. Русия също изнесе своята отбрана на Запад и едновременно с германците завладя източната половина на Полша.

Цял свят наблюдаваше тази война и всички бяха като списани и с тревога очакваха по-нататъшните военни и политически ходове на Хитлер. Мнозина тогава смятаха, че завладяването на Полша е станало с някакво предварително споразумение между Германия и Русия.

На следната 1940 година по същия начин беше нападната и завладяна със светкавична война и Франция, Белгия, Холандия, Норвегия също бяха завладени от германците.

Английските войски във Франция, които бяха изпратени в помощ на същата също бяха разгромени и едва се спасиха от плен, като бяха прехвърлени през Ламанша. Всички бяха уплашени, объркани и с впечатление, че нищо не е в състояние да се справи на военната сила на Хитлер, която действуваше като по часовник – безупречно, сигурно, бързо и съкрушително. Последваха страхотни въздушни бомбардировки от германската авиация над Лондон с големи морални и материални жертви. Оставиха само Балканите и Русия.

Чърчил направи изявления, които за онзи момент изглеждаха парадоксални, че той ще пригости Англия след три години, когато ще се обърне военното щастие към тяхна страна, а до това време каза той на своя народ, аз не мога да не ви обещавам нищо друго, освен кръв и сълзи. Никой не можеше да повярва тогава на тези думи на Чърчил. Обаче историята ги потвърди.

Русия мълчеше и никой не знаеше как стоят работите там. Унгария и Румъния минаха без съпротива на страната на Хитлер. Всички чакаха своя ред, предварително уверени в своята безпомощност да се съпротивляват. Германците бяха с много висок дух и с пълна увереност за своята непобедимост. Някои млади хитлериристи германци с увереност говореха, че цяла Европа им е вече в джоба.

Дойде 1941 година. През Унгария, Румъния и България настъпваха мощни войскови съединения с танкови и авиация и много бързо бяха завладени Югославия и Гърция, като армиите им бяха разгромени и пленени. Остана Русия. И никой не знаеше дали Хитлер ще има смелостта да я нападне. За силата и издръжливостта на Русия никой тогава нямаше ясна представа. Дори сам Хитлер не беше добре осведомен по този въпрос. И това стана причина да дойде по-късно Германия до своя погром.

Във връзка с тези набелязано бегло събития искам да дам някои спомени от срещите ми с Учителя по това време, за да се види как Той е виждал и преценявал събитията. Неговите преценки не можеха да се наричат ясновидски, гадателски, астрологически, умозрителни и пр., а по-скоро те бяха озарение свие, необясними за никой земен човек и при това съвсем точни, сигурни, като имаха силата и значението на една категоричност, съдба и предопределение.

Кой можеше тогава да повярва и да знае тези възможности, за да се възползува от тях? Когато никой не познаваше от света този неocenен, неизвестен и духовно извисен Великан Гений – не, пророк – не, светия – не, а нещо много по-велико, което само някои от смирените наши братя и сестри по други пътища и внушение знаеха и разбираха. Да, Бог благоволит към тях и досега още неocenени и неразбрани избраници, а остави в тъмнина гениите, учените, политиците, владци и патриарси, свещеници и пастори, всевъзможни философи, мислителни и горделивци, благородници и самозванци, величия, които спекулираха със своето положение и достойнство и си въобразяваха, че служат на Бога и работят за доброто на своите народи. Каква заблуда, каква слепота и тъпота, каква гордост с измама.

Кои са всички земни величия, за които е дума тук? – Това са само имена, но всъщност това е всеки от нас, който ги приема вътрешно в себе си и се оставя те да го ръководят и да му заповядват. Целият свят е обсаден от тях. Те са много умни и хитри. Те казват, че не може без ядене и пиене, не може без къщи, дрехи, автомобили, богатство, курорти, материално осигурявани и всевъзможни удоволствия. Да, така е, но нека се знае, че това е новата школа на дявола, която на прост език значи егоизъм, насилие, лъжа, завист, злоба, омраза, материализъм, атеизъм и др. Но, докъде ще отиде човечеството с тях ясно – до катастрофа и гибел.

Учителят не се занимаваше с отрицателните прояви на хората. Той не се занимаваше с политика, войни, вражда, кръвопролитие, а неговата цел беше да даде светлина и изходен път как съвременното човечество може да излезе от безизходното положение, за да се подготви за новата епоха, която иде в света. Всеки сам трябва да си отвори вратата и да излезе вън от затвора, в който сам е влязъл. За целта Учителят даде много знания, живот и сила в своите беседи и упътвания и който е жаден сам намира извора. Всеки сам трябва да намери своето спасение, без насилие, а доброволно и съзнателно.

Аз очертах в бегли шрихи епохата и състоянието на хората в света през времето, когато ми бяха дадени някои опити:

1. Още преди започването на Втората световна война Учителят каза: **“Англия да върне колонии на Германия, за да се избегне една страшна нова война, която се готви и която скоро ще дойде.”** Никой не обърна на това внимание.

2. Ако Англия не върне колонии на Германия и ако не запази световния мир, ще загуби всичките си колонии и ще загуби и своето могъщество на световна сила.

3. През 1939 година, преди войната на Полша с Германия Учителят каза, че положението на Полша между две велики сили – Германия и Русия е много деликатно и опасно. След завладяването на Чехия Хитлер даде чешки земи на Унгария и няколко села на Полша. Знаейки съдбата на Полша с нескрито съжаление, някак особено Учителят изрази своето учудване от тази наивност и заблуда на Полша, съзнание, за да не види опасността, която я застрашава.

През 1939 година в Москва се сключи пакт за ненападение между Германия и Русия и то в същия момент, когато там беше дошла и английска делегация, която се върна с празни ръце. Това беше голям успех за руските дипломати, но то улесняваше и Хитлер в по-нататъшните му ходове.

4. В 1939 година Полша беше разгромена. Учителят знаеше това предварително. В мое присъствие Той правеше изказване в този смисъл. Той виждаше безсмислието на едно истинско геройство на поляците, но за момента съвсем наивно и неоправдано. Поляците атакуваха с голяма маса кавалерия германските танкове и поляците бяха унищожени.

5. Преди Втората световна война, в началото на 1939 година между другото Учителят ми каза: “Досега се смяташе, че Наполеон е най-великият пълководец.” След кратко мълчание Той продължи: “Сега обаче в Германия има едно “човече”... То многократно надмина Наполеон.” За мен беше съвсем ясно значението на тези думи, въпреки че Втората

световна война не беше още почнала и затова аз не бях изненадан от това, което стана впоследствие с Полша, Франция, на Балканите, първия период на войната с Русия и пр. Думите на Учителя бяха потвърдени по един неповторим начин.

6. През 1940 година непосредствено преди нападението над Франция по моя работа бях пак при Учителя. Той беше в необикновено състояние. Беше променен, външно и вътрешно и сякаш беше не човек, а Дух, който идваше от фронта на двете велики държави – Франция и Германия. Армиите им бяха групирани и изправени една срещу друга, готови за страхотна битка. С малко думи, повече с външен израз Учителят изрази пълната безнадеждност за французката армия и страшната сила на германците, които във всяко отношение надвишаваха французите и така Учителят недвусмислено изрази страшният удар, който се готвеше върху Франция. Учителят явно виждаше, че Франция ще бъде разгромена бързо, невиджано и неочаквано за нея. Аз споделих с едно мое началство това изказване на Учителя. Той нищо не каза. След няколко дни той дойде при мен в изумление, изненадан, в тревога и голяма изненада от това, което вече беше станало. А то беше като истинско чудо. Учудването му беше още по-голямо как Учителят е могъл да знае това. Този факт беше наистина поразяващ и беше над всяка представа за земния човек. Аз също бях изненадан, макар и предварително да бях предупреден за това. Аз разбрах, че за Учителят няма време и пространство, че Той присъствува всякога и всякъде, когато пожелае и че Неговите възможности бяха неизмерими и са над всяка човешка мисъл и представа. Моята вяра в Учителя беше вече напълно утвърдена. Предварително Учителят ми беше казал още, че Франция воюва със стара армия, нейните войници са участвували в Първата световна война, а Хитлер воюва с млада армия, те не са участвували в Първата световна война. Няма впечатление, нито са свързани с остарелите методи за воюване от Първата световна война.

7. След разгромяването на Франция агресията на Хитлер не спираше, Европа тръпнеше пред неизвестността. Между другото Италия, която се беше настанила на Балканите, и беше заела Албания се опита да направи и тя нещо грандиозно, макар и в по-малък мащаб. Италия обяви война на Гърция и се насочи към Солун. Всички мислеха, че велика Италия бързо ще се справи с малка и слаба Гърция, действайки по хитлеристки маниер. Мнозина даже смятаха, че Гърция без бой ще капитулира, под впечатлението на военните операции на Хитлер. За голяма изненада, стана нещо съвсем неочаквано. Гърция не се уплаши. Тя събра сили и смело и безстрашно се нахвърли срещу италианците, които започнаха да бягат и отстъпиха. Те бяха така разбити и застрашени, че можеше да бъдат и унищожени. За щастие, те се прибраха в границите на Албания, а гърците доволни, че ги прогониха от своята територия спряха офанзивата. Това беше добър урок за всички. Италианците бяха станали за смях и подигравка.

8. Англичаните искаха да задържат Балканите за себе си и да ги противопоставят на Хитлер. Те пратиха свои войски в Гърция и правиха дипломатически натиск върху Югославия и България да се бият срещу Хитлер, като застанат на тяхна страна. А германците бяха вече в България и Румъния.

При тази обстановка един ден Учителят ми каза следното: "Италианците са измислили едно ново много силно оръжие, което щом го употребят ще победят." Аз се чудих на това ново тяхно оръжие и чаках да видя дали Учителят ще ми го каже. Учителят продължи: "Това ново оръжие са германците."

Разбрах, че германците ще воюват на Балканите и че чрез тях италианците ще победят Гърция. Това още никой не знаеше, пък и не можеше да го знае, защото това е военна тайна. Хитлер пазеше даже от своите хора намеренията си, обаче за Учителят нямаше нищо скрито от това, което ставаше в света. В това аз многократно съм имал възможност да се убедя. Разбира се, Учителят съобщаваше тези неща някак особено, не направо, а символично, образно, иносказателно. Не всеки и не всякога можеха да се разгадаят символите на Учителя. Искаше се подготовка за това и будно съзнание. Неговият език не беше език като на обикновените хора. Това беше Божествен език, непознат и неизразим по човешки. И сега даже аз не мога да дам определение, макар да съм го опитал не веднъж. Това е език, подобно на чужд език, не можеш да го разбереш, ако не го знаеш. Не можеш и да се ползуваш от него.

Германия беше невиджана до това време военна сила. Тя беше нещо изключително. И наистина, впоследствие трябваше цял свят да се обяви срещу нея, да минат години и с много усилия и жертви да бъде сломена тази сила. Днес това съзнателно се омаловажава. Обаче истината е съвсем друга и тя трябва да се знае такава, каквата е. Югославия и Гърция бяха разгромени бързо, английските дивизии в Гърция също бяха разбити и се спасиха на своята флота. По-късно остров Крит беше завладян с въздушен десант от германците. Гърция даде много по-сериозен отпор от Югославия и причини на германците големи загуби. Ние дадохме път на германците, без да воюваме. Германците бяха на върха на своето могъщество. Но войната не беше свършила. Оставаше още Англия и Русия, а Америка не беше се още намесила сериозно във войната.

По това време Учителят беше казал да се каже на Хитлер да не воюва със Съветския съюз. Казаха, че той казал, че не признава друг пророк освен себе си. По други изказвания на Учителя обаче аз разбихах, че Учителят смяташе за грешка една война между Германия и Русия. Той имаше благосклонност към Съветския съюз и славянството. Той не гледаше с лошо око на болшевишкия строй в Русия, напротив, много неща у тях харесваше. И тук, както се разбра по-после се установи, че Учителят е имал верни и ясни схващания за положението в Русия, макар че за цял свят тогава имаше омраза към болшевишкия строй в Русия. За Учителят беше ясно, че тук Германия ще загуби войната. Той направи изказване предварително в смисъл, че този път Наполеон няма да може да влезе в Москва и че Небето няма да му позволи това. Чудно нещо? – Небето взело страната на безбожниците. А по-късно Учителят каза, че Хитлер с недоволство казвал, че Бог станал болшевик. Всичко това явно говореше, че Учителят знае всичко и то така, както никой друг в света. Още много неща могат да се кажат, но за сега и това е достатъчно за тия, които вярват и разбират. За съжаление в света имаше слепи и глухи хора, които нито виждаха, нито чуваха.

След разгромяването на Югославия и Гърция българите окупираха Тракия, Македония и част от Сърбия. Във връзка с това Учителят по свой

особен начин, познат само на някои негови ученици сподели този факт и за него ние ще се върнем при друг случай, защото той трябва да бъде разгледан отделно. Най-често Учителят разрешаваше големи въпроси от световен мащаб с много леки изказвания, за които дипломатите и историците щяха да пишат после цели томове съчинения. А той ги разрешаваше само с една дума, една фраза, един прост пример, една картина и пр. И с тези Свои изрази Учителят даваше много повече светлина и хвърляше повече яснота и истина, отколкото в сложните и объркани понятия на специалистите по тези въпроси.

26. ХИТЛЕР ОБЯВИ ВОЙНА НА СЪВЕТСКИЯ СЪЮЗ

Минаха много години, от това велико събитие. Писаха се много и най-различни трудове по този въпрос. Тази гигантска битка погълна грамадни материални средства и неизброими човешки жертви, и причини толкова много страдания на тия два велики народа. Тя ще бъде описана и обяснена от специалисти, но по-късно. Ние ще предадем само някои спомени и характерни моменти, и то съвсем кратко, доколкото сме имали възможност да чуем някои неща от Великия Учител. Казвам Великия, а всъщност Той беше толкова тих, скромен и незабележим, даже за тия, които бяха съвсем близо около Него.

И така на въпроса:

1. На 22.VI.1941 г. с лека кола на офицер от авиацията подполковник В. с още двама младоженци пътувах от Скопие за София. След като бяхме минали вече гр. Куманово, собственика на колата, който лично шофираше включи радиото на колата и между другото много често почваха в паузите да повтарят: "Внимание, внимание! Важно съобщение очаквайте днес по обед!" От начина, по който ставаше това беше ясно, че е станало нещо необикновено и много важно, но какво – никой не знаеше. Но обед ние бяхме в Кюстендил и научихме, че Германия е обявила война на Съветския съюз. Всички, включително и ние бяхме като попарени: Хората бяха мълчаливи, унили, покрусени и скръбни и съзнанието на всички беше помрачено. Седнали на обед радиото започна да предава манифеста на Хитлер, че обявява война на Съветския съюз. Манифестът беше много дълъг, подробен и сякаш с това искаше да убеди себе си и своите хора, в неизбежността на това негово решение. Аз бях предупреден много порано за това събитие, и за резултатите от него. И за мене беше повече от ясно, че това ще бъде гибелно за Германия. Тръгнахме от Кюстендил за София. Моите спътници, макар и да не одобряваха станалото и чутото, го коментираха по своему, т.е., че въпреки всичко и големите усилия и жертви, Германия ще победи. И за два месеца Хитлер ще им види сметката.

Аз пазах мълчание. Те ме питаха, след като говориха дълго, какво мисля и аз по този въпрос. Аз мълчах, а това още повече ги заинтригува и още повече ги караше да настояват да кажа какво мисля. Какво можех да кажа аз, обикновеният човек като тях? При други случаи и аз бих отговорил като тях, че Хитлер, макар и трудно, ще победи. Но в случая аз знаех истината и затова с големи усилия върху себе си да мълча, най-после им казах, че аз не мисля като тях. Това още повече ги заинтригува и те настояваха да кажа своето мнение. И аз казах, че Германия в никой

случай не може да победи Русия за два месеца и че може да минат даже години и пак не се знае какъв ще бъде изходът на войната. Те не бяха доволни, искаха да се мотивирам, но аз казах, че така мисля по въпроса.

След 3–4 месеца ние случайно се срещнахме в Скопие и без аз да отворя въпрос, те сами лично заинтригувани и с голямо любопитство се интересуваха как аз съм предвидил хода на войната и това, което се случи с нея. Искаха да знаят тайната и какво ще стане за в бъдеще. Аз нищо не им казах, защото при тогавашните обстоятелства това беше невъзможно.

2. С големи усилия и жертви германците бяха доближили до Москва, което беше и главното направление на тяхната офанзива. Радиото и пресата крещяха, а Хитлер бързаше да пророкува, че падането на Москва в германски ръце е въпрос на дни и часове. Всички тръпнеха в напрежение и очакване как ще свърши всичко това и дано по-скоро свърши с вземането на последната. Може би това щеше да доведе войната до нейния край. Беше студен ден. Една сутрин, необлечен с горна дреха, набързо бях спязъл пред щаба на армията в Скопие да си взема от будката вестник и бързо да се прибера. Още с вземането на вестника и обръщането ми назад, пред самата будка пред мен застана началник щаба на армията полковник Н.Г. и изправен лице с лице срещу мен, внезапно ме запита: "Какво става, господин полковник, германците взеха ли Москва?" – Отговорих машинално и сам не зная защо и как отговорих: "Не, германците не са взели Москва! Германците никога няма да вземат Москва!" Аз знаех това от Учителя, но как и защо го казах и то в един крайно неподходящ момент, и то на човек, който не искаше и да чуе за подобно нещо. Той изблещи очи от тези мои думи, психическата реакция в него беше променила човешкия му образ, той беше озверен, побледнял от яд и омраза и извика: "Как, вие, защо ми отговаряте така? Вие сте болшевик!" Аз не бях болшевик, не бях враг нито на германците, нито на русите, изпитвах всяка болка за безсмислената война между тях и в бързината си исках само да кажа това: Не, не съм болшевик! Бързо се прибрах в кабинета си и в голяма мъка и скръб просто не можех да се примиря в себе си как и защо казах тези думи. Сякаш не аз, а някой друг ги каза чрез мен. Но все пак нали аз ги казах! Нали аз отговарям за тях?

Кабинетът ми беше до този на началник щаба, всеки ден ние частно или по служба общувахме помежду си. И ето, че вратите вече бяха затворени между нас. Аз се чувствавах неудобно и не знаех как да изляза от това безизходно положение. Минаха 3–4 дни без среща, без поздрав, с голяма мъка от моя страна. На четвъртия ден Н.Г. сам дойде при мен и с голяма скръб ми каза: "Господин полковник, стана това, което вие казахте. Германците не можаха да вземат Москва!" Аз го помолих да седне и някак сериозно и виновно, но съвсем приятелски му обясних всичко. Казах му, че аз не съм болшевик, но аз знаех, че германците няма да вземат Москва. Той беше умен и културен генералщабен офицер, много хитър и предвидлив като разузнавач, преди това беше началник на РЕО в Министерството на войната и знаеше много неща. Той беше националист, патриот, голям службаш, предан и верен на дълга си, неумолим и безкомпромисен. За всичко това той не можеше да бъде обвинен и упрекнат. Тъкмо обратното, той заслужаваше за тези си качества похвала, но пред фактите и боговете мълчат. Той знаеше и ценеше в мен някои добри качества на добър

войник и българин и поради това инцидентът беше приключен. От този момент ние станавме още по-добри приятели. Той имаше голямо доверие в мен и ми доверяваше най-съкровения си неща от личния си и служебен живот. Той търсеше моя съвет и другарска подкрепа. Благодаря му, аз го обичах искрено. Той нямаше приятели. Малко хора го обичаха, защото не го познаваха. Той беше прекрасен офицер, началник и голям военен служител.

3. Въпреки предупреждението Хитлер да не воюва със Съветския съюз, понеже той не признаваше по-голям пророк от себе си, а и по съвсем други причини, той извърши фатална грешка. Той много скоро разбра, че е сбъркал, но не знаеше как да излезе от това положение. А и надеждите му, че може съдбата да му помогне, гордостта и ред още други неща не му позволиха да поправи сторената грешка. През цялото време на войната, Учителят по свой начин обръщаше внимание, че трябва да се търси изходен път от тази криза. Той можеше да даде и да намери този изходен път на това безизходно положение, но нямаше кой да чуе и да разбере това. От паметника и досега хората мислят, че знаят много, че са по-умни от Бога и вярват повече на дявола, отколкото на себе си, т.е. грешат от непослушание и гордост. На какво разчиташе Хитлер? – Всяка година равновесието на силите се изменяше в негова вреда. Намеси се и Америка, Англия и тя се ангажира повече. Те имаха мощна авиация, а тяхната дипломация работеше безупречно. Русия се показва много готова за война, отколкото се предполагаше. Навред се създаде мощно съпротивително движение, което все повече и повече се засилваше. В това време силите на Германия бързо и чувствително намаляваха.

Учителят знаеше кога и как да се намери разрешение и изход от тежкото положение. Той знаеше в кои моменти можеше да стане това и през време на продължителната 4–5 годишна война. За нас тези неща се виждаха невъзможни, и за мен това ми се виждаше някак неясно и неразбрано, макар и да имах пълна вяра и личен опит с Учителя. Той каза, че е по-добре сега Германия да направи решителната крачка, защото, ако чака края, тя ще бъде разделена на две и то за много години. Сегашното разделение на Германия Учителят го знаеше много преди нейната капитулация. За Бога всякога има начин за добро разрешение, но за хората – не! Защото те предварително са се обвързали с някои свои погрешни решения и предубеждения, въображаеми пречки и трудности. Аз сам още цитирам някои неща:

Фон Браухич, гениалното човече, беше сменен с Кайтел.

Чукът беше върху наковалнята, обаче чукът ще бъде разбит, а наковалнята ще излезе по-здрава.

Тигърът, всичко, каквото излезе срещу него, го унищожава, но пред кобрата – е безсилен и отстъпва.

Паякът унищожава всички мухи, попаднали в мрежата му, но само една не може. Защо? – Защото тя не е муха, а оса.

Хитлер в крайна сметка мислеше, че ще се разбере с Англия и Америка, но тук той се лъжеше, защото той можеше да се разбере по-лесно с Русия, отколкото с тях.

Хитлер и други се бояха много повече от болшевизма, но болшевиките не бяха най-страшното нещо за тях.

Често хората сами си създават в съзнанието си някои изкуствени прегради и казват, че не може да се премине през тях. Начертаят на пода една черта от тебешир и казват, ето на, не може да се мине през нея. Представете си, една тебеширена линия ги спира и са омагьосани и заблудени.

Един комар, кацнал на ръката на Бога, забил в нея своя хобот и смучи кръв. Само се един пръст Бог може да го смаже, но Той не прави това, а си казва: "Че комарът иска само една малка закуска от Него. Нека да си я вземе." И след това, без да го убива, Бог ще го духне, за да се махне. Бива ли, за една малка закуска да го убивам."

Тия неща изглеждат много дребни и детински, дори наивни, но те са толкова важни и съдбоносни за света, но кой разбира това?

Учителят казваше: "Няма да им дам знания, защото ще злоупотребят с тях."

Ние няма да бързаеме, защото вековете са пред нас.

Малкото, което е вложено в Евангелието, ако се приложи, човечеството ще придобие голямо богатство.

Малкото от беседите ми, приложете и ще получите много нещо.

Ако пречат на мене и на Бялото Братство, България ще пострада много.

Някога Аз предупредих Фердинанд за четири неща:

1. След Балканската война да не воюва срещу съюзниците.
2. В 1915 година казах България да пази неутралитет.
3. В 1917 година казах България да сключи сепаративен мир.
4. На Фердинанда, а после и на Борис казах да имат добро отношение с всички държави.

Нека дойдат най-благородните и най-добрите хора при мен и аз ще им кажа как да оправят работите."

Това прости и празни приказки ли са? Или са съдбоносни и спасителни слова? – Животът и събитията не потвърдиха ли тяхната истина. Има ли още хора в тази страна, които могат да слушат и да прилагат? – Дано да има, защото от това зависи по-нататъшната съдба на нашия народ.

27. СПОМЕНИ ОТ НАШЕТО ПРЕБИВАВАНЕ В МАКЕДОНИЯ

Не казвам окупация, защото Македония е българска земя и там българите бяха при своите родни братя на своя българска земя. Това ние можем да го кажем и трябва да го кажем смело, пред себе си и пред света, пред Бога и пред историята, за да го чуят и най-големите ни врагове, защото това е голямата, чистата и святата истина. И ако ние нямаме смелостта и дръзновението да кажем това, ние не сме достойни да се наречем българи. Ние не сме честни хора.

Въпросът е обаче, бяхме ли достойни да направим и дадем на нашите братя в Македония това, което те чакаха от нас или не?

Думите, които Учителят ми каза, когато по служба трябваше да замина за Македония, бяха:

"Сега българите трябва да бъдат умни, добри и да не отмъщават."

Малко думи, но те съдържаха всичко, те бяха цяла програма, политика, живот, пример и държавнически усет и подход. Аз лично се убедих в това, колко съдържателни и уместни за случая бяха тези думи и какво съдържание и смисъл се съдържаха в тях, както за нас, така и за тях, които ни очакваха там в Македония. Аз бих могъл върху тия думи да напиша цяло съчинение, защото те бяха непоклатима, здрава основа, върху която можеше да се изгради материалното и духовно единство на нашата национална кауза за братство, доверие и неразделна любов. И трябва да кажа, че в началото беше така. Почна се добре и резултатите бяха отлични. Учителят беше вложил в нас по свой неизвестен начин разбиранията си за приложението на дело на тия свои думи и те дадоха поразителни резултати. Не само за нашите българи там, но и за другите народности, дори те изненадаха и самите сърби, най-големите шовинисти, които не виждат нищо хубаво другаде, освен в сърбизма. Сърбите са ограничени, заслепени, закостенели в своето национално себелюбие, издигнато до степен на фанатично идолопоклонство. Но ето, че тук те бяха сериозно ударени и бяха разколебани и объркани. Те не очакваха от българите такова културно и благородно отношение.

След време, постепенно и незабелязано нещата почнаха да се променят, защото духовните сили, които се съдържаха в знаменитите думи на Учителя, почнаха да намаляват, а наред с това се появиха и други неблагоприятни обстоятелства, които действуваха в обратно направление. И все пак, изграденото на тази здрава основа, посочено ни от Учителя, остана, тя живее и тя ще пребъде и занапред. Нека помним и работим върху тази заповед, т.е. да бъдем и занапред умни и добри, честни и справедливи и да не отмъщаваме. Там е нашата сила, тя е крепост, вяра и упование, и с тях ние ще пребъдем и ще се запазим в собственото си отечество. Тя ще ни избави от жестоките превратности на зли вражески сили, на лукави и вероломни попълзновения и фалшификации. Да бъдем умни и добри, честни и справедливи, да не отмъщаваме, а с любов и такт, без колебание, с пълна вяра и доверие да приемем в обятията си нашите братя от Македония. Аз имам богат опит и наблюдения за резултата от тези Божествени думи на Учителя. И мога да кажа, че те са гаранция, живот, съдба и бъдеще за народа ни.

28. ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО

Охридското езеро, град Охрид, манастира св. Наум, гр. Струга, св. Климент, Братя Миладинови, това са български светии, скъпоценни брилянти, незаменими и незабравими имена, свързани и увековечени с нашата история, с нашите духовни борби и постижения. Те са наша история, наша съдба и наш живот. Колко красота, каква святост и чистота, какви славни и дивни подвизи на наши герои, велики мъже, народни царе и каква гордост и национална радост и величие се крие тук. В тях се слива минало, настояще и бъдеще на един народ и съзнание за нещо вечно, безсмъртно. Всякога живо и винаги обединяващо народа ни в едно цяло. Колко много нещо е писано и казано за тези безценни наши бисери на сърцето и душата, на българския език и дух, на нашата писменост и светлината, която векове е греела от там и е осветявала далечни простори

и исторически времена и моменти, за всички части на българската земя, по целия Балкански полуостров.

Ето защо, аз тук ще се спра само за един спомен, за тия места, във връзка с нещо казано ми от Учителя.

Беше към средата на 1940 година. Учителят освен предсказанието, че ще си вземем Добруджа, ми подсказваше също така, някак си символично, че ще отидем и в Македония. Направи ми впечатление, че повече, някак образно, в картини, в поглед на едно висше небесно същество, освободено от всичко земно и лъжливо, се спомена и за красотите и светите места на Охрид и Охридското езеро. Вие ходили ли сте там, познавате ли тези места, колко са те красиви, привлекателни, свети и скъпи за българския народ? – Учителят нещо казваше, а нещо оставаше аз сам да допълня в подробности и сам да разбера и изтълкувам Божественото, което Той влагаше в думите си. И аз добре разбрах смисъла на тези неопределени, недоизказани думи и мисли, и дойдох до заключение, че българите отново ще отидат там и в себе си аз бях вече взел своето решение в смисъл, че през следната година – 1941 – България ще има възможност да си вземе Македония и че това вероятно ще стигне и ще включи като краен предел Охрид и Охридското езеро. Разбира се, това беше мое лично виждане, мой извод, основан на далечни и загадъчни подсказвания, в които все пак аз смятах, че съм ги добре разбрал и изтълкувал. Ето защо, когато след вземането на Добруджа някои мои офицери ме запитаха, а какво ще стане с Македония, аз уверено им казвах – ние ще вземем Македония на другата година. Как ще стане това? В какъв ред и последователност, с какви предварителни подготовки, аз и до последния момент не знаех, но знаех само това, че съдбата ще ни помогне да вземем Македония, защото това го е казал Учителят, а Неговите думи са Божествени и неотменими.

Дойде 1941 година. Буреносните облаци бяха надвиснали вече над Балканите. Хитлеровите армии бяха в Австрия, Унгария и Румъния, с готовност да минат и в България. Югославия беше притисната и тя трябваше да избира доброволно или със сила да пусне германците през себе си. Югославия подписа пакт за капитулация без бой, обаче след това беше извършен преврат от генерал Симович, пактът беше отхвърлен и тогава Хитлер обяви война на Югославия. Белград беше бомбардиран жестоко, Югославия бе нападната от три страни и бе разгромена и завладяна в късо време. Всичко това откри пътя на българите към Македония. След германците, на българите се позволи да заемат Македония, като ни бе дадено до река Вардар. Аз мислех за Охридското езеро, според както бяха думите на Учителя. Мина време. Имаше спорове, претенции и други сплетни и сметки, които усложняваха въпроса. Италианците искаха да се разширят върху Югославски и гръцки територии. Аз очаквах, времето минаваше, но за Охрид още нямаше нищо. Мина се още време и най-после дойде нареждането и за Охрид, но по военна линия, а не по дипломатическа и държавна такава. Въпросът беше доста комплициран.

Генерал Линдемман нареди на ген. Михов да нареди за приемането на Охрид от германската военна власт. Генерал Михов искаше наставления от София по този въпрос, но не му се дадоха. Линдемман настояваше и бе определил денят за това. Дойде денят, а нареждане от София все на идваше. Това постави в голямо затруднение ген. Михов. Тръгнахме със

специален влак от Скопие за Битоля. Пътувахме през нощта. Стигнахме в Битоля рано сутринта. Времето беше мъгливо, дъждовно и неприветливо. Посрещна ни ген. Маринов, командир на 6-та дивизия в Битоля. Нареджване от София още нямаше. Тръгнахме с леки коли от Битоля за Охрид, но някак неуверено, водени от германския генерал Линдеман. Времето в Охрид беше прекрасно, слънчево, Охридското езеро светеше и радваше окото. Околните планини се оглеждаха в него. Където и да се обърнеш, изгледите бяха очарователни. Населението на Охрид – чисто българско. Беше излязло масово да ни посреща. Картината беше трогателна, мила, незабравима.

Почна се тържеството, направи се молебен, държаха се речи, сие се германския флаг и се вдигна българският триколюор, изпълнени бяха националните химни на Германия и на България. По околните планини бяха почнали гръмотевици и дъжд, но над Охрид беше ясно и ние се страхувахме, че може дъждът да дойде и тук и да прекъсне тържеството. Това обаче не стана. Охрид беше сякаш под някакво невидимо покровителство. Тържеството завърши, следваше да се отиде на банкет и едва тогава се получи съобщение от София, че се разрешава приемането на града. След обед имаше разходка по езерото със специално подготвена моторна лодка. Всичко беше от хубаво по-хубаво, сякаш цялата природа се радваше. Към 18 часа се отправихме обратно от Охрид за Битоля. Не изминали и 10 км. от Охрид, ние се обърнахме назад, над Охрид се изливаше небивал пороен дъжд с гръмотевици. Сякаш по някаква невидима забрана сега беше отминала и дъждът, задържан до този момент, беше почнал да се излива с голяма сила.

И така, този ден беше щастлив и благословен, радостен и щастлив за всички българи. И думите на Учителя още веднъж бяха потвърдени. А най-чудното е това, че гр. Струга, също български град, само на 3 км от Охрид и до края на войната не беше предаден на българите, а остана под италианско владение. Мисля, че и св. Климент Охридски, духовният покровител и пазител на този край, беше дошъл този ден там, радваше се и той заедно с нас и ни благославяше.

29. НАЙ-ГОЛЯМОТО ДОБРО

Учителят беше казал: "Аз ще направя на българския народ най-голямото добро, каквото никой досега не му е правил и след това ще му кажа "сбогом".

За тия, които бяха при Учителя, които знаеха и разбираха какво е Учителят за нас българите и за цялото човечество, те знаят и разбират значението на тези думи. Те знаят, че тези думи бяха Божии думи и че те бяха изпълнени по един незабележим начин, но те бяха разбрани само от тези, на които беше дадено това.

И наистина, Втората световна война беше вече към своя край. Военната стихия вече беше отминала на Запад и България остана невредима. България е в центъра на Балканския полуостров, на най-чувствителното място, където се кръстосваха много интереси на големи държави и тя беше център на опасни спорове и борби, а ето, че тя в тази дълга война беше запазена като по чудо. От цяла Европа България

беше една от малкото страни, която остана незасегната от стихията на войната. Тази война помете и разруши много страни, събори и разруши много държави, унищожи толкова материални ценности. И германците напуснаха България без бой.

Дойдоха руските армии, те бяха посрещнати без да гръмне нито една пушка срещу тях, народът ги посрещна като братя и освободители. Започна Отечествената война, в която взе участие и България на страната на Съветския съюз, но тя беше водена вън от границите на България.

Как Учителят гледаше на всичко това? – Запитах го за този небивал преломен момент, а той съвсем кратко и спокойно каза: "Добре стана, че България взе страната на русите и се нареди в числото на победителите. Нека, рекох, и българите един път да се наредят на страната на победителите." Разбрах всичко. Много преди това Учителят беше направил изказване, че България ще вземе участие във войната, но в последното действие. Кога ще бъде това последно действие, на коя страна и против кого, това никой не знаеше. Никой не можеше и не знаеше тогава да предвиди едно такова развитие на политическата и военна обстановка. Но ето, че и тези думи на Учителя, казани много по-рано, се сбъднаха. "България взе участие в последното действие." "И тя един път се нареди с това в числото на победителите!"

Сега може да се правят много и различни тълкувания, да се изтъкват всевъзможни заслуги и предварителни преценки, но не, истината, чистата истина е съвсем друга. Истината е над всякакви човешки схващания и тя е над даже и на най-добросъвестните и честни хора. Истината беше достъпна само за Учителя. Благодарение на Учителя, България беше спасена от една много тежка карма, която можеше да я потопи в кръв и да я обърне в развалини и пепелища. Но засега повече по този въпрос не може да се каже. Тази истина е неразбираема и недостъпна, дори и за най-честните, големите наши духовни и светски ръководни лица.

На 27.XII.1944 г. Учителят сам, доброволно, тихо и безмълвно, съвсем незабелязано напусна този свят. Напусна го и на дело показва и потвърди думите си: "Аз ще направя на българския народ най-голямото добро, което никой не му е правил досега и след това ще му кажа Сбогом!"

И аз мога да кажа, с чиста съвест, че всичко това е абсолютна истина. Аз зная, че това може да се оспори от някои лица, но нищо. Вярно е, че имаше и други фактори, които съдействуваха в това дело на Учителя, но истината е само една, и тя е така, както я каза Той и както я изпълни с живота си. И затова завършвам с думите: "Поклон, Учителю! Поклон пред твоята сила, знание, мъдрост и смирение. Един ден цяла България и целият български народ ще прогледне и ще ти направи заслужено своя поклон и ще ти благодари за доброто и за жертвата, която ти стори за него!"

30. "ЧЕДА, ОЩЕ МАЛКО СЪМ С ВАС"

Иоан 13 : 33

"Още малко съм с вас.

Ще ме дирите и както казах на иудеите,

където отивам Аз,

вие не може да дойдете."

(Иоан 13:13)

“Нова заповед ви давам,
да се любите един другия,
както ви аз възлюбих,
любете се и вие един другия.” (Иоан 13:34)

“По това ще познаят всички,
че сте мои ученици,
ако любов имате помежду си.” (Иоан 13:35)

Това са знаменити и свети думи, последните думи на Христа, казани на неговите ученици преди предаването му от Юда. След като Той натопи залък и го подаде на последния с думите: “Каквото вършиш, върши го по-скоро.”

Цялата глава 13 от Иоана е много съдържателна, защото в нея са описани последните часове от Неговия живот, прекарани заедно с Неговите ученици. И всичко, казано от Исус, е важно и за нас, учениците на Великия Учител на Бялото Братство. Исус е знаел предварително, че е дошъл часът Му да премине от този свят към Отца.

“Той знаеше, че Отец всичко Му е предал в ръцете
и че от Бога е излязъл и при Бога отива.” (Иоан 13:3)
След това Той уми нозете на учениците си и ги обърса с убруса, с който бе препасан. [Иоан 13:5]

“Той знаеше кой щеше да го предаде
и затова рече: не всички сте чисти.” (Иоан 13:11)

“Вие ме наричате Господ и Учител
и добре казвате, защото съм такъв. (Иоан 13:13)

И ако Аз Господ и Учител ви умия нозете,
то и вие сте длъжни да умивате нозете си един другиму” (Иоан 13:14),

защото ви дадох пример да правите и вие същото,
каквото Аз ви направих. (Иоан 13:15)

Не за всички ви говоря:
Аз зная кои съм избрал, но да се сбъдне Писанието,
че който яде с Мене хляб, ще дигне против мене петата си. (Иоан 13:18)

От сега ви казвам: преди да се е сбъднало,
то когато се сбъдне, да повярвате, че Съм Аз. (Иоан 13:19)

Истина, истина ви казвам, че един от вас ще ме предаде.” (Иоан 13:21)

Написах всичко това с цел с по-малко думи да предам нещо, което съм записал някога във връзка със заминаването на Учителя.

На 23.XII.1941 г. – три години преди заминаването на Учителя, аз бях в град Скопие. Сънувах сън, който ме дълбоко наскърби и от който аз се събудих цял в сълзи, разплакан и натъжен. Сънувах, че много наши братя и сестри от Изгрева и други места, включително и аз, събрани плачем, поради това, че Учителят физически е умрял, че това е станало съвсем непредвидено и неочаквано и всички се чувствахме изоставени и нещастни. Всички плачехме неутешимо. Пак на сън нещо изплува в

съзнанието ми като спомен и аз казах следните думи: "Но аз си спомням, че Той ни беше казал преди, "деца, още малко ми остава да съм при вас." Значи, не сме изненадани, Той ни е предупредил. И на сън това аз го казах гласно и високо, за да го чуят всички, които плачеха. Обаче това не утеши никого от присъстващите. И това като че ли имаше само този смисъл и значение, да ни се каже, че не е вярно, че не сме предупредени, защото с тези казани по-рано думи от Учителя, той ни е предупредил и ние знаем, че това ще се случи.

След всичко това аз се събудих с плач и в будно състояние още доста дълго време плаках, под впечатлението на преживяното на сън. За тези думи: "Деца, още малко ми остава да бъда при вас", аз нито ги бях чувал някога, нито ги бях чел. Постепенно това се забрави в мен, но за щастие, това изживяване аз съм го записал в някакъв мой бележник, текстуално с дата 23.XII.1941 г.

Както е известно, на 27.XII.1944 г. Учителят ни напусна от физическото поле. Плачът и скръбта на всички ученици беше голяма. Учителят бе погребан на 31.XII.1944 г. на петия ден. Времето беше много студено, през цялото време до погребението непрестанно и многократно всеки ден идваха братя и сестри и всеки по свой начин изразяваше с глас и плач или мълчаливо своята скръб. Разбира се, това не беше обикновено заминаване и всички тогава разбрахме и знаехме това и затова всички плакахме. И аз плаках, въпреки, че при много други случаи съм бил твърд, макар че съм се разделял много пъти с близки хора, дори и през време на войната с много убити наши скъпи герои и приятели, които бяха много мили и ценни същества.

Аз бях забравил за този знаменателен сън, случил се преди три години. След като бяха минали доста години след заминаването на Учителя, съвсем случайно един ден открих бележката, където съм записал съня си в Скопие. И едва тогава аз си обясних, че това не е случайно, а е било предупреждение, казано ни от Учителя по Свой особен начин. Интересното в случая е това, че състоянията на плач и на голяма скръб, изживени на сън, и тези, които после се изживяха при заминаването на Учителя на 27.XII.1944 г., бяха съвсем идентични и като че ли се покриваха напълно.

За думите на Учителя, казани ми на сън: "Деца, още малко ми остана да бъда при вас", аз още нищо не знаех. Едва скоро, почти след 30 години аз останах изненадан, когато намерих същите думи в Евангелието на Иоана, 13 гл. ст. 33. И защо едва сега ги откривам? Нима аз не съм чел преди това Евангелието на Иоана? И защо тези думи са минали незабелязано за мен? Всичко това аз предавам без никаква цел, единствено от желание да го споделя с нашите братя и сестри и да изпоя своето необяснимо преживяване, съпроводено с обясненията, дадени ми толкова дълго време след като всичко това се беше случило. Защо всичко това трябваше да ми стане ясно след толкова дълго време? – Може би е трябвало да се mine време, да се случат много събития и едва тогава да се разбере връзката между сънят ми в Скопие и заминаването на Учителя в действителност. Но това е само едно мое предположение, защото Учителят казва: "Великото и Божественото не се поддава нито на разказване, нито на рисуване. Това са го опитали всички художници, всички поети и всички писатели!"

31. СЪДБОНОСНОТО СЛАДКО

Аз напуснах армията в началото на 1944 година и то още твърде млад, със запазени сили и добри възможности да бъда все още полезен. Всички мои близки и колеги бяха изненадани от това. Нямах в момента никакви причини, с които да се оправдае това нещо. Аз бях още доста млад, жизнеспособен, здрав, с бодър дух, много добре подготвен и то за големи длъжности в армията. Посрещнах това съвсем спокойно, уверен, че то става за мое добро, макар че то беше извършено с някаква враждебна цел. Напуснах армията, разделих се с подчинени и другари весело и приятелски и се завърнах в София.

Началникът ми, който стана причина за това уволнение, много скоро след това разбра, че е направил голяма грешка и беше готов да поправи същата, обаче аз не се съгласих и с него също така се разделихме приятелски. Имаше и по-големи началници, които също така бяха готови да направят всичко за мен, но аз отказвах. Дойдох си в София, срещнах се с Учителя и разбрах, че и Той мълчаливо одобрява станалото, и че всичко става за някакво по-голямо добро по отношение на мене. Четири дни след завръщането ми дойдоха големите бомбардировки над София. Семейството ми – жена и дъщеря, без мен мъчно биха се справили със създаденото тежко положение.

След станалите бомбардировки и големите разрушения всичко беше объркано, хората като подплашено стадо бягаха в различни посоки, блъскайки се и пр. Влаковете не можеха да поберат пътниците, въпреки че пуснаха много и различни видове влакове – пътнишки и товарни, и то в разни посоки. Други софиянци пешком или с други различни превозни средства се отправиха към близките населени места край София. Спомням си, че Учителят казваше, че евакуацията е трябвало да стане по-рано, за което Той е предупредил някои лица, но това не е било изпълнено. Веднага след бомбардировките аз запитах Учителя и Той ми каза да напуснем София. Този съвет ми беше необходим, защото в мен имаше и друга мисъл, ако няма да има повече бомбардировки, да не се евакуираме. В такъв случай човек не знае кое е по-добре, та това да направи.

С товарен влак, с доста ръчен багаж се настанихме в закрит товарен вагон и въпреки че беше зима – 12.1.1944 г., пътувахме с още много други бягащи хора през нощта и на другия ден към 9 часа стигнахме в Стара Загора. След един месец напуснахме и Стара Загора и се настанихме в Карловските бани, където останахме до края на евакуацията.

С помощта на мои бивши подчинени, аз получих добра работа още през месец февруари и във всяко отношение бях обезпечен материално и много по-добре, отколкото ако бях останал в армията, и то в Скопие, далеч от семейството ми и при още много други трудни положения, които бяха създадени тогава.

Независимо от всичко това, мои добри приятели от най-добри чувства към мен ми бяха приготвили една много голяма служба, за която и аз бях съгласен да я заема. Повече от амбиция, отколкото от някаква нужда. С това аз мислех да компенсирам накърненото ми честолюбие и да докажа на моите недоброжелатели, че аз и без да съм в армията, мога да бъда

нещо по-голямо, отколкото бях там. Всичко беше в ред, обаче този проект не се осъществи и аз останах малко разочарован. По-късно аз разбрах, че Учителят е попречил на това и то за мое добро. Защото тази служба, без аз да знам, е била свързана с голяма опасност за моя живот.

Учителят по Свой особен начин ми разкри истината и то по следния начин:

“Бяхме, каза Учителят, в Пловдив на гости с един наш брат. Домакините ни посрещнаха добре и ни поднесоха сладко да ни почерпят. Но, как стана, че сладкото влезе в кривото гърло на нашия брат. Той се задави и щеше без малко да умре. Добре, каза Учителят, че Аз бях там и като видях голямата опасност за живота му, бръкнах в устата и с пръста си извадих сладкото и го изхвърлих настрана.” След малко мълчание Учителят каза: “Представи си, за едно сладко човекът щеше да умре, но аз не позволих това.”

Сладкото, което аз щях да изям, го изядоха други и платиха с живота си. По-късно аз разбрах и оцених голямото добро, което Учителят направи за мен. Той спаси моя живот, за което съм Му безкрайно благодарен. Заслужава ли човек да стане жертва за едно сладко. И сега пак си задавам въпроса, дали само в този случай Учителят е спасил моя живот и ровейки се в своето минало, аз виждам, че може би има и други случаи, за които също съм задължен на Учителя, понеже и тогава Той е спасявал моя живот. Но за тях аз ще разкажа друг път.

Наистина, колко чудни са понякога пътищата, с които ни се помага по невидим начин от Небето.

32. МНОГО И РАЗЛИЧНИ СЛУЧАИ С УЧИТЕЛЯ

1. За 1943 г. Учителят беше се изказал, че тази година може да бъде фатална за цар Борис. Ако я премине благополучно, след това няма да има опасност. Същото нещо аз бях чул и от някои наши хора от братството. Както е известно, в тази година цар Борис завърши земния си живот. При твърде загадъчни и неизяснени още напълно обстоятелства.

Под фатална година аз тогава не разбирах, че се касае за неговия живот, а само за някои изпитания. И аз очаквах да се случи с него някакво нещастие, но не и смърт. Ето защо неговата смърт беше изненада за мен.

2. За идването на русите в България и за установяването у нас на комунистически строй аз знаех от Учителя в 1940 година. Това нещо беше потвърдено по-късно по различни начини още няколко пъти, преди други случаи и срещи с Учителя. Начините, по които Учителят ни съобщаваше тези неща, са някак особени и много интересни. Той ги обличаше и представяше във форма по Свой особен начин, било с примери, символи, картини и др.

Предсказанията Му, както вече е известно, се изпълниха.

3. След завръщането ни от евакуация, апартаментът ни беше доста сериозно пострадал, а условията за ремонт и поправка бяха много трудни. Липсваха материали, работна ръка, бяхме в положение на война, имаше и оскъдица на много неща и пр. От срещите ни с Учителя аз можах да се убедя, че Той знае и вижда състоянието на апартамента ни по-добре

и от мен и Той ми даде правилни насоки и добър съвет как да се справя със създалото се положение. Не само това, но Той ми каза и в каква последователност и с течение на колко време ще стане възстановяването. Аз бях доста обезсърчен, обаче след срещите с Учителя аз се окуражавах, защото Той ме убеди, че положението не е толкова лошо и безизходно. Учителят каза, че аз преувеличавам нещата и че положението не е чак толкова лошо. Мечката, каза Учителят, само ви е наплюла и не е направила нещо по-лошо от това.

4. Във връзка с възстановяването Учителят ми препоръча да съгласувам работата си със съседа, който беше над мен. Аз посрещнах това с голяма изненада, защото с този съсед ние бяхме сърдити близо 7–8 години. Не си говорихме, макар че за това нямаше сериозни причини. Споделих това с Учителя, но въпреки това Той ми каза: "Нищо, рекох, обърнете се към него. Каква беше изненадата ми, когато преди аз да се обърнах към него, той сам ме намери и с готовност се отзова да свършим това, което беше необходимо за момента. От този момент ние не само че свършихме това, което беше необходимо, но станяхме и много добри приятели и семейно бяхме в най-добри добросъседски отношения и взаимни услуги.

5. Бях се завърнал като военен от една служебна командировка в Гърция през 1943 година на Халкадическия полуостров, не много далече от Св. Гора. Учителят каза: "Тия места са много добри за мистично съзерцание и духовна работа."

По погледа, думите и израза на лицето Му аз видях отражение на чистотата и духовната мистична изразителност, които бяха напълно в подкрепа на казаното от Него. Той сякаш присъствуваше в тези свети места и изживяваше тяхната духовност и чистота.

6. Дълго време бях в неведение по отношение на някои несправедливи положения в моята служба като военен, без да мога да си обясня кой ги създаде и защо. Това не беше въпрос, който трябваше да занимавам Учителят, но така се сведе разговорът, че стана дума и за този въпрос. И съвсем неочаквано и неподозирано от мен Учителят каза: "Причината е, че за вас има направена интрига в двореца." И всичко веднага ми стана ясно, кой, защо и пр. е виновен.

7. Върнах се от Скопие като военен. Бях пред напускането на армията. В София бяха вече станали някои малки бомбардировки в покрайнините на града. Интересуваше ме дали ще има и други бомбардировки. Независимо от това исках да се срещна с Учителя и във връзка с излизането ми от армията. Каза ми се, че Учителят е в дома на Борис Николов и че понякога остава да спи там. Домът на същия беше някъде вън от София, зад Ловния парк. Аз намерих там Учителя.

И по двата въпроса аз получих по особен начин отговор, без даже да го запitam за това и без даже някой от присъстващите да разбере. Всичко стана по особен вътрешен начин, без думи, само с известни символични знаци и специални Негови кратки изрази.

8. Много преди идването на руснаците на Балканите, аз знаех за това от Учителя, но ме интересуваше, когато това стана каква ще бъде ролята на Георги Димитров и на Тито. Учителят каза неща, които после се потвърдиха изцяло. От някои неща по този въпрос аз не останах доволен,

но думите на Учителя после се потвърдиха от това, което стана. И от това аз разбрах, че и по този въпрос Учителят знае всичко не само за това, което е в момента, но и за това, което ще стане в бъдеще.

9. При един случай Учителят ми обясни, как е помогнал на Георги Димитров да не бъде заповен от полицията. И какъв съвет му е дал да се запази за по-нататък. Всичко е излязло сполучливо, според както го е наредил Учителят.

Може би не е случайно, че двамата учители – единият материалист, а другият духовен, са живели в къща с общ покрив и два отделни входа откъм улицата, на ул. "Опълченска" 66 – София. Съвсем обяснимо е, защо Георги Димитров е останал признателен към Учителя и защо той позволи да бъде погребан Учителят на Изгрева. Той беше готов да направи и други услуги за него и за неговото дело.

Този факт и още много други, които се знаят, говорят най-убедително за едно – Георги Димитров е наистина вожд и учител на българския народ. Георги Димитров е наистина една историческа личност. Той е известен не само в България, но и в цял свят.

Аз лично мога да кажа, от мои лични впечатления с Учителя, че Георги Димитров се е ползвал от закрилата и доброжелателството на Учителя. Може би историята един ден ще каже много повече по този въпрос.

10. При един случай Учителят ми каза, че след бомбардировките София ще бъде като "празна скъсана кесия". И действително, това сравнение беше на място и всички можахме да го констатираме след бомбардировките.

Учителят каза също, че София нямаше да бъде бомбардирана, ако евреите не бяха извадени от нея. "Евреите пазят София" – каза Учителят. Тогава аз не разбирах смисъла на тези думи, но сега те са съвсем ясни за всеки един от нас.

11. При друг случай, през време на войната на Германия и Русия, Учителят ми подсказа по Свой начин, че русите разполагат с едно много мощно оръжие, с голяма разрушителна сила, неизвестно засега за никой и че нищо не може да устои срещу него. Аз нямах тогава представа за какво се касае. Сега обаче разбирам, че това се е отнасяло за руските "Катюши", които са минохвъргачки, автоматични, многоцевни, скорострелни, с много силно взривно действие, което е съкрушително по своята сила, бързина и изненадващо действие. И германците с нищо не можеха да му се противопоставят.

12. Първоначално никой не знаеше каква величина и сила във военно отношение представляваше Америка и какво значение имаше тя за изхода на войната. Американците бяха вън от Европа и едва ли можеха да играят някаква голяма роля в това отношение. И за пръв път аз получих разяснение по този въпрос от Учителя. По-късно Учителят ми каза, че между Русия и Америка има специално тайно споразумение, неизвестно за англичаните. И тук има неща, които ще бъдат изяснени в бъдеще.

13. Спомням си как при първите ми срещи с Учителя аз в себе си мислех, че макар Той да е голям и недосегаем връх, във всички посоки на човешкото знание, съвсем сигурно е, че Той е несведущ по военното дело, защото не е служил войник и като духовно лице никога не се е занимавал с подобни въпроси. Аз обаче не съм споделял това с никого, но Учителят

всичко знае. Постепенно аз разбрах, какво знае Учителят по тези въпроси. И аз разбрах, че и тук Неговите възможности надхвърлят всяка човешка представа. В себе си аз се почувствавах засрамен, че съм могъл да допусна подобна мисъл. С голяма изненада аз после узнах от Него неща, които не бяха по силите и възможностите и на най-добрите военни лица.

14. Сегашното разделение на Германия на две държави Учителят го знаеше много преди края на войната и капитулацията на същата. То можеше да се избегне, но късогледството на ръководните лица го допуснаха и този въпрос остава да бъде изяснен от историята в бъдеще.

15. Грешката на Багряновото правителство беше, че той трябваше да търси разрешение на политическата криза по пътя към Русия, а не с Англия. Учителят знаеше това, но Той не се налагаше. Той казваше, когато го питаха само веднъж и повече не повтаряше. Погрешка е да се смята, че Учителят се е занимавал с политика. Само в краен случай и то ако бъде запитан, във форма на съвет, Той си даваше мнението. При всички случаи, даже и при най-сериозните и опасни положения, Учителят оставаше хората сами по свобода да решат и да действуват.

33. СТРАДАНИЕТО

Страданията са неизбежни в живота, макар и да са неприятни и нежелателни. Тук аз ще ги засегна и то бегло, и то само от гледището на Учителя и на учениците на Бялото Братство.

Те идват, за да се калим и и да сме готови за евентуални сериозни изпитания и изненади в живота, които неизбежно идват. Всеки човек на земята страда, но по различен начин. Не казвайте, че вашите страдания са най-големи и че вашата съдба е най-тежка. Ние трябва да работим и при най-големите страдания, както и при най-големите радости, защото те неизбежно ще дойдат. Трябва да бъдем готови, защото идват моменти, когато ще се раздрусва цялото ни тяло, душа, ум, сърце и цялото ни естество. Ние геройски трябва да издържим на всичко: "Ще изгубиш къща, пари, деца, приятели и пак трябва да кажеш: "Бог не може да се измени." Страданията са Божествен огън, който пречиства всичко. Чрез страданията Бог ще пречисти света, обаче знайте, че и при най-големите страдания вие не сте сами. Не се смуцавай, както обикновените хора. Трябва да се надраснат условията. Човек нищо не може да стане, ако не мине през страданията. Нито учен, нито добър, нито силен, нито светия, нито красив, богат, здрав и пр.

Страданието е дясната ръка на Любавта. В невидимия свят едно страдание, когато влезе, всички го желаят: Страданието е метод за повдигане на човешката душа. Любав без страдания не е разбрана. Бог ще ви посети само при страданията. И щом страдаш, значи от невидимия свят те готвят за нещо важно. Човек трябва да ги посрещне разумно и да не се бори с тях. Вие трябва да се калите при страданията и да се разговаряте с тях. В някои случаи вие страдате за други хора и тогава страданията не са ваши, обаче ние сме част от един организъм. Няма нищо лошо в това да страдате за другите. Щом роптаете, Бог ще ви помогне и страданията ще си отидат. Чрез тях човек се учи да мисли и чрез тях той разбира какъв е неговият ум и каква е била неговата еволюция. Дойдат ли страданията,

не викай, а мисли и търси причините, защо страдаш. Ако хората бяха разбрали Христа преди 2000 години, сега нямаше да страдат. И ето вече 2000 години човечеството страда. Христос на кръста преживя мистично идейни страдания. Светите, великите и добри хора са минали през големи страдания и който не е минал през страдания, не е развил в себе си никаква философия и никакви възвишения и Божествени възможности. Той няма дълбочина и Божествен живот. Няма представа за нищо велико и необикновено в себе си.

Трябва да разберем вътрешния скрит смисъл на страданията. Без тях човек си остава обикновен земен човек. Искане не обикновен проповедник, философ, учен, мъдрец, държавник, горд и надут щастливец и пр., а живо изявление на Христа, на Бога, жив творец на добро, Любов, жертва, правда, истина и други човешки добродетели. Без това нещо всички изброени са само типови герои, нахални, хитри, подли и пр. – мародери, лъжци и крадци, готованковци, които заблуждават и спъват човечеството в неговата еволюция.

Герои трябва в духовните общества, герои трябва и в света. Героите са богатството на един народ. Но не на насилието, а на саможертвата и страданията. Никоя жертва не отива напразно. Страдащите хора са духовният и морален капитал на народа.

Имена и примери има много и у нас в България, има и в историята на другите народи и нека изучаваме примера на великите хора, които са пострадали, за доброто на своите народи и на цялото човечество.

34. ПРОЩАВАНЕ

“Прости ни прегрешенията наши, както
и ние прощаваме на нашите длъжници.”

Мойсеевият закон е: “Око за око и зъб за зъб”, а Христовият да се прощава 77 пъти по 7. Даже и на кръста Той казва: “Прости им, Господи, защото те не знаят какво вършат.”

Учителят казва: “Външното прощаване е за хората, а вътрешното е за тебе.” Чрез прощаването човек трансформира отрицателните енергии в положителни. Прощаването е борба между разрушителните сили и творческите. И затова победата трябва да бъде на страната на последните.

Всяка душа сама трябва да се обърне към Господа и сама да си помогне, но преди всичко трябва да намери сили в себе си, за да прости. Трябва да победим съмнението, разединението, омразата и завистта, злобата и жестокостта. Не съди, не критикувай. Простиш ли, ти спираш потока на злото. Пази съзнанието си от злото. Не се раздвоявай и не се разколебавай. Нека Бог да се всели в нас чрез любовта, прошката и доброто. Не се бори със злото, защото то ще те победи. Имай любов към врага, за което се иска голямо геройство. Направи му добро и го обезоръжи. Не морализирай. Прощаването е много трудно и добро средство и добър метод за работа, за истинския ученик. То е само за ученика. Единствената връзка между човешката душа и Бога е Любовта. Дай правото на противника, ако си силен, трябва да простиш. Да забравиш и да замениш злото с доброто.

35. НЯКОИ МИСЛИ ОТ УЧИТЕЛЯ

“Всички велики Учители са давали ред методи за саморазвитие и самовъзпитание и затова всеки трябва да се развива по онзи път, който му е определен.”

“Пазете се да не отбивате от пътя никого.”

“Не се старайте да дадете на другите хора тази окраска, която вие имате, защото ще се спънете.”

“Щом идеята е една тя е ценна. Щом станат две, те се омаловажават.”

“Знание, което не се използва, изтощава човека.”

“Никога не казвай, че знаеш и че си силен.”

“Природата ви е дала дарби и способности, за да работите с тях върху себе си. Да не очаквате нищо от други хора.”

“Истинското знание в живота е това, което ползува всички за доброто на човечеството.” “Учението е един вечен процес.”

“Когато един клон се отдели от дървото – изсъхва.”

“Лош човек е този, който говори за Бога, а всичко върши за себе си.”

“Добрите хора са делегати на Бога.”

“Тъмни и светли същества са винаги около вас и ви направляват, затова будни бъдете.”

“Израелският народ не изпълни волята Божия. Има само един начин за опропастяване на един народ и за спиране на неговото развитие, а той е неизпълнението на волята Божия. Имаме хубав пример с израелския народ. Пръснаха се по целия свят, но Бог не допусна да изчезнат. Биха ги, гониха ги, но има нещо, което ги държи.

Измежду тях има много умни хора. Кой пази евреите? – Пази ги Великият Принцип на живота, който пази всички народи.

Има едно учение, което всеки народ държи в себе си, пази го, изпълнява го, без да знае някой. Евреите точно спазват закона на десетъка. Каквото спечелят, отделят 1/10 за Бога. От хиляди години те пазят този закон. Имат и други хубави неща.”

“**Българите** лесно се настройват един срещу други. Имат много партии и всяка партия мисли, че милее повече за народа си от другите. Но те трябва да се сплотят и да изпълнят Божия закон. Щом стане въпрос за любов между хората, казват: духовенството да има грижата за това. Духовенството пък казва – нека всички хора да признаят нашата свята църква. Нищо! Нека хората поддържат и църквата, но кой създаде църквата? – Светиите създадоха църквата. Тези светии и днес остават свети, чисти, непорочни и имат любов към човечеството и Бога. Обаче има и такива светии днес, които не вървят в съгласие с Божиите закони.”

“Аз съм ви събрал по няколко причини.

Първо, да образуваме една мощна вълна на Любов, която да обхване цялата земя и да събуди всички човеци на Земята.

Второ, да ви дам знание да станете в бъдеще проповедници на новата култура на шестата раса.

Трето, да ви подготвя да влезете в Бялото Братство. Вие сте ученици, но не сте от Бялото Братство. Аз изнасям грешките на хората, обаче

учениците не трябва да правят това. Което е позволено на Учителя, не е позволено на учениците. Също така, което е позволено на богатия, не е позволено на бедния. Което е позволено на силния, не е позволено на слабия."

За себе си Учителят е казал:

"Кой ти е крив. Сам пожела и сам дойде да помагаш. Духовенството се бори с мен, няма защо да се боря. Едно време и евреите се бореха с Христа. Господ вижда всичко. Той има милиони очи, праша ангелите си.

В сравнение с това, което аз виждам, вие сте слепци.

Казвам: Ние трябва да придобием качествата на светлината – безкористие и качествата на водата – мекота. Аз наричам добрия човек вода, а човекът, който дава знание, наричам светлина. С тези връзки на щедрост и на знание вие ще бъдете братя на земята и братя на небето."

"Реалното в света е връзката с Бога. Работете, за да създадете нови навици във вас. За да си здрав, жертвувай всичко за Бога."

"Защо Бог не ми помага? – Защото и ти не помагаш и не обичаш."

"Който е с Бога, не очаква никой да го обича. Искаш ли да се освободиш от смъртта, признай си погрешките."

"Всеки иска да се осигури, но вие сте осигурени веднъж. Защо втори път искате да се осигурявате? Това е циганска работа. Новото, което сега идва, то е краят на желязната епоха. Ще дойде златната епоха на светлината. И невъзможните работи ще станат възможни."

"Бог ви е дал безплатен билет за цялата Вселена, а вие се задоволявате само с един затвор от 4 стаи.

Бог не ви е пратил на Земята, за да носите на гърба си един мъж или една жена.

И като живеете, трябва да знаете защо живеете.

И като умирате, да знаете защо умирате. Да идеш обаче горе със сегашните си разбирания, е невъзможно. Оттам трябва да дойде една душа, която те обича, за да те изтегли горе. Сам никой не отива горе.

Днес ученици са нужни, защото голяма е жетвата.

На всички ви пожелавам да бъдете като Христа и когато влизате в салона, да не виждате, че има много хора, но да виждате само Христа."

"Аз себе си не съм проповядвал и не съм проявил нито една милионна част от това, което съм.

Съдбата от домът Господен ще почне, от вас ще почне.

Славянин е онзи, който върши волята Божия. Близко е времето. Мнозина се смятат за религиозни и чакат да отидат в рая. Но само ако ученикът учи, минава в по-горен клас."

"Три езика има на небето – Любов, Мъдрост и Истина!"

"Най-голямата беда е да живееш в себе си. Ще ви се дадат трудни задачи."

"Слънцето не грее само за един човек."

"Прережете паяжините, в които сте се оплели."

"Не търси щастието си нито в мъж, нито в жена."

"Пазете се от животинското си естество."

"Ученикът да учи, а не да критикува."

"Каже ли ти някой, че си умен, добър, красив, млад, че те обича, че не може без тебе – това са капани. Кажат ли ти, защо правиш добро и

защо даваш от своите блага – това е капан. Царството Божие приема само хора с мазоли на ръцете.”

“Един министър дал угощение и всички занесли подаръци. Сложили ги на масата и ги покрили. Когато обаче вдигнали плата, какво видели? – Скъсани цървули, скъсани дрехи и шапки. Също и вие отивате на угощение при Бога, но там ще намерите вашите скъсани парцали. Давайте от най-хубавото.”

“Ако обичаш е Божествено, а те да те обичат, е човешко.

“Благодарете за това, което днес ви се дава, а за утре не мислете.”

“Аз съм пътят, истината и животът. И каквото направите сега в този живот, то ще е. Само ученикът учи, а другите се забавляват. Не е важно, че грешите, но защо допускате и защо не поправяте.”

“В астралния свят има много капани.”

“Ученикът трябва да има доблест да говори право /истината/.”

“Бог се проявява в душата на човека.”

“Търпеливият човек от нищо не се смущава.”

“За онзи свят на митницата ще ви вземат всичко.”

“Не чакайте Христос да се жертвува пак за вас.”

“Двата последни университета, които трябва да свършите, са университетът на душата и този на Духът. И те са последните инстанции, през които човек трябва да мине.”

Хората мислят за общественото мнение, а не за мнението на Господа.”

“Срамът е на място, само ако е преграда за греха. Праведният човек не се срамува, защото той се е издигнал над него.”

36. НИТО МАЛКИ, НИТО МАЛОВАЖНИ

От някои изказвания на Учителя, когато Той беше между нас, аз си спомням някои случаи и някои изказвания, които ще изложа сега. Те нито са малки, нито са маловажни, въпреки че може да изглеждат като такива. Трябва предварително да отбележа, че някои от тях остават и досега неразбрани за мен. Вероятно, тяхната скрита символична смисъл ще бъде обяснена и разбрана в бъдеще.

1. След преминаване на руската армия в настъпление срещу германците във войната 1941–1945 година, след като германците загубиха битките при Москва, Ленинград, Сталинград и пр., русите бяха проникнали доста дълбоко на Запад, в мен се зароди мисълта в коя посока русите ще развият своите главни усилия: в центъра на своя фронт или пък към техния южен фланг, близо до нашите граници.

Без да споделям това с Учителя и без да съм дал повод за това, Той сам по този въпрос ми отговори така: “Русите са решили да действуват направо – Москва – Берлин. Те не искат да губят време и затова няма да правят далечни обходи.” Впоследствие, както е известно, събитията оправдаха тези думи на Учителя.

2. Бялото Братство в България през 1939 година беше на своя лагер през лятото на Рилските езера. Посещението беше много голямо и присъстваха там и една голяма група братя от Франция, а имаше и от други държави.

Преди това на беседа, при много посетители, Учителят каза: "Добре е тази година всички, които желаят и имат възможност, да отидат на Рила, защото сега условията са най-благоприятни за това. В бъдеще няма да има условия. Такива условия, каквито сега съществуват, ще се създадат едва след 60 години."

Защо и кои са причините, Учителят по този въпрос не каза повече нищо. Събитията, които последваха след **1939 година**, ясно оправдават тези думи, казани предварително от Учителя. Аз лично останах озадачен от тези Негови думи тогава. Защото нито виждах, нито знаех за причините и пречките, поради които ще бъде невъзможно повече събирането. Най-много ме учуди срокът 60 години! И затова погледнах с известно недоверие, че това ще стане чак толкова късно! Сега, след като от тогава са изминали повече от 30 години изказването на Учителя е във от всички съмнения.

3. Още в **1926 година** в беседа Учителят е казал, че в света ще станат големи преобразования. Старото ще изчезне и новото ще се яви на сцената. И в религията, и в науката, и в общественния живот, всичко ще се промени. Хората ще почнат да мислят по нов начин. Между европейските държави ще се създадат нови връзки и отношения. Съобщенията между държавите ще бъдат свободни, без паспорт и без ограничения.

4. Един път като военен, Учителят ми каза така: "България във военно отношение е съвсем слабо подготвена и затова тя не бива и не трябва да води война. За да бъде готова за война, България трябва да има 3000 аероплана, а тя има само 100. Действително, че за това време готовността на България беше съвсем слаба и на ниско ниво, особено от гледището на нейното въоръжение. **До 1939 година** България беше много слабо въоръжена, въпреки че в кадрово и командно отношение беше на голяма висота, а и духът на войската беше доста висок. Причините за лошото въоръжение бяха ограниченията, наложени от Ньойския мирен договор, след Първата световна война.

След завършването ми от прикриващия фронт на турската граница 1939 година, аз се срещнах с Учителя и без да му дам какъвто и да е повод, Той каза: "Сега поне българите видяха, че не са готови за война." Това ме изненадата, защото наистина това беше факт и то беше констатирано най-добре от тия, които бяха на фронта. След като се завърнах от фронта, споделих това с един мой началник и той остана много учуден, защото този факт, макар и да се знаеше от военните никой не смееше да го изрази открито.

След 1939 година България започва сериозно да се готви и по отношение на въоръжението, макар че се извършиха доста неща, все пак и до край ние останахме с недостатъчно и до известна степен остаряло въоръжение.

5. След 1940 година у нас се започна подготовка за противовъздушна отбрана на населението. Постепенно мерките, които се вземаха, ставаха по-сериозни, но все пак какви – съвсем теоретични, слаби и несъответни за една сериозна въздушна отбрана. Едва след бомбардировките в 1944 година се започнаха истински сериозни действия в тази посока, но то беше вече съвсем късно.

Имам един спомен във връзка с този въпрос. Бях на Изгрева с Учителя и един наш доста културен и издигнат брат. Последният каза на

Учителя, че е наредено да се извършат в Изгрева някои подготовки в това отношение. Учителят слушаше и мълчеше. Братът потвърди и потрети това свое изказване, а Учителят пак мълчеше. Най-после братът каза: "Ама, Учителю, аз съм отговорно лице, от мен се иска това. Какво да правя?" Учителят най-после, в отговор на тези негови думи, най-напред се обърна към мен, усмихна се многозначително, а след това му каза: "Направете, каквото трябва. Аз не съм против, щом като е наредено...!"

Аз схванат смисъла на тези думи, обаче братът не ги разбра. По-късно, след големите бомбардировки се констатира, че на Изгрева не е паднала нито една бомба, макар че около него имаше много ями от въздушни бомби.

6. Една вечер Учителят, аз и Галето се връщахме от дома на Борис Николов към Изгрева. Галето вървеше съвсем близо до Него и даже го подкрепяше в някои случаи, въпреки че нямаше нужда от това, а аз бях малко по-настрана. При връщането ни Учителят направи известни знаци на някои места, които аз запомних. Това беше скоро преди бомбардировката. Доста време след бомбардировките аз ходих специално и констатирах, че местата, които бяха отбелязани от Учителя, около тях имаше паднали бомби. За сведение, попитах Галето, направило ли му е впечатление това, което бе направило такова на мен. Той отговори, че нищо не е чул и нищо не е разбрал. Не е било за мене, каза той, а той беше съвсем близо до Учителя, а аз бях далеч от него.

7. При едно изказване Учителят каза така: "Сегашните народи повтарят старите култури на някогашните народи: германците повтарят културата на римляните, Франция – културата на старата Византия, Англия – повтаря културата на евреите, а Русия – повтаря египетската култура."

8. При един друг случай Учителят каза, че ще дойде време, когато хората ще отиват на другите планети и това време няма да бъде далеч и вие ще бъдете свидетели. Това изказване беше направено през **1944 година**. Това изказване на Учителя ми се виждаше тогава съвсем невъзможно и фантастично. Сега обаче, когато се осъществи посещението на Луната и завръщането от там, както и другите космически изследвания и постижения, явно потвърждават и тук думите на Учителя, които някога изглеждаха невъзможни и фантастични.

9. Ганчо Генчев, мобилизиран запасен офицер, беше на служба в Скопие и при един случай направи изказване, че Учителят в София е оставен съвсем без грижи на Него и че е оставен на благоволенieto и на доброто желание на случайни наши хора.

По-късно, на една беседа аз чух как Учителят повтори тези изказвания на Ганчо Генчев, без да споменава името му. И в заключение Учителят каза така: "Тези изказвания не са верни и аз не ги одобрявам. Така не се проповядва. Това излага братята и сестрите в София. Ако един Учител не е в състояние да се изхрани сам и ако той стои гладен, Той не е никакъв Учител."

10. На беседа след **9.IX.1944 г.** Учителят каза: "Тази дата край другото показва още и това, че и за комунистите в България има Бог, макар че те не вярват в Него." С други думи, Учителят искаше да каже, че Бог се грижи за всички, и за верующи, и за неверующи.

11. Бях на беседа преди големите бомбардировки над София – на **10.I.1944 г.** Учителят доста време преди бомбардировките много строго

и сериозно предупреди за страхотните неща, които се готвят за София. Присъстващите на беседата бяха до голяма степен изплашени, а някои жени започнаха да пискат. След това Учителят отправи някои обвинения, че не са изпълнени дадените от Него указания, въпреки, че Той е предупреждавал за това своевременно. "Тия, които трябваше да предават думите ми, не предадоха правилно моите думи, а ги изопачаваха." Поради това някои от братята извадиха заключение, че Лулчев е виновен, макар че Учителят не спомена неговото име. И всичко, което доста по-рано каза Учителят, се изпълни и ужасът, който после имаме, беше действително голям. По отношение виновността на брат Лулчев, аз се резервирам и по този въпрос може би ще се направят верни преценки в бъдеще.

12. Един ден Учителят ми зададе въпроса, като ме запита да му кажа колко се германските дивизии на Балканите. Казах Му, че не зная и че вероятно това не го знаят даже и в нашето военно министерство, защото това е военна тайна за германците. По свой особен начин Учителят ми подсказа колко са дивизиите и ми направи силно впечатление, че и тук, както и в много случаи, Учителят знае неща, които никой друг не знае и че за Него няма нищо скрито и тайно.

13. След 9.IX.1944 г. в един особен случай, когато хората от Братството бяха недобре ориентирани, някои лошо повлияни, Учителят доста сърдито и строго каза: "Вие всички тука, с малки изключения, сте станали оръдие на паднали духове." Действително, че по това време доста наши братя и сестри бяха като обсебени и не бяха вече бели братя, а нещо съвсем друго.

14. За комунистите и за атеистите Учителят каза: "Те изпълняват една от десетте Божии заповеди – да се не поменава Божието Име напразно."

Явно е, че с това Учителят иска да каже, че това е реакция от тяхна страна срещу тези, които спекулират с Името Божие и са осквернили святото и чисто име "Бог". Това име вече е доста много изложено и то от тия, които вместо да го пазят чисто и свято, с него търгуват и злоупотребяват.

15. Към 1940 година Учителят ми каза: "Папата бил наредил да му строят скривалище против аеропланни бомбардировки."

Смисълът на това изказване, според мен, беше, че папата, заместника на Христа на земята, според католишката църква, не вярва на Бога и не разчита на Него, за да запази животът му, а търси спасение от някакво скривалище.

16. Учителят направи един път изказване в смисъл, че истинският лекар трябва да бъде духовно посветен и издигнат човек, а и истинският свещеник трябва да има солидни знания по медицина.

Единият е лекар на физическото тяло, другият на духовното и те не се изключват един-друг, а напротив, трябва да вървят ръка за ръка, ако искаме да имаме добри резултати от лечението.

17. "Ненормалните и болните хора, каза Учителят, ги наричат луди. Те не са луди, а болни хора и те трябва да се лекуват, а хората трябва да имат добри отношения и грижи за тях."

"Луди и ненормални, каза Учителят, са тия държавни водачи, които подготвят и хвърлят цели народи в изстребителна война и стават причина да загиват милиони хора, да се създават страшни разрушения и да докарват най-страшните страдания за човечеството на земята."

Това изказване на Учителя бе направено лично на мен преди Втората световна война, но аз почувствувах, че Той знаеше за нея и по такъв начин ни предупреждаваше.

18. Казват, да умрем за България. Учителят каза: "Трябва да заменим това изказване със следното: **"Не да умрем за България, а да живеем за България."**

19. Казват: "Да създадем велика България", но как е възможно това? – България по територия е малка страна и тя, следователно, не може да бъде голяма и велика. България може да стане велика, но на друго поле – в духовно отношение.

20. "Понякога, казва Учителят, казват, че въпреки всичко, българският дух е непобедим. Вярно е, че българският дух е непобедим, но България, като материална сила, е победима."

21. Казват, че "Съединението прави силата" – вярно е това, но кое прави съединението? Само любовта между хората прави съединението.

22. "Съдбините на този народ са в мои ръце."

"Аз ще направя на този народ най-голямото добро, което никой досега не му е правил и след това ще му кажа "Сбогом"!"

37. БЕШЕ СЪДБОНОСНО И НЕПОПРАВИМО

От доста дълго време се говореше, че във връзка с новите строежи на квартал Изгрева, се налага да се преместят останките на Учителя Петър Дънов, погребан с разрешение на Министерския съвет и с такова от др. Георги Димитров на 31.XII.1944 г. Бяха минали от тази дата повече от 30 години. През тези 30 години станаха много големи промени – политически, обществени, културни и пр. Тези промени засегнаха и нашето братско общество, обществото на Бялото Братство в България, което беше известно за гражданството под името "дъновисти", а за религиозните среди беше известно като "Верска общност Бяло Братство в България".

Територията на това братско общество обхващаше едно голямо пространство от Дървенишкото шосе до гората, и на юг до ж.п. линия при Дианабад. Тук Братството разполагаше с общи и частни имоти на голямо пространство земя, възлизаци на десетки декари, където имаше построени и много частни къщички на бедни, скромни, честни и добри граждани, верующи хора, събрани около своя Учител, където живееха за Бога и с труд, учение и личен пример, в задружност, взаимна обич и доверие имаха благородния стремеж да приложат на дело Великото учение на своя Учител. Тук имаше два големи салона за беседи, а за хранене, летен външен стол, обширна слънчева поляна за специални окултни упражнения и гимнастика, градини с плодове, лозя, ягоди и зеленчук и братски пчелни кошери. Поради изменилите се нови обстоятелства в тези 30 години станаха големи промени. Измени се обликът на някогашния квартал Изгрев. Застроиха се нови сгради, дойдоха нови хора, чужди на идеите на Братството. Пръснаха се братята и сестрите в разни посоки. Кварталът промени физиономията си, измени се и духът, който бе оставен на това място от Великия Учител.

Кварталът постепенно се оформи като легационен, а в крайните му места се установиха комплекси за художници, скулптори, борци против

фашизма, заслужили дейци на партията и народа, журналисти и пр. Остана само мястото, където е погребан Учителят, което напомняше на Неговите последователи за някогашния Изгрев и за спомените, свързани с Учителя и Неговото Слово.

С голяма болка и скръб в душата си, те се разделиха с двата салона, със слънчевата поляна за гимнастика, с градините, със собствените си домове и пр. И те бяха по душа и по вътрешни и външни изявления истинските и верни братя—комунисти, с тази само разлика, че вярваха непоколебимо на своя Велик Учител и на новия живот Бог, изявен на земята, който беше Бог на Любовта, на човечността, на Мъдростта и Истината, Правдата и Доброто.

Но ето, през месец **февруари 1975 година**, решително и сериозно беше поставен въпросът за преместването на останките на Учителя от гробното място на Учителя. Това нареждане засегна дълбоко душите на тези добри, мили и кротки хора, и за пръв път те направиха постъпки пред отговорните личности, като ги молиха да не правят това, защото това действие няма да засегне само техните свещени чувства и вяра, но ще има съдбоносно и непоправимо последствие и за тези, които ще го извършат, а така също и за съдбата и бъдещето на нашия народ.

Не беше лесно, при съществуващото настроение и при господстващото разбиране на днешното общество, да се убедят лицата, от които зависеше това, за да приемат доводите и молбите, изложени от Братството. И все пак, за добра чест и похвала на някои от ръководещите ни лица, това зло не беше извършено. Добрите и далновидните, просветените бяха в случая на своя пост и те не допуснаха тази исторически неоправдана грешка. Духът на светлината, истината, човечността, духът на българската историческа правда възтържествува. Съдбоносното и непоправимо историческо зло върху българския народ не беше извършено.

38. "ЧЕМ ХУЖЕ, БОЛЬШЕ ЛУЧШЕ"

С това изказване на Учителя при една среща с Него, Той искаше символично да ми довери една голяма тайна. И затова, казаното в тези думи трябваше да се разбира в неговия обикновен прост философски смисъл. Не, в смисъла, който е вложен от неговите автори и идеолози, а някак иносказателно, защото вътре в него беше вложено от Учителя нещо много по-важно и съществено за момента, което Учителят не казваше направо.

Езикът беше символичен и трябваше да се разбере така, както Учителят искаше и аз мисля, че разбрах и изтълкувах тогава добре това.

Аз няма да обяснявам значението на тези думи и смисъла, който Учителят беше вложил в тях. Тук аз искам само да хроникарам случая, но няма да го обяснявам, защото ще си изгуби силата и значението. След доста време аз разбрах, че правилно съм схванал тези думи на Учителя, защото те бяха реализирани, но смисълът и значението им беше друго. Освен това разбрах, че това духовно изказване може да се направи само от един Велик Учител, като нашия. И затова аз приключвам този на вид дребен факт с думите: "Учителю, благодаря Ти! Поклон пред Твоето небесно изявление, което е неизразимо и все пак ТИ намираш изрази, за да

го направиш достойние и разбираемо за нас. Заслужаваме ли ние това? – Мисля, че не! Но по Твоя милост и благодат, Ти много пъти ни удостояваш със Своята Любов, Светлина, Доверие и Благоволение. Благодаря Ти!”

39. БЕШЕ КАТО СЪН

И все пак не беше сън, а една жива действителност. През 1947 година, вероятно месец септември.

Бяха минали три години от заминаването на нашия любим Учител Петър Дънов. Ние се чувствахме като сираци, без баща, лишени от неговата закрила и напътствия, без кураж, надежда и сила за преодоляване трудностите и негодите в живота.

В София по-предната нощ на това, което искам да изложа, беше станало едно малко земетресение, без никакви материални поражения. Хората бяха малко поизплашени, и предпазливи от неизвестността. По тази причина жена ми и дъщеря ми бяха напуснали за 1–2 дни апартамента и отидоха на Изгрева, където постройките са едноетажни и в по-голямата си част бяха дървени бараки, пригодени за живеене. Всички тези бараки бяха с по-големи или по-малки дворни места. Безопасността тук при земетресение беше сигурна. Чувствувахе се спокойствие и сигурност. Разбира се, за това имаше влияние и особената атмосфера на хората, които живееха там. Те бяха кротки хора, незлобливи, непретенциозни и доволни от малките материални условия, при които живееха.

В апартамента бях останал сам. Аз бях спокоен, уединен и духовно обграден. Събудих се към 1 часа през нощта. Нямах нищо особено. Опитах се да заспя, но не можах. От 1 до 2 часа през нощта прекарах в размисление и след като се убедих, че няма да мога да заспя, реших да изляза навън, вместо да се въртя в леглото.

Къде да отида? – Мисълта ми ме насочи към градината, а след това на Изгрева. Какво ще правя там аз не знаех. Изследвах насоката на моята мисъл, дадена ми по вътрешно указание. Не казвам внушение, защото не мислех, че някой друг ми внушава това. След 1 час бавно през гората аз се озовах на Изгрева. Беше вероятно към 3 часа през нощта. Нощта беше тъмна. На Изгрева беше тихо, всички спяха. Едва сега аз почувствувах, че няма как да прекарам времето, а и не знаех къде да ида и какво да правя. Бях без горно палто. Аз мислех, че не е студено, но съм се излъгал. С приближаване на сутринта, постепенно ставаше все по-хладно, дори студено. Помислих да се върна, но си казах, че това ще бъде слабост и затова реших как да е да изтърпя до разсъзване. Отидох на полянката, където играехме Паневритмия, разхождах се по нея, обикалях в кръг колелото, но сутринната студенина ме безпокоеше, защото бях леко облечен. Отидох в беседката, която беше на западния край на поляната и която беше построена за музикантите, които свиреха на Паневритмия при дъждовно време. Седнах, легнах, въртях се, вдигах яката на сакото, свивах се на кълбо, изобщо борих се с неприятния студ. Мина време, аз се съпротивлявах със студа, но времето течеше бавно и мъчително. Ставах, разхождах се, правих движения за загряване, пак се връщах, лягам и т.н. В това мъчително положение погледнах да видя колко е часът и приближава ли сутринта, обаче беше още тъмно и не можах да видя

часовника. Погледнах навсякъде беше тъмно. Една единствена светлина се виждаше от електрическата лампа, която беше на стълбището за горната стая на Учителя. Реших да отида, за да видя колко е часът. Стигнах пред западната врата на салона и от лява страна ме огря светлината на лампата. Повдигнах лявата си ръка с ръчния ми часовник. Погледнах, часът беше точно 4 сутринта. Още не вдигнал глава от часовника, изправен пред прозореца на салона, аз бях изненадан от голям шум, движение, глъч, салонът бил пълен с хора, и също като при свършване на беседа, хората се раздвижиха, имаше голям шум и движение, безразборна глъч и раздвижване на столовете в салона. За миг аз помислих, че напразно съм стоял вън да мръзна, защото в салона е имало наши хора. Това обаче беше само за един миг, защото аз веднага повдигнах глава и видях, че западният прозорец на салона беше съвсем тъмен и следователно не може и въпрос да става, че в него е имало наши братя от Изгрева. Аз останах прикован на мястото си и бях много изненадан и удивен, защото шумът, движението, стъпките, столовете продължаваха, даже се увеличаваха, но всъщност за мен беше ясно, че това не бяха материални хора, а някакви невидими духове и при това всичко беше така реално и действително, че не остана никакво съмнение в мен, че е действителност. Това не беше никаква халюцинация. Аз стоях прикован и смаян, в пълно съзнание и съвсем спокоен. Не се уплаших и прикован на място, аз чаках да видя какво ще стане по-нататък. Аз нищо не виждах, а чувах и по движението и разговорите констатирах, че тия безплътни същества постепенно, не изведнъж поеха пътя си в астрала нагоре, минавайки свободно през тавана и покрива на салона. Разговорите им постепенно се отдалечиха все по-нагоре във въздуха и съвсем естествено гласовете им заминаха с отдалечаването им, те все по-слабо се чуваха, докато съвсем замряха и не се чуваха повече. Чуваха се обаче други, които бяха по-назад в колоната, в която си отиваха нагоре и с тях ставаше същото, а после и други и така най-после си заминаха всички и не остана нито един. Настана тишина и спокойствие. Това беше голямо сборище на невидими хора и ако се съди по шума, по разговорите, трябва да се предполага, че това не бяха по-малко от 200–300 човека, а може би и повече.

Аз стоях неподвижен на мястото си, цял обърнат в слух и внимание, и в очакване да видя какво ще стане по-нататък.

Трябва да отбележа, че тези безплътни същества свободно минаваха, както вече по-горе казах, през тавана и покрива на салона. И материалните прегради не бяха препятствие за тях. Обаче минаването им през материалната среда на тавана и покрива беше съпроводено с голям пукот и шум, сякаш се чупеха дъски и греди.

Завърши всичко това и беше явно, че всички си бяха заминали и не остана в салона и на земята нито един от тях. Аз все още стоях в очакване. Вече не чувствавах студът. Вниманието ми беше насочено към салона и пространството над него, където се беше случило всичко това.

След известно време аз чух човешки говор от тавана, който идваше от изток и отиваше към горницата на Учителя /горната стая/. Чух след това и гласове на други хора. Те всички отидоха в стаята на Учителя и си приказваха спокойно и кротко като че ли обсъждаха някои общи въпроси. Разговорът им беше спокоен, като на разумни хора. Това обаче беше за

много кратко време. Постепенно разговорът се разгорещи и явно беше, че те не бяха в единомислие. Почнаха да спорят, да крещат, да се карат. Това ставаше в стаята на Учителя – горницата. Това беше за мене голяма изненада и крайно неприятно нещо, защото в нашето съзнание, горницата е свято място и какви ще са тези хора, които са влезли в нея без позволение и най-нахапно да държат такъв език. Особено един измежду тях най-силно кряскаше, викаше като бесен. По едно време кавгата, разговаряйки се все повече и повече, стана много голяма, те се самозабравиха, чуха се и псувни и се дойде до най-вulgарното държание не на хора, а на провалени улични типове. И всичко това ставаше в стаята на Учителя. Аз бях покрусен, отвратен, ужасен, защото това беше нещо, което моят ум и моето съзнание не можеше да побере.

Внезапно чашата преля и аз чух силно тропване с два крака в средата на стаята, явно, това беше Учителят. Внезапно те млъкнаха, онемяха и техният vulgarен език вече не се чу. Чашата беше преляла и възмущението беше пълно. Мощен и властен глас принуди тези самозабравили се типове да млъкнат и техният глас повече не се чу. Заглъхна салонът, заглъхна и горната стая. Тишина и безмълвие се понесе на това свято място и над целия Изгрев. И в тази тишина, властно и мощно се чува ясно, твърдо и силно стъпките на Учителя в Неговата стая. Аз стоях долу като вкаменен.

От средата на Своята стая Учителят с бавни крачки, които аз чувах и проследявах, тръгна към изходната врата на стълбата. Аз чаках и с трепет в душата си мислех, че Той ще излезе и ще се покаже на тераската на горния край на стълбата. Но – не! Той дойде до вратата, аз чух как той хвана дръжката на вратата, постоя така за момент като че ли се колебаеше да излезе или не. И след малко аз чух Неговите стъпки в обратна посока. Аз следях Неговия ход, Той дойде до средата на стаята, продължи след това нататък и отиде към вратата на балкона, и аз очаквах да отвори вратата и да се покаже от балкона, обаче и тук Той само хвана дръжката на вратата и след малко пак се върна. Учителят дойде до средата на стаята си, спря движението и повече нищо не се чу. Аз очаквах, обаче по-нататък, но нищо не се случи. Ясно беше, че действието е завършено. Всичко взе своя обикновен вид. Мълчание и тишина цареше над салона и над целия Изгрев. Сякаш нищо не се бе случило. Едва тогава аз излязох от това състояние на внимание и будност, погледнах себе си и цялата околност и всичко си беше в своя обикновен земен вид, само в моята душа имаше някаква необикновена радост, примесена с учудване, възторг и неземно изживяване. Погледнах, че вече хоризонтът е побеляло, че се разсъмва и че е светло. Аз не усещах вече студ. Исках да отида при някои мои братя, с добри и чисти души, да им разкажа всичко това, за да ми кажат какво е значението на видяното и чуто, и как да си го обясня. Дълго време аз не можех да разбера всичко това. То за дълго време остана за мен една загадка.

Много по-късно, след години станаха крайно нежелателни събития между братята на Изгрева и в Братския съвет. Последствията бяха много лоши както за Братството, така и за Изгрева. Може би всичко това, което видях, беше едно предсказание за това, което по-късно стана. Може би! Може би има неща още неизяснени за мен по този въпрос. Пак казвам може би! За мен обаче остава това, което аз видях, или по право чух и

преживях. То не е видение, не е халюцинация, а жива реалност. Това е една забележителна опитност в живота ми! Който разбира, нека да го прецени и обясни, аз се въздържам да коментирам по този въпрос.

40. ТОМОРОС

Една нощ на сън ми се яви Учителят и съвсем ясно ми каза: "Помниш ли Томорос?"

Аз възкликнах изненадано от радост и Му казах: "Учителю, значи вие знаете, че аз съм бил на Томорос?" В голяма радост, с много силни изживявания при срещата с Учителя аз цял, сияещ и с блажено радостно чувство се събудих. Беше към 1–2 часа през нощта.

Да имаш среща с Учителя, макар и на сън, да си спомниш за нещо важно от своя живот, да видиш и да почувствуващ, че Той знае важни моменти в живота ти и то във важни съдбоносни моменти, е наистина нещо изключително, неземно преживяване. Сякаш човек се слива с цялото, ти се чувствуващ част от Всемира, но това може да се разбере и почувствува само от хора, които са имали такава опитност в живота. След събуждане, аз дълго размишлявах върху думите, казани от Учителя.

Ще се помъча да обясня чудното в тези малко и наглед съвсем нищо незначещи думи.

"Томорос", това е име на един връх на планина в Македония, между Охридското и Преспанско езеро, където аз бях с артилерията си на позиция през Първата световна война 1917–1918 година. Като млад офицер 22 годишен, командир на 7,5 см. планинска батарея, по някакво стечение на обстоятелствата, там аз трябваше да командвам група от още три планински батареи. Това беше голяма чест и същевременно голяма отговорност за един млад офицер, още неопитен в живота и в службата, макар и с добри знания и голямо самочувствие, и амбиция да се прояви и да се отличи.

Вляво, източно беше Преспанското езеро, а вдясно на запад Охридското. Между двете езера имаше тясна ивица суша, по въздушна линия около 12–15 километра. На най-тясната част от сушата беше разположена нашата отбранителна позиция. По средата на участъка беше разположен връх Томорос, с височина 1600 м. Това беше планинска гола местност от каменливи чукари, зъбари, сухи, безводни. Имаше тук-таме и букова гора, запазена в някои малки участъци. От командното място на връх Томорос се виждаше много добре и Преспанското езеро вляво, и Охридското – вдясно. Далекобойността на оръдията позволяваше да се стига с артилерийски огън до двете езера. И така целият участък, наречен междуезерен, беше под действието и закрилата на артилерията, на която аз тогава бях някакъв командир.

"Помниш ли Томорос?"

Лично аз бях излязъл напред по гребена на Томорос, който се вдаваше към тила на противника на дълбочина от 3 километра и в старанието си да подобря своето наблюдение към тила на противника, аз бях излязъл пред пехотните окопи. Бях на открито каменисто място. Вляво и по-назад, откъм противника, от върха Калето една противникова французка картечница откри огън по мен и ме взе с добър и точен мерник. Попаденията бяха

близо и нямаше никакво прикритие. Гибелта ми беше неизбежна. В това положение, изправен пред явна гибел, мигновено извиках "Господи, заживам, спаси ме!" И като по чудо, мигновено картечницата спря. Възползувах се от това прекъсване на огъня и бързо се върнах към нашия пехотен окоп, където се прикрих и останах невредим. И така, аз бях спасен по чудо. Разбира се, тогава, аз макар и да запомних случая, не се задълбочих от този факт и той мина някак незабелязано като една случайност. Но ето сега, Учителят ми спомни за него. Аз вече размишлявам по думите на Учителя:

"Помниш ли Томорос?"

Аз тогава не познавах Учителя, но Той и тогава ме е познавал, и помагал, и без да искам идвам на мисълта, че с тия думи Учителят иска да ми каже: "Когато ти извика за помощ, Аз бях, който те спасих! Аз спрях картечницата на противника." Това обаче Учителят не го каза направо, Той иска ние сами да дойдем до това заключение.

"Помниш ли Томорос?" – значи, че благодарение на Учителя съм останал жив. И само тогава ли? Още при много други случаи. Само така може да си обясня много неща в живота, за които по-рано не съм им отдавал никакво значение.

"Помниш ли Томорос?" – Да, сега аз не само че го помня, но го и разбирам много добре. Ще помня Томорос, ще помня още много други неща, които са скъпи, Божествени изяви на Учителя.

Благодат и мир! Любов и милост, Той винаги излива върху нас!
Учителю, благодаря Ти!

41. ЗА ПОГРЕБЕНИЕТО НА УЧИТЕЛЯ

Брат Гради Минчев ми разказа следното: "Учителят беше болен. Той кашляше лошо и за пръв път в Неговото лице аз видях обикновен болен, заминаващ си от този свят стар човек. Имахме разговор на полянката. Той ме питаше докога ще бъда тук в София. Аз му казах, че ще замина за моето родно село, в което бях евакуирал майка си. Той се интересуваше най-много кога ще се върна. След това аз си заминах за село и след няколко дни се върнах обратно в София. Сестра Милка Периклиева ми каза, че в мое отсъствие Учителят е питал за мен върнал ли съм се и пр. По тази причина отидох да видя Учителя. Той беше в долната малка стая – приемната. Брат Борис излезе от стаята на Учителя и ми каза, че Учителят е много зле и не ме пусна да отида при Него. След 1–2 дни Учителят почина. Учителят стоя пет дни непогребан, защото не беше уреден въпросът с мястото за погребение.

В дома на брат Елитропов бяха събрани старши братя от София и ръководители от провинцията. Аз отидох там по работа, но те ме задържаха. Братята бяха устроили сеанс с една сестра, добра медиумка. Питаха къде да бъде погребан Учителя. Отговори се: "В братската градина при лозичката." След като се получи разрешение за погребение на това място, пак питаха медиумката как да бъде погребан. Брат Бертоли искаше да се направи голяма циментова гробница със стълба и с каменен похлупак. Казваше ми да се погрижа за изкопа, да приготвим пясък, цимент и други материали. Запитаха по този въпрос медиумката и тя отговори, че Учителят не желае

това. Учителят иска обикновено погребение. Тялото да бъде в допир със земята, за да може земята да вземе своето, т.е., каквото ние сме взели от земята, да го оставим в земята. Получи се разрешение за погребението на Учителя и на мен се възложи да организирам бригада за изкопаването на гроба. Същият ден с брат Найдено, морски капитан, отидохме на самото място. Поставихме 4 колчета на 4 краища на гробното място, за да очертаем добре мястото. Ориентировката направихме с компас. Поканих някои братя, обаче никой не се съгласи и затова изкопаването извърших сам. На 31.XII.1944 г., рано започнах изкопаването. Беше трудно. Земята беше замръзнала на 20 см., а по-надолу беше влажна, мека и по-лесно се работеше. Имаше и пясъчен пласт. Когато копаех, дойде и Бандерски и братя от Стара Загора. Те казаха, че ще извършат погребението по Старозагорски. Така и стана. Вкопаха се дупки встрани на трапа, поставиха се над ковчегата дебели талпи от дървета, над тях се наредиха дебели дъски и след това над тях се хвърли пръстта. И по тази причина пръстта не бе в контакт с ковчегата.

Боянчо приготви ковчегата и други дърводелски материали. Братята приготвиха стъкленница с олие /дискрипция/ с изложение за делото и някои други исторически сведения, които се поставиха при краката в стъкленницата. Когато спуснаха ковчегата, понеже не беше добре поставен, аз слязох долу, наместих капака и другите неща. След като се турнаха напречните греди, дъските и др., се започна хвърлянето на пръстта.

Истина е, че се чу срутване и пращане на дъските. Това се дължи, според мен, на това, че към краката беше хвърлено повече пръст и натоварването не беше еднакво.

Като копаех гроба, дойде Бандерски и ме предизвика с една вулгарна псувня. Аз го погледнах сърдито и той си отиде."

42. УЧИТЕЛЯТ В ЖИВОТА, СЪДБАТА И ИСТОРИЯТА НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД

Някои измежду нашия народ, без да познават добре нещата, дават някои определения и имена на Учителя, които са неверни, наивни и смешни. В такава грешка изпадат някога и някои учени, философи и напреднали.

Други в глупостта си отиват дотам, че в безсилието си стават враждебни и се опитват да представят Учителя такъв, какъвто не е и даже да му прикачват епитети, а не виждат, че с това стават жалки и смешни. При все това, Той стои, гледа, мълчи и сякаш нищо не го засяга. Трябва обаче да се знае и да се запомни добре, че всеки, който иска да се бори с Великото, Божественото, на което Учителят е изразител, прилича на комар, който плюе Монблан, а освен това той ще пострада от собствените си стрели, които отправя по Негов адрес.

Някои искат да го причислят към фашистите, а други към антифашистите. Той не може да бъде причислен към тях, защото Той не може да бъде нито фашист, нито антифашист, демократ, прогресивен и други човешки измислици, защото е над всички и е вън от всяко определение и наименование.

Учителят не може да бъде причислен към учените, защото е над всяка човешка наука и знание.

Той не е българин, защото е над всяка национална принадлежност и е баща на цялото човечество.

Той не принадлежи на никоя религия, защото е над тях и е създател и носител на Божията Любов в света през цялата вечност.

Не може да се нарече и философ, защото е творец и изразител на Божествения живот на земята.

След всичко казано до тук, нека видим бегло какви са Неговите заслуги към българския народ, според свидетелството на някои Негови последователи, очевидци, незаинтересовани, безпристрастни и истински добри хора.

Ако Той е помогнал и улеснил някога българския народ, това не е от предпочитание или пристрастие, а затова, че от Слънцето може да се ползува само този, който може и желае това.

Ето какво казва една сестра за Учителя: "Учителят винаги казва истината и то свещената истина. Това трябва добре да се помни. Аз съм от 22 години при Него в братството и никога досега не е имало случай Той да каже нещо, което да не е станало. Макар че първоначално ние мислехме, че това е невероятно. През **1912 година** Той каза братята да отидат на война, защото тази война е за освобождение и така е!

Той каза, че в **1913 година**, ще дойде нещастие за България и така стана. Предупреди, че иде голяма Общоевропейска война, обаче ние и на които Той казваше това, не вярвахме.

Предупреди, че България трябва да бъде неутрална в Първата общоевропейска война и ако не можем да сторим това и не вземем страната на Англия, ще загуби България войната.

В **1916 г.** през месец декември предупреди цар Фердинанд да се откаже от войната и да сключи мир отделно, защото войната ще бъде загубена за Германия. Обаче това беше сметнато за безумие и го пратиха на заточение във Варна. Тогава Той каза: "Както постъпват с мене, така ще постъпят и с тях." Дойде Добро поле, Германия пропадна. На България наложиха 2.500.000 лева контрибуция, а Фердинанд и Радославов ги изпратиха в изгнание.

В **1913 г.** румъните дойдоха до Враждебна край София, но в София не влязоха.

Въпреки жаждата за отмъщение на гърци и сърби да влязат в България, в края на 1913 година това не им се отдаде и в другата европейска война в края на 1918 също не им се отдаде.

Понеже **Англия, Франция и Русия** извършиха неправда спрямо европейските народи и спрямо България, те бяха наказани за това. Монархизмът в Русия изчезна. Русия впоследствие преживя страхотна гражданска война, а във Втората световна война 1941–1945 г. изнесе най-жестоката война, каквато историята дотогава познаваше против нашествието на Запад.

Франция беше поразена в 1940 г. и остана подтисната от хитлеристкото нашествие. Англия също загуби колониите си и беше жестоко бомбардирана и опустошена от германската авиация. Тя загуби своето световно могъщество на велика сила.

Почти всички народи в Европа повече или по-малко пострадаха от Втората световна война.

България единствена не стана театър на военни действия и се опази от пожара на войната.

Учителят каза България да не влиза във война със Съветския съюз и така стана. Последствията са известни.

Той каза: "България да не отваря война на Англия и Америка!" Не послушаха, а последствията и от това са известни.

По Негово напътствие България трябваше да поддържа добри отношения с всички велики сили и да пази техните интереси.

Той каза: "България да не окупира старите територии на гърци и сърби в периода **1941–1944 година**."

Учителят каза, че **1943 година** е фатална за цар Борис и така стана.

Много по-рано той каза за Втората световна война, че България ще се намеси във войната в последното действие на същата, но не каза към коя страна. И така стана.

Още много други неща Учителят е казал и направил не само за България, а за всички народи и в бъдеще ще се разкрият още много неизвестни неща и тогава ще се види и разбере кой е Учителят и какви са били Неговите възможности.

Разбира се, че всички хора и народи, без разлика на религия и национална принадлежност, и на политически убеждения, могат да се ползват от Неговата светлина и Любов, но трябва те сами да пожелаят това. Учителят не прилага насилие, нито за добро, нито за зло. Остава всеки сам да носи последствията на своите постъпки. Той е баща, справедлив и безпристрастен към всички.

"Във всичко може да ме упрекнат – казва Учителят, но само в едно не могат – в пристрастие и користолюбие."

Нека тия мои редове бъдат една малка признателност към Него за всичкото добро, което Той ми е направил, лично на мен, а и на другите мои братя от България и другаде!

43. ДЕН НА РАЗДЯЛА И НА СКРЪБ!

Това е великият ден, ден на най-голямата скръб и печал за нас, хората от Братството, денят, в който Учителят напусна физическия свят. И всички братя и сестри знаят добре, че този ден е 27.XII.1944 г., когато Учителят ни напусна, разделяйки се с физическия живот на земята.

Защо стана това? – За всички това беше голяма изненада, защото на никого и през ум не е минавало някога, че Учителят ще ни напусне и то така просто, обикновено, както си заминават от този свят всички най-обикновени хора. Близо един месец преди това Учителят се подготвяше за този ден на раздяла и все пак този факт остана като нещо не напълно разбрано, необяснено, различно възприето, с различни причини и доводи. Макар и обикновен този факт остана скрит, строго поверителен, велик и Божествен. Нека всеки си го обяснява, според както ги вижда, преценява и разбира. В него има скрити много Божествени истини, които други, при други обстоятелства, след време ще се обяснят.

Само преди 3–4 дни от деня на заминаването Си, макар и болен, Той държеше своите беседи и приемаше братя и сестри. Аз лично, при особени

обстоятелства, се срещнах с Него при един случай, при който Той в това време извърши истинско чудо и спаси от смърт брат Стефан Белев. А ето, че след това, в съвсем кратко време Той си замина безшумно, спокойно, незабележимо.

На 27.XII.1944 г. сутринта, към 8 часа в дома ни дойде сестра Пенка Белева и първа тя ни предаде скръбната вест, че Учителят си е заминал от този свят. Свърши се физическото изявление и връзката ни с Него. Веднага отидохме на Изгрева. Той беше още в долната малка стаичка. Имаше събрани доста хора от Братството. Пренесохме го в големия салон. Беше облечен в бяло облекло. Братя и сестри се погрижиха за подреждане на някои външни неща на физическото тяло и постепенно всичко бе подредено, както трябва.

Първоначално всички бяха спокойни, като че ли не искаха да повярват за станалото. След няколко часа започна истинският трагизъм, защото всички плачеха. Всеки чувствуваше, че загубата е голяма и неочаквана. Духовната бащинска закрила и помощ всякога и към всички вече беше загубена, без да може да се замести с нещо друго.

Пет дена тялото на Учителя остана изложено на поклонение в големия салон. Плачът и скръбта с всеки изминат ден се увеличаваше. Беше помислено и за погребението. Установи се, че от някои далечни, едва разбираеми изказвания на Учителя, същият е казал да бъде погребан в градината на Изгрева, до лозата. За това обаче трябваше да се вземе специално разрешение от Министерския съвет, който се възглавяваше тогава от Кимийон Георгиев. Въпреки застъпничеството на братя, въпросът не беше разрешен. Учителят стоя така непогребан цели пет дена, но въпреки това съществуваше вътрешно чувство във всички и увереност, че въпросът ще се уреди. Така и стана.

Твърди се, че брат д-р Жеков телеграфирал с дълга телеграма до Георги Димитров в Москва, с която е молил последният да нареди за погребението на Учителя на Изгрева. Действително, такова нареждане бе дадено от Георги Димитров телеграфически до Министъра на вътрешните работи – Антон Югов. Същият е внесъл въпроса за разрешение в Министерския съвет и с Министерско решение е било наредено Учителят да бъде погребан на Изгрева. Този въпрос имаше голямо значение за гробното място на Учителя, защото с това Министерско решение беше вече създаден статут, който не можеше да бъде отменен, освен пак с Министерско решение. Правеха се впоследствие опити да махнат гробното място, обаче този статут не можеше да бъде преодолян. Наистина, за съжаление, впоследствие имаше такива домогвания, но за щастие не беше допуснато това голямо зло на българския народ.

Погребението на Учителя се извърши на 31.XII.1944 г. след обед. Имаше много хора – от София и провинцията. Денят беше слънчев, но студен.

При погребението, след като беше хвърлена пръст земя около 20 сантиметра, се чу някакво сгромолясване и шум, което беше ясно чуто от тия, които бяха до самия гроб. Аз чух това, но помислихме, че това е от хвърлената пръст. Впоследствие някои братя се изказваха, че Учителят при този необикновен и необясним шум е дематериализирал тялото Си.

Наистина, чудното в случая е това, че ако този шум е станал от някакво срутване, следствие тежестта на пръстта, това трябваше да се

отрази на горния слой, но такова нещо не се забеляза, това стана вътрешно, което прави факта още по-загадъчен. Всичко това аз го наблюдавах и много добре го помня. И затова у нас остана убеждението, че наистина е станало нещо необикновено. Този въпрос, може би в бъдеще ще се изясни и разбере по-добре.

Завърши се външният обред с погребението на Учителя, което аз предавам като очевидец съвсем накратко. Погребението беше съпроводено с песни и молитви, по специален наряд, изработен от Братството.

Разделихме се със скъпия ни и любим Учител, с благия ни и мил Баща, с неуморимия закрилник на народа ни, с най-светлия дух на епохата, с голямо историческо значение за цялото човечество.

Разделихме се с Него физически, обаче Той остана да живее на всеки в душите и сърцата на своите ученици и да бъде вечно жив, винаги мощен и силен, да помага и да ни избавя и да ни води в пътя на Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина, Божията Правда и Божията Добротел.

Неговото дело и Неговото творчество от сега и за в бъдеще ще живеят, ще се проявяват, ще се търси и разбира, и ще намери своето приложение за напредъка и щастието на цялото човечество, което иде след нас, огряно с нова светлина, с нова радост, мир и щастие в своя живот.

Поклон и вечна слава Нему и на тия, които ще тръгнат по Неговия път!

44. ЕДНА ОПИТНОСТ

На 3.I.1944 г. напуснах армията на 49 годишна възраст в чин полковник бригаден командир в щаба на Пета армия – Скопие.

На 4.I. същата година се завърнах в София. Прекарахме коледните празници в очакване на въздушни бомбардировки, поради което Рождество Христово мина неспокойно и нерадостно.

На 10.I.1944 г. през деня и през нощта София беше жестоко бомбардирана от англичаните и американците.

На 12.I. с.г. се евакуирахме извън София, първоначално в Стара Загора до края на месец януари, а след това в Карловските бани.

Много скоро след уволнението получих много хубава служба инспекторска към Министерството на земеделието и бях много по-добре във всяко отношение, отколкото на голямата военна служба във войската.

По служба в цивилното ведомство бях непрестанно в командировка – в Северна и Южна България и новите земи Беломорска Тракия, Македония. София беше разрушена и приличаше на изоставен, неприветлив пуст град. В това време минаването през София беше рисковано и неприятно.

На 14.III.1944 г. пътувах по служба от Пловдив за София. Трябваше да ида в Новоселци, сега Елин Пелин. Пътувах с влак, като мислех да слеза в Новоселци за да извърша служебна проверка, да ношувам там, а не в София.

Когато влакът спря на гарата в Новоселци, оказа се, че е невъзможно слизането ми там. Влакът беше претъпкан с хора, купетата, коридорите,

всичко беше задръстено от хора и багажи, независимо че отвън на гарата имаше маса хора, които се тълпяха, бореха, викаха, кряскаха, като всеки се стремеше да се добере до влака. Аз бях изненадан от това положение и разбрах, че слизането ми в Новоселци е абсолютно невъзможно. По тази причина трябваше да продължа с влака и да слеза в София. На гара Подуене, без особени спънки слезох и тръгнах сам. Трябваше да отида до Държавната печатница, където работеше един мой приятел от Братството. Той работеше в Държавната печатница през деня, след това отиваше да ношува в с. Мърчаево на 25 км от София. В това село беше евакуиран Учителят и голяма част от хората от Братството. При срещата с моя приятел, аз го помолих да отидем за ношване заедно в с. Мърчаево. Той обаче съвсем сигурно ме увери и то в името на Учителя, че няма да има бомбардировка и че аз съвсем спокойно мога да остана да ношувам в апартамента си в София. Разбира се, щом той ангажира името на Учителя, аз съвсем наивно, даже с благодарност приех неговия съвет да остана през нощта в апартамента си.

Апартаментът ми не беше още засегнат от бомбардировките и ние не бяхме взели нищо от него, и всичко в него си беше на своето място. Аз се прибрах в апартамента, беше ми съвсем радостно, че след 3 месеца аз пак съм в дома си и с най-добро чувство и съвсем спокойно пуснах радиото, осветлението и се радвах на хубавата обстановка. За бомбардировка вече и през ум не ми минаваше. От последната бомбардировка на 10.I бяха минали вече 3 месеца, без бомбардировки. Та няма точно пък сега; когато аз съм тука, ще стане така? – Не, невероятно е! А още повече, че приятелят ми ме увери, че няма да има бомбардировка, защото, ако имало такава опасност, Учителят щял да предупреди за това.

Към 9 часа на 14.III.1944 г. при съвсем спокойна обстановка, когато се случи нещо необикновено. Над мен във въздуха, в стаята, в която бях се чу внезапно много силен гръм, който ми наруши доброто разположение, което ме озадачи извънредно много. Този невидим гръм и досега необяснен за мен, беше по-силен от гърмеж на пушка и извършен по невидим и необясним начин, което веднага ме обезпокои много, защото явно беше за мен, че това е някакво предупреждение от Невидимия свят.

Какво да правя? – След този гърмеж, за мен беше повече от ясно, че тази нощ ще има бомбардировка. Нищо. Нали тя още не е започнала, не е толкова страшно, но какво трябваше аз да правя в този случай? Първата ми мисъл беше веднага да напусна, да изляза някъде навън от града, безразлично къде. Веднага обаче след това ми дойде мисълта, че това също не е безопасно, защото имаше нареждане от властта, че след 8 часа вечерта, който се намери на улицата, ще бъде застрелян без предупреждение. Това нареждане беше направено, като предпазителна мярка срещу крадци, които нощем ходеха по изоставените жилища за кражба на домовете. След дълго колебание, аз предпочетох да остана в жилището си, отколкото да изляза на улицата и да ме обявят за крадец, а може и да ме разстрелят. Мисълта, че може да ме сметнат за крадец ми се видя по-страшно от тази да остана в апартамента при една евентуална бомбардировка. Взех едно походно легло и го поставих в тъмното антре. Отворих лампата, защото тук осветлението не се виждаше навън и облечен легнах, като оставих лампата да свети. Беше доста студено. Цялата зима

без отопление къщата беше изстинала и приличаше на хладилник. Без да се събличам, завих се и макар че бях облечен, пак беше студено. Заспах съм. След известно време се събудих и видях, че лампата ми не свети. Електрическият ток беше прекъснат. Това беше лош признак. Токът е бил прекъснат, за да затъмнят изобщо града и да го предпазят от неприятелските въздушни нападения.

Седя в тъмното и се чудя какво да правя. В този момент след една малка пауза, лампата светна. Значи, че няма опасност. Миг след това сирените надуха своя зловещ звук, който с пълна сила ту се издигаше, ту отслабваше. След една минута сирените спряха и лампата мигновено изгасна. Аз останах в тъмното съвсем сам, без никакъв друг човек не само в апартамента, но може би и в квартала. Никой не знаеше, че аз съм в София и помислих, че ако ме убият, няма да се разбере къде съм. Тогава реших да изляза на улицата, та и да ме убият, поне ще ме намерят. Излязох бързо на улицата. Небето беше осветено от кръстосаните лъчи на прожекторите, които търсеха и заслепяваха противниковите бомбардировачи. Чувахе се вече монотонният шум на противниковите самолети. Въпреки това, тук аз като че ли бях по-спокоен и картината ми се видя даже много интересна.

В този момент мина край мене човек, който със силен бяг отиваше някъде. Попитах какво има, къде отиваш, без да спира той ми извика – не виждаш ли, бягай, бомбардировка! – А къде да бягам? – му казах аз. Той без да спира, ми каза: "Бягай след мен! Ще се скрием в скривалището на Италианското училище." Хукнах след него в бегом и още неизминали 50–100 крачки, започнаха да падат бомби в града. Не беше още далеч. След 200–300 крачки се намерихме пред входа на училището, където имаше солидно скривалище. Там имаше и други хора. Чувахе се бомбени взривове съвсем наблизо. Ние обаче бяхме спокойни, защото бяхме в сигурно скривалище.

Веднага след съмването, без да се връщам в дома, напуснах София. И така аз изживях за трети път едно голямо нападение от въздуха.

Кой беше този невидим светъл дух, който ме предупреди за тази нощ и по един необикновен начин? И то още от вечерта. Как да си обясня всичко това – не се поддава на обяснение.

Това беше за мен една голяма опитност, която аз никога няма да забравя. Благодаря на светлите Духове, които бдят над нас. И все пак всичко това остава в тайна, необяснима за нас.

Нека всеки си го обясни по своему, както намери за добре. Аз не мога, а и да мога, не трябва.

45. ДВЕ ГЕРМАНИИ

Беше 1942–1943 година. Войната на Източния фронт между Германия и Русия бушуваше със страхотна сила. Първоначално Хитлер имаше надмощие, беше стигнал до Москва, Ленинград и Сталинград, но силите му се свършиха. Настъплението беше спряно, а след това започна да търпи и поражения. Постепенно военното щастие почна да се заменя с отделни поражения и военни неудачи. Явно беше, че Хитлер повече не можеше да разчита на успех, с пълна и окончателна победа над Русия. Разбира се, че и руското превъзходство не беше още на онази висота,

на която можеше да разчита за капитулация от страна на Германия. Все пак ясно беше, че в края на краищата, след продължителна съпротива и борба, Германия ще бъде принудена да иска мир.

При тази обстановка си спомням за следното изказване на Учителя при един случай, когато аз бях сам при Него. Учителят ми каза така: "Сега е време Германия да поиска мир от Русия, докато не е късно." Познавах гордостта и непреклонността на германците за онзи момент, казах на Учителя, че според мен това е невъзможно, германците да поискат мир. Германците няма да се съгласят на такова унижение те първи да поискат мир и то от Русия, която те мразят, като ги считат за долна раса.

Учителят каза: "Ако сега те не се смирят и не поискат мир, по-късно те ще бъдат унижени много повече, отколкото са сега и ще трябва да искат мир при много по-унизителни за тях условия. Освен това, Германия ще бъде разделена тогава на две и то за дълго време."

Разбира се, за тогавашната обстановка, никой не знаеше и не можеше да си представи как ще се развият нещата след 1–2 години и че Германия ще бъде унижена до такава степен, че да се съгласи на безусловна капитулация, а освен това и да бъде разделена на две Германия. Кой и защо и как ще дели Германия? – Поражение да, но разделяне на Германия, това беше нещо съвсем непонятно за онова време. Тогава все още съществуваше една възможност в последния най-критичен момент за Германия, Западните държави да ѝ помогнат да излезе от трудното положение, на това разчиташе и самият Хитлер и поради това той да край не изгуби тази надежда, и до край води борбата с рядка упоритост и неотстъпчивост. Той не допускаше, поради късогледство и ограниченост, че хитрината на Западните държави, нарочно подхранваха в него тази надежда. Западните държави поддържаха борбата между Германия и Русия с цел войната да продължи до пълно изтощение и на двете воюващи държави. За тях те бяха еднакво омразни и опасни, макар че едните бяха врагове на бойното поле, а другите бяха уж техни съюзници.

Войната завърши през месец май 1945 година. Тя завърши с победа над Германия и с една разорена и разнебитена Европа. Сметките на всички излязоха криви. Завърши се едно безумие, резултат на късогледство и ограниченост на държавниците на големите европейски народи.

Днес, след 33 години от завършване на войната, си спомням думите на Учителя: "Германия ще бъде разделена на две и то за дълго време." И днес още Германия е разделена на две – Източна ГДР и Западна ГФР. Докога ли ще бъде това разделение? И дали някога Германия отново ще бъде цяла, както беше някога? Ето един въпрос, който стои пред нас и пред историята. Този въпрос стои и пред големите държавници на днешна Европа. Но над всичко това стои погледът, прозрението, мъдростта на най-светлия Дух на епохата, Който добре вижда, съветва и ръководи човечеството в тия съдбоносни за човечеството времена. Но има ли кой да чува, кой да разбира и прилага? Ето един голям въпрос, който стои пред нас и пред цялото човечество. Уви, докога това човечество ще стои спящо, глухо, безумно и гордо?

46. БОЯН БОЕВ

Колко много и всъщност колко малко знаем за това име. Има ли човек брат-ученик, който да не познава брат Боян Боев. Той остава между нас, като един жив образец, пример и идеал, за тези, които искат да бъдат истински окултни ученици на Учителя. Да сведем глави пред това име, което ни даде толкова много и което име не оценихме, уви, жалко, че и днес неговият гроб стои без ограда, без цветя, обрасъл с бурени, скрит за нас. Така, както той остана скрит, докато беше на земята. Има ли човек, на когото той да не е направил някакво добро, услуга, да не му е дал някакъв полезен съвет и то с усмивка, с добри думи или утеха.

Има ли уважение и признателност, и любов към този наш духовен по-голям брат, който всичко даде за нас, за делото и за Бога, а ние стоим днес изправени пред неговата памет, като непризнателни деца и макар да се кичим с името "бели братя".

Всичко това аз го казвам най-напред за себе си и нека всеки от нас помисли дали има нещо вярно и за самия него.

Прости ми, брат Бояне, че без позволение говоря за теб. Аз зная, че ти и сега ще се усмихнеш и да кажеш: "Че си доволен, благодарен, че нищо не искаш и че всичко е за Слава Божия."

Брат Боян, докато беше между нас, страдаше от много тежка болест. Беше неподвижен, с големи болки от гнойни рани в краката. Болките бяха непоносими. Никой не го е чул да се оплаче или да изпъшка от болка. И при това положение, след заминаването на Учителя от този свят, той непрестанно приемаше братя и сестри, съветваше, утешаваше, насърчаваше и облекчаваше болките на другите, въпреки че неговите бяха по-големи от тези на тях, които идваха за помощ и съвет. И това продължи с години. Ето някои кратки бележки, казани за него от един друг наш брат.

Боян Боев е с нисък ръст, интересна глава, чело като диамант, философ. Той е живата архива на Братството. Завършил естествени науки и е бил гимназиален учител. Обичан и много уважаван от ученици и граждани. Много от тях станаха последователи и ученици на Бялото Братство. Той е много популярен в Братството. С голяма ерудиция на учен и всеотдаен надарен човек. Притежава големи окултни знания, с които жее и прилага. Писал е много статии и братски списания, издал е и някои съчинения с философско съдържание. Застъпва и вярва в мисията на славянството.

Всичко това написах за него, за да го свържа с една моя опитност.

Около 6 месеца преди заминаването на брат Боян от този свят, една нощ сънувах следния сън. Яви ми се Учителят и ми каза следното: "Кажете на брат Боян да си напише житието, защото в неговия живот има неща, които никой не ги знае, а е от значение и полза да се знаят от братята, за да им бъдат за пример и поука. Той няма да се съгласи, защото е много скромнен, но вие настоявайте за това."

Брат Боян беше болен тогава, по обикновеному и нямаше основание да се мисли, че това изказване на Учителя е поради предстоящото му заминаване.

След като се събудих, веднага след този мой сън, а това беше в ранните часове след полунощ, аз в тъмнина спокойно добре премислих

върху всичко това, което ми беше казано от Учителя. Моето внимание се спря върху думата "житието", което той трябваше да си напише. Известно е, че в православната църква се говори за житие на светии и аз дойдох до извода, че брат Боян е удостоен вече с това духовно качество и че той е признат и приет в невидимия свят като светия. За да не се понижи това свещено име на светия, не го казват направо, а го предават във форма, че той трябва сам да си напише житието, което значи същото.

По другия въпрос, кой да му каже това, аз може би направих грешка, като сметнах, че аз съм неподходящ и не с такова влияние и доверие пред него и затова, като премислих добре, намерих две други лица, добри наши братя, с връзка и влияние пред него, те да му го кажат. И действително, те му го казаха, обаче той не се съгласи, като казал, че за делото и за Учителя всичко може да пише, но за себе си – нищо. След 6 месеца брат Боян си замина от този свят. Едва тогава аз разбрах, че това нареждане е било дадено и във връзка с предстоящото му заминаване.

Той си замина и неговото място остана празно, и никой досега не можа да го запълни. Може би в бъдеще това ще стане от някой нов, достоен брат, ученик на Учителя!

За съжаление, моята задача, дадена ми от Учителя, остана неразрешена.

47. ДАДЕ МИ ЗНАК

Беше 1939 година, пътувах, по-право, изкачвах се по стръмните склонове на Рила към Седемте Рилски езера. Там вече беше устроен летният лагер на Братството, при Второто езеро на Рила. Аз оставах сам, на кон и с конен ординарец, понеже бях още военен и на служба. На това място аз отивах за първи път и въпреки това, без да направя грешка и без да попитам когото и да било, не обърках никъде пътя. Като военен, добре запознат с военната карта, аз се справях добре с местните условия и теренните форми, и даже при много по-трудни обстоятелства, та дори и нощем преди това аз съм пътувал с десетки километри с път и без път и съм пристигал на определеното място, без никаква грешка и без никакви усложнения. Това за случая за мен не представляваше никакъв проблем.

Посещението на Рила тази година от братята беше много голямо, в сравнение с другите години. Имаше гости и от Франция. Тази година беше много важна и поради това, понеже тази година започна Втората световна война, или както се казва Хитлеровата агресия в Европа. Напрежението беше голямо, защото бяхме изправени пред страшни, още неизвършени събития у нас, а и в другите страни. Наред с всичко това аз изживях една тежка семейна трагедия във връзка с боледуването на единствената ми дъщеря.

Пътувайки през изправения като великан пред мен висок и стръмен планински масив, в мен бушуваха разнообразни мисли и чувства, подгонени от някаква буря минаваха, бягаха, без да спират и бързо ту се явяваха и ту изчезваха от съзнанието ми.

Къде отивах аз? – Аз пътувах към високия връх, където беше Учителят. Който олицетворяваше в нас най-великото в живота. Учителят беше израз на Любов и проявление във всички посоки на човешкото

битие. Той проникваше в миналото, настоящето и бъдещето. Макар и съвсем нов и неопитен още, аз добре виждах това, а времето и събитията впоследствие го потвърдиха.

Аз се ласкаех от мисълта, че Учителят знае по свой начин за моето отиване при Него и затова, за мое уверение, аз мислех и желях в себе си, че Той може би ще ми даде някакъв знак, с който да потвърди това мое предположение.

На път от Първото за Второто езеро аз видях в скалите горе над второто езеро Учителя с една група братя и едно очертание от скали, небе, върхове, което беше като неземна картина и може би това беше знакът, който аз желях да видя. Той беше в група на отбрани добри братя, на които той беше център, в която картина Неговият образ изпъкваше най-силно. Картината беше величествена, Божествена, небесно представена. Аз се възхитих, зарадвах и забравих всички мъки и терзания и за момент скръбта, която ме беше обладала тогава, изчезна. Бях забравил за своето желание да ми се даде знак. В онзи момент аз не разбирах, че това беше отговорът на моето желание. Да, истина е, че ми се даде знак с тази картина, че наистина Той знае, че аз отивам при Него. Това обаче в момента аз не оцених и не разбрах. В момента аз не разбрах това. А по-късно в мен се пробуди това съзнание и смятам, че това беше правилно. Не бива да се дават и представят Божествените неща така лесно и направо. Това остана в моето съзнание като един от най-хубавите ми спомени и висши изявления. Със смирение и поклон си спомням за това.

Аз не изразявам всичко във връзка с това посещение, защото не може да се изрази по човешки, а и да може – не трябва. Даде ми се знак! Това е достатъчно и повече обяснения не бива да се дават.

Кои бяха братята, които бяха с Него – безспорно, това са удостоени и блажени наши братя. Аз после ги видях. Те бяха като светци, избраници Божии. Уви, и днес, въпреки всички усилия, аз не мога да си спомня нито за един от тях. Небето скри техните имена и образи от земните ми очи.

Даде ми се знак! Мисля, че това е достатъчно! Там, на нашата свещена планина Рила!

Българино, пази свята тази свещена планина и помни, че там е обитавал някога Бог на Земята, Бащата на цялото човечество.

48. БОРИС III /цар на българите/

Роден на 31.I.1894 г. починал на 28.VIII.1943 г. на 49 годишна възраст.

Възкачил се на българския царски престол на 3.X.1918 г. на 24 годишна възраст. На този си отговорен пост е бил 25 години.

Кои събития отбелязва историята през тези 25 години в периода на неговото царуване.

През м. септември 1918 г. стана пробивът на Добро поле. Дойде катастрофата на България след Първата световна война. Сключи се Солунското примирие със Съглашенската армия на англо-френците и други под шефството на Българската делегация, оглавявана от Андрей Ляпчев и на ген. Франше де Пер – командувач Солунската неприятелска армия, с която армия България 3 години води големи кървави битки в

Македония – Дойран, Гевгели, Кожух планина, Добро поле, Каймак Чалан, Завоя на Черна, Битолския фронт и пр. Пелистер, Охридско и Преспанско езеро, Албанските планини с Мокра и Шкумба.

В тия действия взе непосредствено участие по всички фронтове цар Борис, тогава престолонаследник. Прояви такт, мъдрост, безстрашие и чист български патриотизъм. Със Солунското примирие бе спряно навлизането на неприятеля в България, главно на сръбски и гръцки дивизии, които се готвеха за отмъщение над България.

Последва окупация на България от французки войски, а след това тежък мирен договор – Ньойският. Репарации, обезоръжения, тежки икономически условия, стачки и революция и лошо вътрешно и международно положение. България загуби Беломорска Тракия. На лице бяха комунистически стачки и междуособици. На лице беше земеделският режим на Ал. Стамболийски до периода от 1919 до 1923 година.

Дойде превратът на 9.VI.1923 г. и го последваха вътрешни кървави междуособици, а след това дойде комунистическото въстание през месец септември 1923 г.

През м. април 1925 г. бе извършено Арабаконашкото нападение върху цар Борис, от което той излезе невредим, а бе убит един от свитата му. Няколко дни след това /на третия ден/ последва атентатът в църквата "Св. Крал", сега "Св. Неделя", а цел да бъдат убити царя и правителството.

Бяха избити над 200 човека. Последваха нови кървави вътрешни междуособици. Явиха се партизански чети, които внасяха смут и безредие.

Във войската офицерите също така тайно бяха разделени. Една част, минаваха за прогресивна в своето увлечение изпадна в явно вредителски позиции против монархията, и в услуга на чужди държави, което беше равносилно на предателство.

Наред с това съществуваше македонска организация, която също беше разделена на две и всеки ден се избиваха едни други по софийските улици. Яви се на сцената шпионска афера, в която също може би имаше доза на предателство.

Партизанското раздробление и ежби изби в котерийност за лични облаги, грабеж и забогатяване. България беше в голяма зависимост от финансовия капитал на Западните държави.

Съветският съюз също така имаше влияние върху бедните слоеве на народа.

Дойде превратът на 19.V.1934 г., който в някои отношения разчисти политическата бъркотия, а от друга страна усложни доста икономическата несигурност. След 19.V.1934 г. вече назряваше подготовката за Втората световна война и се направиха усилия България да посрещне външните и вътрешни промени в международната обстановка.

Засили се доверието и авторитетът на царската власт и цар Борис III за момента беше олицетворение на единство, на мъдрост и безпристрастие пред всички слоеве на народа.

През м. април 1939 г. Потемкин от Съветския съюз дойде в България да сключи пакт за ненападение и взаимопомощ, но правителството и короната отказаха.

На 23.VIII.1939 г. се сключи пакт за ненападение между Съветите и Германия.

На 1.IX.1939 г. Хитлер нападна Полша и я завладя в западната ѝ половина. Източната половина беше завладяна от Съветския съюз без бой.

В началото на 1940 г. се сключи пакт между България и Германия. През същата година /1940/ Хитлер нападна Франция и я завладя.

На 25.III.1941 г. България се присъедини към тристранния пакт на Хитлер. Но след два дена в Югославия бе извършен военен преврат и беше отхвърлен пакта на Югославия с Германия. Веднага след това Хитлер нападна Югославия и Гърция и ги завладя.

На 22.VI.1941 г. Германия и Румъния нахлуха в Русия. Войната на Германия с Русия продължи 4 години до м. май 1945 г. И тази война беше най-жестоката и кървава, каквато историята дотогава познаваше. България не обяви война на Съветския съюз. Можеше ли България да постъпи другояче? — Не! В такъв случай България щеше да сподели съдбата на другите европейски народи, които станаха театър на военни действия и бяха разорени и ограбени. България не може да бъде обвинена от Съветския съюз за пакта, сключен с Германия, понеже този пакт беше сключен, когато вече имаше на лице пакт за ненападение между Германия и Русия, и те не бяха още във войната. България не може да бъде упреknата, че не спря хитлеровото нашествие в страната си, защото и другите страни, някои с оръжие, а други без, не можаха да спрат това нашествие.

България не спря и руската армия в настъплението ѝ на запад и на юг в 1944 г., защото не искаше да воюва със своя Освободител от турско робство.

От 1941 до 1944 г. постепенно в България се разрасна комунистическото движение, което за момента нямаше смисъл и беше безполезно, то само създаде вътрешно разделение и ожесточение и причини излишни жертви на българския народ.

След 9.IX.1944 г. България се намеси във войната срещу Германия на страната на Съветския съюз.

Това беше неизбежно за момента. Военните действия се развиха вън от границите на България.

Всичко това написах, за да очертая обстановката, в която цар Борис беше на своя най-висок отговорен пост в управлението на България.

Моята цел не е да въздигам или нападам когото и да било, а да предам обективно известни неща, а най-главното, да ги свържа с някои окултни неща и с известни предвиждания и напътствия от Учителя, за да се види как Той, Учителят, по един особен скрит начин е помогнал на България, и то в най-трудните моменти на живота на страната. Разбира се, аз не бих могъл да изброя всички нещата, защото възможностите на Учителя са неограничени и необхватни и най-важното неразбираеми за днешния обикновен човек, а само ще отбележа някои от тях.

1. Учителят каза, че България досега е водила 150 войни и че на българите на война не им върви. Българите са определени за друга мисия, а не да воюват.

2. Въпреки че България е на важно географско място, с голямо стратегическо значение и въпреки големите международни противоречия, България, благодарение на Учителя, бе запазена от стихията на войната.

България е връзка на три континента – Европа, Азия и Африка; тя се намира между три морета – Черно, Бяло и Адриатическо. Тя е обект на три големи външни политически течения – от север – Русия, от Запад – Германия, от юг – Англия. Трябва да споменем, че наред с това всичките ѝ съседи – сърби, румънци, гърци и турци, бяха също агресивно настроени срещу нея.

3. България беше обкръжена от политически съюзи.

а/ Балканският пакт на Югославия, Румъния, Гърция и Турция, насочени срещу България;

б/ Малкото съглашение – Чехословакия, Югославия, Румъния. Между другото също така насочено против България.

При тази външна обстановка, хаос цареше в българската действителност. Българинът не цени своето, лош патриот, търси вината винаги в другите, постоянно обвинява и критикува и то некомпетентно, погрешно; не признава своите погрешки, нито има стремеж да го поправи колективното съзнание в него е слабо развито.

4. Един ден мой близък човек ми каза следното: че в разговор с чужденци те му казали, че България има добри дипломати, а той много правилно отговаря: България няма добри дипломати, но има добра съдба и покровители.

5. При тази сложна обстановка имаше българи, не от патриотични и национални съображения, а от гледище на свои лични интереси, не харесваха някои действия на цар Борис. Това не беше правилно. Общо взето, царят беше обединил в себе си любовта, доверието, мъдростта на целия български народ. Нещо, между което беше най-силно подчертано в два момента при царската сватба и при погребението му в 1943 г.

6. Какво каза Учителят за цар Борис? – “В цялата история на българския народ не е имало по-мъдър, по-смирнен и по-демократичен цар от цар Борис, включително и днешните царе на България след неговата смърт.”

7. Друго изказване на Учителя: “Неговата най-голяма заслуга към българския народ е тази, че той запази България от война.”

8. В 1941 г. аз, бидейки в Скопие, намерих едно малко книжле печатано на сръбски, в което имаше няколко малки извадки от Вечния календар. Помня, че в него пишеше, че в 1943 г., в Европа ще умре един монарх много умен, много добър и демократичен и много обичан от своя народ. Целият народ ще плаче за него.

Не обърнах внимание на това, което прочетох, даже ми се видя несериозно и без значение за момента. И през ум не ми минаваше тогава, че това може да се отнася за цар Борис.

След всичко изложено дотук, се налага, като свещено задължение за нас българите, да помним и да ценим жертвата на цар Борис III за доброто на своя народ. Той загива, като пожертвува своя още млад живот за благо на българския народ, след като му служи беззаветно цял живот и той с право и заслужено може да каже: “Аз и моят народ сме едно цяло!”

49. ПРОВЕРКА ПО ЕДИН ВАЖЕН ВЪПРОС

След заминаването на Учителя от физическия свят се говореше между братята, че в деня на заминаването Му след пладне дошли двама млади хора агенти с лека кола да го арестуват. Казваха, че брат Ради ги е видели той може да каже вярно ли е това. Не след дълго време, след беседа, случайно се срещнах с брат Ради и реших лично да го питам какво знае по този въпрос. Този брат беше един от добрите братя, скромен, работлив, умен, малко приказваше, но каквото каже, хваща място. Външно малко загрубял физически от работа, но с добра душа. Внимателен, услужлив, весел, добряк.

На моя въпрос той нищо не ми каза, хвана ме под ръка и мълком ме поведе от големия салон напред към къщата на Николина Балтова, задминахме къщата ѝ и спряхме на пътя, който иде като отклонение от Дървенишкото шосе за Изгрева. Обърнахме се към Дървенишкото шосе и едва тогава той наруши мълчанието си и ми каза следното:

"В деня на заминаването на Учителя, 27 декември 1944 г., в 5 часа след обед аз бях точна на това място, на което се намираме сега. Аз бях обърнат с лице към Дървенишкото шосе и видях да се движи по него лека кола от посока на града. Когато колата дойде на отклонението, зави по този път за Изгрева и се насочи насам. Колата дойде до тука и спря на няколко крачки от мен. От колата слезоха двама млади мъже. Те бързаха. Първият човек, когото срещнах, бях аз. Бързо ме попитаха: къде е вашият Учител? Без много приказки аз им отговорих: в салона е и им показах салона. Бързо, без никакви други приказки те се отправиха за салона. Аз ги проследих. Те влязоха в салона. Аз наблюдавах отвън през прозореца. В салона беше вече на смъртния одър поставено тялото на Учителя. В салона имаше доста наши хора. Те се смесиха с нашите хора, приближиха към мъртвото тяло на Учителя, повъртяха се малко и след това бързо излязоха навън и се отправиха към своята кола. И без да влизат в разговор с някого, си заминаха обратно за града."

Това бяха свидетелските показания на брат Ради, който съвсем кратко и с малко думи, картинно обрисова положението и млъкна. Той не прибави нищо от себе си. Остави ме аз сам да направя нужната преценка.

Освен това показание на брат Ради, дали има нещо друго и дали в салона те са говорили и с други наши хора, това аз не зная.

50. ЕДНАКВО ВИНОВНИ

Отдавна войната между Германия и Русия бушуваше на Източния фронт на руска земя. Трудно човек може да си представи ужаса и размерите на това ужасно събитие. Милиони армии от едната и другата страна, въоръжени с най-съвършена техника, се биеха на живот и смърт. Десетки хиляди оръдия, стотици хиляди картечници, пушки, минохвъргачки, десетки хиляди танкове и самолети ежеминутно бълваха своя смъртоносен огън за смърт и унищожение. И това продължи не с часове и с дни, а с много и много месеци и няколко години. Безумието и безсмислието на всичко това бяха на най-голяма висота. При това положение човек не можеше да дойде до какво човешко и обосновано обяснение, за да оправдае това чудовищно безумие.

При един случай, когато бях при Учителя, Го запитях: "Учителю, кой е виновен за тази ужасна война? – Хитлер или Сталин?"

За мене беше ясно, че Хитлер е виновен, защото той пръв изненадано и бързо, с голяма военна сила и с голяма предварителна подготовка, с голяма самоувереност се нахвърли с ожесточение срещу Съветска Русия. За мен този въпрос по човешка логика беше разрешен, но все пак аз исках да чуя по този въпрос какво ще каже Учителят.

За моя голяма изненада Учителят даде следния отговор: "И двамата – Хитлер и Сталин са еднакво виновни."

Този отговор за мен остана не напълно разбран и обясним. Но, думите на Учителя бяха думи на Небето, на Великата Разумност в света.

Минаха години – мъчителни и тежки. Войната свърши и всички народи преживяха тежките последствия от тази война.

Днес, след дълги години от тогава, човечеството стои изправено пред много страдания, противоречия, неразрешени задачи и като че ли без никаква определена и ясна представа за себе си и за своята съдба, без поглед за бъдещето. Дойдоха нови поколения, много неща от миналото отминаха и се забравиха. Човечеството не поумня и се готви за ново още по-безумно човешко изстребление.

В моето съзнание и сега чувам Божествените думи "Еднакво са виновни".

Не са ли верни тези думи и за днешното човечество, което без разписка на това дали са религиозни или атеисти, капиталисти или социалисти, се ръководят не от Божествените закони, а от своите човешки инстинкти.

Да, еднакво са виновни, а за днешното време бихме казали: "Всички еднакво сме виновни!" Може ли да се избегне злото и да се намери изход и разрешение? – Може, но не по човешкия път на мисъл, чувство, воля, амбиция, омраза, алчност, егоизъм и пр., а с Божествените принципи на Учителя за Любов, Мъдрост, Истина, Правда и Добродетел.

Ето в тия съдбоносни времена нека се обърнем към Господа, Той единствен ще ни посочи правилния спасителен път и ще ни спаси от беда.

Ние всички сме еднакво виновни и отговорни за своята съдба и за своето бъдеще.

51. ГЕОРГИ ДИМИТРОВ И ТИТО

Беше доста време преди 9.IX.1944 г. Още никой не знаеше как ще свърши войната между Германия и Русия. Разбира се, че сега се явиха много пророци, които казват, че знаели това. Това не е вярно! Имаше борба, война и идеологични стълкновения и всеки искаше да стане, както на него му е угодно. Не е дадено всички да знаят истината. Тя е притежание само на Бога и на Неговите избраници. Това съм проверил лично и в много случаи и в продължение на много години. На самозванци и готованци не трябва да се обръща внимание. Даже и между най-напреднали от духовните хора има такива, които, макар и да знаят се увличат и често говорят произволно.

Хората на сухата мисъл и логика всъщност са много ограничени понякога в своята самонадеяност, без вътрешно чувство и без възвисение

на духа, защото те разчитат на непосредствената реалност, в голяма степен са егоисти, всичко минава през стомаха, удоволствието, материалните изгоди и богатства, имат външна култура, а всъщност са духовно бедни.

Отново, без много предварителни уговорки и осветления се отправям към моите спомени към любимия Учител – Петър Дънов.

Той беше достъпен и отворен за всички, но не даваше повече или по-малко за момента на своя посетител от това, което заслужаваше. Защото това, което се дава, трябва добре да се разбере, оцени и приложи. Даже към едно и също лице Той не винаги беше еднакво отворен, защото всеки сам отваря и затваря духовно вратата на своята душа. За Него нямаше нищо тайно и скрито. Аз лично съм проверил това при много случаи. От Него аз знаех много скрити тайни неща и между многото аз знаех и за идването на руското влияние на Балканите, за промяната на строя, за тайните споразумения на Великите сили, за хода на войната и много други неща.

Относно идването на руските войски и установяване на нов строй у нас, естествено, имаше и за и против. Общо взето, хората се страхуваха от неизвестността. Пред перспективата, че тук на Балканите и специално у нас ще дойде нов строй, в мен се появи мисълта какво ще бъде тогава положението на България – по-добро или по-зло? И какви ще бъдат отношенията на България с нейните съседи, на кого ще принадлежи ръководното място.

Пред мен изпъкнаха две фигури за момента – Георги Димитров, известен, авторитетен, с име на световен комунистически деятел, и Тито – представител на Югославия, още поробена страна, а той борец, възглавяваше съпротивителното движение в Югославия, но все пак по-малко известен, непознат и чужд за нас.

И ето, че при една среща с Учителя аз го запитих: "Учителю, след установяване на социалистическия строй на Балканите, кой ще бъде ръководният фактор – Георги Димитров или Тито? – В себе си аз бях убеден, че това ще бъде Георги Димитров, но за моя изненада, на моя въпрос Учителят отговори: "Тито, рекох, Тито". Минаха години, свърши войната, настъпиха следвоенните години и много промени и спорове, и превратности в живота станаха. Тито постепенно се разкриваше като личност, политик и държавник. Той стана политик със световно име и авторитет. Другото за тези двама политически мъже се знае от всички. За мен обаче останаха думите на Учителя: "Тито, рекох." Безпристрастни слова, кратки, ясни, точни, но верни, силни като съдба, като Божие предопределение.

52. СТАЛИН

Кой беше Сталин? – Това всеки добре знае, но какво беше той от по-висше гледище на предопределение и роля за руската и световна политическа сцена, това може би малцина знаят.

Трудно може да се отговори на този въпрос, защото епохата, в която той живя, е още близко, а и общественото мнение е разделено и противоречиво. Ще дойде време, когато този въпрос ще се изясни обективно, исторически, научно. Но все пак той ще остане за съветските учени неизяснен и неразбран напълно.

Неговите прояви и външни изяви от земно гледище бяха крайно противоречиви – от една страна гениален и положителен, а от друга – крайно жесток, безогледен, тъмни, безчовечни действия.

Макар и така, тези прояви не се изключват и не са несъвместими, а се допълват, за да изразят един гений в един съдбоносен момент на руската история. С неговата сила, под неговото ръководство, със силата на цяла Русия победи.

Когато Хитлер нападна Русия, Сталин каза: "Наше дело право е, мы победим".

След пет годишна война, когато тя свърши с победа за Русия, той каза: "Наше дело право е, мы победили."

Загинаха милиони човешки същества, а материалните загуби бяха неизброими. Друг е въпросът дали тази война можеше да се избегне и дали това зависеше от Сталин. За тази война Учителят каза, че Хитлер и Сталин са еднакво виновни, от което се разбира, че тя трябваше да се избегне на всяка цена. Но изглежда, че Хитлер и Сталин не бяха готови да я избегнат, да си подадат ръка, да действуват заедно като приятели, като братя.

Аз изказах тази мисъл на един голям комунистически деятел на времето, обаче той с ужас и отвращение погледна на това. Невъзможно нещо? – Защо? – Защото толкова разбираше – ограниченост, догматизъм, фанатизъм и други неща пречеха.

Учителят каза на цар Борис да каже на Хитлер, да не отваря война на Русия. Това беше предадено, но той не послуша думите на Небето. Никой не искаше да слуша гласът на Бога. Всички действуха от свое име. Хората не можеха да разберат, че думите на Учителя са за тяхно добро и че никога Бог не желае зло на своите чада. Хората на земята не вярват на себе си, затова не вярват и на Бога, защото мислят, че и Бог е като тях.

При един случай, преди да почне войната между Германия и Русия, Учителят някак леко, като на шега, а всъщност много сериозно, каза следните думи: "Хитлер иска, Чърчил стиска, Мусолини писка, а Сталин се киска!" Тия думи имаха голямо значение за бъдещето тогава.

При друг случай Учителят ми каза: "Сталин е много умен, а освен това, той е и много практичен."

По човешки погледнато, Сталин е най-обикновен човек, но в съдбоносните за Русия времена на него от невидимия свят му се дадоха в помощ по дух четири велики държавни мъже от миналото, исторически дейци – царе, пълководци и политици. Те по невидим път помогнаха на Сталин и на Русия. С тяхна помощ Русия победи.

Кои бяха те? – Не бива да се казва. Аз също не зная точно, но дори и да зная – не трябва.

След смъртта на Сталин се даде по някакъв начин картина за него. Сталин не е атеист. Условиата му налагаха някои неща. Неговите помощници и сътрудници не знаеха откъде идваше неговата сила, като мъдрост, храброст, воля, издръжливост и вяра в успеха. Той в някои случаи ненавиждаше помощниците си, но знаеше добре как да използва доброто и злото, за да върви делото напред и успешно.

Никой и досега още не е разбрал истината кой победи и на кого се дължи успехът. Сталин беше само един проводник, оръдие, мандатар на невидимите помагачи на Русия.

Да се надяваме, че в бъдеще ще дойдат добри и свършени люде от Русия, които ще обяснят и допълнят казаното по-горе за него.

53. ХЕЛЗИНКИ

Хелзинки е столица на Финландия, северна страна, с добри, кротки, високо морални жители, хора на мира, на доброто, на красотата. От скоро време столицата на Финландия стана известна за жителите на цялата наша планета, защото там много сериозно и задълбочено се събраха грижите, надеждите и усилията на 35 страни от Европа, САЩ и Канада, за мир и безопасност. Тук се прави вече от доста време опит за постигане на безопасност и сигурност в Европа. Работи се за мир и за разведряване, за сключване на договори, за братски отношения, за свобода, за зачитане на човешките права на всички граждани и за добро разбирателство между Западните капиталистически държави от една страна и Източните – социалистически такива, в Европа, като се запазят установените граници между държавите, установени след Втората световна война на базата на мирно съвместно съществуване между държавите с различен държавен строй.

Тук в името на мира се готвят и разрешават най-сложни държавни спорове и противоречия от всякакъв вид въпроси – политически, икономически, военни, социални и др.

Хелзинки! Много и най-различни човешки проблеми, трудни, противоречиви, често пъти невъзможни, неискрени и все пак с очакване да се излезе от тежкото положение и да се избегне една нова трета световна война, изходът на която не се вижда, защото е свързана с оръжия за масово унищожаване. Никога светът не е бил поставен пред такова страшно решение за себе си, за живота и съдбата на цялото човечество. Касае се да се употреби или не атомното и водородното оръжие. Да се приложат ли ракетите, които имат неограничени възможности за пренасяне на смъртоносните атомни и ядрени бомби до най-отдалечените точки на нашата планета. Към тях трябва да отнесем и бомбардировъчната авиация, атомните подводници и други, които също имат неограничени възможности.

Хелзинки! Задачите, които човечеството си поставя днес, ще останат ли празни мечти и надежди, защото трудно могат да се разрешат със сегашните разбирания и със сегашния морал.

Хелзинки! – Без новите принципи и без новото учение за Любов, Мъдрост, Истина, Правда и Добродетел. Без новите разбирания за живот, за култура, свобода, за мир, радост и щастие! Без зачитане правата на човека, който е основната клетка на обществото, на народите и на цялото човечество; без кротост, смирение и саможертва; без изхвърляне на животинското в нас, без братство, благородство, уважение, доверие и зачитане на човешкото достойнство. Хелзинки ще остане мъртво!

Да пожелаем, щото Хелзинки да стане символ на нов живот, възкресение, обновление, живот и да не остане само едно име, един исторически спомен и една неразрешена задача.

Хелзинки, това значи да бъдем или да не бъдем! Сега се решава въпросът и то трябва да се реши без лъжа, без лицемерие, без насилие и тирания.

Спасение и избавление ли ще бъде или една илюзия и един спомен? Хелзинки! – Ще дойде ден и той е близо, когато други ще си дадат преценка за осъждане или за спасение. И народите на цялото човечество ще те съдят или проклинат?

Хелзинки – ти си предопределение, ти си съдба и който има уши да слуша, нека слуша. Засега повече не може да се каже. Никой ням ада избегне своята отговорност. Бог ще съди всички и то безпощадно.

54. ЕДНА СПРАВКА

Въпросът се отнася до факта с телеграмата, която д-р Жеков е изпратил до др. Георги Димитров в Москва, с молба да се разреши тялото на Учителя да бъде погребано на "Изгрева", според Неговото желание, докато е бил още жив на земята. Тук аз ще преразкажа какво чух от телеграфиста, който е предал телеграмата.

Лично аз към края на пролетта или през лятото бях на Изгрева. Беседата в 10 часа беше свършена. Разхождах се пред салона и бях повикан много любезно от брат Цочо Димов, който беше седнал на пейката на лятната столова под лешниците. На пейката още нямаше хора, защото вероятно е било още рано за обяд. Отидох при брат Цочо, поздравихме се по братски, сърдечно и топло с голямо внимание и любезност. Впрочем, всички братя по това време бяха много сърдечни и обичливи и с много внимание и любов общуваха помежду си. След като се ръкувах с брат Цочо, същият ми каза: "Да те запозная с този наш брат, който е телеграфист и той е предал телеграмата в Москва на д-р Жеков, с която го е молил да се разреши погребението на Учителя на Изгрева." Аз седнах при тях и брат Цочо се обърна към телеграфиста с думите: "Ха сега разправи как стана тази работа." Телеграфистът, когото аз видях за пръв път, каза следното: "Получих телеграмата на д-р Жеков и разбрах, че работата е сериозна и важна. Аз имах връзка с Братството и затова реших, че тази телеграма трябва на всяка цена да се предаде. Затрудняваше ме обаче това, че от 5 дни ние нямахме връзка с Москва. Бяха се събрали цял куп телеграми за предаване и аз реших, че тази телеграма за Учителя ще я предам най-напред, стига да се добие връзка с Москва. За щастие, след половин час Москва се обади първа и попита имате ли нещо за предаване? Отговорих: Да! – Казаха: Предавайте. И аз предадох една друга телеграма, а втора след нея предадох телеграмата за Учителя. Те я приеха. Веднага след това прекъснах. Другите телеграми останаха непредадени. Аз бях доволен, че телеграмата за Учителя беше предадена. Чудя се на обстоятелството, че само след половин час се обадиха от Москва, след като 5 дни нямаше връзка, а така също, че след телеграмата на Учителя връзката отново се прекъсна. Като че ли всичко беше така наредено, че да се предаде само телеграмата на Учителя и след това всичко да спре.

След това продължихме разговора по други въпроси, не запомних името на телеграфиста, нито взех неговия адрес, защото всичко стана случайно. Настоящото пиша, защото впоследствие много неща почнаха

невероятно да се предават, а някои и умишлено с лоша цел да ги изопачават и фалшифицират.

55. ГРАД ЕЛХОВО

Щабът на прикриващата армия на турската граница се намираше в град Елхово. През 1940 година бях в Щаба на прикриващата армия в град Елхово, на границата ни с Турция. Командир на армията беше ген. Никола Марков – строеви офицер, сърдечен, обичлив и разумен. Достоен за този пост като началник и командир, баща, достоен демократичен, изобщо народен командир, уважаван, с добро войнишко сърце и душа. Аз бях командир на артилерията в армията.

През 1940 г., когато бяхме на фронта на турската граница, в началото обстановката все още не беше изяснена, имаше основание и за грижа, и за безпокойство, и за сериозно и трезво разглеждане на нещата. Франция не беше още разгромена. Това стана по-късно. Ние продължавахме своята военна работа за укрепяване, охрана и посрещане на евентуално нападение от турска страна. С командира на армията бяхме често в обиколка, по самата граница за напътствие и проверка на частите, дадени ни в разпореждане, а участъкът не беше малък – от Черно море до р. Арда около 220 км.

Между мен и командира на армията се създадоха отношения на пълно доверие и разбирателство. Аз вече бях под висшето ръководство и напътствие на Учителя и затова бях съвсем спокоен за всичко. Учителят беше ме ориентирал добре върху обстановката. Тази моя самоувереност аз без да казвам каквото и да било, се предаваше и на моя прекрасен командир и макар той и да не знаеше за връзката с Учителя. Той често пъти се безпокоеше от обстоятелството, че силите, с които разполагаме, бяха сравнително малки, а фронтът беше много голям и разбира се, имаше опасност отбраната ни да бъде пробита от страна на противника при едно добре подготвено съсредоточено действие от негова страна. По този въпрос обаче аз бях съвсем спокоен, защото аз бях питал Учителя и Той ми беше казал, че силите ни са достатъчни и че турците не знаят с какви сили разполагаме. Учителят ми каза, че техните сведения за нашите войски са преувеличени и ги смятат за много повече, отколкото са в действителност и затова аз бях напълно уверен и тази моя увереност я придавах и на командира на армията.

Може би някои военни ще се усъмнят в тия мои думи, тъй като ще ги сметнат за несериозни и ще ги приемат като наивни, детински, но това не е важно. Чрез Учителя ние знаем неща, много повече от това, което може да знаят за случая и най-вещите и опитни военни. Колко съдбоносни грешки и събития и колко лоши последствия и дори нещастия и катастрофи биха били избегнати, ако знаеха и вярваха отговорните лица да се ползват от съветите на Учителя. Небето Го беше пратило в България в най-съдбоносните моменти на нашата история и не само за нас, но и за цялото човечество. Но имаше ли кой да вижда и да чува, да разбира, да цени и да се ползува от качествата не на гения, а на нещо много по-велико от гения, на свръхчовека, пратеникът Божи, за Когото нямаше нищо скрито и нищо невъзможно.

56. СЛУЧАЯТ С КОМАНДИРА НА ДЕВИЗИЯТА

През 1939 г., след тревожната нощ, настъпи успокоение, защото скоро беше сключен пакт за ненападение между Германия и Русия. Същата година Полша беше разгромена от германците. Русите без бой окупираха източната половина на Полша. Въпрос не можеше да става вече, че Турция ще нападне България, но границата се охраняваше и пазеше. Отпуските бяха забранени. Поради болест в семейството аз поисках отпуск от командира на дивизията. Въпреки забраната, той на свой риск и отговорност ми даде отпуска. При заминаването аз му казах, че ще отида за съвет и при Учителя. Той беше чувал и знаеше за някои неща, обаче не беше осведомен добре и беше отрицателно настроен. Той не ме упрекна, но се произнесе зле и с раздражение срещу Учителя. Аз му казах, че това не е добре за самия него да говори така. Каза, че не вярва Дънов да знае това, което ние говорим сега за Него. Разделихме се. Аз заминах за София. При срещата ми с Учителя, Той ми каза, че знае за това, което бе казано от моя началник за Него. Разбира се, то беше казано по особен начин. Всякога Той знае кога, какво, кому и как да каже. Учителят беше сериозен, строг, предупреждаваше не на шега. Аз бях изненадан и смутен. Предварително аз нищо не бях казал във връзка със случая. Върнах се в Любимец, където беше щабът на дивизията. Представих се и с голямо любопитство и някак несигурно командирът на дивизията ме попита, срещнал ли съм се с Учителя и станало ли е дума за него. Казах му накратко. Той каза, че може аз предварително да съм Му казал. Отговорих отрицателно. Командирът на дивизията беше външно строг, лош, пресилено важен, но всъщност беше добър човек и от моите думи той разбра, че е сбъркал, което се дължеше на това, че е бил лошо осведомен. За мен обаче остана опитността с Учителя, че няма нищо, което Учителят да не знае. Мисля, че и самият мой началник тогава повярва и се увери в това.

На другата година – 1940, аз бях вече началник на артилерията в цялата прикриваща армия в град Елхово. Същият командир на дивизията беше на същия участък през 1939 г. На обед в офицерския стол в щаба на армията в град Елхово през време на обяда влезе войник-телефонист и доложи на командира на армията: “Господин генерал, днес ген. Г.Ю. на път от село ... за ... на границата е катастрофирал и загинал.”

57. НА РИЛА

През 1940 г. след завръщането ми от турската граница, аз някак по детински, помислих, че ще бъде много добре, ако би било възможно с малка група да отидем заедно с Учителя на планината. За моя голяма изненада дойде при мен д-р М.К. и ми каза, че Учителят наредил подобно нещо, каквото аз бях помислил и му казал да покани и мен. Каза ми да се приготвя. Аз се приготвих, но няхах достатъчно време, а така също няхах и никакъв опит и затова не бях добре екипиран. Аз съвсем няхах представа за суровите условия на планината, за големите несгоди и атмосферните условия там. И нещата съвсем не се оказаха такива, каквито аз си ги представявах. Прекарахме на планината 7 дни. От мен изчезнаха всякакви илюзии и детински представи. Благодарение на Учителя и на

други братя, прекарах някак задоволително. Беше ми оказана всестранна помощ. Поуката за мен беше голяма.

Аз видях, че Учителя не живее при леки битови условия и че Той се справя с такива трудности и несгоди, за които аз даже нямах представа.

Братската солидарност, услужливост и готовност за жертви бяха големи. Имаше единични братя и сестри, които наистина бяха за пример и образец.

Една голяма част от братята обаче беше далеч от онова, за което можеше да се предполага.

Въпреки голямото разнообразие на присъстващите, имаше нещо общо, което обединяваше всички в едно цяло.

При крайно неизгодни условия, Учителят устоя на всички изпитания, държеше своите беседи и даде небивал пример на всички нас. Колко търпелив и снизходителен бше към всички, и към тия, които често пъти бяха смешни със своите детински несериозни въпроси, а други пък забравяха кой е Той и какво трябва да бъде отношението им към него. Имаше обаче братя и сестри, които оставиха дълбоки впечатления в мен. Те бяха напреднали, всеотдайни, изпълнителни, жертвени и....

Край всичко друго аз почувствувах и физическото въздействие на природата, която обновява, възражда, усилва и зарежда човека с нови сили.

Тук бяха представени нашите най-първи братя и сестри. Имаше и такива, които не бяха изтъкнати, по-незабележими, но всъщност показяха големи вътрешни качества на добри братя и ученици. Няма да споменавам имена.

Ще спомена за два случая, без да давам обяснения и тълкувание върху това.

1. В група братя Учителят се обърна към мен със следния чисто военен въпрос: "Когато войникът е на пост, изпълнява ли заповедта на генерал?" Преди аз да отговаря, се намесиха с отговорите си неколцина братя от присъстващите, което не беше правилно. Отговорих след тях "Че войникът на пост, съгласно Военния устав, не изпълнява заповедта на никой друг, освен на тия три нисши чинове, които са го поставили на поста." Отговорът ми не съответствуваше на предварителното изказване на "компетентните лица" и Учителят се съгласи с мен. За мен обаче въпросът имаше и пряко и косвено /символично/ значение.

2. На връщане на почивка край "Вада", сред голяма зелена трева, бяхме седнали трима човека – Балтова, Славчо и аз. Учителят ни даде по малко горски ягоди и каза: "Подавайки ягодите на Балтова, каза й: Ти си Италия, след нея на Славчо подаде ягоди и каза: Ти си Германия и най-после на мен каза: Ти си Англия.

По този въпрос аз съм мислил доста дълго време, защото всичко това имаше символично значение. По-късно аз за себе си дойдох до известни обяснения, които може би не са напълно точни. Първоначално аз не бях доволен от това, че Учителят ме отъждестви с Англия и даже бях готов да върна ягодите. За мен тогава, в 1940 г. Англия беше виновна за голямата война, която не беше почнала, но ясно настъпваше. Учителят обаче спокойно отговори – не се безпокойте, рекох, изяжте си спокойно ягодите. Впоследствие нещата за мен добиха друга светлина и затова ги отбелязвам като една опитност.

58. БЕШЕ КАТО ПРИКАЗКА

Един ден, като бях при Учителя, Той ми разказа нещо като приказка, а тя беше следната:

"В един планински курорт, през една есен курортистите бяха излезли вън от почивния дом и се любуваха на хубавия изглед на планината, която се издигаше наблизо пред тях.

Изведнъж обаче, съвсем изненадано за тях те се смутиха и дори изплашиха, защото забелязаха към планината нещо, което не очакваха. Горе на планината, по една планинска пътека слизаше бавно една голяма мечка, а някъде по-надолу от нея, на същата пътека те видяха едно малко дете, което се движеше срещу мечката. Детето вървеше спокойно и не виждаше мечката. Когато обаче мечката дойде съвсем близо до детето, то повдигна глава и видя пред себе си мечката. Курортистите бяха в ужасно напрежение пред неизвестността какво ще стане с детето, при тази неочаквана среща. Но, ето, че стана нещо, което те не очакваха. Когато детето видя мечката близо пред себе си, то не се уплаши, а разтвори ръце и смело се затече към нея и я прегърна. Мечката също се изненада от това поведение на детето и го побутна внимателно, учудвайки се на това му поведение, и след това приклекна и помогна на детето да се качи на гърба ѝ. След това мечката внимателно се изправи и си продължи пътя по пътеката, а детето като се хвана здраво за козината на мечката, за да не падне, се остави да го носи мечката където иска. След известно време мечката, пътувайки с детето дойде до една широка поляна на едно равно и удобно място, и ето че се случи друго интересно нещо. Мечката отново внимателно приклекна и свали детето от гърба си, погали го нежно и си продължи пътя. Публиката, която наблюдаваше всичко това, се отпусна от уплахата и напрежението, виждайки, че детето е вън от всякаква опасност. Те се трогнаха и с радост почнаха да ръкопляскаат, доволни от това, което се беше случило."

Всичко това беше като приказка, казана ми от Учителя, но то не беше приказка. Ще дойде време, когато ще се узнае съдържанието и смисъла на тази приказка и когато се разбере това, ще се познае и друго нещо, т.е. кой беше този, който каза тази приказка. Всеки по реда си, докато дойде времето за пълнотата Христова.

59. ДВАТА ЛЪВА /Приказка от Учителя/

В един цирк се наложило по някакви причини да възложат на един от служителите на цирка да играе ролята на лъв. Така го дегизирали, че той по нищо не се различавал от един истински лъв. Той изпълнил номерата, които трябвало да покаже и илюзията била напълно сполучлива. За негова голяма изненада обаче той видял, че пуснали в цирка към него един истински, много по-голям и страшен лъв. И тогава този, който играел ролята на лъв, а всъщност не бил такъв се изплашил много. Той не е знаел как ще излезе от това положение и останал неподвижен на мястото си, и стоял като вцепенен. Големият лъв се приближил към него и той се уплашил още повече. Когато обаче истинският лъв дошъл съвсем близо до него, той тихичко му казал: "Не бой се, защото и аз съм като тебе и аз

не съм истински лъв, а дегизиран." Като чул това първият лъв се успокоил и след това двата лъва изпълнили номерата, според програмата.

Тази приказка на Учителя беше символична, но имаше своето реално значение. Значението ѝ аз няма да обяснявам, но мога да кажа, че в живота на хората се случват тези неща, да играят ролята на дегизирани лъвове и това разбира се се случва много рядко. Аз бях свидетел на ролята на тези два лъва, според приказката на Учителя и трябва да кажа, че това не е лесна работа.

От Божествено гледище нещата изглеждат лесни, дори забавни, като в приказка, но в действителност, по човешки, да играеш ролята на лъв, без да си такъв, е много сериозна работа. За предпочитане е да не влиза човек в такава роля, но какво да се прави, ако се наложи това от обстоятелствата? – Тогава по необходимост човек трябва да изиграе ролята си на лъв и да изнесе всичко не като дегизиран, а като истински лъв. Случват се тези неща и то не само за специално определени хора, но и за тия, които никога в живота си не са мислили, че може да им се случи такова нещо.

60. НЕОБИКНОВЕНО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ

Настоящото изложение предавам с предварителна уговорка, че то не се отнася за всички и за широк кръг хора, а само за тия, които могат да го приемат. То не засяга никого и не е против никого.

Случаят, за който искам да ви разкажа е следният.

Беше 22.II.1975 г., когато аз бях на Изгрева. Отидох и на мястото, където е погребан Учителя. Около два месеца преди това аз пак бях там и съвсем случайно се срещнах с едно познато лице, което пожела да ми направи снимка. Това стана по негово желание. Аз се съгласих и след два месеца получих снимката чрез брат Ангел, който беше пазачът на мястото на Учителя. Този наш брат се грижеше за реда и чистотата, както и за украсата на мястото, живееше в скромна къщичка там и работеше от дълги години денонощно, неотлъчно и безвъзмездно. И трябва да признаем, че брат Ангел беше определен за тази си задача. Той не беше случайно лице и той достойно изпълни една високо благородна, даже бих казал свещена задача. И за всичко това не ние, а Небето един ден ще му даде заслужената похвала и наградата, която той заслужава. Нека си представим за момент всичко това, което той извърши там с десетки години, с постоянство, вяра, всеотдайно, денонощно, за да признаем, че това не беше задача за който и да е от нас, а само онзи, който е бил определен за това.

Но на въпроса. Без да отдавам някакво особено значение на факта с фотографската снимка, аз се завърнах в дома си, където сварих жена си с още една наша близка. На въпроса какво ново има, аз им подадох снимката, защото при това излизане, аз не бях се срещал с никого и това беше единственото, което се беше случило, и то, без да имам каквото и да било отношение към този факт. Още с вземането на снимката от тяхна страна, която те харесаха много, се случи нещо необикновено. В стаята ни, във въздуха, около нас се чува страшно силни, необикновени гърмежи. Същите, с малки прекъсвания баха толкова силни, че не ни дадоха възможност да се опомним. Уплашени, с голяма изненада, с

недоумение, ние посрещнахме първия гръм, като гръм от светкавица и уплашено се гледахме един друг с изненада, незнаейки защо и как става всичко това. И ето след кратко прекъсване последва нов силен гръм от друго място, което засили впечатлението от предишния. Последваха след това трети и четвърти гръмовете. Ясно и недвусмислено за нас беше невидимо присъствие, и какъв беше тайнственият източник на всичко това. Последваха след това по-малки, но силни пукания на мебелите, пода, тавана, подобно на тези при земетресение, но това не беше земетресение. Ние разбрахме необикновеното и чудно нещо, което ставаше около нас, но не знаехме значението му и с каква цел се прави. Изплашени, ние искахме да направим молитва, за да спре това страшно нещо, но не можехме да си отворим устата от страх. Това продължи около 5 минути, но все пак не мога да кажа точно колко време беше. Едва след като се свърши всичко това и се съвзехме от уплахата, започнахме да се питаме какво беше това и коя беше причината. Гостенката неуверено каза: "Весето се обажда." А Весето беше нашата единствена скъпа рожба, която си беше заминала точно преди 4 месеца. В себе си обаче аз бях категоричен, че това не е и не може да бъде дело на Весето. Това беше нещо друго, нещо с много по-голямо и сериозно значение, че това беше някакво предупреждение за нещо, което ще се случи, но какво? – Много и различни мисли ми минаваха, този въпрос ме занимаваше постоянно, но отговор и обяснение не получих.

След три дена стана известно, че въпроса с мястото на Учителя е поставен категорично, че останките на Учителя трябва да бъдат извадени и преместени някъде другаде. Като анализирах всички факти, разбрах, че това, което се случи в домът ми с гръмежите е било предупреждение относно решението да се премести мястото на Учителя. Едва тогава аз разбрах от кого, защо и с каква цел бяха извършени тези страшни предупреждения. Аз го споделих с някои близки доверени наши приятели, братя и сестри от Братството. В мен остана обаче неизяснен въпроса, дали Учителят одобрява или не това решение. От ред други неща обаче аз дойдох до заключение, че това в никой случай не е желанието на Учителя. Нещо повече, Той е решително против тази с нищо неоправдана мярка. Всяко действие в този смисъл щеше да бъде катастрофа.

Имаше заблудени и от някои наши братя, които искаха и мислеха, че Учителят не желае да остава на подобно място и че Той сам действа за премахването Му от там. Нека да оставим този въпрос Небето един ден да го обяснява, макар че всички, с много малки изключения въпросът е ясен, защото Учителят предварително Сам пожела да остави физическото Си тяло и то точно на това място, а независимо от това, авторитетни и далновидни държавни мъже бяха наредили да бъде погребан там.

Този въпрос, както и още много други, от този род ще ги решава един ден историята на бъдещето. Хората, които ще дойдат след нас и които ще бъдат много по-добри от нас, ще видят истината, защото нова светлина и нови разбирания ще действуват тогава и всичко ще бъде така, както Волята Божия повелява, а дотогава за нас остава само едно – да помним и да се съобразим със строгото предупреждение на Небето, защото отговорността ни ще бъде голяма, не само за нас, но и за всички.

„ИЗГРЕВЪТ” В ИНТЕРНЕТ

Вергилий Кръстев

Преди 10 дни ми съобщиха, че цели 13 тома на „Изгревът” са сканирани и са качени на Интернет-страница от една жена.

Целият се разтрепери. Това не бе кражба, а престъпление. Нямах време да се съдя. Предадох я на Онзи, Който ръководи „Изгревът”, Той да я съди. Неговата съдба и съд са жестоки. Те нямат представа от този огън, който гори в „Изгревът”! Ще си опитат.

Казаха ми, че друг е качил 3 тома от „Изгревът” на негова страница в Интернет.

Също се ядосах, но го предадох на Небесния съд. Ще си отговарят за това. Няма да им се размине.

Целта им е да разрушат цялата верига от поредицата на „Изгревът”, за да може да изтече оттам Космическия ток и енергията, която протича в него. Това искат, но не могат да го направят. А защо? Защото този Космически ток преминава от автор в автор, и ги свързва във верига. И който иска да разруши тази верига, ще има да носи последствията си първо от тези автори. Ще си го проверят.

Бях решил да приключа с тези думи, но се наложи да обобща всичко в следната декларация:

ДЕКЛАРАЦИЯ

1. Поредицата "Изгревът" от том I до том XXIV е резултат на труд от 50 човешки години.

2. На всеки том на страница 2 има отпечатана възбрана срещу присвоявания за издаване на пиратски издания.

3. Без мое разрешение цялата поредица на "Изгревът" от том I – XXIV е качен на чужда интернет страница, привидно да се разпространява. А това се прави да се опорочи, да се изопачи и промени първоначалната идея.

4. Това е нарушение и отнемане на авторските ми права като съставител и издател на "Житен клас" за да бъде отстранен. А закононарушителите трябва да отговарят където трябва.

5. Това е кражба, лъжа и измама! И предателство пред "Изгревът" и на всички участници в него с техните материали, спомени и приложените събрани от мен снимки. И престъпление пред моя труд!

6. Целта е да бъде отстранен, за да бъде откраднат "Изгревът", за да бъде впоследствие разрушен.

Духът на Създанието е вложен в него, а Духът на Разрушението действа, чрез грабителите. От вчера, днес и утре!

7. За мен тези човеци са злосторници, за което ги предавам на Съд пред ОНЗИ, който ръководи и е създал "Изгревът".

8. А кой е този ОНЗИ, който ръководи, създава и накрая реализира, за да излезнат отпечатани 25 тома на "Изгревът"?

9. За него виж "Изгревът", том XXIV, с. 476-477.

Прочети и се определи кому да служиш!

10. Главнокомандуващият на поредицата "Изгревът" е Един и той взима решенията!

От съставителят на "Изгревът"

д-р Вергилий Кръстев

1 юни 2011 г., 21.30 ч., София

НЯКОЛКО ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ ДУМИ

ВЕРГИЛИЙ КРЪСТЕВ

Обикновено в края на всеки том от поредицата "Изгревът" има раздел ДУХЪТ НА ИСТИНАТА И ДУХЪТ НА ЗАБЛУЖДЕНИЕТО.

Материалът за тази част от изданието беше подготвен, набран, страниран, редактиран и коригиран, но поради големия обем на книгата - 968 с. и допълнителните коли със снимки към него, ще бъде публикуван е следващия том от поредицата. В него са включени и очерци за работата ми с Димитър Сотиров и за това как беше подготвен материала за Тодор Божков.

ЗАБЕЛЯЗАНИ ГРЕШКИ В "ИЗГРЕВЪТ", ТОМ XXIV

1. Да се чете Дафинка Пенчева, а не – Доганова (виж с. 183, отгоре ред 23)

2. Да се чете Митко Николаев Ненков, а не – Ненов (виж с. 483)

3. Да се чете Кирил Славов, а не – Васил Славов (виж с. 397, отгоре ред 4)/

4. Надпис на снимка **83а** – да се чете Саша Халачева, а не – Надя Халачева.

5. Надпис на снимка **93** – текстът е: Реалната гимназия, където е учителствувал Боян Боев. Надписът под снимка 93 "Държавна търговска гимназия" е за снимка **94**.

6. Текст за снимка **46**: – да се чете "Русе, ноември 1887 г., с. Хотанца" (виж с. 900).

7. Текст за снимка **44** – да се чете "Nov.16.1891" (виж с. 900, отгоре ред 4).

8. Текст за снимка **96** – да се чете Марийка Тошева, а не – Марийка Ташева /съпруга на Стеван Тошев и майка на Благвест Тошев (виж с. 902)

ИЗГРЕВЪТ

Том XXV

Съдържание

Посвещение на Духа на Живота	3
Част 1. БЪЛГАРИЯ И УЧИТЕЛЯ ПРЕЗ БАЛКАНСКАТА И ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА	5
А. ПОГРОМЪТ НА БЪЛГАРИЯ (1912–1914 г. Публикации на Софрони Ников	6
I. Оправдание на милитаризма	7
София, Военно книгоизд. на Гужгулов и Котев, 1912, с. 20–25.	
II. Балканската война	9
София, печ. С. М. Стайков, 1913. 30 с.	
III. Глас към Русия	27
София, печ. С. М. Стайков, 1913. 30 с.	
IV. Виновен ли е царят за погрома?	43
София, печ. Искра, 1914. 32 с.	
V. Историческо значение на погрома	61
София, печ. Искра, 1914. 32 с.	
VI. Трябва ли да се боим за бъдещето?	78
София, печ. Искра, 1914. 32 с.	
Б. ЕПОПЕЯТА НА БЪЛГАРСКАТА ВОЕННА МОЩ (1912–1919 г.)	94
I. На война с войника / авт. Минчо Сотиров	95
1. Освободителната война (1912–1913 г.)	95
2. Европейската война (1914–1919 г.)	152
II. Епопеята на Бдинци през Великата война (1915–1918 г.)	169
1. Трети пехотен бдински полк във великата освободителна война (1915–1918 г.) / [авт. и състав.] Александър Петков Игнатиев	170
1.1. Мобилизация и съсредоточение край границата	171
1.2. Война със Сърбия	172
1.3. Връшка чука	176
1.4. 5-и, 6-и и 7-октомврий на Връшка чука : Балада	180
1.5. В крива ливада	182
1.6. В Беласица	182
1.7. В долината на Струма	183

1.8	В окопът : Стихотворение	189
1.9	Висотата 1248	189
1.10	На Бдинци : Стихотворение / Н. Т. Попов	197
1.11	На героите Бдинци : Стихотворения / Т. И. Бъчваров	198
1.12	Галичица	198
1.13	Братин дол – Търново	201
1.14	Дойди си, дойди!	205
1.15	Списък на офицерите от 3-и пехотен Бдински полк през войните 1915–1918 г.	206
	2. С Бдинци в боя през 1915–1918 г. :	
	книга 1 / Петър Кръстев	211
2.1	В поход	212
2.2	Обявяване на война	214
2.3	Първо кръщаване в огъня	215
2.4	В нощен марш към “Връшка чука”	217
2.5	Нощната атака на к. 472 – на 18 срещу 19 октомврий 1915 г.	223
2.6	Атаката при Болевац – 20 и 21.X.1915 г. Вероломството на сърбите	226
2.7	Лов на коне	231
2.8	Кота 1248	233
2.9	51-и пехотен полк на “Перистери”	234
2.10	В сенките на скалите	240
	3. С Бдинци в боя през 1915–1918 г. :	
	книга 2 / Петър Кръстев	244
3.1	“София или смърт” 1912 г.	244
3.2	Боевете за кота 1248 – от 10-18 март 1917 г.	245
3.3	“Сарай” – в огън	251
3.4	“Фуражировка” 1916 г.	252
3.5	“Бриян” – нападнат, 1917 г.	255
3.6	При езерото Тахино. Подвиг	257
3.7	В пазвите на мъглата	258
3.8	Мечката в капана	262
3.9	Лов на мечки	263
3.10	Безстрашният подофицер [Флоро Гуголов] – 16.III.1917 г.	265
3.11	Две денонощия под снеговете – 27 и 28 март 1918 г.	266
3.12	Във вражеския лазарет	268
3.13	На “Томорос” – март 1917 г.	269
3.14	Знамето е спасено	271
3.15	Една нощ – от многото такива в позиционната борба, 1916 г.	275
III.	Беседи по отечестволюбие / Лазар Михайлов Котев	277
	Любов към отечеството (със стихотворения от Ив. Вазов, Килифаров, Ст. Ватрапски)	

В. УЧИТЕЛЯТ ДЪНОВ ЗА ВОЙНИТЕ

1912–1913 г. и 1914–1918 г. 286

1. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНИТЕ – Балканската война (1912-1913 г.)

и Първата световна война или

Европейската война (1914-1918 г.) 287

1.1 Войните и вярата 287

СПАСЕНИЕТО : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 25 февруарий, 1917 г. София. – В: Все що е писано. София, 1942, с. 54-55.

1.2 Мравунякът на Господа и войните 287

ПО ПРЕДАНИЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 2 май, 1920 г. София. – В: Ще управлява всички народи. София, 1948, с. 100-103.

1.3 Войните на Балканския полуостров 289

МЕРИЛО ЗА ПРАВИЛНО РАЗБИРАНЕ : [Съборна беседа от Учителя, държана на] 20 август [1920 г.], втори ден – петък, 7 ч. сутринта [В. Търново]. – В: Беседи, обяснения и упътвания от Учителя държани на учениците и слушателите на Бялото Братство на събора през лятото на 1920 г. в гр. В. Търново, 19-24 август. София, 1920, с. 43.

1.4 Войните и човекът като образ и подобие на Бога 290

КОЙТО ДОЙДЕ ПРИ МЕН : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 16 март, 1924 г. София. – В: Който дойде при мен. София, 1950, с. 9-10, 10.

1.5 Войните и човечеството 290

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС : 10 [неделна] беседа от Учителя, държана на 3 ноемврий, 1929 г. София – Изгрев. – В: Крадецът и пастирът : [Беседи, XII серия] т. 1. София, 1937, с. 218-219.

2. УЧИТЕЛЯТ ЗА БЪЛГАРИЯ И ВОЙНИТЕ 291

2.1 Мисли за България 291

ЯКОВ И ИСАВ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 8 април, 1917 г. София. – В: Все що е писано. София, 1942, с. 72-73.

2.2 България и войните 292

ЗАТОВА СЕ РОДИХ : 1 [неделна] беседа от Учителя, държана на 10 октомври, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 16-17.

2.3 Религиозни течения в България и пророчество за идващо изпитание (1926–1937 г.) 293

ТАЗИ ПРИТЧА : 12 [неделна] беседа от Учителя, държана на 26 декемврий, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 21-24.

3. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНИТЕ, ЗАПЛАТАТА И ХЛЯБА 295

3.1 Войните и хляба 295

РАДВАЙТЕ СЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 15 април – Велик-ден, 1917 г. София. – В: Все що е писано. София, 1942, с. 84-85.

3.2	Заплатата от Общоевропейската война (1914-1918 г.)	296
	ДА НАЕМЕ РАБОТНИЦИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 10 ноември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 350-353.	
3.3	Хлябът да се дава даром в България	297
	ХЛЯБЪТ И ЖИВАТА ЕНЕРГИЯ: : [Неделна] беседа държана от Учителя на 22 май, 1921 г. София – В: Новият човек : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомври 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 207-209.	
3.4	Героите от войната 1914-1918 г. и парите	299
	ОНЕЗИ ДНИ ЩЕ СЕ СЪКРАТЯТ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 25 май, 1924 г. София. – В: Който дойде при мен. София, 1950, с. 180, 180-181, 185.	
3.5	Европейската война и християнството	300
	САМ С УМА СИ : [14 неделна] беседа от Учителя, държана на 9 януари, 1927 г. в гр. София. – В: Влизане : [Сила и живот] IX серия, [т. 2]. София, 1930, с. 41-42.	
4.	УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНАТА 1914–1918 г.	301
	(Първата световна война или Европейската война)	
4.1	Христовото учение и войната 1914–1918 г.	301
	В КЪЩИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 1 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 177-179.	
4.2	Войната 1914–1918 г. и Божествената война	302
	В МОЕ ИМЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 2 9 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 242-243, 245, 250-251, 252, 253.	
4.3	Страданията и Божието благословение	306
	ДА СЕ РОДИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 6 октомври, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 272.	
4.4	Призвани на война	307
	ПРИЗВАНИТЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 3 ноември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 342.	
4.5	Платете своята дан на Господа	307
	КАТО ЧУХА : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 17 ноември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 371-373.	
4.6	Борбата между арахангел Михаил и змея	309
	ЩЕ УПРАВЛЯВА ВСИЧКИ НАРОДИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 7 март, 1920 г. София. – В: Ще управлява всички народи. София, 1948, с. 4-6, 14-15, 16-21.	
4.7	Войната между християнските народи	315
	БРАТЯ И СЕСТРИ НА ХРИСТА : [Неделна] беседа държана на 19.X.1921 г. в София. – В: Сила и живот : IV серия : Беседи държани от Дънов по стенографски бележки. София, 1922, с. 12-13.	
4.8	Първата световна война	315
	АКО ПРЕБЪДЕТЕ В МЕНЕ ... : [Неделна] беседа държана на 18.VI.1922 г. в София. – В: Сила и живот : V серия : Беседи държани от Дънов по стенографски бележки. София, 1922, с. 424-426.	

4.9	Войната и интересите на българския народ	316
	ЖИВИЯТ ГОСПОД : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 1 октомври, 1922 г., гр. Русе. – В: Живият Господ. София, 1922, с. 11-13, 19-20.	
4.10	Всеобщата война 1914–1918 г.	318
	БЪДЕТЕ РАЗУМНИ : [Неделна] беседа [от Учителя], държана на 16.IX.1923 г. – В: Двата природни метода : Беседи : [Сила и живот] VI серия. [София, 1924], с. 19-20.	
4.11	Законите на обществото, войната и промените в живата природа	319
	ДОПРЕНИЯТ ВЪГЛЕН : [Неделна] беседа [от Учителя], държана на 20. I. 1924 г. – В: Двата природни метода : Беседи : [Сила и живот] VI серия. [София, 1924], с. 342-343, 344, 345.	
 5. УЧИТЕЛЯТ ЗА МИРА И СЪГЛАШЕНИЕТО		
	СЛЕД ВОЙНАТА 1914–1918 г.	320
5.1	Мирът след войната 1914–1918 г.	320
	В ИСТИЯ ЧАС : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 14 юлий, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 50-51, 57-60.	
5.2	Мирът иде!	323
	ПОГЛЕДНА ПЕТРА : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 18 август, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 146-147.	
5.3	Предложение за мир	324
	ДВАМАТА БРАТЯ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 22 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 235-236.	
5.4	Войните и мирът	325
	МОЛИХ СЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 18 април, 1920 г. София. – В: Ще управлява всички народи. София, 1948, с. 83, 84, 87.	
5.5	Съгласението и войната от 1914–1918 г.	328
	В РОВА НА ЛЪВОВЕТЕ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 24 април 1921 г., Връбница, София. – Новият човек : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомври 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 143, 144-145.	
 6. УЧИТЕЛЯТ ЗА ВОЙНИТЕ И СЪДБАТА НА БЪЛГАРИТЕ		
6.1	Българите и войните	329
	ДА ГО ПОСРЕЩНАТ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 8 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 191.	
6.2	Българският народ – един от слугите на Господа	330
	НЕ МОЖЕ ДА СЕ УКРИЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 15 септември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 216-217.	

6.3	Войните и съдбата на българите	330
	АЗ СЪМ ОНЗИ ЧОВЕК : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 28 септември, 1919 г. София. – В: Да възлюбим Господа. София, 1946, с. 145-147, 148, 149-150, 154-156.	
6.4	Българският народ и войните	334
	ТОЙ ГИ ИЗПИТА : [Неделна] беседа [от Учителя], държана на 16. XII. 1923 г. – В: Двамата природни метода : Беседи : [Сила и живот] VI серия. [София, 1924], с. 221-222.	
6.5	Българите, които си пречат един на друг	335
	БРАТ ТИ СИ ДОЙДЕ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 23 март, 1924 г. София. – В: Който дойде при мен. София, 1950, с. 32.	
6.6	Войните, българите и Божия закон	336
	НАПРАЗНО МЕ ПОЧИТАТ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 11 май, 1924 г. София. – В: Който дойде при мен. София, 1950, с. 155-156.	
6.7	Българите и войните	337
	КОЙТО СЕ УЧИ : 7 [неделна] беседа, държана от Учителя, на 30 ноември, 1924 г. : [Сила и живот, VII серия]. Русе, [1924], с. 27-30.	
6.8	Българите не са свободни	338
	ТЕ СВИДЕТЕЛСТВУВАТ : 11 [неделна] беседа от Учителя, държана на 19 декември 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 9-11.	
6.9	Изправянето на българите	339
	САМ С УМА СИ : [14 неделна] беседа от Учителя, държана на 9 януари 1927 г. в гр. София. – В: Влизане : [Сила и живот] IX серия, [т. 2]. София, 1930, с. 52.	
6.10	Войните на българите и Сатурн	339
	ПО-ДРАГОЦЕНЕН : 31 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 15 април, 1928 г. София – Изгрев. – В: Синове на възкресението : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 3. София, 1934, с. 230-231.	
6.11	Българите и бялата раса	340
	ДРУГАТА СЪБОТА : 17 неделна беседа от Учителя, държана на 26 май, 1929 г. София – Изгрев. – В: Голямото благо : Беседи : [Сила и живот] XII серия, т. 3. София, 1936, с. 29-32.	
	7. УЧИТЕЛЯТ ЗА БЪЛГАРИЯ СЛЕД ВОЙНИТЕ	342
7.1	България след войната 1914–1918 г.	342
	И РЕЧЕ БАЩА МУ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 15 декември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 416-417.	
7.2	Любовта прави съединението, а съединението прави силата	343
	НЕИЗВЕСТНОТО : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 29 декември, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 421-422, 427-428.	

7.3	Напускането на Солунския фронт от българите и голямото плодородие	344
	ПРАВИЯТ ПЪТ : [Съборна] беседа от Учителя, държана на 20 август 1919 г., сряда, в 4½ часа след пладне. – В: Беседи, обяснения и упътвания от Учителя дадени на учениците от Всемирното Бяло братство при срещата им в гр. Търново през лятото 1919 г. София, [1919], с. 59-60.	
	8. УЧИТЕЛЯТ ЗА СЕБЕ СИ, ВОЙНИТЕ И ЗАКОНА НА ЛЮБОВТА	345
8.1	Учителят за себе си и за войните	345
	ОТИДЕ СЛЕД НЕГО : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 11 април, 1920 г. София. – В: Ще управлява всички народи. София, 1948, с. 58-59, 59, 62-66, 67.	
8.2	Учителят за себе си и за закона на любовта	349
	ВЪЗКРЕСЕНИЕТО НА ЛЮБОВТА : [Неделна] беседа държана от Учителя на 1 май 1921 г., Велик-ден, София. – В: Новият човек : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомврий 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 172, 174, 175.	
8.3	Българската държава и закона на Любовта	350
	МОЙСЕИ И ХРИСТОС : 5 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 7 ноември, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 25-29.	
8.4	Българският народ и закона на Любовта	352
	КАК ТИ СЕ ОТВОРИХА ОЧИТЕ? : 7 [неделна] беседа от Учителя, държана на 21 ноември, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 22-26, 27-28.	
8.5	Войната 1914-1918 г. и закона на Любовта	355
	ДЕРЗАЙ ДЪЩЕ : 22 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 5 февруарий, 1928 г. София – Изгрев. – В: Синове на възкресението : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 3. София, 1934, с. 33-34.	
8.6	Падналата раса и войната 1914-1918 г.	356
	ЩЕ МЕ ВИДИТЕ : 12 [неделна] беседа от Учителя, държана на 16 октомврий, 1930 г. София – Изгрев. – В: Условия за растене. София, 1949, с. 201.	
	9. УЧИТЕЛЯТ ЗА УБИЙСТВОТО, НАСИЛИЕТО И ВОЙНИТЕ	357
9.1	Опит за убийство на Учителя Дънов и войната 1914–1918 г.	357
	В РОВА НА ЛЪВОВЕТЕ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 24 април 1921 г., Връбница, София. – В: Новият човек : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомврий 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 153-156, 158-162, 163-164.	
9.2	Войните и насилието	361
	ДА НАСЛЕДИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 19 ноември, 1922 г., София. – В: Живият Господ. София, 1922, с. 124-125.	

9.3	Европейските народи и насилието 362
	ТОЙ ГИ ИЗПИТА : [Неделна] беседа [от Учителя], държана на 16. IX. 1923 г. – В: Двата природни метода : Беседи : [Сила и живот] VI серия. [София, 1924], с. 210.
9.4	Войниците, които поддържат доброто в света 363
	НАПРАЗНО МЕ ПОЧИТАТ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 11 май, 1924 г. София. – В: Който дойде при мен. София, 1950, с. 142-143.
9.5	Изстребление на българи от българи – още една причина за страданията ни 364
	ЗА СЪДБА ДОЙДОХ : 1 [неделна] беседа държана от Учителя на 22.IV.1928 г. София : [Сила и живот, XI серия]. София, 1928, с. 6-8.
9.6	Бесилките и мощната мисъл на българите 365
	КОГА РАЖДА : 8 [неделна] беседа от Учителя, държана на 10 юний, 1928 г. в гр. София : [Сила и живот] XI серия. София, 1929, с. 28-30.
9.7	Причината за неуспеха на българите – принасяне в жертва на великите си хора 366
	ГОЛЯМОТО БЛАГО : 16 неделна беседа от Учителя, държана на 19 май, 1929 г. София – Изгрев. – В: Голямото благо : Беседи : [Сила и живот] XII серия, т. 3. София, 1936, с. 16-18.
	10. УЧИТЕЛЯТ ЗА ДУХОВЕНСТВОТО И ВЪТРЕШНИЯ ГЛАС 367
10.1	Духовенството и предстоящата война 367
	ЩЕ БЪДЕТЕ СВОБОДНИ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 11 февруари 1923 г. – В: Поучаваше ги. София, 1949, с. 94, 94-95, 95.
10.2	Офицерът и вътрешния глас, който го спасява 368
	ИМАМ ЯСТИЕ : 2 [неделна] беседа от Учителя, държана на 7 септември, 1930 г. София – Изгрев. – В: Условия за растене. София, 1949, с. 32.
	11. УЧИТЕЛЯТ ЗА НОВОТО УЧЕНИЕ И ВОЙНИТЕ 369
11.1	България и новото учение 369
	ДОБРОТО ВИНО : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 4 август, 1918 г. София. – В: Дали може. София, 1942, с. 119-120.
11.2	Новото учението и войните 370
	ЗАПАЛЕНА СВЕЩ : [Неделна] беседа от Учителя, държана на 9 май, 1920 г. София. – В: Ще управлява всички народи. София, 1948, с. 110, 111, 113-114, 115.
11.3	Волята на Бога за България – да не страдат хората, да не воюват 371
	ЕДНО СТАДО : [14 неделна] беседа от Учителя, държана на 23 януарий, 1928 г. в гр. София. – В: Влизане : [Сила и живот] IX серия, [т. 2]. София, 1930, с. 80-81.

12. УЧИТЕЛЯТ ЗА НОВАТА КУЛТУРА, НОВАТА ЕПОХА И БЪЛГАРИТЕ	373
12.1 Новата култура и новата епоха	373
СЕЯТЕЛЯТ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 27 март 1921 г. София. – В: Новият човек : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомврий 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 56-58, 59, 68-70.	
12.2 Новата епоха и българите	375
ЛЮБОВ – НОСИТЕЛКА НА ВЕЧНИЯ ЖИВОТ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 10 април 1921 г. София. – В: Новият човек : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомврий 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 105-107, 108-109, 110-114, 114-115.	
12.3 Изпитът в рова на лъвовете – задължителен за новата епоха	379
В РОВА НА ЛЪВОВЕТЕ : [Неделна] беседа държана от Учителя на 24 април 1921 г., Връбница, София. – В: Новият човек : Неделни беседи 13 март 1921 г. – 2 октомврий 1921 г. София, ИК Жануа'98, 2002, с. 149-152.	
12.4 Новата култура – култура на идеите	381
ГЛАС В ПУСТИНЯТА : 10 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 12 декември, 1926 г. в гр. София : [Сила и живот] IX серия. София, 1929, с. 26-29, 30.	
12.5 Бялото Братство, България и Божията любов	383
НИКОДИМ : 20 [неделна] беседа от Учителя, държана на 22 януари 1928 г. София-Изгрев. – В: Ни мъж, ни жена : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 2. София, 1933, с. 217-218.	
12.6 Спасението на българина е в неговия ум	384
ДО КРАЙ : 23 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 12 февруарий, 1928 г. София – Изгрев. – В: Синове на възкресението : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 3. София, 1934, с. 55-56.	
12.7 Свободата, държавата и Божиите закони	385
ИЗНОВО : 23 [неделна] беседа, от Учителя, държана на 4 март, 1928 г. София – Изгрев. – В: Синове на възкресението : Беседи : [Сила и живот] X серия, т. 3. София, 1934, с. 100-101, 104-106.	
ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА. Състав. Е. Ангелова-Пенкова	387

Част 2. БЯЛОТО БРАТСТВО И РОДЪТ НА МИНЧО СОТИРОВ	389
---	------------

Г. МОЛИТВАТА: БЕСЕДА ОТ УЧИТЕЛЯ И ИСТОРИЯ НА БЯЛОТО БРАТСТВО В ГР. БУРГАС. Спомени и публикации на Минчо Сотиров	390
---	------------

1. Молитвата : записки на беседа, държана от Учителя на 8 февр. 1920 г., София	391
2. Кратка история за живота на Верската общност Бяло Братство – клон Бургас, централа София	406
3. Кратка биография за живота на брат Минчо Сотиров Господинов	414
4. Публикации на Минчо Сотиров	416
4.1. Духовна беседа. // <i>Виделина</i> , VIII (1910), кн. 6-7, с. 146-149.	416
4.2. Времето е дошло, умни бъдете! // <i>Живот</i> , I, № 5, 19 апр. 1929, с. 3.	418
4.3. Въпроси и отговори. // <i>Живот</i> , I, № 6, 26 апр. 1929, с. 4.	418
4.4. Схващания за живота. // <i>Живот</i> , I, № 9, 17 май 1929, с. 4.	419
4.5. Събуди се. // <i>Живот</i> , I, № 11, 1 юни 1929, с. 3.	420
4.6. Обезсолено и пресолено – Гордост и смирение. // <i>Живот</i> , I, № 13, 14 юни 1929, с. 4.	421
4.7. Господари и слуги. // <i>Живот</i> , I, № 14, 21 юни 1929, с. 4.	421
4.8. Три фактора в живота. // <i>Живот</i> , I, № 16, 5 юли 1929, с. 4.	422

Д. СПОМЕНИ НА СЕМЕЙСТВО ГРОЗДАНОВИ

I. Спомени на Лалка Грозданова : Разговор с д-р Вергилий Кръстев (магнетофонен запис, 1987 година)	425
II. Писма от Учителя до Райна Сотирова Грозданова	438
1. Писмо от 23 май 1918 година	
2. Писмо от 7 октомври 1918 година	
III. Спомени на Димитър Сотиров Грозданов	442
Разговор на д-р Вергилий Кръстев с Митко и съпругата му, сестра му Лалка Грозданова – по мъж д-р Тюлева (магнетофонен запис, 1987 г.)	
IV. Биографични данни за поручик Цветан Грозданов	453
1. Преговор	453
Статия и стихотворение посветени на българските офицери през Балканската война 1912–1913 г.; Кратки биографични данни за поручик Цветан Грозданов // <i>Котеев, Лазар Михайлов</i> . Биографиите на загиналите български офицери през Балканската Освободителна война 1912–1913 г.	
2. Посвещение : Стихотворение / поручик Килифаров	454
3. Поручик Цветан Грозданов (от 38 полк, починал на 11 ноември 1912 г.)	455

Е. СПОМЕНИ НА ИВАН П. БОЙЧЕВ	456
Дългогодишен ръководител на Бургаското Братство. Спомени и опитности преди Първата световна война, а също така и след нея	
Ж. СПОМЕНИ НА КРАЛЮ КРАЛЕВ	468
Разговор на д-р Вергилий Кръстев с Кралю Кралев и дъщеря му – Милка Кралева в гр. Своге (магнетофонен запис, 1980-1981 година)	
З. СПОМЕНИ И БЕЛЕЖКИ НА ДИМИТЪР МИНЧОВ СОТИРОВ	491
I. Спомени на Димитър Сотиров в пътя на Бялото Братство	492
Разговор на д-р Вергилий Кръстев с Димитър Сотиров и сестра му Мария (магнетофонен запис, 1993 г.)	
II. Коментар и бележки на Димитър Сотиров за "Изгревът..." т. I	561
Разговор на д-р Вергилий Кръстев с Димитър Сотиров (касетофонен запис, 27.08.1993 г., 13.10.1993 г., 22.11.1993 г.)	
И. БЕЛЕЖКИ ОТ РАЗГОВОРИ И СРЕЩИ С УЧИТЕЛЯ (1910–1927 г.). Записал Минчо Сотиров	613
1. Бележки от 18.11.1910 г.	614
2. Бележки от 14.01.1912 г.	615
3. Бележки от 01.1915 г.	615
3.1. В дома на Стойчев - 31.01.1915 г.	619
3.2. В дома на Петко Ив. Гумнеров, София	620
4. Бележки от 23.01.1915 г.	621
5. Бележки от 02.06.1920 г., Сливен	622
6. Бележки от 12.06.1920 г., Бургас	623
6.1. Мнението за болшевизма	624
6.2. Шестата раса	625
7. Бележки от 13.06.1920 г., Бургас	625
8. Бележки от 11.08.1920 г., Сливен	628
8.1. Разговор на Куш Бунар – Сините камъни	628
8.2. Разговор на Петровден	628
9. Бележки от 11.08.1924 г.	637
10. Бележки от 31.08-02.09.1924 г. – братска среща на ръководителите	643
11. Бележки от 19-25.04.1927 г. – братска среща на ръководителите	645
11.1. За бъдещето	647
11.2. За екскурзиите	648
11.3. Разговор за събитията	649
11.4. По въпроса за женитбата	650

Й. КОРЕСПОНДЕНЦИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ, МИНЧО СОТИРОВ, СЪИДЕЙНИЦИ И КОЛЕГИ

(1911-1930 г.). Писма, картички, телеграми и бележки 652

1. Писмо от Учителя до капитан Минчо Сотиров – 24.05.1911 г., Бургас	653
2. Пощенска картичка от Учителя до капитан Минчо Сотиров – 1912 г., Созопол	653
3. Телеграма от Минчо Сотиров до Петър Дънов, София	653
4. Пощенска картичка от Учителя до капитан Минчо Сотиров – 27.03.1912 г. Созопол	656
5. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 08.04.1912 г., неделя, Созопол	656
6. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 12/14.08.1912 г., Созопол ..	657
7. Разписки за изпратени телеграми от Минчо Сотиров до Учителя и дядо Петър Тихчев – 29.06.1912, Созопол и Разписка за получен от П. Тихчев препоръчан предмет (портрет) – 05.07.1912 г., Созопол	657
8. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя ("Призван от Бога по професия военен" ...)	658
9. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 29.12. 1912 г., с. Подима ...	658
10. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 28.02.1913 г., с. Подима	661
11. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 16.03.1913 г., с. Подима	663
12. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 11/14.04.1913 г., с. Подима	664
13. Плик от писмо на Учителя до Минчо Сотиров – 14.01.1913 г., София	665
14. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 14.01.1913 г., София	665
15. Писмо от Петко Гумнеров до Минчо Сотиров – 10.06.1913 г., София	665
16. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 10.06.1913 г., София	667
17. Писмо от Петко Гумнеров до Минчо Сотиров – 21.07.1913 г., София	668
18. Телеграма от Минчо Сотиров и Д. Македонски до Петър Дънов – 29.06.1913 г.	668
19. Телеграма от Минчо Сотиров до Петър Дънов – 25.12.1913 г.	669
20. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 13.06.1914 г., петък, Бургас	669
21. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 27.07.1914 г., Бургас	669
22. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 05.08.1914 г., Бургас	670
23. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – покана за събора, 1914 г., Търново	671
24. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 10.08.1914 г., неделя, Бургас	671
25. Телеграма от Ковачев до Учителя – 25.12.1914 г., Стара Загора ...	674
26. Пощенска картичка от Учителя до Минчо Сотиров – 22.03.1915 г., София	674
27. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 22.03.1915 г., Бургас	674
28. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 9.05.1915 г., Бургас	675

29. Писмо от Петко Гумнеров до Минчо Сотиров – 15.04.1915 г., София	675
30. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 11.05.1915 г., понеделник, Бургас	679
31. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 10.09.1915 г., четвъртък, Бургас	682
32. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 22.04.1916 г., събота, Бургас	682
33. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 23.04.1916 г., Възкресение Христово, Бургас	683
34. Обяд с приятели на 8/21.05.1916 г., Бургас	683
35. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 29.05.1916 г., Бургас	684
36. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 1.06.1916 г., София	685
37. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 27.06.1916 г., вторник, Бургас	685
38. Телеграма от Минчо Сотиров до Учителя – 28.09.1916 г., четвъртък, Бургас	686
39. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 28.09.1916 г., четвъртък, Бургас	686
40. Пощенска картичка от Учителя до Минчо Сотиров – 29.09.1916 г., София	687
41. Пощенска картичка от Учителя до Минчо Сотиров – 10.10.1916 г., София	687
42. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 11.10.1916 г., София	691
43. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 28.10.1916 г., събота, Бургас	692
44. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 29.10.1916 г., неделя, Бургас	693
45. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 3.11.1916 г., Бургас	693
46. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 26.11.1916 г., неделя, източно от Серес, 4 км по шосето за Неврокопол	694
47. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 6.12.1916 г., сряда, София	695
48. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 27.12.1916 г., София	695
49. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 3.01.1917 г., София	696
50. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 24.01.1917 г., кота 1248.....	696
51. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 22.01.1917 г., София	698
52. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 6.02.1917 г., вторник, София	699
53. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 22.02.1917 г.	699
54. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 24.02.1917 г., кота 1248	700
55. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 2.03.1917 г., София	701
56. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя	701
57. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 14.03.1917 г., кота 1248	701
58. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров	702
59. Телеграма от Пеню Киров до Учителя – 15.04.1917 г., Бургас	702
60. Бележка от Минчо Сотиров за Учителя – 16.05.1917 г., сряда, София	703
61. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 28.05.1917 г., понеделник, Бургас	703

62. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 30.05.1917 г., Бургас	704
63. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 10.07.1917 г., София	705
64. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 23.07.1917 г., София	706
65. Писмо от Минчо Сотиров до Стефан Нейков – 19.08.1917 г., неделя, Вардище	706
66. Писмо от Минчо Сотиров до Димчев – 20.08.1917 г., понеделник ..	707
67. Писмо от Учителя до всички приятели – 26.08.1917 г., Варна	709
68. Писмо от Учителя до всички приятели – 26.08.1917 г., Варна	711
69. Писмо от Учителя до всички приятели – 2.09.1917 г., Варна	712
70. Наредба от Учителя	713
71. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 28.09.1917 г., петък, Варна	714
72. Писмо от Учителя до Петко Гумнеров – 28.10.1917 г.	719
73. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 12.12.1917 г.	719
74. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 14.12.1917 г., Варна	720
75. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 7.02.1918 г., сряда, Варна ..	721
76. Писмо от Учителя до Петко Гумнеров – 24.02.1918 г.	721
77. Телеграма от Майеров до подполковник Минчо Сотиров – 4.03.1918 г., Прилеп	722
78. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 9/22.03.1918 г., Вардище ...	722
79. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 1.04.1918 г., Варна	724
80. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 26.05.1918 г., Братин дол-Червена стена, Вардище	724
81. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 30.05.1918 г., четвъртък, Вардище	725
82. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 7.06.1918 г., Варна	725
83. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 26.06.1918 г., София	726
84. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 1.07.1918 г., понеделник, Вардище	726
85. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 1.07.1918 г., София	727
86. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 6.07.1918 г., Вардище	727
87. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 10.08.1918 г., София	727
88. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 12.09.1918 г., София	728
89. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 22.09.1918 г., Вардище	728
90. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 3.05.1919 г., София	729
91. Писмо от Петко Гумнеров, Д. Македонски, Теодосий (Тодор Стоименов), Райна Грозданова до Минчо Сотиров – 3.05.1919 г.	730
92. Телеграма от Минчо Сотиров до Учителя (В. Търново) – 3.08.1919 г., неделя, Ямбол	731
93. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя (В. Търново) – 10.09.1919 г., сряда, Бургас, ул. “цар Симеон” № 37	732
94. Разписка за препоръчано писмо от Минчо Сотиров до Георги Куртев (Айтос) – 9.09.1919 г., Бургас	732
95. Разписка за препоръчано писмо от Минчо Сотиров до Учителя (В. Търново) – 11.09.1919 г., Бургас	733
96. Разписка за препоръчано писмо от Минчо Сотиров до Учителя (В. Търново) – 16.09.1919 г., Бургас	733
97. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 22.10.1919 г., сряда, Бургас	733

98. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 27.10.1919 г., София	734
99. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 29.11.1919 г., София	734
100. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 14.11.1919 г.	735
101. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 1.03.1920 г., Ямбол и Разписка за препоръчано писмо № 1612	735
102. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 7.03.1920 г.	736
103. Наряд за 9/22.03.1920 г., понеделник – за Бургаския кръжок	737
104. Телеграма от Минчо Сотиров до Учителя – 9/22.03.1920 г., понеделник, Бургас	737
105. Телеграма от Минчо Сотиров до Учителя – 6.08.1920 г., Кезачач ..	737
106. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 11/24.11.1920 г., Бургас ...	738
107. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 4.12.1920 г., събота, Бургас	738
108. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 9.12.1920 г., Варна	738
109. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 12.12.1920 г., Бургас	739
110. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 21.12.1920 г., Шумен	739
111. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 9.03.1921 г., Бургас и Разписка за препоръчано писмо № 9028 / 9.03.1921	740
112. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 8.05.1921 г., събота, Бургас	740
113. Телеграма от Минчо Сотиров до Учителя – октомври 1921 г.	741
114. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 24.10.1921 г., София	741
115. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 23.12.1921 г., събота, Бургас	742
116. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – април 1922 г., Великден, Бургас	742
117. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 9.05.1922 г., понеделник, Бургас	743
118. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 10/23.11.1922 г., четвъртък, Бургас	743
119. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 14.01.1923 г., София	744
120. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 31.01.1923 г., София	744
121. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 11.05.1923 г., София	745
122. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 25.06.1923 г., София	745
123. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 28.06.1923 г., Бургас	745
124. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 30.07.1923 г., събота, Бургас	746
125. Телеграма от Учителя до Минчо Сотиров – 1.01.1924 г., София ..	747
126. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 5.01.1924 г., събота, Бургас	747
127. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 9.01.1924 г., събота, Бургас и Разписка за препоръчано писмо № 855	748
128. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 12.01.1924 г., София	748
129. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 9/22.03.1924 г., събота, Бургас	749
130. Телеграма от Минчо Сотиров до Учителя – 9.03.1924 г., събота, Бургас	749
131. Телеграма от Минчо Сотиров до Учителя – 14/27.04.1924 г.	749
132. Писмо от Учителя до всички приятели – 15.04.1924 г., София	750

133. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 2.10.1924 г., четвъртък, Бургас	750
134. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 8.12.1924 г., София	751
135. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 23.12.1924 г., вторник, София	752
136. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 26.01.1925 г., понеделник, Бургас	752
137. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 26.02.1925 г., четвъртък, Бургас	752
138. Телеграма от Минчо Сотиров до Учителя – 22.03.1925 г., неделя, Бургас	757
139. Писмо от Учителя до учениците на В. Б. Бр. – 31.03.1925 г., вторник, София	757
140. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 6.06.1925 г., Бургас и Разписка за подаден препоръчан предмет № 1016	758
141. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 22.10.1926 г., петък, Бургас	758
142. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 28.03.1927 г., Бургас	759
143. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 15.05.1927 г., неделя, Бургас	759
144. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 12.06.1927 г., неделя, Бургас	760
145. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 26.07.1927 г., вторник, Бургас	761
146. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 29.07.1927 г., петък, Бургас и Разписка за подаден препоръчан предмет № 11021	762
147. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 27.07/9.08.1927 г., Бургас	764
148. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 4.09.1927 г., неделя, Сливен	764
149. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 9/22.10.1927 г., събота, Бургас	765
150. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 15.11.1927 г., вторник, Бургас и Разписка за подаден препоръчан предмет № 8063	765
151. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 24.11.1927 г., четвъртък, Бургас	766
152. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 28.11.1927 г., понеделник, Бургас	767
153. Писмо от Минчо Сотиров до Гина Гумнерова – 28.11.1927 г., понеделник, Бургас	768
154. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 6.12.1927 г., София	768
155. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 8.12.1927 г.	769
156. Разписка за подаден препоръчан предмет № 24033 / 20.02.1928, Бургас	772
157. Телеграма от Минчо Сотиров до Учителя – 22.03.1928 г., четвъртък, Бургас	773
158. Писмо от Учителя до учениците – 16.08.1928 г., София	773
159. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 23.09.1928 г., Бургас	774
160. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 18.03.1929 г., Бургас	774

161. Писмо от Минчо Сотиров до Мара Хаджипетрова – 27.10.1929 г., Бургас	774
162. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 29.11.1929 г., Бургас	775
163. Писмо от Учителя до Минчо Сотиров – 4.12.1929 г., София	776
164. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 20.04.1930 г., Възкресение, Бургас	777
165. Писмо от Минчо Сотиров до Учителя – 25.09.1930 г., Бургас	778

К. ИСТОРИЯ НА БЯЛОТО БРАТСТВО В ДАТИ, ДОКУМЕНТИ И ПИСМА. Материали от личния архив на МИНЧО СОТИРОВ

1. Списък на членовете на Веригата през 1914 г. и наряди	780
2. Списък на членовете на Веригата до 1922 г. по време на съборите в гр. Търново.	785
3. Списък на братята и сестрите от гр. Бургас по реда на повикването им на Търновските събори	787
4. Възход към Светлината – 27.06.1920 г., гр. Бургас. Законоположение на Бялото Братство	788
5. Списък на беседи, държани от Учителя в гр. Бургас през 1914, 1915, 1920 г. (непубликувани и досега)	791
6. Обръщение към братята и сестрите в Господа от Минчо Сотиров по случай 9/22.03.1923 г., Бургас	804
7. Пълномощно от Управителния съвет на Общество Бяло Братство – Русе на името на Минчо Сотиров да представлява Общество Бяло Братство - Бургас за разпореждане с имотите на Братството – 1.05.1923 г., Русе	805
8. На кое място ще се яви Шестата раса : 10 тема, зададена с Беседите, обясненията и упътванията от Учителя през лятото 1921 г., с. 200. Написана от Минчо Сотиров – 28.07/10.08.1923 г., петък, Бургас	806
9. Напътствие за психични упражнения с обливане, изпълнявани след сутрешните гимнастически упражнения – 17.02.1924 г., неделя, 3 ч. сл.пл., Бургас	809
10. Писмо от Учителя до учениците на В.Б.Б. (Всемирното Бяло Братство) – 30.03.1925 г., София	810
11. Молитва, дадена от Учителя – 11.05.1930 г., Бургас	810
12. «Ако някой не ви обича, обикнете го вие ...» : Беседа на Учителя, държана на 8.05.1932 г.	811
13. Писмо-уведомление до братята ръководители в провинцията от Управителния съвет на Общество Бяло Братство – Русе относно разпорежданията с материалните приноси – 22.09.1935 г.	819
14. Напътствие за провеждане на молитвени събирания. Свободни обща, групови и единични молитви в 5 и 18 часа – 6.10.1937 г.	820
15. Молитва за България – 26.05.1943 г., Бургас	822
16. Молитва за мир	822
17. Скрижалите на Минчо Сотиров – напътствия от Учителя. Бележки на Вергилий Кръстев	823

18. Писмо от Братския съвет, София до Пенка д-р Станчева за фонд "Даровити младежи" – 25.12.1945 г., София	824
19. Писмо от Братския съвет, София до Пенка д-р Станчева за братята, които ще подписват официалната кореспонденция – 5.03.1946 г., София	824
20. Писмо от Братския съвет, София до Пенка д-р Станчева за бележка при ношуване в стаите за гости на "Изгрева" – 3.09.1946 г., Бургас	825
21. Заявление от членове на Управителния съвет на Верско общество Бяло Братство, Бургас относно иск към салона на братството – 25.05.1950 г., Бургас	826
22. Писмо от Боян Боев до Минчо Сотиров – 24.01.1952 г., София	827
23. Писмо от Боян Боев до Минчо Сотиров – 24.07.1953 г., София	828
24. Кратка биография за живота на брат Минчо Сотиров Господинов	828
25. Родословие на Минчо Сотиров	830
26. Домочадие на Минчо Сотиров	830
27. Минчо Сотиров (9.10.1875, Сливен – 10.11.1954, с. Тополица, Айтоско)	833
28. Александра Сотирова (26.03.1880, Сливен – 8.12.1924, Бургас)	834
29. Съобщение по случай 40 дни от заминаването на Минчо Сотиров – 11.12.1954 г., с. Тополица	835
30. Списък на членовете на Бялото Братство в гр. Бургас, направен по искане на Градския народен съвет Бургас – 30.12.1954, Бургас	835
31. Молба на членове на Верска общност Бяло Братство, Бургас до МВР-Бургас за връщане на иззета книжнина – 6.01.1958 г., Бургас	837
32. Решение на Братския съвет на Верска общност Бяло Братство за откриване на влогова сметка на обществото – Протокол № 3 от 14.11.1956 г., Бургас	838
33. Писмо от Боян Боев до Иван П. Бойчев – 24.10.1957 г., София	838
34. Минчо Сотиров в архивите на МВР. Протокол от разпит – 27.01.1959 г., гара Ц. Церковски, Поляновградско (архив МВР, II следствено дело № 4790, том 1, с. 10-11.)	839
35. Окръжно писмо на Верска общност Бяло Братство, Централен братски съвет, София – 3.01.1963 г., София	840

Л. ОБРАЗЪТ НА УЧИТЕЛЯ. Спомени и размисли на един артилерийски офицер. Тодор Божков	843
1. Кой е нашият Учител – 20.11.1968 г., София	844
2. Последен, незабравим и вечен! – 7.12.1968 г., София	845
3. Добруджа	847
4. Брат Минчо Сотиров	849
5. Моят окултен приятел	850
6. Избраният народ	851
7. Случаят с един пистолет	852
8. Генералите	853
9. Десант в Сицилия	855
10. Майка ти не е болна	857
11. Начо Петров	857
12. Ела и виж	859
13. Солун	862
14. Отгоре надолу	864
15. Щастливо завръщане	865
16. Битката при Сталинград	867
17. България да не воюва със Съветския съюз	869
18. Някои случаи с Учителя	870
19. Спомени с Учителя от 1939 г.	874
20. Евреите	878
21. След пет години	879
22. Сълзите	881
23. Изкупление	882
24. Слепи и глухи	884
25. Светкавичната война на Хитлер	885
26. Хитлер обявява война на Съветския съюз	890
27. Спомени от нашето пребиваване в Македония	893
28. Охридското езеро	894
29. Най-голямото добро	896
30. "Чада, още малко съм с вас" (Иоан 13:33)	897
31. Съдбоносното сладко	900
32. Много и различни случаи с Учителя	901
33. Страданието	904
34. Прощаване	905
35. Някои мисли от Учителя	906
36. Нито малки, нито маловажни	908
37. Беше съдбоносно и непоправимо	912
38. "Чем хуже, больше лучше"	913
39. Беше като сын	914
40. Томорос	917
41. За погребението на Учителя	918
42. Учителят в живота, съдбата и историята на българския народ	919
43. Ден на раздяла и на скръб	921

44. Една опитност	923
45. Две Германияи	925
46. Боян Боев	927
47. Даде ми знак	928
48. Борис III, цар на българите	929
49. Проверка на един важен въпрос	933
50. Еднакво виновни	933
51. Георги Димитров и Тито	934
52. Сталин	935
53. Хелзинки	937
54. Една справка	938
55. Град Елхово	939
56. Случая с командира на дивизията	940
57. На Рила	940
58. Беше като приказка	942
59. Двата льва	942
60. Необикновеното предупреждение	943
“Изгревът” в интернет	945
Няколко заключителни думи / Вергилий Кръстев	947
Забелязани грешки в “Изгревът”, том XXIV	947
Съдържание	948

ИЗГРЕВЪТ
на Бялото Братство
пее и свири, учи и живее
Том XXV

Съставител и редактор
д-р Вергилий Кръстев

Компютърен набор
Полина Петкова от гр. Видин
Димана Пенкова
Ефросина Ангелова-Пенкова

Сътрудник
Марийка Марашлиева

Коректура
Ефросина Ангелова-Пенкова

Предпечатна подготовка
Буряна Пенкова
Ефросина Ангелова-Пенкова
Вихър Пенков

Компютърна обработка
на илюстративния и снимков материал
Вихър Ангелов Пенков

издател: ЕТ "Житен клас", София, 2011
<http://www.izgrevat.com>
печатница: СД Симолини, София
тираж: 1000 екз.

17²/2109